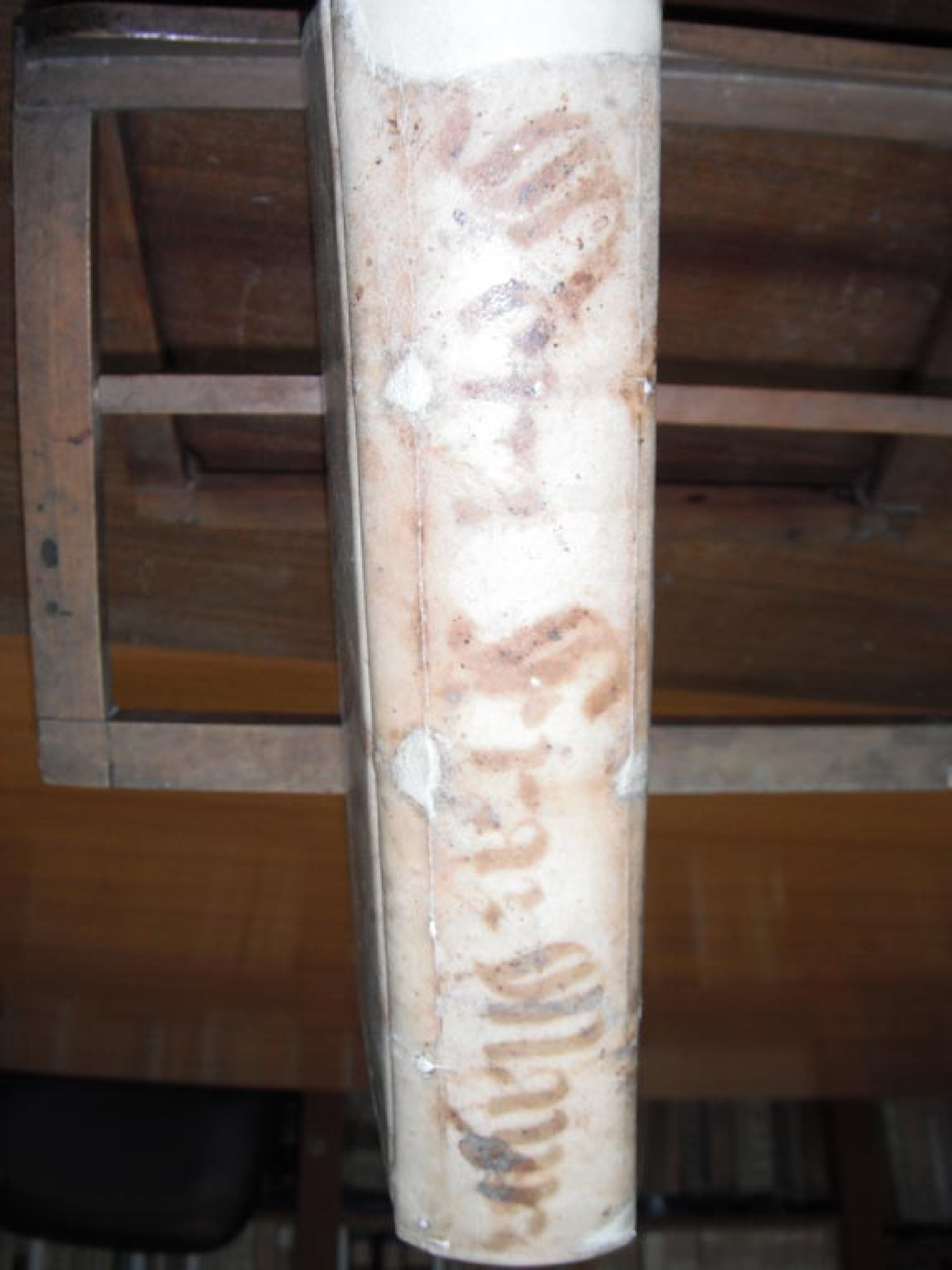

sententia excommunicationis

Et communicamus omnibus eos tenentibus christianis eius et eas sequestrent hoc fecerint et gesserint et ad huc cōsentiunt
sine ad cenias capis usq ad planto p
eundo ridendo dormiendo et negotiando
mandicando bibendo Domin erro domus
et ecc erro ecc3 thoro erro. sour fromyo
erro campi Vno erro mas Cartagla
fans eorū habitatores cuz Noe Dilu
abrion quos terra obsorbens cūcto pdis
et cū pibo atq3 herode et simone Cande
ssimeranq nomin Noe nisi illos ad salutem
me habem parte in xpō cōsequi
sine fine Amen

nisi ad emendandos
errans erro

Opera: Sermones de laudibus
Sanctorum et dominicales.

Autore: Francesco de Meyronnes
ul xc. xiii. xiv -

Stampato a Venezia
1493 (1493)

1

Joel vocatio

nō adaz abijt & consilio ipsoz. quando p̄suasu diabol
recessit a domino p̄ceptor & comedere p̄hibitū
p̄hibitū Sed tūc sedit in arcebo sedis & sup
cūm accusabit & condabit

Sibilla p̄sica vestita aurea veste cū
vele albo capite dicit sic

1ª Ecce bestia cornuta caberis et gyrena amq; dominū
& orbe terrarū et gremiū virginis exis salus
gentiū et pedes eig & unitiū de homine & mysteriū
verbū p̄fabitur.

Sibilla libica ornata veste viridi
et flozd & capite vestita palleo
honesto et nō multū juvenili

2ª Ecce venit dies et illuminabit dñs q̄ desiderabit
et soluet q̄ nexus synagoge et desiderabit habi
hominū et videbūt regem aiarum et regem
Mūdi & gremio virginis dño gentiū exultabit
& misereatur ea uterq; matris eig exis statura
cubitoz̄

Sybilla delphica q̄ ante
troianū bellū p̄cessit vestita
veste nigra et capillis cinc
tis canis capiti & manu ex
tentis et fruentis dicit sic

3ª Nascet̄ ex virgine absq; maris coitu corpus eius

Sybilla cimmica & italica nata
vestita celestino veste &
aureo capillis & cinc
tis et frontis dicit

4ª Ipsa facie p̄cinis ascendet pallida facie
capillis plena sedet super sedem sp̄i
ñi nutrietq; dnm ejus ad comedendū de
& hac de celo missus

Sibilla erithea & babilonia
orto monacal veste & habitu
nigro nec & capisa manu
gestans gladiū nudū nō multū
antiqua medio oris facie
rubea habens subpendulū
circulū aureū ornatū stellis
& similitudines cęli necnō sic
humanorū ples diuina & mera humanarum
diuinarumq; facies & fera ancipitis
pectoris & effigies

Sibilla samia ysamo & sua
iuuenis hūs formosum pectus
subnudo capite cooptum
manu apectus teres & nuda
nudū subpectibus hūs humi

Ecce nemes diues ex nascetur pauper
& bestie terrarū adorabūt eum & damabū-
t- dicens laudate eū & arisidota

Sibilla cumana que fuit
tempore tarquinij prisci regis
ane

Nam moyses accepit librū legis et legit populum coram
toto populo congregato explicans oīa precepta dei cui
tota populus respondit dicens oīa que locutus ē dñs
deus facimus et erimus obedientes Et tūc moyses
ad cōfirmationē pacti occidit xpi vitulos hircos
numerū xij tribuū et unā partē sanguinis aspersit
sup altare et altera sup populū dicens hic ē sanguis
federis q̄d pepigit dñs nobiscū sup cunctis sermonibus
his p quod manifestum nobis deus offendere q illo tpe et
illud fedus nō erat soluendū nisi p effusionē sanguinis
xpi et sic illo tpe debebat durare vsq ad xpm q
debebat vnctificare p mortē et passionē oia le
et p̄cepta Unde p hoc q occidit xpi vitulos sme
figurabat q xpm erat electurus xpi apostolos p quos
debebat multiplicare omnes fideles p regenerationē
baptismalē quoz
Et sanguis figurabat erit q p xpi carnem quoz omnes et
saluandi ideo moyses dixit hic ē sanguis federis q̄d
nobiscū dominus

Liber sententiarum
Liber tertius
Incipiunt arbitrium
Sancta ecclesia catholica
Quaestiuncula
Quaestiones
Quaestiuncula prima
Utrum angelus habeat liberum arbitrium
Et videtur quod non
Quia ut dicit damascenus
Quicquid est in deo vel est deus vel est
Sed in deo non est liberum arbitrium
Ergo nec in angelo
Praeterea

Liber sententiarum
Liber tertius
Incipiunt capitula
Liber tertius
Incipit prologus
Liber tertius
Incipit liber tertius
Incipit prologus
Incipit liber tertius
Incipit prologus
Incipit liber tertius
Incipit prologus

+ Assumpcio beate marie

Statuto e sancta deus angelos
sine omni arbitrio uero angeli et hominis hoc
habuit ga liberū arbitriū angel habet intellectū
ramus habet angelus gnaiam homo sensitiuā
angel ns pfectissima uice tamen eligere
Melius: angelus habet liberū arbitriū
intellectū angelū et hō hūt liberū arbitriū ac etiā inuenio
q angelus cū uoluntate solā uīa uice
eligere possit aut bonū aut malū sed
bonū bonitate remanet sic ē malo
malo remanet ga pfectū tm solū eligere
hō uero pōt eligere plus
uice // gaudet ē habet cōtrariū de ag. 2
aut cognoscere de iudicio Deo sed
q peccā hominis fuit remissibile angelus
irremissibile hoc habet ex natura sensitiua
ij. pfectū distinctione // arcuitū
arbitrio Si deus creauit angelos ut q
pleno boni essent gaudii nollent ruere
diuino munere reparare uolentes
dio eterno creo l'angel ds coloro
fuere ferme pfectissimi fuissent
la gra e ne la gloria gli fu

1. E. semiuiuo ostia malencin, & simon mag. sed

+

Summus arbitrii est Deo q̃ nullo modo posset
velle nisi bonū esset

unde oritur hoc

Liber Curtorij Francisci Cundenna
Carmelitę Casalen.

¶ Uerte lector pro intellectu huius tabule et sequentia signate per alphabetū vt expeditius quicquid volueris in ea reperias per numerum signatū in fine litterarum inuentas per litteras in fine, intelligas columnas foliorum. et quod illoz folioꝝ quarum per A intelligas primā columnam. per B secundam. per C tertiam, per D quartam. et primo corrige folioꝝ numerum. maxime post medium. qz male numerus signatur.

¶ Incipit Tabula oium sermonū de laudibus sanctoꝝ et tractatuū contentoꝝ in hoc volumine opere preciosissimi sacre theologie doctoris ac venerandi magistri Francisci de Mayronis ordinis minoꝝ.

¶ In festo natiuitatis dñi nostri Jesu xpi. sermo primus. Uerbum caro factum est. p° a
In eodē festo sermo secūd°. Uerbū caro. 3° a
In eodē festo sermo 3°. verbū caro factū ē. 5° d
In eodē festo sermo 4°. verbū caro factū ē. 6° d
In eodē festo sermo 5°. glia i altissimis deo. 7° b
In eodē festo sermo 6°. pricē nob puerul°. 8° b
In eodē festo sermo 7°. dñs dixit mihi cc. 11. a
In eodē festo sermo 8°. parvulus natus est nob. 13. d
In eodē festo sermo 9°. Natus ē nobis. 14. c
¶ Auctiones de natiuitate. 15 a
Utrum natiuitas xpi fuerit naturalis. 15. c
¶ In festo san. Stephāi sermo primo°. Ecce ego mitto ad vos. 21 b
In eodē festo sermo 2°. Lapidas eos. 24. b
In eodē festo sermo 3°. Stephanus plenus gratia et fortitudine. 26. a
¶ In festo san. Joannis apli et euangeliste sermo primus. Dilectus mihi. 28. a
In eodē festo sermo 2°. Ego Joānes vidi. 32. d
In eodē festo sermo 3°. glia et vitas p tpus. 34. c
In eodē festo sermo 4°. Agla grādis. 135. d
In eodē festo sermo 5°. vie ei° vie pulchre. 136 c
¶ In festo circuncisionis dñi nostri iesu xpi sermo primus. Postq consummati sunt. 36 c
In eodem festo sermo 2°. Uocatum est nomen eius Jesum. 137. b
In eodē festo sermo 3°. vocabit ē nom ei° iesū. 137. b
In festo Epphanie sermo p°. vidim° stellā ei°. 39. c
¶ In 8ª Epphanie. sermo p°. pur°. vēit iesus. 44. b
In eodē festo sermo 2°. Baptizat° Jesus. 44. b

¶ In festo sancti Agnetis sermo primus. Uenerunt nuptie ag̃ni. 50. a
¶ In festo sanctoꝝ martirum Vincentij et Anastasij sermo. Hec est victoria. 52. b
¶ In festo conuersionis sancti Pauli. sermo p°. In lucem solemnē. 55. c
In co. festo sermo 2°. Audiuit archana. 56. b
In co. festo sermo 3°. Conuersus ē furor. 56. b
In co. festo sermo. 4°. Mas electionis. 74. b
¶ In festo purificationis marie virginis sermo. Postq impleti sunt dies. 57. a
¶ In festo sancti Mathie sermo. Cecidit sors. 60 b
¶ In festo san Gregorii vel alterius doctoris sermo. Uidi q tantum poderet. 158. d
¶ In festo annuntiationis virginis marie sermo primus. Ave maria 61. b
In eodē festo sermo 2°. Annuntiauit 64. b
In eodē festo sermo 3°. Ecce ancilla dñi. 161. b
In eodē festo sermo. 4°. Ave gratia. 162. a
In eodē festo sermo 5°. Primo dies erit. 164. b
¶ In festo apl̃oꝝ Philipi et Jacobi sermo. Fac tibi duas tabas. 190. d
¶ In festo inuentionis crucis sermo. Apparebit signum: 166. c
¶ In festo apparitionis sancti Michaelis sermo primus. Laudate eū oēs angeli. 170. c
In eodē festo sermo 2°. Erūt sicut angeli. 171. b
In eodē festo sermo 3°. Angelis suis deus. 171. c
¶ In festo san. Joānis baptiste. sermo primus. Inter natos mulierum. 66. a
¶ In eodē festo sermo 2°. Accepimus gratiam pro gratia. 68. a
In eodē festo sermo 3°. Fuit hō missus a deo 194 b
In eodē festo sermo 4°. Joānes ē nom ei°. 71. a
In eodē festo sermo 5°. Ille erat lucerna. 71 a
¶ In festo apostoloꝝ Petri et Pauli sermo. Petrus et Joānes 73. a
In festo commemorationis sancti Pauli. Vas electionis. 74. b
¶ In festo sancte Marie magdalene. sermo primus. Maria optimā pte. 78. a
In eodē festo sermo 2°. magna ē velut mare. 79 c
In eodē festo sermo 3°. Remittūt tibi pec. 84. d
¶ In festo sancti Petri ad vincula sermo. Et cumque ligauerit. 88. c
¶ In festo s. Clare sermo. Alia ē claritas. 167. c
¶ In festo assumptionis virginis marie sermo primus. Elleuata est magnificentia. 93 a

Quente lector pro intellectu huius tabule et sequentis signare per a proberiū vt expeditius quicquid voluerit inuenias per numerus signatū in fine singulorum folioꝝ: et per litteras in fine singularum tabularum quotlibet folium bz quatuor columnas. p A intelligas primā columnā. per B secundam. per C tertiam. per D quartam. si petas cognoscere folioꝝ numerus. magnum post medium q: male numeratus signatur.

¶ Incipit Tabula olim sermonū de laudibus sanctoꝝ et tractatuū contentoꝝ in hoc volumine opere preclarissimi sacre theologie doctoris ac fratrum magistri Francisci de Mayronis ordinis minoꝝ.

¶ In festo natiuitatis dñi nostri Jesu xpi. sermo primus. Verbum caro factum est. p° a
In codē festo sermo secūd⁹. Verbū caro. 2° a
In codē festo sermo 3⁹. verbū caro. 3° D
In codē festo sermo 4⁹. verbū caro factū ē. 5° D
In codē festo sermo 5⁹. gloria altissimis deo. 7° B
In codē festo sermo 6⁹ pricē nob fuistis⁹. 8° B
In codē festo sermo 7⁹. vnc mihi cc. xi. a
In codē festo sermo 8⁹. parvulus natus est ix. D
In codē festo sermo 9⁹. Natus ē nobis. 14. E
¶ Auctiones de naturalis 15 a
Utrum naturalitas xpi fuerit naturalis. 15. E
¶ In festo san. Stephāi sermo primus. Ecce ego mitto ad vos. 22 B
In codē festo sermo 2⁹. Lapidas eos. 24. B
In codē festo sermo 3⁹. Stephanus plenus gratia et fortitudine. 26. a
¶ In festo sancti Joannis apli et euangeliste sermo primus. Dilectus mihi. 28. a
In codē festo sermo 2⁹. Ego Joānes vidi. 32. D
In codē festo sermo 3⁹. gratia et veritas per ihesum. 34. E
In codē festo sermo 4⁹. Agla grādia. 153. D
In codē festo sermo 5⁹. vie ei⁹ vie pulchre. 156 E
¶ In festo circumcisionis dñi nostri iesu xpi sermo primus. Postq̄ consummati sunt. 36 E
In eodem festo sermo 2⁹. Vocatum est nomen eius Jesum. 157. B
In eodem festo sermo 3⁹. vocatū ē nomē ei⁹ iesū. 157. B
In festo Epphanie sermo p⁹. vidimus stellā ei⁹. 39. E
¶ In 8⁹ Epiphanie. sermo primus. vēit iesus. 44. B
In eodem festo sermo 2⁹. Baptizat⁹ Jesus. 44. B

¶ In festo sancti Agnetis sermo primus. Venerunt nuptie agni. 50. a
¶ In festo sanctoꝝ martirum Vincentii et Anastasii sermo. Hec est victoria. 52. D
¶ In festo conuersionis sancti Pauli. sermo primus. In lucem solemq3. 53. E
In eodem festo sermo 2⁹. Audiuit archana. 56. a
In eodem festo sermo 3⁹. Conuersus ē furor. 56. D
In eodem festo sermo. 4⁹. Mas electiōis. 74. D
¶ In festo purificatiōis marie virginis sermo. Postq̄ impleti sunt dies. 57. a
¶ In festo sancti Adalbti sermo. Cecidit sors. 60 D
¶ In festo sancti Gregorii vel alterius doctoris sermo. Vidi q: tantum p̄oderet. 153. D
¶ In festo annuntiationis virginis marie sermo primus. Ave maria 61. B
In eodem festo sermo 2⁹. Annuntiauit 64. B
In eodem festo sermo 3⁹. Ecce ancilla dñi. 161. a
In eodem festo sermo. 4⁹. Ave gratia. 162. D
In eodem festo sermo 5⁹. Dim⁹ dies erit. 164. E
¶ In festo apl̄oꝝ Philipi et Jacobi sermo. Sex tibi duas tubas. 190. D
¶ In festo inuentionis crucis sermo. Apparebit signum. 166. E
¶ In festo apparitionis sancti Michaelis sermo primus. Laudate dñm oēs angeli. 170. E
In eodem festo sermo 2⁹. Erūt sicut angeli. 172. D
In eodem festo sermo 3⁹. Angelis suis deus .in. 2
¶ In festo san. Joānis baptiste. sermo primus. Inter natos mulierum. 66. a
¶ In eodem festo sermo 2⁹. Accepimus gratiam pro gratia. 68. a
In eodem festo sermo 3⁹. Fuit hō missus a deo 194 D
In eodem festo sermo 4⁹. Joānes ē nom ei⁹. 71. a
In eodem festo sermo 5⁹. Ille erat lucerna. 71 a
¶ In festo apostoloꝝ Petri et Pauli sermo. Petrus et Joānes 73. a
In festo commemorationis sancti Pauli. Vas electionis. 74. B
¶ In festo sancte Marie magdalene. sermo primus. Maria optimā ptē. 78 a
In eodem festo sermo 2⁹ magna ē velut mare. 79 E
In eodem festo sermo 3⁹. Remittūt tibi pec. 84. E
¶ In festo sancti Petri ad vincula sermo. Et cumque ligaueris. 88 E
¶ In festo s. Clare sermo. Alta ē claritas. 167. E
¶ In festo assumptionis virginis marie sermo primus. Elevata est magnificentia. 95 a

In codē festo sermo secundus Ad preceptū tuum elicuabitur 96. £
In co.f.sermo 3°. Erit innumerabilis 98. £
In co.fe.sermo 4° Astitit regina 100. a
In festo sci Ludouici sermo primus humiliauit semetipsum 101. B
In co.fe.sermo 2°. Lucē splēdida. 168. £
In fe.sci Augustini. Regre in festo san. Dr gorij vel Ambrosij & accipe vt videpitur.
In festo decolationis san. Jo.bap.sermo. Lo tuti in platea veritas. 103. B
In fe.natiuitatis virginis marie.sermo primus Liber generationis. 105. D
In co.fe.sermo.1°. Oriet̄ stella. 107. B
In co.fe.sermo 3°. Oriet̄ stella. 108. D
In fe.sanctoꝝ stigmatū bea. Francisci sermo primus. Tu signaculum similitudis. 109. D
In co.fe.sermo 1°. Quid sunt iste plage. 117. a
In festo sancti Michaelis archangeli. Require supra in fe. applitiōis eiusdē & accipe vt libuerit
In festo sancti Hieronymi. Require supra in festo Gregorij & Ambrosij & accipe vt placuerit.
In festo san. Francisci fundatoris ordinis mino rum sermo primus. Lōuersus vidi. 417° B
In co.fe.ser.2°. Tu signaculū simlis. 173. D
In co.fe.require supra duos alios in festo stigmatum eiusdem.
In fe.sci Luce ser. Ego sum raphael. 178. B
In festo aplorum Simonis & Jude sermo. Require supra in festo apostolorum Philippi & Jacobi.
In fe.omnium sanctoꝝ sermo primus. Vidi turbā magnam. 110. B
In c.fe.sermo.2°. Vidēs Jesus turbas. 179. £
In vie mortuorum sermo primus. Dominus mortificat 114. B
In co.die sermo 2°. Deus mortificat. 116. B
In c.die sermo 3°. Mortui estis. 112. £
In c.die f.4°. Vidi mortuos magnos. 181. £
In f.sci martini sermo. Ecce vir gabriel 134. B
In festo sancte Katerine principium. Non ē mu lier super terram. 137. D
In festo sancti Andree apostoli sermo primus. Unus ex duobus. 138. a
In co.fe.ser.2°. Unus ex duobus. 139. a
In fe.sci Ambrosij ser. Docti fulgebūt. 141. a
In fe.septē gaudioꝝ p°. Absit vtiā rē. 144. D
In co.die sermo 2°. Lādor ē lucis. 147. B
In fe.san. Lucie sermo. O q̄ pulchra ē. 151. D

In fe.s. Clemētis sermo. Et vita illoꝝ. 155. D
In festo virginis marie sermōes duo. Primus de creatione eius anime. Qui ocus fiat lux. 150. a
De eadem vie eius ole sermo secundus. Qui sito est de facto. 142. D
De eadem sermo 3°. Que est ista. 184. B
De sacerdote nouo sermo primus. Esto mobi parens. 186. D
De eodem sermo secundus. Interroga sacerdo tem. 188. B

Tractatus de baptismo. Ad regenerationem christi. 45. D
Tractatus de angelis. Circa materiam de an gelis. 114. D
Tractatus de humilitate. Discite ame. 191. a
Tractatus de suffragijs mortuorum. Queritur vtrum suffragia. 130. B
Tractatus super pater noster. Voluntas dei sanctificatio. 104. £
Tractatus de articulis fidei. Circa articulos fidei. 115. £
Tractatus super magnificat. Magnificat anima mea dominum. 114. D
Tractatus de penitentia: Penitentiam agite. 107. B
Tractatus de indulgentijs. Quodcunque ligaueris. 88. £
Tractatus de ieunio. Jeunij vt ait. 110. £
Tractat° de corpe xp̄i. Memoriā fecit. 118. B
Tractatus de.7. donis spiritus sancti. In principio creauit deus celum. 125. B
Tractatus de vltimo iudicio. 116. D
Tractatus sup missus ē. Missus ē ang. 6°. 119. D

Incipit Tabula per alphabetum omnium contentorum in sermonibus & tractatibus in presenti volumine contentis Ut aūt q̄ volueris facilius inueniat.

Nota q̄ per numerum in fine lineaꝝ positum notatur folium. Per quatuor litteras in fine pagine.columne notantur. Puta per A prima columna per B.secunda per £ Tertia per D Quarta columna Ultimo folij signati per numerum illa linea positum vt inferius Sed primo corrige foliorum numerum.maxime vltra medium quia male ponitur.

Benjamin tribus priuilegia quā tuor 74 D
Castitas est quadruplex 134 B
Castitatis radices sunt quatuor 142 a
Castitas militat contra concupiscentiā quadruplicter 31 B
Cantare debemus canticum quadruplicem 142 B
Celi empirei proprietates pocioribus conuenientes quatuor 141 £
Celi dicuntur esse.12. 93 £
Celi ultimi mansiones.12. 96 B
Celum aperitur personis quatuor 25 D
Circumcisionis christi sacramenta octo 36 £
Circumcisionis diffinitio ostenditur 37 a
Circumcisionis diffinitio ostenditur 157 D
Circumcisio exceditur a gratia quadruplicter 157 B
Circumcisionis causa 158 a
Circumcidi voluit christus quadruplici causa 158 B
Circuncisio fuit instituta propter sex 37 a
Clementis miracula quatuor 136 D
Clerici laborant contra virtutes quatuor 136 £
Clerici debent conari ad virtutes quatuor 136 £
Clerici debent habitare in ciuitatibus quatuor 41 £
Claritatis & proprietates apropriate sancte Clare 167 D
Conuersiones reperiuntur quatuor 57 a
Cōuersio perfecta requirit quatuor 78 B
Conuersio magdalene fuit mirabilis propter quatuor 78 £
Conuersio beati pauli habuit actus septem 76 a
Contritio quid sit ostenditur multiplicter 80 a
Contritionis impedimenta 4 80 a
Contritionis necessitas declaratur quadruplicter 81. £
Contritionis vtilitas patet ex 4. 81 B
Contritio est pena maxima quod probatur multiplicter 82 a
Confessiones conditiones.xi. 61. a

Confessio peccatorum probatur multiplicter 108 £
Confessionis proprietas figuratur per lineas xi. 61 a
Corpoꝝ genera reperiūtur 4. 108 D
Crucis inuentio 166 £
Corporum genera quatuor 108 D
Caritas Joannis euangeliste ad christum ostenditur quadrupliciter 33 £
Caritas insignia in aliquo 35 £
Conceptionis xp̄i actus quadruplex 142 D
Cōceptionis xp̄i questa quatuor 142 a
Confirmatio solutionis angeli ad mariam annuntiatam quadruplex 145 B
Dampnati si vellent potius non esse quam sic esse 132 £
Defunctis si possunt absolui ab ecclesia ostenditur 135 B
Desertum intrauerunt sancti patres propter quatuor 71 £
Demones quam potestatem habent nos ducendi ad operandum 171 B
Demones an habeant cor pus 171 B
Demonum ordo 171 £
Dionysius misit beato Jo. euangeliste in scriptis verba quatuor 31 D
Dies veneris multipliciter priuilegiatur 164 B
Dies spirituales octo 36 £
Dictio est in sacra scriptura reperta quadruplicter 139 a
Diuini amoris signa 14 B
Dilectionis signa quatuor 35 £
Dilectionis gradus quatuor 78. £
Diuinitatem viderunt homines quatuor 35 D
Dignitas primitatis declaratur in ordinibus quatuor 138 B
Dignitas primitatis fuit exaltata in ordinib quatuor 138 £
Dignitas primitatis fuit vltificata in ordinib quatuor: ve,te 138 B
Dignitas primitatis fuit restaurata in ordinibus quatuor 138 £

Dignitatis primitatis resplēduit in b. Andrea quinquipliciter. 138 D
Documēta circa prelationes 135 E
Documēta circa duos vltimos fines 4. 89 A
Documenta circa peccata quatuor 90 B
Doctores i scholis gamalielis fuerunt quatuor 54 D
Dominus cuertitur octupliciter. 12 A
Duodenarij numeri ꝓprietates. 4. 76 D
Dona spūs sancti cōpata optimo se ptem. 25 E
Ecclesia recipit de filijs consolationem quadrupliciter 56 D
Efficax gratie in alia nostra. 4. 62 B
Egritudinis est ⁊ cognitio. 178 E
Elleuatio quid est 96 D
Elleuata est mater domini propter quatuor 96 D
Elleuatio marie qui ⁊ quis fuit 97 A B
Elleuatio ciuitū quibus. vbi per quem locū ad quem locum fuit 98
Elleuationis marie supra oēs coles figuras. 99 B
Elleuata fuit virgo in statu q̄druplici 97 D
Emundatur peccatū via quadruplici 86 B
Enucleatur dominus octupliciter 12 A
Exposito super pater noster 104 E
Exposito o' super Magnificat 114 D
Eucharistia sacramētū cōmendat christum tripliciter 118 B
Eucharistia sacramētū continet credibilia quatuor. 118 E
Eucharistie documēta duo 118 D
Eucharistie virtutes quatuor 118 D
Eucharistie sacramētū cause. 4. 119 B
Eucharistie q̄nes quatuor 119 E
Eucharistie documenta circa cōsecratōes. 119 D
Eucharistie documenta circa modū conficiendi ⁊ linguam. 120 A
Eucharistie sacramentū quā intētionē requirit Eucharistia virtute quadruplici 121 B
Eucharistie obstacula duo 121 D
Eucharistiā sacramentū nō cognoscere obstacula quatuor 122 B
Eucharistie intelligentiam impediunt obstacula tria 122 E
Eucharistiā declarant solēnitates. 4. 122 D
Eucharistiā sacramentum figurant similitudines quatuor
Eucharistie circūstantie. 5. 123 A
Eucharistie locꝰ fuit cōsecratꝰ quadrupliciter. 123 B
Eucharistia fuit instituta pp quatuor. 123 D
Eucharistia sumitur quadrupliciter 124 A
Eucharistia recipitur ⁊ id cā obligamur quadrupliciter. 124 B
Eucharistiā sumere excludūntur genera horum quatuor. 124 D
Eucharistiā quotiens sūmi dz ostēditur veritatibus quatuor. 124 E
Eucharistie dubia quatuor. 124 E
Eucharistie inuitamia quatuor 124 D
Eucharistie priuilegia quatuor 125 A
Eucharistie bñficia quatuor 125 B
Eucharistie digne sumentiū pmia. 4. 125 B
Familiaritas Joānis euangeliste ad xpm multiplex 33 B
Felicitas ptes. 12 123 A
Fines vltimi sunt duo 88 E
Figure eucharistie quatuor 123 A
Figure vet. ts de xpi natiuitate. 4. 8 D
Figuratū fuit nomē Jesu q̄dropliciter. 38 E
Figuratur gratia septipliciter 68 B
Certa q̄rta recipimur ieiunare pp mita 110 D
Firmatur peccatū i aia quadrupliciter 86 E
Floruit virgo. m. virtute q̄druplici 59 E
Floret pīatꝰ virtute quadruplici. 136 B
Formositas gratie multiplex 69 D
Formīdātia ē mors peccātibꝰ ppter. 5. 119 E
Fortitudo accipitur q̄dropliciter. 116 B
Fortitudine cōmēdati fuerūt. 4. 116 B
Fortitudinis modi quatuor 116 E
Fortitudinis genera quatuor 116 E
Fortitudine indigemꝰ in bellis. 4. 116 D
Fortitudinis ꝓprietates quatuor 117 E
Fortitudines male quatuor 117 D
Fortitudinis bone premia quatuor 117 D
Fructus cōmendatur propter quatuor. 63 E
Fructus patrie 12 124 A
Fructus gratie multiplex 63 E
Filij virginis marie magnitudo quadruplex 143 D
Filiationis Jesu christi, questio duplex 124 A
Francisci virtus quadruplex 110 A

Francisco ipsissum fuit signum stigmatis mo do quinquipliciti 111 A
Francisco data fuerūt stigmata propter qua tuor 111 A
Francisci stigmata habuerunt testimonia quatuor 111 E
Francisci transformatio habuit mirabilia. 8. 117 B 118 A
Fricisscus recepit vulnera pp rōes 8. 118 A
Franciscus assimilatur orationibus sanctorum septem. 174. D
Fran. ē similis xpō quo ad duodecim. 175 A
Franciscus ad xpi exemplum signatur secundus septem figilla 176. E 176. B
Francisci sapientia. 232. E
Galilea interpretatur quatuor. 231 D
Gabriel in sacra scriptura nominatus est ꝑsone quatuor. 231 D
Gaudia marie. 7. compata stellis 7. 137 B
Gabrielis interpretatio quadruplex. 131 B
Gamalielis scola fecit doctores q̄tuor 54 D
Genera preceptorum quatuor 89 A
Genera mortis quatuor 116 D
Genera mortuorum quatuor 117 A
Genera viatorum quatuor 131 B
Genera vasorum quatuor 74 B
Genera corpoꝝ reperiunt quatuor 108 D
Gratia quid est ostenditur multipliciter. 61 D
Gratia quid est ostēditur multipliciter 68 A
Gratie plenitudo quadruplex 57 D
Gratie diuine effectus multiplex 63 E
Gratia ponit in aia quadrupliciter 61 D
Gratia est desideranda pp bona q̄tuor 62 A
Gratie effectus quatuor 62 B
Gratia acquirit ꝑ hominē quadrupliciter 62 E
Gratia augetur in nobis quadruplici ter 62 D
Gratia seruatur in nobis virtute quadruplici 63 A
Gratia perdita recuperatur in nobis actu quadruplici 63 B
Gratia signa quatuor 63 B
Gratie fructus cōferit nobis 4. 63 E
Gratie impedimēta quatuor 63 D
Gratia fuit infusa in aiam virginis quadrupliciter 64 A

Gratia distribuitur quadrupliciter 64 A
Gratia est figurata in scriptura septiplici ter 68 B 68 E
Gratie preciositas ⁊ q̄nes multe 68 E
Gratie formositas est quadruplex vt ostenditur 68 E
Gratie ⁊ aie nobilitas ostenditur quadrupliciter 68 D 69 A
Gratie vtilitas quadruplex 69 B
Gratia acquiritur multipliciter 69 B
Gratiam inuenerunt in oculis persone septem 69 B
Gratiam amiserunt persone septem pp peccata septem 69 E 69 D
Gratie signa non vera. 5. 70 A
Gratie signa vera. 5. 70 A
Gratia priuilegiati quadruplex 70 A
Gratias luciferi habuit bea. Jo. baptista septem 70 E
Habēti in se q̄tuor medicina in optima 81 E
Hominum in veteri testamento quadruplex genus 15 D
Hō inclinat ad diuersa q̄nupliciter 124 D
Homo cōtra malas passiones se habet quadrupliciter 51 E
Hominis status quadruplex 109 A
Hora consecrationis hostie fuit consecrata quadrupliciter 113 E
Hora completorij fuit consecrata misterio quadruplici 113 E
Hora completorij fuit priuilegiata priuilegio quadruplici 130 E
Hostia sacra regit q̄tuor credenda 118 E
Hostiā sacram consecuntur societates quatuor. 188 A
Hostie documenta ⁊ in ipsa creduntur quatuor 118 E
Humilitas quid est 191
Humilitas vnde oriatur 191
Humilitatis gradus 191
Humilitas multiplex 191 E
Humilitatis ꝓprietates 191 D
Humilitatis cause ⁊ effectus quatuor 193 A
Humilitatis insignia quatuor 193 A
Humilitatis figmēta quatuor 193 E
Humilitatis fōmēta ⁊ motiua 193 B
Humilitatis priuilegia 194 A
Humilitatis exaltationes 194 B

Humilitate beatissime v. folio 194 £
Humilitas beati Z. salvatoris admiranda humiliter ejꝰ in utero 101 £
Jacobus major potuit articulū tenere 22 £
Jacobus minor potuit articulū tenere 24 2
Jacobum ejꝰ ultimo propter multa 20 D
Jacobi valet ad lepram 20 D
Jacobum 40. diebus ꝓp lepram 20 D
Jejunium totiꝰ feria 4ª propter multa 28 2
Jejunii vide dicitur offenditur 28 2
Jejunii reperitur triplex 28 2
Jejunii qđ debet fieri 28 2
Jejunium in qua etate debet celebrari 28 D
Jejunium si potest omitti 28 D
Jejunium si pōt po alio fieri 28 D
Jejunii si valet factum in peccato mortali 28 D
Jejunium si medicina impeditur 28 D
Jejunii qui non tenetur facere 28 D
Jhu peccata considerāda sunt quatuor 90 2
Indulgentia quid ꝯ offendit multipliciter 89 D
Indulgentia a pena ꝛ culpa non datur ꝓp quatuor 90 £
Indulgentiarum thesauri ꝛc quibus dant quatuor 90 £
Indulgentie auctoritas confirmat quadrupliciter 91 2
Indulgentie proficiunt quadrupliciter offenditur 91 £
Indulgentie sunt bona quatuor 91 D
Indulgentie sonum quadrupliciter 91 2
Indulgentie fructuositatis perfecit in purgatorio offenditur quadrupliciter 91 D
Indulgentie quid relinquunt offendit 91 D
Indulgentia impedimenta 4. 93 D
Indulgentie quibus proficiunt offendit multipliciter 93 D
Indulgentie vbi proficiunt offenditur multipliciter 94 D
Indulgentie quare proficiunt offenditur multipliciter. 94 D
Indulgentie proficiunt ꝓp quatuor. 95 D
Indulgentiarum veritatis quatuor. 94. 2
Indulgentiarum documēta 4. 94. D
Infirmi manifesta 4. 106. 2
In patet tradictum scriptūrum. 141 D
Incarnationis quidam. 1 D
Incarnationis mirabilia 6. 3 D
Incarnationis beneficia 6. 3 £
Incarnationis copulationis 4. 5 £
Incarnationis ultimata 4. 5 D
Incarnatum fuit verbum quadruplr 1 D
Incarnatum fuit verbum in claustr quadrupliciter. 2 D
Incarnatio celebrata fuit media nocte bona ꝓp quatuor. 2 2
Incarnationis hoc mysteria 4. 2 2
Incarnationis misteria quatuor 2 2
Incarnationis misteriorum fuit confirmatum ꝓp quatuor. 2 D
Incarnationis misterij sublimatio mirabilis quadruplr 2 £
Incarnatio fuit peccata quadrupliciter. 2 £
Incarnationis contrarietate quinque. 2 D
Incarnationis dignitate quinque. 3 2
Incarnationis potestas in quatuor 4 £
Incarnationis verbi potestas in quatuor 6 D
Incarnationis primitie quadruplr 14 £
Incarnationis quotiens plures. 15 2
Incarnationis necessitas ꝛ convenientia 16 D
Incarnationis christi qui mulier fuit capax. 16 £
Incarnatio a quibus non intelligitur. 16 £
Incarnationis actus quadruplr 141 2
Incarnationis quotio quadruplex. 142 2
Joānes euangelista fuit ex virgine quadruplici 3 £
Joanni conueniunt proprietates numeri quadrati quatuor 19 D
Joannis meritum fuit maius filio petri ꝓp quatuor 19 2
Joannis virginitas fuit confirmata matrimonio 19 2
Joannis familiaritas ad christum offendit quadruplr 19 £
Joannes fuit apostolus quem tulerit ejꝰ ꝓpter quatuor 19 D
Joannem christus honorauit quadrupliciter 50 2
Joanni christus fecit actus quatuor 50 2

Joānes in primo stata fuit sanctificatus quadrupliciter. 34 D
Joannis in secundo statu vocationis gratia fuit collata priuilegijs quatuor 37 2
Joanni in tertio statu fuit collata gratia sue virginitatis cōfectus. 37 2
Joannis dignitas declaratur multipliciter 37 D
Joannis familiaritas quam ꝓpe ꝛ officium multiplicitur 37 D
Joannis ebdomadis in quatuor diebus iam 37 D
Joannes fuit de ordine quadruplici vt omnes dicitur 38 2
Joannis scientia ante iudicium vniuersale offenditur nōue quadruplici 56 2
Jolanis potuit in symbolo articulum deposuit 56 2
Joannes nunq̄ ēt mortuus offenditur nōue ꝛ auctoritate quadruplici 56 D
Joanni conueniunt mysteria. ꝓ. ꝛ primo q̄ sunt magna vt apparet ad similitudinem ꝛ ꝓpter aquile offenditur 133 D
Joannis generatio offenditur fuisse magne dignitatis 194 D
Joannis meritum fuit maius filio petri quod offenditur quadrupliciter. 194 £
Joanni conueniunt proprietates aquile ꝛc. pium. 195 D
Jolanis ꝓpe non debit principatum ꝓpter quatuor documenta duo. 197 £
Joannes in statu fuit religionis notabilis cuiusdam sint quatuor. 197 D
Joannis translatio habuit mirabilia quatuor. 196 2
Joannis immortalitas probatur auctoritate quintuplici. 196 2
Joannis circa eius immortalitatem Zbo. populus scribit mirabilia quatuor 196
Joannes ē assumptꝰ ad cultum ecclesiasticum probatur nōue quadruplici 196 2
Joannis baptiste annunciatio solēnia quatuor 66 D
Joannis baptiste conceptionis priuilegia quatuor. 66 D
Joannis baptiste annunciationis solēnia quatuor. 195 2

Joannis baptiste conceptionis priuilegia quatuor. 196. a
Joannis baptiste natiuitatis mirabilia quatuor. 66 c
Johnes baptista in statu sue religiosis floruit virtute quadruplici. 66 d
Joannes quando christum baptizauit magnalia quatuor 66 d
Joannes quando xpm baptizauit magnalia quatuor 199 a
Joanne xpm baptizanti apparuerunt mirabilia tria. 67 a
Joannes habuit habitudines ad xpm in baptismo quatuor. 67 a
Joannis leges date aduersus 4. 67 a
Johnes tulit de christo testimonia. 4. 67 b
Joannis laudes a xpo date. 4. 67 b
Joannes fuit in patria de ordine quadruplici 67 b
Joannes fuit assimilatus. reb⁹. 4. 67 b
Joannes descendit ad infernum vbi sunt manssiones quatuor 67 c
Joannes surrexit cū xpo & ordinibus sanctorum quatuor. 67 c
Joannis anima fuit collocata in ordine angelorum quod probatur quadrupliciter 67 d
Joannes fuit gratia priuilegiat⁹ in statu ecclesie militantis 68 a
Joannes baptista habet tantam gratiam in regno celesti quātam habiturus erat lucifer si stetisset quod ostendit ex regulis septē 70 c
Joannes habuit priuilegia Luciferi si stetisset. 13. 70 c
Johannes in statu fue annūciationis fuit dotatus priuilegio quadruplici 71 a
Joannes in statu fue conceptionis fuit dotatus beneficio quadruplici 71 b
Joannes in statu fue generationis fuit sublimitatus miraculo quadruplici 71 b
Joannes fuit de cognatione q̄druplici 71 c
Joannes fugit ad desertum propter quatuor. 71 c
Joannes in statu fue conuersationis floruit virtute quadruplici 71 c
Joannes [illegible] de processione quadruplici. 71 d
Joannis officii quadruplex. 71 d
Joannis dignitas 71 d
Joannis confessio. 71 a
Joannis originalis cogitatio habet veritates quatuor. 71 d
Joannes fuit philosophatus propheta quadruplici 71 b
Joannis angelus cum annūcians vocauit discipulos quatuor 71 c
Joannis sanctificatio demonstratur quadrupliciter 71 d
Joannes habitauit in vtero matris cum priuilegio quadruplici. 71 d
Joannis natiuitas habuit insignia quatuor 71 d
Joannis quatuor priuilegia 103 d
Joannes vocatur lucerna ardens 104 b
Joannes comparatur quatuor ordinibus ecclesie militantis 104 c
Joannes in ve.te.prenunciatus sub typo quadruplici 194 d
Joannis originis veritates catholice quatuor. 195 b
Joannis sanctificatio 196 d
Joannis matris occultatio 196 c
Joannis exultatio in vtero matris. 196 d
Joannis cum christo coniunctio in vtero & matris parturitione. 197 a b
Joannis circūcisio vbi fuerunt mirabilia quatuor 197 c
Joannis accessus ad deserum. 198 d
Joannis multe conditiones quas habuit 198 pfiter
Joseph interpretatio quadruplex. 134 d
Judicij virtutes quesita. 26 d
Judicij iudex erit christus probatur ratione duplici 27 a
Judicij iudex quales & in qua forma apparebit 27 a
Judicij iudex cum quibus signis. & an benigne vel seueritus apparebit. 27 b
Judicij tempus. annus mensis dies hora. 27 c
Judicij locus exparte iudicis & iudicando cum 28 a
Judicis familia que erit 28 b
Judicij testes qui erunt 28 c
Judicium triplex 29 d
Judicij accusatores & aduocati 29 a
Judicium de quibus erit 29 c
Judicij sententia 29 c
Judicij excusatio 173 d
Karacteris diffinitio 187 d
Karacteris diffinitio 188. d
Karacteris insignia quatuor 188. c
Karacteris virtutes
Karitas Joannis euangelizate ad xpum ostdit quadrupliciter 33 c
Karitatis insignia in aliquo 35 c
Katerine laudes 137 d
Lapidatus fuit stephanus pp quatuor 25 d
Laus beati petri apostoli multiplex 73 b
Lance quibus sol descendit xi. 61 a
Libri vite difficio ostenditur multipliciter & arti culi xij. 136 d
Librum vite quis scripsit ostenditur multipliciter 137 a
Libri vite scripta vbi ostēdunt 137 a
Libri vite scripti sunt tripliciter 137 a
Liber qui fuit scriptus ostdit multiplr 137 a
Liber ille vbi fuit scriptus ostditur 137 b
Libri qui legunt quatuor 137 b
Liber iste ēclausus personis quatuor 137 b
Liber iste delctur a peccatoribus 137 c
Liber vite est signatus sigillis septem 137 c
Libri istū non occupant dānati 137 c
Libri istū occupantē intrant ciuitatē paradisi 137 c
Liber iste aperietur in iuditio 137 c
Locus unde virgo fuit assumpta habet ppricta tes quatuor 98 b
Ludouici genus priuilegia quatuor 101 c
Ludouici virtutes quatuor 101 d
Ludouici dignitas quadruplex 103 a
Ludouici mors hūit quatuor 103 a
Ludouici corona quadruplex 103 b
Lune luminationes quatuor 151 d
Luce cōuenīt cōdictiones angeli xpi. 118 d
Luciferi condictiones 13. 70 d
Lucis descriptiones spiritui sancto & virgini cōuenienter septem 150 b
Lucis diffinitio quadruplex 150 b
Lux debet esse alia pp quatuor 150 c
Luces reperiuntur quatuor 150 d
Luces celi reperiuntur quatuor 151 a
Lux fuit creata pp quatuor 151 b
Lucis proprietates beato Ludouico cōuenientes septem 169 a
Mathias apostolus hūit virtutes xi. 60 d
Marie interpretationes plures 135 d
Marie interpretationes quatuor 143 a
Maria virgo cōmendatur a quatuor 61 b
Marie proprietates quatuor 143 a
Maria dr stella maris pp proprietates decem 143 b
Maria dr liber pp multa 106 a
Maria nata fuit ex regibus septē 106 c
Maria dicitur stella pp quatuor 107 c
Marie ortus ortu stelle comparatur pp quatuor 107 d
Marie vita cursu stelle ꝓparat pp 4. 107 d
Maria stelle matutine comparatur propter decem 108 a
Marie interpretatio triplex & alia 108 b
Maries virtutes quatuor stelle ꝓuenientes 108 d
Maria quando nata fuit die illa deus creauit quatuor 109 b
Maria dicitur stella regia pp ātuor 109 c
Maria dr stella splēdida pp ātuor 109 d
Maria dicit stella maris propter proprietates. x. 151 a
Maria dr stella matutina 151 c
Marie gratia septuplex 163 a
Maria hūit dignitates xi: 164 a
Marie interrogate multo & respōsa 184 b
Maria benedicta triplex 185 b
Maria fuit afflicta tripliciter 186 a
Magrie virtutes & virginitas ab ea inuenta 186 b.c
Marie vide multa in littera. M. s. virginis & littera. E. ellcuata.
Mare plures noiantur in scriptura 136 b
Marie gaudia septem assimilata stellis septem 137 b
Magnificat exposito 14 d
Magdalene vita duplex 78 a
Magdalena fuit de tribu Juda 78 a
Magdalena hūit interpretationes. priuilegia tribus iude. quatuor: 78 a
Magdalene cōfessio de xpo cōtinet tria 78 b

Magdalene conuersio habuit 4. 78 b
Magdalene offensio contra xpm quadrupler. 78 c
Magdalena dilexit xpm in gradibus dilectionis quatuor. 78. c
Magdalenam dilexit xpc in excusatione quadruplici 78. d
Magdalene contẽplatio habuit adminicula quatuor. 79. a
Magdalena figurata fuit in mulieribus quatuor. 79. a
Magdalene corona quadrupler. 79. b
Magdalẽa habuit penitẽtie signa 4. 79 c
Magdalene nomen ⁊ cognomen conuenit eius interpretatio actui cõtritionis ꝯdruplici. 79 d
Magdalene nomen ⁊ cognomen interpretatio cõuenit anime ꝑtite quadrupliciter. 82. c
Magdalene impedimenta ei⁹ contritioni remouentur quatuor: 83. b
Magdalenã ad pniaz reduxit act⁹ 4. 83 c
Magdalene circa pedes xpi obsequa 4 83 a
Magdalene obsequia significant misteria ad ve rã pniaz cõcurrẽtia ꝓmissa cõtritiõe 84 a
Magdalena fuit illuminata perfecte perfectiõe quadruplici. 84. b
Magdalene xpus ostendit benignitatem quadruplici 84. c
Magdalene xpus in sua resurrectione dedit cõsolationem quadruplicem 84 c
Mater hꝫ cõsolationẽ d filijs ꝯdruplr 56 d
Matrimonium in statu innocentie fuit signum coniunctiõis xpi cũ ecclesia. 511 d
Matrimonium inter virginem ⁊ Joseph an fuerit ⁊ quale. 134 c
Mansiones celi. 12. 96. b
Martini in statu seculari pfectio ostenditur virtute quadruplici 134 c
Martini perfectio in statu conuersiõnis virtus quadrupler. 135. a
Martini pfectio in statu professionis quadrupler. 135. b
Martini pfectio in statu pontificali quadrupler. 135. c
Martini pfectio in statu cõsumatiõis quadrupler. 135. d
Martirium quid sit. 11. b
Martirij requisit quatuor. 11. c
Martirij genera quatuor. 11 c
Martirij gradus quatuor 11. d
Martirij substinendi est pro rebus 4. 13. a
Martirij substinẽdi ẽ ꝓ veritatib⁹ 4 13. a
martirio preparare se debẽt ꝯtuor 13 b
Martirium fuit in statu quadruplici. 13. b
martiria in statu gratie prima sexcupler 13 c
Martir primus ⁊ protomartir dicitur .be. Stephanus pp quatuor 13 c
Martirium b. Stephani fuit ornatus virtutibus quatuor. 13 d
Martirij b. Stephani fuit ornatꝰ ꝓuilegijs quatuor. 14 a
Martirij b. Stephani bñficia 4. 14. a
Martirij b. Ste dignitates 4. 14. b
Martirij b. Ste. remũeratio ꝯdruplex. 14 c
Martirij b. Ste. corona quadrupler. 14. d
Martirij b. Ste. lapidatio fuit pp quatuor propter que lapidari debebant talia committentes. 15. a
Martires temporum 4. 15. a
Martiria tẽpore gratie sexcupler. 15. b
Martir primꝰ dr b. Ste. pp. 4. rões. 15. b
Martirij b. Ste. ꝓuilegia. 4. 15. c
Martirij b. Ste. beneficia 4. 15 c
Martirij b. Ste. premia multa. 15. d
Medicina dicitur optima pp. 4. 81. d
Medicine artis documẽta b. Luce. appropriata 12. 178. c
Misteria necessaria ad pniam 4. 84 a
Misericordia dei in euangelio in tribus personis maxime declarat 88. b
Misericordia dei in ve. te. in quatuor personis ostenditur. 88. b
Militie solemnitas requirit quatuor: 120 b
Militia celestis habet 4. 120 c
milite celestis ve. te. 6. visiões 121 a
Militie noui te. visiones sunt sex 122. c
Michaelis opera quatuor. 125. d
Mortis diffinitio declaratur quadruplici. 124. b
mors quid sit 126 c
Mortis que sit diffinitio ostenditur. 128. d
Mors in scriptura reperit quadrupler. 101 d
Mortis proprietates. 12. 124. c
Mortuorũ genera quatuor. 127. b
Mortuorũ remedia 4.
Mortuorũ remedia proficiunt ad 4. 127. b
Mortuorũ remedia quantũ proficiant ostendit 127. b
veritatibus quatuor. 127. c
Mortuorũ remedia prosunt ꝯdrupler. 127 c
Mortuorũ remedia a quibus prosunt ostenditur. 127 d
Mortuorũ remedia prosunt temporibus quatuor. 127. d
Mortuorum remedia prosunt temporibus quatuor. 127 d
Mortuorum remedia prosunt in quibus locis ostenditur. 126 a
Mortuorum suffragium necessarium figura tum. 132. a
Mortui quomodo nouerunt sibi fieri illa remedia ostendit multipliciter. 126. a
Morieno emittit suspiria tria. 126. b
Mortuorum cõmemoratio ostenditur quo ad quatuor. 126. b
Mors ostẽditur quadruplici sepatiõe. 126. c
mortis consideratio quadrupler. 126. d
mortis iudicũ est seuerũ pp quatuor 127. a
mortis ortꝰ ostendit quadrupliciter. 127 b
mors fuit destructa quadrupliciter. 127. b
mors est odibilis. persõis 4. 127. c
mors est amabilis pson̄is 4. 127. d
mors est amara propter 4: 183. d
morientiũ questiones 4. 127. d
morientis sacramenta 4. 128. a
morienti facienti viam longam necessaria sunt quatuor. 128. a
mortuorũ receptacula 4. 128. a
mortuorũ quãta sunt remedia ostẽdit. 128. b
mortui in purgatorio melius stant xp̃c in hoc mũdo propter 4. 128. c
mors hominis ostendit animẽ incorruptionem multipliciter. 128. d
mortuorum questiones tres. 129. a
mortis penam christus assumpsit propter peccatum ostenditur. 129. a
mors nostra per christi mortem fuit destructa ostenditur. 129. b
morimur triplici morte. 129. b
mors est quotidie memoranda propter multa. 129 b
mors est expectanda ostenditur multipliciter. 129 c
mors a peccatoribus est formidanda propter quatuor 129 c
more a iusto non est pertimescenda propter quatuor 129 d
morientes quomodo se debent habere tripliciter 129 d
mortuis quibus possumus subuenire 129 d
mortuus debemus subuenire quatrupliciter 130 a
mortuis possum⁹ subuenire quatruplici citer 130 a
mortuorũ suffragiũ qd ẽ ostenditur multiplicter. 130 c
mortuis quomodo suffragia sunt vtilia ostenditur multipliciter. 130 d
mortuoꝝ gõnes de eoꝝ suffragijs 131 c
mortuorum carceres quatuor 132 a
mortuorũ purgatoriũ fuit institutum 132 b
mortuorũ pene quatuor. 132 b
mortuoꝝ exequie quõ ⁊ qd valẽt ostendi tur. 132 b
mortuoꝝ cerimonie multe. 132 b
mortuos sepelire si ẽ opus mic ostenditur multipliciter 133 a
mortui an possint absolui ab ecclesia 133 b
mortui suscitati 3. 133 b
mortuoꝝ suscitatores in sacra scriptura. quinq3 133 b
mulieris mysteria. 8. 91 b
mulier euangelica matri xp̃i assimilat 91 b
mutationes pueri quando nubent quatuor. 50 a
Natiuitas christi quid est. ⁊ qr est quadrupler 16 a
Natiuitas christi beneficia quinq3 7 c
Natiuitati christi ꝓprietates ortus solis tres conueniunt. 8 d
Nascitur christus generibus personarum quatuor 8 c
Natiuitatis christi figure ve. te. quatuor 9 a
Natiuitatis christi prophetie quatuor 9 b
Natiuitatis christi testimonia quatuor 9 b
Natiuitatis christi questiones plures 15 a
Natiuitatis dubium ipsius christi. 15 c
Natiuitas ordinata in veteri testamento quadrupliciter. 15 d
Natiuitatis tempus dies. hora 18 b
Natiuitatis cã multiplex 19 c

Natiuitas xpi fuit reuelata auctoritate qua drupliciter 9 E
Natiuitas xpi fuit in nouo testamento euangeliū 9 D
Natiuitas xpi fuit celebrata i loco ḡtuor 9 D
Natiuitas xpi fuit cognominata a ciuitatib⁹ quatuor 10. A
Natiuitas xpi fuit cōsūmata tempore quadrupli 10. A
Natiuitas xpi fuit manifestata die dominica pp quatuor 10. D
Natus est xps hora nocte media propter quatuor 1. A
Natiuitatis xpi priuilegia singularia ḡtuor 10. E
Natiuitas xpi cōmata fuit miraculis ḡtuor 10. D
Natiuitatis mirabilia. 3. E
Natiuitas xpi legis cōtulit benefi⁹. 5. 7. D
Natiuitas xpi est in qua fuit acquisita pax quintuplex 7. D
Nazareth vigintis hūit priuilegia septē 106. B
Nazareth vigintis peccūt a septē regib⁹ 106. E
Nazareth Jo. baptiste mirabilia quatuor 66. E
Nazareth interpretatur qnquipliciter 133. A
Nomen is ihu xpi articuli decem 37. B
Nomen xpi est terribile demonibus propter quatuor 37. E
Nomē xpi hz partes plures 38. A
Nomine xpi littere quatuor significātes vtutes quatuor 38 A
Nomine xpi significat ones quatuor 38. B
Nomē xpi hz significationem quadruplicem 145 E
Nomē xpi fuit figuratū in ueteri testamēto multipliciter 38. E
Nomē xpi fuit scriptū i locis ḡtuor 38. E
Nomē xpi fuit pnūciatū a personis quatuor 38. D
Nomē xpi fuit ꝓpositū psonis quatuor 38 D
Nomē xpi fuit apropriatū quadruplr 39. A
Nomina xpi merita quatuor 39. A
Nominis xpi Jhesu vita quatuor 39. B
Nomina xpi beneficia quatuor 39 B
Nomina xpi peccata quatuor 39 E
Nomē datur in cruce quadruplici 101. B
Nomina angelor quatuor 118. E
Nobilitas marie & Joseph 33. A

Nuptiarū genera septē 50 E
Nuptie comparantur sacramentum incarnatiōis propter quatuor 50. E
Nuptiarū bona quatuor 50. D
Numeri duodenarii ꝓpetato ḡtuor 76 D
Numeri quadrati propictato ḡtuor 78 D
Obsequia angelor nouē 111. D
Obsequia marie magdalene multa 84 D
Obligati debitis grad⁹ solarii ḡtuor 84. D
Obedientie insignia quatuor 101. D
Oditur reo pp quatuor 88. D
Opa q̄ xps reppulit apud se quatuor 116. D
Operibus spūs sc̄i destruuntur opera diaboli septē 25 E
Opa dei in principio facta cōpata opibus spūs sancti septem 25 E
Opa dei in principio facta septem 25 E
Opera spūs sancti septem 25 E
Ordines ecclesie quos xps instituit quatuor 9. A
Ordinis ordo quadruplex 104. E
Ordo quid est 171. E
Ordo angelor 171. E
Originalis peccati diffinitio ostenditur quadrupliciter 144 D
Originale peccatorum quid sit 148. E
Originale qualiter cōtrahitur ostenditur quadrupliciter 144 D
Originali holes cōtrahūt quadruplr 148. D
Originale a quo infligitur ostenditur ostenditur quadrupliciter 145. A
Originale cui ꝓponit ostendit ādruplr 145 B
Originalis peri obstacula quatuor 145. B
Originale ubi cōtrahitur 145. E
Originale qui cōtrahitur & eius inflictionis signa quatuor 145. E
Originale dilatur quadrupliciter 145 D
Originale deletur modis quatuor 148 D
Originale trerūt psone quatuor 145. D
Originale psone thunt quatuor 149. A
Originalis leges de eius contractiōe quatuor 145. D
Originalis peccati quatuor leges de eius contritione 149 A
Originale nō incurrit xp̄s pp ḡtuor 146. A
Pax bone voluntatis datur hominibus propter. 7. D
Pax est cōmendabilis pp quatuor 41. D

¶ Sermones de laudibus sanctoꝝ & de solemnitatibus per totum annum cū singulis de beatis⁹ vsitatis pro predicāti officio p clarissimū sacre theologie doctorē fratrē Jacobū de marchia ordinis minorū fideliter inchoant.

¶ Sermo primus de laudibus natalitiis dñi nostri Jesu christi.

Verbū caro factū est Jo. primo ca. Dū luceret cetera scripture oculariter propositum singularissime ruminat a fidelibus. Jdem ad cōmendationē solet ritatio instantiarū de claratione incarnatiōis xpi istud verbum conuenienter assumpti. In quo quidē verbo sacratissimo incarnati vbi misterii tripliciter ē assumptum. Primo quidē ostenditur vt stupenduꝫ miraculū: qđ hz arduitatem transcendentem cū ꝓmittit verbum caro factū ē: nam hz beatū Aug. conē vtrāqz naturā conuenisse in vnā psonā nisi fides credat: sermo nō explicat tantū istud miraculū fuit stupendū: q̄ etiam supremo angelo erat ignotū: vt patet ex Dio. de di. no. ca. primo: di. Ista cōpositio inqt diuina de iesu fm nos ē magis archana omni rei. & inexplicabilis omni vbo & ignota omni menti: vt etiā ipse primus angelus quāuis dignissima creatura sit ignorat: pp qđ d tāto miraculo dr primo. Regū. iii. Ecce ego faciā vbū in isrl: qđ q audierit tinnīāt ambas aures suas: q̄ illud qđ factū ē est verbū p qđ facta sunt oia: nō in merito stupēt aures hoiuꝫ. hoc. n. miraculū a seculo nō ē auditū. Secdo ipsius incarnati vbi misterium explicat vt archanū stabilimētum qđ hz sublimitatē ypostatice ymanētis cū sequitur: & habitauit in nobis. In nra. n. hūanitate latuit psona diuinitatis: vñ. de. dio. de di. no. ca. ij. di. q̄ xps constituit in eo q̄ natura nraz assumens: nullā tamē plenitudinis diuine passus ē mutationē: de qua in habitatiōe loquit apostolus ad col. ij. ca. sic di. in xpo inqt habitatiōis plenitudo diuinitatis corporaliter. i. substantialiter q̄ssi xpi humanitate latebat tota diuinitas tāq̄ plenarie vt ꝓbat primo de trī. ca. iii. Tertio ipsius incarnati vbi misterii effectus vt scientiā spectaculū gaudiꝫ charitatē cherubice illustratiōis cū subiungit. Et vidimus gloriā eius. Gloria incarnationis misterii dominice fit incōprehensibile p naturā rei & manifestā p reuelationē diuinā: vñ Diony. in loco pallegato vbi q̄ cōpositio iste & duab⁹ naturis primo secundū se erat latentissima: nunc aūt manifestissima notitia p reuelationē dr q̄ spectaculo serenissimo habet. Jo. primo de plenitudine inqt eius nos accepimus gratiaꝫ pro gratia. q. lex p Moysē data est: gratia & veritas p iesuꝫ xpuꝫ facta est. Et hec dr de nīe thematis: igit incarnatiōis misterii in sermone ꝓposito p festiuitate xpi iesu introducimus iccirco ergo illiꝰ misterii mīe fidei instituēdo occurrūt cuilibꝫ fidei animo. cōtemplatiōes

Quare. Prima est: qđ est incarnatio vbi dr enīz Aug. primo de trin. Filia incredibilis vnio humane nature ad psonā vbi q̄ fuit tanta vt homo fieret deus: & deus fieret homo. Vbi tamē est intelligendus ꝙ in hac incarnatione benedicta fuerūt q̄ tuor: sanctissime cogitatiōes Et prima fuit parentis cū ꝓle de cui⁹ copula incarnabili sacramēto prophauit Moyses: primo sic di. faciet inquit dñs nouū sup terrā mulier circūdabit virū. Istud. n. est hoc fuit nouū maxime q̄ hō crēsin vtero esset plen⁹ virtute. xps. n. tāc sic fuit vnus sicut mō ē in celo. Secda fuit aie cū carne. q̄ forma to xpi corpore et purissimis sāguinib⁹ virginis deus aiam quā de nihilo creauerat illi corpori cōiūxit: q̄ sicut scribit Dam. li iij. li. sue. Caro xpi fuit sacra caro & aiata caro: vbū. n. assūpsit nō solū carnē hz carnē cū aia. Tertia fuit aie cū diuinitate i rōe i stātiaq̄ mor vt aia xpi fuit creata fuit beata: & vidit diuinā essentiā i vtero matris vt ostenditur. iij. sententiaꝫ. Quarta fuit vnio totius nature hūane xpi cū suppposito verbi in persona xpi. vtraqz. n. nā fuit copulata in eadē psonā cuius vnio-

nis virtute verbi dei vlui concedit esse factum: vt oēs catholici tractatores volūt. s. vt verbū ꝗtum est de se est inuisibile vicē tibus pastorū. Videam⁹ hoc verbum qō factū est. Ista enī est illa vnio de qua ver. dī. q ipa tenet arcē oium vnionū q̄ est circa vnionē trium psonarū in eadē natura.

Scōa cōtēplatio est q istud verbū fuit incarnatū. Qō catholice fidei vitas quadruplici ꝓbat⁹ confirmat testimonio. Et primo p patriarcharū oracula: q⁹ Jacob moriēs cū bñdiceret filios suos dixit gen. xlix. Non auferet sceptrū de iudā nec dux ō femore ei⁹ donec veniat q mittēdus est: et ipse erit expectatio gentiū. gētes enī puruz holez expectare nō debebāt: q⁹ maledictus hō q cōfidit i hoīe. Scōo p ꝓphetarū testimonia confirmat. vñ Jere. v. cōquerēs de pegrinatione diuina dicit. Quare dñe quasi colon⁹es in terra nē. Quare futur⁹ es quasi vir vag⁹ quasi dī. Dñe et qs pōt isti⁹ incarnatiōis mysteriū capere. quo de⁹ fact⁹ est hō si exercēs⁹ offā hūana: vt colonus et viator declinās ad manēdū. Tertio ꝓfirmat testimonio oium euāgelistaꝝ: q⁹ oēs quattuor euāgeliste circa principiū sue doctrine incarnationē verbi dei curāt astruere: vt pz sicut de illo qō ē toti⁹ ecclesie radix et fundamētum. Quarto confirmat p apostolos ꝑ documēta inter quos btūs Jacobus incarnationē verbi plenissime scribēs ait. Jn māsuetudie suscipite insitū verbum qō pōt saluare alias vias ꝓmo ca. sicut enī lignū infituz trahit ad suū modū illud cui inseritur cū sit in vno ligno ita verbū assumpsit hūanā naturā in vnitate ꝓsone: sicut insertuz illud facit fructificare mō suo: sic verbū dei facit naturā humanā mereri sufficiēter ꝓ toto genere hūano. Tertia cōtēplatio ē qualiter verbū fuit incarnatū. Et dico. s. Primo q filius dei fuit incarnat⁹ sicut pr̄ et mr̄ vnionē: q⁹ sicut pr̄ et mr̄ sunt duo in carne vna. s. ꝓlis genite: vt hētur gen. ii. ita q⁹ vna caro ꝓlis tota producit ab vtroq; z ꝓncipaliter a pre. Ita pr̄ eternus et verbū marie sūt duo i vna ꝓsona. s. xpi que genuerūt. ita quilibet tota naturaz suā: z ꝓncipaliter pr̄ principale naturā. s. diuinā: mr̄ vero humanā: ita q⁹ in vna et eadē ꝓsona fuit pr̄is et mr̄is natura copulata. tō dicit Aug. q⁹ generatio verbi de pre fine mre fuit eterna. de mre fine pre fuit tēporalis nē. Scōo fuit incarnat⁹ sicut aīa et corp⁹ ꝓiunguntur: q⁹ sicut aīa ab extrinseco aduenies cū corpe genito a parentib⁹ facit hoiem vnū. ita diuinitas de celis descendens cū hūanitate: quā verbum genuit ē vnū corp⁹. tū min⁹ ꝓncipaliter ꝑ carnē a verbo genitā sicut parentes vni⁹ sūt genitores ꝑ solā carnē. tō dicit Athana. i symbolo. q⁹ sicut aīa rōnalis et caro vnus est hō ita de⁹ et hō vn⁹ ē xp̄s ꝓsona: sed nō natura.

Tertio fuit incarnat⁹ sicut accidēs subsistē tale in suppōsito suata tū naturā sbe. ꝓpa q⁹ ita natura verbi naturā hūanā assūpsit sicut quoddā vestimētuz ego induerē. tō dī apoca. q⁹ verbū dei erat vestitū veste alba ꝓp puritatē carnis sue: et erat aspsus sanguine ꝓp passionē. Quarto fuit incarnat⁹ sicut spōsus et spōsa copulant: q⁹ sicut viculū mr̄imoniale ē indissolubile. ita vnio verbi qua desposauit naturā hūanā solui nō pōt: sicut docet Aug. iccirco de⁹ assimilauit regnū celoꝝ hōi regi q fecit nuptias filio suo matth. xxij. iste āt nuptie fm greg. fuerūt in incarnatiōe verbi facte. q̄ natura hūana fuit copulata verbo. et tō dicit apo. q⁹ sacrm mr̄imonij magnū ē: q⁹ signat istā btām vnionē nē. Quarta cōtēplatio ē i quo loco fuit verbū incarnatū et dico: q⁹ i vtero virginis: q⁹ inclita ē hīs de spū sancto matth. i. ca. p angelos custodiētes eā: vt ait origen. Jntelligū ē tū p locū incarnatōis q⁹ xp̄s fuit denoiat⁹ a quadruplici ciuitate. Et p⁹ a ciuitate Syō: q⁹ ibi gnatus fuit. Et ista fuit ciuitas dāi qua nascebant reges de dauid descēdētes. Et qb⁹ ort⁹ ē xp̄s vt hēt matth. ꝓmo. tō ps. dī: ex syō spēs ō cortis ei⁹. Scōo a ciuitate Nazareth: q⁹ ibi ꝓcept⁹ et alit⁹ fuit. tō bñdictū fuerat p ꝓphetā: q⁹ nazare⁹ vocabit vt testat euāgelista: q⁹ ibi incarnatō fuit inchoata. tō ꝑ ualuit vt iesus nazaren⁹ vocaret. et sic scriptum fuit i titulo triūphali. Tertio a ciuitate Bethleez quia ibi nat⁹ est. sicut dō pr̄ ei⁹ iuxta illud ꝓphēticū qō euāgelista

v. cōtem.

vi. cōtem.

dixit tu bethleē terra iuda nequaq̄ minima es i ꝓncipib⁹ iuda nē. Quarto a ciuitate hierusalē q⁹ ibi fuit sepult⁹ sicut dicim⁹ de scis: vt scūs petr⁹ de rōa: et fm istā distinctionē diuina scriptura diuersimode xp̄m denotat. Quinta cōtēplatio ē i q tpe verbū fuit incarnatū. dī q⁹ in media noctis hora iuxta illud sap. xviij. Dū mediū silētiū teneret oia nē. Jsta āt hora fuit quadrupliciter mysterio cōsecrata: vt pz supra i sermone ꝓcedēti. Et ꝓmo mysterio incarnatiōis: q⁹ iz verbo vt credit fuerit hora cōpletorij salutata. tū ex allegato verbo sap. cōuincit hora nocti media dedisse cōsensuz teneāte collocutōe vsq; ad medā noctis ptē. Scōo mysterio natiuitatis sue: q⁹ in media noctis hora xp̄s credit ee nat⁹: q⁹ pastores custodiebāt vigilias nocti supra gregē suū. luc. ii. Et tō tali hora missa celebrat. Tertio mysterio sue bñdicte appitiōis: q⁹ media noctis hora appuit discipli sūs ābulās supra mare matth. xiiij. si tū quarta vigilia noctis ē i media nocte. Quarto misterio sue passiōis acerbe: q⁹ media noctis hora credit ei⁹ passio fuisse inchoata: tūc enī fuit capt⁹ ligat⁹ et alapis cesus: vt ait scūs bonauentura. Sicut. n. illa media noctis hora trānsiēs p egyptū interfecit oē ꝓmogenitum: vt hētur exo. xiij. ca. Similimō fm btm̄. Jesu o. i hora natiuitatis xp̄i fuerūt oēs sodomite q crāt i mūdo suffocati et pp ista sacra mysteria hora illa fuit a scis pribus ad laudē dei singulariter computata. vñ ꝓphēta dicit. Media nocte surgebā ad confitendū tibi. Sexta cōtēplatio ē qbus istō sacrm incarnatiōis xp̄i declarat. Et sciēdū ē q⁹ inter cetera sunt quattuor incarnationis mysteria. Jprimū cui fuit Adā xp̄s enī fm apostolū ex incarnatiōis mysterio fuit vocat⁹ secūs Adā: vel nouissim⁹ Adā: q⁹ sicut ꝓm⁹ Adā fuit die. vi. format⁹ de terra imaculata a deo. Ita xp̄s fuit sexta. vi. de maria virgine imaculata genit⁹ sicut deducit Andreas apostolus ō egesā i disputatōe qua fecit cū eo. et sicut ꝓm⁹ Adā fuit fact⁹ in alam viuentē: ita secūs Adā i spm̄ alios viuificātē: vt testat btūs Jpaulus i epla sua. Secm̄ fuit de filio hois. xp̄s. n. i sacro incarnatiōis sue fuit fili⁹ hois appellat⁹: vt ait Dauid. nō q⁹ filius virginis imediat⁹ fuerit hō cōis gnātis: sz ex q⁹ filius imediatus oium ꝓmogenitoꝝ suoꝝ ab adā iquē materia de qua fuit format⁹ illa fuit ꝓfunda alabe pctī vt tenēt oēs catholici et spāliter btūs aug. Tertiū fuit ō lapide angulari. xp̄s enī ex sacro sue incarnatiōis victus fuit lapis āgularis: q⁹ sicut lapis angularis duos pietes ꝓiungit ad iuicē: ita xp̄s duas naturas in se iscp abiliter copulauit: Quartū fuit ō mediatore. xp̄s. n. ex sacro sue incarnatiōis dict⁹ fuit mediator sicut aplūs tradit ad heb. viij. cap. hic nouite. mediator ē: q⁹ sic media tor ponit ad reconciliādū ptes diuersas. Ita xp̄s incarnatus ē ad reconciliādū nos cū deo: et q⁹ cōuenientissim⁹ mediator ē: q attiet vtriq; ptī. Ita ds ꝑ voluit xp̄s ꝑ incarnatiōis mysteriū fieri nr̄i gnis attinēte q etenaliter ē et fuerat de gne diuino nē. Septia cōtem. ē qb⁹ cāis sacrm incarnatiōis fuit ꝓsumatū: circa q⁹ iducūt ꝗtuor: catholice vitat. Quar ꝓma ē: q⁹ tota trinitas incarnauit verbū: q⁹ vt docet Aug. i⁰ de tri. ꝓsone diuine sic inseparabiles sūt sic inseparabiliter opant et cōcludit q⁹ xp̄i incarnatio a tota trini. scā sit nē. Scōa ē q⁹ sola ꝓsona ꝓris misit verbū ad incarnādū: q⁹ sic sol⁹ filius a solo ꝓre ē ita et a solo mitti debuit. vt ait Aug. ꝑ a nullo mittit. q⁹ a nullo hz cē: ista tū veritas dz accipi: q⁹ spūs san. misit filiū: i lege vsa. spūs dñi euāgelizat pauperib⁹ misit me. Tertia ē q⁹ sola ꝓsona xp̄s san. ꝓmissa ē tanq̄ ad disponēdū offm trinitatis i vtero virginis añq̄ incarnar et verbū dñe. Gabriele ad virginē. Luc. i⁰ spūs san. supueniet in te nē. Quarta ē q⁹ sola ꝓsona verbi fuit incarnata vt dic̄ Aug. i eodē loco dēmōstrās p exemplū grossū sic si tres artifices fabricarent vnā lorica quā vn⁹ induceret: ita ē q⁹ tota. s. trinitas opata ē in incarnatiōe et tū solus filius induit carnē nre mōtalitatē et tō tō q⁹ pōtoti⁹ trinitatis erat nēcia i incarnatiōe verbi et iccirco dī angel⁹ ad virginē. Luc. i⁰ Nō erit impossibile ap dēū oē verbū ñ impossibile ꝙuertit cū nēcio sic scitis. Octaua ꝓcl. vij. ē: q⁹ miracula hūanis incarnatiōis fuit sibi cōtemporatū. Et de q⁹ quadruplici miraculo dēcatur: Et primū ē: de diuina annihilatōe q⁹ cū

ois creatura ad deū cōparata sit quasi ni
hil:igitur in eo q̄ pater fecit filiuz de infi
nitis creaturis quasi naturaz suā anihila-
uit. Et ū homo sit infima creatura omniū
creaturarum rationabiliū. Secūdū fuit
de diuina diminutione: quia cū esset im-
mensus ⁊ incircunscriptus celi ābitu fuit
i vnius puelle vtero totaliter ⁊ pfecte cō
tentus sicut spera solis cōtinetur in specu
lo paruo:⁊c. Tertiū fuit de v̄ginis sub
limatione. Sicut magnū miraculuz puta
ret si vnus homo infirmus posset vola-
re supra totū celum sicut angelus. ita ma-
gnum miraculū reputari debet: q̄ virgo
genuit:ita perfectū filium sicut deus pater
cū ipsemet pater secundum totum suum
conatū ipsuz genuerit:vt ait magister sen
tiarū. Quartū miraculum est de hu
mana exaltatione: q̄ in assūptione verbi:
fuit natura hūana sic exaltata:vt vn⁹ ho
mo sit equalis deo vt habet ab Augusti.
primo de trini. Quod miraculū certe mi
hi ē valde stupēdū. plusq̄ si diceret vnum
hoiem esse equalē soli quā equalitatem de
clarās xp̄s i Johē. Dicit. Ego ⁊ pr vnū
sumus. Et q̄ incarnationis misteriū p:o-
pter suā virtuositatem est absconditus di-
cit. apos. ad cor. p:io. Nobis inquit p:edi-
camus dei sapientiā in misterio absconditā
quā de⁹ pater p̄destinauit ante secula. Mo
na cōtēplatio est. Quibus p:iuilegijs ē di
uina incarnatio decorata. Dicit q̄, ppter
p:iuilegia xp̄i q̄ fuerūt innumerabilia. suc
benedicte matri quatuor p̄uilegia fuerūt
in incarnatiōe cōdonata. Quor̄ p̄muz
fuit. In conceptōe. q̄ ipsa concepit filiuz
sine vlla corruptione v̄ginitatis iuxta illō
vaticiniū. Isa. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊c. nec
in illa conceptione fuit aliq̄ infectio:q̄ ex
puris sanguinib⁹ v̄ginis gloriose fuit xp̄s
concept⁹ vt testat̄ beatus diony. de di. no.

Secundū fuit in v̄bi conseruatione: q̄
xp̄s:plus habitauit in sua matre. q̄ alij p
xxxvi. dies vt ait Amb. quia alij ad min⁹
ante tēpus tale nō sunt formati. Xp̄us au
tē dante consensu virgine beata fuit statiz
format⁹ ⁊ incarnatus vt ait da. z. li. sinaz
suarū. Tertiū fuit in verbi generatione
q̄ sicut ceteri partū gignuntur de substan-
tia patris ⁊ partū de substantia matris.
Ita xp̄s. de substantia. s. matris sm hūani
tatē fuit sicut de substantia patris sz diui
nitatem. Et ideo cū sm substantialitatez
causetur germanitas. tantā germanitatez
habuit xp̄s ad solā matrem. quantuz nos
habemus ad patrē ⁊ matrem ⁊ maiorem
quāto fuit de purissimis partib⁹. Et ideo
in euangelio verissime dicitur mater ei⁹.

Quartū fuit in eius parturitiōe: q̄ ip̄m
edidit sine dolore sic cōceperat sine cor-
ruptione: q̄ sēper clausa mansit ⁊ integra.
Et iō dicit Isa. vltio. q̄ virgo benedicta
añq̄ parturiret peperit: q̄ sine dolore edi-
dit. Decia contēplatio est q̄bus contra-
rietatibus sacrm incarnationis fuit ornatū
Dicit autem q̄ ornamentis corporalib⁹
iuxta q̄ opponunt dolores cōtrarij:eo q̄
oppositā iuxta se posita magis fluescūt.
Ita in sacro incarnatiōis fuerunt multe cō
trarietates adinuicē. Quar̄ p̄ma fuit. q̄
ibi fuit de sūmo gñe q̄tuz ad diuinitatez
dicente apostolo q̄ cū i forma dei esset. nō
rapi. ar. ē esse se equa. Deo. Et infim⁹ quā
tū ad hūanitatē q̄ est de infimo genere co.
q̄ infimū gradū tenet in genere rōnabiliū
Vñ beatus Diony. vocat ipsaz hūanita-
tē deitatē q̄ semetipsū exinaniuit. Secūa
fuit q̄ ibi fuit finitū ⁊ infinitū. q̄ sm diui
nitatē maior ē oibus creaturis ⁊ celi. s. ābi-
tu in circūscriptus. sm hūanitatem v̄o. in
vtero virginis clausus. Iccirco tunc iple-
ta ē illa, pphetia. Verbū breuiatū fecit dns
sup, terrā. Tertia fuit q̄ ibi fuit diues ⁊
paup. q̄ tūc i xp̄o sz deitatē sunt absconditi
oēs thesauri sapiētie ⁊ sciētie dei p:ius sz hu
manitatē vero fuit sine domo: nat⁹ pannis
paupib⁹ inuolutus vñ p̄s. simul in vnū di
ues paup. Quarta fuit q̄ ibi fuit fort⁹ ⁊ i
firm⁹. q̄ ille q̄ portat oia v̄bo virtutis suc:
per quē facta sunt oia factus ē ita validus
q̄ mater portabat. Iō dicit Hiere. futur⁹
es sic vir fortis: Istis aūt additūgit alia cō
trarietas q̄ iesus fuit simul viator ⁊ cōp:e
hensor: sm animā vt habetur. iij. sententia
rū de qua contrarietate potest intelligi illō
q̄ habetur in euangelio. Spiritus quidē

p:ęptus ē ⁊c. Undecia cōtēplatio ē: q̄
Cōtē. b⁹ dignitatib⁹ fuit sublimatū sacrm icar
natiōis: dō aūt q̄ dignitate quadruplici
:s. ꝑsōna: q̄ creatura sp referebat ad deū
siue ad creatorē: deus āt nō referebat ad
creaturā. Nūc āt p icarnatiōnē v̄bi mysteriū
cepit de⁹ referri ad creaturā: siue p hūani
tatē assūptā: q̄ sz ⁊c. hō ois creature
aliq̄d ꝯz: iō p pticipationē. ois creatura
referē ad ip̄z. Scōa fuit hois sublima-
tio: q̄ nā hūana i icarnatiōe sic fuit v̄bo
ꝯiūcta q̄ hoīes frēs dei ex tunc appellari
posūt. Tertia fuit āgelor̄ honorificatō
q̄ sic nobiles barōes honorāt: si sorores
nubāt regi cor̄: ita āgeli fuerūt honorati
eo q̄ vtē v̄gis aia q̄ eorum soror germa-
na erat: q̄. s. ab eodē p̄re ꝓducta. s. deo: ⁊
ad ei⁹ ymaginē: fuit i icarnatiōe v̄bi dis-
pōsata. Quarta fuit diuic po⁹ dīmōstra
tio: q̄ ꝛz de⁹ suā nimiā potētiā: eo q̄ oia
de p̄ma mā formādo demōstrauit: vt ait
Aug. sup ge. tū maior ē i eo q̄ alias: ⁊ p̄
mā māz ō nihilo creauerit: q̄ plus distat
aliq̄d ō nihilo facē q̄ aliq̄d de aliq⁹ facē.
Et eadē rōe q̄n de⁹ fecit q̄ hō cēt de⁹: q̄
pl⁹ distat creatura a deo q̄ ab āgelo: imo i
finitū. Iccirco null⁹ iūctus ē dign⁹ apif
libr̄: dcm̄ fuit apo. xj. c. Duodecia cō. ē
rij. qb⁹ miraculis ista natitas fuit ornata ⁊ re
Cont. ferāt quatuor singularissima miracula.

Quor̄ p^m fuit ō tēpli fractiōe. Secūm
ō olei emanatiōe. Tertiū ō carnaliū ho
minū ectictiōe. Quartū ō sybille reuela
tiōe. Et hec oia patēt i sm̄ōtib⁹ p̄cedētib⁹
bñ ītuēti ⁊c. Decia tertia cōtē. ē q⁹ die ⁊
sz. qua hora fuit mānifestata ista bñdicā nati-
Cont. tas. Et dī q̄ die dñica: illa. n. die xp̄s fuit
nat⁹: vt pz ex dcis scō q̄: hora v̄o noctis me
dia nat⁹ ē: vt dcm̄ fuit sup^a i p̄cedētib⁹ p
mōtib⁹: q̄ dies ⁊ q̄ hora fuerit quadruplici
mysterio ꝯsecrate: vt pz i p̄cedētib⁹ sm̄ōt
bus quere in eorum articulis. Rogemus
dominum ⁊c.

¶ Decodē Sermo secundus.

Erbū caro fm̄ ē. Jo. p°. Hoc bre
ue v̄bū de v̄bo abreuiato intelligit
q⁹breui v̄bo tria p̄dicator̄ v̄bo diui ne
cessaria mistice inuāt. dz. n. p̄dicator hic
i° Intel^m illustratū p cogitatiōez. Affe
ctuz iflāmatū p dilectionē. Effectū ꝯsūa-
tū p bōi opis ad iplectionē. Nā p̄dicator
sine cogitatōe nō p̄t docē. Sine dilectiōe nō
p̄t placē: Sine bōi opis ad iplectione. nō
p̄t mouē. Ido⁹ dz p̄dicator hic intelle
ctū illuiatū p cogitationē: q̄ p̄bat v̄bi ꝺ
scriptio cū dī v̄bū. Verbū. n. cordis ē for
mata cogitatio ⁊ cog⁹ abea re quā scim⁹
vt dic Aug. vi. de tri. Formata āt cogitatio
⁊ cogni⁹: ⁊ sacr scriptur studiosa medita-
tio illustrāt intellectū p̄dicatoris sm̄ qua il
lustratiōe nō poterit illuiare intellectū audi
toris: sic. n. recipiēs oz ee ōnudatū a n^a re
cepti ita q̄libz alios illuīans ⁊ p̄dicēs oz
i se plici ⁊ illustrari. Nēo. n. dat q̄ nō hz
vñ p̄dicatōi sic illustrato pōt ad lr̄az dirī
g⁹ illō v̄bū. p̄s Lucerna pedib⁹ meis v̄bū
tuū: v̄bū. n. p̄dicatoris dz ee lucerna pedi
b⁹. s. affectōib⁹ auditoris ad ꝺbulādū i vi
az moris. Scōo oz p̄dicatorē hic affectū
iflāmatū p dilectionē: q̄ p̄bat carnis cō
di⁹ cū addit caro. Nēo. n. carnē suā odio
hūit. Apost. ad phil. v. Charitaz āt dile
ctio uecessaria ē p̄dicatori: q̄ sm. b. Bre. i
hōelia. Qui erga aliū charitatē nō hz p̄
dicatoris offm̄ suscipe nitaten⁹ dz. Tūn p̄
dicator exultās p dilectionē: p̄t dicē illud
p̄s. Cor meū ⁊ caro mea exultauerūt: i de
um viuū. Tertio oz p̄dicatorē hic affectū
ꝯsūatū p bōi opis ad iplectionē: q̄ ꝓbat
sci executio: cū subdit: scm̄ ē. Qui. n. scō
ti iplet: q̄ v̄bo docet: mādatū soluit. ⁊ mi
nim⁹ ē i regno celor̄. Qui āt fecerit ⁊ do-
cuerit hic btās i scō suo erit: ⁊ magn⁹ vo
cabit i regno celor̄. Rogabim⁹ g⁹ dñz, p
nobis carnē scm̄: vt ipe p suā miām cor̄dias
nobis ꝯcedat cogitationē i intellectu: dile
ctionē i affectu: ⁊ bōi opis ad iplectionē
i effectu vt āt hic facilt⁹ ipetrem⁹ v̄ginem
⁊ gllosam duotiēs me salutem⁹ dicentes:
Aue maria ⁊c. Verbū caro fm̄ ē. Ite-
rū vbi sup^a. Scōm btūm Aug. xiij. ō tri
ni. Quilibz de⁹ p suā oi potētiā gen⁹ hu
manū alio mō q̄ p v̄bi sui icarnationez
repare ⁊ saluar potuiss. tū null⁹ alt⁹ mo
dus fuit: ita ꝺgru⁹ ⁊ ꝓueniēs repatōi hūa
ni gñis. sicut p icarnationē v̄bi diuinit: vt
sicut hō esse ceperat p v̄bū icreatū: ⁊ per
culpā ceciderat. p v̄bū a demone ꝺspiratū

fic a culpa relit: geret. p ẏbū icarnatum. Nā hō pfecte reparī nō poterat nisi recuparet. ālcētis inocētiā. Dei amicitiā. Et status sui excellētiā. Sui aūt status ex cellētiā homo recuparе ñ poterat nisi ei⁹ reparator eēt de⁹: qz ñ eēt pura creatura. tūc hō pure creature tñ suo reparatori subditus fuisset. Et sic sui status excellētiā ñ re pasſet. Nō ēt dei amicitiā recuparе ñ po terat nisi p ꝓuenientē mediatorem q tanq̄ amicus. Jn vtrūq3 manū mittere posset: ⁊ vtriusq3 ptis eēt ꝓfectus. Ut sicut deo equalis p deitatē. Jta hoī filius eēt p hūa nitatē: Nō isup mētis Inocētiā recupaſ nō poterat nisi. dimissa culpa quā dimitti nō licebat p iustitiā diuinā. nisi p satisfa ctionē ꝺdignā. Et qz p toto gñe hūano. nō nisi de⁹ satisfacē poterat nec sarisfacerē debeat. nisi hō q peccauerat. Jō ꝺgruētissimū fuit genus hūanū. p deū hoīem re parī. Unde ait. Leo papa in sūmo ista⁹ so lēnitatis vn⁹ ⁊ idē: dei ⁊ hoīnis mediator nisi eēt ver⁹ de⁹. nō afferet remediū. Et nisi eēt ver⁹ hō. nō p̄bere exemplū. Qz g⁹ hō pfecē reparī non poterat nisi recuparet mētis inocentiā: Dei amicitiā. Et sui sta tus excellētiā. Et ista nō posſūt ꝓuenientēr fieri: nisi p icarnationē ẏbi: vt declaratū ē. Jō p salute hūani gñis. Uerbū caro fa ctū ē. Jn quo qdē ẏbo. tria exp̄mūtē: q̄ ad factū dūice icarnationis necessario regrū tur. Quoꝝ. ꝑm ē assumētis pſone nobi litatis. Scōz ē assūpte nr̄ veritas. Tertiū ē vnionis medicinalis. Assumēs ē pſona deifica: qz ẏbū assūpta ē vnio hypo statica: qz forī ē. ꝑm g⁹ qđ regrīt ad fa ctū icarnationis dūice ē pſone assumentis nobilitatē. q̄ ē ẏbū. Uerbū. n. ē ſa pſona in trinitate deifica: qz cadē pſona q̄ dī filius co q̄ naturaliter nat⁹. p̄ ẏbū: co q̄ itelle ctualiter dī genitū ⁊ ꝓductū. Eo. n. ẏbum q⁹ filiꝰ ſz Aug. vii. de tri. Euāgelista tñ potius vtitē hoc nomine ẏbi q̄ nomine filij: ad denotandū q̄ gñō ꝓcula ē oīo itellectualē ⁊ ī materialē sine oī corruptiōe. Hoc g⁹ ẏ bū. ē ẏbū itellectuale: nō imaginabile: ver bū ī materiale nō sensibile. Cū. n. sit du plex ẏbū in nobis: vt docet Aug. xiij. de tri. Uerbū. s. cordis qđ latet exterius. Et ẏbū oris qđ sonat exterī⁹. Nomē ẏo p̄n cipalī⁹ ẏbo mētali qđ latet interī⁹ q̄ ẏbo vocali qđ sonat exterī⁹ attribuit. Qz vox exterī⁹ nō dī ẏbū: nisi qz significat interio rē mētis ꝺceptū dicēte Aug⁹ ī sūmōe de b. Jo. Baptista. Uox sonus ē ⁊ idcē cogi tationis. Uerbi tū diuini ꝓprietatē nō mu tat ẏbū sensibile qđ sonat exterī⁹. Sz ver bū itellectuale qđ sonat interius. Nā ẏbū diuinū increatū ⁊ ẏbū creatū in quattu or ꝺditionibus ꝓuenīūt: q̄ ꝓprietatē verbi diuini declarāt ⁊ ostēdūt. Jſd⁹. n. ꝓue nīūt ī itelligi emanatiōe. Scōo ī mētali exp̄ssiōe. Tertio ī exēplari dispositione.

Quarto ī corpali manifestatiōe. Jſd⁹ nāq3 ẏbū diuinū: ⁊ ẏbū mētale ꝓuenīūt ī itellectuali emanatiōe. Utrūq3. n. ẏbū in itelligēdo ꝺcipit vtrūq3 ī itellectuali pte ꝓducit: qz ad vtrūq3 actū itellectualē ter miat. Unde deus p̄ dicere illō p̄a. Eructauit cor meū ẏbū bonū. Cor dei p̄is ẏ bū bonū eructauit: q̄si eternaliter ẏbū ſſinite bonitatē itellectualī emanatiōe gñauit.

Scōo ꝓuenīūt ī exp̄ssiōe. Jſd⁹ vtrūq3. n. ẏbū res itelleeta totaliter exp̄mit. Si. n. plꝰ vel minꝰ p ẏbū exp̄mereē q̄ a dicēte di cereē: ⁊ exp̄mereē: dicētis memoria ẏbum nō adequareē ac p hoc ipsecūtū ẏbū incnt reē: vt docet Aug. xiij. ō tri. Cōuenīūt. n. totali exp̄ssiōe. Uerbū. n. ē notitia exp̄ssiua ⁊ declatiua. ex vij. de trint. Uñ ō ẏbō diuino ꝓ vt ē exp̄ssiuū ⁊ declatiuū ẏbi tatis ait. b. Jacob⁹ i canonica sua. Uolūta rie. n. genuit nos ẏbo ẏritatis. Qz. n. vtrū q3 ē itelligibile ignātū hz rōez ẏritatē. Jō ẏbū diuinū dī ẏbū ẏritatis. Qz ē exp̄ssiuū ⁊ declatiuū cuiuslibz itellectionis.

Tertio ꝓuenīūt ī exēplari dispōne. Jſd⁹ vtrūq3. n. ẏbū res fiēda exēplariter dispo nit: qz sine ẏbo nulla res artificialiter ꝓduci tur: vt sicut sēm artificialē ꝓductionē p cedit ī artifice ipa cognitio. sic de⁹ ab eter no ꝑcipit disposita fiēda ī ẏbo. Unde sup illō p̄a. Dixit ⁊ facta sunt. Glosa dicit q̄ de us pater ab eterno ⁊ eternaliter verbum dixit ⁊ genuit in quo omnia disposuit fi enda. De verbo autem diuino ꝓout est notitia siue sapientia. Dispositiua scribi tur eccl. i. Fons sapie ẏbū dei ī excel

sis. Uerbum dei in excelsis est fons sapi entie: quia deus pater per verbum sicut per fontem sapientie omnia sapienter di sposuit in numero ponderе ⁊ mensura: sapie. xj. Et ad Hebr. xj. Jntelligim⁹ apta ta cē secula ẏbo dei. Quarto ꝓuenit ter tiori mātis cōstatiōe vtrūq3. n. ẏbū quodā assūpto idemtē: vt nobis exterī⁹ mānifestē. Sicut. n. ẏbū mētale qñ voce idemtē: voce sentīt: nec tñ i vocē ꝓuertit cū voci unit Jta ẏbū diuinū carne vestit: ⁊ i carne sē tit: nec in carnē ꝓuertit vū carni vnitur. De hoc aūt ẏbo carni iūcto: ⁊ in carne nobis mānifestato ait. b. Jacob⁹ in canonica sua. Jn māsuetudine suscipite insitū ẏbū Uerbū eni dī iūitū: qz na⁹ hūane in viero virginali cē insitū: vt q nō possumus lucē in accessibilē cernere i sc: saltē obūbrationez carnis vnite videam⁹. Uerbū. s. i carne: solē i nube. Lumē i testa cereū i lāterna.

Excc g⁹ ẏbū icarnatū qđo ⁊ ẏbū nr̄m quodāmō mānifestatū: ſz n̄ pfectē: qz ẏbū di uinū ⁊ ẏbū nr̄m i plib⁹ sūt dissimilia q̄ silia. Uerbū nāq3 nr̄m ē variabile ⁊ mu tabile: ſz ẏbū diuinū ē oīno iuariabile ⁊ stabile. Uerbū nr̄m ē accidēs. Sz ẏbū di uinū ē suppositū ⁊ p se subsistēs. Uerbū nr̄m ⁊ gignēte distinguit ēntialiter. Sz ver bū diuinū a p̄e dicēte nō distinguit ēntialiter. ſz tñ psonaliter ẏbo nr̄o ꝓuenit nom̄ geniti: ſz nō nom̄ filij. ẏbo aūt diuino cō uenit veritime tā nomē geniti q̄ nom̄ fi lij: qz ẏbū diuinū ꝓcedit a p̄ncipio viuē te ⁊ p rōnē vitalē ⁊ ſz rōnē filiationis p cedē ī cadē naī subsistēs q̄ ꝓcludit pfectio nē ⁊ ꝓpaz rōnē filij. Uerbū aūt nr̄m q̄ uis sit a p̄ncipio vitali: ⁊ p actionez vitalē: ⁊ ſz rōnē filiationis: nō tñ ē cumdē naī: spē vel nūero: cū gignēte: nec ēt subsistens sed alteri: vt itellectui nr̄o ihereēs. Unde ẏbum nr̄z ī infinitū deficiēs a ẏbo diuino alteq̄n do sciaz ⁊ pfectionē ẏbi pōt dicē illō p̄a. Aldirabit fcā ē cia tua exp̄mentata ē: ⁊ nō potero ad eā. Sic g⁹ p⁹ describit sa cram dūice icarnationis: quo ad p⁹ assume tis nobilitatē: qz ẏbū. Scōo describitur quo ad assūpte naī ẏritatē: qz caro vbi p ſy nedochē pōit pars ꝓ toto: ps q̄ ē caro ꝓ hoīe toto. Unde illō ysaie. Uidebit oīo sa lutare dei. Non tamen dixit verbum: anima facta est: sed dixit verbum caro factū est. Et hoc ad exprimendum nature assump te ẏritatē ⁊ passibilitatez: propter quod dī. apo. ad Ro. j°. Nō factꝰ ē ex scie dauid ſz carnē: xp̄s. n. factꝰ ē ex scie dauid ſz car nis copulētā sibi: nō āt ſz sciam ꝓcu piscētiā. Ubi sciendū ē q xp̄s factꝰ ē ſz carnē. sup² carnē: p̄ter carnē: ⁊ pp carnez. Jſd⁹ xp̄s factꝰ ē ſz carnē p carnis assu ptionē. Scōo sup² carnē p sci spūs ope rationē. Tertio p̄ter carnē. p carnis icorru ptiōz. Quarto pp carnē pp carnis liberā nē. Jſd⁹ dī q xp̄s factꝰ ē ſz carnē: per carnis assūptionē. q xp̄s filiꝰ dei verā car nē nr̄az sūpsit de ṽgine maria: q̄ ē eiusdem spēi cū carne nr̄a: Sic aīa sua ē eiusdē spēi cū carne nr̄a: q qđ ē i assūptibile ē icura bile ⁊ vt ait Damas. iij. suiaz sūmaz. Et iō vere possum⁹ dicē de xp̄o illud gen̄. xlvij. Caro eni ⁊ ff nr̄ ē. Scōo xp̄s factꝰ ē sup² car nē p sci spūs operationē: Caro eni nr̄a for mata ē operatōe naturali. si caro xp̄i fuit for mata operatōe supnaturali. i. operatōe spūsci Uñ dixit angelꝰ ad ṽginē Spūs scūs su perueniet i te ⁊ virtꝰ altissimi obūbrabit ti bi. Ista obūbratio ē carnis xp̄i formatio: q: tūc corpus xp̄i operatū eterno lumini co pulabat. Uñ xp̄s potuit dicē illud sapie. vij. Jn vētre mr̄is figuratꝰ sum caro. Et si gnāter dicit. q̄ figuratus ē caro. nō gña tus caro: q: caro xp̄i ñ fuit gñata ab hoīe ſz a spūsciō: sicut a sūmo artifice figurata fuit formata tñ cū operatiōe naturali mr̄is ⁊ eiꝰ operatiōe gñata. Tertio xp̄s factus p̄ter carnē p carnis icorruptionē. Nō so lū q: i mo: xp̄i eiꝰ caro nō vidit corru ptionē: vt dī Aug. ii. Dez. Et hāc singula rē xp̄i natiuitatē nihil de carnis corruptiō ne traxit ⁊ ꝓuptiscētia nihil de peccati le ge manauit. Uñ mūdus cēt ab oī ingna mēto carnis ⁊ spūs sa cori. vij. Quarto xp̄s factꝰ ē pp carnē pp carnis liberatio nē. Uñ carne carnē liberās ne pdēt quos ꝓcidit. Uñ de ipo scribit ad hebr. v. q̄ in diebꝰ carnis sue. factus ē oībus obtēpanti bus sibi eā salutis eterne. Sic ergo dicēm dūice icarnationis describit. Scōo quo ad naī assūpte veritatē: qz caro. Tertio

dcsrdiē quo ad vniōis mediē ldissolubi
litatē cū dī: scñ ē. Ista. n. glio'a factio est
na' ḥūane cū psona v̄bi idissolubiē vnio
nē cū dī v̄bū caro scñ ē: ē sensus v̄bum
diuinū ḥūanitati ypostatice ēvnitū. Ista
āt gliosa factio nō pōit aliquā mutatōez
i psona assumēte ꝫ in na' assūpta q: ista
factio: siue vnio gliosa ē i na' assūpta sub
stitue i v̄bo āt nō ē nisi termiatiue: na'
.n. assūpta fūdat relationē vniōis ad p-
sonā diuinā v̄bi ꝫ v̄bū terminās istā rela
tionē vniōis. nō mutat nec in re absoluta
n:c in re reali relatiua: vt pz in alijs. De
us. n. termiat nouā relationē creat' ad ipz
sine ei' mutatōe. q: scibile ñ ferē ad sciaz
sī q: scia referē ad ipz. v. methaph. Sic
ꝓposito. Est g' sciēdū q' ista gliosa fa-
cio q̄ tota ē posita ex pte na' assūpte. nō
: pte v̄bi siue p' assumēs nisi termiat tue
z sūmā ptātē i cā origiali: ꝑfcāz pu-
itatē i cā materiali: Insolitā n:uitatē in
ā fōali: Saluberrimā vtilitatē i cā fina
l: ꝑio ergo ista gliosa factio hz sūmā
ptātē i cā origiali: Cā. n. origia l'. siue effici
ens istī' factōis ē trinitas psonaꝝ: q: opa
trinitatis sūt idiuisa ad extra. vt dicit. b.
Aug. co q' hūit cādē potētiā opādi. Et tō
ōes tres p' ꝑ caꝝ potentiā infinitaz opate
sūt istā bñdictaz icarnationē. tñ hoc n:n
obstāte. termiata ē ad solā psonā v̄bi. Ex
ēplū si tres ⸗gies facerēt vnū idumētū. ⁊
tñ vna illaꝝ iduerct ipz. tūc vez ē dicē
q' idumētū scñ ē ab oīb' trib' illis vir-
gīb'. cū vna tñ illaꝝ iduta ē illo vestimē
to Sic ē ō ꝓpo q: fm apos. ē i sīlitudinem
ḥoiuz factus ⁊ ḥitu iuētus vt hō: Nam
ōes tres p' opate sūt hāc icarnationē. so-
la tñ p' verbi ḥitu isto iduta ē. tō spāliter
ō xp̄o ihesu ait. ps. Notū fecit dñs salutare
suū. i hac. n. icarnatōe ds q ē tota trinitas
fecit ista factōe gliosa p icarnationē notū
ē salutare suū. i. xp̄z de quo dixit scūs Si
meō deo loq̄ns: videt oculi mei salutare
tuū Et fz Hieronymū sup illū locū ps.
Notū fecit dñs salutare suū: vbicūq3 ive
teri testō salutare pōit. i hebraco habet ie-
sus. Scōo ista gliosa factio hz pfcāz pu
ritatē i cā materiali. q: caro xp̄i fuit fōa-
ta ex purissimis sāguib' btē virginis. fm

Damascenū z°li. sūaꝝ: btā āt vir-
go. pfcāz ḥūit puritatem vt pote. q: ꝑua
erat ica q' nata. q: i mātis vtero sāctificata
a spūsciō obūbrata plēitudīe gr̄e decoza-
ta ⁊ sup oēs mlieres bñdcā. Et nō de eius
puritate dicit Anselī. i li. de ꝯceptu virgia
li. Decebat vt virgo ꝯcipet ea puritate q̄
maior sub celo neq̄t itelligi. De q̄ scribit
Luc. tertio. hoc āt totū scñ vt adiplēt qđ
dcīh ē a dño p ꝓphetā dicētē. Ecce vir-
go ꝯcipiet. ⁊ piet filiū ⁊ vocabit nomē ei'
Emanuel qđ ē iterp̄tatū nobiscū ds. Et
sūit ab ysaia. vij. c. Tertio ista factio gliō
sa hz isolitā nouitatē i cā fōali qđ ē vnio
ypostatica na' ḥūane cū p' diuia. Est āt
hec factio gliosa. tā isolita ⁊ noua q' ñ hz
sibi total' similē i na'. Q:hec ñ ē vnio
accidēs cū ꝑbo. neqz hec ē vnio ma' cum
fo:ma vel ꝯposito. Sz ē vnio na' aducti
entis i suppōito alicō: na' āt ḥūana. q̄ de
se nata ē subsistē i suppōito ꝓpō subsistit
i suppōito diuio. Et suppōitū verbi di-
uini termiat de pēdētiā talis na' sic sc hz
ꝑba terminādo dependētiā q̄titatis. Añ q:
ista vnio ē tā isolita ⁊ tā noua Jō scribit
Jer. xi. c. Nouū faciet dñs sup terrā scia
circūdabit virū. hoc ē xp̄s. In quo virtu-
te diuia ē vnio ista tam insolita ⁊ noua.
Quarto. Ista gliosa factio habz saluberri
mā vtilitatē i cā finali. Mā ds fact' ē hō.

Ad nos i formandō p suā sapiam. Ad
nos iustificandō p suā gr̄az. Ad nos red-
imēdū p salutarē potētiā dicente aplo p'
corīt. i. xp̄s fact' ē nobis sapia quo ad p-
mū: iust' quo ad scōz: Sctificatio: quo ad
z^m: redēptio quo ad quartū. Dicamus
ergo. v̄bū caro scñ ē. Ut āt ex euāgelio
hodierno. ⁊ ñ altūs de meditādo oīdatur
magis ꝓpo^m Est sciēdū q'. d. Jo. euāgeli
sta diuinissim' i euāgelio hodierno pōit
qnq3 ꝯditōes excellētissimas verbi diui
nī q̄b' ei' nobilitas ⁊ ꝓpietas declarat ꝑ
ē eternitas interminabilis. Scōa ē psonal-
tas distinguibilis. Tertia ē infinitas i ꝓ-
phētibilis. Quarta ē vnitas i plificabilis
Quinta ē cālitas illimitabilis. In q̄tuor
p̄mis ꝯditōib' euāgelista suās modū re
thoricū ꝓpōit quatuor ꝓpōnes quaꝝ sp

posterio: icipit i ꝓpōne illa i qua poz ter
miat vt pz inuēti cū dī. In principio erat
verbū: qđ quatuor mōis itelligit. Et oī-
bus illis mōis verbi icarnati eternitas ō
clarat. Mā vno mō itelligit cuz dī. In
principio ꝑ vt principiū accipit notiōaliter
ꝑ p' p' ꝑtis. Q:. n. hz Aug. ix. ō tri. ꝑ
ē principiū toti' deitat. Jō dī i principio q:
i pīe erat verbū Cū. n. cē verbi sit i ipso.
⁊ i ipo ē verbū. Sz cē verbi ē i pīe: q: vna
ē cētia vtriusq3: ergo p' verbi ē i pīe sic
i principio toti' deitat. Scōo mō exponit
ꝑ vt principiū accipit cētialiter ꝑ tota tri
nitate: q:. n. oēs tres p' vnū sūt principiuz
creaturaꝝ. Jō i principio erat verbū q: in
trini' psonaꝝ erat verbū. Mā verbū ē fa p'
i trini' deitica. Tertio mō exponit ꝑ vt
principiū accipit ꝑuatiue. Ita q' vocē pri
uatio initij. Et tūc ē sēnsus. In principio erat
verbū. i. sine initio erat verbū. Quarto
mō exponit ꝑ vt princi^m accipit positiue. ꝑ
principio ⁊ initio creaturaꝝ. Et tūc ē sēnus.
In principio creaturaꝝ erat verbū: q: tūc
existebat pn^m ⁊ initiū oīuz creaturaꝝ. Si
cut ds dī cē i hoc ꝯtinuo: q: coexistit i hoc
ꝯtinuo siñ loco. qđ āt i initio oīuz coexistat
añ oēs creaturas sequit: ergo i principio erat
v̄bū: q: añ oēs creaturas erat v̄bū. Mō
ad ꝓpo^m oīb' istis mōis ꝯcedit eternitas
verbi diui. Siue. n. verbū sit i pīe a q̄ gi-
gnit. Siue i trini' psonaꝝ i q̄ ordinat. Siue
i eternitate q̄ ñ incipit. siue añ oia q̄ creā
tur. Sp verbi eternitas ꝯprobat. De eni'
eternit' ait ps. In eternū dñe verbū tuū p
manet i celo. Et Ysaie. lxxxvj. verbum dñi
manet in eternuz. Scōo oīdit hui' v̄bi a
pīe distinctiōez i psonalitat' cū dic. Et v̄bū
erat apd deū. Nec. n. dcō apd necessario i
portat distinctionē psonalitat' q: nēo dī exi-
stere apd semetipz. Et tō ꝑ ꝓpositio apud
cogit sūi casuale stat' ꝑ alia p' q̄. ꝑ p' v̄
bi. nō nisi ꝑ p' ps: ergo verbū erat ap̄ de
uz pīem a q̄ psonaliter distinguit: a q̄ intel-
lectualiter signit: ⁊ cū q̄ eternaliter socia
tur. Añ hoc verbū ē vita eterna apd dicē
tē. hz q'. b. Jo. i canōica sua. pmo testat. d.
Qđ fuit ab initio. qđ vidim' oculis nris. ⁊
man' nre ꝯtractauerūt d̄ v̄bo vite ⁊ vobis
ānūciam' vitā eternā q̄ erat ap̄ pīem ⁊ ap

eternitas verbi

puit nobis. Tertio exprimit v̄bi necessita
tē i ꝓphētibilē cū dicit euāgelista. Et de'
erat v̄bū. De'. n. hz imēsitatē infinitā a
nobis icōphēsibilis ē. Et videte quō stati
mutat suppositio hi' termi ds. In fa nā
qz ꝓpōe suppōit vt patuit ꝑ p' ꝑtē. Nūc
i ista ter' suppōit. ñ ꝑ p' ꝑtis. hz ꝑ cētia:
q: p' ꝑtis ñ erat v̄bū. hz cētia q̄ i pīe ē: ē
v̄bū: Et sic ds erat v̄bū. Q: sic arguit
Aug. lxxiij. qōnū qōe. v. Si ds ñ genuit
sibi filiū equalē. Aut q: noluit. Aut q: ñ
potuit. Sz ñ q: noluit: q: tūc iuidus fuit.
Mō q: ñ potuit: q: tū ipotēs fuit. Impo'
āt ⁊ iuidia sūt a ds pēit' excludēda. Quaꝝ
cūuit sibi v̄bū eq̄le. Sz nihil ē eq̄le deo.
nisi ds. q̄ ds erat v̄bū: De cui' deitate ait
b. Jo. apoca. xix. vocabit nomē ei' v̄bū dī
. i. v̄bū qđ ē ds itrāsitiue. sic dī creatura sa
lis. Quarto exprimit hi' v̄bi vnitatē i plī
ficabilē cū dicit hoc. i. v̄bū singulare ⁊ nō
erat aliō: erat i principio ap̄ deū: q: ā sunt:
nec cē pōt plura v̄ba subsistētia i deitate
eo q' v̄bū adeq̄t totā fecūditatē ꝑductiuā
i deo pīe. Añ istō ē v̄bū singulare ⁊ iplī-
ficabile qđ pastores vidē desiderabāt Lu.
ij. videam' iḡūt v̄bū qđ scñ ē q' fec dñe
⁊ oīdit nobis. Aliō. n. tūc videt ⁊ aliud
credidet: videt puerū natū: ⁊ credidet
v̄bū singulariter icarnatū. Quinto exprī-
mit v̄bi cālitatē illimitabilē. Et'. n. cālitas
ñ limitat. q: ꝑ v̄bū ds oia operat. Oia iḡt
ꝑ ipz fcā sūt ⁊ siñ ipo scñ ē nihil. vbi prio
oīdit v̄bi cālitatē sufficiētē: q: oia ꝑ ipm
fcā sūt. Scōo oīdit cālitatē i deficiētē: q:
sine ipo scñ ē nihil. j°: ergo oīdit ei' cāli
tatē sufficiētē: q: ds ꝑ pīe oia fec ꝑ v̄bū. Mō
sic maior ꝑ miorē: nec sicut rex ꝑ baiulū:
nec sic ꝑ cāz mediatā vt sol calefac ꝑ radi
um: nec sic ꝑ cāz istrūalē: vt artifex ꝑ istrūm
neq3 sic ꝑ cāz formalē: vt suppo^m ꝑ forma
le ꝓncipiū. Sz sic artifex ꝑ suā artē dispo
nētē. ꝑductiuā potētiā ḥūtē: q: fm Aug.
vi. de tri. Verbū ē ars oipotētē dei. plena
oīuz rōnū viuētū. Añ v̄bū diuinū ē ars
disp̄ositiua ⁊ assimilatiua sine exēplatiua
⁊ rō. ꝑductiua. Q: hz Aug. lxxxiij. q. Me
li' iterp̄tamur v̄buz: vt signif̄icet ad p̄cz
respect' ad oia q̄ ꝑ v̄bum fiunt. operātia
po^a Añ dcālitate sufficiētē v̄bi dui. ait

17

apost. ad hebr. p°. ¶ Portās ois a ꝟbo ꝟtutis suc. Et i ꝓs. Verbo dñi celi firmati sunt ¶ Postea addit cālitatē ꝟbi ideficiētē: qz sine ipo fcm ē nihil. hoc ät, put pōt elici ex ꝟbis. b. Aug. sup Jo. omel. p^a duplr expōit. Uno mō, put nihil accipit negatiue Alio mō, put accipit ꝓuatiue, p peccato. ¶ P° mō dicit Aug. q nulla fo:ia: nulla cō pages: nulla ꝯcordia: nulla qualitas q̄z sba:pt hec ee: nisi p ipsū ꝟbū t ab ipso ꝟbo Deq̄ dcm ē oia dispositisti i mūero pondere t mēsura sapie. rj°. ¶ Pront ät accipitur ꝓuatiue, p petō. tm̄e dz itelligi sic. q petm̄ qđ ē nihil sine hoc ꝟbo fcm ē. ¶ Dec canū. n. duo iportat. vnū nāliter. t aliud fōsaliter. Jmportat. n nāliter ipi° peccāti actionē debita circūstātia ꝓuatā. Et sic aliqđ ē t adeo ē. qz ois actio q̄ ē a cā ba. Et ē a cā p^a. Fōsaliter ät iportat ꝓuatōez circūstātie ad bonitatē mortalē req̄site. Et qz priuatio i se nihil ē. Sic petm̄ fōsalit i se nihil ē. Nec vt sic hz cāz efficiētē sz deficiētē. Libez hois arbitriū qđ deficit in agēdo. t tō sibi iputādū ē petm̄ t puniēdus ē, p petō. qz petm̄ nihil ē formaliter. Nō ciz dz pūiri, p bono: qz bonū t ens ꝓuertit. ergo actio q̄ ē qđ nāle i petō punit. cū sit ens t bonū punit. ergo ñ p ens qđ ē nihil t priuatio. vñ qz petor priuat actū suū debita circūstātia quā deberet dare actui suo: t si dat: puniēdus ē. t dānādus. Sic ciz petm̄ ñ ē adeo q nō deficit. t sic petm̄ nihil ē. t sine hoc ꝟbo scm̄ ē defectiue. s. a libero arbitrio. Ñ sic ñ ē a deo pp qđ ait Ānsel. de ꝯcordia ꝑdestinatiōis. Sic oia facit ds q̄ insta vel iniusta volūtate fiūt. i. oia opa nra bona vel mala. Sed i bōis facit q sint. t q bona sint i malis ät q sint. sz nō q mala sint. hoc ē dcū. facit actōez substractā. sed non ipsam priuatōe i actōe fūdatā. vñ notādū q petm̄ dupliciter dr nihil vno mō a defectu: alio mō ab effectu. ¶ P° mō dico q fōsaliter defect° t priuatio ē. Sc̄do mō hz mirabilē āmullare peccatorem. vñ ait Aug. sup Jo. Omel. 3. ¶ Petm̄ nihil ē. t nihil fiūt cū peccāt hoies. qz hoies mali nihil fiūt i ꝓpatiōe entis. Et hoies cū peccāt nulli° fiēt valoris. Quānis oēs pcōrel p defectū petī: ꝓtradicāt cālitati ꝟbi icarnati de qb° ait. ꝑs. Verba oris ei° inīqtas t dol°. Et tō ptinēdū ē ꝓnūtiū sapiēt. eccli. xxxvij. Añ ois opa ꝟbiz verax ꝑcedat te ꝟbū. n. nequā imitat cor. Ex ꝟbo oriūt quatuor ptes bonū: malū: vita: t mors; dñ attrg ät cor: ē ligua assidua. Detestemur q̄ ꝟbū falsitatis t veneremur i ista lenitate ꝟbū diuinū. qđ ē ꝟbū ꝟitatis. Et veneranđo i pūtu: ad hoc ꝟbū icarnatum videndū tā i ētia diuina q̄ i hūana nā ꝓducat nos q sine fine viuit t regnat. Añ.

¶ De eodem sermo tertius.

Et ꝟbū caro fcm ē t hitauit i nob.

Jo. j°. Qz sz simone, ꝓphetice ꝟbū abbreuiatū fecē dñs sup terrā. Jo. b. Jo. hāc abbreuiatiōez scāz i eterni icarnatiōe ꝟbi. breuiter i ꝟbo, ꝓposito introducē deseri bēs cā breuiter i hys ꝟbis. Et ꝓmo vt in cōphēsibile diuine po^e miraculū: cū ꝓmutitur ꝟbū caro fcm ē ꝛc. Sc̄do vt icōparabile bnificiū diuine clemtie cū addit. Et hi tauit i nob. Miraculū ät illō diuine po^e trāscēdit i itellectū cherubici fulgoris. Sz bnificiū diuine clemtie itēdit affectū saphi ci ardoris. Circa ꝓmū. ē sciēdū q̄ duode ci. s. mirabilia fuerē i hac sacra icarnatiōe diuin° celebrata. Quoꝝ ꝓmū fuit q: ille q erat ꝓphēse: i pria fact° ē viator: i semita. q: xps sz diuinitate ab eterno existēs ꝓphēse: isup celesti ierarchia. fact° ē nūc viator: sz corp°: q̄uis aia ei° btā i istāti sue ꝯceptōis viderit facie diuinā ētiā dc q̄ miracto ꝓphetauerat Jer. xxxij. dr. Quasi colon° fact° es i terra t q̄si viator: declinās ad manēdū. Fuit. n. colon° q: coluit agꝝ ecclie militāt. Sz declinauit ad manēdū q: i terris vsul ē t cū hoib° ꝯuersat° ē. Sc̄dz miraculū fuit q: ille q erat oīpotēs fact° ē infirm°. q: sz i^e nat° ñ assūpsit defect° nros q̄tū ad alaz vtpote ignorātiā ꝛc. tñ assūpsit ibecillitates nras q̄tū ad corp°. cū tñ ipse creauerit celos d̄ q̄ miraculo ꝓphetauerat Jer. vbi sup^a dr. Quaf futuri° es q̄si vir vag° t fortē q si potes saluaf. Tert^m miraculū fuit q: ille q erat diues i oibus possidēs vniuersa fact° ē pp nos paup t egēt. ita q ꝟbo mē ipsz i^e ꝑcepto rclarct. q: ñ erat ei loc° i diuersorio. De q̄ miraculo ait ꝑs. Stimulti vnū diuer t paup. i. i vno suppoito fuit ditissima diuinitas t paupi

j. ꝑn. D.

ma hūanitas. Quart^m mi^m fuit q ille q erat ten° t icōmutabilis fact° ē mortalis t ōfc cibilis ita vt hēret vñ ex vno posset mori t ex altero resurgere pp nrā. sa. de q̄ miraculo hē Jo. viij. c. vbi dr. Lānos nōdū h. t. xl. ānā vi. dixerūt iudi ad t^m qb° hōc rñdit. Añ dr. v. Ant̄q abra fi. e. sū. f. q̄tus ad ētitatē. Quintū m^m fuit q ille q erat infinitus: quē. s. celi capere n. p. ifra corp° ꝟbi nis pui veri totalr t sin diminutōe fuit ꝯcept°. de q̄ mirel° apls ad eph. dic. Qui cū i. f. d. e. nāt segē. exianuit. i. exiguū se fecit. Sex^m mir^m fuit q ille q erat icōphēsibile cuiusq̄z itellectui creato q̄tūcūq̄z āgli co fuit fact° sēsibilis t ꝓtractabilis mīb°. Ad phi. ij. c. In similitudinē ho. fact° t habitu inē vt hō q ꝓ° lucēt accessibilē habitabat sz apo. d q̄ dr. Jo. i cano^a sua q fuit. Sept^m mira^e q tilde mysteriūq̄ dē potērat dānōes ex puris nālib° cog° sceī fuit occultatū eis pēit°. vñ sz Dri. cā dispōsatōis marie fuit vt sacz suc ꝟbigitaz diabolo celarē. qđ tñ nāli nosce pōt. De q̄ mira° clamat ysa. xvj. dr. Dñe exal. ma. t. vt ñ vi. t tigm ho. t. dcuo. Decta^m mira^e fuit q tilde sacm qđ fuit bōis āglis eclatū fuit simplicib° pastoribus fuclatū: vt hēē i luc. d pastorib° q custodiebāt vig. noc. sup^a gregē suū. De āgelo loq̄t apo. ad eph. 3. c. dr. Mihi ät scōz mimo data ē h grā i gē cuāg. inuestī. diuitias xpi t illuiare oēs q̄ sit dispēsatio sacti ab scō. Nonū mira^e fuit q ille q ē i celis sin mse fact° i terris sine pēc: qz fuit d puriss ma ꝟgine gnat° ex puris sāguib° ei° fōsat° turta, illō ys. Et ecce ꝟgo ꝯcipiet. Decim^m mira^e fuit q ie q sbsēētat t fecit oia q sm̄ apo. portat oia ꝟbo ꝟtutis suc lacte ꝟginco ē cibat° t bēētat° ie q ē btōz cib°. vñ de mse ipsz lactāte dr i luc. Bētus vē. q te po. t vb. ꝛc. Ut^m mira^e fuit q i^a q spūs scī ꝯcepit. ita fuit a maledictōe cuc crepta vt sin doe peret mādi saluatore t cū corpis plēa integritate. De q̄ mira. fuit ys. vltio ꝓphetatū vbi dr. Ant̄q parturiret pepit. Sext^m mira^e fuit q ōmissa i^a peccatrice q̄ i adā p tota sua posteritate fuit corrupta. nat° fuit t gēit° atq̄z ꝯcept° saluator sine ogīali pcō. E° rō ē sz Au. sup gen. q: ñ sz rōnē scīalē sz sz copulētā sōaz fuit gēit°. De q̄ mira° phibuit tēstionū. Jo. bap. Jo. j°.

dr. Ecce ag. dei. qui agn^s g^a inocēs. Ista. n. rei mira^a fuerit nob figurata p. rū. titulos ꝙs posuit Abraā ad radices mōtis synai qñ edificauit altaf dño, p sacrificio pacificoz. Istō n. altaf fuit pps i q̄ fuit dr t hoīs pax fōsata i e° ꝯstructōe fuerit illa. rei mira^e p rei. illis titu. vt sbidē pz ꝛc. Circa sz pn cip^e ē sciēdū q. rei. bnfi^a fuerit i hac abbreuiatōe. nob celit° collata. ¶ P^m fuit mer^m fidei nre. q: meritū t ois ꝟt° q̄to magis ē arduā tāto magis ē meritoria t q: sūme arduū ē tñ mir^m ckdē. ió ma^e mēitoriū. De q̄ bnficio dr Jo. 6. Hec ē vo. p. mei q mi. me: vt ois q vi. fi. t cre. i eū ha. vi. eter. ꝛc. Sc̄dz fuit mānifestatio dilectōis pīne. nullo. n. mō alto p efficāz suā amorē dr poss ar mānifestar q̄ dādo sūm vnigētū ꝯsbālē i q̄ ē tota dītas ei°. De q̄ bnficio ait. Jo. 3. dr. Sic ds dil. mū. vt vnig. suū da. vt ois q̄ cre. i eū nō pcat. Ter^m fuit collatō plēitudis diuine gre. q: ad xpi natitatē totū gen° hūanū ccū fuit gra multiplici. iurta illō ꝓphetic. ñ ē mi^a volūtas i nob dic dñs sz p° ei° bnficiz natitatē plēitudo gre abū dauit: vñ dr. J. i. ler. p moysē data ē gra t ꝟtas p ihesū xpm. Quart^m fuit petī dstructō q: petm̄ qđ i vet lege ingnauerat sz apo. ad ro. p xpi aduētū fuit totalr dissipatuz. De isto bnficio loq̄t apo. ad ro. De° mi. fi. suū i silī. car. petī. Quintū fuit expugnatio hostis ät q̄ q to^m gen° vincebat hūanuz sexū trahēs i iteritū. q fuit a xpo nato dum et^a. iurta illō luc. Cū fortē armat° ꝛc. De q̄ bnficio ait leo i sm̄one hodierno. In q̄ cōflictu, p nob inito. magno t mira^a fuit eq̄tas certatū ē. Sertū fuit ielliatio maiestatis diuine q̄ nob bēigne ꝯdescēdit vt dignaret ī^q erat p: t dns fieret ft t fu° iurta illō apli ad hēb. 2. dr. q̄ xps ñ ꝯfūdit. nos vocat frēs dr. Narrabo nom̄ tuū frib° meis Septimū fuit sublimatō nā hūane nā. n. hūana. q̄ oib° āglis añ erat sbiecta nūc p istā scīz natitatē. ē sup oēs exaltata trāsce dēs oēz celestē yerar. t i sup celesti yerarchia collocata. vñ signat dr. b. greg. q añ x^s aduētū āgli sollicitabat q̄ adorarēt ab hoib°: vt pz i Job. 5. Et p° x^s icarnatōz talē ador. fieri ꝓphi. vt pz apoc. 12. 8^m fuit cuō vetustat ätq̄. qz sz pe. i ac. iugū ipor^e fuc. ipo^m in. l. ve. illō ät fuit sblatū i ortu x^i de

18

Alo logē apo. ad ro. vi. finis legis ē xp̄us ad iustitiā oi credēti. finis āt p ꝓsūatōe accipi pōt: q: i ei⁹ortu fuit v̄tualit lex ꝓsūata. Nouū fuit institutio nouitat pfēc q ē i nouo testō. q dē lex libertat turbata illud apli ad ro. Nō pōtuit dicī āt cē. Iste āt nomine dicī q ꝓpāt ad legē. sic ad noctē aurora fuit i natiuitate. b. Io. bap. ꝫ māc fuit i xp̄i natiuitate: q: ibi stella p̄uia. f. lucifer. hic sol seq̄ns. De isto bñficio dī apoc. xij. Et dixit q sedebat i trono. Ecce no. fa. oia: q: in xp̄i natiuitate fuerūt oia spūaliter renouata.

Deci⁹ fuit redēptio hūani gn̄is. qđ fuerat p tyrānū crudelissim captiuatū: q: cuz null⁹ poterat redimē nisi offerret q̄tū totū hūanū gen⁹ valebat q: n̄ hz aliqua pura creatura. Iccirco nat⁹ ē dī filius. q diues ē ad offerēdū tm̄. De q bñficio ait. b. pe. i cano⁹ p̄mo dī. Sciētes q: fi corruptibilibus auro vel argēto redēpti estis: sed p̄cioso sāguie dñi nr̄i iesu xp̄i. Undecimū fuit ꝓplacatio diuie offēse. q ꝑm. b. Ansel. i libro cur deus hō. p alīū placari n̄ poterat. nisi p puerū natū eo q culpa erat infinita: q: infinite offēsus t ois pura creatura ē finita. De q bñficio. dī ad eph. ij. ipe. n. ē pax nr̄a q̄ fecit vtraq3 vnū. Duodecimū fuit Bitudo extrisecā: q: ꝑm theologos sicut essentia diuina ē obm̄ btificū potētiaꝝ intrisecaꝝ. ita xp̄i hūanitas potētiaꝝ extrisecarū pp hoc dicūt. q: si Adam n̄ peccasset xp̄s fuisset nat⁹ ad reficiēdō potētias exteriores. De q bñficio ait. Jo. x. di. p me siqs introierit saluabit t ingredietur q̄tū ad potētias interiores. et egredietur q̄tū ad potētias exteriores. et. pascua inueniet. Ista. xij. bñficia fuerūt figurata exo. xv. p. xij. fōtes q erāt in helym. qđ interp̄tat p deitatē: q: sic ex illis fōtibus fuerūt reficiati filij israel i deserto. ita p ista. xij. bñficia. reficiūt xp̄icole i hoc mūdo ab illa deitate t sic illi fōtes erāt fluētes ista ista bñficia. Cum igit .xij. mirabilia inducāt intellectū nr̄m ad admirationē. Iccirco sāt nobis i hac solēnitate xp̄i diligēter ꝓsiderāda cū fidelit ꝓsideratōe: vt n̄ circa terrena: sed circa celestia sit occupata mēs nr̄a: vt i nobis illis apostolica cōtin. 3. i p̄cap. Nos āt reuelata facie cē. Itē ꝓsequntia. xij. bñficia iciēt nr̄m affectū ad sincerā dilectionem nisi simꝰ tā ingrati sic illi q bus fuit dict: eduxi vos p deserta. xl annis nec sūt atrita uestimēta vra māna de celo pluit vobis t oblīti est mei. Debem⁹ igit ardentissime sacrm diuine natiuitat amare vt dicam⁹ cū Jere. xv. Inuēti sūt sermōes t comedi eos fem̄ ē mihi verbū tuū i gaudiū: t i letitiā cordis mei qm̄ inuocatū ē nome tuū sup me dne deus exercituū. Dō nobis t vobis ꝓcedat xp̄s iesus dei t virginis filius. Amen.

De eodem sermo quartus

Verbū caro fem̄ ē: Jo. p̄mo. Scdz btm̄ Aug. iij. c. d tri. Quātus deꝰ p suā dīpotētiā gen⁹ hūanū alio mō q̄ p verbi incarnationē repare t saluare potuisset: Tm̄ null⁹ alius mōus fuit ꝓueniētior: vt sic hō i ce exteret p verbū incarnatū t increatū. t p culpā ceciderat a demōe. Sic a culpa resurgeret p incarnatū. Sui āt status excellētiā hō recuperare n̄ posset. nisi ei reparator eēt deus: q: si eēt pura creatura: tūc hō pure creature tāq̄ suo reparatori subditus fuisset. Et sic sui status excellētiā n̄ repasset. Est ergo sciēdū q: ista gl̄iosa factō hz quatuor excellētias. Hz. n. sūmū potātē i cā origali. Perfectā puritatē i cā materiali. Insolitā nouitatē i cā formali. Saluberrimaz vtilitatē i cā finali. Ip̄m pz: qm̄ cā originalis siue efficiēs ist⁹ factōis ē trinitas personaꝝ: q: opa trinitatis sūt indiuisa ad extra: ut dicit. b. Aug. eo q: hūit cādē potētiā opādi. Et iō oēs tres p̄sone operant potētiā istinitā: operate sūt istā bñdictā incarnationem: Tm̄ hoc nō obstāte: terminata ē solū ad p̄sonā filij. Exēplū si tres virgines facerēt vnū idumentū: t vnā tm̄ induceret ipz. Sic de xp̄o q: hz apostolū i similitudinē hoiuz factus⁹ hītu inuēt⁹ vt hō. Scdz ēt pz: q: caro xp̄i fuit formata ex purissimis sāguib⁹ btē virgis: hz Damas. li. iij. sni ax. Btā āt virgo perfectā hūit puritatē: vtpote q: ꝑus erat sctā q̄ nata: q: i mātris vtero sctificata: t ab oi labe peccati originalis p̄seruata: plenitudine gre decorata: t sup oēs mlieres bñdicta. Et iō ō ei⁹ pulchritudie dicit Ansel. Decebat vt virgo ea puritate niteret: qua sub deo maior neqt intelligi. Ter⁹ pz: qm̄ est vnio ypostatica nat hūane cū p̄ma cōtēp. diuina

Est āt ista factio tā insolita t noua: q: nō habet sibi simile totaliter in natura q: hec nō ē vnio accidētis cū subiecto nec materie cū formavel cōposito. ideo scribit Jere. xxxi. ca. Nouū faciet dñs super terraz femina circundabit vir. hoc est xp̄s in q̄ virtute diuina ē vnio ista taz insolita t noua. Quartuz pz qm̄ ex ista factiōe gl̄iosa deus factus est homo ad nos informādū per suam sapientiā: t redimendum p salutarem potentiaz. di. apostolo prima Cor. xp̄s factus est nobis sapiētia iustitia t sanctificatio: t redemptio. Sic ergo verbum caro factuz est: in quo verbo tria exprimunt que ad sacramentum dominice incarnationis necessario requruntur. s. Primū assumentis persone nobilitas. Secunduz assūpte nature vnitas. Tertiuz vnionis medie indissolubilitas. Assumēs est persona dei fica: quia verbum. Assumptum est p̄sona humana: q: caro. Assumptio ē vnio ypostatica. q: factum est. Primum ergo qđ requiritur ē persone assumētis nobilitas: quia verbum. Verbum enī est secunda p̄sona in trinitate deifica filius. vz. Euāgelista tamē potius vtitur nomine verbi q̄ filij ad denotāduz q: generatio est omnino intellectualis t imaterialis sine omni corum corruptione: vnde deꝰ pater potest dicere illud ps. Eructauit cor meum verbū bonum. Eructauit quādo eternaliter verbum infinite bonitatis intellectuali emanatione generauit. Secunduz assumpte nature vnitas: quia caro. vbi p synecdochē ponitur pars p toto pars que est caro p̄ toto homine. iuxta illud Isa. videbit omis caro salutare dei. Nō tamē dixit: verbū anima facta est: t hoc ad exprimendum nature assumpte vnitatem t passibilitatē. xp̄s. n. filius dei verā carnem assumpsit de virgine que est eiusdem speciei cū nostra. iuxta illud Beñ. iij. Caro eni t frater noster ē Tertiū: vnionis medie indissolubilitas: q: ista gloriosa factio ē nature humane cum persona verbi indissolubilis vnio: cū dicitur verbū caro factum est. Est sensus: verbū diuinum humanitati ypostatice vnitū est: quod a seculo n̄ est audituz quia vtra

num
ncti.

singnlariter. Et primū fuit:q: pna tuz puerū sunt eoꝝ natura summe nobilitata dū aīa rationalis que est sorte angelorū: q: ad eōdē patre genita: q: ad ymaginem p̄tis sicut angeli facta:minus ab eis differēs q̄ sorte a fratre quātū ad virtutes:fuit despōsata dei filio inseparabili copula incarnati v̄bi mysterio.ꝯ.n. diuinitas fuerit sepata ab humanitate in triduo mort̄ nō tñ ab aīa. Ideo plus angeli q̄ hoīes exultabāt:vnde dicit in Apoca. q̄ angli dī. Baudeamus ⁊ exultem⁹ ⁊ dem⁹ gloriā deo:q: venerūt nuptie agni:⁊ vxor ei⁹ p̄parauit se pp plenitudinē sanctificatiōis aie x̄pi quā habuit p̄tuſq̄ vnirent̄ simul .ē. Secūz būficiū fuit q: p hāc puerū fuit eoꝝ yerarchia repata. Et ideo sicut boni ciues gaudent de restauratiōe ciuitatis sue destructe: ⁊ referūt gr̄as. Sic angeli nato puero ciuitatē celestez quā p casum demonū diminutā ⁊ depopulatam reparare venīebat:non solum sicut p̄ius: ſꝫ penuſq̄ p̄ius: vt patet in virgine mre: ⁊ in ipso capite:imo q̄ valoreꝫ olim p̄tio ꝫ in vnū transcēdebāt. Ideo dicit Ageus p̄opheta in figura q̄ maior erat futura gloria domus dei nouissime q̄ prime

Tertiū būficiū est:q: pnatū puerū fuit hostiū suoꝝ feuitia superata:ꝯ.n. Michael ⁊ angeli ei⁹ vicerēt in celo ⁊ alios inde expellerēt:tñ sup terrā plus inualuit draco cū angelis suis vt nō solū vinceret ſꝫ regnaret in mundo.s.victoria habita:⁊ volēte Micha.⁊ angelis ei⁹ gen⁹ hūanū vincer̄ deuictūqz traheret x̄pianū dōec nat⁹ ē q draconē fugaūt dō mūdo.di.i Jo. Nūc p̄ceps mūdi ciciet foras dō q̄ victoria dī in Ysai.a Bloziā meā alteri nō dabo: ⁊ laudē meā sculptilib⁹.i. demonib⁹ q: eā vsurpauerāt vsqz ad x̄pi aduentum: ⁊c. Quartū būficiū fuit:q: pnatū puerū fuit eoꝝ custodia roborata. Quid.n. p̄derat nobis ante hāc natiuitatē angelorum custodia:cū oēs finaliter p̄deremur. ⁊ qd eis p̄derat ad beatitudiēz cū gaudiū accidentale nō acqrerēt de salutatis: sicut pnatū puerū postea acqsiuerūt:ideo dicit in ysa.q̄ angeli pacis:amare flebāt. Sz

p̄o secūda custodia dicit in Luc. Gaudiū erit in celo coꝝ angelis dei super vno peccatore penitentiā agēte:q: nullo modo amittitur:ſꝫ saluat̄:ideo dicit in ysa. Ecce gloria dñi sup te orta est. Quintuz būficiū fuit:q: pnatū puerū fuit eoꝝ emisperiū aut eccl̄ia illustrata. Sicut. n. sol illuminat oīa que sunt in hoc mundo sic x̄pus ēt quantum ad humanitatē illustrat oīa que sunt in celo. Unde p x̄pi natiuitatē tota yerarchia angelica nouā acqsiuit illuminationē ⁊ decoreꝫ qualē ante nō habuisset cū a suptionib⁹ in ipsis inferioribus diuina claritas infundat̄ sm Dionys: Xp̄us aūt ab instanti sue cōceptiōis.beatus vltimate exist̄s sm aiaꝫ statiꝫ potuit oēs angelos illustrare:ſꝫ forte distulit vsque ad ascensionē. Unde sicut gaudēt homines de ortu solis:sic angeli letabāt̄ de natiuitate x̄pi. Unde de incendio quo x̄pus inflamat ⁊ luce quo illustrat ⁊ angelos:dī in p̄s.Qui facis angelos tuos spūs ⁊ ministros tuos ignē vrentē. Jō clamabāt angeli i Eze.Bñcta gl̄ia dñi d̄ loco sc̄o suo

Circa sc̄daz p̄t̄ thematis i qua angli sunt ministrātes mūera diuia nobiscū dicūt. Et in terra pax oīb⁹ b.vo. Est attendēdū q̄ in x̄pi natiuitate fuit hoīb⁹ q̄ncuplex pax acqsita:sicut aī multas pugnas habuerāt. Et p̄mo fuit acqsita pax monastica q̄ est vni⁹ ad scip̄uz:in aīa.n.hūana fuerat semp pugna inter intl'm ⁊ voluntatē:quoꝝ intellectus ē magr dirigēs volūtas v̄o sicut dña iperās in aīa rōali: q: sm Anſel.ipa ē regina in toto aie regno. Intellect⁹ q̄ docebat volūtatē:vt ōo obediret:vt se sibi sicut dño hūiliaret ⁊ se reputans liberā nolebat deo obedire:⁊ inde nascebant̄ oēs trāsgressiōes ve.testa. Uñ semp intellect⁹ repugnabat volūtati:⁊ volūtas intellectui. Uñ x̄pus in sua natiuitate volūtatē humiliauit: q: semetipſuz exīna niuit formā serui accipiēs factus obediēs deo p̄ri ad phil.ii.ca. Et sic pacē mōastic̄ fecit deus aie nre exēplū humilitatis de qua pace loq̄ns ap̄lus ad gal'.di.q̄ fructus spūs.i.aie rōal' ē pax ista.s.duaꝝ potētiaꝝ. Secūdo fuit acqsita pax ycono

tiij.
cōtem:

mica:q̄ est coꝝ q̄ habitāt in vna domo q: n.aia sensitiua q̄ hz vires sicut bruta ⁊ intellectiua q̄ hz vires sicut angli sp pugnauerāt:q: in veteri te.dū viuebāt carnal'r: totū regnū aie dabat̄ viribꝰ sensitiuis intuste sicut siqs cōstitueret suos p̄cipari:⁊ p̄cipes fuire naturaliter. Naturaliter.n. intellectiue sensitiuis p̄cipari debent:iō nō erat pax:ſꝫ ipso nato q: p legē ei⁹ doc̄ vita spūalis:fuerūt reducte vires intellectiue ad suū dñū: ⁊ pax fuit i domo illa i qua tūc habitabāt. Sz hāc pacē pturbāt q̄ carnaliter viuūt: de qua rita logt̄ ap̄s ad gale.di. Caro cōcupiscit aduersus spiritum ⁊ spiritus aduersus carnem: de pace.n.proposita loquitur ad Hebre. Soliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis: qsi.n.iste aie cōuenīūt ē vni⁹ spūs ad bene opandū. Tertio fuit acqsita pax politica:q̄ est coꝝ q̄ sunt i codē regno:q: ad hanc in ei⁹ natiuitate fuit tāta habūdātia pacis:vt describerēt vniuersus orbis:vt dī in Luc.iuxta illud p̄s. Dixit in diebꝰ ei⁹ iusticia ⁊ habūdātia pacis ⁊c. Ista pax cē cū fratre suo qlibz dz hāc ⁊ custodire: q: oēs sumus fratres:ab eodē p̄ creati: ⁊ de eadem matre eccl̄ia p̄genit: Istam pacē habuit x̄pus.ēt cū inimicis:iuxta illō p̄s. Cū his q̄ oderunt pacē erā pacificus. Uder istā pacē a x̄po hereditas diuia p̄mit tit̄ math.v. Bti pacifici qñ filij dei vocabūt̄.qō si filii ⁊ hered̄es ⁊c. Q̄ fuit acqsita pax yerar.q̄ ē angeloꝝ ad hoīes:q: p̄ius fuerāt inimicitie:sic̄ inter ciues ciuitatū oppositarū quarū altera erat infern⁹ cui⁹ ciues erāt aī x̄pi aduentū oēs hoīes Altera paradisus cuius ciues erāt soli angeli. Ista inimicitia fuit p̄figurata p inimicitiā q̄ erat inter hierusalez ⁊ babyloné: q̄ dī ciuitas p̄fusiōis. Nato āt x̄po:q: hoīes facti sunt ciues celestis patrie. iō angli pacificati:pacē nobis p̄dicauerūt. Olim enī angeli p̄sequebant̄ hoīes:vt ārto. Re. De senacherib ⁊ in plaga egypti de p̄mogenitis. ⁊.ii. Re. vbi dī q̄ angel⁹ p̄cussit. lxxv. milia viroꝝ. Post aūt natiuitatē x̄pi laudāt deū i apoc di. de demone.q̄ p̄iect⁹ est accusato: fratrū nroꝝ i stagnū vbi hoīes

vocant ffes:de q̄ pace loqtur apo.ad eph. di.q̄ x̄pus euāgelizauit pacē hijs q̄ p̄pe.i. anglis ⁊ hijs q̄ lōge.i.hoīb⁹ q̄ adhuc erāt deo lōginq. Quito acqsita fuit pax the trartica:q̄ ē dei cū sua creatura: q: inimicitia dura ⁊ iplacabilis fuerat dei ad humanuz gen⁹ post p̄imā hois offēsaz intantū vt de⁹ tact⁹ dolore cordis intrinsec⁹ dixit dō hoīe:penitet me fecisse hoīez. Uñ p̄pter hoīez maledixit terre. vt hī gen. p.ro. Maledicta terra ⁊c. Ideo x̄pus nat⁹ inimicitias soluit i carne sua quā de v̄gine sum p̄sit. vt ait ap̄lus ad eph. ⁊ vt solidio: amicitia remaneret naturā hūanā indissolubiliter despōsauit cum deitate. Et quāto hec inimicitia erat crudelior tāto pax erat magis optata cūctis mortalib⁹. iō dī lapis angularis q: in se cōiunxit paricte vtriusqz nature ad pacē p̄formandā. Ista ē illa pax de qua dī i libro sapiē. Domū ⁊ pax ē electis dei ⁊c. Sz ista pax nō denūciat̄ ab anglis nisi hoīb⁹ bone volūtatis. Ad hoc.n.q̄ hoīes sint bone volūtatis:quinq̄ requrunt̄.

Quor.s. primū ē q̄ peta p̄terita nre voluntati displiceāt ⁊ abnegent futura:sicut Iob dicebat. Unū loquut⁹ sum q̄dā vicē nō addā. Secūm ē q̄ voluntas nra mala opa odiat in quocūqz:⁊ bona opa diligat qñ videt iuxta illud p̄s. Dilexisti iusticiā ⁊c. Tertiū ē q̄ volūtas nra hēat effectū charitatis ad p̄imos:q: q̄ diligit fr̄em suū in lumie est:⁊ q̄ odit eū homicida est. vt ait Jo.i canonica sua ⁊c.

Quartū ē q̄ volūtas nra diligat plus celestia q̄ terrena:⁊ plus de ipsis loquat̄ ⁊ tractet ⁊ cogitet cōiter dī. Jo.in canonica sua. Qui diligit mūdū nō ē charitas patris i eo. Quintū ē q̄ hō magis diligat deū q̄ scipz.dī dño i math. Qui odit aīaz suā i hoc mūdo ⁊c. Et i actib⁹ dī q̄ sci: nō dilexerūt aīas suas vsqz ad mortē. Voluntas igit̄ bōe volūtatis q̄tuz ad istos mōs fuit ab āgelis annūciata pax eterna. Quā nobis cōcedat x̄pus ihs dei ⁊ virginis marie filius Amen. ¶ Sermo sextus.

O Rex vobis timētibus nomen meū sol iusticie. malachie. iiii. ca. Quia sm beatū di⁹.de di

20

minis nominib⁹ cap. xiij. Sol iste qñ̄ oculis corporeis cernim⁹ ē cuidēs diuine bonitatis imago ꝑ ceteris sēsibilib⁹ creaturis Quirco malach: ꝓpheta natiuitatē filij di describēs futurā ipsā sub solis similitudine introducit. Et ꝟm hoc i ūbo ꝓpositor: xp̄i natiuitas dupliciť cōmēdať scilicet. ꝟdrio ſic memoriale venerabilis dignitatis. Eū ꝑmittiť. Oriet̄ vo. ti. no. me. ⁊c̄. Secundo vt iocale i obfuscabilis claritatis cum sequ tur sol iusticie ⁊c̄. De ꝑmo: sic̄. n. sol ñ luceret sibiipsi ſz ceteris creaturis quas illumi nat. Sic dei fili⁹ nō fuit sibiipsi natus. sed hoīb⁹ quos redemit. Intelligendū ē tamē q xp̄s fuit singulariter nat⁹ quatuor generibus psonaꝝ. s. ꝟdrio cōiugib⁹ cū summa hōestate cohitātib⁹: q: Maria ⁊ Joseph ibi erant p̄sentes vt habetur in Luc. Scōo angelis spiritualr exultantib⁹. Jō dixerunt: hodie nat⁹ ē nobis saluator mūdi: vt habeť i tertu. Tertio pastor: ib⁹ sollicite vigilantib⁹: vt habeť ibidē q angeli pastoribus p: rio annunciauerunt. di. cis Annūcio vob̄ gaudiū magnū ⁊c̄. Quarto regib⁹ celestia cōtēplantibus. q: ꝟ reges. s. magi i epipha. venerit ad xp̄z: tam̄ stella: ſm. b. Aug. illa die ꝑmo eis apparuit dū cursus sydez expectabāt: ⁊ cōsili mō xp̄s hodie nasciť quatuor generib⁹ psonaruꝝ. Et ꝑmo illis q i statu mſimōiali pure ⁊ honeste ñ sicut bruta animalia cōuersāť. q: isti figurati sūt p Mariā ⁊ Joseph inter quos fuit regula dignissimi mſimonij. Secūdo illis q sunt i statu religionis ⁊ sic̄ hoīes mūdi cōmorāť q: ſm. Hiero ny. i carnē ꝑter carnē viuere nō terrena vita ē ſz celestiſ. Ad̄ dicit Diony. ō btō Joāne euāgelista q in hoc mundo manēs ice pat vitā angelicā. Tertio illis q sunt i statu ꝑlatōis sicut viri pastores q ñ de scip̄is pascēdis. ſz ō oib⁹ suis sollicitaně vñ. b. Ambro. sup Luc. Nor nascētis xp̄i figurabat sc̄ium. Brer pplm: ⁊ pastores sacerdotes ⁊c̄. Quarto nasciť ill'q sunt i statu nobilitatis: ⁊ ad celestia poti⁹ q̄ ad terrēa afficiunť sic̄ illi reges q tractabāt celestia ⁊ ñ terrena. Jō xp̄i natiuitas respectu illoꝝ oium dr̄ lux in li. Regum vbi dr̄: Sic̄ lux auror mane orit̄e sole abſz nubib⁹ rutilat q: illa hora ē singl'r gaudiosa. Secūdo cō mēdať xp̄i natiuitas in ūbo ꝓpositor sicut Jochale ⁊c̄. ibi sol iusticie. Sic̄. n. sol ē pul chrius. Jochale qō sit i rebus sensibilib⁹: sic puer iste nat⁹: est pulchrior q̄ sit i reb⁹ sup celestib⁹. ipse. n. ē equalis pulchritudinis cū spiritu sc̄ō in quē desiderāt angeli ꝓspicere vt ait ꝟdr⁹ i canonica sua. Intelligēdū est tñ q ortus solis. habet quatuor ꝓpetates. natitati xp̄i ꝟuēnientes. Quarū ꝑma ē. q male bestie effugāť: iuxta illd: Ort⁹ ē sol ⁊ congregati sunt ⁊c̄. Secūda est q hoies a securanť vñ sequtur i ps. Exhibit homo ad opus suū ⁊c̄. Tertia ē q ifirmi alleuianť. q: ſz Astrologos. Sol ē planeta beniuol⁹ ⁊c̄. Quarta ē q tunc sensus q etanť. Et iō somnus illius hore est gratissimus. Sic in xp̄i natiuitate.

ꝟdrio ōnēs cepeřt exterer̄i. q: iā sēsērāt: q iste nascebať: cui vn⁹ ipsor: dixit in euāgelio: vēnti añ tps tor: q̄re nos ⁊c̄. ꝛ. ps thesi.

Secōo cepeřt hoies aiari: di. āgl'o. Annūcio vobis gaudiū magnū qō ēit oi ppło q: natus est vobis hodie saluator mundi.

Tertio cepūt ifirmi alleuiari. q: sci p̄es q erāt i lāguore ifirmi i scripturis diuis a se editis nouerāt tps ei⁹ sic̄ iudei nouerūt locū natiuitat̄ xp̄i. Et iō fuit eis nimia cōsolatio sic̄ ē captis: cū fili⁹ regis nasciť q: redimi ⁊ liberi sperāt. Quarto cepunt homines ⁊ cor: sensus getari: q: tūc fuit tāta abūdātia pacis i terra: vt vniuersus orbis vni romano ipio quiete obediret: vt dr̄ i Luc. ex descriptōe vniuersali tē facta. Jō natiuitas ei⁹ est bene ortui solis cōparata: vt ꝑ ipso dicať illud ecc. xxvj. Sic̄ sol ortus ens mūdo in altissimis deo: ita supple xp̄s iesus dei fili⁹ nat⁹ ē in hoc mūdo. Q: igiť de solis ortu iusticie ē solēnitas gaudij nři p̄cipui iccirco circa ei⁹ natiuitatē occurrūt mēte deuota multa ꝓtēplāda. Quor: ꝑma cōtēplatio ista ē. Qualiter bñdicta natitas fuit i veteri testam̄to p̄figurata. Ad cuius euidentiam ē sciēdū q i veteri testamento inueniūť quatuor figure preclare: ō xp̄i natiuitate. Quar: ꝑma fuit ō flore pulchrante Jsai. xi. vbi dicit q virga de radice ꝑma cōtēp.

ce yesse. ⁊ flos de radice ei⁹ ascēdet. Ista virga yesse fuit illa virgo de progenie david qui fuit filius yesse Mathy. primo. c. que fuit virga rectissima: q: nullius torsione peccati obliquata. Et de radice huius virge ascendit flos ille. cui pulchritudo in diuinis appropriatur. sicut patri fortitudo. vnde apostolus ad hebr. primo. Qui cum sit splēdor: glorie ⁊c̄. Iste. s. flos processit de radice huius virge q: dei fili⁹ fuit ex proprijs virginis sanguinibus progenitus. Secunda fuit de virga vigilāte. Jere. primo. c. di. virgam vigilantez ego video. ⁊ sequitur. bñ vidisti vigilabo ego super verbo meo vt faciam illud ista virga vigilans. est virgo mater que non solū vigꝫ dormiuit per. peccatum mortale. de quo somno apo. di. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis. Sed neqz dormitauit. per peccati venialis maculam. ⁊ deus pater vigilauit. vt faceret verbum suum ſm ea ſm illud. Jo. primo verbum caro fcm̄ est Tertia fuit ō porta clausa. Ezech. xliij. vidi inquit portam clausam ab oriente q̄ non aperietur ⁊ homo non transibit per eam: sed tantum dñs deus israel ⁊ tamē erit clausa in eternum illud sanctuarium fuit virginis corpus. qō fuit dño dedicatum iuxta illud. ps. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Ostium sactuarij porta orientalis fuit clausa: q: ipsa permansit in ortu xp̄i integra ⁊c̄. Quarta fuit de petra excisa dañ. ij. vbi visus est lapis abscisus de monte. i. de virgine sacra que fuit cōparata mōti syon. propter magnitudinem sue virtutis in ps. Nunquid syon dicet homo. De isto monte fuit abscisus xp̄s sine manibus. i. de eius corpore fuit formatus sine humanis operibus. Et sequitur in prophetia q illius lapidis regnum non dissipabitur. Secūnda cōtemplatio est qualiter ista beata natiuitas fuit in veteri testamento prophetata circa quam inducuntur quatuor prophetie. ſñ Con.

Quarum prima est ps. di. In sole posuit tabernaculum suum ⁊ ipse tanquā spōsus ꝓcedens de thalamo suo. Tabernaculum xp̄i est eius humanitas in qua habitauit omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. ſm apostolus istud tabernaculum posuit in sole quando naturā humanam assumpsit ad diuinitatem: sed in sua natiuitate ꝓcessit de tabernaculo. i. de virginis vtero. sicut sponsus q̄ñ̄ sine aliqua molestia, matris ⁊ sponte Aug. in sermone de natiuitate virginis. Ista in letitia dñm parturiuit. Non sicut alij nati qui violenter extra ad modum latronum expelluntur. Secunda ꝓphetia est ysa. vij. c. vbi dicitur. Ecce virgo concipiet ⁊c̄. ⁊ sequitur. Et vocabitur nom̄ eius Emanuel quod interꝑtatur nobiscum deus vel deitas: q: fructus quem virgo peperit nō solum floruit humanitate preclara. sed re splendiuit diuinitate prefulgida. Tertia prophetia est Jere. xxiij. c. vbi propheta loquens ad dñm dicit. Quasi colonus fructus es in terra ⁊ quasi viator declinās ad manendum quare futurus es vir vagus ⁊ vir fortis qui non potes saluare. fuit. n colonus cum in sua conceptione virginis uteruz secundauit. Et quasi viator ⁊c̄. q: nouem mensibus in virginis utero habitauit. Fuit quasi vir vagus: q: in diuersorio natus. ⁊ vir fortis qui non potest saluare q: fuit ꝑ pannis inuolutus. Quarta ꝓphetia est in ps. xviij. Exultauit vt gigas ad currendam viam a summo celo egressio eius. licet. n. puer natus fuerit paulus per humanitatem. fuit tamen gigas infinite magnitudinis ſm deitatem. Iste gigas si coactus a patre. sed sponte. fecit duos cursus. Quor: primus fuit a summo celo egresso eius Secundus fuit a monte oliueti ad dexteram patris eius in ascensione sicut primus fuit in incarnatione ibi Et occursus eius vsqz ad summuz eius. ſñ Con.

Tertia contemplatio est qualiter ista benedicta natiuitas fuit in veteri testamento prenunciata ad qō declarandum ꝑter premissa inducuntur quatuor testimonia Quorum ꝑmum fuit ysa xi. vbi dr̄ Rorate celi de super ⁊ nu. plu. iu. aper. ter. ⁊ ger. sal. Iste nubes sunt prime Jerarchie super celestes in quib⁹ deitas habitat. ſz multiplicem sacre scripture figuraz. Iste

pluerũt iustũ. qñ octs tres pſone p verbũ
pariter incarnauerũt. ſm Aug. primo de
trini. Et terra fuit aperta ad germinãdũ
saluatorẽ. qñ virgo bñdicta pduit ascensũ
angelo qz p cõceptum anima opaſz fuit.
ysa. ſſ. ca. vbi vidẽ. Quo descẽdit iber
de celo z nix. z illuc vltra nõ reuertitur. ſz
infundit terrã z germinare cã facit sic erit
verbũ qđ egredietur de ore meo. nõ reuertẽ
ad me vacuũ. sed faciet quecũqz volui z
prosperabitur in his ad que misi illud ver
bum est patris filius virginis matris.

Tertium fuit Jere. tertio creauit domi
nus nouum super terram mulier circun-
dabit virum. Jstud nouum fuit implerũ
quando mater dei pertulit filiũ qui erat
dei verbum z sapientia ſz apostolum tẽ.

Quartum fuit baruth. 3. ca. hic est in-
quit deus noster nõ extimabitur altus ad
eum z sequitur post hec in terris visus est
z cum hominibus conuersatus est. Tunc
autem cepit cum hominibus cõuersari cũ
visibiliter voluit de virgine nasci. Quar
ta contemplatio est qualiter ista sacra na-
tiuitas fuit in eodem veteri testamento
multipliciter reuelata. quod auctoritate
quadruplici confirmatur auctoritate pa-
triarcharum. Ubi enim natiuitas christi
non fuisset reuelata Jacob non dixisset il
lud Non auferetur sceptrum de iuda z
dux de femore eius donec veniat qui mit-
tendus est z ipse erit expectatio gentium.
Bñ. xlix. Secundo auctoritate prophe-
cum dicẽte Moyse. Obsecro domine mit
te quem missurus es. quod non dixisset ni
si z ipse redemptorem expectaret quem p̃-
nunciauerat Jacob.. Tertio auctoritate
prophetarum di. dañ. in translatione lxx.
interpretum cum venerit sanctus sancto-
rum cessabit vnctio vestra. z etiam in no-
stra dañ. 14. vt implcatur visio z prophe
cia: vt vngatur sanctus sanctorum z de-
leatur iniquitas terre z inducatur iustitia
sempiterna quod non dixisset. nisi de chri-
sti natiuitate certificatus fuisset Quarto
auctoritate apostolorum dñe Jacob primo
ca. In manſuetudine suscipite verbum in
situ quod saluare potest animas vestras

verbum enim diuinum insitum fuit hu-
mane nature. Quinta contemplatio ẽ. 5ª.
qualiter ista felix natiuitas fuit in nouo te Cõtẽ.
stamento euangelizata. Et sciendum est
q quattuor genera personarum christi or
tum annunciauerũt. Et primo ab angelis
euangelizantibus. ut habetur in luc. tunc
enim fuit iste hymnus angelicus primo
cãtatus. Gloria in excelsis deo tc. Fo astel
lis refulgentibus. qz stella qne regibus ap
paruit eis vt fertur de christi ortu locata
fuit. Tertio a regibus inquirentibus.
quia querendo christum annunciabant xpi
ortum. di. ubi est qui natus est rex iudeo- D
rum. Quarto a posteriorianis enarrã-
tibus. quia omnes qui audierant mirati
sunt de his que dicta sunt a posterioribus
ad ipsos in luc. in quibus principaliter. q
tibus solemnitatis participes sunt. ſ. reli-
giosi designati per angelos sacerdotes p
pastores. virgines per stellas in corrupti-
biles z seculares per reges. Et ideo dicit
angelus in luc. annuntio vobis gau. quod
erit omni populo qz hodie saluator mun
di natus est tc. Sexta contemplatio ẽ 6ª
vbi fuit ista natiuitas celebrata vbi est scie Cõtẽ.
dum. q beatus luc. z math. notant quat-
tuor loca. ſ. primo quidem regnum iuda
vbi regnauit dauid qz iure hereditario il-
lud regnum debitum fuit christo ſm hu-
manitatem. ideo dixit gabriel ad virginẽ
in luc. dabit ei dominus sedem dauid pa-
tris sui tc. Secundo. ciuitatem bethlẽ
in qua natus est dauid z vocatur ciuitas
dauid vt patet prima ℟. 6. ca. que quidẽ
iure hereditario pertinebat marie z Jose
ph. luc. 2. ibant omnes vt profitercntur sin
guli in suam ciuitatem ascendit autem Jo
seph a galilea tc. vnde math. 2. cñ natus
esset iesus in bethlem ciuitatem iude beth
lem quippe domus panis interpretatur.
qz panis angelorum z hominum ibi nasci
tur. Tertio diuersorium quia vt fertur
pp nimiam multitudinem gentium non
potuerunt habere hospitium cum essent
pauperes quãuis de regali stirpe. Quar
to presepium quia virgo pucrum pannis
(nuolutum reclinauit qz nõ habebat in di

uersorio locũ. in pſepio vt dicitur fuerunt
ibi bos z asinus comedẽtes iuxta prophe
ciã Abacuch di. in medio aialiũ dñe co-
gnoscaris. quoz alterũ vt ferẽ Joseph du
xisse dr vt portaret virginẽ. ſ. graudã: z
bouẽ vt ide faceret sũptus suos. Septi-
ma ptẽplatio ẽ cui loco fuit ista natiuitas
7ª. appropriata z dr in sacra scriptura. q xps
Cõtẽ. cognomiat a quadruplici ciuitate. de qua
rũ qualibet dr fuisse. z primo dr fuisse de
ciuitate Syõ qz ibi ꝓgenitus sic aliqs de
uoiat a ciuitate. vñ tucrũt sui primi ꝓge-
nitores in syon. n. fuerũt ꝓgeniti duodeci
reges ex dauid. z tõ illa ciuitas fuit dauid
appellata. Secõ de ciuitate bethlẽ iuxta il
lud ꝓpheticũ qđ iduerũt iudei herodi i
math. di. Et tu bethlẽ terra iuda tc. Ter
tio de ciuitate nazareth i math. qz ibi edu
catus fuit. vñ in titulo trifiphali positũ fu
it iesus nazarenus rex iudeoz. vñ ꝓphe-
te ꝓdixerunt q esset nazarcus vocãdus.
Quarto de ciuita yerusalem i multis ꝓphis
qz ibi sepultus ẽ. solẽt. n. sci a loco vbi se
peliunt noiari sic scũs ꝑetrus in roma
scũs Jacobus de galicia tc. ſz ista varia
tionẽ intelligũtur varia testimonia in sacra
scriptura de xpo. Octaua cõtẽplatio ẽ
8ª. quo tpe fuit ista natiuitas cõsumata circa
Cõtẽ. quã notanẽ quattuor tẽpora. Et primo ex
parte mũdi inueterascẽtis. qz p actis quin
qz milibus annis ab ortũ vndi circa sextũ
millenariũ xps nasciẽ sic primus Adã. 6.
die fuit formatus de terra imaculata gen.
primo. Secõ ex parte solis occurẽtis qz si
cut refert ysidorus. xps fuit i solstitio nat9
in quolibet. n cẽtenario retrocedimus p
vnã diẽ. vt patet de facto in illo aũt solsti
tio terminaẽ cursus solis descendentis ad
meridiẽ z inchoaẽ cursus ascendentis ad
aqlonẽ. sic in xpi natiuitate fuit cõsuma-
tus cursus ei9 a celo z inchoatus regres-
sus. sicut etiã a natiuitate glibet appropin-
quat ad mortẽ. Tertio ex pte virginis pa-
riẽtis qz in. 15. anno virginis bñdicte ange
lus eã salutauit. cũ cẽt onodẽtis vt refert
ysto. qz dei filius nõ distulit incarcationẽ
quã desiderauerat eternaliter ex quo virgo
naturaliter cẽ potuit mater vera q fit i an

no duodecimo quarto ex parte ꝓphete p
uidentis tẽpus. n. istud fuit reuelatũ dan.
vt habetur. xi. ca. q vsqz ad xpm ducere nu
merat ebdomadas septuaginta duas que
intelligũtur annoz iuxta illud ezech. qđar
to capi. dicẽ pro anno dedi tibi z tot anni
reperiuntur a tempore dante. vsqz ad xpi
natiuitatem. Jdco facẽ ihesus ihs dcs fi
gnans paul9 ad Gal. iiij. c9 Ut vbi vẽit
plenitudo tẽporis misit deus filium suũ.

Nona cõtemplatio est quo die natiui- 9ª.
tatis xpi fuit manifestata dr q in die dñi Cõtẽ.
co dr enim q illa die xpus fuit. natus vt
colligitur a xpi annũciatiõe ex dictis sctõ
rum que quidẽ dies inuenitur in sacra scri
ptura quadruplici mysterio ꝓsecrata. Et
primo mysterio angelice creatiõis illa. n.
die vt ait ysidorus lib. no ie lucis angelos
cõdidit de qua creatiõe hẽtur gcñ. primo
ca9 sexto dñice gñationis tõ xps volu
it nasci illa die qua fuerũt angeli creati.
Tertio sexto dominice resurrectionis in
hac enim die xps resurrexit vt pz ex euan
gelistis. Quarto sexto spũalis iuflãmatõ
nis: qz illa die fuit missus spũs sanctus: vi
pz i act. Jdco pro ista solẽnitate z die in-
ducitur illud pe. Hec dies quam fecit do
minus exultemus tc. Decima cõtẽ- 10ª.
platio est qua hora ista solennitas fuit ce- Cõtẽ.
lebrata z dicitur q christus fuit natus in
media nocte: que hora fuit sãctificata qua
druplici mysterio: Et primo mysterio de
nocte confessionis. Illa enim hora sancti
patris in veteri testamento xpi ortum pe-
tentes surgebant ad laudandum deuz dr.
ps. Media nocte surgebam ad confiten. ti. Et
Math. xxv. Media nocte clamor factus
est. s. angelorum ecce sponsus venit. i. xps
natus ẽ. Secõ mysterio. dcifice ieat natio
nis. Ista. n. hora dr dei filiuz descendisse d
celis p9 i vtcx rẽgis. vñ dr sap. 18. dũ me
diũ silẽtiũ tenerẽt oia tc. z seqr oipotẽs
sermo tu9 dñe tc. Tertio mysterio dñice
gñatõis vt colligit ex luc. qz pastores custo
dicbãt vigilias nocte sup3 gregẽ suũ: z ita
tz ecclia. Quarto my. dñice passiõis ista
. n. hora fuit passio xpi ichoata vt colligit
ex euãgelio tũc ips ministris cedẽtib9. tõ ista

22

hora surgit ecclesia ad laudandum deum
ista est illa hora in qua fuit egyptus .pcus
sa: filii israel liberati vt habetur in exo.
xi. Undecima contemplatio est quibus p̃
L ōtē. uilegiis natiuitas x̃pi fuit sublimata dici
tur q; quatuor fuerunt p̃uilegia ex parte
generantis. Quorum primum fuit q; ip
sa genuit ita nobilem filium ex tpe sicut
deus pater ab eterno eundem. Idem. n. ē
filius dei patris. ⁊ virginis: vt ait Anſel
mus in de conceptu virginali. Secundū
fuit quod x̃ps habitauit in virgine quan
tum ceteri in suis matribus .xl vi. diebus
quibus formantur natorum corpora ſm
Aug vnde ostendit. qđ non horuit mun
dissimum virginis vterum. q;. ir. mensib⁹
ibi steterit. fuigito. n non successiue corp⁹ ei⁹
diuina virtute fuit formatum cum alia ce
teri autem non sic. Tertium fuit. q; tota
suam substantiam de virgine x̃ps assum
psit. Sed alii partim a parte: ⁊ partim a
matre ideo dicit. b. Dyo. qđ de puris vir
ginis sanguinibus dei filius fuit format⁹
Quartum fuit qđ mater ip̃m peperit sine
dolore: ⁊ sine filii vlla corruptione. cū vir
ginitate perfecta: vt testatur Aug. in ser
mone ideo dicit Diligences sup math. ma
xii. ter eius. cuius eius. qui in celis est sin̄ ma
Lon. tre. ⁊ in terris est sine patre ⁊c. Duode
cima contemplatio est quibus priuilegijs
fuit ista natiuitas dotata ex parte nasce
ntis dī autem qđ quatuor. ⁊ primum fuit
de peccati p̃tuatione: q; cum ceteri nasc̄a
tur filii re nihil in hac singulari natiuita
te de lege peccati manauit. vt dic̄ leo. Se
cundum fuit de charitatis illustratione.
q; iste puer non fuit natus ignotus sicut
cōiter ceteri: licet habuit plus de sapia q̃
angeli q; tantam in terris quātam in ce
lis. Tertium fuit de gra p̃ secutiōe: q; eius
anima tm̄ habuit de gra qđ plus habere
nequiuit ⁊c. Quartum de gre consuma
tione: q; tunc fuit anima eius ita beatificā
sicut nunc est in patria videndo diuinaz
essentiam. ⁊ ideo x̃ps dī simul. viator ⁊ cō
prehensor. comprehensor quantū ad alia:
sed viator quantum ad corpus: q; nō duz
lo quebatur. quantum ad corp⁹ ſz Greg.
super math. inducit signanter apo. q; de⁹
nisi filium suum in simi. car. p. q; aliquas
penas peccati assumpsit sine dubio. vnde
similem vocem emisit ceteris primo plo
rans. vt creditur iuxta illud vagit infans xiii.
⁊c. Decimatertia contēplatio est qbus Lon.
miraculis ista natiuitas fuit ornata ⁊ re
feruntur inter alia quatuor miracula sin
gularissima. Quorum primum fuit de tē
pli fractione pronunciatus enim fuerat p
ydola de quodam templo a romanis edi
ficato qđ duraret donec v̄rgo pareret. qđ
illi putantes impossibile putauerunt tem
plum perpetuo duraturum. sed in natiui
tate x̃pi funditus fuit destructum. Secun
dum fuit de olei emanatione: q; tota illa
die dī fons quidam oleuz emanasse. Ter
tium fuit de carnalium hominū extinctio
ne: q; vt refert Piero. hora natiuitat̄ x̃pi
fuerunt extinctiones sodomite totius mū
di q; tanta nequitia cum ortu puritat̄ nō
potuit permanere. Quartum fuit de sibil
le reuellatione ipsa enim die ostendit ipe
ratori arcum celi cum virgine ⁊ filio suo
q; dixit esse colendum sicut deum. Ideo
pro ista solēnitate conuenienter assumitur Lon.
illud p̃s. Notum fecit. dīs ⁊c. Decia pm.
quarta contēplatio est quibus preconijs
ista natiuitas fuit magnificata ⁊ ponun
tur .b. quatuor preclara preconia. Quorū
primum est de nostre carnis assumptione
quando fuit sm̄ Grego. verbo associato
tunc fuit deitas induta nostra carne sicut
habitu. Ideo. b. Greg. di. Baude caro
facta verbi socia sicut enim gaudent reli
giosi. quando induitur habitu suo hō no
tabilis qui honorat suam religionem. nō
in merito letabantur quando fuit indut⁹
beatus Lodouicus sic debemus gaudere
de verbi incarnatione. de quo dicit apos.
ad philip. exinaniuit semetip̃m ⁊c. Secū
dum est q; anime rōnalis fuit deitate de
sponsata copula inseparabili iuncta illam
parabolam math. xxij. vbi dr̄simul est re
gnum ce. homini re. qui fe. nup. fi. suo. s.
quando aiam rōnalez immediate ei despō
sauit per sacm̄ ineffabilis vnionis. Ter
tium fuit q; natura angelica fuit nobilita-

ta sicut. n. aliqui domicelli dicerentur no
bilitari si soror sua nuberet kḡi ⁊ ei honor
maxim⁹ reputaret: sic angeli qui sunt fra
tres quasi aie rōnalis ⁊ q; ab eodē patre
⁊ eius ymaginē pgeniti, vniformiter ⁊ ab
eadē mre: q; vtriq; de natura spūali fue
runt in hac ꝑbi copula dignificati. Quar
tum fuit q; natura diuina ineffabiliter fuit
inclinata: vt ita dicā quasi deus ⁊ ad nihi
lum redigi voluit. qñ seip̃z humiliauit si
cut creatura nihil' ē ad deum comparata.
Teste ysa. Ideo dicit apos. Exinaniuit ſ
similitudinē hoium factus. Istam b̄ndi
ctā natiuitatē describēs ysa. dicit. Quis
suscitabit ab oriēte iustum vocauit cuz vt
sequereť se. Quia x̃ps in sua origine incē
pit ad p̃iem redire: vt de ipso dicať illud
p̃s. A solis ortu vsq; ad occasum lau. no.
do. Et illud eccle. p̃mo. Oritur sol ꝑ ei⁹
natiuitate. Et occidet ꝑ eius morte: ⁊ ad
locuz suum reuertitur in glia eius ascen
dit quando. s. in patris gliam introiuit.
ad quam nos perducat Amen.

¶ De eodem sermo septimus.

Domine mi rex hec est mulier ⁊
hic est filius eius 4. R. 8. c. Si
cut aūt Breci accersituz a rege
israel ad narranduz magnalia de helyseo
clamauit verbum propositum. ostendens
matrem ⁊ filium, eius in quibus magister
suus fuerat mirabilia operat⁹ ita ego vo
catus ab inclito rege israel ad annuncian
dum magnalia christi in eius natiuitate
preclara viri ostendendo matrem ⁊ filiuz
occultis contemplationis interne in quib⁹
fecit mirabilia summus. s. Domine mi rex
hec est mulier ⁊ hic est filius eius. Et q; ī
celebritate natiuitatis x̃pi. reperiunt duo
p̃m principalia. s. Mysterium matris pārien
p̃tn. tis sine integritatis amissione. Mysteri
2m̄ um prolis procedent̄ sine diuinitat̄ di
p̃tn. minutione. Iccirco quantum ad primum
premittitur hec est mulier,. Et quantum
ad sm̄ subsequitur ⁊ hic filius eius.
p̃m De primo mysterio. s. matris partent̄
myste. inducitur illa parabola saluatoris. Luc.
xv. que mulier habens dragmas decem ⁊
⁊ si perdiderit vnam ex illis non ne accen
dit lucernam. ⁊ euerrit domum ⁊ querit
diligenter donec inueniat. ⁊ cum inueneri
rit conuocat vicinas ⁊ amicas di. cōgra
tulamini mihi: q; inueni dragmam quā
perdideraz. Ista mulier euāgelica fuit ma
ter domini benedicta. ſm sensum allego
ricum intellecta. que sub nomine mulie
ris in nouo testamento quadrupliciter le
gitur esse descripta. Primo quidem sub
nōmine mulieris dicitur esse cōmendata
di. ei angelo Luc. primo Benedicta tu in
mulieribus. Secūdo sub eodem nomine
dicit interrogata di. ei filio Luc. ij. Quid
mihi ⁊ tibi mulier ⁊c. Tertio sub eodem
nomine dicitur recommandata. Joannis.
xx. dicit ei. filio. Mulier ecce filius tuus.
Quarto sub eodem nomine legitur secū
data di. apostolo Gala. 4. Misit deus fi
lium suum. s. factum ex muliere. Et ista q
dem mulier euangelica introducta in pa
rabola inuenitur habere octo mysteria.
Quorum. Primum fuit q; ipsa decem
dragmas habuit. Secundum q; vnaz ex
illis perdidit. Tertium q; lucernam accē
dit. Quartum q; domum euerrit. Quin
tum q; ipsam dragmam diligenter qui
siuit. Sextum q; illam tandem inuenit.
Septimum q; amicas ⁊ vicinas conuo
cauit. Octauum q; ipsas ad letitiam in
uitauit. Primum ergo mysteriuz mu
lieris euangelice est quod ipsa. x. dragmas
habuit. vnde premittitur in parabola q̃
mulier habens. x. dragmas iste decez dra
gme ſm dicta sanctorum sunt decem or
dines spūum beatorum in celesti patria
subordinatorum. quorum sunt nouez or
dines angelorum ⁊ sanctorum ad istos or
dines assumptorum ad reparandum eorū
ruinam. Et. x. dragma est sanctorum. qui
nullum meritum propriuz habuerunt. ſz
solummodo merito passionis x̃pi sunt sal
uati sicut paruuli baptizati: vt docet ma
gister sniarum. Quia. n. angeli habuerūt
ꝑpium meritum. ideo non fuit dignum
vt isti assumerentur ad aliquem eorū. Et
forte nonnulli adulti non meruerunt tm̄
sicut infimi angeli: ⁊ ideo nō meruerunt
ad eorum ordinem assumi. istas autem. x.

23

dragmas habuit hec mulier benedicta in eo qđ fuit eternaliter predestinata vt pro tempore eller super illos.x. ordines exaltata. Et istud duplicit declaratur. f. Primo qz fm beatum Dio. in libro de angelica Jera in ordinibus Jerarchie ecclesiastice omnis sacerdos est diacon⁹ et sic descendendo. et ideo dr q omnes ordines vocantur angeli cum ish sint infimi. Secundo declaratur qz fm beatum ysido. primo de summo bono exponentem ezech 28. cum loquitur ad luciferum in persona principis tyri. Omnis lapis preciosus operimentum tuum. sardius topatius iaspis grisolitus onix berillus. zaphirus. carbunculus et smaragdus tibi numerantur nouem ordines lapidum preciosorum qui designãt nouem ordines angelorum. quos apostata angelus tanquã supremus in se habuit agros. Et ideo recte mater domini nostri iesu xpi. x. dragmas dr habuisse. qz sup illos decem ordines exaltarat assumenda.

Secundum mysterium est qđ. f. postq̃ ista mulier euangelica. istas decem dragmas sic habuit. vnam ex illis perdidit. f. decimam in qua soli homines includuntur. vt patuit supra. et hoc testat magister sniarum. ista autem amissio fuit facta quãdo natura humana. ex peccato primorum parentum fuit perdita. sicut dupliciter declaratur. Et primo: qz mor. vt natura humana in prothoplastis fuit infecta ista dragma de libro vite fuit delecta. exo. 32. qui peccauerit mihi delebo eum de libro meo. Et istud peccatum redundauit in omnes fm apostolum. Secundo declaratur: qz nisi humana natura fuisset post istud peccatum per xpm reparata nunq̃ fuisset in patria assumpta illa decima dragma. nouem tamen tibi manentibus ordinibus angelorum. vnde pro ipsa dragma dr inueni ouem quã perdideram. Sed tũc occurrit difficultas quomodo vñ dñi. tunc illam dragmam perdidit. qz nondũ ipsa erat. Dicitur autem qz ly nondũ esset incepta exhibita tamen iam erat in mente diuina exemplariter precognita cũ tota sua excellentia. et in illo esse decimam dragmã prehabuit. et postea eam amisit modo tamen dicto. Tertium mysterium est qz ista mulier postq̃ istam dragmam perdidit lucernam accendit. Illa autem lucerna est xpi humanitas de qua dr ad litteram in ps. 131. Illuc producam cornu dauid parauit lucernam xpo meo. Et iterum in alio. ps. Lucerna pedibus meis verbum tuum. Et ista quidem lucerna tunc fuit accensa. quando xpi humanitas. igne diuinitatis extitit inflammata in eo quod tali humanitati verbi diuinitas fuit personaliter vnita que diuinitas in scriptura dscribitur ad modum ignis incendentis: deut. 4. capi. Deus tuus ignis est. Sed occurrit difficultas: quia nõ videtur quod hec mulier hanc lucernam constant ex licinio nre hũanitatis. et ex flamma superne diuinitatis accenderit. tamen ipsa solum ad naturam humanam cooperata fuit. Cui dicebat filius Jo. 15. capi. Quid mihi et tibi ẽ mulier qz. f. ab ea diuinitatem non habebat. per quam miracula faciebat: qz solum licinium humanitatis genuerat et illi q solum licinium formant ex hoc lucernam non inflãmãt. Tum qz ipsa mater domini non vniuit diuinitatem humanitati. sicut accẽdens lucernam conjungit licinium igni: qz talis vnio transcendit facultatem cuiuscunq̃ nature create. Et ideo dr. Augu. pri. de tri. q tota trinitas xpm incarnauit. Et sic hec mulier benedicta non videtur accendisse lucernam istam. Intelligẽdum tamen est q in sensibilibus istis aliter accenditur lucerna ab igne. et aliter a vigili muliere. Ab igne quidem sicut ab agente principaliter per suam virtutem. A muliere vero sicut ab agente ministerialiter. non in virtute propria. Et sic ī p posito. Ignis diuinitatis incendit istam lucernam principaliter incarnãdo. ly hec mulier ipsam accendit ministerialiter dispondo. sicut declaratur dupliciter. Primo. qz ille qui materiã igni ministrat dispondo. sicut declaratur dupliciter. Primo. qz ille qui materiã igni ministrat dicitur accendere lignum quod igni submittit. Et qui mater domini ihesu materiam igni diuinitatis sub ministrauit. dum naturam assumptibilem a diuinitate genuerauit. Ideo recte dicitur accendisse lucernam istam. Sic. declaratur quia ille qui approximat licinium igni ad inflammandũ dicitur lucernam accendere mulier autez ista benedicta. licinium nostre humanitatis ad flammam diuinitatis approximauit cum ipsam humanitatem de potẽtia ad actum aut de non esse ad esse produxit qz illa que nõ sunt plus distant a deo. q̃ illa que extitũt actualiter. Et ista lucerna sic accensa est de qua dicitur apoc. xij. ca. q̃ lucerna superne ciuitatis est agnus.

3m mysc

4m minist.

Quartum ministerium est q̃ ista mulier euangelica postq̃ hanc lucernam sic accendit. totam domum euertit. Ista ãt domus est totum vniuersum. in quo dñs habitat sicut pater familias in suo domicilio. de qua domo dic̃ apostolus ad thi. ti. ca. In magna domo non solum sunt vasa aurea et argentea: sed etiam erea et fictilia. Intendens quod in vniuerso sicut in vna magna domo sunt varij creaturarũ gradus. Sed intelligendum est q̃ aliqua domus euertitur. fm octo operationes. Quarum. Prima est quando illud q̃ est superius ponitur inferius. Secunda ẽ qđ illud qđ ẽ inferius ponitur superius. Tertia est quando illud qđ est ante ponitur retro. Quarta est quando illud ẽ retro ponitur ante. Quinta est quando illud qđ est ad dexteram ponitur ad sinistram. Sexta est quando illud quod est ad sinistram ponitur ad dextram. Septima est quando illud quod est prope ponitur longe. Octaua est quando illud quod est longe ponitur prope. Nunc autem ad propositum. Ista mulier benedicta. Primo illud quod erat superius posuit inferius: quia cum verbum diuinum esset supremum fecit ipsum esse infimum: et eo quod exinaniuit semetipsum vt dicit apostolus ad phi. ij. carnem sumendo de ea. que caro est infima: quia de genere corruptibilium naturarum. Secundo illud quod erat inferius posuit superius: quia cum creatura rationalis sit infima in genere intellectualium creaturarum. tamen in virgine vtero ipsa fuit elecata vltra celsitudinem creaturarum in eo q̃ fuit assumpta a verbo quod verbũ nusq̃ angelos apprehẽdit sed semen abrae apprehendit. vt dicit apostolus ad heb. 2. ca. Tertio ista mulier illud quod erat ante posuit post. Quia cum in veteri testamento angelus esset prior hominc. non solum ordine durationis. sed etiam dignitatis et perfectionis. Cuius prioritatis signum fuit q̃ angelus a Josue se adorare permisit. tamen in nouo testamento. per virginem angelus factus est posterior homine. quia scribitur in apoc. q̃ exercitus qui sunt in celo sequebantur hominem christum. Quarto ista mulier illud quod erat posterius fecit esse prius: quia per ipsam. homo qui erat angelo posterior factus in finitum prior in eo q̃ homo factus est deus eternus dicit de seipso apoc. primo ca. pi. Ego sum Alpha. et o. Quinto ista mulier illud quod erat ad dextram fecit ad sinistram: quia cum in veteri testamento Judei essent ad dextram sicut electi. post partum virginis facti sunt ad sinistram tanq̃ reprobi scdm Dauid. prophetiam. Non erit eius populus qui cum negatur est. Sexto ista mulier illud quod erat ad sinistram posuit ad dextram. qz cum gentiles in veteri testamento erant ad sinistram sicut reprobi. per partum virginis facti sunt ad dextram tanq̃ electi. fm prophetiam ysi. In cum gentes sperabũt. Septimo ista mulier illud quod erat propinquum fecit esse remotum. qz cum maxima coniunctio et proximitas sit cuiuslibet nature ad proprium suppositũ: in isto virginis partu natura hũana fuit a proprio supposito. i. proprij generis remota. Alieno supposito substentificatur vt dicere possit illud. ps. Dñs autem assumpsit me etc. Octauo ista mulier illud qđ erat remotum fecit esse propinquum: qz cum

natura creata ⁊ natura increata distent in infinitum. in ista verbi copula fuerunt tã ta coniunctione copulata. vt mutuo sibi cõmunicarent sua ydiomata per ineffabilem vnionem ideo dicit apostolus. xj. ca. ipse est pax nostra que fecit vtraq3 vnum. Et sic patet quomodo hec mulier mirabilis totam domum vniuersi mirabiliter euertit. Quintum mysterium est: q ista mulier euangelica postq̃ totam domum euertit dragmam perditam diligẽter que siuit Ad hoc autem quod aliquid diligẽter queratur. duo requiruntur. Et primũ est: vt inquirendo nihil per negligentiam omittatur quia negligentie opponitur diligentia. Secundum est: vt totus conatus ad querendum applicetur: quia vbi conatus diminuitur: diligentia non perficitur. Et ſm hoc ista mulier quesiuit dragmam perditam per actus meritorios duplici ratione. Primo quia circa tales actus nunq̃ aliquid omisit. Cum enim omnis omissio sit ad minus pecca tũ venale: ipsa nunq̃ venialiter peccauit: vt habetur in li. de natura ⁊ gratia. Secundo quia circa tales actus se totaliter exercuit. Alioquin si toto conatu non egisset: aliquid omisisset. Sed occurrit difficultas ⁊ est quomodo per tales actus meritorios dragmam perditam quesiuit. Dicendum est quod per tales actus dicitur aliqua res queri: per quos quis satagit deuenire in locum in quo res perdita recõdita manet: ⁊ p actus suos meritorios virgo beata satagebat venire ad celum empyreum. i quo filius eius istam dragmam reposuerat in sua. s. ascensione. Ideo diligenter eam querebat ſm illud sapi. In omnib⁹ requiem quesiui ⁊c. Sextum mysterium est. quod post inquisitionem dragmam perditam mulier reperit. Et ista inuentio fuit facta: quãdo mater domini fuit in celum assumpta Tunc enim decima dragma ꝑmo fuit ab ea requisita: tum q⁹ primo ei occurit ascendẽti ab infimo ordine ad supremum cum iste sit infimus ordo omnium sanctorum. Tum quia inuenire proprie est intus venire. Et quia mater domini in sua assumptione per omnes ordines transiuit ascendendo: primo hunc ordinem inuenit: quia primo ei intus venit: ſm illud ecclesiastici Inueni mihi multam requiem. Septimum mysterium est: quod postq̃ hec mulier dragmam perditam inuenit: amicas ⁊ vicinas conuocauit. Iste autem amice sunt beate intelligentie: que fuerunt in virgine ab infantia sua conuersate: ſm Origen. Cum tamen ex societate assidua solet oriri amicitia. Vicine autem fuerunt anime separate: quia nature conformitate fuerunt proxime. Sed ista mulier scilicet vicinas conuocauit. postq̃ fuit glorificata per virtutem spiritus sancti actiuam: que sibi fuit data. Qua virtute omnes superiores seu inferiores ad se trahunt: ⁊ in deum sursum agunt: vt docet beatus Dio. de angelica ierar. Et isto modo dicitur vbi thema quod filius istius mulieris conuocat amicos ⁊ vicinos reperta oue perdita id est angelos ⁊ spiritus a corporibus separatos ⁊c. Octauum mysterium est: q⁹ hec mulier postq̃ conuocauit amicas ⁊ vicinas: ipsas letificauit ad gaudium di. Congratulamini mihi quia inueni dragmam: quam perdideram. Ista congratulatio declaratur dupliciter. Et primo quia cum quilibet sanctus in patria gaudeat de felicitate alterius sicut de propria. eo q⁹ ibi perfecte impletur illud preceptum. Diliges proximum ⁊c. ſm beatum Augustĩ. Et quanto melior est quilibet: tanto magis mens bene ordinata de eius bono gaudet. Ex circo sicut mater domini fuit excellentissima: ita tota superna patria fuit de eius glorificatiõe summe gauisa. Secundo declaratur: quia noua felicitas fuit actualiter acquisita omnibus sanctis in assumptione istius mulieris: pro eo q⁹ felicitas superior in patria redũdat in inferiores p actus yherarchicos: qui sunt illuminare ⁊ perficere. Et ideo: quia ista fuit super omnes exaltata: ideo fuit omnibus noua illuminatio ⁊ perfectio acquisita. Et ideo non immerito congratulabantur ei vicini ⁊ cognati sancte Ydelysabeth. Luc. pri-

7.my.

mo ca. De secundo. s. mysterio principali quod est precedentis prolis ⁊c. cum sequitur. Et hic est filius eius introducitur illud euangelicum oraculum Luce primo Peperit filium suum primogenitum: ⁊ pannis eum inuoluit: ⁊ reclinauit in presepio: quia non erat ei locus in diuersorio vbi beatus Lucas euangelista intendit astruere octo mysteria pertinentia ad istum sacratissimum partum. Quorum ꝑmum est de parientis felicitate: cum dicit. Peperit ⁊ nõ perturijt: quod est parere cum dolore quia christi mater ipsum peperit sine dolore sicut concepit sine corruptione: vt ait Augu. Unde pro ipsa fuit prophecia Ysaie. lxvj. Anteqũ parturiret peperit. q. d. q⁹ nõ fuit mater domini sicut alie s. mulieres: in quibus parturitio preuenit partum: quia in ista partus natiuitatis ꝑuenit parturitiõem passionis: quia cũ dolore alie: ista cum letitia dominum parturiuit: ſm quod dicit Augu. in sermone de natiuitate beate virginis. De qua letitia loquitur Ysa. dicens letamini cum ierusalem: ⁊ exultate i ea omnes qui diligitis eam: gaudete cum ea gaudio vniuersi:

2.my. De qua viuiersitate pariendi patet. sicut loquit̃ apostolus ad galathas. iio. ca. Filioli mei quos iterum parturio ⁊c. Secundum mysterium est de parientis vera maternitate: cum sequitur. Filium Ut enim mater ⁊ filius dicuntur relative: iõ verus filius infert veram matrem cuius est filius. Et ista maternitas attenditur ſz duplicem natiuitatem: quam habuit ipse a matre sua. Quarum prima dicitur natiuitas in vtero: de qua habetur Mat. 2. capi. Quod in ea natum est: de spiritu sancto est. Secunda dicitur natiuitas ex vtero: de qua dicitur Luc. 2. Quod ex ea nascetur: sanctum vocabitur filius dei. Et quia propter istam duplicem natiuitatem fuit facta vera mater christi: dicitur de ipsa Luce. 2. q⁹ mater eius conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo ⁊c:

3.my. Tertium mysterium est de partus proprietate: cum sequitur. Suum. Istud enim vocabulum est pronomen possessiuum: ⁊ ideo designat proprietatem. Et iste partus magis proprie fuit suus. q⁹ partus alicuius mulieris matri sue duplici ratione. Et primo quia in consubstantialitate habuit totalitatem. Cum enim nos simus partim de substantia patris: ⁊ partim de substantia matris iste fuit totaliter de substantia matris. Ideo dicit. apostolus ipsum factum ex muliere: ⁊ non ex homine: Secundo quia non habuit in generatione societatem: quia sicut christus fuit in excelsis de patre sine matre: ita in terris de matre sine patre. Ideo propter germanitatem matris ⁊ filij dicit Symeon animam matris esse filij. Unde Luce. 2. Et tuam ipsius inquit animam per transibit gladius. Quartum mysterium est de partus principalitate: cum sequitur. Primogenitum ⁊c. Ad cuius declarationem est sciendum quod primitas habet duplicem habitudinem scilicet vnam ex clusiuam ad anteriora: ſm quam primum dicitur ante quod nullus. Et aliam inclusiuam ad posteriora: ſm quam primum dicitur: eo quod habet secundum. Nunc ad propositum filius virginis non dicitur eius primogenitus: quia habuerit secundum: sed quia ante ipsum non habuit alium: quo ad habitudinem primam. Et isto modo dicitur primogenitus quilibet vnigenitus. vnde in lege vnigeniti redimebantur: cum lex non esset data nisi de primogenitorum redemptiõe Et isto modo apostolus vnigenitum de patris vocat eius primogenitum. Ad hebreos. 5.m

Quintum mysterium est de parientis sedulitate: cum sequitur Et pannis eum inuoluit. Unde hic accipiuntur duo documenta deuotissima. Primum est quod beata virgo in suo puerperio non habuit ancillam: que sibi ministraret: quia ipsa met partum suum inuoluit. Secundum est: quia congruum fuit vt dignissima ancilla partui dignissimo deseruiret: ⁊ quia nulla alia erat ita digna: decuit vt ipsa mater esset ibi scilicet ancilla: quod predixerat angelo. Ecce ancilla domini ⁊c. Sextum mysterium est de partus localitate: 6.my

eum sequitur. Et reclinauit eum in presepio:quod fuit locus conueniens virginis partui non quidem sm naturam: sed propter figuram. Primo sicut presepium est locus vbi reponuntur cibus animalium domesticorum:ita partus virginis est cibus manducantium & humilius in sacramento eucharistie: sm deductionem beati Aug. Secundo declaratur: quia sicut in presepio reponitur cibus animalium irrationabilium:ita virginis partus quātum ad suam substantiam corporalem est cibus in patria quo reficiet homo verus exterior:quantum ad corporis sensum:sicut homo interior fructus eius diuinitate. de qua duplici societate. s. hominis interioris:& exterioris dicit saluator in Jo. Per me si quis introierit saluabitur:& ingredietur & egredietur:& pascua inuenet. Septimum mysterium est de parientis virginis egestate: cum sequitur. Non erat ei locus. Cum enim venissent ad propriam ciuitatem:non inuenerunt domicilium vbi pareret virgo pregnans. Ideo dicit beatus Joannes In sua venit:& sui eum non receperunt: qz illi de bethleem cum essent eius parentes ipsum hospitare noluerunt. Intelligendum autem est q̄ ista virgo duplici caruit loco. Et primo loco:in quo faceret. Et ideo dicit q̄ non erat ei locus Secundo caruit cunna:in qua ipsum reclinaret. Et ideo reclinauit ipsum in presepio. Sed contra istas duas egestates habuit duo remedia beata virgo. Primo contra egestatem loci:quia peperit sine dolore. Et iō non indiguit loco sicut alie pro laboris reconciliatione. Secundum remedium contra egestatem cunabuli:quia puer natus vagiebat sine sapientie diminutione. Et iō regi poterat sine cunna &c. Octauū mysterium est de loci humilitate: cum sequitur. In diuersorio. Diuersorium enim est locus vie:& omnibus cōmunis. Intelligendum tamē est q̄ duo dicuntur de isto diuersorio:que augebant loci humilitatem. Et primum est q̄ erat stabulum animalium. Unde dicit beatus Augu. q̄ partus virginis agnoscebatur in stabulo: & manifestabatur in celo. Secundum est q̄ in isto diuersorio erāt bos & asinus comedentes in presepio:quando reclinatus est christus sm prophetiam Ysa. primo ca. Cognouit bos possessorem suum:& asinus presepe domini sui. Et sic patet p ista mysteria nouissima quomodo ipse suam originem triplicem voluit radicare in profundissima humilitate. Et quia paupertas sanctissima est aliquo modo mater humiliatis:circo sue matris puerperium voluit declarare in altissima paupertate vt p hāc nos alliceret ad diuitias superne patrie. Quas nobis ipse det & virginis filius cōcedat:qui in vnitate pfecta viuit & regnat in secula seculorum. Amen.

primus articulus

Paruulus natus est nobis & filius datus est nobis & factus est principatus super humerum eius. Ysa. 9. Ad huius auctoritatis aliquam introductionem sciendum est q̄ propter peccatum primi parentis scilicet Adam facta est guerra inter deum & hominem Et porta paradisi clausa est. & genus humanum erat factum est de celesti curia & facta est discordia ita dura q̄ nō inueniebatur aliqua creatura in celo nec in terra nec subtus terram:que posset facere istam pacem Omnes homines erant serui demonis. Unde arguebat vel arguere poterat sic hostis antiquus contra primum hominem Adam infinite peccasti. quia contra infinitum ideo tanta est offensa quantus ille qui offenditur. Sed peccando infinitum offendisti quia deum & sic peccatum tuum est infinitum. satisfacere non potes de peccato cum sis finitus. Et nulla alia creatura a te non debet. qz non est homo: cum homo peccaucrit. & homo debeat satisfacere & non potest vt dictum est. nec etiam creatura potest que similiter est finita. Ergo super te domina bor & principabor. & te iuste diris verberibus eternaliter flagellabo. Obmutescit homo. Succumbit homo & tanquam cōuictus de crimine ad predicta respondere non valens digne dampnatur. digne ligatur. digne ad imbum deportatur. Et tanta erat ante christi aduentum demonis valitudo. q̄ duabus quasi manibus contra genus humanum est insurgens. Una ad peccatum impelleret & non sineret hominem per viam rectitudinis ambulare Altera ad se omnes traheret. Nam licet aliqui sancti patres primam manum euaderent. Secundam nulla tenus euadere poterant Patres vero antiqui considerantes sui status miseriam

O quantis desideriis quantis ue suspiriis. quantisque singultibus. christi incarne presentiam affectabant. quot vocibus quot clamoribus aures diuine misericordie penetrabant. Clamat moyses &c. septimo. Obsecro domine mitte quez missurus es Clamat. dauid. Domine inclina celos tuos & descende Et alibi Excita potentiam tuam & veni Et Jsa. lxiiij. Utinam. disrumperes celos & descenderes. &c. Clementissimus autem deus cuius natura bonitas. cuius voluntas pietas. cuius opus misericordia & equitas qui non vult mortem peccatoris: sed vt magis cōuertat & viuat Disposuit hoiez liberare de tirānide & seruitute tam dura Cum ergo iuxta apostolum ad Gal. venit plenitudo temporis adeo destinati a prophetis vaticinati vt patris pietas impleretur. misit deus filium suum vnigenitum natum ex muliere factum sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret. Unde fecit talem rationem contra diabolum. Infinitus & homo potest & debet pro peccato primi parētis satisfacere per te ex datis Sz ego sm̄ infinitus & homo. Infinitus in quantum deus & homo quia de virgine natus Ergo ego possum & debeo de peccato isto satisfacere Istam rationem facit saluator Jn cruce morieris. quando sm apostolum ad Col. secundo accepit chyrographū de manu diaboli Jn quo scripta erat ratio contraria & affixit illud cruci Et de isto saluatore diu expectato. Ysaias inspiratus spiritu sancto diu ante predixit verba pposita scilicet Paruulus natus est nobis &c Jn quibus quidem nobis sic aliqualiter introductus. Ysaias ponit tria signa in mōti amoris que ostendit deus pater humano generi. Primum est facti crimij pro nobis perpetrati euidentia.

Secundum est dom̄i per marimi nobis dati excellentia. Tertium est patibuli & obprobrij pro nobis suscepti penitentia.

Quantum ad primum vbi dicitur. q̄ deus pater ostendit primum signum magni amoris humano generi quod fuit facti crimij pro nobis perpetrati euidentia cum dicitur. Paruulus natus est nobis. Unde sciendum est q̄ quando vnus homo facit pro alio vnum magnum factum signum est magni amoris. Unde si dominus rex francie vellet se tantum humiliare. q̄ placeret sibi contrahere parentellaz cum vno pauperculo homine. vnius ville & accipere filiam eius in vxorem & facere reginam. certe istud esset magnum factum & signum magni amoris nunq̄ deberet obliuisci ille pauperculus de villa Sic fecit rex regum & dominus dominantium. quia naturam humanam abiectam & vilem. filio suo vnigenito & nobilissimo. & tāte nobilitatis sicut ipse. vniuit & sibi inseperabiliter copulauit sicut sponsam. qui habet duplicem generatiōem. vnam a patre eternalem aliam a matre temporalem De qua dicitur Paruulus natus est nobis scilicet ad nostram vtilitatem verus deus & verus homo. Quantum ad secūdū 2m. vbi deus pater ostēdit signū magni amoris humano gñri. qđ fuit dom̄i q̄ marimi nobis dati cū addit Et filius datus ē nobis. Jstā hoc signū magni amoris est. qđ

2. signus

vatus dō donat alteri vnum magnū do
nō sicut centū milia ducatoꝝ. nō inuenit
tur multi talos amici in hac ciuitate. loqr
in hyrcorū regione. Et q̄ dicerat De
mosthenes de q̄dam pauꝑ. Ille ihs⁹ ofti
amicus mē. Cur ergo inqt demosthenes il
le pauꝑ ē. q̄ amicus nō est qui ꝓcepit for
tunā nō est. Sic fecit dō p̄: qui non pote
rat nobis plus dare maioris amoris indi
tiū. q̄ḋ Bernar. Cōtraxit se maiestas vt
melius q̄ḋ hēbat. l. ceruīm limo meo cōne
cteret: vt ꝑsona vna simul sibi iungeꝝ vni
uersa dō. ⁊ limus maiestatē. ⁊ infirmitas.
Dñs nō donauit nobis aurū vel argentū
nec lapides pciosos. sed thesaurū icōpa
rabilē. ⁊ ineſtimabilē. l. filium suū in oībus
sibi equalē. ⁊ tante pfectiōis sicut ipse de⁹
q̄ infinite. Quātū ad tertiū vbi de⁹ p̄:
ostendit signum tertiū magni amoris hu
mano generi. q̄ḋ fuit patibuli ⁊ obeobrij
ꝓo nobis suscepti pceminētia. cū subdit
Et factus ē ꝓncipatus sup humeꝝ eius.
Tertium signū amoris est. vñ qñ hō por
tat. ꝓ alio vnā magnā tribulationē vnuꝝ
magnū tormentū. vel penā mortis. Istud
est pfectissimum signū magni amoris q̄:
vt dī in euangelio. Maiorē charitatē ne
mo habz ⁊c. Nam dō pater fecit q̄ filiꝰ su⁹
vnigenitus ꝓo nobis magnā tribulatio
nē. ⁊ magna tormēta subtinuit: ⁊ tandeꝝ
penā vituperabilem. l. crucis. que erat pe
na latronū. ꝓ nobis passus est. ꝓncipatus
eius sup humeꝝ eius. q̄: sup humeꝝ ꝓ
prij portauit humiliter patibulū crucis.
Propter q̄ḋ suscepit totius militātis ecclie
triūphū. ⁊ ꝓncipatum. ꝓpter q̄ḋ exaltauit
dō illum ⁊c. vt ait apostolus. Sequere ō
natiuitate vt alibi habes supra ⁊c.

¶ De eodem.

Natus est nobis hodie saluator
Luc. 2°. Circa xp̄i aduentū i mū
dū tria tempora sūt ꝯsideranda.

Primū ꝓmissiōis in ꝓphetis q̄bus
facta est repromissio de filio dei mittendo
Vñ dicit deus abraam gen. xpij. Per me
metipsum iuraui dicit dñs: q̄: fecisti rem
hāc. ⁊ nō pepercisti vnigenito tuo ꝓpter
me benedicā tibi. Et infra. Et benedicentur
in semie tuo oēs gētes. Et iō dicit apostō
lus Gal. 3°. Abrae dicte sunt ꝓmissiōes
⁊ semini ei⁹. Et hoc cognouit zacharias
q̄n dixit Luc. p°. Iusiurādū q̄ḋ iurauit ad
abraā ꝓrem nr̄m datuꝝ se nobis. Secū 2m xp̄s
dum expectatiōis in ꝓphetis q̄bus data ē
infalibilis expectatio. Et ideo dicit dō ꝑa.
Expectās expectaui dñm. Et habacuch 2o.
Si morā fecerit expecta eū: q̄: veniēs vē
niet ⁊ nō tardabit. Quapp dicit danieli ga
briel. Dañ. ix. vir tu es desideriorū. Tu er
go animaduerte sermonē ⁊ intelligе visionem.
Septuagita ebdomade abbreuiate sūt sup
populū tuū: ⁊ sup vrbē tuā sctā vt ꝯsume
tur p̄uaricatio. Et finē accipiat peccā: ⁊
deleat iniqtas: ⁊ adducat iustitia sempi
terna: ⁊ impleat visio ⁊ ꝓphetia: ⁊ vngat
sanctus sanctorū. De istis duob⁹ tpibus ple
na sūt oracula p̄archarū ⁊ ꝓphetarum.

Tertiū impletionis in aplis. quorum 3m xp̄s
tpe negocio fuit tēpus ⁊ oportunitas. vñ
apost. Gal. iiij°. At vbi venit plenitudo
tpis misit dō filium suum natum ex mu
liere factū sub lege vt eos q̄ sub lege erant
redimeret vt adoptionē filiorū reciperēt.
quasi dicat. Ille q̄ ꝓmissus fuit p̄archis
expectat⁹ a ꝓphetis nunc exhibet aplis ⁊
nobis. Quapp dicit apost. Hebr. p°. Mul
tiphariā multisq̄ modis olim deus lo
quens p̄ribus in prophetis nouissime die
bus istis loquutus ē nobis i filio suo quē
constituit heredem vniuersorum per quē
fecit ⁊ secula. Ideo deus veritatis: q̄ nec
falli potest: nec fallere nouit: vt nos letifi
caret de promissi ⁊ expectati exhibitione.
Misit hodie angelum suū. qui nos letifi
cauit. ⁊ edificauit de impletione promissi
dī. Natus est nobis ⁊c. Et ideo annūcio
vobis gau. ma. Magnū q̄ppe p̄archis
ꝓp ꝓmissionē dñi. Magnū certe ꝓphetis
ꝓp expectationē necessariā. Magnū ifal
lanter aplis ⁊ nobis: ꝓpter redemptionē
fiendā oīuꝝ. De qua dō. ꝑa. Redēptionē
misit dñs populo suo. mā. i eter. te. suum
Iō recte dicē ag̃el⁹. Nat⁹ ē nob hodie sal
uator. In q̄b⁹ verbis notāt q̄tuor. p°. euidē
tia edite ꝓphis in ꝓncipio. Nat⁹ ē. 2°. excel⁹
dē plebis cuꝝ addit nob. 3°. ꝯgruentia

debiti temporis cum adiungitur hodie.
Charto efficatia collati muneris. cum
concluditur saluator. De partibus ꝓce
de ad placitum. Veritates vel cōsideratiō
nes re⁹nire in ceteris sermonibus supra.
⁊ inuenies. in habundantia ⁊c.

Questiones de xp̄i natiuitate.

Oleut fieri de xpi natiuitate septez
qōnes circa solēnitatem illi⁹ diei.

p⁹ q̄ḋ. Quarum prima ē. Quare xp̄s tantum
tardauit suum aduentum in carnē. Et as
signatur treq̄ rōnes. Ꝑma vt ex tardi
tate cognosceret quāta fuit grauitas cul
D. pe ade. Secunda vt homo cognosceretur
q̄ per se vel per sua merita nō poterat sa
tisfacere infinito bono. cum sic ipse finita
creatura ⁊ culpa erat infinita. Tertia vt
cognosceretur. q̄ solum tpe gre. xp̄s debe
bat humanū genus redimere. Et sic opor
tebat q̄ tempus legis nature. ⁊ temp⁹ le
gis scripture p̄cederet. l. ab Adam vsq̄z
ad moysem. Et inde vsq̄z ad christum q̄
tangit magister quarto sui azy. di. fa. c. Si
vero. Ne homines putarent aliq̄ tēpus
fa q5 gre p̄cessisse. Secunda si deus pote
rat aliter mundum saluare Et dī q̄ sic ꝺ
potentia absoluta. ⁊ sine incarnatiōe ver
bi. sed non fuisset iustum. Naz iusticie cō
petit quodlibet malum punire ⁊ q̄libet
bonum remunerare contra quosdā igno
rantes qui dicunt. bonum factum i mor
tali peccato nihil valere cum macie ad se
ptem valeat. sed hoc ideo dicunt. q̄: non i
telligunt. Cū igitur deus sit regula ⁊ for
ma iusticie debuit velle humanum genus
puniri de petō q̄ fecit. Et q̄: nulla pura
creatura poterat deo satisfacere cōgruuꝝ
fuit filium dei incarnari ⁊ satisfacere q̄ḋ
3°. q̄ḋ ⁊ fecit. Tertia quare deus p̄: vel spūs
demon s. non assumpsit carnem humanaz ꝫ tm̄
filius. Et dicitur q̄ potuissent. sed conue
nientius fuit q̄ solus filius incarnaretur
. l. ne nomen filij ad plures descenderet. ⁊
sic quaternitatē vel filiorū pluralitatem i
illa summa ⁊ vera trinitate aliquis sude
4m. q̄ḋ ret ponere. Quarta quare nō redemit
demones sicut humanā naturā. Et dī q̄
non fuisset conueniens: q̄: demones pecca
uerunt in spūm scm̄. q̄ḋ non remittetur ne
hoc seculo nec in futuro. Qō cōmittitur
duobus modis. ꝑ animo per obstinatio
nem ⁊ desperationē. Obstinatio ē malit
tia mentis indurata ꝓtinaxia per quā hō
fit impenitens. Desperatio est qua quis pe
nitus diffidit de dei bonitate. Et hoc pec
catum dī irremissibile: q̄: remitti nō pōt.
nisi vix ⁊ cum difficultate ⁊ raro. Dicit su
per epistolam ad ro. In puncto solū mor
tis remittit nunq̄ ante. tamen pōt remit
ti. q̄: pōt dolere. Secundo pāre in spūm
sanctum est ꝓpria malitia peccatum cō
mittere cum deliberato animo velle in ipso
perseurare. Et de eo nunq̄ penitere. Ta
lis. n. est obstinatus ⁊ finaliter impenitē
tiaz desperatus. Sic igit demones pecca
uerunt. Et ideo pro ipsis non debuit xp̄s
descendere. Humanum vero genus non
peccauit in spūm scm̄. sed solum in patrez
ꝓpter debilitatem. Et in filium propter
ignorantiam ⁊ cecitatem: q̄: permanserunt
se a demone decipi. Et ideo ꝓpter eius li
berationem xp̄s descendere debuit.

Quinta vtrum natiuitas xp̄i fuerit nota v. qo.
omnibus angelis ⁊ demonibus. Et dicit
q̄ non omnibus angelis: vnde in ei⁹ assē
sione dī. xxiiij. Quis est iste qui venit de
edom tinctis vestibus de bosra. Edom
interpretat sanguineus ⁊c. bosra inter
pretatur tribulatio: vel germinans. quod
non diceret si sciuissent. Demonibus ve
ro nō fuit nota nec ēt maioribus. Et ideo
dicit vnus eorum. l. Lucifer vt creditur
math. quarto. Si filius dei es dic vt lapi
des isti panes fiant. Et ideo sacrm incar
nationis secretum fuit eis: vt non impedi
rent humani generis redemptionem. Cū
solatium sit miseris socios habere penaz
Sexta si posset qui demonstrare inde vi. q̄ḋ
tis verius filium dei incarnatum. Et dici
tur q̄ sic. Primo p illud gen. Non aufe
retur sceptrum de iuda ⁊ dux de femore
eius donec veniat qui mittendus est. Et
ipse erit expectatio gentium. Ergo sceptro
a iuda remoto sequitur xp̄m incarnatum
⁊ natum. Secundo habetur per daū. q̄ a
capitulatione iudeoꝝ sub dario rege caldeo

rum vsq3 ad xp̃m debebãt transire septua
ginta eodem ade accipiendo dñe p3o ãno
Et sic facũt 40. annos. Cum ig3 hij q
plures trãsiuerint sequit̃ q xp̃s nã venit.
Tertio ꝓpter petrũ ydolatrie reteruerunt fi
lij israel in deserto.xl. annis q postea ter
ram promissionis sicut in ꝓpheta a deo sibi
data intrauerũt qđ petrũ ydolatrie erat fũ
mc deo detestabile. Cũ igitur nũc sint a
patria illa a morte xp̃i citra expulsi q ꝑua
ti. nec appareat signum reductionis. segr̃
q ꝓpter maius q grauius petrũ illo re
gno q territorio sint ꝑuati. Sed nullum
pot̃ dari grauius petrũ illo. nisi mors xp̃i
filij dei viui ergo ꝛc. Quarto ante aduẽ
tum xp̃i. Judei hẽbant ꝓphetas. sed post
q̃ xp̃m occiderũt nullum habuerunt. ꝓpter
eorum petrũ ergo ꝛc. Luc.xvj. Lex q ꝓ
phete vsq3 ad Joãnem. Et parũ infra. Et
ois in illud v3 facit. Quinto ante xp̃i ad
uentum multa signa q mirabilia habebãt
a deo. sed ab inde nullum habuerunt nec
reuelatione ꝓpter eorum petrũ ergo ꝛc.
Septio vtrum xp̃s deus q hõ verus pos
sit dici creatura. Et ꝑmo dr̃ q xp̃s non ẽ
nec dici dr̃ creatura. Primo ne deuenire
tur in errorẽ arij dicentis xp̃m puram crea
turam esse. Secũdum q: qđ ẽ eternũ non
dr̃ dici creatura. sic nec xp̃s cum sit eternꝰ
Ideo dicit iudeis. Jo. viij. Anteq̃ abraã
fieret ego suz. Tertio quelibet creatura cũ
sit facta. dr̃ filia trinitatis cum opa trini
tatis ad extra sint indiuisa. Et sic xp̃s esz
filius totius trinitat̃. qđ ẽ falsuz. Nã tũc
eẽt sui ipius filius idẽ xp̃s vel quaternita
tem ponerem⁹ in trinitate. qđ eẽt error
abbatis Joachiz. Et sic nõ dr̃ dici creatura. nec q creato: factus sit creatura. sed
nec econuerso. sed qđ ẽ ds q hõ verus. Nec
xp̃s inquãtũ hõ ẽ creatura. q: hec ẽ falsa.
xp̃s ẽ creatura nec inquãtũ ds. Igit̃ xp̃s
nullo mõ pot̃ eẽ creatura. Rogem⁹ ergo
deum patrem ꝛc.

Trũ natiuitas xp̃i fuerit natura
lis. Et videtur q sic Math.i⁰.
Maria pepit filiũ suum ꝑmogc
nitum. q vocauit nomen eius Jesum. Et
sic xp̃s fuit genitus a matre. Benedictio
aũt ẽz ysa.li. de trinit. est opus nature. Er
go xp̃i natiuitas fuit naturalis. Contra q:
Gabriel loquẽs btẽ virgini. Luc.p⁰. di
Spũssanctus superueniet in te q vir. altissi.
obũbrabit tibi. Idcoq3 qđ nascet. sa. vo. fi. dei.
Opatio aũt virtutis altissima ẽ spũalis er
go ꝛc. Circa istam qõnem ad declarã
dã xp̃i natiuitatem sũt ꝯclusiones3 articuli
declarãdi: Primus de veritate nati
uitatis. Cuius veritas q: in nouo testamẽ
to ẽ multum manifesta. Idco de veteri te
stamẽto quoꝝ testimonia solent magis ac
cipi sunt ad hoc aducenda. Est aũt no
tandũ q in lege veteri sunt quattuor gnã
liorum solẽnia. Primum patriarchaꝝ
quorum principales sunt. Abraã: Isaac:
q Jacob. Scom pontificum: quoꝝ princi
pales sunt moyses q aaron. De aarõ cer
tum ẽ q fuerit fumus pontifex. Et õ moy
ses dubiũ esse nõ dr̃ q aaron consecrauit
Unde dauid ps. Moyses q aarõ in sacer
dotibus eius quasi dicat solẽniores sunt.

Primus articulus

Tertiũ regũ quoꝝ principales fuerunt.
dauid q Salomon. Quartũ ꝓphetarũ
quoꝝ principales fuerũt: Isaias Jeremias
ezechiel q daniel. Per istos quatuor or
dines sanctoꝝ patrũ fuit xp̃i natiuitas in
veteri testõ ordinata. Primo fuit a pa
triarchis certitudinaliter ꝓuisa. Nã Ja
cob moriens. bñdicens filiũ dixit gen̄. 49
Non auferet sceptrũ de iuda q dux de fe
more eius donec veniat q mittẽdus est. q
ipse erit expectatio gentiũ. In quo notat̃
q ista missio erat sibi manifesta futura. q:
nullus ꝓbus loq̃ns alteri sumit nisi qđ ẽ
sibi notũ. Et õ Jacob hoc testimoniũ fert
quasi ꝑmittãdo. sz sicut de ꝓmissione per se
nota. Jõ dicit donec veniat ꝛc. Nõ. n. an
nũciauit. 12. ꝑtriarchis aliqd eẽ vẽturꝝ. sed
ipz tanq̃ oĩb⁹ notum. Ex quo colligit̃ q
postq̃ scã ẽ abrae ꝓmissio de xp̃o. Nã di
ctũ ẽ ei. xxij. gen̄. In semine tuo bñdicent̃ oẽs
gẽtes terre. Ex tũc oĩbus de illo gñe erat
notũ xp̃z de eis eẽ nascituꝝ. Et õ dicitur
exo. xl q primus pontifex erat ꝓ populo i
his q ad deũ ptinẽt. Secõ fuit a pontifi
cibus idubitãter credita. Et õ Moyses
ꝑsupponẽs fidem. d. deo. exo. xl. Obsecro

dñe mitte quẽ missurus es. vbi aliud sup
ponit q aliud petit. Supponit. n. xp̃z qñ
q3 eẽ mittẽdum. Et petit vt ꝓmissum in
dilate seruet̃. Tertio fuit a principibus fi
ducialiter postulata. Et õ dõ. dubitans
ne ꝓpter multitudinẽ petentium promissio
tardaret̃ vel euacuret̃. d. ps. Propter dõ
seruũ tuũ nõ auertas faciẽ xp̃i tui. Quar
to fuit a ꝓphetis fideliter ꝓmissa Math.
3⁰. Ecce vobis timẽtib⁹ nomẽ meum sol
tusticie. De quo pax supra dicit. Statim
veniet ad tẽplum sctm̃ suum dñator quẽ
vos q̃ritis q angelus testamẽti quẽ vos
vultis. Et sic ꝑz q hec natiuitas in veteri
testõ de futuro fuit certa sicut nũc de ꝑte
rito stat clara. Secũdus articul⁹. Quid
ẽ xp̃i natiuitas. Et dr̃ sm scripturaz q est
quadruplex. Prima ẽ qua de vtero dei
patris eternaliter ẽ genitus. sicut. d. ꝓphe
ta dõ. ps. Ex vtero añ lucifer̃ genui te in
ꝑsona ꝑis ad filiũ. Secunda est sz quã
natus ẽ ex vtero virgis de qua Math.1⁰.
Quod in ea natũ ẽ de spũ sctõ ẽ. d. ange
lus Joseph. Tertia sm quã natus est ex
vtero vginis de qua Luc.p⁰. Quod na
scet ex te sctm̃ vocabit̃ filius dei. Quar
ta ẽ sm quã natus ẽ de synagoge vtero p
noui sacri regnationc. s. qñ fuit a Joanne
baptizatus Math.3⁰. Venit iesus a gali
lea in iordanẽ ad Joãnẽ vt baptizaretur
ab eo vbi amb. dicit q tũc fuit renat⁹ sa
cramẽtis. De qua natiuitate dicit xp̃s ni
codemo Jo.3⁰. Nisi qs renatus fuerit ex
aqua q spũ sctõ nõ pot̃ introire in regnuz
dei. Nũc aũt de xp̃i natiuitate eternali de
qua Isa.37. Nãrationẽ eius qs enarra
bit. Nec de ea sm quã nat⁹ ẽ de synago
ga. Nec de ea sm quã natus ẽ i vtero btẽ
vginis: q: spectat ad alias solẽnitates. Sz
de ea sm quã nat⁹ ẽ de vginis vtero quã
hodie solẽnizamus ẽ pñs intẽtio. Et no
tandũ q ista natiuitas imitat̃ illã sz quã
natus ẽ de vtero dei patris quadruplicr.
Primo q: vtraq3 totalis ẽ: sic cum
filius eternaliter genit⁹ ẽ de substãtia pa
tris: q substãtiã suã totaliter nõ ptialiter
hũit a ꝑe. Ita tpaliter totã substãtiã
recipit a matre. sz alij filij partim a ꝑe q
partim a matre substãtiã sumũt. Idco to
tam germanitatẽ xp̃s habuit solũ a matre
quã alij filij hñt a patre q a matre. Idco
dicit apo. Gal. 4. Misit deus filiuz suũ
factum ex muliere. Secundo q: vtraq3
singularis. q: sicut xp̃s est vnus sin: matre
in ecclesia: ita vnus ẽ sine ꝑe in terris sm
Orig. sup Math. Tertio q: vtraq3 ꝛ
balis. sicut enim ꝑ dicit eternus dicẽdo gignit
ꝛbũ i. filiũ sibi cõsubstãtialẽ. Sic btã vir
go angelo nũciante ꝛbo ꝯcepit filiũ. Nã
de ea dr̃ Mesaiens ego vtz: q ꝛbo ꝯcepit
filium. Quarto q: vtraq3 in ꝯprehensi
bilis nullus eiz itellectus creatus pot̃ at
tingere ad tãtus natiuitatis sacrm̃. Idco
dicit Leo papa in sumone natiuitat̃ q nõ
solũ ad diuinã: sed ẽt ad humanã natiui
tatem q gnationẽ ptinet illud ꝓphetic̃.
Gnationem ei⁹ quis enarrabit ꝛc.

Secundus articulus

Tertius articulus. Qualiter xp̃s fuit
nat⁹. Et dr̃ q xp̃i natiuitatẽ excellentissi
me declarat ꝓpheta ps:d. In sole posuit
tabernaculũ suũ. Et ipe tanq̃ spõs. procedẽ
tha. suo. Ubi ꝓpheta ꝓmittit mysterium
carnatiõis i tabernaculi appositiõe ꝓmo
Secũdo adiũgit natiuitat̃ sacrm̃ in spũ
si, pcessione: q: sacrm̃ natiuitatis sine my
sterio icarnatiõis bene oñdi non potest.

Quartus articulus

Quartũ ad mysteriũ icarnatiõis q no
tat̃ ibi In sole po. tab. suũ. sunt tria vidẽ
da. Primo quis ẽ iste sol. Secõ qđ ẽ istũd
tabernaculũ. Tertio qđ ẽ q tabernacu
lũ istud positũ ẽ in sole. Circa primũ dr̃
cit iste sol fuit deitas xp̃i. vñ Dio. li. 4. dẽ
di. no. d. q iste sol visibilis ẽ cuidẽs trinat̃
ymago. qđ ꝑz ex dictis suis q b. aug. Pri
mo q: iste sol illuiat oia corpa supercelestia q d
sui nã sẽ opaca sz cũctis. Et ita ditas clarit̃
cat oĩs scõs q sũt i celo ad modũ sydcrũ
ipz ornãtes. Et hoc irradiatiõe yerarca.
ecc. xlij. Sol illuians q oia respicit q glia
dñi plenã ẽ op⁹ ei⁹. Secundo sol nõ solũ ecclesia
illuiat sz ẽt terrena ordinat q fecũdat. Et
sic deitat̃ nõ solũ supiora sz ẽt iferiora ꝓ
dispõit q ordinat ysa. vltc. Ego gnatõz cũ
ctis trib⁹. Tertio sol occulta q ignota mãifc⁹
fac̃ q sic lux diuia irradiat ad cognoscẽdũ
ꝑtutes imutabiles: vt d. au. i li. de fide trin.

Quarto fol obfuscat oculos debiles. vñ oculus noctue non potest videre solem. Et sic oculi creature non possunt intelligē claritatem deitatis ecc.33.c. Non videbit me homo & viuet. Et ideo notandum q̄ sicut gratum est humano oculo videre naturalem solem.ecc.vi. Dulce lumen & delectabile est oculis videre solem. Ita felicitatis sanctorum stat in visione deitatis sin Aug.p̄io de trī. Et ideo p̄ solez frequenter in sacra scriptura designat deitas. Circa ꝟz dī q̄ p̄ tabernaculuz intelligit̄ xp̄i humanitas que per tabernaculum federis fuit multipliciter figurata vt p̄z hebd.ir.p totuz sed marie ostendit quadrupliciter. Primo q̄: tabernaculuz federis fuit tabernaculuz testimonij appellatum. Et sic xp̄s natus est in nostra humanitate vt testimonium perhiberet veritati Jo.xviii. Ego in hoc natus suz & ad hoc veni in mundum vt testimonium p̄hibeam veritati. Secundo q̄: sicut illud tabernaculum fuit unctum & consecratū oleo unctionis ecc. vltimo. Mense p̄mo prima die mensis eriges tabernaculuz testimonii & parumīfra. Et omnia unctionis oleo consecrabilis ut sint sancta sanctorum. Sic xp̄s fm humanitatem fuit unctus.xp̄s.n. grece. Latine unctus dī. p̄s. Unxit te deus tuus oleo letitie p̄consortes tuos.i.super omnes alias creaturas. Que unctio in sacra scriptura uocat̄ datio spiritussancti. Et xp̄o fuit datus non ad mensuram. Ideo dicit Petrus cornelio &c. Actuuz.x. Quomodo unxit euz .s.christuz deus spiritu sancto & virtute. Tertio q̄: sicut tabernaculum fuit diuina maiestate & gloria repletum ecc. ulti. Operuit nubes tabernaculuz testimonij & gl̄a dñi implenit illud. Sic xp̄i humanitas in instanti sue conceptionis fuit gl̄a deitatis repleta.fuit.n. xp̄s tunc ita p̄fect̄ beatus quantum ad aiam sicut est nunc. omnes theologos col.primo. In ipo cōplacuit omnem plenitudinem diuinitat̄ habitare. Quarto q̄: sicut in illo tabernaculo fuerunt sancta sancto⁹ collocata ut p̄z ecc.ultimo. Sic deus qui est sanctus

ꝟz que situm

sēctuz in xp̄i humanitate p̄fectissime habitauit eo'.ho. In quo sunt omnes thesauri sapie & scie abscōditi. Et infra i ipo inhabitat omnis plenitudo deitatis corporaliter. Et sic p̄z quomodo xp̄i humanitas conuenientissime dī tabernaculum federis q̄: in ea fuit facta confederatio & reconciliatio humani generis col.ho. Delens q̄d aduersus nos erat chyrographuz decreti q̄d erat contrarium nobis. Et ipz tulit de medio affigens illud cruci.

3m que situm

Circa tertium est notandum q̄ ppheta non dicit a cōtrario in tabernaculo posuit solem.ꝟz dicere potuisset cum deitas habitauerit in humanitate. Bal.quarto. Ad vsit deus filium suuz factum ex muliere. Quod clarius dictuz fuisset quadrupliciter. Primo q̄: in facto incarnationis ministratur deitas non substantificatur in humanitate.sed econuerso humanitas in deitate quasi vt accidens in ipo vt p̄z tertio sniarum di.i⁸. Et ideo melius dī humanitas in deitate q̄ econuerso.sicut melius dī lux in sole. q̄ sol in luce. Secundo q̄: duo coniunguntur quoruz vnum excedit reliquum. Et melius ē dicere excessum in excedente q̄ econuerso. Sicut melio⁹ dī caput in corpore q̄ corpus i capite. Nō est q̄: manus a minori cōtineri non potest vt celum a terra. Et q̄: deitas in xp̄o excellit humanitatem in infinitum Ideo melius est dicere humanitas in diuinitate q̄ econuerso. Tertio quādo duo coniunguntur quoz vnum est precistēs & aliud est aduenies melius dī aduenies in precistente q̄ econuerso. Cum illud quod inest presupponat illud cui iest sed deitas precristit humanitati xp̄i. Ergo &c. Quarto q̄: in hac vnione est cōsentire duos modos vel motus oppositos. vñ in inclinationis ex parte dei. Alterū eleuationis ex parte humanitatis.q̄: dicitur eleuata & assumpta. Et primus motus est deorsuz.& secundus est sursuz. Et q̄: motus sursum videtur principalior. ꝟz q̄ est ad melioꝛem terminum. Ideo ab ipso fit denominatio sicut a principali. Et q̄: humana natura est assumpta & deus ē

inclinatus in hoc. Ideo cōuenientius dī humanitas in deitate. Et ideo bene dixit propheta. In sole posuit tabernaculū suū .i. hūanitas in deitate substantificauit.

Circa ꝟam partem istius articuli que agit de xp̄i natiuitate tacta cū sequē. Et ipse tanquā spōsus procedit de thalamo suo. Ta gunt tria.s. Primo qs fuit iste thalamus. Secūdo qs fuit sponsus. Tertio quomodo processit de thalamo. Circa primū dī q̄ thalamus iste fuit virg⁹ virginalis in quo dei filius libenter intrauit. ꝟz notāndū q̄ thalam⁹ debet hīe quatuor ad hoc q̄ qs ipm libēter inhabitet. Primū vt sit firmiter hedificatus q̄: nullus libenter intrat domū ruinosam. Et quāto maior tanto peius. Sēdm vt sit cōdecēter luminosus.q̄: in obscuro nullus letatur.

Tertiū vt sit conuenienter mūd.atus q̄: nullus libēter cōtaminat. Amb. in fine de aduentu dicit. Dō susceptur⁹ seniorem sc.domū mūdat. Quartū vt sit honorabiliter ornatus.q̄: dom⁹ vacua nō sufficit ad recipiendū nouū hospitez dignū honoꝛ Sed thalam⁹ beate virginis. primo fuit firmiter hedificat⁹.q̄: ab origine sua ita fuit in gl̄a confirmata.vt nec mortaliter:nec venialiter peccare potuit :vt p̄ tanto dī. prophēta p̄s. Deus in medio ei⁹ non commouebit̄:adiuuabit eam deus mane diluculo :q̄: ipsam firmauit in sue conceptionis exordio. Et iō non fuit periculū xp̄o intranti sic ē altis q in talt ingressu peccato moriunt̄ originali.p⁹ eccl.xv. In Adā omnes moriunt̄. Secūdo fuit sufficienter illuminat⁹:q̄ cū fides sit lumen alie rationalis ipsa fuit fide plenissima. Vñ Augu. dī. Fide concepit fide suscepit nō incredula sermonib⁹ angeli. Amb.super Luc. Ut audiuit hoc Maria nō quasi incredula de oraculo nec quasi incerta de nūcio. & paruū infra. Festina preg audio in montana pergit. Ideo dicit helisabet Luc.p̄mo. Beata que credidisti.q̄m p̄ficient̄ ea que dicta sūt tibi a dño. Tertio fuit conuenienter mūdatus.q̄: ab omni macula culusq̄z peccati:vt de ipsa dicat̄ illud sap.7. Candor ē lucis eterne & speculuz sine macula Cāt.4⁰ Tota pulchra es amica mea & macula nō ē in te. Et p̄ filio i adoptione hūane nature dicat̄ Nihil inquinatū in illam incurrit. Quarto fuit honorabiliter ornatus:q̄: bā virgo nō solum fuit a peccato p̄seruata:sed ēt domus spūs scī libē adornata p̄s. Sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹. Et ideo filius dei libenter ipm inhabitauit & ipm dilexit. p̄s. Dilexi decorē dom⁹ tue & locū habitationis glie tue. Cāt.p⁰ Lectulus nr floridus lignis domoꝛ nrāꝛ cedrina. Et q̄ xp̄s ꝟz libenter inhabitauerit p̄z ex duob⁹. P⁰ q̄: xp̄s incarnandus festinauit.quantū honeste potuit. Et iō cū beata virgo.12. ēt annoꝛ angelo nūciante ipm cōcepit. Et ideo q̄ cito beata virgo apta ad capiendū fuit.xp̄s quātū valuit de potētia ordinata ad ipam venit. Secūdo q̄: sicut libēter ad ipam venit.sic libentissime in ipsam habitauit quadruplici rōne ad hoc cōcurrente. Prima q̄: libēter qs inhabitat in domo ppria. Nam Berzelai potius elegit manere in domo ppria in pace q̄ in domo regia i pompa & gl̄a regia p̄z 2.R ir. Unde dicit dō ad Berzelai.vt requiescas securus mecū in hierusalē &c. Et rndit Obsecro vt reuertar seruus tuus & moriar in ciuitate mea & sepeliar iuxta sepulchrum patris mei & matris mee.

Secūdo quando domus ē pulchre depicta : q̄: picture delectāt visum & allicunt ad habitādū sicut varia opa tabernaculi determinabant ipm ne populus flueret ad ydolatriā p̄z ecc. vlt⁹ Tertiū quādo domus ē secreta. Nā mortales hostes libenter hītant in locis tumultuosis & ingentis.sed econtra p̄z de iudith. iudith. viii. In supioribus domus sue fecit sibi secretū hiraculū. Quarto quādo domus ē signata vñ & rer assuetus mādauit sub pena vite vt nisi vocatus intraret thalamus regis.p̄z hest. 4⁰ Sed ad ꝓpositū vter⁹ virgis dic̄.habuit istas ōditiones. Primo q̄: deo fuit appropriatus.q̄: prima olim mulierū deo castitatē vouit.vt dicere possz illud prouerb. viii. Dñs possedit me in initio viarū suarū.anteq̄ quicquā faceret a p̄n

ꝓlocab eterno ordinata fuꝛ. Et sol⁹ xp̃s ipsam inhabitauit. In cuius figura solus pontifex semel in anno intrabat ps̃ hebr. ix. Sedo qꝛ mitra ferunt⁹ fuit decorata: vt ꝑ ea dicat sapiens sap. 7? Dum hui⁹ virtute oia ꝓspiciens. Tertio qꝛ secretissima fuit. Illa mysteria incarnationis filii dei .nullus scire potuit. donec per angelu reuelatu fuit ioseph, Math. p? Joseph fili dauid noli timere accipe mariã cõiugẽ tuã. qđ enim in ea natũ est de spũ sancto ẽ. Quarto fuit singularissima: qꝛ ꝙgo mancꝰ integraꝛ: et sigillo ꝙginitatis saluo penitus xp̃m cõcepit et pepit. Et ideo bene dicit de ea. Eze. 44. Et cõuerti me ad uiã porte sanctuarij exteriꝛis que respiciebat ad orientem et erat clausa. Et infra. Ꝓcipeq; ipse sedebat in ea. Et iõ nimirũ si xp̃s libenter ips inhabitauit. Et ibidẽ plus altis modis tractat saltẽ per dies. 46. anteq; aperiretur sm Aug. 4. de tri. Nec aduꝛt simul fuit caro. et alata caro: et dei caro. ps̃ Dama. in 3? sniarum suaꝝ. Circa scdm. s. qđ fuit sponsus Et dꝛ ꝙ dei filius: q fuit in utero btẽ virginis desponsatus. Nam desponsatio ẽ sacramẽti cõtractio ista aũt copula verbi ad naturã humanã sacramẽtalis fuit. sacrm enim i carnatiõis est suꝑadditũ sacrm oium sacramẽtoꝝ ad xp̃m ptinẽtiũ ista aũt desponsatio ꝑdripliciter declaraẽ. Ꝓmo qꝛ sicut ad sacrm matrimonij pfidẽ regritur et sufficit mutuitas cõsensus exp̃ssi ita in xp̃o in carnatione nõ fuit ista vnio cõsumata donec. b. vir. fuit cõsensus exp̃ressus Luc. p°. Ecce ancilla dñi fiat mihi secundũ verbũ tuũ. Secũdo qꝛ sicut ad matrimoniũ requiritꝰ dispitas ortus. qꝛ non possunt de iure matrimonio copulari nisi distantes origie sanguinis. vt ps̃ p gradꝰ et lineas. Ita fuit hic. s. magna distantia naturaꝝ. qꝛ in nullo se habebãt: natura diuina. et humana. Qđ admiraꝰ ꝓphcta dicꝰ. Simul in vnum dnes et pauper.

Tertio qꝛ sicut matrimoniũ est copulatio indissolubilis. ma. 19. Itaq; nõ sunt duo sed una caro. qđ deus ergo cõiunxit. homo non separet. mat. 7°. Qui aũt dimiserit uxoꝛẽ. excepta causa fornicatiõis facit eã mechari. Ita hec copula est omnino indissolubilis. qꝛ naturã quã deus semel assũpsit nũq; dimisit. Sm aug. li. cur deus hõ ys. 33°. tumuli ciuꝰ nõ rũpent. qꝛ solũmõ ibi magnificus est dñs deus nr̃. Quarto qꝛ sicut matrimoniũ ẽ cõiunctio principalis. qꝛ ex ipso dependẽt cetere necessitudines gene. ii. Quã obrẽ relinquet hõ ꝓfez et matrẽ et adherebit uxori sue. Et erunt duo i carne una. et idẽ dicit saluatoꝛ mat. 19. Ita ista copula fuit principalissima inter oẽs q̃ cogitari possunt et iõ. b. d. dicẽ q ista vnio ẽ maxima super oẽs alias. excepta unione diuinarũ ꝑsonarũ in rep̃ natura. ls̃ in diuinis ꝑsonis sm. ysa. li. de tri. non sit unio ls̃ unitas. Et ita dei filius dicit fuisse i utero beate virginis taq; spõsus. qꝛ nre humanitati quasi matrimonialiter copulatus et cõiunctus. Et notãdũ q dei filius i utero beate virginis fuit quadrupliciter desponsatus. Ꝓ°. cũ. b. vir: qꝛ sm beatũ Aug. ipa ꝓius fuit eius spõsa q̃ mater. qꝛ alia deo grata. sep̃ ẽt spõsa intꝛa illud. Desponsabo te mihi etc̃.

Et ista desponsatio fuit pfecta uirginitas p ꝓpriũ ꝛsensuꝫ lu. pmo. Ecce ancilla domini fiat mihi etc̃. Secũdo cuꝫ anima sua sanctissima ut patet. 3°. sententiaꝝ. qꝛ ut anima rationalis fuit unita uerbo. talis desponsatio fuit facta per consensum. anime in instanti in quo fuit creata cum plenitudine sapie. qꝛ alterius persone non uidetur suffecisse consensuꝫ ad taꝫ pfectum matrimoniũ. Tertio cuꝫ sua mundissima carne. qꝛ non soluꝫ anima sꝫ etiam caro a uerbo est assũpta. Jo. primo verbum caro factum est. Et ad hoc sufficit consensus mentis. sicut p solam voluntatem corpora martirum copulantur xp̃o

Quarto cum humanitate pfecta. qꝛ secundũ dam. li. de tri. ipse assũpsit humanitatem perfectam. que resultat ex anima et corpore. Et ista desponsatio non mãsit intridduo mortis xp̃i. qꝛ tunc xp̃s non fuit homo. vt ps̃. 3. sententiarius. di. 7°. Sed re parata fuit in resurrectione. Et ideo. qꝛ xp̃s fuit i virginis utero matrimonialiter de

sponsatus dicitur illo tempore fuisse sponsus. Circa tertium est notandum q aliter procedit de thalamo inimicus et aliter amicus. Primo enim de inimici nociua presentia. thalamus conturbatur.

Secundo inimicus in thalamo plagatur. quia insurgunt repẽte habitatores cõtra inimicum. Tertio de thalamo violenter expellitur inimicus. qꝛ eius presentiã domestici ferre nõ possũt etc̃. Quarto de thalamo malignanter egreditur frãgens et dissipens quantũ potest. Quinto qꝛ ingressu inimici thalamus maculatur Et istum modum seruant communiter egrediẽtes ex utero materno. Primo enim maternus uterus conturbatur. qꝛ q̃ cito anima corpori infunditur incipit fetus matrem molestare. Secundo ibi fetus percutitur plaga letali originalis culpe. Ita q̃ si ibi moꝛeretur absq; dubio eternaliter dampnaretur. Tertio deinde violenter expellitur. quia sicut natura per ui expulsiuam expellit nociua et superflua Sic natura expellit fetum perfectum materni uteri nociuum et cuomit.

Quarto quasi malignanter egreditur aperit enim violenter et frangit claustra materna. Et ideo primogenitus in lege dicebatur aperiens uulua. quia materna claustra cum ingenti pressura dissoluit.

Quinto egressus uituperatur. quia mulier in munda remanet septem diebus a consortio uiri . et ab ingressu intemplum. patet leui vi. Et puer uituperatur labe peccati originalis. Et ideo ipsum abhominantur . quia ipsum super omnia detestantur. sed sponsus oppposito modo se habet. Primo quia ex presentia sponsi thalamus fecundatur Lañt. primo lectulus noster floridus. Secundo non ibi plagatur. sed osculando iocundatur. Lañt. primo Introduxit me rex in cellaria sua exultabimus: et letabimur. inte. Tertio non expellitur. sed ingreditur et egreditur ad placitum. Lañt. secũdo Ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectam donec ipsa velit.

Quarto mansuete ingreditur et egredit

Judich. 12. Ꝓcepit ancillarijs suis ut sicut placere illi ingrederet et egrederet.

Quinto egressus ei⁹ nõ maculat nec thalamus eo remanet maculatus ls̃ letus et iocundus. quia tota nuptiarum solempnitas est ad hunc finem. thobie. 8. Ingressa cubiculũ repperit scilicet sponsum et sponsam saluos et in columes secum pariter dormientes et reuersa nunciauit bonum nuncium. Et sic christus dicitur bene ꝑcessisse ab utero sicut sponsus de thalamo suo. Primo quia suum thalamũ non conturbauit quia beata virgo non sensit dolores sicꝫ cetere mulieres ps̃. Ber. Ys. vlt. Antequam parturiret peperit masculum. Secundo quia ibi plagatus non fuit sed omnem plenitudinem gratie habuit. Ro. primo Qui predestinatus est filius dei. in uirtute. sm spiritum sanctificationis primo col. 15. Sicut in adam omnes moriuntur. Ita et in christo omnes uiuificantur. Tertio non fuit unde uiolenter expulsus. sed sicut propria uolũtate fuit incarnatus. sic fuit natus sm Augu. comparans eius natiuitatem ad mortem. Quarto qꝛ benigne et nõ uiolẽter ꝑcessit. qꝛ sicut sol trãsit ꝑ uitrũ sine uiolentia. sic et xp̃s trãsiuit per uterum. beate uirgis sine uiolentia uirginitatis. unde cantat ecclesia. Et exiuit per clausam portam deus et homo. lux et uita. conditoꝛ mundi

Quinto non fuit ibi maculatus nec thalamus dehonestatus sed multipliciter magnificatus et laudatus luc̃ secundo. Annũtio uobis gaudium magnum quod erit omni populo . quia natus est uobis hodie saluatoꝛ qui est christus dominus Et infra Et factum est cum angelo multitudo celestis. laudantium deum . et dicentium. Gloria in altissimis deo et in terra pax hominibus. etc̃.

4ª artic. De anno.

Quartus articulꝰ qñ xp̃s fuit natꝰ in quo ponũt quatuoꝛ pũcta. Primo de anno circa quẽ ponũt quatuoꝛ ueritates notabiles. Prima q xp̃s fuit natꝰ in 6 mũdi etate. sm Aug 4. de tri. Prima etas mundi fuit ad Adam vsq; ad noe.

Prima vera.

Secunda vsq; ad Abrahã. Tertia vsq; ad dñ. Quarta vsq; ad trãsmigrationẽ

30

babilonis. Quinta vsq3 ad partū virginis. Sexta vero inchoata ē a partu virginis beate. ⁊ erit vsq3 ad occultū tpis finem. Et sic p3 q̄ natiuitas xp̄i fuit primi pū sexte etatis que continet in homine decrepitati. ℙrima enim hominis etas ē infantia. Secunda pueritia. Tertia adolescentia. Quarta iuuentus. Quinta senectus. Sexta senū vel decrepitas que vltima ē. Et ideo frequenter in scriptura dr̄ xp̄s natus in fine seculorū. Eph. p̄mo sm bonū placitū eius qđ ꝓposuit in eo in dispensatiōe plenitudinis temporuz instaurare oia in xp̄o. que in celis ⁊ que in terris sunt. hebr. ix. Nunc aūt semel in cōsumatiōe seculoꝝ ad destructionē peccati per hostiā suam apparuit. h. per mortem. Et q̄ xp̄s natus ē in .6. etate. d. Augu. q̄ xp̄s venit in tēpore mūdi inueterati. Et ꝓpter q̄ res non solet nouari nisi quādo ē inueterata. Et sic xp̄s qui venit ad renouādum mundū debuit nasci in mūdi senectute sm ips. Et ideo rogabat sapiēs. d. etc. xxxvj. In noua signa ⁊ inuita mirabilia ⁊c. Secunda q̄ xp̄s fuit natus in. vj. millenario annoꝝ in mundi origine. qđ p3 ex numeris veteris testamenti. Ex quo p3 q̄ sicut primus Adā fuit factus sexta die de terra imaculata: ita secūdus adam .i. xp̄s de beata v̄ginc in. vi. seculo extitit natus: vt repatio transgressiōis coresponderet in seculū qppe spaciū mille annorū ꝓprie dr̄ sm doctores. Tertia q̄ xp̄s fuit natus in septia ebdomada annorum. ex quo fuit reuellatū mysteriū incarnationis ⁊ passionis dānieli. p3 dañ. ix. Et q̄ post septuaginta duas ebdomadas annorum fuerit sibi p̄nūciata mors xp̄i. Et añ fuit per qnqz ebdomadas. Iz vltima nō sit cōpleta. Et ideo dicūt aliqui hystorie q̄ ꝓpter hoc orta ē hereſis herodianoꝝ qui dicebāt herodē eē xp̄m: q̄ regnabat in iudea. tpe quo ꝓphēta p̄nunciauit ꝓpm esse venturꝝ Dañ. ix. In quo notanť duo p3 duos modos ibi cōtentos. ℙrimuz q̄ annꝰ natiuitat̄ xp̄i i bethlē fuit annꝰ qn quagesimus nūero in millenarijs ⁊ ebdomadibus q̄ dicebat̄ ānus iubilei: vt patz

Lcuit. xxv. ⁊c. Scōm q̄. vij. ebdomade que superſūt significat septem dona spūs sancti. in qbus p̄cellentissime xp̄s fuit natꝰ oi. ꝓphēta ysa. vltꝰ. Egredietur virga de radice yesse ⁊ flos de radice eius ascendet ⁊ requiescet sup eū do. Spūs sap. ⁊ spi. ⁊ cōsilij scie ⁊ pi. ⁊ rep. eum spi. ti dñi. Quarta q̄ xp̄s natus fuit. xiij. ānō matris suc. quē cū cōceptisset ānō. xij. necesse hūit tēm parere in. xiij. decursis. ix. mēsibus sm Aug. In quo notatur q̄ in tali etate erat beata agnes. q̄n fuit p agnū despōsata. In qua btā v̄go fuit cū v̄gi. secun. Secūdo de mense vbi notantur quatuor varietates.

ℙrima q̄ xp̄s natus ē in mē. c. x. sm cōputationem hebreoꝝ: qui ānum icipiūt a martio. exo. xij. ℳdicis iste vobis ꝓncipiū mēsiū ꝓmus erit i mēsibus anni. In quo notat̄ q̄ xp̄s fuit dcē mensibus in vtero mat̄is iclusiue. Et sic in oibus mēsib⁹ ānis ꝓter Januariū ⁊ februariū vt verificet̄ i eo illud sap. vij. Decē mēsiū tpe coagulatus sum in sanguine. Secūda q̄ xp̄s natꝰ ē in mēse. xij. sm cōputationē latinoꝝ. q̄ ꝓmus mēsis ē Januarius: vt p3 in chalē. romanoꝝ ⁊ sic decēber ē. xij. mēsis. Iste aūt numerus cōtinet duplicatū septenarium. Et septenarius sm Aug. sup gen. ad lkam ē primus numerus perfectus ad denotandū q̄ xp̄s natus ē in gemina perfectione. s. in sūmo gre ⁊ glie. vt dicit magister. z. sniaꝝ. Tertia q̄ xp̄s natus est in 4°tempore. s. in hyeme. Sunt. n. quatuor tēpora ānī. s. ver: estas: autūnus: ⁊ hyems Ad denotandum q̄ post numerū trinarium sequit̄ quaternarius. i. post trinitatez psonarum sequitur. 4ª creatura. s. hō ꝓp quē multiplicatus ē numerus creaturaꝝ sicut post 4ᵐ nūcrum pōt cōsequi numerando in infinitum vt pro his dicat ꝓphēta. ps. Sapientie eius non est numerus: ⁊ quia ista quarta creatura omniū inferioꝝ ē dignissima: ⁊ maxime cum verbū sibi cam vnuit admirās apos. ot. hebr. i°. Tanto melior angelis effectus quāto differētius p̄ntis nomen hereditauit. Cui. n. aliquando angelorum dixit filius meus es tu ego hodie genui te. Et iterum ego

ero illi in pa. ⁊ ipe. e. m. in fi. Et si dicatur q̄ illud tempus sic sterilissimū facit ad ꝓpositum q̄: sterilitas terre significat. virginis integritatez ⁊ frigiditas extinctiōez totalem concupiscentie. Quarta q̄ xp̄s fuit natus in solstitio hiemali sm Ysido. li°. etym. Licet nunc celebret̄ p. ix. dies post q̄: reuertit̄ in. xii°. ānis p vnū die p3 astrologos. Ad denotādū q̄ sic sol tūc ē ivlt° ⁊ ifimo signo. Ita xp̄s tulit carnē ō ifimo gne rōnabilitū philip. 2°. Semetipm exinaniuit formā serui accipiēs. Tertio de die. Et dr̄ q̄ natus fuit die dñica p3 Augu. 4. de trini. Et cadē die passus qua natus: q̄: qñ feria. 3ª. ē dies annūciatiōis. illo ānno in die dñica colit̄ festū natiuitat̄. que die sconsecratur quadruplici miraculo.

De die

ℙmꝰ fuit angelice creatiōis gen̄. p°. Dixit deus fiat lux ⁊ fcā ē lux. i. angelica natura sm Aug. Scōm isrlitice exultationis qñ. s. viderūt egiptios mortuos sup litus maris: ⁊ cecinerūt carmē. exo. 14. ⁊ 15. ca°. Mā sm Greg. feria. 6. egressi erāt ō egipto: ⁊ die sabbati trāsierūt mare: vel die sabbati fcā sunt hec duo. Tertium dñice resurrectōis: q̄: die dñico resurrexit xp̄s: vt testant quatuor euāgeliste. nā passus fuit die veneris ⁊ 3ª. die resurrexit.

Quartū spūs sancti missiōis. q̄ fcā ē. 50 die a resurrectiōe iclusiue: vt p3 act̄. p°. ⁊ 2°. caplis: q̄ miracula hūit attributiōes ad xp̄i natiuit ⁊c. ℙo: q̄: sicut angeli tali die fuerūt creati ita eodē die fuerūt letati. luc. ij°. Facta ē cuz angelo multitudo militie celi. cecr. lau. ōm. ⁊ di. Glia i excel. deo ⁊c

De hora

Secō q̄: sicut filij israel letātes cecinerūt. Ita ⁊ pastores eadē die. Luc. vbi supra. Et reuersi sūt past. lau. ⁊ glo. ōm i o. q̄ au. ⁊ vi. si. di. ē ad illos. Tertio q̄: sicī resurrectiōe fuit reunita hūanitas deitati. Ita ipsa die vnita fuit hūanitas apparēti si i carne. Quarto q̄: sicut hac die missus fuit aplis spūsanctus. Ita ⁊ magis p3 illos q̄ dicūt q̄ stella q̄ eis apparuit fuit spūsanctus: vt ꝓ oibus. di. ꝓphēta. ps. Hec dies quā fecit dñs exultemus ⁊ lē. i ea. Quarto de hora. Et dr̄ q̄ media nocte Luc. 2°. Et pastores erāt in regiōe eadem vigilātes ⁊ custodientes vigl. no. supꝰ gre. suū. Et iō ēt multū solēnizāt illā horā hac nocte. Que hora iuenit̄ q̄druplicit̄ solēnizata in sacra scriptura. ℙrio in occisiōe ꝓmogenitoꝝ egypti exo. xi. ℳedia nocte egrediar in egyptū ⁊ morient̄ oē ꝓmogenitū in terra egypti a ꝓmogenito pharaonis q̄ sedet in solio eius ad primogenitū ancille q̄ ē ad molā. Scōo i scō rū patruz ꝓfessione. Mā sancti p̄ces surgebāt media nocte ad diuinā laudē. Et ideo p3 q̄ deus tali hora ꝓphēt̄ loquebat̄ p°. R. 2. vbi vocauit deꝰ Samuelē quatuor vicibus. Iō dicit ꝓphēta ps. ℳedia nocte surgebā ad confitendū tibi ⁊c. Tertio in verbi diuini icarnatiōe. q̄: tali hora verbū diuinū nre carni in v̄ginis vtero ē in carnatū sm illud sap. 18. Cū cīm qetum silentiū teneret oia ⁊ nox in suo cursu medium iter hīet oipotens sermo tuus dñe de regalibus sedib⁹ venit. Quarto in iudicij ꝓnūciatiōe: q̄: aliqui dicūt opinative q̄ media nocte xp̄s ad iudicādū sit vēturꝰ sm illud ℳat. 25. ℳedia aūt nocte clamor factus est ⁊c. Et sic in nro ꝓposito ℙrimo sicut ista hora fuerūt ꝓmogenita egyptioꝝ mortua. sic in xp̄i natiuitate occīs. sodomite fuerūt extincti vt testat̄ Piero. Secūdo sicut ista hora sancti p̄ces laudabāt deū. sic ēt salubriter statuit matutinalē horā dñs ꝓsolui Tertio sicut ista hora v̄bū diuinū nre humanitati fuit in vtero. btē vir. copulatum. Sic btā virgo nobis ipm ista hora ex sacratissimo eiꝰ edidit vtero. Quarto sicut ista hora: vt opiatur: suā maiestatē manifestabit cū potēcia veniendi. sic nunc suā humanitatem ostēdit cum singularitate nascendi. Quintus articulus vbi xp̄s fuit natus. Et assignantur quatuor loca ℙrimum quantū ad regnum Et dicitur q̄ in iudea vbi ioseph ascendit cum maria de galilea vt ibi christus nasceretur. ne forte alienigena putaretur cum esset verus iudeus secundus carnem. Secō quantū ad ciuitatē: que fuit bethleez ciuitas dō. Idco di. Luc 2. Eo q̄ erāt de domo ⁊ familia dō. Tertio quantū ad domū que fuit diuersoriū.

5. arti.

31

Quarto quantū ad locū: q̄ non habuit reclinatoriū ꝫ ꝑceptū. ℙrimo ꝺ regno ꝺ̄i ℳichee. v. Et tu bethleē effrata parvula es filiabus iuda ex te. n. egredief dux q̄ sit ꝺnator in ifrael. Scꝺo de ciuitate ꝺ̄i Luc. ij. Ibant oēs vt ꝑfiterent singuli in suaꝫ ciuitatē. Ascendit aūt & Joseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeaꝫ ciuitatem ꝺ̄d. que vocat bethleem eo q̄ erat de domo & familia ꝺ. Tertio de domo ꝺ̄i ℳath. viij. Vulpes foueas habent & volucres celi nidos habent. aūt filius hominis non habet vbi caput suum reclinet. Quarto de loco dicit mar. xv. Et ꝑducunt eū in golgata locum q̄ ē caluarie locus. Est tñ notandum ꝑ̄m diuersos respectus q̄ xp̄s nominatus est de quadruplici ciuitate regre in sexto ꝑmo de ſ. v̄bū caro factū est. & c. cōtemplatiōe. z. & ibi plene inuenies. Sextus articulus. Formal in eodē sermone sexto. ſ. in quatuor vltimis cōtēplationib⁹ vt tibi melius videbit ad ꝓpositū &c. Septimus articulus est qb⁹ fuit nota. Et dicit q̄ quadrupli ci genere ꝑsonaꝝ. ℙ. Horibus. nā p eius ortū tota natura hūana ē in ꝛperabili sublimata. q̄ a v̄bo assūpta vt ꝓz supra. Secundo angelis ad eoꝝ. ſ. ruinā repandaz.

Tertio oīb⁹ creaturis: q̄ sicut ꝑz Bre. hō cū oībus creaturis participat sic filius dei oībus creaturis natus ē. Quarto ꝺ uinis ꝑsonis q̄ p xp̄m fuit fides trinitatis explicite declarata & ad ip̄m finē vltimuz ordinate reducta. R⁹. p⁹. q factus ē deo patri ex semine ꝺ̄d. ꝑm carnem. qui predesti natus ē filius dei in v̄tute ꝑz spūz sanctificationis & sic factus ē vt. d. cū apostolo p⁹ ad Ro. j. & c⁹. oībus oia factus sū De isto articulo require supra. Octauus articulus Ad quid xp̄s fuit natus. Et ꝺ̄i cōiter a sanctis & doctoribus theologie q̄ ad reconciliā ꝺ̄d genus hūanū ꝺo q̄ ab ipso p ī cōtinētiā discesserat. Ad quā reconciliationē faciendā. xp̄s fuit legatus sufficiēs dupliciter rōne. ℙria q̄ inueterata inimicitia nō pōt bene reduci nisi p cōtractū parentele i qua pax firmet & solidet Et q̄ discordia maxima erat. & cōcordia tractanda erat inter parentes: factū ē cōiugiū iter partes. ſ. humanitatis nr̄e q̄ fuit despōsata v̄bo ꝺ̄no Et q̄ hec copula ē oīo indissolubilis. & ſ. perabilis. facta ē firma & stabilis pax inter deū hoīez 2ª q̄ nullus ē sufficiēs ad ponē ꝺ̄d iter ꝺ̄i cordes cōcordiā & pacē. ſ. sit trinus⁹ ꝑtis ꝑticeps. ꝛz si ꝑticipat equaliter cū ꝺ̄obus. tūc sufficiēs est & idoneus Et q̄ xp̄s fuit de gñere ꝺ̄no ꝑm superiorē nām. De gñere hūano ꝑm inferiorē. Ideo fuit aptus & cōuenies mediator. Jō ꝺicit apostolus eph. 2º. ipse. n. est pax nr̄a q̄ fecit vtraq̄z vnū. & medium parietē macerie soluens: soluēs inimicitias in carne sua. q̄: sicut lapis angularis connectit vtrāq̄z parietem ita ipse cōfederauit vtrāq̄z nām in suc natiuitatis sacramēto. Jsta aūt cōfederatio fuit facta in xp̄i ortu. quātū ad ortū in vtero beate virginis. qd̄ declarat ꝓpheta. p̄s. ꝺ. ℳisericordia & veritas obuiauerūt sibi. Jus. & p. o. sunt veritas de. or. est & Justus de celo ꝓspexit Ad cuius intelligētiā est notandū. q̄ ꝺ̄d. hic describit quatuor veritates quasi quatuor aduocatos in litē generis humani cū deo solēpnissime caussidicantes in curia sūmi regis sicut solet causidicari inter ꝺ̄os & ꝛcruuz in curia ipsius ꝺ̄i q̄ ꝺ̄s obicit ei crimen lese maiestatis. Jta q̄ iustitia & veritas erāt ex pte dei homine ſcruū accu antes. ℳisericordia & pax erāt ex pte hois. ipsū excusātes. Et ꝑz istos quatuor aduocatos formātur hic quatuor passus. ℙrimus fuit v̄itatis ꝺi. ℙrim⁹ hō trāsgrediēdo ꝓceptū ꝺ̄i sui peccauit mortaliter cū oi posteritate sua Et i eo q̄ fuit rebellis ꝺo incurrit crimē lese maiestatis. Secūdus fuit Justicie ꝺi. q. v̄itas dicit & bñ q̄ totū gen⁹ hūanū peccāuit mortaliter & incurrit crimē lese maiestatis Et iō iuste amittit hereditatem suā tanq̄ contumax. Et sic debet puniri ꝛternaliter. q̄ q̄to offensus sublimior tanto pena grauior Et q̄ deus est sūmū bonū & infinitus g⁹. &c. Tertius fuit misericordie. ꝺi. Dis pater naturaliter inclinatur ad miserēdū filiis. q̄ sunt ymago eius. & caro. Et cum homo sit ymago ꝺei. & ad similitudinem eius factus .gen. p⁹ faciamus hominez ad ymaginē & similitudinem nr̄am. g⁹. deus

debet eius misereri. Et tūc fuit ibi allegata humana infirmitas. Et sic humanum genus nō debet dāpnari Et si deus misereretur oīum. & nihil odit eoꝝ q̄ fecit. singulariter homini penitēti debz miseri. q̄ magis imitatur ipsum. Quartus fuit pacis. ꝺi. Nullus bonus ꝑnceps debet ciuitatē suam dimittere diminutam & infectam: cum ipsam possit ꝑficere & integrare. Et q̄ superna ciuitas per ruinā angelorum diminuta fuit Jdcirco deus q̄ est optimus ꝑnceps ꝺs cā ꝑm exigentiaz clementie re integrare perfectis spiritib⁹. Et q̄ talis reparatio non pōt fieri de. angelis cum pace. Cum inter permanentes & ruētes angelos sit impar voluntas. Jccirco cōuenit vt homo reconciliet & ciuitas reparetur. Et istis quatuor arguentibus & sibi apponētibus pependit causa in curia ſummi regis per ānos quinqz milia. q̄ iustitia erat contra pacem. & veritas contra misericordiaz. Quā discessionē aduertēs diuina potestas. nō declinās ad dexteraz nec ad sinistrā. misit v̄bum suum in carnē humanā ꝑm illud ꝓphete. p̄s. ℳisit verbum suum & sanauit eos. In qua missiōe iste quatuor virtutes. conuenerunt in eo. Et sic fuit conclusio incepta in xp̄i, incarnatione. & terminata in eius passione. In qua iste virtutes sibi inuicem occurentes obscultate sunt. & pacificate. vt dicit ꝓphe-
B ta misericordia & veritas &c. Ad cuius noticiam est notandū q̄ in mysterio in carnationis considerarē due vnio⁹ & quatuor extrema. ℙrima vnio est iter aiam & corpus xp̄i ex quibus cōstat eius humanitas. Scꝺa est inter totam humanitatem & diuinitatem ex qbus constat xp̄s Nūc autē singulis extremoꝝ applicantur singule istaꝝ virtutum q̄: misericordia applicatur diuinitati. que se ita misericorditer inclinauit ad vnionem creature De qua ꝓpheta. p̄s. Suauis dominus vniuersis & miserationes eius super omnia opera eius Veritas applicatur humanitati. q̄: v̄itas est quedā manifestatio vnionis deitatis & humanitatis p⁹. Eo. p⁹ manus nr̄e cōtractauerūt de v̄bo vite. & vita manifestata ē & vidimus & testamur & annunciamus vobis vitā eternā que erat apud p̄em & apparuit nobis. Justicia applicat aīe xp̄i. q̄: mor: vt creata fuit iustificata & iniusticia originali nata ꝑm illud. Ysa. 56. cap. iuxta est salus mea vt veniat & iusticia mea. vt reueletur ℙax applicatur corpori q̄: in carne xp̄i primo fuit pax oīum sensuū per statū innocētie De quo statu tulit xp̄s nō posse peccāre. Scꝺo fuit pax humani generis consumata & ꝑfecta phil. 2º factus obediēs vsq̄z ad mortē mortē aūt crucis ꝓpq̄ ꝺ̄s deus exaltauit illū & donauit illi nomē q̄ ē sup oē nomē. Ad ꝓpositū misericordia & v̄itas obuiauerunt sibi q̄ ſ deitas & humanitas fuerunt vnite Dicit aūt obuiari nō ꝓ ꝓtrariari z ꝓ mutuo occurri sic. ꝺi. apostolus hebr. 7. melchisedech rex salē sacerdos dei sūmi obuiauit Abrahe regresso a sede regū & benedixit ei. Jsta autē cōiunctio ꝺ̄i ꝓprie obuiatio q̄: q̄ duc ꝑsone vna cōstituta in sūmo & alia in infimo nō possunt sibi obuiare nisi infima ascendat & supꝛema descendat Et sic fuit i ꝓpositio vñ apo. phil. 2º Semetipsum exinaniuit formā serui accipiens. Ecce vnuz Et infra ꝓpter qd̄ & deus exaltauit illum & de illi. no. q̄ ē sup oē no. vt in nōie ihesu oē genu flectatur Et ecce scēm. Et similiter iustitia & pax obsculate sunt. q̄: anima christi fuit infusa suo corpori sicut iustitia pacī sunt dicta Et sicut ex cōiunctione cōuenientis cum conueniente sequitur delectatio vt patet in amicorum delectatione & copulatione Jta ex cōiunctione disconuenientis se quitē cōtristatio & lesio Et q̄: in cōiunctiōe aiarū nr̄aꝝ cū carne sequitē lesio animarum. per peccatum originale signum est q̄ non est conueniens coniunctio quia sequitur vulnus. Quando autez iste felix spūs fuit corpori vnitus. nulla fuit talis lesio subsecuta sed mira delectatio inter purissimam carnem & beatissimum spiritum christi. Et ideo iustitia & pax obsculate sunt. Cant. 8. Quis michi det te fratrem meum suggentem vbera matris mee quia a deo vtrunque formatum vt inueniam te foris & deosculi

ler te. ⁊ iam nemo me despiciat. quia nullus habet hoc preuilegium Cum ceteras vilitates animaꝝ ⁊ corpoꝝ angeli despiciunt propter peccatum Ista tamen nulla rationalis creatura despicere potuit. que facte sunt multipliciter consecrate. Sed potest queri vtrū ista fuerint ex eodem gñere vel ab eodē principio. s. corpus ⁊ aia xp̄i Et respondet ꝓpheta q̄ nō di. statiz veritas de terra orta est. i. caro xp̄i originata est de corpore terr̄eno. b. vir. Et iusticia de celo ꝓspexit. qñ. s. aia eius iustificata. fuit de celo corpori infusa Et notādū q̄ ista generatione verbi corpus comperāt terre quadruplici ratione Primo q̄ sicut corpus primi Ade fuit factū ō terra materialiter ita corpus xp̄i fuit formatū de ỹgine substancialiter qui est secundus Adā primo cor. 15. Primus hō ō terra terrenus secūdus hō de celo celestis. Scōo quia sic ista terra nō erat i potēcia naturali ad talis corporis formationē: sed trā in potēcia obēdiētie vt de ea formaret corpus xp̄i qd fieri potuit solū ỽtute spūs sci Luc. p°. Spūs scūs superueniet in te. ⁊ vir. al. obumbrabit tibi. Tertio q̄ sicut terra ista nō fuit culta vt inde formaret corpus Ade sed sine alia cultura diuina dispositione fuit inde formatum Ita fuit de corpore. b. vir ad formationē corporis xp̄i Et q̄ deus cū sit oipotēs talū dispositionū nō indiget. Quarto q̄ sicut corpus Ade de terra ista p tēpoꝝ successionē nō fuit formatū. sed subito ỽtute diuina: sic corpus xp̄i de. b. vir. nō fuit formatū sicut corpora alioꝝ: ⁊ in instāti fuit factus hō perfectus sic Adā Ex non ita magnus fm̄ dam̄. Et sic vere dī veritas de terra orta ē. i. caro xp̄i de. b. vir. facta Of aūt ỽritas pp duo Primo quātū ad angelicas apparitiones distinguēdas Angeli. n aliq̄n apparuerūt in similitudine carnis humane. nō tn̄ erat ỽa caro humana Et iō vt xp̄s verus hō ostēderet caro ei⁹ veritas appellat. Scōo ad hereses diabolicas cōfundēdas. multi. n hereticī puerūt q̄ xp̄s nō habuit verā carnē ex tactū Et ad hoc cōfirmādū caro eius in scriptura vocat veritas. Sed qd sibi vult qd̄ sequitur Et iusticia de celo ꝓspexit. nō dicit ꝓspexit sed ꝓcessit. i. respexit Ceteri enim homines hñt aias de celo sicut xp̄s: sed nullius aia de celo ꝓspexit. q̄ nulli hñt intuitū. sed quasi in occultatē in corporibus introducuntur donec post magnū tēpus ptrāseat Et pbs dicit q̄ quādo aia infunditur est sicut tabula rasa in qua nihil est depictū: ita aia xp̄i statim: vt fuit creata: fuit beata vidēs intuitiue deitatē: vt p3. 3°. in ia ỽ di. Et io de celo prospexit. idest abinstanti sue creationis deum vidit. Nonus arti. Ex quibus xp̄us est natus: ⁊ dicit q̄ cū quibusq̄ generib⁹ psonaꝝ. Dume pone fuerunt humane. s. Zacharia ⁊ Joseph. Luc. 2°. Et inuenerūt mariā ⁊ Joseph. 9° art

Secūde fuerūt irrationales. s. bos ⁊ asinus: ⁊ sic ad hāc natiuitatē solemnitzādā notant quatuor aiaz ꝓficientes. Primo notat puritas in matre incorruptibiliter pariente. Secundo pietas in nutritio infatigabiliter assistēte. Tertio simplicitas in asino ignorante. 4°. sobrietas in bouc grauiter incedente: vel austeritas in asino tollerāte: ⁊ maturitas i bouc tarditer operante. Scōo fuerunt persone angelice: q̄ sicut dicit Orig. sup math. Suū ministertū cura mfez dñi exhibebat custodia angeloꝝ. ⁊ ideo querit sup illo verbo math. p°. Inuenta est in vtero habens de spiritu san. d. a quibus inuenta est: ⁊ respōdet q̄ ab angelis obseruātibus ⁊ custodientibus cā: ⁊ singlariter istud ministeriū credit impēsuz in xp̄i natiuitate: vt angeli huic partui ministrarēt loco ministerij qd̄ solet exhibert a mulieribus: ⁊ si dicat ibi erat Joseph. Respōdet q̄ ad viros non pertinet scrutriū tale. Tertio fuerunt ibi psone dānate: q̄ prope permissi sunt venire demones. q̄ principi mūdi huius. s. diabolus in virginis cōceptiōe fuerat delusus: vt dicit Amb. Ideo partū ei⁹ semp habuit suspectuz: ⁊ ideo nitebat inq̄rū poterat inuestigare q̄ esset ⁊ vehemēter timebat cuz. Cui postea di. math. 8° Quid nob ⁊ tibi Jhesu fili dei venisti aūt tēpus torq̄re nos ⁊ ēt docet diuina scriptura q̄ demones cōuenīūt ad diuina mysteria ad que angeli cō uenīūt. Job p°. Quadaz aūt die cum venissent filij dei vt astarēt coraz dño affuit

inter eos et Sathan. Quinto fuerūt etiā tibi psone diuine: sicut tota trinitas xp̄s incarnauit: ita ipuz de vtero p̄sentialiter eduxit: p̄o co q̄ eius egressio miraculosa fuit: q̄ p clausura virginea q̄ fieri potuit solū ỽtute diuina. Nā vna obstitrix fuit que angelū creauit. s. pater Job. 26. Obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Alia carne velata ad instructa fuit q̄. s. oia fecit. s. filiꝰ q̄ est sapia ptis. de qua ꝓpheta. ps. Oia i sapia fecisti. Jo. p° Oia p ipsū facta sunt. Tertia ỽtualiter operata fuit. s. spūs scūs luc. p°. virtus altissimi obūbrabit tibi ideoq̄ q̄ nascet exte sa. vo. fi. dei. Quā assotiationē describens ꝓpheta. ps. di. Tecū principiū in die ỽtutis tue in spl. san. eqte an. lu. ge. te. Ad cuius declarationē est notādū q̄ nō pñt esse ỽba ꝓphete loquētis ad aliquē. q̄ preter trinitatē nihil fuit añ luciferꝫ Et p ps̄s añ luciferꝫ nullū gñerare potuit Oportet gº q̄ sint ỽba dei patris loquētis ad filiuz q solus genitus est añ luciferꝫ. Hoc supposito ponūtur duo notabilia ad huius dicti declarationē. Primū q̄ sicut ī gramaticalibus ponunt tres psone quaꝝ ꝑma loq̄tur de se ipsa sic ī diuinis ꝑma psona. s. p̄ loq̄tur de se ipsa. p eo q̄ ipsa dī esse a se ⁊ a se hz q̄cqd hz ex Aug. 15°. de tri. Scda ē ad quā loq̄t psona Et sic ī diuinis. 2ª. ē psona filij ad quā loq̄tur ꝑma. q̄ p̄ dicēdo ỽbū ꝓducat ipsuz ỽbū. s. filiū ex Au. sup. Jo. Tertia ē ō q̄ sit ex. no. i. ō q̄ prima psona loq̄t ad tertiā Et ista tertia dī spūs scūs. q̄ p̄ ⁊ filius ipsuz spirant. cōcorditer p vnā viz spirationā. s. p amorē. Et sic psone ī diuinis significant p nota. q̄ p illud ꝑ nomē. ego. q̄ ē psone ꝑme significat. p̄. Et p illud ꝑ nomē tu. q̄ est sede significat filius. Et p illud ꝑ nomen ille q̄ est tertie significat spūs scūs. De ꝑmo ꝓnoie. s. ego dī ys. vult Ego q̄ alios parere facio ipse nō pariō dicit dñs Ego q̄ gñeratōez cūctis tribus sterilis ero. De scōo. s. tu mat. p°. Tu es filius meus dilectus in te mihi cōplacui hebr. p°. Tu in principio dñe terrā fundasti Et opa manuuz tuarum sunt celi. De tertio. s. ille. Jo. 16. Ille arguet mūdū de peccō. ⁊ de iusticia ⁊ de iudicio Et infra ille me clarificabit q̄ de meo accipiet ⁊ anūciabit vobis. Et patrū supra. Cū aūt venerit ille spūs veritatis docebit vos oēm ỽritatē. Scām nota bile. q̄ ꝓnomē quadruplr accipit i sacra scriptura. Aliq̄n ꝑ diuina eēntia. q̄ est oium finalis cā. ⁊ effectiua Et sic accipitur apōc. p°. Ego sū alpha. ⁊. o. principiū ⁊ finis. Aliq̄n a ꝓprietate psone patris q̄ ipse ē origo totius deitatis fm̄. dio. de. di. no. cā°. 2°. Aliq̄n ꝑ psonaỽl. Jo. p°. Oia p ipsuz facta sunt Et i ps. ꝓncipiū ỽoꝝ tuoꝝ ỽritas. Jo. 8. Principiū q̄ ⁊ loquor vobis. Aliq̄n ꝑ ꝓprietate ⁊ ꝑ psona spūs sci q̄ ei⁹ principiū ē volūtas p quā deus oia creauit apōc. 4. pp volūtatē tuā erāt ⁊ creata sunt Et sic pō: intelligi illud gen̄. p°. In principio creauit deus celū ⁊ terraz. q̄ Augu. exponens illud R°. 11. c°. Et ipo ⁊ p ipsuz ⁊ in ipo vltimā applicat spiritui scō Sic ēt pōt intelligi illud. Jo. p°. In principio erat ỽbū. q̄ sicut ỽbū ꝓcedit a pre ita manet in spū scō Et p psona patris pō. ī telligi illud ꝓuerb. 8. dñs possedit me in initio viaꝝ suaꝝ antequā q̄quaz faceret a principio vbi sapia increata loquitur q̄ ante nullo principio est nisi a pre Et fm̄ istas acceptiones diuersimode pōt intelligi applicādo a scōaz psonā q̄ ē ỽbū Istis visis ad istius dicti declarationē ē notādum fm̄ Aug. sup gen̄. ad lteraz. circa principiuz q̄ ỽba diuine scripture. pñt quadrupliciter exponi Primo qdē fm̄ dictū hystoricū. Scōo fm̄ allegoricū. Tertio fm̄ tropologicū. Quarto fm̄ anagogicū. Quātū ad primū q̄ ē ltalis illud ỽbum pōt quadruplr intelligi. s. In dico ỽtuq̄ tuc Primo accipiēdo. p die dñe eternitatis sic accipit. pō. Ego hodie genui te. Scōo p die creationis mūdi de quo gen̄. p°. Factū ē vespe ⁊ mane dies vnus Tertio p die incarnationis de quo Bal. 4. Ut vbi venit plenitudo tpis misit ds filiū suū factū ex mulie re. Quarto. p die natiuitatis. Ysa. 9. Parvulus natus ē nobis ⁊ filiꝰ datus ē nobis Ja his. n. quatuor diebus fuit dicta ỽtus nobis ostēsa Et tō dī. die ỽtuq̄ tuc accipiēdo die eternitatis in quo ꝓpheta dicto loco q̄ p° introduc sacz eterne generationis

troducit sack̄m eterne gr̄atiōis. Quātū ad primū dicit Tecū principiū i die vir. tu. in spl. san. Dies.n. v̄tutis v̄bi sup ola dcla rat i p̄cessione sp̄ūs scti. q: infinita v̄tus re grit ad p̄ducēdū. p̄sonā infinitā qualis est spūscūs respectu cui⁹ oia opa v̄bi sūt q̄si nihil. Et q: v̄bū nō solū p̄ducit. spīm scm̄ sī cū ipso p̄e q ē p̄nci⁹ oīuz. Jō dicit ad v̄bū: tecū p̄nci⁹ i die v̄. tuc. Q: tñ ex scri ptura diuia relucēt scōz p̄dcōes eter ne i v̄bo sicut i q̄dā speculo. Et p: cū v̄bo ocurrūt ad p̄ductionē sp̄ūscti. Jō dī in splēdoribꝰ scōz. Euātū ad fz. s. eterne gr̄a tōis myst⁹ cū dī. Ex vtero añ luci. ge. te. dī q̄ ex vtero nat⁹ ē filiꝰ: q: ñ creat⁹ ō no uo vel de nihilo. Sz gēit⁹ ō sba p̄is ēēn tiale. Pōt tñ itelligi p vtez sba diuia: q: ipsa ē oīuz diuiaz p̄fectionū ptentiua. Et itez dī Añ lucifez ge. te. q: lucifer su it p̄ductꝰ i p̄n⁹ tp̄is. Et dei filiꝰ ab eter no. sicut dr̄ p̄uerb. 8. Dñs possedit me in ti tio viaruz suaz añ̄q̄ qcq̄ faceret a p̄n⁹. Et dī. ibidē sapia diuia. Ab eterno ordia ta suz. Et hoc de p⁹ dic. s. diuīe eternitat̄. Scdo accipiēdo dīē p̄ die creatiōis mun di in q̄ fuit p⁹ magnificata ad extra infinita v̄tus v̄bi. p qō sūt oia ō nihilo fcā. Jo. p: Oia p ipz fcā sūt. t sine ipo fcm̄ ē nihil: vt tūc ei dicat. Tecū p̄nci⁹ in die vir. tue. Accipiēdo p̄nci⁹ p ipsa deitate q̄ ē ime diate i psona v̄bi cū p̄p̄rietate. Et iō dr̄. Tecū p̄ncip⁹ in die v̄tutiz v̄bi t nō soluz p p̄p̄rietates: sz p deitatē cōem trib⁹ p̄so nis p: oducet omia. q̄si dicat ei pr̄ nō tu solus creasti oia i die v̄tutiz tuc. immo fuit tecū p̄ncip⁹ p qō tres p̄sōe creauerūt oia Seqr̄ i splēdoribꝰ scōz: q: p̄ria mātfesta⁹ v̄tutiz v̄bi cū p̄nci⁹ diuinitatiz fuit i splēdo ribꝰ scōz añ lucifez q̄s creauit. p⁹ ante oia splēdidos v̄tute t sapia supnāli. Et q: luci fer sup oēs āgelos fuit a p̄n⁹: lucif erat⁹ t fact⁹ ne forte qs credēt ipz v̄bo i claritate fuisse mirificū addr̄ ex vtero tc̄. Jn q̄ notāt duo p̄tinlia v̄bi diui vltra lucifez. p⁹ q: lucifer fuit ō nihilo crea tus: t v̄bū dī. s. filiꝰ ex sba p̄is genit⁹. Jō dr̄ ex vtero. i. ō sba p̄cā nō mior. 2⁹ q: lu cifer nō h̄uit nec fuit ad tātā claritatē sbli

mat⁹ i infinitū sicut v̄bū dī Jō dr̄ añ. s. p⁹ q̄ lucifer g̃cui te: sz opatio nulla sit. sz ac cipi⁹ añ fz ordinē p̄fectiōis. 3⁹ accip⁹ dīē p̄ die icarnatiōis: vt p ea dicat⁹ a p̄e xp̄i filio. Tecū p̄n⁹ tc̄. Dies.n. v̄tutis icar natiōis fuit maior: q̄ dies creatiōis mūdi q: q̄to distātia ē maior tāto v̄i⁹ ei⁹ ꝓiunge ē p̄fectior. Nūc āt magis distat nā di uina a creatura i infinitū q̄ ná creata a nihi lo. Et iō magis mātfe⁹ fuit dī v̄t⁹ qñ nā h̄uana fuit ad celsitudinē deitatiz elcuata p assūptionē carnis. q̄ qñ nā creata fuit de ducta ō nihilo adesse p creatōez. Et q: h⁹ fi potuit fieri nisi sp̄ūscti opatiōe dī. cuan g̃nata Luc. p⁹ Sp̄ūscūs supuēiet ite t v̄. a: obū. ti. Jō dr̄ filio. Tecū p̄n⁹ i die vir. tue. Et q: i tali assūptōe aia q̄ fuit a v̄bo assūpta fuit vltiate glificata. Jccirco ista assūptio fuit i splēdoribꝰ sctōz scā radijs illustrātibꝰ xp̄i aiaz. sicut scī i pfia illustrā tur. Et q: istā claritatē ñ h̄uit xp̄s a se. iō segr̄. Ex vtero añ lu. ge. te. Et addit añ lu cifez: q: pr̄ ñ solū itelligibiliter fz v̄itatē: sz ēt fz h̄uanitatē: q: aia xp̄i fuit creata splē didior q̄ nā luciferi quātū ad gr̄az i splē doribꝰ scōz. Quarto accipiēdo dīē p die natiuitatiz vt p ea dicat⁹ ei⁹ h̄uanitati Tecū p̄n⁹ i die vir. tue: q: i xp̄i ortu deitas q̄ ꝓiūcta fuerat h̄uanitati. b. vir. cū ipa fuit orta dc. b. v̄. vtero sibi dicat⁹ Tecū p̄n⁹ .i. cū h̄uanitate v̄bi deitas ē i die v̄tutiz tue Dī ātē dies natiuitatiz xp̄i dies v̄tutis v̄bi q: miraculuz suc potēte oñdit qñ clauso vtero sine lesiōe p̄cessit. Et q: ista die vir tus ei⁹ fuit mātfestata oīb⁹ stella ipz p̄nū ciāte magis q venerr̄ iz. die. Et tūc seqr̄ i splēdoribꝰ scōz: q: pria mātfesta⁹ v̄tutiz v̄bi cū p̄nci⁹ diuinitatiz fuit i splēdo ribꝰ scōz añ lucifez q̄s creauit. p⁹ ante oia splēdidos v̄tute t sapia supnāli. Et q: luci fer sup oēs āgelos fuit a p̄n⁹: lucif erat⁹ t fact⁹ ne forte qs credēt ipz v̄bo i claritate fuisse mirificū addr̄ ex vtero tc̄. Jn q̄ notāt duo p̄tinlia v̄bi diui vltra lucifez. p⁹ q: lucifer fuit ō nihilo crea tus: t v̄bū dī. s. filiꝰ ex sba p̄is genit⁹. Jō dr̄ ex vtero. i. ō sba p̄cā nō mior. 2⁹ q: lu cifer nō h̄uit nec fuit ad tātā claritatē sbli

vir. vt ei dicat̄ p die cōceptionis suc i qua fuit sibi data gratia t virtus g̃natiua a spū sancto sm Dañ. Tecum principium i die vir. tue: q: non soluz ipa: sed sp̄ussanct⁹ cum ea xp̄m g̃nauit: q: cum ea concurrit sp̄ussanctus ad corporis xp̄i generationez Jsta autē conceptio fuit facta in splēdori bus sanctoz dum in xp̄i cōceptione fuit. Scdo sanctificata. t donis sp̄ussancti re lud sanctoz splendoribus nouiter illustra ta Luc. p⁹ Sp̄ussanctus supueniet in te t virtus altissimi obūbrabit tibi. Et q: ma ter dñi fuit de sterili matre nata v̄tute di uina. Jdeo sequr̄ ex vtero añ luciferum ge. te. Quia ēt eius gr̄a fuit maior q̄ luci feri: q: ad maiorē t feliciorē gl̄iam fuerat p̄ordinata. Quantū ad sensum tropologi cum q est moralis p̄nt ista verba referri ad aiam p: illo die quo se conuertit ad deum. Cum enim p̄p̄ria virtute non pos sit resurgere nisi diuina gr̄a adiuuetur Jō t dī Tecum principiū in di. vir. t. i. cōuer sionis virtuose ad deum. Et q: in p̄fecta conuersione aia per gr̄e infusionez sancti ficatur. t donis sp̄ussancti dotat̄. Jō seq̄ tur in splen. san. Et q: ex tali conuersione efficit̄ dei filia adoptiua per gr̄am Ro. 8 Accepistis sp̄m adoptionis filioz in quo clamamus Abba pater. Et ideo sibi dici tur ex vtero ante luc. ge. te. Ex vtero non diuine nature sed gr̄e diuine vel clemētie Et q: talis aia est magis accepta q̄ luci fer cū fuerit i puris naturalib⁹ creata Et q: tunc fuit sine gratia. Jdeo sibi dicitur. ante luciferum nata. Quantuz ad sensuz anagogicum accipiendo diem p: o die vl time glificationis xp̄i cum tradiderit re gnum deo t patri. p⁹ cor. xv. Jpost diem iudicij de quo Ysa. 60. Non erit tibi am plius sol ad lucendum p: o die neq̄z splen dor lune illuminabit te Jdeo dicit ds pr̄ ad xp̄m Tecum principium in die vir. tue. Tunc enim omnes virtutes xp̄i erunt cō sumate. Et tunc erit deitas que est p̄ncip̄ium coniuncta cum humanitate xp̄i ad perficiendū sanctoz felicitatē iterius t ex terius vt interius beatificenr̄ in eius iucū ditate: t exterius in eius humanitate. Jō dicitur Tecum principium scōm q xp̄us Jo. r. Ingredietur t egredietur t pascua inueniet. Et illud tunc erit in splendoribꝰ sanctorum. quia a xp̄i deitate procedent ad singulos sanctos singuli radij eorum animas felicitātes t illustrantes. Et quia beata virgo de cuius vtero xp̄s processit erit xp̄o summe proxima. Jdeo eius com memorat deus pater d. Ex vtero ante luci ferum genui te. quasi inducens filiam ad ipsum iuxta se collocandam. quia iuxta xp̄i preceptum tunc erit scom humanita tem super omnem creaturam dignior q̄ fuisset patri principatus luciferi si permā sisset quanto eius anima beatior. Jdeo di cit ante luciferum. Dico ergo istis p̄missis q xp̄i natiuitas fuit naturalis t super naturalis. Naturalis quantum ad om nia in quibus beata virgo fuit operata vt esset mater vera. Supernaturalis ve ro quo ad supernaturalia facta v̄tute spi rituss̄ancti. Et quia in eius natiuitate in materno setu non fuit naturalis emissio: q: sp̄ussanctus corpus xp̄i de vtero per corpus integrum supernaturaliter exti xit. ideo supernaturalis fuit. Argumenta v̄o scā in p⁹ p̄cedūt vijs suis quātū ad diuersas natiuitates referēdo. Cui⁹ nati uitatis gratia ad gl̄iā nos perdu. Añ.

¶ In festo beati stephani: 8mo primus.

Ecce ego mitto ad vos. pphetas t sapientes Mat. xxiij. c⁹ Jlīd v̄bū ad laudē bti stephani p̄tho martyris sumit̄. q: in ipso martyrij solle nitas a xp̄o dño simplr̄ declarat̄. Q: cuiz in sollēnitate martyrij lucrit̄. s. Sūma benignitas ex pte dei martyres mittēs. Cū p̄mittit̄. Ecce ego mitto vobis. s. ad instruēdū tc̄. Nimia crudelitas ex pte p̄p̄rij martirij interficiētis. iō segr̄. Et il lis occidetis tc̄. Quia igit̄ v̄bū p̄p⁹ tū in q̄ sollēnitas martirij declarat̄. Ad laudē ipsi⁹ p̄thomartiris ē assūptuz. Jo de martirio g̃naliter. Et ō istius martir spāliter ē videndum. De quo sunt. 13. articuli declarandi. Quorum.

Primus ē. Quid ē martirū. Dī adt̄ p̄mus a morte. qñ qs moritur p deo. sicut ipse p ar-

nobis mori dignatus ē. Ad istud autē martiriū quatuor regrunt. ℙ°. Certa cā p q moriat. ſ. p iustitia nō p culpa, p pena. ſō dt b. pe. in canonica sua. Si qd patimur p iustitia estis. Nā si p culpa sua qs moriē. nō ē martir. Secō intentio recta. vt nō p̄pter aliquā rē tpalē vel mūdanā mortē substineat iuste. ſz pp vitam eternā. Tert° volūtas nō coacta vt spōte ⁊ nō inuitus moriat. qz nō ex tristitia. aut ex necessitate ē meritū fm apō^m ⁊c.

Quarto plona distincta. vt seipsuz nō interficiat. qz tales fm Aug. sūt sceleratores homicide. ℙ°. pp defectū p^e conditiōis. nō fuit martir moyses qz mortuus fuit p culpa sua. eo q fuerat transgressus mandatū dñi ad aquas ꝓtradictiōis. vt habē. p°. deutro. Secō pp fm nō fuit martir Judas machabe°. qz pp hūanam verecūdiā fugiēdā nolēs bellū fugere fuit interfectus vt legit in li° machabeorum.

Tertio pp 3^m nō fuit martir oīas sūmus pōtifex. qz iteriit in victus. vt habē ibidē. Quarto pp tp̄m nō fuit martir Josias. q seipsuz i psequētes legē dei p̄cipitauit. vt legit fi machabeox. ix. c°. Istaz quatuor ꝓditiōes hūit martiriū bti steph. ſ. Certā cām. qz pp fidem xp̄i. Intētionē rectā. qz nō pp aliquā rē tpalem. ſz pp vitā eternā. Volūtatē nō coactā: qz grat se hostibus fidei igerebat. Hūit psonā distinctā qz nō a se ſz a iudeis fuit lapidat° ⁊c.

Secūdus articulus ē. Quot sūt martirii gr̄iari. Et ponunt ee quatuor. Quorū. ℙ^m ē. Cruus passio redūdat in corpe. ⁊ aīa sicut fuit martiriū dñi nr̄i ihesu xp̄i: Cuius cruciatus dr magis fuisse i carne q̄ in mēte. Jō dr trenox. i. c°. Videte si ē dolor sicut dolor meus ⁊c. qz ſz multis martires plus passi fuerunt in carne tamen dolor anime omnes altos transcēderunt. Secundus ē Cuius passio p̄cise ē in aīa. sicut fuit martiriū regis cuius aīaz gladius passiōis trāsiuit. ſō fuit maius martiriū q̄ alicuius post martiriū xp̄i. in quātū dolor subiectū nobili° penetrauit. de quo martirio Simeon ꝓphetauit. dī. Ecce positus ē hic in ruinā ⁊c. Et tuā aiam ⁊c. Tertiū ē. Cuius passio ē cruciatus solū corpus. sic fuit martiriū b. stephani cuius aia exīte tucūda de visiōe celestiū corpus ei° fuit lapidatum: vt habetur vbi supra. In hac martirij spē btūs ste. dr oēs alios martires p̄cessisse.

Quartū ē. Cuius passio nō ē corp° occidens. aut aīam corpe sepans. ſz p continuā carnis mortificatōz xp̄o crucifigēs iuxta illō apō^l dī. Xp̄o ihesu suz cruci. Et i° martirio. b. Jo. cuāgelista fuit martirizatus. dicente ei dñs in cuāgelio. Et Jacobo frī suo. Calicē qdē meū bibetis ⁊c. Quē calicē solitus erat passionē appellare. Unū Breg. martiriū ipm vocat. De i° martirio solitus ē log in cuange. dī. Qui vult venire post me. Tertius articul° ē 3^s art.
Quot sūt ꝓgressus martirij gradus. Inueniūt ee quatuor. ℙrim° ē ꝓpria infantiū q in odiū fidei occidunt sine ꝓpria voluntate sicut fuit martiriū innocentiū de qb° dī in Math. ⁊ in apoc. dī. Vidi sub altare dei ⁊c. ⁊ segtur date sunt illis stole albe. Secundus ē ꝓprius infirmox. qñ nō p̄fit fugere mortē quā vitarēt libēter. vbi deū mortaliter offenderēt. ⁊ tūc ꝑus eligūt mortez q̄ talē vitā malā hoc ē q̄ peccare mortaliter. vt habē de eleazaro. 2. machabeorū q magis gliosam mortē q̄ odibilē vitā in trāsgressiōe diuine legis elegit. Et ō susanna in daniele ⁊c. de q gradu dñs in cuāgelio loqbat dī. Cū psequent vos in vna ciuitate fugite in aliā loquēs de debilibus ⁊ infirmis. Tertius ē ꝓprius p̄fectox. qñ mortē nō fugiūt. ſz expectāt. quā uis fugere possent. sicut Jacob° expectauit psecutionē herodis. volēs descēdere. donec fuit iterēptus ab eis. ⁊ ita fuit ℙdetrus. vbi p angelū de carcere fuisset liberatus ꝓ ⁊c. Quartus ē ꝓprius p̄fectissimox. qñ nō solū mortē nō fugiūt. imo eā inseqūrur. sicut ℙsaul° agabo ꝓphete respōdit. Tibi p̄dicēti psecutionē in hierm futurā dī. q nō solum alligari ſz mori in hierm patus erat: ⁊ nō potuit detinere a fribus: sicut clare appet in act. Istū gradū hūit b. steph. cum esset ordinatus ⁊ deputatus ad custodiam ⁊ eruditionem viduarum: vltro ingessit se ad pugnandum

eū fidē persequētibus ibidem patet.

4. art. Quartus articulus est. ℙ°. quibus reb° est martyriū substinendū. Et dicē. q̄ pro quatuor rebus. ſ. ℙrimo pro deo vt eius fides nullatenus abnegetur: ſz defendatur sicut b. ste. xp̄i fidē iudeis pugnātibus defendebat: ita vt nō possent resistere spiritui ⁊ sapiētie q loquebatur vbi supra: de quo ait dñs in mat. Qui me confessus fuerit ⁊c. Secūdo substinenduz est pro scip̄o: vt magis vnius q̄libet eligat magis vitā amittere q̄ cōtra legē dei faciēdo seip̄m inquinare peccato mortali. sic fecerūt illi. v. filij cū mrē sua in libro macha. vbi dicit dñs i Mat. Nolite timere eos q occidūt corpus ⁊c. Tertio substinendū est pro ꝓximo sicut q̄libz prelatus ecclesie pro salute oīuz subditoruz suoruz Exēplo xp̄i in Jo. Bon° pastor aīaz suam ponit pro ouibus. ſ. ita ⁊ nos debemus aīas pro fratribus nostris ponere. B

Quarto est substinendū pro ecclesie libertatibus sicut fecit be. Thomas cantuariensis q pro rebus tēporalib° ecclesie gloriosum iubsstituit martyriū. qa tāto dicē martyr p̄fectior quāto pro minoribus bōis ecclesie se exposuit: vt appeat qd fecisset ꝓ spiritualibus. Sic enīz dicerē fidelis seruus q exponeret aīaz suā morti pro custodia spōse dñi sui: fidelior tū videret q nō solū pro spōsa: sed etiā pro sponse ornamētis se exponeret. Spōsa xp̄i est ecclesia ⁊ ornamēta eius sunt illa tēporalia q̄bus quasi ornamentis ornat. Ideo b. Thomas fuit fidelissimus xp̄i martyr de quo martyrio loquē dñs in Luc. qñ precepit apostolis vt tūicas vēderēt. i. vt corpora mortis exponāt ⁊ gladios emāt i. iurisdictionē nō solum spūalē: ſz ⁊ tēporalē habeāt cōsequēt q̄ dicunt esse figurate in duobus gladijs sym̄ois in cuāge. beati Luce.

5. art. Quintus articulus est. pro q̄bus finibus est martyriū substinendū. vbi sunt quatuor veritates. Quaruz. ℙrima est: q nō pp euadendā aliquaz miseriā tēporalem ⁊ p̄sentem sicut faciūt illi q seipos occidūt sicut fecit Saul ne illuderet aphilisteis. ideo dixit ei dyab° dū viueret ⁊ phi-

tōissaz cōsuleret q̄ factus erat eī ipso: vt legit. i. R. xi. Secūa est q nō pp euadē dā penā eternā p̄cise. qz q timet nō est perfectus in caritate. vt ait Jo. in cano. sua c. iij. qz nō decet martyrem. Tertia est q nec directe pp spez remuneratiōis eterne. Nec p equationē pene: mortē substinere quia iste amor non est vere amicitie: ſz est amor: concupiscētie. vnde dicit q pro tali morte deus nullū bonū rependeret. Ita deberet eā gliboz libēter recipere sicut nūc. qz ois actio que spe remunerationis tgit est fruitiuā ⁊ q̄ sine tali spe esset liberatiō dicit Apoca. q positi sumus in libertate fratrū dei. filius eniz p̄tis pficit volūtatē: etiā si nullus expectet ab eo ⁊c. Quarta est q simplr pp puraz charitatē dei ē martyriū substinēdum. vñ dicit Ricar. de ara sponse. q figs exīstēs in charitate possz inferni penas accipere: nō cēt ei pena. ſz gloria. Et iō dicebat Apoſ. fiſus in charitate ad Ro. viij. quis nos separabit a charitate xp̄i. tribulatio an angustia: an psecutio: an fames: an periculum: an inuidia: an gladius quasi dicat nō. Beatus āt Stepha. pp istā cāz suscepit martyriū qz erat plenus charitate ⁊ gra que facit diligere isto modo ⁊ non alio. ſ. qz deus est in se bonus ⁊ cuilibz p̄ficuus de qua dilectiōe. ait dñs in Jo. dī. Si quis diligit me sermo. meū seruabit ⁊c. Sextus articulus est q̄ glibz fidelis debet se ad martyriū quadrupliciter p̄parare. ℙrimo ad martyriuz pictatis ⁊ compassiōis in voluntate. vt mala que in alijs videt. tpe quasi sua reputet. Ex°. apō^l. dī. ad corin. Quis infirmat ⁊c. Secūdo ad martyriū ꝓpunctionis ⁊ pēitētie in mente: vt peccata preterita. ſ. plāgat: ⁊ futura nō cōmittat. dī. cū Iob. Si erraui tu dece me. ſ. p penitētiā: ⁊ vltra nō aditā: accipiendo fi pro qz. Tertio ad martyriū mortificamur in carne ꝓpria. iuxta illud apoſ. Qui aūt sunt xp̄i carnē suā crucifixerunt: cum vicijs ⁊ cōcupiscētijs. Et iterū mortificate membra vestra ⁊c. ne. ſ. obedientie inuigilati. Quarto: ad martyriū meroris in cōtemplatiōe sue memorie ⁊ recordatio

niis passiõis xpi di. Jere. Recordare pau
pertatis mee. t absinthij t fel. t K. Mdcõra
mẽor ero tc. iõ dicit Paulus xpo ꝛficul
sum cruci. Isto martyrio fuit. b. Frãcis
cus crucifc⁹: vt p3 i ca⁹ de stigmatib⁹. Et
hiis tribꝰ martyriis ꝓponere: vt si quãdo
ortaꝫ tribulatio sc morti cõstãter exponere
anteq̃ fidẽ dimittere. Et tales holocs q̃
mis vltimo nõ mortãꝫ ꝓ fide. tñ palmam
martyrij nõ amittãt: vt legit de. b. Mar
tino t beato Frãcisco t multis aliis tc.

7ª art. Septim⁹ articulus ẽ. Quis fuit ꝑm⁹
martyr. Ubi ẽ sciendũ q̃ diuĩa scriptura
diuidit statum in quatuor ptes. Quarus
Prima ps ẽ de statu nature in q̃ ꝑmus
martyr fuit Abel q occisus fuit a chayn
in odium dei. eo q̃ respexerat ad munera
eius. vt habet in lib⁹ genẽ. Scõa ps ẽ de
statu legis scripte. i q̃ ꝑmus martyr legit
abimalech sacerdos quẽ occidit rex saul
eo q̃ consulerat dñm ꝓ dõ. i. K. xxij. ca⁹
Tertia ẽ de statu ꝓphetarũ in q̃ ꝑm⁹ mar
tyr fuit zacharias filius ioiade siue bara
chie de his qui in sacra scriptura leguntẽ:
q̃ occidit rex iuda itra tẽplum t altare. ꝺ
quo dñs in cuãgelio loquit̃. Quarta ẽ ꝺ
statu gre in q̃ ꝑmus martyr fuit Jo. bapti
sta. q̃uis apocrife aliq̃ hĩ iducant̃: vt ait
Hiero. aliqne scripture de zacharia cius
pie. de martyrio aũt Joãnis habeꝫ mar.
vi⁹ c⁹ Int⁹ autez statu gratie sex⁹ legun
tur prima martyria. Quorum.
Primus fuit sanctorum Innocentius.
Secundus fuit beati Joãnis baptiste.
Tertius fuit Xpi Jesu.
Quartus fuit beate Marie virginis.
Quintus fuit beati Stephani.
Sextus fuit beati Jacobi apli.

Unde quãtum ad hoc p3 q̃ martyriũ
bti ste. fuit penultimũ vt ex scriptura no.
testamẽti p3 Et isto modo nõ dr fuisse pri
mus martyr beatus stephanus tc.

Octauus articulus ẽ. Quare btũs ste.
dr ꝓthomartyr. Et danꝫ quatuor rõnes.
Pma quia ẽ. q: ꝑm⁹ post noui testi cõfir
mationẽ fuit. s. martyrizatus. testiñ autez
istud. vt ait apo. ad hebr. i mortẽ articulo
ꝛfirmat̃. post qõ. b. ste. ẽ passus. Scõa ẽ. q:

ꝑm⁹ ex martyrio volauit ad celum ceteri
ꝛo ꝑ⁹ desecẽdebãt ad iferos. vt p3 de xpo
t Joãne bap.. Tertia ẽ. q: ꝑm⁹ ꝓ fide xpi 3
fuit occisus. ceteri ꝛo ꝓ lege veteri vt io. tc
ꝓter innocẽtes. q̃ lz fuerit ꝓp xpm occisi ñ
tñ ꝓp fidẽ xpi quã ꝛfiterẽt̃. Sic ãt. b. ste.
vt p3 in Mdat. t i actib⁹. s. quaꝫ ꝓ x⁹ ꝛfes
sione. ẽ occisus tc. Quarta ẽ. q: bap⁹ san
guis. Pm⁹ i eo efficatiã hãuit cũ i ipso ab
solui aĩa a pena t a culpa. sic̃ bap^mo flu
mis. Et i oib⁹ ꝓcedẽtib⁹ istõ martyriuz
nũq̃ hãuit talẽ effectũ. cũ oĩs icurreret pe
dauni ꝓp xm q̃ a q̃ absoluereꝫ nõ hãuit.
Jõ. b. ste. ꝑm⁹ dux fidei fuit ꝛstitut⁹ t sic
fuit p ieptẽ i li⁹ iudic̃ figurat⁹ q̃ fuit dux
Israelitici pp⁹ ꝛstitut⁹ q̃ ꝓ⁹ cepit cũ hosti
bus dimicare. Sic̃. b. ste. factus ẽ in ꝓia
dux magn⁹: q: sic ꝑm⁹ dimicauit tc.

9ª art. Nonus articul⁹ ẽ. Quib⁹ ꝛtutib⁹ mar
tyriũ. b. ste. fuit ornatũ. Et dr q̃ ꝗtuor: s.
Pm⁹ ꝛtute castitatiꝫ t mũditie. i cuius sig⁹
fuit ꝛstitutus custos vidua⁹ mulier⁹ sctã
rũ: vt p3 in act. Uñ pp ei⁹ puritatẽ oĩs q
erãt in ꝛcilio ituebãt̃ vltum ei⁹. q. vul
tũ angeli stant̃ iter eos pp habilitatem t
honestatẽ vt hĩ i actib⁹ apl⁹o⁹. Scõo vir
tute ꝛtutiaꝫ t sapie pp q̃ dr plẽus sapia. t
tõ ei⁹ sapie iudei nõ poterãt resistere tc.
Tertio ꝛtute fortitudinis t ꝛstãtie. vñ dr
in act. plen⁹ fortitudie. q: fortis ẽ i⁹. q ẽ im
pauidus ꝛtra bonã mortẽ tc. Quarto ꝛ
tute benignitatiꝫ t patiẽtie. q: ꝓsequẽtibus
nõ solũ pepcit. lz ꝓ ipsis orauit. vt habeꝫ
i act. iura xpi ꝓceptũ dr. i cuãgelio dilige
te inimicos. vc. t orate. ꝓ ꝓsequẽtib⁹ t calũ
niãtib⁹ vos. Notãdũ ãt q̃ i⁹ sacro tpe ꝺ
bem⁹ isti quatuor floꝛere ꝛtutib⁹. Pm⁹
puritate. nc. s. maculem⁹ carnem cuius so
ror: vel q̃ ipso tpe ꝛbo fuit vnita. Scõo
ꝛtute. vt non tpalia. lz celestia ꝓ sapiam
ꝛtẽplemus. q: sapia dei ꝓtis i⁹ tpe ẽ nre
fragilitati ꝛiuncta tc. Ter⁹ fortitudie vt
nõ timeam⁹ ma¹ ꝓ xpo portare. q̃ ꝓ nob
maxia mũdi pẽalia suscepit. Quarto pa
tiẽtia. q: xps infirmitates ukas t pauptatẽ
graꝫ substituit i ꝓcepto. vt p3 Luc. ij⁹ c⁹
Cõtra ꝑmã ꝛtutẽ militãt i mũdi de qb⁹
dr apoc. foras canes t vene. Cõtra scdã

Quari. q: sapia mũdi cõtrariaꝫ illi quẽ
dei: de talib⁹ dr. apo. q̃ ois auarus nõ hz
hereditatẽ in regno xpi t dei. Cõtra ter
riã Accidit⁹. q̃ sunt ita remissi. vt debiles
in his q̃ dei sũt vt statiz fastidiãt de qbus
dr. apo⁹. ad thi. Erit enim tps cũ doctrinã
sanã nõ sustinebũt tc. Cõtra quartã
Jracundi. de qb⁹ ait Jo. in canonica qui
ꝑ artl. odit frẽm suũ homicida ẽ tc. Decim⁹
articulus ẽ. Qmb⁹ ꝓuillijs. istud martyrij
fuit decorati. Et ponunt̃ quatuor.
Quor. Pm⁹ ẽ Supnãlib⁹ miraculor.
qr. b. ste. faciebat ꝓdigia t signa magna i
populo. vt supra dr: iuxta illud mar. vlt⁹ 3ª
Signa eos q̃ crediderint hec sequent̃ tc.

Scõm ẽ. Loci qr in codẽ loco t ciui
tate i qua xps passus ẽ. b. ste. mortẽ substi
nuit vt mortẽ quã ibidẽ xps substituit ꝓ
nobis ibidẽ redderet. hic martyr iuxta cuã
gelij xpi nõ cupit ꝓphetã pire extra hie
rusalẽ t ita ẽ decẽs solutio q̃ fit in codẽ
loco. Tertiũ ẽ. Xps qr natiuitaꝫ x⁹. vt
ait Aug. exꝑse i sermone de ipso di. Xps
hĩ dr cẽdit letantibus angelis hodie ascẽ
dit ste. exultãtibus illis. Et sic̃ xps lorica
nre carnis assumpsit ad pugnãdũ cũ hos
te. Sic x⁹ sancte humilitatis vestem hũa
nitatis deposuit regnaturus in pace tc.

Quartũ priuilegiũ ẽ. supcelestium re
uelationũ. qr vidit celos apertos vbi su
pra: reuelatis ei archanis tc. Ubi ẽ no
tãdũ q̃ in trib⁹ locis leguntẽ q̃ celi fuerit
aperti. Et. Primo ezechieli penitẽti iu
xta fluuium chobar. vbi daꝫ itelligi q̃ illi
q̃ agunt perfectã pniam. de peccatis stattz
euolant. Scõo Joãni xpm baptizãti in q̃
daꝫ itelligiq̃ mortẽtes statim ꝑ bap^mum euo
ꝑ ar. lant et ipsi. Tertio stephano ꝓ xpo patiẽ
ti. vt deꝫ itelligi q̃ martyres statim etiaz
euolant tc. Undecimus articulus est.
Quib⁹ bñficijs fuit hic martyriũ ditatum. Et reperiunt̃ quatuor. Quor.
Pm⁹ ẽ. Martyrij facilitatio. q: lz xps viaz
martyrij facilitauerit. sm Aug. in smõe
3 de martyribus dum ipse ꝓcessit: tamen
adhuc remanet difficile nõ fuit magnum
si tantũ periculum hostium tantus miles
transiuit. Ideo ceteri. ad hoc trepidabãt:
scientes tantã i pitatem. Sed postẽ⁹ ocat⁹
ste. trãsiuit palã plures alii sunt tu
nõ ẽ tãta ipitas in milite. vñ multũ apo
stolos t ceteros discipulos ad martyriuz
aiauit. Jõ figurat⁹ fuit ꝑ Joab. q̃ ꝑm⁹ ar
mis cepit hiericũ. Sicut iste ꝑ gladiũ mar
tyrij gliaz t ciuitatẽ hierm celestẽ. Se
cũdũ fuit fidei ꝛfirmatio. Fides enim xpiana
ꝑ sanguinẽ martyrij. vt ait Aug. fuit
marie ꝛfirmata. vñ dicunt̃ testes. q: ꝓ fi
dei cõfessiõe aiaz posuerũt iuxta x̃bũ xpi
di. Qui me ꝛfessus fuerit tc. Tertium
fuit thesauri ꝓncipalis ꝛgregatio de me
ritis enim martir⁹ venit ꝑcipue t⁹ thesaur⁹
quẽ i Idulgẽtijs dispẽsat ecclia. vñ beatus
ste. ꝑm⁹ post xpm thesaurizauit ecclias dei
auro melius, q̃ fecerit cõstãtin⁹ de q̃ xps
i euãgelio thesaurizate vob tc. Quar
tuz fuit ecclie illustra⁹. q̃ sub⁹cuta fuit in
paulo. q̃ fuit in ei⁹ lapidatiõe ꝑcipu⁹. q:
testes deposuerũt vestimẽta sua secus pe
des ei⁹. vñ sm Aug. ꝑcib⁹ bti ste. fuit tã
tus doctor ecclie dat⁹ q̃ ꝺ se dicit Ego sũ
minim⁹ apl⁹o⁹ tc. Duodecim⁹ articu
lus ẽ. Quib⁹ dignitatib⁹ istud martiriuz Le⁹ ar:
fuit sublimatũ. Et ponunt̃ quatuor digni
tates. Quar. Pm⁹ ẽ dignitas leuite. q:
b. ste. fuit appellat⁹ leuita. eo q̃ sublimat⁹
dignitate diaconat⁹ ad quẽ ptinet eucha
ristiã ministrare sicut ad sacerdotẽ cõsecrare
qõ qdẽ misterũ angelis nõ ẽ ꝛcessum, iu
xta illud apli ad hebr. hẽmus altare de. q̃
cdẽ nõ hãt ptãm ẽ q̃ tabernaculo deseruiũt
t ꝑ ꝛsis min⁹ ministrare Scõa ẽ ꝓphetie
q: dr plen⁹ spũ scõ. q̃ futura docet. vñ dñs
ait de eo in Mda. Et q̃ ventura sũt nũcia
bit vob. Tertia ẽ discipulor⁹ q̃ tãto ex
cesserũt alios sanctos sequẽtes. quãto xpi
medũ vicini⁹ peperũt. lz Dio. de angeli
ca yer⁹. sic̃ ipse explificat de ordib⁹ ãge
lor. vñ discipli i ecclia militãti fuerũt i lo⁹
cherubin in triumphanti ãt. vno tantum
me⁹ a xpo distarunt tc. Quarta virgi
nitas fuit angeli. sicut angeli in hoc mũ
do. s. ministrantes semper vident faciem
patris tcste domino in euangelio. Sic
beatus stepha. vidit i hoc mũdo facie dei
uinam vt innuit. ei⁹ histo⁹. qñ vidit ieſus

ſanctē a dextris virtutē dei. q̄ fieri nō potuit ſi cum nō vidiſſet ad eius dexterā ſtare: vt vī. Iſtud cīm p̄uilegiū nō inuenitur cē ꝯceſſum. niſi Jacob q̄ ſō ē vocatus iſrael. Et moyſi. qui palam ⁊ nō per enigmata dēū videbat vt habet̄ i nūeris. Et Joanni euāgeliſte quādo in cena fuit ei euangelīū ita ſubtiliter reuelatuz. Et b. ſte. hic. Et beato paulo in raptu ⁊c̄.

Tertiusdecimus articulus ē. Quibus beatitudinib⁹ fuit iſtud martyriū remūeratum. Et ſi ꝑſideremus remunerationes dicuntur quatuor. Quar. Prima ē domus in qua fuit collocatus. Secunda eſt thronum in quo fuit ſublimatus. Tertia ē veſtis qua fuit ornatus. Quarta ē diadema quo fuit coronatus ⁊ mirabiliter ornatus. Primo dico q̄ eius dom⁹ fuit celū ēpyreum. q̄ dicitur in apoc. dei templū. vbi dī de martiribꝰ q̄ erant ſacerdotes dei. ꝑpetuo i tēplo eiꝰ. vñ ps. Beati q̄ habitāt i domo tua ⁊c̄. Sz i iſta domo ſūt mānſiones plures iurta verbū domini in Jo. in do. pa. m. mānſiōes multe ſūt. Vbi ſūt quatuor manſiones p̄incipales. Prima Jerarchia ſupcelestis vbi reſident tres p̄ſone diuīe ⁊ tres celeſtes ārū p̄ria citra ſuā viſionem. b. ſte. habitator vñ dicitur in apoc. Qui vicerit faciā illum colūpnā in templo meo. ⁊ foras nō egredietur quod ē ꝑpriū ierarchie ſuprēme cui ſps ſemp aſſiſtunt: q̄ ſpūs duarū inferiorum yerar. ſunt adminiſtratorij: vt patet per Dio. ideo vincētibus. i. martiribꝰ uidet̄ cē p̄miſſa. Secūdo thronus fuit de iaſpide ⁊ ſaphyro. talis eſt thronus chriſti. vt vidit ezechiel. qñ vidit ſimilitudines pueri in throno. Et in throno xp̄i ſedet beatꝰ ſte. q̄ p̄ius habuit victoriā martyrij. Et xp̄s dicit. Qui vicīt dabo ei ſedere i throno meo. Deus cīm ſedet ſuper cherubin ⁊ ſup thronos. Et iō iſti victores vſq̄ ad ſeraphyn exaltati ſunt. Tertio veſtimētū quo fuit ornatus fuit album dī ibi. qui vicerit ſic veſtiet veſtimētis albis. Iſte color ē ornamentum cuiuſq̄ ſupnorū. ideo dī vbi ſup̄a in apoc. q̄ exercitus q̄ ſunt i celo ſequebant xp̄m in veſtimentis albis q̄ iſte color maxime participat lucez ⁊ nil q̄ eoꝝ tenebras. Ideo ita perfecti ſanctos qui ſunt lucidi: ⁊ ita damnatos qui ſunt tenebroſi. Simil̄ martyribꝰ date ſūt ſtole albe: q̄ flamma martyrij coꝝ animas ſunt purgate vbi dī in apoc. q̄ inferiores ꝑpter v̄bum dei date ſunt ſtole albe.

Quarto. Diadema ſeu corōa qua fuit coronatꝰ q̄ fuit mīripler. Pꝰ corōa aurea que debet legitime certātibus p̄miū ſubſtātiale ⁊c̄. Secūda ē aureola ſicut archa teſtī duplici corona fuiſſe ornata.

Sz tripler eſt aureola que eſt p̄uilegiū accidētale. Quar. Prima ē Doctor ⁊ iſtam habuit bea. Ste. q̄ fuit doctor maximus: vt pz in diſputatione.

Secunda eſt: Martyrū. Et iſtā habuit. q̄ p̄imus martyr vt patuit. Tertia eſt virginū. Et de iſta ctiaz pie creditur habuiſſe: q̄ cuſtos viduar fuit. Tū q̄ xp̄us nō cōſueuit niſi virginibus tanta magnalia reuelare vt pz in iouane euangeliſta. ⁊ paulo. quorū utrūq̄z dicitur virgo fuiſſe. Nō aūt beato petro tātum. Beato autē Ste. xp̄s maxima reuelauit ut patuit quādo ſibi in via deitatē oſtēdit. Cuius aſpectu ſancti i patria ſunt beati. Quaz nobis concedat xp̄s dei ⁊ virginis filius. Amē.

De eodem ſermo ſecundus.

Lapidas eos qui ad te miſſi ſūt ⁊c̄. ma. 23. ca. Verbum ꝑpoꝰ eſt verbū domini ad ciuitatem yeruſalem conquerētis de in matura morte huius p̄othomartiris. b. Ste. In quo quidē verbo duo oppoſita demoſtrātur. Primū ē. Humana negtia populi iudaici iniqz interficiētis. Cū dicit. Lapidas. cos ⁊ c̄. ſilicet ſanctos. De qbus logtur apo. ad hebr. Lapidati ſunt ⁊ c̄. Secundū eſt diuina clemētia xp̄i ſuum mittentis p̄o ſalute occidentiū tranſmitentis. Cum ſequitur. Qui ad te miſſi ſunt. i. xp̄i diſcipuli quando miſſi fuerunt ut omnes adnuptias conuocarent ut dicitur in ma.

Circa malitiā iudeoꝝ quę fuit im. b. Ste. conſummata inſiſtendo. Sunt de eius martyrio. ſ. plures articuli declarandi. Quorū Primus eſt. Quale fuit eius martyrium. Dicit. b. Luc. in actī. q̄ fuit a iudeis lapidatus: q̄ confitebatur dīm ieſum xp̄m. Iſtud enim ſupplicium fuit ei contra legem inflictuz. Qui lex p̄cipit tātum quatuor: gña hoīum lapidari. Pꝰ. ſ. Sacrilegos: vt pz in contactu mōtis ſynay in ex̄o. iō Achor. fuit a ioſue lapidatus: q̄ de conſecratis dño fuerat furatus Sacrilegium cīm eſt ſacrorum violatio.

Secundo blaſſemos vt habet̄ deut. ⁊ leuitici. 24. Tertio in diuinos vt habetur ibidem. Quarto Adulteros. vt pz in leuitī. 20. Sz. b. ſte. ñ fuit p̄ꝰ ſacrilegꝰ imo ſacrorum, miniſter fidelis. Et ideo p̄imus fuit de ſeptem diaconibus in miniſterium ab apoſtolis electus actī. 6. caꝰ.

Secundo non fuit blaſſemus. ſed laudator dei ſemper magnus vt pz. Tertio non fuit iniuinus ſed ſpūſancto plenus vt i duo patent in actī. Quarto ſi fuit adulter. imo vt creditur ꝟgo puriſſimꝰ ⁊ ideo fuerit ad regimen ⁊ cuſtodiam viduaꝝ ⁊ mulieꝝ fideliū deputatꝰ ⁊c̄. Et iō illud ſupplicium fuit ei iniuſte inflictum.

Sed quare nō infertur hodie illud ſupplicium. Nec ſacrilegis qui ſymoniaz cōmittunt. Nec adulteris qui fidem ꝓmiſſam frangunt. Nec blaſſemis qui nomen dei polluūt. Nec in diuinis qui opa ſacrilega et ſortilegiū faciunt ⁊ alios ad hoc inducunt. Rñdetur q̄ ideo non fit. q̄: qđlibet iſtorum nūc tpis non ſit maius peccatum. q̄: quanto lex euangelica ē perfectior ipſa moſayca: tanto maius peccatum eſt legem euangelicam non obſeruare. Sed hoc ē ꝓpter miſericordiā dei declarandā. q̄: xp̄s pepercit mulieri adultere. Aut ꝑpter iniuſticias in iudicibus declarandas. q̄: qđlz illorum eſt maiꝰ peccatum q̄ ſit furtum ꝓ quo non obſtante dei miſericordia inducitur mō ſuſpenduz.

2ꝰ arti. Secundus articulus ē videre. Sit. b. ſte. fuit p̄imus martyr vt dī. Et hic dī q̄ in ſcriptura habemus quatuor tempora. Quor. Primū fuit tempus nature i quo fuit Abel primus martyr: q̄: fuit in odium dei a fratre interfectus. Secūdum fuit tempus legis ſcripte per moyſem in quo p̄imus martyr fuit Abi malech ſacerdos quē occidit ſaul. eo q̄ conſulerat dīm p̄o dā. ⁊ deinde omnes ſacerdotes dñi. vt legitur ibi. 1. R. xxii. cꝰ. Tertium fuit tempus ꝑphetarū in quo ꝑimus martyr fuit Zacharias filius ioiade: vt habet̄ ex textu ſcripture. quē occidit rex iuda inter templum ⁊ altare. Quartum fuit tempus gr̄e in quo ſertupliciter martyria inueniuntur. Et. Primum fuit martyrium. Innocētium de quo legit̄ i euangelio Mat. Secundū fuit ioannis baptiſte de quo legitur in euangelio marci.

Tertium fuit martyrium xp̄i de quo legitur in omnibus euangeliſtis. Quartum fuit beate Marie virginis. de quo Luc. ſm ꝑphetiam Simeonis. Quintum fuit martyrium b. ſte. De quo dī in actibus. Sextum fuit beati iacobi apoſtoli. de quo dī ibidez. Sed quare btūs ſte. dī ꝓthomartyr. cum ſit ex iſtis penultimus. Dic dan̄ quatuor rōnes: Quar. Prima eſt: q̄: eius martyrium fuit primum poſt nouuz teſtm cōfirmatū teſtamētum enī xp̄i morte cōfirmatum ē. vt apoꝰ ad hebr. ix. cꝰ. Et iō nouī teſtamēti mediator eſt vt morte intercedente in redemptione earū p̄euaricationuz que erāt ſub p̄iori teſtamento ⁊. ⁊ hoc eſt q̄ cetera teſtamenta in morte confirmātur. Secunda ē: q̄: ꝑmus ꝓ fide xp̄i mortem ſubſtinuit. Ceteri autem ꝑpter alias cauſas vt pz de io. bap. q̄: ꝑpter herodiadez mortuꝰ ē q̄: dicebat herodi nō lz tibi hoc vxorez fratris uti. Et iō paſſio ⁊ tormentū alt quando non facit martyrem: ſed eā quare q̄: fides ē cauſa quare vocātur martyres. Tertia ex̄q̄: p̄imus ex martyrio volauerit ad celum q̄ ē priuilium. ſ. martyrū: q̄: oēs ante xp̄m inuenerunt ianuaz clauſaz paradiſi: ſed aperta fuit ꝑpter paſſionem xp̄i ⁊c̄. Quarta ē: q̄: baptiſmus ſanguinis de quo dī in apoc. in ipſo hūit efficaciam. q̄ baptiſmus liberat taz a pena ſenſus q̄ a pena damni. Tertius articulus eſt. Que fuerunt illius martyrij p̄milia. Et dī q̄ illud martyrium hūit quatuor p̄milia in ſua ꝑmittate. Primuz

3ꝰ arti.

quoz ē q̄ ĩmediate consecutus ē principē militie nostre i bello periculosissimo. ⁊ iō ei ē magis carus ppca ecclia solēnitatem huius solēnitati xp̄i ĩmediate adiunxit. q: qui sequitur cum non ablat in tenebris.

Scōz ē: q: in acie martyruz tā q̄ dom⁹ milco. fuit prim⁹ ordinatus ⁊ primus pugnauit ⁊ fuit primus huius militie princeps. Tertiū ē: q: ciuitatem regni celestis prim⁹ martyr bello acq̄siuit. q̄ aliqs de exercitu suo. ⁊ iō factus fuit princeps regis regni celestis. sicut Joab regis dauid

Quartū ē q: ciuitatem inferni in qua lucifer regnabat. primo pcussit tanq̄ ei⁹ laudando. ⁊ suis successoribus man⁹ luciferis cuacuando. Jō data ē ei hereditas lata in terra viuētium. sicut dauid q̄ pcussit goliā ⁊ turbauit philistheos vñ adept⁹ ē regnum p⁹ R. ⁊c. Et ita ex prio principatū. ex 3⁹ principatū. Et 4⁹ regnū. q: oēs heredes viuentiū. sunt heredes regni celoz. sicut Ioab regis dauid. Quartus articulus ē. Que sunt illius martyrij bñficia. Et ponūt quatuor. ℙ⁹ quoz est. q: sicut structura ecclie ⁊ fidei catholice fuit i xp̄i sanguine fundata. Sic fuit p sanguinem martyz confirmata. In cui⁹ figura dicunt ola sacra noue legis in sanguie agni xp̄m p̄figurant ⁊ tauroz ⁊ arietū p̄ficiebant. Scōm ē q: p illud martyriū fuit ecclia inestimabili thesauro ditata. de q̄ thesauro dant ĩdulgētie ad penas purgatorij dimittēdas. sicut alicui ciuitati remittunt exactiones ex merito militū p suo rege morientiū ⁊c. Tertiū ē q: p illō martyriū fuit militia ecclie ad mortē suscipiēdam more elephantis. ex aspectu sanguinis alata. q: exemplum virtutis sibi ppositū fideles hortes imitāt xp̄o teste. Qui facit ⁊ docet. hic magnus vocabit in regno celoz.

Quartū ē q: p illud martyrium fuit ecclesia iocunditate pcioso illustrata. Q: saulus q̄ postea vocat⁹ ē paul⁹. fuit custos vestimēto: lapidātiū. b. ste. ex psecutor doctor ecclie fuit: vt p3 in act. q: sm Aug. seuiēs plus oibus p̄dic⁹ bti ste. ⁊ tūc victus fuit paulus. q: ecclaz mirabiliter illustrauit

vñ de morte bti ste. fuit ꝓpletuz illud p̄s. ℙ pciosa in ꝓspectu dñi mors scōz ei⁹. Et bñ fuit pciosa. vñ meruit tot ⁊ tanta bñficia. Quintus articulus ē. Que sūt huius martyrij collata ꝑmia. Et dicit q: iter alta ꝑmia ē q: eius aia scā recto tramite ad celū volauit. ⁊ iō ante sūm trānsituz celos aptos vidit. Sz intelligēdū q: i sacra scriptura inuenit celū fuisse aptū ꝓbis quatuor. s. ℙ⁹ ezechieli penitēti iuxta fluminū cobar vbi dat nobis documentū q: illi q̄ de peccat⁹ facūt verā pfectaz pniam statiz ad celos euolāt. Sz rari hmōi inuenīt ⁊c. Scōo Joāni xp̄m baptizāti i iordane vbi dat documtū q: moti i hoc cētia baptismali statiz celos euolāt: vt pueri post baptismū statiz decedētes. Tertio Stephano p xp̄o morientī vbi habet ēt documētū q: martyres statiz celos euolāt. Quarto Joāni euangeliste in insula pathmos p xp̄o tribulatiōes patienter tollerāti. vbi hēt documtū q: q in suis tribulatiōibus pp xp̄m patiunt. ⁊ viu subsistēt statim celos euolāt. q: in tribulationibus suū purgatorū pficiūt. iuxta illud p̄ bū in patiētia nra po. ant. ve. Sz q: per bap^m vel martyriū nō possum⁹ cōmūiter euolare. opz nos p patiētiā intrare. sicut ait apo⁹. Nos āt salui erimus. sic tñ quasi p ignē. Vbi nota. q: gaudiū ⁊ ꝓsolatio huius secli. sm glo. ē ipunita negtia. vt luxuriari: vagari in spectaculis: ebriositate: igurgitari turpidine fedari: nil male pati: ocia in rex habūdātia: in pace carnis: in securitate marie mētis agere: ⁊ nō castigari: fame aut belli timore vel morte grauari vel aduersitate ⁊c. Reuera vt dicit glo. erga illū q̄ tali fuerit ꝓsolatiōne ⁊ gaudio. potius de⁹ exercet iusticiā q̄ misericordiam. ℙ magna enī misericordia ē negtiā ipunitā nō relinquere. ne gaudiū sit in seculo. ⁊ ne cogat deus in extremo exire illū vānare. Jō pp quatuor cās pmisit diuina bonitas bti ste. lapidari. Et. ℙ⁹ imo q: vtiles sūt lapides ad struendū viā carnis luxuriosaz. ⁊ ĩmisditiā supādam. iō dī act. 14. p multas tribulatiōes oz intrare regnū dei. Tribulatiōes enī sūt. q. qdam

lapidem. Scōo q: poptimi sunt ad hedificium spūale ꝓstituēdum ℙ Abac. 7. assumi iam̄ vir sapiēti q hedifi. do. s. supra petrā. Tertio q: idonei sūt ad circūcisionē faciēdā. q: per ipsos circūcisus fuit. b. ste. ab oi penalitate. s. fame siti ⁊c. exo. 10. delphora tulit acutissimā petram ⁊ circūcidit filium suū in synagoga. hodie. b. ste. cū lapidibus circūcidit ⁊c. Quarto q: necessarij sūt ad fabricandum coronā celestis glie. vñ ps. ℙ posuisti ĩ cap. ei⁹ coronā o lapi. pciosū ⁊c. Btūs igit ste. cōsiderans lapidū vtilitātē ⁊ scies suggere mel de petra acerbitatem: martyrij subsistere nō potuit patienē. iō dicit btūs Ja. Btūs vir qui suffert temptationem. quia cum probatus fu. accipite coronā. vite q̄ repromisit deus diligentibus se ⁊c. Quam nobis concedat iesus xp̄us dei ⁊ virginis filius. Amē.

Sermo tertius de eodem.

Stephanus plenus gra ⁊ fortitudine faciebat signa ⁊ ꝓdigia magna in populo act. vij. cap⁰

Scōm doctrinā. b. Aug. Aliqua opa xp̄i fuerūt mirabilia in qbus solūmō ē ad mirabilis. vt mirabilia fuē ptāto. Aliqua opa xp̄i fuerūt mirabilia in qb⁹ a nobis ē imitabilis. vt ⁊tutes. Et hec opa cōi cauit oibus fidelibus. ℙ⁹ solū sctis ipm pfcē imitantibus. Et q: btūs ste. fuit xp̄i verus imitator. iō cōicauit ei nō solū opa mirabilia: sz imitabilia. Et sm hoc scitas b. ste. in v̄bo. ꝓposito de epistola accepto. dupliciter cōmendat. s. ℙ primo quātū ad opa imitabilia. Cū dī. Stephan⁹ plenus gra ⁊ fortitudine. Iste sūt ⁊tutes i q bus a nobis sunt sci imitādi. q: de plenitudine xp̄i oēs acciptūt gram pro gra: vt ait btūs Jo. ⁊c. Scōo quātuz ad opa mirabilia. Cū sequtur. Faciebat ꝓdi. ⁊ signa magna in populo. Ista sūt opa mirabilia. de quibus ait dñs i marco vl⁰ dī. Signa aūt eos qui crediderint. hec sequentur: In nole meo demonia ejcient. linguis loquent nouis ⁊c. Circa opa. b. ste. imitabilia. q̄ sunt nobis magis necessaria insistere. Est sciendū q: b. ste. ō fortitudine simpliciter cōmendat. Jō de fortitudine ad eius laudē sunt septē articuli declarandi. Quoz. ℙ primus ē. Quid ē fortitudo. Et rādet q: accipit quadruplicit̄ in scriptura. ℙ primo p ⁊tute q̄ dat aie vt possit resistere inimicis. hz cos nō vincat: vt ē impugnabilitas. sicut aliqs dī fortis qñ supari nō pt. ⁊ hec ē ⁊t⁹ pseuerātie. p quā aia rōnalis cū suis viribus ꝓuenit cū angelis resistit aie sensitiue ipam impugnanti cū viribus suis sensitiuis in qb⁹ conuenimus cū brutis: vt supari nō possit. Mā inimicitia ꝓtinua ē iter ⁊tutes intellectuales volētes hoies surrū erigere. ⁊ bestiales inclinātes deorsum. vt ait apo⁹ Caro concupiscit aduersus sp̄m ⁊c. Secundo mō. p ⁊tute q̄ dat aie nō solū ad resistēdū: sz ēt ad supandū illos inimicos. q: fortior ē q̄ pōt illos inimicos supare. q̄ ille q̄ soluz pōt se defendere. Et tūc vocatur cōtinentia. q: p ipsaz passiones sup sicut p pseuerantiā ipas tollerat ⁊c. Tertio mō. p ⁊tute q̄ datur aie ad difficilia p ficienda sicut in agonistis. Mā circa facilia null⁹ laudat de fortitudine aia autez mlta difficilia hēt aggredi. q: oēs ⁊tutes sunt circa bonū difficile. Quarto mō. p ⁊tute q̄ datur aie vt secura ad recipiēdum bonā mortē vt dī. Aristo. q: ille ꝑncipaliter ē fortis. q ē ip auidus circa bonā mortē. Et illo mō. p ꝑtic accipit fortitudo. Et de hac ꝑncipaliter. b. ste. ꝓmēdat. Tū q: circa bonā mortē suscipiendā. p xp̄o ꝑm⁹ fuit. Tū q: ꝓtra volētibus eā iferre nō declinauit. Tū q: intrepidus nō dubitauit cū celos aptos videret. Tum q: nō tracūdus p⁹ interficientibus ꝯorauit. Iste quatuor acceptiōes fortitudinis fuerunt i veteri testamento figurate in quatuor viris qui fuerunt de fortitudine comenda ti. s. ℙ primus fuit Judas machabeus qui inimicis israelitis resistit potentissime. licet eos non potuerit extirpare. vt legitur in libro machabeorum. ⁊ ita est de perseuerantia. qui solum patitur ⁊ non superat passiones ⁊cetera.

38

Secundus fuit Gedeon qui nō solum hostibus restitit: sed etiam penitus effugauit. vt legitur in libro iudicū. Cui ab angelo fuit dictum dñs tecum virorum fortissime q: dominus iuuat omnem contra vitia pugnantem viriliter. Tertius fuit Dauid qui difficilia fuit agressus: & ip̄e manu forti interp̄etatur: q: i° modo de fortitudine multipliciter cōmendat: vt p3 in morte goliad: q: arduum est contra gigantem pugnare ideo ex hoc fuit trāslat⁹ ad conspectum regis vt dare intelligi. qd̄ idem spūaliter fit de illis qui difficilia virtutum agrediuntur. Quartus fuit Sanson qui ipauidus se tradidit libere morti. ad expugnandum inimicos dei.

Sic b. ste. se tradidit morti ad animandum amicos: q: passus difficilis fit securio: qñ per militem bonum fit transitus. De sansonis fortitudine vide in li° iudi^m
2°arti. 16. Secundus articulus ē. Quot sunt modi fortitudinis. que est virtus bene disponens hoiem circa terrores mortis. Et of q̄ sunt quatuor: sm q̄ sunt quatuor genera mortis. que reperiūt in sacra scriptura. s. Prima ē Mors corporalis. que fit per sep̄arationem anime a corpore d̄ qua dicit eccl'. 3. Separat amara mors. Secunda ē mors spūalis. q̄ fit p abnegatōem mundi: vt ingressu religionis de qua dicitur mortui estis ⁊c. ad col. 3°. q: tales mortui sunt seculo. Tertia ē spūalis que fit per sep̄arationem a deo. de qua ait dominus in euangelio. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Quarta ē eternalis de qua dr apoc. q̄ in stag° ignis ⁊ sulphur ē: ⁊ hec ē mors secunda. Sic etiaz sunt quatuor gña fortitudinis. Prima ē circa terrores corporales mortis reddēs hoiem virtuosum. sicut miles dr fortis. qñ potius vult mori in bello q̄ fugere. non timens tñ mortem quantū actum virtuosum. Sic. b. ste. preelegit mortem añq̄ fugere xp̄i confessionem ⁊ sic de alijs martyribus q̄ fuit valde laudabile ⁊ dato q̄ vitam alias non sparet. Qñ de illa mortem elie3arus scripta cōmēdat in libro machabeox: q: elegit pure gliosaz mortem q̄ odibilem vitam in transgressiōe legis diuine. Et alter machabeus dixit se prius velle mitti in infernuz q̄ legem dei relinquere. Secunda ē circa mortē ipsam quando aliquis nō timens morti oia talia reliquit: sicut fecerūt apli quorum p̄ceps dixit xp̄o. Ecce nos reliquimus oia ⁊c. de qua loqtur apo⁹ ad hebr. q̄ fi
5 cti fortes facti sunt in bello h⁹. s. mūdi cōtra ipsos pugnando ⁊c. Tertia ē circa mortez spūalem ⁊ hoc ē alijs oppositā: q: sicut in alijs ille qui minus timet est fortior. Sic hic ille qui plus timet ē fortior: q: magis ē timenda dei offensa q̄ mors corporalis: vel talis vel eternalis scōm Ansel. Et ad istam fortitudinez xp̄s discipulos iducebat di. Estote for. in bello.

Quarta ē circa mortem eternalem: vt nullo timeat tñ mortē ⁊ penas eternales q̄ p ipsis vitandis bonū faciat: vel a malo caueat p̄incipaliter. s3 p̄pter solam diuinam dilectionē. q: sm. b. Ansel. q̄uis qs sciret se dānandum adhuc debet bene facere si ē fortis hac fortitudine. imo vellz magis dānari de obediēdo q̄ saluari nō obediendo. De illa fortitudine dr i cañ. Fortē ē vt mors dilectio. imo ē s3 plures q̄ mors eterna. q: illam eligerent non solum hoies sancti. sed ēt hoies virtuosi ⁊c.

3°arti Tertius articulus ē. Que sunt bella i quibus virtute fortitudinis idigem⁹. Dr q̄ in sacra scriptura inueniunt quatuor gña bellorum in quibus ea indigemus. Primum ē inter malos hoies ⁊ psonas diuinas. vt qñ infideles insurgūt ad psequendum fidem beatissime trinitatis sicut fuit tpe Machometi. ⁊ hereticox. ⁊ erit tēpore ante xp̄i. Et in tpe talis psecutiōis qlz fidelis debet armari tali fortitudine vt eligant magis mori fidem seruādo. q̄ vincere fidem negando. ⁊ ab ipsa discedendo. Sic fecit. b. ste. non solū illā mortem elegit. s3 ēt seipsum regibus exposuit. De illo bello ait. io. in apoc. q̄ bestia que ascēdebat de abysso. i. añ xp̄s datū est facē bellum cum sctis. ⁊ vincere eos. s. per mortez corporalem. Talem fortitudinē dz habere qlz in desiderio suo mortē vt patiē de

facto. sicut xp̄s p nobis cū desiderio mortē ptulit. s3 qūo substinerēt mortez p̄ xp̄o q̄ volunt viuere sm eius p̄cepta. Scōm bellū ē iter Angelos ⁊ demones: q̄ quotidie iter se pugnāt de obtinēdo regnuz aie nre. ⁊ iō in cogitatiōibus ⁊ affectiōibus i digemus hac fortitudie: vt demonib⁹ mala sua gerētibus resistamus. ⁊ angelis bona suggerētib⁹ fideliter obtēp̄emus. S3 notandū q̄ illud regnū aliqui obtinēt soli angeli. s. qñ alia viuit sm legē dei. ⁊ tūc nō p̄nt mali obtinere. ⁊ tūc aie nre regnū nō ē in ptāte demonū. q: tbi angeli pacis p̄incipant q̄ñq̄z ip̄m obtinēt soli demones. sicut in illis q̄ facīūt semp mala de q̄ bus ait p̄pheta. Bñ aūt facere nesciant. Q̄ñq̄z āt obtinēt ip̄m vterq̄z. sicut illi qui exima pte faciūt locū. ⁊ ex alia ma^m. ⁊ tūc aie regnū ē seditiosuz. ⁊ in maxima discordia. de hoc dicit Helias in. 4. R. Usque quo claudicatis in duas ptes. Q̄ñq̄z autē obtinēt ip̄m neutri. sicut tepidi. q̄ lz a malis caueant. tñ bñ facere renuūt. qbus dr apoc. vt oēs frigidus vel calid⁹ ⁊c. Tertiū bellū ē iter partes aie rōnalis p quas sumus similes angelis ⁊ ālales qbus bestijs assimilamur. q: q̄lz pars vult regnū aie obtinere. ille vt viuamus spūaliter ⁊ nō carnaliter. ⁊ in aliqbus solū dñanē rōnales. sicut in viris ptis q̄ nō curāt nisi d̄ celestib⁹ di. cū apostolo. Mea conuersatio i celis ē. In alijs āt dñanē sole ālales. sicut i hoibus carnalib⁹ q̄ nō curāt vbi de his q̄ vidēt ⁊ audiūt. Et iō tales sūt sicut bestie. de qbus ait apo⁹ ad cor. ālalis hō nō p̄cipit ea q̄ dei sunt. In alijs dñanē vterq̄z. sicut i viris i ptis. q̄ curant magis de mūdo q̄ d̄ deo. In alijs c⁹° q̄ magis curāt d̄ deo q̄ de mūdo. ⁊ sic sūt iusti medio criter. De illo bello logtur apo⁹ di. Egro concupiscit aduersus spm ⁊c. S3 q̄ñq̄. quare plus p̄ualent ālales q̄ rōnales. cū sint maioris virtutis quā iste. Rñdetur q: volūtas q̄ regnat in tota aia est cōiter iniqua ⁊ pars iferior. cū tñ deberet ee op positū. sicut nō cēt q̄ daret sup hoies brutis ptātē. De bello āt illo hēt dañ. vbi supra dr egrediar vt p̄liet aduersuz p̄cipes

p̄sarū. q̄ credit malus angelus. S3 quare. Demones cōiter magis p̄ualēt. Dr q̄ q: incole huius regni sūt de pte cor: q: p̄ni naturaliter ad malū sūt. iō dr in ps. q̄ angeli pacis amare flebūt. Quartū bellū ē iter vicia ⁊ virtutes q̄ i ala nra pugnat illis satagentibus ad mala opa. ⁊ illis ad bona sic declarat Amb⁹ de p̄flictu viciorū ⁊ virtutū vt castitas p̄tra immūditiā superbia p̄tra humilitatē. S3 talis pugna nō ē i hoibus p̄fectis. q: virtutes pacifice possident regnum istud. Necesse est in peiorib⁹ quia: vicia totaliter dominantur. licet p̄opter p̄sciaz repugnēt in eis ⁊ faciāt tristes oēs cor: delectatiōes. Scōm ē i mediocrib⁹ q̄ hñt aliqua vicia ⁊ aliquas virtutes: ē ibi pugna. ⁊ sm magis ⁊ min⁹. ⁊ iō indigent fortitudine vt virtutes faciat p̄ualere quātūcūq̄z maiores. De illo bello hēt̄ figura gen̄. qñ esau ⁊ iacob in vtero matris pugnabāt: q: q̄lz virtus cū op⁹ vicio in interiori pte aie nre. antequā actus exeat exteri⁹. q. nati. Pa pugna figurata fuit p illā qua caldei pugnauerūt. qñ tēplum dei destruxerūt ⁊c. 2a p pugnā q̄ pugnauerūt filij israel. q̄ erāt spūales p̄tra caldeos. q̄ totaliter erāt ālales ⁊c. Tertia per pugnā q̄ pugnauerūt filij israel. i. angeli dei contra philistim. i. contra demones.

Quarta p pugnā qua pugnauerūt filii israel p̄tra amalech. q: sicut illa victoria fuit p̄sumata p virtutē ozonis. sic virtutes p̄ualēt aduersus plura vicia p sublimitatem sursum actionis in deum ⁊c.

Quartus articulus ē. Ad qd ordinat 4°art.
virtus fortitudinis. Et dr q̄ ad saluādum vniuersitatē hoīm inimicitias: vt p3 in ciuitatib⁹ quarū vniuersitas saluari non p̄t. nisi hēret illi milites fortes. q̄ p̄tra inimicos mortis piculo exponerēt. vt declarat Aug. de romanis in li° de ciui. dei.

Intelligendū ē tñ q̄ quatuor sunt ierarchie. Quox. Prima ē tearchica diuinax psonax. Scda ē angelica nouē ordinum. Tertia ē ecclīastica septē ordinum. Quarta ē monastica potētiarum plium in ala nra. Et q̄lz fuit saluata per virtutē fortitudinis ⁊c. Pa qdez tbi arti

cha. quando lucifer insurrexit cōtra eam volens ascendere ad diuinam equalitatem ⁊ reguare. pro deo: vt habetur in ys. vbi dixit lucifer Ascendam in celum ⁊ ero similis altissimo. tunc enim per diuinam fortitudinem fuit inde iectus. ideo dicitur in iob. si habes fortitudinem ⁊c. ⁊ sequitur disperde superbos. Et alibi dicitur de deo. Nunquid manus eius contexit superbum: Secundo fuit saluata per eum ierarchica angelica. quando michael. ⁊ angeli eius preliabantur cuz draconem: vt habetur in apoca. Et ideo quia omnes nō fuerunt fortes draco tracit tertiam partem stellarum: vt habetur ibidē. Ideo dicit ps. angelis remanentibus benedicite deo omnes angeli eius potentes virtute. Tertio fuit saluata ierarchica ecclesiastica: quia eni in principio habuit plures validos inimicos. iō tūc fuerunt missi martyres. tanquā fortissimi milites quoz prim⁹ fuit. b. ste. q p⁹ illud bellū ē aggressus: nec alij trepidarent ⁊ sic ecclia ō nāb⁹ hostiū p eos saluata ē. Quarta ē. Monastica saluat̄ p istā vtutē fortitudinis. qñ aia valde resistit suis inimicis volētib⁹ eā possidē: vt mūdo carni ⁊ dia⁹ iō dicit btūs petrus. Aduersari⁹ vr dia⁹ ⁊c. ⁊ segtur. Cui resistite ⁊c. Quintus articulus ē. Que sūt. ppietates hoīs hñtis fortitudinē. Et dr q sunt quatuor. 5⁹ art.

P⁹ ē. Perfectio cognitiōis: qz soluz ille cognoscit quātū bonū ē. bonū vtutē. qz alijs vr modicū. sed ei vr vtiqz magnū qz nō solū alia. sed ⁊ vitā suā. q ē sibi carissima deret pp illud bonū. Ad illā fortitudinē hñdā xps aiabat discipulos suos dī. Nolite timere eos q occidūt corpus ⁊c. Et si eā occiderēt forte daret eā p vtute. scōz q haberi pōt ex dictis Anselmi.

Scōa ē. Perfectio detestatiōis: qz solus iste peti maculā. detestat̄ q̄tū ē detestāda. qz pius vult amittere vitā q̄ incurrere culpā. vt hētur de Susāna in dan. xpo. Et si auferetur vita alienō peccaret. sed pius vr sicut dz velle ola creata cohibilari sm Ansel. in cur de⁹ hō ⁊c.

Tertia ē. Perfectio dilectiōis. qz minime diligit seipz. ⁊ magis diligit bonum dei. q ē bonū vtuē. qz prius vult seipz perdere q̄ tale bonū. ⁊ iō dicit dns i euāgelio Qui diligit aiam suā pdet eam ⁊c. Et. b. Aug. de ciui. dei. dicit q radix ciuitatis dia⁹. ⁊ oium malox ē amor sui. Et fūdamentū ciuitat̄ dei. ē dilectio boni diuini

Quarta ē. Perfectio supne erectiōis qz semp cadit firm⁹ ⁊ rectus i bono. ppositō. ⁊ i irruētibus ags tribulationum. ⁊ mētis eliationū. stat nō flex⁹. ⁊ iō ē a philosopho. corpi quadrato assimilat⁹. Et ado viro sapiēti. q hedificauit domū suā sup firmā petrā ⁊c. Sextus articulus est. 6⁹ art. Que sunt malę fortitudies. Et videnē in sacra scriptura quatuor iter alias. Quax

P⁹ ē Fortitudo. Nēbroth. Eui⁹ regni pncipium fuit babel. ⁊ fuit fortitudo crudelitat̄ ⁊ duritie: qz fuit validissimus. venator. i. validus oppīsor hoīuz. coram dño vt hodie sūt tyranni. Scōa fuit. Fortitudo pharaonis. q̄ fuit iniqtatis ⁊ iniusticie. qz iniuste populū dei afflixit sicut faciunt. Judices iiusti. de p⁹ habetur gen̄. De fo hētur ex⁹. Tertio fuit. fortitudo Senecharib. q̄ fuit rapine. qz filijs iuda. fortitudine sua abstulit ciuitates suas. vt faciūt vsurarij pauprib⁹ hereditatē suas. 4. R. Quarta fuit. Fortitudo Nabuchodonosor. q̄ fuit vanitatis ⁊ superbie. de q̄ legit in dan. q⁹ dū gliaretur de sua fortitudine fuit electus diuia vltiōe: sicut diuino iudicio hoīes ō suis diuitijs gliantes cōiter deprimunt iuxta illō ps. Vidi impium superaltatū ⁊ elleuatum ⁊c.

Septimus articulus est. Que sunt p̄mia bone fortitudinis. Et dicitur q̄ communiter sunt quatuor. Quorum scilicet. 7⁹ art.

P⁹ Primum est. Dignitas incomparabilis. qz martyres qui fuerunt fortes dignissimum locum obtinuerunt in templo dei ⁊ illud fuit altare dei. Et ideo dicit Jo. in apoc. vidi sub altare dei ⁊c. inter quos est. b. ste. sicut primus ⁊c. Secundum ē hereditatis inpreciabilis vt regnum celi dat̄ ceteris de gra istis autem dat̄ de debito dī. dño vtī. qui persecutionē patiunt̄ ꝓpter iustitiā quonīā ipox est regnū cx-

lox. Tertiū ē. Manoris ineffabilis. qz dns ipos ithronizat ithrono suo. sic̄ fuit in throno pris collocat⁹. ipos honorās. q̄ ad hoc. tm̄ quātum a patre fuit honoratus. vnde apoc. Qui vicerit faciam illū sedere in throno meo ⁊c. Quartū est. Decoris inobfuscabilis. qz sm Aug. de ciui. dei. priuilegium decoris est martyrum. qz remanebūt in eorum corpib⁹ cicatrices ⁊ signa plagarum supra corpora aliorum glificata. ⁊ ideo in corpore xpi post resurrectionē signa vulnerum remanserūt Et iō qz. b. ste. fuit primus istox illa quatuor premia. primo. possidebit preter illaz felicitatem que ē cōis oibus sanctis alijs Ad q̄ vos perducat xps ihesus dei ⁊ virginis filius. Amen.

In festo beati Joannis apli ⁊ euangeliste. Sermo primus.

Dilect⁹ mihi ⁊ ego illi. q pascit inter lilia. donec aspirent dies ⁊ inclinent umbre cañ. 3⁹ cap⁹.

Quia. b. Jo. cuāgelista priuilegio amoris precipui ceteris amplius meruit honorari a dño: vt testatur. b. Bzego. Jecirco ad extollenda ipsius preconia conuenienter assumitur verbum illud. In quo q̄dem verbo quadrupliciter describit. Et.

5 P Primo. Et inflamatus virtute charitatis inextinguibiliter incendente. s. Cum premittit. Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi. qz amor non pōt esse iocundus. nisi sit mutuus. sm Ricar. Ad perfectam aūt amicitiam requiritur mutua reflexio amoris vt dīt philosophi. Et iō dicit Ricar. de tri. q perfecta charitas esse non potest nisi sit q amorem rependat. ⁊ qui impēdat. Et qz. b. Jo. amorem xpo impēdebat. iō quo ad ipm dicit. Dilectus me⁹ mihi. dicente xpo. Jdeo xps ei amorem rependebat dī. Et ego illi. vt vere dicere potest illud cañ. 7. Ego dilecto meo. ⁊ ad me conuersio eius. primus eni xps dilexit suum discipulum ⁊ postea discipulus magm. Et ideo xps. primo premittit suam affectionem. Et so subiungit discipuli cōuersionem. qz dicit in prima canonica sua. c⁹ 3⁹. Diligamus dominum quoniam ipse prior dilexit nos ⁊c. Secundo. Ut decoratus puritate imaculabiliter remanente Cum subiungitur. Qui pascitur iter lilia. Lilium enim est signaculum virginitatis: vel virginale. eo q est flos. qui suū vigorem maxime cōsumat. Et qz castitas virginalis est dispositio optima ad fruitionem. ideo dr. Qui pascitur inter lilia. Unde qz anima btī Joānis in medio virium sensitiuarum ad iparitatem naturaliter stimulat̄ fuit florida puritate candidata: vt de ipso dī. xps cañ. ij. Sic̄ lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Dicuntur eni vires sensitiue filie. qz animā rōnalem cruciat in suo ptu. assidue cōtendentes: sicut proles femina solet esse magis cruciatiua q̄ masculina. Tertio. vt illustratus veritate inobfuscabiliter radiante Cum sequitur. donec aspiret dies. Aspiratio nāqz diei est in aurora in qua lux est. ⁊ notitia matutina ⁊ qz btūs Jo. i notitia vespertina: que est notitia rex in p prio genere. vt docet Aug. super gen̄. fuit exercitatus. donec reuelationes diuine venerūt. que eū sublimauerunt vsqz ad notitiam matutinaz que est notitia rerum i verbo. sm eundem Aug. Jdeo dr. Donec aspiret dies. Exordium matutine notitie in preclara reuelatione: vt p vita. b. Jo. dicatur in hoc seculo illud gen̄ j. Factum est vespere ⁊ mane dies vnus. qz sicut ceteri in hac vita habent tantum notitiam vespertinaz. ⁊ i alia matutinā. tanq̄ in duobus diebus. Sic ille tanquam in vno die. i. vespere ⁊ mane. i. notitiā vespertinam ⁊ matutinam habuit vt angeli in die sue creationis. Quarto. Ut preseruatus a morte inexcitabiliter demigrante. Cum postponitur. Et inclinētur umbre. Umbra enim comparatur morti. Sicut enim umbra non est nisi priuatio lucis. sic mors non est nisi priuatio vite. vnde in ps. Si ambulauero i medio umbre mortis non timebo. quia tu mecū es. Vita autem umbra fuit inclinata. i. consumpta quoniam immortalitas fuit

cha. quando lucifer insurrexit cōtra eam volens ascendere ad diuinam equalitatem ⁊ reguare. pō deo: vt habetur in ys. vbi dicit lucifer Ascendam in celum ⁊ ero similis altissimo. hunc enim per diuinam fortitudinem fuit inde eiectus. ideo dicitur in iob. si habes fortitudinem ⁊c. ⁊ sequitur dispergde superbos. Et alibi dicitur de deo. Nunquid manus eius contegit superbum: Secundo fuit saluata per eum ierarchica angelica. quando michael ⁊ angeli eius preliabantur cuz draconc: vt habetur in apoca. Et ideo quia omnes nō fuerunt fortes draco traxit tertiam partem stellarum: vt habetur ibidē. Ideo dicit ps. angelis remanentibus bene dicite deo omnes angeli eius potentes virtute. Tertio fuit saluata ierarchica ecclesiastica: quia cui in principio habuit plures validos inimicos. iō tūc fuerunt missi martyres. tanquā fortissimi milites quoz prim⁹ fuit. b. ste. q p⁹ illud bellū ē ingressus: ne alij trepidarent ⁊ sic ecclia ō nālb⁹ hostiū p eos saluata ē. Quarta ē. Monastica saluaē p istā vtutē fortitudinis. qui alia valde resistit suis inimicis volētib⁹ eā possidē: vt mūdo carni ⁊ dia⁹ iō dicit bt̄us petrus. Aduersari⁹ vr dia⁹ ⁊c. ⁊ sequtur. Cui resistite ⁊c. Quintus articulus ē. Que sūt pp̄ictates hois hñtis fortitudinē. Et dr̄ q sunt quatuor.

5⁹ art.

Pa ē. Perfectio cognitiōis: q: solus ille cognoscit quātū bonū ē. bonū vtuē. q: alijs vr modicū. sed ei vr vtiqz magnū q: nō solū alia sed ⁊ vitā suā. q ē sibi carissima deret pp illud bonū. Ad illā fortitudinē hñdā xp̄s aiabat discipulos suos di. Nolite timere eos q occidūt corpus ⁊c. ēt si eis occideret fortē daret eā p vtute. scōz q haberi pōt q dictis Anselmi.

Scōa ē. Perfectio detestatiōis: q: solus iste peti maculā. detestaē q̄tū ē detestāda. q: pius vult amittere vitā q̄ incurrere culpā. vt hētur de Susāna in dan. q: et si auferetur vita alienō peccaret. sed pius vr sicut dz velle ola elemēta creata annihilari sm Ansel. in cur de⁹ hō ⁊c.

Tertia ē. Perfectio dilectiōis. q: minime diligit sepz. ⁊ magis diligit bonum dei. q ē bonū vtuē. q: prius vult sepz pdere q̄ tale bonū. ⁊ iō dicit dns i euāglio Qui diligit aiam suā pdet eam ⁊c. Et. b. Aug. de ciuj. dei. dicit q radix ciuitatis dia⁹. ⁊ olum malor ē amor sui. Et sūdamentū ciuitatis dei. ē dilectio dei vsqz

Quarta ē. Perfectio supne erectiōis q: semp cadit firm⁹ ⁊ rectus i bono. ppositō. ⁊ i irruētibus ags tribulationum. ⁊ mētis ellationū. stat nō flex⁹. ⁊ iō ē a philosopho. corpi quadrato assimilat⁹. Et adoptimo sapiēti. q hedificauit domū suā sup firmā petrā ⁊c. Sextus articulus est. Que sunt male fortitudines. Et vident in sacra scriptura quatuor iter alias. Quaz

6 art.

Pa ē Fortitudo. Nēbroth. Cui⁹ regni pncipium fuit babel. ⁊ fuit fortitudo crudelitatis ⁊ duritie: q: fuit validissimus venator: i. validus oppsor: horuz. coram dño vt hodie sūt tyranni. Scōa fuit. Fortitudo pharaonis. q fuit ingratis ⁊ iniusticie. q: iniuste populū dei afflixit sicut faciunt. Judices iiusti. de quo habetur genē. De quo hētur ⁊c. Tertio fuit. fortitudo Senecharib. q fuit rapine. q: filijs iuda. fortitudine sua abstulit ciuitates suas. vt faciūt vsurarij paupib⁹ hereditates suas. 4. R. Quarta fuit. Fortitudo Nabuchodonosor. q fuit vanitatis ⁊ superbie. de q legit in dan. q dū gliaretur de sua fortitudine fuit desectus diuia vltiōe: sicut diuino iudicio homes ō suis diuitijs gliantes cōiter deprimunt iuxta illō ps. Vidi impium supexaltatū ⁊ elleuatum ⁊c.

7⁹ art.

Septimus articulus est. Que sunt pmia bone fortitudinis. Et dicitur q communiter sunt quatuor. Quorum scilicet.

Primum est. Dignitas incomparabilis. q: martyres qui fuerunt fortes dignissimum locum obtinuerunt in templo dei ⁊ illud fuit altare dei. Et ideo dicit Jo. in apoc. vidi sub altare dei ⁊c. inter quos est. b. ste. sicut primus ⁊c. Secundum ē hereditatis inpreciabilis vt regnum celi dat ceteris de gra istis autem dat de debito di. dño bti qui persecutionē patiunē ppter iustitiā quonīā ipoz est regnū ce-

lor. Tertiū ē. Honoris ierarchia. q: dns ipos inthronizat inthrono suo. sic fuit in throno pris collocat⁹. ipos honorās. q ad hoc. tm quātum a patre fuit honoratus. vnde apoc. Qui vicerit faciam illū sedere in throno meo ⁊c. Quartū est. Decoris inobfuscabilis. q: sm Aug. de ciui. dei. priuilegium decoris est martyrum. q: remanebūt in eorum corpib⁹ cicatrices ⁊ signa plagarum supra corpora aliorum glificata. ⁊ ideo in corpore xp̄i post resurrectionē signa vulnerum remanserūt Et iō q. b. ste. fuit primus isto⁹ illa quatuor premia. primo. possidebit preter illaz felicitatem que ē cōis olbus sanctis alijs Ad q̄ vos perducat xp̄s iesus dei ⁊ virginis filius. Amen.

In festo beati Joannis apli ⁊ euangeliste. Sermo primus.

Dilect⁹ mihi ⁊ ego illi. q pascit inter lilia. donec aspirent dies ⁊ inclinent vmbre cāi. 3°cap°

Quia. b. Jo. cuāgelista priuilegio amoris precipui ceteris amplius meruit honorari a dño: vt testatur. b. Bzego. Jccirco ad extollenda ipius preconia conuenienter assumitur verbum illud. In quo q̄dem verbo quadrupliciter describitē. Et.

Primo. Ut inflamatus virtute charitatis inextinguibiliter incendente. s. Cum premittit. Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi. q: amor: non pōt esse iocundus. nisi sit mutuus. sm Ricar. Ad perfectam aūt amicitiam requiritur mutua reflexio amoris vt dīt philosophi. Et iō dicit Ricar. de tri. q: perfecta charitas esse non potest nisi sit q amorem rependat. ⁊ qui impēdat. Et q. b. Jo. amorem xp̄o impendebat. iō quo ad ipm dicit. Dilectus me⁹ mihi. dicente xp̄o. Jdeo xp̄s ei amorem rependebat di. Et ego illi. vt vere dicere potest illud cāi. 7. Ego dilecto meo. ⁊ ad me conuersio eius. primus eni xp̄s dilexit suuz discipulum ⁊ postea discipulus magr̄m. Et ideo xp̄s. primo premittit suam affectionem. Et iō subiungit discipuli cōuer-

sionem. q: dicit in prima canonica sua. c° 3°. Diligamus dominum quoniam ipse prior dilexit nos ⁊c. Secundo. Ut decoratus puritate imaculabiliter renitente Cum subiungitur. Qui pascitur inter lilia. Lilium enim est signaculum virginitatis: vel virginale. eo q: est flos. qui suū vigorem maxime cōsumat. Et q: castitas virginalis est dispositio optima ad fruitionem. ideo dr̄. Qui pascitur inter lilia. Unde q: anima bti Joānis in medio virium sensitiuarum ad iparitatem naturaliter stimulat fuit florida puritate candidata: vt de ipso di. xp̄s cāi ij. Sicē lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Dicuntur eni vires sensitiue filie. q: animā rōnalem cruciat in suo ptu. assidue cōtendentes: sicut proles femnea solet esse magis cruciatiua q̄ masculina. Tertio. vt illustratus veritate inobfuscabiliter radiante Cum sequitur. donec aspiret dies. Aspiratio nāqz dici est in aurora in qua lux est. ⁊ notitia matutina ⁊ q: bt̄us Jo. i notitia vespertina: que est notitia rez in prio genere. vt docet Aug. super gen. fuit exercitatus. donec reuelationes diuine venerūt. que eū sublimauerunt vsqz ad notitiam matutinaz que est notitia rerum i verbo. sm eundem Aug. Jdeo dr̄. Donec aspiret dies. Exordium matutine notitie in preclara reuelatione: vt p vita. b. Jo. dicatur in hoc seculo illud genē j. Factum est vespere ⁊ mane dies vnus. q: sicut ceteri in hac vita habent tantum notitiam vespertinaz. ⁊ i alia matutinā. tanq̄ in duobus diebus. Sic ille tanquam in vno die. i. vespere ⁊ mane. i. notitiā vespertinam ⁊ matutinam habuit vt angeli in die sue creationis. Quarto. Ut preseruatus a morte inexitabiliter demigrante. Cum postponitur. Et inclinētur vmbre. Umbra enim comparatur morti. Sicut enim vmbra non est nisi priuatio lucis. sic mors non est nisi priuatio vite. vnde in ps. Si ambulauero i medio vmbre mortis non timebo. quia tu mecū es. Ista autem vmbra fuit inclinata. i. consumpta quoniam immortalitas fuit

et a xpo donata.fm Piero.in plogo sup
to.q; sicut ipse a corruptione carnis fuit q
trancuscita a dolore mortis fuit alienus.
Quis vo circa comendatione istius apli
t euāgeliste vlatur pfis intento iccirco cir
ca decursū eius occurrūt.rr. Psiderandes
quar. Prima est. De cuius stirpe fuit
oriundus. Dicit aūt q fuit de radice Jesse
ortus.sicut xps De radice beatissime an
ne et qua pdierūt tres rami preciosissimi
scz Mater dñi:t due eius sorores.l.ma
ria iacobi t marta salome. De qua; pri
mo genitus fuit xps. De scda Jacob9 mi
no: Symon t Judas apostoli t Joseph
qui cognominatus ē iustus:qui fuit disci
pulus dñi. De tertia Jacobus maior t io
annes euāgelista que fuit tertius ramus i
ma pgenie. Uel de ista muliere benedicta
dici possit illud math. vii ca°. Arbor bo
na fructus bonos facit. Intelligēdū
ēnū q de ista radice benedicta fuit io.euā
gelista pclarus pruilegia quattuor.quo
rum. Primus est q ipse erat de stirpe
regali:eo q cōsanguineus xpi germanus
qui factus est ei et semine dauid fm car
nem:ad ro.primo. Et attinebat sibi .l. et
alia pte.l.matris. Secōm fuit q ipse
erat de stirpe sacerdotali:eo q cōsangui-
neus.b. Jo.baptiste sicut t xps. Fuit enīz
mater ioānis euāgeliste cognata helisabeth
sicut t mater xpi:que helisabeth fuit de fi
liabus Aaron vt dicit luc.i.ca°. Ter
tiū fuit q ipse habuit duplicē germanita
tem ad xpm p eo q mater tantā germa
nitatē habuit ad filiū suū quantā hūit pa
ter t mater simul in aliis.eo q de substā
tia virginis xps fuit totaliter formatus:t
ideo tm fuit ei germanus.b.io.et pte solis ma
tris xpi sicut fuisset et parte vtraq; etc.

Quartū fuit q ipse habuit simplicez
affinitatē ad suppositū verbi q: et hoc q
sponsa alicui sponse copulat quilibz ger-
manus spōse cū sponso affinitate cōiungi
tur et tali copulatione. Et ideo q: xpi huma
nitas erat io.germana qū ipsa humanita-
tas fuit cū verbo copulata fuit piungens
totā illā germanitatē cū verbo:q; eo mato:
t digniora fuit ista. Ideo dicit apo.hebre.ri.
q; filius dei nō pfundit hoīes vocare fra
tres etc. Scda psideratio est quo odie
fuit ioānes a xpo vocatus. Dicit q a xpo
ipse fuit fortius quartū in vocatiōe locū

Primus fuit beat9 Andreas io.pmo

Secōs fuit beatus Petrus vt pz ibidē

Tertius fuit beatus Jacobus maior
Math.iiij.ca° Quartus fuit beat9 io-
annes euāgelista vt pz ibidē. Intellige
dū est tm q quaternarius numerus habet
quattuor pprietates huic apło pueniētes
quar. Prima ē.q ē numerus quadra
tus fm Aug.4.de tri. Et ū ceteri quadra-
ti sint p istū in quo dat intelligi istū apli
stabilitas cū dño iesu xpo:sicut hō virtuo
sus cōparat bono tetragono qui difficul-
ter mouet de loco suo ppter quā ppriata
tē xps fuit vocatus lapis angularis q sem
per est quadratus t aptus hedificijs etc.

Secda ē q iste numerus ptinet in se du
plicatū binarū in quo datur intelligi q
iste apostolus incarnatiōis mysterium.
in scriptura ptinuauit in quo tuncte fue-
runt due dualitates:dū humanitas xpi q
cōstat et corpore t aīa fuit assumpta a ver-
bo qđ cōstituitur et natura cū ppriatate
etc. Tertia ē q iste numerus iciudit in
suis partibus adequate senarū q est pri-
mus numerus pfectus fm aug.sup gen.
in quo dat intelligi q status pfectiōis apo
stolice:scz nō fuerit in eo primo fm ordi-
nē generationis fuit tū fm ordinē pfectio
nis etc. Quarta est q iste numer9 clau
dit in se denarū q: si accipiantur oēs ei9
partes insimul cū suo toto faciūt denari
um totū:sicut docet.b.Piero. in numero
cātici graduū. In quo dat intelligi q sic
numerus denarius ē in virtute oīum nu-
meroꝝ digitoꝝ pncipalis. Ita iste ioan
nes apostolus quo ad sanctitatē fuit in ca
pite oīum apostoloꝝ xpi.alioqn nō fuis-
set a xpo maxime dilectus:et nō ē plonas
acceptor. Et q: fm istas ppriatates fu-
it marie xpo pformis inducimur p eo qđ
dicit dan.iij.ca°. Spes quarti similis est
filio dei etc. Tertia cōsideratio ē quāto
merito fuit.b.io.xpm secutus istius autē
charitatis magnitudo declarat math.xx.

ca°. Et ū symon petrus ad xpm dicebat.ec
ce nos relinquimus oīa etc.t sequit.quid
ergo erit nobis etc.t sequit. Amen dico
vobis etc. Intelligendum est tm q me
ritū.b.io.in sequēdo xpm fuit maius me-
rito petri:q oñdit qđruplici rōne: quar

Prima ē:q: citius paruit xpo ītūs autez
petrus tā fuerat p beatū Andreā predica
tus:t p xpm cephas appellat9 vt hī io.
primo.t ista fuit prima vocatio ioannis.

Secda ratio est q: de maiori genere vt
pote regio t sacerdotali q̄uis paup:nunc
aūt hoies pseruūt facultatibus:sicut ma-
xima bona inter exteriora q̄ deo t hoīb9
impēdunt hoībus dico virtuosis. Ter
tia est q: in etate florida mundū reliquit.
Nā erat adolescēs vt ait Marcus in qua
etate difficilimū est relinquere mūdū: eo
q tūc maxime viget passionee: t iō diffici-
limū est obtinere statū virtutis. Quar
ta est q: maiora bona reliquit: petrus qp
pe reliquit solū bona fortune vt nauim t
retia, Joānes aūt bona fortune t nature
q̄ tūc̄ paribiliter fuit maiora. vñ math.
4.dī q relictis ptinuo rebus t patre q
maxime ptinent ad bona nature secutus ē
xpm:qđ fuit plus dimittere q̄ dimittere
regnū:q̄to pf fm naturā est magis dili-
gendus etc. Quarta psideratio est:qua
re beūs io.fuit matrimonio copulat9. di-
cit.b. Piero.in plogo super ioānē q xps
ipsū de nuptijs vocauit. Iste credūt fuisse
nuptie in qbus xps aquā in vinū puertit
io.ij. Ista desponsatio fuit a deo ordina
ta vt eius virginitas purissima fieret pse
crata:q: qñ virginitas cū sacro pūgitur.
tunc pfecta est. Intelligendū ē tm q fm
istū modū inueniuntur quattuor virgini
tates consecrate virginum nominatoꝝ in
sacra scriptura:quar. Prima fuit vgi
nitas matris xpi q fuit desponsata vgo
diuino pfilio fm.b.ambro.nec et hoc fuit
vginitas obfuscata. Secda fuit vgini-
tas iosep sponsi eius qui fuit virgo puris-
simus vt testatur beatus aug. de bono cō
iugali ne illud dignissimū sacm matrimo-
nij claudicaret. Secda fuit virginitas
xpi que sacrata fuit in sacro incarnatiōis
qđ est maximū sacm sacramentoꝝ oīum
eo q caro humana fuit vbo ineffabiliter
desponsata etc. Quarta fuit vginitas.b.
Jo.euan.que quidē fuit matrimonio ad-
tuncta t tm totaliter incorrupta. Et q: vir
ginitas sic cōsecrata ē dignissima: iō enīz
xps pmisit.b.Jo.cōtrahere vt eius virgi
nitas mximonij sacro pfecraretur: sicut t
matris sue. Sicut enī sacrū pfessionis
pficit vtutē pnecessac sacm mximonij pfi-
cit vtutē vginitatis. Iō bta cecilia que cū
vginitate fuit desponsata sola intra vgi-
nes honorat in suo officio.s. i illo pl. Fū
da mēta.qui pe singr mti dñi ē appropi-
atus etc. Quinta psideratio ē de pri
legio su: puritatis. Dicit enī Bre.q spe
cialis perogatiua castitatis ampliori dile
ctione ipsum fecit dignū:q: vgo ē electus
a dño:t vgo in cuū pmansit. Intelli-
gendū ē tm q in sacra scriptura inueniūt ē
q̄ttuor vgines electi ad mysteria xpi. quo
rum. Primus fuit daniel ad xpi vati
cinia pnunciāda:fuit enī vgo ptinētis-
mus cita vt a pluribus putaret eunuch9.
t ipse expresse de xpo sub hoc nōie vatici-
natus fuit dan.ix.ca°. Secōs fuit beat9
Joānes baptista ad xpi testimonia iā vi-
sa t annunciāda vt hī io.primo. Hic venit
in testimoniū etc. Tertius fuit btūs ste
phanus ad xpi cenobia custodiēda:q: mu
lieres sancte pncipaliter fuerūt ad custodi
am ei cōmisse: act.vi.ca° Quartus fu-
it.b. Paulus ad xpi documēta pnūcian
da:fuit.n.doctor gētiū i fide:vt ipse testat
in epīs suis. Et ita decebat vt vgines pu
rissimi cēnt:q: eoꝝ mysteriū erat circa pu
rissimū obiectū. Q: vo.b.ioānes istoꝝ
rū.q̄tuor simul puritatē hūit rōnes ideo
eius vginitas cōprobat purissima multi-
pliciter. Et primo q: sicut daniel pnū
ciauit xpi vaticinia quo ad eius aduētū p
ita io.quo ad secōm tm apoc. Secdo q:
cut ioānes bap.nūciauit testimōio de xpi
incarnatiōe:ita iste de xpi passione quā so-
lus vidit inter discipulos donec xps fuit
vulneratus i latere:ideo dicit de seipso.io.19.
Qui vidit te.phī.etc. Tertio q: sic.b.
stephanus fuit positus ad custodiā mulierū

lēm p apostolos. Ita ille p xp̄m ad custo
diā matris hic: vt videl qđ est maius ar
gumētū puritatis. Quarto q: sicut pau
lus fuit doctor excellētissimus: q: vas ele
ctionis vt p3. Sic ille doctor excellentissi
mus qui fiducia euāgelij de ipso sacro dñi
ci pectoris hoc potuit hoc p3 q: diuinoꝝ
sublimiū mapiēs doctrinā electam super
oēs doctores qui vnq̄. l. fuerunt vt tetigit
aug. Intelligendum est insup q: in no
uo te. imeninimē quattuor virginitates cōse
crate. Quaꝝ. l. Prima fuit virginitas
xp̄i que fuit virtuosa ad pugnā omnis cō
cupiscētie in nobis refrenādā. Et singula
riter dico in nobis q: xp̄s nō habuit. l. talē
pugnā. Ioh. iv. Sine me nihil poteritis fa
cere. Scđa fuit virginitas mīs xp̄i q̄ fu
it ad pugnā ꝓcupiscētie ꝑuenīēdā: ne ipsa
gereret sic maioris virtutis ē bellū ꝑuenire q̄
xp̄s cū difficultate vicerit q: vnq̄ talis pu
gna fuit in ea. Sed nō sufficeret eius virgi
nitas ad tollendas nr̄as rētationes si vir
ginitas xp̄i. Et nota q: talis pugna nō ē
peccatū: sed pena peccati originalis ꝛc.

Tertia fuit virginitas bti ioānis baptis
te q̄ fuit virtuosa ad pugnam ꝓcupiscētie
carnālē ꝑ medū fugę. ió fugit in desertū
dum esset v. annoꝝ. Quarta fuit virgi
nitas. b. ioānis euan. que fuit virtuosa ad
pugnā cōcupiscētie sup andā sine fuga. Et
ió ipe inter hoies viuēs virginitatē ꝓserua
uit vbi multiplex virginitas ipugnat. Sz
q: laudabilis ē pugās vincere ꝑ bellū q̄
ꝑ fugā declinare. Izaliqn̄ sit tutius: ió ho
norabilior fuit i hoc virginitas ioānis cuā.
q̄ Io. bapē. Septa ꝓsidē. ē de ꝑuilegio
suę familiaritatis cum xp̄o. Fuit enim oi
bus aplis discipulis familiarior xp̄o. Et
hoc fuit ꝑpter ei⁹ maiorē puritatē iuxta di
ctū sap. ꝓuer. xxii. Qui diligit cordis mū
ditā ꝑpter gſam labioꝝ hēbit amicū re
gem ꝛc. Ista aūt spālis familiaritas
fuit declarata q̄druplicit̄r. l. Primo i
dñi trāsfiguratione mat. xvij. ad qđ ꝓdu
ctū videndū admisit tm̄ tres discipulos
scz petrū iacobū ⁊ ioānem: quoꝝ iste fuit
virtuosus sicut solēt principes iochalia preci
osa que hīt paucis ⁊ familiarissimis re
uelare. Scđo in puelle suscitatiōe luc.
viij. qñ voluit facere istud miraculū secre
tū nullū admisit nisi istos tres sicut ꝓnci
pes qñ volunt manifestare qđ peregrinā
tur: solēt paucis iꝫ maxime familiaribus
reuelare. Tertio in sua dñica ꝓfigura
tiōe math. xvij. qñ imminēte passiōe cepit
tedere ⁊ pauere assumēs secū tres
tanq̄ magis ꝓbatos ne forte scādalizarē
tur ceteri videntes eū timere mortē. Sicut
solent principes ād populum dissimulare
passiones ⁊ suas aduersitates suis dilectis
manifestare ꝛc. Quarto in sua meditate
⁊ istud fuit ei signū ꝓprium ⁊ certū: cetera
enī tria fuerūt aliis tribus cōia. Ipse enī
in arduis erat mediator inter xp̄m ⁊ alios
discipulos: sicut solēt familiarissimi ꝓnci
pi inter ipsū ⁊ eius familiam mediare.

Ista aūt mediatio ꝓbat̄ io. xiij. qñ nul
lus alioꝝ fuit ausus interrogare de pśona
ꝓpitoris sed petrus inuit ioānī q: interro
garet xp̄m qđ ⁊ fecit. Septima ꝓsidera 7 ꝑ.
tio ē de ꝑuilegio suę charitatis. dicit enī
btūs Brego. vt inducti⁹ est supra q: ꝑui
legio amoris ꝓcipuī altius a dño meru
it honorari. Intelligendū ē tm̄ q: ipse i
euāgelio sacro q̄nquies appellatus ē bea
tus ioānes euan. discipulus ille quē dili
gebat ihesus. l. Primo in dñice ꝓsecrati
onis mysterio. l. in cena qñ diuina eucha
ristia fuit instituta. dicit enī io. xiij. Erat re
cūbens in sinu eius discipulus ille quem
diligebat: in quo dat̄ in te⁹ q: ipse ardebat
charitat̄ amore ad istud dignissimū sacra
mētū. Secūdo in misterio dñice passi
onis. Cū vidisset in quaꝫ Jesus in cruce
matēs matrē ⁊ discipulū quem dilig. bat.
Jo. xix. In quo dat̄ in te⁹ q: ipse ardebat
charitatis amore ad passionem dominicā
quā videbat. Visa enim magis mouēt q̄
audita. Tertio in misterio dñice resur
rectiōis q: maria mag. vēit ad b. ꝑetrū
⁊ aliū discipulū quē diligebat ihesus redi
ens de sepulchro. Jo. xx. In quo dat̄ intel
ligi q: ardebat amore charitatis ad domi
nicam resurrectionē. Quarto in miste
rio dñice apparitionis q: Jo. xxi. stante Je
su in littore ⁊ discipulis ex̄tibus in mā
ri: in qua apparuit tōe ceteris ipsuꝫ non co
gnoscētib⁹. Joānes statī cognouit dñm
longinquo di. Dominus est. Mā ꝓprium
est q: q̄ bene diligit a lōgiquo cogno-

scit. Cuius rō est naturalis q: spēs dilecti
habitā freq̄nter ad mētā reducit: ⁊ talis
spēs ꝑ actus cōsumat̄. Quinto in my
sterio dilice ꝓsecutionis. q: Jo. xxi⁰. Cum
dixisset dñs petro. Sequere me, pnūciatio
nez martyrij signans qua morte clarifica
turus esset deū. Et conuersus ꝑetrus
vidit illuꝫ discipulū quē diligebat Jesus
sequentē. In quo dat̄ intelligi q: ardebat
amore charitatis ad mortē ꝓ xp̄o ꝑsere
dā ꝛc. Octaua cōsideratio est de sacra 8 cōsi.
mēto suę obdormitiōis qñ fuit cōsopitus
in sinu dñi Jesu xp̄i. Jo. xiij⁰. Erat ingd i
sinu ihesu recūbens discipulus. ꝛc. Ubi
notāduꝫ est q: xp̄us in hac cena beato ioā
ni euāgeliste fecit actus quattuor. i.

A Primo imeditāte in suo latere colloca
uit. q: circa finē solet maxime dilectio de
monstrari. vnde ibidē dicit. Cuꝫ dilexis
set suos. ꝛc. Secundo. cōsumata cena
adhuc sedēs in suo gremio reclinauit ip̄s
erat igd recubēs i sinu suo ꝛc. Terō post
reclinatiōez sopore ei imisit: q: qñ aia est a
sensib⁹ abstracta ē ad celestes ifructiones
magis disposita dicente Elifacet. iiij. ad
Job xxxiij⁰ ꝑ somnū oculus erudit hoies ꝛc.

Quarto post obdormitionē eius. ocu
los appuit scz interiores q: sunt clausi ꝑ
peccatū. Ade: vt ala nō videat spiritualia
q̄ ex sua natura videre nata fuit: sicut vis
exterior: corporalis: vnde dicitur numeri
xxii⁰. Aperuit dñs oculos Balaā vt videret
angelū ⁊. 4⁰. R. vi. Aperuit aūt dñs ocu
los pueri helyse: vt videret militiā celi.

Istis aūt quattuor dispositiōibus qua
ꝑ pīmis sequūtur q̄ttuor operatiōes quas
xp̄us operatus est in ista anima beata.

B Quia. Prio fuerūt ei secreta celestia re
uelata. vt intuitiue cerneret q: alios doceret
certius in posterum. vñ dicit in pīma sua
cano. p⁰ cap⁰. Ad initio qđ vidimus ⁊
audiuimus: ⁊ prosperimus oculis nostris
de verbo vite annūtiamus vobis. ꝛc.

Secūdo istoꝝ secretoꝝ celestiū fuerūt ei
similachra infusa alioquin deuiꝫ recorda
re nō potuisset q: recordatio fit ꝑ spēm sui
obi: ꝑ mirabilē in eius doctrina. vñ q
animaꝫ eius vidisset intuitiue etiā cōsperi
set clare illa secreta celestia in eius depicta
memoria. ꝛc. Tertio fuerunt oia illa
ydola suspensa vt eis vti nō posset vsq;
ad aduētū spūs san. alioqn si i illo ligate
nō fuissēt: nūq̄ posita de resurrectiōe dñi
dubitasset sicut dubitauit. Jo. xx. Quēad
modū dona supnaturalia: vt sapientia ⁊
g⁹ in paruulis est ligata vsq; ad tēpus ꝑ
hiruꝫ adco ꝛc. Quarto fuerūt oia illa re
ꝑsentatiua relaxata vt eis vteretur libere
ad recordādum qđ viderat ⁊ hoc qñ acce
pit donū spūs sancti. q: tūc fuit tēpus ꝑdi
dacionis ꝓcuisum a xp̄o. vt dicit iudas in
epistola sua p⁰ cap⁰ q̄ inquit vita eterna
que erat apud patrē aparuit nobis. Et q:
i isto sacratissimo somno beat⁹ ioānes mē
taliter vigilabat ideo dici poterat illud
cañt. 5⁰. Ego dormio ⁊ cor meum vigilat
ꝛc. Nona consideratio est. de sacramē 9 cōsi.
to suę adoptiōis qñ verbo saluatoris factus
fuit filius matris dei di. do. ihesu in cruce.
Mulier ecce filius tuus. deinde dixit disci
pulo. Ecce mater tua ioānis. ix. ca. Intel
ligēdū est tm̄ qđ illa recōmendatio mutua
fuit ab eo facta. l. q̄druplici rōne. Et pri
ma. Ad virginis memoriale cōtinuaꝫ q: nō.
sublata dilecti ꝓsentia naturaliter eius
similitudo delectat. vñ ꝓpter hoc fuit in
ventuꝫ ꝓlo idolū vt testatur sap. sapie no
no Et q: btūs ioānes xp̄o similis erat in E
actibus ⁊ ꝓfectibus. ió in actibus quasi
ꝑ imagine reliqt eū matri suę ꝛc. Scđa
fuit ad virginis diminutū solatiū aliqua
liter restaurandū ad qđ leges humane ad
inuenīūt adoptionē ⁊ arogatiōez nō nisi i
solatiū eis. q. filiis sunt orbati. Ita xp̄s in
solatiū suę matris ꝑ filio naturali. quem
amittebat ei dedit filiū adoptiuū. Tertia
fuit. ad virginis debitū obsequendū. q: filiꝰ
est ad matris obsequiū: inde ē q̄ se subtra
hit sponte sicut xp̄s opꝫ qđ ponat suū vica
riū. Et ió 1⁹. loco fuit. b. io. instituit. vt ma
trē custodiret loco sui: eiqꝫ ministraret: nō se
qđ q̄ et illa hora accepit eaꝫ discipla i suā
ꝛc. Quarto fuit ad pficiendū gratiā cōse
cutiū iter virginē ⁊ virginē vt ect floridus
aspectus. Et ista ē rō q̄ assignat. b. Hiero.
l finde assūptionis. Sed et omnib⁹ istis fu
it. b. io. q̄tuplr sublimatus q: ipse primo
fuit fact⁹ filiꝰ ꝑginis adoti⁹ sic xp̄s. nullis

Et sic̄ in naturalibus ē miraculū cē filius virginis naturalem, eodem modo in positicis q̄ habeat filium adoptiuum ꝛc̄.

Scdo fuit frater ꝝbi quo fuit filius mīi suc. q: fr̄nitas nō attēdit mīi i hitudine ad vnitatē pentū ꝛ sicut nāle desideriuz ē ad plē ita in suo gradu ad fr̄nitatez ꝛc̄. Tertio fuit eodē mō filius p̄is dei mō singulariq: nō ē maius filiū cē p̄is q̄ fratrē esse ꝝbi adoptiue. ꝛ iō cū xp̄s assūpsit cū ad sinā fr̄nitatez eodē mō ad patris filiationē ꝛc̄. Quarto q: fuit affinis spūscti. ꝛ alūpnus. q: sicut ex germanitate nāli ꝛtrahit affinitas ita ex fr̄nitate ciuili. cū illis ac tali facti sunt germani Et iō cū germanitas fuerit in fr̄nitatem ꝛ in spūsctū. sed R̄i. de tri. aliquā affinitatē hūit suo mō. b. io. ad spūsctū. ex fraternitate dūi ihesu xp̄i gen⁹ eiz xp̄i sumus oēs act. xvii. c°. Decia ꝟsideratio ē. De mysterio suc inthonatiōis q̄ celebrata fuit in euāgelio descriptiōe. Si enim altius intonasz tot⁹ mūdus cū cape nō potuisset. Fz sc̄ō: testionia. eo q: negociat⁹ fuerit circa ꝝbi diuinitatē. Intelligendū ē q: btūs Jo. introduxit quatuor p̄conia trāsc̄dētia ad ꝝbi diuinitatē ptinentia. Quoz. s. ꝟm⁹ est. de ꝝbi eterna gn̄atōe. de q̄ fuerat p̄ vt. dcm̄. Bn̄atōnē ei⁹ qs enarrabit. ꝛ tm̄ hāc gn̄atōez narrat b. io. di. i. p̄in° erat ꝝbū ꝛc̄. vñ videt intelligi q: btūs Jo. in hac descriptiōe facultatē sctōz p̄cēdētū trāsc̄debat. Scōm fuit. De creaturaz a ꝝbo emanatiōe. Cū sequtur. Dia p ipz fcā sūt. ꝛ quēadmodum di. ꝓpheta. ꝝbo dūi celi firmati sūt. Et iz ad illud p̄conīū attigisset alij scti nō tamen nisi in facultate supnāli ꝛc̄. Tertiū ē. De ipi⁹ ꝝbi exēplaritate. Cum seq̄t. Qđ scm̄ ē i tpo vita erat: q: sicut archa ē i mēte artificis. ita suo mō tot⁹ ille mūd⁹ exē platus ē in mēte diuina. Ipse dūs solus ē q̄ ad illud exemplar: sic̄ docet Aug. ad qđ p̄conīū ꝛtingere nō solū scti. sz ēt sublimes phy. vt recitat Aug. de platōe potuissent ꝛc̄. Quartū ē. De isti⁹ ꝝbi radiositate qua illuiat oēs vt ꝝitatē cognoscere possent sincerā. sicut lux solita. iō di.

Erat lux ꝝa: q̄ illuiat oēm hoiem venientē i hūc mūdū. Istis āt p̄missis p̄conijs subiūgit mysteriuz incarnatiōis sibi diuinitas reuelatā. ꝛ celitus di. Et ꝝbū caro fc̄m ē. Istud āt mysteriū qđ vocauit btūs Dio. cōpositionē sm nos. sm Aug. ipm de tri. vocatuz ē archanuz oi rōnī ꝛ ignotuz oi ꝝbo ēt dignissimo ꝛ angelo ꝛ intellectui ꝛ ineffabile ꝛc̄. Undecia ꝟsideratio ē De mysterio suc visiōis. Uidetur autē q̄ btūs Jo. vidit deuz p ēēntiā in hac mortali vita. ꝛ illud credit fuisse in sōno. sic̄ paulus in raptu. q: nō appet i diuia scriptura maior: rō de illo q̄ de isto. Et tam̄ btūs Aug. de btō paulo ꝟcedit. Istud āt ꝟfirmatur quadruplicit̄er. Et. ꝟd⁹ q: ei fuit reuelatū mysteriū gn̄atiōis eterne quā nullus degustare pōt sine suo termino. ꝛ nullus re⁹ cognoscit sine termino tūc autē gn̄ationis illi⁹ ē ipsa diuinitas ꝛc̄. Scdo q: ei fuit reuelatuz mysteriū icarnatiōis qđ terminatur ad ꝝbi, ppria tē ꝛ illa ad diuinitatē sub ,ppria ratione.

Tertio ipe di. Jo 2. vidim⁹ gliaz ei⁹ actus āt beatificus nō pōt bn̄ cognosci nisi eius ꝟditio sciat. Quarto q: ipe io. dixit in p³ canonica sua p°c°: Fidē quam oculi sui ,pspexerāt tpm ānunciabat ipossibile ē āt articulos fidei vidisse q̄ ptinent ad diuitatē qn ipsa diuinitas fuerit visa. q̄ ē vbum in eis ꝛc̄. Duodecia ꝟsideratio ē. de mysterio suc cōfessiōis ꝛc̄. Ubi ē intelligēdum q: post dūi ascensionez añq̄ diuiderent apli fuerūt ad ordinādū symbolum fidei catholice cōgregati in hierusalē. In quo posuer̄t duodeciz articulos fidei ꝑm numez duodeciz apostoloz q si dē xp̄i ,p tota vniuersali eccl̄ia sunt ꝟfessi Et iter eos btūs Jōnes sicut colūna fuit: q: ipse cuz petro dicebant colūne: vt te stat apo⁹ ad Gala. ij. c° In qua autez descriptione sunt quatuor dicenda circa personaz beati Joannis notabilia. Quorum. ꝟm⁹ est. Cum in istis duodecim articulis. sicut tres, pertinentes ad tres psonas diuias. q̄ sūt digressi. ꝛ p̄ncipalū iter oēs sed petrus describit articulū psone patris. Et Jacobus fratris dūi

illum qui ē de spū sancto. Ita Joānes illum q̄ erat de filio di. Et in tēstimoniuz xp̄i filium eius vnicū dūm nr̄m. Et ꝟuenienter iste articulus fuit sibi datus sicut illi q̄ verba erat mysteria verbi ꝛc̄. Scōm est. q: btūs Joānes ad aliū gradum apostolat⁹ fuit assūptus post dūi refectionē q̄ ante q: āte fuerat ārt⁹ postea semp fuit scōs immediate repītatus post. b. petrum. vnde Luc. ac̄. i. numerās oēs apostolos post x⁹ ascensionem ponit Joānem 2ᵐ. sicut eniz fuit translatus petrus. de scdo loco ad p̄imum ita btūs Jo. de 4°. ad 2ᵐ. sin q̄ dat intelligi q: i eccl̄ia non sunt facte de, promotiones sm ordinem origis: sed virtutē ꝛ meritōis ꝛc̄. Tertium ē q: ipse ꝟtra potentissimum aduersariū ordinatus fuit in acie. Isti enim duodecim apli. illas duodecim ꝝitates describere statuer̄t ad obuiandum erroribus quos futuros p̄uidebant in eccl̄ia. Et sic i actibus' ꝟtra hostez peiorem pugnatoz melioz ꝺducitur ꝟtra illum errorez. q̄ maxime ipugnare debebat eccl̄iam vt errorez arrij ꝟtra quē in fo articulo. b. Jo. astruere visus ē xp̄i deitatez ꝛ cum pre equalitatem. Quartū est q: ceteri apli non fuerūt retardati. Jacobus ꝛ Andreas ex trāslatione btī Jo. rō autē huius ē. q: minus apostoloz fuit, i sublimioꝛ gradu. post aduētū i sp̄ūsancti: vt p3 ex ꝝbis xp̄i: ꝛ iō q̄ fuit maximus añ eius aduentū ꝛc̄. ꝛ beatus Andreas q̄ fuit tertius non fuit retroactus quāuis btūs Io. fuerit magis p̄motus. Tertiadecia cōsideratio est. De mysterio suc p̄fessionis.

Ubi ē intelligēdū q: xp̄s ascendens in celum dimisit quatuor p̄cipales ordines in eccl̄ia vt refert btūs paul⁹ ad eph̄c. r. Quoz. s. ꝟmus ē ordo apostoloz.

Secundus est ordo prophetarum.

Tertius est ordo euangelistarum.

Quartus est ordo doctoꝛum.

Et omnes isti ordines cōcurrunt in beato Joanne solo. Fuit eīm primo apostolus vt p3 in descriptiōe scdi articli. Fo fuit euāgelista vt p3 i descriptiōe tertij articli. 3°. fuit ꝓpheta. vt patuit i apoc. 4°. fuit doctor: sic̄ patuit i descriptiōe eplarū ꝛ p̄dicatiōe verbi diuini in quibus eplis ēt mysteriū beate trinitatis euidentius oībus alijs ex p̄fit. d. Tres sūt q: te. dāt i celo pa. ꝝbū ꝛ sp̄ūsanctus. ꝛ hij tres vnum sunt Jo. ij.

Quartadecia ꝟsideratio ē. De mysterio suc assimilationis. Cum eīm quatuor euangeliste sit similati. p quatuor animalia: vt habet ezech. vt ait btūs Greg. sup ezechielem. Ita q̄ primus habuit faciem hois, ꝙs faciem leonis. tertius faciem bouis. quartus vero faciem aqle volantis: beatus āt Mat. signatus per faciē hois q: primo describit humanitatem xp̄i. Secundus Marcus p faciem leonis. q: describit xp̄i resrectionē. Tertiꝰ Lucas p faciem vituli. q: describit xp̄i sacerdotiuz. Quartus Joānes per faciez aquile: q: describit xp̄i diuinitatem circa quā negociatur. Intelligendū est tm̄ q: btūs Joannes de actibus apl̄oꝝ quinq; quadruplici rōne: Et.

ꝟmo rōne q: aqla habet subtilitatem in suo statu nidificat enim in locis sublimib⁹ ꝛ arduis. ideo dr̄ Job. 3°. Numqd ad p̄ceptum tuū elevabit aquila. ꝛ ponet in arduis nidū suū. Et per istū modum. b. Jo. fuit elleuatus ad subtilitatem deitatis in contemplatione. ꝛ posuit nidum suc mansionis in arduis. i. in cōsideratione trinitatis qđ est arduissimum i cognitione vt patuit in sua doctrina ꝛc̄.

Scdo q: aqla habet claritatē visionis in suo aspectu: vt di. Dio. inde angelica ierar³. i. ca°. q̄ aquila in reuerberatis oculis respicit solem. ideo angeli aquilis cōparati sunt. ꝛ per illum modum. b. Jo. vidit deum vt patuit per ēēntiam ita vt oculi ei⁹ ex tanto visibili excecati non fuerunt sicut oculi humani ex aspectu solis. Tertio q: aqla hz exemplaritatē in suo volatu ꝛ doctrinā docet enim pullos suos volare solicite. vnde deut. 33. sicut aqla ,puocans ad volandū pullos suos ꝛc̄. Et per illum modū. b. Jo. visus ē i omni doctrina sua p̄uocare fideles ad volarū ꝟtemplationis volitans super eos. ꝛ de sublimibus que sū cepit semper facicns mentionem.

Quarto q: aquila habet diuturnitatē in suo decursu. eo q: post senium renouat

vnde ꝑs reno:tabitur vt aquile iuuentus tua. Et per illū mox beatus Ioannes fu it diuturnior ad litterā oibus alijs apo stolis q: magis diu vixit. vñ senioꝛem se scribebat cū oīb⁹ iunioꝛ fuisse. Decia qn ta cōsideratio est. quare beatus Ioānes nō fuit a xp̄o princeps apl̄oꝝ cōstitutus cum p:ecceteris apud eū fuerit dilectus: qui p sonā nō accipit sed amat ꝟm vnius cuiusq; virtutē. Et iō cum ipse fuerit vt patet et premissis inter apostolos virtuosissim⁹ sibi debebat principatus tanq̄ optimo in ciuitate vel cōmunitate ꝛc̄. Intelligen dum est tamen q: xp̄s noluit ei conferre illum principatum quem commisit petro sicut colligigimus ex dictis sanctoꝝum: quadruplici ratione. Et p̄ma ē q: habu it impedimentum etatis: non enim fuit decens q: iuuenis esset caput ecclesie: quia habebat docere ꝛ corrigere. sicut xp̄s nolu it p:edicare donec habuit. xxx. annos: nec discipulos cōuocare. Scōa est q: habuit nimiam cōiunctionē cōsanguinitatis cuꝫ xp̄o ne forte sumeret exemplum vt succe derent cognati in ecclesia quia dñs ꝓpin quium sibi statuisset: qui dixerat que ē ma ter mea ꝛ qui sunt fratres mei ꝛc̄. Tertia est q: ipse erat sufficienter beneficiatus cū ei dñs matrem cōmisisset sicut beato pe tro cōmisit ecclesiam Jo. xxi. ca°. Quarta ē quia ip̄e erat eminenter elevatus ad con templationem seraphicā. ꝛ cura pastoraꝝ lis habet ad inferiora trahere mentē. vn de beatus Dyo. de angelica ierarchia di cit q: nullus de ordine seraphin ad exteri ora mittitur q: ad superiora sunt intenti.

16.pñ? Decia sexta cōsideratio ē de iudicio sue immersionis: q: noluit ꝓconsul turta edi ctum imperiale obedire vt a predicatiōe cessaret ꝛ xp̄m negaret iussit eū in dolium feruentis olei imergi: ꝺ quo q. fortis athle ta victus nō adustus exiuit. Ad q̄ mira culū ꝛc̄. ꝓpter qd putam⁹ eū merito mar tirio coronatū: q: ꝛs in tali supplicio nō oc cubuerit: tñ mortis periculo se sponte ob tulit in xp̄i cōfessione. Intelligendū ē tñ q: quattuoꝝ inuenimꝰ modi martirioꝝ in diuina scriptura. quoꝝ scilicet. ꝓmus est martirium qꝺ est in corpore ꝛ alia: sicut martirium xp̄i q in corpe fuit cōfossus ꝛ in aīa tristitia fatigatera ꝓ nobis oppꝓ sueꝛ vt oñdit̄ tertio sniaꝝ. Scds ē i cor pore tm̄ sicut martirium .b. ste. q fuit in co:p̄ attritus ꝛ in aīa letus moriēs cū iaꝫ xp̄m cerneret. Tertius ē in aīa tm̄. sicut est martirium mkis dñi q̄ fuit i passiōe dñi doloris gladio milo pl⁹ sauciata q̄ si fuis set in corpore passa: q̄to enī aīa ē nobilioꝝ tāto pena ē grauioꝝ ꝛ supplicium a ie nō est supplicio corpis cōparādū. De cui⁹ mar tirio ꝓphetizauerat Simeon. lucc. ii. Et tuā ipsius aiam ꝛc̄. Quart⁹ ē in corpe ꝛ aīa sooꝝrū: nō sicut xp̄s totā simul. Sꝫ si cut .b. Jo. q fuit p:io i passiōe xp̄i sicut ma ter vulneratus in mēte: ꝛ postea in dolīs mersus. ꝛ q̄tum fuit in se ꝓ fide xp̄i fuit p emptus. Qꝺ aūt .b. Jo. euāgelista sue rit ꝛe martir: ꝓbat beat⁹ Bre. q: Mat. xx. dñs ihesus xp̄s dixit Jac. ꝛ Jo. Calicē q dem meū bibetis cū loq̄r̄ ad ll̄am ꝺ mor te ꝛ martirio suo ꝛc̄. Decimaseptima cōsideratio ē. De supplicio siue relegatio nis q: p ꝓpetratū miraculū ñ fuit ꝓp hoc morti traditus sꝫ diuina dispēsatiōe i exilīū missus in insulā que dr̄ pathmos: vt li brū de reuelationibus ibi cōscriberet i lo co solitario q erat ꝓuenies ad diuinas re uelatiōes. In qua insula fuerūt ꝓcipa liter quattuoꝝ demōstrata. ꝓmū fu it totus decursus ecclie militātis vsq; ad finē vt ꝑs per ordinē libꝝ intuēti q termi natur in descriptiōe supne hierlem. Se cūdū fuit ordo iudicii cōsumātus. Ter tiū fuit calamitas eternaliter damnatoꝝ.

17.pñ dera. Quartū fuit felicitas eternaliter saluā doꝝ. Intelligendū ē tñ q: ipso manē te in illo exilio dyonisius ariopagita mi sit ei quattuoꝝ ꝛba descripta q̄ habentē in epla q̄ sic intitulat̄: Joānī euāgelīsti in pathmos ꝛc̄. Et p:imū dictū erat q: gau dere deberet ꝛ ñ tristari: q: ipse erat ꝛe dile ct⁹ a deo amabili ꝛ a valde amabili. sꝫ p̄o sic seruī cōsolanē q̄ñ a suis dñis sūme dili gunt. Scōm dictū erat q: ipse ꝓuersa bat in hoc mūdo ipassibiliter ꝛ corporaliter ꝛ sine ꝓtagione: sicut angeli custodientes homines iter homines cōuersant. ꝛ iō gaudere debebat. Tertiū dictū erat q: ipse gau

dere deberet ꝓ eo q: in hoc mūdo inchoa uerat gaudiū padisi delectatiōib⁹ iugiter vacās celestib⁹ visiōibus: sicut mali i hac vita dū torquent̄ in mēte: iā inchoāt pe nā iferni. Quartū dictū erat q: ei p:e nūciat ex pte dñi q̄ vis igit̄ hoc nō igno raret q: a custodia que ē in pathmos di mitteret ꝛ ad terrā asye reuerteret ꝛ face ret ibi bonas ecclesias dei: ꝛ his qui sūt p se traderet. In ista aūt insula .b. Jo. con sumauit dās terminū toti diuine scriptu re vt ꝑs apoca. vltio: Veni dñe ihesu: vnde sicut sacra scriptura fuit p moysē inchoa ta. Jta fuit p beatū Jo. cōsumata ipso di cente ibidē Sigs apposuerit ad hoc ap ponet ei dñs plagas ꝛc̄. Decimaocta ua ꝓsideratio. De remedio siue regressiōis Fuit enī diuina ꝓuidētia de insula redu ctus ad ephesum domitiano peremꝓto vt asiam illustraret virtutibus ꝛ exemplis.

Intelligendū ē tñ q: .b. io. post suuz re gressum floruit q̄druplici genere miracu loꝝ. Et p:imū ꝓuerꝺ cor:poꝝ. pulue rē enī cōuertit i lapides pcciosos: Erato nē philosophū cōuertit. Virgas ēt cōuer tit in anīū ꝛ gēmas fecit ex lapidibus.

Scōm ꝓfractiōe idoloꝝ q: tēpla ꝛ ido la subuertit sup:a naturā ꝓ solā oratonez ꝛc̄. Tertiū impassibilitate venenoꝝ dū bibito mortifero veneno remansit ico lumis sicut ꝓmisit ei xp̄s Mar. vltio. Si quis mortiferū biberit nō ei nocebit. q: si habeē in aliquo alioꝝ ꝓꝺoꝝ istud miracu lū. Quartum in suscitatiōe mortuoꝝ. Suscitauit. n. q̄ttuoꝝ mortuos deusianā dū rediret de pathmos: ꝛ duos de vene no defunctos ꝛ iuuenē vnū alīū. Cū tñ ꝓ ꝑm nō fuerint nisi tres resuscitati fm il lud qꝺ ꝓmiserat ioānis. ix. ca°. Decia nona cōsideratio ē. De miraculo siue trā slationis: q: cū a xp̄o vocatus fuisset ei p sonaliꝫ ap:pareēte ꝛ sibi dicente. Veni dilec te mi tp̄s ē vt mecū epuleris cū fratrib⁹ tuis fecit fieri foueā in die resurrectiōis do minice ꝛ in ipsā expleta p̄dicatiōe ꝛ orati one descēdens lumen de celo aduenīente xp̄o fuit sublatus. Intelligendū est tñ q: i ve. te. inuēti sūt q̄ttuoꝝ homines q dicīē fuisse trāslati. i. ꝓmus fuit enoch qui ambulauit cū deo ꝛ nō apparuit q: trāstu lit cū dñs gen. v. ca°. Scds fuit Helyas q ascēdit ꝓ turbinē i celū. 4. Re. ii. ca°.

Tertius fuit Moyses cuius cor:p⁹ fu it trāslatū: nec inuentū a filiis israel deute ro. vltimo ca°. Quart⁹ fuit Dauid de quo nō h̄ ita exp:esse: tñ aliq doctores fu erūt hoc opinati: vt refert Piero. ex ꝛbo beati ꝓPetri di. act. ii. Sepulchrū ei⁹ apō nos est: innuēs q: corpus ei⁹ trāslatū fue rit. Beatus aūt Joānes nō fuit trāslatus sicut dauid: cuius corpus mortuū fuerat i sepulchro vsq; ad xp̄i resurrectionē. Nec sicut Moyses q videntibus filiis israel fu it mortuus ꝛ ab eis sepultus. Nec sicut enoch ꝛ helyas cor:poraliter q: illi nōduz sunt mortui. Cū sint ab antixp̄o occidēdi: ante iudiciū ꝛ a xp̄o suscitādi. Btūs autē Jo. sicut fuit ad cetū aplicū a xp̄o cuocatus Jta credit̄ ceteroꝝ imortalitatē ꝓsecut⁹. ꝛ iō credit̄ q: sic mk dñi i cor:pe ꝛ aīa fuit as sūpta: ita beat⁹ Jo. fuit i vtroq; glificatus Et ista sntia cōfirmat auctoritate quadru plici. quaꝝ. ꝓma est xp̄i dictus mat. xvi. Filius hois venturus ē in gla cū an gelis suis ꝛc̄. Et sequitur. Sūt qdā de hinc stātibus q nō gu. mor. ꝛc̄. ꝓstat autē de oīb⁹ q ibi stabāt q: morte gustaturū ꝛc̄.

Scōa est eiusdē dñi dicētis Mat. ix. vbi loquēs de aduētu sue glorie ad iudicā dū adūgit. Amen dico vobis. sūt quidā de hinc stātibus q nō gu. mor. ꝛc̄. Ter tia ē eiusdē dñi di. Jo. xxi. ca°. vbi cū dīsset petro. Sequere. me ꝓ sua morte vt ibidē habeē. Et petrus dicens de Joanne: hic aūt qd. dixit ihesus: sic eū volo manere donec veniā ad iudiciū ꝛc̄. Quarta ē discipuloꝝ q cū nosceret modū rūdēdi ip sius ita opinati sūt: q: ibidē legit. Exiit er go sermo inter frēs q: discipulus ille non moriē. Intelligendū ē tñ q: ille quattuoꝝ auctes que sūt dicte imediate ipsis ꝓso nāt q̄ttuoꝝ ꝓclusiones. Quaꝝ. ꝓma ē q: .b. Jo. in sua trāslatiōe nō fuit defunct⁹ vt mk dñi vt ait Piero. Scōa ē q: nō dū est mortuus nec moriē vsq; ad diem iudicii: quia citra illum dicit. Christus ve niens in maiestate non apparebit. Ter tia ē q: ipe ñ moriē die iudicii q: adhuc

vidēbit iesum venientem: ⁊ tñ ipse nō vi-
debit veniēs nisi refrecnde ꝓsūata. vt hē
tur j. cori. iij. cᵒ Quarta ē. Si tunc nō
erit mortuus postea nō morietur: qz dicit
apᵒˢ ibidē q̄ nouissima hora destructur
mors. tñ qz est difficile. de hoc fidem adhi
bere. qz beatus Joannes in hoc plus ha-
buit de priuilio q̄ virgo beata ⁊ ipsemet
xp̄s. Iz v̄ba euangelij hoc videātur sona-
re. Jccirco hoc totum ē magis deo ꝓmit-
tendū ipi cuiz nihil ē ipossibile. Nota
tamē q̄ status sctōrum sunt quatuor. Et.

Primus est. Cuius caro vidit corru
ptionem ⁊ mortem: sicut patriarchę qui
sunt mortui sine v̄ginitate. Secundus
ē. Quoz caro vidit corruptionez: iz non
mortez. sicut Enoch. qui sine v̄gitate trā-
latus est. Nam filios hūit ⁊ viuus trāsla-
tus fuit ⁊c̄. Tertius ē. Quoz caro non
vidit corruptiōem: sed bene mortem vt ca
ro xp̄i ⁊ marie virginis. Quartus est.
Quoz caro non vidit corruptionem nec
mortem. vt caro bti Jo. euangeliste: qz vir
go. Et viuus ē trāslatus. Sed ē dubiū
Quare in hoc btūs euangelista Jo. hūit
. l. maius priuilim. q̄ xp̄s ⁊ btā Maria v̄
go. Dicendū q̄ hoc non ē iconueniēs
q̄ sanct⁹ minor ⁊ inferior habeat aliqd pri
uilegium qd̄ non hūt superiores. qz talia
priuilia nō faciunt ad felicitatē cēntialez
vel ꝓsubstātialem. iz ad accidentalē. vnde
Maria mater xp̄i caruit ordine sacerdo-
tali. q̄ est summ⁹ nec eā xp̄s filius eius cō
secrauit. sicut sanctus petrus ⁊ nos: q̄ po-
tentia in nobis est dignitas magna ⁊c̄.

2ª ꝓli. Vigesima cōsideratio ē. de p̄sagio sue
resurrectionis. Dixerat cīm quidam q̄ si
cut Enoch. ⁊ Helias sunt in finē secli vē
turi ad conuertendum mundū. ideo viui
sunt translati. Jta. b. Jo. viuus fuit trans
latus vt iudicium preueniat. Quia cum
btūs Aug. ⁊ ceteri sancti distinguant tria
tpa. s. Nature. Legis. Et gre. Sed vnus
testis assūpt⁹ ē tpe legis nature sic Enoch
Alius tpe legis scripte sicut Helias. Jta
decens est vt tpe legis gre. 3⁹ assumaē ad
quem magis expectat illa p̄dicatio. Et
ꝓfirmatur illa deductio: qz omnes qui in
ve. testamento viuentes translati fuerunt
aū futuz iudicium expectaē. Et nō ē ma
ior rō de vno quā de alio. Ista aūt ima
gina⁹ ꝓfirmaē quadruplici auctate diuīe
scripture. Quaz. Prima ē ap. c. v. vbi
dicebat ei angel⁹ oz āt te iterū ꝓphetare
regibus ⁊ gentibus. ⁊ p pulis linguis mul
tis. Et tū constat illud in suo regressu in
asia. non fuisse ꝓpletum in vna puula p̄-
uincia. ⁊ ideo expectatur adhuc ꝓplēduz
Scōa ē apli pauli ad thess. 4.° Mortui
q i xp̄o sūt resurgēt p̄mi. deiñ ait. Nos āt
qui viuimus. q̄ relidui sumus rapiemur
⁊c̄. istud aūt non pōt dicere de ipso in p
sona ꝓpria cum ipse p̄nosceret se non cē reli
duum in aduentu xp̄i. Imo de nūcro mor-
tuoz in xp̄o iz sicut eccl̄ia intelligit ip̄s ē
locutum stigmatibus xp̄i ad mundū intē
ti in p̄sona. b. Francisci de illa reliduita-
te in p̄sona. b. Jo. euangeliste ⁊c̄. Tertia
ē saluatoris vi. Luc. 21. Amen dico vob
non p̄teribit ge. hec do. oīa fiāt iz signa fu
tura xp̄i ad iudicium venientis. Constat
āt oēm illam gñatōez eē p̄teritam q̄ ad
oēm p̄transitum mortē p̄ter ip̄z. Quar
ta ē. Eiusdem dñi vi. Mat. x. Amen di-
co vobis nō ꝓsumabūtur ciuitates israel
. s. discurrendo p oēs ciuitates israel per
actum predicationis donec filius homis
veniat illud āt nō pōt intelligi quo ad p̄-
dicationem apostolo⁹ p̄timā. qz in omnē
terram exiuit sonus eorum p̄z p̄s. Et ideo
oz ponere ālam que termietur ad p̄z aduē
tuz xp̄i: vt itelligaē q̄ sicut enoch ⁊ elias
venient tpe ante xp̄i. Jta beatus Joānes
facta pace ante tp̄s xp̄i aductus vt popu
lus reducatur ad deū sicut beatus Joan-
nes baptista fuit missus añ p̄mum aduē
tum istud tñ non ē certum. Jdeo firmiter
⁊c̄. Jdeo ē firmiter tenēdū q̄ btūs Io.
erit cum xp̄o in iudicio. sicut iudicās ⁊ nō
sic iudicatus. ⁊ cū ipo illustrissime remea
bit ad celum cū eo reuersurus. ⁊ in perpe
tuū regnaturus. Qd̄ ēt nobis concedat
Iesus xp̄s dei ⁊ virginis filius: Amen.

¶ Jn codē festo: sermo secundus.

Bo Joānes vidi ciuitatē san-
ctam apocali. xxj.cᵒ Qz status

gratie in via p̄cedit statum glorie in pa
tria. ꝓ doctrinam saluatoris. Jccirco. b.
Jo. euangelista in verbo ꝓposito duplici
ter cōmendatur. Et. Primo quantū
ad statū meriti quez habuit in eccl̄ia milī
tante. Cum p̄mittitur. Ego Joannes
qui interpretaē. in quo est gratia qua me-
diante glz mereē in via. de qua apᵒˢ. ait.
Bīa dei sum id q̄ sum ⁊c̄. Scōo quā
tum ad statum p̄mij quez habz in eccl̄esia
triūphāte. Cū seqē. Vidi ciuitatē scām. i.
celestem patriam quādo fuit assumpt⁹ su
p̄a ipsam in montem magnum ⁊ altum
in apoc. de qua ciuitate dī ibi. q̄ nō eget
neqz sole: neqz luna ⁊c̄. Circa cōmen-
dationem bti Jo. insistendo quantuz ad
illum duplicē statuz inducunē plures ar-
ticuli: Eius comendationis magnitudi-
nem decorantes. Primus articulus ē
Quale fuit exordium siue origis. Dī q̄
fuit germanus xp̄i consanguineus p̄mus
sicut Joannes bap⁵. secundus q̄ filius sa-
lome: que fuit soror matris xp̄i. si ē Ma-
ria cleophe: vt p̄z per Ysido li° ethicoz.
Et ideo colligitur ad eius cōmendatiōez
a Primo q̄ fuit de gre patriarcharuz
a quibus habuit fidem veram ⁊c̄. Se-
cundo fuit de genere ꝓphetarum a qui-
bus habuit sapientiam claram. Tertio
fuit de genere regum a quibus habuit cle
mentiam in natam. Quarto fuit de ge
nere sacerdotum a quibus habuit sactita
tem perfectam. Jdeo de omnibus dicit
sapiens. Justi sunt viri misericordie. quo-
rum iusticie obliuionem non acceperunt
2ª arti. cum semine eoz permanent bona ⁊c̄.
Secundus articulus est. Quale fuit
meritum siue vocationis qua fuit vocat⁹
a dño a maris litore sicut petrus: vt dicit
in Mat. iz āt vocatio petri fuerit p̄ior.
diuitione tñ Joānes vocatus fuit p̄ior
p̄fectiōe quadrupliciē rōne. Pº. qz fuit
se ultus xp̄m in iuuentute. sicut petrus in
senectute magis autē laudatur virtus in
iuuenibus. q̄ in senibus. qz sunt oēs incli
nati ad voluptates. ideo dicit Bernzlaus
B ad dō. ij. R. Nunqd vigent sensus mei
ad discernendum ⁊c̄. s. ꝓpter senectutem

Secundo qz sic in p̄ma vocatione si-
cut petrus in p̄a monitiōe fuit cōuersus
vide andreas p̄us petrum informauerat
qñ iuenit eum: ⁊ duxit eum ad iesum: vt
dī in ioanne ⁊c̄. Tertio. Qz petrus re
liquit solum bona fortune. s. nauim ⁊ re-
tia. Joannes autē non solum illa: sed etiaz
p̄ter xp̄m bona nature. s. patrem iuuz: vt p̄z
in Mat. Quarto qz non solum p̄o-
pter xp̄m dimisit patrē. quē. s. adiuuabat
sed ēt matrem quā uutrichat: iz mater bo
nam habuerit patientiam: vt dicit ioānes 3ª arti.
os auri ⁊c̄. Tertius articul⁹ ē. Quale
fuit p̄conium siue desponsatōis. Fuit cīm
sua virgitas. sicut Marie ex hoc cōsecra-
ta. qz matrimonio adiuncta. Unde no
tandum ē q̄ in sacra scriptura. inueniūē
quatuor virgitates consecratē. Quarū.

Prima fuit xp̄i. qz fuit informata sa-
cramento incarnationis q̄ est super om-
nia alia sacramenta. Scōa fuit Ma-
rie que fuit consecrata matrimonij sacra
mento cum ioseph viro suo. Tertia fuit
ioseph ne matrimonium virginis pona
tur claudicare a summa perfectione.

Quarta est virgitas ioannis euangeli-
ste que fuit consecrata sacramento matri
monij qō dūs confirmauit per suam p̄- 4ª arti.
sentiā ⁊c̄. Quartus articulus ē. Quā-
tum fuit p̄uilegium siue familiaritatis
ad xp̄m. Et dī q̄ in quatuor mysteriis
dominus singularē familiaritatē ostēdit.
Et. Primo in mysterio sue transfigu-
ratōnis qz quando. s. voluit suam gl̄iam
manifestare non assumpsit nisi pe. ia ⁊ D
Io. s. mōte. Secūdo. In mysterio resur-
rectionis quando voluit puellā a mor-
tuis suscitare. tunc non assumpsit secum
nisi illos tres apostolos vt habetur i euā
gelio. Tertio. In mysterio sue oratōis
quando cīm voluit secrete orare tpe sue
passionis illos tres tñ ad archanum sue
orationis admisit ⁊c̄. Quarto. In my
sterio sue finalis predicationis in cena.
qz petrus qui p̄ceteris p̄celebat in cena
non fuit ausus interrogare de proditorꝭ
p̄sona. nisi mediāte ioāne: vt p̄z in euā
gelio. ideo appellatus ē in euāgelio disci

c

45

pulus quē diligebat ihesus. · Quintus articulus est. Quale fuit priuilegiū siue charitatis ad ihesum. Et dr q: siue charitatis excellentia que ē virtus precelsa.ex causis quatuor maxime declaratur. ℙrimo q: xps plus ceteris ipsum dilexit.vt ps in euangelio. Sed ipse diligit vnūquēqs. fz q: plus ab eo diligitur.vt dr in ioanne.

Secundo q: plus de charitate q̄ ceteri locutus est:et habūdātia autem cordis os loquit.vt ait dns in euāgelio. Tertio q: plus ceteris charitatē dei erga nos recognouit.vt ps in canonicis suis. Ista āt gratitudo ē filia charitatis ꝛc. Quarto q: spū prophetie plus floruit ceteris ꝓphetarū.ista autem instructio attribuitur spūi sancto qui est charitas que diffusa ē in cor.no.per spm scm qui datus est nobis.fm apm. Sextꝰ articulus ē.Quale fuit priuilegium siue puritatis ecclie q̄ quadruplici signaculo declaratur Et.

ℙrimo ex xpi familiaritate singulari qui mentes virgineas singulariter. sibi sociat: vt ps in apoc. vbi dicit virgines enī sunt ipm secutē agnum ꝛc. Secundum signaculum est cius imortalitas. vñ btūs Petro.dicit dr ipso q: sicut fuit a dolore mortis alienus, sic fuit a dolore carnis extraneus. Tertium est. Reuelationū sublimitas.q: archana celestia sol purgatis mentibus aperiuntur iuxta illud beati mundo corde ꝛc. Quartum ē. Amoris integritas.q: xps super omnia dilexit amore consumante oēm ad modum ignis in eo in puritatem:ignis.n.iste est purgatiuus tūc:vt ps p dio.de angelica ierarchia. Septimus articulus est. Quale fuit preconium siue sacratissime obdormitionis quando.s.super pectus dñi in cena recubuit. In quo somno dulcissimo fuerunt ei.quatuor mysteria reuelata. Et.

ℙrimum fuit. Reuelationis arie xpi quā qui videbat intuebatur in ea omnez plenitudinem pulchritudinis esse in ipsa depictā.ideo dicit Jo.p°.vidimus gl̄iam eius ꝛc. Secundum fuit mysterium sacratissime vnionis humanitatis ad verbum quā etiā angeli ignorauerūt .ō quē rebūt in Jsa. tēpore ascensionis quis est iste qui venit de edom ꝛc. Tertiū fuit: ℣D. suē sacratissime incarnationis verbi ad naturam humanam.ideo dicit illud ī effabile Jo.i°. Verbum caro ꝛc. Ad cuius intelligentiam nullus alius potuit attingere ꝛc. Quartum fuit. ℣D. supernaturalis emanationis diuinarum personarum ad inuicem ꝛ creaturarum a verbo. ideo dicit omnia per ipsum facta sunt. Jsta aūt omnia sine familiaritate ineffabili ei non potuerunt reuelari.q: satis est manifestum. Octauus articulus est. Quale fuit eius priuilegium in presentia dominice passionis solus enim ipe inter discipulos dñi nobis potuit testificari .ea his que audierat ꝛ viderat ne redēptōis sacra. Et. ℙm fuit in crucis supplicio

Scm fuit in mortis articulo.

Tertiū fuit in sanguinis profluuio.

Quartū fuit in aque viue miraculo: Quē quatuor stuitus ē oculis suis:vt nobis eēt certior testis.ō di. in euāglio . Et qui vidit testimonium perhibuit ꝛcetera.

Nonus articulus est. Quantū fuit p̄ priuilegiū sue ineffabilis substitutiōis. quā do fuit a xpo matri virgini in filium substitutus.qñ.s.stabat iuxta crucem mater eius. In qua substitutione fuerunt ei data.quatuor insignia. Quoꝝ. ℙrimum fuit.q: scūs fuit v̄ginis filius ex singularissima gra.sicut xps erat ei⁹ filius ex hūana natura p v̄bū xpi solo suo fermōe dia efficiētis. iuxta illud ipse dixit ꝛ facta sunt Scm fuit.q: fact⁹ fuit frater dñi pp v̄itatē eternā ꝛ germanꝰ.s.v̄bi eterni ꝛc. Tertiū fuit.q: factꝰ ē filius dei-pris p singularissimā gra.sicut xps p naturaz diuinā.Iz filiatiōe alteri⁹ rōnis ex germanitate quā ad xpm hūit. Quartū fuit: q: fm istū respectū fuit factꝰ dns oiuz angelorum:q: frater illi⁹ q̄ oibus dñatur. Et illa sunt insignia ceteris nō ꝓcella. licz sint ypbolica ꝛc. Decimus articulus ē.Quale fuit ei⁹ priuilegiū in gaudio dñi ex resurrectiōis. In quo ē notāduz q̄ ipse floruit in quadrupleti actu v̄tuoso. Et. ℙrimo actu diligētis inq̄sitiōis

J qñ quidē currebat ad monumentū cum petro.sed ipse citiꝰ p̄cucurrit non v̄tus piculū ad probandū articulū dñice resurrectiōis. Scdo actu firme adhesionis p fidē ad resurrectiōis actū ꝛ argumētuz dñi qñ introiuit in monumētū vidit ꝛ credidit firmiter.q̄ dns non inuenerat vt testat ibidem. Tertio actu certe cognitiōis.q: nullus aliꝰ cognouit xpm qñ mānifestauit se ad mare tyberiadis. donec dixit Jo. dns est. vñ di. qui bñ amat de lōge nosci. Quarto actu v̄tuose p̄secutiōis.qñ dnm sequebat inuitātē petrū ad passionē volēs ipsam donec audiuit. Si cum volo manere donec veniā ꝛc.

iiij ar. Undecimus articulus ē . Quale fuit eius priuilium in opatiōe miraculoruz . Et dr q: ipse refulsit in quadruplici gne miraculoꝝ. Et. ℙrimo . In curatiōe infirmoꝝ.q: cū petro fecit illud miraculū sollēnissimum p q̄ sudet fuerūt cōuicti,ō illo claudo:vt ps in act. Secundo. In K transmutatiōe rerū preciosaꝝ ꝛ in reūtione:vt ps in gēmis illoꝝ iuuenuz.ꝛ auro: sicut mutauit dns in eius nuptiis aquā in vinum. Tertio.in fugatione venenosoꝝ.vt ps in poculo arisfodemi.vt impleret in eo illud dcm a dño. Si mortiferū qd biberint ꝛc. Quarto.in suscitatiōe mortuoꝝ.q: quatuor mortuos suscitauit.s. duos p poculum interfectos. Et iuuenem ꝛ viduanā. vnum plus suscitauit

R xij.art. q̄ xps iuxta v̄bum xpi.℣D. alioꝝ horuz facies. Duodecimus articulus ē. Quale fuit eius martyrium. Et dr q: quadruplex est martyrium .s. ℙrimum in corpore ꝛ aīa.sicut martyrium xpi.

Secundum ē in aīa soluz.sicut ē martyrium virginis.quando Simeon dixit L tuā ipsius aīaz ꝛc. Tertiū ē in corpore tm. sicut illud beati stephani. Quartū ē.Nec in corpore nec in anima per mortem.sed per quotidianam mortificatiōez vt ait b. Greg. beatus ioannes fuit martyr.fo modo.sicut beata v̄go. q: ibidem ꝑsens fuit.Et etiam quarto modo fm exēplum b. Greg.ꝛc. Sed nunqd fuit martyr 5° modo. Dr q: sic ante portaz la tinam.ꝛ in insula pathmos quātum fuerat ex se. Jdeo dixerat iacobo fratri suo.ꝛ sibi dns. Calicem quidem meum bibetis ꝛc. Et hoc intellexit p martyrium.ꝛ si cut mr dñi ceteris fuit martyr . sic iste p eūdē modū:q: aīa patit plusquā corpus. fz Rī. de arra spōse:pena iferni si cēt voluntaria cēt facillima ꝛc. Tertiusdecimus articulus ē. Quale fuit ei⁹ priuilegiū i sui trāslatiōe. Et dr q: in sacra scriptura iuenit ꝑtilliuz quadruplicis translatiōis. Quaꝝ trāslationuz. ℙª fuit ade i statu innocētie. 2ª fuit Enoch in statu legis nature. 3ª fuit Helie i statu legis scripte. 4ª fuit xpi post resurrectionē in statu gre. Jsti⁹ āt trāslatio non fuit sic illa xpi.q: ioānes afi suā trāslatōez nō habuit corp⁹ incorruptibile. Nec sicut Enoch ꝛ Helie. q: isti dñr cē in paradiso terrestri.ioānes aūt vocat⁹ fuit a dño vt cēt cū frib⁹ suis. Sz fuit sic ade i statu innocētie.q fuisz sine morte trāslatus si nō peccasset. Et ex hoc vt declarēt q: b. ioēs virit.q. sicut i statu innocētie pp ei⁹ nimiā puritatē. Decimusquartꝰ articulus ē. Quale fuit ei⁹ ꝑtillium i sua imortalitate. Et hoc vide i p̄cedēti sermone i articulo.19°.ad lām. J. Quintusdecimꝰ articulus ē. Quale ē ei⁹ ꝑtilliuz quātū ad fz xpi aduēm. Et hoc vide i p̄cedēti sermō i artī°.20.ad lām. K. Sextusdecimꝰ articulus ē. Quale ē ei⁹ ꝑtiliz i finali ꝓsūatōne. Et putat ab aliqbus q: nūq̄ moriat. Et hoc. ℙº qñ agit de morte enoch ꝛ helie in apoc.nō fit mētio de eius morte.

2°.q: a xpo.p eo dr i euāglio. Sūt qdā de hic stātib⁹ q nō gustabūt mortē. 3°.q: xps dixit.Sic eū volo manere. ꝛ ex q̄ venerit nullꝰ moriet. 4°.q: ipse cēt i cōscia.i. i v̄itate i pena de expectatiōe mortis future. sic dr ō lazaro.q: resuscitatꝰ a xpo ūq̄ fuit letꝰ pp mortē futurā.ꝛ sic ioānes nō esset ꝑfecte btūs. Circa ei⁹ fz statū.s. ꝑmitt .quo hz i celo ifistēdo. Declat q: btūs io. hz felicitatē nouē ordinū angelorū vz. ℙº ordinis angelorū pp puritatē excellentissimā.q: istis angelis fm Dion.ē cognata v̄ginitas.ꝛ q: ꝑcepta pitgat. fz.b. dio.

Secundo ordinis archangelorum. qz docuit angelos qđ pertinet ad archangelos scribens septem angelis septez ecclesiarum. vt pz in apoc. Tertio ordinis virtutum ꝓpter miracula ⁊ mirabilia q̄ fecit vt patuit supra. Quarto ordinis ptincipatuum: qz principes ecclie. s. epos docuit. ⁊ illustrauit. sicut faciunt principatus de mundi principibus ⁊c. Quinto ordinis ptātum ad quos pertinet arcere demones: qz fuit ei dictum. Dedi vobis ptātem calcandi supra virtutem inimici ⁊c. Sexto ordinis dñationū ad quos pertinet disponere dñationes ⁊ prelationes ecclie in sorte sibi comissas. ⁊ distinxit ad modum iciarchie angelice. Septimo ordinis thronoz: in perscrutatiõe diuinorum iudiciorum. qz audiuit que locuta sunt septē tonitrua. Iz ea non scripserit. ꝓpter malos vbi erant occulta dei iudicia vt colligitur ex apoc. Octauo ordinis cherubin: qz illuminauit singulariss ime ecclesiam sua doctrina ꝓceteris apostolis vt pz in euangelio ⁊ eplis suis. ⁊ apoc. vbi fuerunt ei ineffabilia ac mirabilia reuelata. Nono ordinis seraphin ꝓpter superhabundans incendium charitatis. Et per ꝓfis omnium aliorum habuerit felicitates. vt pz per Dio. de angelica ierarchia. Ad quas felicitates nos perducat suis meritis ihesus xp̄s. Amen.

¶ Dc eodem sermo tertius.

Ratta ⁊ veritas per ihesum xp̄m facta ē ⁊c. Joānis p°. Istud verbum creditur fuisse Joānis baptiste vt ex textus serie declarat. Qz vero Joānes interpretatur in quo ē gratia. sm Piero. ⁊ dicitus ioannes euangelista inuenit gratiam singulariter in conspectu dñi nostri ihesu christi. vt narrat textus euangelij. ideirco ad eius laudem declarandam assumitur verbum illud. In quo quidem verbo anima beati ioannis sanctissima dupliciter demonstratur illustrata. s. Primo quantum ad suam ꝓfectionem supernaturalem. qz fuꝑmūdi a luce illuminata. Cuz ꝓmittitur. Gratia ⁊ veritas ⁊c. Secundo quantum ad suam perfectionem naturalem qua fuit ꝓmordialiter inicie producta. sine termino formali. Cum sequitur. Per ipsum xp̄m facta est. i. hec anima creata fuit. de quibꝰ perfectionibus duabꝰ inducitur illud io. p°. Accepimus gratiam pro gratia. Accepimus gratiā naturalis perfectionis. ꝑ gratia supernaturalis infussionis. i. gratiam gratis datam. propter gratiam gratum facientem quaz vtraq; perfectissime floruit in beato ioanne euangelista. vnde sanctitatem perfectam ⁊ excellentem. btūs dio. appellat ipsam aiam sanctā in quadā epistola ad ipsum in pathmos directa. ceteri aūt dicunt ꝑfecter corpora sancta: sed ille singulariter alia facta ꝓpter excellentiam sanctitatis. Quia gr̄a. b. io. comendat sub nomine gr̄e. ideirco ad eius gratiā declarandam. considerandi sunt sui status in quibus inuenitur diuina gr̄a. in eo singulariter claruisse. Et. Primus fuit status sue gr̄ationis naturalis. in quo fuit ei collata gratia. vt nasceretur de stirpe regia dauid. in qua ꝓpter xp̄m fuit omnis natio benedicta. q aūt ipse fuerit ex illa progenie ꝓbat̄ p ysido. in li°. tri. vbi describit originem suam. In illa aūt progenie fuit vna radix sanctissima. s. b. Anna que ꝓpter celsitudinez sue sanctitatis vocat̄ a damasceno laude digna et qua nouem plantē sanctitatis pullularunt.

¶ Prima quaruz fuit Maria mater domini primogenita eius.

¶ Secunda fuit Maria cleophe.

¶ Tertia fuit Maria salome.

¶ Quarta fuit sanctus sanctoz xp̄s.

¶ Quinta fuit Jacobus minor.

¶ Sexta Simon apostolus.

¶ Septima Judas apostolus.

¶ Octaua Jacobus zebedei.

¶ Nona Joānes euāgelista. Et Maria cleophe. Jacobus minor. Sed et Maria salome. ioā. natus fuit. Et sic. b. ioan. euangelista habuit p°. Auiaz sanctā ⁊ matrem ꝑ duas amitas sanctaſ. Iz altera sanctissima z°. quatuor consanguineos scōs. ⁊ vnus sanctus scōz. ⁊ vnicum fratrem factum. s. scm tacebnm maiorem. Istī

progenici de qua natus fuit conuenit illud dauiticū hec ē generatio querentium dñm. querentium faciem dei iacob. Et ꝑ illa gratia beato Joā. collata. inducit istō i. ℟. in figura vbi dicit q dauid inuenit gratiaz coram dño: ꝑ tota sua ꝓgenie ⁊c.

v°. stat. Secūdus status fuit. Suc primordialis vocationis. In quo fuit sibi collata. gratia quadruplicis priuilegij. q̄ habuit sua cōuersio ante cōuersionem. beati Petri. Et. Primo qz fuit vocatꝰ iunior. magis eni ē gratum deo qui incipit ei seruire in iuuentute. q̄ in senectute. Iz Joānes erat adolescēs ⁊ Petrus antiquus. vt colligit ex euangelio. primo de Joāne. Adolescēs q dam sequebat cū amictus syndone. q dictū ē creditur de Joāne. De petro aūt dī. Cū enim senueris alt° cinget te. ⁊ B hoc nō distant mltis annis. Scdo qz fuit vocatus Innocentior. maioris. n. gratie est aliquem preseruare alapsu: q̄ reparare post lapsuz. vt pz in beata vgine ⁊ mag dalena. Cū. n. Jo. fuerit semp innocentissimus vt habet ex dicto beati. Hieron. Petrꝰ fuit senex. q dat intelligere saluator in Joāne quādo dixit ei. Cum esses iunior ⁊c. Tertio qz eius conuersio fuit velocior. Petrus aūt ante q̄ vocaret fuit predicatus a beato Andrea vt habet in Joāne. Sz. b. Joā. euāgelista. prima vocatōe totaliter fuit cōuersus vt pz in Matth.

Quarto. qz eius conuersio. fuit difficilior. Petrus eniz dimisit sola retia. Joānes aūt patrē ⁊ retia. q fuit pls dimittere q̄ regnū. qz amictior est pater. q̄ regnum. Ut adolescētibus ad dñm seruire cupientibus daret exēplum virtutis. ⁊ et parentibus. vt hī. Matth. iiij. Et ideo bene figuratus fuit in Noe in sua innocenti ꝓuersione. q ꝓpter suā innocētiā solus inuenit 3°. sta. gratiam coram dño. vt habet in genī.

Tertius status fuit sue sēsarie electionis. qñ de nuptijs fuit vocatus sm Pieronymū. In qbꝰ vt credit. xp̄s fecit ꝓmū miraculum in quo statu fuit ei collata gratia virginalis consecrationis. Vbi est sciēdū q quatuor virginitates inueniunt ꝓsecrate in diuina scriptura. &c. supra in ꝓcedenti sermone. Articulo tertio. Et dārius in primo sermone huiꝰ festi. Cōsideratione. iiij. d. Sicut. n. sacramētum ꝓfessionis pficit virtutem penitentie. Sic sacramētum matrimonij perficit virtutem virginitatis. Et ideo. b. Jo. bene fuit figuratus per Joseph. cui post virginitatem seruatam. deus dedit gratiam in conspectu principis ⁊c. Quartus status fuit. 4° suc purissime virginitatis. Vbi est sciē dum q̄ in no. testamento inuenīntur quatuor virginitates priuilegiate. Quaz. s.

¶ Prima fuit virginis Marie.

¶ Secunda fuit virginitas Christi.

¶ Tertia fuit Joannis baptiste.

¶ Quarta fuit Joannis euangeliste.

Virginitas autem Christi fuit virtuosa. ad pugnam concupiscentie refrenandam. quia in se non habuit talem pugnā sed nos in eius virtute possumus in nobis talem pugnam refrenare. Sine me inquit nihil potestis facere i Jo. x. Virginitas autem matris fuit virtuosa. ad pugnam concupiscentie preueniendam. ne insurgeret. sicut maioris virtutis ē bellum preuenire: q̄ ipsum cum difficultatem vincere. qz nunquam talis pugna potest in ipsa. Iz non sufficeret eius virginitas ad nostras temptationes tollendas. Virginitas autem Joānis baptiste. fuit virtuosa ad pugnam concupiscentie. per modum fugiendam. ideo circa quinquennium fugit ad desertum. Ne leui saltez macularet vitam ⁊c. Virginitas autem Joānis euangeliste fuit virtuosa ad pugnā concupiscentie sine fuga superādam. Et ideo inter homines ipse viuens ⁊ Christum sequens illam in se seruauit vbi multipliciter puritas impugnatur. quapropter ē sic laudabilius pugnas vincere q̄ ipsas per fugam declinare. licet aliud sit tutius.

Et ideo in hoc fuit laudabilior. ⁊ honorabilior virginitas Joannis euangeliste q̄ Joannis baptiste. vt ei propter sue mentis puritatem conueniat illud sapientie. Qui diligit cordis mundiciam habebit amicū regē meritoqz dicat ei qđ dixit gabriel ad. mri xp̄i inuenisti gr̄az apud dñm

5ª sta. Quintus status fuit fue ardentissime charitat. Circa qđ ē itelligēdū q; quatuor inueniunt insigna charitat; i aliq. quoz.

Pm ē. qñ de dilecto multū loquitur et hadūdātia ciz cordis os loqtur. vt ait xps in euāgelio. Et uta i amicis: vt patet:

Scōm ē. qñ diligēs. dilecto inseparabiliter cōiungitur. vt vbi ē thesaurus tuus ibi. et cor tuū erit xps i euāgelio. Tertiū ē. qñ carus itense cognoscit. q; vulgo dr q dñi amat de lōge cognoscit ꝛc. Quartū ē. qñ p dilecto mors acceptat. Maioz hac dilectione nemo hz vt animā suā ꝛc. vt ait dñs in Jo. Ista aūt insigna charitat; habuit. b. io. euāgelista. Et. Pm; q; de dilectiōe semp loquebat i suis epl̄is vt pz i eisdē. Scōm vero q; post resurrectionē xpm in littore apparentē sol⁹ agnouit. Tertiū q; in passiōe plus xpm associauit, et post fugā olim cuz matre reuersus fuit solus. vt pz i euāgelio ꝛc. Quartū q; querēti dño si poterat bibere ei⁹ calicē. i. substinere eādē mortē: respondit q; sic. vt pz i euāgelio. Et tō. b. io. fuit figuratus p danielē. q ecclīs vir desideriorū. i. sc̄a aphicoz icendioz. sicut ioā. dedit ei gfam dañ. p⁹. c⁹ 6ª sta. Sextus status fuit fue singularissime familiaritat; cum xpo. Circa qđ ē itelligēdum q; hz xpo. xij. apli fuerit sēp familiaritate iuncti. iuxta illō io. Jā nō dicā vos seruos ꝛc. Tñ i hac. f. familiaritate fuerūt quatuor gradus sm quatuor mysteria eis a dño reuelata. Qz

B Pº i aliqbus secret; admittebant oēs vt pz. qñ secreto. xij. discipulis reuelauit mysteriū sue passiōis i Mat: vt pz. Scōo i aliis admittebant tñ tres vt i mysterio sue transfiguratōis: vt pe. ia. et io. Tertio i aliis tñ duo. vt i mysterio sue resurrectiōis. qñ solus petrus et io. venerunt ad monumētū q; primo luenerūt vacuitatē resurrectiōis vt in ioāne. Quarto i aliis tñ vnus. vt i mysterio incarnatiōis. qz soluz io. euāgeliste fuit reuelatū i cena. sic tenet eccl̄ia. vñ ipe erat de cōsilio sūme stricte. Et ista familiaritas fuit maximū signuz vltime dilectiōis ad cū et cōuersio. Tñ xps bñ fuit figuratus p illū pkemsamū. cū quo luctit gfaz ruth. i. videns significās ioam. b. io. euāgelistā. q vt aqla solē in reuerberatis oculis ē ituitus diuinitatem.

Septim⁹ status fuit sue felicis obdormitiōis. in q̄ credit vidisse diuinā cētiaz sine cui⁹ visione nō potuiſz intelligere verbi nām quā i pri⁹ sui euangelij sic expressit: 7ª sta.

Intelligēdū ē tñ q; quatuor hoies inueniunt i sacra scriptura de qbus fit aliqua mētio q; viderūt diuinitatē. Quoz.

¶ Prim⁹ fuit Moyses.

¶ Secundus fuit Jsaias.

¶ Tertius fuit Paulus.

¶ Quartus fuit Joānes euangelista. S

¶ Sz prim⁹ vidit diuitatē. sic vt res i ydolo. qz hz Aug. de tri. Deū loquebat moysi p subiectā creaturā. i qua relucet creatoris ymago. iō dixit ei ds i nūeris. facie meaz videt nō poteris. cū tñ loquret ei facie ad faciē. sicut solet log hō ad amicū suū. Secūdus ipaz vidit. sicut res appz i sōno. qz hz Piero. illa visio fuit ymaginaria. sicut in sōno. hz nō soluz. Tertiꝰ vidit sicut res vt i speculo. vñ di. quasi gliaz dñi speculātes. reuelata facie ꝛc. Quartꝰ vidit. sicut res q̄ vt i cuidēti speculo. Jo. istas alias nō vidit i sōno. hz gliaz vbi. dicēs vidim⁹ gliam ei⁹. gliam. q. vnigeniti ꝛc:

Vñ post istā visionē. ita alte vbi diuinitatē intonuit. q; cū totus mūd⁹ itelligē nō potuit. hz Aug. iō bñ dr. videns deū sic facie ad faciē. Jō fuit figuratus p moysez i exo. Cui dcm̄ fuit a dño iuenisti graz corā me ꝛc. Octauus statꝰ fuit sue pure passiōis. Jpe cum vre fuit martyr. sicut ait Greg. i dialogo. qz xps. pmisit ei in cuāgelio q; calicē ei⁹ biberet. Est tñ itelligēdū q; quatuor sūt martyrij gña. vt pz i pcedenti sermone i articulo. 12. Et lra. Et i p⁹ sm̄one hꝰ: cōsideratiōe. 16. 8ª sta.

Nonꝰ statꝰ fuit sue relegatiōis. In q̄ statu fuerūt ei secreta ineffabilia reuelata. vt pz i apoc. qđ fuit signū amoris p̄cipui. qz magni principes solis suis cariis dicūt magnalia. que i suo regno fieda disponūt. Est tñ scīendū q; b. io. resplenduit quadruplici puillio et dignitate hz q; fuit de quadruplici ordine. 9ª sta.

Pº de ordine apostoloz. sicut petrꝰ. iō qñ duodeci apli scripserūt duodecim articulos fidei. sicut petrꝰ posuit articulū de mūdi creatiōe. Sic io. de vbi incarnatiōe. Scōo de ordie euāgelistaz. qz sic scripsit xpi hūanitatē pp q; hz iter oēs alios euāgelistas facie homis. Sic Ioannes descripsit diuitatē. et iō hz facie aquile volātis. Tertio de ordine doctoruz. sicut paulus q; post paulū multas scripsit epistolas. q; aliqs apostoloz. Quarto ō ordine pphetaz. sicut ezechielis. qz i toto no. testō nō hētur pphetia nisi sua. vñ angelus dixit ei. iseruus tuus sū. et fruz tuoꝝ hfitiū ipm̄ pphetie. Decimꝰ statꝰ fuit fue pclare pmotiōis. qñ xps i cruce mortis ei matrem suā comēdauit. vt cēt coz amboz flor dus aspectus et graiꝰ hz Eustachiū. qñ dixit. Ecce filiꝰ tuꝰ. et eccē mf tua. vt dr in ioāne. q̄ qdē actu fuerūt collata btō ioāni vt putāt plerīqz quatuor petitia admirāda. vt pz i pcedēti sermone in articulo. 15. Ad lram. M. ꝛc. 10ª sta. Unde cimus statꝰ fuit sue trāslatiōis. qñ fuit de isto mūdo trāslatus. Circa q; ē itelligendū q; in sacra scriptura inueniunt quatuor trāslatiōes quas q̄re supra in pcedēti sermōe i articulo. 13. ad lram. M. Duodecimus statꝰ fuit sue finalis appitionis. 12ª sta. Circa quē statū ē itelligēdū. q; sicut non nulli. b. ioānis deuoti: putāt q; ipse veniet añ diē iudicij ad testificādū d xpo sicut enoch et Helias. qđ rōne quadruplici cōfirmat. Et. Pria rō qz nō lucrif i sacra scriptura aliqs viuēs trāslatus. de q̄ nō hētur q; i scriptā sit vēturꝰ. vñ enoch. dicit sap. q; trāslatꝰ ē vt det gētib⁹ sapiaz. Et de Helia dr. xps in euāgelio. Helias qdē vēturꝰ ē. et restituet oia. Et iō cū ioānes sit d nūero trāslatoz credit cē d nūero vēturoz. Scōa rō ē. qz cū ad testimoniū xpi sit venturꝰ. vnꝰ de statu nature sicut enoch. et alius de statu legis. sicut helias. vt nō solū tñ. hz magis quentes. q; mittat vnus de statu gre in q̄ statu sciunt certius scā xpi. nō pūmit ūt de alio q; de ioāne euāgelista. vñ nō sit solū i ore duoꝝ, hz habundātius triū stet oē vbum. i.

xpe. Tertia rō ē. q; xps loquēs discipulis suis de finali pdicatiōe. añ suā aduētū dixit. Amen dico vobis non cōsummabitis ciuitates isrl. donec filius hois veniat dans hz hoc itelligere q; aliqs discipuloz sit vēturꝰ in ista finali pdicatiōe.

Quarta rō ē. qz angel⁹ dixit ei i apoc. oz iterū te euāgelizare gētibus pplis et regibus multis q; nōdum legimus fuisse cōpletū. cū in sola asia. postea pdicauerit.

Intelligēdū ē tñ q; isti q sic btm̄ ioannē expectāt. putāt q; sicut nōdū ē mortuus ita nūq̄ sit moriturꝰ. Od auctoritate qua druplici confirmare nitunt. Et. Pria ē xpi in Luc. q; qñ loquebat de figuris iudicij dixit. His fieri incipientib⁹ leuate capita vestra. qñ appropiquat redēptio vestra q; nō pōt cōuenire illis cuz xpo venientib⁹. sed p aliquo in hoc mūdo i fo aduentu venīēte. Scōa ē xpi i Mat. vbi ait. Sūt quidam de hic stantibus. q nō gustabūt. donec vi. filium hominis venientē in regno suo. Ex quo aūt venerit. postea nullus morief. vt ait apoꝰ. istud autē intelligit ecclia p ioāne euāgelista ꝛc. Tertia ē xpi in ioānc. qñ dixit petro loquens de morte sequere me. hz d ioāne dixit. Sic cū volo. ma. do. veniā. ex quo aūt venerit nullus moriet. qz tūc erit vltis resurrectio cōsumata. Quarta ē. Discipulorū iter quos fuit diuulgatū. q; discipulus iste nō moriet. vt hētur in ioāne ꝛc. Sz btūs Aug. nō ēi⁹ op. in hc. de cōmibus. no. et ve. testamenti. vñ vt valde difficile aliqbus credere q; dñs mortem quā sibi et matri non pepcit pcere debeat ioanni: nulli tamen dubium q; hoc potuit facere Et q; multa priuilegia concessit Joanni. que non concessit sue matri. sicut de dignitate sanctorum ordinuz ꝛc. Isti autem duodecim status. b. Joannis fuerūt figurati per duodecim ordines lapidum pciosorum quibus ornabatur pōtifex in trans scīā scīoz: vt habetur in exodi. qz io an. qui fuit verus pontifex a xpo electus cū ornamēto talis hitus in vltis duodeci statib⁹ intrabit cū xpo post iudicium i gliaz btoz. Ad q̄ ꝛc.

¶ In festo circuncisionis. Domini nostri ihesu xp̄i: Sermo primus.

Oct̄ cōplenati sunt dies octo vt circumciderent puer vocatum ē nomen eius ihesus ꝛc̄. Luc. 2°c° Quia i ista sacra solemnitate in xp̄o duo sacra mysteria fuerunt celebrata. Quoꝝ. ¶Primum fuit. Carnis circuncisio in qua fuit vetus testm confirmatum. qz xp̄s suscepit circuncisionem in se ablaturus ipsaz in alijs. vt ait Augu.

Scōm fuit. Mois impositio quātū ad holem in qua fuit nouū testm iniciatum: qz ab isto tpe nominis imposito que p̄tinebat in circuncisione translata fuit ad baptismum. vt pz in pauli conuersione. Ideo complectēs Lucas euāgelista simul vtrūqz. Cministeriū dicit verbū proposituz .s. ¶Post̄ consumati sunt ꝛc̄. Circa primū mysteriū circuncisionis qđ tangit cum dr. ¶Post̄ cōsumati sunt dies octo. Est sciendū q sicut post octo dies naturales xp̄s fuit circūcisus. sm legē. Sic post octo dies spūales que sunt. 8. facta p̄claríssima. que fuerunt a die natiuitatis xp̄i vsqz hodie consumata. Quoꝝ. ¶Primum fuit. Qđ xp̄s natus fuit in diuersorio: ꝛ non in domo ꝓpria: vel parentum. Ad dandum nobis exemplū extime paupertatis cuius ē. nihil proprium possidere vnde in diuersorium erat locus pauperꝝ qz propria hospitia non habebāt. Et hoc voluit xp̄s dicere in euangelio. Vulpes foueas habent ꝛ volucres celi nidos ꝛc̄. Ideo dr co dr in psalmo. Simul in vnū diues ꝛ pauper. diues quantū ad diuitiarum. ꝛ pauper quantū ad humanitatez.

Secundum sacm ē. Qđ xp̄s fuit pannis inuolutus. Ad dandū nobis exemplum humilitatis vt non in sumptuositate ꝛ superfluitate vestium. quis superbiat fidelis dum recognoscit dm̄m suum indutum vilibus vestimentis. Ista humilitas fuit exēplū matoris humilitatis q̄ diuinitatem voluere in pāno humanitaz humillimo. vide apo⁹. in similitudinem hominum factus ꝛ habitu inuentus vt homo ꝛc̄. Tertium sacm ē Qđ fuit inp̄ sepio reclinatus. Ut xp̄ianis ostenderet exēplum penitentie humilitatis ꝛ austeritaz inlectis. sed hic figurat eucharistie mysterium. vbi se constituit cibum aiarum. qui p̄ius erat cibus angelorum. ideo in figura voluit in p̄sepio reclinari. Jō in bethleem. que domus panis interp̄etatur. volunt nasci. qz ipse est panis viuus q de celo descēdit ꝛc̄. Quartū sacz fuit. qđ inuentus fuit in medio duorum aialiuz vt impleretur prophetia abachuc. 3. In medio animalium cognoscetis ꝛ p̄s. Cognouit bos possessorem suum. ꝛ asinus p̄sepe dm̄i sui. israel autē non cognouit me vt iudeorum duritiam declararet ꝛ eccl̄iam ꝛc̄. Quintū sacz fuit. qz fuit ab angelo euangelizatus. qz decens erat: vt sicut mysterium incarnationis eius. p̄ius fuit angelis q̄ hominibus reuelatum. sic eius fides p̄ius predicaretur per angelos q̄ per homines. Jō dicit angelus in Luc. 2°. Annuncio vobis gaudium magnū ꝛc̄.

Sextum sacm ē. qđ fuit a stella gentibus denunciatum eadem die. licz magi non venerint nisi. xiij. die propter multaz distantiā. Jccirco dicebāt. Vidimus eius stellā in oriente. ¶At. 2. c°. Tunc fuit impleta p̄phetia p̄s. di. Celi enarrāt gloriam dei. s. annunciando natiuitatem xp̄i ꝛc̄. Septimum sacm ē. qđ ipse fuit a pastoribus annunciatus. qz omnes q audierant mirati sunt que dicā sunt a pastoribus. Vbi datur exemplū pastoribus ecclesie. ꝛ verbū dei predicantibus q per ipsos figurantur. sm Amb⁹. vt p ipm̄ p⁹ cognoscant ꝛ adorent q̄ predicent ꝛc̄.

Octauum sacm ē. qz fuit a celi militia laudatus. qz reparaturus erat ciuitatem eorum. Ideo facta ē cuz angelo multitudo celestis exercitus ꝛc̄. Maria autez vt ait Luc. cōseruabat omnia verba hec ꝛc̄. dans vobis exemplum cogitandi hoc tempore celestia non terrena. Consummatis istis. 8. diebus xp̄s fuit circūcisus ꝛc̄. Circa quā circūcisionem sunt declarandi multi articuli. ¶Primus articulus ē. Quid ē circūcisio. Dr q ē cauterium in carne sen̄. quo distinguit̄ popul⁹ circūcisus a nō circūciso. In ista circūcisio nō ip̄rimit caracterē: ꝫ i carne Vbi sūt q tuor documenta. quoꝝ. s. ¶Dm ē. quid ē caracter. Dr q ē quedā figura spūalis. qua distinguit̄ baptizatus a nō baptizato. vñ dr signaculū. Ista cum figura ip̄rimit in aia. in inuocatione trinitatis facta i sacro baptismi. Scōm ē q baptismus succedit circūcisioni duabus de cāis. Et:

¶D° qz maior dat gra in baptismo q̄ in circūcisione. qz in baptismo abluit̄ hō ab oi culpa ꝛ pena. Circūcisio āt nō absoluebat ab oi pēa. Scōo qz baptism⁹ ē cōtor. Circūcisio eni erat remediū maris ꝛ nō femine. baptismus aūt vtriusqz ē remedium. Tertium ē. Circuncisio cōferebat gram. sed nō oēz. qz gra hz multos effectus. vnus ē expellere peccatum. ꝛ iste ē priuatus quātū ad illū dr q circūcisio. p°. ꝛ principaliter cōferebat gratiaz. Alij effectus gre sunt positiui. vt facere aiam dignam vita eterna. prompte eligere opa meritoria. Et quātū ad hoc circūcisio nō cōfert gram. Quaruz ē. qua re circūcisio fuit ist̄ituta. Dicēdū ē q. p pter. 6. cās. quaꝝ ¶D° ē vt circūcisio exterior eēt signum circūcisionis interioris que fit p gram. Scōa ē vt populus iudaicus distinguerētur a populo gentili.

Tertia ē vt sicut fiebat circūcisio i membro in q̄ viget luxuria ita populus circūcideret se interius purgando aiam ab omni luxuria. Quarta ē ꝓpter sacm fiebat eni circūcisio octaua die cultello lapideo ad designandū q. p xp̄m q erat vera petra circūcidemur ab oi culpa ꝛ pena in resurrectiōe q̄ fiet in octaua etate. Quinta, vt eēt in remedium cōtra originale peccatum. Sexta vt per obedictiā mandati placeamus p cuius p̄uaricationē ip̄e. s. adā displicuerat. Nota q circūcisio est sacm legis ve. Nō q fuerit ist̄ituta in lege veteri. cū aī dationē legis p̄cepta fuerat habere circūcisio sz qz currebat tpe legis. ꝛ q: cessauit cū lege nec fuit supflua circuncisio. qz efficacitas mādabat q̄ fides sed fides cū baptismo sufficit ad delēdus originale vt patebit iferius. Circa scōs principale. In quo fit nomē ipositū qđ notat. Cū sequit. Et vocatū ē nomē eius ihesus. Vbi nota q̄ sunt de isto noie plures articuli declarandi. Quorum.

¶Primus articulus ē. A quo fuit sibi istud nomen ipositū. Et pz in scriptura q̄ a tota trinitate. vñ ysai. qñ fuit ꝓphetatum de ipo dr. Rorate celi desup. ꝛ segt. Ego dñs qui voco nomē tuū. Et iterum ab eode quis suscitabit ab oriente iustum .i. ab exordio no. testamti ꝛ vocauit eū. i. iposuit sibi nomen. vt sequit̄ se. s. veniendo. vsqz ad celsitudinē dei patris. qz non rapinā arbitratus ē ꝛc̄. Secūdus articulus ē. qñ fuit ei istud nomē ipositum. Et pz ab eterno. qñ deus predestinauit filium dei xp̄m in virtute. vt ait apo⁹. ideo dicit ysai. Dñe a seculo nomē tuū. ꝛ p̄s. Sit nomē eius bñdictū in secula. ꝛ añ solem p manet nom̄ eius. Tertius articul⁹ ē. vbi p° istud nomē fuit scriptū. Et dr q in li° vite de quo dicit moy. si nō pdis populo huic dele me de li° vite q̄ scripsisti. Et iō ait dñs in euāgelio. gaudete qz nomina vra scripta sunt in celis. Et dan. vidit librum vite in quo oēs electi erāt scripti. ꝛ in tuditto aptus ē. ꝛ in capite istius libri scriptū ē nomē iesu iuxta illud ysai. in capite libri scriptū ē de me ꝛc̄. Quartus articulus ē. qđ i ve. testamēto istud nomē fuit ꝓphetatum. vñ abacuch. ego aūt in dño gaudebo ꝛ exultabo in deo salutari meo. Esdras dixit in psona dei patris. post duos ānos morietur filius meus ihesus ꝛ quiescet̄ seculū. Quintus articul⁹ ē. q̄ istud nomē in ve. testō p̄figuratū. p° qui p° distribuit terrā promissionis filius israel fuit vocatus iesus. ꝛ hic fuit iosue. qui in figa xp̄i. fecōs patres extractos de egypto iserunt: ꝛ p deserta huius mūdi. trāsmisit ad hereditatē terre viuentium. So qz iste q renouauit sapiam de corde suo fuit vocat⁹ iesus ipse ē filius syrach. vt habetur in eccle. in figa dñi q fuerat i legis sapiaz. iesus renouauit i no. testō. di. in ¶Da. Audistis q: dctū ē antiquis ꝛc. ego aūt dico vobis vbi renouat totā legē. que ad pūs vocat testamētuz nouū ꝛc̄. Sextus ar

p° arti.

2° arti.

3° arti.

4° art.

5° arti

6° art.

2° parf principi.

articulus ē. quare istud nomen fuit ei impositū. Oct qz istud nomē ē tetragramaton. qui fuit ipsum moysi. vt hētur in libro. vt istud portaret sacerdos scriptū semp in fronte. qz nullus dz sacrificare deo nisi istud nomē p naturam fidē ⁊ confessionem hēat reātum in mente. Item angelus gabriel aliā reddit cām ipositionis huius nois. dicēs. Mat. vocabis nomē eius ihesū. ipse enī sal. fa. po. su. ap. coꝛ qz interpretatur saluator. Septimus articul⁹ ē. Quib⁹ istud nomē fuit reuelatū Et dico q deus p̄mo reuelauit āgelo nūcianti. 2° angelus ꝛ̄gi. Luc. p°c°. Ecce cōcipies ⁊c. 3° angelus ioseph in sōnijs i Mat. 4. ꝛ̄go ⁊ ioseph oi populo i circūcisione. vt i Luc. Octauus articulus ē. qō istud nomē non ēst umēdum in vanuz valde cūm impiū ē. tam carum xp̄ianitatis nomen pulpēdere. iō conquerit dñs i ysa. tanquā de peiori scelere. di. Tota die nomē meū blasphemat. spēs ciz blasphemie est peccatū maximū. vt ait dñs in cuāglio qz in remissibile ⁊c. Nonus articulus ē. qō istud nomen ē deuote inuocandum. hoc enim ē placitum deo. iō dr q Enoch placuit deo. qz cepit inuocare nomen dñi. Et de isto nomie dr in ysa. Tunc inuocabis ⁊ dñs exaudiet. Et apo⁹. in scriptura introducit di. Dis quicūq; inuocauerit nomen dñi saluus erit ⁊c. Decimus articul⁹ ē qō istō nomē ē hoib⁹ amabile. Et. P̄imo qz ꝛ̄tute huius nois virtutes maligne spūales fugant: vñ mar. cuāgelista ait in nomine meo demonia eicient ⁊c. Scdo qz in eius ꝛ̄tute pcrsitates spūales remittuntur. vñ Joānes in canonica: remittūtur nobis peccata p̄ ꝛ̄tutem nois eius ⁊c. Tertio qz per eius virtutem oationes nostre exaudiuntur. vnde ait xp̄s in Joanne. Si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Quarto qz per ꝛ̄tutem eius anime deducuntur ad salutē eternam. ideo ait. be. pe. in actē. q non est aliud nomen datum sub celo hominibus

Undecimus articulus ē. qō istud nomen demonibus est terribile. Et. P̄imo qz per illud nomen demones hominibus subiciuntur: que est maxima pena superborum. vt p3 in Luc. Secundo qz demonia per virtutem illius nominis abhominibus expelluntur. ideo dicit Jo. x. e° vidi quēdam eicientem demonia in nomine tuo. Tertio qz demonia torquentur. ideo dixit dimon in Mat. Cur venisti ihesu nos torquere ⁊c. Duodecimus articulus ē. qō illud nomen est omnibus creaturis venerabile. Ad hebre. dicit apostolus: xp̄s tanto melior est angelis effectus. quanto differentius nomen prelijs hereditauit. Et tunc vidit Jo. in apoc. q sancti i patria habebāt nomē ei⁹ ⁊ nomē p̄ris eius scriptū in frontib⁹ suis. Itē apostolus in nomine ihesu omne genu flectatur ⁊c. Ita q fuit magne ptātis virtuositatis ⁊ preciositatis. Eius ergo meritis dei filius. nos benedicat qui viuit ⁊ regnat in secula. Amen.

¶ De eodem sermo secundus.

Vocatum est nomen eius ihesus. Luc. p°c°. Ad cuius introductionem est intelligenduz q quando aliquod vocabulum imponitur ad ſignificāduz aliquid quatuoꝛ requiruntur. Et. P̄imo. Actus quo talis vox ad significandum imponitur. Secundo. Modus ſm quē ad significandum ipponitur. Tertio illud cui tale nomen imponitur ad significandum. Quarto Vocabulum ipsum q imponitur ad ſignificandum. Et qz in xp̄i circumcisione fuit nomen ei impositū. sicut hodie solet ei ponī nomen in baptismo. ideo in verbo proposito. ista quatuoꝛ describuntur. Et. P̄imo actus quo fuit nomen impositum. Cum p̄mittitur. Vocatum ē.

Secundo modus ſm quē imponitur. qz ponitur ad significādū nomē ⁊ alterius cognomen. Cum additur. Nomen.

Tertio persona ⁊ res cui imponitur. Cum adiungitur. Eius ⁊c. Quarto Vocabulum quod imponitur. Cum describitur. s. ihesus ⁊c. Istud est illud nomen de quo prophēta dicit in psalmo.

7ꝰ. Sit nomen eius benedictum in secula. ⁊ in eternuz permanet nomen eius ⁊c.

Quia vero circa istud benedictum nomen est sermo. Jccirco circa eius inuestigationem occurrunt duodecim considerationes. quarum. s. P̄rima consideratio est. Ex quibus partibus istud nomen est integratum. Vbi est aduertendum. q istud nomen est bisyllabum Et quelibet istarum syllabarum. ex duabus litteris ē constituta. sicut iste cui hoc nomen est impositum. vt sicut homo constat ex anima ⁊ corpore tanquā ex duabus partibus integralibus. dicēte athanasio q xp̄s est homo ex anima rationali ⁊ humana carne subsistens. Et secundum q deus constituitur inesse personali. ex natura ⁊ proprietate tanquam ex duobus principijs cōstitutiuis persone. vbi secundum Augustinum de trinitate. Et ex istis duabus naturis scilicet diuina ⁊ humana iunctis tanquam ex duabus syllabis. constat christum esse denominatum di. Athanasio. sicut anima rationalis ⁊ caro vnus est est homo. ita deus ⁊ homo. vnus ē christus. Unde sicut in hoc nomine sunt tres vniones. vna totalis. ⁊ due partiales. Ita in christo intelligūtur per eundem modū tres vnitates vt vnitas vocis. sit secundū modum vnitatis significate. secundum illud prophēticum q habetur. 14. zacha. Erit in diebus illis. dominus vnus. ⁊ nomen eius vnum ⁊cetera.

Secunda consideratio est. P̄er quot litteras istud nomen scribitur. Vbi est aduertendum q istud nomen scribitur per quatuoꝛ litteras significātes. precipue quatuoꝛ virtutes verbi in humanicate christi iesu coruscantes. Quarum scilicet.

P̄rima est J. Et ista significat virtutem iustitie que est littera ad modum regule recta. Secunda est. ⁊ ista significat virtutem mie. quia est a sinistris clausa quasi prohibens malum. ⁊ a dextris aperta. quasi largiens bonum. Tertia est. S. ⁊ significat virtutem humilitatis. quia cum sit alta est tamen capite inclinata. Quarta est. U. ⁊ significat virtutem paupertatis. quia est totaliter littera clausa a parte inferiori. ⁊ aperta. a parte superiori. iuxta dictum euangelicuz no lite thesaurizare in terra. sed in celis.

Istis quatuoꝛ virtutibus persona dulcissimi iesu dr floruisse Et. s.

¶ P̄rimo virtute humilitatis in sua carne. quia semetipsum exinaniuit formam: serui accipiens.

¶ Secundo virtute paupertatis in sua p̄dicatione. Cum dicebat vulpes ⁊c.

¶ Tertio virtute iustitie in sua passione. qz tunc pro nobis satisfecit.

¶ Quarto virtute misericordie in inferni descensione. quia soluit dolores inferni. secundum apostolum P̄etrum.

Intelligendum est tamen q in isto nomine benedicto littera tertia. s. S. que caput inclinat est geminata quando profertur in recto. propter geminam virtutem per ipsam significatam. s humilitatis ⁊ obedientie. quas in christo fuisse singulariter declarat apostolus ad philipen. secundo di. humiliauit semetipsum factus obediens ⁊cetera.

Tertia consideratio est. Quid significat nomen ihesus. Vbi est aduertenduz q secundum beatum Hieronymum in interpretatiōibus suis. istud nomē sanctissimum hz quatuoꝛ significationes quarū.

P̄rima est. q dicitur salus. ⁊ hoc in nostra glorificatione cuz sit omnibus beatificum secundum suam veritatem in quo consistit tota nostra beatitudo. vt habetur Joan. tertio. Secunda est. Salutaris in sua sanctificatione. Et etiam ista christo conuenit in sua beatificatione. qz anima eius habet plus de beatitudine q̄ aliqua creatura ⁊c. Tertia est. Salutare ⁊ hoc in sua annunciatione seu conceptione. qz per actum salutationis. primo fuit cōceptus. Quarta est. Saluator. ⁊ hoc sibi conuenit. quia in mundi redemptione genus humanū a morte eterna salvauit. ideo eius ortū p̄nūciās scriptor sanctissimus gabriel. dixit Mat. j. Vocabis nomē ei⁹

Jesum ipse saluum facit populum ꝛc.

4 ℳ. Quarta consideratio ē. Qualiter istō nomen: sanctissimum fuit in ve. testamēto ꝓfiguratum. Vbi est intelligēdū q̄ in ve. testō fuit sculptum nomē dñi. in lamina aurea. q̄ erat imminēs fronti pōtificis vt habet Exo. xxviij. q̄ quatuor litteris scriptū erat sicut nomen ieſus. ⁊ istud nomen erat dictū Thetagramaton. Quarum.

℄ Prima erat The

D ℄ Secunda ira.

℄ Tertia grama.

℄ Quarta ton.

℄ Et ꝑma significat iste. Scōa ē. Tertia ꝓncipiū. Quarta vite. i. iste ē ꝓn^m vite. Et totū istud significat nomē dulcissimū ieſu. q̄ ipse ē ꝓnciꝑū vite ⁊ salnatōis. cū sit salus nostra. ſ. vita eterna. Et istud nomen ieſus p istud nomē Tetagramaton bñ fuit figuratū. Sicut. n. istud nomē erat imminēs fronti pontificis. Sic istud nomē ieſu scribit in frōte cuiuslz q̄ admittit ad eternū sacramentuz. vñ dr apoc. xxij. q̄ illi q̄ erant sacerdotes. xp̄i videbant nomen

5. ℳ. istud scriptū in frontibus suis. Quinta ꝯsideratio ē. Vbi istud nomē inuenitur scriptū. Dr q̄ in q̄tuor locis. Et ℙrimo in li^o vite. q̄ est ꝑdestinator. in q̄ sunt

E scripta oīum electoꝝ nomina. de quo dicebat ℳoyses dño aut parce ꝓplo hunc. aut de⁊ nunc de libro tuo quē scripsisti. Et dñs ad eū. nō te delebo de libro meo. sed eū q̄ peccabit mihi Exo. xxxij. c. Et q̄ ieſus fuit ꝑdestinatꝰ filiꝰ dei ꝑz apoᵐ. ioā. ꝓmo iccirco eiꝰ nomē ꝓ^o ⁊ ꝓncipale est in hoc libro scriptū. vt in eiꝰ p^a intelligat fuisse dictū illud ꝑs. in capite li. scriptū ē ꝛc.

Scōo inuenit scriptū soleniter. in titulo redēptionis nostre. qñ ℙilatꝰ scripsit. titulū triūphalē. vt hr ioā. xix. c. in q̄ scriptū erat. litteris grecis ⁊ latinis. istud nomē sanctissimū sicut solet signū regis i eiꝰ armis. in q̄bꝰ pugnat depingi.

Tertio inuenit scriptū in cuiuslz xp̄iani mēte qñ. n. puer baptizat. caracter i eiꝰ a. ⁊ imꝓmit idelebiliter ꝑz scōo: q̄ caractere. nosñ ieſu. imꝓmit quē ⁊ si ituitiue posſz aliquis erigere. tbi videret signatū. Cū in

aia talis baptizati im ꝓmatur ꝛc.

Quarto inuenit scriptū in supna ciuitate. q: dicit. b. ioānes apoc. xij. c. in portis supue Hierusalē nomē agni descriptū. q: nullus illas portas pōt ingredi nisi inuocet hoc nomē. ⁊ oēs debite inuocantes ingrediunt. Di. ꝓpheta. Quicūq̄z inuocabit nomen dñi. saluꝰ erit. ioel. ij Sexta ꝯsideratio ē. 6. ℳ. A qbus fuit istud nomē sanctissimuz pnūciatū. Vt aūt q̄ a q̄tuor ꝑsonaꝝ gūbus. ſ. ℙrimo a spūalibus ꝑsonis di. deo patre dr. iij. c. reuelabit filiꝰ meus ieſus ⁊ ꝓcertetur seculū. ⁊ lz iste liber non sit de canone. tñ. b. Ambro. allegat ipsuz

f Scōo a sapiētibꝰ ꝑsonis dicēte sap. cc cle. xliij. q̄ abyssum plātabit dñs ieſus.

Tertio a ꝓphetātibus ꝑsonis di. Abacuc. iij. Ego aūt in dño gaudebo ⁊ exultabo in deo. ieſu meo. Quarto ab infidelibus ꝑsonis sicut declarat aug. in li de ciuitate dei de sybilla. ſ. Erithea que fecit versus quorum ꝓme littere. reddunt cōiunctum istum titulum. ieſus Christus filius dei saluator. Et quia istud nomē sanctissimum longe ante fuit pnunciatum. ideo dicitur ysaie. xlij. Ecce nomen domini venit de longinquo ꝛc. Septima cō 7. ℳ. sideratio est. Quibus istud nomen fuit impositum. Dicitur autem q̄ fuit impositū a quatuor hominibus in sacra scriptura. Quorum. ℙrimus fuit iosue qui fuit

B pugnator fortissimus. vnde eccle. xlvi. fortis in bello. ieſus naue ꝛc. Secundus fuit ieſus filius iosadech. sacerdos sanctissimus. Tertius fuit ieſus syrach qui fuit doctor sacratissimus. eccle. xl. Quartus fuit ieſus redemptor mundi qui fuit sanctoꝝ sanctissimus. Vnde Luc. ꝓ^o vocab nomē eiꝰ ieſu. Et iste fuit p alios tres figuratus. ℙrimo q̄ sicut iosue chananeis exterminatis. introduxit filios israel in terram promissionis. Ita dominꝰ de bellatis. ieſus sanctos introducit in hereditatem eternam. Secundus quia sicut Jesus Josadech filius hedificauit secundum tempuz q̄ fuit maiori gloria plenum q̄m primū. ⁊ in quo fuit dei filius presentatus. ut ibidem habetur.

Ita ieſus ꝓstruendo eccliaz q̄ fuit gloriosa synagoga. Tertio: q: sicut ille ieſus renouauit sapientiaz de corde suo ita xp̄us vetustatem antiquitati conuertit in nouitatem. ſi. ieſus xp̄s enim fuit primo bellator fortissimꝰ in sua passione ad modum primi. ieſus syrach ꝛc. Quarto fuit sacerdos pijssimus in eucharistie institutione. Et quito doctor sapientissimꝰ 8ª ꝑsi^o in spūssancti largitione ꝛc. Octaua cō sideratio est. Qualiter illud nomen fuit xp̄o appropriatum vbi est aduertendum q̄ illud nomen benedictum fuit. ℙrimo pnunciatum simpliciter per modū oraculi. quando sanctus gabriel dixit virgini vocabitur nomen eius ieſus Luc. j^o ꝛc. Scōo fuit efficaciter initiatuz p modum pcepti qñ. ⁊gelꝰ dixit ioseph vocabis nomē eius ieſuz: q: viri ⁊ ñ mulieres hñt auctoritatem imponendi nomina. vt ꝑz de io. baptista. Luc. p^o ℑnuebant patri eiꝰ quē vellet vocari ꝛc. Tertio fuit d facto impositum in circūcisione. q: sicut nunc in sacramento baptismali nomina imponuntur. Ita tunc in circumcisiōe vt hēt Luc. p^o ⁊ ij^o ꝛc. ℄ Quarto fuit illud nomē a deo ꝯfirmatū p̄ suā mortē sic pꝰ triūphū militi dignitas ꝯfirmatur. vnde ad eph. ij. Quia humiliauit se vsq̄z ad mortem crucis. ideo deus dedit illi nomē q̄ est super omne nomen. vt in nomine ieſu. omne genu flectatur ꝛc. ℳona cō 9ª ꝑsi^o sideratio est. Que sunt iꝰ sanctissimi nois merita. Dicitur autē q̄ quatuor sūt actꝰ meritorij. qui sunt circa illud nomen obseruandi. ℙrimus est ifitus nominis inuocatio. q: quilz xp̄ianus in quolz suo opere debet illud nomen inuocare. ꝑz do cumentum apostoli. di. Omnia quecūq̄z facitis siue verbo siue opere in nomie domini ieſu xp̄i facite. Secūdus est iꝰ nominis confessio. q: omnis fidelis requisitus me⁊ id nomen debet confiteri. coram quibuscūq̄z. vnde angelus philadelphie offertur calculum apertum a xp̄o apoc. 3° ꝛc. Tertius actus est istius nominis benedictio qō nomē dr benedicek omnis fidelis qui in isto nomine est baptizatus.

vnde propheta clamat in ꝑs^o qui totus est de xp̄o. Sit nomen eius benedictum i secula. ante solē permanet nomē eius ꝛc.

Quartꝰ actꝰ ē istꝰ nois veneratio. q: quilz fidelis dr illud nomen inestimabiliter venerari. cū per illud nomen debeat ad felicitatem perduci. Et q: istud nomen est omnibus venerabile di. xp̄s. Vñe dñs noster q̄ admirabile est nomen tuum in vniuersa terra ꝛc. Decima conside 10ª ꝑsi^o ratio est. Que sunt contra istud nomē vicia. Videtur autē q̄ contra istud nomen quatrupliter cōtingit peccare. ſ. ℙrimo ipm negando. vnde apoc. 60. comendat vnus ep̄s dicente dño. Nomen meū nō negasti. vnde ℳat. x. dicit saluator: q̄ negauerit nomen meum coram hominibus negabo eum coram patre meo ꝛc. Secundo quando in vanum assumitur: q: illud dicitur nomen dei. vnde exo. xx. ℳō assumens nomen dei tui in vanum.

Tertio quando sub nomine isto dicit fm. q: istud nomen veritatis ꝓme. vnde leuit. xix. ℳon periurabis in nomine meo nec pollues nomen dei tui. tunc eiz polluitur quādo in falsum testimonium assumitur ꝛc. Quarto quando istud nomen. Blasfematur. q: lz in quolibz sit peccatum. tamen in xp̄iano potissime. q: i isto sancto nomine est consecratus. ⁊ iō i tali est scelus horendum. Vnde apo. istō nomen sanctissimum venerans precipiebat di. thi. j^o c 6°. Vt daret. ſ. in fratribus causam dei blasemandi ꝛc. Undecia 11ª ꝑsi^o consideratio est. Que sunt istius nominis beneficia. Diceduz est autē q̄ quatuor sunt virtutes nominis xp̄i. Quarum.

ℙrima est q̄ in virtute istius nominis. ℳiracula perficiuntur. sm promissum saluatoris ℳat. vlt^o. In nōie meo demonia cicient serpentes tollēt ꝛc. vnde in primo signo. dixit petrus claudo. In nomine ieſu xp̄i nazareni surge ⁊ ambula. act. 3°. c^o. Scōa est q̄ in virtute istius nominis. ℙeccata dimittuntur sanctus gabriel ℳat. j. Vocabis eiz ieſus ipse. n. sal. fa. populū suum a peccatis eorum. propter q̄ dicit io. in prima canoni-

ca sua. cui⁹ Scribo vobis peccata dimit
ti p̄ nomen eius ⁊c. Tertia est. q̄ in
virtute istius nois. Merita cumulantur:
q̄ nullus digne p̄fert illud nomen quin
in illa prelatione efficiat̄ dignus vita eter
na: sicut actus de cōdigno meritor⁹. Nā
sicut dicit apos. 2. cor. xii° cap° q̄ nemo pōt
dicere dñs iesus nisi in spū san. oēs enim
actus q̄ eliciunt̄ a spiritu san. vñ sunt sic
meritorii. Quarta ē. q̄ in virtute ist⁹
nois p̄mia eterna largiūt̄ q̄ vbitudo dat̄
p illud. scz nomen sicut pronunciauit pro
pheta di. Omnis q̄ invocauerit nomē do
mini saluus erit. Vñ dicit ℙetrus actu.
4°. Quod nō est aliud nomē datū sub ce
lo hōi in quo oporteat nos saluos fieri ⁊c.

Duodecima consideratio est. Que sūt
istius nominis p̄conia. D⁹ ät q̄ istō nomē
h̄z conditiones quattuor. q̄. ¶ℙrimo ē
dēmōibus terribile q̄ demones istud no
men expauescentes clamabāt dicentes qd
nobis ⁊ tibi fili dei quare venisti ante tem
pus torquere nos. math. iz°. Secundo
est oībus amabile: q̄ nimis vtile. vnde
paulus istius nois dulcedine p̄cuntus ip̄s
in suis epīs circa quingentas vices dicitur
interm̄isse. Tertio. est angelis venera
bile di. apo. ad hebre. p°. cap°. q̄ iesus tāto
melior est angelis effectus q̄nto differenti⁹
p̄ilius nomē hereditauit. vñ ad philip⁹. 2°
dicit. q̄ in nomine iesu omne genu flectat̄ ce
lestiū ⁊c. Quarto est. Mirabile: q̄ fuit ap⁹
ꝟbi assumptū. di. apoc.
19. it. q̄ xp̄s cui hoc nomē est impositum
est deus p ois p̄dictus. Et istud nomen
portabāt oēs sancti q̄ sunt i patria scriptū
in frontibus suis. vt habet apoca. xx. cap°
videbūt facie eius ⁊ nomē suum scriptum
in frontibus suis. Qđ nos iesus cerne
re faciat precibus sue matris ⁊ meritis.
Qui viuit ⁊ regnat in secula. Amen.

¶ In festo Epyphanie dñi iesu xp̄i.
Sermo primus

Vidimus stellam eius in oriente
⁊ venimus adorare cum. math.
ii. ca. Quia festū epyfanie di
cit festū stelle. Iccirco ad eius declaratio
nē assumit ꝟbū p̄positū. sicut in ierar⁹
angelica sm Dio. de ang⁹ ierarchia sunt
duo supmi ordines. s. seraphi ⁊ cherubi: sic
in ierarchia mōastica aie sunt due supme
ꝟtutes. s. intellect⁹ ⁊ volūtas. Istis oīb⁹
rūtes. Nā cherubin viget in intellectua
li sapiētia ⁊ seraphin in affectabili amici
cia: ⁊ q̄ isti tres reges ad xp̄um venientes
habebāt alias ierar⁹ pfectas iccirco eorum
perfectio principaliter attendit quantum
ad istas duas potentias. primo quantum
ad intellectualē virtutē cū premittit vidi
mus stellā ei⁹ ⁊c. Videre. n. ptiet ad intel
lectualē potētiā. ideo dicit Jo. in cano. sua
qđ vidim⁹ testamur. Secō quātū ad affe
ctiuā volūtatē cū seqt̄ ⁊ venim⁹ adorare
cū. Adorare enim ptinz ad volūtatē: iō di
cit in ps. Adorabim⁹ in loco vbi steterūt
pedes eius. i. affectiones ei⁹. Aliter potest di
ci q̄ p̄fectio istoꝝ regū seu magoꝝ vel eo
rū sanctitas dupliciter declarat. ¶ℙri
mo quantum ad virtutes vere sapientie:
que est nobilissima inter intellectuales iu
xta illud xp̄i bti oculi q̄ vidēt q̄ vos videt.
Cum p̄mittitur. Vidimus stellaz. Stel
la ista fuit veritatis magistra ⁊c. Se
cundo quantū ad virtutem deuote latrie
que est perfectissima inter morales. Cum
sequitur. Venimus ado. cum. Sicut enim
adorari est peruersi idolatri. Sic adora
re deum est deuota latria. iō. di. ps. Dñm
deū tuū adorabis ⁊ illi soli seruies. Ar
guit̄ p̄ns solēnitas sub nole stelle ē introdu
cta. Ideo circa iliam stellam sunt plura
mysteria pertractanda. Quorum. ℙri
mum ℳy. ē. Quale fuit istius stelle na
tura. Unde sciendū ē q̄ in quolibet artifi
cio ad naturā eius cognoscendam inquiri
t de quadruplici causa. Ita hic Et.

ℙrimo de cā naturali. Vtrū aūt q̄ licz
deus eam creare de nihilo potuerit. sicut
alias. tū formauit cā de aliqua portiōe re
seruata de illa nubecula lucida. de qua in
principio formauit ceteras stellas. vt no
tatur. 2. isaie. vt p̄fectam originem cū cete
ris h̄eat. Inquiritur s. Secō de cā for
mali. De qua dī a quibusdā q̄ nō fuit ꝛe

ra stella. sed sūtudine tm̄: contra quos. b.
Greg. in mor. dicit q̄ signa fidei nre fuit
verissima: ideo veritas sūma per signa fi
ticia monstrari nō d⁹. ⁊ iō h̄uit verā for
mā stelle. Iz fz Aug. fuerit ceteris pulchri
or. Inquritur ⁊ Tertio de cā efficiente
de qua dūt aliqui q̄ mysteerio angelorū
fuerit formata. Contra quos Aug. super
gen⁹: contra manicheos ostendit q̄ corpora ce
lestia nō potuerunt formari ꝟtute angeli
cā a p̄n° ⁊ maxime in significando xp̄i na
tiuitatē nisi ab ipo do ⁊ iō istā sicut alias
solus deus suis manib⁹ formauit. 4°.
de cā finali. Et dr̄ q̄ fuit confirmatio fidei
nre vt d̄ xp̄i incarnatiōe testiontū phiberēt
creature supcelestes ⁊ angeli ⁊ stelle. nec fa
ctum fuit in passione ei⁹ creature celestes
⁊ terrestres testimoniū perhibuerūt. quia
sol terra lapides. sm. b. Greg. vñ d̄ ipso
p°. testificati sunt angeli. 2°. celi 3°. pater 4°
demones 5°. vēti 6°. mare 7°. terra 8°. sol
9°. resurgētes. io. hic in carne viuentes. s.
apli. Sed qd finaliter fem̄ fuerit de ista
stella. Dicendum q̄ expleto mysterio
fuit adnichilata. Sed quia de hoc enim
non inuentur de aliqua creatura incor
ruptibili aut materia de qua fuerit facta
talis resolutio fuisset res insolita. ideo di
cūt aliqui q̄ alicubi sit reseruata. sicut di
citur de signis passionis xp̄i. Ista stel
la fuit pulchrior ⁊ illustrior ceteris stellis
celi sm Aug. ⁊ fuit de ipsa prophetatum
in numeris. di. Balaam Orietur stella
ex iacob ⁊ consurget virga ex israel. s. xp̄s
p̄figuratus p ipsaz. ⁊ p̄cutiet duces moab
idest p̄incipes infernales ⁊c. Secun
dum ℳysterium est Que fuit istius stel
le figura. Et dicitur q̄ ista stella figurauit
istam stellam matisque descenderat inuol
lere. que de seipsa dicit. Ego sum stel
la splendida ⁊ matutina. Intelligen
dum est q̄ christus per istam stellam di
citur stella matutina quadruplici ratio
ne. ¶ℙrima q̄ ista stella est omnium
stellarum splendidissima. ideo vocatur no
mine luciferi primi angeli qui fuit clarior
omnibus aliis sm Is. Ita anima xp̄i fuit
omnium preclarissima ex summa sapien
tia vltra omnem rationalem creaturam
illustrata. sm Augu. super ℳat. ⁊c.

Secundo quia ista stella est ardentissi
ma. ⁊ ideo dicitur venus. quia incentiua
amoris quemadmodum xp̄s dilexit nos.
⁊ lauit nos a peccatis nostris in sanguī
ne suo. vt ait pe. dicente domino. ℳaio
rem charitatem nemo habet ⁊c. Ter
tio. quia ista stella est humidissima ad in
fluendum humores benuolos. sm astro
logos. Sic anima xp̄i fuit humilissima.
vt patuit in cruce. ⁊ misericordissima. nō
p̄ro sua morte. sed p̄ro nostra humanita
te sanguinem suum fudit sm apostolum
vnde dicebat iudeis. ℳisericordiam vo
lo ⁊ non sacrificium ⁊c. Quarto quia
ista stella est omnium stellarum maxima:
vt patet ad sensum. Ita ⁊ anima xp̄i est
maior anima que vnquā fuerit creata.
quia sm Augu. in substantijs spiritualī
busista est maior que est melior. sed ani
ma xp̄i est omnium animarum preciosis
sima. vt dicitur tertio sententiarum ergo
⁊c. Ista autem stella matutina fuit si
milima stelle q̄ apparuit magis. vt habet
ex dictis beati Aug. Et ideo ipsa bene fi
gurabat christum qui fuit quasi stella ma
tutina in medio nebule: dum eius anima
fuit circumclata mortali corpore. de qua
eccli. 5. Tertium mysterium est. Quā
ta fuit istius stelle refulgentia. Dicitur
autem q̄ eius refulgentia quadrupliciter
declaratur. ¶ℙrimo quidem ex excel
lentia singulari: quia quanto visibile est
excellentius tanto oculis infirmis est inui
sibile. Et sicut se habet oculus noctue ad
lucem solis ⁊c. propterea oculi nostri nō
possunt attingere ad lucem diuinitatis.
Ista autem stella fuit ita splendida. vt ab
oculis infidelium videri non posset. sed
solum magis fidelibus apparebat vt p̄z i
euangelio. Secundo ex illuminatione
naturali. q̄ sicut sol iste illuminat sensum
non tamen intellectum qui est ipso sensu
lucidior in natura. Ista autem stella non
solum illuminauit sensum regum. sed
etiam intellectum dum eis natiuitatis re
uelauit sacramentum ⁊cetera.

Tertio ex manifestatione obiectali: qz lux tanto est maior quãto manifestat plura ad maiorẽ distantiã sol. n. ñ nisi prima manifestat: lux autez istius stelle magis manifestabat remota. duz existentibus in oriente ostendebat ea que fiebant circa medium mundi. ideo est clarior sole ꝛc.

Quarto ex remotione ipsius locali. qz corpus quanto magis remotum ꝛ illuiare non desinit tanto est magis luminosũ ista patent ad sensum. Ista autẽ stella nunc a nobis remota illuminare non destitit: qz inter cetera miracula nobis ostẽsa. fidẽ preclarissimã in mentibus nostris confirmat. Ista est illa stella que propter nimiaz claritatem oculos herodis excecauit. ꝛ iudeorũ vt de ipsa dicaf illud sapiẽ. 7. q̃ super omnẽ stellaz̃ dispositionez̃ lucida inuenitur prior. Quartuz̃ mysterium est. Qualis fuit isti⁹ stelle influctia. Et dr q̃ quatuor sunt modi stellarum distinctoz̃. sm influentiam beniuolam. Quoz̃. Quedam influunt ad dãdum sciam. sicut mercurius facit homines esse studiosos sm tholomeũ. Quedã ad dandum letitiam vt iupiter. qui dr planeta beniuolus. in calore ꝛ humore temperatus ꝛc. Quedam ad dandu⁹ magnitudinem. sicut ẅdars. qz dr animare milites ad victoriam. vnde prelia dicunt martis ꝛc. Quedam ad dandum tristitiam. sicut Saturnus dicitur maliuolus.

4. myſte.

Ista autem stella habuit quadruplicez̃ influentiã. Qz. s. Primo dedit istis regib⁹ magnã sapiaz̃ faciẽs eos studiosos ad querendũ ꝛ inueniendũ. qui est sapia dei patris. ideo nisi habuissent sapiam supnaturaliter reuelantem non intellexissẽt signum q̃ videbant. Secundo dedit eis magnam letitiam. qz videntes stellaz̃ post eritum ciuitatis gauisi sunt gaudio magno valde. Tertio dedit eis magnã animositatem. qz non timentes mortis piculum confitebantur regem iudeoz̃ coram herode paruulum natũ. dicentes vbi est. qui natus est rex iudeoruz̃ ꝛc. Quarto dedit iudeis magnaz̃ tristitiaz̃. qz videntes apparitionez̃ istius stelle. herodes turbatus ẽ. ꝛ omnis ierusa cuz illo. vnde debuissent sũe letari sicut patres eoruz̃. qui de sola spe sũme gaudebant. vñ sicut xp̃s fuit signuz̃ in resurrectionem multoz̃ bonoruz̃ ꝛ in ruina multoz̃ maloruz̃ vt ait Simeon: ita stella ista fuit in gaudiuz̃ bonorũ. ꝛ in tristitiaz̃ maloruz̃. Ideo de ista stella' impletur illud sapz̃. super omnem dispositionẽ stellaruz̃ inuenitur prior. nõ sm durationez̃. sed sm perfectionẽ. lucidã parata. Sed qualiter ista stella cuz esset corporalis potuit illos spũales influxus cãre. Dr q̃ non per se: sed tanq̃ instrumẽtuz diuine potentie quẽadmodũ ignis inferni: vt instrumẽtuz diuĩe iustitie affligit demones ꝛ dãnatos. Et vt aqua instrumentũ baptismi efficit gr̃am quã figurat vt instrumẽtuz diuine clementie ꝛcetera

Quintuz̃ mysterium est. Qualis fuit eius motus. Et dr q̃ in eius motu quatuor notabilia considerant. Primũ est. 5. m Motus celestis singularitas. qz cũ nullum inanimatuz̃ moueatur a seipso oportuit q̃ moueretur a deo vel ab angelo Deus ãt sm Aug. de trini. tales motus facit mediantibus angelis. ideo huic assignatus fuit vnus angelus. sicut toti celo deputatur. Et creditur q̃ sanctus gabriel fuerit. qz ille fuit minister ꝛ nũcius sacramẽti totiuz̃ ad incarnationẽ pertinẽtium vt habetur ex Luca. Secundũ est. Motus velocitas. qz in. 13. s. diebus suũ cursum p ficit citius q̃ aliqua alia. Sed querit Aug. quo ita cito potuit de tam longinq̃ magos perducere ad xp̃m in tam breui tẽpore. Et dicunt quidaz̃ q̃ prius apparuit q̃ xp̃s fuerit natus. sed hoc non vz qz sm Aug quando viderunt stellã in oriente intellexerunt regem natuz̃. Jõ dr q̃ habuerũt dromedarios ita veloces. Aut q̃ stelle virtute ita cito irent sicut ipsa. Tertium motus ꝓpendicularitas. qz sicut cetere stelle nouem circulariter. sic ista ꝓpendiculariter. qz nõ in orbe. sed in acre ꝛ motus omnis rectus videtur omni obliquo nobilior. qz vniformior isto mõ dz q̃bus filijs in via istius mundi errare p rectaz̃ viam iusticie non obliquã inigratis se-

quendo stellaz̃ sicut magi. i. doctrinã euãgelicã donec ad xp̃m perueniat. Quartum ẽ motus diuersitas qz in p⁹ apparitione mouebatur ab oriente mota in hierusalem dirrigendo in ea ab aquilone in meridiem. Ab hierlm in bethlem ducẽdo. quia tribus beniamin in qua ẽ hierusalem erat ab aquilone. qui tribus iuda i qua bethleem a meridie: vt dr̃ iosue ꝛcc. Iste cursus ab oriente ad hierusalem designat, pessum a bono in melius. ꝛ ab aqlone in meridiem de malo in bonum. sed homines magis vadunt de meridie ad aquilonem. i. de vno bono in malum vel de aquilone in occidentẽ. i. de malo in pessimus. Qz ab aqlone pandetur omne malum. Jere. De ista stella põt dici q̃ manebat in ordine ꝛ cursu suo ad quem erat ordinata. sicut dr̃ in li⁹ iudi. de illis qui cõtra scifferam pugnauerunt. Sextus articulus que sunt ist⁹ stelle miracula. Et dicitur q̃ quatuor. Quorum. s. Primũ fuit noua appitio stelle hactenꝰ non vise, qz miraculum est de re insolita sm Aug. maiꝰ autẽ miraculum fuit istud q̃ in solis statu sub Josue aut in retrocessu sub Ezechia. quia ista per angelos monentes istud non nisi per deum. Secundũ miraculum fuit ignota occultatio. quando latuit in hierusalem qz nullũ corp⁹ illuminosum potest se manifestare ꝛ occultare nisi ex op⁹ cr̃is in nostro emisperio. sicut ista. Tertium miraculum fuit fixa statio: qz nullũ corpus celeste potest quiescere exceptis polis ꝛ illi etiam mouentur dum reuoluuntur ista aũt sterilitate supra vbi erat puer. Quartum miraculum fuit dispitione ẽternã. si vlla enim stella q̃cunq̃ visa ẽpiterne dispitõis ẽ Ista autem nũq̃ postea fuit visa. Jdeo i regressu non per stellam. sed per angelũz vt ibidem p3. fuerũt directi. ideo sicut primo stelle sunt date in signa naturalia. sic ista insignis supnaturale ẽ qđ est miraculum ꝛc. Septimus articulus est. Que sunt isti⁹ stelle p:ulia. ꝛ inuenit̃ur quatuor. Quorum. Primum ẽ q̃ ista stella potuit liberum arbitrium determinare

6⁹ art.

7⁹ art.

qđ non potest aliud corpus celeste. qz sm btm Aug. de ciui. dei. Voluntas nr̃a ẽ libera ꝛ nulli⁹ creature dñio subiecta. Ista aũt vocez̃ magoz̃ determinauit ad requirendum xp̃m. sed qualiter hoc potuit. Dr̃ q̃ sicut verba in sacramento altaris ex diuina distributione non ex propria. sic hic.

Secundum priuilegium est. q̃ puer paruus in ipsa apparuit sm Criso. Tertium q̃ sm eundem erat xp̃i in ipsa formata fuit vt magis non solum incarnationis. sed etiam passionis facta reciperentur. que omnia sunt necessaria ad salutem. Quartum q̃ ista stella occasum nescivit occidentẽ. sicut omnes alie ad declarandum q̃ fides quã denunciabat mũdq̃ pueniet ad occidentem nec nouum testamentum quod inchoabat. iuxta ꝓmissum dñi in euangelio. Noui iquit ꝛ eterni testamenti. Jdeo de ista stella potest dici illud sapientis. Quasi stella matutina i medio nebule. i. solẽnitatis dñice que fulget in ẽccla. sed magis fulgebit i patria. Ad quã nos perducat post hãc vitã puer iesus mater de virgine natus maria Amen.

¶ In octaua epiphanie dñi nostri iesu xp̃i: Sermo primus.

Venit Jesus nazareth Galilee ꝛ baptizatus ẽ a Joanne in iordane ꝛc. Marci. p°c°. Quia dñs noster iesus xp̃s baptismuz̃ in seipso suscipere dignatus ẽ. ideo ad declarãdaz̃ istius diei solẽnitatez̃ q̃ dr epiphania domini conuenienter assumitur verbũ istud.

In quo quidem verbo persona dñi nostri iesu xp̃i dupliciter extollitur. Et.

Primo quidem quantũ ad mysteriũ sue gñationis. Cum premittitur. Venit iesus ana gali. Ista enim ẽ ciuitas vbi xp̃s fuit genitus. sm carnem prebente virgine consensum: vt dr̃ Luc. 2°. vbi etiam fuit educatus vsq̃ ad. 30. ãnos. vel circa donec veniret ad baptismum: vt habetur Luc. 2°. ꝛ. 3°. c. Secundo introducitur persona domini nostri iesu xp̃i extollẽda quantũ ad mysterium sue regenerationis

Cum sequitur. Et baptizatus ē a Joanne in iordane. Sicut enī in die natalis fuit natus hominibus. ita fuit hodie renatus sacramentis. vt Aug. in sermone hodierno testatur. Circa primum mysterium fuit generationis. Cuz dī. Venit ie sus ꝛc. Et intelligendum q̄ xp̄s dīs in sacra scriptura inuenitur cognominatus a quadruplici ciuitate. ſ. ¶Primo a ciuitate Syon, quia ibi progenitus. Syon erat ciuitas dī. vbi nascebant reges q̄ fuerūt xp̄i progenitores. vt hī. 2ID at. p°. nascebantur. vnde ps. Nūquid syon dicet homo. ꝛ homo natus est in ea. ꝛ ipse fun. eā altꝰ. ibi enim dī xp̄s natus. q̄ ibi progenitus. sicut ret apulie dī frāciḡa. q̄ ab antiquo progenitus ē de ista stirpe regia.

Secundo A ciuitate nazareth. q̄ ibi fuit educatus. Cum enim rediret ioseph de egypto propter timorem archelai regis iuda habitauit in nazareth vt impleretur q̄ dictum fuerat per prophetas de xp̄o. q̄m nazarenus vocabitur 2ID at. ii°. c°. Tertio A ciuitate bethleem. q̄ ibi natus ē. vt habetur Luc. ii°. c°. Sicut enī michee. 5. prophetatum fuerat. vbi dicit. Et tu bethleem efrata puula es in milibꝰ iuda. ex te enim egredietur qui sit dñator in israel ꝛ egressus eius ab inicio a diebꝰ eternitatis. Quarto A ciuitate hierusalem. q̄ ibi fuit sepultus quēadmodum dī beatus petrus de Roma. vnde ysa. 6°. dī. Surge illuminare hierusalem. q̄ venit lumen tuum ꝛ gl̄ia dñi super te orta est. ꝛ sequitur super te orietur dñs ꝛ gl̄ia eius in te videbitur. Istaꝝ enim quatuor ciuitatum debent esse spūaliter incole. omnes xp̄iani ꝛ maxime clerici qui sunt de sorte xp̄i.

¶Primo enim debent habitare in ciuitate syon. per virtutem puritatis ꝛ castionie. Syon enim interpretatur speculum i quo ihs species rerum sensibilium appeant. tamen ipm non coinquinant. Sic anima elici que naturaliter est ad modum speculi repñtantis rerum sensibilium imagines non debent ipsam inficere. facere enī debent consilium Hieronymi. in quadam epistola ad eustochium. sic dī. q̄ impossibile est in anima hois non incurrere cogitationem ille laudatur ille predicatur beatus qui vt statim ceperit cogitare interfecit cogitatus. ꝛ allidit eos ad petram. Ex proh dolor. quia filij syon ieliti reputati sunt in vasa testea. opus manuum figuli. tre. 4°. Secundo debent habitare in nazareth. per virtutem deuotionis ꝛ sanctificationis. Nazareth enim interpretatur sanctificatio. Ista autem virtus sanctificationis debet vigere in clericis p̄opr̄ie. sicut virtus fortitudinis in militibus. quia sicut milites sunt ad defensionem rei publice. instituti. Sic clici ad cultum diuinarum rerum sunt mancipati. Et ideo in genere .ſ. militum ē ignominiosus miles pauidꝰ sic in genere clericorum est clericus indeuotus monstruosus ꝛc. Tertio debēt habitare in ciuitatem bethleem per virtutem pietatis ꝛ misericordie. bethleem enim interpretatur domus panis. talis debet esse domus clerici. debet enim esse. ſ. domus pauperum q̄ bona clericorum sunt bona pauperum. vnde dicitur 2IDalachie 3°. Inser omnem decimationem in horreum meum vt sit cibus in domo mea. ꝛ probate me super hoc dicit dominus. si non aperuero vobis catharatas celi. ꝛ effundo vobis benedictionem vsq̄ ad habundantiam. Istum autem cibum p̄o pauperibus p̄ocurabat quidā sanctus vir q̄ dicebat. q̄ proficiꝫ ꝛ ad venis ministrabat omnem decimationem iob. 2°. capi°.

Quarto debent habitare in ciuitate hierusalem per virtutem pacis ꝛ concordie. hierusalem enim interpretatur visio pacis. Istam virtutem debent singulariter clerici colere. Dum sunt in studio cōstituti. Nam in malivolam animam nō introibit sapientia. sap̄. p°. c°. Ista virtus pacis est multū amabilis propter quatuor causas. Et. ¶Primo q̄ est a cunctis mortalibꝰ desiderata vt ps p Aug. 18. de ciui. dei. vnde hest. dicitur. 13. q̄ vera pax est cunctis optata mortalibus.

Secundo q̄ fuit ab angelis super mīdialiter euangelizata. ſ. in xp̄i ortu. vt habetur Luc. ii°. vbi dī. Ella in q̄. deo. ꝛ i

ter. pax. ꝛc. Tertiō q̄ fuit apostolis a xp̄o ita care comendata. vt in finc. anteq̄ moreretur. ꝛ post resurrectionem. quando eis mater apparuit. vt ps io. 20. Quarto q̄ in patria est feliciter remuneranda. dī. deo. 2ID at. 5. dī pacifici. q̄m filij dei vocabuntur. Circa uᵐ mysterium 2ᶜ regionis q̄ notat cū legit baptizatus ē ꝛc. ibi sc̄do circa sacrz baptismi. Sūt mīti articuli declarandi. Et. ¶Primus articulus est. Quid est baptismus. Et dī q̄ est remedium contra originale peccati lapsuz Sicut penitētia ſa tabula est post naufragium. vt habetur de regul. iuris°. regula. 21z°. Intelligendum est tamen q̄ quatuor requiruntur ad integritatem baptismi. que in principio cuiusz operis requirunt ur. ſ. ¶Primo. Causa efficiens q̄ personaliter sit distincta a baptizato. q̄ sicut nulla res potest gignere seipsum: vt docet Augustin. i°. de trini. Ita nec regenerare. Et ideo nulla persona potest baptizare seipsum. vt notatur in quarto sententiarum. di. 3ª. ꝛ Secundo. Causa finalis. ſ. vt intendat facere. q̄ facit ecclesia. Et ideo habens istam intentionem baptizat quantūcūqz sit hereticus vel paganꝰ vt habetur de consecra. di. quarta. vbi dicitur q̄ siue hereticus siue scismaticus ꝛ quantūcunqz facinorosus baptismuz in trinitatis nomine cōferre potest. Tertio. Causa materialis. que est aqua naturalis. sicut in sacramento eucharistie panis ꝛ vinum. vnde dicit Augu. super iohannem. q̄ accedit verbū ad elementū. ꝛ fit sacramentum. Detrahe in quid verbum. ꝛ quid est aqua nisi aqua ꝛc. Quarto. Causa formalis. que est. Ego te baptizo in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritusancti. Ista forma fuit a xp̄o tradita. 2IDar. vltimo. quando dixit discipulis. Euntes docete oēs gentes baptizantes eos i nomine p̄tis ꝛ filij ꝛ spūsancti. De q̄ qdē sacro i ducit illud p̄conū apli eph. iiij. vnꝰ dñs vna fides vnum baptisma. ꝛc.

Secundus articulus est. Quot sunt baptismatum genera. Et dī q̄ quatuor. Quorum. ¶Primus est. Baptismus fluminis animam inficiane, sicut fuit baptismus Jo. de quo dicitur 2ID at. 3. q̄ populus baptizabatur a Joanne in iordanis fluuio. Iste autem baptismus dicitur animam inficiens. q̄ de se gratiaz nō conferebat. vt notatur. iiij°. ser. d. 3ª. ꝛc.

Secundus est. Baptismus flaminis seu lumis aiaz p̄ficiens. sicut baptismus institutus a xp̄o de quo habetur 2ID ar. vltimo. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit sal. erit. q̄ iste baptismus confert gratiā: vt ps de priuilegiatis ꝛcetera. Tertius est. Baptismus flaminis animam sanctificans. de quo habetur Luc. 3°. c°. vbi ioannes loquens de xp̄o dicebat ipe baptizabit vos in spiritu sancto ꝛ igne.

Quartus est. Baptismus sanguinis animam renouans. quando quis moritꝰ p̄o fide. de quo loquitur saluator. Luc. 12 bap° habeo baptizari. ꝛ coactor vsq̄ q̄ perficiatur. q̄ passionem desiderabat. solus autem baptismus fluminis. animam perficiens dicitur sacramentum. vt habetur. iiij°. ser. d. p°. Tertius articulus ē. Quare baptismus fluminis ad cetera baptismata cōparatur. Circa quē articulum p̄mittunt due ḡritates. Quaꝝ. ¶Prima ē. q̄ bap° xp̄i compatur ad baptismū ioannis. sicut ad illud qđ euacuat. q̄ adueniente xp̄i baptismate. bap° ioānis cessauit. vt habet act. xix. c°. qñ paulus baptizatus fuit post baptismū ioannis. Secunda ē. q̄ baptism° fluminis compatur ad baptismū sanguinis. sicut ad illud. q̄ necessario nō p̄cedit. q̄ qui p̄ fide moritꝰ q̄uis non fuerit baptizatus saluatur. baptizatus in sanguine, p̄p̄o vt habeat cōplum d bt̄ amerētia³ vtē agnetis colecranea. Qđ ät ūñ bap° saluat passio suscepta p̄o xp̄o iducit Aug. i. iiij. sniaꝝ. d. iij³. Sed bap° q̄ solū ē sacrm ad bap^m flamis quadrupliciter cōparatur. Et. Quōqz bap° fluminis p̄cedit baptismū flamis. sicut qñ q̄s fictus accedit ad baptismum ꝛ postea de fictione conteritur. tunc enīz recipit gratiam spiritusancti. ꝛ non in baptismo. vt notatur. quarto. ſ. Quandoqz baptismus flamis p̄cedit. q̄ siquis baptismuz flaminis non potest cōsequi quocūqz casu impeditus sufficit cōtrita cōtritio ex regula

beati Cypriani que ponitur in .4. f. 8. 4. vnde discipulis quibus predicauit Petrus act. 2. prius acceperunt spm sanctuz q̃ essent baptizati ꝛc. Quãq bap⁹ flaminis cõcomitat. ꝛ illud est de cõi lege nisi quis ponat obicem. sicut patuit in baptizatis a paulo act. 19. qui cũ baptismate receperunt spm sanctum vt docetur ibidem. Quãq bap⁹ flaminis non precedit nec concõitatur. nec sequitur. sicut in illo. qui cum fictione sua moritur. sicut habet
4⁹art. de simone mago: qui fuit baptizat⁹ act. 8. sed tamen fuit primo fictus. Quartus articulus ẽ. Quis istorũ baptismatũ ẽ efficax: ad abluendum animaz. Et dr q̃ ista quattuor baptismata sunt in qua-
a druplici gradu in habitudine ad animã. Est enim. Primus quidam Bap⁹ q̃ nullam delet culpam. nec penam. sicut baptismus Io. quando erat. nec peccata dimittebat. nec gram conferebat. vt habet in .4. f. d. 2ª. Secundo quidaz delet. ſz non penam. sicut bap⁹ flaminis. q: ille cõ co mittatur oia sacra nouc legis in qbus constat conferri gram spũssancti ꝛ tamẽ in sacro pnie non remittitur pena. ideo ponitur: vt p3 per Hieronymum ꝛ habetur de pnia. di. p. c⁹ Hodie nsuram.

Tertio quidam delet culpam ꝛ penã quo ad preterita. sicut bap⁹ flumis. vnde dicit Amb⁹ super epistolam ad ro. q̃ p solam fidez sine gemitu omnia in baptismo condonantur. ꝛ habetur de cons. di. 4. c⁹ sine pnia. Quarto quidam delet penam ꝛ culpam non solum quo ad preterita. sed etiaz quo ad futura. sicut bap⁹ sanguis. vnde talis baptizatus vnq̃ culpam nec penam ex soluet. Unde dicit Augu. de vnico baptismo q̃ qui in ecclesia sanguinem fundunt. vitam eternam etiã sine baptismate accipiũt. In talibz ãt bap⁹ omnia sacra complectuntur. vt di. 4. f. d. quarta. De isto bap⁹ locutus fuit xps iacobo ꝛ ioanni. qui tunc dixit eis baptismo. quo ego baptizo baptizabimini ꝛc.
5⁹ art. Quintus articulus ẽ. Si anima nra potest sine baptismo ablui a sordib⁹ suis Et dr q̃ cum anima nra cõiter per sacramentum pnie a sordibus abluat. tamẽ q̃ bap⁹ flamis ipm sacrm semper debite cõtractur sicut ꝛ cetera sacramenta ecclie. ideo sine bap⁹ flaminis non fit remissio peccatorum saltem mortalium quantum ad culpam. sed quantum ad penã. diuisa culpa in flumis baptismate. vbi sunt quatuor remedia requirenda. Quoz Primum ẽ. Effusio lachrymaz in animi cõpũctõe. cum quis recordatur de peccatis suis. di. cum propheta recedite a me amare flebo ꝛc. Secundum ẽ. Membroz attenuatio in corpis mortificatione. sicut dicit ps. posui vestimẽtũ meũ cilitiuz ꝛ cinere tanq̃ panem manducabam. Tertium ẽ. elemosynaz elargitio. in mie pro secutione. q̃ sicut aqua extinguit ignẽ. ita elemosyna peccatum. vnde Luc. xj. date elemosynam. ꝛ ecce omnia munda sunt vobis. Quartum ẽ. Precum multiplicatio in deuota oratõe sicut Moyses multiplicãdo pces ad dñm meruit venia pro totius ppli scelere. vt habetur exo. 33. c⁹ Per ista quatuor remedia fuerũt liberati in sacra scriptura quatuor magni reges. Quoz. Primus fuit. Dauid q̃ diu fleuit. di. mihi fuerunt lachryme nocte panes die ac nocte. Et iterum lauabo p singulas noctes lectum meum. Et iõ fuit ei dictum translatum ẽ peccatum tuum.

Secundus fuit. Achab qui post multa peccata operuit cilitio carnem suam. ꝛ ieiunauit ac dormiuit i sacco ambulauit q3 demisso capite. ꝛ sic fuit misericordiam consecutus: vt habetur. 3. Re. 21. capitulo.

Tertius fuit. Nabochadonosor. Cui dictum fuit per prophetã consilium meũ tibi pla... o rex. peccata tua elemosynis redime. ꝛ iniquitates tuas in misericordijs pauperum. Dafi. 4. ꝛ sic fuit misericordiam consecutus. Quartus fuit. Sedechias rex qui orauit ad dñm oratione deuotissima. q̃ ozo in fine ho pali. cõtinetur ꝛ sic fuit misericordiam consecut⁹ Eum tamen esset peccator omnium peccatorum maximus ꝛc. Septus articulus ẽ. Quãq sacramentum baptismi fuit
6⁹art. institutum. Et dr q̃ inuenitur baptismi

sacramentum. pm quattuor tpa varie prolatum. Et. Primo fuit institutuz quasi sub rõne preambuli qñ. s. Ioannes cepit predicare baptismum pnie. vt habetur in Mar. ꝛ iste quidem baptismus non fuit nisi quoddã preambulum ad baptismum xpi. vt habetur .iij. f. 8. iij⁹. Secundo fuit institutus quasi in rõne mysterij quãdo. s. xps fuit baptizatus: vt habetur Luc. 3⁹ q̃ tunc contulit aqs vtutem regnatiuam sanctificans eas. cum tactu sue mundissime carnis: vt dicit Amb⁹ ꝛc. Tertio fuit institutus in rõne quasi consilij. s. quando xps misit discipulos suos baptizare Jo. iiij. q̃ expresse baptismus nonduz fuerat sub precepto saltem vniuersali dat⁹

Quarto fuit institutus sub modo precepti Mar. vlt⁹ quãdo xps dixit apostoli. Euntes in mundum vniuersum ꝛc. Et ista fuit vltima institutio. ꝛ sic baptism⁹ ante tps Ioannis simplr fuit mutilis. q̃ etiã nulli consultum. In tpe Ioannis baptiste fuit meritorius non ex se. sed ex fide. Sed i tpe xpi non solum ex fide. sed ex se. q̃ verũ reputatur fuisse sacramentum. sed non oibus necessariũ post ascensionem autem ẽ necessariũ simplr ad salutẽ. Circũcisio vo añ xpi pdicationẽ fuit euacuata vt nõ eẽt necessaria. ſz forte vtilis q̃ synagoga nondum erat sepulta. post xpi mortem solum fuit permissa. q̃ xpi mors euacuauit omnia legalia. Sed post euangelij diuulgationem fuit firmiter ꝓhibita. vñ dicit apo⁹. ad Gal. 5. Si circumcidimini xps vt vobis prodest. vnde addit ibi p3o baptismate. In xpo enim iesu neq3 circũcisio aliqd neq3 ꝛc. Septimus articu-
7⁹art. lus ẽ. Ubi istud sacramentum fuit ordinatum. Dr q̃ a quattuor euãgelistis notant quattuor loca institutiõis baptismi. Ps3.
a Primo btus Mar archus notat montem tabor. q̃ credimus esse ille mons i q̃ fuit dñs trãsfiguratus. q̃ est in galilea. ad quẽ misit xps xj. discipulos videre post resurrectionem. ibi enim dixit eis xps. Euntes in mundum ꝛc. Secundo beatus Mat. notat. Mõtẽ ollucti. q̃ preceptuz baptismi dedit qñ celum ascẽdit Mo. an.

ascendit autem a monte oliueti act. 1⁹
Tertio notat beatus Lucas. Bethaniam. vnde dicit dñs inde assumptum. Luc. xxiiij. ꝛ ibi dedit pceptum de baptismo. ipa enim bethania erat in aliqua parte montis oliueti. vt narrant hystorie.

Quarto notat btus Joannes ciuitatem hierusalem in qua venit ad xpm Nicodemus nocte. quãdo dixit ei. nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛc. Intelligendum ẽ autem q̃ ista quattuor loca huic sacramento conueniunt spãliter. Et.

Primo Mons tabor. q̃ sicut fuit ibi xpus splendidus factus corporaliter. sic anima fit in baptismo splendida virtualiter per virtutes ꝛ dona que ei infunduntur. Secundo Mons oliueti q̃ sicut xpus inde ascendit in celuz sic anima ei⁹ qui moritur in gratia baptismali per peccatum non obnubilata mox volat ad celum. Tertio Bethania q̃ sicut xpus ibi lazarum resuscitauit a mortuis. Sic in baptismo resuscitat animam peremptam plaga originali. Quarto Hierusalem q̃ dicitur ciuitas pacis: q̃ in sacramento isto reconciliatur anima que in ira dei fuerat concepta. ideo dicit apostolus ad Gal. 3⁹ Omnes q̃ in xpo baptizati estis xpm indutistis ꝛc. Octauus articulus est. Qui sunt istius sacramenti effectus. 8⁹ art.
Et dicitur q̃ quattuor. Primus ẽ character qui imprimitur semper quãlicũq3 ficto: vt habetur extra de baptismo ꝛ eius effectu. Secũdus ẽ. Fides infusa. q̃ cui cunq3 nõ ficto infundit fides. iij. f. d. 4. 5

Tertius ẽ gra que dat puulis p quaz promerẽt vitã eternã. vt hẽtur. iiij. f. d. 5.

Quartus ẽ innocentia. q̃ quicũq3 baptizatur purgat tã a labe peri originalis q̃ actuali. tã venialis q̃ mortalis vt eius alia sit in tãta innocẽtia de pfti in quita fuerit creata alia ade remissa omni culpa vt hẽtur. viij. f. d. iiij. Ista quattuor effectus habẽt p ordinem indelebilitate. Et.

Primus effectus ẽ indelebilis. q̃ character ẽ signum oio indelebile. et in dãnatis aut degradatis aut crẽticatis aut scelestis

Secundus effectus ẽ indelebilis. nisi

R

rubigine hereſis.qz nullum aliud pectis mortale fidē delere pōt.vt notat.3°.ſ. vbi de fide agitur. Tertius effectus delet p qđcūqz peccatū mortale.qz gſa diuina cum aliquo peccato mortali ſtare non potest.ſicut nec vita cum morte vt ibidem.

Quartus effectus.ſ. innocentie delet ſolum p peccatum veniale.qz nullus talis ē ſimpliciter innocens vt habet in ꝓpheta.ideo pō iſtud ſacramentum deſiderās i figa dicit. Aſpges me dñe yſopo t mūdabor ꝛc. Nonus articulus eſt. Que ſunt ꝓuilegia gſe baptiſmalis. Et dī q habet quatuor ꝓuilegia vltra gſam aliorum ſacramentorum. Et. Pīmum ē

2 Anime virginitas.qz poſt regeneratōem baptiſmi amiſſa gſa p peccatum mortale quālis anima recōcilietur p gſam pniaiez: tñ nunqđ efficitur virgo.qz qñcūqz fuit corrupta ergo ſolum cuz ꝓma gſa baptiſmali durat virginitas alie qua amiſſa nullatenus recuperari poteſt. Secundum ē. Ad pmanendum facilitas. quia quādiu hō eſt in gſa baptiſmali faciliter in bono pſeuerat.qz fomes peccati p baptiſmum remittimur.qđ p peccatuz mortale poſtea ꝓuocatur.t ideo quāto magis p malorum iterationem ab hac gſa elongamur.tam minus ydonei ad pſeuerandū efficimur. Tertium eſt. Ad reſiſtendū viuacitas.qz illam armaturā quā maxime hoſtis formidat.ex quo enim ſemel vt dicit ad ipugnādū inaleſcit. Et iō dicit beatus Jaco. reſiſtite diabolo t fugiet a vobis ꝛc. Quartū ē. Feſtinata felicitas qz q in gſa baptiſmali moritur ē a ſolis ventis hūs purgat.t flāmam faciliter trāſeunt quā apoſ ad cor. cōp. at flāme ligni vel feni.aut ſtipule quaſi rapti trāſeuntes

Iſte aūt tales aic.que in gſa moriunt ſunt iſte virgines que ſecuntur agnū quocunqz ierit.vt hētur in apoc. Et iō qz talem decorē nullatenus poſſumus recuperare.eo ꝙ ſacm baptiſmi nō eſt iterabile iterari multū debem⁹ dolere.t ab eius cōtemptione cauere ꝛc. Intelligendum eſt tñ q. Aliqui moriunt in gſa baptiſmali nō obnubilatam p peccatum.venia le.nec exercitata p actus meritorios.ſicut puuli. t ideo hūt remiſſaz gliaz t nullā penā ꝛc. Alij in eadē gſa obnubilata t ñ exercitata moriūt qz venialr peccauerūt t ñ egerūt opa meritoria t iſti hnt remiſſam gliam t modicā penā. Aliqui in eadez gſa obnubilata t exercitata moriuntur.qz venialiter peccauerūt t opa exercuerunt.t tales habēt magnā gliam t modicā penam. Aliq in eadem gſa nō obnubilata nec exercitata.qz nec vēialiter peccauerūt.t bona opa fecerūt.poſt baptiſmū. Si tñ ſūt aliq i vita iſta breuiſſima.t tales habebunt magnam gliam t nullā penā.p qbus dicit balaam.24.nu merorū moriatur aia mea morte iuſtorū t fiant nouiſſima mea horum ſimilia ꝛc.

Decimus articulus ē. Que ſunt iſtius ſacramenti cerimonialia. Et dicitur q ſunt quatuor. Et. Pīmū ē. pa

3 mitas in pceſſibilis.qz ipm eſt ianua oium ſacrorum vt nullu⁹ alio⁹ aliqđ proficiat niſi iſto ꝓuio. vt notatur.4.ſ.d.4.

Scōm ē vniuerſalitas interminabilis qz ē omnibus hoibus t mulieribus cuiuſcūqz etatis t conditionis cōis.vt habetur.4.ſ.circa pncipium. Tertium ē Facilitas in ecclēſiabilis.qz ſine vlla difficultate iſtud ſacm q⁹z conſeq poteſt rōne materie cōis.i.aque: ē etiā in modo facilis.vt habeſ ibidē. Quartū ē neceſſitas ſeultabilis.qz iz ſiñ aliis ſacris.ſine illo tamen nullus ſaluari pōt.vnde dī io. 3°. Niſi quis renatus fuerit ꝛcetera.

Undecimus articulus ē. Que ſūt iſti⁹ ſacramenti cerimonialia. Dī aūt q ibi reperiuntur quatuor cerimonie pncipales. Quarū. Pīma ē. De imerſiōe trina q fidem trinitatis deſignat.vt hētur de cōſe.d.4.c° de trina.t.c°eodē modo. Aut ſit pp triduum ſepulture xpi.vt.dī.apoſtolo cōſepulti ſumus xpo p baptiſmū i morte ꝛc. Scōa ē. De inunctiōe bina. inunctis cim ſaliua t criſmate.quorum vtrūqz ſit in ſignum virtutis q dat extra iniunctū.vt habeſ de conſe.dī.iiij.c° poſtea ꝛc. Tertia ē. De additione a materia. q: ſal benedictū in os ei⁹ a ſacerdote mit

tur.vbi ſapia t incorruptio deſignatur vt hētur de cōſe.dī.4.c° vt huic.t.c° ſal.

Quarta ē. De inſuflatiōe multiplici qua baptizādus ex ſufflat.vt virtus inimici ab eo expellat.ſm.b. Aug. de ſymbolo t de cōſe.dī.4.c° Ecce ſicut noſter. Iſti aūt ꝓmiſſis cerimonijs induit baptizandus veſte cādida in xpiano innocētiā deſignāte vt hētur d cōſe.dī.iiij.c° poſt baptiſmū t ē auctoritas rabani ꝛc

ar. Quodecimus articulus ē. Que ſunt iſtius ſacri miracula. Et dī q in ſacra ſcriptura inueniuntur quatuor.ſ. miracula baptizata. Quorū. Pīmū fuit baptiſmus xpi i quo fuerūt tria miracula. p:imū fuit aptio celi:que deſignat q p baptiſmum ianua celi.p° nobis apitur t glia ꝓmittit

2 Scōm fuit patris ꝓteſtatio dī. hic eſt filius meus dilectus: que deſignauit adoptionē.qua glz cū baptizat in dei filiū adoptatur ꝛc. Tertium fuit Spūſſancti viſibilis deſcenſio in ſpē columbe.que deſignat q i omni baptiſmo debite ſuſcepto mittit inuiſibiliter ſpūſanctus. Dcq bus tribus miraculis hētur ad ar. 11.c° t ad at. 2°.c° Scōm baptiſmum miraculoſum fuit baptiſm⁹ eunuchi ethyopis de quo hētur act. 8. quem cū baptizaſſet cum philippus ſpūs rapuit philippum t amplius non vidit eum eunuchus. Et ideo ibat p viam ſuā gaudens.qz datum fuit ſibi intelligere. q virtus baptiſmi facit euolare.ſicut philippus fuit ab eo miraculoſe ſublatus. Tertium fuit pauli apoſtoli de quo hētur act. 9. vbi dī q cōfeſtim ante baptiſmū. ceciderunt ab oculis eius tāq̄ ſquame t viſuz recepit.qz nullus adultus licite baptizatur. niſi ꝓus illuminetur. vt p3 de conſe. dī iiij.c° pluribus ꝛc.

Quartus fuit bap⁹ corneli centuriōis in quo p miraculum fuit petro oſtſum ſacramentum baptiſmi oibus gentibus eſſe cōmune. vt habetur act. xj. Et ſimiliter habetur idē de paulo.c° 19° Tertiusdecimus ē. Quare xpus fuit baptizatus. Circa qđ aſſignant quatuor rōnes. Pīma ratio eſt. Regularis legis nature.qz regularis naturalis ē. vt vniuſqſq q ius in alterum ſtatuerit: ipſe eodē iure vtatur. t iō qz legē baptiſmi oibus vtem ſtatuit ipſe eadem lege vti voluit qđ decens fuit.

Secunda ratio fuit. Euacuando legis moſaice. qz ex quo nouc legis ſacra in ſe ſuſcepit priorīs legis obligationes abſoluit.cū nouis ſtatutis ſupuenientibus veteri ꝓpiantur.vt hētur in euangelio ꝛc.

Tertia rō ē. Nobilitatio legis euāgelice.qz ſi tñ voluit legem moſaycaz t ſynagogaz quā repudiauit honorare vt circuncionem in ſe ſuſciperet multo magis voluit honorare legem euangelicam t ecclesiam quā ſuſcepit in ſponſam accipiendo baptiſmum ꝛc. Quarta rō ē. Sanctificatio aque materialis tactu ſue mundiſſime carnis. t iſtas rōnes aſſignat ambro. in octaua epiphanie. Iſtud autez ſacramentum fuit figuratum in ve. teſtāmēto dī. beato petro in canonica ſua. ita c.3°. Dī ſicut in diebus noe octo anime ſalue facte ſunt p aquam ſic nos ſecit baptiſmus t aqua baptiſmi. Dī nobis ꝓcedat xpus iclus dei t virginis filius. Amē.

De eodem ſermo ſecundus:

Baptizatus ieſus conſeſtim deſcendit de aqua 2ād at. iij. ca°

Q: ſm doctrinam. b. Aug: d va reli. vita xpi ita fuit totius pfectōis exemplar. vt nullus poſſit peccare niſi odiēdo qđ ipſe dilexit. aut diligēdo qđ ipſe odiuit. Nullus recte agit niſi faciendo q ipſe.ſ. monuit: aut non faciendo q ipſe prohibuit. Decirco vt ſuo nos exēplo ad ſtatum ſalutis inducret ſacramentum baptiſmi ſine vlla indigentia in ſeipſo recipere voluit. vt pīus faceret q̄ doceret. ſecundum illud Luc. in act. Cepit ieſus pīus facere q̄ docere. Et ſecundum d xpi baptiſmus dupliciter deſcribitur. Et.

Pīmo quantum ad baptizātis actū tranſeuntem. quo fuit baptizatus. Secundo quantū ad baptizātis fructum cōſequentē. qz cōſeſtim aſcendit de aqua ꝛc.

Non q̄ xp̄s ex suo baptismate aliquez fructū nouuz sibi petat. sed q̄ ascensus eius figurabat elevationem qua elevat anima nostra in sacramēto baptismi a statu iuste culpe mortalis ad statum p̄cel te gr̄e & vite supnaturalis. Ista āt ascensio fuit figurata p illam qua ascenderunt filii israel de egypto tenebroso designāte statum culpe ad desertum in quo signat status gr̄e. Tum q̄ ibi diuina maiestas. fuit reuelata. Tū q̄ fuit ibi lex data. Tū q̄ ibi diuinitas adorata. Tum q̄ esca angelorum cōicata iuxta illud psalmus panem āgelorum māducauit homo. De ista ascensione hētur osee. 2°. Circa istam mām. De xp̄i baptismate. Cuius hodie memoria agitur sunt plures articuli p tractādi. Quorum. Primus articulus č

p° arti. Quid č baptismus in gñali. Et dr̄ q̄ baptismus č sacrm̄ noue legis. p° sctificans animā. Dr̄ āt sit sacrm̄ p3. q̄: vt ait Hugo de sacris. q̄ est inuisibilis gr̄e visibilis forma. Sed q̄ sit sacrm̄ noue legis p3. q̄: fuit a xp̄o institutus. vt hētur in 2Mar. sicut circuncisio in vc. testamēto fuerat colla tāquā remedium contra originale peccatuz. Sic & baptismus in no. testamēto.

Dr̄ āt sit p̄mo sctificās alias p3. q̄: cetera sacra sunt ordie effectualit ipo baptismate posteriora. Ideo dr̄ ianua sacrorum quia nō nisi p ip̄m intrari potest ad alia Ideo dicit dn̄s in ioāne. Qui non intrat p hostiuz &c. Ista č illa porta quā vidit eze chielis ad orientez posita p quā intrabat ad templum. q̄: p hoc sacramentum quilibet intrat templū ecclesie militantis. de quo ait apostolus eph. iij. vnus dn̄s. vna fides vnum baptisma. Secūdus articulus č. Que sunt illa que requiruntur

2° art. ad baptismū. Et dr̄ q̄ sunt quatuor que h̄re in p̄cedenti sermone in p°. articulo &c.

Tertius articulus č. Que sunt baptismi species. Et ponuntur a sanctis quatuor species. Et scilicet.

3° art. ¶ Primus č baptismus fluminis.
¶ Secundus č baptismus flaminis.
¶ Tertius č baptismus sanguinis.
¶ Quart č baptismus luminis.

¶ De baptismo fluminis dr̄ Mat. vlt° Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit. De baptismo flaminis dr̄ a ioāne baptista in Mat. iste āt baptizabit vos sp̄ū sc̄o. De baptismo sanguinis loqtur xp̄s in Luc. baptismo habeo baptizari & coartor &c. De baptismo luminis loqtur. b. pe i act. d. q̄ dn̄s fide purgauit corda gentiū. sicut missio sp̄ussancti. que fit p̄ infusionē.

Sed p̄mus baptismus. s. fluminis habet rōnem sacramenti. q̄: designat ablutionem anime a peccato vnde sacramentum dicitur sacre rei signum. Baptismus autem sanguinis habet rationem meriti. q̄m ip̄o consistit actus fortitudinis. Baptismus autem flaminis habet rōnem p̄missi. q̄: p actum contritionis meretur gr̄a charitatem sicut meritum contritionis. Sed baptismus luminis q̄ est in fide habet rōnem mysterii. q̄: est plagium visionis que est in patria di. b. Aug. de tri. q̄ contemplatio est merces fidei &c Quartus articulus č. que sunt baptismi beneficia. Et inueniuntur quatuor gradus. sm quos sunt. tiij. gr̄a baptismi. Primū beneficiuz č. beati luminis. q̄: purgat animam ab infidelitate & constituit eam i v̄itate. Ideo dr̄ io. j°. hic venit in testimoniū. s. Jo. ad nunciet baptista vt omnes crederēt in ip̄m. Secundum beneficium č baptismi flaminis quod non solum liberat ab infidelitate sed etiā a culpa quāuis nō a pena & constituit in gr̄a. Ideo dn̄s i ioanne. Qui credidit in me flumina de vētre eius fluent aque viue. gr̄e vinificantis quod dixit de baptismate flaminis vt ibidem hētur. Tertium beneficium č baptismi fluminis. q̄: non solum liberat a culpa. sed ēt a pena. & ponit in gr̄a. vnde morientes mox baptizati statī euolant. vnde dicit. b. petr° in act. baptizetur vnusquisq̄ nostrum in remissionem peccatorum. Quartum beneficiuz baptismi sanguinis q̄ č. quadruplex. q̄: liberat a culpa & a pena. & statuit in consumata gr̄a & dat aureolā vltra omnia alia. De quo loqtur xp̄s in 2Mar. di. Jac. & Joh. baptismo quo ego &c. Intelligendus

č. Et q̄ in no. te. trib⁹ dīs apti sunt celi. s. qñ xp̄s fuit baptizatus. Et qñ sch̄pa. fuit lapidatus. vt detur intelligi q̄ baptizati flumine & sanguine statim euolant &c.

5° art. Quintus articulus č. que sunt baptismi priuilegia. Et dicuntur esse quatuor regrecta in p̄cedenti sermone i articulo. 5.

6° art. Sextus articulus č. Que sunt baptismi insignia. Et dicuntur ee quatuor. Q̄. s.

D Primū č. Caracteris impsio quod č signum indelebile. quo discernim̄ glz baptizatus a non baptizato. de q̄ signo loqtur io. in apoc. di. quod cōmittantes xp̄m hēbant nomen eius & nomen patris eius scriptum in frontibus &c. Scōm insigne č hominis veteris renouatio designata p lotionem. ideo dicit paulus. q̄ p baptismum configurati sumus. vt in nouitate vite ambulemus. Tertium est xp̄i resurrectio. Ideo fit trina imersio propter triduum mortis xp̄i. vnde apostolus ad col. cum sepulti sumus p baptismum in morte xp̄i. vt sicut resurrexit. sic & nos i nouitate vite ambulemus &c. Quarum č vc. testamenti p̄figuratio istud cum sacramentum fuit p̄figuratum in nube & i mari sicut illa nubes direxit filios israel de egypto. Sic & baptismus in no. te. dirigit ad terram viuentium. & sicut iste ignis in vete. testamēto de nocte. Sic lex ignea euāgelus in no. testamento. vt ait 2Moy ses de qua nube habetur in exo. &c.

7° art. Septimus articulus est. Que sunt baptismi mirabilia. Dicit̄ q̄ sunt quinq̄. Quorum. Primū č. Celi apertio q̄:

E celi apti sunt super xp̄m. vt p3 in 2Mar. & 2Mat. Secundum č. Spūs sancti visibilis missio. q̄: tunc columba descendit.

Tertium č. Patris protestatio. quia vox patris audita est. ibi. &c. Quartū č. Oculorum aptio. vt patuit in apertione oculorum pauli in actibus. Quintū č Spūssancti inuisibilis largitio. vt quando baptizati fuerunt discipuli a paulo in actibus. Ut p̄mum detur intelligi. q̄ apit tantum celestis regni. Per secūdum q̄ spūssanctus descendit in aquam. Per tertium q̄ deus pater mittit filium suum ad intelligēdū: vt dicat hic est filius meus dilectus. Per quartū q̄ spūssanctus mittit ad afflatū. Per quintū q̄ tunc datur domū fidei vt aie non sit cecca &c. 8° art.

Octauus articulus č. quare istud sacramentum fuit institutū. Dicitur q̄ fuit institutum quadruplici rōne h̄re in precedenti sermōe in articulo. 6°. Nonus 9° art. articulus č. quare xp̄s fuit baptizatus. Et assignantur quatuor rōnes quas h̄re in p̄cedenti sermone in articulo. 13. vbi plene inuenies &c. Decimus articulus č. 10° ar. quo baptismo xp̄s fuit baptizatus. Et dicitur q̄ fuit baptizatus quadruplici baptismo. Et. Primo baptismo. Lumi nis q̄: in p̄mo istāti suc conceptionis anima ista beatissima fuit beatitudie illustrata. & suppositaliter vnita luci. q̄: illuminat omnem hominem venī. in hunc mundum. Secundo baptismo flaminis: q̄: ip̄ius anima felix fuit spūsancto repleta quātum potuit. ideo fuit ꝓphetatum de eo in ysa. Spūs domini super me &c.

Tertio baptismo fluminis in iordane Sed in qua forma dubiū est. q̄: non videbatur ei competere forma ioānis. sed nec forma sui q̄ in nocte. ꝓprio baptizabatur.

Quarto baptismo. Sāguinis in passione. ideo fuit de hoc ꝓphetatum in ysa. qs č iste de edon inticis vestibus &c. Et in apoc. dr̄ q̄ erat vestitus veste sanguine 11° arti. aspersa &c. Undecimus articulus est. qualiter debemus nos baptizare quotidie. Et dico q̄ quadruplici baptismo. q̄:

Primo baptismo lumis vt nō terrena. sed celestia intellectus. nostri consideret & ea que sunt fidei firmissime credat. vt per istud baptizatus resurgat ad infidelitate ad vitaz qua fidelis viuit de qua dicit apostolus q̄ iustus ex fide viuit &c. q̄: sin̄ fide impossibile č placere deo vt ip̄e dicit ad hebr. Et idem in interiore hominem habitare xp̄m &c. Sed pro dolor hodie in multis vt fides annullata. q̄: ita parū de celestib⁹ curāt ac si ea esse non credant. q̄ p3. q̄: fides ex auditu ꝓbatur vt ait Jac. in canonica sua. vnde dns ꝓ ezechielem incredulū & subuersoꝛ &c.

Secundo baptismo flaminis. vt non tpalia sed eterna diligamus. q: p baptismum cū xpō resurgimus. ideo dicit apo⁹ Si consurrexistis cū xpō ꝛc̄. Ista aūt tpalia cū sūt appetēda. q: ñ sūt bona nisi fm qd. ideo ait io. in canonica sua. Si qs diligit mundū charitas pa. nō ē in eo. Sz hoies mundi plus diligunt tpalia q̄ eterna q: sūt visibilia. ideo dicit xpūs de spūali eto loquēs de ioāne quē mūdus non pōt capere. q: nō videt cum pp sensualitatem quā segr̄. vñ ñ audiūt vocē dñi dl. ꝑ⁹ querite regnū dei ꝛc̄. Tertio baptismo Fluminis non sacrāli q: istud nō ē iterabile. sed baptismo pniali lachrymaz, pluuio. qñ intus cogitamus pctā nostra quibus deum offendimus nos ipsos eicim⁹ celum amittimus infernum meremur. ꝛ tunc cum dolore affluenter lachrymas amittimus. iuxta illud Jere. Deduc quasi torrētem lachrymas. p diem ꝛ noctez nō taceat pupilla oculi tui ꝛc̄. Et iterū qs dabit capiti meo aquā ꝛc̄. exemplo psalmis. dicēt. lauabo p singulas noctes lectū meum. Jdeo dicit dñs in Mat. bti q lugent. Et iterū beati q nunc fletis. Et ad ꝓpositum dl. Vos vobis q hētis cōsolationes vestras ꝛc̄. Quarto baptismo Sanguinis in recordatiōe passionis xp̄i. de quo baptismo fuit ꝓphetatū in genō. ō iuda. i. de hoc confitēte: lauabit in vino stollā suam. Jdeo dñs p Jere. inuitat nos ad suc passionis memoriā dl. Recorderis pauptatis ꝛ trāsgressionis mee absinthij ꝛ fel. ipe quoq; sap. in ecclīastico dicit gratiam fideiussoris tui ne obliuiscaris dedit enim ꝛc̄. Istud aūt ꝓpaꝛ fit in eucharistie sacro dl. dño. hoc facite in meaz cōmemorationē. Et apo⁹ ad cor. Quotiēscunq; cibum manducabitis ꝛc̄. Jdeo Jo. in apoc. audiuit vnū de senioribus. dl. q sancti lauerūt stollas suas in sanguine agni. Jdeo cū xp̄o regnant. Cātantes canticum nouum semp. Et dicentes. Sanctus sanctus: sanctus dñs deus sabbaoth sequentes agnum quocunq; ierit. Et nobis cū illis ꝛcedat dicere xp̄s ihesus dei ꝛ virginis filius. Amen.

Tractatus de baptismo eiusdem doctoris.

De regenerationem xp̄i mysterium contemplandum fuit. s. fuit questio. Utrū baptismus quo xp̄s fuit baptizatus fuerit eiusdez rationis. cum baptismo quo nos baptizamur. Et videtur q̄ sic. q: fm q̄ scribit luc. act̄. j. dicit q̄ ihesus cepit facere ꝛ docere. sed ipe nobis illum baptismum quo regeneramur dedit sub precepto Mar. vltimo. ergo baptismum in se suscepit.

Sed ꝓtra. q: ihesus fuit baptizatus baptismo Joannis Mathei. 3°. c. ꝛ tamen iste baptismus fuit alteri⁹ rōnis a nostro vt habetur in act̄. ergo ꝛc̄. Circa istaz questionem sunt. 17. articuli declarandi:

Primus articulus est. Quid est baptism⁹. Et fz diffinitionē dñi saluatoris quā dedit Jo. 3°. Baptismus est Natiuitas hominis secundaria. ideo loquens de ipō dominus Nichodemo in pallegato. c°. dicit. Amen amen dico vobis. nisi quis natus fuerit denuo non potest videre regnum dei. Et cum diceret ei nichodemus. Et quomodo potest homo nasci. cū sit senex nunquid potest iterato ventrem matris suc introire. ꝛ renasci. Et tūc xp̄s adiunxit. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spū sancto non potest introire regnum dei. Et cum idem Nichodemus diceret. Domine quomodo possunt hec fieri: audiuit. Tu es magister in israel ꝛ hec ignoras. Ex quibus verbis domini saluatoris habetur q̄ baptismus est renasci. hoc est iterum nasci. Et sic est secunda natiuitas hois. Intelligendum est tamen q̄ baptismus dicitur secunda natiuitas quadrupli ratione. Et. Primo. q: sicut homo per natiuitatem suam naturalem accipit primo esse in natura: ita q3 per baptismum accipit primo esse in gratia. Et ideo sicut natura precedit gratiam. Ita natiuitas naturalis est prima ꝛ baptismalis secunda. Et ideo baptizati dicuntur non nati. sed renati.

Sedo sicut in esse spūali nascebantur pueri in ve. testamento p circuncisionem. Ita nūc fo p baptismum. vnde xp̄s ante fuit circumcisus q̄ baptizatus. vt patet i Luc. ꝛ ideo sicut circūcisio in pueris fuit prima natiuitas spūalis. Ita ē baptism⁹ fa natiuitas. Tertio q: cum in sacro baptismi sit duplex ablutio. vna aīe alia corporis sicut docet Aug. sup Jo. Ita ē duplex natiuitas ibi. Ita q̄ ablutio aīme. 13 sit prior in intentione q̄ corporis est tamen posterior in execution̄e. ꝛ ideo fm ordinem intentionis ablutio cordis ē natiuitas prima ꝛ ablutio cor[illegible] in sacramento sensibili est natiuitas fa ꝛcc.

Quarto q: sicut in nostra prima natiuitate nascimur filij ire fm apostolum. q: filij primi ade. Ita in fa natiuitate nascimur filij gre. q: filij scōi ade efficimur. i. xp̄i sicut docet apostolus ro. p°. c°. Et sicut nostra prima natiuitas est ex nostro primo adaz. Ita fa que est baptismus est ex fo. ꝛ ideo recte baptismus dicitur fa natiuitas. Et iccirco apostolus appellat hoc sacramentum lauacrum regenerationis. ꝛ renouationis. q: sicut regenerari est iterū gnari. Ita renasci ē iterum nasci. Et sic habemus q̄ baptismus ē natiuitas hois fa in qua regñamur in esse spūali ꝛc̄.

2° art. Secundus articulus ē. Quot sunt baptismi modi. Et d°. q̄ in diuina scriptura inueniuntur baptismi genera quatuor. Quorum. Primus ē baptismus fluminis animam inicians. sicut fuit baptismus Joannis qui animam non consecrabat. sed solum ad baptismum xp̄i disponebat. sicut testatur ipe Jo. di. Ego baptizo in aqua medius vestrū stetit ꝛcetera.

Secūdus est baptismus flumis aiaz ficiens. sicut fuit baptism⁹ xp̄i q nō solū disponebat. imo ꝛ cōsecrabat. de q̄ hētur Jo. 3°. q̄ xp̄s baptizabat ꝛ oēs veniebant ad eū ꝛc̄. Tertius ē baptismus flaminis aiam sanctificāt. ꝛ iste ē baptismus q̄ quis baptizat spū scō inuisibiliter. de q̄ hētur act̄. j. dicēte dño Joāne q̄dez vos baptizauit aqua. vos aūt baptizabimini spū scō non post multos hos dies loquens aplis de missione spūsancti. Quartus ē baptismus sanguinis aiam coronans. sicut fuerunt innocentes baptizati in sanguine suo ꝛ loti Mat. 5°. de quo loquēs saluator Luc. 12. dicit de seipo habeo baptizari ꝛ quō coartor quousq; dum ꝑficiatur loquens de effusione sanguinis in cruce.

Intelligendum ē tñ q̄ isti baptismi gradatim se hꝫbit in efficacia. Quia. s.

Primus baptismus fluminis aiaz inicians non delebat culpam ex sua virtute. sed solum dispositiue. fm se. q̄ autem Johānes predicauit illum baptismum in remissionem peccatorum. istud ē referendum ad contritionem. ꝛ non ad virtutez sacri ꝛcc. Secundus baptismus fluminis aiam ꝑficiens delebat culpam ex sua virtute. sed non penaz. q: spūsanctus nō stabat in anima cum culpa mortali. bene autem stat cum anima obligata ad penaz peccati psoluendam tpaliter. vnde in omni contritione in qua est baptismus fluminis remittitur culpa. sed non omnino pena ꝛcc. Tertius baptismus qui est flaminis animaz consecrans remittit culpā ꝛ penā. q: quocunq; sit sic baptizatus a culpa ꝛ pena totaliter absoluitur vt dicit petrus act̄. 2°. c°. Quartus baptismus. s. sanguinis non solum remittit culpam ꝛ penam sed reddit animam impeccabilem q: ponit eam extra terminos vie. ꝛ iō ille ē efficacissimus. q: suo fine debito frustrari non potest de quo loquens saluator filijs zebedei dicebat. baptismo quo ego baptizo baptizabimini. ꝛ loquitur ad litteram fm Aug. de sanguinis effusione.

3° arti. Tertius articulus est: Que sunt ista q̄ requiruntur ad integritatem istius sacramenti. Dicitur autem inter alia quatuor baptismi genera. Baptismus sanguinis ꝛ flaminis ꝓprie non dicuntur sacramenta. sed baptismus fluminis tantuz Et ideo de illo est solum intentio quo ad ꝑsens. Intelligendum est ergo q̄ quatuor cause requiruntur ad integritatem cuiuslz sacramenti. sicut hēt ex articulis fidei. scilicet.

Materia — Efficiens
Forma — Finis

Et sm hoc istę quatuor cause requirũtur ad istius sacramenti integritatem.

Primo. Că materialis istius sacri ē. Aqua fontium benedictoꝝ ab epo quantum ad vsi esse. hz omnis aqua naturalis quantum adesse. qz in tali materia. xps hoc sacrm instituit. vt habetur io. 3°. Secũdo. Că formalis. ē illa que est a xpo tradita. Mar. 28. c. Euntes inquit. docete omnes gentes baptizantes eos ꝛc̃. Dicitur tñ q̃ quandoq; in ista forma fuit dispensatum. quãdo baptizabant solum in nomine xpi act. 10. creditur factum ex revelatione spũsancti ad nomen xpi efficaciꝰ divulgandum. Tertio. Că efficiens quãtum adesse est vir omnis homo cuiusc̃unq; sexus. aut religionis. aut infidelis. qz sicut sacramentum est cõmunissimum. ita requirit ministrum cõmunissime sumptum. Et ideo fm beati Cypriani repz hẽditur. qz baptizabat. baptizatos ab hereticis. Quarto. Că finalis vt intendat minister facere qđ facit ecclesia aut qđ xps instituit. quãuis forte non credat. qz si intendat ludere aut fingere nihil faceret eo q̃ baptismus hẽat finem determinatũ vt habetur act̃. 2. testimonio petri apostoli. Et quando concurrunt ista quatuor. tũc ē salubris baptismus. vnde dicit. b. pe. in prima canonica sua. c. 3°. q̃ sicut in archa Noe sunt salue facte octo anime p aquas. Ita in ecclesia saluos facit baptismus. Quartus articulus est. Quot modis istud sacrametum fuit institutum. Et dicitur q̃ in divina scriptura legim⁹ istud sacramentum fuisse institutum modis quatuor. Et. Primo per modum particularis remedij. qz dicunt aliq̃ q̃ in ve. testõ circũcisio esset solũ p masculis ꝓtra originale peccatum nõ debuit priuari femine⁹ sexus remedio sufficientr. iõ dicebãt q̃ mulieres baptizabãtur in illa die qua nascebãtur. vnde dr̃ ezechielis. 16. ca°. cuitatis scẽ sub nõe mulieris chanance in die qua nata ē nõ ē pcisus vmbilicus eius. ꝛ tu aqua nõ ē lota in flumine vt supponit ꝓpheta. q̃ mulieres fidelũ qñ nascebãtur in flumine lauabãtur. Secũdo fuit institutus p modũ cuiusdã figuralis preambuli. qñ. s. scripsit ioãnes de deserto predicãs baptismum pnie missus adeo: vt habetur Luc. 3°. q: baptismus iste non fuit nisi quoddã preambulum. ad verũ xpi baptismũ ꝛ figura eius. sicut ipse testatur io. 3. c°. Tertio fuit institutus per modum salutaris concibi. sicut quando xps incepit baptizare. ꝛ discipulos ad baptizandum ordinare. vt habetur io. 3°. q̃ nõdum erat circumcisio euacuata. nec noua lex impata. ꝛ ideo tãtũ cadebat ille baptismus sub conclio. nec etiam legimus q̃ adhuc forma verboꝝ baptismi fuisset expressa. Quarto fuit institutum per modum vniuersalis precepti: vtpote cuacuata veteri lege. per xpi mortem. quãdo post resurrectionem xps apparens eis dixit Mar. 15. Qui crediderit ꝛ baptizat⁹ fuerit saluus erit. qui vero non crediderit condemnabitur. nullus autem damnatur nisi ꝓ trarsgressione precepti ꝛc̃. 5°art.

Quintus articulus est. Vbi istud sacramentum fuit institutum. Dicitur autem q̃ eius institutio per modum precepti fuit principalis. ꝛ ista sola fuit in mõte oliueti. sicut habetur Mar. vlt°. q: quãdo xps voluit celum ascendere. tunc dedit istud preceptum. Qui crediderit ꝛc̃. ꝛ ipse ascendit de monte oliueti. sicut docet. b. Luc. act̃. p°. c°. Intelligendum ē tamen q̃ iste mons fuit quadruplici mysterio illũstratus. Et. Primo mysterio orationis. qz in eo xps consueuerat pernotando orare vsq; ad diluculum. sicut habetur. io. 8. vnde cum actus orationis sanctior. q̃ actus predicationis ꝓ eo q̃ ad superiora sic hic respectu inferiorũ trahit. ideo xps in die in templo docebat. ꝛ nocte in hoc monte orabat. ꝛ sua oratione plus consecrauit hunc montem q̃ templum. Secundo mysterio sue passiõis in isto enim monte passio domini inchoata fuit ꝓ eo q̃ fuit ibi xps captus ꝛ ligatus cum illuc facta cena exisset ad orandũ vt habetur Luc. xxij. ca°. Tertio mysterio ascensiõis. qz de loco quo xps ascẽdit in celũ fuit mons iste de q̃ Luc. act̃. j.

Quarto mysterio dominice regressionis: vt pronunciante: vt quando xps veni et supra montem olivet. vnde ascendit. vñ zach. propheta loquens de aduentu xpi ad iudicium dicit. c°. 14. q̃ pedes eius crũt stantes. supra montem oliueti. vt ibi fiat sa generatio vt patuit infra iudicium erit. i. iudicium. sicut fuit prima generatio in statuta. i. baptismus. Sicut enim bap⁹ est prima generatio: ita iudicium erit scda
6°art. generatio in qua omnes resurgent dicto domino Mat. 19. In generatione cuz sedebit filius hominis ꝛc̃. Sextus articulus ē. Quando istud sacramentum fuit institutum. Dr̃ q̃ post xpi resurrectionem. qñ fuit ascensurus ad patrem. vt hẽt Mat. vlt. ꝛ Mar. vlt°. Et sic pz q̃ istud sacramentum fuit institutum feria quinta. quando dr̃ regnare iupiter. qui est planeta beniuolus. sic istud sacramentum fuit sũma xpi beniuolentia institutum ad nostram salutem. Intelligendum est tamen q̃ illa dies inuenit̃ in diuina scriptura qua
Ꝑ druplici mysterio consecrata. Et. Primo mysterio dñice benedictionis. ista enim die consueuerunt adeo benedici ois creature. que ex aqua fuerũt originate. sicut habetur gen̄. j. ꝛ ideo fuit congruum vt eod̃ die qua a qua ꝓ gen⁹ fuit benedictum in aqua institueret sacramentuz qđ sanctificat omnes qui regñantur ex aqua

Secundo mysterio dñice oblationis ista enim die xps fuit in templo oblatus. ꝛ a matre virgine pũrificatus. qz quando dies natiuitatis est in dñica. purificatio venit feria quinta. ꝛ tamen constat q̃ xps fuit in dñica natus. sicut feria sexta. passus ꝛ annunciatus ex dictis. b. Aug. in libro de tri. Tertio fuit cõsecrata mysterio dñice consecrationis. qz xps diuinissimus sacramentum eucharistie instituit. quinta feria. qz pridie q̃ pateret. ꝛ prius ꝛ ipe passus est in parasceue feria sexta. Sm quatuor euangelistas ꝛc̃. Quarto fuit consecrata mysterio dñice ascensionis. qz xps ascẽdit in celum feria quinta. qz feria quinta ē dies. rl. a xpi resurrectiõe. ꝛ ideo ista die xps est assumptus in celum. sicut testatur Luc. act̃. p°. dignum enim erat vt sic in loco sacro. i. vt in die consecrato institueret sacramentum illud per qđ nostre anime deo consecrãtur ꝛc̃. Septimus articulus est. Quare istud sacramentum fuit institutum. Et dr̃ q̃ quatuor rõnes colligũtur ex diuina scriptura. Quarũ. Prima ē. Ad nouitatem legis ostẽdẽdaz. sicut 7°art. enim antiqua lex veteribus sacramentis erat ornata ita decuit vt noua lex. nouis sacramentis eẽt decorata. ꝛ quia cum res abluitur ab aliquo renouat̃. Ideirco ad hominis renouationem insinuãdam institutum ē istud sacramentum baptismi i aque ablutione. vnde dicit apost⁹ ad Gal. vi°. In xpo iesu neqz circumcisio aliqđ valet: neqz prepucium sed noua creatura. Secunda ē. Ad antiquam circũcisionis ꝓtialitatem tollendam cum cuiz sacramentum circumcisionis non foret remedium contra originale. nisi alteri seruiret vt lex noua que est cõmunissima. vsc remediũ haberet institutum fuit sacramentum q̃ vtriqz seruiret. ꝛ omni etati. ꝛ genti foret opportunum cuius vtilitatem describẽs apostolus ad Gal. 3°. dicit quicunqz in xpo baptizati estis. christum induitis ꝛ sequitur. non ē masculus neqz femina. omnes enim vos estis vnum in xpo iesu ꝛc̃. B

Tertia ratio ē. Ad tanuam regni celestis aperiendam. hz enim principale peccatum per circumcisionem in veteri lege deleretur. sicut nunc per baptismũ ꝛ gratia quãuis remissio conferretur. tamen nullum perducebat ad gliaz: qz adhuc tanua erat clausa. ꝛ ipsa aperitur per sacramentum baptismi vt quicunqz baptizat⁹ possit libere ingredi. vnde dr̃ apoc. 3°. custodaz baptismate consecrato. licet infirmo. Ecce dedi coram te hostium apertum ꝛc̃.

Quarta ratio ē. Ad euidentiorem significatiõis plenitudinẽ exprimendaz. qz cum sacramenta diuina. illud significent qđ efficiũt. tanquã vasa ꝛ signa. baptis⁹ clarius significat suum effectum. qui ē abluere animaz a peccato. q̃ circumcisio. quia ablatio corporalis significat mentis emẽdationem spũalez q̃ remotio alicuius

pertinentes ad humanam integritatem. vnde saluator.io.13. interiorem emundationem per lotionē significat dicit petro si non lauero tc. nō hēbis partē mecū rē.

8° art. Octauus articulus est. Quis ē baptismi effectus. Dr aūt q ē prima gra baptismalis. q: sacramenta nouē legis efficiunt q significant. ideo cū gram significent efficiunt ipsam. vt eam infundendo expellāt culpam sibi contrariam sicut vnum oppositum expellit aliud. ꝛ ita baptismalis gra dicitur res istius sacramenti. Intelligendum est tamen. q. quadrupliciter contingit illud sacramentum accipi. 13 veritatem vel apparentiam. Qr. Aliq sunt qui non accipiunt sacramentuz nec rem sacri. sicut cuz aliquis ficte accedit nō accipit rem sacramenti: q: peccat mortaliter. ꝛ cum tali peccato non stat gra baptismalis. nec recipit sacramentum. si minister non intendit facere q facit ecclesia. q: intentio est de essentia sacramenti. vt patuit tangē causa finalis rē. Aliqui sunt q: recipiunt sacramētum ꝛ rem sacramēti sicut quando baptizandus non ponit obicem. nec baptizans in intentione fraudem facit. q: tunc nullum est impedimentum ex pte agentis. nec expte patientis rē.

Aliqui sunt q recipiunt sacrm. ꝛ non rē sacramēti. sicut cuz quis fictus accedit ad recipiendū q: confert eccla. q̄uis non credat. ꝛ baptizans idem intendat ꝛ sacere siue credat siue non credat. q: ſm Augu. non ponitur talis actus in fide singularis psone. sed vniuersalis eccle rē. Aliqui sunt qui accipiunt rem sacramenti ꝛ non sacrm. sicut veniens ad baptismum cū debita contritione ꝛ deuotione si minister malitiose non intendit sacramentum conferre. tunc non accipit sacramentum. q: non ē in cōsentiente intentio debita. vñ si posset constare teneret ad baptismū iterū tamen recipit rē sacri. vt credit. q: de⁹ nulluz obligat ad impossibile. ſm Hiero. nec deus obligauit sua potentia sacris. Et ut⁹ arm habemus act. xiij. vbi spūsancto fuit datus audientibus p̄dicationez petri a q̄ fuissent baptizati. vñ dicit idem apo⁹ nū quid aquā pōt q̄s prohibere. vt non baptizentur hij. qui spm sanctum acceperūt sicut ꝛ nos. Nonus articulus ē. Qualis est baptismi ritus. Dicit q talis ē. vt nullumodo sacrm istud iteret. q: sicut sel sumptū ē salutifer ita bis sumptū esset. s. mortifer. Intelligendū ē tamen q. 5. rōnes assignant non iterabilitatis ist⁹ sacramenti. Quar. Prima ē. Ex istius sacri reuerentia: q: si frequēter iteraretur vilesceret ex frequētia. sicut vilescunt quā tūcūq3 magna. q̄ſ sunt assueta ſm Aug.

9° art.

b

Ista tamen rō p se non videret sufficere. q: sacrm eucharistie est dignitas. 13. b. Aug. ꝛ tamē non fit ei in reuerētia cum frequēter iteretur. nisi quis dicat q super eadē materia nunquā fit illius iteratio.

Secūda est. ex istius sacri sufficientia. q: aliqua operatio. non iterat circa aliquā materiā nisi q: ē ipfecta. ꝛ istud q nō perficit prima operatio perficit 13a. sicut patuit in ablutione imperfecta. Et ideo q: i baptismo anima pfecte abluitur. talis ablutio non iteratur rē. Tertia ratio est. ex istius sacramēti indulgentia. q: cum istud sacramētum indulgeat totaliter penam ꝛ culpam omnium peccatorum 13z incentiua ꝛ occa⁹ delinquendi. si posset iterari cum nullus timeat nisi penam. Quarta rō est. ex istius sacramenti causa. quia istud sacramētum. sicut circūcisio in veteri lege ordinatur principaliter ad delectōnem peccati originalis. sed ex habundanti abstergit peccata actualia. quādo inuenit ipsa. Et ideo q̄ſ peccatum originale nō pōt iterato contrahi. istud sacrm non dz iterari. Quinta rō est. ex istius sacramēti effectualitate vel efficatia. q: i sacramēto baptismi imprimitur caracter qđ est signum indelebile. ꝛ ideo q: talis effect⁹ ē indelibilis. cuius cā nō ē iterabilis. vñ dicit apo⁹ ad hebr. 6°. Nō rursum debem⁹ iacere fundamētum pnie ab operibus mortuis. ꝛ baptismatū ipositiōis man⁹. q: i. fundamētuz pnie est bap⁹. sine quo sacramētum pnie ē nullum. Decimus articulus ē. Que sunt istius sacri prinilia. Dr aūt q istud sacrm inter cetera no. testan-

10° art.

ti sacramēta habet quatuor prinilia. q̄ꝛ.

a Primum ē. q istud sacramētuz ē primū. q: per istud dat singulariter ē spūale. sicut per alia bene ē. ꝛ ideo hoc sacrm ē ante omnia. 13 enī istud sine aliquo alio ruz possit esse tamē nullū aliorum. nisi isto primo pōt esse. ꝛ ideo est regeneratio. ſm pmissa esse autem precedit bene ē. Et iō dicitur baptismus. Janua sacramētorū.

a Et ideo xps in sue manifestationis exordio mox voluit bapti Matt. 3°. Secundū q istud sacrm est cōmunissimū cetera autem sacramenta determinant sibi sexus: vt ordo. aut etates. vt alia. s. istō autem omni etati ꝛ sexui ē cōmune cum etiā infantibus mox natis tribuatur. Tertium est q istud sacramentum est summe necessariū cetera enim sacramenta. 13 sint necessaria loco ꝛ tempore ad salutem nō semper. sed pro semper. sicut obligant peccata affirmatiua. tamen istud omni tempore ꝛ loco ad salutem ē necessarium. vnde obligat ad semper. ꝛ pro semper. q: talis non potest videre regnum dei nisi fuerit renatus. ex aqua ꝛ spiritu sancto. Jo. 3. c°. Quartum prinilegium est q istud sacramentum est efficacissimum. q: 13 per virtutem aliorum sacramentorum remittatur culpa ꝛ conferatur gratia. tamen per nullum absoluitur a pena. totaliter. q̄ſ talis de peccatis puniretur in hoc mundo vel in purgatorio. Istud autem sacramētum ita totaliter penā ꝛ culpā diluit: vt nō remaneat q̄s obligat⁹ ad aliquā penā i hoc mūdo. nec in futuro. q: si toānes p̄dicauit bap^m pnie in remissionē peccatoꝝ. multo magis bap⁹ fuit efficax ad remittēda peccata Mdar. p°c°. Undecimus articulus ē. Que sūt istius sacri. pprietates. Dr autem q elementū aque circa qđ fit materialiter istud sacrm. 13 quatuor pprietates reptas in diuina scriptura. q̄ conuenit huic sacro. Quarta ē. Qđ aqua 13 virtutē abstersiuam. sic exprimur ad sensum. ꝛ iō res deturpate aqua abluit. vñ Lucit. 1°. vasa immunda p̄cipiūtur aqua lauari ad sordē abstergendam.

11° art.

b

Ista aūt pprietatem 13 baptismi sacrz q: omēz sordem a se abstergit 13 originalem q̄ actualē si obicē non inueniat ſm p̄missa rē. Secūda ē. q aqua 13 virtutem refrigerativam. q: ē enim frigida ꝛ humida. iō 13 sitim extinguere. que ē appetit⁹ frigidi ꝛ humidi. ex so de aīa. vñ dī iudi. 7. q filii israel hauriebāt aquā ad refocillandū aīam. Et istam pprietatē 13 baptismi sacrm. q: calorez carnalis concupiscentie 13 refrenare. vt baptizati nisi ponant obicē facilius talib⁹ passionibus possint resistere. sicut dī. 1iij°. sniaꝝ. Tertia ē q aqua 13 virtutem cōtrarij fugatiuā. Videmus enim ad sensuz q 13 ignis sit virtuosi or aqua. tñ aqua apposita igni extinguit ipsum inequali mēsura. vñ dicit sap. ecclz. 3. Ignē ardentez extinguit aqua. Ista pro pprietatem 13 hoc sacrm baptismi. q: licet diabolus ſm suam naturam sit potentior anima vt ignis aqua. tamē anima post q̄ est baptismi sacramento cōsecrata. ita preualet aduersus hostem. vt in ea nullam habeat potestatem ad obsidendum ea sicut prius quemadmodum sancti exti. sunt in ecclesia primitiua. Quarta. p pprietas est q aqua habet virtutem fecundatiuā. q: vt sensu percipimus sine humore aque terra germinare non pōt vt docz Aug. super gen. Et ideo dicebant filii pphetarum ad helisēum. iiij. re. 2. q: q: aq̄ iericho pessime erant. ideo terra erat sterilis cum de se esset optima rē. Istam prepprietatem habet baptismi sacramentum. q: donec anima nostra non sit 13 istud sacramentum renata. salubrē fructum non profert alicuius meriti condigni ad vitaz eternam. q: nondum habet gratiam baptismalem que est prima. postq̄ autem ē baptizatus pōt talis fructus germinare quorum quilz est dignum vita eterna. Et ideo dicit saluator Mdat. xj. q. a diebus Jo. baptiste regnum celoꝝ vim patitur. q: s. tanquam debitum tempore baptismi datur. Et ideo q: talia merita plures prosūt i bono q̄ demerita nocent i malo. cū potentior sit natura boni. 13. b. dio. vtilis ē bap^m i infantia dari ad multiplicanda merita q̄ tarda: i ad delenda plura pcā rē.

l2ª art. Duodecimus articulus ē. Qualia sūt istius sacramenti solēnia. Et dōm q̄ permissis aliis duabus solēnitatibus ad baptismum. scz exorcismo quod fit ad reprimendas aereas potestates. Et cathecismo q̄ fit ad disponendum. propter fidei virtutes sequuntur cerimonie quatuor que in sacramento seruari debent. Ex quibus colligūtur quatuor documenta. Et. Primum ē ad orientem conuersio. qz iste qui baptizabat in primitiua ecclia fidem suscipiens conuertebat faciem ad orientem. vñ dio. de ecclīastica ierarchia. in quo datur intelligi pro eo q̄ oriens ē fons directus luminis. post qđ prima illuminatio fidei fit in baptismo. vnde cum in ceteris sacramētis requiritur aliqua deuotio hic sufficit sine obice sola fides ꝓpter qđ eunucho querenti a philippo qs prohibz me baptizari rñdit. Si credis ex toto corde. Iz act. 8.c° Secundum ē totalis īmersio. Solent enim corpa que baptizā-

ª art. tur non solum abluī. Iz etiam in aqua totaliter īmergi. sicut corpus xp̄i in sepulchro fuit inclusum cuius sepultura figura ē submersionis istius. sicut scribit apostolus ad ro. 6°. cum sepulti enim sumus cum xp̄o per baptismum. vt in nouitate vite ambulemus. Tertium ē. Trine īmersionis replicatio. qz q baptizatur tribus vicibus īmergi solet. sicut xp̄s triduo latuit in sepulchro ad exemplum ionc in ventre cethi. latitantis per triduū Mat. xiij°. Quartū ē. Crucis ꝓsignatio que fit īuocatione sancte trinitatis. qz baptismus totam suam virtutem et efficaciam habet a passione xp̄i profluente aqua de xp̄i latere dormētis in cruce io. 19. Ideo dicit paulus ad ro. vj°. q. quicūqz baptizati sumus in xp̄o. in morte ipsius baptizati sum° etc. Tertiusdecim° articulus ē. Quot sunt istius sacramenti signacula. Dicit autem q̄ anima sacramentum baptismi digne suscipiens consignatur quadruplici signaculo subordinate. Et. Primo signaculo caracteris distinguentis. qz in sacramēto baptismi. Iz b. dio. de ecclīastica ierarchia. Imprimit caracter. in anima et ē indelebilis forma.

Secundo signaculo fidei illuminātis qz infunditur ei fides supnaturalis. sicut notatur in. 4°. isaie etc. Tertio signaculo gratie acceptum facientis. qz cū omnia sacramenta noue legis conferant gratiam. Gratia baptismalis ē post effectus istius sacramenti. Quarto signaculo īnocentie decorantis. qz cum bap° abluat omnia peccata. vt statuit perfectam et integram innocentiam. Et ista signacula ordine gradato se habent quantū ad remotionem. Primo qz perfecta et integra innocentia aufertur per peccatum venialis culpe. qz nullum peccatuz veniale vel mortale secū patitur integra innocentia. ideo dicebat moyses domino exo. 32. c°. nullus per se est innocens apud te. Secundo gratia remouetur p peccatum cuiuslibet mortalis īmutitie. qz Iz gratia gratum faciens. non auferatur p peccatum veniale. tamen totaliter aufertur per mortale. et ideo dō. postquam lapsus fuerat in peccatum mortale. dicebat redde mihi letitiam salu. tui. in psalmos etc. Tertio remouetur fides per solum peccatū perfidie. qz Iz gfa p qđcūqz peccatum. s. mortale amittatur. tamen fides nō amittit: quārūcūqz mortaliter peccat nisi sit pcñs ꝑ fidē. qz Iz fides stare possit cū īiusticia. non tamen cum pfidia sibi contraria de quibus ostendit apo° ad thi. p°. in fidelibus nihil ē īmundum. Quarto caracter qui ē primum signaculum per nullū. n. peccatum deleri potest. vnde ipsum vocant theologi. signum indelebile. aliōquin si posset per peccatum deleri. oportet ad eius reparationem baptismum iterari. cuius opp^m patuit. Istud signum ē istud. de quo habetur apoc. 9. q̄ hīt homines a potestate demonum erepti i frōtibus suis in superiori portione rōis etc.

14ª art. Quartusdecimus articulus ē. Qualia sunt. vel fuerunt baptismi. Miracula dī autē q̄ in xp̄i baptismate fuerunt quatuor miracula. Ex qbus colligūt ecclīa sacramentum baptismi quatuor documenta. quorum. Primus Miracūlū

a fuit. Celi apertio. Iuz enim xp̄s a Ioanne baptizaretur celi apti sunt sup eū Mat. 3°. Ex quo colligimus documētum q̄ in sacro baptismi aperiuntur regeneratis ianua celi. ita q̄ si tūc moriuntur statiz euolant cū p baptismuz qlz absoluatur a pena. et a culpa. Im p̄missa. Secundū fuit. vox patris locutio. qz audita fuit vox patris loquētis et dī. hic est filius meus dilect°. Ex quo colligitur documentū q̄ qcunqz baptizati filij. dei efficiunt ꝑ adoptionez illud qđ habetur Io. p°. Quotquot āt recepunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri his etc. Tertium fuit spūssancti apparitio. qz in colūbe spē. spūssanctus descendit et mansit sup xp̄m ibidem. Ex q̄ colligitur documentū q̄ cuicūqz per baptismū regenerato conferuntur dona spiritussancti. qz sicut Joānes baptizauit tātum in aqua. ita p̄nunciauit xp̄i baptismuz futuꝝ in spū sancto. Luc. 3°. dī. Ego baptizo vos in aqua. iste autē baptizabit vos spū sancto etc. Quartū fuit supnaturalis motio. qz mox vt xp̄s fuit baptizatus fuit impulsus supnaturaliter ad ingrediendū desertuz. vt dī Matt. p°. c°. qz statiz vt fuit baptizatus spūs impulit eū in desertuz. Ex quo colligitur documentuz q̄ illi qui sunt renati sacro baptismi inclinantur supnaturaliter ad operandū bonuz. Im illud apostoli qui spū dei agūtur hij filij dei sunt ad ro. 8.c°

15ª ar. Quintusdecimus articulus ē. Qualia sunt gfe baptismalis p̄conia. Et dī q̄. 5. Quorū.

Primum ē q̄ gfa illa habet conjunctam virginitatē aie. qz sicut virginitas constat in nō fuisse carne corruptam. Ita spūalis virginitas cōsistit in eo. q̄ ē aiaz postq̄ renata ē. non fuisse infectā. Et illō sibi non conuenit nisi quādiu conseruat

b gfa baptismalis. sine labe peccati mortalis ipsam totā obruentē. Et ista virginitas ē multo p̄ciosior. q̄ corporalis quāto natura ē magis digna. Quēadmodū virginitas holum p̄cellit virginitatem beatoꝝ. Et Iz illam dicit. b. Iero. q̄ semp ē angelis cognata virginitas. qz natura eoꝝ nunq̄ fuit peccato infecta. Secundū ē q̄ ista gfa habet annexam sibi stabilitatez. qz qñ est aliqs hostis qui timet minimum supari non ita audet īuadere sicut illum q̄ nunq̄ fuit supatus. sicut illum qui qñqz fuit victus cuius exptus ē infirmitatem. inimicus aūt vī propter superbiam suā nimiam. ita timet supari. vt sīia fuerit patrum antiquoꝝ. vt semel victus de aliquo nunq̄ de eodē temptaret. Et ideo qz exñs in gfa baptismali. nōdum fuit superatus. timet ipsuz hostis impugnare. ne subcūbat. et ita stat firmus. vt dicit. b. Ja. in canonica sua. Resistite diabolo et fugiet a uobis. Tertiū ē q̄ ista gfa habet sibi annexam facilitatē. qz quicūqz p peccatum mortale gfam illā amisit p̄onita tem ad malum ex actu peccādi acquisiuit cuz ex multis actibus p̄aui habitus generētur inclinantes ad maluz et qz habēs gratiam baptismalem taliter non peccauit. nec p̄ ꝑus acquisiuit talē inclinationez facilius operatur opus bonum sine resistētia habitus vitiosi. vñ deprauatis pp malā consuetudinē dī Jere. 13. Si mutare pōt ethiops. pellē suam. aut p̄ ꝑus varietatē suā. ita et vos potestis benefacere. cū didicritis maluz. Quartū ē q̄ ista gratia habet secū annexaz securitatem p̄o eo q̄ qlz potest cē certior de gfa baptismali. Iz 8ª art. postea non ē sibi conscius de peccato mortali q̄ de gfa p̄mali. pp hoc in sacramento baptismi. sine omni contritione infunditur gfa. dum tñ non ponat obicē. In sacro vero pnie attritio et contritio requiruntur. de quibus non pōt ita certitudīaliter sciri quando sunt sufficientia. et ideo btūs Job. qui gfam p̄mam seruauerat. 5 que nunc ē baptismalis de ipsa securus ersus dicebat non reprehēdit me cor meū i omni vita mea. 27.c° Quintū p̄conium ē q̄ ista gfa habet felicitatem sibi annexam et debitam spāllem. qz si virginibus p̄mittitur aureola p̄ integritatē carnis concomittāte consensu mentis qz ꝑpositum castitatis nunq̄ fregerit multo magis debetur illis q̄ castitatis mentalis et spūalis sigillum nūq̄ amiserunt. Cum virginitas anime sit nobilior sicut corpu

pitio pelor. vnde virginitas animę beati Job. de qua dictum fuit. qui tamen non fuit virgo. ꝝm corpus iuste p̃fertur virginitati Jo. euangeliste qui virgo extitit in corpore in xpi passione dr peccasse mortaliter ꝛ per consequens spualem amisisse virginitatem. Et ideo illis magis debetur aureola quātū ad istud. Et de istis virginibus dr apoc. 3°. q̄ non inquinauerunt vestimēta sua. quibus in baptismo fuerant decorati. Et ideo ambulauerunt mecū i albis. q̄ digni sunt ꝛc. Septuadecimus articulus est. Quare xp̃s fuit baptizat⁹. Dicit autem q̄ solent assignari. 5. rōnes. quarū.

Prima vt exemplum nobis daret q̄ in moralibus magis mouent facta q̄ verba. vnde dicit apostolus. 1. corī. 4. Non enim in sermone est regnum dei. sed i virtute. ꝛ ideo xp̃s vt ceteros inclinaret efficacius ad sacramentum baptismi percipiendum voluit ipse baptizari. Secūda est vt equitatem ostenderet. quia iustitie ratio exigit q̄ q̄libet ius in alterum statuerit ipse eodem iure vtatur. Et per istam rationem condemnauit nathan. dō. 2. R. 12. cum proposuerit iudicium. Et q̄ xp̃s istā legē p̄o omnibus instituere voluit. ideo in seipso. ꝝm equitatis regulā sumpsit ꝛc. Tertia est vt humilitatem doceret q̄ cum baptizans sit superior baptizato tanq̄ patrinus ꝛ pater spualis xp̃s i hoc q̄ a io⁹ suscepit baptismū. hūiliauit se. iō Joānes baptista dicebat illud Mat. 3°. recusans xp̃i ad se humiliationem. Ego a te debeo baptizari. ꝛ tu venis ad me. ꝛ ideo xp̃s subiecit se suo inferiori qō est gradus sūmus humilitatis ꝛc. Quarta est. vt nobis conformis esset. Si enim iudeis voluit se conformari in circumcisione vt non esset dissimilis patribus. multo magis xp̃ianis in baptismo. quorum est princeps exercitus. vnde dicit apostolus ad hebr. 2°. q̄ xp̃s debuit fratribus per omnia consimilari vt misericors fieret ꝛc. Quinta est vt xp̃s sanctificaret aquas. sicut cum suo sanguine sanctificauit crucem ꝛ mundum. Ita ex contactu mundissime carnis sue sanctificauit aquas. ꝛ tribuit eis v̄tutem regenerātiuam. Et p̄o ista sanctificatione dr ysa. 12. haurietis aquas de fontibus saluatoris. i. a saluatore, sanctificatis.

Decimusseptimus articulus ē. Qualiter xp̃s fuit baptizatus. Circa quē articulum ponuntur quatuor v̄tutes principales. Quarum. Prima est. Dō xp̃s nō videtur fuisse baptizatus in forma baptismi quā tenet moderna ecclesia. q̄ illa forma fuit instituta Mar. vlt.° post xp̃i resurrectionem ꝛ ista non vtebatur io. baptista cum sui baptizati rebaptizarentur.

Secunda est. Dō xp̃s non fuit baptizat⁹ i forma baptismi quā tenuit ecclesia primitiua. q̄ illa fuit in nomine iesu xp̃i. habetur act. 2. sicut nūc fit in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti. Et ideo non videtur conueniens q̄ xp̃s baptizaretur in nomine iesu xp̃i ꝛc. Tertia est. Quod xp̃s non fuit baptizatus in forma baptismi ioannis cōi. q̄ sicut colligitur ex euangelio. dicunt sancti cōmuniter q̄. b. io. baptista in nomine venturi baptizabat non est autez verisimile q̄ xp̃s baptizaretur i nomine sui ipsius venturi postq̄ iaz venerat. Unde sicut requiritur distinctio inter baptizantem ꝛ baptizatum vt nullus possit baptizare seipsum. ita videtur requiri necessario inter baptizatum ꝛ eum in quo nomine baptizatur. sicut inter p̄ncipium a quo ꝛ effectum. Quarta veritas est. Dō xp̃s fuit baptizatus sub aliqua forma speciali diuinitus reuelata beato ioāni: q̄ si fuisset baptizatus: sine vlla forma. tunc fuisset pura ablutio. ꝛ non sacramentum cuius oppositū dicit. b. Ambro. Et si ibi fuit aliqua forma verborum opz ꝝm premissa q̄ fuerit specialis cum scōm predicta alie fuerint excluse que sūt cōmunes que autem fuerit ista videtur cōmuniter ignorari. Sed oritur dubium q̄ si xp̃s non fuit ꝝm eandem formam baptizatus vt ceteri xp̃iani. cum circumcisus fuerit sicut ceteri iudei magis ergo voluit assimilari ipsis q̄ nobis. ꝓtra premissa nec tunc dedit exemplum. Dic autē q̄ iz non fuerit eadem forma transiēs. fuit tamen eiusdem rōnis rec sacri p̄manēs

. 1. character. q̄ eiusdē rōnis creditur infusus xp̃o ꝛ ceteris xp̃ianis. vt idē signum sit ducis ꝛ exercitus. Et forte caracter fuit alterius rōnis in iudeis. Ad argumētū factū in p̄ncipio qōnis. Dicit q̄ nō p̄cepit xp̃s suscepit baptismū. q̄ ipm precepit alijs. aut docuit. Et istud sufficit. imo superhabundat ꝛc.

In festo scē Agnetis v̄. ꝛ mar.

Enerūt nuptie agni ꝛ vxor preparauit se apoc. j°. ꝛc. Ad cuius v̄bi declarationē ē intelligēdū q̄ q̄n aliq̄d matrimoniū ꝓhibitur. Circa puellā que despōsat ꝓtingunt quatuor mutationes. Quar. 1. Prima ē. q̄ talis puella a p̄priis parētibus seq̄stratur. q̄ desinit esse in ptāte parētū. ꝛ incipit ee in ptāte viri. sicut docē in diuina scriptura nūcupatū. 3. vbi dr q̄ puella q̄diu ē in domo p̄ria votū eius ē in ptāte p̄is. Si aūt nupta fuerit est ei⁹ votum in ptāte viri: ꝛ nō p̄is ꝛc. Secūda ē. q̄ alijs pē tibus copulatur q̄ ex tali despōsatione ꝓhibit affinitatem cū pentibus viri. ita q̄ cū eis ꝓhibere nō valeat ꝝm aliquos gradus vt docet scriptura diuina. leuit. 18. c° hō ad primam sui non accedet vt reuelet turpitudinē eius ꝛ infra. Nec accedas ad vxorem eius q̄ tibi affinitate ꝓiungit.

Tertia ē. q̄ talis puella a propria nobilitate exspoliatur. Cuius rō est mutatio p̄sone eo q̄ a p̄priis parentibus sequestratur. vnde si filia regis plebeio nubat. nobilitate regia p̄uat. vñ scribit Ieuit. 22. q̄ filia sacerdotis nupta cuicunq̄ dō ꝑpō fuerit. de his q̄ sanctificata sūt ꝛ de p̄mitijs nō vescet. Quarta ē. q̄ talis puella ad aliā dignitatē assumit. q̄ viri pentibus copulat. vñ si filia ignobilis nubat regi vel filio regis assumit ad regiā maiestatē. sic patuit i Hest. q̄ rex assuer⁹ voluit ee reginā cū eet de hūilibus pētib⁹ nata. Hest. 2°. Amauit eā rex plusq̄ oēs mulieres. hūitq̄ gratiam coram eo sup oēs mulieres posuit diademā regni i capite ei⁹ ꝛc. ꝛ tñ fuit de hūili pentela. ꝛc. Istis aūt p̄e missis. q. quatuor p̄ambul⁹ sequitur vna ratio. que in diuina scriptura inuenitur expressa. Et ē. Dō q̄n aliq̄d matrimonium ꝓhibitur puella a viri cognatione nūcupatur. vnde ysa. 4. Mulieres septem apprehendēt virū vnū in die illa dicentes. panē nr̄m comedemus ꝛc. Et sequit tñmodo inuocetur nomē tuum sup nos. Et q̄ in isto sacro matrimonio. in quo dei filius beate A. fuit despōsatus spōsus fuit agnus. Jdcirco decuit vt in nuptijs istis virgo illa dict Agnes ab agno. q. cognominata a suo sponso. Et ideo ad istius virginis cōmendationem cognomen est declarandum conuenienter assumitur verbum istō Venerunt ꝛc. Sed attendendum est. q̄ ad nuptiarum bene esse duo requirunē p̄cipaliter. s. Primo q̄ persona spōsi sit preciosis iocalib⁹ ornata. Secūdo q̄ persona sponsi sit dignis natalibus illustrata. Et q̄ in p̄senti matrimonio p⁹sona spōsi fuit illustrata nobilib⁹ natalibus. ideo p̄mittitur, Venerunt. Iste quippe agnus est eternus dei filius de quo dicitur apoc. 5. Dignus est agnus qui occisus est accipere potestatem virtutem deitatem sapiam ꝛ honorē fortitudinē gliam ꝛ benedictionē. Secō q̄ p̄ p̄sona spōsi. s. btē agnetis fuit adornata p̄ciosis iocalibus. Et iō sequitur. Et vxor eius ꝛc. p̄o qua vxore pōt accipi illud apoc. xxj. dicit angelo ad. b. ioānē veni oñdam tibi spōsam vxorē agni. Ubi ē intelligendū q̄ hic facit diam inter spōsam ꝛ vxorē agni alio q̄n faceret nugationē. cū dicit spōsam vxorē. Q̄ spōsa dr q̄n matrimoniū est initiatū iz vxor q̄n ē ꝓsumatū. Matrimoniū autē initiat p aliorum ꝓsensum. iz ꝓsumat per corporū associationē. Nūc autē beatissima agnes nō solū fuit spōsa agni p votū v̄ginitatis emissum. sed ēt fuit vxor. q̄ post votū v̄ginitatis corpi xp̃i fuit associata. vñ sicut refert btūs Amb⁹ in corpi meo. corpus eius sociatū ē. ꝛ sanguis eius ornauit genas meas amulo suo subarrauit me ꝛc. Circa p̄mā partē dicendum. Et cū dr. Venerūt nuptie ꝛc. Est intelligēdū q̄. 7 nuptie i⁹ agni describit i sac scriptura. Et

62

p'nup' Prime nuptie. sunt iste in quibus mater dñi cum ioseph fuit associata Mat. j. Cum eet inquit desponsata ⁊c. Iste autē nuptie dicunt agni non q̄ ex ipsis fuerit xp̄i gr̄a in se facta. sed q̄ quo ad hoies ex ipsis fuit genero honesta xp̄i. vnde Ambro. sup L uc. tangit quinq̄ rōnes quare isti agno nuptie celebrate fuerūt. Quarū.

Prima fuit q̄ xp̄s sicut fidelis magist voluit apud infideles suā naturitatē manifestare q̄. s. natus fuerit p ꝓpagationē q̄ matris castitatē violare q̄ si mater cōcepisset potuisset p fornicationez diffamari. si non desponsata peperisset. vnde dicit. Mdaluit aliqs de suo ortu. q̄ de matris pudore dubitare. nec putauit ort⁹ sui fidem matris iniurijs astruendam ⁊c. vsq̄ ad apicem secunditas. Secunda fuit. q̄ non decuit vt mulieribus infamibus mater dñi foret in exēplū. vnde dicit sic. Non decuit virginitatis sinistra opione vinentibus excusatiōis velamē relinqui. q̄ ifamata mater dñi videretur ⁊c.

Tertia ē. q̄ testimonium ioseph spōsi erat sufficientissimū ꝓ virgis castitate cū ipse nutriret filium quē sciebat. se non genuisse. q̄ non fecisset. nisi matris castitatē nouisset. vnde dicit sic q̄n locupletior testis castitatis extitit maritus qui possz dolorem iniurie vendicare obpropriuz. si cognouisset violatum sacramētū. Quarta rō est. q̄ docuit malis hoibus velamē excusationis assert: ne se possent excusare. de xp̄i persecutione. vnde dicit sic. Quid iudeis: quid herodi posset ascribi si natū ex adulterio persequi videretur. Quinta rō est. vt diabolus deciperet circa istud mysterium. sicut primo deceperat qui ptū innupte virgis potuisset habere suspectū vnde dicit q̄ non mediocris cā fuit fallēdi ꝓncipem mundi ⁊c. Secunde nup' sunt i quibus natura humana fuit x̄bo copulata. de quibus ꝓz ex pōz vti. 66. intelligitur qđ scribitur Mdat. xxij. Simile est regnum celorum hoī regi qui fecit nuptias filio suo ⁊c. Intelligendum ē tñ q̄ sacm incarnationis xp̄i. de quo nunc agit recte nuptijs ꝓparatur rōne quadruplici. Quarum. s. Prima ē q̄ vinculum matrimoniale est vinculuz vnionis maximum iter vniones humanas. vnde excedit vinculum vnionis patris ⁊ mris cum prole di. scriptura gen̄. 2°. ob q̄ cām dimittet homo patrem ⁊ matrem ⁊c. qđ dñs replicat saluator in euangelio. Ita vinculum vnionis verbi. cum natura humana sibi desponsata est suppremū inter vincula cuncta creata q̄. b. Ber. inducit di. q̄ ista vnio tenet a rōne inter omnes vniones citra illā qua vniuntur tres ꝑsone in vna natura diuina ⁊c. Secunda ē. q̄ sicut nupte fiunt iter ꝓncipes p⁹ longam discensionem. vt pax possit firm⁹ reformari. vnde vulgo dr̄ q̄ bella ꝓncipum. vaticinantur cōnubia. Ita ista sacra vnio fuit facta ad pacem firmandam iter deum ⁊ hoies qui fuerāt ad inuicem discordes. ideo dicit ap⁹ ad ephe. ij°. q̄ ipse ē pax nostra que fecit vtraq̄ vnum. s. natura vtraq̄ vnita in eodem suppōsito ⁊c. Tertia ē. q̄ sicut Nuptie ꝓcurant affectuose ⁊ sollicite puellis nobilibus a parentibus ⁊ fratribus. quando habent desponsari regibus. q̄ in hoc honorant. ditantur ⁊ extollunt. Ita iste nuptie fuerunt a sanctis angelis diligentissime ꝓcurate. sicut ꝓz L uc. j°. loquente angelo ad dñi matrem. Isti aūt angeli i hac desponsatione sublimati fuerunt. q̄ sunt frēs germani animarum rōnabiliuz que ab eodez patre sunt ꝓducte. ⁊ eadem matre spūali ad eius imagine facte. Et ideo quando aia rōnalis xp̄i fuit verbo vnita tunc sorores eorum extitit desponsata ⁊ non mirum si de hoc gaudebant L uc. ij°. facta ē cum angelo multitudo celestis laudantium ⁊ di. glia in altissimis ⁊c. Quarta ē q̄ sicut in nuptijs ꝓparant cibus pro sponsa quanto fieri potest delectabilis vt eius animus alliciat ad sponsi complacentiam. ita in ista bñdicta incarnatione maxime vt anima xp̄i fuit verbo desponsate p vnionem ypostaticam fuit fruitione diuine essentie ⁊ glorificata perfecta visione sicut dicit ꝓpheta dauid. Saciabor⁹ cuz apparuerit gloria tua. Tertie nuptie

sunt in quibus ꝑsona agni fuit manifesta de quib⁹ habetur Jo. 2°. c°. dic tertia facte sunt nuptie in chāna galilee ⁊c. Iste ātē dñr nuptie agni. q̄ ibi agnus manifestauit gliam suam. vt hētur ibidem. In qb⁹ nuptijs. sponsa dr̄ fuisse Mdaria magdalena. ⁊ sponsus Jo. euangelista. Dicit autem. b. Hieronymus q̄ xp̄s vocauit cuz de nuptijs volentem nubere. Nec istō derogat eius virginitati. q̄ mater dñi dedit consensum in sponsum. sine virginitatis diminutione in mente dando cōsensum in matrimoniale vinculuz ⁊ nō matrimonialem actum. Et sic de beato Joāne credi pōt. imo cessit matrimonium istius in virginitatis laudem. q̄ virginitas per se sumpta est virtus pura. sed si cōiūgatur sacro fit cōsecrata. Intelligēdū est tamen q̄ in diuina scriptura inueniūtur quatuor v̄ginitates consecrate. Ere supra in sermo. b. Io. euangeliste ſimone. Dilectus meus articulo. 5°. Quarte nuptie fuerunt ⁊ sunt ille in quibus aia fidelis xp̄o efficitur coniugata Iste autem nuptie fuerunt per incentiuum amorem xp̄i sponsi ⁊ anime sponse se mut⁹ desiderantium. de quibus ad litteram loquitur ioānes i apoc. vlt°. c°. Spōsus ⁊ sponsa dicunt veni. s. pro recipproco ⁊ intenso desiderio copulandi. Intelligenduz est tamē q̄ istud matrimonium in sacro baptismi primo iniciatur. q̄ est sacm fidei. vnde dicit ꝓpheta osee. ij°. Desponsabo te mihi in fide ⁊c. Secundo consumatur in diuina eucharistia vbi corpa ꝓiugū copulantur. sicut dicit dñs in ioanne. vi°. Qui manducat meam carnem in me manet ⁊ ego in eo. Tertio quādoq̄z repudiatur propter lapsum peccati mortalis. q̄ causa fornicationis licet repudiare vxorem. sicut dicit dominus in euangelio Mdat. v°. Dico autem vobis qđ quicunq̄z dimiserit vxorem suam nisi ob fornicationem ⁊ aliam ducerit mecat quasi dicatz dimittere quando fornicatur. imo nonz eam tenere. Sm sententiam sapientum q̄. b. Aug. inducit in li°. retractationum. ⁊ q̄ etiam peccatum mortale est spiritua

4ᵉ nup' lis fornicatio cum sit auersio a vero sponso ⁊ conuersio ad bona cōmutabilia cum quibus anima voluntarie iuncta adulteratur. ideo in tali actu anima desponsata a xp̄o repudiatur leuit. 20. si mecatus fuerit quis cuz vxore alterius ⁊ adulteriū p petrauerit cum coniuge proximi sui morte moriatur. Quarto reconciliatur. ⁊ hoc per sacramentum penitentie in quo anima reuertitur ad verum sponsum. vnde talem sponsam alloquens dominus Jere. 3°. ca°. dicit. Tu autem fornicata es cū amatoribus multis verūtamen reuertere ad me. Et ꝓ suscipiam te dicit dominus. Sed attendendum est q̄ solum ille anime istud matrimonium impollutū seruant integrum que permanent in innocentia baptismali. q̄ nunq̄ ibi interuenit diuortiuz peccati mortalis. ⁊ ideo iste sponse secure sunt. ⁊ in talibus est perfectus celibatus solum anime in sua virginitate perditum. que nunq̄ recuperatur. sicut nec baptism⁹ iteratur. Et nulla anima virgo est. nisi que permanet in gratia baptismali. ⁊ istud donum est ab illo sponso. Et ideo dicit ei sponsa Jere. 3°. pater meus es tu dux virginitatis mee ⁊c.

5ᵉ nup' Quinte nuptie agni sunt ille in quib⁹ mulier intacta efficitur consecrata p virginitatis votum ipsa manifestata ⁊ tales sunt que semper concomitatur agnum virgines enim sunt ⁊ sequuntur quocunq̄z ierit. vt habetur apoc. 14. De quibus nuptijs accipit ecclesia istud dictum apostoli. 1. cori 12°. Desponsaui vos vni viro ⁊c.

Adhec vt mulier aliqua sit ad istas nuptias ydonea summe requritur. q̄ i mēte ⁊ in corpore sit castissima. Et beatissima agnes illa virtute floruit. iccirco vna de principalibus sponsis agni fuit ⁊ diuina ꝓuidentia sic numerata. Intelligēdū est tamen q̄ ista virtus castitatis militat contra passionem cōcupiscentie carnalis quadrupliciter. Primo militant aliq sic contra passiones. vt nec superari possunt nec superare. donec manent in continua lucta. ⁊ donec sponte passio discedat ⁊ tales perseuerantes dicuntur. quia nec

63

cadunt nec vincuntur. ad hath. 14° qui perseuerauerit vsq3 in finem hic saluus erit.

Sedo. Aliq sic militāt q̄ diu pugnant t tandē vincūt: sed cū difficultate t isti dicuntur cōtinctes dicēte apło. p^a cor. 9° sic pugno non quasi aerē verberās. Sz castigo corpus meū. t in Job. 7°. Milicia ē vita hominis super terram.

Tertio aliqui sic militant q̄ faciliter illas passiones vincunt faciliter t confesti surgunt ad modum fortium bellatorum t isti dicuntur temperati: quia persecuantes vincūt eas vt. p3. de Joāne bap. i puericia incipiente: iuxta illud Antra deserti teneris sub annis ꝛc. Et Samuel p° R i2° dicit Samuel ego senui t calui ita q̄ō conuersatus coraz vobis ab adolescētia mea vsq3 ad hāc diem: ecce presto sum loquimini de me coraz dño: quasi dicat sum sine macula ꝛc. Quarto. Aliq sic militant: q̄ habēt ita dolitas illas passiones: vt insurgere nō p̄sumāt ꝑ iudiciū rōnis: sicut ppe infirmus q est subiugatus a fortitudie principis: t tales sūt ipassibiles ad modū āgelorz. De qb° ad heb. 11° sancti p fidē vicerūt regna opti sūt iusti. adepti sunt repromissiōes obturauerūt ora leonū extinxerūt impetum ignis effugauerunt aciem gladij conualuerunt de infirmitate. fortes facti sunt in bello. Ideo dicūtur habere virtutem eroicam que dicitur diuina q̄ habentes magis dīr filij dei q̄ hominum. sicut Cyprianus dixit de Ector: de qua virtute loquitur. b. Dyo. in epistola ad Joannem euangelistam qui eam fuerat consecutus. Et secundum istaz virtutem croy cam beatissima Agnes militauit contra passiones concupiscentie: vt omnino impassibilis foret dicens discede a me pabulum mortis: t ideo dixit. vt christo fieret desponsata in gratia excellenti: vnde dicebat. Ipsi sum desponsata cui angeli seruiunt ꝛc. Sed attendendum est q̄ quatuor modis homines male se habent circa istas passiones. Alii enim diu resistunt: sed finaliter nō permanēt. Luc. viij. capi. hi sunt qui audiunt: deinde venit diabolus t tollit verbū de corde eorum ne credētes salui fiāt: t isti dicunt in pseuerāt ces quia finaliter non perseuerant. Alie cito vincuntur vehementia passionis non tamen sine resistentia t isti dicuntur incōtinentes Bala. v. caro concupiscit aduersus spiritum t spiritus aduersus carnem

Aliqui autē vt insurgit passio sequuntur eam sine vlla resistentia t isti dicūtur intemperati et malo habitu. Bal. quinto Qui talia agūt regnū dei nō cōsequiēt ꝛc. 6^e nu.

Aliqui autem passiones non expectant: sed ipsas insequuntur t desiderant: sicut sapiens dicit de spectatione expellente virginem t suspirāte Utpz de sodomis quando. 14. vimq3 faciebant Loth vehementissime iam prope erant vt infringerent fores t tales vocantur bestiales. t tale vitiū dicitur bestialitas: contrariū. s. virtuti heroice: q̄ sicut ista virtus excedit bonitatē humanam t imitatur diuinaz. ita istud vicium transcendit vicium hominum t etiam vltra malitiam bestiarum: pro quo vicio potest accipi illud eccli. xj. i corde meo dixi de filijs hominuz: vt probaret eos deus esse similes bestijs sicut dicitur in libro machab. 2°. cap°. 4°. de Menelao: qui habebat animum fere bellue t crudelis tyranni ꝛc. Secte nuptie agni sunt ille in quibus sancta mater ecclesia fuit christo vnita de qua vnione loquitur Apostolus. heb^s. quinto dicendum loquerer de sacramento matrimonij in terrestri paradiso instituto. Sacramentum autem hoc magnum est. Ego autem dico in xpō t in ecclesia: quia s. ista matrimonialis coniunctio que fuit in paradiso instituta. de qua loquit Apostolus fuit signum vnionis xpi cum ecclia

Intelligēdum est tamen q̄ cōnubium status in nocentie fuit signum coniunctionis xpi cū ecclia cōiuncti. ratione quarū.

Prima est. Quia sicut in statu innocentie nō fuit bigamia: vnde p^m bigam^s fuit lamech maledictus. Ita t xp̄us nūq̄ contrahat nisi cum ecclia. Et in signuz huius nō admittūt bigami ad ordies sacros t ecclesiasticos. Secūda ē q: sicut i illo statu erat matrimonium indissolubile pro eo q̄ verum matrimonium dissolui non

pōt nisi p mortē alteri^9 cōiugū t tūc nullus mortuus fuisset t ita mf monīū xpi t ecclie ē oio idissolubile. T^a. rō ē q: sic ibi ꝛcepisset mfs sine suc ꝟginitat corruptione. Ita nūc ecclia de xpo ꝛcipit filios spirituaf sine sue integritat remissiōe: q̄ aūt sine corruptione cōcepissent declarat Augu. de ci. dei ꝛc. Quarta ratio est q: sic ibi sine dolore t violentia peperissent pro eo q̄ dolor est pena peccati in ptu. gñ. 3° In dolore paries filios tuos. Ita nunc ecclia de xpo spirituaf filios parit delectabiliter q: per caritatē ꝛc. Quinta ratio ē q: sicut in statu innocentie semper masculi fuissent t femine pares pro eo q̄ oēs cōtractissent sine bygamia: vt dicit Aug. vbi supra. Ita in generatione xpi t ecclie non sunt disparcs masculi t femine in merito: t seru sicut nec in merito q: dicit Apostolo. ad Galatas tertio neq3 masculus nec femina omnes enim vos vnum estis in xpo Jesu ꝛc. Sexta q: sicut ibi si fuissent nisi predestinati: quia ibi nullus fuisset damnat^9. Ita nullo ꝟ gñraf nisi do accepto fuit 7^e nu^e

Septime nuptie agni sunt ille in quib^9 celestē pria i fine mūdi erit ipi agnoctern alitē ordiata de qb° loqt saluator. matt. xxij. Simile ē regnū cc. hōi q fcē nup. fi. suo. ꝛc. Iste qppe nuptie filij regis eterni sunt facte q: totaf celestē yer^a imo tāq̄ ꝺo spōso ē eternaf cōiugata. Intel^m tū est: q̄ ista finaf vnio totius celestis iterc cū agno appell ātur nuptie xpi q̄si rōc. Ps°. q: i nuptijs p̄ciosa cibaria p̄parātur ita ꝟ fercula p̄ciosissima apponūt. s. diuina supposita. q: sm b. Aug. res qb° sancti fruūt. sunt ille q̄ beatos nos facitūt: sic pater t filius t spūs san. nec erit ibi alius cib^9 quo fruāt: nisi diuina essentia ꝛc.

Secundo quia sicut in nuptijs cōmensales apositis cibarijs corporaliter reficiūtur. Ita hic istis preciosis dapibus saturabunt cū. n. infinita sit fames inte^9 cāti t voluntaf vt nō possint per aliq̄d bonum creatū saturari: tū isti p bonū infinitū saturantur: vt di. ꝓpba in pōe. Satiabor cū ꝛc. Tertio. q: sicut in nuptijs inebriant: vt suppōebat Archithinus i Jo. 7° Dis hō bonū vinū ponit: t cū inebriati fuerint tūc id q̄d ōterius ē. Ita illic sancta crūt ōtate absorti voluptate incōparabili: vt q̄si ebrii ꝓ nō recordēt nisi ascēdēt sup cor. p̄s. Inebriabūt abundantie domus tue t torrēte voluptat tue potabis eos

4°. q: sic filij p̄fite spōso nulacteus^9 in aliq̄ molestāt sic dī in apoc. xxi. Et absterget d^9 oēz lacrimā ab oculis eoz t mors vltra n crit neq3 luct^9 nz clamor nz dolor erit vltra q̄ p^a abierūt. t dixit q̄ sedebat in trono. Ecce nova facio oia. Ita sci in t^o cōiuno nuptiali pp p̄tiā spōsi oimoda carebūt in edia. Jō dicebat. s. angelus b. Joāni apoc. 19. Beati q ad cenā nuptiaz vocati sunt agni bñdicti. Quarum nuptiaz nos participes faciat: ꝛc. Amen.

In festo sanctoz Anastasij: t vincētij.

Ec ē victoria que vicit mūdum fides nra. p^a. 10. 5°. c°. Quia btūs Vincētius. sm exigentiaz sui nois martyrii palmam p̄ceteris victorie agressus ē. Jō ad laudem ipius cōuenienter aumitur istud verbum. Hec ē victoria ꝛc. In quo btūs Jacnes euāgelista. Primo introducit huius causam vel formam exēplarez. Cum premittitur. Hec est victoria. Secundo huius victorie efficatiam virtualem. Cum subdit. Que vicit Tertio. Duius victorie causam primordialem. Cum adiūgit. Fides nostra. P° hi^9 victorie causam exaltantem. q: istam victoriam non habuit. b. Vincentius a se sed a deo qui dat cū vult t quando placet dignis victoriā. p3 p°. Macha. 15. c°. De ionata qui fuit multū honoratus a rege alexandro. q: propter eum deuicerat regem Demetrium. ideo dī vbi supra. Et magnificauit eum ret t scripsit cū inter amicos primos: t posuit eum duce t principem. p̄cipatus t reuersus est Jonatas in Hierusalem cū pace t letitia. Secundo hui^9 victorie efficatiam virtualē. Hanc efficatiā describit b. Paulus ad hebr. 11°. c°. d. sancti p fidem uicerunt regna operati sunt iustitiam adepti sunt: t ecte. obturauerūt ora leonuz extinxerunt

64

impetum ignis effugauerunt aciem gladii conualuerunt de infirmitate fortes facti sunt in bello. qz ibidem dicit supza impossibile est sine fide placere deo. Tertio huius victorie causam primordialem. Hec est ista via que ducit ad vitaz que ē cām primordialis ⁊ finalis omnium nostrorum actuum. Aug. Fides ceteris virtutibz luiñ fidei ministrat ℳatt. 9°c°. Fides tua te saluum fecit. d. ergo hec est victoria que vincit mundum ⁊c. Circa istam victoriam sunt duo principaliter inquirenda. Et. ℐPrimum est. Quo modo hec victoria fuit in sacra scriptura mirabilr figurata vel exaltata Secz est. Qualiter ista victoria ē in pfia mirabiliter premiata ⁊c. Quātū ad primū inducuntur plures victorie in veteri te. q bus beati Vincētij fuit victoria figurata q bus alie 7 victorie in nouo cōfident. Quaruz. ℐPrima fuit victoria habrae gcñ. 14. qñ vicit. sūmi chodolamor regez elamitaruz ⁊ thadal regem gentium. Et auraphel regem senar. Et arioch regem ponti. Et liberauit loth nepotem suum obtulitqz pro eo melchisedech rex salem. sacrificium ⁊c. Iste habraam qui fuit pater fidei nostre. sm apostolum figurat beatum Vincentium per quē fides xp̄iana fuit singulariter in hyspania generata Item vicit. ℐPrimo. s. regem elamitarum qui interpretatur rex seculi mundana contemptnēdo. qz a iuuentute cuncta que habuit pro xp̄o reliquid ⁊c. Secundo regem thadal seu tubal qui interpretatur appendens. qz appensio aculey crudelissima ipsum a fidei proposito non mutauit. Tertio regem senaar. q dicē rex fetoris. qz propter suc puritatis castimonia fuit leuita. adhuc iuuenis ordinatus.

Quarto regem ponti. qui dicitur rex inclinationis quā incurrimus per accidiam. quia per seuerantia boni operis adeo excluſat ab eo desidiam. vt non tantum fugeret per sequentes. sed eos insequi videretur. vnde dicebat cp̄o valerio qd tu suo murmure mansuetorum verborum. superbum alloqueris exclama potius ⁊ increpa istum infidelem xp̄icolam vt contricta rabies que ꝯ deum sunū clamat ipsa vocis auctoritate frangatur Contra istos quatuor reges debent clerici diuinare. Ut. ℐPrimum vincat per contemptum mundanorum i effectu. aut saltem in affectu. Si quis eim diligit mundum non est charitas patris in eo. vt ait io. in canonica p^a. c°ij°. qz omne quod ē in mūdo aut ℨcupiscētia carnis ⁊c. Secundum vincunt per patientiam. dum inferuntur mala temporalia. qz xp̄s cum malediceretur non male dicebat. Et cum pateretur non cōminabatur. vt ait. b pe. in canonica prima. c. iij°. Tertium vincūt per castimoniam non solum ab illicitis actibus. sed etiam ab illicitis affectibus ⁊ aspectibus abstinendo. qz sicut in triumphanti ecclesia virgines semper agnum secuntur quocunqz ierit ita in ecclesia militante nō debent nisi homines casti cē de xp̄i sorte. vnde clerici sunt hodie prolatis ve. testamenti quorum pater carnalitatis victū gladio vindicauit in siccimis.

Quartum vincūt per latriam qua erigimur circa ista que ptinent ad cultum diuinum que est potissima omnium virtutum moralium ista virtus ꝛz sit omnibus communis tamen clericis est magis propria. qz mediantibus ipsis ministrant illa que pertinent ad cultū diuinū ō qua est primū mandatum ℳat. xxij. c. Diliges dominum de. t. ex to. de hac virtute est ꝓncipiū legis preceptum. s. dominum deum tuum adorabis ⁊c. tanto enim ipsa est nobilior quantum vicium sibi oppositum. s. ydolatria est peior ⁊ cetera.

Secunda victoria fuit ℳOysi quando vicit amalech. exo. 17. tenendo virgā dei in manu sua per virtutem orationis ideo dī vbi supra quando enim leuabat manus ad celuz vincebat israel. sed quā do fatigabatur lauare vincebat amalech

Iste ℳOyses figurat btm Vincentium qz ℳOyses interpretatur assumptꝰ de aqua. ⁊ beatus Vincentius fuit trāsla tus de aquis. i. de tribulationibus huius seculi ad montem dei oreb. iuxta illud ps.

non me demergat tempestas aque nec absorbeat me profun. neqz vt sup me puteus. os. suuz ℳOyses vicit Amalech q terpsichatur gēs bruta Sanctus ꝙo. iste vicit amalech. i. brutum. i. datianuz qui brutui crudelitate circa eum insaniebat ⁊ hoc p virtutem orationis. vnde in ceuleo eleuatꝰ dixit in sublimibus agor. vnde quādo tacebat querebat cur taceret. dixit q tempore orationis. vir xp̄ianus cum deo loquitur. Ad istam virtutez ortabatur xp̄s discipulos suos tempore temptatiōis dr. orate ne intretis in temptationem ℳat. xxvj. c°. Ad hanc debet vnusquisqz tempore temptationis recurrere. qz omnis tēptatio inclinat deorsum. oratio autez eleuat sursum. ⁊ contraria contrarijs curantur. Tertia victoria fuit iosue. x. c°. quādo vicit. 5. reges amorreorum quando steterunt sol ⁊ luna spacio diei vnius inuocante dominum. Josue ⁊ obediente voci hominis. ⁊ tunc cepit. 5. reges. s. regez hierusalem regem hebrō regem therimoth. regem lachis. ⁊ eglon de quibus dicit. vbi supra pcussitqz iosue ⁊ interfecit eos atqz suspendit super 5. stipites fuerūtqz suspensi vsqz ad vesperum. Iste Josue qui interpretatur saluator est. b. Vincentius qui saluauit seipsum pro xp̄o meritorie moriendo iuxta illud luc. qui perdiderit animam suam propter me saluaz faciet eam. Iste Josue habuit de. 5. regibus amorreorum victoriam ⁊ beatus. Vincentius de. 5. sensibus corporis qui in vita amorreorum. i. carnalium hominum in quibus regnant anime. s. dominium possidendo. illos reges subiecit israēl. i. rationi que videt deum per carnis mortificationem. sm apostolum dī. Castigo corpus meum ⁊c. Istos enim. 5. reges debemus redigere in seruitutem rationis. qz iste sūt fenestre per quas intrat. s. mors ad animā nostram. sm Jere. ⁊c. Quarta victoria fuit Gedeonis iudic. 7. quando vicit Madian qui fuit virorum fortissimꝰ appellatus ab angelo. Judic. 6. Dñs tecuz virorum fortissime q hito signo roris inuellere vicit madian ps ibidem qō signū fuit figura incarnationis filij dei. dicente propheta pō. 7. Imet°. 6°. Descendet sicut pluuia in uellus ⁊ sic stillicidia ⁊c. Iste fuit. b. Vincentius q ipauidus circa bonaz mortem fuit que ē propria fortitudo. Iste premisse signo rōnis inuellere. q̄ significat incarnationē xp̄i in virgine. iuxta illō ps. Descendit sicut pluuia inuellus ⁊c. vicit madian qui interpretatur iniquitas qz beatus Vincentius in virtute incarnationis xp̄i de qua habuit fidē plenissimaz Judicem in iniquitatis vicit quatruplici ter. Et. ℐPrimo qz eius minis non cedēs gratis se obtulit ⁊ presentauit. Secundo qz eius ministris supplicia intulit ⁊ mala multa. Tertio qz ipsum iudicem postea ingenter vexauit ⁊ mirabilr afflixit.

Quarto qz eius ī pietatibus post mortem precessit ⁊ cetera. Quinta victoria est Jepte iudic. xj. quando vicit filios amon qui populus inutilis interpretatur Iste Jepte qui interpretatur aperiēs fuit b. Vincentius qui ea que sunt fidei xp̄iane aperiendo infidelibus qui circa eū erāt vicit amon qui interpretatur populus inutilis ⁊ significat populum paganorum per eius predicationem ad fidem conuersorum. qz illi ante conuersionem erant penitus inutiles ad bene operandum. sicut homines mortui. qz dñs infideles mortuos appellauit dī. vni discipulo ℳat. 8. dimittite mortuos sepelire mortuos.

Sexta victoria fuit Sanſonis iudic. xv. quando vicit philistheos cum maxilla asini in qua ortus fuit fons aq̄ viue. Iste Sanson fuit. b. Vin. qz ipse habuit fortitudinem solis iustitie. i. xp̄i interpretatur enim fortitudo solis. qz sicut xp̄us pro nobis mori non timuit. Ita nec iste. Iste est Sanson qui vicit philistheos. qui interpretatur cadentes. i. demones. qui ab arche superne curie eccidū fūt iuxta illō luc. x. videbaz sathanam de celo cadentez qui superauit persecutionem ab eis inuictā per datianum ad xp̄ianorum ruynā ⁊c.

Septima victoria fuit Dauid. i. R. 16 c. i. quando interfecit goliaz infunda ⁊ baculo accipiens quinqz limpidissimos la-

pides de torente. Iste dauid. qui iterp̃z tatus vultu decoꝛus fuit. b. Uin. cuiꝰ anima fuit decorata virtutibus ꝛ donis spiritualibus. Iste dauid vicit goliã q interp̃tatur trãsmigratio ꝛ significat carnez nostram. que quotidiana coꝛruptione consumitur. Hanc vicit. b. Uin. acceptis. 5. lapidibus. i. quinq; plagis. quas xp̃us in suo coꝛpoꝛe ptulit. Sicut enim illis caro xp̃i fuit atrita. Ita ex consideratione ip̃arum caro nostra ateratur: ꝛ carnis temptationes ex hoc rep̃mãtur iuxta illud p̃pe. 4°. c°. xp̃o in carne passo. ꝛ vos eadem cogitatiõe induamini. Et armatura singularis aduersus hostem. est cogitatio passionis xp̃i. q; dum hostis recoꝛdatur se superatũ fuisse illa. adhuc uteruz dubitat se. s. superari. Istis enim septem victoꝛijs ve. testamẽti coꝛrespondent alie septem in no. testamento per quas victoꝛia. b. Uin. non tãtũ fuit. exaltata. sed etiam formaliter declarata. Quarum.

Prima fuit victoꝛia xp̃i de qua habetur apoc. v. c°. vicit leo de tribu iuda. Sic enim xp̃s in patibulo pro nobis extensus in cruce. Sic. b. Uin. fuit in ceuley suppliꝯ sio suspensus totoq; coꝛpoꝛe dissipatus. Sic et xp̃us fuit multipliciter i sua carne mirabiliter vulneratus iuxta illud euange. qui vult venire post me ꝛc. Crucis enim ꝛ ceuley supplicia conueniunt i coꝛporis suspensionem. ꝛ membꝛoꝝ distẽsionem. Secunda victoꝛia fuit. Beate marie ỹginis. mris domini ꝺ cuius martirio. Luc. in euangelio pꝛophetauit si. di. Tuam ipsius animam ꝛc. Sicut cim mateꝛ domini fuit in sua anima gladio passionis xp̃i transfusa. Sic caro. beati Uin. fuit usque ad vltimum pene tracta pectinibus feꝛreis ideo dicitur vt reneleñ in mestis coꝛdibus ꝛ cc. q; magnitudo fidei huius sancti. non nisi per ingẽtia supplicia potuit reuelari. Tertia victoꝛia fuit. b. Joannis baptiste de q̃ legitur ma. 14. Sic. u.. b. Joãnes fuit captus ꝛ vinculatus. Sic. b. Uin fuit cathenis ꝛ carceribus fatigatus. Et sic ille ad sui mortem ꝙ increpatione Heꝛodem incitauit. Ita iste ad sui neccm exarguitione rigida dacianum concitauit vt ostenderet ꝙ non inuictus sed sponte pro christo moꝛtem susceꝑit. Memoꝛãs illud euãgelij Mat. 10. Nolite timeꝛe. c. q coꝛpoꝛ occidũt aiaz autem non possunt occidere ꝛc. Quarta victoꝛia fuit. beati Joannis euangeliste. de quo dicitur apoca. p°. cap°. Fui in insula que dicitur pathmos ꝛc. quia sicut iste fuit in maris insula exulatus. sic iste in maris vnda pꝛecipitatus. Et sicut ille in feruentis oleꝝ dolium missus. Sic iste in craticula super carbones assatus. Sicut. b. Laurentius qui fuit eius coleꝛaneus vt feꝛtur. sed ꝛ consanguineus. ita vt dicere de illo apostolus. ipse autem saluus erit. Sic tamen quasi per ignem ꝛc. Quinta victoꝛia fuit beati stephani de qua habetur actẽ. 7. Et dicitur ꝙ testes deposuerunt vestimẽta ꝛc. Sic enim coꝛpus beati stephani fuit saxis crepitantibus conquassatum ita corpus. b. Uin. fuit restis penetrantibus sauciatum. ita vt dicere posset illud pꝛopheticum coꝛpus meum dedi percutientibus ꝛc. Sexta victoꝛia fuit beati pauli de qua habetur. 2ª. coꝛrin. xi. vbi ait quinquies quadragena. Sicut enim. bea. paulus fuit pro christo multoties flagelatus ita iste fuit pro xp̃o duriss̃ime verberatus sin ate stationem Amb°. ꝛ Math. iuxta illd̃ euãgelij. Tradẽt. n. vos ꝛc. Septia vi. fuit Michael archã. de q̃ hꝫ apo. 12°. vbi dicit Factũ ẽ prelium magnũ i cc°. Quia sic̃ b. Michael vicit antiquũ hostem ipsuz de celo fugãdo. Ita bea. Uincẽ. de ipso triũphauit: ipsuz dacianũ tyrãnuz de solo ecclesie militantis effugãdo p suum sanguinem: q; interfectio martyrũ paulatim satha de terra in abyssum fugauit. donec tẽpoꝛe b. Siluestri fuit religatus in abysso: ut habetur. 20°. de cl. dci. Ideo dicit ibidẽ ipsi vicerũt eum: vt habeꝫ in apoc. xii. bea. Joannis euãgeliste. s. relegan° ipsuz in abyssum ꝛc. Circa secundam ptem sermonis est intelligẽdum ꝙ anima bea. Uincentij secũdum illas septenes victoriaas fuit septẽ beatitudinũ que nunciate

fuerunt septem angelis. vij. ecclesiarum in apoca. 1mo cap°. vij. stelle ãgeli sũt. vij. ecclesiaꝝ ꝛ candelabꝛoꝝ ꝛ septez ecclesie felicitata. Quaꝝ. Prima fuit. Quãde eius aia se vidit per primã resurrectionez in vita felici ꝑpetuata. ideo conuenienter fuit figuratus p angelum. Ephesi. ecclesie cui dicitur in apoc. 2°. cap°. vincenti dabo edere de ligno vite qd̃ est in pꝛoadi° dei mei ꝛcc. Istud lignum vite est xp̃s p cuiꝰ esus perpetuaẽ in vita anime sanctoꝝ i paradiso celesti: sicut p illud lignũ vite p petuantur coꝛpoꝛa pꝛimoꝝ parentum intercstri paradiso.

Secunda fuit: quando eius anima vidit se liberatam a plagis ꝛ piculis eterne dãnatiõis. Et ideo cõuenienter figuratus fuit p angelum ecclesie smirne: cui dictus fuit a poca. 2°. Qui vicerit non ledetur a morte secunda ꝛ cetera.

Tertia fuit quando eius anima vidit q; sibi fuerũt archana celestia ꝛ secreta reuelata p nãz incõpꝛehẽsibilẽ cõicata: ideo bene figuratus fuit p angelũ ecclie pgami Cui dicit apoca. ꝛ vincẽti dabo ei mãna absconditũ: ꝛ dabo ei calculũ nouũ cãdidum: ꝛ in calculo nomen nouũ scriptũ: q; nemo scit nisi q accipit.

Quarta fuit. Qñ eius aia vidit q; sibi ptãs ꝛ auctoꝛitas regni fuit colata ei. Et ideo bene figuratur p angelũ ecclesie thiatire. Cui dicit apoc. 2°. Qui vicerit dabo ei ptãtez sup gẽtes ꝛ regna: ꝛ reget eos i virga ferea: ꝛ tanq̃ vas figuli cõfringentur: sicut ꝛ ego accepi a patre meo. Et dabo ei stellaz matutinam: ista stella est iusticia per quam bene regulantur.

Quinta fuit. Qñ hec beata aia vidit se virtutibus beatificis ad oꝛnata. Ideo bene figuraꝫ per angelũ ecclesie sardis. Cui dicit apoca. 3°. Qui vicerit vestiẽ vestimẽtis albis: ꝛ nõ delebo eñ de libꝛo vite ꝛ cõfitebo: nomẽ eius coꝛam patre meo ꝛ coꝛam angelis eius. Ista vestimẽta alba sicut habẽ in codẽ libꝛo sunt ỹtutes sanctoꝝ i patria que sunt due. s. sapiẽtia ad cõtemplandum in intellectu intuitiue diuinã essentiã Et caritas in affectu ad beatifice amãduz

cam. Sexta fuit. Qñ ista beata anima vidit se in diuino pꝛoposito cõfirmatam: vt inde. non possit excidere vbi est feliciter colocata sicut eeciderũt angeli mali: vt habetur in Ezechiele: ideo bene figuratur p angeluz philadelphie cui dicit apoca. 3°. Qui vicerit factã illum colũna in templo dei mei. ꝛ foꝛas non egredietur ꝛc. que est beatitudo securitatis. que fm Aug. de ci. dei est necessaria ad omnem miseriã excludendã. Septia fuit. Qñ ista beata aia vidit se super angelos exaltata cum. n. eẽs sancti ad oꝛdines beatoꝝ assumãtur. Nõ videnẽ martyres ꝛ speal'r tam victoꝛiosi: sicut bea. Uin. in inferioꝛibus oꝛdinibus remanere. Et oꝛdo thꝛonoꝝ maxime martyribꝰ hoibus eẽ ꝓmissus. Iuxta illd̃ euãgelicũ. Mathei. v°. Beati q̃ pꝛsecutionẽ patiũẽ. Thꝛonus. n. maiestaẽ regni dignat. Iuxta illd̃ ps̃. De fru. vẽ. tui. po. sup sedẽmcã. Jõ cõueniẽter figuraẽ p angelum laudicie. Cum dicit apoc. 3°. Qui vicerit dabo ei sedere in thꝛono meo: sicut et ego vici ꝛ sedi in thꝛono patris mei. Iste thꝛonus est oꝛdo thꝛonoꝝ in quibꝰ deus sedet: ut ait Bernardus ad eugem^m. Iste septez beatitudies sunt designate per illas septẽ stellas quas tenebat xp̃us i dextera sua: Apoca. 1°. Et habebat i dextera sua stellas. vii. ad iberal'r largiẽdũ eas his q adextris eiꝰ erũt. Quarũ. s.

Prima est sanctas que excludit omnem egestatem que fuit figurata Angelo epheſi. Ideo dicitur vincenti dabo edere de ligno vite.

Secunda est vita que excludit omnem mortem: ꝛ hec fuit pꝛomissa angelo smirne Cui dicitur. Qui vicerit non ledeꝫ a moꝛte secunda.

Tertia est: Sapientia sine errore. Hec pꝛomissa fuit angelo pergami. Cui dicit Uincenti dabo candidum calculum ꝛc.

Quarta est. Protestas sine infirmitate que fuit pꝛomissa angelo. Thiatire cui dicit. Qui vicerit dabo ei ptãtẽ sup gẽtes.

Quinta est. Jnnocentia sine labe que fuit pꝛomissa angelo sardis cui dicitur Qui vicerit uestictur vestimentis albis.

Serta est perpetuitas sine defectione que fuit p̄missa angelo philadelphie cui dī. Qui vicerit faciā illū colūnam ꝛc.

Septima ē. dignitas sine diminutiōe que fuit p̄missa angelo laudicie cui dī da bo ei sedere in throno meo ꝛc. Istas septem stellas dedit xp̄s de dextera sua bto Vincentio. p̄pter septem victorias quas hūit de tyrāno. p̄pter quas reportauit a xp̄o. 7. p̄missas felicitates. Quas nobis concedat xp̄s ihesus dei ꝛ virginis filius. Amen.

¶ In festo conuersionis beati pauli apostoli. Sermo primus.

IN lucē solēq; conuersus est. ꝛ ꝛ in aquas plimas redundauit hester. 9°c°. Qz de cōuersione preclara. b. pauli per q̄ vlis eccla fuit singulariter illustrata. nūc agitur. Iccirco ad eius laudē cōuenienter assumitur verbum istud. In quo quidē verbo istius sacratissime cōuersionis fructus geminus demōstratur. Et. Primus est fructus veritatis cuz in ipso fuerit fides xp̄i supnaturaliter reuelata. Et ideo p̄mittitur. In lucem ꝛc. Sic enim dies succedit nocti. sic eius illuminatio secuta fuit in fidelitatem iudaicam ꝛ tenebrosam vt ipse dicere posset ro. 13. Nox p̄cessit dies ꝛc. Secundus est fructus pietatis. Cum ab ipso fuit fides xp̄i vliter p̄dicata. ideo seqtur. In aquas plu. redun. Sicut enī aqua facit germinare terraz sz dictum plȳcum. Sic doctrina. b. pauli apostoli fecit fructificare ecclesiam. Et iō bene fuit prefigurata per illum fontem ō quo dicit Gen. in gen. 2o. q̄ irrigabat vniuersam superficiē terre. Ita doctrina eius vltra predicationes particulares aliorum apostolorum fuit ad totam vicz ecclesiam dilatata. Quia uō sub solis signaculo serenitas istius conuersionis ē introducta. Iccirco sub solis fi' est persona b. pau. apostoli multipliciter cōmendanda. Intelligendum est tamen q̄ sol in suo cursu habet duodecim mansiones per annum in quarum qualibet moratur per vnum mensem. Sic cursus. b. Pauli apostoli qui habuit in similitudinem solis fm beatum dio. illustrando vniuersalem ecclesiam duodecim status in quibꝰ colligitur eius vita. Primus fuit status fue gr̄ationis. Fuit aūt de tribu beniamin generatus. sicut ipemet testat ad Ro. xj. Que tribus hūit quatuor p̄uilia. Et. Primum fuit. Dō ei fuit ciuitas hierusalē distributa. que ciuitas ē figura superne patrie fm apostolum Bala. 4. 1° sta.

Scōm fuit q̄z ista tribus fuit ab ydolatris segregegata. qñ ieroboam abstulit x. tribꝰ a domo dauid ꝛ ipas ad ydolatrias traxit. 3. Rē. tunc rubē discessit ab eo ꝛc. L

Tertium fuit. q̄ fuit p̄genitrix xp̄i cōtūcta. i. tribui iuda. vt pz p Hieronymū super Mat. ca°. Quartū ē q̄ i ista tribu fuit passio ꝛ resurrectio xp̄i consumata. ꝛ ascensio. q̄z ciuitas hierusalem ibi fuit. Ideo q̄z de ista tribu fuit. b. paulus cōuenit ei ista benedictio que data fuit beniamin in gen. a iacob. d. Beniamin lupus rapax mane comedet p̄dam ad vesperam diuidet escas. q̄z fm Aug. b. pau. in p̄ncipio sue vite fuit lupus lacerans ecclesiam ꝛ diuisit escas spūaliter in fine sanans ipsam ecclesiam ꝛc. 2° sta. Secundus status fuit sue primordialis eruditionis. fuit enim ad pedes gamalielis doctus de lege. vt ipsemet gloriat teste Hiero° ad paulinum. Ista fuit p̄ma felix scola gamaliel'. de qua p̄cessēt quatuor p̄clari doctores ecclie quorū. Primus fuit Nichodemus q̄ passionē xp̄i scripsit. sicut vidit. D Secundus fuit Abibas filius gamalielis qui cum apostolo paulo de lege doctus fuit. Tertius fuit btūs stephanus. Iz non habeatur expresse. Quartꝰ fuit beatus paulus. qui supra coetaneos suos proficiebat in scientia. Iste fuit ille gamaliel venerabilis q̄ sua sapia apostolos a iudeis tutauit. vt habetur in act̄. 3° sta.

Tertius status fuit quasi primarius sue religionis cum tempore sue iuuentutis essent tres religiones. sicut sunt modo quatuor in ecclesia videlicet.

¶ Herodianorum.
¶ Saduccorum.
¶ Phariseorum. vt pz in eccliastico. Sz b. pau. assumpsit religionem phariseoruz que tūc tpis fuit pfectissima. Isti pharisei vt fertur habebant quatuor signa p̄fectionis Primum fuit q̄ in fide non errabant. vnde. b. pa. post c onuersionem suam in consilio iudeorū ēclamauit dī. Ego phariseus sum in act̄. Secunduz fuit q̄z p̄cepta de calogi in frōte scripta gerebat ꝛc. Tertium erat q̄ fymbrijs paliorum vestimentorum ponebant. s. aculeos ad recordationem de lege. Quartum. q̄ orationes plixas faciebant. vnde b. pa. testatur se iuisse videndum fm legem ꝛ phariseum fm emulationem.

Quartus status fuit sue intense emulationis. quando supra modū p sequebatur ecclam dei si spirans minarum ꝛ cedis in discipulos dñi. vt habetur in act̄. 4°sta.

Scd fuit consecutus miam rōne quadruplici. s. Primo q̄z ignorans fecit ipo dicēte thi. j. ideo dei misericordiaz cōsecutus sum. q̄z ignorans feci in incredibilitate mea ꝛc. Secundo q̄z zelum dei i se habuit putabat sic faciēdo placere deo vnde alibi dicit de seipso habundantius emulator exīs paternarum mearum traditionū. Tertio q̄z xp̄s diuitias misericordie sue ostendere voluit. vt ostenderet quoniā inclinatus ē ad parcendum suis supplicibus. q̄ parcit suis persequentibus ipsum. vnde alibi dicit se ideo materiā cōsecutum fuisse vt in ipso xp̄us ostenderet diuitias gr̄e sue. Quarto q̄z. b. stephanus singulariter pro ipo orauit quando eius lapidationi interfuit plus omnibus seuiens. fm Aug. vnde cum quē habuit pro p̄sequente postea meruit habere consortē ꝛc. Quintus fuit. Status sue ecclesie conuersionis. quando accessit ad p̄ncipem sacerdotum. ꝛ petijt ab eo epistolas in damascum. vt dī in act̄. In qua p̄uersione quatuor miracula cōcurrerūt. Et. 5° sta.

Primum fuit. Subita illustratio. q̄z circumfulsit eum lux de celo subito copiosa. ꝛ tunc in luce traditur xp̄o apputs. Iz non habeatur expresse tñ alibi dicit. Nonne dñm vidi ꝛc. Scōm fuit repētina excatio. sicut eni visus nr obtundit a claritate solis ita p̄claritate istius lucis nihil videbat act̄. ij. Tertium fuit diuina allocutio. q̄ñ xp̄s dixit ei. Saule. Saule cur me persequeris ꝛc. ceteri aūt audiebāt tumultū vocis non ātelligebant ꝛ Iz lucem viderent non tñ xp̄m vt ibidem hēt

Quartum fuit cordis i mutatio q̄ cum p̄ius fuerat contumax statiz obediuit dī. Dñe quid vis me facere ꝛc. Sext° sta- 6° sta.
tus ē sue spūalis regenerationis quādo fuit in damasco baptizatus. vbi stetit tribus diebus in oōne. non manducās nec bibens. donec baptismuz suscepit. Ubi fuerunt alia miracula quatuor. Et. s.

Primum fuit de sua visione qua vidit q̄ vir quidam noie ananias p̄ impositionem manuum reddebat sibi visū ꝛc°. Ja

Secundū de xp̄i appitione qua appuit ananie di. vade ꝛcc. ꝛ retinuit vlionē q̄ viderat Saul. nec ipsum timentez tutarct. Tertium fuit de visus restitutione. q̄z confestī ceciderunt ab oclis eius tan q̄ squame. ꝛ visum recipit p vbum ananie ꝛ surgens baptizatus ē vt in actibus dī ꝛc. Quartum fuit de spūssancti effussione. q̄z missus fuit ad eum. ananias. vt baptizaretur ꝛ ipleretur spū sancto. Et ideo continuo ingressus in synagogas p̄dicabat iesum. sicut ceteri apostoli'. q̄ñ receperunt donum spūssancti ꝛcetera.

Septimus status fuit sue vtualis cōuersationis. In quo floruit virtute quadruplici. Et. Primo vtute humilitatis perfecte. Iz enim naturaliter esset nobilis genere. vt habetur in act̄. tamen nō erubescebat. laborare suis manibus in humilitate. s. sceno factoria coadarum. vt habetur in actibus. Secundo virtute castitatis purissime fuit Iz virgo. sicut Io. cuā gelista. q̄ ipse insinuauit loquens de materia vginum circa illam a dño miam cōsecutam. Et alibi loquens de statu mrimoniali viduali. ꝛ virginali. dī. volo āt omnes homines esse sicut meipsum ꝛc. 7° sta. J

Tertio virtute fidei firmissime. Cuiꝰ

67

ligni fuit admirabilis spāliter qñ mortuum suscitauit ⁊ magus execcauit ⁊ serpentē figuant in actibus. Quarto virtute charitatis intense q̄ ꝑz in suis cplis tam ignitis. vt dicit quis me seperabit a charitate xp̄i ⁊c. Decimus status est. Sue penalis persecutionis in qua vt ipe testatur singulariter fuit afflictus in pena quadruplici. Et. Primo fuit quinquies flagellatus. xl. plag⁹ vna. s. min⁹.

Secundo fuit agentibus ter virgis cesus. Tertio fuit semel lapidatus.

Quarto fuit ter naufragium perpessus. ꝓpter nomen xp̄i. vt refert cotri. Itē p⁹ hec multipliciter victus ꝑ xp̄o. vñ cū agabus ꝓpheta zonam eius accipiens seipsum ligasset. dixit virus cuius zona hec est. sic alligabunt in hierusalem. Et dixit ego non solū alligari. sed ⁊ mori paratus sum ꝓ nomine dñi nostri ihesu. ⁊ nō potuit a fratribus rogantibus retineri. vt ibidem in act̄. Nonus status fuit sue singularis promotiōis. In quo claruit quadruplici dignitate. Et. Primo dignitate apl̄atus. vnde ait. qui operatus ē petro in apostolatu operatus ē ⁊ mihi ter genter ⁊c. Secundo dignitate doctoratus. vnde seipsum doctorem gentium in fide. appellat in cuius testimoniū petrus allegat paulum inducens in testimoniū sapientia que data est ei in canonica sua ⁊c. Tertio dignitate euangeliste allegat enim euangelium suū euāgelii lucē q⁹ creditur circuclatus fuisse vt. non ego ab homine accepi illud: neq; didici. sicut ceteri. sed per reuelationem ihesu xp̄i ⁊c.

Quarto dignitate prophete. q: non solum de preteritis. sed de futuris instruxit ecclesiam prenuncians tempora ante xp̄i ⁊ malitiam istius temporis futuri. di. venient illusores ⁊cetera. Decimus fuit status sue intellectualis contemplationis. In quo fuerunt ei quatuor ꝓuilegia collata. Quorum. s. Primus fuit q⁹ ipse raptus fuit vsq; ad tertium celum q̄ est empyreum in quo sancta trinitas habitat essentialiter. Secundum est q⁹ quando raptus fuit in paradisum audiuit archana verba. que non ꝛz homini loqui vt ipse testatur ad cor̄i. Tertiū est q⁹ ipse vidit ibi diuinam essentiam. sicut sancti ipsam cernūt in patria. sicut dicit. b. Aug. hoc ad faciem. Quartus est q⁹ ipse vidit totam dispositionem celestis curie. ⁊ sicut ipsaz vidit. ita beato dionysio eam reuelauit. ⁊ ꝛm hoc librum de celesti ierarchia scripsit vt habetur ibi: iō de se ait. Me magnitudo reuelationū ⁊c. ⁊ tunc de diuina gratia certificatus fuit.

Undecimus eius status fuit. Sue felicis consumationis. In quo occurrunt cō sideranda quatuor sollēnia. Quorum.

Primum fuit. De ipsius separatiōis a petro quando diuisi fuerunt ab inuicez di. b. petro. Pax tibi fundamentum ecclesiaz. ⁊ pastor ouium ⁊ agnorum xp̄i. Et beato petro respondente. vade in pace predicator ⁊ mediator salutis iustorum. vt refert dio. ad thi. qui tibi fuit presens ⁊c.

Secundum fuit de ipsius decollatiōe q: cum decollatus fuisset vidit xp̄m ⁊ clara voce confessus est ⁊c. Tertium fuit De ipsius appitione. q: post mortem vidit ipsos beatus dio. simul intrantes romam cum in genti glia. vt ait in eadem epistola. Quartum fuit. De eius capitis raparatione. q: vt ibi refert. cum fuisset perditum inter alia capita. ꝓpter multitudinem interfectorum quidam pastor videbat singulis noctibus ibi lucem descendere ⁊ nunciauit romano patriarche qui perpendit illud fuisse sancti pauli caput ⁊ timens ip̄m col o appon: fecit ipsum poni ad pedes q̄ miraculose statim fuit coniunctum cum collo. Duodecimus status fuit. Sue finalis glificatiōis quando creditur ad ordinem seraphycuz sublimatus qui est ordo angeloruz supremus q̄ via deducitur quadruplici. Et.

Primo q: ꝛm doctrinaz. b. Anselmi de quolz ordine aliqui ceciderunt. Secundo q: ꝛm. b. Bego. ruina angeloruz fuit reparanda per homines assumendos ad loca vnde angeli corruerunt ⁊cetera.

Tertio q: ꝛm doctrinam Eri sostomi ō laudibus pauli: paucissimi inueniri possunt. qui tanta felicitate fuerint digni ⁊c. Quarto q: viuens in hoc mundo ducit vitam seraphycam. ꝓpter maximum eius incendium charitatis Seraphim enim ardentes vel incendentes dicuntur ꝛm. b. dio. de angelica ierarchia. ⁊ ideo cum ipsis meruit in celestibus sanciari. Ideo ꝓ istis omnibus. xz. statibus illud inducitur euangelicum. Erūt signa in sole luna ⁊ stellis Luc. xi. c⁹ Dz: sicut sunt xz. signa in sole sensibili in quib⁹ perficit cursum suum: sic beato paulo. fuerunt duodecim status in quibus ostenditur vita eius gliosa. Ad q̄ ⁊c.

De eodem sermo secundus.

Dixit archana verba. que nō ꝛz homini loqui ⁊c. 2°. cotri. xi. c⁹ Quia reuelata facie gliaz domini speculando doctor gentium fuerat in eandem imaginem trāsformatus a claritate in claritatem a diuino spū. vt. ij. cotri. 3°. c⁹ Iccirco ipse beatus paulus apostolus. Cui in suo raptu hestatico reuelata sunt secreta celestia. vt ꝑz per. b. dio. de angelica ierarchia. visionis illius ineffabilis. que fuit sibi incōparabiliter reserata celsitudinem in verbo ꝓpositō introducit dicit. Audiuit ⁊c. Et ꝛm h Hec celica sursum actio dupliciter describitur in his verbis. s. Primo vt iternum oraculum qō habet amenitatem anagoyce quietantis. Secundo vt supernum miraculum qō habet sublimitatem anagoyce transcendentis. Interum oraculum quietans anagoyce. occaratarchanorum verborum auditus amenus. ⁊ delectabilis cum ꝓmittitur. Audiuit ⁊c. Supernum miraculum transcendentis anagoyce demōstrat hūanoz eloquiorum vetustas. q: res ineffabilis eā sequitur. Que non licet homin loqui. Et vt horum sufficientia declaretur. illud interum oraculum allicit motum concupiscentie ex sui amenitate ad appetendum istorum archanorum felicitatem. Sz istō supernum miraculum erigit motum tra

scibilis ex sui arduitate ad admirandum eloquiorum imparitatem. Sed ō hoc interno oraculo qō habet suauitatem anagoyce quietantis. De ipso habetur numeri. xxiij. in figura vbi dixit auditor ſmonum dei qui visionem omnipotentis intuitus est. De hoc etiā supremo miraculo q⁹ habet sublimitatez anagoyce transcendentis habetur. 16. vetati sunt a spiritu sancto loqui verbum dei. Circa internum oraculum ⁊ sit intelligendum q⁹ anima beati pauli fuit in hac visione ierarchica oraculo quadruplici quietata.

¶ Primo oraculo tearchici stupor is supermundialiter presidentis.

¶ Secundo oraculo seraphyci ardoris. affectualiter inflammantis.

¶ Tertio oraculo angelici decoris supernaturaliter micantis ⁊c.

¶ Quarto oraculo cherubici splendoris visibiliter illustrantis

Et vt horum sufficientia declaretur istis quatuor oraculis cor̄espondent tres actus ierarchi. ſm rem qui sunt quatuor ſm rationem. Quia. Oraculo theartici stuporis respondet actus ierarchicus qui est perficere. Oraculo seraphyci ardoris respondet actus seraphycus qui est inflammare. Oraculo cherubici splendoris. respondet actus cherubicus qui est illuminare. Sed oraculo angelici decoris respondet actus ierarchicus qui est purgare. De oraculo theartici stuporis hēē apoc. 6. audiui primum angelum dicentem veni ⁊ vide. De oraculo seraphyci ardoris dicitur ibidem. Audiui secundum angelum dicentem veni ⁊ vide ⁊c. De oraculo cherubici splendoris habetur ibidem. Audiui tertium angelum dicentem veni ⁊ vide ⁊c. De oraculo angelici decoris ibidē. Audiui quartum angelum dicentem veni ⁊ vide.

Sed tite auctoritates quantuz ad vocem. q: sunt penitus vniformes iccirco. ē intelligendum sicut habetur apoc. 4. Alterum animalium habebat faciez leonis. ⁊ ideo designabat stuporem theartichuz. Alterum faciem humanaz. ideo designa

dat amorem seraphicum. Alterum facie bouinam. ideo designabat splendorē cherubicum. Alterum faciem aquilam. ideo designabat volatum angelicum. Circa supremum miraculum quod hꝫ sublimitatem analoycam transcendentē. Est intelligendum q̄ anima illa fuit mtraculo quadruplici analoyce sublimata. ꝑmo miraculo memoratim tenoris indelebiliter archana ineffabilia retinentis. Secundo miraculo intellectiuis fulgoris archana talia inobfuscabiliter intuentis.

Tertio miraculo volatiui amoris archana illa ineffabiliter apetentis. Quarto miraculo sensitiui nitoris ad secreta inscrutabilia incessabiliter disponentis ꝛc̄.

Et vt horum sufficientia declaretur. iſtis quatuor miraculis coespondēt quatuor dotes animē ꝓmerate inter illas delectationes in patria. Quia. Miraculo memoranti tenoris respondet. ſ. tentio firma ꝛc̄. Miraculo intellectiui fulgoris respondet. Visio clara. Miraculo affectiui amoris. respondet dos pure fruitionis. Miraculo sensitiui nitoris respondet dos delectatiōis. Et est i istis ordinata connexio. Quia. Miraculū memoratiui tenoris. deseruit stupori cherubico. Miraculum intellectiui fulgoris. deseruit splendori cherubico ꝛcetera.

Miraculum affectiui amoris. deseruit ardori seraphico ꝛc̄. Miraculum sensitiui nitoris. deseruit decori angelico. ꝛc̄. Et ideo. Dos animē que est tentio firma alludit actui ierarticho qui est per fidem. Dos animē que est visio clara alludit actui cherubico. qui est illuiare. Dos animē que est fruitio in ꝑria alludit actui seraphico qui iflamare. Dos animē que est delectatio alludit actui angelico qui ē purgare. De istis quatuor miraculis accipitur illud. ps. 18. Non sunt loq̄le: neq̄ sermones. q. non au. vo. eorū. In omnem terram exi. so. eo. rū. ꝛc̄. In sole posuit tabernaculum suum ꝛc̄. Nō sunt loquelē. neq̄ sermones ꝛc̄. Ecce miraculum memoratiui tenōris. ad modum auris omnia retinentis ꝛc̄. In omnem terram exi. so. eorum ꝛc̄. Ecce miraculum intellectiui fulgoris per actum discendi itel lectualia verba resonantis. In sole. po. ta ber. suum. Ecce miraculum sensitiui nitoris supremuz sensibile in reuerberatē oculis intuentis. Et ipse tanq̄ sponsus procedēs de. ta. suo. Ecce miraculum affectiui amoris in dissolubiliter diligentis. ꝓpter q̄ dilectionem. b. paulus audiuit illa archana verba q̄ nō hoi lz loqui. Dō ēt vobis ꝓcedat ihesus xp̄s dei ⁊ ꝛ̄gis filio. Amē

De eodem sermo secundus.

Quo nuersus est furor tuus ⁊ consolatus est me ysa. 12. c°. Nota q̄ in quatuor actibus recipit mater de filijs consolationem. Et.

¶ Primo q̄n̄ sunt productii extra ventris hostia.

¶ Secundo quando sunt promoti ad dignitatum officia.

¶ Tertio quando sunt reperti post longa moram ⁊ spacia.

¶ Quarto quādo sunt reducti ad bonuz studium de malitia.

¶ Propter primuz dī a so. 16. c°. Mulier cum parit tristitiam habet. attamen cū peperit non meminit pē. c. propter gaudium ꝛc̄. Vt propter cuz anna peperit Samuel exultauit inquit cor meum in dño ſ. R. 18. c°. Propter 5m legitur de berſabee recepisse magnum gaudium. quando vidit filium Salamonem regez. vt dī 3. R. p°. Propter tertium non saciat oculus matris visu in filio suo in dilatione vnius diei facta ad filium videndum mile anni sunt. ideo mater tobie dixit heu mi filij mi: vt quid te misimus peregrinari. Et ioseph ⁊ maria que dolentes querebant puerum iesum quo inuento puto q̄ gaudiū fuit imensū. Propter quartū filius sapiens letificat patrem ⁊ matrem. Multum delectantur matres. quando audiunt filium benedicti ventrem ⁊ vbera. propter bonitatem natorum. vñ Luc. c°. dictum fuit xp̄s beatus venter q̄ te portauit ꝛc̄. Ad propositum. b. ideo dixit: quia

mater nra spiritualis ecclesia que lactat filios quos genuit p̄ euangeliū xp̄i vbere de celo pleno delectatur ⁊ gaudet. quādo eiꝰ filii regenerant̄ p̄ baptizationē. Promouētur p̄ canonizationē. Reperiūt post clōgationē. Cōuertunē post prauā actionez.

Propter primuz dicit ꝓpheta in ps. Offerunt tibi. ſ. ecclesie dona. ſ. exultationis ⁊ gaudij. q̄ nati sunt tibi filij. ſ. p̄ regenerationem. Propter 2m dicit mater ecclesia. luc. 15. Gaudete. q̄ noua vita. i. filiorū vestrorū scripta sunt in celis.

Propter. 3m dicit. mater ecclesia Luc. 3°. letatus ⁊ cōuocās vicinas. Congratulamini mihi quia inueni dragmā quā p̄diderā. Propter. 4m dicit mater ecclesia filio conuerso a prauis opibus que mihi nec exstiterat tribulata ꝓpheta in p̄s. Conuertisti planctū in gaudiū mihi ꝛc̄. Et Aug. in hoies super euāgelio illuz luc. vij. Ibat iesus in ciuitatē ꝛc̄. Vidit mē vidua de iuuene resuscitato ⁊ dōlōb⁹ quotidie suscitatī gaudet mī ecclesia. Ille qui dē mortuus erat corpore Isti aūt mēte ꝛc̄.

In quibus quidem verbis duo breuiter notant̄. Et p°. mysteriū q̄d agit̄ hodierna die. ſ. cōuersionis ibi: in p̄n°. cōuersus est. Secūdo gaudiū q̄d capit̄ ab ecclesia matre. ſ. cōsolationis ibi. Et consolatus es me. Vt pro hijs duobus accedat q̄d scribit̄ figura. ps i 65 Et sit ꝓphetia facta ecclesie de conuersiōe pauli videbis ⁊ affluet ⁊ mi. ⁊ dila. cor tuū ꝛc̄. vsq̄z ibi multitudo maris. i. conuersus fuerit ad te persecutor: tuus. ſ. paulus:

Legimus in scriptura quatuor mirabiles conuersiones que mysterialiter ⁊ figuratiue p̄nt appropriari conuersioni pauli. Et p°. virge in colubrū: d̄ qua habet. exo. iiij. cap. Secūdo petre in riuulū. d̄ qua h̄etur numeri. 2°. ca. Tertio aque in poculū de qua habetur Joānis. 2°. ca.

Quarto gygātis in paruulū: d̄ quo habetur Mathei. 1°. cap. Pro declaratione p̄mie cōuersionis est sciendū q̄ paulus ante cōuersionem suā, fuit ꝛ̄ga domans turbās: cedēs frangēs terrens ⁊ ledens. ecclesiam ⁊ filios eius vt non fuit nec esset simillis illi. Non fuit autem similis ꝛ̄ge ⁊ baculo que consolantur. Audi virgam flagellantem. Saulus adhuc spirans minarum ꝛc̄. Spirat enim in corde. ſ. anhelans ⁊ suspirans. Visitabo in ꝛ̄ga iniquitates eoruz ⁊ in verberib⁹ peccata eoꝝ ꝛc̄. ps 88. Petro. xxiij. Audiamus saltū. ſz attendamus colubrū paulū in quē conuersa est ꝛ̄ga. hoc de serpēte legit̄ in Exo. q̄ erat calidior cunctis animantibus que creauerat deus super terrā. Sed aduerte q̄ nō est ita cautus auceps sicut sanctus ad capiendū hoies: nūc rete verborū nunc exhortando: nunc cōuersando: nūc conuertē do ingt ipse: nā iudeis iudeus factus sum vt iudeos lucrifacerē. 1. cor. 9. De hac conuersione habet̄ exo. vbi supra proiecit Aaron virgā in terrā que conuersa est i colubrum. Ostendit deus paulū ⁊ cadens in terra surrexit obediens. Sic ingt quid vis me facere. Nō fuit igitur hec mutatio humana. sed dextere excelsi: qd ipse confitetur dicens ad gala p°. cap. Audistis inquā cōuersionē meā in iudaismo. qualiter supra modū persequebar ecclesiā dei ⁊ expugnabā illā. Et infra sequitur Cū aūt placuit ei qui segregauit me exutero matris mee vocare me per gr̄am suā: pugnauit p̄ ecclesia quā p̄secutus fuerā ⁊ p̄dicauit iesū.

Secūdo fuit paulus cōuersus figuratiue vt sit petra in riuulū de quo habet̄ numeri. 20. Fuit aūt hic apostolus ante conuersionē sua petra vt pote durus: siccus: crudus: ferigineus: infructuosus. Sed aduertamus hūc eundē riuulū sacrū p°. caritatis. Reuera siquis sitit potū vel haustū caritatis huc accedat ⁊ ecce plenitudo fontis Jo. xviij. Quis nos sepabit a caritate x̄i. fames ⁊ sitis tribulatio an̄gustia neq̄z creatura aliqua poterit nos seperare a caritate x̄i. Secūdo veritatis Siquis sitit potū veritatis huc ꝓperet. Sit sermo nr̄e sic: nōnō ꝛc̄. Tertio pietatis Siquis sitit potū pietatis huc festinet. Si. n. ꝓpter cibū frater tuus cōtristat. iā nō ſz nāz ꝛc̄.

Quarto castitatis. Siquis sitit potū castitatis hic addiscat. Castigo corpus meum. ꝛc̄. Quinto sanctitatis. Siquis sitit

potuz sanctitatis huic hauriat. Estote imitatores dei ⁊ hoc.n. sentite i uobis qđ i ℟o iesu ⁊c. In die ḡ magno.s. cõuersiõis pauli stabat iesus ⁊ clamabat. Siquis sitit ⁊c. hauriet aq̃s i gaudio vbi supra dicma ⁊c.

Huius conuersionis hic fuit modus. Percussit Moyses ℟ga bis silicẽ ⁊ egresse sunt aque largissime vt biberet populꝰ ⁊ iumenta numeri ⁊c. Percussit hic iesus paulũ in cõuertẽdo ipz bis. s. per circũfulsionẽ lucis. ⁊ p allocutiõez vocis his duobus mõis percussus paulus stati crũpere ceperũt aque obediẽtiales. Dñe inqt. Quid vis me facere. De quibus aquis bibit populus. s. ebreꝰ ⁊ iumẽta eius. s. populus nationũ: qđ totũ factũ est a deo. De cuius cõuersione exm capiãt maiores: minores ⁊ simplices ⁊ mediocres. Ne ẏo hõ de meritis suis p̃sumat vt a se descendẽtibus cõquerie. Quis cõuertit petrã in stagna aquarum. Rndet deo. Nõ nobis dñe nõ bis: sed nomini tuo da gloriaz. Tertio fuit paulus figuratiue cõuersus vt aqua i pabulũ. fuit. n. paulus ante suã cõuersionẽ vt aqua inter liquores. s. insipidus frigidus. fetidus. turbidus. lutulentus. Aug. sup Joãne. Quid est aqua nisi aqua. ⁊ qd est paulus nisi saulo simile. Nõ iustoꝝ p̃secutor. Nõ bonoꝝ emulator. Nõ sanctorũ deuorator. Nõ latronũ socius Nõ predonũ conscius. Nõ passuũ prescius Ait de seipso. Audistis cõuersationẽ meã in iudaismo At vbi dominus sup aquaz intonuit ⁊ factus ẽ paulus hũtilis p̃dicator q cõuersus ẽ i vinũ optimũ suauissimũ delectabile ⁊ saporatiuum. Dicta paulivt essent dulciora quingentis vicibꝰ in epistis suis notat nomẽ dñi nri ihesu ẋpi. vt essent fauicibꝰ dulcioris similis actui quẽ facit hyeli seus mãchy ꝺ aqs amarissimis i qbꝰ posuit lignũ quo statiz in dulcedinẽ ꝓuerse sunt. iiii R. Modus aũt cõuersionis huius fuit q: impletis ydriis aqua iussu dñi statiz in vinũ cõuerse sunt. sic ipletis potẽtijs pauli ẏnutibus ⁊ gr̃a dei statiz vinũ optimũ apparuit Nanc insipiditatem adhuc durare cogitis. Anania dicebat Domine audiui a multis de viro hoc ⁊c. Cuius cõuersionẽ inuit dñs vi. vas electionis est mihi iste ⁊c. Isto cõcordantia accedat qđ scribit. Jo. xvii. Conuersus. s. paulus fecit vas alterũ. s. ep̃larũ ab apostolis acceptis. q: ille fuerũt interfectõis alligationis. Iste aũt fuerũt p̃dicatiõis iformatõis.

Quarto fuit paulus cõuersus vt gigas in paruulũ exẽplificat loquẽdo ꝺ qua hẽtur in Math. nisi cõuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut puulus iste ⁊c. Terribile erat videre paulũ ante cõuersionẽ psequẽtẽ ⁊ accensuz aduersus ẋpi discipulos. Nec mirũ videt cũ. s. Postẽ sum hoiez cũ ꝑsona magna ⁊ facie terribili Postẽ sum hoiez cũ p̃lixa barba. cui⁹ grandes sunt oculi Postem sum hominem cum scopata frõtet caluo vt vetuli. Postem superbuz homine cũ extracta spata ad incidẽdũ facili.

Puto christianellos in fugã sicut lepores ante canẽ vt qlibet diceret valeret. In inferno ꝓtege me donec ptrãseat furor tuus. s. pauli. In cuius figura dr q: golias terribilis fortis ⁊ gigas mirabiliter armatus exibat ꝺ castris philistheorũ ⁊ exprobrabat nomẽ dei israel p̃x p⁹ R. Sed respõdet spũs scũs cuilibet catecꝰ timẽti in ps. De celo auditũ fecit iudiciũ terra tremuit ⁊ quieuit qñ. s. saulus est factus paulus ⁊ gigas supbus factus ẽ puulus ⁊ hũilis. vñ in oibꝰ epistolis se seruũ nolat ⁊ indigm̃ ministrũ p⁹. co. i. j. c⁹ Ego aũt sum minimꝰ apostolorꝝ q nõ suz dignus vocari apostolus. qñ p̃secutus suz ecclesiã dei. lege aute actus apostolorꝝ c⁹ viij. ix. x. xj. vbi multa hũtur de cõfessione ꝓpria vocatiõis sue ⁊ demerita ẋpi vbi multa recitat de suis defectibus. Jõ ducẽti cũ vẽto supbie dñs eripãdit rẽtibꝰ pedibus suis ⁊ cõuertit cuz retrorsuz treno x. xj⁹ ⁊c. Ꝺ mihi cõcedat ⁊ vobis iesus rex dei ⁊ ℟gis marie filius Amen.

In festo purificationis ℟gis marie sermo.

Postq̃ ipleti sunt dies purgationis marie fm legẽ Moysi tulerũt ihesũ hyerusalẽ vt sisteret eũ dño Luc. ii. c⁹ In ecclesia Berar⁹. de gr̃a inuenitur q̃tuor gradus plenitudis. Quoꝝ. p⁹ ẽ ex cõtinẽt exigentiã. ⁊ ꝺ illo sunt plene aie sc̃ẽ gr̃a dña.

q: data ẽ eis felicitas ex exigẽtiã meritoꝝ De q̃ plenitudine vi. i ps. xv. Ad iplebis me leticia cũ vultu tuo. Secũdus ẽ ex cõtinẽtis sufficiẽtiã ⁊ sic sunt plene volũtates oiuz ãgelorꝝ dina gr̃a q: fm sufficiẽtiã ñaliũ donorũ acceperuut magnã felicitatẽ vt dic illꝺ ꝓphetice i ps lxxxix. Replecti sumus mane mia tua exultabimus ⁊ delectati sumus ⁊c. Tertius ẽ ex cõtinẽs excellẽtiã vltra quã nihil põt plus optare. ⁊ isto mõ ẽ plena oi gr̃a aia ẋpis q̃tuz põt capere q: nullius angeli capacitas sic fuit ad iplecta. De qua plẽitudie ait Gabriel Luc. p⁹ Aue gr̃a plena. Quartus ẽ ex cõtinẽtis redũdãtiã sicut aia ẋpi aquas fluit fons gr̃e ad vniuersã eccliaz Jo. p⁹. De plenitudie eius accepimus gratiam

Nunc ad ꝓpositus. Quãdocumq̃ aliquod vas est p̃m suã excellentiã repletum impossibile est illud inclinari ad aliquã p tez qn redundet. Et qa mater dñi plena est isto mõ gr̃a. ꝺ deuoť p̃abꝰ est inclinãdavt sup nos citiꝰ redũdet gr̃a quã ipe trãdo salutẽ dicẽtes Aue. ⁊c. Postq̃ ipleti sunt ⁊c. Duo sacra fuerũt instituta in ve. testa. circa puerꝝ puulũ ciusdẽ mulieris. Et p̃mũ fuit sacm purgatiõis ptinẽs ad mrez. Secũdũ fuit sacm oblationis ptinẽs ad ꝓle ꝓcedentẽ. Ita q: primũ fuit institutũ ad rememorãdũ mãsionẽ ⁊ aversionẽ q̃ fuit i padiso. Ex q̃ sequitur q: q̃libet mulier cõcipit ⁊ parit i pcõ ⁊ multa in qnamẽta incurrit ⁊ iõ ad tollẽda inq̃ namẽta fuit instituta purgatio puerpli ⁊c.

Secm sacẽz fuit institutũ ad cõmemorãdã liberationẽ q̃ fuit facta in egypto qñ p̃missis viii. plagis nono fuerunt oĩa primogenita interfecta. ꝓ illã plagã fuerũt filii israel liberati. Et iõ Moyses scificauit oẽ ꝑmogenitũ. exo. xiii. Et iõ illud sacm fuit institutum vt semp ꝑmogenita offerrẽtur dño. ⁊ illud est sacm oblatiõis de q̃ dixit euãgelista vbi supra. Oẽ masculinũ ad aperiendũ ẽ tĩ q: illꝺ ẋbũ aliq accipiũt puerse flectẽtes ad lubricitatẽ carnis. Alii accipiũt ⁊ intelligunt recte ipz dirigẽtes ad aptionem perturitionis. Quelibet enim mulier qñ parit puerum veneri aptur ⁊ iõ ad aptionẽ uteri mris refert hoc quod dicitur Ad aperiens vuluam.

Istius autẽ aptionis duo sunt signa. Primũ ẽ q: ex btũ Aug. de ciui. dei li. xxii. ca. xvi. virgo põt cõcipe q: sic clausa põt mẽstruũ emittere ita p cãdẽtiã semẽ suscipe tñ nullo mõ parere q: i ꝓio ptu claustra uteri violẽtur frãguntẽ Secundus ẽ q: in ptu ẽ dolor vehemẽtissimꝰ pp violẽtiã egressus nascẽtis ⁊ precipue i ptu parturentis nãliter. ⁊ iõ in scriptura dr ꝓmogenitus aperit vuluã mãis suc. q: ptus est materni uteri violentia singularis.

Duo. n. sunt sacra ad illã solẽnitatẽ ptinẽtia. Primũ ẽ purificatõis q̃ mr̃ dñi dr purificata Secm est oblatiõis q̃ dr ẋpi hũitas i tẽplo p̃tata. Tñ q: illꝺ festũ virgini appropriat. Jõ circa sacz purificationis nunc est insistendum. Circa qꝺ occurrunt quattuor cõsiderationes

Quarum prima est de istius sacri institutione. Secda de istius sacri illatione. Tertia de istius sacri significatione. iiij. ꝺ istius sacramenti susceptione.

Quantũ ad primũ de istius sacri institutione intelligẽdum est q: fuit fca in veteri lege. leuitici xii. vbi dicitur Mulier si suscepto semine pepererit masculum immundabit septem diebus ⁊c. Sciendum ẽ tamẽ q: in istius sacri institutione posuit legislator quattuor precepta cerimonialia Quorum. s. primum est de septẽ dieruz separatione. q: ibi dicitur q: septẽ diebus talis mulier post ptum suum reputabatur immunda Et. Octaua die circũcidet puer post talem consummationem ⁊c. Secundum est de aliorum dierum purificatione q: idem dicitur q: post vii. dies illius separationis habet starc. xxxiii. diebus in sanguine suc purificationis ⁊ sic phebant iiii. dies in qbꝰ sanctuariũ ingredi nõ debebat nec aliquod sanctũ tangere audebat

Tertiũ est de eius ꝓsentatiõe. q: post xl. dies debebat vẽire ad hostiũ tẽpli sanctuarii ⁊ offerre agnũ agniculũ cuz filio suo.

Quartũ ẽ de eiꝰ oblatõe. q: si erat diues debebat offerre agnũ agniculũ ⁊ pullum

columbe siue turturē. Si erat pauper vbi non potest agnum habere debebat offerre par turturum:aut duos pullos columbarum. Et ista oia habentur.leuitici.xii.cc.

Quantum ad secundā consideratiōnē
2ñi. est intelligendū q̄ in illatione istius sacri clare ꝓphetauit Moyses q̄ virgo erat paritura sine virili semine. Et sic cū istius sacri institutione infert virginis ptuz: cum dicit Si suscepto semine peperit masculū in munda erit septē diebus cc. Intelligendū est tamen q̄ q̄tū ad istius declarationem in diuina scriptura inueniuntur quattuor documēta que ostēdūt ꝓpositū istud. Quorū primū est q̄ qñ aligs legislator statuit aliquā legē & isti legi apponit conditionem per hoc dat intelligere q̄ casus illius legis quandoqz cuēiet sine illa conditionē.z.alioquin illa cōditio frustra esset apposita.cxm.exo.xi. vbi deus dedit legem :q̄ siqs occideret ꝓximus suum cū ista cōditione q̄ hoc fecerit p industriā ab altari inqt meo euelle eū. Ista cōditio apposita dat intelligere q̄ sigs cēt occisus & nō per industriā ille qui fecerit non erit euellendus sic ab altari:vt ibi pz. Nūc ad ꝓpositum deus statuit illaz legem cū illa conditione si suscepto semine inqt peperit masculū . Ergo dedit intelligere q̄ mulier erat paritura qñqz masculum nō suscepto semine.cc. Secundū est. Qñ aligs facit pactuz cū aliquo cū aliqua cōditione apposita ē signū q̄ cogitat q̄ casus illius pacti euenire dz vel pōt sine tali conditiōe:alioqn frustra illaz apponeret: vt Dauid ii° Re°.ca.iii.fecit pacē.& pactū cū Abner sub hac conditione q̄ redderet vxorem suā & ibi dedit intelligere q̄ aliter poterat euenire facū pacti:vñ dixit ei . vltra nō videbis faciem meam. Et ideo illa lex facit quoddā pactum cōditionatuz qđ pepigit dñs cū filijs israel. Ista cōditio ꝑ dedit intelligere q̄ mulier erat paritura masculū sine scie. Tertiū est.Qđ qñcū que aligs promittit aliqd alicui sub determinata conditiōe frustra poneret illaz conditionez nisi cogitaret illam posse eue nire sine tali conditione: ideo Ialeph pro misit filiā suaz Axaz cum illa conditione q̄ siqs caperet ciuitatē quam expugnabat Josue.xv. q̄ notuz erat q̄ poterat dare si ne tali cōditione ideo apposuit cōditionē Et q̄ lex diuina fuerat quedā ꝓmissio diuina sic patribꝰ facta:illud debuit habere: & obseruare cc. Quartū est q̄ qñcūqz aliqs iurat aliqd sine cōdit'one:nō dat alī q̄ suspitionē q̄ debeat aliter euenire q̄tū est ex pte sua:sicut dñs sine omni conditione abrahe iurauit terrā ꝓmixiōis pro semine suo. Gen.xxii. Qñ aūt iurat sub conditiōe signū est q̄ ipse intēdit aliter facere aut dat intelligere q̄ hoc aliter fieri potest q̄tuz est ex pte sua si cōditio nō eueniat:sicut dñs iurauit Dauid regnū sempiternuz pro filijs cū cōditiōe dicēs. Si custodierint filij tui testamentū meū cc. ps. lxxxi. Et ideo q̄ lex diuina nō fuit mādatū nisi qđdā diuinū in eo q̄ illam legē dedit q̄ mulier suscepto semie & cc. sine semine tali aliter parere nō pōt. Sicē homo non pōt videē sine oculis. Et ideo siqs dicit hō videt si apiat oculos:aut vadat si transferat pedē videē cē ridiculū:qz aliter cē nō pōt

Quātū ad tertiā cōsiderationē videndum est de huiusmodi sacri institutiōe vel significatione. Vbi est intelligendū q̄ ꝑz sensuz historicū decubās in puerperio in munda est. Nam aia peccatrix que concepit peccatū cōsentiendo perpit pfectendo. De quo cōceptu & ptu felicissimo Jacob. in canonica sua ca. p°. ait. Cōcupiscit:cū cōcepit parit peccatum:peccatū aūt cū consumatū fuerit generat mortez . Ista talis mulier post illuz partū immūdissimū & dolosuz cōuertit se ad seipsam & intelligens peccatū proprium:debet ꝑmo septē diebus consumare suaz immundiciā q̄ sunt septem actus penitētiales q̄bus culpa abstergit.

Et ꝑmus est culpe recordatio: sicut videbat sanctus Ezechiel. Recogitabo tibi omnes annos meos &c.

Secūdus ē cōsideratio ꝓfunda vt mē te cōsideret q̄ malū fecit: co q̄ maiestatē diuinū offendit. Jdeo dicebat Dauid in ps.Iniquitatē meā ego cognosco.

Tertia est detestatio mali:vt sibi pec-

casse displiceat.de qbꝰ sibidē ait. Iniquitatē odio habui & abhominatꝰ suz &c Quartus ē ꝓfecta renūciatio pcci & satisfactio vt nunq̄ ꝓponat ad ꝓpetrata redire:nec delectet i ꝓpetratis:sic illi delectātur cū malefecerit & exultāt i rebus pessimis sapia teste.cc Quintus est lamētatio gemebunda vt lugeat & ploret ꝓ culpa cōmissa ps laboraui in gemitu meo &c. Sextus ē remissionis expectatio:vt nō despet de diuina mia q̄ ē maior oi culpa:sic dicpauit cayn qñ dixit. Maior est mea iniquitas q̄ vt veniā merear &c. Septimus ē remissiōis exoratio. vñ rogare dz & nō cessare pro remissiōe tātoꝝ pēaruz:qz mittus ē dñs seruī illiꝰ:qz ꝓcēs rogabat cū dicēs.patiētiā habe in me:& oia reddā tibi. Dimisit eū & oē debitū:ut testaē dñs i euāgelio

Jstis aūt cōsumatꝝ vij. diebꝰ.i.actibus vtuosis gbꝰ mūdicia pcti cōsumit .ista mulier.i.aia pctatrix dz octaua die circūcidere pucꝝ quē pepit turbidū & sordidū. Ista aūt circuncisio fit ꝑ sacm cōfessiōis i qua ꝑcidit pcm sic i circuncisiōe carnis.ꝺ qua mentē circūcisiōe dī. ꝓpheta. Illa die circūcidet dñs cor tuū & aiaz tuā. Sz post illā mūdatiōez septē diebꝰ sic lex q̄ illa mulier:dz remanere i sua purificatiōe.xxxiii.diebus q̄ significāt xp̄i iesu vitā:qz iuxta.xxx. oēs dies sic docemur i euāgelio . Sic aia postq̄ ē a pcō mundata nō pōt esse i bono pficiī nisi imitādo ea q̄ xp̄s fuit opatꝰ in sua vita: vt ait Aug.de vera reli.& tandez in fine illius vite ꝓcedenē ꝑ illos.xxx. dies talis aia offert sacerdoti nō.s.xp̄o q̄ est sacerdos &c.ad hostiū tabernaculi.i.ad introitū padisi duos pullos colūbaꝝ q̄ significāt sanguinē aiaruz fecundissimaꝝ.i. fructus pomaꝝ.s.volūtatis & intellectus fruitionē & visionē i qbꝰ ꝓsistit cēntialiter pa tr̄ felicitas & tunc est illa mulier in tabernaculo intromissa &c. Quārtū ad quartā cōsiderationē sunt qnqz cōsideratiōes

4ª ñi. ꝓsequāde. Quaꝝ ꝓma ē. Qđ mater dñi illud sacm in se suscepit.qz dicit Luc.ii° q̄ in executiōe illius sacri fuerūt quattuor mysteria celebrata. Et primū mysterium fuit.s.dine reuelationis q̄ fuit facta symeoni dupliciter.vno mō.qñ dñs rogauit vt cū dimitteret ire ad pces suos. Et ie spōsū accepit nō visuꝝ se mortē &c. Alio mō qñ fuit sibi reuelatū vt veniret i tēplū venit inqt in spū in tēplū Luc ii°. Jstis aūt duabus reuelatiōibꝰ ꝓmissis fecit duo officia. Jdrio q̄ xp̄s in vinis suscepit. Secundb cāticū cecinit Nūc dimittis &c. more sōrum patrū q̄ qñ receperāt magnas gras canebāt noua &c. Jstud vo respōsuz qđ accepit a dño siue a spū scō credit fuisse vt cū gaudio recederet & gaudiū scis patribus fieret i limbo:q̄ ipe fuit ꝓmus q̄ eis nunciauit saluatorē venisse in mundū q̄us. Jo.baptista illud nunciauerit & postea descenderet ꝑz ictionē &c. Secunduz misteriuz fuit humane admirationis q̄ i Jo.di.q̄ pk & mater admirātes super his q̄. d. de illo. Sed quare admirabātur cū admiratio ꝓcedat ex nouitate. & illa nō erāt eis noua q̄ iā erāt eis notificata ꝑ angelos & pastores & magos. Dicit q̄ nō nisi tunc viderāt ꝓconia ptinentia ad salnationem iudeoꝝ. dī. angelo. Jpīc.n. saluum faciet populuz suum a peccatis eoꝝ Nunc autem ceperunt audire ꝓconiuz de saluatione gentium:qđ erat iudeis mixt: cum dñs ab initio populuz israeliticū elegisset &c. Tertium mysterium fuit duote benedictionis. bñdixit eis ꝑ gete admirationis: Et dixit ad matrem eius. Ecce hic positus est in ruinā sublimium Et etiā in resurrectionē iustoꝝ siue humiliū. & in signum cui ꝓdicet Luc.ii.ca. Cuz hec ad illos diceret ceperunt pharisei & legis piti grauiter obsistere.os eius opprimere vñ semper cōtradixerunt xp̄o.Et tuā ipsius aiam pertransibit gladius. Jstud fuit factuz in hora passionis xp̄i in qua mater dñi fuit in aia martir effecta &c. Quartum misterium est sacre confessionis quia in hac hora superuenies vidua.confitebatur dño & loquebat ō illo oibus'q̄ expectabant redēptionem israel cum esset prophetissa Data in exemplum videntis &c. Se cunda ꝓemplatio est qu aliter mater dñi

columbe siue turturē. Si erat pauper vbi non potest agnum habere debebat offerre par turturum:aut duos pullos columbarum. Et ista ola habentur.leuitī.12.cc.

2ª ost. Quantum ad secundā considerationē est intelligendū q in illatione istius sacri clare ꝓphetauit Moyses q virgo erat paritura sine virili semine. Et sic cū istius sacri institutione infert virginis ptuz: cum dicit Si suscepto semine peperit masculū in munda erit septē diebus cc. Intelligendū est tamen q ꝑtū ad istius declarationem in diuina scriptura inueniuntur quattuor documēta que ostēdūt ꝓpositū istud. Quorū primū est q qñ aliqs legislator statuit aliquā legē & isti legi apponit conditionem per hoc dat intelligere q casus illius legis quandoqz cuēnit sine illa conditionē.s.alioquin illa cōditio frustra esset apposita.cr'm.ero.ri. vbi deus dedit legem:q siqs occideret ꝓximuz suum cū illa cōditione q hoc fecerit p industriā ab altari inqtmeo euelle eū. Ista cōditio apposita dat intelligere q siqs cēt occisus & nō per industriā ille qui fecerit non erit euellendus sic ab altari:vt tibi pz. Nūc ad ꝓpositum deus statuit illaz legem cū illa conditione si suscepto semine inqt peperit masculū. Ergo dedit intelligere q mulier erat paritura qñqz masculum nō suscepto semine.cc. Secundū est. Qñ aliqs facit pactuz cū aliquo cū aliqua cōditione apposita ē signū q cogitat q casus illius pacti cuenire dz vel pōt sine tali conditiōe:alioqn frustra illaz apponeret: vt Dauid 1º Rº.ca.iij.fecit pacē.& pactū cū Abner sub hac conditione q redderet vxorem suā & ibi dedit intelligere q aliter poterat cuenire factū pacti:vñ dixit ei. vltra nō videbis faciem meam. Et ideo illa lex facit quoddā pactum cōditionatuz qō pepigit dñs cū filijs israel. Ista cōditio ē dedit intelligere q mulier erat paritura masculū sine scie. Tertiū est.Qō qficū quc aliqs ꝓmittit aliqd alicui sub determinata conditiōe frustra poneret illaz conditionez nisi cogitaret illam posse cuenire sine tali conditione: ideo Ezechiel ꝓpo

misit filiā suaz Regi cum illa conditione q siqs caperet ciuitatē quam expugnabat Josue.xv. q notuz erat q poterat dare sine tali cōditione ideo apposuit cōditionē Et q lex diuina fuerat quedā ꝓmissio diuina sic patribꝰ facta:illud debuit habere: & obseruare cc. Quartū est q qficūqz aliqs iurat aliqd sine cōditione:nō dat aliqd ꝑ suspitionē q debeat aliter cuenire ꝙtū est ex pte sua:sicut dñs sine omni conditione abrahe iurauit terrā ꝓmissionis pro semine suo. Gen.xxij. Qñ aūt iurat sub conditiōe signū est q ipse intēdit aliter facere aut dat intelligere q hoc aliter fieri potest ꝙtuz est ex pte sua si cōditio nō cuentat:sicut dñs iurauit Dauid regnū sempiternuz pro filijs cū cōditiōe dicēs. Si custodierint filij tui testamentū meū cc.ps.lxxxi. Et ideo q lex diuina nō fuit mādatū nisi qdā diuinū in eo q illam legē dedit q mulier suscepto semie cc. sine semine tali aliter parere nō pōt. Sicē homo non pōt videē sine oculis. Et ideo siqs dicit hō videt si apiat oculos:aut vadat si transferat pedē videē ē ridiculū:q aliter ee nō pōt

Quātū ad tertiā cōsiderationē videndum est de huiusmodi sacri institutiōe vel significatione. Ubi est intelligendū q ꝓz sensuz historicū decubās in puerperio in munda est. Nam aia peccatrix que concipit peccatū cōsentiendo perpit pficiendo. De quo cōceptu & ptu felicissimo Jaco. in canonica sua ca.p°.ait. Cōcupiscentia cū cōcepit parit peccatum:peccatū aūt cū consumatū fuerit generat mortez. Ista talis mulier post illuz partū immūdissimū & doloſuz cōuertit se ad seipsam & intelligens peccatū ꝓpriū:debet ꝓmo septē diebus consumare suaz immundiciā q sunt septem actus penitēciales q'bus culpa abstergit. ꝑ

Et ꝓmus est culpe recordatio:sicut dicebat sanctus Ezechiel. Recogitabo tibi omnes annos meos cc.

Secūdus ē cōsideratio ꝓfunda vt mē te cōsiderē q malū fecit: co q maiestatē diuinā offendit. Ideo dicebat Dauid in ps.iniqtatē meā ego cognosco.

Tertia est detestatio mali:vt sibi pec-

casse displiceat. de qb' ibidē alt. Iniqtatē odio habui & abhominat' iuz cc Quartus ē pfecta renūciatio pcī & satisfactio vt nunq̄ ꝓponat ad ꝓpetrata redire:nec decetet i ꝓpetrat;sic tibi delectāt cū malefecerit & exultāt i rebus pessimis sapia teste.cc Quintus est lamētatio gemebunda vt lugeat & ploret ꝙ culpa cōmissa ꝑs laboraut in gemitu meo cc. Sextus ē remissionis expectatio: vt nō despet de diuina q ē maior oī culpa:sic de ipaut cayn qñ dixit. Maior est mea iniqtas q̄ vt veniā mercar cc. Septimus ē remissiōis exoratio. vñ rogare dz & nō cessare pro remissiōe tātoz pcāminuz:q misertus ē dñs serui illi':q ꝓcēs rogabat eū dicēs. patiētiā habe in me:& oia reddā tibi. Dimisit eū & oē debitū:ut testat dñs i euāgelio

Istis aūt cōsumat̄ vij. diebꝰ.i.actibus & tuosis gb'i mūdicia pcti cōsumit̄.ista mulier.i.aia pcctatrix dz octaua die circūcidere pucz quē pepit turbidū & sordidū. Ista aūt circumcisio fit p sacrm cōfessiōis i qua ꝑcidit pcm sic i circumcisiōe carnis.& quamuis circūcisiōe dī. ꝓpheta. Illa die circūcidet dñs cor tuū & aiaz tuā. Sz post illā mūdatiōez septē diez die lex q illa mulier:dz remanere i sua purificatiōe.xxxiij.diebus q significat xpi iesu vitā:q turta.xxxiij. oēs dies sic docemur i euāgelio. Sic aia postq̄ ē a pcō mundata nō pōt esse i bono phēni nisi imitādo ea q̄ xps fuit operat' in sua vita: vt ait Aug.de vera reli.& tandez in fine illius vite ꝓcedenē p illos.xxx. dies talis aia offert sacerdoti nō.s.xpo q est sacerdos cc.ad hostiū tabernaculi.i.ad introitū padisi duos pullos colūbaz q significāt sanguinē aiaruz fecundissimaz.s. fructus pomaz.s.volūtatis & intellectus fruitionē & visionē i qb' consistit ēntialiter pa & ic felicitas & tunc est illa mulier in tabernaculo intromissa cc. Quātū ad quar 4ª ost. tā cōsiderationē sunt qnqz cōsiderationes pscrutāde. Quaz ꝓma ē. Qō mater dñi illud sacrm in se suscepit.q dicit Luc.1º ℔ in executiōe illius sacri pfecerūt oia fm legē Moysi & dñi. Intelligēdū est iñ ℔ in receptione illius sacri fuerūt quattuor mysteria celebrata. Et primū mysterium fuit.s.dine reuelationis q̄ fuit facta Zymeoni dupliciter.vno mō.qñ dñs rogauit vt cū dimitteret ire ad pres suos. Et ne spōsū accepit nō visuz se morte cc. Alio mō qñ fuit sibi reuelatū vt veniret i tēplū venit ingt in spū in tēplū Luc 2º. Istis aūt duabus reuelatiōibꝰ ꝓmissis secit duo officia. Phario q xpz in vinis suscepit. Secundo cāticū cecinit Nūc dimittis cc.more sōrum patrū q qñ receperāt magnas gras canebāt noua cc. Istud vo recepō suz qđ accepit a dño siue a spū scō credē fuisse vt cū gaudio recederet & gaudiū scis patribus fieret i limbo:q ipe fuit ꝓmus q eis nunciauit saluatorē venisse in mundū q̄is. Jo.baptista illud nunciauerit & postea descenderet ꝓz lītionē Sxc. Secundus misteriuz fuit humane admirationis q:i Jo.dī.q pr & mater admirātes super his q̄.d.de illo. Sed quare admirabātur cū admiratio ꝓcedat ex nouitate.& illa nō erāt eis noua q: iā erāt eis notificata p angelos & pastores & magos. Dicit q nō visi tunc viderāt ꝑconia ptinentia ad salutationem iudeoz.dī.angelo. Ipse.n.saluum faciet populuz suum a peccatis eoz Nunc autem ceperunt audire ꝑconiuz de saluatione gentium:qđ erat iudeis mirum cum dñs ab initio populuz israelitcū elegisset cc. Tertium mysterium fuit duote benedictionis.bñdixit eis p gete admirationis:Et dixit ad matrem eius. Ecce hic positus est in ruinā sublimium Et etiā in resurrectionē iustoz siue humiliū. & in signum cui ꝓdicet Luc.ii.ca. Cuz hec ad illos diceret ceperunt pharisei & legis periti grauiter obsistere.os eius oppugnare vñ semper cōtradicerunt xpo. Et tuā ipsius aiam pertransibit gladius. Istud fuit factuz in hora passionis xpi in qua mater dñi fuit in aia martir effecta cc. Quartum misterium est sacre confessionis quia in hac hora superuenies vidua.confitebatur dño & loquebat de illo oibus' q expectabant redēptionem israel cum esset prophetissa Data in exemplum videntis cc. Secunda ꝓtemplatio est qu aliter mater dñi 2ª cōs.

illud sacrm suscepit. Vbi est intelligēdū q̄ dño erāt mōi receptēdi illō sacrz. vir erat p̄ d̄ūb⁹: alius erat p̄ro pauprib⁹. Diuites. n. cpleē. vij. dieb⁹ debebant ad hostiū tabernacli testimonii venire ꝛ ibi offerre agn̄ agn̄m ꝛ pullū colūbe ꝛ turtu rē ꝛ ista offerre p̄ eo mat̄. Paup vero debebat offerre duas turtures aut duos pullos colūbarum. vnū in holocaustum alīū p̄ p̄cio. ꝛ sic mūdabat̄. Sed mr dñi voluit offerre p mm pauperz. q: ei⁹ obla⁹ erat pauperz mulier. Intelligēdū est ifi q̄ ex illo 2⁹ itelligim⁹ miez dñi floruisse 4⁹ vtute. s. ꝛ. Pd⁹ volūtarie paupiat̄ Et istud declarat̄ p̄missō 4⁹ p̄ambulo. ꝛ

Pdi⁹ notādū q̄ erāt plures q̄. xxvij: dies. q̄ magi ei aux obtulerūt

Scdo. q: nō est verisile q̄ reges tā magnifici de q̄bus dr. xpba q: reges tarsis ꝛ insule mu. offe. q̄ modicū aux obtulerūt cū ita illā regē tā magnificū q̄sitim. erēt.

Tertio. q̄ tm̄ aux ita cito ita fuerit p̄ digaliter expēsuz cū p̄digalitas sit vitiū qđ lōgo erat a vgie maria q: viuebat in sūma liberalitate. Quarto. q: illud aurz nō fuerat cupiditate reseruatū. q: in die purificatiōis nō inuenit agniculū vt emeret. alioqn legē nō adimpleret: cuius oppositū dr. Luc. euangeli. Et tūc segtur p̄positū q̄ maria illud aux distribuerat paupib⁹ ꝛ egenis volūtarie ꝛc. Secū do floruit vtute humilitat̄ q: oblationem humilē elegit in sua purificatiōe cum sublimiorē eligere potuisset p̄seruādo aurum qđ sibi fuerat oblatū ꝛc. Tertio floruit vtute pietat̄: q: voluit tm̄ aux pauperz erogare: cū ptez potuerit retinere. ꝛc

Quarto vtute liberalitat̄ vt p̄z ex dicē supius. cū tm̄ aux erogauerit pauperz

Tertia cōtēplatio est. Q̄ n̄ mr dñi illd sacrm suscepit ꝛc. Et dr q̄ xl⁰ die a natiuitate: qđ p̄z p legē mosaicā. ꝛ ex euāgelio. Et ē sciēdū q̄ ille nūerus. xl. inuenit i diuina scriptura quadrupliciter cōsecratum Et p̄mo q: xl. dieb⁹ ieiunās Moyses ascendit vt reciperet legē sēq̄stratus. Exo. xxxiij. ꝛ deutero. x⁰ c. Secūdo q: xl. diebus fuit Helyas ad mōtē dei vtute angelica subductus. Tertio. q: xl. diebus ieiumās dñs fuit ad baptismū p̄ductus. Quarto. q: xl. diebus p̄mānes cū discipulis fuit ad celū post suā resurrectionē assumptus Et eodē nūero fuit populus israeliticus pane celesti pastus. deutero. xxix. c.

Quadragenari⁹. n. numerus ē p̄positus denario ꝛ quaternario. Et q: in obseruatione decē p̄ceptoz cōsistit humana perfectio cū quarta virtute cardinali: iō iste numer⁹ est misterialr in sacris celebertimus ꝛc. Ista aūt purificatio fuit celebrata in die iouis. q̄ dies in sacra scriptura inuenitur 4⁹. misterio consecrata. vt p̄z in simone de corpe x⁹. Memoriā fcē ꝛc. In ista cōsideratiōe littera b quarre supra.

Quarta cōtēplatio est. Vbi mr sacrm 4ª cōl
suscepit. Et dr q̄ in illo tēplo qđ fuit edificatū p Zorobobel ex p̄cepto dñi. ꝛ manu Agey ,ppbe ,pmittente ex psona dñi: q̄ illud tēplū glorificaret ppls plus q̄ tēplū qđ p̄cesserat Salomonis. Intelligm̄ ē tm̄ q̄ illud tēplū fuit illustratum 4⁹ mysterio. Et p⁰ q: in illo tēplo fuit educata anna ppbetissa q̄ ibi fuerat añ natiuitatē ei⁹. Luc. ij⁰ c. Secūdo fuit voto vgis vginitas cōsecrata. q: sicut dicūt sacri votū illud emiserat añq̄ nupta esset. a

Tertio fuit ibidē despōsata. q: di Augu. q̄ cā suscepit de tēplo ꝛ tūc fuit certificata p reuelationē qđ Joseph secū seruaret ppetuā vginitatē ꝛc. Quarto fuit lege purificatiōis dedicatū q̄n obtulit filiū suū. Et p hāc oblationē hoc tēplū fuit sūme illustratuz ex hac dignitate q̄ nūquā fuit sic tēplū Salomonis dr. Agcus ppheta q̄ in nullo derelictus est: q: vidit dñz suū in gīa sua. Nōne q̄si hoc nō sit in oculis vestris ꝛ segtur. q̄ adhuc modicuz ꝛ ego. nota totā auctoritatē. In isto tēplo. p⁰ b. Joānis ba. fuit ānunciatus.

Secundo xp̄us p̄sentatus. Vnde Malachy. ppheta. iij. c. Ecce ego mitto angelū meuz. Tertio xp̄us ibi predicauit: ꝛ semp docuit: vt ipse testat. Math. xxv. Et q: nunq̄ talia signa fuerunt in tēplo Salomonis. iō Agcus dixit. ij⁰ q̄ gloriosior erit domus ista ꝛc. Quinta cōtē 5ª

platio est. Quare mr dñi illud sacrm suscepit. Dicit̄ q̄ nō suscepit in se ita q̄ ad ipsuz cēt obligata: q: q̄ncūq̄z aliqua lex dat̄ sub cōditiōe illa lex nō obligat nisi illas psonas quas cōtingit cōditio illa: qa ad alias nō ptinet lex. nunc aūt lex purificatiōis fuit cōdicionata vicēte Deuteronomio. mulier si suscepto semie ꝛc. Et illa cōditio nō fuit in vgie bñdicta. ꝛ iō ad hoc sacrm nō fuit obligata. Intelligēduz est tm̄ q̄ q̄tuor p̄ rōnes accipiunt ex dict̄ sanctoruz pp quas mater x⁹ illud sacrm suscepit q̄uis obligata nō esset. Pdzima rō ē ad sue vginitatis sacrz occultandū legit̄ fuisse despōsata. Nā ab hac purificatiōe se excusare nō potuisset nisi sacrm sue vginitatis manifestasset. Secunda rō ē ad
B pbēdū obediētie documētuz. q: legi cui nō tenebat mr dñi se subdidit multo magis osīdit q̄tuz dz pere legi qlibz q ē obligatus ꝛ pp hāc cāz xp̄s fuit fact⁹ sub lege vt ait aposto. Tertia rō est. Ad osidēdū humilitatē ex̄m: q: sicut bonaz mētiuz est cognoscere culpā vbi culpa nō est. ita fuit humilitas mris dñi vt pro pēto offerret hostiā. ꝛ tm̄ peccatū nulluz hēbat se tāq̄ peccatrice sacerdoti p̄cipis: ꝛ hoc pp hūilitatē. Quarta rō est. Ad legē Moysi venerādā. Sicut. n. xp̄us in sua circuncisiōe sacrm circuncisiōis extulit. ita mat̄ dñi in sua purificatiōe sacrm purificationis marie honorauit. q. deus ei⁹ legis esset in obseruatiōibus q̄tuz ad vitatē p̄ophetica ad iplēdā. q: ppheta tuz fuit per agcū ꝛ Malachiā q: deus filiuz suū mis surus erat ad tēpluz. vñ ad tēpluz saluator noster ola pficiebat q̄ de ipo erāt scripta p ppbetas ueridicos. vñ dicebat Luce vlt⁰ oz ipleri ea q̄ scripta sunt i lege: ac ppbet̄ ꝛ psalis de filio hois ꝛc. Qui dei ꝛ vgis filius nos ad vitā pducat eternā.

¶ In festo sancti Mathie apli sermo i.

Ecidit sors sup Mathiā ꝛ ānumeratus est cuz xi. aplis act. i. c.

Q: ex pelarā Dauid ,ppheticz vt p testimoniuz Pdetri aposto li ep̄latus traditiōis erat in alteruz trāsferēdus. iō b. Lucas euāge hui⁹ trāslatiōis formā in ordo proposito introducit dicēs Ecidit ꝛc. Et sm hoc huius translationis forma dupliciter describitur in verbis istis. Et p⁰. vt serenum spectaculū qđ habet claritatē in offuscabilem. Cū p̄mittitur Ecidit sors sup mathiā. q: sm bñ dionysium de angelica Jerarchia ista sors mathie fuit radius Lucis extrarticc indicans mathiā p̄eligendum de qua sorte dicit p⁰. Ro. Ecidit sors sup tribum beniamin. Sicut. n. ille fuit nouissimus patriarchaz. sic iste vltimus apostolorū ꝛc.

Secundo vt suprenum fastigium qđ habet dignitatem inappreciabilem. Cum sequitur Annumeratus est: q: ordo apostolorum in militāti ecclesia est supremus eo q̄ xp̄s est ei magis vicinus de quo nūmero dicitur apoca. 7. Audiui numeruz signatorum ꝛc. Isti signati erant xi. apostoli quibus collata erat potestas signoz Math. vltimo Euntes ꝛc. Circa primum est notandum q̄ septem occasionibus mitti dicuntur sortes in sacra scriptura. Quarum prima est ad extollendum regale solium. i. R⁰. x. Quod de saul ꝛc. Secunda est ad consequendum sacerdotale misterium Luc. p⁰ de zacharia. Tertia est ad diuidendum hereditatis funiculuz Josue ij⁰ ca. Quarta est ad distribuendum ingratum spolium. ps. diuiserunt sibi.

Quinta ad augmentandum collegiuz prouer. x⁰ Sorte mitte. Sexta est ad discernendum diuinum sacrificiuz leuiti. 16.

Septima est ad inquirendum diuinuz iudicium Jo. p⁰ Sors q̄. beati Mathie fuit missa prima occasione. q: apostoli reges erant super. xij. thronos sedentes Luc. xx⁰ capi. Et secunda similiter q: fuerūt pōtifices mathei. 16. Quodcunq̄ ligaueritis ꝛc. Et 3ª. q: ria sorte dimiserunt sibi ad p̄dicandum iuxta p̄ceptum christi totam terram mundi Mah. vltimo. Et in omnem terram exiuit sonus eoz. Et 4ª q: dignitas apostolica qua iuda fuit spoliatus mathie fuit distributa. Et 5ª q: ad perficiendum numer⁹ apostoloz q̄ fuit p̄figuratus p numer⁹ xij. ppbetaz ꝛ patriarchaz. Et 6ª. q: octo apostoli p̄ter Joānē

dicunt martyrio sacrificati. Et Septia q: direrũt vbi thema. Tũ dñe nosti corda oiuz ꝛc. Circa 2m. ẽ notãdũ q ꝑ btũs mathias fuit numerat⁹ cũ xi. aplis ꝫ. xi. ⁊tutes q̃ floruerũt i ipta. Quia p:io petrus floruit ⁊tute ⁊itat̃ ⁊ sapie q: ⁊itas xpi q̃ est dei ⁊t⁹ ⁊ sapia sibi fuit supnaturaliter reuelata math. 16. vbi dr btũs es symon bariona: q: caro ⁊ sanguis ꝛc. Scõo andreas floruit ⁊tute puritat̃ ⁊ innocẽtie qua fuit sic̃ sile a xpo atract⁹ p testimoiuz Jo. baptiste di. de eo. Ecce agnus dei Jo. p:o attractio ⁊o fit a simili. Tertio Jacob⁹ maio: ⁊tute fortitudis ⁊ cõstãtie q: audita passiõe xpi postul aut regnũ ipsi⁹ ꝓmptus se redẽs ad mortẽ ꝓ x⁹. Math. 10. 4°. Jo. ⁊tute caritat̃ ire ic: q: erat recubẽs in sinu iesu discipulus ille quẽ diligebat Jo. 13. Amor ãt nõ ẽ otiosus ꝫ Richar. nisi sit mutuus ꝛc. Quinto Symõ ⁊tute obediẽtie sic. n. iterꝑtat̃ vt de eo dicat̃ qõ dez fuit de fideli habraã 20. xi. Fuit. n. symon pf multaꝝ gẽtiuz i fide Jõ merito vocat̃ habraã. Sexto iudas. s. ⁊tute iustitie: q: iustitiã dine vltionis terribilẽ i sua epistola ꝓdicauit ꝛ incredulos ecclo x⁹ vt pz ibi vt cõpetat sibi illõ. Math. 5. bti q ẽsuriũt ⁊ sitiũt iusticiã. Septio philippus ⁊tute spei firme: q: spabat dinã vlionẽ sibi sufficere ad btitudinẽ dicẽs Jo. 13. ca. Dñe osẽ de nob pfz ꝛc. Octauo Jacob⁹ mio: ⁊tute patiẽtie vñ pp mãsuetudinẽ ⁊ modestiã suã frater dñi dicebat galathas p⁹ altũ ãt apostoloꝝ mihi neiez nisi Jacobũ fratrẽ dñi. Nono Bartholame⁹ ⁊tute pacis ⁊ cõcordie: q: iterꝑtat̃ filiꝰ suspẽsiõis. s. tribulationũ q̃ suspẽdit aq̃s supra firmamẽtũ gñ. p⁹ patifici ãt filii di dicũt Mat. 5. bti pacifici. X⁰ mathe⁹ ⁊tute sume pauptat̃: q: cũ eẽt reb⁹ ⁊ curis tpalib⁹ plꝰ ceteris implicat⁹ p⁹ voo vocatus oia relinq̃s secut⁹ ẽ xpm Math. 1⁰. Xi⁹ Thomas ⁊tute cõstãtie Jõ dixit Jo. xi. suis cõ discipulis. Eamus ⁊ moriãr cũ illo. Nec obstat dubiũ resurrectiõis: q. q̃to qs difficilius cõuertit̃ tãto tardius auertit̃ cũ bñ receptiua sint marie retentiua ⁊ cconuerso. Btũs igitur mathias fuit annumeratus p⁹. cũ petro p ⁊tutẽ sapie q: ꝫ. btiũ dyo. Jpe fuit divino radio illustrat⁹. de q̃ radio dicit̃ sapie. Sexto Lãdorẽ ei⁹ admirabiẽ oculus ꝛc. Scõo cũ andrea p ⁊tutẽ innocẽtie Jõ fuit cõbinat⁹ cũ Joseph iusto q fuit denoiat⁹ ab illo p:io Joseph pfiar cha q fuit plenus puritate Jõ dicit̃ decorus aspectu gñ. 49. c⁹. Tertio cũ Jacobo zebedei p ⁊tutẽ fidei clare. q: fuit assũptus i testẽ dñice resurrectiõis. actuũ p⁹ ca. Quarto cũ Jo. ꝑ ⁊tutẽ caritat̃ ardẽtissime. q: donũ gr̃e ptiet ad caritatẽ. Dic̃ Aug. dtri. q ihs. s. q. pcedit p mẽz caritat̃ emanatquõ datũ ⁊ non quõ natũ. Mathias ãt iterꝑtat̃ donat⁹ ꝛc. Jõ dat⁹ fuit adeo ⁊ ñ natus. Quinto cũ symõe pvirtutẽ obediẽtie: q: fuit de nũcro septuagita duoꝝ discipuloꝝ q sbecti erãt applis act. 5°. c⁹. Sexto cũ iuda p ⁊t. iustitie q: nõ solũ fuit iustus ꝫ iustoꝝ ꝑ electi⁹ actuũ p⁹. c⁹. ꝛc. Septio cũ philippo ꝑ ⁊tutẽ spei firme q: fuit cõbinatus cũ barnaba q iterꝑtat̃ filiꝰ cõsolatiõis quã iduit spes Ro. 12. spe gaudẽtes. Octauo cum Jacobo al phey. p ⁊tutẽ patiẽtie: q: ipe fuit iter alios q̃ eẽsi ꝓpter xpm ibãt gaudẽtes a cõspectu concilij act̃. 5°. Nono cũ Bartholameo p ⁊tutẽ pacis ⁊ cõcordie q: nõ fuit electꝰ in discordia. vñ ⁊ hijs cui erat electꝰ magis ꝓfecit abnegãdo terrena q̃ adhuc post fidebat actu. 4°. X⁰ cũ matheo ꝑ ⁊tutẽ pauptat̃ q: oportuit q̃ eẽt oppositꝰ in de i cuiꝰ locũ succesit q fuerat fur ⁊ locutus hñs Jo. 12. Xi⁰ cũ thoma p ⁊tutẽ cõstãtie. q: legit̃ ꝛ eo q̃ lapidationẽ sic̃ ste. cõstãter substinuit. q̃uis forte sicut ⁊ paulus ipa nõ fuerit cõsumat⁹: q: alibi legit̃ crucifixus. Huc btñ virũ mõ singulari ꝛ bemus imitari. Et p⁹ p ⁊tutem sapie in sup⁹ de qb⁹ ẽ sapia cõtẽplemur nõ ihma iurta illũ. i. cor. 1. Sapia loqmur iter pfectos ꝛc. Scõo p ⁊tutẽ puritat̃ innocentie. Et q̃m ejcidim⁹ ab innocẽtia baptisma ñ sic̃ ꝑmi pentes a naturali. Jõ datũ ẽ nobis sacrm cõfessiõis sic⁹ tabula post naufragiũ ꝫ Jeronimũ de qua Jaco. v. Confitemini alterutrũ ꝛc. Ista cõfessio p⁹, ꝛ ẽ. s. deuota cũ reuerẽtia pficiat. ⁊ pficiat

q: nõ hominꝭ inquãtũ homo sed inq̃tus minister dei. Secunda ordinata ⁊t pce ptũ diuinũ pficiat̃ nõ pp timorẽ. aut ap pentiã hoiuz q: sacra nouę legis nõ ordinant̃ ad deũ imediate ꝛc. Tertio voluntaria q: volũtas est radix meriti ꝛc.

Quarto. verecũda q: de actib⁹ turpib⁹ ⁊ vitupabilib⁹. iõ si oz abscõdi ⁊ cellãi

Quinto festina. q: serotin⁹ nõ vt plene volũtariũ iurta illud Amb⁹ nescit tarda molimia spũs san. gia. Sexto frenans. q: quotiẽs iterat̃ peccatũ statui confiteat̃. Septio. q: semel saltẽ in ãno pp ecclie pceptũ pus ꝺo pp mort̃ piculum.

Octauo. Amara q: peccata fuerũt cũ delectatiõe cõmissa ꝛc. Nono. Apta q: occulta deus manifestabit ꝑm euangliũ

Decimo. Integra. q: sacra diuina nõ recipiunt diuisionẽ. Undecima. Complectiua. i. satisfactoria. q: ꝺ reqrit iusti⁹.

Iste. xi. ꝓphetates cõfessiõis figurant̃ p illas. xi. lineas. Dio ⁊tutẽ fidei vt ea credamus q̃ naturaliter intelligere nõ possum⁹: sic sunt articuli trinitat̃ ⁊ carnatõis. q: sine fide ipossibile ẽ placere deo ad hebreos xi. ca. Scõo p ⁊tutẽ caritat̃ vt diligam⁹ deũ ꝓpse ⁊ sup oia ⁊ ꝓximos sic̃ nos ipos. q: q diligit ꝓximuz i lũine mãct. Jo. 2ª Ter⁹ p ⁊tutẽ obediẽtie vt ñ solũ ꝓcepta q̃ sunt ꝺ necessitate salut̃. ꝫ ẽt cõsilia q̃ ad salutẽ ꝓficiũt ob fuemus: q: melio: ẽ obediẽtia q̃ sacrificiũ. 1. R. xv. ca. Quarto p ⁊tutẽ iust⁹ vt puriam⁹ corpa nra i qb⁹ peccatim⁹ q: regula iustic̃ exigit: vt p q̃ hõ peccat p hec ⁊ tor quicat̃ sap. 1. vñ apostol⁹ col. 3°. Mortifice ꝛe corpa. vra ꝛc. Quinto ꝑ ⁊tutẽ spei firme vt spez nraz nõ figam⁹ i trãsitorijs ꝫ i eternis iurta illũ ꝓ Nolite spare i iniqtate ꝛc. Sexto p ⁊tutẽ patiẽtie vt mala eq̃nimiter tollerẽus illata nob hũanitus vel celit⁹ q: Math. v. ipatiẽtia vra possid bitis alias vras. Septio p ⁊tutẽ pacis ⁊ cõcordie vt caucam⁹ a cõtẽtiõib⁹ ⁊ iurgijs ꝛceribus ⁊ riꝛis q: i pace vocauit nos dñs p⁹. cor. vij. ca. Octauo ꝑ ⁊tutẽ pau

ptat̃ eccl̃e vt tpalia cõtẽnamus pp celebritia q̃ nob sunt ꝓmissa Math. v. bti pacifices spũ ꝛc. Nono p ⁊tutẽ cõstãtie vt pugnem⁹ viliter ꝫ dmões q: nõ cõronabit̃ nisi q legitie certauerit. 2. thi. 2ª Jo: per ⁊tu. castitat̃ ⁊ mũdicie q: bti mũd corde q: ipi deũ videbũt. Xi⁰ p ⁊tu. puritat̃ ⁊ innocẽtie q: bti simplices qm ipsoꝝ ẽ regn⁹ celoꝝ ma. 2. ca. Iste xi. ⁊t. sũt fact̃ gñ. 45. p illas xi. bñdictiões q̃ date fuerũt. xi. pfiar chis. q: Dan nõ fuit bñdict⁹ ꝫ maledict⁹ sic̃ coluber. ⁊ dsignat maledictiõz iude scariotis: q: sic illi xi. recepti sunt i sinu abrahe bñdicti a Jacob ꝑe coꝝ. Ita istis ⁊tutibus habit̃ fideles receptunt̃ i sinu xpi meritis glioꝛ apostoli mathie vbi fulgebunt sic̃ sol i regno ꝑris coꝝ math. 13 c⁹ Ad qõ regn⁹ nos pducat xps dei ⁊ virginis filius. Amẽ.

Ue maria gia plena dñs tecuz bñdicta tu i mulieribus. ꝛc. Luc. p⁹. ca. Quia ergo mi dei tãta i se ꝓtinet gr̃e plẽtudinẽ vt i nob illã redũdet sic̃ scus gabriel i suis ẽmõibus testat̃. Jccirco p spũs sci gia ipetrãda i q̃ libet ẽmõis exordio est ei angelica salutatio offerẽda vt dicã. Aue ꝛc. Et q: celestis nunci⁹ hãc salutationẽ deuotissimã i suc annũciatõis oraculo assũpsit. Jccirco p illius ãnunciatõis solẽnitate declarãda assumit̃ cõiter ⁊bũ illũ. In q̃ qdẽ ⁊bo mi dñi q̃druplicit̃ ꝛmendat̃. Et p⁹

Sicut p⁹ona q̃ fuit a penis originalis b⁹ pseruata. Cũ ꝑmittit̃ Aue e sine ve. merito nosse eue mutato vt dicit Bx. Tria. n. sunt ve. q̃ sunt pẽa pcti originalis. Et primuz ẽ cõcipe cũ corruptiõe parient̃. Secundũ ẽ cũ cõtagiõe ꝓlis. Tertiũ ẽ parere cũ dolore ⁊ violẽtia mris. Dio q b⁹ põt intelligi illũ q̃ agla i apocc. clamabat dicẽs. ve. ve. ve hitãtib⁹ iterra. Dio altera penaruz dicit̃ Jere. xv. ve mihi mr mea q̃re gẽuisti me q: i. i ci⁹ ꝓceptiõe sucat plaga. s. originalis pcti occisus i aia. Et q: mr dñi bñdicã nec ꝓcepit cũ sui corruptione nec genuit cũ ꝓlis cõtagiõe: nec pepit cũ violẽtia ⁊ dolore. Jõ merito dicit̃ ei ab angelo. Aue. i. sinetali ve. Scõo cõmẽdat̃ sic̃ illa q̃ fuit ꝺonis supnaturalibus decorata. Cũ legtur gr̃a plena. Illud. i.

bonū supnaturale qđ qđē i sua plēitudīe haberi nō pōt sine multē aliis donis supnaturalib⁹. Illō āt donū habuit mr dñi bēdicta, Pario i sua cōceptiōe habūdāter. Secdo i filii icarnatiōe qz ibi fuit sēificata suphabūdāter iuncta illud sap. 16. Esa sup gfa mulier scā: qz gfa quā accepit 2ª scificatiōe fuit p gfaz quā accepat i ꝑma. ꝛ iō sequit. Mulier scā ꝛ pudorosa qz mulier i 2ª scificatiōe nō amisit religiositatē scimōialē in q̄ fuerat cducata nec pudorē virginalē in q̄ p votū fuerat cōsecrata ꝛc. Tertio cōmēdat Sicut illa q̄ fuit dinis scolaribⁿ dedicata. Cū sequ. Dñs recū. Christi scolatus fuit, plōgatⁿ i xpō e. mēsū tpevt testat sapic. 7. qz i oibⁿ mēsib⁹ anni fuit in vtero xpūs ꝑter Januariū ꝛ februariū. Cū mor post cōsensum āgelo datus fuerit in illa pfectus hō. vt dic Jo. damascenus. ꝛ tñ alii fm Aug. differunt plus q̄ p vnū mēsē formari. Idcirco dicere ci poterat dē⁹ p⁹ illō pa. i 1°. Tecū ꝑncipiū. s. xpō p qđ fecit oia i die xpi tui tue. s. annunciatiōis. in q̄ die fuit sibi collata xpi⁹ gnātiua xpi p ꝑmū scm vt dic magf i 3°. li. sniaz c°. 20. vñ dixit ei angelus, Ne uc. p°. Spūs. s. supueniet in te ꝛc. Quarto cōmēdat. Sicut illa q̄ fuit finalibus felicitatibus illustrata. Cū sequit bēdicā tu i mulieribus ꝛc. Tūc. n. fuit sup oēs mulieres bēdicā. qñ letātib⁹ angel ꝛ laudātib⁹ fuit sup choros angelor exaltata. Et tunc potuit xpō vincere illō Ne uc. p° Quia respexit humilitatē ancille sue Ecce. n. ꝛ hoc btāz me ꝛc. Iō q̄ ad istū statum bñi fuit figurata p Joel q̄ iterpīat ascēdēs de q̄ dr iudicū 5°. bēdicā tu hael iter mulieres. bēdicā i tabernaculo suo. i. in celo qz ibi multū laudet in terris. tñ multo plus laudat in excelsis. Qz xpō i ānūciatiōe āgelica fuit tps gfe i choatū. Idcirco ēt ipsā gnā ysitēdo p q̄ mr dñi nri ore angelico cōmēdat occurrūt duode ci⁹ cōsideratiōes de gfa vidende. Quar prima ē Quid est gfa. Secda est. Quātū est a nob desiderāda. Tertia ē. Quid sacit gfa in aia. Quarta ē. Qualiter a nobis acqrit. Quinta ē Qualiter in nob augef. Sexta ē. Qualiter in nob cōser-

uat. Septa est. Qualiter amissa recupat. Octava est. Que sunt signa dine gfe. Nona est Quales sunt eius fructⁿ Jo³ est. Qualia sunt ipedimēta gfe. Xª est. Quotiēs fuit xpō infusa. 12ª est. Ad quē gradū gratie aia xpi fuit exaltata.

Prima cōsideratio ē. Quid ē gfa. Dicit āt Aug. in li. de tri. Qđ gfa est excellētius dei donū qđ solū discidit iter filios regni eterni. ꝛ pditōis eterne. Sicē. n. militia cuiuslibet ꝑncipis distinguit a militia sui hostis p solū filiⁿ ꝑncipis signū Ita gfa ē signū in aia nra p qđ pfecte discernit qs sit de militia regis eterni vel de militia hostis ei⁹ q̄ē rex sup oēs filios superbie ipē dr. Job 41. Intelligēdū ē tñ q̄ gfa ponit i aia ꝑz 4ᵉᵐ mōdū vt scriptura dina testat. s. Prio p mōdū inducēti hōestātis. qz sicut pcūdia ē videre vnā puellā nobilissimis ortā natalib⁹ nudā ꝛ i medio viror solēniū. Ita est videre aiaz caritē dina gfa in medio āgelor cā custodiētiū q̄ nuditatez ipⁿ ōcernāt. Nō de aia q̄ tali vestiⁿ caret dr ezechiel 16. Trāsiui p te ꝛ vidi te ꝛ eras cō fusiōe plena. Istā cōfusionē nō tict aia in cōspectu dei ꝛ āgelor in pcō indurata sicē merer qz scipaz nō cōsiderat. ꝛ nudā cē in ꝓspectu dei ꝛ angelor nō cogitat. Cui dicit p Jere. a dño. Frōs meretricis facta ē tibi noluisti erubescere ꝛc. Sed añ hz gfaz tūc est adinstar xpi vestita cādidis vestimētis ivirtutib⁹ suis. Iō dicit apoca. 19. Nōe spōsa agni q̄lis ē aia ceris in gfa datū ē illi vt copiat se bissino splēdēti ꝛ cādido. sequr q̄ ille bissus ē scōrum iustificatio q̄ nō nisi p gfaz fieri pōt. Et sic gfa ponit in aia ꝛc Secdo p mōdū lucis manifestant ꝛ ostendent qz sicut luna q̄si est totaliter opaca nō videt nec cognoscit a nro sole nec aliq̄ res posita in obscuro q̄tuz ad visum. Ita aia nra q̄ ē sine gfa ē adeo spūaliter incognita: sicut dictū ē in hª. Matth. 25. xpi fatuis i illa parabola saluatoris. Amē dico vobis nescio vos. Qui aūt est tanq̄ familiaris ꝛ nota ꝛ tunc ei dicit a dño illō ecce. 33. Noui te et noie ꝛ inuenisti gratiā coram me ꝛc. Dicit 3°. p modū pulchritudis decorantis. qz sicut aliq̄ vasculla

vidit tota diformis qz caret aliq̄ cōditōe ex ꝑpetate nāt debita corpi vel morali Ita aia q̄ caret gratia est tota diformis q: fm Dyc. oēs xpīnos q̄ sunt in aia sine gratia sunt fornices ꝛ corr actⁿ vñ e aia sc ipōte gratia ipōnit dicit a dño ysa. 47. Denudabit turpitudinē tuā Qñ āt hz gratiā tūc est ita pulcra ꝛ clara vt videt ipa cē vas delectabile. Et tūc dicit ei a dño illō cāticū 4. Tota pulchra es aica mea ꝛ macula non ē in te. s. peccī mortalis qđ cū dī gratia stare nō pōt. Quarto p mōz sanitatis corpis qetanē nō cōcitate a ꝑfectate. Sicē. n. hō sanus nō mutat a ꝑfectate humorū ipz molestātiū. Ita ēt in gratia aia nō inqetat fugit ab impugnatōib⁹ passionū ipaz vertūtū. Sz qñ caret gratia tūc ei⁹ quasi infirma molestat⁹ multiplicater a passiōibus ipaz vertūtibus ad mōz febricitaz vt pōt abiura ꝛ ꝑcipi cenia ꝛc. De q̄ infirmitate dicit apostolus ad cor. 1. cᵖi. Inter vos multi infirmi ꝛ imbecilles: ꝛ dormiūt multi qñ. s. indigne recipiūt eucharistiā. Sz qñ aduenit gratia tūc aia effic sana vñ aie sc disponēti ad gratiaz dic dñs ihesus. 8. cᵒ. Tūc erūpēt quasi mane lumē tuū ꝛ sanitas tua citⁱ orieⁿ. Et iō qz iste titⁱ. similitudinē declarāt gfaz ē excellētius dei donū ꝛ sū me desiderabile. iō dic sap gratiā ꝛ spēm desiderabit oculus. s. aie rōnalis q̄ nouit excellētia ipius doni ꝛc. Secunda cōsideratio est. Quātum dei gratia ē a nobis desiderāda. Istⁱ āt excellētis doni desiderabilitatē declarant quattuor bonoꝛ gnā desiderabiliū. Quoꝛ primū est bonoꝛ tpaliū. Secz est bonoꝛ naturaliū Tertiū ē bonoꝛ supnaturaliū. Quartū est bonoꝛ eternaliū. Circa bona tpalia quales sunt diuitie amicitie ꝛ honores Est sciendū q̄ magis oibus gratia ē desiderabilis vt pz in apostolis ꝛ i aliis hoib⁹ scis q. ꝑ dina gratia obtinēda. ipō voluerūt dicēte Petro Matth. 19. Ecce nos reliquimus oia ꝛc.

Circa bona naturalia qualia sunt corpus ꝛ aia magis oib⁹ ē desiderabilis gfa. qz sci martyres tradiderūt corpa sua pp vitā gfa. plus. n. ē eligēdū fm Aug. ꝑ vel cto mori q̄ offenso vincti iō dicebat ois in Ma h. di. suis. Nolite timere eos q̄ occidūt corpus. aiaz āt nō possunt occidere qz. s. nō pōt cā gfa ꝑuare. Nō solū āt gfa ē plus diligēda q̄ corpus fm ēt plus q̄ aia. qz plus vellet q̄libet iustus aiaz suā cōtere q̄ dinā gratiā aia exūte fm rectā regulā vel rōnē. qz si aia ei⁹ deberet anichilari sic ꝛ corpⁿ interfici posset ꝑ⁹ deberet velle aiaz anichilari q̄ mortaliter peccare p qđ gfa pdit vt pz per ansel. in li. cur deus hō vñ aposto. Nō. n. facio aiaz mā ꝓximoꝛ q̄ me. q. d. Si me totū expono p dina gratia obtinēda q suaz melioꝛ q̄ aia multo magis exponē debeo ipaz. Circa bona supnaturalia q̄ dñe cē spūalia magis ē gfa desiderāda oibⁿ virtutib⁹ cardinalib⁹ moralibus ꝛ theologicis simul sumptis. qz sic illa cetera sine gfa sunt inutilia vt declarat apls q̄ intētōe. 1. cor. 13. ꝛ illa sine aliis ē optima.

Circa bōa eternalia q̄ cōsistūt in felicitate eterna q̄lia sunt fruitio ꝛ visio dine essentie gratia adhuc videt amabilioꝛ oib⁹. qz qlibz scūs q̄ ē in pena ꝑ⁹ vellet cē in inferno vt multis videt posse extrahi q̄ dicitis bti ansel. cū dina gratia q̄ cē in pace sine ipi⁹ gratia vel imortali culpa cū tota illa felicitate quā hz. Propt qđ Eleazarus scriba in lege dei doctissimus potius volebat in infernū descēdere q̄ legē dinā trāsgredicēdo ei⁹ gratiā dimittere vt hētur 2°. machabeoꝛ. 6. Et iō qz gratia dei ē bonū qđ ē sup oia bona erata desiderabile. Idcirco dic apls. Ro. vi. Gratia dei vita eterna. qz hz rōnē vltimi finis desiderabilis. Et qz tm bonū ē gratia. valde ē miserabile q̄ ꝑ minima delectatiōe peccī mortalis ipaz qs volūtarie pdat. Terª cō siderātio ē. Quid facit gratia dei in aia nra 3ª cōsi. Et dicit q̄ hz dine scripture testimōia q̄t tuoꝛ facit in aia tria insignes effectus. s. Primus ē qz hz ipam vtificare a mortc. qz sicut corpus viuit p aiam. ita aia p gratiā ꝛ iō sicut discedēte aia corpus mortificatur discedēte gratia aia mortif vñ scriptura vocat mortuū hominē sine gratia ꝛ cū gratia viuū. vñ in apoca. dicit ei q̄ crederat a gratia. Nō hōs q̄ viuaz ꝛ mortuus es.

74

Et ſō ōia opa que facit aīa ſine gr̄a ſunt mortua ⁊c. Secūdus eſt. q: gr̄a habet aīam a ſomno excitare. illi .n.q ſunt in gr̄a in diuina ſcriptura dicunt vigilātes ⁊ illi q ſunt ſine gr̄a dormiētes. Sic enī dormiētes nō negociant niſi circa ſōnia q̄ ſunt figmēta. Ita hoī ſine gr̄a circa figmenta ſenſibilia ⁊ vanitates huius mundi ſ̄q delectāt ad modū ſomni nō ſaluātis. tm rta illud p̄ſ. Dormierūt ſomnū ſuū ⁊ nihil inuenerunt viri diuitiarū in manibus ſuis. Quia tm aīa exīs in gr̄a ſit in mundo cōſopita eſt tm vigilās ad eterna. Jō dicit cātic. v. Ego dormio: ⁊ cor meū vigilat ⁊c.

Tertius. Quia gr̄a hz aīam munire ad modū armature. vñ apls ipaz armature cōparat: ſic. n. hō inermis nō pōt hoſti reſiſtere. ⁊ ēt inimicū ſuperare. Ita hō ſiñ gr̄a qn̄ ſemp tentatiōe ſucūbat. Et ſicut hō qñ eſt armatus pōt ſuo hoſti reſiſtere ⁊ ēt inimicū ſuperare. Ita xp̄iānus in gr̄a pōt facilr inimicū ſuperare apoſto. ephc. vi. de tali armatura dicit apoſt. Induite vos arma. dei vt poſſitis ſtare aduersus. inſi. diaboli ⁊c. hoc dī. Aug. i li. de li. ar.

Quartus eſt. Quia gratia hz animaz ſecūdare: ſicut. n. terra eſt ſterilis niſi irrigēt aqua. Ita aīa nr̄a niſi rorēt gr̄a. qd̄ qd cuiz agit aīa xp̄iāna ſine gr̄a totū eſt infructuoſuz ad vitā eternā: qñ aūt hz gr̄az eſt ita fecunda: vt ſingula eiꝰ opa ſint meritoria ⁊ cōdigna vita eterna. 2ª cō. 21. Potēs. ē. aūt deꝰ oēz gr̄am hab. ⁊ ſa. in vobis. vt in oībus oēm ſufficientiā hītes habū. in oē opus bonū. Cetera aūt bona nō ſūt ſimp'r bona cū ſint informia ⁊c:

Quarta conſideratiō eſt. Qualiter diuina gratia a nobis acquirit. Dicitur q̄ 4ª p̄ſ. acquiritur per hominem quadrupliciter.

Et p̄mo p cōcreatōz: ſicut in p̄mis pentibꝰ quoꝝ aīe mor vt create fuerūt gr̄a ⁊ originali iuſticia illuſtrate fuē dicūt iuxta illud ſapīe xvii. Dñs creauit hoīez rc. ⁊ f̄e vc. cū vtute. Secundo p interiorē ſanctificationē ſicut de Jere. ⁊ de io. bap. p̄dicat ſcriptura dī. q̄ fuerūt i vtero miſſi ſanctificati. de Jere. dicitur Jere. primo Dñs ab vtero vocauit me. De vētre matris mee recordatus ē noīs mei. Et de Johanne dr̄ ibidē. Aliq̄ exīres de vētre ſanctificauit te ⁊ cc. Tertio p baptiſmalē regenerationē ⁊ iſte eſt modus cōmunq: fiē in baptiſmo culpa originalis diuiſ: ita diuina gr̄a ꝓferē dicēte dño. Jo. iii. Niſi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpū ſan. nō intrabit i regnū dei ⁊c. vbi cōiungit baptiſmꝰ flumis cum baptiſmo flāmis.

Quarto p penalē cōſumationē: ſicut ēt ſi nō fuerit baptizatus baptiſmo ſanguinis qñ qs interficit in odiū dei ⁊ tūc baptizat in ſanguie ſuo niſi ponat obicē ſicut fuit de inocētibus. Sic tm circūciſionis viz baptiſmus cuacuauerat ſiq circūciſi nō erāt q: in oībus iſtis baptiſmꝰ flāmis repit: ⁊ in oībus iſtis gr̄a nō nascit ab intrinſeco: ſed infundit ab extrinſeco q: ler p Moyſez data eſt. Gratia ⁊ veritas p Jeſuz xm facta eſt Jo. pº cap.

Quinta cōſideratio eſt. Qualiter diuina gr̄a in nobis augē. Dicit aūt q̄ augetur quadrupliciter. Et p̄mo. p bonoꝝ operuz exercitationē q: ſm Augu. Caritas merē augeri vt aucta mereat pficī: mereri vō nulli cōuenit niſi p bonos actus. Sicut. n. vtutes morales augēt p actꝰ vtuales effectiue ita vtutes theologicales meritorie: ⁊ iō i gr̄a ſp ē p̄fectꝰ ad meliora q̄ ſe cuſtodit alapſus: ſi non ſemper ad maiora opa. tñ a maiori caritate impata ⁊c.

Secūdo p ſacroꝝ diuinoꝝ frēq̄ntationē ⁊ ſpecialiter in ſacramēto confeſſiōis ⁊ eucariſtie q̄ digne ſumētibꝰ cōfert ſanctificationē. vt teſtat̄ Dion. 3. cap. de ec leſti. yer². E generaliter i omni ſacra ē to cōferē gr̄a: ſi ſacramēta acciptanē cum gr̄a. augent ipſam ⁊c. 5ª cō.

Tertio per ſacramētoꝝ ipetrationē. q: ſicut ſancti ſpetrāt nobis venīā. vt habet ex^m de mulg in diuina ſcriptura. Ita ēt ⁊ cū venīa gr̄am. ſicut habet ex^m. 2º machabeoꝝ vltimo de Ier² ⁊ oīa intercedentibus p:o populo.

Quarto p angelorum interceſſionem. qñ deſiderāt nos pfici: donec attingam⁹ ad illum gradū meriti. ad quē ſumus p:e deſtinati. ꝓpter coꝝ repandā ruinam. Sicut ſanctus Michael dicitur ſtare pro filiis populi ſancti trenorum duodecimo Et quia gratiam non ſolum acgrere poſ

ſumus ſz etiā eius augmētū. Jō dī Jo. 1ª p̄ſ. p: De plenitudine eius oēs nos accipim⁹ gr̄az p:o gr̄a ad meritū ſuppaditā. Secta cōſideratio ē. Qualiter gr̄a ꝓſeruat in nobis. Et dī q: cōſeruat i nobis cū adiutorio dei vtute q̄druplici. Et p:imo coperāte vtute auſteritat̄. ſ. mortificātis. q: tēperāte vtute auſteritat̄. ſ. mortificātis. q: tēperātia ſ̄q mortificare paſſiōes ⁊ domare q̄ vigēt ſ̄m mēbra ſ̄ corporis. Jō apoſtolus p:ima. ad cor. 9. c: Caſtigo corp⁹ meū ⁊c. Secōo cooperāte vtute vtutis cōſideratis. q: qñ aliqs ſ̄m cōſiderat actus ſuos vt intelligat q̄ agit cito labī ſicut offendit pedibꝰ nō cōſiderās greſſus ſuos. Jō dī paulus. 1. cor. x. r. c: Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat. i. diligēter cōſideret ſuos actus. q: hō q̄ bñ greſſus ſuos ꝓſiderat nō offendit. Tertio coopante vtute puritatis purgātis q: ſicut in vaſe argēteo paulatiz rubigo contrahit. qñ macula nō abſtergit ſtatim. ita paulatiz ꝛhit. i aīa nr̄a. q: nō abſtergit qñ cūq; accidat venialis macula. q: qñ purgari negligit ſucceſſiue venit ad rubiginē peccati mortalis qō nō ita cito aufert. q: ſic dicit bt̄us frāciſcus. Si diabolus pōt hr̄e capillū de hoie cito facit creſcere i trabē. ⁊ iō q̄ vult in dīna gr̄a pſiſtere debz p ſacrm confeſſionis ⁊ actū cōtritiōis peccata frēq̄nter abſtergere. ⁊ morvt ꝓſcia leſa fuerit ſe purgat iuxta cōſiliū ſapiē. i. ꝓuer. Auferr rubiginē de argēto ⁊ egredīet vas purriſſimū ⁊c. Quarto cooperante vtute humilitat̄ ſubiectis. q: ex grego. i mora. humilitas ē oīum vtutū cuſtos. vñ qñ aliqs ſupbit de bonis ſibi celitus datis. adeo intentationē dimittit. Et q: ſine dīno auxilio nullus vt ait apoſtolus tēptationi reſiſtere pōt. ideirco cadit ⁊ a gr̄a excidit. Inter aūt oēs illas vtutes efficaciſſima ē puri cordis cuſtodia. vnde ꝓuer. xº Omni cuſtodia ſua cor tuū: qm̄ ex ipo vita ꝓcedit Et ꝓuer. 22. Qui diligit cordis mūdiciaz ꝓp labioꝝ cuſtodiā hēbit amicū regē. i. p manebit i aīa tua: qō ē cū i gr̄a ſūmi regis. 7ª cō. Septima ꝓſideratio ē. Qualiter diuina gr̄a p pēm amiſſa recupat̄. Et dī q: recupat̄ a nob actu. 4ª. Et p:imo actu. i. recordationis de illo actu quo eſt ſibi cōſciꝰ gr̄az amiſiſſe. ꝓs. memor fui dierū antiquoꝝ. i. actuū meoꝝ in actuſtate peccati ꝓpria torū. Secūdo actu deteſtationis vt maiū dō q̄ recordat̄ ſibi diſplicear tāq̄ abholabile ⁊ ſibi dānoſuz iurta illō p:a. O ez vtā inīq tat̄ odio habui. Tertio actu renūciatiōis vt oī tali actui firmo ꝓpoſitio renūciet in futurū ne ſic cāis redeat ad vomitū: vt dī bt̄us petrus p². canonica ſua. Quarto actu cōtritiōis vt triſtitiā hēat de malo ꝓpetrato. Triſtitia. n. ſz Aug. ē paſſ⁹. p̄ēqnī actū nolēdi. Et iō q̄to plus qs hēt de actu voluntat̄ ꝛ pēz. tāto plus hēt d̄ paſſione triſtit̄. Et illa eſt attritio q̄ ſz. doc. theologos ē ſufficiēs diſpō ad gr̄az de cōgruo ꝓcipiēdā. Iſtis aūt ꝓmiſſis infūdit a deo actꝰ cōtritiōis cū gr̄a dicēte pſalmiſta. Cor: cōtritū ⁊ hūiliatū ne deſpiciaſ: qa talibꝰ p̄ vijs actibuſ ꝓpinct infūdē gr̄az. ad vītā nr̄i ſericordiā ⁊ nō ad iuſtitiā. Et iō ſapīe x. cōiungēs gr̄az cū mia dicit. Bīa ⁊ mia ē i ſcōs eius. ⁊ reſpectus ē i electos illius ⁊c. 8ª cō

Octaua cōſideratio ē. Que ſunt ſigna dīne gr̄e. Dico aūt q: d cōi lege nullus pōt ē d gr̄a certus iurta illō eccli. 9. Nēo ſcit vtrū ſit dignꝰ odio vel amore. ⁊ apoſto. 1. cor. 4º. Nihil. n. cōſcius ſuz. Sed in hoc non iuſtificat⁹ ſum. Intelligim⁹ ē tm q: d hoc dant̄. 4. ſigna ꝓbabilia i ſcrip². P̄imū ē i affectu qñ hō. ſ. letat̄ ⁊ exultat ſpūs letitia i dīnis rebꝰ. ſig^m ē q: ipſe ē i gr̄a dei p̄ſ. Signatū ē ſup nos lum̄ vultꝰ tui dñe. i. ſig^m datū ē de tuo. ſ. lūine q: dediſti letitiā i corde meo ſic deducerūt doctores āti q. Scōm ē i effectu q: q facit bōa opa ⁊ ſm bonā itēctionē directa ſig^m ē q: ipſe ſit in dīna gr̄a ſi p̄ſeuerat dicēs ālduabit. 5ª

Attēdite a falſis ꝓphīs rc. Et ſequtur a fructibꝰ eoꝝ cognoſcet eos. i. ad opiū ſuū. 5

Ter^m ē i auditu. Quia q libēter audit vba dīna ⁊ cū affectu ſine q̄rela ſig^m ē q: ipſe ſit i gr̄a dei. Jo. viij. Qui ē ex deo vtē i deo audit rc. hic notat bt̄us Bre. ſignuz i quo pōt agnoſci qs vnde ſcit Quartū ē in affatu. q: q loqtur cū affectiōe vba dīna ſig^m ē q: ipſe ſit i eius gr̄a. Quia ſm

ñlaz saluatoris in euãgelio. Bonus hõ de bono thesauro pfert bonã. s. cordis fut Et iudeis dixit ꝓphẽtes viparũ. Quomõ potestẽ bõa loq cũ sint mali. Et Mat. xij. Et abundãtia cordis os loqtur. Sequit̃ Ꝛ vobis tuis iustificaberis Ꝛ cꝛ verbis tuis ꝯdẽnaberis Ꝛ iõ qꝛ vna Ꝛ eadẽ gra. hꝫ signa plura d. apls. i. cor. xꝛ°. Diuisiões gratiarũ sunt q̃tuz ad plura signa q̃ ibi nũerãt Ꝛc.

Nona cõsideratio. Quales sunt fructꝰ gre. Ubi est aduertẽdũ q· sicut arbor silue stris sibi ipsi relicta facit fructus insipidos Si. n. ei inserat ramusculus arboris dõe stice facit fructus domesticos. Ita aia nostra si in puris naturalibꝰ dimittat fructꝰ eiꝰ sunt insipidi: qꝛ ad felicitatẽ non ꝓficiunt cũ p solũ liberũ arbitriũ nõ possumꝰ gratiaz mereri erráte pelagio. Si tñ ei q̃tie ramusculus inserat faciet optimos Ꝛ saluberrimos fructus. Intelligenduz ẽ tñ q· aliq fructus ẽm quadrupliciter gradũ laudant. Quoꝝ ꝓmus est. Qui hꝫ in se amenitatẽ in sapore. Secũdus est: q hꝫ nõ soluz amenitatez: sꝫ etiã fugat infirmitatem Ꝛ magnã cõfert sanitatem. Tertius est q nõ solũ confert sanitatem sꝫ ẽt imortalitatẽ Ꝛc. Quartus est q nõ solum confert imortalitatez sꝫ Ꝛ felicitatẽ. Fructus aũt gre qui sunt actus meritorii a caritate eliciti vel impati conferunt nobis.

ꝯ°. amenitatem qꝛ oẽs fiunt ẽm inclinationem amoris: Ꝛ non timoris vt docet Jo. in cano. sua. Caritas. n. foras mittit timorez. Secundo nõ solũ amenitatẽ: sꝫ sanitatem: qꝛ talia opa frequentata cũ diligentia excludũt ab aia oẽz egritudinẽ tẽtatiõis Ꝛ passionis: tũc. n. nõ dat locꝰ diabolo ad tẽtãduz iurta apli cõsiliũ. Tertio nõ solũ sanitatẽ: sꝫ ẽt imortalitatẽ dicẽte dño i Joane. Siqs sermonẽ meũ suam uerit mortẽ nõ gustabit in eternũ quc in Apoc. dicit. Mortis 2ª Ꝛc. Quarto nõ solũ imortalitatẽ sed Ꝛ felicitatẽ qꝛ qlibet taliũ actuuz merẽt felicitatẽ dc condigno sic docto. affirmãt si. n. vnꝰ fractꝰ cẽt ita ꝑciosꝰ qõ dc ꝯdigno ide posset emi vnũ regnũ terrenũ cẽt cũ summa diligẽna custodiẽ dus. q̃to plus illi actꝰ q dc cõdigno emũt. s. regnuz eternũ. Et iõ tales fructꝰ dicunt

cũ summa diligẽtia appetẽt Ꝛ hꝫe: qꝛ frustꝰ gre est ꝑciosior concẽt opibꝰ Ꝛ ola q cõsiderant nõ valẽt huic cõparari. teste Sapiẽ. vñ in ꝑs. Bratiã Ꝛ gloriã dabit dñs qꝛ. s. p fructũ gre acqrit felicitas glorie. Et iõ dicit Apos. q· optimã ẽ gra stabilire cor Ꝛc. Decima cõsideratio est. q̃lia sunt gre ipedimẽta. Unde intelligẽdũ est q· quatuor sunt detrimẽta que ꝛ graz sũt

Primũ est peccatoꝝ mortaliuz q̃ habent graz totaliter eradicare de aia. Et iõ dicunt peccata mortalia qꝛ interficiũt animaz que vsuit p graz ipsam auferẽdo sicut auferẽ aia a corpore in morte. dc quo dicit Apos. ij. Ro. vj. Stipẽdia. s. peccati mors Ꝛ subdit cãz. Dia aũt dei vita eterna: quã. s. graz peccata auferunt. Secundũ detrimẽtuz est peccatoꝝ venialiuz p que gra dei nõ tollit: sꝫ obumbrat sicut vestẽ cãdida p maculas aliquã deformitatẽ hñs: Ꝛ ispoꝝ multiplicatio ẽ dispositio ad totalẽ ipsius vestis cõsumptionẽ. Idco cpo sardis q pp venialiuz multiplicationẽ ad mortẽ appꝛopinquabat dñi apoc. iij. Estovigilãs ꝛfirma q̃ mortua sunt Ꝛ p inde q talia pcta vitat nituntur. hẽs pauca nomia q ñ inquauerit vestimẽta sua ãbulabũt mecuz i albis qꝛ digni sũt. 3m nocumẽtũ ẽ ꝓuatõ actuũ bonoꝝ q hñt graz ꝛopire qñ alia q̃ recipit graz ñ opat meritorie sꝫ ipaz: sꝫ marcescit ignauia ꝛ qs dicit. b. amb. sup Lucã. Nescit tarda molimina spũs s. gra. Et Bre. Amor dicit nũq̃ est otiosus opatur. n. magna si ẽ: si aũt negligit opari amor ñ ẽ: vñ illi cpo Laudẽ q illam graz recepat Ꝛ sꝫ ipaz opari negligit. dicit a dño apoc. iij. Utinã calidus eẽs aut frigidus: sꝫ qꝛ tepidus es: incipiã te euomere de ore meo: sic. n. tepidꝰ ẽ remisse actiuus: ita hõ tepidus dr q intẽse ñ opat bonũ. 4m dcrl. ẽ vitioꝝ mortaliũ Ꝛ malorꝝ hituũ aggregatoꝝ q hñt gras ipugnare: qꝛ qñ mali hũores sunt acquisiti i nobis p infusionem gre ñ stati amittũt cũ hõ pꝰ ꝛtritionẽ ad huc ad malũ remãcat inclinatꝰ: Ꝛ iõ 1ª vi 1ª p disciplinã rigidã ertirpẽt ñ pmittũt homez in gra qescere Ꝛ iõ i psona infirmoꝝ dicit apls. Ro. 7°. Infelix ego hõ qs li. me de carne, mortis huiꝰ Ꝛ segt gra dei p ihsũ xm.

M. cor. Xª cõsi°. ẽ. q̃tiẽs gra fuit infusa i aia virginis: dñi q· hz forte i multis actibꝰ meritorijs fuerit augumẽtata: tñ i ea credit̃ q̃tuoꝝ vi
a. cibꝰ fuisse infusa solẽit. Et pº i ciꝰ ꝯceptione qꝛ i vtẽo mris gra dei fuit ei infusa cũ ib fuerit scificata vt sci docent multo plus q ille de q̃ dicit Luc. pº. Et spirit u scõ adhuc replebit̃ ex utero mris suevt p ciꝰ incolatu i utero ꝛgis illi ꝓphetic̃ intelligat scificauit tabernaculũ suũ Ꝛc. Et bernardus ait fuit ꝓculdubio mr dñi an scã q̃ nata Ꝛc.

Scõo i ꝛbi incarnatiõe: qꝛ tũc spũs scũs venit i ipaz: ꝛbtutẽ. n. ꝛbi gñatiuã tribuẽs ut ait daniel q aductus nõ intelligit sine gre infusiõe. Et hec dicit scificatõ 2ª de q̃ dicit Lu. pº Spũs scũs supueniet i te Ꝛc. Tº i cãti ci reuelatiõe. sic. n. legimꝰ zacheriã spũ scõ fuisse ipletũ qñ ꝓphetauit cãticũ suũ Ꝛ Helisabeth qñ emisit clamorẽ suũ Lu. pº. Ita putamꝰ mrem dñi spu scõ fuisse repletã qñ ꝓphetauit cãticũ suũ dicẽs. Magnificat aia mea dñm Ꝛc. vt ibidẽ hẽt. 4°. credidit ut isse. s. i spũ sci missione d̃ q hẽt actũ 2°. ipa. n. tũc fuit sociata oi disciplia Ꝛ alius qbꝰ spũs. s. añ. pmissus fuit missꝰ actꝰ pº. cº. Nec ẽ credibile q· tãto dono ñ sucrit ptiecps dtã ꝛgo Jõ dixit ei ãgelus Lu. 1°. ꝓuidẽs gre plẽitudinẽ ad quã erat exaltãda. Ne ticas
pli ª cõ. maria inuenisti graz apd dñm. 3ª cõsideratio ẽ. Ad quẽ gradũ gre alia ꝛgis fuit exaltata. Dicit aũt q· gra dina icreata ẽ Ꝛ distributa. Et hoc i aliqbꝰ nõ ẽ nãe adeq̃ta tñ sꝫ ꝓportionẽ nãe cõmẽsurata fuit. vt i angel qꝛ: sꝫ qlibꝫ coꝝ potuisꝫ plꝰ capere d gra
B q̃ suscepit tñ sic fuerũt pfectiores i nãlibꝰ ita fuerũt excellẽtiores i gratuit̃ vt notat 2°. sn. aꝝ i aliqbꝰ nõ ẽ gra capacitati nãe adequata nec sꝫ gradũ nature ꝓportiõata sic cõiter ẽ i scis. q̃libꝫ. n. aia q̃cũqz ẽ i pia plus ẽ capax d gra cũ oẽs sint vnꝰ nature Ꝛ tñ sũt icqles i ea. Tº i aliq ipa gra credit̃ capacitati natuꝛ adequata nõ tñ sꝫ excellẽtiã simplr summã sic i mẽ dñi bñdcã qꝛ ipa de gra hũit q̃tuz capere potuit vt ait bñs Jero. Et iõ dca fuit simplr gra plẽa sic vas dicit plẽ qñ plus capet neqt nõ tñ ẽ ipa gra i aliquo nõ solũ capacitati nature adeq̃ta sꝫ vt i sc summe plca. sic i a. aꝝpi q

hũit de gra q̃tũ capere potuit Ꝛ i gra oẽm aliã creaturã excessit Jo pº. Vidimꝰ gliaz eiꝰ gloriam quasi vnigeniti apatre plenã gratie Ꝛ veritatis. nõ solũ ad sufficiẽtiã sꝫ ad redundantiã. Ad quam Ꝛc.

De eadem sermo secundus.

Nunciaui Ꝛ locutꝰ suz Ꝛc pº a 39. Qꝛ de ẽmonibꝰ ãnũciationis gabrielis ẽ pñs tẽtio. Accirco ad dclarationẽ huiꝰ solẽnitatẽ cõiter accipit̃ ꝛbũ ꝓpositũ. In q̃ qdẽ ꝛbo i psõa ciusdẽ archãgeli dauid loquẽs intẽtionẽ ipius. dupliciter dscribit ꝓphet ut intellectualiter dclarativa. Cũ ꝑmittit. Annũciaui.

Annũciatio. n. ẽ actꝰ rõis. 2°. vt sensibilr mãi: estatia cũ addit locutꝰ sũ Locutõ. n. ẽ sẽsibilis ꝓlatio qꝛ ãgelus locutꝰ fuit ꝛgi ni nõ solũ intellectualiter vcꝝ ẽt sensibiliter sic dicit ysa. 4°. Logmini ad cor hierusalẽ. Ecce q̃tũ ad locutionẽ intellectualẽ Ꝛ adtuocate cã. ecce q̃tũ aduocalẽ q̃rũ ꝑma fuit ad alias ꝛgis istina. 2ª fuit q̃tũ ad corpus extrinseca. Qua igit dc ꝛgie ẽ pñs solẽnitas. Accirco cẽ ipaz meditãti occurrunt octo cõsiderationes. Quaꝝ pª ẽ. Qualis fuit illa ãnunciatio. 2ª ẽ p quẽ fuit illa ãnũciatõ dclata. 3ª. ẽ vbi illa ãnunciatio fuit fca.

4ª ẽ i q̃ tpe fuit dclata. 5ª ẽ. Qui fuerũt illiꝰ ãnunciatiõis effectus. 6ª ẽ Qualia fuerũt eiꝰ sublimia. 7ª ẽ Qualia fuerunt eiꝰ miracula. 8ª ẽ. Qualia fuerũt eius gaudia. Pria igit cõsideratio est. pª cõsi
qualis fuit illa ãnunciatio. Et dcꝰ ẽ q· cẽ ipaz btus Lucas d scribit. vij. misteria. L

Priuz fuit d ãgeli salutatiõe. Cũ dixit Ave gra plẽa. Nũciꝰ qdẽ malus ñ ꝓmũ pm my
ciat salutationẽ. sꝫ bonus Jõ fpẽs. i. diabolus missus ad ꝑmã mulierẽ nõ salutauit eã. Secꝺ fuit d ꝛgis turbatiõe q̃ qdẽ turbatio nõ fuit amoris sꝫ timoris. qꝛ mos ẽ boni ãgeli vt i ꝓncipio terreat Ꝛ infine cõplaceat vñ damas. Sic ois ꝛtus bõa: sic sꝰ actꝰ bõus. Et iõ segt. Turbata ẽ i fmõe eius. s. ãgeli. 3m fuit dcꝛgis cõsideratione qꝛ cogitabat q̃lis cẽt illa salutatiõ. Simile aũt huic hẽt qñ ym pepit vt dicit Luc. 1°. qõ ꝛsultabat ola ꝛba hec ꝛferẽs i corde suo. Ꝛ qñ rpz repit i templo qõ sunt signũ sapie Ꝛc. Quartũ fuit dc angeli cõfortatiõe dicẽs.

Ne timeas. Et recte q̄ ĉt factū est idem Zacharie de io. bapti. . Quintū fuit de ỹgis ingressione. Non. n. dubitauit de dicto vel de facto sicut Zacharias. ſz tm̄ de modo pp zelū virginitat̄ que er verbis angeli videbat̄ euacuari. Dō aūt dicitur non cognosco. i. non cognoscitur& me ꝓ pono ⁊ cc. Septuz fuit de angeli respō sione. Cū sequtur. Respondēs aūt angel⁹ dixit ei: in qua respōsione docuit ỹginem de articulo incarnattōis ⁊c. Septimū fuit definali cōclusione cū ponit postea. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbū tuū Sicut. n. Eua voluit esse deasita illa ancilla vbi pfectio obedičtie demonstrat.

2ª cōſi. Secunda cōsideratio est ꝓp erquēfuit hec anūciatio delatz. Constat aūt q ſm lucā p⁹ p Babrielez ſm aūt Hieronymuz. Babriel interpretat̄ fortitudo dei. Et ideo cōuenienter missus fuit ad tractā dum ỹbi incarnationē: q: in hoc stupendo miraculo plus fuit magnificata diui na potentia q̄ in mūdi fabricatione. Intelligendum est tamē q̄ iste angelus i ista salutatione habuit respectū ad quattuor p sonas. Et primo Ad pſonā mittentez ⁊ illa fuit appropriata patri ad quē ptinet mittē ⁊ nō mitti vt dicit Aug. de tri. c̄.

Secūdo ad personā denunciatā gratz re cipientē que fuit pſona virginis mris. Jō fuit missus a deo. ad virginē. luce primo.

Tertio ad personā pre uolātem que fu it pſona ỹbi que angelū precucurrit. vnde dicit Aug Quod pcessit suum nūcium dñs Jō dicit angelus dñs tecū: q: tatz venerat c̄. Quarto ad pſonā subsequentē que fuit pſona spūs sci qui fuit angelus subsecutus ad virginē sanctificandā. Jō dicit de illo in futuro. Spūs scūs supueniet in te vī pp ista vñ cōuenit gabrieli qō dictum fuit nathan. i. R. 3. Ingredere q: vir 3ª cōſi. fortis es ⁊ bona nuncias c̄. Tertia cō sideratio est vbi ista annunciatio fuit facta. lucas dicit q: in ciuitate nazareth. Ista ciuitat hz ādruplices iter ptatiōes huic facto cō uenientes. ſz Jero⁹. Quar prima est floriditas. Et illa interptatio cōuenit huic facto. q: tūc floruit virga illa de radice ysse de qua dr ysa. xj° Egredietur virga rē. q: sicut flos erūpit de subtilissima virge materia. Ita ꝓ erupit de subtilissimis ⁊ purissimis sanguinibus virginis. Secunda est q: interpretat̄ mundicia ⁊ illa cōuenit ei. q: ſm. b. anselmum mundata fuit virgo secunda sanctificatione vel mundatione.

Prima fuit in sui cōceptione. Secunda in ỹbi annūciatione. Tertia in qua non ab imundicia. ſz sicut angeli dicūtur purgari pp excellentē puritatis gradum. Dicūt autem q̄ in prima sanctificatione vel purgatione ꝓnitas in ea fuit cōsopita Sed in secūda fuit tota extincta ois ꝓnitas actualis ⁊ potētialis c̄. Tertia interpretat̄ victio. ⁊ illa etiā ei conuenit. q: cū victio dicat̄ sanctificatio in illa annunciatiōe fuit virgo secūdo sanctificata sanctificatione perfecta de qua loquitur lucas vbi supra. Spūs scūs supueniet in te virtus c̄. Quarto interpretat̄ Consecratio ⁊ illa etiā cōuenit ei q: sicut tēplū salamonis fuit cōsecratum ex eo q̄ gloria dñi hitauit ibi: vt dr 3° R. Ita virginis uteruſ fuit cōsecratus pro tēplo totius deitat̄ ex verbi incarnatione iuxta illud ps. sanctificauit tabernaculum suū altissimus Jō de illa ciuitate dicebat mathaus. io. primo. Nazareth pōt aliqd boni esse. q:. ſ. ei bona cōueniunt ſm significationē. Ista enim est ciuitas in qua p⁹ fuit educatus vsq; ad 3. annos luce 3° c°. Quarta consideratio est in quo tēpore illa annunciatio fuit allata. Dicitur aūt. Dō quattuor sunt tē pora de quibus queri solet. ſ. Annus mensis Dies. ⁊. hora. Primo queritur de anno. Dicitur q̄ vi. millenario annorum a mūdi creatione. Sicut. n. in vi. die forma uit deus homez ad ymaginē suā ⁊ similitudinē imp̄ssam. Ita illo senario formauit ilā hominē q̄ ē ymago dei ⁊ eius similitudo exp̄ssa ſm apostolū. Et sicut illo die fuit hō lapsus sic illo millenario reparat⁹ In illo autē ānō agebat. Septuagesima scōa gr̄ssio ab adā. sicut ille hō. 7t° discipulos habuit. Secundo autē Si quaeratur de mēse in quo illa annunciatio fuit facta. Dicitur q̄ in mense primo quo

illa ānunciatio fuit facta. Dicit̄ q̄ in mē se primo quo egressi sunt filii israel de egypto. de quo exo. Mensis iste principiū mensium est Iste fuit mensis marcij in quo q̄dem mense dñs habitauit in colūpna nubis vt dirigeret filios israel per desertum sicut recte hodie deitas pri⁹ habitauit in mente humanitatis nube ⁊ velamine ad dirigendum populum xp̄ianum per hūius mundi desertum. Tertio si querat̄ de die. Dicit̄ q̄ ea die qua fuit dominus passus eadem die fuit annunciatus per angelum: vt dicit Augu. de tri. In isto etiā die dicitur mundus fuisse creatus. Et illa die in egypto agnus sanctificatus vt dicit exo. Et ista quattuor misteria sunt mutuo correspondentia: vt mysterium creationis alludit ānuntiatiōis: q: prima dies noui testamenti sicut veteris. Et mysteriū imolationis misterio passionis. Cursus autez vj circularis xp̄i ad modum solis ō signatur in eiusdem diei inchoatiōe ⁊ consumatione. Quantum ad diem septimanc illa fuit dies veneris que fuit solēnizata misterio 4¹. Et prima q: in hoc die fuit homo factus ad imaginem dei. Geneſis primo xp̄us eadem die incarnatus. Tertio. a tribus regibus adoratus. Et quarto fuit mundus redemptus p passionem eius ⁊ crucifixionem. Quarto si queratur ō hora. Dicunt doctores q̄ hora completorij fuit mater domini ab angelo salutata.

Creditur autem q̄ illa deuotissima collocutio cū angelo vsq; ad mediam noctem durauit. q: cum virgo dedit consensuz cōcepit verbum q: de sedibus regalibus dicitur exiuisse media nocte vt testatur sap̄c. Et hoc est quod apostolus ad Ro. ait. At vbi plenitudo temporis venit ⁊ misit filiū 8ª ꝓſi° suum deus ⁊c. Quinta consideratio est Aut fuerunt illius annunciationis effectus Dicit̄ q̄ fuerunt quattuor. Quoꝝ a primus fuit corporis xp̄i repentina formatio ex puris sanguinibus virginis ſm dionysi. Secundus fuit anime xp̄i creatio. q: formato xp̄i corpore tota trinitas creauit alam nobilissimam ⁊ oibus charismatibus spū alibus adornatā cū summa sapiē tia sicut in primis angelis. Tertius fuit istius corporis in aīa vnio sine omni labe cum. n. alie aie inquinari solent a corporibus sicut corpus a sordido vestimento: ſz xp̄i aīa ab omni sorde immunis fuit.

Quartus fuit anime glorificatio. q: ipsius anima ab instāti sue creationis fuit beata ⁊ munda ⁊ coniuncta continue cuz diuinitate vt dicitur sententiarum ⁊c.

Istis p̄missis potest addi effectus quintus qui dicit̄ super admirabilis qñ in eodem instanti totā illam humanitatem p sona verbi assumpsit induens vestimenta nostre carnis. de qua apostolus ad hebreos 2°. Nusq̄ angelos apprehendit dominus sed semen abrahe. Ista autem induitio fuit figurata Ezechielis. 23. Sole nube tegam q: nubes nostre humanitatis in vj ꝓſi° incarnatione verbi fuit tegumentum diuinitatis. sicut aīa corpore tegitur. Sexta consideratio est. Qualia fuerunt illius annunciationis sublima. dicit̄ autē q̄ celsitudo illius solēnitatis excedit alias solēnitates ad ꝑm pertinētes ⁊ ipsas significat vt declaratur in quatuor p̄cipuis solēnitatibus. Quaꝝ prima est solēnitas dñice incarnationis: cuius fuit sūma dignitas. q: puer qui nascebatur erat deus. non fuit autem deus nisi per mysterium incarnationis qō hodie fuit completum. Secunda est dominice resurrectionis in qua solus homo resurrexit. qui non resurrexisset nisi humanitas huic verbo fuisset unita.

Tertia est dñice ascensionis in qua assumptus est in celum localiter sed eius humanitas fuit hodie eleuata ad diuinum suppositum supernaturaliter: que eleuatio fuit maior: q: magis eleuatur ⁊ honoratur pontifex qñ ad summum pontificatum: q̄ quando localiter intronizatur.

Quarta est spūs sancti missio quaz solēnitatem illa p̄cellit quia sicut nunc fuit missus spiritus sanctus ita nunc filius qui est equalis sed magis mirabiliter ille. q: iste assumpsit igne in linguaz diuersitate. ille ỹo naturā humanā i pſonā vnitarē. vñ de illa solēnitate pōt dici illud leuitici Octauus dies erit vob̄ celeberrim⁹ iste p̄mus

dies est incarnationis xp̃i quo fuit primũ sacrũ fidei xp̃iane qđ est summe celebrita tis inter oia alia sca.

Septima consideratio est Qualia fe- 7ª pel
runt illius annunciationis miracula. circa quã ponũf quattuor singularia que red dunt admirabilem illam solẽnitatem.

Primũ est q̃ natura suprema fuit sũ E
me humilitatis in hoc q̃ supsit. s. habituz humanitatis: sicut filius regis se humiliat qñ assumit habitum religionis. de quo ad philiphen. tertio humiliauit semetipsum in similitudinem hoim factus ⁊ habitu inuentus vt hõ ⁊c. Secundũ est q̃ natu- D
ra infima fuit summe exaltata: q̃ humani tas que tenet infimũ gradũ intelligibiliũ fuit sublimata vltra oẽm creaturam itavt homo fieret equalis deo ⁊ tãtũ habuit de bono quãtũ est simul in patre filio ⁊ spiri tu scõ fm Aug. de tri. Tertiũ fuit q̃ p sona infinita fuit exigua facta dum scõm suã magnitudinẽ in corpore de virgine for mato fuit contenta fm illud apostoli. Qđ in xp̃o ihesu habitauit omnis plenitudo dei tatis corporaliter. Ideo dicitur q̃ semetip sum exinaniuit i. exiguũ fecit ⁊c. Quar tum est. Quod res minima facta est infi nita: dum quem celi capere nõ poterãt nec celi celorũ ambitus fm Salomonem ꝑ go iutegre ptulit in suo corpore ⁊ gremio Et de istis mirabilib⁹ dicitur Jere. Mo nuum faciet dñs super terrã femina circun dabit virum. i. hoiem pfectum ⁊ virtuosuz Quia tot virtutes habuit xp̃s in vtero. s. matris quot nũc hz in dextera dei pis ⁊c.

Octana consideratio est Qualia fuerũt 8ª pel
illius annunciationis gaudia. Dicitur q̃ D
quattuor. Et primum fuit in Jerarchia su percelesti diuinarum personarũ q̃: sicut q libet rex solẽnizat qñ eius filius cõtrahit matrimonium. sic deus pater ineffabilez solẽnitatem fecit qñ in verbi copula eius filium cum natura humana sicut cum pucl la incorrupta contraxit. Et ideo dicitur in euangelio. Simile est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo.

Secundũ fuit in Jerarchia ecclesti in qua [illegible] sunt ineffabiliter assti. q̃: a sua crea tione citra nũquã fuerũt ita honorati. qa sicut serui letantur cum soror contrahit cũ dño suo: vt hẽtur hester de populo iudeo rum exaltato pro hester cum rege assuero contrahente. Sic angeli sci qñ aia xp̃i fuit vnita ⁊ desponsata verbo tanq̃ creatura rum pulcherrima fuit exaltata ⁊ sublima ta. Est aia soror germana angelorum q̃: ab eodem patre ad eius ymaginez cõformiẽ genita. ⁊ de eadem. q. matre q̃: de spũali natura ⁊c. Tertiuz fuit in Jerarchia sub celesti in qua fuit pax reddita: q̃: discordia fuerat inter deum ⁊ hoiem per. f. milia an noz: sed illa dies fuit factus mediator. xp̃s qui in semetipso soluens inimicitias pacẽ tractare cepit quã in morte consumauit. ⁊ ille fuit ꝓueniẽtissimus mediator: q̃: de p genie vtriusq̃ parentis. Ideo dicit lapis angularis q̃: vtrumq̃ pietem cõiunxit ⁊ ideo a nobis pax esset summe desideranda p⁹ q̃: xp̃s in hoc mundo veniens tanquaz legatus tractans de pace ipsam pacẽ fecit. Et ideo qui pacem turbant eius mediato rẽ non recipiunt. Secũdo q̃: xp̃s ex hoc mundo recedens pacem nobis legando re linquit. ⁊ ideo qui pacem renuunt eius coheredes non sunt dicẽte dño Matth. 5. bti pacifici qm̃ filij dei vocabunt. q̃ si filij heredes ⁊c. Quartum gaudium fuit in Jerarchia sup terestri que erat i sinu abra he vbi erant aie sepaare a corpibus inter quas fuit solẽnitas. q̃: nunq̃ aliqua anima viderat clare diuinam essentiam vsq̃z hodie q̃ fuit creata xp̃i anima in consuma ta gloria. sic potest letari vna soror de anima sororis quãdo fuerit ad felicitatẽ sublimata. Fuerũt ãt sci patres certificati ꝺ illa die per reuelationem diuinam. sicut di citur in euangelio Jo. Abraam pater vester exultauit vt videret ⁊c. Ideo p:o illa die potest induci illud regum. Hec di es boni nũcij ẽ in qua bonus nũcius Ga briel virginem benedictam salutauit. Sa lute qua mediante eius meriti nobis con cedat xp̃s ihesus dei ⁊ virginis filius Qui viuit in secula seculorum. Amen.

Infesto. b. Joãnis bapti. Sermo primus

Inter natos mulierum non surre xit maior Joãne baptista. Qui autem minor est in regno celoz maior est illo Matth. xi. Qñ aliquis laudat seipsum non bene credi tur sic laudi. vñ dicit Salomon. laudet te os alienũ ⁊ nõ tuũ extraneus q̃ labia tua

Et alibi prouer. 27. Laus in proprio ore sordescit. Debet ergo laudari ab alio ⁊ maxime a bono nã laudari a nobis hoc mõ pudendum est. Nã fm Aug. pudẽdũ est illis velle placere quos nollis imitari ⁊ alibi. Nõ est speciosa laus in ore peccatoris ⁊ maxime laus humana est contẽnẽda. q̃: in laude precipitiũ est vt dicit btus Franciscus sed vera laus est illa. Nõ. n. q̃ se cõmendat probatus est ⁊c. Cõmendaẽ nũt in veteri testamento singulariter quat tuor. s. Noe. Abdoyses david ⁊ iob. De Noe. gñ. 7. Dixit sibi deus. Te enim vi di iustum coram me ex oibus gentibus. De david sic dicit. Inueni hoiem scz cor meũ De Abdoyse aũt dicit numeri. xi. Si quis inter vos fuerit ꝓpheta dñi in visione ap parebo ei: vel per somnũ loquar ad eũ. ac seruus meus Abdoyses qui in omni domo sua fidelissimus est: De Job dicit. Nun quid. cõsideraſti seruũ meum Job loquẽs ad satan quod non sit similis ei in terra. vir simplex ⁊ rectus ac timens deũ. i. recedẽs a malo. In nouo ãt testamẽto dicẽ dñs ad Nataneel. hic est vere israelita in q̃ do lus nõ est. Et btõ paulo. Tu es vas electi onis. Et centurioni. Nõ inueni tãtã fidẽ in israel. Et btõ Petro Tu es symon ba riona. Quãtũcũqz istos multũ cõmenda uit btus. Jo. dicẽs in ẏbo ꝓposito. Amẽ amẽ dico vobis. Inter natos mulier ⁊c. Ideo ad veneraãdã magnitudinẽ solẽni tatis eius cõuenienter assumit verbũ illud.

In quo qdẽ ẏbo btus Joãnes descri bit dupliciter. Et ꝑmo. vt gloriose sublimatus. Cũ ꝑmittit Inter natos mulierũ nõ surrexit maior. Secũdo vt virtuose il luminatus Cũ sequit Joãne baptista.

Quãtũ ad primũ ꝺ eius magnitudine ait angelus gabriel dicẽs Erit. n. magnus coram dño Luc p°. Qui aũt est minor in re gno celorum maior est illo in propria re- putatiõe. De qua humilitate ait saluator. Qui maior est in vobis fiat sicut minor. De secũdo autẽ dicitur Joãnes est non ẽ eius Jo. p°. ca. Quia ergo circa magni tudinẽ sanctitatis eius testimoniũ xp̃i pre sens. Iccirco ad declarãduz illam ma gnitudinẽ occurũt tres modi cõsideratiões.

Quarum Prima est De mysterio suc annunciationis. In qua notãtur quattuo or solẽna: Quorum primum est ex parte ꝑsone annũciatis: Quia fm beatũ Aug. magna fuit gloria. ⁊ ab eodez angelo nũ ciatus fuit. b. Joannes bapti. a quo xp̃s luce. p°. Stans quidem a dextris altaris incensi apparuit ei angelus ⁊c. Secun dum fuit ex parte loci conuenientis: quia illa annunciatio facta fuit in loco sanctis simo qui dicebatur sancta sanctorum vbi stabat solus pontifex vbi erat archa testa menti ⁊ tabula ⁊ mana ⁊ cherubin. ⁊ pro piciatorium in quo dominus Moysi ap paruerat. ibi enim erat altare incensi. Itẽ erat ibi zacharias luce. p°. ca.

Tertium fuit ex parte temporis excel lentis. q̃: illum locum solus pontifex in trabat semel in anno tantum ⁊ illud tem pus sacratissimuz reputabat ⁊c. Quar tum fuit ex pte miraculi subsequentẽ. q̃: za charias eo q̃ fuit incredulus sermonibus angeli effectus fuit mutus luce. p°. ca.

Secũda cõsideratio ẽ de mysterio suc cõ ceptiõis. In q̃ notant q̃tuor ꝓtilegia. Et primũ fuit. Quia ꝑ miraculũ fuit gnãtus nõ. n. fuerat pntib⁹ filius. eo q̃ mater erat sterilis ⁊ ambo ꝓfecti essent in diebus suis luc. p°. Illa q̃. tãto fuit maior: q̃ to actor fu it sublimior. s. deus q̃ suppleuit q̃ natura nõ potuit ⁊c. Secõm fuit q̃: i vtero mãs fuit a plaga pecti originalis purgatus cuz tũ ceteris de cõi lege nullũ dec ibi remedi tũ. vñ si i mãis vtero decubuisset ad sinum habeat e uolasset: cũ ceteri adãt coiter ad iferni q̃ taliter moriunt ꝓpter qđ Jere. p°. dicit. Anq̃ exires de vẽtre sanctificaui te

Tertiũ fuit Qñ in vtero matris fuit di uina gra illustratus. vñ licet ceteri sint in vtero matris filii ire fm apostoluz sed filii gre dono. i. spũs s. quẽ ibi accepit dicẽ te gabriele luc. p°. ca Spũ scõ replebitur la

vtero matris sue. Quartum fuit qz in vtero matris fuit letificat⁹ cū ceteris in ꝯ dā tristitia ibi manent cuius signū est qz cū creāt cōfesti plorāt. tū iste fuit letificat⁹ in pūtia saluatoris sibi diuinit⁹ reuelata Luce.p°. Ecce.n. vt facta ē vox salutationis ꝛc. Tertia cōsideratio est de misterio sue natiuitat̄. In qua notātur quattuor mirabilia. Quox primū fuit ꝺ singulari pturitāte qz ex ceteri nascāt̄ cū plaga peccati originalis iurta illā legez. Nemo mundus a sorde nec infans cuius vnius diei vita est super terrā ꝛc. tū iste natus est mundus qz in vtero matris purgatus.

Secundum fuit de ꝓphetia helisabeth qz sm Ambro. sup Lucā mater p ꝓphetiā didicit qđ nō vidicerat a marito. vnde in circuncisione vocātib⁹ cū nosse pris sui zacharīā dixit mater nequaq̄ sed vocabitur Joānes ꝛc. Tertio fuit de ꝓphetia zacharie q repletus est spū sancto ꝛ ꝓphetauit dicēs benedictus dominus deus isra l hec omnia Luce 1°. capl.

Quartum fuit de recuperatione loquele. ꝯ or. n. vt fili nomē scripsit aptum est os eius ꝛc. vbi supra. i illa natiuitate creditur fuisse virgo maria pūs. qz post sex menses venit ꝛ tribus mensibus ibi māsit vt hētur in Luca. vñ Ambro. super Lucam Discite sancte mulieres sedulitatē quam cognatis pregnātibus exhibeatis. ſ. in illa maria ꝛc. Jsta natiuitas fuit gaudij ꝛ timoris. qz cōgratulabantur ei ꝛc. ꝛ factus est timor ꝛc. Quia naturaliter i aurora dici boni gaudēt ꝛ mali timēt. dicēte bō Jō. q male agit odit lucē. Jta in aurora noui testamēti mali timuerūt ꝛ boni gauisi. ꝛ ita erit in signis iudicij Jurta illud euāgelij bis autez fieri incipiētibus leuate capita. vña Fuit āt natiuitas bti Jo. in aurora noui testamēti. Quia sicē in aurora stella matutina pnunciat solis ortū. Jta Jo. prenū 4ª ꝑſi°. clauit xp̄m.

Quarta cōsideratio est de mysterio sue religionis. Cum. n. esset puerilis etatis q̄ etaz est inter. 5. ꝛ 7. ānos fugiens corruptionem mundi petiit desertuz vbi quasi. xxv. annis duxit vitā heremiticam dicēte euāgelista q puer erat in deserto vsqz ad diem ostēsionis sue ad israel. Jn quo statu floruit quadruplici virtute. ꝑimo virtute paupertatis ꝛ indigentie. qz mundum penitus abnegauit cum esset filius pontificis ꝛ pōtifex ex genere esse debebat. ꝛ de stirpe regia, per cognationez eius cum maria. Secundo virtute puritatis ꝛ innocentie quia in pueritia fugit ne leui saltem maculare vitam famine posset ꝛc.

Tertio virtute austeritatis ꝛ pūtie. qz eiꝰ indumentum erat cilicium de pilis camelorum. Esca vero mel siluestre cum locustis: vnde dicit saluator venit Joānes nō manducans neqz bibens. Quarto virtute humilitatis ꝛ subiectionis. qz nou solū se nō pificabat superiori qui ē minor humilitatis gradus. quando respondit. Non sum ego xp̄s sed etiā nec equalis cū dixit neqz helyas cum tamen in spiritu ꝛ virtute equaretur sibi testimonio xp̄i ꝛ angeli sed nec etiam inferiori cum dixit se non esse prophetam. cum tamen esset plus q̄ prophetā ꝛ iste est summe humilitatis gradus. Contra illos qui non solum volunt esse inferioribus equales sicut lucifer qui noluit subiici. sed sicut ipse extolli vt ait apostolus petrus. Jn isto deserto clamauit duas preconizationes. vna fuit de xp̄i aduentu. Secunda fuit de mundi cōtemptu. De p⁸. Jsa. Ego vox clamantis in deserto. De 2ª omnis caro fenum ꝛ oīs gloria eius quasi flos agri ꝛc.

5ª ꝑſi°. Quinta consideratio est de mysterio sue reuelationis Quando post. xl^m. anuū etatis sue exiuit de deserto ad predicandū pūiam i remissionem peccatorum Luce 3°. Jn qua missione notantur quattuor magnalia. Et primū est q tunc xp̄i signus accepit: sicut ipse testatur. io. p°. Ego nesciebam eum: sed qui misit me baptizare dixit mihi Sup quē videris spiritū descendentem Jpse est ꝛc. Secundum est q xp̄m ante signum cognoscit. vnde quando vidit christum venientem ad suum baptismum dixit: Ecce agnus dei ꝛc. ēt spū sēō reuelāte: qz nō putat ipsū p aīa vidisse xp̄m ꝛc.

Tertiū ex reuerentia renuit baptizare

dicens. Ego a te debeo baptizari: ꝛ tu venis ad me. ꝛ dominus ad eum. Sine mō sic oz impleri oēz iusticiā. Quartū est: qz signū datū accepit qñ x^m baptizauit: tūc facta sunt tria miracula. Et primū fuit. qz celū fuit aptum ꝛ spūs ſ. descēdit in spēcie colūbe. Secundū fuit: qz vox pūs audita est h filius meus dilectus in q̄ mihi bñ complacui ꝛc. Tertiū fuit qz vis regia tua collata est a qs ex cōtactu carnis xp̄i sm Ambro. Jntelligendum est tñ sm p̄dcā. beatus Jo. habuit ad xp̄z quattuor habitudines. ꝑima fuit suppositiōis q: fuit eius patruus per batismum. Secūda fuit suppositiōis: qz fuit eius filio⁹ in batismate hūāminis. Tertia fuit q̄si equiperātie q: fuit eius cōsanguine⁹. Btā eni helysabet fuit consaguinea germana btē v̄ginis. Quarta fuit q̄si diuersā natiombus fuit. n. xp̄s de maritimis ꝛ Joanes de montanis vt colligit ex dictis euāgeli. ꝛc.

6ª ꝑſi°. Secunda cōsideratio est de misterio sue predicatiōis quā ichoauit co mō q° xp̄s dixit. ꝑimū agite. Jn qua predicatiōe quattuor manifestauit gētib⁹ venientibus ad suā p̄dicationē ꝛ baptismū in qua dedit quattuor leges ad viuendū. ꝑrio phariseis dixit. Facite fructus dignos penitētie. ꝛ ne velit hīe inter vos p̄cem habemus habraaz. i. nolite gloriari de sublimitate status vr̄i. qz isti erāt religiosi. math. iij. Scōo dixit turbis quasi burgēsibus ꝛ mercatorib⁹. Luc. iij. Qui hz duas tunicas det vnā nō hñti. Tertio publicānis. i. officialibus impatoris a re pub. dictis priusq̄ ꝓstitutū est nobis nō faciatis ꝑter statua legalia ꝛc. Quarto militib⁹ dixit. Neminē cōcutiat̄. Luc. iij. Jsta rū aūt quattuor regulax. ꝑima fuit penitētie. Secūda misericordie. Tertia iusticie. Quarta clemētie p quas saluant̄ tūi status quattuor. Jdeo de beato Jo. ipleē illud qđ dixit. Dictū est Babiel. Jpse p̄bit añ illū. Et qđ dixit pater eius. Tu puer ꝓpheta ꝛc.

vij. ꝑſi. Septima cōsideratio. De misterio sue cōfessiōis. in qua testificatus est de xp̄o q̄ tuo testimonia. Quox primū est de x^i sublimitate. Luc. iij. Cū dicit: post me venturus est ꝛc. Secūdū est de x^i benignitate cū dixit Jo. iij.. Ecce agn⁹ dei. Tertiū est de ei⁹ bonitate cū dixit Jo. primo. Nō pōt hō accipe qcq̄ nisi dns fuerit cū eo. Quartū fuit de eius diuinitate ibiđ qñ dicit. q de sursuz venit sup oēs ē. ista aūt duo testimōia dixit qñ ei⁹ discipuli inuidebāt multi publicanis x^i discipulis ꝛc. Sed dns repēdens vicē ptulit de ipso testimonia quatuor laudis. Quox pr^m est de eius pfecta sācitate: cū dixit q erat lucerna lucēs. Jo. v. c.. Secūdū fuit de ei⁹ ingēti hūilitate cū dixit. A diebus Jo baptiste regnū celox. viz patē Tertiuz est de eius p̄clara nouitate. cū ait. Qis lex ꝛ ꝓphete vsqz ad Joannē. Quartū est de magnaci⁹ equitate. cū dixit. Venit ad vos Joānes ba. in via iusticie.

8ª ꝑſi°. Octaua cōsideratio est de mysterio sue cōsumatiōis in quo fuit pro iusticia decollatus. qz nō timuit regē de incestu arguere. vnde colligitur q beatus Jo. fuit de 4^t ordine sanctox q singulr. in pūa coronāt̄ Mā p° fuit de ordine v̄ginū qbus debet corona floz qz eius caro nō vidit corruptionē. Secūdo fuit de ordine doctorū: qbus debet corona stellax: qz sciaz salutē dedit. Luc. p°. Ad dandā sciaz ꝛc. Tertio fuit de ordine pōtificū qbus debet corona aurea. qz. ſ. sacra soleēniter mistrauit. £

Quarto fuit de ordine martyrū qbus debet corona lapidea de lapide p̄cioso. qz pro zelo iust^e occubuit. Jō cōsumatus in breui explenit tpa vite sm sapientes. Sz ipse in euāgelio fuit quatuor assimilatus ſ. ꝑimo lucerne. Jo. v. que accēsa adueniente sole cessat lucere. Sicut accedēte doctrina x^i cessauit doctrina Joānis.

Secūdo Deiyc Luc. p°. cuius v̄buz sicut facula ardebat. sic beatus Jo. fuit sicē facula p amoreq. ideo dicit amicus spōsi ꝛc. Tertio vōci. Jo. p°. que manifestat v̄bum: sic ꝛ beatus Jo. saluatorē nuntauit venturū: Quarto angelo propter donū virginitat̄ vt p3 ꝯ Math. qnto c.

9ª ꝑſi°. Nona cōsideratio est de mysterio sue

descensionis. qz in eius cōsummatione eius aīa non euolauit ad celū: sed descendit ad infernum in quo dicunt esse quattuor mā siones. Et prima est infernus inferior vbi sunt dānati. Secūda est lymbꝰ vbi sunt pueri cū peccato originali. Tertia est purgatorij vbi sunt illi qui venire debent ad salutē ⁊ sunt cū gīa imperfecta vel qz quouemāt ad gloriā. Quarta ē sinus habrae vbi sancti patres erāt in afflictiōe sine diua visione. Et ad illū locū fuit eius aīa portata ab angelis sicut aīa lazari. ⁊ i illo loco pnunciauit saluatoris aduentuz ad infernum sanctis patribus scōm qꝫ exponit. b. Aug. sup illo ꝟbo Tu es q venturus es ⁊c. Quia sicut btūs Jo. fuit p̄cursor xp̄i in hoc mundo. ita fuit in inferno vbi cuz magno gaudio ⁊ desiderio ab eis expectabatur.

Xª consideratio est de mysterio sue reuersiōis. Fuit. n. inde reuersus cū xpō dūice resurrectionis diluculo post triduū sicut xp̄s post triduū. vñ cū xpō redit cum quattuor scōrum ordinibꝰ. s. patriarchaꝝ. Sic habraā creditꝫ fuisse p̄mus in ordine p̄triarcharum. qz plus in diua scriptura ceteris cōmendat: Prophetaꝝ Moyses in ordine p̄phetaꝝ. Regū. Dauid in ordine regū pōtificū vel sacer Melchisedech in ordine sacerdotū. Ita btūs Jo. creditur fuisse p̄inceps in ordine ꝓphetaꝝ. qz xp̄i testimonio ceteros ꝓphetas excellit: q ordo fuit sacratissimus ⁊ maxime deo cōiūctus ⁊c. vt p3 in veteri testamento.

Xiª. cōsideratio est de mysterio sue ascēsionis qñ ascendit cū xpō in celū. Intelligenduz est tamen. Quod cum xpō militia quadruplex ascendit. s. Primo scōrū āgelox assistentiū. qz obuiā ei venerūt. Secundo angelox ministrātiū. q expleto mysterio i sinu habrae cuacuato iā regressi sunt.

Tertio scōrum resurgentiū qui xpō ascendenti creditꝫ sunt vt recitat Jeronimꝰ in epistola ad paulinū ⁊ eustochiū.

Quarto fuit sanctarum aiarū iā glorificatarum in inferno visione sue deitatis per iesum. Et illa societate creditꝫ aīa btī Jo. ꝰ fuisse. qz in meritis maxima secūdū testimonia saluatoris inducta. Nec putaꝫ tunc surrexisse qz caput eius creditur esse in sancto siluestro de Roma.

Xiª Consideratio est de mysterio sue glorificationis. Circa quam occurrunt quattuor qōnes. Et prima questio est. Quō fuit glorificatus. Et dicitur q in sua hereditate est collocatus. r. die post xp̄i ascensionem. s. sabbato ante missionē. s. s. vt colligitur ex scripturis apoca. qz p̄ma die resedit in ordine simplicium scōrum non meritis propriis sed meritis passionis xp̄i saluatoris ⁊ reliquit ibi eos qui ad illum ordinē erant p̄destinati. Secunda die resedit in ordine angelox. Tertia die in ordine archangelox. Quarta die in ordine thronoruz. Eodem mō cum xpō qui nono ordine fuit supremus. Iste vero tertio die fuit collocatus in suo ordine ⁊c. Circa in die Ascensionis de residuis. Secunda qō est vbi fuit collatus. Et dicit q in supremo ordine angelorum. qz cum ordines scōruz assumātur ad ordines angelorum supremi sancti de quox numero fuit ille vt patuit ad supremum ordinē assumunt. Istud aūt quadrupliciter declaraī. Et p̄o qz de quolibet ordine aliqui ceciderunt vt colligitur ex dictis beati Aug. Secundo qz fm btm Dio. ordines angelici nō p̄nt nisi p hoies reparī ⁊ p hoc opz ad quēlibet ordinem aliquos sanctos hoies assumi.

Tertio qui secundū celsitudinem sancti tatis que habetur in hac vita habetur celsitudo felicitaī in alia. Et iō creditꝫ q xp̄s posuit btm Joānē in supremo ordine angelox vt colligit ex dictis btī Aug. Quarto qz xp̄s ipsum cōparauit lucerne ardēti. Et fm btm Dionysiuz de angelica Jerarchia supremus ordo seraphin qui est supremus dicunt incendētes ⁊ adhuc ordinem creditur assumptus ⁊c. Tertia qō est. 3ª qō In qua sede fuit inthronizatus. Et dicūt qdā q in sede primi angeli qui fuit lucifer licet hoc non sit certum. quod declaratur. Tum qz casus illius angeli non potuit repari per xp̄m. qz secundūz apostolū ad hebreos p°. Sedet ad dexterā maiestatis in excelsis Nec per btām virginem. qz scōm

Jeroⁿ. Ipsa excedit oēs angelos. Nec pallium scm ipso Joāne maiorē vel minorem. qz inter natos mulierū ⁊c. Nec p equalem qz in celesti Jerarchia singuli a singulis illuminātur fm btm dio. de angelica Jerarchia ⁊ sic est in eis imparitas.

4ª qō Quarta qō est Quibus felicitatibꝰ fuit dotatus ibi. Et dicit comiter q illis quas lucifer habuisset si stetisset vt colligit ex dictis btī Aug. Ipse habuisset claritatē dei visionem sicut deo fuisset maxime ꝓpinquus

Tertio imediatius diuinas influentias accepisset. ⁊ mediante illo oēs alii. Tertio fuisset oīum princeps. sicut primus Jerarcha post deū. Quarto fuisset oīuz doctor ⁊ magr vt claret ex dictis illuminationibꝰ. Quinto habuisset i se pfectiones oīuz angelox ⁊ ordinū vt dicit ysido. de sūmo bono ⁊c. Ergo has felicitates habuit btūs Jo. bap. si ponaī in sede illiꝰ angeli. Cuius meritis ⁊ p̄cibꝰ nos ad illas sedes p̄ducē dignet xp̄s iesus dei ⁊ virginis filius. Amē.

¶ De eodem Sermo secundus.

Accepimus gīaz pro gīa Jo. p°. ca. Quia fm doctrinā btī Jeronymi Joānes interpretatur gīa dūi. Decirco ad cōmendationem Joannis conuenienter accipitur verbum illō Accepimus ⁊c. Sed qz btūs Jo. bap. fuit primus scūs tpe gīe natus. qō tēpus fuit in incarnatione. xp̄i inchoatū ⁊ in eius passione cōsumatū. ideo ad laudē ipsius cōuenienter est acceptū ꝟbū illud ꝓpositū. Sed btūs Jo. bap. dupliciter cōmendaī in hoc ꝟbo. Et p°. q̄tū ad virtutē qua floruit in statu ecclesie militātis. Cū dīcit Accepimus gīam. s. in natiuitate q̄ est pterita. S°. q̄tū ad statū q̄ fulget in statu ecclie triūphātis cū segr. p gīa Istud nomē ecclesia inchoata gīa ē pp supne gīe patriā cōsummatā. ideo dicit gīa p gīa. pro qbus duabus pfectiōibus spūalibus inducit illud ps. Gratiā ⁊ gloriā dabit dns. s. p°m in statu vie. ⁊ 2m in statu patrie. Circa gīam a qua btūs Jo. bap. cōmendaī iduntur nōnulle qōnes de gīa p tractāde. Et prima qō est. Quid est gīa. Et est dicēdum q est vita spūalis aīe rōnalis. Sicut enim anima dat esse corpori ex sua pūtia. ⁊ ex sua absentia mortē. Sic pūte gīa aīa viuit ⁊ abūte mortē. Et ideo in sacra scriptura viuētes sunt qui sunt in gīa ⁊ mortui qui sunt in culpa dicente dño in apocalipsis de hiis qui videntur esse in statu gīe ⁊ non sunt. Nomen habes q viuas ⁊ mortuus es. Quod aūt gīa sit vita aīe probo p apostolū dicentē. Gratia dei sum id qō sum. Esse aūt ⁊ viuere sunt idem. Et ideo que nō viuūt nō esse dicūtur. Secō hoc idem ꝓbatur. qz vita ⁊ mors sunt cōtraria. gīa ⁊ culpa mortalis hñt cōtrarietatez. Sz culpa ē mors aīe vt ait Jeronymus. Igitur gīa est vita. qō probaī. quia sicut egritudo est tristabilis ita sanitas est delectabilis p locuz ab oppositis. Sed est attendendum q gīa inuenitur in sacra scriptura ad declarationē sue nature septupliciter figurata. Mō pma assimilaī aque viue refocillāteq sicut aqua habz sitis ardorē extinguere ita gīa hz mētes sitientiū refocillare tā. n. sitibundus ē appetitus nr vt non possit quietari in hoc mundo cum semp plus appetat naturaliter. Quia ista nō sufficiūt ei sicut nec terra ad implendū celū maius se vt p3 de alexandro qñ audiuit opinionē demetrij de infinitate mundorum doluit qz nō poterat subiugare nisi vnum. Gratia autem refocillat illū appetitum in nobis qz hoies a deo accepti sunt in gratia constituti sunt vita cōtenti dicente apostolo habētes vestimenta quibus tegamur his contenti sumus. Ideo dicit saluator ni Joāne. Qui biberit ex hac aq̄ s. gīe quā ego dabo nō ei sitiet i eternū ⁊c.

Secundo assimilatur flāme ardēti. qz sicut flāma cōsūmat oēz rubiginem auri ⁊ purgat ipsum ab omni macula. Sic gratia quando anima inflammatur que auro p̄opter excellentem sue nature perfectionem comperatur purgationi eius inquinato. In cuius figura fuit preceptuz in leuitico: vt quandocunque vas auri esset cōtaminatum purgaretur per flāmā. Tertio assimilatur luci refulgenti qz sicut lux est cā cognitiōis mutue in amicos. ita gīa reddit aiaz vnicā ⁊ familiarē xpō vt a°af

que non sunt in gra: sicut illas que sunt in tenebris pēitus nō cognoscit vt hētur in Mathco qñ dicet illis qui mortui erāt in culpa. q nunc nouivos. Jō dicit Mathe q facit veritatē venit ad lucē. i. ad gre tarum q: iuste opatur. Quarto assimilatur vento refrigerāti. q: sicut spūs dat refrigerū ardoribus corpis. Sic gra habz refocillare ardores mentis q sunt fm cōcupiscentiā nra: ne extinguāt aiam. vñ aia q est in gra nō sentit taliter ista incēdia. Jō hētur in figura. 4. Re. Dū in spū aure temporis veniebat dñs ad helyā. Quinto assimilatur homini sano bñ disposito. q: qui esthibene sanus iudicat de saporibus vt nō placeant amāra nec displiceant dulcia. Et ita ētum ad iudiciū homo deo gratus iudicat delectabilia optima. i. spūalia et infima tristia. i. corpalia et opposito mō extrīs in culpa sicut hō egervnde q sunt in gra vocant sani et nō q sunt in culpa dicēte dño in euangelio. Nō habēt opus q sani sunt medico. sed q male. Non. n. veni iudicare iustos sed peccatores. Sexto assimilatur vestimento coopienti q: sicut vestimentū hz honestare corpus ne confundat. Ita gra aiam sicut quādā puellā nobilissimā: q: ē to nobilior: tāto verecūdior: si nuda appareret quātūcūq; esset pulcra in naturalibus appet aūt nuda aia qñ cernit ab angelis sine gra vñ cuidā aie inuerecūde et expolianti dicebat dñs in apocalip. tertio Suadeo tibi vt vestiaris vestimētis albis. i. gre ne appeat confusio nuditatis tue ꝛc. Septimo vero assimilatur arma ture ꝓtegēti q: sicut sine armatura nullus ens in pēlio pōt resistere inimicis. sic sine gra postq pdidit cā pōt resistere tēptatiōibus hz tñ a fi scōm doctrinā bti āselmi. Et hō inimici p° semp accedūt ad ipas gras auferēdā vt possint ducere homiz quocūq; velint. Jō dic apls Accipite armaturā dī vt po. st. ad v. i. dia.

Secūda qō est. Quāta est pfectio gre

qō. Et dicit Dō cū sint quattuor gnā bono Quere supius in sermone q incipit. Aue maria in secūda cōsideratione ad lras D.

qō. Tertia qō est. Quāta ē gre formositas Dicēdū est q quattuor sunt creata a deo secundū ordinē decoris admirāda.

Primum est Sol ab inferiori q ē pulchrior nobis visibilibus oibus. Scōm est celū empyreū qđ trāscēdit pulchritudinē solis sic sol pulchritudinē ceteraz stellaruz ꝛc. Ter^m ē aia rōnalis q trāscēdit pulchritudinē solis qñ vt in sua natura plusq̄ celū empyreū solē. ꝛc. Quartuz est natura angelica cuius decor excedit aiaz sicut sol lunā. Sed gra ē pulchrior sole in sua natura si respiciat. q: sicut oculus noctue respicit stellas et nō pōt respicere solē pp nimiā eius claritatē. Sic nec oculus nr pōt cernere naturā gratie pp pusillanimitatē suā. vñ cū sol sit obscurior aia ipaz illustrare negt. Sed bñ gra q est pulchrior celo empyreo. q: celū empyreū secūdū hōs ornabit corpibus btōruz. et corpa ab aiabus et aie a gra q est pulchrior aia rōnali. q: aia sine gra dissormis est et cū gra formosissima vt pz in cāti. et est pulchrior angelica natura et minius āgel^s pulchrior est q̄ lucifer. q: diuisi sunt sicut lux a tenebris gñ. p°. Et tñ secundū naturā pulchrior erat lucifer oibus aliis. igit gra trāscendit aiaz nām in pulchritudine: cū natralia remāserint splendida. Jgit ꝓ gra accipit illud sapic. hec speciosior est sole. Sz ad intelligendū aie pulchritudinē aliqua puella diceretur pulchra si pp suā pulchritudinē cū pua dote vellet cā aliqs diues assumere in vxorē. Sed pulchrior si cū nulla dote sed pulcherria si cā emeret. Tanta aūt est speciositas aie gra plene q̄ rex eternus cā cōcupiscit et desponsat cōsederādo ei totū suū regnū ꝓ dote. Jō dic ei ꝓphe ta. Audi filia et vide ꝛc. Et pro eius decore dicit sap̄. Pulchritudinē cādoris eius admirabitur oculus.

4^a qō. Quarta qō est. Quāta est gre nobilitas Dicit q magna nobilitas est esse de sanguine regio et maior ē de cognatiōe deorum. Aia aūt nra secūdū naturā nō solū est consanguinea. ideo reges. pfarū ad excellētiā siue nobilitatis vocabāt se consanguineos deoz. Sed soror deoz. i. angelorum hoc tñ nō est nisi aia nra sit in gra. q: tunc sunt eiusdē matris supne patrie cīs

ciues. Dicit. n. apostolus. Qđ illa q̄ sursum est hierusalē est mater nra. Ubi ē intelligendū q tres sunt nobilitatis gradus aie. Primus quoz est. q sit sororis āgelorz: sed maior est q sit filia dei. p gra z. n. sit q sit filia regis eterni q: scōm apostolū Oēs aie in gra exītes sunt heredes regni. coheredes autē xpi. Qđ si heredes et filie. q: vt ait saluator. seruus nō manet in dño sed filius. Secundus est et maioris nobilitatis q sit sororis xi q est verus deus. p gra z iō xps in canti. aiam exītem in gra vocat sororē suā. q: ambo sugunt vbera felicitatis eterne matris. Tertius gradus est q per gra m efficiatur mr dei spūaliter. q: sicut mater dñi in corpe suo concipiēdo v̄bum est facta mater dñi. Jta aia nra. qñ est in gra ipsum hz in mēte ꝛceptū vt ait. i. apostolus. Filioli mei. quos iteruz pturio. Jō de exītibus in gra xps dicit in euangelio Quicunq; fecerit voluntatez patris mei q in celis est ipse pater meus ꝛc.

5^a qō. Quinta qō est. Quāta est gre vtilitas. Dicit aūt q quattuor sunt maneries vtilitatis. Et prima est monastica q̄ agit de regimine aie in suis potētijs vbi maxima vtilitas est par Cum. n. ibi sit bellū. continuum inter sensitiuas quibus imitamur bruta et intellectiuas qbus imitamur angelos maxima vtilitas est ibi ponere pacē sicut in bello intestio. Jsta aūt pax sit per gra m quo tenet illas virtutes sensitiuas subiugatas intellectiuis dicēte apostolo q gra xpi liberat a pugna pcī ꝛc. Secūda est circa yconomicā q̄ agit de regimine domus in qua maxima vtilitas est augmētatio diuitiaz q̄ sit p gra m. q: in quolibet actu meritorio qlibet gradus dat tñ de felicitate supne patrie vbi sunt vere diuitie q soluz illud sufficeret sibi ad esse btñ. Et hō valde est vtile in gra pmanere ꝛc. Tertia est circa politicā in qua maxia vtilas ē liberatio a captiuitate. et restitutio hereditatis ꝓprie hoc autē fit per gra m qñ exīs in culpa ꝑtis erat captiuus inimici quia si tūc moreretur esset ꝑpetuo carceri obligatus. Per gra m aūt ab illa seruitute liberatur. vñ habet Jo. 1. Et hec reditas regni celestis ei data in baptisma te restituitur. licet ipam nōdum habeat: vt ait apostolus. Quarta est circa yconomicam in qua maxima vtilitas est amicicie que quidē perficit p gra m q: vt mor in gra aliqs pontē ita efficiunt oēs āgeli colegiales et amici vt tñ exultent de eius bōno sicut de ꝓꝓrio. dicente dño in euāgelio Gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiā agente Jdeo vtilitatem tantā cernens sapiēs dicit. Optimū ē gra stabilire cor. ꝛc.

6^a qō. Sexta qō est. Qualiter illa gra pōt acqri. Dicit aūt q sicut corpus accipit vitaz dupliciter. s. Primo per primordialem creationem qñ aia creata sibi p° infundit

Secūdo per spiritualem resurrectionem qñ amissa sibi aia amittitur. Jta aia accipit gra m que est vita eius. s. Primo per creationem primā qñ primo gra infundit in baptismo q: ibi nunq̄ fuerat. Secundo per resurrectionem qñ p sacm penitentie gratia que fuerat. s. amissa recuperatur sicut aia transiens de morte ad vitā. Et de prima aquisitione loquebat dñs in euāgelio nisi quis renatus fuerit ꝛc. De secūda ait dñs in Mathēo de filio prodigo p penitentiā cōuerso. frater tuus ꝛc. Sed attendendum est q septem psone describuntur in sacra scriptura septupliciter inuenerunt gras in oculis dñi. s. Prima est Mater dñi que inuenit gratiā per viā humilitatis et obedientie q: respexit humilitatē in Luc. Jdeo Gabriel retulit ei inuenisti. n. gratiā apud dñm ꝛc. Secūda est psona pauli cui fuit dictū. sufficit tibi gra mea ꝛc. et inuenit cā per viā caritatis et amicitie q: xps diligebat super oia amore ardentissimo dicens ipe. Quis me seperabit a caritate xpi ꝛc. Tertia persona est Noe. de quo dicitur gn̄. q: inuenit gra m coram dño et hoc p viā puritatis et innocentie. q: solus fuit inuentus sine labe peccati carnalis tempore diluuij vt fertur vixit. C. annis virgo ista tertius innuat de quingentis vsq; ad generationē filioz. Quarta psona fuit habrae q̄ inēnit gra z coram dño i vallie mābre per viam veritatis et beneficentie. quia

trinitas sibi apparens cepit suum seruitiū gratum. Quinta fuit persona Loth que inuenit gratiam per viam honestatis mū dicie: vt habetur in gñ. quando subuerse sunt ciuitates. Unde de ipo creditur fuis se locutus beatus petrus quando incitās nos ad hospitalitatem dicit. per hanc aūt qdam placuerūt angelis hospitio susceptus. q: nullus altus legitur i scriptura angelos recepisse hospitio ꝛc. Sexta fuit psona moysi: cui fuit dictū a domino in lege noui testamēti ex nomine inuēnisti gratiaz coram me. ꝛ hoc per viā benignitatis ꝛ patiētie. Septima fuit psona ffrances qui inuenit gratiaz coā domino: vt habetur in numeris. ꝛ hoc per viā equitatis ꝛ iustitie. q: interfecit sacrilegos ꝛ delinquētes vt habetur ibidē. Et nos per easdez vias possumus habere gratiaz' vt dicam⁹ domino illud psalmi. vias tuas demonstra mihi ꝛcetera.

7ª qō Septima quēstio est Qualiter ista gra potest amitti. Dicitur autē q: cōtrariū gratie est peccatū mortale. sicut enī quelbz plaga mortalis per se aufert vitā in corpore. Ita peccatū ꝛ culpa in mente: q: sicut nullus corporis nō pōt stare cū eius vita. Ita nec mors aie q̄ est peccatum mortale cū gratia vitificante. Jō dicit beatus tacobus q: concupia cū cōcepit parit peccatū. ꝛ peccatū cū cōsumatū fuerit gñat mortez. Sed attendendum est q: septuplicit ter inuenitur gratia diuina ab aliquibus fuisse amissa. Et primo per peccatuz elationis ꝛ superbie: vt patuit in lucifero q: voluit equari deo. vt habetur in ys. nō descendet ad inferna. Secundo per peccatū temeritatis ꝛ inobedientie: sicut in adā qui trangressus est preceptuz ter: fuit expulsus de paradiso ꝛ tūc fuit expoliatus gratuitis ꝛ vulneratus i naturalib⁹ ꝛc. Tertio per peccatū malignitatis ꝛ in uidie: sicut in Cayn qui ex inuidia fratrē occidit eo q: domin⁹ nō acceptauerat eius sacrificia: sicut fratris. ꝛ ideo a deo fuit maledictus. Ita fuit illa fera pessima que deuorauit Joseph gñ. Quarto per peccatū gulositatis ꝛ intemperantie: sicut per vitā lentis cibationē vendit dignitatē primogenniture sue. ꝛ ideo amisit dilectionē paternam ꝛ fuit vocatus edon in gēn. Quinto per peccatum cupiditatis ꝛ auaritie: vt i saul qñ ꝫ p̄ceptū dñi cōseruauit diuitias amalech. ꝛ ideo fuit reprobat⁹ a deo. Sexto per peccatum carnalitatis ꝛ immundicie vt in Salomone qui cum fuisset deo gratus in iuuentute factus est ei odiosus in senectute propter illud vitiū vt patet in prophetia achie. Septimo per peccatum idolatrie vt patuit in ieroboam qui post acceptū a deo regnum conuertit se ad cultus ydoloruz. ꝛ ideo adducitur in exemplum omnium malorum regū. Ad illud autem peccatum reducuntur sortilegia que fuerunt in lege dī expresse reprobata. Et per istas septez vias homines communiter amittunt gratiaz dei vt p3. Iste sunt septem vie malorum de quibus sapiens in prouerbijs loquitur vbi expresse dicit. de bonis hominibus prohibe pedem tuum a semitis eorum.

8ª qō Octaua quēstio est. Quę sunt signa hominis exīntis in gratia. Dicitur q: certum signum haberi non potest vtrum homo sit i gratia vel culpa. q: eccle. dicitur: Nemo scit vtruz sit dign⁹ odio vel amore ꝛc. Sed attendendum est q: ad cognoscendum vt homo sit in gratia inducunt quinqz signa. Quorum. ¶Primum est quando conscientia in nullo semetipz accusat tunc inuenitur homo esse sine peccato mortali. Secundū est reuelatio secretorum. deus enim illis quos non diligit nō videtur reuelare sua secreta ꝛc. Tertium est prophetia de futuro q: qui sunt i peccato mortali hijs non est spiritus prophetie apocalipsi. Quartum est potestas super a demones: q: qui sunt in peccato mortali sunt in seruitute ipsorum ꝛc.

Quintum est posse facere miracula: q: in illis sanctitas comprobatur dicente domino. Nemo potest facere nisi nomine meo signa. f. miraculorum. Sed primuz signum est sophisticum: q: quandoqz malit homines se reputant innocentes vt heretici. iō dicebat apls. Nihil mihi cōscius

sum: ꝫ in hoc non iustificatus sum. Secundum signum est idem: q: deus secreta sua reuelauit pñōi. in gñ. Et nabucodonosor i daniel. Tertium signum etiā q: balaam prophetauit in numeris ꝛ cayphas i Joane. Quartum etiaz q: multis expellentibus demonia ꝛ idem de operantibus in nomine eius. Sed alia quinqz signa nō sophystica apponuntur Quoz primū est. Qui a conscia non est erronea. ꝛ non est supra conscientiam de alt quo peccato qui cōfiteatur ꝛ penitcat. Jō dicit apostolus pro tali signo. fides nostra hec est testimonium conscientie nostre ꝛc.

Secundū est letitia spiritualis in corde quando anima exultat ñtaliter in omnibus bonis spiritualib⁹. Jō dicit i illud ps. Signatū est sup nos lumē vultus tui domine ꝛc. i. signum habemus tuc gratie dedisti leticiā i corde meo. Et illud signū inducit magr Alexāder de ales ꝛc. Tertiuz est tristitia pfecta. Quando quis hēt displicentiam in omni malo: taz ꝓpio q̄ alieno. Et iō dēm fuit in eze. Signa eos q̄ volēt ꝛ gemūt sup oibus iniqtatibus ifir ꝛc. Quartum est Auditio verbi diuini voluntaria dicēte Jo. qui ex deo est verba dei audit. Et hoc signum inducit signāter btūs Brc. Quintū est tribulatio diuinitus inflicta. qñ aligt tribulatur sine suis demeritis sic Job dicēte ꝓpheta. Cū ipso sum in tribulatione. vñ sap. Quē diligit dñs corrigit ꝛ flagellat ꝛc. Sed istis signis nō indget deus nec āgelus nec aia sepata. nec de mō. vtrū alia sit in gra intellectualiter cognoscunt.

9ª qō. Nona qō ē. Quātā gratiaz habuit btūs Jo. bap. in statu ecclesie militātis. Dicit q: quattuor inuenūtur in nouo testō gra priuilegiata. Et prima fuit gra xpi secundū deitatē q: tātā gratiā ꝛ caritatē habuit q̄ tā pr̄ aeterno ei coīcat. De qua gra habetur in io. vidimus gloriā eius. Secda fuit gratia eius scdm humanitatē: q: maior ē vt dicunt plurimi doctores pie loquendo q̄ deus non potuit creare maiorē q̄ fuit gratia aie xpi de quo dicitur in Joāne De plenitudine eius accipiūt vniuersi ꝛc.

Tertia fuit gratia aie virginis que nō fuit tāta q̄tā creare potuit. q: maior fuit illa sue p̄ ius. Sed tāta q̄tā recipe potuit vt vltra nequeat scificari: sicut nec aqua fieri calefieri vltra possit ꝫ ferrū possit cēri calidius. iō dicit. Gratia plena in luca q: ē tota eius capacitas ad ipleta. Quarta fuit gratia Jo. bap. q: ꝫ de gra plus recipere potuerit tñ plus recepit q̄ alī. dicēte dño in ewāgelio. Inter natos mulicz nō surrexit maior Joāne bap. f. in gratia ꝛ p cōsequens nec equalis. q: scoz bñ dionysiū duo nō crāt equales in patria ꝛc. Sed ē attendēdū q: gratia. b. Jo. bap. nō solū est priuilegiata rōne sue quātitatz ꝫ rōne sue sanctificatiōis. Cū. n. aia scificatoz in vtero sit gratie festina tñ fm gradus q: aia p̄ habuit gratiā in instāti sue creationis p̄ aia virginis post p̄imū instās cito secoz antiquos q: modicū in originali culpa fuit Aia aūt Jo. bap. in mēte. Sexto qñ helysabeth simul cū filio ipleta est spū scō vt hētur in luc. Ceteri aūt añ natiuitatē in fine. Jō dicit Jere. Antequā exires de vētre sanctificaui te ꝛc. Sed nō est obmittēdū q: duo sunt tpa ipedite gratis. q: hō in eis nō vtitur rōne. f. Añ natiuitatē in vtero matris ꝛ post natiuitatē in pueritia. Aliqui sancti fuerunt q neutro tpe habuerūt gratiā. nec vñ sunt ipsa sicut btūs Dartinus qui fuit catheccuminus vsqz ad 18. annos. Aliq in altero tpe. f. extra hoc habuerunt gratiaz: sed in neutro vñ sunt ipsa sic Jeremia ꝛ ceteri sanctificatiq: rōne non vtebant sic ceteri inuenūtur sed Jo. bap. sup omnes altos fuit i hoc q: vtroqz tpe floruit gratia ꝛ fuit vsus ipsa. ¶Primo q: dē in matris vtero exultauit. Secdo qñ puer crēs: vt p3 in vita sua ad deserti trā siuit eū pueritia a quiquēnio ic̄ipiat vbi renciatiōes ꝛ cōsolationes āgelicas ꝛ admirabiles hūit. vt colligit ex ewāgelio ꝛc.

1ª qō. Xª quēstio est. Quantam gratiam habet beatus Jo. baptista nunc in regno ecclesie triumphantis. Dicitur q: tantam q̄ tam lucifer erat habituris. Ad qō declarandum inducuntur septem regule.

Quaz. f. prima ē xpi in ewāgelio dicēte

Quod inter natos mulierum ꝛc. intelligendo de magnitudine meriti ꝫ gratie. q: de alijs intelligi nequit. Secūda regula est beati Aug. dicentis. Quod scōz magnitudinem gr̄e in via erit magnitudo glorie in pria ꝫ cōz q̄titatē meriti erit q̄titas p̄mij. Tertia regula est bti dionỹ. de angelica Jerar̄. q: sicut in celesti Jerarchia sunt pfectiores ꝫ̊ vniformiores ꝫ vicinio. res ita in ecclesiastica vt apostoli q̄ discipuli ꝫ discipuli q̄ nos. Quarta regula ē bti Jeronymi ad custochiū q mf dñi trāsēdit oēz ordinē āgelo ỹ. Quinta ē dionỹ. de angelica Jerarchia in Jerarchia oēs sunt ordinati mutuo de tali ordine ꝫ per cōsequēs ipares sc̄m felicitatē.

Sexta est cuiusdē q nō ē fas de alio scō hoc dicere. Septima ē q eo ordine quo angeli rucrūt assumūtur hoies ad felicitatē pp recuperādā ruinā scōm Bre. ꝫ Ambro. Cū igit nullus maior inter natos mulierū ꝛc. sit in hac vita p primā regulā sequitur igit nec in patria. p scōz igit ē maior oibus p quartā igit in sede inaferi. p septimā cuz sit eminētissima ꝫ p aliquē hoiem recupanda. Nec valz dicere q illa sit mutatio dñi p gntā. Nec dicere q bt̄us Joānes sit sup cā p septā. Nec dicere q aliqs sit futurus maior p tertiā. fuit aūt addēda regula bti Jsidori. Octava: s. q felicitas luciferi trāsēdebat felicitatē oium alioꝝ. Sed ad primam regulam saluatoris de dño ꝫ ei⁹ mr̄e. q fuerūt nati ō mulieribꝰ. Dicēdū q ꝛz sint nati de mulieribꝰ nō sunt reperūt: q: nunq̄ ceciderūt sic oēs alij salt̄ in culpā originali. Sed aliter inducuritēta qō et p̄missis septē regulis. q: felicitas luciferi fuit acq̄sita p aliquē hoiez et septima regula non autem potuit p btissimā v̄ginē p. 5. nec p aliū minorē Joāne bap. p 7. nec p eq̄lē p 8. nec p superiorē p̄te ritū et prima. nec p futuꝝ et tertia igit̄ per ipsum et 8. ꝫ scōa. ꝫ quarta regulis. Sz attende q ñ lucifer in sua felicitate stetisset habuisset multa priuilegia q̄ habuit bt̄us Jo. loco eius substituto. Quoꝝ primū est Quod clarius erat visurus diuinā ēntiā q̄ aliqs alius. q: sicut ꝛ̄bat pfectior̄ natura ista intellectū ꝫ sapiaz. Jō dicit sapientissim⁹ in ezechiele. Ecce ḡd tu sapiēctiores danuele ꝛc. Jō bt̄us Jo. oibus alijs p̄babatur videre diuinā essentiā. q: in loco eius ꝛc. Secundum est q ardēctius erat amaturus ipsum q: pfectiores angeli in natura fuerūt pfectiores in gratia ꝫm doctores ꝫ sanctos. vnde in ezechiele dicit ambulasse in medio lapidū ignitorū. i. seraphicorum spirituū. ꝫ in istis est summa dilectio ꝫ pfecta felicitas in patria ꝛc. Tertium est q erat archani cōsilij. eo q admittebat ad cōsiliū archanū trinitatis: q: nulli aliorum reuellabat. ꝫ vt reuelaret alijs multa q: hoc est sup̄mi angeli officiū vt p3 p dionỹ. de angelica Jerarchia. Quartū est q ipse erat futurus familiator virginis p ordinem yerarchum quem erat habiturus ad ipsam. Et ex hoc cōcluditur q beatus Joannes est ei familiarior omnibus sanctis. Quintum est q ipse erat pulchrior omnibus alijs. ꝫ Jdeo lucifer appellatus ad similitudinem stelle excedentis alias post solem ꝫ lunam. Sic ille post christum. ꝫ virginem. Sextum est q ipse erat simillimus deo quia erat factus ad similitudinem trinitatis ꝫ ornamenta diuina maxime habens sicut miles portās regis arma. Jdeo in ezechiele. Tu signaculū ꝛc. vbi notant ab. ysidoro q̄ttuor imitatiōes gradus gr̄e post imaginē exp̄ssaz.

Septimum de loco. q: sicut fuit creatꝰ in nobilissimo loco. s. celo empyreo. sic in nobilissima p̄te illius celi collocatus fuit q: ꝫm Dionỹ. Seraphini de quoꝝ ordine fuisset simul̄ iuxta deum.

Octauū est de duratione: q: sicut per durationē regis vel principis insinuant̄ durationes omnium subditorum vt p3 in instoriis. Cum dicit regnāte tali ꝫ tali p̄cipe sic 5ᵃrio cuius illius angeli erat mensura oium aliorū: sicut posuerunt plr̄i de motu celi respectu aliorum. Jdeo ezechiel ipse est principium viarum dei ꝛc. Nonum est q erat futurus pf oium aliorum sicut apls dicit. pf eoz quos ad fidē conuertit. s. spūali gen̄atiōe q: affectu pfno ꝫ incēdio seraphico: sic in angel̄ ad deū cō-

uersio per superiores: vt patet de angelica Jerarchia. Sz illa cōuersio nō erat amaꝰ sicut nec purgatio: sed ad similitudinē ꝛc.

Decimū est q ipse fuit oium magr̄ q: oēs hēbat illuminare. ꝫ iō dr̄ cherubim in ezechiele. ij⁰ est q ipse fuit princeps: q: summus in q̄libet ordine est v̄erar v̄tis. iij⁰ ē q fuit oium pontifex ꝫz q oēs sci sunt sacerdotes: vt hēt̄ur in apoca. Jdeo Jerarchie singuloꝝ ordinum sunt pōtifices secūdum deductionem bti dionỹ. de angelica Jerarchia. iiij⁰ est q ipse habuit vnitiue perfectiones oium aliorꝝ inferiorum ꝫ virtutes cōes ordinū q designant̄ p nouē ordines lapiduz pretiosorū in ezechiele q̄s dicitur ois lapis pretiosus opimentū tuū vt induxit ysido. cui concordat dionỹ. de angelica Jerarchia. Et iō q: bt̄us Jo. baptista est in loco eius in patria. oia ista sibi attributa sunt Jō eius aīa pōt felicissima dici. Et dicere illud sapic. In me ois gr̄a ꝫ virtutis. In me ois spes vite ꝫ veritatis Transite ad me oēs qui concupiscitis me ꝫ a generationibus meis ad iplemini pticipādo p̄dilectas felicitates. Od mihi ꝫ vobis ꝛceda⁹ xp̄s iesus dei ꝫ v̄gis filiꝰ. Amñ

¶ De eodem Sermo tertius.

Oānes ē nomē eius ꝛc. luc. p⁰ capi. In hoc quidem miraculo celitus reuelato ꝫ humanitꝰ cō scripto bti Joānis sanctitas dupliciter cōmendat̄ Et primo vt archanuz signaculuz eius aīe theosophyce pfectiuū Cū p̄mittit̄. Joannes est. i. q̄tuz ad habitudinem gratie in habitantem. Secundo vt solēne spectaculum eius factū theophyce declaratuz. Cū sequit̄ Nomen eiꝰ

Quia ex fame celebritate oritur aliqs nobilitatus. de qbus duobus inducitur illud ecc. 33. dictum Ad oysi a domino. Noui te ex nomine ꝫ ex fama. s. celebritate collata ꝫ inueniſti gr̄am coram me ex charitatis plenitudine integrata. Circa plenitudinem eius gratie ꝫ negociationem p⁰ considerandum est bt̄m Joannem q̄tum ad statum sue annunciationis in quo fuit 4⁰ priuilegio decoratus. Et Primum est q: per Gabrielem archangelum fuit annunciatus sicut xp̄s vt patet Luce. p⁰. ꝫ 1⁰. capitulis. Secundum est: q: in sui annunciatione fuit assimilatus helye q: sicut helyas venturus est ante secundum aduentum vt conuertat corda patrum in filios: sic Jo. ante primū aduentum venit ad parandum dño plebem pfectā vt dicitur in luce. Tertium est pp locum vbi fuit annunciatus. q: in templo dei ꝫ a dextris altaris incensi qui locus creditur sancta sanctorum Luce. Quartum pp tempus in quo fuit annunciatus. q: tantum semel in anno intrabat pontifex sancta sanctorum que hora ꝫ locus erant sanctissima: vt p3 in leuitico. 2ª pars

Secundo considerandum est bt̄m Jo. q̄tum ad statum sue conceptionis in quo fuit dotatus beneficio quadruplici. s. Primo beneficio sanctificationis quo fuit in matris vtero a peccato originali purgatꝰ vnde de ipso accipit ecclesia illud Jere. p⁰. priusq̄ te formarem in vtero noui te Jere.

Scōo fuit beneficiū actionis. q: fuit plenus spiritu sancto ex vtero matris sue iuxta promissum auch̄geli Luce. p⁰. Tertio beneficio spūalis cognitionis. q: ctīs in vtero matris sue fuit sapia diuina reuelata tota. s. christus: ad cuius p̄fitiam non exultasset in vtero nisi cognouisset cuz. Cū amari nequeant incognita secundū Aug.

Quarto beneficio spiritualis exultatiōis q: q̄n audiuit v̄ginem eius matrem salutātem clamauit mater dicēs. vnde mihi hoc vt veniat mr̄ dñi mei ad me ꝛc.

Tertio considerandum est quātum ad statum sue generationis. In quo fuit quadruplici miraculo sublimatus. Et p⁰. q: mater sterilis generauit spū sancto cooperante: cum hoc nequeat: sicut nec in virg. nec fieri potuit per naturā licet alio mō ꝛc.

Secūdo q: helyseus p̄phetauit q̄n nomē nati pueri indicaunt q audire a marito muto non poterat: cum dixit nequaq̄ sed vocabitur Joannes Luc. p⁰. ca.

Tertio q: lingue ligate fuit vinculum dissolutū in scriptura huius sci nois aptū est eos zacharie ꝛc. Luc. p⁰. ca. Quarto q: zacharie fuit mysteriū reuelatū. q erat

adhuc angelis abscõditus. vt patet in suo cãtico. Jusiurandũ ⁊ infra per viscera misericordie dei nri ⁊c. Quarto cõsideratur quis est q̃tum ad statuz siue cognatiõis in quo fuit illustratus cognatiõe quadrupli ci. Primo cognatiõe patriarchaz. q̃ fuit de genere habrae Jsaac ⁊ Jacob ⁊ leui q̃ quattuor fuerũt principiũ patriarcharum vt patet ex discursu sacre scripture.

Secundo cognatione pphetaz: q̃ de eius tribu fuerũt Jeremias ⁊ ceteri pphete maiores ⁊c. Tertio cognatiõe sacerdotum: q̃ pf eius de genere habrae ⁊ mater eius de filiabus Aaron ⁊c. Quarto cognatiõe regali. q̃ mater eius fuit cognata btẽ vginis q̃ erat de domo dauid: vt dicitur in luca. vñ et genere debebat esse sãctus: q̃ si radix sc̃a ⁊ rami secũdũ aplz ⁊c.

Quinta cõsideratio est quãtũ ad statũ fue solitudinis ad quã inuenti sunt sci pfes cõfugisse rõne quadruplici. Et p̃ ad fugiẽdas mundanas abhominationes. pp hoc dixerũt filij jsrael. phõni. ex. o. nequaq̃ in hac terra egyptioz ymolabimus deo nr̃o sed ibimus vsq̃ tritũ viez in solitudine. secũdo ad intuendũ visiones diuinas sicut cuz minasset Moyses gregẽ ad interiora deserti vidit visiones a remotis ruby. ex. o.

Tertio ad audiendas dinas locutiões vt patet de helya pphta qñ fuit p desertum xl. diebus ⁊. xl. noctibus donec puenit ad montez dei oreb in ex. o. Quarto ad superãdas. s. demonũ tentatiões vt pz de x̃o Matth. Ductus est iesus ⁊c. Et p̃ eisdem cãs aia debet fugere ad desertum religionis ⁊ pnie.

Sexta cõsideratio ẽ q̃tum ad statũ fue conuersationis in quo floruit virtute quadruplici. Et p̃ humilitatis profundevt dr̃ in euangelio Joãnis qñ iudei miserũt ad eũ sacerdotes ⁊ leuitas vt interrogarẽt eũ. tu qs es vbi ipe subiicet nõ xpo suptori nec helye equali sed prophete minori qui est infimus humilitatis gradus. Secundo virtute. s. austeritatis dure de qua maxime cõmendat a dño in euangelio vt pz de victu eius ⁊ vestitu. Tertio virtute caritatis p̃ re. Jõ dicit in euãgelio. Amicus sponsi gaudio gaudet pp vocem eius ⁊ in hoc gaudium meũ pfectũ est. Quarto virtute predicationis clare ⁊ increpationis seuere: q̃ increpabat herodẽ de adulterio ⁊ predicãdo baptizabat populũ venientẽ ad fluuiũ iordanis. Et q̃tum ad has ỹtutes vocatur lucerna ardens ⁊ lucens.

Septima cõsideratio est. s. Quãtuz ad statum siue pfessionis. In quo fuit pfessione quadruplici sublimatus. Et p̃° pfessione Nazarcoz quibus i lege bñdictio fuit data. Jõ fuit dcñs pfs de eo luce p̃° vinuz ⁊ si cerã ñ bibet. q̃ ad istũ ordinẽ nõ ptinebat ⁊c. Secundo pfessione pphetarũ. Jõ vocat a deo in Math. pphta ⁊ plꝰ q̃ pphta. q̃ vltra oẽs pphetas illud qõ pphetauit digito demõstrauit. Jõ p̃ dicẽ de eo in canti. Tu puer pphta altissimi:

Tertio pfessione euangelista. q̃ multis sermonibus exhortabat populũ ⁊ euãgelizabat iesum luce. ẓ°. Quarto pfessione põtificum: q̃ ad solos pontifices ptinet stare in sancta sanctoz. Jsti aũt soli fuit datum ministrare sacrm baptismi in sc̃a sanctoz̃ que est xp̃s secũdum pphetam.

Octaua cõsideratio est q̃tũ ad statũ sui officii. In quo fuit quadruplici officio ornatus. s. Primo officio ãgeli. q̃ pater tanq̃ angelum misit eũ añ filiũ suũ. vt dr̃ in malachia. Ecce ego mitto angelum ⁊c. Et qõ ad litterã intelligit de eo scõm expositionem xp̃i i euãgelio. Secũdo officio pdicationis. q̃ de ipso dicit in ỹs. Ego vox clamãtis in deserto ⁊c. Et per hoc nos erigens ad celestia nõ abstrahit a terrenis.

Tertio officio precursoris denũciãdo aduentum magni regis. Jõ dicit angelus in luc. Ipse p̃cedet ante te in spũ ⁊ ỹtute helye. q̃ sicut helyas p̃cedet aduentũ xp̃i. secũdũ ita. Joãnes p̃m. Quarto officio testis. q̃ de xp̃o plenũ testimoniũ dedit. Jõ dr̃ Jo. p̃° hic venit in testimoniũ.

Nona cõsideratio est Quãtũ ad statũ siue dignitat̃ in q̃ fuit dignitate ãdruplici subl̃imatus. Primo dignitate tetarticha. sic̃. n. solus p̃s scõm dionỹ. dr̃ tharchica in supcelesti Jerarchia. ex eo q̃ hz principatũ ad dinas psonas. Sic aliquo mõ

btus Jo. baptizãdo x̃m accepit principatũ i eo vt fieret ei° pcinius. Jõ mirat° rape tã tã dignitat̃ dixit xp̃o. Ego debeo a te baptizari. Scõo dignitate ierarticha quia corda multoz filioz israel cõuertit ad dominuz deũ pfuz suoz. Jere. Parate domino plebẽ pfectã que pparatio est ierarticha purgatio ⁊c. Tertio. dignitate monastica: q̃ in regno aie suc habuit pfectuz imperiuz: q̃ ab instãti sue natiuitatis eaz rebelliõe viriũ aialiũ nõ habuit nec declinauit i pectz mortale. Quarto dignitate pfiarchali. q̃ sic habraã pf fuit multaz gẽtiũ p generationẽ naturalẽ: sic iste p generationẽ spiritualem in penitẽtia ⁊ baptisme. Et iõ tãto digniꝰ est iste pfiarchatus q̃to spiritualia corporalib° pferunt.

Decima consideratio est. Quantũ ad statum siue p̃dicatiõis in quo docuit bona que sunt facienda. Math. iij. Penitẽtiã agite. ⁊ que sunt mala fugiẽda. Ibidẽ que sunt supplia metuẽda di. genimina vipere ⁊c. Et que p̃mia expectanda ibi: cuius ventilabrum. Math. ẓ°. ⁊c.

Undecima consideratio est. Quantuz ad statũ siue cõfessionis in quo cõfessus ẽ. p° xp̃i humanitatẽ ꝫ errorem manicheorum. io. p°. Post me vẽit vir q̃ ante me factus est. Secundo xp̃i passionẽ ꝫ errorem laminarum. de qbus loquitur Augu. de origine hereseuz diocesin Joanne. Illum oz crescere. me aũt minui. s. fille in cruce pretensionẽ: ⁊ me minui in decollatione. Tertio x̃i vitatẽ ꝫ errorẽ arianoz di. Jo. p°. qui de celo venit super omnes est. Quarto psonaruz distinctionem ꝫ errorez sabellianoz. Sic dicit pater de filio ⁊c. ibidem. Ad quam personarum visionẽ nos pducat deus ⁊ ỹgis filius. Amẽ.

¶ Sermo de eodem quartus

Ille erat lucerna ardẽs ⁊ lucẽs. Jo. v. c. Ad propositi verbi sicligentiaz est sciendum q̃ ante lucem solis lucerna accẽdit in domo vt per ipsuz operantes dirigant ad pparationem operis. Ita Joannes Baptista ante aduentũ xp̃i fuit missus in hũc mundum illuminare illos qui in tenebris sedebant ⁊ in vmbra mortis. Luc. p̃mo. Et ideo cum a xp̃o sit appellatus lucerna.

Ad ei° laudem declarandã conueniẽter assumitur verbum istud in quo duo. Joannes inducitur dupliciter. s. Primo vt inflãmatus ardore seraphico. Cũ dr̃ lucerna ardẽs. Scõo vt illustratus fulgore cherubico. Cũ sequitur. ⁊ lucẽs. Prio igit̃ dñe dat vt inflãmatus ardore seraphyco in seraphycis. n. spiritibus viget ordo charitat̃ sicut i cherubicis fulgor ỹitat̃ scõs dionỹ. de angelica Jerarchia q̃ sunt supm ordines scõm ipsuz. Scõo sub lucerne similitudine cõmendat in ỹbo ppositio. Jõ cũ illius lucerne pconia insistẽdo occurrũt cõsiderationes plures de ipso.

Quaz Prima cõsideratio est de eius originali cognatiõe. Circa qua inducunt ỹba Gabrielis luce. p°. Ad helysabeth erat cognata ỹginis marie. Cognati pcõscõm grãmaticos sunt filij fratz. Et tũc ex istis ỹbo eliciũtur quattuor ỹitates. Prima est q̃ pr̃. mris dei ⁊ pr̃ scẽ helysabeth fuerũt fratres. ⁊ mr̃ dñi ⁊ helisabeth consanguinee germane. Et xp̃s ⁊ Jo. baptiste cõsanguinei secũdi. Scõa ỹitas est q̃ mr̃ dñi ⁊ maria salome fuerũt sorores germane. filij salome. s. Jacobus zebedei ⁊ Jo. euãgelista fuerũt cõsanguinei secũdi Joannis bap. sicut xp̃i. Tertia ỹitas est q̃ xp̃s fuit de tribu iuda q̃ fuit trib° regia. ⁊ btus Jo. fuit de tribu leui q̃ fuit sacerdotalis sequiẽ q̃ Jo. aut fuit de vtraq tribu vt p regiã tribũ attineret xp̃o. Aut xp̃s de vtraq3 vt p̃ sacerdotales attineret Jo. Et hoc dicũt sci. Cũ xp̃s fuerit cõtũctus Joãni i gẽratiõe. ⁊ xp̃s fuerit de pgenie dõi de q̃ dr̃. 2. R̃. ne egrediaris nobiscũ i plebẽ. ne extiguam° lucernã in israel. Quarta ỹitas ẽ q̃ mr̃ Jacobi germana ỹginis filij ei° .s. Symõ Judas. Jacob° minor fuerunt sedi cõsanguinei Jo. baptiste sic̃ ⁊ xp̃s ⁊c.

Scõa cõsideratio ẽ d ei° pphetali pr̃ 2ª cõfirmatione q̃ sic solus iter nr̃os nouu testamẽti fuit i veteri testõ pphetatus fingit. Et p̃ pphetia ponit balaã q̃ dixit i numeris. Orietur stella ex Jacob ⁊ cõsurget virga ex israel ⁊ percutiet duces moab q̃ figurat p̃cipes tenebraz quos xp̃s destruet. cui° ortus sic fuit stelle matutine p̃cessit Jo

Et in eius ortu homines gaudere ceperūt ⁊ demones tremere tāquā victi ⁊c.

Secunda prophetia fuit ysaie dicenti. Quod audiuit vocē clamantis in deserto. Ista vox fuit b. Jo. vt ipemet pluries de se ipso testat dicēs. Ego vox clamātis in deserto ⁊c. Quia secundum Aug. Sicut vox est veiculum verbi ad aures hominū. sic Joānes ē xpi. Tertia prophetia fuit malachie 3°. Ecce ego mitto angelum meum ⁊c. Quod verbuz xps exponit de Jo. bap. qui dicitur angelus: aut q: vitā tam angelicam per excellens celibatum postea elegit aut q: xpm annunciauit.

Quarta prophetia est malachie 4°. Ecce ego mitto vobis helyam prophetaz vt conuertat corda ⁊c. Dicitur vobis timentibus sol iustitie nomen meum. Dicitur autem beatus Jo. helyas secundum testimonium ipsu xpi in euangelio q: eius spiritum habuit dicente angelo Luc. p°. Ipse precedet illuz in spū ⁊ virtutes helye ⁊c.

Tertia consideratio est de angelica ei⁹ annunciatione fuit enim Joanes sicut ⁊ xps per Gabrielem archangelum annunciatus vt dicit lucas ⁊ beatus Aug. q magne fuisse glorie attestat. Ibi inuenitur in sacra scriptura angelum quatuor discipulos docuisse primo. n. Docuit danielem de xpi resurrectione vt p3 danielis xiij.

Secundo zachariam de xpi sub secutiōe qualiter venturus erat post Joannem.

Tertio docuit virginem de xpi incarnatione vt habetur in luca de istis duobus.

Quarto docuit Joseph de xpi translatione de iudea in egyptum ⁊ cōuerso. vt innuit dion⁹. de angelica Jerarchia Iste etiam angelus creditur docuisse pastores de xpi natiuitate. Et ideo pp multa talia putaē agnus iste fuisse q fuit xpo vt viator ad cūstodiā deputatus. Etiā ē nobilissim⁹ ministrātiū angelorum Et etiā mater dñi fuit annunciata ab illo angelo. Ideo dicitur danielis 9°. ca. Ecce vir Gabriel pcipiter magnitudinē virtutis.

Quarta consideratio est de eius sanctificatione. fuit enim sanctificatus in matris vtero dicente angelo luce. p° Spiritu sancto replebit. Et nota q in sacra scriptura inueniūtur quattuor signa sanctificationis in vtero. Primum est angelica annunciatio. Et illud signuz fuit in ysaac: sansone. in xpo ⁊ in virgine maria.

Secundum est diuina prenominatio. Quia secundum Ambro. habent hoc sanctorum merita vt a deo nomē accipiant. ⁊ illud fuit in sanssone. Ysaac ⁊ Josia ⁊ xpo

Tertium signum accelerata discretio quod signum fuit in samuele puero Jeremia Josia ⁊ xpo vt patet ex scriptura.

Quartū signuz est supernaturalis operatio: quod signum fuit in ysaac sanssone ⁊ samuele ⁊ xpo q: ex matribus sterilibus supernaturaliter gñati. Ista quattuor signa fuerunt in proposito. Et ideo dicitur sanctificatus in vtero. vnde de eo exīte in vtero siue matris potest dici illud lucerna splendens super candelabrum.

Quinta consideratio est de ipsa conceptione. Fuit ipse conceptus in matre virtute spiritu sancti sicut xpus licet aliter. q: mater eius sterilis erat. ⁊ ideo eius conceptio ducitur ab angelo in exemplum virginis luce. 2°. Sed notandum est q alii qui habitant in vtero matris sū sine gratia ⁊ notitia vt nos propter peccatum originale. Aliqui cum gratia sine scia vt ceteri sanctificati quemadmodum baptizati

Aliqui cum gratia scia ⁊ gloria: vt xps vnde beatus Jo. habuit in vtero quattuor priuilegia. Naz p°. fuit a peccato originali purgatus. Secundo gratia informatus. Tertio xpm agnouit. Quarto exultauit ⁊ excitauit matrem ad gaudium vt patet in luc. vnde p: statu eius in vtero q:: est quasi vox dicitur illud proverbiorum vltimo. Non extinguetur in nocte lucerna eius.

Sexta cōsideratio est de eius natiuitate in qua quattuor ingnia dicuntur.

Quorum. s. primum est de helysabeth prophetatione. Quia secundum Ambro. Reuellāte spiritu sancto didicit quod nō didicerat a marito muto. Secundum est de lingue resolutione quādo pater scripsit nomē illud q: statim resolutū est vinculū

lingue eius vt dicit Lucas. Tertiū est de vicinorum admiratione vt p3 ibidem.

Quartum est de multoz exultatione q: multi in natiuitate eius gaudebūt. Sic eni aues i ortu aurore exultāt. sic usq3 hodie viri pfectam in ortu ⁊ natiuitate beati Joannis q fuit aurora⁹ respectu solis iustitie. s. xpi. Ideo ,p eius natiuitate ą lucerna ista fuit manifesta inducit illud euangelicū. Nemo accēdit lucernā ⁊c.

7ª pfi. Septima pfideratio est de eius pfessione. Octaua pfideratio est de ei⁹ pfumatione. Vide d istis duobus in 4mone p°. septima ⁊ octaua pfiderationibus.

Nona pfideratio est de eius pdicatiōe vide in p° 4mone pfiderationc 6ª. vbi dicit regulā ądruplici statui. vide alias considerationes supza in 4monibus pcedentibus scdm q tibi libuerit plures accipe.

¶ In festo apl̄oz petri ⁊ pauli sermo.

Etrust ⁊ Joānes ascēdebāt i tēplum actuū 3°c°. Sicut in statu ecclie surgētis apd iudeos Petrus ⁊ Jo. fuerūt pncipales apostoli dicente Paulo q tūc videbātur colūna esse. Sic in statu ecclesie pficientis apud gentiles Petrus ⁊ Pa. Et iō mē ecclesia sub nominibus ipaz duaz colūnaz illos duos pncipales nostros pro eoz solēnitate pmēdabiles dupliciter introducit dicens. Petr⁹ ⁊ Joānes ⁊c.

Ubi coz cōmēdatio ostenditē. Primo q̄tum ad statuz ecclesie militātis. Cū pmittit. Petrus ⁊ Joānes ascendebāt. i. scdm Aug. in augumento virtutuz quotidie in hac vita crescebāt qđ augumentum fuit figuratū p illum ascensuz quē fecerūt discipuli ad montez cū xpo in Mat. i. ad virtutē pfectionis euangelice ⁊c. Secundo q° ad statuz ecclesie triūphantis.

Cum sequit in templū. De q° templo dicitur in apoc. Quod sancti erāt sacerdotes in templo dei ⁊ fuient ei in templo ei⁹ die ac nocte ⁊c. Circa primā partē est notandū. q primo datur intelligi cōmendatio primi apli. s. Petri. Cū premittit Petrus. Ubi eius laus multipliciter colligitur ſi scdm status diuersoz temporuz eius virtuosa opa ponderētur. Pmo quantū ad statū sue vocationis i quo fuit vi tute perfecte obediētie. Qui a p° verbo vocatus cū Andrea fratre eius relictis oibus. s. rethe ⁊ nauī secuti sunt redē ptorē quē nō viderāt ad huc. s mirabiliter facientē vt p3 in Mat. ideo illa obediētia fuit pfecta q: festina ⁊ nō coacta. ſz mere gratuita mera sola informatione simplici premissa sint germā. s. Andree vt habet in Joāne ꝫ illos q nolūt obedire nisi cuz cōminationibus ⁊ penis ⁊ penitentijs.

Et iō Samuel primo R̄ peccatū inobedientie peccato ydolatrie pparauit. Secundo q̄tū ad statū sue electionis in quo fuit electus a dño in apostolū ⁊ pncipem alioz in Joāne qñ vocauit cū. Cepha. i. caput ecclie añ vocatū Symonē. i. filiuz obediētie. Sic eni interpr̄tat. Et filius Johanna. i. pulchritudis diuine. vbi datur intelligi prio. q hoies hūiles ⁊ nō superbi obediētes ⁊ mūdi corde ad statū pfectionis debent assumi ⁊ nō imundi. Secundo q assumptus ad pfectionē ecclie dz non mē mutare ad designādū q dz mutari in virū alteū vt dicit de Sal⁹ p' R. Tertio q̄tuz ad statū sue religiōis q: dimissis oibus secut⁹ est xpm. In quo floruit virtute sūme paupertatis q̄ pstitit in voluntaria renūciatiōe oiuz tpaliū tam in ,ppo q̄ in cōi. Iō dicit dns in Mat. Ecce nos reliquim⁹ oia ⁊ secuti sumus te. Sup quo verbo dicit Greg. in moralib⁹. Quādis fiducia Petr⁹ piscator erat ⁊c. Iō dicit Mat. 5°. Beati pauperes spū ⁊c. Istud g° regnū nullus hoc pōt nisi pio sit pauper vel a pauperib⁹ emat illud. Quarto q̄tū ad statū sue pfessiōis in quo floruit vtute fidei p̄clare qñ q̄rēti dño a discipulis. Quē dicāt homines esse filiū hois. Respōdit Petr⁹. Tu es xps filius dei viui. In quo ois articuli fidei virtualiter ptinētur ideo bñdixit illi dns dicēs. Benedictus es Symō ⁊c. Quito q̄tū ad statū glorificationis in q̄ floruit virtute pteplationis excelse q̄ facit amare celestia. Iō illoruz amore allectus dicit. Dne bonū est nos hic esse Mat. 17. Ꝛ homines carnales ⁊ alales q ne

sciãt amare ⁊ desiderare nisi tpralia ⁊ carnalia ad modũ fabriciãtiũ contraria appetentiũ sicut filij ysrael mãna fastidiẽtiuꝫ numeri ⁊.ca. Sexto quãtum ad statum passionis xpi In qua prima hora plus debito de se cõfidẽs dicit. Etiã si oportuerit me mori tecũ nõ te negabo. In secũda plꝰ debito presumẽs ꝓhibẽte dño abscidit auriculã seruo illi. Et in 3ª. fuit cũ ceteris fugiens. In quarta in trina negatiõe xpi corruens. Sed in sexta ad aspectum dñi vere penitẽs qꝛ egressus foras flevit amare luce. ꝛꝛ. ꝯ hoies in malitia obduratos. De qbus dicit. Cor durũ male se habebit in nouissimo In ezechiele. q̃ sunt duri ⁊ indomabili corde. Septimo quãtum ad statum resurrectionis in quo primo inuẽtus est cum summa diligentia q̃ cucurrit cũ solo io. ad monumẽtũ ⁊ in illud introiuit. Secundo receptus est ad gsam q̃ angelus dixit mulieribus. Ite dicite discipulis eius ⁊ ꝟ Petro. vbi Bre. petrũ vocat ex noie ne desperet ex negatione ne ab illorũ cõsortio vel pp lapsum se putaret exclusum. Tertio singulariter visitatus dñica pñtia. vñ dicitur in luc. Quod erãt dicentes vi. quod surrexit dominus vere ⁊ apparuit symoni. Quarto plenus cõfidentia q̃ videns dñm posuit se ad mare ⁊c. Octauoquãtũ ad statũ sue vnctiõis spũs sancti in pẽn. vbi primo fuit confirmatus ne postea peccaret mortalr vñ q̃ꝓ us vnus mulieris voce pcussus dum mori timuit vitam negauit. postea vires principum celsus sprevit vt ait Bre. secũdo dotatus preconijs in predicatione quia vna die tria milia conuertit. vt dicitur in acti.

Tertio dotaꝰ linguis ⁊ interptatõe scripturarum: qꝛ loquebantur variis linguis apostoli ⁊c. Quarto decoratus miraculis. in infirmorum curatione. q̃ ad vmbrã illius sanabantur infirmi in act. De istis duobus aperte dicitur. Non fi quãtũ ad statũ sue psonalis passiõis q̃ misit herodes manus vt affligeret quosdã de ecclesia. In quo statu fuit per angelum diuino auxilio liberatus. licet ꝓpter hoc a predicatione non cessauerit vt in acti. Xo quãtum ad statum prime consultationis ecclesie in quo fuit symbolus articulorum fidei per xi. apostolos compilatus vbi floruit virtute sapientie. qꝛ primus articulus de diuinitate in quo omnes alij continentur dicitur posuisse. Undecimo quantum ad statum sue inthronizationis i quo floruit auctoritate suprema: cum antiochie principis filium. iz. annis tã mortuũ suscitauit: qua de cã inthronizatus a populo tũc prio publice auctoritatem suã exercuit quã et dñs commisit Jo. z. dicens Symõ Joãnis diligis me plꝰ hijs ⁊c.

Duodecimo quantũ ad statum sue confirmationis vel consumationis in quo floruit coronatus martyrio simul cuꝫ paulo apostolo postquã per neronẽ per epistolã pylati ad claudiũ de morte ac resurrectione xpi certum reddiderunt postq̃ symonẽ magũ decem tauerunt. pp qd egressa sinla ꝺ decapitatione pauli pp eius nobilitateꝫ ⁊ de crucifixione ꝟ Petri cũ ingenti compassione salutantes se diuisi sunt ab inuicẽ vt patet in epistola dio. ad tytũ ⁊c. Secũdo daẽ intelligi laus secũdi aplipauli. Eum sequitur Joannes. i. euangelista per quez daẽ intelligi paulus pp cadẽ ecclie priuilegia que participant. Et primum priuilegiuꝫ fuit matris dñi. qꝛ sient fuit in cruce cõmissa Joanni ad custodiendum. Sic paulo ad predicandum cõtra sabellianos qui asserebant fortuitu reperisse puulũ. vñ ad galatas. 4º. ait factum ex muliere ⁊c. Et Ro. pº factus ex semine dꝺ secundum carnem ⁊c. Secunduz priuilegium est. De verbi incarnatione qꝛ sicut Joãni dormiẽti fuit hoc mysterium reuelatũ in sinu xpi singulariterita vt diceret verbum caro factum est ⁊c. Ita. paulo xpm psequẽtiui. diceret ad ephesi. Qui cuꝫ in forma dei esset nõ rapinã arbitratus est ⁊c. Tertiuꝫ priuilegiũ est de virginitate purissima. q̃ si cut Joannes. sic paulus dicitur fuisse virgo purissimus. vnde cuꝫ loqueretur de statu coniugali vidualı ⁊ virginali dixit. vo tu coniugati vidualı ⁊ virginali dixit. volo autem omnes homines esse sicut meipsum. Quartum priuilegium est De incorruptibilitate. qꝛ sicut venenum non potuerat nocere beato Joanni pp abundãtiã puritatis. Sic nec btõ paulo: vt ps i actibꝰ ⁊c. Quintũ priuilegium est de doctrina. qꝛ sic ecclesia plus fuit illuminata doctrina per ioannem q̃ per aliquẽ q̃ viderunt xpm. Sic per paulum ideo dicit doctor gentium in fide ⁊c. Sextum priuilegiũ est de reuelatione diuina. Sicut. n. ioanni status totius ecclesie fuit reuelatus q̃ fuit in insula pathmos spiritu illuminatus. Sic paulus vidit ⁊ audiuit archana que non licet homini loqui q̃ fuit raptus vt patet ad cor. ⁊c. Septimũ priuilegium fuit de eleuatione in celum. qꝛ sicut ioãnes fuit sublimatus in celũ: vt patet in apoc. vt videret magnalia dei. Sic paulus fuit vsqꝫ ad celũ empyreũ qꝺ est supra firmamẽtũ eleuatꝰ vtps ibidẽ. Octauũ priuilegiũ est de visione nuda diuinitatis qꝛ sicut putatur ioãnes vidisse diuinã eẽntiã q̃ fuit et verbi incarnatio reuelata tũc enim necessario vidit verbũ in quo ẽ oĩs plenitudo diuinitatis. alioquin incarnationem eius cognoscere non potuisset. Sic btũs paulus secunduz doctrinã bti Aug. in raptu vidit diuinã essentiã. Nonuz priuilegiũ est de familiaritate xpi. qꝛ sicut btũs Jo. fuit singulariter familiaris in vita Sic post ascensionem in pathmos pluries apparuit. Ita et paulo vt ps in acti. vnde xps post suã ascensionẽ multi discipulorum apperuisse tñ legitur sicut btõ paulo ⁊c. Decimum priuilegiũ est caritas sponsi. Quia sic btõ Jo. plus ceteris xpm videntibus locutus fuit de caritate ostendens secundum xpi doctrinã ex verbis illõ qꝺ habebat in corde. Sic btũs paulus caritatem extulit plus oĩbus ps ad cor. xpo dicens. Si linguis. hoĩum loquar ⁊ angelorꝫ ⁊c. Et ad Ro. quis nos separabit a caritate xpi ⁊c. Circa secũdam ptem thematis in quo describit eorum commẽdationẽ q̃tum ad statum ecclesie triumphantie. Cum sequitur in templũ. i. celestis patrie, de quo in ps. Dñs in templo sancto suo. Dñs in celo sedes eius. Notandum q̃ illud sequit ad horaz ordinis nonã. In illa hora nona est nonus angelorũ ordo q̃ est seraphyn ad quẽ vt creditur isti apostoli ascenderunt. Dicuntur autem nouẽ ordines angelorum nouẽ hore q̃ in ipsis secundum ordinem resplendet sol iustitie sicut in nouẽ horis varie sunt illuminationes vrait dionysius de ãgelica Jerarchia

Quod autem isti duo apostoli ascenderit ad nonã istarum horarum. i. seraphin probatur. qꝛ de quolibet ordine ceciderunt. ⁊ ideo opz secundũ ansel. vt de supremo ordine ecclesie. i. apostolorum reparetur ordo supremus eorum Ista autem hora dicitur orationis. qꝛ illi de illo ordine semp orant cantantes ⁊ dicentes sanctus sanctꝰ sanctus dominus deus sabaoth. Sic fuit yi. reuelatum. Ad illud templum nos cõducat deus ⁊ filius ꝟginis xps iesus. Amẽ.

¶ In festo ꝓmemoratiõis sci pauli apostoli Sermo primus.

Vas electiõis mihi ẽ iste vt portet nomẽ meũ coꝝ gentibus ⁊c. actuuz. 9º. ca. Quia secundũ doctrinã bti dionysii de diuinis nominibus. Omnis creatura secunduz gradum sue entitatis est quoddã receptaculũ diuine bonitatis. se per oĩa diffundentis copiose secundum vnius cuiusque capacitatem. Decirco cuꝫ ratio receptaculi sit ratio vasis omnis creatura potest dici vas bonitatis diuine. Intelligendum est tamẽ q̃ i magna ⁊ solẽni domo iueniunt quatuor genera vasorum sicut scribit apostolus 2º ad cor. 2º ca. Quia scilicet Alia sunt fictilia. Alia lignea. Alia argentea. Alia aurea. Et quia totum vniuersum est sicut vna magna domus in qua paterfamilias est dominus: vt scribitur Math. 20. Idcirco in isto vniuerso sunt quattuor genera creaturarum quasi quattuor vasorum genera que distinguit Bre. super Math. Quedam creature sunt existentes olum vt corpora inanimata. ⁊ illa sunt quasi vasa fictilia. quia tenent infimum gradum in genere creaturarum seu substantiarum sicut terra in ordine elementorum.

Q̃ uedã sunt q̃ nõ solũ sunt exites sz et

vñctes vt aralia vegetabilia ⁊ illa sūt. q. vasa lig⁹. q: sic lignū p̄ferē terr. ita t⁹ istis.

Quedam sunt que non solum sunt vi entes: sed etiam sentientes vt animalia bruta ⁊ illa sunt. q. vasa argentea. q: clari atez cognitiōis in aliquo gradu pticipāt ⁊ hec sunt p̄ciosiora oibus inanimatis ⁊ vege tabilibus ⁊ viuentibus ⁊c. Quedaz sunt que nō solū sunt viuentes sed intelligētes sicut hoīes. Et illa sunt vasa aurea. q: si cut auruz maxime pticipat colorē ⁊ lucez solis. Ita ille creature maxime imitan tur naturaz diuinitatis: cum sint ad imaginē trinitatis vt hētur gñ. p°. Et istā figurā ꝛDoyses ⁊co. 15. fecit duos cherubyn aureos vt ostenderet subtilitatē intel lectualis nature. Et ꝛz ois intellectualis natura sit. q. vas aureum. nō tamē ois talis creatura est vas electiōis. Quia taliū vasoruz quedā sunt facta ad honorē: sicut electi q sunt vasa diuie misericordie. Quedaz in ottmeliā q sunt vasa diuine ire vt reprobi: vt hētur in loco allato. Et q: in conuersione beati ꝓPauli q erat vas diuine iracundie voluit dñs trāsferre de nu mero reproborū: ad numez electorum vt esset vas diuine misericordie. Jccirco verbum propositum ananie dñs protu lit dicens vas electionis ⁊c. Ad cuius intelligentiā ē aduertendū q: scōm regu lā datā a beato Dyoni. in 3° de eccliastica ierarchia Diuina est ꝑius in se pticipa re q̄ alijs distribuere. Jsta aūt regula ꝙdrupliciter declaratur Quia scilz i ierar chia supercelesti in q̄ p'fectiones ierarthi cas ꝙs hz filius ꝑius a p̄cepit q̄ ipsas cōiter spūi scō scōm ordinē originis vt pz p beatū Aug. de 3° tabernaculo a deo.

Secūdo in ierarchia celesti in qua ordi nes superiores ꝑius pticipāt ierarthicas per fectiones a dō q̄ ipās inferioribus distri buant vt patet in libro d celesti ierarchia per totum. Tertio. in ierarchia sub ce lesti in qua ierarchia pficiēs sacm eccha risticā. q: ꝑius sumit corp⁹ diuinū q̄ ipse ce teris distribuat. Et in hoc ostendit q: nullus ꝑsumere dz diuina distribuere nisi prius didicerit ipa percipe sicut scribit btūs Dy

oni. in ecclesiastica ierarchia. Quarto in mūdi machina sibilli q: cū scōm btūm Dyoni in ārto d diuinis noib⁹ Dia cot pora celestia accipiūt claritatē a sole ⁊ pa ries opz q: talia corpa lumē solis in se pci piāt. Et sedo inferioribus pticipēt vt cōicēt. Et ideo scribitur gñ. p°. q: deus posuit stel las in firmamēto vt prius lucerēt postea il luminarent. Et secundum illam regulā sic declaratam doctor gentium in verbo proposito ore diuino dupliciter commen datur. Et primo vt in se participans diuina carismata q: vas electionis. q: vas habet rationez suscipiui proprie. secūdo vt alijs distribuens diuina preconia. q: minister p̄dicationis vt portet nomē meū coram gentibus vt quo ad primum intel ligatur quasi lucēs. Et quo ad secundū quasi illuminās. De qbus duobus indu citur in figura illud ⁊co. 16. vbi fuit precep tū summo sacerdoti vt sumeret vnū vas ⁊ impleret manna ⁊ reponeret coram dño in generationes suas. Jstud autem vas d quo nobis est ꝙ° fuit manna repletum in actu sue supernaturalis illustrationis: sed fuit coram domino repositum in generā tiones multas in actu sue predicationis q̄ ceteros ducebat ad dominum Jesuz chri stum. Quia vero sub vasis figura ꝓPau lus apostolus fuit a domino commen datus. Jccirco circa illius vasis misteriuz occurrunt. 4z. considerationes. Quaz prima est. de qua materia fuit illud vas formatum. Ubi est aduertenduz. q: ad hoc q: vas sit pciosum requiritur q: sit de bona. s. materia. s. pciosa sō ꝛMoyses fecit vasa tabernaculi de auro purissimo ⁊ etiam Salomon vasa templi vt dicitur iij. regū. istud autem vas de quo loqui mur fuit formatum secundum carnem de optima materia q: de semine patriarchā rum et quibus est xp̄s secundum corpus ⁊ singulariter de tribu Beniamin. sicut ipse testatur ad Ro. xi. c°. Que quidem tri bus habuit quattuor priuilegia inter oēs tribus Israel. Quorum primus est q: fuit de regia dignitate. Primus enim rex Israel fuit de tribu Beniamin vt habetur

p°. ꝛ. 9. ca. Secundum est q: fuit de re gia affinitate: q: reges Juda vt plurimuz accipiebāt vxores de hierusalem vt patet 3. ꝛ. 4. Et ideo dicit beatus Jeronymus Quod tribus Juda ⁊ beniamin erant cō fūcte ⁊c. Tertium est q: fuit de regia fi delitate. q: cum quattuor tribus recederēt a domo dō tempore roboaz vt dicit 3°. ꝛ. 12. sola trib⁹ beniamin ⁊ Juda adhesērūt tribui regie licet sub vno noie numerētur vnde Achymas filonites non promisit ex pte domini nisi. x. tribubus Jeroboaz eiusdē. xj. ca. Et ex hoc ꝓsecutū est quartū ꝑuilegiū. Quartum est q: euasit lapsuz idolatrie que facta fuit per Jeroboā vt di citur in eodem li. xj. ca. Ex quibus colligit beatum paulū fuisse xp̄o affinē vel cōsan guineum: q: fuerunt de duabus generatio nibus valde coniunctis. Jgnoratur tamē gradus. Intelligenduz est tamen q: in illa tribu fuerunt. s. ꝓprimo bellatores fortissimi vt habetur iudicum. secundo q̄ illa tribus oēs alias superauerat vt patet p°. ꝛ. 2°ca. fuerunt ad pugnandum cōtra Joab p̄ceteris electi. Secundo con templatores altissimi ideo dicit ꝓpheta in ps in quo agitur de donis spiritus sancti sibi beniamin i mentis excessu. vnde colligi tur cōcomitantia que est inter militiam ⁊ sapientiā. Et illas duas conditiones ha buit in se substantialiter ille gloriosus apo stolus. Quia fuit primo pro fide xp̄i pu gnator fidelissimus. vnde cuz agabus pro pheta ligasset scipsuz zona pauli dixit act. xj. vir cuius zona hec est ⁊c. Ipse vero re spondit strenue q: non soluz ligari ꝛz etiā mori paratus erat pro nomine dñi nostri iesu xp̄i ⁊ detinentibus illum ne iret non acquieuerat ⁊c. Tertio fuit cōtemplator altissimus iugiter habitans in celis. vñ dicit ad philip. 3°. Nostra autem conuer satio in celis est Jdeo conuenit sibi illa be nedictio que data fuit beniamin gñ. 49. Beniamin lupus rapax mane rapiet prā dam ⁊ ad vesperaz diuidet escas. q: in pu cipio sue etatis ecclesiam persequebatur ⁊ in fine ipsa reficiebat: vt exponit Aug. ⁊c. De illa tribu fuerūt primi martyres eccle sie. s. Jnnocentes quos ploratus Rachel dicitur ꝛMatth. 2° secundum viam expositionem beati Jero. vnde ex hijs omnibus patet. Quod illud vas fuerit de optima materia formatum.

Secunda cōsideratio est. Sub quo ar tifice fuit illud vas formatum. Et dicitur cōmuniter. ⁊ verum est q: pciosum vas excellenti artifici appropriatur. Artifex cu ius doctrina illō vas fuit formatū fuit san ctissimus. s. ille Gamaliel qui erat protec tor apostolorum in synagoga vt habetur in actu. Ad cuius pedes fuit eruditus pau lus de lege diuina: vt ipse protestatur act. 22. Intelligendum tamen est q: in illa felici. s. scola. s. Gamalielis fuerūt instruc ti quattuor pclari doctores noui testa menti. Quorum primum fuit euangelice legis specialissimus testificator. s. beatus stephanus protomartyr qui dicitur pauli fuisse germanus consanguineus qui cuz eo in illa scola nutritus fuit. Et quia a lege discesserat ab eo persecutus est. Sed tamē ipse paulus dicitur beati stephani precib⁹ misericordiam consecutus vt dicit beatus Aug. Quod beatus stephanus illum quē habuit in terris persecutorem in celis me ruit habere consortem ⁊c. Secundus fuit euangelice legis purissimus obser uator. s. sanctus ab⁹ qui vixit in virgini tate ⁊ nutritus cum paulo vt legimus de iuuentute beati pauli teste Gamalicle.

Tertius fuit legis euangelice animosus emulator. s. beatus nichodemus qui venie bat ad iesum nocte. vnde cum iesum defen deret secundum legem fuit blasphematus in Joanne. Quartus fuit legis euan gelice vniuersalissimus predicator qui pau lus ceterorum apostolorum predicatio fu it quasi particularis in regionibus forte cis distributis. sicut testatur Crisostomus de laudibus pauli. Intelligendum est ta men q: illa benedicta scola habuit vnam conditionem excellētes pp quam mire fru ctificauit. s. legem ⁊ regulam puritatis. bea tus enim stephanus propter venustatem siue honestatis fuit factus multitudus pe latus. vt dicit act. primo. Et sanctus ab

vas fuit virgo integerrimus. Et apostolus paulus dicitur fuisse purissimus virgo. Et de nichodemo creditur verisimiliter ad ostendendum q̄ virtus castigatis ē illa que maxime fructificat in sapia vnde salomon dicitur ecclesiastict q̄ voluit se separare a voluptatibus carnis vt suū animam transferret ad sapientiam.

3ª ꝓl. Tertia consideratio est. Ad quā formā illud vas fuit figuratum. vasa aūt postq̄ fabricata sunt in grosso solent diuersimode figurari secundū voluntatem artificis.

Intelligendū est tamen q̄ tempore xp̄i. fuerunt quattuor religiones t synagoge sub quibus regulabantur viri diuersimode religiosi. Et prima fuit herodianorum qui insistebant diuine scripture auctoritati dicentes herodē esse xp̄m pro eo q̄ regnauit eo tempore quo Daniel prophetauit xp̄m esse. s. venturum. Secunda fuit saduccorum qui insistebant austeritati vnde propter rigorem penitentie fuerunt sic vocati sm magistrū historia⁹. Tertia fuit eorum qui insistebant paupertati vnde nihil possidebāt vt dicit ideꝫ magister.

Quarta fuit phariseoꝝ qui insistebant sanctitati vnde portabant in fronte eleoꝝ legem scriptā diuinorum preceptorum t in brachio vt recordarentur eorum semper t illud vocabatur phylacteria t in fimbriis ponebant aculeos quibus stimularē tur ad prosequendum diuina mandata dicente dño in euāgelio. Dilatāt fymbrias suas ꝛc. Et de illorum religione fuit sanctus paulus postq̄ fuit nutritus in scola predicta vt ipse testat ad philip. 3º. Bz attendendum est q̄ oēs alij ordines errabant in fide. q: scilicet ꝑmo herodiani ponebant xp̄m vnum tyrannū contra testimonia oium ꝓphetarum. Secūdo Saducei negabant resurrectionē vt dicitur in euangelio. Tertio Essey ponebant q̄ oē iuramentum erat periurium secundū Josephum. Quarto pharisei confitebant totam legem veteris testamenti. Et ꝺ̄ beatus paulus sicut bone indolis adolescens istam religionem tanq̄ meliorem elegit: alioquin si ista secta fuisset erronea nunq̄ apostolus vixisset post sui cōuersionē pharisceus sum t filius phariseorum act. 23. tūc peccasset notabiliter in confitendo hereſis Et ideo q: nunq̄ a fide discesserat adhuc vas electionis erat ꝛc.

Quarta consideratio est. Qualiter illud vas fuit confractum. Contingit enim quandoq̄ q̄ postq̄ vas erit bene formatum ab artifice confringatur a seipso si cadat ab alto. Ita si illud vas a gamalicle fuit optime formatum t depuratum t depictum: q: fuit preceteris sapientie sublimatum. fuit a seipso cofractum dicente eo ad galat. p°. proficiebā i iudayſmo preceteris. 4ª ꝓl.

Intelligendum est tamen q̄ quattuor fuerunt euersiones que illud vas impulerunt ad casum. Et primo fuit sui magistri contumacia effrenata licet enim videret q̄ suus magister gamaliel xp̄i discipulos defenderet vt habetur in act. non solum assentiret: sed etiam ad oppositum in ceteris discipulis gamalielis in xp̄m credentibus t sua bonitate t humilitate t ipso residente ex sua sublimitate ceteros contēpnebat.

Secunda fuit sui ipsius presumptio indebita sicut enim omnes homines errant eo q̄ oia scire existimant. t ideo veritatem inquirere contēnunt: sicut ille cernens qō alios in sapientia excedebat ad veritatem fidei xp̄iane in prophetijs contenta aspicere nō dignabatur. Tertia fuit ipsius status immoderata reputatio. Sunt enim alij qui qui se tantum reputant q̄ non credūt aliquem defectum in se cadere posse. Ita iste religionem phariseorum quam susceperat ita certissimam putabat q̄ existimabat ipsam non posse errare: nec se in ipsa perseuerando in defectum posse cadere. Et q: videbat q̄ illa religio communiter in christum non credebat. Ideirco credere renuebat. Quarta fuit sue doctrine dilectio inordinata quia sicut aliqui suam doctrinā ita inordinate diligūt q̄ nihil aliud audire volūt. t ex hoc sponte errant. Ita iste doctrinam iudaicam dilexit quod propter nimium eius zelum errauit. vnde dicit ad galat. p°. Abundantius quidem emulator existens paternarū mearū traditionū ꝛc.

5ª ꝓl. Quinta cōsideratio est. Qualiter istud vas fuit reparatum. Quando enim preciosa vasa fracta sunt solent cum diligentia reparari. Istius autem reparatio facta fuit in sua conuersione act. 9. In qua q̄dem conuersione notantur septem actus: quos deus conuenienter in peccatorum cōuersione vult q̄ ostendat. Quorum primum est. q̄ se peccatorem totaliter cognoscebat delicta intendendo t cōsiderando. Et ideo dicitur q̄ circumfulsit eum lux de celo ꝛc. Secundus est q̄ peccator paueſcat confitendo non solum penam quam propter peccata meruit: sed etiam quantaꝫ gloriam amisit. Et ideo sequitur q̄ in terra fuit. s. prostratus tremēs ac stupens act. 9° c°. Tertius est q̄ peccator penam eternam timeat. t ideo ibi sequitur. Saule saule quid me persequeris ꝛc. Quartus est q̄ peccator confortetur ne desperet Et ideo christus sibi apparuit vt ibidem dicitur. Quintus est q̄ peccator cito penitcat. Et ideo ibi dicit. Dñe quid vis me facere. Sextus est vt peccator erudiatur vt se custodire sciat t operari. Et ideo sequitur surge t vade in ciuitatem t ibi dicetur tibi quid te oporteat facere ꝛc.

Septimus est q̄ peccator excedetur ne mala aspiciat. Et ideo dicitur ibi. Surrexit autem saulus de terra apertisq̄ oculis nichil videbat. s. corruptibilis a mundo secundum illud quod scribitur ad hy 2°.

Siquis se mundauerit ab istis erit vas sanctificatum in nomine domini ꝛc.

6ª ꝓl. Sexta consideratio est. Qualiter illud vas fuerit purificatum. Oportet enim vas postq̄ reparatū fuerit purificari. Ita postq̄ vas electionis fuit reparatum in sua conuersione decuit vt purificaretur in baptismi regeneratione. Bn qua fuerunt quattuor miracula perpetrata. Et p̄mum fuit diuina reuelatio q: xp̄s apparuit ananie t apparuit sibi mysterium per reuelationem actuum. nono capi° Secundum fuit oculorum apertio: q: vt imposuit manum statim squame ceciderunt t lumen recepit. Tertium fuit sancti spiritus infusio: q: ibi dixit ananias dominus misit me vt lumen recipias t implearis spiritu sancto. Quartum fuit peccatorum suorum plenaria remissio q: in baptismo flumine omnia peccata diluuntur vt testatur ꝑetrus act. 2°. Istam autem indulgentiā cōsecutus est quadruplici ratione. Quarum prima fuit. quia mala operabatur ignorans vnde dicit p°. thi. Ideo misericordiam consecutus sum. quia ignorans feci in incredulitate mea. Secunda fuit: quia bonum persequebatur quasi pro bono zelans. s. pro legis obseruatione. vnde dicebat act. xvi. ca. Existimabā me aduersum nomen iesu agere debere. Tertia fuit. quia christus talem manifestauit veritatem sue fidei. vnde dicebat discipulis quis persequebatur nos ante. nunc autem euangelizat ad galat. p°.

Quarta fuit quia christus in eo abūdantius sue clementie bonitatem manifestauit. vnde dicitur ad thi. p°. Ideo misericordiam consecutus sum vt in me ostenderet christus omnem patientiam ad informationem eorum qui credituri sunt illi ꝛc. Intelligendum est tamen quod circa eius baptismum notantur duo veritates. Quarum ꝑma fuit compunctio carnis. q: stetit tribus diebus sine cibo t potu ꝛc. Secunda fuit oratio deuota dicente domino de eo. Ecce enim orat vt pro ipso sic emendato dicatur illud prouer. 25. Auser rubiginē de argento t egredietur vas purissimum ꝛc.

Septima cōsideratio ē. Qualiter illud vas fuit ꝓbatū. Sic. n. vasa ꝑciosa: postq̄ fuerint purgata p ignē. Ita vas electionis fuit ꝓbatū in multiplici camino tribulationis secūdā q̄ christus ei ꝓmisit act. 9° Ego enim ostendam ei quanta oportet eum pro nomine meo pati. Intelligendum est tamen q̄ ille apostolus fuit quadruplicter examinatus. Et primo vinculis t carceribus. Sicut enim alios alligauerat t carceri mancipauerat. Ita fuit multipliciter carceratus captus vinculatus t compeditus. vt patet in act. ꝛc. Secundo plagis verberibus: quia sic alios cedebat t flagellauerat. ita ipse fuit

vij ꝓl.

dus fuit virgo integerrimus. Et apostolus paulus dicitur fuisse purissimus vir ℣. Et de nicholaimo credit verisimiliter ad ostendendum q̄ virtus castigatis & illa que maxime fractificat in sapia vnde salomon dicitur ecclesiastici q̄ voluit se separare a voluptatibus carnis vt suū animum transferret ad sapientiam.

3ª ꝑs. Tertia consideratio est. Ad quā formā illud vas fuit figuratum. vasa aūt postq̄ fabricata sunt in grosso solent diuersimode figurari secundū voluntatem artificis.

Intelligendū est tamen q̄ tempore xp̄i. fuerunt quattuor religiones & synagoge sub quibus regulabantur viri diuersimode religiosi. Et prima fuit herodianorum qui insistebant diuine scripture auctoritati dicentes herodē esse xp̄m pro eo q̄ regnauit eo tempore quo Daniel prophetauit xp̄m esse. f. venturum. Secunda fuit saduceorum qui insistebant austeritati vnde propter rigorem penitentie fuerunt sic vocati sm magistrū hystoria℞. Tertia fuit eorum qui insistebant paupertati vnde nihil possidebāt vt dicit idē magister.

Quarta fuit phariseoꝝ qui insistebant sanctitati vnde portabant in fronte cseoꝝ legem scriptā diuinorum preceptorum & in brachio vt recordarentur eorum semper & illud vocabatur phylacteria & in fimbriis ponebant aculeos quibus stimularētur ad prosequendū diuina mandata dicente dño in euāgelio. Dilatāt fymbrias suas ℟. Et de illorum religione fuit sanctus paulus postq̄ fuit nutritus in scola predicta vt ipse tetigit ad philip.3º Sꝫ attendendum est q̄ oēs alii ordines errabant in fide. q: scilicet ꝑmo herodiani ponebant xp̄m vnum tyrannū contra tenit monta alium ꝓphetarum. Secūdo Saduccei negabant resurrectionē vt dicitur in euangelio. Tertio Essey ponebant q̄ oē iuramentum erat periurium secundū Josephum. Quarto pharisei confitebant totam legem veteris testamenti. Et iō beatus paulus sicut bone indolis adolescens istam religionem tanq̄ meliorem elegit: alioquin si ista secta fuisset erronea nunq̄ apostolus diuisset post suā cōuersionē phariseus sum & filius phariseorum act.23. tūc peccasset notabiliter in confitendo hereſiz Et ideo q̄ nunq̄ a fide discesserat adhuc vas electionis erat ℟.

4ª ꝑs. Quarta consideratio est. Qualiter illud vas fuit confractum. Contingit enim quandoqz q̄ postq̄ vas erit bene formatum ab artifice confringatur a seipso si cadat ab alto. Ita si illud vas a gamaliele fuit optime formatum & depuratum & depictum: quoq: fuit peccteris sapientie sublimatum. fuit a seipso cofractum dicente eo ad galat.p° proficiebā i iudayſmo preceteris.

Intelligendum est tamen q̄ quattuor fuerunt cuersiones que illud vas impulerunt ad casum. Et primo fuit sui magistri contumacia effrenata licet enim videret q̄ suus magister gamaliel xp̄i discipulos defenderet vt habetur in act. non solum assentiret: sed etiam ad oppositum in ceteris discipulis gamalielis in xp̄m credentibus & sua bonitate & humilitate & ipso residente ex sua sublimitate ceteros contēpnebat.

Secunda fuit sui ipsius psumptio indebita sicut enim omnes homines errant eo q̄ oia scire estimant. & ideo veritatem inquirere contēnunt sicut ille cernens q̄ alios in sapientia excedebat ad veritatem fidei xp̄iane in propheticis contenta aspicere nō dignabatur. Tertia fuit ipsius status immoderata reputatio. Sunt enim alii qui qui se tantum reputant q̄ non credūt aliquem defectum in se cadere posse. Ita ille religionem phariseorum quam susceperat ita certissimam putabat q̄ estimabat ipsam non posse errare nec se in ipsa p̄ seuerando in defectum posse cadere. Et q: videbat q̄ illa religio communiter in christum non credebat. Ideirco credere renuebat. Quarta fuit sue doctrine dilectio inordinata quia sicut aliqui suam doctrinā ita inordinate diligūt q̄ nihil aliud audire volūt. & ex hoc sponte errant. Ita iste doctrinam iudaicam dilexit quod propter nimium eius zelum erravit. vnde dicit ad galat.p°. Abundantius quidem emulator existens paternarū mearū traditionū ℟.

5ª ꝑs. Quinta cōsideratio est. Qualiter illud vas fuit reparatum. Quando enim preciosa vasa fracta sunt solent cum diligentia reparari. Iste autem reparatio facta fuit in sua conuersione act. 9. In qua quidem conuersione notantur septem actus: quos deus conuenienter in peccatorum cōuersione vult q̄ ostendat. Quorum primum est. q̄ se peccatorem totaliter cognoscebat delicta intendendo & cōsiderando. Et ideo dicitur q̄ circumfulsit eum lux de celo ℟. Secundus est q̄ peccator pauescat confitendo non solum penam quam propter peccata meruit: sed etiam quantam gloriam amisit. Et ideo sequitur q̄ in terra fuit. f. prostratus tremēs ac stupens act. 9º c°. Tertius est q̄ peccator penam eternam timeat. & ideo ibi sequitur. Saule saule quid me persequeris ℟. Quartus est q̄ peccator confortetur ne desperet Et ideo christus sibi apparuit vt fortem dicitur. Quintus est q̄ peccator cito penitcat. Et ideo ibi dicit. Dñe quid vis me facere. Sextus est vt peccator eruditur vt se custodire sciat & operari. Et ideo sequitur surge & vade in ciuitatem & ibi dicetur tibi quid te oporteat facere ℟.

Septimus est q̄ peccator exceditur ne mala aspiciat. Et ideo dicitur ibi. Surrexit autem saulus de terra apertisqz oculis nihil videbat. f. corruptibilis a mundo secundum illud quod scribitur ad ihy 2º.

Siquis se mundauerit ab istis erit vas sanctificatum in nomine domini ℟.

6ª ꝑs. Sexta consideratio est. Qualiter illud vas fuerit purificatum. Oportet enim vas postq̄ reparatū fuerit purificari. Ita postq̄ vas electionis fuit reparatum in sua conuersione decuit vt purificaretur in baptismi regeneratione. In qua fuerunt quattuor miracula perpetrata. Et pm̄ fuit diuina reuelatio q: xp̄s apparuit ananie & apparuit sibi mysterium per reuelationem actuum. nono capi° Secundum fuit oculorum apertio: q: vt imposuit manum statim squame ceciderunt & lumen recepit. Tertium fuit sancti spiritus infusio: q: ibi dicit ananias dominus misit me vt lumen recipias & implearis spiritu sancto. Quartum fuit peccatorum suorum plenaria remissio q: in baptismo simul omnia peccata diluuntur vt testatur ℘etrus act.1º. Istam autem indulgentiā cōsecutus est quadruplici ratione. Quarum prima fuit. quia mala operabatur ignorans vnde dicit p°. thi. Ideo misericordiam consecutus sum. quia ignorans feci in incredulitate mea. Secunda fuit: quia bonum persequebatur quasi pro bono zelans. f. pro legis obseruatione. vnde dicebat act. xvi. ca. Existimabam me aduersum nomen iesu agere debere. Tertia fuit. quia christus talem manifestauit veritatem sue fidei. vnde dicebat discipulis quis persequebatur nos ante. nunc autem euangelizat ad galat.p°

Quarta fuit quia christus in eo abūdantius sue clementie bonitatem manifestauit. vnde dicitur ad thi.p° Ideo misericordiam consecutus sum vt in me ostenderet christus omnem patientiam ad informationem eorum qui credituri sunt illi ℟. Intelligendum est tamen quod circa eius baptismum notantur duo veritates. Quarum ꝑma fuit compunctio carnis. q: stetit tribus diebus sine cibo & potu ℟. Secunda fuit oratio deuota dicente domino de eo. Ecce enim orat vt pro ipso sic emendato dicatur illud prouer.25. Aufer rubiginē de argento & egredietur vas purissimum ℟.

vij ꝑs. Septima cōsideratio ē. Qualiter illud vas fuit ꝓbatū. Sic. n. vasa ꝓciosa: postq̄ fuerint purgata p ignē. Ita vas electionis fuit ꝓbatū in multiplici camino tribulationis secūdū q̄ christus ei ꝓmisit act.4º Ego enim ostendam ei quanta oporteat eum pro nomine meo pati. Intelligendum est tamen q̄ ille apostolus fuit quadrupliciter e aminatus. Et primo vinculis & carceribus. Sicut enim alios alligauerat & carceri mancipauerat. Ita fuit multipliciter carceratus captus vinculatus & compeditus. vt patet in act. ℟.

Secundo plagis & verberibus quia sic alios cedebat & flagellauerat. ita ipse fuit

gis ecclie ⁊ quinquies plagatus: vt refert ad cor. Tertio periculis ⁊ terroribus q: sicut alios terruerat cōminando spiritus malignarum ⁊ cedis indiscipulos dñi. Ita ait in mirabilibus periculis ⁊ terroribus i terra ⁊ in mari vt ibidem dicitur.

Quarto mortis dānationibus quia sicut ipse ecclesiam deuastabat. ⁊ ipso faciente fuit sanctus stephanus oppressus lapidibus ita ipse fuit semel lapidatus sed virtute diuina saluatus: vt habetur act. 14. Ideo dicitur eccli. 17. vasa figuli probat fornax ⁊ homines iustos tēptatio tribulatiōis.

8ª pars. Octaua consideratio est Qualiter illud vas fuit adornatum. Nā postq̄ vasa preciosa sunt probata solent ornari lapidibus preciosis. Istud autem vas electionis fuit singulariter ornatum virtute quadruplici scilicet Primo virtute austeritatis corpis castigantis: q: in fame siti: ⁊ frigore ⁊ nuditate domino seruiebat vt dicit. p°. cor. 11° vnde 1°. cor. 9. Castigo corpus meum ⁊c.

Secundo virtute humilitatis subiicientis: q: cū esset maximus in doctrina ⁊ meritis seipsum minimum reputabat oīum aliorum. Ideo enim inquit. Ego sum minimus ⁊c. Et huic adiuncta fuit virtus paupertatis oia abnegantis. Ideo dicebat. 1. thi. 6. habentes alimenta ⁊ quibus tegamur his contenti sumus. Tertio virtute pietatis misericordie: q: tanta miseratiōe mouebatur. ad aiarū salutem. vt sicut mater eos continue parturiret dicebat. Filioli mei quos iterum parturio donec in vobis formetur xp̄s ad galat. 4°. Et q: penas sentiebat oīum et abundātia pietatis dicebat 2. cor. 11. Quis infirmatur ⁊ ego nō infirmor ⁊c. Quarto virtute charitatis ipsum ad modum arboris totaliter accensi inflāmantis. De qua dicitur Et abundantia cordis os loquitur. Ideo semp de x° loquebatur vñ dicebat ad Ro. 8. Quis me separabit a charitate xp̄i ⁊ post pauca. Certus sum q: neq; mors neq; vita ⁊c. Et quo loco colligit. q: ipse iam fuerat in gra confirmatus sicut ceteri apostoli in receptione sp̄s sancti alioquin certus non fuisset si peccare potuisset

Nona consideratio est Qualiter istud vas fuerit annumeratum. vasa enim ornata preciosis margaritis solent in thesauris regum annumerari cū ceteris. Et isto mō fuit illud vas electionis annumeratum cū preciosis ecclesie vasis eterni regis. s. aplis vnde dicit beatus Bre Quod ipse meruit thronū xii^m. possidere loquendo de illis thronis quos xp̄s. xii. apostolis promisit Luc. 22° Ista autem annumeratio ē difficilis ad intelligendum: cum sint xii. apostoli preter ipsum nisi amoueret vnus apostolus. Cum sanctus mathias aī pro iuda fuerat electus anteq̄ ille conuersus. ⁊ ideo impossibile est. nisi q: aut numerus thronor: sit multiplicatus ⁊ tūc non cēnt xii^m. xx. xx^m. Aut q: duo sint in vno throno: vt puta petrus ⁊ paulus. ⁊ tunc eadem ratione omnes. Aut q: singuli in xii thronis ⁊ tunc ita bene xx. sicut xii Et sin hoc intelligi potest quod ipse possedit thronum. xii^m. Et quilibet ō ordine apostolorum si fuissent. C. propter quattuor proprietates duodenarij numeri. Quarum prima est. Quod duodenarius numerus ē primus abundans q: primus cuius ptes aliquote reddunt plus quā suum totum ⁊ illa apostolorum perfectio fuit prima: q: redundauit in mundum inter omnes ordines sanctorum iuxta dictum dominicū. Alij laborauerunt: ⁊ vos in labores eorum introistis. Secunda est q: duodenarius numerus constat ex p°. numero perfecto bis sumpto qui est senarius sicut declarat beatus Aug. super gn. ad litteram. In quo datur intelligi q: in apostolis fuit gemināta perfectio preceptorum ⁊ consiliorum xp̄i

Tertia est q: duodenarius numerus cōstat ex ternario ⁊ quaternario super se reductos: vt quater tria. ⁊ ter quater. In quo significatur q: apostolica perfectio cōstat in tribus virtutibus theologicis ⁊ quattuor cardinalibus ⁊c. Quarta ē. Quia duodenarius numerus est primus numerus compositus ex plurib^9 numeris ita q: numerus articulatus eo q: simplex pertinet ad diuinitatem numerus autem vndenarius qui est primus compositus pertinet

ad x^m qui cōstat ex diuinitate assumpta humanitati secundum dignitatem nature create. Numerus autem duodenarius ad apostolorum dignitatem qui est immediate post christum secundum beatum dionys. ⁊ sic beatus paulus fuit in throno xii°. signato per duodenarium numerum secundum illud ad galat. 2° Qui operatus est Petro in apostolatu operatus est mihi inter gentes ⁊c.

9ª pars. X^a consideratio est. Qualiter istud vas fuit repletum. Solent enim vasa preciosa aliquibus preciosis repleri. sed nullum rationale vas in hac vita creaturis repleri potest de communi lege quia extra deum nullum eius potest quietare appetitum rationalem. Istud autem vas electionis repletum fuit singulari priuilegio quando raptum fuit vsque ad tertium celum. Et in illo raptu quattuor pocula sunt notanda. Quorum scilicet primū est. Quod in illo raptu vidit deum per essentiam sicut vident sancti in vita eterna vt docet expresse beatus Augustinus.

Secundum est de eius auditione. quia audiuit secreta inenarrabilia sicut scribitur in prealligato ca. Quia audiuit archana verba que non licet homini loqui.

Tertium est de ipsius inflammatione Quia sicut intelligentia ipsius fuit beatifice illuminata. ita eius voluntas fuit beatifice inflammata vt beatifice diligeret: sicut beatifice cernebat. ⁊ clare secundum cōmunia dicta. Cum talis dilectio talem visionem sequatur. Quartum est de ipsius memorie retentione. quia illius visionis fuit postea non immemor cum de ipso postea loqueretur vt patuit supra vnde oportebat omnium visorum in eo species remansisse depictas. Et per hoc inducitur dionysius de diuinis nominibus dicens. q: qui vidisset animam pauli vidisset totam celestem patriam secundum q: est ordinata: sicut in quodam speculo spirituali. Et quibus colligantur quattuor priuilegia fuisse in eius anima.

Quorum scilicet primum est. Quia eius anima fuerit inobfuscabiliter decorata q: intelligibilibus spēb^9 totius celestis curie assimilata sic aula in qua spicta sunt optima facta. Secundum est q: ipsa fuit immobiliter quietata: quia vnita. s. vltimo citra quod nullum humanum quiescit secundum beatum Aug. primo confessionum. Tertium est q: ipsa fuit infatigabiliter sociata: q: licet noster appetitus p aliquod bonum finitum non possit satiari tamen bonum infinitum ipsum satiat ⁊ eius capacitatem transcendit et tunc bonum habebit pro fruitionis obiecto ⁊c.

Quartum est q: fuit indubitanter certificata: q: illa que sunt fidei nostre vidit intuitiue ⁊ sic certitudinaliter cognouit: cuius omnis intuitiua notitia sit cuidentissima. Et ideirco de credibilibus certificatus dicebat 1°. thi. 1°. Scio cui credidi. ⁊ certus sum ⁊ cetera.

Undecima consideratio est. Qualiter illud vas fuit communicatum. solent enim 11ª pars. vasa postq̄ repleta sunt communicari. ⁊ ad illum finem omne vas repletur. Istud autem electionis vas fuit communicatus quadrupliciter. Primo per actum secrete reuelationis. q: illa que in celo vidicit. beatus dionys. Jeronymo reuelauit ⁊ publicauit archana. ⁊ per hoc tota vniuersalis ecclesia noticiam celestium oditum sumpsit. vnde scit dionys. de diuinis nominibus q: paulus erat communis sol sibi ⁊ Jeronymo suo magistro. imo dicit q: est sol mundi. Secundo per actus publice ēdificationis: q: infra triginta annos: vt testatur Crisō. de laudibus pauli ab occidente in oriens perueniens hispanie euangelium predicauit ⁊c. Tertio per actum sublimis descriptionis q: doctrinā fidei xp̄iane ita descripsit subtiliter vt eius documenta licet in se clara tamen difficilia ea magis apostoli reputabat vnde dicit in secunda canonica sua 3°. c2. Quod eius epistole que descripte fuerūt secundum datam ei sapientiā a deo continent aliqua difficilia intellectus. Quarto per actum exemplaris conuersationis q: in moralibus plus mouent facta q^ verba. Ideo cum nonnulli sibi detraherēt di

entes q; eius epistole graues erant ꝛ fortes. potentia autez rationis infinita ꝛ⁹ corio. dicit. Quales sumus per epistolam. verbo absentes tales inquit ꝛ presentes in facto. Intelligendum est tamen Quod in tali cōmutatione legit floruisse quatuor aculeoꝝ generibus. s. ℙrimo de montes fugādo act. xix. ca. Secundo serpentes coercēdo ibidem. 24. qñ viperam illesus excussit in ignem. Tertio egritudines sanando per ꝓsonales manuuz ipositionem ōm. egritudinē sanabāt: vt ibidem dicit. Quarto mortuos suscitando. q; dū sermonem protraheret mortuum suscitauit sibi oblatū act. xx. Ideo dicit ad Ro. xv. Non audeo dicere aliquid coruz que per me nō efficit xp̄s in virtute signoꝝ ꝛ prodigiorum que ipse btūs paulus apostolus fecit.

ptij. 9ti Duodecima consideratio est Qualiter illud vas fuit oblatum. Solent enim vasa preciosa offerri magnis. principibus in aliquo repositorio vnde extrahuntur. eleuato operculo eius. Et per illum moduz fuit vas electiōis ab ecclesia militāte oblatum xp̄o in sua decollatione capite eleuato tanq̄ operculo corporis quod erat repositorium illiusvasis quo ad animā In illa autez oblatione narrat. b. dion. quatuor notabilia in epistola ad titum de trāsitu apostolorum. Quorum primuz est de ipsorum separatione. Quando enim separati fuerunt in biuio vt ℙetrus ducerēt ad crucem que erat pena ignobiliū. ꝛ paulus ad decollationem. q; erat nobilis dixit q; ligauerunt colūnas mundi ꝛ data sibi mutuo pace dixit petro paulus. pax tibi fundamentum ecclesiarum ꝛ pastoꝝ ouiuz xp̄i. Et petrus ad paulum dixit vade in pace predicator bonorum ꝛ meditatio salutiferorum. Et cum seperassent eos. Ego inquit dion. sccutus sum magistrum meum paulum ꝛc. Secundum notabile est de pauli decollatione. Quando enim fuit decollatus caput eius dominum iesum clara voce expressit vt ibidem habetur. dicit tamen cōmuniter q; illa expressio fuit trina. ꝛ q; caput tres saltus fecit cum trina ex pressione ꝛ in quolibet loco ortus fuit vnus fons ꝛc. Tertium notabile est de eius appitione. q; eadē hora vidit dion. vt ipse refert ambos apostolos vrbem ingredientes coronatos manu ad manum cum in gēti lumine ꝛ gloria. ꝛ beatus paulus apparēs neroni sicut promisit exterruit eum terribiliter. Quartum notabile fuit de pauli capitis reuelatione q; prosectum in fossa fuerat ꝛ ideo non repertuz sed cum rex precepisset foueam purgari fuit in agrum proiectum cum aliis purgamentis: ꝛ quidam pastor ponens superbaculum suum uidebat cunctis noctibus lumen super illud descendere ꝛ nunciauit patriarche cum clericis ꝛ dicentibus omnibus caput est pauli tūc portabant illud iungere corpori suo quod patriarcha prohibuit credens alicuius alterius martyris esse tanto corpori coniungere. Sed posuerunt caput ad pedes. ꝛ tunc per miraculum caput fuit collo coniunctum. De illo autem felici trāsitu loquebatur ad ihi. 4°. Tempus iuce resolutionis instat ꝛc.

Decima tertia cōsideratio est. In quo xiij loco fuit illud vas electiōis repositum. solent enim preciosa vasa postquā sunt oblata principibus reponi in eorum thesauris ꝛ quanto preciosiora in locis reponuntur dignioribus. Et ideo q; illud vas inter cetera vasa militantis ecclesie fuit preciosissimum. Ideo fuit vt creditur in ordine seraphyn repositum. Cuius sunt quattuor signa scilicet ℙrimum est puritas sincerra. Secundum est claritas serena. Tertium est viuacitas motiua. Quartuz est charitas inflammatiua. Que omnes sunt seraphyn proprietates: vt dicitur. 7. celestis Jerarchie. Et illa in ipso perfecte floruerūt: vt patet manifeste in epistolis suis vt ei conueniat quod scribitur ecclesiastici. 43. Vasa castrorum in excelsis collocantur. Quod etiam nobis concedat christus iesus Amen.

¶ Jn festo sancte marie magdalene Sermo primus.

Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea in eternum ꝛc. Luce xj. ca. Jn hoc verbo ad laudem marie magdalene duo proponuntur in verbis propositis. ℙrimo vita contemplatiua qua floruit in hac vita. ibi maria optimaz ꝛc. K que vita contemplatiua melior est q; activa secundum Aug. quia illa vacat circa deum ista circa proximum. de qua vita cōtemplatiua scribitur in Joāne q; christus orans pro resuscitatione lazari eleuatis oculis suspexit in celum. vnde nihil aliud est vita contemplatiua q; ad celum oculorum eleuatio. Secundo ponitur vita beatifica qua floruit in patria ibi. Non auferetur ab ea. que vita est immortalis ꝛ incorruptibilis. q; ibi mors vltra non erit. q; prima abierunt. Circa solēnitatem huius dñe occurrūt septē considerationes.

p°. 9ti° Quarū scilicet prima ē de eius naturali propagatione. Circa quam est sciendu Quod ipsa fuit de tribu Juda. vnde refert hystoria vite sue q; ipsa fuit de genere regali. Sola enim tribus Juda erat tribus regalis: vt patet in veteri testamento. Que tribus fuit dotata quadruplici priuilegio inter alia. que quidem priuilegia cōueniunt beate marie magdalene. ℙrimū fuit q; christus fuit de ea natus Matth. i. Judas ponitur in quarto gradu generationis cum dicitur. Jacob genuit Judam ꝛ fratres eius in trāsmigratiōe babylonis. Sic xp̄s p fidē natus fuit in mēte illius domine: quando cum per fidem cognouit p⁹ ꝛ cum cognouit in ciuitate eius super ocēs mulieres. quas conuertit predicando cum martha sorore sua. vnde ad litteram cādē confessionem fecerunt quam petrus: cum christus interrogaret. Credis hoc. s. q; ego sum resurrectio ꝛ vita. Respondit pro se ꝛ sorore sua sicut beatus ℙetrus pro se ꝛ apostolis suis. Ego credidi q; tu es christus filius dei viui. vnde primo fuit confessa veram christi humanitatem contra illos hereticos qui dixerunt xp̄m suscepisse carnez fantasticam vt faciunt angeli cum apparent. Cum tamen fuerit prophetatum xp̄s nasci de semine dd secundum carnem.

Secundo fuit confessa equalem cum patre deitatem dicens filius dei viui qui est deus sicut filius hominis est homo. contra arium qui dixit filiuz minorem patre.

Tertio fuit confessa mundi redemptorem ꝛ saluatoreꝝ quando dicit qui in hūc mundum venisti contra illos qui dicunt nos posse saluari propriis meritis. de qua confessione in ps. Confessio eius super celum ꝛ terram quia ecclesia tam militās q; triumphans confitet has tres veritates.

Secundū priuilegium est q; ex ea reges eligebantur. officium enim regis proprium est defensare. Sic illa domina fuit ꝛ est defensatrix contra diabolum ad confidendū de diuina misericordia. imo p eo q; xp̄us eiecit de ea. 7. demonia est nobis confidendum de venia peccatorum. ꝛ ob hoc xp̄us fuit ei familiaris vt suo exemplo peccatores non desperent de venia. Ideo suo modo est in aduocata eligenda pro peccatoribus sicut regia pro pauperibus apud regē intercedit. Tertium priuilegium est q; eius sors fuit in parte australi. Iosue. xv. q; pars est secundior propter solis p̄sentiā. Sic magdalena post conuersionē suam fuit in operib⁹ virtuosis feruentissima xp̄z semper vel frequenter sequēdo ꝛ sibi de bonis suis ministrādo Luce. 8. Mulieres aliquę que erāt curate ab spiritib⁹ immūdis eū sequebant. s. maria magdalena ꝛ Joāna ꝛ multe alie. ꝛ ministrabat ei de facultatibus suis: ꝛ tandem propter xp̄o oia vendidit ꝛ ad pedes apostolorum posuit. vñ potuit dicere sic ꝛ petrus. Ecce nos reliquimus oia ꝛ secuti sumus ꝛc. Quartum priuilegium est Qd ciuitas hierusalē sibi in sortem accidit que erat ciuitas regalis. interpretatur autem visio pacis in qua fuit recepta maria magdalena ad quā vidit eam ascendere cum choris angelorum martha tecū infirma.

Secunda consideratio est de sua con- 23 9ti° uersione Vbi quattuor declarantur ad p fectam conuersionem seu contritionem requisita. Et primū fuit vereconditia sue cōfusio. Secūda fuit in ea dolor ꝛ cōtritio

Tertia fuit in ea deuota supplicatio. 25

Quarta fuit in ea operis satisfactio.

Primo fuit in ea verecunda confusio Ideo stans secus retro pedes ihū lachrymis ꝛc. Nō reputet eū in facie, de q dicit ezech 9°. Deus meus cōfundor erubescoeleuare faciem meā ad ꝛc. Certe decet pulsū homo confundi cōsā deo ꝛ angelis de peccatis & cōsā hōibus. Secūdo fuit dolor ꝛ cōtritio. Doluit enim tā q; mentem fedauit & mortem incurrit tū q; deteriorē ancillā sē fecit tū q; deū offendit. de qua contritione dicitur & cepit rigare pedes eius ꝛc habūdantia lachrymarum signū contritionis fuit. de qua contritione habetur in ps. Cor contritū ꝛ humiliatum ꝛc.

Tertio deuota supplicatio fuit: nec dō orans misericordiā cōsecutus. hec supplicatio patet in osculo. Quarto operis satisfactio: q; non sufficit orare nisi hō opere satisfaciat. sicut non sufficit alicui reconciliari nisi satisfaciat de dāno dato. ꝛ ideo vnguento vngebat pedes ꝛ tergebat. Tergere enim secundum Bre. est pauperibus pie subuenire. ita q; in quattuor in quibus peccat consuetū deum offendere ipsa sanifecit. Quia p° offendit in vanis aspectibus propter quod lachrymabātur. Secūdo i cumulū crinibus. Jō capillis tergebat pedes ihū. Tertio in ⁊bis turpibus. ideo osculabatur. Quarto in vagis discursibus. Jdeo secus pedes dñi sedebat cupide audiens verbum illius. Et p̄o omnibus istis tamen vocatur Maria. i. amarū mare. q; in tantum fuit amaricata vt peccata quantuz ad penam ꝛ culpam fuerunt ei indulta. vnde xp̄s ei dixit. Remittuntur tibi peccata tua.

3ª ꝓ. Tertia cōsideratio est de dilectione ipsius ad xp̄m. vbi ostendit se diligere xp̄m in quattuor gradibus dilectionis. Quorum p̄imum est fugere omnem offensam dilecti iuxta illud ps. qui diligitis deum odite malum. sic ꝛ ipsa post conuersionez suam odiuit omne malum. sic q; creditur q; iamquaz peccasset mortalr. In cuius signū xp̄s dixit ei. vade ꝛ amplius noli peccare. Secundus est compati dilecto in casu necessitatis. sic ꝛ ipsa secuta est christū tempore passionis vna cum christi matre ꝛ sororibus matris christi ꝛc. Tertius est laudes dilecti predicare. Sic ꝛ ipsa seminauit verbi semina in toto regno marsilie vnde conuertit principez marsilie qui vxorem suscitauit a mortuo: propter quod fere totam prouinciam ad fidem christi conuertit. Nota historiam ꝛc. Quartus est desiderare honorem dilecti ꝛ gloriam. Sicut ipsa desiderauit gloriā resurrectionis christi, propter quod recedentibus discipulis non recedebat. sed amore eius succensa ardebat desiderio secundum Bre. propter eius nimium amorem primo sibi apparuit. de quo desiderio scribitur in ps. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum ꝛc.

4ª ꝓ. Quarta consideratio est de dilectione christi ad eam quod patuit in excusatione quadruplici. Quarum primo ad marthaz quando accusauit eam de ociositate quando dixit. Domine, non est tibi cure q; soror mea reliquit me sola ministrare. dic ergo illi ꝛc. Tunc christus eius factus est aduocatus ꝛc. secundum Aug. tunc excusans eaz christus duo dixit. vnū ex parte marthe dicens. Martha martha sollicita es ꝛc. Aliud ex parte marie dicens optimam ꝛc. Secundo excusat eaz apud symonem leprosum qui accusauit eam de immundicia quando dixit hic si esset prophēta sciret que ꝛ qualis ꝛc. Tunc excusans eam dixit vnum ex parte symonis arguens eum de negligentia. Aliud ex parte marie collaudans eam de amicitia dicens. Dimissa sunt ei peccata multa quoniam dilexit multum. Tertio excusauit eam apud iudam qui accusauit eam de prodigalitate quando dixit. vt quid perditio ista vnguenti vbi duo dixit in excusando. vnum ex parte apostolorum. Nam pauperes semper habebitis vobiscum. Aliud ex parte marie dī. Quod habuit hec fecit. Mittens enim vnguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit idest figuram sepulture mee seu passionis que imminet. Quarto excusauit eam apud patrem de duobus.

Primum de obmissis. Secundo de cōmissis. Quia scōm apostolū deus interecedet pro nobis Ro. 8. Si deus p nobis quis cōtra nos. Et infra. Deus est qui iustificat: quis est qui condēnet ꝛc.

5ª ꝓ. Quinta cōsideratio est de eius contemplatione. Vbi est sciendū q; quattuor sunt adminicula cōtemplatiōis. Quorum primum est angelorum societas. vñ scōm dio. Omne qđ hēmus a deo hēmus per ministerū angelorum. vñ sicut superiores illustrāt inferiores sic inferiores illuminat ecclesiastic Jerarchiā. Et ipsa fuit stipata agminibus angelorum portātium ꝛ eleuantiū eaz septies in die in septem horis canonicis.

Secundū est loci solitudo quā sancti patres petebāt ad dīm exorādo. spūs dñi in locis solitariis ait bīus Frācischus orās in mōte aluerne. Tertium est ciborum p citas. q; nemo pōt bene reficere mentem ꝛ ventrem. q; nemo pōt seruire duobus dominis. Et magdalenā nō legimus aliqđ cōmedisse in triginta annis nisi spūalem refectionē. nec hoc est deo impossibile: vt p3 de Henoc ꝛ helya q fere vixerunt in paradiso. 5. millia annorum sine pane. Et ideo panem angelorū mādicauit hō: q; l. bīā maria magdalena nihil aliud erat in illo monte: vt p3 in historia sua. Quartuz ad minicula est libēter audire verbū dei. Sic ipsa fuit semp ad pedes Jesu audiēs ⁊bū dei. nec ob hoc respondit aliquid marthe de ea cōquerenti: q; tunc erat absorta audiendo ꝛ attendendo maria verbis dñi. Jdeo dicit in ps. Jgnitū eloquiū tuū ꝛc.

6ª ꝓ. Sexta consideratio est. vbi fuit figurata. Et dicit q; in quattuor mulieribus veteris testamēti quaz scriptura repehēdit. Et p° per bersabee que q; misit peccatū carnis cū ipso dauid: quam ipse dō hūs cam postmodū in vxorem amauit eā super oēs alias mulieres ꝛ vxores suas. ꝛ in tñi vt salomonē filiū eius constitueret regem vt p3. 3. R. Bersabee interp̄tatur puteus saturitatis. Et magdalena eccidit in puteuz peccatorum. hic xp̄s post modū amauit valde ꝛ post matrē suā plus inter oēs mulieres. vñ eius amore ivat ad domū marthe. ꝛ amore eius marthā sanauit a fimea sanguinis scōm Ambro. Et suscitauit lazarū fratrē eius ꝛc. Secundo fuit figurata p Raab que nata in yericho suscepit exploratores missos per Josue Et per eius domus patris sui est saluata: vt dicit ioh. Raab interpretatur latitudo que est caritas sancte magdalene qua dilexit xp̄m. Exploratores sunt apostoli quibus sedulo proprijs manibus ministrabat. vnde fuit deuota beati Petri apostoli q; post cōuersionem suam beato martimino vt filiaz deuote cōmendauit per eam salua facta ē domus patris sui: q; per conuersionez suā conuersus est lazarus ꝛc. ꝛ martha sanata vnde historie sonant eos post bīaz magdalenā esse conuersos ꝛc. Tertio fuit figurata per Thamar ð qua geniti sunt iudas phares ꝛ zarā. gñ. ꝛc. Thamar hūit duos filios de iuda socero suo. ꝛ habuit pro arrabonisui comcubitus anulum ꝛ armillaz ꝛ baculum per quem liberata est ab incendio ignis. Thamar interpretatur amaravel cōmutata hec fuit magdalena q; fuit amara per contritionem. habuit palmaz pp pscucrantiā. ꝛ anulū pp fidē quā cōfessa est. baculū pp crucē quam amplexata ē in mēte cā portādo. Quarto fuit figurata p Ruth moabīē q. l. spicas ordei collegit q; cū excussisset inuenit. 3. modios ꝛc. applica figurā. De hijs quattuor habetur expresse in generatione xp̄i ꝛc.

Septima consideratio est. Qualis corona fuit sibi data. Et dicitur q; habuit quadruplicem coronā. Et p° coronā lapideā rōne martyrii: q; gladiata gladio mortis xp̄i. fuit etiā martyr pp amaricationez peccatorum quādo in mente habuit. vnde ps. Posuisti dñe in capite eius coronā ð lapide preciosō. Secōdo coronā auream q; dantur doctoribus. vñ in auro notatur sapia secundum Bre. ꝛ ipsa docuit sapiaz ꝛ sciaz fidei xp̄iane. De qua corona dicitur eccle. iiiiti. Corona aurea super caput eius ꝛc.

Tertio coronā floream que datur virginibus. non q; esset virgo: sed post cōuersionem suam puritatem altissimam mentis ꝛ corporis habuit. De qua sapia eccle

nemus nos rosis antequam marcescant
ideſt puritate mentis ⁊ corporis. Quar
to Coronā argenteā qne debetur victori-
bus ⁊ martyribus qui vicit mūdū remuī
do nobilitati ⁊ facultatibus. De qua apo
stolus. Non coronabitur nisi q legitime
certauerit. Sed ista certauit incessanter p
30. annos in deserto vacans oōnibus ⁊
meditationibus diuinis. Idco merito de
bet coronari Gloria. ſ. eterna. Ad q̄m nos
pducat xp̄s ihesus dei ⁊ v̄ginis filius. Amē

¶ De eadem Sermo secundus.

Magna est velud mare contritio
tua trenoz 2°ca. Bēdus Bre.
sup luc. dicit sic. Cogitāti mihi
de marie penitētia fiere magis
libet q̄ aliqd dicere. Cuius inquit vel sa
pectus. ille huius peccatricis lachry
me ad exēplum penitēdi nō emoliāt. Cōsi
derauit. n. qd fecit ⁊ nolnit moderare qd
faceret sup cōuiuātes ingressa est nō iusta
venit inter epulas lachrymas obtulit. Di
scite inquit diuinis Bre. quo dolore ar
debat que fiere inter epulas nō erubescit
In quo quidem oraculo diuinissimus.
Bre. prefigit ante mentis nre oculum cō-
tritionem beate marie magdalene tanquā
penitendi exemplū ⁊ mensurā. Et q: exē-
plum ⁊ mensura debet continere omnia
exemplata ⁊ mensurata Idcirco btē ma-
rie magdalene recte dici pōt illud verbum
ppheticū. Magna est velud ⁊c. Sicut
enim mare cōtinet oēs aquas originaliter
Ita amaritudo illius mulieris penitētis
cōtinet oēs nras penitētias exēplariter.

Intelligendū est tamē q: ad perfectaz
penitentiā quattuor in figura requirūtur.
Quorū primū est vt penitētia fit vniuersa
liter dilatata. penitētia enim particularis
⁊ diuisa non dicit salutis. Sicut curatio
corpis nō dicitur salutifera: si aliqua pa
remanet egrota. Iō dicebat ezechias de
oibus preteritis vniuersaliter penitētiaz
agens ysa. 38. Recogitabo tibi oēs annos
meos in amaritudine aie mee. Secūduz
est vt penitentia sit internaliter profunda.
q: sicut medicamentū qd solū in superficie
corporis dicit sanare ⁊ nō salubriter cu
rare. Ita penitentia que in profundo aie nō
intimatur nō est salubris. Idco clamat p
pheta dō i ps. Saluū me fac deus: quoniaz
uerunt aque vsq; ad aiam meā. Aque. n.
penitentiales nō sunt salutifere donec ad
intrinseca aie fuerint ingresse ⁊c. Ter-
tium est vt penitētia sit penaliter applica
ta. q: sicut in vulneribus vt dicit cato vī
sanatur dolor est medicina doloris. Ita in
moralibus pene sunt quedā mediciane Qui
ergo vult pfecte penitere sufficienter punt
at seipsum: sicut pphēta dō dicebat. Quo
niam ego in flagella paratus sum ⁊ dolor
meus in conspectu meo semp. Quartus
est vt penitētia sit affectualiter accepta: q:
sicut nos videmus in ciuilibus q̄ nullus
reputat satisfactionem placatā illam que ē
violenter extorta: sed illam que est liberali
ter oblata. Ita in theologicis q̄to penitē-
tia est magis voluntaria tāto est magis sa
tisfactoria. Et idco dicunt sancti q: modi-
cum de penitentia plus pficit in hac vita
q̄ multa in purgatorio: q: illa pena nō est
voluntarie assumpta sed violenter inflicta:
Et ideo dicitur Judic. 5°. Qui sponte ob
tulistis animas vestras benedicite domi-
no ⁊c. Ista sunt quattuor penitentie insi-
gnia que marie magdalene in verbo pro-
posito attribuuntur. Et primo ascribitur
q: ipsa fuit dilatata vniuersaliter q: ma-
gna. Res enim q̄to maior tanto communi
or: ⁊ vniuersalior ⁊ pluribus communi
cari poterit. Idco dicitur eſdre. quarto q:
magna est veritas quam inuocat omnis
terra. Secūdo q: ei ascribitur q: ipa fuit
profundata internaliter in illa penitentia:
Quia velut mare. Sicut enim in diuina
scriptura attribuitur celo sublimitas: ita
mari profunditas. vnde mare propter suā
profunditatē dicit abyssus Jon. 2°. Abyſ
sus inquit vallauit me ⁊c. Tertio ei ascri
bitur q: fuit applicata penaliter. q: contri
tio. Actus enim contritionis est penalis
simus q: ab ultimis procedens ossa exteriora
conturbat dicente Jerē. 23. Contritum
est cor meum in medio mei contremuerūt ossa
mea ⁊c. Quarto ei ascribitur q: fu
it acceptata affectualiter q: Tua Jhe. n. opē

rationes que alicui violenter infliguntur
non sunt vere sue: q: aveis nō vult̄ imperatur
nec laudatur: sed ille qui voluntarie elicitā
tur dicūtur vere sue q: ei iputātur ad lau
dem vel ad vituperium que non consecū
tur nisi actum proprium. Et ideo q: opus
redemptionis humane fuit voluntarie a
xp̄o elicitum Idco dicit opus proprie suū
Et ideo adhuc 3°. Dñe opus tuum in
medio annorum vivifica illud. Et cum
inter ceteros sanctos hec mulier xp̄i aman
tissima de actu contritionis commendat̄
a sanctis Jecirco circa actum cotritionis
nre considerationis oculum convertendo
Primo oportet considerare. actū cōtritio
nis secundū se. ad ipsum realiter elicitēdū.

Secundo secundū applicationē ad pen
tentiam marie magdalene vt ipsam exem
plariter imitemur. Quātum ad primaz
partem primo insistendū est circa contri-
tionis quidditatem. quem actuz debemus
ad remissionem peccatorum elicere. Se-
cundo circa contritionis qualitatē vt cer-
namus qualiter illud debemus pficere ⁊c.

Quantum ad primū quid est contritio
Dicit bēdus Aug. 14. de trini. 15. Dō sicut
dolor qui est offensio aie sensitive est pas-
sio derelicta ex actu diuisionis contra cor-
pus. Ita tristitia quā vocat dolorē aie est
passio derelicta ex actu nolitionis cōtra ani
mam. vñ dicit q: tristitia est discessio ani
mi ab his rebus que nobis nolentibus ac
ciderūt. Ad declarationez aūt huius di
cti quattuor preambula premittuntur.

Primū est q: i volūtate nra sunt duo
actus cōtrarii. ſ. volēdi ⁊ nolēdi. Quo-
rum primū est ad bonū psequendū. Et se
cundū ad malū fugiēdum Sicut. n. in in-
tellectu est actus affirmandi pp verum. ⁊
actus negandi pp falsum. Ita apud volū
tatem velle pp bonū. Et nolle pp malum
Actus aūt volendi p modū se habet ten-
dentis in obiectū. ⁊ actus nolēdi p modū
fugientis ab obiecto. Et quia naturalis in-
clinatio voluntatis est ad bonū psequen
dum ⁊ malū fugiēdū Jecirco isti duo act⁹
contrarii dicti sunt voluntates p quibus di
cebat salomon. 3. Reg. 3. vel eccli. 3°. Da
bis seruo tuo cor docile vt sciat discernere
inter bonū ⁊ malum. ſ. ad eligendum ⁊ ad
fugiendū ⁊c. Secundū est q: illos du-
os actus volūtatis contrarios consequit̄
in volūtate due contrarie passiones. qua
actum volendi sequitur delectatio. Actuz
nolendi sequit̄ tristitia. vñ secundū Aug.
Sicut tristitia ē de illis rebus que nobis
nolentibus eueniunt Ita delectatio econ
trario. Quod aūt actum nolendi sequat̄
tristitia naturaliter habetur. 1. macha. 4°.
ca. vbi dicit Quod Lisias consternatus est
animo ⁊ deficiebat. q: nō qualia voluit talia
facta sunt. Et quod actum volendi sequa
tur delectatio. dicitur in p°s. Exultent in-
quit ⁊ letentur qui volunt iustitiā tuam.

Tertium est. qō q̄to maior est actus vo-
lendi in voluntate: tāto delectatio est ma-
ior. Et quāto maior actus nolēdi tāto ma
ior consequitur tristitia. Cuius signum est
q: inequalibus bonis aliqui inequaliter de
lectantur: simq; inequaliter desiderant il-
la bona ⁊ in malis equalibus inequaliter
tristantur secundum quod inequaliter
odiunt illa mala. Et ideo sicut felicitas est
summe volita. Ita in ea est summa de-
lectatio. Et sicut miseria est summe nolita
ita in ea est summa tristitia secūdum bea
tum Augu. Et q: actum amoris intensum
sequitur in tensa delectatio. Sic actū
odii tristitia Idco dicit sponsa can. 2°.
Sub vmbra illius quem desideraueram
sedi ⁊ fructus eius dulcis gutturi meo ⁊c.

Quartum preambulum est q: maior
voluptas que possit esse in homine vel in
hominis voluntate est gaudium. Et ma-
ior anxietas est tristitia: quia. nulla volū
tas potest esse sine gaudio: nec aliqua an-
xietas sine tristitia: cum sit afflictiua: cuius
est signum q: res voluptuosa sine gaudio
sumpta non allicit: nec res quantumcun-
que afflictiua sine tristitia molestat. Idco
dicit sapiens prouc. 17. Quod animus
gaudens etatem facit floridam. Spiritus
tristis desiccat ossa. Istis vero premis
sis preambulis est cōsiderandum q: sunt
quattuor actus in anima nostra q̄ requī
tur necessario ad ablutionē pcti mortalis. p̄m

nemus nos rosis antequam marcescant
sdest puritate mentis ⁊ corporis. Quar
to Coronā argentēā qne debetur victori-
bus ⁊ martyribus qui vicit mūdū renuē
do nobilitati ⁊ facultatibus. De qua apo
stolus. Non coronabitur nisi q legittime
certauerit. Sed ista certauit incessanter p
30. annos in deserto vacans orōnibus ⁊
meditationibus diuinis. Idco merito de
bet coronari Gloria. s. eterna. Adq̄ nos
pducat xp̄s iesus dei ⁊ v̄ginis filius. Amē

¶ De eadem Sermo secundus.

Magna est velud mare contritio
tua trenoz 2°ca. Btūs Bre.
sup luc. dicit sic. Cogitāti mihi
de marie penitētia flere magis
libet q̄ aliqd dicere. Cuius inquit vel sa
lem pectus. ille huius peccatricis lachry
me ad exēplum penitēdi nō emolīt. Cōsi
derauit. n. qd fecit ⁊ noluit moderare qd
faceret sup cōuiuātes ingressa est nō iusta
venit inter epulas lachrymas obtulit. Di
scite inquit diuinis Bre. quo dolore ar
debat que flere inter epulas nō erubescit
In quo quidem oraculo diuinissimus.
Bre. pcēgit ante mentis nre oculum cō-
tritionem beate marie magdalene tanquā
penitendi exemplū ⁊ mensurā. Et q: exē-
plum ⁊ mensura debet continere omnia
exemplata ⁊ mensurata Idcirco btē ma
rie magdalene recte dici pōt illud verbum
pphetici. Magna est velud ⁊c. Sicut
enim mare cōtinet oēs aquas originaliter
Ita amaritudo illius multeris penitētis
cōtinet oēs nras penitētias exēplariter.

Intelligendū est tamē q ad perfectaz
penitentiā quattuor in figura requirūtur.
Quorū primū est vt penitētia sit vniuersa
liter dilatata. penitētia enim particularis
⁊ diuisa non dicit salubris. Sicut curatio
corpis nō dicitur salutifera: si aliqua pa
remanet egrota. Jō dicebat ezechias de
oībus preteritis vniuersaliter penitētiaz
agens ysi. 38. Recogitabo tibi oēs annos
meos in amaritudine aie mee. Secūdus
est vt penitentia sit internaliter profunda.
q: sicut medicamentū qō solū in superficie
consistit dicit subsanare ⁊ nō salubriter cu
rare. Ita penitentia que in pfundo aie nō
intimatur nō est salubris. Idco clamat p
pheta dō i ps. Saluū me fac deus: qm̄ intra
uerunt aque vsq; ad aiam meā. Aque. n.
penitentiales nō sunt salutifere donec ad
intrinseca aie fuerint ingresse ⁊c. Ter-
tium est vt penitētia sit penaliter applica
ta. q: sicut in vulneribus vt dicit cato dū
sanatur dolor est medicina doloris. Ita in
moralibus pene sunt quedā medicine Qui
ergo vult pfecte penitere sufficienter pun
at seipsum: sicut ppheta dō dicebat. Quo
niam ego in flagella paratus sum ⁊ dolor
meus in conspectu meo semp. Quartus
est vt penitētia sit affectualiter accepta: q:
sicut nos videmus in ciuilibus q̄ nullus
reputat satisfactionem placatā illam que ē
violenter exorta: sed illam que est liberali
ter oblata. Ita in theologicis q̄to penitē-
tia est magis voluntaria tāto est magis sa
tisfactoria. Et ideo dicunt sancti q̄ modi-
cum de penitentia plus pficit in hac vita
q̄ multa in purgatorio: q: illa pena nō est
volūtarie assumpta sed violenter inflicta.
Et ideo dicitur Judith. 5°. Qui sponte ob
tulistis animas vestras benedicite domi-
no ⁊c. Ista sunt quattuor penitentie insig
nia que marie magdalene in verbo pro-
posito attribuuntur. Et primo ascribitur
q̄ ipsa fuit dilatata vniuersaliter q: ma-
gna. Res enim q̄to maior tanto commu
nior ⁊ vniuersalior ⁊ pluribus communi
cari poterit. Idco dicitur esdre. quarto q̄
magna est veritas quam inuocat omnis
terra. Secūdo q̄ ei ascribitur q̄ ipa fuit
profundata internaliter in illa penitentia:
Quia velut mare. Sicut enim in diuina
scriptura attribuitur celo sublimitas: ita
mari profunditas. vnde mare propter suā
profunditatē dicit abyssus Jon. 2°. Abys
sus inquit vallauit me ⁊c. Tertio ei ascri
bitur q̄ fuit applicata penaliter. q: contri
tio. Actus enim contritionis est penalis
simus q: ab intimis procedens oia exteriora
conturbat dicente Jere°. 23. Contritum
est cor meum in me: mei contremuerūt oſa
ossa mea ⁊c. Quarto ei ascribitur q̄ fu
it acceptata affectualiter q: Tua Jllen. epe

rationes que alicui violenter infliguntur
non sunt vere sue: q: habeis nō vult̄ peratur
nec laudatur: sed ille qui voluntarie elicitū
tur dicūtur vere sue q: ei iputātur ad lau
dem vel ad vituperium que non consecū
tur nisi actum proprium. Et ideo q: opus
redemptionis humane fuit voluntarie a
xp̄o elicitum Idco dicit opus proprie suū
Et ideo adhuc 3°. Die opus tuum in
medio annorum viuifica illud. Et cum
inter ceteros sanctos hec mulier xp̄i aman
tissima de actu contritionis commendat
a sanctis Jccirco circa actum cotritionis
nre considerationis oculum conuertendo
Primo oportet considerare. actū cōtritio
nis secundū se. ad ipsum realiter elicitē dū.

Secundo secundū applicationē ad peni
tentiam marie magdalene vt ipsam exem
plariter imitemur. Quātum ad primaz
partem primo insistendū est circa contri-
tionis quidditatem. quem actuz debemus
ad remissionem peccatorum elicere. Se-
cundo circa contritionis qualitatē vt cer-
namus qualiter illud debemus pficere ⁊c.

Quantum ad primū quid est contritio
Dicit btūs Aug. 14. de trini. 15. Dō sicut
dolor qui est offensio aie sensitive est pas-
sio de relicta ex actu diuisionis contra cor-
pus. Ita tristitia quā vocat dolorē aie est
passio de relicta ex actu nolitiōis cōtra ani
mam. vñ dicit q̄ tristitia est discensio ani
mi ab his rebus que nobis nolentibus ac
ciderūt. Ad declarationez aūt huius di
cti quattuor preambula premittuntur.

Primū est q: i volūtate nra sunt duo
actus cōtrarii. s. velle ⁊ nolle. Quo-
rum primū est ad bonū psequendū. Et se
cundū ad malū fugiendum Sicut. n. in in-
tellectu est actus affirmandi pp verum. ⁊
actus negandi pp falsum. Ita apud velū
tatem velle pp bonū. Et nolle pp malum
Actus aūt volendi p modū se habet ten-
dentis in obiectū. ⁊ actus nolendi p modū
fugientis ab obiecto. Et quia naturalis in-
clinatio voluntatis est ad bonū pseque n-
dum ⁊ malū fugiendū Jccirco isti duo act⁹
contrarii dicti sunt voluntates quibus di
cebat salomon. 3. R. 3. vel eccli. 3°. Da
bis seruo tuo cor docile vt sciat discernere
inter bonū ⁊ malum. s. ad eligendum ⁊ ad
fugiendū ⁊c. Secundū est q̄ illos duos
actus volūtatis contrarios consequitur
in volūtate due contrarie passiones. quia
actum volendi sequ tur delectatio. Actus
nolendi sequit tristitia. vñ secundū Aug.
Sicut tristitia ē de illis rebus que nobis
nolentibus eueniunt Ita delectatio econ
trario. Quod aūt actum nolendi sequat
tristitia naturaliter habetur. i. macha. 4°.
ca. vbi dicit Quod Jtias consternatus est
animo ⁊ deficiebat. q: nō qualia voluit talia
facta sunt. Et quod actum volendi sequa
tur delectatio. dicitur in p°s. Exultent in-
quit ⁊ letentur qui volunt iustitiā tuam.

Tertium est. qō q̄to maior est actus vo-
lendi in voluntate: tāto delectatio est ma-
ior. Et quāto maior actus nolēdi tāto ma
ior consequitur tristitia. Cuius signum est
q: inequalibus bonis aliqui inequaliter de
lectantur: q̄libet inequaliter desiderant il-
la bona ⁊ in malis equalibus inequaliter
tristantur secundum quod in equaliter
odiunt illa mala. Et ideo sicut felicitas est
summe volitiua. Ita in ea est summa de-
lectatio. Et sicut miseria est summe nolita
ta in ea est summa tristitia secūndum bea
tum Augu. Et q: actum amoris intensi-
ssimum sequitur in tensa delectatio. Sic actū
odii, tristitia Idco dicit sponsa can. 2°.
Sub vmbra illius quem desideraueram
sedi ⁊ fructus eius dulcis gutturi meo ⁊c.

Quartum preambulum est q̄ maior
voluptas que possit esse in homine vel in
hominis voluntate est gaudium. Et ma-
ior anxietas est tristitia: quia. nulla volū
tas potest esse sine gaudio: nec aliqua an-
xietas sine tristitia: cum sit afflictiua: cuius
est signum q: res voluptuosa sine gaudio
sumpta non allicit: nec res quantumcun-
que afflictiua sine tristitia molestat. Idco
dicit sapiens prouc. 17. Quod animus
gaudens etatem facit floridam. Spiritus
tristis desiccat ossa. Jllis vero premis
sis preambulis est cōsiderandum q̄ sunt
quattuor actus in anima nostra q̄ requ-
runtur necessario ad ablutionē peci mortalis. p̄m⁹ act⁹

Quorum primus est actus recordationis
a patrati sceleris: nullus autez vnq̃ de pec-
cato penitet nisi peccatum perpetratū ad
memoriā reuocet. vnde scribitur ep̃o ephe
si apoc. i. Unod lapsus fuerat. memor esto
vnde exciderīs ⁊ penitētiam age. Attē
dendum est tamen q̃ in illo actu recorda
tionis debet nobis occurrere: ⁊ diligenter
considerātibus occurrit peccatū sub qua-
druplici rōe. s. ¶Primovt pemptinū dini
ne gratie: q: in eius adiectu alia spoliatur
spūalibus donis. Secundum vt lucra-
tiuum infinite pene q: pena cōdigna pec
cati mortalis est gehēna in extinguibilis.

Tertio vt amissiuum glorie. q: nullus
extīs in peccato mortali habet hereditatez
in regno dei ⁊c. Quarto et est maius
omnium vt offensiuum maiestatis diuine
q: altissimus odio habet peccatores scom
sapientis documentum. Et ideo pp̃ illaz
quadruplicem malitiam q̃ peccatū ipor-
tat volūtas que est tali sauciata plaga. naz
peccatū si quod est. est in volūtate secūduz
Aug. clamat ad memoriā dum desiderat
penitentiam recordare paupertatis mee ⁊
transgressionis absinthii ⁊ fellis. ¶Pau-
tatis inq̃: q: diuina gratia sum spoliatus
Transgressionis: q: per me fuit diuina in-
dignatio prouocata. Absinthii: q: per ta-
lem actum dulcedo glorie fuit missa.
Et fellis: q: per ipsum amaritudo pene p
petue fuit promissa. Et sequitur tbi treno
rum 3°. ¶Memoria memor ero ⁊ tabescet
in me aia mea nulla. n. memoria vel intel
ligentia illa quattuor in patrato scelere di
ligenter considerat que non tabescat ⁊c

Secūdus actus est oditōis ppetrati cri
minis: q: nisi peccatum ad memoriā redu
ctum displiceret: nullus de tali peccato pe
niteret. vñ sanctus Job penitētiam agēs
dicebat Job. 4 Tedet aiam meā vite mee
dimittā me aduersuz eloquium meum. lo
quar in amaritudine anime mee. ⁊ dicam
deo noli me condēnare ⁊c. Attende ta
men q̃ res solet odiri quadrupliciter. Et
p°. sed a: sicut homo honestus detestat sor-
didum indumētū. Secūdo anxia sicut
bestie oduunt aculeum. Tertio q: onero
a: sicut mercenarius horret magnum pon
dus ⁊c. Quarto nociua q: medicus ab
horret cibum mortiferum q̃ uis sit dulcis ⁊
naute cānum syrenarū Et ultis quattuor
rōnibus peccatum qō ad memoriā reduci
tur per penitentiam habet. causam odibi-
lem. Et primo q: sedum. habet. n. ymagi-
nem dei in anima relucentem denigrare.
vñ peccatoribus trenorum. iiij. Denigra-
ta est super carbones facies eorum ⁊ yma-
go trinitatis in eorum mentibus refulgēs
patris. Secundo q: anxium synderesis
enim sicut quidam aculeus semper pūgit
animam extīs in peccato mortali vt eaz
quiescere non permittat. Idco in p̃s. con-
uersus sum in erumpena mea dum confrin
gitur spina. i. aculeus. s. stimulus cōsciētie
⁊c. Tertio q: onerosum. Ita. n. aggra
uat animam vt ipsam prosternat ne resur
gere valeat vnq̃ viribus suis postquā cor
ruit. vñ in p°s. Quoniā iniquitates mee
super gresse sunt super caput meum ⁊ sic
onus graue grauate sunt super me ⁊c.

Quarto q: nociuum. sicut enim tollit
enim cum dulcedine interficit corpus. Ita
peccatum cum dulcedine occidit animam
que mors est vltimum nocumentum. vñ
de Iacobus in canonica prima peccatū cuz
consumatum fuerit generat mortez. Et ido
conurrentibus istis quattuor conditioni
bus in memoria satis potest voluntas ra
tionabiliter ipsum odire vt intuenti potest
patere ⁊c.

Tertius actus attritionis patrati pec- 3° ac
caminis. Sicut enim odiuz sequitur recor
dationem mali. ita tristitia sequitur illam
oditionem. Declaratuz enim fuit q̃ sicut
delectatio naturaliter sequitur actum vo-
lendi. ita tristitia actū nolēdi qui est odiū.
Ista autem tristitia de malo nolito vocat
attritio. ⁊ de illo actu attritionis sequitur
actus contritionis respectu peccati recorda
ti ⁊ oditi. Dicunt doctores q̃ peccatori
cuilibet pertinent quattuor considerada
¶Primum est q̃ illa attritio non meretur
remissionem peccati mortalis de cōdigno
q: ex puris naturalibus nullus potest re-
surgere a morte anime sicut nec a morte

corporis que est minor. Quilibet autez ex
puris naturalibus pōt cē attritus. Et cō
stat q̃ culpa mortalis est mors aie. g° ⁊c.

Secōz est q̃ illa attritio nō merē infu
sionē gre de cōdigno. q: nullus actus na-
turalis est de se cōdignus dono supnatu-
rali: cū in hac errauerit pelagius. Actus
aūt attritiōis est actus naturalis liberi ar
bitrij. ergo non pōt esse condignus dono
gre qō est supnaturale. Tertiuz est q̃
ista attritio merē remissionē culpe. de cō
gruo. q: nō cōgruit q̃ aliqs ad impossibile
obligēē. sz impossibile est alicui mereri remis
sionē talis culpe de cōdigno: ergo ad tale
meritū nō debuit obligari: sed ad meritū
de cōgruo. ⁊ illud nō pōt esse nisi attritio.
⁊c. Quartū est q̃ illa attritio meretur
infussionē gre de cōgruo. q: cuilibet beni
uolo dño dz sufficere ad eius capiēdā be-
niuolētiā: si seruus offerrat ei obsequium
qō pōt sz eius gre nō sit cōdignū. Et iō q:
creatura nō pōt ex puris naturalib⁹ plus
deo offerre citra primū nisi actū ꝓtritiōis
Nota dubiū. deus de cōgruo illū acceptet p suā beniuo
lentiā sz nō sit ei cōdignus. Et si dicaē
qd est mereri de cōgruo ⁊ de cōdigno. Di
citur q̃ mereri de cōgruo ē qñ qs nō dat
q̃tū valet p̃miū. Sed qñ qs aliquo obse-
quio meretur alterius amorē vel merituz
qō maius vel melius est obsequio ¶Mere
ri de cōdigno est qñ quis intēdit obsequi
um equale merito. ⁊c.

4°. act° Quartus actus cōtritionis est cōmisse
turpitudinis. q: sic attritō sequitur oditio
nē. Ita cōtritio sequit attritionē. p eo q̃ il
lud qō ē supra naturā p̃supponit illud qō
est scom naturā. Et actus cōtritiōis ē sup
naturalis aliquo mō: cū act⁹ attritiōis sit
mere naturalis ¶De illo actu ꝓtritiōis oz
hic ꝓsiderare quattuor: vītates theologicas.
D Quaꝝ p̃ma ē. q̃ actus attritiōis ⁊ contri-
tiōis sunt idē ēntialr. q. a cū actus attritio
nis mereat gram de cōgruo. nō mereē āt
eā. p p° instāti quo elicit. q: tūc ita cito q
libet cēt in gra. ⁊ sic attritio nō p̃uenerit
cōtritionē: sed mereat eam post certā men
suram a deo p̃fixā: scom q̃ attritio ē intēsior
vel remissior: ⁊ tūc attritio fit cōtritio p so
lā gre cōfluctionē. sic eadē ē plenitudo lois
in tenebris ⁊ in Luc. extitis. sed qñ ē in te
nebris nō delectatur nisi ponat in lumine
⁊c. Secunda vītas est q̃ actus attritio-
nis ⁊ ꝓtritionis differūt accidētalr sic ocu
lus lois dormiētis q̃ est sine visiōe. ⁊ ocu
lus vigilātis q̃ ē cū visione adiūctus. Ita
attritio est gra adhuc priuata. Sz cōtritio
qñ est gre sociata. Et iō sicut dūs nō hz ac
ceptū idē seruitiū q̃ facit ei seruus qñ est i
gra ei⁹ ⁊ nō in eius gra. Ita est de actu at
tritionis ⁊ cōtritionis. q: respexit deus ad
abel ⁊ ad munera ei⁹ ad Lay m āt ⁊ admu
nera eius non aspexit qñ. 4. Tertia ve 5
ritas est q̃ actus iste contritionis merē re
missionē mortalis culpe ⁊ infusionez gre
nō solū de cōgruo sz de cōdigno. q: quicū
qz pōt mereri de cōdigno illud qō ē mai⁹
pōt multo magis illō qō est minus: cū ibi
minor dignitas reqrat. Actus aūt aie in
gra extītis meretur de cōdigno gloriā. g°
multo magis gram ⁊ culpe carētiā q̃ sunt
ordiata ad btitudinē tāq̃ ad finē. Quar
ta vītas ē. Qō actus cōtritiōis nō ē cōdi-
gnus tātis p̃mis ex natura sua: sed ex sola
ordinatiōe dīna q: nulla natura inferior
pōt esse cōdigna superi se. Sz spūalia cor
poralibus non p̃nt comparī. Et iō q: nāli-
ter actus cōtritiōis est inferior actu brifico
⁊ gra nō pōt esse alteri cōdigna ex sua na-
tura sed ex institutiōe dīna. Sicut si rex ali
qs institueret vt p̃ciū equi cēt marcha au
ri tūc p̃ciū illud esset cōdignū ex institutio
ne regia nō a natura: cum vnus equus sit
melior oī auro. Et q: illū actū hz acceptū
sup oē sacrificiū. Iō dicebat azarias i ora-
ne sua dañ. 3°. nō est in corpe hoc sacrificiū
sed i aīa cōtrita ⁊ in spū hūliato suscipia Secūda pa
mus dñe inqt ate. ⁊c. Circa secūdā ser pitalis
monis pticulā insistendo occurrūt q̃tuor
cōsideratiōes: Quaꝝ p̃ma ē Qualis ē ei⁹
necessitas. Secūa ē Qualis est ei⁹ opor
tunitas. Tertia est Qualis est eius con-
gruitas. Quarta ē Qualis est eius vti
litas. Quātū ad p̃mū de cōtritiōis ne
cessitate. D: āt q̃ illō ē simplr necessariū si
ne quo finis necessarius hēri nō pōt. Sic
medicina vel sanitas nullo mō hēri pōt.

Sed q; felicitas que ē finis vltimus hois nō pōt hēri sine contritione: cū hoies p peccatum ipsū amittāt. ⁊ petū amittere nō sit nisi p cōtritionē. ergo ē istime necessaria. Ipīs aūt necessitas declarat quadruplicit. Et p°. in sacō regenerationis sine baptismi: qđ sacrāmētum regenerationis est istime necessariū inter oia sacra. dicē. Jo. 3°. Nisi qs renatus fuerit. ⁊c. tñ cōtritio ē ad salutē magis necessaria. q; nullus adult° recte p baptismū sine cōtritione pōt saluari. q; si fictus accedit ad sacrm si suscipit. q; res sacrī nō suscipit si obicē ponat. Postea vero sola cōtritio ipm saluat. Et si sacrm baptismi suscipe nō possit sola cōtritio ipsum purgat. ⁊c. Secūdo i sacō ꝓfessionis. q; sacrm penitētie est post sacrm baptismi sūme necessariū ad salutē. cū dicat luce. 13. Nisi penitētiā egeritis simul oēs peribitis. Et tñ cōtritio ē magis necessaria ad salutem. q; illud sacrm. cū illud sine cōtritiōe nihil ꝑficiat. Et tñ in casu necessitatis sola contritio sufficit sine illo sacō ymoāñ illud cōfert gr̄az qñ ꝑuenit ⁊c.

Tertio i sacō cōtritionis qđ est ad necessitatē salutis tpibus ⁊ locis determinatis. Cū de⁹ dicat Jo. 6. Nisi māducaueritis carnē filij hois. Et tñ ꝯritio est āplius necessaria. q; sine determinatione loci vel tpis impata est. in oībus alijs excusat ipossibilitas vel in oportunitas. In contritione aūt nulla cadit excusatio. qđ si peccator sine ipsa mortaē necessario dānatur. Et rō tāte altitudinis sacri huius ꝑcipue est. q; semp cōtritio est in potestate volūtatis nre ꝑ una attritiōe ⁊c. Quarto in mysterio hūe redēptiōis qđ fuit sūme necessariū ad hūanā salutē dicēte carypha p spūm ꝓphetie sibi ad hoīa traditū Jo. 11. Expedit vt vnus hō moriat ꝑ pplo ⁊c. Et tñ i illo sacō actus cōtritionis aie xpi q̄ fuit i cruce ꝯritus de peccatis nris maxie dr fuisse salubris. q; passio aie ē fertior q̄ passio corporis. ⁊ ad meritū efficatior indulgētiā q̄ passio corporis. Qđ aūt ipse fuerit cōtritus hētur mar. 16. Tristis est anima mea vsq; ad mortē. ⁊ illa tristitia de peccatis nris fuit. Fuit etiā summa gr̄a q̄ est cōtritio ꝓfecta. Et a virtute illius cōtritionis xpi habet vtute ois vie cōtritionis ad delendū peccā. vñ dicit xps ysa. 61. Spūs dñi iup me ⁊c. leg̃ misit me vt sanarē contritos corde ⁊c.

Quātū ad cōtritionis opportunitatē est aduertendū q; medicina est valde optima qñ ē vallata circūstātia quadruplici. ⁊ p°. Qñ est facillima. q; alīq medicine sunt ita difficiles q holes p eligerēt infirmari ⁊ qñq; mori: quē admodū dicit Matth. v. Qui dimiserit mulier quam xps curauit fuerat multa a medicis ꝓpssa ⁊c. Secō qñ est celerrima q; diutine cure nō solū grauāt infirmū sed offendāt medicū. sic dicit Isp. eccli. 4°. langor ꝓlixus grauat. i. medicū. Et q° qñ ē intergerrima. q; qñ sanat vnū nūqm alio in langore remanēte totū corpus infirmū remanet. ⁊ iō nō ē medicina optima. Et iō xps illū cecū quē illuminauit corporaliter voluit illuminare mētaliter. ioh. 9. ne videret cura ꝑtialis vñ dicūt sci q; xps nunq̄ curauit aliquē i corpe qn ipsū ꝑfecte curauerit in aīa ⁊c. Quarto medicina est optima qñ est saluberrima. Sūt. n. non nulle medicine q̄ lz morbū ꝑscindāt: tñ statim sanitatē ꝑfectā nō cōferūt. ⁊ iō medicina tūc est optima qñ ipa sumpta mortalitatis est reddituā. sic fuit illa medicina q̄ mūdatus fuit naamā a lepra. vbi dicit q; restituta est caro eius sicē caro pueri. 4. Reg. 13°. ca. Nūc aūt ista medicina cōtritionis q̄ instituta ē ad curādā plagā pcti mortalis. Est. s. primo facillima. q; sicut dicit Aug. in lib. de li. ar. Nihil ē tā in potestate volūtatis sicē actus eius: cuius signū est. q; lz aliqua creatura possit nos cōpellere ad remanendū vel ipedire ad exēndū. Nulla tñ creatura pōt nos ipedire aut cōpellere ad volendū vel nolendū. Et q; actū volendi sequit attritio. ⁊ ita cōtritio. Et iō nil est tām nra potestate sicut cōtritio. Et sic illa medicina est facillima. Secundo est celerrima. q; non tardat per horā: vel momentum sed in eodem instanti quo applicatur sanat: sicut ol emittat radiū suum subito ⁊ in instanti. Tertio ipsa est integerrima. q; impossibile est vnum vulnus peccati mortalis ꝑ cōtritionem sanari q̄n

ota sanentur: cū dīna indulgētia nōsit dimissa ⁊c. Quarto q; celsuberrima. q; nō solū plagā curat: sed ⁊ gr̄az q̄ ē vita ⁊ perfecta sanitas ale inducit. ⁊ demū in posterū a peccato preseruat. Jō dicit p°. Sanat contritos corde ⁊ alligit contritiones eorū. Sanat contritos corde q̄tum ad peccatorum purgationē. ⁊ alligat contritiones eorum quātuz ad peccatoꝝ ꝑseruationē ⁊c.

Quantū ad congruitatem contritionis est aduertendum q; contritio que est instituta ꝑ penitentiam peccati mortalis est pena congruentissima. q; sicut maxima infirmitas indiget maxima cura. ita maxima culpa remittit secūdū iustitiā distributiuā maximā penā. vide deutero. 25. Pro mēsura peccati erit plagarum modus. ⁊ quia peccatū mortale est maxima culpa in quo offenditur maiestas infinita. Jō pro principali pena est instituta ei. s. cōtritio que ē maxima pena. Qđ aūt contritio sit penaruz maxima probat. q; includit tristitiā attritionis: que quidē tristitia dicit esse pena penarum. Istius aūt pene magnitudo declaratur quadruplicit. Et p°. q; sumit. s. originem in inferno. Pena enīz demonum est maxima: cū peccatum angeli fuerit maximū: vt testat diuina scriptura in ezechiele ⁊ maxime culpe debet maxima pena. ⁊ tamen pena sensitiua que est in demonibus non est nisi tristitia. nō. n. pōt ab igne calefieri vel cōburi: cum sint spūs nec dolore sensibili immutant: cū sint intelligentes separati: nec patiuntur in natura vel intellectu: sed solum in voluntate qua peccauerunt. ⁊ in qua nō pōt esse aliquod afflictiuum nisi sit tristitia. ⁊c. Secundo sumit originem in purgatorio. q; sicut docet btūs Aug. In isto mundo non est aliqua pena ita magna sicut illa de purgatorio q̄ infligit aīabus seperatis a corpore. Ille autem nō pōt pati ab igne in sua. essentia cū ipse sint i materiales. ⁊ ignis in agendo i eas non possit inducere aliquā qualitatez corpeam: sed affligunt i voluntate ⁊ nō in intellectu. q; in ipso non ponit aliqua passio afflictiua. ⁊ sic in voluntate cuius pena est tristitia ⁊c. Tertio sumit originē in hac vita. q; in ista vita cū sit. s. vltimus ⁊ maximū supplicū motus contingit q; ali qui eligunt mortē vt fugiāt tristitiā cū tñ ad vitādum mortē maiorē penā accipiāt. Illud aūt declarat in illis q interficāt ipsos. ꝑ tristitia aūt mortē sibi ꝑcurāt vt aliquā cuadāt tristitia. sicut ꝑ de saul. vt tristitiā ydolatrie fugeret. 1. Reg. 31. ca. ⁊c.

Quarto sumit originē i padiso. q; sic ait Ricardus de sco victore. Si pena infernī assumi pōt cū amore ⁊ volūtate nō est pena. Ita pōt argui q; si felicitas patrii pōt esse cū tristitia ⁊ displicētia nō esset gloria cū nullum violentū aut displicēs delectabile ee possit. Et iō tristitia est maxima pena que tantā felicitatē absorbere pōt. aqua absorbere nō potuit maxima illā ⁊ crudelissima passionē. Ista enīm tristaret nō tñ de obiecto beatifico. Et pp hoc illa maxia pena fuit ista cōuenientissime a deo ꝑ tali culpa ⁊ tāta. ⁊ ita decēs ē. vt tali pena iflicta de⁹ petōi fiat placatus ⁊c. quo penā debitam subtinet. Jō dicit in p°. Cor cōtritum ⁊ humiliatū deus non despicies ⁊c.

Quantum ad quartū. Quo est cōtritionis vtilitas est aduertēdum q; actus cōtritionis est peccatoribus sūme vtuosus sicut fructuosus sicut actus remissionis sūme ē vtilis debitoribus. Istius aūt actus vtilitas quadruplicit declaratur. Et p°. q; per ipsuz eterna pena totaliter diuititur. Quāto enim est maior pena condēnationis: tanto maior est actus solutionis ⁊ redemptionis. ⁊ ideo cū pena inferni illata cōtra pcm mortale sit infinita. infinite vtilitatis ē actus quo illa pena totaliter dimittitur. iste est actus contritionis. ꝑ vnicuz enīz actū cōtritionis pena inferni eterna q̄ ꝑ offensū petis erat debita totaliter ē dimissa ⁊c. Secūdo q; ꝑ ipsum pena purgatorii marie diminuit. lz. n. in actu ꝯritionis pena inferni totalē dimittat. tñ ad penā tē porālē purgatorii aīa obligat: si cōtrito ñ sit tāta q; satisfaciat ad totū euacuādū. pēa aūt purgatorii diminuitur ꝑ penā huius mundi. q; tristitia est pena penarum vt patuit. Ista tamen frequētata. maxime diminuit istam penam ⁊ totaliter anihilat.

Tertio p ipsaz gka dina semp auget. q: scom btñ Aug. caritas semp merek aucri vt aucta mereat ptici. Itaqlibet act⁹ icitus ⁊ potetia caritate informata: duz ñ sit meritorius merek caritat augmetuz. ⁊ p cõsequẽs gie q̃ aũt oio sunt idez: aut sunt adequate. act⁹ aũt cõtritiõis nũq̃ eli citur nisi a potetia elicitiua in q̃ est. g°. qlibet actus auget graz ⁊ facit deo esse gratũ maxime ⁊ dilectũ: qõ debẽt hoies sup oia bona desiderare ⁊c. Quarto q: p ipsaz gloria eterna semp accumulat. q: primus actus contritionis meretur de congruo illam felicitatẽ eternã si actus p gram ⁊ caritatẽ sit formatus, ⁊ qlibet sequẽs ipz meretur illius felicitatis augmẽtũ scom aliquẽ gradũ. p quo plura merita hñt maiorem gloriã. ⁊ sic cũ hñs quẽlibet illoz graduũ esset pfecte btũs. sic minimus gradus caritatis gratificat. Et iõ qlibet actus cõtritionis tñ valet q̃tũ regnũ eternũ scom aliquẽ gradũ: cui ei rependat de cõdigno vñ sicut vigilia que ẽ tristitia añ festũ leticie ponitur Ita tristitia añ felicitatez inducit scom illud ezechielis. vij. Egressa ẽ tristitia. floruit ẏga. q: p illius cõtritiõis recessum aia remanet florida tota gratiosa ⁊ finaliter btitudine cãdida.

Circa secundã ptẽ pncipalẽ insistendo circa actũ cõtritiõis ad penitẽtiã illius scẽ Vbi. s. aduertẽdũ est q̃ maria magdalena fuit noiata ⁊ cognoiata noibus conuenientibus actui contritiõis. Istud aũt nomen maria hz secũdũ Jero^m quattuor interpretationes. Quaz. s. pma est Quia suma maria. i. maris collectio scom illud gñi. s. ca. Congregationes inqt aquaz appellauit maria. Vbi sciẽdũ est q̃ deus creauit elemẽtũ aque raz. ⁊ cr oi pte terre dispsum. Et postea dixit. Congregent aq̃ q̃ sub celo sunt in locũ vnũ vt appeat arida. Et tunc illã cõgregationẽ aquaz appellauit maria. Et p illũ modũ aia nra q̃si extra seipsaz ⁊ dispsa p sensibilia occupans vniuersam supficiẽ terre. tũc nõ põt cẽ cõtrita. q: actus cõtritiõis est de interioribus culpis q̃ latẽt in aia q̃bus intenta esse non põt nũ sit extra seipsaz. ⁊ q̃si in locũ vnuz congregãtur ⁊ ad se regrediunt infra pziz pzium locũ tũc suas cernẽs maculas q̃bus inquinat cõtrita ⁊ pterita efficit maria. Sic hec scã gloriosa postq̃ a mundi põpis ad se fuit cõuersa fuit sca pfecte cõtrita ⁊c.

Secunda est stella maris. Cuius talis est situs in celo q̃ circa ipsaz q̃ dicit stella maris. idest polum articũ voluũtur semp septez stelle pp quas illa regio dicit septẽtrionalis. Et scom illũ modũ fit aia cõtrita p reuelationẽ septẽ ẏtutũ que cõtrariantur septẽ peccatis mortalibus q: opposita iuxta se posita magis relucescũt. Et ideo scribitur littera nigra in carta alba. Et iõ aia cũ recogitat illaz ẏtutuz pulchritudinem detestatur peccatorũ oppositoz mortalium turpitudinẽ: ⁊ sic efficitur cõtrita. Et q: p illuz modũ conuersa fuit hec mulier dicitur Mathi. xv. q: ista est maria de qua ẏps eiecit vij. demonia. i. septẽ peccata mortalia secundũ btñ Aug. ⁊c. Tertia est illuminata. Nulli aũt põt aduenire cõtritio nisi per illuminationẽ. Natura luminis enim est vt res pulchra q̃to plus illuminatur tanto plus decoretur ⁊ res turpis econtrario. vt pz in abhominabilibus que si clarificent faciunt euertere sensum. Et ideo cuz peccata de sui natura sint turpissima vt testat diuina scriptura. q̃to magis notitia aie clarificat: tanto plus peccatorum turpitudo percipit. Et inde est q: sapientes verecundãtur de multis de quibus stulti non percipiunt nec erubescunt. Cum tamen erubescentia nõ sit nisi de turpi. ⁊ sic generatur cõtritio: Et vlterius natura lucis est vt illa que in tenebris apparent pulchra quandoz facit apparere turpia vt apparet in vermiculis: ⁊ in aliquibus lignis putridis nocte lucentibus.

Per hunc moduz lux spũalis qua aia illustratur facit peccata abhominari que i tenebris passionum' apparebant placabilia ⁊c. Quarta est mare amarum. Ista autẽ amaritudo maris cãtur ex hoc q̃ radij solis cõtinue cõtingentes supficiẽ illiq̃ aque extrahere hñt inde vaporẽ subtilẽ cũ dulcedine: ⁊ hũoẽ grossuz ⁊ terrestrẽ qui remanẽt faciunt amarum quasi desiccãdo

Et p istũ modũ radij solis q̃ sũt attract⁹ spũs sci q̃ cõtinue cõtingũt mẽtẽ ciusdez hois bonis ispiratiõib⁹ dicẽte apło. Nẽo põt dicere dñs ihesus nisi in spũ scõ q̃ quo tidie extrahit hui⁹ mũdi ⁊ carnis dulcedinem de aia nra. q: quãto plus tales ispirationes multiplicãtur. tãto ea q̃ sunt in mũdo minus dulcia sunt. ⁊ cũ illa dulcedo ẽ penitus sepata. tũc sequit amaritudo pfecta de pcis. q: q̃diu manet dulcedo mundi in aia nõ põt in ea amaritudo penitẽtie esse. cũ ista sint ẽria Jõ dicit. i. ẽ. p°. q: cũ eẽt ãna amaro aio orabat dñz tẽs largiter q: fletus cõpunctionis nõ põt, pcedere nisi de radice teneret amaritudinis. Nõ solum aũt illius gloriosissime scẽ nomẽ: sed ẽt cognomẽ cõuenit aie penitẽti seu ẽtite scdz eius quadruplicẽ interptationẽ quã ponit Jero. in interptatiõib⁹ suis. Maria ẽ q: magdalena interpretatur magnifica. Magnificẽtia aũt est ẏtus aie q̃ cõsistit in magnitudine sumptuũ ⁊ donoz. Nũc autẽ tria sunt bonoz genera. s. fortune q̃ sunt minima. Et sunt extra nos. Alia bõa corporis q̃ sunt cẽ nos q̃ sunt maiora. Alia bona aie q̃ sunt ifra nos q̃ sunt maria. ⁊c. Aia. n. cõtrita est magnifica. q: liberaliter cõdonat nõ solũ bona fortune pcã clemosynis redimẽdo sic dedit cõsiliũ dan. iiij. nabuchodo di. Peccata tua elemosynis redime. ⁊ bona corpis carnẽ macerando. Sed ⁊ bona aie affectiões iracũdie totalr remittẽdo: sicut dixẽ dñs in Mathi. Si dimiseritis hoibus pcã coz ⁊c. Scdo interpretat pmunita. Ille. n. q̃ prepat se ad actũ cõuersiõis q̃ fit p cõtritionẽ dz se disponere ad pugnã tẽtationis vt talis aia sit pmunita. sic cũ qs detinet violẽter sub dñio crudelis tyrãni ⁊ disponit rebellare vt de captiuitate exeat dz ipz se fortissime disponere ad resistẽdũ. ⁊ tũc facit maxime suũ conatũ. vñ dicit sap. accedẽs ad seruitutẽ dei pepa aiam ad tentationẽ ecclici 2° ca. Tertio interptat Turris. Aia. n. cõtrita ad modũ turris debet, esse firma ne a suo ẏpposito auertat. q: si post p actã penitẽtia reuertat ad vomitũ in duplo displicet ⁊ flagellũ iterat: vñ sic egrotus to-

taliter dñ sanat a ẽrijs cauere dz ne recidiuet. Sic ⁊ talis aia cauere debet recidiuũ. pp qõ dicit ad hebreos. vj. Nõ ipossibile ẽ eos q̃ semel illuminati sunt: vt postea pcidi rursus renouari ad penitẽtiã q: illo nõ põt fieri nisi p ẏtutẽ dinã. Quarto interpretatur Defensatrix. Nulla. n. ẽ spẽalis aictia q̃ ita possit aiam defendere a pcõ sicut cõtritio frequẽtata. q: tristitia nõ solũz repellit tẽtationẽ sibi cõtrariã. sed ⁊ cõtingẽtez fin dicta philosophoz. vñ experimur q: manẽs tristis nõ põt in aliq̃ alia re delectari. q: vitia ⁊ tẽtationes aiaz decipiunt p modũ delectatiõis. vñ ad repellẽda talia est ctritio sume ydonea. Sic pueriles tẽtationes marie p timores repelluntur. vñ dr ecclesiasti. xj. Melior est ira vel tristicia risu. q: p tristitiã malus corrigitur animus deliquẽs: Et iõ q: illa scã mulier oibus cõtritis fuit exẽplar fidelibus ẏcumẽter fuit appellata Magdalena. Cui ẽps p° appuit in sua resurrectione marci vltimo. Sed q: scom doctrinã bti Aug. li. de quãtitate aie magis est curandũ de rebus q̃ de noibus. Idcirco scã illius mulieris sunt ẏpfunde cogitãda qualiter in eius contritione fuerit ordinata: qõ dscribit. luce. 7. Rogabat ihesum qdã pharisеus ⁊c. Et sequit ecce mulier q̃ erat i ciuitate peccatrix ⁊c. In illo aũt processu remouet euãgelista ab illa scã multere quatuor impedimẽta q̃ obsistũt ctritioni. Cũ dicit. ecce mulier q̃ erat in ciuitate peccatrix. Primũ. n. impedimẽtũ ẽ. Conscia idurata. Sũt enim alique aie dure i tñ sicut saxa vt nulla cõpunctiõe aut ispiratiõe valeãt imutari. Sic fuerũt iudei ab initio dure cernicis qbus dicit i ezechiele. Auferã cor lapideũ de carne vra ⁊ dabo vobis cor carneũ. Et tales nõ sunt idonei ad contritionẽ: sed ad eternã reprobationẽ. q: dicit eccli. p°. ca. Cor duz male hẽbit in nouissimo. Et illud impedimẽtũ remouet euãgelista ab illa scã: cũ dic: Mulier ⁊c. Mulieres. n. hñt cor magis ductile. ⁊ facili⁹ ad pniam tra hunt q̃ viri. hñt ẽt cor mobile. ⁊ hoc ex cor poris dispõne: sic infantes. Et iõ rari⁹ iuuenũt idurate: iz magis benigne. pp qõ dic

95

saſ. Vbi ſi ē mulier ſgemiſcit eger. Sedz impedimētū ē cōſuetudo firmata. Cōſue tudo.n. vtuntur peccādi ita firmat hitum malū vt vītat i neceſſitatē peccādi. ⁊ ipoſſi bilitatē cōtercēdi qñ cōſumate ⁊ pfēe ē ra dicata ſic ei⁹ malus cū poſſit ñ ſumi. poſt q̄ eſt ſumptus neceſſario nocet. Et quēad modz ego ſtudiōs imueterate vicuñ icurabi les. Jō of Jere.13°. Sic pōt mutare ethiop ſpellē ſuā aut pdus varitatē ſuā: ita ⁊ vos bñfacere poteritē cū didiceritis male ⁊c.

Et ille impedimētū remouet. Cū dic erat i p̄terito iperfēo. Quē.l. erat nōdū. n. erat victū inueteratū: ſic i illis. quos petā vīnit tūt. q:. 50. annis vixit i malicia pulā poſtq̄ fuit ad dēū cōuerſa. Ter⁹ impedimētū eſt diſcēſio ꝓuocata qñ. l. ē pugna iter rōnē ⁊ paſſionē. ⁊ interyrces ſenſuinas ⁊ intellectuas ꝑ bellū inteſtinū. de quo apls dic. Nō caro cōcupiſcit aduerſus ſpūz ⁊ ſpūs aduerſus carnē. Hec ſibi inuicē aduerſant vt ſi quecunqz vultis illa faciatz ad galat. 5.

Iſtud āt impedimētū remouet. Cū dicit i ciuitate. Hyeruſalē q̄ dr viſio pacis. qñ. n. ab ea placata ⁊ triſſa paſſionum ē ſedata tūc ē ad cōtuitionē ydonea. q: paſſiōes ictātāt ad ꝑnas delectatiōes. Quartuz impedimētū ē innocētia criſtiana q: qñ aliq̄ ſcū petō: ſit atriſtmāt ſe ſta opinione innocentē tūc ñ pōt ad pniaz flecti. Sic ifirm⁹ ñ vult recipe medicinā. qñ eſtimat ſe ñ eē egro tuz: vt p3 i frenetici. Et ita fatu⁹ q: ſe reputat ſapientē refutat diſciplinā. ⁊ de iſtis dr Jere. 2. Vnxiſti inocēs ⁊ ab⁹q̄z petō ego ſū ꝓptera ego tecū i iudicio cōtēdā. Et q: in dino iudicio. oſtidē abhoiabilis. ſequit q̄ vilis facta es. Et illō ipedimētū auferit cū dic petō: q: ñ reputabat ſe innocētē. Iſti ſaūt excluſis ipedimētis euacuata pōt āt tuor act⁹ illi⁹ mulieris ad pfectā pniaz reducētes. Quoz ſ pm⁹ ē act⁹ diligētiſſime iueſtigatiōis vt cognouit ingt q̄ xp̄us accubuit i domo pharifei. Iſti⁹ ſi notitia ſi hāſſet niſi vītā ⁊ peccatuz xp̄i diligēter iueſtigaſſet. Et p illū mōzvolētes verā pniaz facere debēt diligēter agere vt ſolicite reqrāt p quāvīā melī⁹ pñt pniaz iuenire: ſicut illi q̄ ſunt a gīa alicui⁹ pncipis terrent de

iceti quēadmodū ſemey cū ꝓuocaſſet regē dō ad ſcā. diligēter q̄ſiuit quale ei⁹ gīam inuenirēt. 4. R. xix. ca. Secūs fuit actus cōuentētis p̄paratōis poſtq̄ ſuerit qd̄ q̄re bat ſufficiēter p̄paunt ſe ad faciēdū qd̄ in tēdebat. Et tō ſequit q̄ attulit alabaūſtz vnguēti vt nō vēiret vacua ſz ad obſequz p̄parata. ſicut i lege ſcriptū erat. Nō appe bis vacuus i cōſpectu regis ⁊ meo Et p illū modū dz facē q̄ vult vere penitere. et quo nouit modū q̄. penitēdū ē oz ſe ad il lū ſollicite p̄parare offerēdo vnguēuz ala baūſtri. i. volūtatē bonū ꝓpoſitū ꝓtinentē. volūtas. n. ſic alabaūſtrū ē vas p̄ciosū qd̄ eſt gre cōtentiuū. ⁊ ꝓpoſitū bonū ē vnguē tū ſuauiſſimū i q̄. de⁹ ſūme delectat. q̄uis nō pficiat. vñ dictū fuit ad dd. ore dino. 2. R. viij. Q: cogitaſti edificare tēplum nomeo bñ feciſti. hoc ipz mēte ptractās ataſñ tu nō edificabis ⁊c. Ter⁹ fuit act⁹ eruberēcētis occultatiōis. poſtq̄ ē p̄parata vēit facē xp̄i erubuit cōſcia ſibi dēpetis. Et nō ſicut vēcūdi nō audēt i faciē reſpicē ſed q̄ runt ſe occultare. Et p hoc dicūt ſapiētes q̄ natura itendēt ſe occultare ſanguinē ad faciē mittit cū erubeſcit. Et tō hoc cū veruſ ſet ſtetit retro vultum xp̄i non ſubſtinens.

Et p 2m̄ modū q̄ vult verā pniaz agere dz i cōſpectu dei oia ꝓſpiciētis vehemēter erubeſcere. q: verecūdia ē paſſio quā incurrit aſpectus de aliq̄ turpe marie i cōſpectu honeſtoz. Et q: ſedītas peti ē turpiſſima p̄ſtia vultus dini hōeſtiſſima dz petō: dū pēitet vehemēter erubeſcē. tō alie pēcatrices que ſine verecundia venit ad penitentiā ⁊ ad p̄ſentiam dei dicitur. Jere. 3°. frōs mulieris meretricis facta es mihi ⁊ erubeſcere noluiſti ⁊c. Quartus fuit actus humiliationis inclinātis. ꝑoſtq̄. n. erubuit ſemep ꝑpaz hūiliauit. Et dicit euāgeliſta q̄ poſuit ſe ſecus pedes dñi hūiliter ꝓſternēdo. Et p illū mōz q̄ vult pfecte penitere dz ſcipſuz ꝓfunde hūiliare. q: ſuia cōtrarijs curant q: oē petīm ꝓcedit ex ſuperbia q: nullus peccat mortaliter niſi ex inobedīcia ⁊ ꝑtumacia diuinoz ꝑceptoz. Ille aut ē ſunt ſpēs ſuperbie ⁊ paſſiōes ⁊ ꝓlec. vñ numeroz. 15. Alia q̄ p ſuperbiā peccaue

rit pibit de ꝑpō ſuo: qñ rebellis fuit aduerſus deuz. Et cōſum atis iſtis quattuor actibus ad verā pniaz diſponētibus Deſcribit euāgeliſta ordinatiſſime q̄ttuor obſeqa q̄ illa venerabilis mulier exhibuit cē pedes dñi. Et p̄mum fuit pedum ablutio. lachrymis ingt lauit pedes eius. Secundum fuit abſterſio. Jō ibidē dr. Et capillis ſuis tergebat. Tertium fuit pedū deoſculaō vbi dicit: Et oſculabat pedes eius. Quartum fuit pedum inunctio ibi. Et vnxit vnguento ⁊c. Et iſta q̄ttuor ſegā ſignificāt quattuor miſteria q̄ in vera pniā p̄mi⁹ vera contritione ſequuntur.

Quoz p̄mū eſt confeſſio pura q̄ ſignificatur p actum ablutionis. q: cōfeſſio pura ſordes mētis abluit: ſicut aqua mūdat ſingnamenta carnis. Jō dicit in ꝑſ. Confitebor aduerſum me iniuſtitiaz meā dño: ⁊ tu remiſiſti iniqtatem peti mei ⁊c. Et q: in ꝓfluuio lachrymaz nō ſolum petā remittuntur. ſed etiā eloganē. Jō ſequit. ve rūtamē in diluuio aquaz multaz ad dēū non approximabunt ⁊c. Secunduz eſt ſatiſfactio pfecta de peccatis iam confeſſis Illa ſignificat ꝓ actum abſterſionis. q: licet p actum confeſſionis abluat a culpa. ita q̄ ſatiſfactionez que fit in pnia dimittitur pena ⁊ abſtergatur. vñ prouer. 2. vulnus ⁊ liuor vulneris. i. opa leſiua ⁊ ancta ſatiſfactiōis abſterget mala. i. penas ad quas alia remanet obligata p̄ſoluēdo in alio mūdo durius ſi nō vult in iſto. Tertium eſt reconciliatio conſumāda poſt perfectā ſatiſfactionem. ⁊ illa ſignificatur per actū oſculationis. qui igitur mutuo reconciliāt ſe oſculari ſolent. Scribit cuiz. 2. R. 13. Qd̄ reconciliauit dauid q̄ſi reconciliauit ſibi abſalon oſculatus eſt eum. ⁊ ita poſt plenā ſatiſfactionē aia deo reconciliatur. Qd̄ ſi corpus moreretur confeſtiz aſſumeretur ⁊c. Quartū eſt conſolatio amena. q: poſt actuz ſatiſfactionis eſt delectatio ſincera. Iſta ſignificatur per actum vnctionis q̄ eſt delectatio ⁊ illud ē. de natura oīs actus ꝺtuoſi vt dimittat delectatiōez poſt triſtitiā cū ſit diſtinctus ſic. actus malus dimittit triſtitiā poſt delectationē. Et tō datur vna regula in

dina ſcriptura q̄ angelus bonus appetit: in p̄n. turbat. ⁊ in fine q̄ etiā ſicut bētur daniēlis. 2°. Qd̄ alius aūt angelus in p̄ncipio delectat ⁊ in fine offendit: ſicut in paradiſo etiaz. Et q̄n pfecte reconciliatus eiz xp̄o iugiter delectatur. Jō dicit apoca. 3°. Sto ad hoſtium ⁊ ſi quis appuerit mihi intrabo ⁊ cenabo cum illo ⁊ ipſe mecuz. Iſta autez vehementi delectatione alterata fuit hec ſacra mulier que tāq̄ ſpūaliter inebriata nullaz verecundiā in cōſpectu hoſtium patiebaē oſa petā ſua non ſecretādo: ſz publicādo in cōſpectu cōuiuātium ingrediēs aliquā domū ſine licētia irruens quaſi importuna bñficio. ſicut dicit Aug. in ſermone. Hac ꝺo peracta penitentia hec mulier fuit ſanctiſſima. Iccirco introducit euāgeliſta vt perfectione quadruplici illuminata. ſ. Qd̄ primo vt ardentiſſime diligentē. q: quāto plus peccauit tanto plus ei ꝑdimiſit. ⁊ tanto plus chriſtus eam dilexit. ⁊ ipſa chriſtum. ſecundum parabolam xp̄i de ipſa ad phariſeum Luce. vii. vnde chriſtus illi ſubiunxit. dimiſſa ſunt ei peccata multa quoniam dilexit multum. Secundo vt altiſſime contemplantem. q: dum ſoror eius martha intenta eſſet vite actiue. iſta contemplatiue. martha inquit ſatagebat circa frequens miniſterium. Maria autem ſedens ad pedes dñi ⁊ audiuit verbum illius. Nec mirum: q: magnitudo dilectionis induxit neceſſario ei ſitudinem cōtemplatiōis. q: q̄to res plus amatur. tāto frequētius ad memoriā ⁊ cōſideratiōnē reducit. Et tō q: eius vita erat ſic in contemplatione ſublimata dicit de ea ſaluator Luce 4. Maria optimam partem elegit. id eſt ſummam que nō auferetur ab ea. Tertio vt clementiſſime miniſtrantem. ſequebatur enim poſtea chriſtus ⁊ miniſtrabat ei de facultatibus ſuis. vt habetur mar. 15. Et ipſa vltra omnes alias ſequentes chriſtum appropinquante paſſione corpus chriſti recreauit ⁊ cōfortauit vnguēto quo⁹ iam diſſolui incipiebat ob horroē mortis imminentis. vt habetur mar. xvi. vnde dicit dominus iuſte arguenti ipſam. bonum opus operata eſt in me ⁊c.

Quartovt fidelissime plcuerãt ipe. v. passionis a xpo & a sua matre nũq̃ discessit. cũ oẽs apli fugissent. & vltra oẽs ipe resurrectionis sepulchrũ frequẽtabat plorãs & suũz dñm q̃rens: vt dicit euãgelista Joãnes q̃ cum Petrus & alti cucurrissent ad monumẽtũ nunciãte ea abierũt iterũ ad semetipsos. maria autẽ stabat foris plorãs. Et q̃ sapia sereata q̃ est xps dicẽ. pucr. 8. Ego diligẽtes me diligo. Decirco ꝓ savice euãgelista introducit sedz quadruplicẽ ventilatẽ xpm ad illã sedz mulierẽ se hũiliãte. Pdio. n. vt liberaliter indulgentẽ luc. vij. qñ dixit ei pacta illa pnia remittunt tibi pcta tua. Et illã remissionẽ itelligimus nõ solũ q̃ ad culpã. sed ẽt quo ad penã ita q̃ si statiz mortua fuisset cõfestim sine purgatorio ad sinuz abrahe euolasset vbi erãt tunc scti. Cuius dicti rõ ẽ. q̃: cuz culpa ois sufficiẽter remittat p cõfessionẽ. & cõtritionẽ & ipa pus sucit sufficiẽter ꝛtrita. Et xpc q̃ituc oia mẽtaliter ꝛfessa sequiẽ q̃ nõ solũ ei tunc pcta dimisit: sz etiã salutẽ eternã donauit. Et iõ ibidẽ. fides tua te saluã fecit: vade ꝛc. Scõo vt ipsam dulciter excusantẽ qñ accusata fuit a sorore sua. luce. 4. martha martha. ꝛc. Et sequit Maria optimã ptẽ. ꝛc. vbi dicit Aug. Quõ nõ putam⁹ cã timuisse ne diceret ei dñs: Surge & adiuua sororẽ tuã. Excusata inqt ẽ sedit securior ꝛc. Tertio vt efficaciter ꝓtegẽtẽ. Cũ. n. fremeret i ea qdã discipli pp fractionẽ alabastri p̃ciosi vnguẽti dixit eis iesus oñdẽs q̃ gratissimũ ei⁹ hꝫet obsequium mar. 14. Amẽ dico vobis vbicũq̃z p̃dicatũ fuerit euãgeliũ istũ ꝛc. Quar⁹ vt cã indicibiliter ꝛsolãtẽ ifacko suc resurrectionis. vt oñdit quadruplici rõne. Et p⁹ ẽ q̃ afi oẽs sibi appuit mar. 15. Surgẽs iesus p⁹ manc appuit p⁹ marie magdalene.

Scõa q̃: ipaz more solito cuz allocut⁹ fuit: vt qđ ñ cognoscebat videndo cognosceret audiẽdo qñ dixit maria noli me tãgere. mar. 10. Ter⁹ ẽ: q̃: se palpãdo p̃buit. lz. n. tũc ei dixerit noli me tãgere. tũ Math. 28 ẽtiã alta appitiõe dr q̃ ipa & altera maria tenuerunt pedes ei⁹. Quarta ẽ q̃: ei officiuz angeli cõmisit qñ dixit vade ad fres meos & vic eis ascẽdo ꝛc. Io. 20. vñ ipsa gaudia gaudio vltice resurrectionis & pcepta suc ascensionis p̃mo aplis nunciauit vt ibi dẽ habetur. Ad quod gaudium xpc. ꝛc.

¶ De eadem Sermo tertius.

Emittunt tibi pcta tua luc. vij. ca. Quia sic ex testimonio sacre scripture didicimus q̃ rei q magnis debit̃ sunt obligati hꝫt qua. ꝛruplicẽ solacij graduz. Quoz p⁹mo ẽ qñ debitũ curialiter exigit nõ cũ oppssione & violẽtia. sicut ille q̃ tenẽs suffocabat cuz di. Redde quod debes. Et q̃: statim nõ soluit misit eũ i carcerẽ luce. xviij. cº

Scõs ẽ qñ debitũ differt. sic rogabat ille dicẽs patientiã habe i me ꝛc. luce. xviij. Aug. dicit q̃ nõ postulabat nisi dilationẽ.

Tertio ẽ qñ debitũ diminuit sic pplis israel. rogabat roboã vt alleuiaret eoz iugũ tributoz ad qđ obligauerat eos salomon 3. Rꝫ. xviij. ca. Quartus ẽ qñ debituz totuz dimittit sic illi dñs luce. xviij. ca. Misertus est dñs serui illi⁹ & oẽ debitũ dimisit ei. & hec est summa gra q̃ creditori possit fieri.

Et iõ q̃: maria magdalena erat multũ debit̃ obligata gratissimũ pnie obtulit obsequz xpo vt dicit euãgeliuz hodiernũ. pp qđ de tali obsequio abundãter remunerata a xpo audiuit. Remittunt tibi pcta tua qđ figuratuz fuit. ꝛ Rꝫ. xlvi. vbi dr q̃ dñs marimã offensaz p modico obsequio dimisit sibi ꝛc. Scõz q̃ ꝓmissa in hoc ẽvbo tria cõmẽdabilia ad psonã huius mulieris ptinẽtia describunt. Et p⁹ idulgẽtia cõmissi sceleris & hoc cũ dr Remittunt ꝛc. Secũdo benivolẽtiã collati: muneris. q̃: tibi: Ter⁹ sarcinã depositi põderis q̃: pcta tua ꝛc. Primũ cõmẽdabile ẽ idulgentia cõmissi sceleris: cuz dr Remittunt de hoc põt accipi illd luce. 7. Dimittunt ei pcta multa: qñ dilexit multũ. Sic ignis ẽ cõsumptiu⁹ macule i vase argẽteo. Ita flãma caritat̃ ẽ cõsumptiua pcti aie ꝓuer. xi. Caritas opit multitudinẽ pcatoꝝ petri 4°.

Scõm cõmẽdabile ẽ benivolẽtia collati muneris ꝛc. Et hoc ibi cũ dr. Tibi. Ea ꝗ sus datiues sint donatiu⁹ signat liberalitatẽ vt xps post q̃ dimisit culpã dedit ei graz

sicut de collatiõe gre plenitudis fuit ꝛbis expressus arguit p eundẽ eam dicẽte ãgelo luce. p⁹ ꝛtus altissimi obumbrabit tibi ꝛc. Tertiũ ꝫmẽdabile ẽ sarcina ꝛc. ibi pcta tua. Multũ. n. ꝫmẽdabile ẽ qñ graue põdus deponit. sz multo magis põdus pcti qđ adeo graue erat qđ totuz hũanuz genꝰ nõ sufficiebat ad portãdũ donec illõ grauamẽ ꝓpositũ a xpo fuit. Jo. p⁹ Ecce agn⁹ dei ecce q̃ tollit pcta mũdi: q̃: pcta nra ipe ptulit sup lignũ. u. p. m. iusti⁹ viuam⁹ cui⁹ li. sa. sumus. ꝛc. Quia ꝗ. hic de pctoꝝ fit mẽtio dicam⁹ de remissiõe pctoꝝ. Occurrunt. n. dicẽ cõsiderões cẽ istã materiã.

Prima quaꝫ est. Quid est petñ. Dr scõm sacrã scripturã. q̃ petñ ẽ dine maiestatis offensa dicẽte apostolo philip. 3°ca. Qđ electos oz cẽ sine offensa. i. sine pctõ.

Notãduz q̃ petñ i scriptura compat quadruplici detrimẽto. Et p⁹ detrimẽto maculede turpantis. quia sicut macula sci licet nobiliori subo imprimit. tãto magis pp ipaz tale subiectũ vilificat. sic lepra magis de hõestat p̃cipẽ q̃ rusticũ. Ita petñ q̃to nobiliori nature iprimit tãto plus p illud inficit. vñ petñ qđ i appetitu sensitiuo veniale ẽ. i intellectiuo ẽ mortale & qđ in appetitu hũano ẽ remissibile i ãgelo fuit irremissibile. Ideo dr de salamone eccliasti. 47. Dedisti maculã in glia tua. q̃: cuz ẽet p̃ceps. p̃clarissim⁹ plus ipz q̃ aliũ dr turpauit. Scõo detrimẽto plage sanitat̃ q̃: sic plaga infert corpi ꝓtinuã infirmitatẽ doloris. Ita petñ aie assiduã pũctionẽ moroꝝ. vñ Aug. sup Math. di. it. Qđ sicut mali i dei iudicij cruciabunt i manifesto. Ita nunc cruciant i occulto. q̃: illa plaga nõ est curabilis p naturã. Jere. 30. Insanabilis fractura tua pessima plaga tua ꝛc.

Tertio detrimẽto egritudinis molestãtis. q̃: sicut egritudo ita de prauat naturã vt semp appetat nociua & ꝛria. Ita petñ deprauat aiaz vt semp mortifera appetat vñ cũ voluptates sint ei mortifere. & diuine spãales salutifere aĩa p⁹ obnoxiã plus i illis q̃ in istis põt delectari: sic qdã dimittẽtes fontez aq̃ viue foderunt sibi cisternas dissipatas vbi q̃sierũt aquã corruptã. de qbus cõquerit Jere. xxviij. di. de Joram

Bẽ illa egritudo pessima ꝺ q̃ dr. 2. Pali. 20. Nescierunt fontẽ aq̃ viue & foderũt sibi cisternas dissipatas q̃ cõtinere nõ valẽt aq̃as ꝛc. Tu aũt egrotabis pessimo lãgore ventri donec egrediatur vitalia tua paulatiz p singulos dies. Quar⁹ de trimẽto mortis terminãtis. q̃: sicut ex sepatiõe. f. aie a corpe mortẽ corp⁹. Ita ex sepatiõe dei ab aĩa mortẽ aĩa. Et iõ tãto ẽ pct⁹ mors aie quã corporis quãto deus ẽ melior ipa aĩa. De⁹ ãt nõ sepat ab ipa aĩa nisi p mortale petñ. ysa. lix. Iniquitates vre diuiserunt inter vos & deum nostrum ꝛc.

Scõa cõsideratio ẽ. Quãtũ malũ ẽ petñ 2ª ꝫ sit mortale. ostendit ãt magnitudo ei⁹ ex ãtuor. f. Pdio respiciẽdo ad celsitudinẽ summi opifícis. q̃: quãto maior ẽ dignitas psone q̃ offendit. tãto maior ẽ culpa. Sz q̃: p pcatũ i honorat de⁹ q infinite excedit dignitatẽ cuiuscũq̃z creature. Jõ ei⁹ offensa ẽ infinita. Et sic petñ ẽ infinitũ malũ ita dbẽt infinita pena ꝓ eo. vñ ezechielis. Aia q̃ peccauerit ipa morietẽ. f. eternaliter. Scõo respiciẽdo ad magnitudinẽ vniuersi: sic dicit anselmus i libro. Cur deus hõ ꝓ saluãdo toto vniuerso. xps factus ẽ hõ. Et iõ nullus ꝺberet peccare mortaliter & tñ in maliscũ minus malũ sit eligẽdũ. & minus malum sit annihilatio totius vniuersi quã peccare mortaliter. & tanto sit in malo vniuersi annihilatio quanta est entitas in bono maiore: erit malitia peccati quã annihilatio vniuersi. Jõ xps luce. 16. facilius ẽ. i. minus malum celum & terrã transire ideo est annihilare. quã de lege vnum apicẽ cadere q̃: q̃ in vno offendit factus ẽ oiuz reus ꝛc.

Tertio respiciendo ad redẽptionẽ generis humani. q̃: secundum magnitudinem obligationis est mẽsura redemptionis cũ solutio illa sit debito adequata. Nunc aũt pro redẽptiõe vnius peccati. Ade necessarium fuit infinitum precũ dare sempiterno dei filium ita q̃ pro minori precio satisfieri nõ potuit. sicut dicit Leo papa. Ideo illud ꝺbitum erat infinitum. Ideo deus ꝑ introducitur sicut eloquens in hiere. 6. Numquid dabo filium meum primogenitũ ꝓ sceleretuo fructum ventris mei pro peccato tuo

quasi dicat Imo peo alienis petis ⁊c.

Quarto respiciēdo ad hitudinē hitus ꝺ tuosi. q: pñi nō fuerūt certi de i mortalita ate aie ⁊ posuerūt ⁊utem fortitudis i eo q pelegit mortē actui vitioso. vñ posuerunt petrm maiꝰ malū q̄ mortē ab q3 spe resurrectiōis. vñ sci libēteꝰ expleuerūt se eterno supplicio q̄ mortali petō. Et iō mortuo in petō mortali dat pena eterna. ⁊ nequaquā punit vltra cōdignuz. vñ machabeoꝝ 6. Eleazarꝰ doctor legis dine p̄clarissimꝰ re spōdit. f. pus velle mitti i iferni q̄ trāsgredi legē dei. hec cōsideō iducit ad phoren dū petrm qđ ē trīs malū ⁊ ad cōmēdādā dī nā iustitiā q̄ vult petō mortali dat penam eternā cōdignā ⁊c.

3ª pñi. Tertia cōsideō ē. Quāta ē turpitu do peti. Et hec ōclarat via q̄druplici. Et .f. primo respiciēdo ad dinaz imitationē p uationē. vñ dicit Aug. Ad qđ hō peccat mortalē deleć quodāmō ymago dī seu tri nitat ab alia. vñ sic̄ dicereć puella ad yma ginē alicuiꝰ spōsi sēa. si deleta illa ymaginē alicuiꝰ spōsi sēa. si deleta illa ymaginē fieret ad formā bruti. Jō dicē pⁿs. ꝺ petō p mi hois hō cū i honore esset nō intellexit. cō patus ē tumentis ⁊ similis factus est illis.

Scōo respiciēdo ad dinoꝝ iudicioꝝ reō hēsideꝝ. q: sic̄ claudēi fenestrā pōit obicē radijs solis. Jta peccātis radijs dine gr̄e. Et iō sic̄ nulla domꝰ pōt cē plēa radijs lucis p̄uata. Jta nec aīa p petrm obtenebrata. q: sicut lux ē cā plēitudīs. Jta tenebra ē cā turpitudis. Jō turpitudinē petī dīs cōparat tenebre. Mdath. vi. vide lumē qđ i te est. i. qđ appet intus itenebre sint. i. petrm ⁊c.

Tertio respiciēdo ad donoꝝ spūalium exspoliationē. q: cū deꝰ i baptismo aīaz ornet spūalibꝰ bōis: p petrm statiz olbꝰ expoliat. Jō sic̄ turpe erat figurā regis mutare ⁊ sui ornamentis spoliare. Jta ⁊ aīaz spolia re ornamentis spūalibꝰ. Jō ō tali aīa dr eze chiel. 4°. Trāsiui p te. eras nuda ⁊ cōfusiōe plena ⁊ abiecī te sic̄ abiciēt multer in ꝺecūda: ⁊ sic pz aīe turpitudo ⁊c. Quarto respiciēdo ad figurā vitiū inducto. q: ex q̄ aīa cecidit p petrm ñ pōt resistē subgēstio nibꝰ inimici. ⁊ iō occurrūt ei fantasmata turpia ⁊ ymaginatiōes reꝝ turpium sensibilium q̄ ipsimunt ei ad modum picturarū. Jō sicut deturpat domꝰ qñ turpibus imagibꝰ pingit. Jta aīa qñ p petrm macularī. Jō dr trenorum .iiij. facies eorum super carbōes denigrate. i. imagis ps superioz. q: pus fuerat ⁊tutibꝰ ⁊ donis ornate. Jtē, ät turpitudis cōsideō iducē nos ad petī abhoīationē qđ tā vile ē vt aliaz ipō ꝺturpa tā spōs āgelici detestenē q cā i tuitiue cernūt sic̄ oculi nri rē sedā detestanē. ⁊ imūdā isa. 33. q: āgeli pacis sic̄ vidētes aīas deturpatas amare flebāt. Quarta cōsideō est. Qualē petrm cōmittit. Et dr q: q̄druplir. Et ōclarat hoc q̄druplē. Dnio pviā iustē sicut cōtingit i regētibꝰ. Et .n. in nob sint aliq̄ ⁊tutes itellectuales seōz q̄s assimilamur āgelis. Et aliq̄ alales i qbꝰ assimilamur bruti. ⁊ iter istas occurrēte aliq̄ bono ōlecta bili fit aliqua discordia. q: virtutes alales desiderāt illō. pseq. eo q̄ videt corpi cupiditēs. Intellectuales ño dicūt illō fugiendū q: retrahit a deo. volūtas aūt cū sit dña i toto regno aie. ⁊ cōsā ea ista q̄ vētilet hz illā determinare. ⁊ p pte virtū sensitiuaꝝ aduocata ē prudētia carnis. ꝺ q̄ dicit apls. Qđ ē mortifera. Dnio pte āt intellectualiū prudētia spūs q̄ seōz eligē ēvita p.ir ⁊ pietas ⁊c. Dnudentia carnis aliquando dicit q̄ bona delectabilia prosequenda sunt. quia adhoc facta sūt. Alta ño dicē q: ē magis intendendū legi dine q̄ alicui ōlectatōi corpee

Qñ āt volūtas ē iniusta determinat. p pte pma. ⁊ tūc petrm ꝺmittit p. in ōlibato cōsensu. sic̄ āt cōtingit iniustū p̄incipē corrūpi muneribꝰ. sic volūtatē olbꝰ oblectatiōibꝰ q a sēsu sibi oblat. Et q: p mōz iustic̄. petrm inq̄ p̄incipis ꝺmittit. Jō scriptura oēz petōrē appellat iniustū. 2. thi. 2. Justis nō ē iposita lex q̄ dirigit gēa. sz iniustis .f. petōribꝰ ⁊c. Scōo p viā fraudulētie sicut ꝺtingit negociātibꝰ. q: sic̄ fraudulēti mercatores qñ volūt vēdere vilia p pciosis: vt auricalcū p auro. Insupficie deaurāt ea occultātes vilia. Jta imaginatio offert intellectui bōa sensibilia velup colorata ⁊ ñ mānifestāt dinā offensā ⁊ turpitudinē mali in eis latentē. ⁊ tūc volūtas se ad illa bōa cōuertit ⁊ acceptat ea nō pfideō mala ibi

ēs occulta. q: seōz dīo. ꝺc. dī. no. Nullus opat aliq̄ malū aspiciēs ⁊ tūc petrm ꝺmittit ⁊ tunc nec voluntas accipit nisi sponte. q: nō pmittit totū p̄fundari in ingrēdo malū vt oñdat q: ibi lateat venenū. sz dimittit cū i cōsideōe supficiei. sic̄ hō nimis affectꝰ ad aspectū pulchri vitri nō vult q: i graf ō eiꝰ sapore: vel an ibi sit venenū. Et q: petūz p mōz fraudelētie ꝺmittit dicit ap̄lus. 2. cor. 4. Timeo ne sic̄ spēs seduxit cuā astutia sua. Jta sēsus nri corrūpant a simplicitate q̄ ē in xpō iesu Sic̄. n. spēs veneni sus ē ita appetitꝰ sēnitiuꝰ ē ñsus intellectuū. Ter' via ē p mōz itrīsecā pugē. q: passiōes sēsitiue q̄ iure nāt i ciuitate aie ꝺbēt subijci. insurgūt ꝺvires rōis qbꝰ debeć p̄cipari. sicut solet in surgē vulgus ꝺ p̄ncipē in ciuitatibꝰ. Intra q̄s p̄cipalē sūt. ira ꝺcupia. timor ⁊ anxietas. Et qñ eis nō resistē a ñtibꝰ sensitiuis ⁊ intellectuis tūc p̄ualēt ⁊ ꝺsumit petūz seōz cōsumationē cōcupie aut īre. Et ulla pugna dr lex mēbroꝝ. ꝺ qua apostolus 20. vij. video aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis mee ⁊c.

Sz intelligēdū ē q: iste passiōes insurgēs qñ nullā hñt resistētiā: hē in oibꝰ ꝺpauaz ⁊ bestialibꝰ qñq̄z puā sicut in oibꝰ ñ tpatis totalē qñq̄z magnā: sz finalē nō pōt vincere sicut in cōtinētibꝰ. Quoꝝ pſonaz assumit apls 20. vij. c. Nō q̄ volo hoc facio bonū: sz qđ nolo malum hoc facio ⁊c.

Quarto p mōz obsidiōis. f. circūpositē q: debemꝰ imaginari totū istū mūdū nos circūstātē impugnare castrū aie nre dicēte Jo. in can. sua. ⁊. Dē qđ ē in mūdo aut ē cōcupia ⁊c. q̄ oia aie inimicāt. tūc āt petūz ꝺmittit. qñ ex sensibilitū rei incitatione cōsentit malo. Sz nō. q: cōtingat ei uitatē maximā sic̄ ē aīa expugnari dupl. Et p̄q: aut porte male custodiunt ⁊ ingrediunt inimici. ⁊ hoc cū sensus exteriores nimis apiunt rebꝰ sēsibilibꝰ. Intrauit mors p fenestras nras Jere. viij. ca.

Scōo q: ciues p introitos suos tradūt hoc cōtingit in illis q̄ hñt hitus vitiosos q̄ bꝰ inclinat hō ad illa naturalia p̄ q̄ sūt hostilia. Et iō q: sic̄ scōz doctrinaz ap̄li nos circūdat petrm. ꝺicit dīs ad caym. Si male egeris. f. in custodia aie tue status peccatum in foribus aderit gē. 4. ⁊c.

Quinta cōsideō ē. Qualē petūz custodē cōmittat. Est āt intelligēdum q: qñ bellū mortale insurgit ꝺ aliquā multitudinē hz quadruplicē viā ad cuadēdū mortem. B

Dsta. n. via ē hostes inuadēdo. q: sūt nō multi militēs ita strenui q: aggressus homīnū ñ expectāt. Exēplū de Juda machabeo ⁊ fribꝰ eiꝰ q̄ añq̄ hostes ad eos venīrēt aggrediebant eos. ⁊ sic eos vincebāt. ⁊ tales multū timent ab hostibꝰ. Jta ē i aīa Mā sunt multi ita pfecti q̄ nō expectāt insultus passionū. sz sic carnē domāt q: nō resurgūt motus. sicut curoici ⁊ isti ex mentibꝰ vident filij dei. Et sicut demōes ptimescūt xp̄z Mdath. viij. di. venisti añ tps torq̄re nos ⁊c. Jta demōes ptimescūt tētare viros pfectos ⁊ curoicos a qbꝰ vincunt. vñ fuit ista ātiquoꝝ virorū ⁊ doctoꝝ q: dmō victus ab aliq̄ nō audet cū plus tētare de codē gñere criminis ⁊c. Scēa via ē hostibꝰ resistēdo. q: qñ p̄mo inuadūt sic Jo suc cū filijs israel restitit amalech. venēti ꝺ cū vt dr in exo. xvij. ⁊ p istū modū resistunt tētatiōibꝰ passionū hoies tem pati ⁊ q̄to ⁊tibus pugnāt citius vincūt. ⁊ tāto resistētes minus timēt. q: ip̄is timorē incutiūt ⁊ minus insistunt. q: hostes nō timēt remissos bellatores. sz magis eos insequūtur io. 2. in cano. iij. c̄. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis ⁊c. Jsta āt resistētia ⁊tuie oīons p̄sicit: sicut oāte Mdoyse vincebāt amalech. q: oīo est singulare refugiū intētatione. Tertia via est ab hostibꝰ fugiēdo. qñ. n. hō videt q: nō sufficit hostibꝰ resistere si vult vitā ſnare. ꝺz ab hostibꝰ fugere sicut fugiebat dauid a facie saulis. i. R. 2. in multis locis. Et p hūc modū illi qui sentiunt se ita infirmos q: nō pōt tentationibus resistere debēt oportunitatem peccādi sicut picula mortis fugere. ⁊ se avaritiatibꝰ sēstrare ⁊ nō se inter fictendi tumultus ingerere. sic̄ iezabel vltro se ingerebat yeu occidendū. 4°. R. ix. Et p hūc modū sequūtes se ingerunt ē spectaculis a fabꝰ ⁊ tēporibus illicitꝰ ꝺ qs pc. 2ª. can. 1°. c̄. Fugite ingt ei q̄ i mūdo est cōcupie cōruptionē 4° vi. ē

Ad alcos ꝑ auxilio obtinēdo fugere. q: sicut gabaonite fugerunt ad ios cananeos i pugnātibus cos ios. 19. Ita p illū modū q illi tēptatiōib⁹ nequunt resistere ꝑ se debēt ad celestia cōtēplāda recurrere q̄ sunt alia alie. sic terrena inimica. ⁊ p hoc eicitur sentibilia inimica alie q̄ alia iugiter impugnāt. eo q: eis totaliter sunt ꝺrta. sic untrātib⁹ filijs israel. terrā ꝑmissionis chananey sunt expulsi extra terrā ꝑmissiōis. vñ q: meditatio dinoꝝ ē spāle ꝺ meditatiōem terrenoꝝ refugiū dic ꝺero. Ama studiū scripturaꝝ ⁊ carnis vitia nō amabis. vñ apls aduersus hostes spūales occupatiōibus nos armat eph. 6. Induite vos armaturā ꝺi vt possitis resistere aduersus insidias diaboli. Et istis adiūgit gnta via. s. recurrēdo ad dñm sic filius recurrit ad dñm suū qñ impugnat vt defendat ab hostibus. Ita ⁊ nos exēplo apli. i. cor. 10. Ne magnitudo reuelationū extollat me dat⁹ ē mihi stimulus carnis q mē cor⁹ affligat. Et sequit ꝓp q̄ ter dñm rogaui vt auferet a me. Et dixit mihi. sufficit tibi gra mea saule tā q̄ dñi.

j. ꝓsi. Sexta ꝓsideratiō ē. Qualiter petrus obfirmat. Et ē intelligēdū. Qd̄ ꝝdruplici mō petrus firmat. s. primo p ꝓmittiā ipassionē sic hō qñ ab infantia assuescit ad peccandū. q: dic Aug. p⁹ de ci. dei. ipassiōes q̄ fiunt i pria iuuētute vix deleri pñt. vñ tob. 1. docuit filius a iuuētute sua timere deum ⁊ recedere ab oi pctō. q: periculū ē i mora ꝓp uer. 23. Noli subtrahere a puero disciplinā: Si. n. percusseris cū virga nō morietur. Et sequitur. Tu virga eū pcutis animā ei⁹ ab inferno liberat. q: periculū ē i mora. Secō p dilatā ꝓuersationē q: sic vulnus cui mor nō apponit remediū fit incurrabile. Ita plaga aie si celeriter nō curat vt dic Bre. petrus qd̄ p pniaz nō diluit mor suo pōdere ad aliud trahit. ⁊c. Iō eccli. 5. Ne tardes ꝓuerti ad dñm ⁊ ne differas ꝺ die i die q: ꝝto maior est mora tāto maior ē sarcina. q: dic btus Fracisc⁹. Qd̄ si diabolus pōt accipere capillū ꝺ vno hoie fac i corabē crescere. ⁊c.

Tertio p repētinā recidiuationē. q: sic aliqs iz cito cōuertat ide statiz post ꝓuersionē ꝓplabit: sic symō magus q statiz p⁹ infidelitatē ꝺuisionē ꝓplapsus ē i hereſiz vt dic Aug. vinca. s. pp qd̄ ei⁹ petrus fuit confirmatū ⁊ nunq̄ deletū. sic plage p⁹ curationē renouate cito putrescūt. Illi sunt semē qd̄ cecidit i petrā vel viā i qua nō permanēt effectus contritionis ẜMath. 13. ca.

Quar⁹ p quotidianā trāsgressionē: q: sicut er actib⁹ bonis generat virtutis habitus. Ita ex malis vitiosus. ⁊ isti inclinant ad malū sic graue deorsuz. ita vt hō vix resistere possit. vñ talis hitus vitiosus ñ statim corrūpit iz ꝓmāet ⁊ q̄si necessitat hoiez ad peccāduz. sic i potestate nra ē cibuz sumere. iz eo sumpto nō ē i potestate nra vt noceat vel ꝓficiat. Ita ē de mēte de prauata p'hitus vitiosos. vñ vix possum⁹ facere q: a pctō discedat ⁊ opet bonū. vñ ẜMat. 7. Nō pōt arbor bōa fructus malos facē nec arbor mala fructus bonos facere.

Septia ꝓsideratiō ē. Qualiter petrus obfirmatuz radicatur. vñ occurrunt q̄ttuor remedia ne ꝓcedat. Et ꝓmum est. sic i disciplinis. vñ qñ intellectus ē ductus ⁊ q̄si ideiscipliabilis ꝓgulatiz deducit a facilibus ad difficilia q̄ p⁹ ñ posset capere: vt ps i ca dē scia ⁊ i diuersis. Ita petrus qñ p multos malos hitus ē radicatuz ꝺs hō deduci p leuia donec successiue puenirat ad ardua. sicut docet dion⁹. de ecclīastica Ierar. dicēs q: debemus ad sūma ab infimis deueni re p media i actibus ꝓtuosis. q: opa natura nō sunt repētina ⁊ tō curat ab infirmitate nō statim ē solidus cibus administrādus. 1. cor. 3. Quasi ꝓuulis in xpo dedi lac. vob nō escā. q: perfectior ē solidus cib⁹ vt dr ibi dē. Secō sicut i mechanicis: vt qñ aliqua ligna sunt difficilia ⁊ tortuosa ad recti ficāduz plicant ad ptez oppositā donec reducant ad mediuz. Ita ꝺs cē in moralib⁹ vt qñ aliqs inclinatus ē nimis ad vnā delectationē debet niti ad tristitiā oppositaz donec reducat ad regulā rectā. ⁊ iste ꝺcissimus modus. q: opatiōes sunt ꝺrte lales materie. illuz moduz docet Aug. quē ēt tenet apostolus. 2. cor. vii. ꝺi. Si cōtristaui vos i aliq̄ nō me penitet. ⁊c. Ter⁹ sic in ciuilib⁹ i q̄b⁹ legislatores adeo graues penas ꝑponunt vt tristitia pene excedat delectationem que in legis transgressione fit q: si esset equalis nō sufficeret ad cohibendū. Nā añ vires nature sunt rebelles. ita q: subiici nō pñt debent penis fortissimis affligi. ita q: tristitia pcti delectationē excedat. Et hūc modū eradicādi petrū tenuit deus in veteri testō penas intimādo vt hēbitur deutero. quasi p totū. Quarto sic in medicinalibus: vt qñ aliqō membrū est insanabile ne ab ipso totū corpus inficiat abscindat. Ita i aīa qñ vires sunt ita deprauate in nobis q: sunt totaliter incurabiles debent a nobis abscindi totaliter vt abeis aīa rōnalis totaliter separetur abnegādo totuz actū eis in quo delectari possent. Et hoc fuit remediū scōrū patrū fugiētiū ad desertū. ⁊ illū modū induxit nobis xps ẜMath. 2. ca. dicens. Si oculus tuus scandalizat te erue eū ⁊ proice abs te.

8ª ꝓsi. Octaua cōsideratio est. Qualiter petrus a deo remittatur. Et q: q̄tum ad culpā sacillima est remissio. q: in cōtritione. secundum illud ps. Cor cōtritū ⁊ hūiliatuz ⁊c. Et huius affirmatio hētur. 2. Re. 12. vbi dr q: dō statī cū dixit peccaui dixit ei nathan ꝓpheta ex pte dei. dñs trāstulit peccm tuū.

2 Quātū ergo ad penā peccati ad quā remanet obligatio dura. post gīe ifusionē sunt quatuor remedia. Quo⁹. s. ꝓmū est lachrymarū effusio in amara contritione ⁊ cōpunctione. q: sicut aqua lauat exteriores sordes. ita lachryma q̄ originatur a radice mētalis cōpunctiōis lauat interiores sordes peccati. Ista ablutio. ꝓuenit ex tristitia pcti q̄ est cōtraria delectatiōi q̄ fit in illo. q: cōtraria ꝺrtis curāt. ps Laboraui i gemitu meo ⁊c. Et iterū Exaudiuit dñs vocē flectus mei ⁊c. Istud fuit remediū pētipetri post. s. tertiā negationē Luc. 22. Qui egressus foras fleuit amare. Sedm est penitētie executio in carnis macerationē q: sicut dicit Bre. secūm q̄titatē culpe ds cē magnitudo pene vt sint digni fructus penitētie deutero. 25. ꝓ mēsura peti erit plagarū mōus. vñ siqs penitētiā sibi adequatā ꝓficeret statiz euolaret post mortē. q: nō cōsurget dō. tribulatio i idipsuz. nau. p⁹ c⁹

Tertiū est amoris accensio in caritatis inflāmatione. q: ignis purgatio ē rubigis vasoꝝ. Iō fuit ꝓceptū nūeri. 31. ca. q̄ oia q̄ trāsire poterat p flāmā ignis purgarent qñ cēnt cōtaminata. Ita pcaritas ardoris purgat petā aīe ꝓuer. 10. vniuersa delicta opit caritas. ⁊ p⁹. pc. 4. ca. Quartū remediū ē pietas exhibitiua i misericordie cō desēcione. q: misericordiā facientes inuenīt misericordiā añ dñm scōm ẜMath. 5. btī misericordes. Et qñ illud est singulare remedium ad placandam irā dei in vltionem peccati ideo dan. cernens siniaz dine vltionis supra regē dñm suum daniel. 4°. ca. Cōsilium meum placeat tibi rex. peccata tua elemosynis redime ⁊ iniqtates tuas in misericordias pauperū ⁊c. Nec quattuor remedia habuit maria magdalena. Et p⁹ q: lachrymas sic copiose effudit vt ex illis rigaret pedes dñi. Secundo ardore caritatis ignite cōcaluit. Ideo dicitur Luc. vii. Quoniam dilexit multū. Et Bre. dicit q: diligebat ardentius q̄ apostoli.

Tertio operib⁹ misericordie circa xpm floruit. q: xpo de facultatibus continuc ministrabat suis ẜMath. vltimo. Et circa sepulturam suam summe sollicita fuit. vnde Raphel numerās misericordias Tobie posuit inter eas sepulchrum mortuoꝝ.

Quarto corpus suum durissimis penitentijs afflixit. q: postq̄ venit marsiliā cuz sororibus dñe nostre ⁊ lazaro fratre suo q fuit primus epūs marsilie martirio. martha post regis marsilie cōuersionē ⁊ infinita eius gloriosa acta ascēdit antrum speluncē aspitatz vbi cūctis mortalib⁹ ignota plusq̄ 30. annis vsqz ad felicē ꝓsumationē pseuerauit. Iō bñ dictū fuit de ea. Remittuntur ei pcā multa q: dilexit multū ⁊c.

Mona cōsideratio ē. Qualiter peccatū 9ª ꝓsi: post remissionē a recidiuo preseruabitur.

Circa quod occurrunt quattuor documēta diue scripture. Quoꝝ primū ē p sollicitā obseruationē. q: qñ aliqs ex negligētia sua pdit fortilicū suū si cū recuperare poterit diligenter custodit illud ne iterū decipiat. Cū igit aīa. s. nīa fit quoddā inexpugnabile fortilicū si dñi custodiat nun q̄ superari poterit. ꝓuer. 4° omni custodia

ſerua cor: tuũ .Et ipſo vita ꝓcedit ꝛc. Si. n. piculũ vite ẽ cuſtodiẽtib⁹ caſtrũ diligẽ tius cuſtodiũt ꝓp piculũ qđ imínet. Ita cuſtodia fit p frequẽratiõez pure cõfeſſionis ſic cũ ieẽdit aliq̃ cuitas volẽs domũ ſuã defendere apiculo ignis ſtatiz cũ aliq̃ ſtrilla ſup domũ ſuã cadit extinguit illã ne ſi multe tales cõgregrate fuerit erurgat flãma. Ita hõ aiaz ſollicite cuſtodiẽs mor vt ſentit aliquã ſtrillã. remor: ſumq̃z petĩ ad cõfeſſionẽ recurrrat ſcõm illud apli p⁹ cor:. Qui ſe exiſtiat ſtare videat ne cadat 1. ſollicite ⁊ diligẽter cuſtodiat ſe. Scõz ẽ p timorale trepidationẽ: q: q̃ nimis cõfidũt frequenter ex ſua fiducia tardati cadũt: ſic p⁹ ỏ goliad a facie ỏd⁹ p⁹ R. 17. q ãt timẽt magis ſe cuſtodiũt 20. 2. Moli alta ſapeſz time. Jõ timẽz ſepe debz feurrere ad dñũ auxiliũ ꝛc. Tertiũ ẽ p aſſiduã i bõis opi b⁹ occupationẽ. q: eadẽ potẽtia limitata ñ põt pluribus eſſe intẽta. Et iõ qñ occupa tur ẽẽ hõeſta nõ dat locus euagãdi cẽ illi cita. fiẽ i naturalib⁹ qñ acr ẽ bñ cõuerſus ad radios ſolis nõ põt ifrigidari a radijs tũc. Jõ Jero. dic: Semp aliqđ bonifacito ꝛc. q: diabolus qñ inuenit hoiez ocioſuz ſemp dat ſibi negociuz. Jõ eccliaſtici 33. Multa mala docuit ocioſitas. Jõ luc. 18. Opz ſemp orare ⁊ nũquã deficere. q: ẽt lz boni actus faciãt ad cuſtodiã aie marie tñ actus oronis deuote ꝛc. vñ Dio. Oio eleuat aiaz ſic turris quãto altior tãto ſecurior. nã facit vt deuz ad ſe trahat de ſũmo ⁊ tñ trahẽdo ad deũ aſcẽdit vt aſcẽdẽs ſcala ad ſe trahere videt ⁊ tñ trahẽs ſtate ſcala eleuat. ⁊ hoc ẽt apparuit in bea. frãciſco ⁊ aliis multis ſcis q ĩ ọſonc a terra ſunt eleuati. Quartũ ẽ p rigidã corpalitũ virtũ ſubiugationẽ. q: natura ſeruoz eſt q⁹ niſi rigide ſubijctãtur ⁊ affligent ſunt rebelles ⁊ cõtumaces. Jõ ꝓuer. 29. Qui delicate a puericia nutrit ſeruũ ſuũ poſtea inueniet eũ cõtumacẽ. Vires aũt beſtiales ſunt a natura ſeruituti date ⁊ ſi rigide nõ domẽt vel eis dicitur rebellãt. q vero rigide dñatur nõ molestat ab eis. Jõ apls. p⁹ cor. 9⁹ ca. Ego ſic pugno nõ q̃ſi aerẽ reuerberãs: ſed caſtigo corpus meũ ⁊ in ſeruitutẽ redigo ne forte ꝛc. Iſtis ergo cõſiliis obſeruatis q̃libet põt cũ diuino auxilio a petõ ꝓſeruari. q: nõ patitur nos deus tẽtari ſupra illud qđ poſſumus ſuſtinere: ſed faẽ cũ tentatione ꝓuentum p⁹. cor. 10. Sz cauſus ille ẽ ſũme formidãdus duplici de cã. ſ. Primo. Quia facilius ẽ ſeruare rectitudinẽ hĩtam q̃ amiſſaz recuperare.

Secundo q: in duplo diſplicet flagitiũ ſteratũ deo Melius. n. eſt viã veritatis nõ cognoſcere q̃ poſt agnitã retrocedere. vñ apoſtolus ad hebr. 6⁰ dicit terribile verbũ. Impoſſibile inqt eſt qđ ſoli deo eſt poſſibile eos q ſemel illuminati ſunt rurſuz renouari ad penitentiaz ꝛc.

Decima cõſideratio eſt. Quare deus peccatum permittit. Circa quam occurũt quattuor rationes. Quarũ. ſ. Prima eſt radicata in celſitudine diuine ꝓuidẽtie q̃ deus ſcõm Aug. nouit de tanto malo maximũ bonũ elicere. q: lapſum luciferi ordinauit ad hois creationẽ qđ fuit, ſũmũ miraculoruz diuinorũ. ⁊ lapſum hois ad xpi incarnationem Jõ ait Bre. O felix culpa que talẽ ac tñ meruit hbre redẽptorẽ. Nõ eſt magnũ in artifice ſi de bona materia facit bonũ artificiũ. ſed ſi de mala. Eſt ſciendũ q⁹ diuina prouidentia ordinauit peccatũ quadrupliciter cõſumari in bonũ electorum. Et p⁰. ad extollẽdã cor: laudẽ q: ſi oẽm creaturã rõnalẽ feciſſet ipeccabilẽ nullus ſcũs eſſet laudabilis ex eo q⁹ non peccaſſet. q: nullus laudat de illis que nõ ſunt in ſua poteſtate. Nõ. n. laudat mutus ſi ſilet. ſed eloquẽs dũ tacet q̃ſi eſt tacẽdũ. Jõ dicit Bre. in mora. Deus naturã ſũmorũ ſpirituũ bonã cõdidit: ſed mutabilẽ vt q ſtare nollẽt rucrẽt. ⁊ q ſtarẽt maioris meritis eẽnt quãto mutationis ſue motuz volũtatis ſue ſtudio qeuiſſent. vñ B. ỏ gſia ⁊ li. ar. In eo aũt abuſus eſt gſraz q⁹ illaz cum accepiſſet ad gloriã cõuert it ſibi i cõtumaciã iuxta teſtimonia ſcripture dicentis. hõ eũ in honore eſſet nõ intellexit: ꝓpatus eſt iumẽtis inſipiẽtib⁹ ⁊ ſimilis factus eſt illis Soli. n. hoi inter alia dãtia eſt poſſe peccare ob ꝓrogatiuã liberi arb. Data tñ ẽ aũt vt nõ ꝓinde peccaret. ſz vt glorio

ſior: apperet. Si nõ peccaret. cũ peccare poteſt. Quis nãqz eo glorioſior eſſe poterat q⁹ ſi de eo ſcriptura dãt. Quis eſt hic ⁊ laudabimus eũ. vñ ita laudãdus fecit eniz mirabilia in vita ſua. Qui potuit trãſgredi ⁊ nõ eſt trãſgreſſus ⁊ facere mala ⁊ non fecit ꝛc. Itaqz quãdiu ſine petõ fuit innocentiã ſeruauit amiſit cũ peccauerit. peccauit aũt. q: liberum ei fuit: nec tñ fuit culpa dãs ſed abutentis. q: ipſam facultatẽ cõuertit in vſuz peccandi quã accepat ad gloriã nõ peccãdi. Nã ſi peccauit ex poſſe qđ accepit nõ tñ q: potuit. ſz q: voluit. nec. n. ꝓuaricante diabolo ⁊ angelis eius ⁊ alij ꝓuaricati ſunt. nõ q: nõ potuerũt. ſz q: noluerũt. peti nãqz lapſus nõ dono aſcribẽdus ẽ peccãtis: ſed vitio voluntat̃. hec bernardus. Scõo ad augẽdũ cor: honorez q: honoratius poſſidet regnũ q̃ hz illud ꝓ virtutẽ ſue acquiſitionis quã p ſolã electionẽ dñi tñ iuſte. q: hz a ſe qđ alter hz ab alio. Si aũt ſci fuiſſent ipeccabiles ſola datiõe hũiſſent regnũ eternũ ñ militãtes ỏ peccã. Jõ dicit xps Mathy. 11. A diebus Jo. bap. regnum celoz. vſq patit ⁊ violẽti rapiunt illud. Juſtus aũt honoris ẽ ſignũ. q: ſci coronant: vt dr apoc. Nã ſcõm apoſtolum Non coronabit niſi q legitime certauerit ⁊ hec pugna nõ ẽ niſi ỏ perfi ꝛc. Ter⁰ ad cõfirmãdũ cor: virtutẽ. q: hũilitas ẽ de cor: ⁊ cuſtos oĩum virtutũ ſcõm Bre. i mora. Victoruz aũt pugna dat ſcis ⁊ interdũ pmittit vt rnãt: vt hũilitas cõſeruet i eis vt dicit apoſtolus de ſe ad cor. 12. Datus eſt mihi ſtimulus ꝛc. ne magnitudo reuelationũ ꝛc. Nõ credit ibi fuiſſe caſus mortalis in paulo ꝛc. Quarto ad ꝓficiẽdũ cor: dcorẽ. videm⁹. n. i ſẽſibilib⁹ q⁹ iterdũ eſt vtile vt res aliq̃ ỏſtruat. vt melio⁹ ⁊ pulchriuſ poſtea reparet. Jta de⁹ pmittit aliqñ ſcos ruere vt fortiores: reſurgãt ⁊ pulchriores apparent: Ideo dicitur dañ. 11. ỏ eruditis. ruent vt confirmentur ⁊ eligantur ⁊ dealbentur vſq ad tempus prefinitum.

Ultimo enim magdalena ruit ⁊ poſtea fuit conſolata electa decore ſanctitatis ⁊ dealbata nitore puritatis ⁊ conſumata nitore penitentie. Scõa ratio principa

lis. eſt quãtuz ad decimã cõſiderationẽ q̃ ẽ radicata in rectitudine diuine iuſtitie. q: cũ deus ſit iuſtiſſimus eius iuſtitia non declaratur ſine peccato ⁊ virtute. Cum iuſtitia habeat duplicem partem. viam. ſ. qua eſt punitiua maloruz. Et aliam que eſt remuneratiua bonorum. Et prima ſine peccato eſſe non poteſt. licet dominus ſuperabundet in remunerando ⁊ non in puniendo. vnde de vtero. 5. Deus viſitans iniquitates patruz in filios in tertiam ⁊ quartã generationem ⁊ faciens miſericordiam ⁊ multa maiora hijs qui diligunt ipſuz Ad hoc reſpõdet dion. q⁹. nulla eſſet comparatio pene inferni ⁊ glorie paradiſi q: ſunt diuerſarũ ſpẽrũ. 7. phi. Tertia ratio eſt radicata in multitudine miſericordie diuine. q: ſi peccatum non eſſet diuina miſericordia declarari non poſſet in effectu: cum miſericordia ſit circa miſeriam. ⁊ miſeria non ſit ſine peccato ſicut nec ars medicine ſine egritudine declarari non poteſt. Nec virtus fortitudinis ſine periculo mortis ⁊ tamen decens eſt vt vbi magna virtus magnificis operibus declaretur Deus enim in diuina ſcriptura de miſericordia commendatur vt patet in ps. ⁊ multis locis. Iſtam miſericordiam maxime declarauit in nouo teſtamento vt patet in quattuor perſonis ſcilicet. Chananea. publicano latrone ⁊ maria magdalena q: facilter illis peccata dimiſit. In veteri autem teſtamento. in alijs quattuor: ſcilicet in dauid In achab In nabuchadonoſor. ⁊ in ſedechia ꝛc. Quarta ratio eſt radicata in ſanctorum gloria. q: ſecundum Augu. i li. de ciui. dei. vnum contrariorum in notescit per aliud. Si enim egritudo non eſſet non eſſet euidens ſanitatis iocunditas. ⁊ ita de morte ⁊ vita. ⁊ ideo q⁹ ſupplicio peccatorum innotescit gloria ſanctorum. Item ſicut ſanctorum concupiſcibilis delectabitur in mutua gloria ita coruz irascibilis in pena peccatorum ſecundum illud ps. Letabitur iuſtus cum viderit vindictam. ꝛc. Item ſicut ſancti in hoc mundo de peccatis fecerunt penitẽtiã ſic tam Ita maria magdalẽa. ỏ q⁹ dic bñs Bre.

Logitanti mihi de Marie magda. pñta
fiere magis libet q̄ aliqd dicere: pro qua
pñta hz in pñta gliaz ꝑ q̄ pñtali cō'cliōe
Brego. Maria inter epulas non erubu
it. vñ ecclesiastici. 4°. Est cōfusio adducēs
ad peccatū: sicut q peccata erubescat in confes
sione. Et est cō'cssio ducens ad gloriaz. s.
eternā. Ad quā nos pducat Jesus xp̄us
dei t v̄ginis filius. Amen.

¶ In vincula sancti Petri. sermo.

Quodcūq; ligaueris sup terraz
erit ligatū t in celis. Et quod-
cūq; solueris sup terrā erit solu
tuz t in celis. vc. Mat. xvj. cap.

Duos fines vltimos esse in fine seculi
futuros ostēdat bea. Aug. xxj. t. xxij. de ci.
dei. Quoz vn⁹ erit dānatoz. s. pena eter
na. Alt⁹ vero bonoz. s. glia sempiterna.
Ad quos fines sunt due vie ōrie in cuā
gelio a xp̄o descripte cū duabus portis. ma
thei. vij. Lata est via que ducit ad pditio
nē t multi gradiunt p eā. Et arta est via
t angusta que ducit ad vitā t pauci sunt
q̄ incedāt t intrēt p eā. Circa qō est intelli
gēduz q̄ isti duo fines tanq̄ due cōclusio
nes finales subsequunt ex q̄tuor ōrictatib⁹
descriptis in sacra pagina tanq̄ ex q̄tuor
p̄missis. Quaz p̄ma ōrictas est electio
nis t reprobatiōis fm p̄destinationē t pre
sciam distinctaz. De qua ōrictate loquit
apls. Ro. xj. de Jacob electo t Esau re
probo dicēs. Cū nondū nati essent: aut
quidq̄ boni vel mali egissent Jacob dile
xit esau aūt odio habuit. Secūda cō
trarietas est meriti t trāsgressiōis. de qua
gen. 4 Dñs deus dixit Cayn. Nonne si
bñ egeris recipies: si aūt male stati in fori
bus peccatū aderit. vc. Tertia ōrictas ē
p̄cepti t p̄hibitiōis de q̄ hētur deutero. 5.
vbi postq̄ moyses annunciauit diuina pre
cepta. t p̄hibitiones. i. mādata tā affirma
tiua q̄ negatiua. dixit. Nō declinabitis ad
dexterā vel ad sinistrā. Preceptū aūt di
cit ad dexterā qō respicit bonū faciendū.
Ad sinistrā vero qō respicit malū vitan
duz t rati de p̄hibitiōis. t circa nullū il
loz est declinānduz. Quarta cōtrarie-
tas est benedictionis de qua deu. xj. Ec
ce propono tibi hodie benedictionē t ma
ledictionē. benedictionē pro obedientibus
t maledictionē p̄ cōtumacib⁹. Et p̄cepit il
li dñs vt poneret bñdictio sup mōtē gau
zim t maledictio sup mōtem eual. Ita q̄
ser tribus debēt esse sup p⁹. monte. t alie
ser sup z⁹. monte. sed duc ad maledicēdum
nō obseruātibus legē alie ser ad bñdicēdū
obseruātibus legē. Istarū aūt quattu
or cōtrarietatū sic in sacra pagia descripta
rum quattuor extrema ad modū quattuor
premissarum inferūt finē salutionis eter
ne. s. Electio meritū. preceptum bñdictio.
Alia aūt quattuor extrema inferūt finē dā
nationis sempiterne. s. Reprobatio. De
meritum prohibitio. t maledictio. De q⁹
bus duobus finibus tanq̄ ab hijs premis
sis illatis loquitur xp̄us Mathei. xxv. p⁹. Ele
ctis dicens venite bñdicti pfes mei vc. Et
recitat eoz merita. Et dicit reprobis. Di
scedite a me maledicti vc. Sz aduerten
dum q⁹ isti duo fines deducti ista respiciūt
duas virtutes p̄claras in p⁹. principe vni
uersi. s. Justitiā t misericordiā per quas
exercet regnuz vniuersi. Et iō dicit ppha
ta in. 8. p⁹. 100. Misericordia t iudicium cāta
bo tibi vc. Et q⁹ principatus in bonis hoī
bus nō sunt nisi q̄dā imitationes p̄cipa
tus dei scōm apostolū. Ideo iste due vir
tutes debēt in quolibet p̄cipe singulariter
refulgere, Pucr. 20. Misericordia t v̄itas
custodiūt regez. Et secundū illas duas v̄
tutes in principe p̄emīnētes opz esse i quo
libet bono principe duas auctoritates vnā
ad absoluēdū p quā exerceat misericordiā
Et aliā ad ligādū p quā exerceat iustitiā.
Qua pp cū principatus quē cōmisit bt̄ō
Petro apostolo ipse xp̄s fuerit excellētissi
mus in tota ecclesia militāte: cuius fuit in
stitutus Jerarchia: Idcirco decuit vt xp̄s
ei istas duas auctoritates cōferret p q̄s il
las duas v̄tutes principales pfectissime pfic
ret t impleret. Et hoc est q⁹ verba ppo
ta manifestant Cū dicit Quodcūq; liga
ueris sup terrā. vc. In quibus qdez v̄
bis duo p misericordia bt̄ō Petro colla
ta xp̄s euidēter expressit. Quarū p̄muz
fuit de auctoritate ptinente ad securitatis

officium. Cum premittit. Quecunq; ligaueris sup terrā. Secundū fuit de au
ctoritate pertinēte ad pietatis bñficium.
Cum subdit. Quecunq; solueris vc. Et il
lam duplicē auctoritatem collauit xp̄us
non solū bt̄ō petro tanq̄ principi summo
yerarchie eccle totius: sed et ceteris apo
stolis tanq̄ eis subordinatis di. Mat. 18
Quecunq; ligaueris super terrā vc. Ex
quo saluatoris dicto p̄fit accipi quattuor
documēta. Quorū. Primum ē. Qđ
in ecclesiastica yerarchia. iz obligatio p̄ce
dat absolutionem ordine execut̄ois tamē
absolutio precedit obligationem ordine in
tentionis. q: illa que sunt priora in inten
tione sunt posteriora in executiōe. sicut pz
in ordine finis t corū que sunt ad finem.
Sicut sanitas prior ē medicina in intēctio
ne. sed ē posterior in executiōe. Vñ absō
lutio hmōi cōparat ad obligationē. sic sa
nitas ad medicinā. ppter q⁹ saluator hic
p̄ponit obligationē tāq̄ illud q⁹ ē ad finē.
t postponit absolutionez. sicut finem di.
Quecūq; ligaueris vc. Scōm documē
tum ē q⁹ ois princeps ecclie dz esse ,prior
ad absoluēdū q⁹ ad obligandum vel con
dēnandum. q: principalius dz intendere
finem q⁹ illa que sunt ad finem. sicut medi
cus prius intēdat sanitatē q⁹ medicinam.
Cuius rō ē. quia ois princeps subordinat⁹
dz se voluntati sūmi principis ordinare.
Sed xp̄s erat ois omni princeps t dñs fuit
prior: ad absoluēdum q⁹ in obligando:
q: cum in veteri lege essent quatuor genera
p̄ceptorum. s.

Moralium
Cerimonialium
Judicialium
Sacramentalium. Ipse a tribus gene
ribus p̄ceptorum nos absoluit. t soluz ad
primū nos obligauit. Et cū in illo gene
re essent. s. p̄cepta oia ad duo reduxit. s. Ad
dilectionem dei t proximi di. In his duo
bus mandatis tota lex pendet t prophe.
Mat. xxij. Et illud documentuz mi
litat ꝯ platos qui sunt p̄optimi ad p̄ce
pta multiplicāda. t ad vitia ponēda.
Tardi autem ad remedia absolutiōis im
dulgenda: de quibus dicit dñs. Mat. xxiij.
c°. alligāt. n. onera grauia t ipportabilia t
imponunt humeris hoīum. digito autez
suo nolunt ea mouere. Contra tales pla
tos dñs in eodez loco duas maledictiones
interminat dicens. Primo sic vc vo
bis scribe t pharisei yp̄ocrite qui claudi
tis regnum celorum ante hoīes. ipsi nec in
tratis nec intrare permittis vc. Secō
sic vc vobis scribe t pharisei q⁹ decimaz
mentam t ciminum t reliquistis que sūt
grauiora legis. s. Judicium misericordiaz
t fidem: Tertiū documentū est q⁹ ois
princeps ecclesiasticus dz esse promior ad re
munerandū q⁹ ad puniendū. q: deus cui⁹
imaginem gerit sicut ipse est suppabūdās
in remuneratione ita ē pcus in punitiōe.
vnde de vtero. 5. scribitur. Ego dñs emu
lator reddens iniquitatem patrum in filios
vsq; in tertiam t quartam gñationem. t
faciens misericordiā in multa milia hijs
qui diligunt me. Et sic pz q⁹ quasi plus i
proportionabiliter intendit misericordiam
q⁹ vindictam. Et illud documentū mi
litat ꝯ platos qui sunt p̄optimi ad pe
nas infligēdas. t tardissimi ad relaxatio
nes concedēdas quoz exemplar gerebat
menelaus de quo dr q⁹ cum factus cēt sū
mus sacerdos venit nihil quidē hūs di
gnum sacerdoti sed crudelis tyrānt t fere
bellue iram gerens. ij. machabeoz. 4°. c°

Quartū documentum est. q⁹ ois prin
ceps dz esse serotinus in iudicia taculando
t non p̄ceps in sniis festinando: q: in
voluntarijs debet cē in ,pscutione vltio
nis sicut volūtarius in ,pscutione retri
butiōis. vnde ipse deus cuius similitudinez
gerit est patiens in expectādo t non repen
tinus in pronunciādo ppter ꝟ scribitur
eccliā. viij. de diuina patientia t longani
mitate. q: non statim cōtra iniquos ,pcrit
sniam. idcirco filij hoīum absq; vllo ter
rore ppetratur malitia. s. abutentes diui
na patientia vc. Et illud argumentuz
militat contra platos qui cōcinni t sine
deliberatione t absq; maturitate proce
dunt ad sniias fulminandas cōtra delicta
diuine longanimitati qui peccatores pe-

ticter expectat quibus vi. Ro.x. An ignoras q̄ patientia dei ad pniaz te aduciť. an diuitias patientie ⁊ longanimitatis eius contemnis scđm duritiam cordis tui thesaurizas tibi iram in die reuelationis illius diei.s. iudicij. Sed ex istis documentis accipiuntur due viridice discipline. Et

Prima est. Qđ in regimine ecclesiastice yerarchie pene sunt restringende. ⁊ gratie ampliande. qz institutor istius yerarchie ē affectans ad gratias multiplicandas. ⁊ ad penas non inferēdas. vnde dicit sapiens. deus mortem non fecit: nec letatur in perditione viuentiuz. Creauit enim omnia vt essent sanabiles fecit nationes orbis terrarum. Scđa est qz in ordine ecclesiastice yerarchie plus est cōmendandus princeps de misericordia q̄ de iusticia vt ab inuicem sepantur. qz inferiores principes p̄ duci q̄tū possunt inuolutis debēt ee cōformes. qz summus princeps de misericordia plusquā de iusticia sūme cōmendatur ps. 144. Suauis dns ⁊ miserationes eius super omnia opera eius. Qz vero circa duplicem auctoritatē collatā a xpo btō petro apostolo scđm declarationes p̄missas est intuitio verbi superapositi circa auctoritatem ligādi que pertinet ad iusticiaz. ⁊ circa auctoritatē absoluendi que pertinet ad misericordiam. Et scda auctoritas est hic ꝓncipaliter intēcta. Decirco dimissa auctoritate ligādi circa auctoritatem soluendi solum modo est insistendum. Vbi tñ est intelligendum scđm documentū sanctorum q̄ quatuor sunt genera absolutionū que inueniuntur in ecclesia militante vel in officijs ecclesie militantis. Quaruz. s.

Prime sunt que fiunt in iudicijs: veluti cum qs excōicatus sepultura ecclesiastica priuatur recurrit ad principem ecclesie de quibus dī in ps. lol. Domidus de celo ad terram aspexit vt audiret gemitus compeditorum ⁊ solueret filios interemptorū: qz in illa absolutione auctoritas diuina exprimitur ⁊ nullus redens ad gremiuz ecclesie est abijciendus. Scde sunt absolutiones que fiunt in penitentijs q̄s quis a deo illuminatus conuertitur ad confitē dum peccta. sua de quibus in ps. dns solui cōpeditos. dns illuminat ceecos. qz i ista absolutiōe semp auctoritas diuina exprimit. Tertie absolutiones que fiūt i suffragijs q̄s ab ecclia ale defūctorū precibus absoluunt. de qbus videt log sapiens ecclesiastici. xxviij. Depcanti peccata soluūtur. s. eius p quo orat. Vnde accipit documentū q̄ tlle absolutiones nō fiūt p ecclesie auctoritatē sz p depcationē supra defunctos. qz nō hñt iurisditionē sup eos.

Quarte sūt absolutiōes q̄ fiunt in idulgētijs cum auctoritate ecclesie existētibus in gra ⁊ facientibus aliqua bona opera i dulgentie conceduntur. de quibus ecclesiastici. xl. sicut in feruento glacies. ita peccata tua soluentur per hunc modum peccata non dimittuntur nisi in serenitate gre quātum ad culpam. qz ibi non inueniunt quātum ad penam solum. Et qz in pñti solēnitate indulgētia bti. s. pīs nri Francisci fuit diuinitus ordinata. Jō erga quartaz absolutionem que fit in indulgētijs nunc est negociandum. De qbus indulgētijs p tractando. Primo oz pertractare circa indulgentie qditatem. Scđo circa eius proprietatē. Quātum ad primam ꝑtem videndum est. quid sit indulgentia. Dicitur autem scđm diuine scripture testimonium ⁊ auctoritatem q̄ indulgentia ē remissio peccatorum quo ad illa que post susceptum penitentie sacrm remanēt ō peccatis. Qđ indulgētia sit remissio peccatorum probatur per hoc qđ dicit apostolus. i. corī. vij. Que autem scribo vobis secundum indulgētiam scribo nō scđm impertum loquens de actu matrimoniali q̄ ad fornicationem vitandam fit. Qđ verbuz ptractans Greg. dicit. Quod si in tali actu peccatum non esset. apostolus ibi indulgentiam non dedisset supponens q̄ indulgentia non potest esse nisi de peccato. Qđ vero indulgentia sit ō illis que remanent suscepto sacramento penitentie ꝓbatur per hoc q̄ scđm consuetudinem decētissimam ecclesie indulgentia non datur nisi vere penitentibus ⁊ confessis. Jdeo dicitur ysa. 61. Spūs domini super me ad

annūciandum mansuetis misit me vt mederer contritos corde ⁊ predicarem captiuis indulgentiam. Quia sunt duo genera hominum qui sunt idonei ad beneficium indulgentie recipiendum. s. Illi qui in hoc mundo post penitentiam sunt. Jō dicit vt mederer contritos corde. Et illi q̄ sunt inclusi in purgatorio aliquo modo. Et iō adiungit vt predicarem captiuis penitentiam. Sicq̄ xp̄s fecit quando descēdit ad infernum omnes penas purgatorii soluit. sicut dicit Pe. act. 3°. hunc suscitauit deus a mortuis soluens infernī doloribus. Intelligendum tñ est ad ista⁹ diffinitionis declarationem. q̄ quatuor sūt i peccato consideranda. Primū ē actualis culpa qua peccatur. de qua dicit Jo. in canonica sua. c°. j°. Concupiscētia parit peccatum ⁊c. Scđm est habitualis macula derelicta ex actu peccati inclinans ad malum de quo dicit Joā. viij. Qui facit peccatum seruus est peccati. qz. s. fuit malo habitui ipm ad malum inclinanti. Tertium est reatus ad penam qui remanet actu malo transeunte de quo luce. vij. post quā culpa per contritionem fuit deleta dixit magdalene. Remittūtur tibi peccata tua. Quartum est respectus ad diuinā offensam qua deus prouocatur ⁊ qua deus hēt odio peccatores: vt ait sapiens quā offensaz deus placauit. de q̄ Jo. bap. dixit Ecce agnus dei qui tollit peccata mundi ⁊c. Sed nūc ad propositū indulgentia nō est remissio peccatorum quantū ad actualem culpam. qz cum illa sit totaliter transacta totaliter est delecta. Nec quantuz ad habitualem maculam. quia per vnicum actum indulgentia acquiritur ⁊ tamen habitualis macula vno actu non eradicatur vt docet experientia. qz remanet promptus ad malum nec quantum ad diuinam offēsam. qz ante indulgentiam illa remissa est in actu. s. contrittonis vel in sacramento confessionis dicente ps. Dixi confitebor ⁊c. Et ideo sequitur q̄ indulgentia solum est remissio peccatorum quantum ad penam. vnde illi qui penam peccatorum suo

transfertur illa pena eterna in temporalē quasi per modum cuiusdam compōnis cuius arbiter est sacerdos vt notatur. iiii. sniarum ⁊c. Quartum documentum est q̄ nulla potest esse indulgentia data a pena ⁊ a culpa. q̄ sicut penitentia directe respicit culpā. Ita indulgentia adequate respicit penam. Et illud documentū confirmatur. Tū q̄: ecclesia nunq̄ vtitur illa forma. Et si dicatur q̄ locus ab auctoritate nō tenet negatiue. Dicitur q̄ imo in ecclesiastica Jerar³. q̄ dicit ē̄ q̄ sacri canones nō concedūt q̄ sōrum patrum studio nō est sanctū. Tū q̄: illa forma nō inuenitur tradita in sacra theolo³ aut in diuina. l. scriptura in quo tenet locus ab auctoritate negatiue. vnde di. diony. de di. no. c. i. q̄ nō est audendum aliquid dicere vel cogitare desup substātiali nobis occulta deitate preterq̄ nobis de sacra scriptura de deo diuinitus sunt expressa ⁊c.

Tum q̄: illa forma vt detur pctōrū indulgētia a pena ⁊ a culpa videtur militare ꝫ ecclesiam. tunc. n. videtur euacuari sacrꝫ confessionis vt non sit de necessitate salutis. cū indulgentia tam a pena q̄ a culpa possit diluere. Cum tamen Jaco. apostolus dicat. Cōfitemini alterutrum pctā vestra vt saluemini. Tum q̄: illa forma videtur militare ꝫ theologos. q̄: sōm hāc doctrinā ponit. Dō oia sacra noue legis hñt virtutem causatiuam gie. ⁊ p ꝓns expulsiuā culpe. vt dicitur. iiii. sniarum. Et ideo cū indulgentia subsequatur sacrꝫ penitentie nihil facit circa culpam q̄ taz est deleta ⁊ ablata.

2ª pe ſ mōnis

Circa secundam ptē principalez istius sermonis in qua agitur de indulgentie ꝓprietate. Est circa duo p̄cipaliter insistēdum. Et p°. circa indulgētie originez

Secundo circa indulgentie vtilitatem.

Circa primū est notādū Dō quattuor sunt principales thesauri ecclesie vñ iste indulgētie emanare dicunt. Primus ē thesaurus absconditus ex superhabundantia meriti passionis xp̄i. q̄: illud meritum sufficiebat ad infinitos hoies redimēdos seu mundos cū esset infiniti ꝫ̄positi. ⁊ tō de superhabundanti eius merito indulgētie conferunt. Iste tñ modus non est cuidens ex diuina scriptura. q̄: inferior non habet auctoritatē in bonis superioris. Sicut xp̄s dixit non est discipulus sup magistrum suū Jo. 13. Et tō cum apostolus q̄ est princeps ecclie q̄ est inferior xp̄o nō hz auctoritatē supra meritū passionis xp̄i nisi fuisset ei cōmissum. ⁊ illud non habetur explicite nisi pie credatur. Secundus thesaurus est sanctissime dei genitricis marie que cum nunq̄ peccauerit nec mortaliter nec venialiter. tamen multos dolores subtinuit ⁊ spāliter in christi morte vt dicit luce. 2. Tuā ipsius aiam ptransiuit gladius. ⁊ de superhabūdantia illius thesauri dicuntur ille indulgentie. s. erogari. Et illud tamē non est perspicuuz. q̄: sicut mater dñi fuit plena gia: ⁊ sicut habuit excellentissima merita. ita habuit excellētissima p̄conia vel p̄mia. ⁊ ita est plena nūc gia. Et tō cū sedz exigētia suoz meritoz sit sup excellēter p̄miata ⁊ glificata videt sufficiēter soluta vt nō fiat ei iniuria. Et tō non remanet ei aliquid ad soluendum q̄ non ei finaliter p̄ soluatur ⁊c.

Tertius thesaurus est sanctissimorum martyrum. Quoz sanguis ꝫ xp̄o fusus fuit. plus enim meruerunt q̄ fuisset eis necessarium ad salutem. Et de tali superfluo fumit illud. vñ indulgētie dant. Et istud ē minus clarū q̄: licet talis mors fuerit vltra necessarium ad salutem. nō tamen ad tantam felicitatem peruenissent: sicut fecerunt propter ip̄orum sanguinis effusionē. vnde apoca. 6. dicitur q̄ acceperūt stolas albas que p̄ponderant omnibus passionibus suis. ⁊ ideo non videtur residuum remanere. cuz eis plenissime sit satisfactuz ⁊c. Quartus est thesaurus sanctorum confessorum quorum fuerunt illa sublimia merita q̄ longe eis minora sufficerent ad salutem. Et ideo de eorum reliquis ceteris peccatoribus p̄uidentur indulgentie. Et illud minus apparens. q̄: ille qui plus remuneratur. q̄ meretur. nō habet vllum residuum vt alteri rependatur eo q̄ to⁹. cius meritum est adequatum ⁊

plusq̄ adequatum. sic autem est de confessoribus de quibus dicit saluator. Luc. 6° ca. mensuram bonaz ⁊ conferta ⁊ coagitata ⁊ super effluentem dabunt in sinu eorum. Ideo videtur esse dicendum q̄ ille indulgentie que sic dantur ab ecclesia p̄ modum auctoritatis: p̄cedunt ex illa potestate quam xp̄s dedit beato petro quando dixit ei. Quodcunque ligaueris super terram ⁊c. Et illud potest cōfirmari quadruplici ratione. Quarum. s. prima est talis. Quando aliquis princeps committit vicario suo plenitudinem potestatis vniuersaliter nullā ponens in commissione sua exceptionem ille potest secundum formam cōmissionis sibi facte in omni materia relaxare ⁊ restringere. cuz habeat potestatem vniuersaliter sibi cōmissaz ⁊ nullatenus coartatam. Sic autem cōmissa fuit potestas beato Petro distributiue dicens. Quodcunqz ligaueris ⁊c. nulla facta exceptiōe. ⁊ sic poterat circa relaxationem pene. sicut poterat circa relaxationez culpe ⁊c. Secunda ratio est Quia quicunqz princeps cōmittit alicui quod maius est: videtur etiam committere qd̄ minus est circa eandem materiam ⁊ causaz. vt ille qui potest quod maius ē. potest qd̄. minus est circa eandem materiam. vt q̄ potest sententiare potest inquirere. Sz circa causas peccatorum maius est absoluere a culpa q̄ a pena. ergo cum princeps ecclesiasticus habeat plenam potestatez absoluendi a culpa. multo magis a pena q̄ est minus malum. Cuius signum est. q̄: redditur pēa p̄o culpa ab eo qui semper dat minora mala p̄o maioribus bonis. sicut maiora bona p̄o minoribus ⁊c.

Tertia ratio est. Quia cuicūqz cōmittitur relaxatio maioris pene circa eandem p̄cessum videtur q̄ non sit negāda relaxatio minoris pene. sicut qui accipit a principe potestatem dimittendi morte bene videtur accipere potestatem dimittendi mutilationem vel exulationem. Sed xp̄s potestatem seu plenitudinem potestatis dedit ecclesie remittendi obligationez ad penam eternam: vt patet in absolutione peccati mortalis. ergo multo magis ad penaz temporalē purgatorij q̄ inferni ⁊c.

Quarta rō est. Quia omnis princeps iustitie dz esse p̄mptior ad remittendum q̄ ad puniendum. dicēte ezechiele. 18. Non est voluntatis mee mors impij: sed magis vt conuertatur ⁊ viuat ⁊c. Nuncautem videmus q̄ p̄ncipes illa ad que sunt p̄promptiores facilius committunt. ergo cum christus commiserit ecclesie potestatem alligandi ad penam. multo magis absoluendi ab eadem pena. ⁊ illud non est nisi indulgentia. Dico ergo q̄ successor. b. pe. de plenitudine potestatis commisse. b. Petro hz auctoritatē dādi idulgētiā. q̄: gcūqz hz ptāez sup antecedēs. habet illam sup consequens qd̄ nō sequitur nisi ex illo antecedēte. sicut si mors nō posset euenire nisi p̄cuia infirmitate vel egritudine quicunqz posset tollere omnē egritudinē potest tollere oēm infirmitatē ⁊ mortem. vnde cuz in ciuilibus actio nasciatur ex obligatione. quicunqz enim̄ pōt tollere obligationem potest tollere omnē actionem. Et ideo cum pena sit consequēs ad culpam sicut actio ad obligationē. Cū igitur ecclesia acceperit omnem plenitudinem potestatis ad tollendaz ministerialiter culpam non videtur carere potestate ad dimittendum penam. Et quia circa ea que sunt fidei dicti s diuine scripture tanq̄ regule ⁊ lumini est assentiendus secundū diony. de di. no. Ideo inducitur auctoritas xp̄i. Jo. 20. di. Quorum remiseritis peccata ⁊c. Nunc autez in foro penitentiali licet quis habeat potestatez remittendi peccata quantum ad culpaz co modo quo remittuntur ibi. non tamen videtur remittēdi nisi quantum ad penā q̄: si potest remittere quantum ad culpam posset ipsum ita iniunctū in peccato mortali detinere. Et ideo illius detentio solū videtur sonare ad penam. Nullus autez potest penam remittere nisi qui potest eaz dimittere. Circa istius sermonis secūdam particulam insistendo erga istarum indulgentiarum vtilitatem occurrunt. x. considerationes. Et prima est. Quod iste

103

indulgentie proficiunt. ⁊ per consequens non sunt vacue. Secunda est quid proficiunt. Tertia est. Quantum proficiunt. Quarta est. Quotiens proficiunt. Quinta est Qualiter proficiunt. Sexta est a quibus proficiunt. Septima est quibus proficiunt. Octaua est Quãdo proficiunt. Nona est vbi proficiunt.

Decima est. Quare proficiunt.

Quantum ad primam considerationem. Qđ ille indulgentie proficiunt ostẽditur per quattuor vias. Prima via est ⁊ sumitur ex auctoritate dominica. qz ipse dñs dedit indulgentiam quãdo dixit magdalene. Remittunt tibi peccata tua tamen cum prius perfecta contritione venisset ad xp̃um. in qua contritione culpa remittitur. Et ideo dicit xp̃s. dimissa sunt ei peccata multa quoniam dilexit multũ. postea addidit quando sibi licentiam dedit recedendi. remittũtur tibi peccata. qđ non potest intelligi quantum ad culpam. qz iam dixerat. dimissa sunt ei peccata ⁊c. Et ideo oportet q̃ intelligatur quantum ad penam. ⁊ hec est indulgentia. Et si dicatur q̃ solus xp̃s potest hoc facere. Nõ valet. qz ipse promisit apostolis. Jo. Opera que ego facio ⁊ quilibet vestrum faciet ⁊ maiora ⁊c. Secunda via sumitur ex auctoritate apostolica. qz non habet maiorem auctoritatem princeps temporaliũz in temporalibus q̃ princeps spiritualis in spiritualibus: cum maiori principatui maior auctoritas cõmittatur. Nunc autem princeps temporalis potest remittere omnẽ penam temporalem. ergo princeps spiritualis multo plus: cuz ei plenaria potestas sit ei commissa: cum dixit xp̃s Petro. pasce oues meas. Jo. 21. ca°. Tertia via est ⁊ sumitur ex actoritate ecclesiastica. qz saluator. Mathy. xvi. ca. Describens ecclesie fundamenta dixit. super hanc petraz hedificabo ecclesiam meam. ⁊ porte inferi non prevalebunt aduersus eam. vnde habetur q̃ ecclesia vincit portas inferni. ⁊ non videtur q̃ inferni inferioris. Cum nulla virtus ecclesiastica ad illas se extendat. Et sic videtur q̃ intelligitur de purgatorio. s. Quod virtus ecclesiastica illas portas vincat quod non potest intelligi nisi quantum ad suffragia. vel quantum ad indulgentiam. Suffragia autem non videntur habere locum. quia nõ habent efficatiam per modum auctoritatis: sed per modum deprecationis. vbi autem est sola deprecatio ibi non est victoria: sicut hic dicitur de portis inferni ⁊c.

Quarta via sumitur ex auctoritate cuã gelica. qz xp̃us promisit implicite q̃ nunq̃ deficeret fides ecclesie. Luce. xx. Quãdo dixit Petro. Ego autem pro te rogabo vt non deficiat fides tua. quod dictum intelligitur in persona totius ecclesie ⁊ non singularis persone. quia post illud dictũ Petrus perdidit fidem cum xp̃m ter negauit. vt ibidem dicit euangelium. Et qz indulgentie date sunt abinitio secundum fidem ecclesie. Ideo de vtilitate indulgentiarum nullatenꝰ est dubitandum.

Secunda cõsideratio est. Quid ille indulgentie proficiunt. Dico q̃ ex istis indulgentijs proueniunt quattuor bona.

Et primum bonum est augmentatio gratie. qz cum supponant hominem esse in caritate opera talia meritoria merẽtur gratie augmentum. qz secundum Augu. Caritas meretur augeri. tales autem indulgentie non habentur nisi per opera meritoria de natura sua. ideo lucrum indulgentie non potest fieri sine augmento gratie ⁊c. Secundum bonum est accumulatio glorie. qz cũ nullꝰ possit lucrari indulgentiam nisi per fidez. ⁊ fides est cui promittitur visio diuine essentie ex pº de tri. Ideo cuz indulgentie lucrũ augmentetur. necessario dona felicitatis eterne in debito augmentantur. Tertium bonũ est remissio pene in hac vita. qz cum sacerdos sapiens veniẽti ad penitẽtie sacramentum imponat penitentiam sm mensurã peccati. dicẽte domino in lege Deut. xxv. Qđ secundum q̃titatez delicti erit plagarum modus. Et ideo cum tales penitentie date sint in penam peccati q̃tum lucratur de indulgentia tantum tollit de illis penis. Et quia indulgentie

vt patuit sunt ad auferendum penam. vnde si sacerdos iniunxit. x. dies de penitentia. x. dies de indulgentia euacuant illam penam q̃tum ad necessitatem: non q̃tuz ad vtilitatem. vnde in collationibus indulgentiarum solet dici decem dies de iunctis penitentijs misericorditer relaxamus. Quartum bonum est. Remissio pene in alia vita. s. in purgatorio. qz ibi tenetur illa regula de qua habetur apoc. 18. Quãtũ glorificauit se ⁊ in delictis fuit tãtum date ei tormentum ⁊ luctum. Nunc autem quãtũcunq; alicui beneficium alicuid remissum est in aliqua cõmunitate ab illo qui habet plenitudinem potestatis in illa cõmunitate per idem est ac si solutũ fuisset. Sed si quis penitentiam sibi iniunctã soluisset in ecclesia secundum exigentiam suorum peccatorum nulli dubiũ est q̃ iterum in purgatorio non puniretur cuz nõ resurgat. dupler tribulatio in idipsum secundum propheticum dictum. Ergo eodem modo si in ecclesia est remissum per indulgentiã. qđ erat puniendum.

Tertia consideratio est. Quantum ille indulgentie proficiunt. Dicitur autem in. 4°li° sententiaruz q̃ indulgentie tãtũ valent quantum sonant. i. quantum exprimitur in forma concessionis earum.

Intelligendum est tamen. q̃ indulgẽtie cõmuniter date solent quadruplicter sonare. Et primo respiciũt ad determinatum tempus scõm mensuram. s. dicruz: vt cũ dantur. xl. dies de indulgentia. Secundo modo scõm determinatum tps scõm numeruz annorum: vt cum dantur. xl. anni de indulgentia. Tertio modo respiciũt certam portionẽ peccatorum. vt cum medietas vel ps peccatorum relaxat. Quarto modo respiciendo ad totum simpliciter vt cum datur remissio peccatorum olium scõm plenariã indulgentiam. De primo modo. si indulgentie sonant ad numeruz dierum sunt sic intelligende. Quod si alicui sunt iniuncti. x. dies de penitentia pro suis peccatis in foro confessionis: q̃ per. x. dies de indulgentijs remittuntur illi. quia ita sonant verba dictarum litterarum forme in quibus conceditur indulgẽtia. Cum dñt. x. dies de iniunctis penitẽtijs misericorditer relaxamus sibi. Et si tales non sunt iniuncti tunc tantum auferetur de pena purgatorij quantum per illam penitentiam si facta perfecisset sibi iniuncta sublatum fuisset. quia indulgentia tantum remittit de pena quantum de pena sonat. ⁊ illa pena que est semel remissa non debet esse iterum punita. De secundo modo. Si indulgentie sonant ad numerũ annoz: est intelligendũ q̃ tm̃ valẽt q̃tũ valeret persolutio penitentiarum iniunctarum ad vnum annum. Et si dicatur qđ intelligimus per vnũ annum aut per vnam diẽ de penitentia cui correspõdet annus vel dies de indulgentia. Dicitur q̃ in primitiua ecclesia cõputati erant dies tales secundum arbitrium sacerdotis. vt tali die infligeretur tanta pena quã tam poterat portare sine detrimento salutis in abstinentijs ⁊ flagellis. quia dicit Aug. q̃ corpus nostrum non est dãnandum: sed sanandum. De tertio modo si indulgentie sonent ad quantitatem peccaminum quo ad penam. vt dimidiam partem. tunc tantum valent quantum penitentia sufficiens valeret facta pro tantorum peccatorum quantitate. quia in tali indulgentia remittitur media pars penetentiarum iniunctarum sibi vel iniungendarum secundum arbitrium sapientis sacerdotis quod est finis suus. per idez est ac si fuisset solutum. Et ideo de illa portione non habebit penam in hoc seculo. nec in futuro. quia deus vt patuit debitũ bis nõ exigit. De quarto modo si indulgentie sonant quantum ad totum cumulum peccatorum vt penam remittant secundum formam indulgentiarum plene tunc omne debitum auferetur vt nullus reatus pene remaneat pro isto seculo. quia ab eo pena remittitur sibi quantum in hoc seculo potest vniuersaliter solui vt patuit ⁊ ligare. nec etiam in futuro seculo. quia illud quod est plene re-

missum ab inferiori principe in suo principatu vbi est plena potestas sibi commissa a superiori non debet vlterius exigi a suo principe committente in principatu superiori: alioquin obuiaret sue commissioni. Et ideo cum talis pena sit totaliter dimissa in hoc mundo per illum cui est potestas commissa. tale debituz nō est in futuro seculo a deo exigendum: sicut dictat ratio naturalis. Sed tunc solet talis questio fieri. Si tales qui cum plenitudine talis indulgentie .s. moriuntur nullo peccato apposito. statiz euolāt. Dicitur q̄ sic. quia nullum impedimentum est ascendendi in celum. ex quo quis moritur in gratia. postquam christus preparauit viam per solutionez debite pene. vnde anime post sufficientem purgationem confestim euolāt iurta illud p̄s. Torrentem pertransiuit anima mea. ergo cum illud quod est remissum per idem sit ac si esset solutum. alioquin inanis est solutio vel remissio. isti confestim euolant. Et iō dixit christus ℣Petro signanter .Mathy. 15. Tibi dabo claues regni celorum ℟c. Quando enim quis habet claues confestim potest introducere. nec per alium modum inuenitur. per quem possit sedes petri celum claudere vel aperire. q̄z peracta penitentia hic vel ibi sine ipso quisque ingreditur.

4ª ꝓ. Quarta consideratio est. Quoties ille indulgentie proficiunt. Dicitur autem q̄ sicut sacramentum penitentie est iterabile. dicente sapiente prouer. 24. Septies in die cadit iustus ℟ resurgit. Que resurrectio non fit nisi per penitentiam. Ita beneficium indulgentie est iterabile ℟ frequētabile. quia sicut potest iterari culpa ℟ frequentari. ita pena consequens ipsam. Et ideo sicut penitentia frequentatur ad emēdandam culpam ℟ indulgentia iteratur ad delendum penam ℟ etiam diriuendā consequentem ipsam. Intelligendum est tamen q̄ quattuor modis potest intelligi q̄ istarum indulgentiarum frequentatio proficiat ad penas purgatorij propter quas hodie principaliter intenduntur. Et primo modo vt qui lucratur vnam diem de indulgentia habeat. scilicet vnam diem refrigerij cum erit in purgatorio Et ita de vno anno ℟c. Secūdo modo vt qui lucratur vnum annum de indulgentia per vnum annum eius pena in purgatorio breuietur. Et ita de vna die. ℟c. Tertio modo: vt qui lucratur vnam diem vel vnum annum de indulgentia tantum habeat de refrigerio i purgatorio quantum de pena habuisset si penitentiam tantam in hoc mundo fecisset.

Quarto modo: vt si lucratur vnum diem vel vnum annum de tali indulgentia. tantum breuiter de eius pena quantū in penitentia fuisset si penitentiam redemptam per indulgentiam perfecisset: quia vt patuit. indulgentie ad penitentias iniunctas vel iniungendas directe respiciūt. Sed primus modus non videtur esse conueniens. quia anime nō detinentur i purgatorio nisi ad soluendum penam sibi determinataz. Et ideo pena illa terminata anime statim euolant. ℟ ideo non videtur ibi tale refrigerium. quia pro tempore illo quo non puniuntur deberent esse beate. Ideo talis dilatio felicitatis preter penaz videtur esse iniusta. Nec secundus modus valet. quia ille cuius auctoritas non extenditur ad aliam vitam non videtur posse prefigere tempus pene qō exigitur in alia vita. Cum nullus princeps extra suum principatum possit aliquid statuere. princeps autem ecclesie non videtur habere iurisdictionem extrapsitē vitā. Et iō videtur q̄ nō possit illi tēpus limitare.

Nec tertius modus valet. quia tale refrigerium non admittitur in purgatorio ne ibi vltra debitum sancti remineantur. nec esset perfecta talis indulgentia cum tali refrigerio esset pena dāni que ponitur maxima. Nec quartus modus. quia non sunt equales penitentie huius vite ad penas illas secundum Aug. Et ideo non potest ibi fieri bona cōmēsuratio. Ideo videtur esse dicendum. Siquis diligenter respictat ad premium q̄ tantum diminuitur de pena purgatorij per vnam diem aut per annum de indulgentia quantum breuiatum fuisset si talis per annum aut per diem penitentiam hanc egisset. quia indulgentie respiciunt penam peccati secundum q̄ imponitur ab ecclesia. ℟ illud potest ab ecclesia remitti. ℟ cum esset remissum non remittitur in alio mundo. Et quia certum est quantum de pena purgatorij diminuit vnus annus penitentie.

Ideo incertum est quantum diminuat vnus annus indulgentie. vnde accipitur documentum q̄ certius est lucrari indulgentiam secundum quantitatem culparum. tertiam: vel quartam vel mediam. per quantitatem temporis q̄. vt mille vel .C. annorum. quia ibi est certitudo de certa parte temporis purgatorij de media vel de tertia: hic autem de nulla. Et quia in talibus beneficijs spiritualibus homines sunt minimū conquerendi solertes. Et iō dicitur Luce. 16. filij huius seculi prudentiores sunt filijs lucis in gñeratiōe sua ℟c.

5ª ꝓ. Quinta consideratio est. Qualiter indulgentie proficiunt. Dicitur q̄ proficiunt eo modo quo penitentie hic iniuncte quando perficiuntur. quia eo modo proficit alicui remissio debiti quo proficit ipsius satisfactio. vt amplius illud debitum nunquam repetatur. vnde qui perficit penitentiam debitam facit satisfactionem. Et qui habet indulgentiam habet eiusdem debiti remissionem de quo dicitur in p̄s. Remitte mihi vt refrigerer priusquam abeam ℟ amp̄ non ero. quia scilicet ista remissio fit in hac vita quamuis profutura. Intelligendum est tamen q̄ sacramentum penitentie contingit quadrupliciter terminari q̄ subsequitur indulgentia peccatorum. Et primo quando a sacerdote nulla iniungitur penitentia. sicut christus dixit muliери adultere Jo. 8. vade ℟ amplius noli peccare. Et illud cōtingit quando quis confitetur in puncto mortis. quia nullam potest in hoc mundo perficere penitentiam. Secundo quando a sacerdote imponitur maior penitentia quam debeat propter ignorantiam sacerdotis ponderantis quod non est ponderandum. sicut dicitur de phariseis qui decimant mentam ℟ ciminum ℟c.

Tertio quando a sacerdote imponitur minor penitentia q̄ debeatur. vt contingit propter voluntatem penitentis. sicut illi qui alligant honera grauia ℟ digito suo. no. ca. mouere Quarto quando a sacerdote imponitur pena adequata peccatis confessis. ℟ illud contingit ex discretiōe sacerdotis inter lepram ℟ lepram discernētis sapiēter vt hētur in lege Deuteronomij ℟ obediētia penitētis. Nūc ad ꝓpositū q̄ nulla dat pnia tota indulgentia seq̄s respicit nīsi penā purgatorij. ℟ sic ibi non habet auctoritatem ecclesia militans. cuz pena non sit hic remissa. nec ibi remitti potest. Secundo quando penitentia excederet si illa per indulgentiam remittatur tunc constat q̄ in purgatorio nō repetitur. quia iam est superhabundanter remissa. ℟ si non remittetur non puniretur quantum est hic. quia ibi est iudicium equissimum loquendo secundum proportionem. Tertio quando penitentia deficit tunc illud quod deficiet supplebitur in purgatorio quia semper curta superiorest iusta ℟ resecat superflua. ℟ supplet diminuta in punitione. ibi est curta superior de tota indulgentia de iniunctis penitencijs euacuabit quicquid ibi exigeretur de illis si non complerentur. De reliquo autem quod iniungi debuisset si non fuit hic iniunctum quomodo erit hic remissum. ℟ si hic non remittetur quō ibi non exigetur.

Quarto quādo penitentia est adequata culparum clarum est q̄ si tota remittitur hic legitime tunc nullo modo exigēq̄z debitum remissum a nullo iuste exigi potest. Et ideo secūm premissa vltimus modus adipiscendi indulgentiam ꝑ purgatorio esse videtur vt vnusquisque penitentiam sufficientem hic acceptaret ℟ post acceptam per indulgentiam redimeret. Et illud sonat modus antiquus cōferendi indulgentiam de penitentijs sibi iniunctis.

Sexta cōsideratio est. A quibus ille indulgentie ꝓficiunt. Dicit q̄ iste idulgētie

A

sunt vtiles quando conferuntur ab illis q conferendi vel dandi habent auctoritates aliter minime valent. Intelligendū est tamē q in ecclesia fuerūt a principio quatuor ordines distincti.l. Primus incipiendo ab infimis fuit ordo diaconorum. de quo fuit beatus Stephanus cuz aliis. vj. de quibus habetur. act. vi. Secundus fuit presbyterorum. de quibus dixit xp̄us. Luc. xxij. Hoc facite in meā commemorationem quando dedit eis potestatem cōficiendi corpus suum. Tertius fuit episcoporum: quibus xp̄s dixit. Quodcūqz ligaueritis ꝛc. qz episcopi successerūt apostolis.

Quartus fuit sāmorum pontificum. quorum primus fuit beatus Petrus cui dictum fuit. Quodcūqz ligaueris. ꝛc. Et illos quattuor ordines distinguit Dionys. de angelica ierar. Primus aūt non facit ad propositum. qz nulla auctoritas absoluendi atqz ligandi diaconybus est concessa nisi solis sacerdotibus ministrare. Sz circa tres alios ordines ponuntur quattuor catholica documenta. Et primum est q sicut sacerdotib⁹ fuit collata auctoritas absoluendi a culpa quando fuit promulgatum sacramentum penitentie. Jo. xx. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis. ita auctoritas absoluendi a pena quando dixit. Quoruz retinueritis retēta erūt. vt fuit ostensum. Et cōfirmatur. qz maior potestas data est eis. s. absolutio a culpa: vt patuit: tum qz pōt obligare ad penaz. Et lex diuina est promptior ad absoluendum q̄ adligandum. Secundum est q sicut potestas absoluendi a culpa fuit sacerdotibus limitata. vt nō posset nisi circa limitata peccata absoluere. sta potestas absoluendi a pena per modum indulgentie fuit limitata per superiores. vt non possint per se idulgētias dare: ne forte vilesceāt ꝛ facilitas indulgētie sit occasio culpe. vñ nisi fuisset iuris positio limitata: illa potestas videretur. cuilibz sacerdoti posse absoluere: sicut sāmus ierarcha: qō est plus q̄ quecunqz indulgentia. Tertium est. q talis indulgētia ꝛ potestas in episcopis nō est ligata. sed tñ determinata. vt non possint simul nisi. xl. dies cōferre qui potuissent alias sine determinatione. Cum ita dixerit cis. s. quodcunque ligaueritis ꝛc. in apl̄is sicut in summo pontifice Petro. Quodcūqz ligaueris ꝛc. Quartum est q talis potestas est in summo pōtifice ide terminata. qz nec termino fuit colata a xp̄o vt̄ patuit. ita q nullus alius pōt cuz limitare tanq̄ totius ecclesie pastorez. Jo. xxj. Et ideo potest plenam indulgētiam ꝛ determinatam: sicut ei videtur quibuscunqz conferre capacibus.

Septima consideratio est. Quibus iste indulgentie proficiunt. Dicitur q nō valent nisi illis qui sunt idonei ad ipsas recipiendas: dicente domino cis quibus concessa fuit hec auctoritas. Si fuerit ibi filius pacis requiescet super cuz pax vestra. sin autem ad vos reuertetur. Intelligendus est tñ q quattuor impedimēta inueniuntur ne indulgentie proficiant alicui. q̄tūcūqz recte fuerint date. Primum est defectus credendi. quando quis non habet fidem q talia proficiant. qz dicit Augu. de doctrina xp̄iana primo. q xp̄us dedit claues ecclesie. vt q nō crederet in ea sibi dimitti peccata non dimittant ei. ꝛ q crederet indulgentiam perciperet ꝛc. Secundum est defectus acceptandi. s. quando quis nō est in diuina gratia. quia tunc est obligatus ad penam eternam circa quam non cadit indulgentia: cum sit irremissibilis quamdiu est in mortali culpa. tunc enim non valet indulgentia. quia indulgentia sequitur culpe delectionem ꝛc. Tertiū est defectus communicandi. quia quandocunque est aliquis excommunicatus pro eo q est ab ecclesia precisus non est capax indulgentie: cum non sit in ecclesie gremio constitutus. ꝛ ideo sicut membrū mortuum non suscipit beneficium corporis. ita isti non recipiunt beneficia ecclesie.

Quartum est defectus confessionis ꝛ contritionis. quia quando datur indulgētia vere penitentibus ꝛ confessis tunc quātumcunque peniterent vere ꝛ veram contritionem haberent cum gratia nisi sacramentum confessionis sub cuius conditio-

ne talis datur indulgentia percipiant vel recipiant. in cuius figura ante peccatorum expiationem fiebat confessio omnium iniquitatum filiorum israhel. Leuit. xvj.

Intelligendum est tamen q consilio peccatorum prouta cōmuniter videtur necessaria ad percipiendum indulgentiam. quia nulla indulgentia habet locum de debito remittendo vbi debitum non est adiudicatum: ꝛ q non constet deberi non potest dari. nisi remittit. Ista adiudicatio debiti non fit ecclesia non sit ante penitentie sacramentum. vide ante ipsum nullus obligatur ad penam in hac vita. ergo non cadit talis ecclesie remissio donec peccata fuerint per ecclesiam iudicata. Et ob hoc videtur dari indulgentia vere penitentibus ꝛ confessis ꝛc.

8ª ꝑ si Octaua consideratio est. Quando proficiunt iste indulgentie. Dicitur autem q proficiunt eo tempore cum homo potest mereri cum propter opera meritoria semper assignentur. De quo tempore dicitur Ad Galat. vj. Hoc autem oportet operari: q opera eius qui misit me donec tempus est. Et quia alio tempore talia non proficiunt. Ideo sequitur. venit nox in qua nemo potest operari. ꝛc. Intelligendū est tamen q circa istam considerationem occurrunt quattuor veritates. Quarta p ma est. q talis indulgentie prosunt existentibus in hac vita. quia ipsi sunt in plena iurisdictione ecclesie. Et ideo sicut ecclesia potest eos ad penam obligare ita a pena absoluere ꝛc. Secunda veritas est q non prosunt existentibus in alio mundo. quia illi sunt extra iurisdictionem ecclesie. cum sint extra terminos vie. vnde christus non dedit potestatem ecclesie ligandi atque soluendi nisi super terram ꝛc.

Tertia veritas est. q prosunt pro ista vita. quia per talem indulgentiam remittitur penitentia quam hic perficere oportet: ut sicut patet ex earum forma. cum dētur ex iniuncta penitentia.

Quarta veritas est q prosunt pro alia vita quando dantur existentibus in hac vita. qz illud quod est remissum legitime in curia inferiori. non potest legitime exigi in curia superiori. Et cum dantur iste indulgentie remittuntur pene debite in ecclesia existente ab eo qui in ecclesia accepit plenitudinem potestatis. Sed ex istis veritatibus accipiuntur duo catholica documenta. Primum est. q nullus prelatus potest concedere indulgentias iam defunctis. quia non sunt sub eius iurisdictione. Secundum est q nullus potest lucrari indulgentiam pro suis predecessoribus defunctis. quia illi non sunt sub auctoritate indulgentias conferentis. cuius signum est. qz circa mortuorum subsidia ecclesia non vtitur modo potestatis sed humilitate supplicationis. vt dicit beatus Dionysius.

9ª Nona consideratio est vbi proficiunt iste indulgentie. Dicitur q quattuor loca distinguit sacra scriptura vbi conueniunt merita ponderari. Primus locus est istius mundi de quo dicitur in ꝓ. Statuisti in loco spacioso pedes meos. quia hic datur spacium ad bene operandum.

Secūdus locus est purgatorii de quo dicitur Job. 28. aurū locus eius in quo cōflatur. quia ille non est nisi ad purgandum electos. Tertius locus est infernus. de quo dicitur deutero. xxxij. capi. dicitur in loco horroris ꝛ vaste solitudinis ī figura. quia licet ibi sint multi. tamen nō sunt aliquo ordine vel amicitia federati.

Quartus locus est paradysus. de quo Exo. xxxij. Est locus apud me cum dominus voluit ad oyſi suam clientam reuelare. Nunc autem ad propositum secundum illa quatuor loca hic ponuntur quattuor documenta. Quorum scilicet. Primum est. Quod iste indulgentie non prosunt existentibus in paradiso. quia vt patuit dii recte respiciunt penas. Ibi aūt nulla est pena. imo felicitas summa: nō quin merita in certibus possint quibus adiūgit indulgētia ibi proficiat. qz indulgētie introitū illius felicitate accelerant. ꝛ ex quo ibi sint nulla talia indulgēt p quo status

dixit dominus ad Moysi. Ego ostendam tibi omne bonum ꝛc. Secundū est Q3 nabil pro iuuent̄ibus in inferno q3 si ibi proficerent tantum possent multiplicari. q3 ipsi possent a penis liberari. Cuius oppositum dixit ipse. Aut quā dabit homo cōmutationem pro anima sua. Non tamen videtur inconueniens si pro illo statu hic ꝓficiant sicut pro statu purgatorij. Quia siquis perficiat penitentiam pro peccatis preteritis ꝛ postea dānetur p peccatum superueniens non punitur in inferno ꝓ peccatis preteritis. de quibus sufficienter penam portauit: sicut dicit in ꝑs. Deus nō punit bis in idipsum. Ita eadem ratione si lucratus fuisset de illis penis indulgentias. vnde siquis post plenam indulgentiam peccaret vnico peccato quo dānaret non puniretur in inferno nisi de illo. secūdum premissa ꝛc. ¶ Tertium documentum est. Quod iste indulgentie non proficiunt in purgatorio cr̄itibus. quia pena que ē eis limitata p supiorē iudicē nō pōt p inferiorē diminui vel tolli. cr q3 qs moriē ad certā penā in purgatorio dānat diuino iudicio ꝛ non hūano. Et ideo videtur q3 non possit ipsum a tali pena liberare quis sua auctoritate nisi fuerit absolutus prius ꝛ tunc proficiunt pro purgatorio ꝛ non in purgatorio. Quartum documentum est. Quod indulgentie iste solum proficiunt in hoc mundo. quia dantur secundum auctoritatem militantis ecclesie. que non est nisi in hoc mundo. nec ei⁹ auctoritas directe se extendit ad aliud seculum nisi quantum in hoc mundo remittitur vt fuit ostensum. Intelligendum est tamen q3 solet fieri questio. Si princeps ecclesie militantis posset purgatorium totaliter euacuare. quia ibi videtur esse quedam portio militantis ecclesie. qr non sunt i termino. Et illud non obstat. quia nō sunt in statu merendi aut demerendi. Tum quia illud potest dupliciter intelligi. Aut quantum ad penas de preterito iniunctas. ꝛ sic non videtur. q3 ille sunt iniuncte auctoritate diuina ꝛ non tolluntur humana. Aut quantum ad iniungendas. ꝛ tunc posset diuinus iudex ꝓuenire soluendo. nec deus iterato requirat qui dedit talem potestatem super terram. vt si statueret. quicunq3 vltimo momento sue vite esset in statu gratie q3 eo ipso consequatur plenam indulgentiam. tunc cum nullus descendat ad purgatorium nisi in gratia constitutus ꝛ tūc hic erit plenarie absolutus ꝛ sic nunq3 vllus descenderet ad purgatorium q3 confestim euolaret quod est mirum. licet appareat verum ex dicto christi assumpto .s. Quodcunq3 ligaueris ꝛc.

Decima consideratio est. Quare iste indulgentie proficiunt. Dicitur autem q3 ꝓficiunt secundum q3 est ordinatum a deo ad supportandam humanam fragilitatem ꝛ infirmitatem ꝛ ad declarandam diuinā benignitatem. de quibus dicitur sap. xj. Misereris omnium. quoniam omnia potes. Et iterum parcis omnibus. quia tua sunt omnia qui amas animas. Intelligendum est tamen q3 circa istam considerationem occurrunt quattuor documenta. Quorum ¶Primum est. Quod tales indulgentie non proficiunt quando dantur pro rebus illicitis: vt si quis daret indulgentiam cuntibus ad iniustum bellum aut ad inhonestum lucrum vel locum. immo nocent tam conferenti q3 suscipienti peccātibus mortaliter ꝛ committentibus sacrilegium. quia sacra auctoritas a christo collata applicatur licitis ꝛ non illicitis vnde col. io. Quod potestatem dederat ei dominus non ad destructionem fidelium. sed ad hedificationem.

Secundum est Quod tales indulgentie proficiunt quando dantur pro bonis operibus: vt pro peregrinatione vel pro elimosynis. q3 cui licitū ē remittere penam licitum est recipere satisfactionem quantūcunq3 paruam. Et ideo cum ibi fiat aliqua satisfactio proficit plusquam si fieret nulla. quia in tali bono opere non solum remittitur pena. sed augetur gloria.

Tertium documentum est. Quod tales indulgentie de bonis meritorum non proficiunt secundum excessum talis meriti. vnde quandocunq3 datur maior indulgentia pro minori merito non proficit ad diminuendam penam per modum talem et merito operis: sed auctoritate dātis ꝛ per idem tunc prosunt minus bonis sicut magis bonis. Quartum est Q3 iste indulgentie proficiunt absolute date: quāuis nō sint alicui bono operi adiuncte. q3 habens plenam potestatem in cōmunitate potest sibi debitum sine aliqua solutione relaxare sicut quodcunq3 precium recipere. Alioquin indulgentie date immotis articulo non valerent ꝛc. Sed remanet dubium et premittit. Quia sicut penitētia de preteritis peccatis mortalib⁹ facta in statu culpe secundum aliquos ꝓficit. Ita videtur q3 indulgentia que datur ad remissionem talis pene in tali statu posset proficere si daretur absolute pro quocunq3 statu ab ecclesia que non solum bonis sed etiam malis multiplicia beneficia prestat scōm illud qō dicitur. Qui solem suum facit oriri super bonos ꝛ malos ꝛc. Qui nobis concedat hic in pñti gratiam. ꝛ in futuro gloriam. Amen.

¶ In festo assumptionis marie virginis. Sermo primus.

Exaltata est magnificentia tua super celos ꝛc. ps. 8°. Quia magnificentia regia consistit in larga distributione bonorum. ꝛ dona supernaturalia fuerunt a rege regum virgini marie largissime distributa cōuenienter dicitur de ipsa magnificentia eius q3 exaltata est ꝛc. Et scōm hoc huiusmodi magnificentie assumptio ipsius marie virginis dupliciter describitur in his verbis. Et s. ¶Primo quātum ad solium in quo fuit inchoata. Cuius premittit. Exaltata. s. de valle huius miserie. Omne. n. qō exaltatur in imo stent ꝛc. Scōo quantum ad terminū ad quē fuit exaltata. Et sequitur super celos ꝛc. De quibus duobus dicit Job. 20. Ad preceptum tuum exaltabitur aquila. i mater dñi pp sublimitatem sui volatus quantū ad primum. Et ponet in arduis nidum suum. i. in sublimitatibus celorum quātum ad secundum.

Circa primum est intelligendum q3 cū dicitur exaltata est. Sit a silentio fuit p⁹ i statu patriarcharum subtiliter figurata p illum ascensum q3 ascendit habraā de egypto cum sara sponsa sua ꝛ venit ad terram promissionis in loco vbi prius fuerat tabernaculum. Iste habraā qui dictus fuit pater multarum gentium significat ipsum a quo omnes gentes regenerationis gratiam acceperūt scōm illud Jo. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛc. Iste ascendit de egypto huius seculi cum sara sponsa que figurat matrem dñi. Tum q3 sicut illa cōcepit angelo nunciante sic ꝛ maria. Tum q3 cum esset sterilis vt habetur in gen. concepit virtute spūs sancti. Tum q3 genuit filiū quē pater eius duxit ad immolandum cum illa sara. i. cum virgine matre nostra ipse ascendit. quādo ipsam in celum assumpsit vbi ē terra promissionis vbi prius erat tabernaculum. quia a mundi constitutione preparauit dignissimum habitaculum matri suc iuxta illud Io. in domo patris mei mansiones multe sunt ꝛc. Secundo in statu pontificum spiritualiter signata numeri secundo vbi dicitur. Exaltabitur tabernaculum testimonii per officia leuitarum quando filij israel per desertum venerunt ad terram promissionis. Istud tabernaculum erat similitudo matris domini. Tum sicut in illo repositum erat sancta sanctorum. sic in virgine erat repositum secundum Dant. ille qui est sanctus sanctorum. Tum quia sicut in illo erat archa federis. sic in virgine humanitas christi in qua humana natura. fuit inestabiliter confederata. illud tabernaculum exaltauerunt leuite. Euangelii qui in tabernaculo celesti deseruiunt in sua assumptione. iuxta illud. Sacrificant sunt ergo sacerdotes ꝛ leuite. Tertio fuit in statu regum ardenter desiderata. vnde dōclamat Surge domine in requiem tuam tu ꝛ archa sanctificationis tue ꝛc. Ista archa est mater domini de qua dicitur apocalipsis est archa testamenti eius in templo

eius. Ista surrexit ꝙ requiez domini quã do assumpta est ad dexteram filii. vnde dicitur in cãt. veni de libano soror mea sponsa .i. de statu innocentie in quo stetit hac vita. Coronaberis scilicet corona aurea propter sanctitatem. quia illa debetur omnibus sanctis in apoca. Corona aureola propter virginitatem vbi eius persona figuratur in tabula de lignis septiz imputrebilibus qui habebant aureolam ꝛc. Corona lapidea in eius martyrio cuius animam gladius pertransiuit. Corona stellica propter doctrine veritatem. qz de mysterio verbi informauit luce ꝛ Jo. sedum Jeronymum. De qua corona dicitur Danie Qui ad iustitiam erudiunt plurimos. Quarto fuit in statu prophetarum certitudinaliter pronunciata. ysa. 40. Exaudabit dominus signum ꝛ congregabit profugos israel. Istud signum pronunciabat matrem domini. quia illud signum fuit in syon sublimatum dicit ysa. Sic mater domini fuit sublimata in ciuitate speculationis diuine. fuit etiam ad gentes exaltatum. Sic mater domini ad agilitatem gentium est assumpta fuit super montem caliginosum vt dicit ysa. sic mater domini est assumpta ad terrendos demones illius montis habitatores. Et quando hoc signum fuit eleuatum per assumptionem congregati sunt profugi. quia peccatores sunt deo reconciliati iuxta illud ezechielis. Congregabo vos de nationibus ꝛc. Circa secundum principale est intelligendum. Quod sicut potest colligi ex dictis beati Ambrosij in exameron. cum dictis ceterorum doctorum. sz. sunt celi distincti virtute diuina mirifice fabricati. Quorum primum dicitur Celum aereum. Et supra illud fuit mater domini eleuata per virtutem humilitatis. Sicut enim hoc celum ẽ ceteris infimum. sic virtus humilitatis fecit matrem domini ancillam se dicere cum esset domina. vnde dicit Luce .1°. Respexit humilitatem ancille sue. ꝛ iterum. Ecce ancilla domini. Secundum est celum olympium de natura ignis supra qđ fuit. s. eleuata per virtutem liberalitatis. Sicut enim illud celum consumit terrestria in corpora subtilia conuertendo. Sic liberalitas consumit temporalia in spiritualia commutãdo. Hac virtute floruit mater domini. quia illas oblationes trium magorum statim pauperibus pie creditur erogasse. iuxta consilium filii di. omni petenti te tribue. Tertium est celum lune supra quod fuit hodie eleuata per virtutem virginitatis. sicut. n. luna propter suam influentiam frigidam extinguit in ordinatum calorem. Sic virginitas omne incendiũ carnalitatis. idco virgo in cant. dicitur pulchra vt luna ꝛc. Quartum est Celum mercurii supra qđ fuit eleuata per virtutem patientie. Sicut enim mercurius dominatur aquis secundum ptolomeum. Sic virtus patientie tribulationibus ipsas scilicet vincendo. de quibus in ps. Assumpsit me de aquis multis. hanc habuit mater domini quando fuit de regno fugata. vnde regredi nõ est dedignata propter salutem eorum. vt habetur in Matth. Quintum est celum veneris supra quod fuit eleuata per virtutem caritatis. Sicut enim venus causa amicitiam sic caritas est amicitia pura ꝛ amicitie causa. Hanc caritatem habuit mater domini vltra omnem puram creaturam. Idco de ea dicitur in cant. Aque multe non potuerunt extinguere caritatem. Septimum est celum solis supra qđ fuit eleuata per virtutem sapientie. Sicut enim sol illuminat ad videndum sensibilia. sic sapientia illustrat ad cognoscendum intelligibilia. hanc sapientiam habuit mater domini. quia conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo. vt patet in Luc. de supercelestibus.

Septimum est celum martis supra quod fuit eleuata per virtutem magnanimitatis. Idoneum enim inducit ad actum fortitudinis quam habuit mater domini tempore passionis dum apostolis fugientibus ipsa supra crucem remansit. ꝛ tunc

fides nostra dicitur in ipsa sola matre domini remansisse ꝛc. Octauum est celum Jouis supra quod fuit eleuata per virtutem temperantie. quia sicut Jupiter est in qualitate temperatissimꝰ. sic mater domini fuit in sensibus temperatissima. quia summe intellectualibus dedita. vnde de ipsa dicitur in Luc. Optimam partem elegit sibi maria que ꝛcc.

Nonum est celum saturni supra quod fuit eleuata per virtutem paupertatis. Sicut enim saturnus ẽ maliuolus omnibus istis inferioribus. Sic mater domini per virtutem paupertatis omnia ista inferiora contempsit. vnde filium pannis inuolutum in presepio reclinauit. quia non erat ei locus in diuersorio.

Decimum est celum firmamentum supra quod fuit eleuata per virtutem misericordie. Sicut enim hoc celum habet influentiam generalem ad omnia inferiora Sic mater domini per suam misericordiam influit tam iustis quam peccatoribus remedia. vnde in psalmo. Misericordia eius plena est omnis terra illa. scilicet de qua dicitur in psalmo. Benedixisti domine terrã tuam. Et ysa. aperiatur terra ꝛc. Undecimum est celum cristallinum supra quod fuit exaltata per virtutem perseuerantie. Motus enim illius celi est summe diuturnus secundum ptolomeum. Sic mater domini. quia sola ab instanti sue natiuitatis vsqz ad finem peccato. Idco dicitur in actibus. Quod apostoli erant perseuerantes cum maria matre iesu. licet non tantum ipsi quantum ipsa ꝛcc.

Duodecimuz est celum empyreum supra quod fuit eleuata per virtutem beatitudinis ꝛ glorie. quia sicut hoc celum est maius in gloria seculi huius omni alio celoꝝ. Sic maior est felicitas virginis quã omnium aliorum sanctorum. vnde mulieri dicenti christo in Luc. Beatus venter qui te portauit ꝛc. Christus cõfirmauit dicens. Quinymo ꝛc.

Quod autem super omnes ascendendo

rit ꝓbatur. quia ascendens sedet ad dexteram filij. De qua dicit apostolus.

Quod ascendit super omnes celos vt ad impleret omnia ꝛ cetera.

Circa illud vltimum celum est intelligendum. Quod in ipso sunt iz. mansiones. Et primo est eleuata supra primam in qua sunt sancti sine suis propriis meritis. sed merito passionis christi. Et mater domini plus habuit de meritis quam alia qua creatura. Idco dicitur gratia plena.

Secundo eleuata est supra secundam que est angelorum ꝛ sanctorum ad illum ordinem assumptorum. quia isti mittuntur ab archangelis quod non decet virgini cũ dignior sit. Tertio supra tertiã q̃ est archangelorum ꝛ sanctorum. quia isti per virtutem perficiuntur quibus sacra virgo est perfectior in donis spiritualibus ꝛ aliis ꝛc. Quarto supra quartam que est virtutum. quia virtutes reguntur a principatibus. Mater autem domini per neminem regitur. Cum ipsa sit regina omnium. Quinto supra quintam que est principatuũ. quia principatus conferũtur per potestates sicut principantes firmius diuinas illuminationes recipiunt. Mater autem christi fuit plus quam ingratia confirmata ꝛc. Sexto supra sextam que est potestatuum. quia isti sunt subiecti dominationibus. Mater autem domini nulli debuit esse subiecta. quia nobilior est in gratia. Septimo supra septimam que est dominationum. quia dominationes thronorum iudicijs regulantur. Mater autem domini a nemine regulatur. quia ipsa est prima regula motum. Octauo supra octauam que est thronorum. quia isti a cherubin illustrantur. Mater autem domini plus fuit sapientia plena ipsis. Cum ipsam totam concepisset sapientiam scilicet christum.

Nono supra nouam que est cherubin. quia isti a seraphin inflammantur. Mater autem domini plus habuit de caritate quam seraphyn pro quanto fuit plus deo coniuncta.

Decio supra decimā que ē seraphyn q; maior fuit virginis humilitas, q; superbia luciferi qui ab huiusmodi sublimitate ordinis corruit. vnde virtutis bonū excedit peccati malum sm dionysiū ⁊c.

Undecimo supra undecimā que est yerarchie supercelestis in qua btūs dionysius ponit solas personas diuinas. Et iō ad hanc non ascendit nisi xp̄s ad cuius dexteram est mater sed nō equaliter. Et iō cuz non ascenderit ad duodecimā nec remanserit in decima. oz q; ponatur in undecima mansione. Iste duodecim mansiones figurate sunt in apoc. p duodecim fundamenta ciuitatis hierusalem cx. ix. ordinibus lapidum p̄ciosorum vbi. xij^m. fundamentū erat iacintus qui est color celestis designatus per virginitatem ppter celi incorruptibilitatem. Quā undecimam mansionem possidet virgo benedicta in patria.

Cuius meritis gr̄am mereamur in p̄senti ⁊ in futuro gl̄iaz. Ad quā ⁊c. Amē.

De eadem. Sermo scōs.

Os preceptum tuum elleuabit aquila ⁊ ponet in arduis nidū suum Job xxix^o. Quia sm hieronymū mater dñi in sua assumptiōe fuit super omnes altos sanctos exaltata. Sic super omnes altas auct volat aquila Iccirco ad declarationez p̄fate festiuitatis cōueniens verbum ꝓpositum est assumptum. In quo quidem verbo dei genitrix dupliciter introducitur cōmendanda. Et. s. Primo vt a terrenis infimitatibus exaltata. Cum p̄mittitur. Ad p̄ceptū tuum cl. aquila. Scōo vt in celestibus sublimitatibus collocata Cuz segnr. Et ponet in arduis ⁊c. i. in summis sublimitatibus que sunt difficiles ad ascendendū De quibus duabus solēnitatibus inducitur illud p̄s. Elcuata est magnificētia tua quantū ad primū. Super celos quantum ad sm. Dī enim mater dñi magnificētia dei q; suorū donorum deus magnitudinem maxime in ea demonstrauit. Magnificentia enim consistit in sumptuū magnitudinem. Q; igitur de elcuatiōe sancte dei genitricis est ista solēnitas. Iccirco circa ipsam duodecim qōnes formantur. Quarum.

Prima qō est. Quid ē elcuatio. Et dicitur q; elcuatio est alicuius translatio de loco inferiori ad locuz superiorem sicut dicitur elcuata glia domini in ezechiele sup terram. Sz ista translatio qnqz fit virtute p̄pria. sicuti xp̄i ascēsione. Aliqn̄ vir tute aliena. vt in virginis assumptione. Iō prima dī ascensio. scōa dī assumptio. 1^a qō

Iō de ista fa assumptione inducitur illud p̄sagium qō hēt̄ gen̄. viij. vbi dicitur q; aque elcuauerunt archam in sublimi a terra. Ista autē archa fuit mater domini benedicta. q; sicut in ista fuit recondita .s. omnium viuentium esca. sic in virginis fuit p̄paratus cibus omniū existentium in gr̄a xp̄i qui de ipso ait io. vj. Caro mea vere est cibus. Et sicut per archam fuit totus mundus a naufragio liberatus in diluuio sic per ignem cognoscetur saluatus a finali incendio. Istam archā elcuauerunt aq̄ in sublimi in sua assumptione. i. posuit celestis yerarchie. q; aque multe populi multi. sunt vt dī in apoc. Sz quedā istarum a quarū. istam archam fit elcuatum quedā ascenderunt de abysso quedam de celo iuxte scriptura. q; non solū illi qui in ascensione exierunt obuiam xp̄o. sz illi qui ascēderunt cum eo de inferno ignem elcuauerunt in sublimi ⁊c. 2

Secunda qō. Si mater domini fuit elcuata. Et dī q; nullus fidelis dubitat ō hoc. vt p̄z exp̄ssi solēnitate. Et confirmatur ista veritas ex quadruplici testimonio sacre scripture. Et. Primum est canti. 3° vbi sapiens p̄udens illam elcuationez querit in p̄sona angelorum quasi admirantium ⁊ dicentium. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe ⁊ thuris. Sicut enim virgula talis fumi sine violentia ascendit ad regionem ignis sic mater dñi elcuabatur ad celum empyreum qō p̄pter cuius splendorem marmum dī ignicum tangq̄ ad locuz suc scitati

maxime consonum. Secundū est cant. 6. vbi dicitur. Quę est ista q̄ p̄ greditur quasi aurora consurgens pulchra vt luna ⁊c. Dicitur enim in sua assumptione quasi aurora. q; cū p ipsam tota celestis curia illuminet scōm dion. de angelica Ierar^a. p̄cipiū illius claritatis fuit in ei^o assumptione tangq̄ aurora. Est aūt pulcra vt luna. q; totam suā claritatē recipit a sole iustitie. Sed ē electa vt sol. q; similata xp̄o. Sed terribilis vt castrorū acies ordinata hostibus. q; iccirco fuit translata vt eius precibus a fidelibus superent. Tertiū est canti. 7. vbi dicit. Quę est ista que ascendit de deserto delitijs affluēs innixa sup dilectū suū. q; btā virgo ascendēs de hoc mundo deserto innixa sup xp̄m in fuit glorificata assq̄ assumpta. ⁊ iō delicijs affluēs ⁊c. Quartū est apoc. xij^o vbi dicit. Signum magnū appuit in celo mulier amicta sole. q; virgo imediate tunc iuncta solem diuinitatis fuit collocata ⁊ luna sub pedib^o ei^o. Ita tota yerarchia celestis a sole iustitie illustrata. Et i capite ei^o corona stellarum ix. idest duodeciz felicitatib^o quas tūc mater dñi acquisiuit: quas enumerat beatus ansel. de similitudinibus ⁊c.

3^a qō

Tertia qō est. Qualiter mr̄ dñi fuit elcuata. Dicit q; inter ceteras similitudines fuit elcuata ad mōz aquile quadrupliciter. Et p^o. q; sicut aq̄la elcuata dr̄ respicere solē in reuerberatis oculis super ola alalia. Ita mater dñi sola in celū assumpta respicit diuinitatē quātū a pura creatura ē visibiliter ⁊ plus. Scōo q; sicut aq̄la tm̄ ascēdit donec calorē solis nō potest sustinere. Sic mater dñi tm̄ fuit glorificata donec plus capi non potuit. ⁊ iō sic sola fuit gr̄a plena. Tertio. q; sicut aq̄la cuolās collocat nidū suuz in arduo loco vt nullus adire possit: vt patuit in verbo thematis. Sic mater dñi collocauit nidū mansionis sue in tā arduo loco vt nulla pura creatura ad ipsum vsq̄ ascendere potuerit. teste bō Iero^o. Quarto q; sicut aq̄la dicit cuolare vsqz sup tertiū interstitiū appropinquās vsqz ad ignē. Sic mr̄ dñi vsque ad tertiū ierarchiā ad ignē deitatis fuit ap-

4^a qō

propinata. Iō dicit sap̄ ꝓuer. xxx^o. Quō dicit cilis est via. s. aq̄le in celo. i. in aere. q; inaccessibilis ē virginis altitudo i loco vbi collocata dicitur. s. ad dexteram filij.

Quarta qō est. Si ista elcuatio fuit in sacra scriptura figurata. Et dr̄ q; sic quadruplici fi^a Et p̄ma fuit de fonte paradysi. Scōa de nube tabernaculi. de qua dicit numeri. xj. Tertia fuit de archa testamenti. i. paralyp. xv^o. ca. Quarta fuit de virga Moysi. exo. xviij. Istas figuras regre in sermone sequēti q incipit. Erit in nouissimis diebus. ⁊ sunt p̄me quattuor figure ibi posite ⁊c.

5^a qō

Quinta qō est. Si ista elcuatio fuit in sacra scriptura p̄nunciata. Et dicit q; sic: vt quadruplici testimonio declarat. Et p^o fuit a sctis desiderata. vñ ait in p̄s. Surge dñe in requiē tuā tu ⁊ archa sanctificationis tue. Dicit aūt dña archa scificatōis dñe. q; p ei^o habitationē fuit. ij^o plene scificata ⁊c. Scōo fuit a pp̄hetis p̄nunciata. vñ ysa. xl^o. Erit in nouissimis diebus p̄paratus mōs domus dñi. s. mr̄ ei^o in qua fuit hec dignata humanitas xp̄i q̄ est tēpluz diuinitatis scdm apos. in vtē mōtuz. i. angelorum iuncta illud p̄s. Montes. i. angeli in circuitu eius ⁊ elcuabit sup oēs colles idest sanctos ⁊ fluet ad eū oēs gētes pp vniuersale refugiū mr̄is xp̄i. Tertio fuit a vidē tib^o enarrata. vñ ysa. lj Exaudabit dñs sig^m in nationes ⁊ cōgregabit p̄fugos israel. Illud signum fuit ego b̄dicta in cuius ala tangq̄ in vexillo fuerūt ola in figura regis altissimi picta ⁊c. Quarto fuit a regibus assimilata vt patet iij^o. Re. x^o. De ingressu bersabee ad regem salomonem.

6^a qō

Sexta qō est. Quo tempore fuit mater dñi exaltata. Dicendū qō in .50. anno p̄termittendo quattuor annos infantie quibus vtuitur sine vsu rōnis cōuer. q; xl^o. anno vt referunt hystorie fuit ei angelus missus ⁊ triginta tribus annis vixit cuz x^o ⁊ nouem annis post passionem. ⁊ sic in sūma ifantia numerat vsqz ad .50^m. annū. Iste annus dicitur iubileus a summa letitia. a quo quidem anno fuerunt quattuor p̄iuilegia populo fidelium collata.

Quorum primum est. Quia in eo iugis festiuitas celebratur cū sonitu tubarum quarum vsus erat in iubileo. Secūm est. q: debita remittebant. Tertium est. q: hereditates recuperabantur. Quartū est. q: libertate reddebant eis q in seruitute fuerant. Sic in tpe. s. virginalis assumptōis. ¶Primo fuit mirabilis solēnitas in celis facta. Si enim angeli gaudent de conuersiōe vnius petōris q̄to magis gaudii sunt angeli de illa assumptione. Secōo fuerunt debita relaxata. q: sicut xp̄us est aduocatus nr̄ p̄o peccatis nr̄is apud p̄em vt ait. io. aduocatum hēmus apud p̄em xp̄m iustum & ipse est ꝓpiciatio ꝓ pctis nostris. Ita virgo ꝓ nobis apud xp̄m vt ait Bernardus. Securū accessum hēs hō apud deū. vbi hēs mrem ante filiū & filiū ante p̄em. ¶Dater ostēdit filio pectus & vbera filius ostēdit p̄i latus & vulnera. nulla poterit. ergo esse repulsa vbi sunt tot hītes caritatis insignia. Tertio fuit hereditas reddita. q: tota. s. hereditas p̄ie nobis fuit collata dū mater dñi que ē soror nr̄a fuit regina totius celestis regni effecta ⁊c.

Quarto fuerunt libertates donate. q: tugū inimicoꝝ. fuit eius precibus a nobis sublatum. sic precibus regine hester intrā tis ad regem assuerū. Iste fuit ille annus q̄n nullus fuit ieiunus predicare annum placabilem dño. ysa. 61°.

7ª qō

Septia qō est. Quo die fuit mr̄ dñi eleuata. Dr̄ aūt ꝓ q̄ colligit a scis q: i die dñico. Quo die fuit sclificata sup oēs alios pp quattuor. Et p°q: illa die fuerunt angeli creati. Secōo. q: illa die fuit xp̄s natus. Tertio. q: illa die xp̄s resurrexit. Et Quarto. q: illa die fuit missus spūs scūs: vt patet in act. Et iō nō est mirandū si pp tot tāta solēnia cultus sabbati ad die dñi cuz est mutatus. vt sit nobis illa dies valde venerāda qua mr̄ dñi est assumpta. In qua fuerūt angeli nouiter illuminati per aiam virginis sicut tūc creati. Et sicut natiuitatē xp̄i illa die annunciauerūt. sic cū laudauerūt illa die ex nouo nuntiatione susceptio. Et sicut xp̄s ab inferis tūc rediit ad

E

mūduz. Sic cū mr̄ ascendit nūc de mūdo ad celuz. Et sicut illa die spiritus sanctus apostolos inflammauit. sic nunc angelos anima virginis secundum actus yerarticos. b. dionysii. Ideo illa dies dr̄ celeberrima ieiunio. xviij. ca.

Octaua qō est. In quo statu fuit mr̄ dñi eleuata. Et dicit̄ q: quattuor inuenit̄ tur status scōm q: fuit diuinitus institutū vt aliqs eleuaret. Quoꝝ. s. primus fuit in statu innocēte. In q̄ fuerūt eleuati enoch & helyas adhuc viuentes vita mortali vt credit̄. Secōs fuit i statu gr̄e de lege cōi in quo ascendūt aie sepate testimonio xp̄i.

Tertius fuit in eodē statu de glia singulari tā resurrectiōe ꝙsumata. sic xp̄s. Et isto mō credit̄ de btā v̄gine quā xp̄s mox resuscitauit & secū i corpe & aia tulit. Qō ꝓbat̄ multipliciter. ¶Primo q: xp̄s dr̄ a scis fillus v̄ginis. Et ipsa dr̄ tcothron scōm Iero. & dam. Nullus aūt est filius aie sepate. nec ipsa. s. mr̄ cū gñere nō possit.

Secōo q: aie sepate retardant̄ a glia pp inclinationē ad corpus. vt dñt theo¹. & tm plus hīt de glia quā angeli qui nullatenus retardant̄. Tertio q: illa glia scis g cū xp̄o surrexerunt videtur esse concessa. Si enim in puluere redijsset sine pctō secūdam mortem psoluisset. cū dūs nō puniat bis in idipsum. argue ergo a minori.

Quarto scōm Ber. Sicut filius ostendit ꝓ nobis p̄i latus & vulnera. sic mr̄ filio pectus & vbera. vñ dicit btūs Iero. q: ei⁹ mausoleū fuit vacuū reptū. Et ideo Jo. in apoc. describit eā. velut mulierē. q̄ nō cōuenit aie separate. Et Aug. taz. pactosū thesaurū. s. corpus virginis dignuz est accipere celum & terram suū habere.

9ª qō

Nona qō est. Cum quibus virgo btā est assumpta. Et dicitur q: spāliter. ¶Primo cōmitantibus aplis qui oēs eius sepulture interfuerūt & omnes cum pluribus discipulis predicauerunt ibidem vt ducit Dion. de di. n. loquēs ad thimo. ¶Nos vt notū & ipē & multi scīoꝝ nr̄oꝝ fratrum conuenimus ad visionem corporis vite ꝓncipis q̄ deum suscepit. Aderat

98

autem & frater dñi Jacobus & petrus summe & prouocatiuaz theologoꝝ sumitas pōst iussum est. post visionem vt viuuci sierarchi laudarent. sicut vnus quisq; erat sufficiens infinite virtutis bonitatem thearitice infirmitatis & spetialiter dñatissimus Iero. ⁊c. Secundo cum sanctis de hoc mundo euolantibus. quolibet enim die creduntur aliqui euolare vt illi qui nouiter sunt decedentes sunt baptizati. Tertio cum sanctis ꝺ purgatorio ascendentibus: sicut singulis diebus creduntur aliqui euolare. & credit̄ q: eis fuerit facta aliqua spenalis gratia sicut in resurrectiōe xp̄i ⁊c. Quarto cū āgelis ministrantibus qui stant in hoc mundo qui cū suis custodiū redibāt ⁊c. Et nota q: quattuor societates nobiles ei obuiam venerunt. Et prima fuit personaꝝ diuinaꝝ

3

ierarchie sup celestis beatissime trinitatis q̄ inseparabiliter comitātur scoꝝ Aug. ꝺ tri.

Scōa fuit xp̄i. q: ipsa intra erat sup dilectum suum v t patuit supra. Tertia fuit sanctorum angeloꝝ assistētiuz. q: si throni & dānationes occurrerunt btō Marti nō: vt cūrat ecclia. multo magis marie virgini xp̄i matri. Quarta fuit aiaꝝ beatarum & corpoꝝ. glorificatorū cū xp̄o ascēdentium in die ascensionis. q: isti comitātur vbiq; xp̄m scōm Iero. Et iō vidit Jo. in apoc. Mō cū xp̄o ioāt scticū letitia inenarabili cāntantes cāticum nouum.

10ª qō

Decima qō ē de quo loco maria fuit assumpta. Et dr̄ q: de valle Josaphat. q: ibi fuit sepulta vt testatur btūs Iero. i medio. Ista ē illa vallis in qua iudicādi sunt viui & mortui vt habetur Joēlis 3°. ca. Oēs congregabo in vale Josaphat & ibi disceptabo cū eis. Sicut enim inter multorum cās determinaturus conuocat oēs ad domū maioris & nobilioris pp honoreꝝ eius vt ꝓ daniele. de domo Joachiz. Ita xp̄us volens mr̄em suā glorificare oēs coadunabit vt fiat sepulchrum radix esse gloriosum vt dicit ysa. Iste aūt locus fuit conueniens assumptioni mr̄is eius quadruplici rōne. Et prima est. q: in ꝓncipio

11ª qō

illius vallis fuit ierusalem sita in cuius fine fuit xp̄s sepultus vt sepulchrū matris & filij non distarent. sicut Joseph & Rachel ⁊c. Secōa est. q: ex vno latere istius vallis est mōs oliueti de quo xp̄us ascendit in celum. vt ait euangelista de monte oliueti. In pede autem huius montis fuit inchoata eius assumptio: sicut in eius ꝓpria christi ascensio. quia solus christus preeminet virgini in patria ⁊c. Tertia ratio est. quia ex latere illius vallis mons sion est collocatus. In quo vidit Joannes in apoc. Lagnum stantez & cum eo ⁊c. Habens nomen eius & nomen patris ei⁹ ⁊c. Et cantabant ⁊c. Quod fuit impletuz in assumptione matris christi quādo christus cum celesti curia venit obuiam eius matri ⁊c. Quarta ratio est q: illa vallis est coniuncta cum monte syna: vt colligitur ex dictis apostoli dicentis. Quod hierusalem comungitur cum ipso monte in quo fuit lex Moysi data que fuit in virgine consumata.

12ª qō

Undecima questio est. ¶Per quem locum fuit mater domini eleuata. Dicitur autem q: sicut christus super omnes celos secundum apostolum. Sic beata virgo. vnde cum decem sint celi secundum theologos omnes pertransiuit beata virgo retinens virtutem cuiuslibet & eorum proprietates. Et primo enim transiuit orbem lune inferiorem. quia sicut luna cōtra solem semper est clara & ex parte opposita semper est obscura. Ita superior portio anime virginis cōtra solem iustitie directa est plena gloria & inferior qua de nobis procurat misericordiam ⁊c.

Secūdo transiuit celū mercurii. quia sicut mercurius. teste ptolomeo influit ad scientiam. sic mater domini doctores sanctos instruxit. vt luc. Ignacium dionysium dorotheum. & Joannem.

Tertio transiuit celum veneris. quia sicut venus influit ad amicitiam & amorez teste ptolomeo. Sic mater domini impetrat nobis charitatem & gratiam ⁊c. excedens omnes alios sanctos in pulchritu

dine. sicut ista stella oēs alias. Quarto transiuit celum solis. q: sicut sol illuminat corpa supcelestia. Ita mr dñi post xpum oibus scis radios suc lucis cōicat. Quor vtrumq; ꝓbatur p dionỹ. ꝛc. Quinto trāsiuit celā mare. q: sicut mare influit ad victorias alans bellatores. Sic mr dñi invocata intentationibus inimici vincendi ꝟtutē largit. teste eccla. Sexta trāsiuit celū iouis q influit ad benuolētiā sic fuit dictū deuenerc. Septimo trāsiuit celū saturni q influit ad tristitiā. eo q dr plāeta malignus. q: in cōuersione pctōrū q infiniti sunt matris xpi pcibus cōuertunē. Influit eis tristitiā ꝛ displicentiā de pctis. i. cō tritiōe: sic pie mr filios corrigēs. Octauo transiuit firmamētū. q: sic in illo celo sunt stelle fixe. Ita ornatus oium scōrum sunt descripti in ỹgine: sicut olim angeli in lucifero. testibus Isidoro. ꝛ dionỹ.

Nono trāsiuit celū cristallinū qđ dicit primū mobile. q: sic illud pmo voluit vt alios celos voluat. sic p actū ierarthicū a xpo ỹgo p⁹ ad deuz cōuertit ꝛ successiue oēs alios ad ipz cōuertit. Decimo trā siuit celū empyreū residēs in eius supiori pte cū trōo. q: sicut illud dicit influere facit ad hominū vitā. Sic mater dñi ad fidē ꝛ gratiaz p quas anima viuit. Jō ꝓ ipsa bene dicitur pn̄s. Elcuata est magnificentia dñi sup celos ꝛc.

Duodecima questio est. Ad quē locum fuit mater domini elcuata. Et dicit q: ad celum empyreum. vt patuit. Sed in dicto celo sunt. xii. māsiones. Quere in p̄dicto sermone. Elcuata est magnificētia in fine ad litterā L ꝛ ibi plenarie inuenies. Rogamus ergo ꝛc.

¶ De eadem sermo tertius

Rit in nouissimis diebus mōs preparatus domus dei in vertice montiū ꝛ elcuabitur sup colles ꝛ fluent ad eū oēs gētes ꝛc. Ysa. xi. ca. Stent quōdā in monte moria q est locus visiōis in archa vnā yebusei. fuit dñi edificata p regem Salomonē. Sic in nouo ꝛc. in monte syon que est mater dñi. iuxta illa ꝓa. Nūcqđ syon dicet homo. fuit domus dñi. i. humanitas xpi in qua habitat plenitudo diuinitatis corporaliter sm apostolū in archa veteri ỹginalis supnaturaliter fabricata. Decirco ꝓpheta egregius diuino radio illustratus huius montis exaltationē. i. beate virginis assumptionez in verbo ꝓposito anagorice intellecto deseribit. In quo qdē verbo mater dñi quadrupliciter introducitur. Et pmo vt a vetustate peccati vniuersaliter segregata. Luz pmittitur. Erit in no. di. i. in pn̄o noui te. In qbus diebꝰ prima nouitas fuit q: natura humana in sacra virgine p manfit sine omni. s. labe peccati. Jdeo dicit. Erit. q: vbicūqz est peccatum ibi est nō esse. de qua nouitate accipit illud agey. ij. Maior gna erit gloria huius nouissime domus magis q̄ prime. Ista domus nouissima est ecclesia militās. cuius gloria est maior q̄ pc. i. synagoge. q: sine peccato omni vitet sicut fuit mater dñi ꝓuilegiū retroacti sceleris penitus nulli est cōcessum ꝛc.

Quarto introducitur mater dei in gratia supnaturali ꝟsumata. Lū segtur ꝓparatus mōs domꝰ dei in ỹrice mōtiū. i. in gratia ornatus sup celsitudinē oium sanctoꝝ. de qbus dicit in ps. Fundamenta eius in mōtibus sanctis. q: oēs sancti quātum ad pfectionē gie sub pedibus ỹginis constituti. Tertio introducit mater dei vt gloria paradisi supmundialiter exaltata. Luz sequit. Et elcuabit sup colles. i. sanctos angelos. ō qbus dicit gene. xxii. ca. Donec veniat desiderium collium eterno⁊ accipiēdo eternitatē ꝓ cuo. de qbus dicit abachuc iij°. Incuruati sunt colles mundi ab itineribus eternitatis eius qñ. s. ascēdebat ad filij eternitatē ptipādā ꝛc.

Quarto introducit mr dei vt ad ꝓfectionē ppli supmisericorditer inclinata. Lū fluet. Et fluēt ad eū oēs gētes. s. ꝓfidētes de ipsius patrocinijs. de qbus hētur ysa. lx. Ambulabūt gētes in lumine tuo ꝛ reges in splēdore ortus tui. q: nō solū gētes videbūt: sz ēt reges pfectis bñficijs huius ỹginis illustrāt. Circa tertiū qđ est ad ꝓpositū est sciendū q: sēm. b. dio. de angelica Jerar. nouē sunt ordines collitū. i. angelo⁊

supra quos est mater domini hodie exaltata. Et pō supra colles angelorum ex celsitudine puritatis imaculabilis. q: prior eis fuit quibus scōm Jero. semp est cognata virginitas. vnde de ea dr in cañ. Tota pulchra es atca mea ꝛ macula nō est in te.

Scōo supra colles archangelo⁊ ex celsitudine auctoritatis irrefragabilis. q: sicut archangeli angelis principantur. Sic mater dñi hz sup archāgelos principatum. q: princeps pacis dr filius eius in ysa. Idem dicit dionỹ. vbi supra. Tertio supra colles ỹtutum ex celsitudine miraculoꝝ. q: p eos ỹtutes ꝛ mirabilia fiunt ꝛ ipsa est mater illius de quo dr Jo. p⁹ Omnia p ipm facta sunt. Et iō docuit vt ei daretur maior virtus q̄ istis angelis. Quarto supra colles principatuū ex celsitudine spūalium ornamentorum scōm q: principatus ierarthici describunt p. b. dio. vñ i cañ. Si bi dr Quō pulchri sunt gressus tui i calciamentis que sunt spūalia ornamēta fi⁹ ꝓncipis. Quinto supra colles potestatum ex celsitudine dignitatis coercionis demoniz qđ ptinet ad potestates. q: dr in cañ. de ea q: est terribilis vt castrorum acies ordinata. s. ab inimicis qui ab ipsa plusquā ab alijs sunt fugati ꝛc. Sexto supra colles dñationū excelsitudine dignitatis incompabilis que ptinet ad dñationē. vñ q: genuit iᵐ cui dicitur in ps. Tecum pncipium. ꝛ p ꝟus mater dignior ipsos.

Septimo supra colles thronoꝝ excelsitudine equitatis indescribibilis. q: in thronis istis sedet deus qñ iudicat iudicia sua occulta scōm Ger. ad Eugc. Jdeo de ỹginis equitate dr in ps. Sedes tua in seculum seculi ꝛc. Octauo supra colles Cherubyn ex celsitudine sapie inofuscabilis. q: ipsa cōcepit prius mente q̄ corpe scōm bñ leonē ille qui est dei virtus ꝛ sapientia ꝛc. Nono supra colles Seraphyn ex celsitudine cartatis in extinguibilis. q: isti sunt lapides ignei vt dr in ezechiele. Jō de ipsius equitate dr pone me vt signaculū supra cor tuū ꝛc. Sz istis. 9. ordinibus collium correspondent. 9r. figure q̄ in sacra scriptura de virginis assumptione declarant. Quarū. s. Prima est de fonte paradisi gñs. ii°. Fons ascendebat de terra ad irrigandū vniuersam superficiem terre. Qui inde diuiditur in quattuor capita. Iste fons dicitur virgo beatissima de qua dicitur Hester. vi. Fons puus. s. humilitatem creuit in fluuiū magnum maxime. s. pietatis ꝛ in lucē pp sui puritatem in soleqz conuersus est pp filij generationē. Iste fons ascendebat de terra. s. militantis ecclesie in sua assumptione ad irrigandū paradisum. q: non solum viatoribus sed etiā cōprehensoribus p ipsaz lumina diffunduntē. scōm ordinem quez describit. b. dionỹ. de angelica ierar⁸. vbi dicit q: inferiores a supioribus illustrantur. Qui inde diuiditur in quattuor capita. i. in quattuor yerarchias ei subditas q̄ irrigantur ab ipsa. s. ꝛ in tres celestes ꝛ vnaz supercelestem quas refrigerat vt patet supra ꝛc. Scōa figura est de archa diluuii gñs. vi°. Jsta archa quam fabricauit noe qui interpretat quiescens ad habitandum in ea est mater dei quā fabricauit ille de quo. dicit gñs. i. q̄ requit die. vij. ꝛc. vt inhabitaret in ea carnem nr̄am assumendo iuxta illud. L uc. p°: Spūs scūs superueniet in te ꝛc. Et illud tunc fuit verificatum. In sole posuit tabernaculum suū. Ista archa fuit elcuata in seculum a terra qñ fuit in celum assumpta vt verificaretur illud pn̄s. Elcuata est magnificētia tua ꝛc. Item. per illā archā tempore generalis diluuij humanum genus est liberatū sic p istā ytpe vlis naufragii redēptū iuxta illud apli ad galat. At vbi vēit plēitudo tps ꝛc.

Tertia figura est De ỹga Moysi exo. xxiii°. vbi dicitur Ecce ego mittam angelum meum ꝛ ecce de manum supra mare ꝛc. Et sequitur vt ingrediantur filii israel per mare ꝛc. Jsta ỹga sic elcuata fuit mater dei qñ fuit in celum assumpta qua elcuata fuit diuiduz. i. reseruatū mare diuine immensitatis fidelibus q: ipsa est mr illius de qua dr apoc. q̄ hēt clauē dd ꝛc. Vt filij israel ingrediant̄ per medium huius maris p qđ intelligo fruitionem beatissimā q̄ sanctis obiecto beatifico. Per illā ỹgam fuit pharao flagellatus

Amalech debellatus. Moyses sublimatus. Aaron confirmatus. Et p illam ẏginem actiui croyci. cõfortant contẽplatiui & moysayci sublimant. Infideles egyptij flagellant amalech. i. mundũ expugnant.

4ª fiª Quarta figura est. De nube tabernaculi numero v. ¶. vbi dicitur. Eleuata est nubes de tabernaculo federis. s. maria mater dñi de ecclesia militante exaltata & tũc dicitur ibi. Profecti sunt filij israel. per turmas suas in desertum sym. & recubuit nubes in solitudine pharam. Ista nubes eleuata est mater dñi assumpta de ecclesia pñtis tpis. qz xp̃us in morte pepegit fedus & tunc proficiscuntur filij israel. i. videntes deũ per fidẽ de deserto sym. qđ interpretatur tentatio. & significat miseriã huius vite & pergant ad solitudinẽ pharam que interpretatur frugifer vbi mater dei assumpta quietatur quasi in fructibus paradisi. Sz dicitur q requieuit i solitudine. qz nullus alius ad eius celsitudinẽ assumitur. Ista aũt nubes continebat diuinã pñtiã in cõmutabilem angelicam custodiã nobis promerendo in cõmutabiliter. Dirigit in itineribus per ea que demonstrat in sua conuersatione & ꝓtegit ab hostibus quos fugauit in sua consumatione &c.

5ª fiª Quinta figura est. De archa testamẽti .s. paliꝑ. 15. vbi dicit. Ad̃ vniuersus israel deducebat archã federis dñi cũ iubilo de domo obededon in domũ ꝺ̃d. q̃ est syon. Ista archa est mater dñi. qz sic in archa veteris testamenti ibi fuit repositum mãna quo fuerunt nutriti filii israel in egypto. Sic in beata virgine q̃ est archa noui testamenti fuit repositum ille qui dicit de seipso Jo. pº. Ego sum panis viuus.

Istaz archã deducebat ois israel. i. exercitus videntium deũ cum iubilo in sua assumptione de domo obededon. qui interp̃tatur. seruiens & significat statum vie ad ciuitatem ꝺ̃d q̃ est syon q̃ interpretat̃ speculum. qz ibi in celo sunt sancti reuelata facie ad faciem deum speculantes & in eãdẽ imaginem transformantur.

Sexta figura est. De solio tẽpli ys. 6º vbi dicit. vidi dñum sedentẽ sup solium & eleuatum. & plena erat domus maiestate eius. & ea que sub ipso erãt replebãt tẽplũ.

Istud solium fuit mr̃ dei in qua sapia dei requieuit iuxta illud ys. 61. Et preparabitur in misericordia soliũ eius. i. in ẏgine sacrata. que est regina misericordie. hoc aũt soliũ erat excelsum ex summitate perfectionis & eleuatũ ex solẽnitate assumptionis. Et plena erat domus patrie maiestate eius. q̃ regia dignitate fulgebat in oculis sanctorum oĩum. iuxta illud. Astitit regia a dextris tuis. Et ea q̃ sub ipso erant re. tem. iuxta illud Mat. v. Replete sunt nuptie &c. Et sequit̃ seraphyn stabãt sub ter illud sex ale vni. & sex ale alteri & duabus velabat faciem eius & duabus pedes eius & duabus volabant. Quia spũs seraphyci: q̃ voluntatẽ & intellectuz dirigũt ad diuinam essentiam tunc velant faciem eius. & tunc dicuntur stare super soliũ. Et illa est mater dñi. qz ꝑ suas potentias vltra eius subtilitatem vsqz ad diuinam essentiam attingunt. Sed quando voluntatem & intellectum ad seipsos conuertunt. tunc duabus alis velant corpus eius. Sz quãdo voluntatem & intellectum ad creata diuertunt tunc velant pedes eius.

7ª fiª Septima figura est de matre regis pacifici. s. salomonis. 3. R. 3º. vbi dicitur. Venit bersabee ad regem salomonẽ. & surrexit rex in occursum eius & adorauit eam posituſq est thronus matris regis. sediteqz ad dexteraz eius. Ista mater regis salomonis qui dicitur rex patificus est mater dñi q̃ vere genuit regẽ pacis. vt dicit̃ ꝓb. 2. Jpe .n. est pax nostra &c. Ista venit ad regem filium suum que assumpta fuit in celum & occurrit in occursum eius. quando in ciui assumptione pie credit̃ personaliter assistse secundum illud can. 9. Que est ista que ascendit de deserto vsqz ibi. Et innixa super dilectũ suum. Et adorauit eam. mr̃ exhibẽdo honorem iuxta illud honora patrem tuum & matrem tuam posituſq est thronus matris regis & sedet ad dexteram eius sicut ipse ad dexteram patris. i. io. 1º. Aduocatum habemus in celis &c.

Sic mater domini aduocata nostra est

apud filium suum secundum illud Ber. Securũ ad celsuz o homo habes ad deũ.

8ª fiª Octaua figura ẽ de ipsa genitrice agni luc. i. vbi dicit̃. Exurgens maria cuz festinatione abijt in mõtana. & intrauit domũ zacharie qui interpretatur memorans bonum. & designat celestem patriaz vbi dñs iugiter mẽoratur & salutauit helisabeth. i. ecclesiam triũphantem vbi est dña saturitas iuxta illud qđ helisabeth interpretat̃. Et sequitur verbũ helisabeth. Beata que credidisti perficient̃ in te q̃ dicta sunt tibi. qđ fuit adimpletum in hac hora &c

Nona figura ẽ de muliere celesti apoc. 12. vbi dicitur. Signum magnũ appuit i celo. Mulier amicta sole & luna sub pedibus eius. & in capite eius corona stellarũ. 12. Signum magnum apperuit in celo qñ mater dñi fuit assumpta vltra celsitudinẽ oĩum angelorum iuxta illud Jere. leuate signum in syon. Ista mulier tunc amicta fuit sole celestis yerarchie. qz a verbo sicut luna a sole recipitur claritatem. Et in capite eius corona stellarum 12. que sunt. 12. beatitudines in hac hora sibi collate quas secundum enumerationem beati Anselmi de similitudinibus ponit. Quarum prima est pulchritudo sine deformitate. q̃ fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum.

a Secũda est sanitas sine infirmitate. Tertia est libertas sine seruitute. Quarta est voluptas sine inhonestate. Quinta est longeuitas sine corruptione. ¶ Sexta est sapia sine errore. Septima est amicitia sine lite. Octaua est concordia sine dissensione. Nona honor sine superbia.

Decima potãs sine iniustitia. Undecima securitas sine timore. Et duodecima gaudiũ sine tristitia. Ad qđ gaudiũ nos p ducat iesus xp̃us meritis sue matris. Amẽ.

¶ De eadem Sermo tertius.

Stitit regia a dextris tuis i vestitu ꝺ̃ aurato &c. i ps. 44º. i ẏbis assũpt̃

Virgo dei genetrix hodie i celũ assumpta introducitur quadrupliciter admiranda. Et. s. primo vt pñtata celi palatio. Secõ vt ꝑlata celi collegio. Tertio vt locata in celo solio. Quarto vt ornata celi pallio. Primũ põit status pñtialis ibi astitit. Secõm ondit gradus impialis ibi Regina. Tertium demonstrãt. locus coequalis ibi. s. A dextris. Quartum mãifestat ornatus festualis ibi i vestitu &c.

Circa primũ est sciẽdũ. Adtripler cã ẽ quare ẏgo maria fuit celesti cõsistorio pñtata. s. in scõrũ ordinib⁹. Primo vt fruat bonis celestibus integraliter. Secõ vt ĩpetret ce i ciuibus generaliter. Tertio vt aduocet pro peccatoribus misericorditer.

Primo ergo vt fruat̃ &c. Et hoc q̃tũ ad duplicẽ stolã. Laie & corpis vñ q̃ btã ẏgo fuerit hodie glorificata in aĩa & corpe pbat̃ a scis quntupliciter. Primo igit̃ pbat̃ ꝑ arm tripliciter s. argumẽto siue pfectiõis. Argumẽto nãe restaurationis. Argumẽto dñice resurrectiõis. Primo argu? sue pfectionis. Cum. n. maria fuerit gra plena. Luc. pº. ergo sicut habuit perfectam gratiam ita perfectam gloriam. vñ Aug. Exequabit. n. gliam gre. i. gram pfectiõis glie btitudinis. vñ Aug. ait. Si merito marie p̃ oĩbus mulieribus donata ẽ gra. cidẽ morte erit minuenda. absit. qz si mors aliquo mõ scõrũ ẽ pciosa mors marie ẽ pcio sissima. Secõ pbat̃ argu? nãe restaurationis. Sic. n. vterqz sexus de padyso fuit electus ad ostẽdendũ in vtroqz hoie plenã dãnationẽ. Sic occuit vt vterqz sexus in padisum reduceret̃ ad oñendũ in vtroqz hoie plenã restaurationẽ. vñ Au. letet̃ ma vt dignũ ẽ letitia inenarrabili glorificata in aĩa & corpe in filio ꝓpio & p filiũ ꝓpium & cũ filio ꝓpio. Tertio argu? dñice resurrectionis. Et est rõ apli. i. cor. vi. Sic de libano est illa portiũcula carnis q̃ de virgine xp̃us assumpsit maria vero reliqua que remansit vñ erit glõ. sup Adam chum. Cum quedam ps virginis glorificata sit in filio non est credendum q̃ alterada sit in sepulchro corruptioni.

Secõ pbat̃ pfecta virginis glorificat⁹ p ex̃m. Et hoc tripliciter. s. In rebus mũdanis. In ꝓsuetudinib⁹ hũanis. In miraculis diuis. Primo oñdit in rebus mũdanis. videmus. n. q̃ fons ex eodem foramine non emittit dulcem & amaram aquam.

Sic non decuit vt de eadem carne nasceretur dei filius ⁊ immundus. vñ Ori. Si pars est cum deo ⁊ pars ē cū verme quō illd sacratissimum corpus de q̄ ꝑs carnē assumpsit naturam cōditiōis humane nō trahdit corruptiōi. Corpus aūt eius tradidit vermibus. q̄ sentire non valeo. dicere ptimesco corpus ablaz ambiguitate solucndū ēt in morte. post mortē putreda. ꝑ putredinē vermis. post vermem abiectissimus pulvis. qđ de maria nullatenus debeo credere. q̄ talem exitere pellit p̄oculmunus gre. Scđo ostendit in consuetudinibus humanis. Nam sicut patrem misericordie ad miserandū peccatoribus maxime mouent latus ⁊ vulnera. Ita mouent filiū pectus ⁊ vbera matris. ergo ista maxima motiua mie debent ee in aduocata nostra. sed nō erunt nisi esset glorificata i anima ⁊ corpore. vnde b. hō securum accessum habes ad dñm ⁊c. Tertio ostēditur in diuinis miraculis. ⁊ hoc ꝓsequit Aug. sic dicit deus eligit diuina voluntas sola ergo gra inter trepidantium ignium flāmas non solū corpora puerorū seruare ille a. Verum ēt vestimenta marie immista cui abnegē in maria p̄oprīa qđ elegit in neste. s. aliena. Cum enim sic concupiscentia ignis cuius effectus est incineratio corporis vbi ignis erat extinctus nō debz sequi incinerationis effectus. Tertio ostēditur perfecta glorificatio virgis per p̄ceptū. Et hoc tripliciter. s. ℣ p̄cepto morali. ℣ p̄cepto iudiciali. ℣ p̄cepto cerimoniali. ℣ p̄imo p̄cepto morali exo. xo. ℣onora patrem tuum ⁊ matrem. Cū igitur ꝑs non venerit legem soluere sz adimplere quātum ad moralia ad ip̄m ptinet secundum legem matris honorem adimplere vt sicut eam seruauit a culpa nascendo ⁊ pariendo. sic a pena mortis ēdo. Sz dices nūquid satis honorauit beatificādo aiam eius. ℟ndeo q̄ non. Nz sicut naturam quaz accepit a patre honorauit ⁊ honorari voluit. Io. xviij. Vos vocat me magister ⁊ domine ⁊c. Ita naturam quaz accepit a matre ergo plus honorare ⁊ honorari velle debet matris corp⁹ q̄ sancti alicuius alterius. Sed constat q̄ non honoratur in terris sicut corpus multorum sanctorum. ergo honoratur in celis. Et hec ē rō beati Bernardi. Secundo ostenditur p̄cepto iudiciali in corpore canonis vbi dī. Ad semel deo consecratum est ad humanos vsus transferre non lz. Sed de corpore virginis dicit ꝑs. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus ⁊c. ergo nō debet humanis vsibus contractari. vnde Augu. Thronus dei tabernaculū ē. Thalamum spūs sancti dignum ē ibi esse vbi altius est tam preciosum thesaurum dignius est celo seruare q̄ terre. Dicit etiaz lex imperialis. Quod eodem priuilegio gaudet imperator ⁊ imperatrix. Cum igitur imperator celi ⁊ terre ꝑs hoc priuilegiū habuit q̄ eius corpus incineratum nō fuit. teste ꝑs. Ergo imperatrix maria non fuit incinerata. sed in corpore glorificata.

Tertio ostenditur. s. p̄cepto cerimoniali. Cum enim archa testamenti que v̄ginis fructus fuit. q̄ archamotum contentiua ex p̄cepto exo. xxv. fuit intus ⁊ extra tota deaurata. ergo ⁊ beata virgo et eodez p̄cepto est in corpore ⁊ anima glorificata. vnde ꝑs. Surge domine in requiem tuam tu ⁊ archa sanctificationis tue.

Quarto ostenditur perfecta virginis glorificatio per documentum. ⁊ hoc tripliciter. s.

¶ Documento a contrarijs.

¶ Documento a simili.

¶ Documento a virtute predominatōis.

℣ p̄imo ostenditur a documento a cōtrarijs sic. Que maxime distant maximaz habent contrarietatem. ꝑs autem benedixit terram de qua traxit originem quantū ad humanam naturaz iuxta illud ꝑs. Benedixisti domine terram tuam. Et maledixit terram de qua alij traxerunt originez gen. ij. Maledicta terra ⁊c. quantum ergo distat terra benedicta a maledicta tantum marie corpus distat ab alijs corporibus ergo est glorificatum. Scđo ostenditur argumento a simili sic. Omne simile attrahit suum simile. vnde Boetius. Omnis diuersitas est distractiua. Similitudo autem est attractiua. vbi ergo est maior similitudo ibi est maior attractio. ergo quantum ad corpus ⁊ animam maria ad celum p⁹ filiū est simul tracta. vnde aug. Caro thesu est caro marie. multo ꝑfectius q̄ ioseph. vide qđ dī in gen. Caro enim ⁊ frater noster es. ergo natura matris est filij conuenientius est non solum quantuz ad mentem: sed etiam quantum ad corpus ⁊ animam secum recipere. vnde Aug. Quātuz intuitor tm̄ intelligo. maria anima clare fruitur xp̄o possidere in xp̄o corpus genuit. s. filij cur non corpus per qđ illud regenuit credo. Tertio ostenditur argumento a virtute predicationis sumpto sic. vnūqđq̄z fertur secundum naturam ꝑdīatōis. Si ergo in maria predīat' gra que h̄et sensum elevare potius ferē scom naturam predīationis. Si ergo in maria ꝑdīatur gra que h̄et sensum elevare potius fertur corpus eius ex virtute gre q̄ deorsum remaneat ex conditione nature. vnde Aug. Cuncta que de maria legimus digna mus q̄ natura nō seruātia' non cognoscimus' in maria integritate plus potuisse gratiam q̄ naturā dicere non dubitamus.

Quinto ostenditur perfecta v̄gis glorificatio p testimonia. Et hoc tripliciter. s. ℣ primo testimonio ꝓphetalis scripture. Secundo testimonio vlis fame. Tertio testimonio notabilis sepulture. ℣ primo ostenditur testimonio ꝓphetalis scripture: Unde prouer. vlt° ꝓphetatur de ea vbi agitur de muliere forti q̄ spolia non indigebat. Spolia appellat mulieris corpus furtatiliud apti. Nolumus exspoliari sed supuestiri. Joi loquit de oī corpore q̄ sapiens dicat de maria declarat vbi dicit. Nō ℳoyses miratur i rubo ⁊ igne. Nec deon mulliere ⁊ rore. hoc vidit aperte salomon in muliere forti. Apertius Jere. in muliere ⁊ viro. Aptissime ꝓs. in v̄gine ⁊ deo. Si igit maria scom salomonē nō indiget spoliis induta est necessario corpis indumento. Segtur fortitudo ⁊ decor indumentum eius byssus ⁊ purpura habet. n. maria quatuor dotes corpis glorificati tactas in verbis p̄missis. Nz. s. in, fortitudine notatur ꝑfectibilitas. In decore claritas. In bysso subtilitas. In purpura agilitas. Ergo maria. nō indiget spoliis corporis. sed nō h̄et in terris. q̄ in celis. Tertio ostenditur testimonio vlis fame. Nō enī in toto ⁊ vliter est famosum ipossibile est eo ē falsum scom philosophū de sono ⁊ vigilia. Cū ergo fides vlis ⁊ fama eius sit q̄ maria in corpore ē in celo ergo ē impossibile q̄ hoc sit falsum eius. Tertio ostenditur testimonio notabilis sepulture marie. Dz legimus de ioanne mistro ei⁹ q̄ sepulchrum eius sit corpore vacuuz. Et per hoc argumentum Aug. ꝓbat glorificatum in vtroq̄z Joānem. s. in anima ⁊ in corpore. vnde dicit de eo. hic gram resurrectiōis consecutus ē. cum constaret eū sepultum. nec inueniretur sepultus. Si igitur xp̄s hoc fecit de discipulo. qđ de matre p quā ca est reparatio. Si hoc fecit ioanni rōne continentie ⁊ castitatis. qđ de exemplari forma pudicitie ⁊ puritatis. Si hoc fecit ioānī rōne dilectōis qđ ēt matri quā tm̄ dilexit vt plus de ea doleret in passione crucis q̄ de passione sue amantissime matris. Astat ergo maria vultui diuino vt fruat bonis celestibus integraliter. vnde ꝑs. Videbo te. s. astabo tibi ⁊ videbo. ℣ per manē videre intelligitur q̄ maria sit beatificata in anima. qr visio est tota merces anime sm Aug. Et per stare localiter intelligitur q̄ in corpore quod proprie est locabile. Est igitur ad dexteram filij collocata. Unde ait ille versificator egregius. Transit de cithera v̄go puerpera v̄ga vehe nō sine corpore sed sine tempore tendit adesse ⁊c. Quod nobis prestare dignetur ihesus xp̄s dei filius meritis sue matris. Amen.

¶ In festo beati Ludouici ordinis minorum. Sermo primus.

Umiliauit semetip̄z factus obediens vsqz ad mortem ⁊c. ph'. 2°. Sicut dei filius q̄ cum forma dei eēt nō rapinā arbitratus ē se esse equalem deo semetip̄m exinaniuit ⁊c. vbi thema. Sic ad ei⁹ imitationē singulari⁹

simam inter oēs sanctos btūs Ludouic⁹ pontifex yerarcha cū in forma principum mūdi cēt non rapinā arbitrari potuit esse se equalem cōm nobilitatē cuilibz quātū cūqz sūma propter claritissimā gēnis frācorum pro sapiā. Et tamē semetipm exinaniuit in similitudinem hoīum pauperū factus t habitu inuentus vt pauper hō. talez enim habitum portabat ꝫm qualitatem t quantitatez: qualem nos frēs minores portam⁹. Jō ad cōmendationem eius illud verbuz cōuenīter assumitur qō dictū fuit de filio regis eterni. Sicut enim filius ẏgis semetipm exinaniuit in humilimeẏgis vtero. Sic ille in religionis humilimo gremio se metipm super oēs humiliauit. Et secūdū hoc in ẏbo proposito eius pclarissima scitas dupliciter cōmendatur. Et primo quātum ad excellentiā ẏtutē qua floruit in statu ecclesie militantis. Cū premittit humiliauit semetipm ꝛc. Secundo quantuz ad eminentiā felicitatē que fulget in statu ecclesie triūphantis. Cum sequitur. Propter qō deus exaltauit illum. Primo. n. cōmendatur de ẏtute quā hūit in via. qz humiliauit semetipm. Humilitas enim ē custos oīum virtutem scām Bre. Jdco xp̄s eaz nobis pro lectiōe ꝓposuit Mat. xj. dicente. Discite a me qz mitis suz t humilis corde ꝛc. Sciendum ē aūt q̄ iste sanctus non fuit hūiliatus ab alio sic̄ rex Jeroboam fuit hūiliatus a rege ablam. z. R. Sed hūiliauit semetipm sicut rex dō. asa archā dñi 2. R. Itē hūiliauit se ad humilitatē xp̄i tripliciter Pº cū xp̄s esset de supmo ordine supcelestis yerarchie diuinarū psonarū inter spūs rōnales intrauit nō in medio angelorū ordine mūdi sed hoīum in sua incarnatiōe. Sic nec cū cēt de supremo ordine mūdi. s. ordinis regalis assumpsit infimū t mimū ordinem totius ecclie. s. minorū in sua cōuersione ꝛc. Secundo cū xp̄s cēt ditissimus in sua eternitate furta illud apli in ipso sūt oēs thesauri ꝛc. scūs fuit sūme paup in sua natiuitate vt p3 in Luc. Sic ille scūs ludouicus i sua pfessione trāsiuit ō sūma vbertate diuitarū ad sūmā pauptatē minoz q̄ vltra oēs alias regulas ola abnegat in cōi t in spāli. Jdco de eius sūma hūilitate pōt di illud puer. xv. Aī gliam pcedet humiliatio. Sic cim xp̄s iō fuit super oēs glorificatus: qz plus se hūiliauit vt ait apostol⁹. Sic iste quanto in terris fuit hūilior. tāto nunc in celis est gloriosior. Tertio xp̄s nō solum se hūiliauit: sed factus fuit obediens ꝛc. Obediētia enim ē filia spāliss̄ima humilitatis: sicut inobediētia pessima ē pro⁹ es supbie. Et iō supbia primi angeli pepit inobediētiam primi hoīs: vt hētur in gen̄. Sciendum ē tamen q̄ obediētia hēt quatuor insignia ad sui declarationem. s. Primum ē qñ est voluntaria sicut dī de dō q̄ in toto corde pfecit pcepta dñi vt p3 in li⁰ R. Scōm ē q̄ sit ardua sicut obedientia abrahe: qz duruz erat macta re filiū. Et iō singulariter de obediētia cōmendat. Tertium q̄ sit festina vt ñ sit obedientia amasse q ꝓpter tarditatem obediētie pdidit principatum vt p3. 2. R.

Quartū ē q̄ sit deuota: sicut obediētia matris dñi que fuit cōmutata p inobediē tiam eue: vt ait Augu. Ista quatuor hūit obediētia bti lo. Et. Primo fuit voluntaria. Et iō nulla contrarietate patris aut aliorum potuit diuelli a ꝓposito obediētie: cū tamen multipliciter fuerit attentatum. Secundo fuit festina. qz nō expectauit sicut ceteri annuz: sed prima die voluit ꝓmittere eam. t vt infirmus fieret in manu ꝓpapc. Tertio fuit ardua: qz magis ē arduum obedire illis quib⁹ consueuerat pcipere q̄ alijs. Quarto fuit deuota qz ante longo tempore aptata. cuius signum erat hitus q̄diu latenter portauerat. Jdeo in hac virtute fuit formis xp̄o qui didicit ex his que passus est obediētiā: vt dī ad hebreos tertio non solum fuit obediēs: sed vsqz ad mortē. Vbi ē sciendum q̄ in scriptura inueniunt quatuor gña mortis. Quarum. s. Prima est corporalis: de qua sap. 4. Justus si morte pōccupatus fuerit. Scōa ē spūalis ō qua sapie. 3º. Non tanget illos idest iustos tormentum mortis. Et apoc. 3º. Nomen habes q̄ viuas t mortuus es. Et in quan

gelio. Dimitte mortuos sepelire mortuos. Tertia ē eternalis que dī mors ſa in apoc. Quarta est mors secularis vel ciuilis de qua apostolus: Mortui. n. estis: t vita nostra ꝛc. Et iterū morimur t ecce viuimus ꝛc. Beatus igit̄ Lo. fuit obediēs vsqz ad mortē non eternalē. qz resurrexit prima resurrectione in qua nō habet ptem mors ſa. Nec vsqz ad mortem spūalem: qz vt fertur de eo. Nunq̄ fuit sibi conscius de peccato mortali: ſz vsqz ad mortem secularē vel ciuilē que fit p exilium t abnegationem oīum mundanorum. Et cui enim fuit amādo de qua inducitur illud apli conti⁹ morior ꝓpter gloriā meam frēs. qz illa mors ad glorificationē sui fuit ꝛc. Item non solū vsqz ad mortem: ſz vsqz ad mortem crucis. Jsta mors crucis fuit mutatio vite pfītis in statu regule bti Fācisci. Dī autē illa pfessio crucifixio ꝓpter quatuor. Primo qz fuit p crucis stigmata consignata in primo duce. Secundo qz fuit per crucis miraculū demōstrata vt patuit de cruce de ore bti frācisci pcedēte. Tertio qz fuit p crucez xp̄i mirifice assumpta que fuit vita ipsi⁹ dicente dño. Qui vult venire post me ꝛc. t sequatur tollat crucē suam. Huic cruci initiatur regula bti frācisci. qz vitam eternā observātib⁹ ꝓmittit ꝛc. Quarto qz fuit cruci conformis hitu insignita vt p3 de hītibus fratrū minorū qbus cōformem gerebat btūs ludouicus. vnde status primitiuus fuit per btm̄ franciscū. Et medi⁹ per btm̄ antonium consignatus. Sic iste status nouissimus per btm̄ lodo. ad claudendū ora oīum gratulantiū. Jdeo canebat Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi iesu xp̄i ꝛc. Scdo cōmēdatur de felicitate quā nō hēt in patria. Cū sequitur. Et dñs exaltauit illū ꝛc. Sicut enī lucifer ex altauit semetipm t dñs hūiliauit euz: vt hētur t ysa. Sic illum humiliātē seipsum exaltauit. vnde iter oēs gradus hūilitatis ei⁹ fertur de ipso q̄ semel dū pōtifex exīs missam audiret. t oībus pax daret obmisso quodam exīte leprōso ipsemet ad ip̄m pcēpit pcessa genuflexione osculuz ei de uotissime portexit. Idem fecit in ecclesia fratrū exīs in habitu seculari quantū ad exterius: portans tū habitum interius. t hoc in loco minorū brioxole. Jdeo contenit sibi illud luce. Qui se humiliat exaltabitur. vñ non solū exinaniit se. ſz dō dedit illi nomen qō est sup oē nomen. s. qñ trāstulit ipsuz in patria. In sacra scriptura solet dari nomen in casu quadrupli ci. s. Primo in circūcisiōe luce. pº. De Joanne bap. Scōo in sacramento regenerationis: sicut in baptismo. vt patet de paulo in actibus. Tertio sub similitudine electionis: vt p3 qñ Petrus fuit a xp̄o in apostolatū electus ꝛc. Quarto infelicitate glorificatiōis vt hētur in apoc. vbi dicit. vincenti dabo nomen nouum qō nemo nouit nisi qui accipit. Istud nomen dedit beato Joanni qñ ipsum assumpsit. Et ideo querentibus nobis qō est nomen eius. Respōdere pōt illud qō dictū fuit Jacob i gen̄. ab angelo. Cur queris nomē meum qō ē admirabile. Et non solum dedit sibi nomen quod est super oē nomen ꝛc. In sacra scriptura hētur plurimi nominati ꝑm magnitudinem miraculorū. Primum aūt miraculū fuit t ē resuscitatio mortuorum. qz ꝓductio aie est nobilior oībus aliis ꝓductiōibus citra angelos. t in resurrectiōe inducit humanitas q̄ ē maior alia sola: sicut totum sua parte. In sacra scriptura non inueniuntur nisi quinq̄ mortuorum suscitatores. Quorum. Primus fuit helyas qui suscitauit vnū in vita sua

Secundus fuit helyseus qui suscitauit vnum in vita sua. t vnum post suaz mortē ꝛc. Tertius fuit xp̄s q̄ suscitauit tres mortuos. Quartus fuit btūs petrus q̄ suscitauit vnum. Quintus fuit paulus qui suscitauit vnū: vt p3 in act. t sic sunt trīs ibi octo mortui suscitati. Iste aūt scūs ludouicus suscitauit tot vt p3 per testimoniū ecclie q̄ nūq̄ errare pōt. t i hoc dedit illi nomen qō ē sup oē nomē. qz ō nullo alio añ legim⁹. Jō docuit ei illd salutaris in Joanne. Qui credit i me opa q̄ ego facio ipe faciet t maiora horum faciet. Circa ista duo metaphorice loquendo ad declarandū

eius sanctitatem est nobis scis iste septu-
pliciter ꝯdemendandus ⁊ cõtemplandus.
p' ꝓ' Et prima cõtemplatio est. quãtũ ad statũ
sue singularis generationis. In qua cõsi-
dero priuilegia quatuor. Quoꝝ primum
est qñ fuit de genere sanctoꝝ ex pte patris
qz de genere sancti lodouici regis ⁊c.
E Secum est. qz fuit de genere sctõrum ex
pte mris. qz nostris temporibus nulla de
aliquo genere regio fuit canonizata nisi
sancta helisabeth. de cuius stirpe mater bti
Lodouici fuit. Tertium est. qz tali tpe
fuit natus vt fieret primogenitus charulo
subtracto in multis fratribus ideo decen-
ter dño fuit ꝓsecratꝰ vt Samuel. Quar
tum fuit de loco natiuitatis in terra quaz
dñs sanctificauit preceteris mũdi locis il-
lis sanctis qui viderunt faciem xpi. ꝯpo-
ralibus oculis. In regione siquidem sue
natiuitatis inueniuntur septem de quibus
fit mentio in sacra scriptura vidisse. xpm. ſ.
lazarus cũ duabus sororibꝰ. Et duc soro
res matris dñi. Et theophilus. ⁊ ceculf na
tus. ⁊ ideo de eius mirabili generatione ⁊
natiuitate potest dici illud ps. Hec est ge
neratio querentium dominum ⁊c.
2ª ꝓ. Secda contẽplatio est. Quantum ad sta
tum sue primordialis conuersionis in quo
ſ. floruit Decore puritaꝫ ⁊ innocentie.
Sciendum est aũt qꝫ sicut in sole sunt
alique ꝓprietates trñ: vt incorruptibilitaſ.
Alique virtualiter trñ vt calor. Alique si
mul. formaliter ⁊ virtualiter sicut claritas.
Alique modo neutro sed trñ apperen
ter vt rubedo in mane. Sic sunt aliqui
holes q hñt puritatem ⁊ innocẽtiam trñ
formaliter q cũ in se sint puri nullum trñ
aliũ purgant. sicut exemplificat btũs dio.
de angelica ierarchia de monachis in he-
remo constituꝫ. Alĩq virtualiter ⁊ nõ for
maliter. sicut illi q illa docent ⁊ nõ seruãt
sicut dñs i Math. Alĩq nec formaliter nec
virtualiter sicut pharisei q trñ apperter tõ
dicuntur a dño sepulchra dealbata. Alĩj
formaliter ⁊ virtualiter: sicut dr de matre
dñi vt ait btũs dionyꝫ. qz non solũ in se ⁊
de se erat pura sed omnem mentem ex sui
intuitu: sicut sol ad puritatem mirabiliter
deducebat. Ad cuius exemplũ habuit pu
ritatem formalẽ btũs Lodouicus. qz nun
quã peccauit mortaliter sicut primus Lo
douicus rex. Et habuit virtualẽ. qz in solo
eius aspectu alia cum intuentis purgabaſ
quantuncunqz prona ad malum. Ideo
de eius decore inducitur illud sapientie de
sole pulchritudinem candoris eius admi
rabitur oculus. qz sicut sol suam cõcat
pulchritudinẽ sic ⁊ iste ⁊c.
Tertia contẽplatio est. Quantũ ad sta 3ª ꝓ.
tum sue religionis ⁊ captionis quã sponte
subijt pro pris redẽptionẽ. In qua floruit
virtute quadruplici. ꝓdicto. s. virtute auste-
ritatis. qz cũ infirmitate oculoꝝ grauarẽt p
ffem cũ eo tacentẽ fuit visus q tota nocte
iacebat ꝓstratus i terra quã vsqz ad mor
tẽ seruauit iurta illud apli. Castigo corpꝰ
meũ ⁊ i seruitutẽ redigo ⁊c. Secdo virtute
benignitaꝫ ⁊ pacientie. qz vt medicus suus
audiuit ab eo. qñ corpus xpi eleuabaſ sem
per cũ deꝑcabaſ: vt cuz vnq de vinculis li
beraret. qz videbaſ sibi fuisse cũ bono exẽ
plo pauli vincti. ⁊c. Tertio virtute castita
tis ⁊ mũdicie. Nota h de muliere adducta
⁊ de corpe capto nõ d alia iuxta illud sap.
Tota pulchra es amica mea ⁊c. Quarto
virtute pietaꝫ ⁊ mificordie. Mã qñ nõ hẽ-
bat qd pauperib⁹ dare scipz penitus exhibe
bat ex⁹ bti Martini recolẽs xpi verbũ. s. bti
mi sericordes quoniam ⁊c.
Quarta cõtẽplatio ẽ. Quãtũ ad statuz 4ª ꝓ.
sue cõuersiõis q nõ fuit d malo i bonũ sicẽ
pauli cõuersio sed de bono i melꝰ s. sicẽ il
la Andree ꝓcedẽs de discipulatu Joãnis
bap. ad apostolatũ xpi. Et in hoc floruit vir
tute pauptaꝫ euãgelice. Cui⁹ ꝑmo gradus
est dimittere ptẽ bonoꝝ: sicẽ zacheus i luc.
Secõs ẽ dimittere ofa sicẽ petrus ⁊ An
dreas. Tertiꝰ ẽ dimittere nõ solũ res. sz
parentes. vt Jac. ⁊ Joannes. Quar-
tus est dimittere non solum ista: sed etiaz
seipsum ⁊ sublimes dignitates sicut bea-
tus Lodouicus dignitatem regiam resigna
uit. Et ideo dicitur hanc virtutem plus
ceteris habuisse quanto plus proximo di-
misit. Et ideo ista potuit dici paupertas
altissima: de qua dicit apls q abũdauit

in deliciis simplicitatis. qz simplicitas
religionis eius ẽ xpi pauptate ditata ⁊c.
5ª ꝓ. Quinta cõtẽplatio ẽ qrtũ ad statũ sue p
fessiõis In q reputur clarusse quadrupli
ci dignitate. s. ꝓdicto dignitate virginea. qz
virginitatẽ nõ solũ corpis: sz ẽt mẽtis vsqz
B ad mortẽ illibatã seruauit. In cuius testi
monũ in morte eius videbaſ pluribus qsi
vna rosa rubea ex eius ore sacratissimo pul
lulare. Jõ ipse est de numero illoꝝ qui se
quunt agnũ quocũqz ierit. Secõ di
gnitate doctoꝝ. fuit. n. ab infantia vir sa
cre scripture nõ litteraꝝ secularũ intẽtus
ta vt postea fieret egregius ꝑdicator: iurta
illud dañ. Qui docti fuerint fulgebũt sicẽ
splẽdor firmamẽti ⁊c. Tertio dignita
te põtificatus. Dina. n. dispẽsatiõe sz filius
tanti regis fuit pontifex ordinatus sz inui
tus papa cũ ad hoc ꝓpelleret vt sibi ꝓui
deat illo ꝑe. Tu es sacerdos eternũ secz
ordinẽ mel. qz in ꝑta illud sacerdotiũ nõ
amisit cũ ille caracter indelebilium sit.
Quar⁹ dignitate capto ꝓ qrtũ statꝰ ꝓfitebat
I duob⁹ secz euãgelice pfectõis celsitudiz
qñ ad cõsilia altissime pauptaſ. ⁊ illa ca-
rẽt ẽpi. ⁊ tõ nõ sunt pfecte apli secz Epc.
I pastorali. ꝓdicto ⁊ illa carẽt religio
si. s. sũme pauptaſ. ⁊ tõ nõ sunt apli. Sed
btũs Iodo. inq̃ãtũ põtifex hũit secõm. Et
inq̃tũ fr minor hũit primũ. Jõ est d ordi
ne apl'oꝝ xpi. sicẽ ⁊ paulus q de seipso dicẽ
Ego sum minimus apostolorum ⁊c.
6ª ꝓ. Sexta ꝓcẽplatio est quãtũ ad statũ sue
cõsumatiõis. qz in eodẽ loco penitus ⁊ qr
tũ ad domũ vbi fuit natus ibi fuit defunc
tus ad modũ circuli q terminaſ vbi inci
pit. In quo itelligit pfectio sue vite. qz fi
gura circularis est pfectissima Et tõ deus
ad modũ figure circularis, pdurit orbem.
Et tõ huic secõ conuenit illa figura eccliæ.
Orieꝫ sol i. hõ ꝑclare virtutis ⁊ occidit. qz
huic mũdo subtraxit ⁊ ad locũ suũ reuer
tit. s. p modũ circuli ⁊c. Secõm fuit d ob
sequio veneratiõis. i. qñ fuit ab angelis lute
scitibus a loco mortis vsqz ad sepultu-
rã quasi p. 12. leuchas associatus cernẽti-
bus p mõtes milites vt ferũ a fidelib⁹ secz
illã figurã. 12. ff. filij israel. idest angeli de
ducebãt archã federis dñi. i. illi⁹ sacratis-
simũ corpus in tubilo ⁊c. Terꝰ fuit
loco cõditionis. qz ante diu fuerat vulgꝫ p
quẽdã virũ fidelẽ deo devotũ mirotenus
sensibiliter q̃libet nocte descẽdebat luz
de celo cũ maxima pecunie multitudine
ad ecclias ibi cõstruẽdã. ⁊ tũc hec visio fu
it intellecta ab oibus q hic scis cepit mi-
raculis coruscare ibidẽ vt recte de hoc lo-
co dicerant. qui ante apertionẽ huius
mysterium ignorabãt vt de eo possit accꝑ
pi illud gñ. vere dñs est in loco isto ⁊ ego
nesciebã. Quartũ fuit de miraculo ap-
partionis. qz cũ sepultus esset appuit filis
ante altare in pontificabilibus ⁊ benedi-
cens oibus quasi vnus de magnatib⁹ ibi
astantibus ⁊ aliis ostendere volentibus sz
videre non possent ad imitationẽ helysei
cuius corpus mortuũ ꝓphetauit.
7ª ꝓ. Septima contẽplatio est quãtũ ad sta
tum sue glorificationis in quo floruit co-
rona quadruplici coronatus. Et pº coro-
na aurea que debetur confessoribus. vn-
de hẽtur in apoc. Dñs confitẽtes agnũ hẽ-
bãt coronas aureas in capitibus suis.
Secõ corona aureola q̃ debẽt virgini-
bus in cuius figura archa q̃ erat de lignis
imputrebilibus nõ solum hẽbant coronã
aureã. sed aureolã: vt habetur in leui.
Tertio corona gẽmea q̃ debẽt scis ẽpis
vt pz ẽt in leui. de illis pontificibus. vnde
primus lapis nomẽ accepit ⁊c. Quarto
corona stellea q̃ debetur doctoribꝰ iurta
illud dañ. ꝓallegatũ. Erunt. q. stelle in p
petuas eternitates vñ alia eius signata est
per illam mulierem apoc. xii. In cuius ca
pite erat corona stellarum duodecim que
sunt duodecim felicitates eius quas enu-
merat beatus Aug. in lib. de similitudini
bus quas vide in sermone de assumptio-
ne qui incipit. Erit in nouissimis diebus
in fine scilicet figura noua. Ad quas feli-
citates nos perducat christus meritis bea
tilo douici. Amen.
¶ In festo de collationis beati Joannis
baptiste Sermo primus.
Oritur in platcis ẽitas ⁊ eger⁹
nõ potuit ingredi ⁊c. ys. 59. ca.

Verdum illud vlcetur esse. Lugetes t volentes. ysaias enim scās amaricato spū cū videret subuerti iustitiā i rebus humanis inter multa que lachrimabiliter deplorauit subiunxit hec verba. Corruit in platea etc. In quibus verbis duos miserabiles deplorat aduentus. s. Prio ruinā veritatis. Eā di. Corruit in plateis vīt as. Secundo repulsam equitas Cum di. Et eq tas non potuit ingredi. Primo ruinam veritatis describit. s. quātū ad casuz q corruit veritas. Et quantum ad publicum. q. s. corruit in plateis. i. publice. mirabile est enim q corruit vītas. sed miserabile est. q corruit in plateis. Quod enim corruat habuit impugnatores. Quod vero corruat in plateis non habuit defensores.

Possunt enim vba ista eleganter conuenire spectaculo hodierno. sicut enim vocat Aug. Non festum. sed spectaculū. hodie inquit crudele spectaculum ante oculos nros cōstitutū est caput Joānis baptin disco crudelitatis pp odiū vītatis.

Duo enim nōti pfit in verbis propositis videlicet. Primo vti Joānis decollatio. Secundo impij herodis obstinatio. Ad ioānis decollationem pertinet quod premittitur. Corruit in plateis veritas etc. Ad herodis obstinationem pertinet quod sequitur. Et equitas non potest ingredi. veritas ergo corruit quando veritatis predicator t testis decollatus fuit. Equitas autem non potuit ingredi qñ induratum cor luxuriosi herodis equissima psuasione nō potuit penetrari. t hoc i plateis idest publice a nullo cōuictū. de fensionē nō accepit. Dequibus duobus Aug. in omel. Odiuz inqt pepit. s. veritas nec potuit equo alo tolerari qō sctūs monebat. q vtiqz salutē coxārebat quos amonebat etc. Dicā ergo plāgēti alo cū pplā. Corruit in plateis vītas. Attendā est aūt diligēter. Qualis vītas corruit in plateis. Corruit. n. talis vītas dotata pīuilegiis. vītas magnificata pconiis. Veritas comullata meritis. Talis. n. vītas corruit hodie in plateis. Siquidē huius hois. s. Ex priuilegiis erat veritas seu doctrina tenenda. Ex preconiis utiliter audienda t credenda. Ex meritis vero diligenda t suscipienda. videbimus autem contrariuz accidisse quando priuilegia facta sunt in conculcationem. preconia in obliuionem. t merita in despectionem. Corruit ergo primo veritas dotata priuilegiis. habuit enim iste veritatis predicator quattuor priuilegia super alios homines. s. Angelice annunciationis. mirabilis conceptionis. Copiose sanctificatiōis Solemnis nationis. Primum ergo fuit priuilegium angelice annunciationis de quo Luc. primo vbi dicitur q ab eodem angelo nunciatus est ioannes a quo t xps. s. a gabriele. Et sicut dicit Ber. plz habet in hac parte quam christus scilicet Locuz securiorē. Tempus sanctius. Miraculum apertius. Primo in loco securiori fuit ioannes annunciatus. quia xps in thalamo t ioannes in templo iter sancta sanctorum. Secundo tempore sanctiori fuit annunciatus. quia ioannes insolēnissimo festo. s. diuine propiciatiōis quando solus pontifex semel in anno ingrediebatur in sancta sanctorum. omnis populus currebat ad templum. Tertio fuit annunciatus miraculo apertiori. quia cum zacharias de verbo angeli dubitaret est factus mutus vsqz in diez quo hec omnia complerentur. Secundum priuilegium fuit mirabilis conceptionis. erat enim in matre naturalis sterilitas t taz in patre quam in matre sicut tum virtutis longeuitas propter quod filium habere non poterant propter impedimentū nature. Et hec duo impedimenta tangit euangelista cum dicit Luc. p°. c°: Nō erat ei filius eo q helisabeth sterilis erat. t p cessissent in diebus suis ambo. Et tamen potentia generandi in vtroqz erat mortua t in vtroqz diuina misericordia resuscit. Miraculose ergo conceptus fuit non tamen taz excellenti miraculo sicut xps. Q vt dicit anselm°. aliō ē nām vel eratē aliq vicio debilitatā sanare t ad op° suuz

reuocare: qđ fecit in helysabeth. Aliud inauditū t incognitū penitus virtutē naturē cōferre: qđ fecit dns in maria vt deum cōciperet t hoiem sine viri semine gnāret. In hoc g° plus hūit xps. Tertiuz priuilegiū fuit copiose sanctificatiōis. de quo dicit angelus luc p°. Spū sancto adiuc replebitur ex vtero matris suc t̄. Signanter aūt dicit replebit nō sanctificabit vt intelligat in hac repletiōe non solū a culpa originali purgatus: sed insup copiosa gīa supfusus. Factū ē hoc in momēto saluta tiōis qua vīgo salutauit helisabeth. Luc. j. Eccevt facta ēvox salutatiōis tue in auribus meis exultauit in gaudio infans i vtero meo. Quartū priuilegiū fuit solēnis natiuitatis de qua dcīt ē t in natiuitate eius multi gaudebūt. Fuit aūt solēnissima natiuitas illa taz pīncia regine q regis t gaudio totius cognatiōis. Regia. i. bta virgo pīns erat t insistebat obsequio pncis Jesus āt rex pīns erat in vtero vīginis obsequētis. Tandē audierūt vicinī t cognati. q: magnificauit dns misericordiā suam cū illa t cōgratulabāt ei. Reuera ex tātis priuilegiis debuit ee veritas huius hois veneranda. s. heredi. Sed quantūcūqz fuerit priuilegiata: tamē hodie corruit veritas in plateis. Facta sunt ergo priuilegia i cōculcationem. Unde ipletum ē in eo illud vaī. In tpe illo pīsternē veritas i terrā. pz ergo qūo singula priuilegia facta sunt in cōculcationez. Nā bonus angelus nūciauit malus iterfici psuasit. fuit enim mirabiliter cōceptus. fuit miserabiliter decollatus per gīam sanctificantē cōcretus ē t cōiunctus capiti spūali: sed hoc priuatus ē capite materiali. In natiuitate ei° multi gaudebūt. t in morte eius multi lugebūt quando corruit veritas in plateis t equitas nō potuit ingredi. Item corruit veritas magnificata pconiis laudum et qbus sua doctrina t veritas erat liberter audiēda t credēda. Inuentē aūt scās iste in scriptura multa hoīe pconia. t hoc sumpta similitudine in qualibet dta creaturarū. Qđ patet sic. Inter nās pure corpales excedit ignea vel luminosa natura. Inter naturas pure spūales excedit natura angelica. Inter naturas cōpositas ex vtraqz excedit humana. Inter naturas hois hoies prerogatiua cognitionis excellit ppheta. Vocat aūt scriptura ioānem. Primo. s. ignē ardentem t lucentem. Et hoc ppter zeluz rectitudinis ioānis. 5°? Ille erat lucerna ardens t lucēs. Ardens interius p dilectionem t lucens exterius p predicationē. Ardere scīm est. lucere vanū. ardere t lucere p fectū. vel sic oz cū oē zelum inflāmari charitate: sed discretū veritatis luce. Vocat ioām hoiem p affectum māsuetudinis ioā. p°. Fuit hō missus a deo. Nō ē aīal māsuetum natura vt dicit phs. Natura enim hēt arma vel ad ipugnandum vel ad repugnandum. Non cornibus superbie. Nō calcibus violentie. Non dentibus crudelitatis. Nō vngulis rapacitatis. Nō veneno maligitatis talis fuit ioānes. vnde super eius māsuetudinē dns suspirans ait Helias iā venit t fecerūt in eo quodcunqz voluerunt Mat. xvij. Vocat 3°. eum pphetam. t hoc propter excellentiaz cognationis Luc. p°. Tu puer propheta altissimi vocaberis. Et dns addidit q ipe erat ppheta t plusquā ppheta. Que enim ppphete a remotis viderunt ipse digito demōstrauit. Vocat quarto angelum. t hoc ppter mūditiam angelice puritatis seu ppter officium legatiōis malachie. 3. Ecce ego mitto angelum meū t̄. Veritas ergo doctrine ioānis non solum ex priuilegiis erat veneranda: sed ex preconiis tantarum laudū liberter audiēda t credēda. Sed sicut priuilegia sunt facta in conculcationē. Ita preconia sunt facta in obliuionē. vnde impletū ē in eo illud ysa. p°. Facta ē veritas in obliuionē. t qui recessit a malo p dicatore patuit. Venerunt enim singula pconia in obliuionē. Lucerna per extinctionē. Homo mansuetus per oppressionem. Prophēta p ihonoratiōnē. Angel° p minoratiōnem tertia illud pe. Minuisti eum paulo minus ab angelis. i. pdicatoribus. Deūz q ip̄e dixerit de se Jo. 3°. Illum oz

creſcere.me aũt minuit. Jo. aũt minutus ẽ in capite.ꝛ ꝑps creuit in cruce ꝛc. Tertio veritas corruit cumulata meritꝫ. Nõ enim ſolũ habuit priuilegia gratiarꝫ ꝛ ꝑ conia laudũ. Sed etiã diues fuit in meritꝫ opũ:ꝛ hoc pz in omni differẽtia ordinum Sũt eniz quatuor ordines in ecclesia.ſ.

¶ Confeſſorum.

¶ Virginum.

¶ Apoſtolorum.

¶ Et martirum.

Inter cõfeſſores nullus pcior in victu. aſperior in veſtitu. nullus ſecretior in collatu. Et talia ptinent ad cõfeſſores.ſ. pcitas victus ꝛc. De victu Joãnis ẖẽs Jo. viij. Quod eſca eius erãt locuſta ꝛ mel ſil uestre vel coctũ vel ſaporoſum balneatuz. De veſtitu ſimilr q erat veſtibus de pilis camelorꝫ. De incolatu q erat in deſerto. Et ſi queras quãto tẽpore hãc penitentiã fecerit. Scire debes q quinquennis intinu it ẖeremuz.ꝛ.xxv. annis exiuit ẖeremita in deſerto Inter virgines nullus virgini or.ẖ.Totã cõſpice ſectã nazareorꝫ.nulluz floridiorẽ inuenies.fuit.n. ſollicitiſſimus talẽ cuſtodire theſaurum.ideo ſibi cura fuit fugere lẽocinia ſenſũ ſpectacula vanitatũ ne leui ſaltem proclamare vitã famẽ poſſet ꝓpter qõ fuit dignus xpm baptizare ꝛ nudũ beatis manibus cõtractare. Inter apoſtolos diues in meritis. Naz cũ apli ſeruierũt xpo in acqſitiõe ppriorꝫ Joannes nõ ſolũ in hoc:ſz ẽt ipſorꝫ apoſtolorꝫ. Ipſe nanq; ſuos apoſtolos diſcipulos Petrũ.ſ.ꝛ Andreã ꝛ Philippũ ad Jeſum miſit:ꝛ illi inherere docuit. Miſſus ergo fuit Joãnes apte añ parare dño viã perfectam intrauit eccleſiam apoſtoloruz. nec aperte poteſt parare domino viam mundũ intrãti. Inter martyres.n. hodie locũ inuenit:ita vt alii dicere dicanẽ martyres fidei hic vero caſtitatis.q; pro caſtitate iuſſus eſt mori. Ideo cãtat eccleſia de eo prepotens martyr. Erat ergo veritas doctrine Joãnis et meritꝫ diligenda ꝛ ſuſcipiẽda. Sed ſicut priuilegia in cõculcationem.pcepta in oblitionẽ. Jta merita facta ſunt hodie in deſpectionẽ. Erat.n. Herodes vnus de illis. Ad Ro.i°. Qui non acqeſcũt pietati:credũt aũt iniquitati. Deſpecta ẽ fuerũt in cõfeſſore merita penitẽtie.in ẏgine merita innocẽtie in apõ merita iuſtẽ ꝛ i martyre merita pſeuerãtie opuz:ꝛ ſic hodie corruit veritas in plateis ſ. veritas dotata priuilegiis gratiarꝫ ma gnificata pcepijs laudũ. cumulata meritꝫ protectionum. Moraliter aũt hẽmus in hoc ſpectaculo. Quid imitemur. quid deteſtemur. In Joãne imitemur conſtãtiã anũciãdi veritatẽ. In Herode deteſtemur malitiã impugnãdi:ſed in ceru principum qui aderãt negligẽtiam defenſandi veritatem. Quantum ad primũ eſt notandũ q veritas conſtãter eſt predicãda. Et hoc pp quattuor rões.

¶ Pria qz vitaꝫ periculoſa eſt abſcõſio.

¶ Secdõ qz fructuoſa eſt manifeſtatio.

¶ Tertio qz gloriоſa eſt perſecutio.

¶ Quarto qz indubioſa eſt vltio.

Primo dico q veritatis piculoſa eſt abſconſio non ſolũ illis qbus abſcondit: ſed abſcondenti.ps. Non abſcondi miſericordiã ꝛ veritatẽ tuã a cõcilio tuo. Tu aũt dñe ne longe facias miſerationes tuas a me.quaſi dicat.longe deberes facere miſerationes tuas a meſi abſcondiſſem'veritatem tuã a concilio multo:ſed veritatez ꝛ ſalutare tuũ dixi. Ber. Mõ lz tacẽt cuiq officio incũbit predicare ꝛ peccãtes arguere.ve ergo predicatoribus abſcondentibꝰ veritatem.i.cor.ix. ve mihi ſi non euãgelizauero. vtinam eſſent multi Joãnes q non abſconderent veritatem.precipue pncipibus ꝛ prelatis. nullorum.n.iniuria magis in eccleſia nocet quam iniuria prelatorum Ber. Nemo amplius in eccleſia nocet q qui peruerſe agens nomen vel ordinem ſanctitatis tenet delinquentem redarguere hoc preſumit nullus ꝛ in exemplum trahitur culpa vehementer vel extra hitur vel extenditur qñ pp reuerentiã or dinis peccator hõ honoratur. Item ꝛ poſtea ſcire debent prelati q tot moribus tẽ gni ſunt. quot ad ſubditos ſuos perditionis exẽ tranſmittunt. Secundo dico q fructuoſa eſt veritatis manifeſtatio ſcẽ.ii.

dicit dñs Iſa. li. verbũ qõ egredietur ẽ ore meo nõ reuertetur vacuũ ad me. Ut.n.ille cui pdicas vitatẽ audiuit.tũc aũt nõ. Si te audiuit lucratus es fiez tuum.ꝛ ſic ẽ fructuoſa ad lucrũ aiẽ. Frequenter.n.cũ veritas de terra oritur Juſtitia de celo ꝓſpexit ẽ gie infuſionẽ.ꝛ ſic miſericordia ꝛ veritaſ obuiauerũt ſibi. Miſericordia ex pte dei iuſtificãtis. Et veritas ex pte hominis annunciantis. Si vo te nõ audiet nihilominus veritas tibi fructuoſa erit.ſ.ad meritum ꝓpriũ.ꝛ hoc eſt qõ dicitur eccleſiaſtici.6.ꝛ.8. volatilia ad ſibi ſimilia cõueniunt.ꝛ vitas ad eos qui illã operãtur reuertetur. Quid profuit herodi veritatis pdicatio. nihilominus tñ ſi nõ conuertit audientem.coronauit confidentem.

3°. Tertio dico q gloriоſa eſt veritatis pſecutio. Glorioſum eſt.n. ꝓveritate pati. Et hoc.q: cõfiguratur x°. q in.mmdũ dicit ſeveniſſe ad hoc.io.18. Ego ad hoc natus ſum ꝛ in munduz veni vt teſtimoniũ prohibẽ veritati. Et iõ magis glorioſuz eſt cũ veritate deiici q̃ cũ falſitate magnificari.z.macha.7. ceteri iffes vna cum matre ſe hortabantur mori fortiter dicentes dñs aſpiciet veritatẽ ꝛ conſolabitur in nobis.i.conſolabitur nos eterna conſolatione.

4° Glorioſa eſt ergo.pſecutio veritatis ex pte ſubſanãtium nõ inferientium. Quarto dico q indubitata eſt veritatis vltio.ſine vindicta ad hoc velociſcetur dñs in contẽptores veritatis ps. Diligite dñm oẽs ſci eius qñ veritatẽ requiret dñs ꝛ retribuet ha.ſu.ſuperbiã. Requiret aũt voluntatem qualiter audita ſuſcepta opere ipleta ſit illis aũt q vel audire noluerunt. vel audita recipere contẽpſerunt vel receptã opere implere neglexerunt retribuet habundanter Ro.i. Reuelabitur ira dei de celo ſup oẽm impietatẽ ꝛ iniuſtitiã hoiũ qui veritatẽ dei iniuſtitia detinent. Sic ergo timemur Joãnem in conſtantia denuncian di veritatem ꝛ deteſtemur in herode ueqtiam impugnandi veritatẽ. Sed eſt notandũ q ſunt quatuor rões. impugnandi veritatem. pp quattuor enim mouenẽ peruerſi ad impugnandũ veritatem agnitã. ſ.

Primo pp naturã diſſimilẽ. ſicut eniz ſimilitudo conciliat amorem. Jta diſſimilitudo gnãt odium. vnde hoſtem veritaſ hõ vanitatis impugnat. Sapiens ſapiẽ.x°. Etiã graue eſt nobis ad videndum qñ diſſimilis a nobis vita eius.ꝛ in veritate ſunt vie illius. quaſi dicat ſi eſſent infalſitate ſicut ſunt nre vie diligeremus eum Ber. vitioſus vitioſorum cõſortia non refugit.ꝛ vbi oẽs fetez vnius minime fetor ſentitur. Qui.n. auarus auarum. luxurioſus luxurioſum erubuit ꝛ vere in bõis nõ placet vox ſi diſplicet facies ꝛc. Secundo pp naturã manifeſtationis. veritas. nã in modũ lucis eſt occultoꝝ manifeſtatiua. ꝛ per ẽſ turpiũ denudatiua. ergo ꝛ vitupatiua. ergo q male agit odit lucẽ:qđ dicit apoſto. ad Ro.io. Ego inimicus factꝰ ſum vobis verum loquẽs quaſi dicat:qz dixi verum Inimicus factus ſum ſi dixiſſem ſicut adulatores factus ſum amicus.

Jta eſt, hodie adulatores ſunt in amicitiã nõ veritatis annunciatores. Tullius in li°. de amicitia. Sic habẽdũ eſt in amicitia nullam peſtẽ eſſe maiorẽ q̃ adulationem blãdicie aſſentationẽ. hoc vitiuz.n. oĩum eſt mentientiũ atqz fallãtiũ loquentium ad voluntatẽ oĩa nihil ad vitatem. Recitat Seneca: Quomõ magnus alexãder ſubſanauit amicos adulatores. Cũ.n. ſagitta vulneratus eſſet in bello ꝛ tandem reſpreſſo ſanguine ſicci vulneris dolorem ſentiret. oẽs inquit iurant me eſſe Jouis filium. Sed vulnus hoc hoſtem me eſſe dicunt. Tertio pp naturã reuerberatõis. Sicut enim veritas eſt manifeſtatiua oſtẽdendo. Sic eſt reuerberatiua ꝛ pungitiua corripiendo ꝛ arguendo. Et qz hõ peruerſus ſicut herodes non poteſt ſubſtinere pũcturas arguitionis in maleficijs armatur contra veritatis doctorem ſeuit occidere necare ꝛ extinguere feſtinat: hoc eſt qõ dicit dñs iudete Jo. 8. Quid me queritis interficere hoiem q vera locutus ſum vobis Dic Ber. Mirabilis inſania. Irascimur ſananti q non irascimur vulnerãti. Satãs enim predicator. vulnerãs eſt diabolus. vñ Aug. de ci. dei putamus gloriam va-

nitatis nullis cedere viribus virtutis. ad
pernicie vtriq; cuiz cui tã magnum vitiũ
dãnatur. in victus eſt hic morbus nõ ma-
lo medici ſed egroti. Quarto pp naturã
directionis. veritas enim dirigit ⁊ mouet
in bonũ de ſui natura p̄s. Dirige me. i ve
ritate tua ⁊ doce me ⁊c. Et q; dirigere nõ
pot in bonũ ei⁹ niſi faciat relinq̃re bo-
nũ appens. ⁊ niſi tollat oẽs cõſolationes
carnis ⁊ gaudia cõiuncta. Jõ hõ puerſus
criſtimãdo nimis p̄ciosa q̃ relictur⁹ ẽ ⁊ ni
mis difficilia ad q̃ dirigẽdus eſt odit ☧ta-
tẽ. q; nõ vult p̄dere voluptatẽ. Seneca
Vides vbi poſita ſit felicitas. Sz ad illã p
uenire nõ audes. qd te ipediat dicã. Ma-
gna hec criſtimas q̃ de relicturus es. hoc
idẽ dici pot de volẽtib⁹ intrare religionẽ.
videt. n. vbi poſita ſit ſalus: ſz ad illã pue
nire nõ audẽt. Quid eos ipediat p̄z. Ma
gna criſtimãt q̃ relicturi ſunt. Sic igit̃ de
teſtemur in herode malicią ipugnãdi ☧ta
tem. vlterius diteſtemur in cetu p̄ncipũ ne
gligẽtią defendẽdi ☧tatẽ. Cũ. n. videret i
oculis ſuis illũ magnũ pphetã decollari
nullus fuit locutus p̄ eo. nullus fuit q̃ de
fenderet ☧tatẽ. Sciẽdum eſt q; ſunt quat
tuor ipedimẽta defenſionis ☧tatis. videlz
primo metus terrene poteſtatis q̃ rep̄mit
nõ ſolũ a ☧tate tuẽda ⁊ defenſanda. ſz ẽt
dicẽda. Ex⁹ de ceco a natiuitate Joannis
9. Dicunt iudei. hic eſt filius veſter quem
vos dicitis. q; cecus natus eſt. quõ g⁹ nũc
videt. Riderũt pentes. Scim⁹. q; hic ẽ fi
lius⁹ noſter. quõ aũt nũc videat neſcimus
⁊c. Et ſequit hoc aũt dicebãt. q; timebant
iudeos. nã talis metus cecidit ſup eos. Et
tõ dicere poterat illud apli. Nõ. n. poſſu-
mus aliqd aduerſum ☧tatẽ: ſz p̄ ☧tate.

Scõo queſtus mũdane cupiditatis. ?.
thi. 6. Qui ☧tate p̄uati ſunt criſtimant
ꝙſtum eſſe pietatẽ. Hinc ẽ q; p̄ncepſ ⁊ tri
buni galilee ſub herode hẽbant officia lu
crativa ⁊ ꝙſtuoſa maluerũt ſtudere cupidi
tati q̃ aſſiſtere ☧tati. Tertio appetitus
voluptatis. vñ. i. pe. de q̃busdã dicit. Mul
ti ſequũtur eoz luxurias p̄ quos via ☧ta
tis blaſphemat. De hijs trib⁹ ipedimẽtis
defenſãdi ☧tatẽ hẽmus moraliter. Eſdre
3°. ca. De illis trib⁹ Jſyncebus q̃ philoſo-
phari ſunt qd fortius eſſet in mũdo. vnus
dixit q̃ fortior eſſet rex. Alius q; fortius eſt
vinum. ⁊ tertius q; fortius eſſent mulieres
ſed ſuper omnia vicit. ſ. veritas ⁊c.

Pferre enim veritati regem hoc re-
ſpicit metum terrene poteſtatis. Pferre
vinum hoc reſpicit abundantie tempora-
lis queſtum cupiditatis. Pferre mulie
rem reſpicit appetitum voluptatis. propte
rea tamen ſentẽtiauit q; ☧tas fortior eſſet
⁊ omnibus p̄ualeret. Quarto Ambi
guum ſimilitudinarie felicitatis. Simili-
tudo enim dicit Aug. eſt mater falſitatis
⁊ hec decepit coniuuantes. Credebant. n.
q; iuramentũ quod interuenerat olo eſſet
. ſ. dandum caput Joãnis. Et ſi hoc faceret
herodes piũ ⁊ non impium reputabãt. q;
ad hoc credebant ipſum eſſe obligatum. vñ
conuenit eis illud galat. iii. O inſenſati
quis vos faſcinauit non obedire veritati.
Faſcinium vocat p̄ſtigium quos quis
decipitur ambiguo ſimilitudinarie verita
tis. Sic ergo veritas que conſtanter p̄edi
catur corruit dum a plibus impugnatur.
Et in plateis diuz. a nullo defenſatur. Et
hoc eſt q; ☧tas tacet p̄ ſupradicta quat
tuor. vnde ſequitur q; ex hoc mundus de
ſtruitur iuſtitia non exercetur. Mali re-
gnant ⁊ boni deprimuntur. Et hoc acci-
dit. quia veritas tacetur. Mendacia enar-
rantur ⁊ per ꝓfas creduntur ⁊ eis fides ad
hibet. Et deus cũ ſit ☧tas totaliter nega
tur ⁊ blaſphemat. Dicam⁹ igit ſemp ☧ta-
tẽ. Quã nobis cõcedat ihesus. xp̄s. Amẽ.

¶ In feſto natiuitatis virginis Marie.
Sermo primus.

Liber generationis ieſu chriſti fi
lij dauid ⁊c. Matth. p°. ca. Si-
cut xp̄s fuit liber i miſis ☧ginis
vtero ſpiritus ſancti miraculo
vmbraculo exaratus. qui iuxta vaticini-
um ꝙſ. 19. tam ſcientibus litteras q̃ ignoran-
tibus propter ſuaz vtilitatem eſt occul
tus. Ita mater domini fuit liber in ma-
tris ſterilis vtero dei digito deſcriptus iux
ta illud deutero. 31. vbi dicitur q; liber po
ſitus eſt in latere arche. Jſta archa fuit an

na beatiſſima mater mis dñi que fuit ar
cha celi liber ineluſus fuit in ipſa. Cuius
libri natiuitatem euangelizata in verbo
proposito dupliciter introduxit. Et p°
quantum ad diuinaz productionem qua
mater domini fuit de matre ſterili diuina
virtute ſupernaturaliter generata. Cum
premittur liber. ge. ieſu xp̄i. Sicut enim ip
ſa genuit chriſtum. ſic ipſa a chriſto. licet
aliter fuerit ineſſe producta vt de ipſa di-
catur illud gñ. x. Hic liber generationis
adã. i. xp̄i q̃ ẽ nouiſſim⁹ adã ſin doctrinã
apli. Q; ſicẽ p̄mus adã fuit p̄ncipiũ gene
rationis corpalis. Sic iſte gñerationis ſpũa
lis. Dñ aũt liber generationis ei⁹ mi nõ ſo
lum. q; ab ipſa fuit genitus. ſed q; ipſe fu-
it genitor eius iuxta illud p̄s. Homo na-
tus eſt in ea. Et ipſe fundauit eam altiſſi-
mus ⁊c. Scõo quantum ad humanam
generationẽ qua mater domini fuit a ſan
ctis patribus naturaliter propagata. Cuz
ſequitur filij dauid filij habraam. Nõ enim
chriſtus fuit filius iſtorum niſi. quia ma-
ter eius fuit de eorum ſtirpe progenita iux
ta illud apoſtoli Ro. i. dicentis. Qui fa-
ctus eſt ei ex ſcie dñi. ſecundum carnẽ quã
accepit de virgine matre. Dicit ergo liber
generationis ieſu chriſti ⁊c. Circa pri-
mum eſt intelligendum q; iſte liber fuit in
veteri teſtamẽto. Primo ſubtiliter figura
tus. vnde ezechielis. ii°. Ecce manus miſſa
ad me. In qua erat inuolutus liber: ⁊ ex
pãdit illum coram me qui erat ſcriptus in
tus ⁊ foris. Et ſcripte erant in eo lamenta
tiones ⁊ carmen ⁊ ve. Jſta manus miſ
ſa fuit chriſtus qui eſt ſecundum apoſto-
lum dei virtus ⁊ ſapientia per quam deus
pater omnia fabricauit. vnde Jo. p°. Om
nia⁹ per ipſum facta ſunt. De qua manu
dñi in ꝙſ. 4°. Manus mea fundauit terrã
Jſta manus fuit miſſa ad redimendum ge
nus humanum iuxta illud apoſtoli galat.
4. Miſit deus filium ſuum ⁊c. In illa ma
nu erat inuolutus liber ille in quo fuit ve
ritas increata deſcripta mater. ſ. domini.
q; in ipſa fuit inuolutus chriſtus iuxta il-
lud Jere. 33. Femina circundabit virum.
Iſte liber fuit expanſus in ſua natiuitate
. i. in humano genere reuelatus. Iſte liber
erat ſcriptus intus ⁊ foris. quia verbum
eternum quod eſt veritas prima non ſolũz
fuit conceptus intus in eius mẽte. ſed etiã
fuit incarnatus foris in eius corpore. In
quo libro erant ſcripte lamentationes do
lorum de morte filij. Carmina gaudiorũ
de eius reſurrectione. Et ve. i. maledictio
nes demoniorum ab ipſo exterminatorum
iuxta illam maledictionem primi colubri
in geñ. Ipſa conteret caput totum. ſ. ma-
ria. Secundo iſte liber fuit in nouo teſta
mento certitudinaliter declaratus. vnde
apoc. v. vidi in dextera ſedentis ſuper thro
num librum ſcriptum intus ⁊ foris. ſigna
tum ſigillis ſeptem. Iſte liber qui erat in
dextera ſedentis ſuper thronum fuit ma-
ter dñi q̃ fuit in ſua aſcenſione elenata ad
dexteram filij reſidentis ſuper thronũ dei
tatis iuxta illud p̄s. Aſtitit regina a dex-
tris tuis ⁊c. Sed ille liber erat ſcriptus in
tus ⁊ foris. ⁊c. Quia vt ait beatus Leo.
Diuinam humanamq; plem prius con-
cepit mente q̃ corpore. Sed erat ſignatus
ſigillis. 7. q;. 7. ſunt priuilegia q̃bus eius
ſacra natiuitas fuit celitus decorata. Quo
rum. ſ. primum fuit. Quia ſicut xp̄i nati-
uitas fuit per gabrielem archangelum nũ
ciata. ſic per eundem vt pie creditur iſta na
tiuitas p̄dicata. q; ſi beato Joãni bapti
ſte fuit hoc priuilegium conceſſum. multo
magis matri domini conſonum. Scõz
eſt q; ſicut xp̄s fuit virtute ſpiritus ſci ſup
naturaliter genit⁹. Lucp°. Sic mater dñi
fuit ſp̃ſo ſci ☧tute generata. Cũ ei⁹ mi ſte
rilis ⁊ vi generãdi careret ſz aliter. Cer
tum ẽ. q; in ſua natiuitate ab oi labe peti
fuit totaliter deputata. ⁊ hoc. q; vnq̃ ali-
qõ peccti cõtrarit. aut q; in cõtracto nõ p-
mãſit. ſecus ãt fuit de aliis ſcis q; poſt mo
rtã fuerũt purgati. vñ dicẽ beãs Auſt. Li. ii°.
Cur deus hõ. q; decuit illa ☧go ea puritа
te nitere q̃ necuit maior intelligi. Quar
tũ eſt q; ab oi petõ tã actuali q̃ veniali ⁊
mortali fuit penitus elõgata. ita q; ex quo
fuit nata nullum tale potuit cõmittere. q;
hec gña fuit angelis cõfirmatis collata ⁊c.

Quintũ eſt Dõ i gña ſpũs ſcientie eſt

confirmata. ab instanti enim sue natiuitat plus habuit de gratia q̄ aliqua creatura pura. Ideo fuit appellata gratia plena in Luc. Septimū fuit q̄ in gratia xp̄i fuit inseparabiliter confirmata. q̄ ab instāti sue natiuitatis non potuit ab ipa excidere: cū etiā fuerit hoc aplis cōcessum post aduentum spiritus sci q̄ in v̄gine pleniꝰ requieuit ꝛc. Septimū est q̄ eius natiuitas fuit nose aurore notata. q̄ sicut in aurora stella nascitur. ante solē. sic in nouo testamento virgo nata est ante filiū. Iō ꝓpheta uit balaā in numeris 24. Oriet stella ex Jacob pp ortum v̄ginis. ꝛ ex urget hō ex isrl pp ortum filij eius ꝛ pcutiet duces moab. i. principes inferni ꝛc. Ista. 7. figilla vt ait ioānes. nemo erat dignus soluere nisi agnus. q̄ illa septem ptiuilegia nō potuit alius conferre virgini nisi xp̄us ei⁹ filius. Sequit filij dō. filij habraā. s. mēdātē matre q̄ quidez fuit de sanguine pfi archarum traducta fideliter. pp qō sequit filij habraā. Circa quorum primuz est intelligendū q̄ mater dei fuit progenita a septem regibus fidelibus. Quorum primꝰ fuit dauid a quo hūit dignitatē bēigne clemētie. q̄ ꝓpheta cōmemorat singulariter misericordias dō fidelis in ps. pp hāc dignitatē bñ fuit virgo filia regis dō q̄ p ipsam sumus oēs misericordiā consecuti Ideo dicit regina misericordie. vñ ps misericordia dñi plena est terra. illas de qua ait Isa. apiatur terra ꝛ germinet saluatorē Ista. s. misericordia est illa virtus p quaz pctā redimere possumus iurta consilium dañ dicentis. pctā tua elemosynis redime ꝛc. Secūs fuit salomon a quo habuit dignitatem tranquille pacis vt hētur. 3°. R. Secundū quā virtutem fuit btā virgo filia eius. q̄ in ipsa fuit generata pax vñis generis humani cū deo: dum ibi fuerunt facta vtraq; vnū scōm dictū apli. Et p illam v̄tutē possumus lucrari hereditatem padysi iurta illud Beati pacifici q̄m filij dei ꝛc. Iō si filij ꝛ heredes sm apo.

Tertius fuit Abias a quo hūit spez firmā: de quo 2°. paralip. dicitur. Quod cōfortatus est. q̄ sperauit in dño deo patrū suo rum. Huius filia fuit v̄go nō solum corporaliter sed etiā spiritualiter pp quā beatitudinē firmam sibi promissam spans dicē luce. 2°. Btāz me dicent oēs generatiōes. Ista est v̄tus p quā huius mundi aduersa faciliter tolerantur. vñ apostolus. vocat eam galeā. quasi ab hostibus ꝓtegentem.

Quartuz fuit Asa. a quo habuit creditatem rectam. Iste enim vicit ethiopes qui figurāt demones pp fiduciā quā hūit in domo patrum suoꝝ: vt ps 2°. paralip.

Quintus filia fuit recte btā v̄go. q̄ recte credidit angelo nunciāti certitudinaliter. vñ clamauit helisabeth. btā que credidisti ꝛc. Per illā v̄tutem habemus vitam spūalem. vnde apostolus ait q̄ iustus ex fide viuit. Et xp̄us infideles appellauit. s. mortuos: dicēte dimittite mortuos sepelire mortuos suos ꝛc. Quintus fuit Josaphat a quo hūit dignitatem legis diuine Iste. n. rex felix nō solum legē dei in se seruauit. sed etiā seruādam populo docuit ꝛ cōmoueri ꝓcepit vt ps ibidē. Huius autē bene fuit filia mater dñi. q̄ legē diuinam ꝛ in qbus nō tenebatur pfectissime obseruauit vt ps in purificatione. Et iō dicē lucas q̄ ipsa ꝛ Joseph pfecerūt oia sm legē dñi. p istā dignitatē possumus aquirere p sectam libertatē q̄ est seruitus solius dei. vñ btūs Jacob⁹ legē euāgelicā ꝛ legē pfecte libertat̄ nolat̄ di. Qui āt pspexerit i legē ꝛc. Sextus fuit ezechias a quo. hūit dignitatē sūme diligētie. De quo dr sup. Iō diligēter q̄ scruit dñm deū patrū suoꝝ in toto corde suo ꝛc. Hui⁹ filia fuit v̄go maria q̄ exurgēs ablit i mōtana cū festinatione vbi dicē. b. Ambro. Nescit tarda mollimina spūs sci gia. p hāc v̄tutē solā possumus iplere illud ꝓceptū deutero. Diliges dñm deū tuū ꝛc. Sz quō pōt hec pficere negligētes qb⁹. dr apoc. vtinā calidus aut frigidus es. Septimus fuit Josias a quo hūit dignitatē innocētie pure. q̄ i sua puericia vt dr ibidē cepit ārere dñm deū p̄tum suoꝝ sine macula pseuerans adhuc octo ānoꝝ. huius filia fuit v̄go regia cui⁹ innocētia oēz innocētiā coꝝ q̄ fuerūt creati in statu innocētie p̄cepauit. q̄ illa ꝓfirmata

ꝛ non illi. Et q̄ hanc dignitatem amisimus datū est nobis sacm pnie sicut scōa tabula post naufragiū p quā illā aliqualiter recuperare possumus Iō sub sequitur filius habraā. Circa qō est intelligēduz q̄ mr dñi fuit ꝓgenita a. 7. pribus priorib⁹ a qbus hūit septē sacras solēnitates.

Primus fuit enoch ad cuius imitationē hūit solēnitatē fidelitatis ꝛ glie. sicut enim Enoch. quia cum deo appelauit viuens fuit ad celestē p̄riaz translatus vt hētur in gñ. sic mr dñi. q̄ xp̄m genuit vt pie credit viuens ad celestē gloriam euolauit. Et sic iste testrñ habuit. placuisse deo scōm apl̄uz sic hec plus enim creatura. Secundus fuit noe cuius figura fuit btā v̄go ad cui⁹ ymaginē habuit solēnitatē v̄ginitatis sic enim ipse vixit cētū annis v̄go ꝛ solus in uentus fuit i diluuio imaculatus a tarmis pdoruz vt habet ibidē sic btā v̄go sola p manſit purissima i puerpio dicēte sibi angelo nunciāte cuz ꝑmiserat. Quō fiet istud ꝛc. Spūs aūt scūs supueniet i te Ad hāc v̄tutē nos oz accedere si deū desideramus videre. q̄: vt dicit Matheus bti mundo corde ꝛc. Tertiꝰ fuit heber cuius fi⁹ fuit mr dñi hūs ab ipso solēnitatez victorie de inimicis vt vere dicat heber. i. victrix sicut dicit heber victor. p ipsam. n fuerunt hostes humani generis debellati q̄n volūtarie obtulit filiū suū q̄uis ei⁹ passione certerit gladiata. vñ dr in cāticis. Terribilis vt castroꝝ acies ordinata. Ad istā victoriā nos hortat angelus apoc. di. vincenti dabo edere de ligno vite. Et cōuenienter. q̄ p lignū crucis ad talē victoriā aiamur.

Quartus fuit habraā cuius fi⁹ p fidem verā. q̄: sicut habraā fuit pr fidei nr̄e scōm apostolum. q̄: credidit deo. sic mr dñi fuit mr fidei nre. q̄: obrn fidei nre gēuit ꝛ. q̄: tota fides ecclesie in ipsa tpe passionis pmāsit. Ad hāc v̄tutem nos hortatur paulus apostolus. q̄: sine fide ipossibile ē placere deo. ārē sine ista v̄tute oia opa nra sūt ina ra. Quintus fuit Isaac cuius figura extitit mater dñi hūs ab eo solēnitatē obedientie pfectissime. Sic. n. Isaac fuit obediēs patri ipsum imolare volēti. q̄: cū esset. 30. annorum scōm Josephum patri resistere potuisset. sic xp̄us fuit obediens deo patri cum haberet oia in sua potestate in morte tradens aiam suaz. per hanc virtutem vt apostolus ait. multi sunt iustificari sicut p vnius inobediētiā multi iniusti facti sunt.

Sextus fuit Jacob a quo ipsa habuit humilitatem profundissimam. sicut enim per humilitatem Jacob vicit superbum. Esau dñm cum inuocās sicut mater dñi p humilitatē summā inclinauit ad se diuinam excellentiam. Et q̄ hec fuerit occasio diuine descensionis in ipsam infimā cuz dixit. Quia respexit humilitatem ancille sue ꝛc. Non commemorans v̄ginitatem aut aliquam perfectionem. Et ad hāc virtutem saluator in Matheo dulciter nos inuitat di. Discite a me. q̄: mitis suz ꝛ humilis corde ꝛc. Septimus fuit Judas de cuius tribu fuit mater domini a quo habuit solēnitatem nobilitatis. Ista enim fuit tribus nobilissima. q̄: regia. vnde in benedictione Jude fuit dictum. Non auferetur sceptrum de Juda. Et cc. in gñi. Iō mater domini in canticis figura principis appellatur. Ad istam solēnitatem peruenient qui vestigia matris domini sequuntur in patria vbi omnes diuinis confessionibus vacant. ꝛ idco iudei vocantur. beati igitur qui habitant in tua domo tua domine in secula seculorum laudabunt te in ps. Ad quam solēnitatem nos perducat precib⁹. ꝛ meritis v̄ginis sue matris xp̄i benedicte vbi filius qui viuit ꝛc.

De eadem Sermo secundus.

Oritur stella ex Jacob ꝛ cōsurget virga ex isrl ꝛc. Numerorum. 23. c. Quia vero mater domini stella maris est nuncupata secundum Jero. Ideo p̄o eius ortu cōuenienter assumitur verbum p̄positum. In quo quidem verbo eius felix natiuitas introducitur dupliciter. s. Primo vt clara ꝛ inobfuscabilis. quia ad modum stelle. Secundo vt recta ꝛ inobliquabilis. quia ad modum virge. quia egredietur

confirmata. ab instanti enim sue natiuitat⁹ plus habuit de gratia q̄ aliqua creatura pura. Ideo fuit appellata gratia plena in ℟ uc. Septimum fuit q̄ in gratia xp̄i fuit inseparabiliter confirmata. q̄ ab instāti sue natiuitatis non potuit ab ipa excidere: cū etiā fuerit hoc aplis cōcessum post aduen tum spiritus sci q̄ in v̄gine pleniꝰ requie uit ꝛc. Septimū est q̄ eius natiuitas fuit noie aurore notata. q̄ sicut in aurora stella nascitur. ante solē. sic in nouo testa mento virgo nata est ante filiū. Iō ꝓpheꝛ tauit balaā in numeris 24. Oriet̄ stella ex Jacob pp ortum v̄ginis. ꝛ ex vrget hō ex israel pp ortum filij eius ꝛ p̄cutiet duces moab. i. principes inferni ꝛc. Ista. 7. sigil la vt ait ioānes. nemo erat dignus soluere nisi agnus. q̄ illa septem ꝓuilegia nō po tuit alius conferre virgini nisi xp̄us cui⁹ fi lius. Sequit filij dō. filij habraā. s. me diāte matre q̄ quidez fuit de sanguine pn̄i archarum traducta fideliter. pp qō sequit filij habraā. Circa quorum primus est intelligendū q̄ mater dei fuit progenita a septem regibus fidelibus. Quorum prim⁹ fuit dauid a quo hūit dignitatē bēigne cle mentie. q̄ ꝓpheta cōmemorat singulari ter misericordias dō fidelis in p̄s. pp hāc dignitatē bn̄ fuit virgo filia regis dō q̄ p ipsam sumus oēs misericordiā consecuti Ideo. dicit regina misericordie. vñ p̄s mi sericordia dñi plena est terra. illas de qua ait Isa. apiatur terra ꝛ germinet saluatorē Ista. s. misericordia est illa virtus p quaz pctā redimere possumus iurta consilium dāi dicentis. pctā tua elemosynis redime ꝛc. Sedus fuit salomon a quo habuit dignitatem tranquille pacis vt h̄etur 3°. R. Secundū quā virtutem fuit btā virgo filia eius. q̄ in ipsa fuit generata pax vñis generis humani cū deo: dum ibi fuerunt facta vtraq̄ vnū scōm dictū apli. Et p il lam v̄tutē possumus lucrari hereditatem p adysi iurta illud Beati pacifici q̄m filii dei ꝛc. Dō si filij ꝛ heredes sm apo.

Tertius fuit Abias a quo hūit spez firmā: de quo 1°. paralip. dicitur. Quod cōfor tatus est. q̄ sperauit in dño deo patrū suo rum. Huius filia fuit v̄go nō solum cor poraliter sed etiā spiritualiter pp quā bea titudinē firmam sibi promissam spans dic luce. 2°. Btāz me dicent oēs generatiōes. Ista est v̄tus p quā huius mundi aduer sa faciliter tolerantur. vñ apostolus. vocat eam galeā. quasi ab hostibus ꝓtegentem.

Quartuz fuit Asa. a quo habuit credu litatem rectam. Iste enim vicit ethiopes qui figurāt demones pp fiduciā quā hūit in domo patrum suoz: vt p3 2°. paralip.

Multis filia fuit recte btā v̄go q̄ recte credidit angelo nunciāti certitudinaliter. vñ clamauit helisabeth. btā que credidisti ꝛc. Per illā v̄tutem habemus ꝓ vitam spūalem. vnde apostolus ait q̄ iustus ex fi de viuit. Et xp̄us infideles appellauit. s. mortuos: dicēte dimittite mortuos sepelire mortuos suos ꝛc. Quintus fuit Josa phat a quo hūit dignitatem legis diuine Iste. n. rex fecit nō solum legē dei in se ser uauit. sed etiā seruādam populo docuit ꝛ cōmoueri p̄cepit vt p3 ibidē. Huius autē bene fuit filia mater dñi. q̄ legē diuinam ꝛ in qbus nō tenebatur p̄fectissime obser uauit vt p3 in purificatione. Et iō dicit lu cas q̄ ipsa ꝛ Joseph p̄fecerūt oia sm. legē dñi. p istā dignitatē possumus aquirere p fectam libertatē q̄ est seruitus solius dei. vñ btūs Jacob⁹ legē euāgelicā ꝛ legē p̄fe cte libertat⁹ nolat⁹ di. Qui āt ꝓspexerit i le ge ꝛc. Sextus fuit ezechias a quo. hūit dignitatē sūme diligētie. De quo dr sup. Dō diligēter q̄ sciuit dñm deū patrū suo rū i toto corde suo ꝛc. Dui⁹ filia fuit v̄go maria q̄ expurgēt ablit i mōtana cū festina tione vbi dic. b. Ambro. Nescit tarda mo limina spūs sci gia. p hāc v̄tutē solā possu mus iplere illud p̄ceptū deutero. Diliges dñm deū tuū ꝛc. Sz quō p̄t hec p̄cere negligētes qb⁹. dr apoc. vtinā calidus aut frigidus es. Septimus fuit Josias a quo hūit dignitatē innocētie pure. q̄ i sua puericia vt dr ibidē cepit q̄rere dñm deū p3um suum ꝛ sine macula p̄seuerans adhuc octo ānoz. huius filia fuit v̄go regia cui⁹ innocētia oēz innocētiā coz q̄ fuerūt creati in statu innocētie p̄cepauit. q̄ illa confirmata

ꝛ non illi. Et q̄ hanc dignitatem amisi mus datū est nobis facim pnie sicut sc̄a tabula post naufragiū p quā illā aliqualiter recuperare possumus Dō sub sequitur filius habraā. Circa qō est intelligēduz q̄ mr dñi fuit ꝓgenita a. 7. p̄ribus p̄ceden bus a qbus hūit septē sacras solēnitates. Primus fuit enoch ad cuius imitationē hūit solēnitatē fidelitatis ꝛ glie. sicut enim Enoch. quia cum deo appelauit viuens fuit ad celestē p̄miaz translatus vt h̄etur in gñ. sic mr dñi. q̄ xp̄m genuit vt pie credit viuens ad celestē gloriam euolauit. Et sic iste testiñ habuit. placuisse deo scōm apluz sic hec plus enim creatura. Secundus fuit noe cuius figura fuit btā v̄go ad cui⁹ ymaginē habuit solēnitatē v̄ginitatis sic enim ipse vixit cētū annis v̄go ꝛ solus in uentus fuit i diluuio imaculatus a tarmis peccatoruz vt habet ibidē sic btā v̄go sola p mansit purissima i puerpio dicēte sibi an gelo nunciāte cuz ꝓmiserat. Quō fiet istud ꝛc. Spūs aūt scūs supueniet i te Ad hāc v̄tutē nos oz accedere si deū desideramus videre. q̄ vt dicit Ad athleus btī mundo corde ꝛc. Certi⁹ fuit heber cuius fi⁹ fuit mr dñi hūs ab ipso solēnitatez victorie de inimicis vt vere dicat heber. i. victrix sicut dicit heber victor. p ipsam. n fuerunt hostes humani generis debellati qñ volūta ric obtulit filiū suū q̄ vis ei⁹ passione erudi terit gladiata. vñ dr in cāticis. Terribilis vt castroz acies ordinata. Ad istā victoriā nos hortat angelus apoc. di. vincenti da bo edere de ligno vite. Et cōuenienter. q̄ p lignū crucis ad talē victoriā aiamur.

Quartus fuit habraā cuius fi⁹ p fidem verā. q̄ sicut habraā fuit pr fidei nr̄e scōm apostolum. q̄ credidit deo. sic mr dñi fuit mr fidei nr̄e. q̄ obtulit fidei nr̄e gēui ꝛ. q̄ ta fides ecclesie in ipsa tpe passionis prmā sit. Ad hāc v̄tutem nos hortatur paulus apostolus. q̄ sine fide ipossibile ē placere deo. q̄re sine ista v̄tute oia opa nr̄a sūt iua n'a. Quintus fuit Isaac cuius figura extitit mater dñi hūs ab eo solēnitatē obe dientie p̄cipue. Sic. n. Isaac fuit obediēs patri ipsum imolare volēti. q̄ cū esset. 30. annorum scōm Josephum patri resistere potuisset. sic xp̄us fuit obediens deo patri cum haberet oia in sua potestate in morte tradens aiam suaz. per hanc virtutem vt apostolus ait. multi sunt iustificari sicut p vnius inobediētiā multi iniusti facti sunt.

Sextus fuit Jacob a quo ipsa habuit humilitatem profundissimam. sicut enim per humilitatem Jacob vicit superbum. Esau dñm cum inuocās sicut mater dñi p humilitatē summā inclinauit ad se diui nam excellentiam. Et q̄ hec fuerit occasio diuine descensionis in ipsam infimā cuz dixit. Quia respexit humilitatem ancille sue ꝛc. Non commemorans virginitatem aut aliquam perfectionem. Et ad hāc vir tutem saluator in Mathco vulciter nos inuitat dicēte a me. q̄ mitis suz ꝛ humilis corde ꝛc. Septimus fuit Judas de cius tribu fuit mater domini a quo ha buit solēnitatem nobilitatis. Ista enim tri bus nobilissima. q̄ regia. vnde in be nedictione Jude fuit dictum. Non auferetur sceptrum de Juda. Et cc. in gñi. Iō mater domini in canticis figura principis appellatur. Ad istam solēnitatem peruc nient qui vestigia matris domini sequun tur in patria vbi omnes diuinis confessio nibus vacant. ꝛ ideo iudei vocantur. beā ti igitur qui habitant in tua domo tua do mine in secula seculorum laudabunt te in ps. Ad quam solēnitatem nos perducat precib⁹. ꝛ meritis virginis sue matris xp̄i benedicte vbi filius qui viuit ꝛc.

De eadem Sermo secundus.

℟ictur stella ex Jacob ꝛ cōsur get virga ex israel ꝛc. Numero rum. 23. c. Quia vero mater do mini stella maris est nuncupa ta secundum Jero. Ideo pro eius ortu cō uenienter assumitur verbum propositum. In quo quidem verbo eius scitr natiui tas introducitur duplicīter. s. Primo vt clara ꝛ inobfuscabilis. quia ad modum stel le. Secundo vt recta ꝛ inobliquabilis. quia ad modum virge. quia egredietur

virga de radice isse ꝛc. Circa natiuitatem istã ꝓo ut fuit clara ꝛ inodiscabilis occurrunt. 5. articuli declarandi. Quoꝝ primus est.

¶ Quare mater domini dicitur stella.

¶ Secundus est. Quare eius natiuitas ortus stelle.

¶ Tertius est quare eius vita motui stelle comparat.

¶ Quartus est quare dꝛ stella matutina.

primus arti. ¶ Quintus est Quare dicit stella maris.

C Circa primum articulum est intelligẽdum Quod mater dñi dicitur stella. qꝛ sicut stella habet simplicitatem in sua essentia cum nõ sit composita ex contrarijs elemẽtis sicut ista inferiora. Ita in virgine nõ fuit contrarietas sicut in alijs in quib⁹ caro concupiscit aduersus spm̃ secm̃ apostolum: sed hoc nunq̃ fuit in virgine ceuꝝ non peccauerit etꝝ venialiter secundum Aug. de natura ꝛ gratia. Cum de peccatis agitur nullam de matre dñi volo facere mentionem Secunda ratio est. qꝛ sicut stella habet impassibilitatem in sua natura. qꝛ non recipit peregrinas impressiones, vt calefactionez ꝛc. Ita mater xp̃i fuit impassibilis vt non potuerit non soluꝝ nõ vinci tentationibus: sed etiã nec potuit tentari delectatione vel consensu sed tantum subgestione sicut xp̃us in qua tentatione non est passio sicut in alijs quibus alij omnes tentantur secundum Bregoriuꝝ ꝛc. Tertia ratio est. qꝛ sicut stella habet incorruptibilitatem, in sba ita mater xp̃i impeccabilitatem in alia. vñ nec potuit peccare venialiter. Ita in gratia confirmata fuit. sicut nec a naturali poni post suam confirmationem. nec sancti post suam glorificationem. Et ideo dicit in canticis. pulchra es amica mea ꝛ macula non est in te ꝛ hoc est singulare priuilegium vt dicitur in 3°. sententiarum. Quarta ratio est qꝛ sicut habet speciositatem in ortu ꝛ figura. quia est capacissima a deo. Et ideo factus est mundus illius figure. Ita anima virginis fuit specialiter sperica. qꝛ summe capacissima in gratia post christum secundum Jeron̄y. ꝛ per ꝓphꝫ in gloria. vide licet dñi sepulti repleti fuerint spirit sancto. Ipsa tamen erat gratia plena. Luce. 1. Ipsa ergo est stella inter micantes pliades posita Job. 38 Quia vna est principalis sicut mater christi.

C Circa secundum articulum est sciendũ 2⁹ art. Quod mater domini ortui stelle comparatur ꝓpter quattuor rationes. Et prima est. qꝛ ortꝰ cuiuslibet stelle est ꝛ fuit miraculosa. qꝛ a potentia dei facta. Ita. mater xp̃i fuit concepta secundum Danielem. D

Secunda est. qꝛ ortꝰ stelle est. f. luminosa. qꝛ licet stelle de se non habeant lumen secundum Dion̄y. de di. no. tamen in istã ti creationis fuerunt a sole illuminate.

Sic virgo beata a xp̃o. qꝛ licet de se nata sit obscura sicut alij. tamen confestim fuit a sole iustitie illustrata gratia vt ait Ber.

Tertia est. qꝛ sicut quelibet stella fuit statim sita in firmamento. statim fuit ibi posita sicut in libro vite fuit scripta mater xp̃i de quo libro in iusti delentur ꝛ iusti scribuntur vt patet in ps. Quarta ratio ē. Quelibet stella orta fuit in die 4ª gñi. i. cũ sole ꝛ luna Ita mater domini fuit nata in 4ª ætate Qꝛ quadruplex fuit tẽpus. f. Innocentie. Nature legis scripte. Et gratie. In cuius exordio nata est beatissima virgo que est illa stella de numero stellarum que dederunt lumen in custodia sua. Ipsa enim dedit lumen in custodijs vt dicitur in baruth.

C Circa tertium articulum est sciendum 3⁹ art. q̃ vita virginis comperatur cursui stelle ratione quadruplici. Quarum prima ē. qꝛ stella currit regulariter. qꝛ in directo cursu nunq̃ flectitur ad dexteram nec ad finistrã sicut animalia. Sic mater xp̃i nec ad dexteram peccando per ignorantiam. nec ad sinistram per maliciam ꝛc. Secunda ratio est. qꝛ stella currit velociter. nullum enim mobile est in istis inferioribus quod ita cito moueri possit sicut stella. Sic mater xp̃i velocissime cucurrit. qꝛ ad apicẽ perfectionis peruenit in 12°. anno. qñ ꝛ in verbi conceptione sanctificata fuit. ꝛc.

Tertia est qꝛ stella currit fricellabiliter Sic mater xp̃i nunq̃ stetit nec vnq̃ retrocessit. sed semp fuit ꝛ bono in melius. Juxta illud ps. Ibunt de virtute in virtutem

Quarta ratio est. qꝛ stella currit circulariter. omnes enim motus corporum superceleſtium sunt circulares. Motus autem circularis est ab eodem puncto in idẽ punctum. Sic mater dei in eadem gratia inchoauit. f. in gratia sanctificationis ꝛ in eadem feliciter consummauit. Et illum modum currendi seruant solum illi qui finiũt in gratia ꝓ ptinaliter. Ista est de numero illaꝝ stellarum ꝛ de quibus dicitur in apoc. 9.

4⁹ art. C Laudunt sub signaculo. qꝛ secundum Aug⁹ virgo clauꝰa fuit ante ptum ꝛ p⁹ ptum ꝛ figurata per portam ezechielis ꝛc.

C Circa quartum articulum est intelligẽdum quod mater domini cõparatur stelle matutine ꝓpter eius proprietates. Quarum Prima est. ista stella est pulcherrima omnium visibilium a nobis post solem. Et ideo lucifer dicitur ad instar pulcherrimi primi angeli. Et isto modo fuit pulchra virginis anima. Ideo dicitur incanticis q⁹ est pulcherrima mulierum. Secunda est q⁹ ista stella ē optima omnium stellaꝝ quia habet summam benuolentiam ꝛ influentiam. vnde influit ad amicitiam generandam sicut mars ad bella. et quibus sequitur pax que est cunctis optata mortalibus. Et ideo dicitur venus. Ita mater domini posuit amicitiam inter nos ꝛ trinitatem existens omnium mediatrix. Et ideo fuit figurata per hester que filios israel ꝛ regem assuerum pacificauit: vt habetur 1°. ca. ꝛc. Tertia ē. quia est omniuꝝ stellarum maxima quo ad nos. Ita mater domini ē maxima omnium sanctoruꝝ ꝛ fuit in virtute ꝛ merito. De qua magnitudine loquitur gabriel. Luce. 1. Erit magnus ꝛc. Et sic illa. Quarta ē. q⁹ ē omnium stellarum radiosissima. quia magis illuminat celum ꝛ terram q̃ aliqua aliarum. Ita scilicet mater domini plus de Luce recepit a christo ꝛ communicauit mundo cum eam omnes sanctos illuminet in patria. ꝛ similiter magis ecclesiam militantem. vnde Jeronymus sola ipsa interimit vniuersam hereticam prauitatem. Quinta ratio ē qꝛ ista stella regnat sexta feria. Ideo dies illa dicitur dies veneris sicut luna in die lune. Ita virgo maria regnum suum accepit in die veneris. quia tali die fuit verbum incarnatum secundum Aug. de trini. Sicut enim tunc fuit facta mater regis omnium ita ꝛ regina.

Sexta est. quia iste stella immediate subsicit soli cuius supra lunam ꝛ mercurium Ita mater christi est immediate sub sole iustitie ꝛc. Septima est. quia ipsa infra nouem annos perficit cursum suum secundum. Castro. ꝛ secundum Jsidorum in li°. ethi. Ita mater domini per nouem annos perficit cursum vite suc ab eo tempore quo fuit a christo redempta in cruce vt habetur in hist̃o. Octaua est q⁹ ipsa precessit solẽ i ꝓncipio dieꝝ. vñ exit i aurora dñi stella matutina. Ita ꝛ mater dñi suo ortu precessit ortum filij sui qui dicitur sol iustitie. vnde virginis natiuitas fuit noui testamenti aurora. Ideo dicitur de ea illud 2°. Ro. xx. Sicut lux aurore mane oriente sole ab⁹que nubibus rutilat. Nona est q⁹ ipsa sequitur solis occasum quando que. vnde dicitur vulgo bubulca. eo quod tunc cessant arare bubulci cũ apparet ds̃ tero. Sic mater xp̃i fuit secuta occasum christi cum 54. annis viuerit in hoc mundo. f. vñ. ante christum triginta tribus annis cum christo. ꝛ nouem post christum ꝛc.

Decima est q⁹ ipsa habet tria nomina. Primo enim dicitur stella matutina que est lucifer. Secundo venus. Tertio hesperus. Ita marie est⁹ triplex interpretatio. Prima enim dicitur stella in qua lucet iustitia que stelle a prophetis est cõparata. Secunda est qñ dicitur Maris summa. quia miserationis copia aut quia mare. i. pelagus in ea. infinitum fuit.

Tertia q⁹ ita ipsa est amaritudinis id est amaram penitentiam influens. Ideo quia mater domini stelle assimilat recte dicitur de ea ecclesiastici. 50. Quasi

stella matutina in medio nebule idest in suo ortu primo in medio synagoge.

Circa quintū articulū est notandū q̄ hec stella hēt tres v̄tutes p̄claras. Quar.

Prima habet dīm supra naturam durissimā in suo attractu. Ubi est sciendū q̄ inter oīa lapis est durior. vñ durior ē ferro. ferrū enī v̄tute ignis pōt aliqualiter molliri. lapis aūt nunq̄ ls possit cōminui seu frāgi. lapis enī adamas inter oēs lapides est durior. vnde ezechiel. 3°. Ecce dedi frōtem tuā duriorē frōtibus eor vt adamantē t silicē dedi faciē tuā. Hanc autez p̄prietatē habuit v̄go maria. Quid ē. n. durius corde hūano qđ ēstis in peccatis nō vult ad pnīaz emolliri zacha. 3°. Aures suas aggrauauerūt ne audirēt legem t cor suū posuerunt vt adamantem. Videmus interdum q̄ homines diuersissimi qui nec deum timent nec homines reuerētur per deuotionem ad v̄ginem aliqualiter emoliuntur t tales raro flectuntur per viam rigiditatis t iustitie sed bene per viam bonitatis t clementie. Ipsa virgo est clemens vnde ezechiel. xxxvj. Auferā cor lapideum ð carne vestra t dabo vobis cor carneum. Ipsa est stella que manens i curru suo s. misericordie t benignitatis aduersus syrtam pugnat. Syrtata interpretatur gaudij exhibitio t significat peccatorē cuius habet duriciem emollire ꝛc. Tertio habet virtutem fortissimam in suo attractu. fuit enim opio quorūdam famosissima q̄ stelle habebant virtutem attractiuam. dicebant q̄ terra, ppter suam ponderositatem non poterat stare in medio de se. Ideo ponebant in vnaquaq; parte celi stellas ipsam terram attrahentes vt non magis declinet ad vnam partem q̄ ad aliam. Et illa opinione famosa poterit fieri applicatio ls non sit vera. Isto modo possumus dicere q̄ hanc virtutem attractiuam habuit virgo. Lucifer enim qui ē relegatus in inferno cum satellitibus suis cum suo conatu nos nititur trahere in infernum. Ideo maxime indigemus attractore ad oppositum. Nec autem v̄go bīa q̄ scīs Ber. pro nobis peccatoribus retrahendis ad oppositum scilicet ad deum sicut aduocata suppliciter intercedit in illud Eya ergo aduocata nostra ꝛc. Et ð hoc est maxime sollicita non solum ex ēy obedientia sed etiam ex iusticia. Gratitudo enim est quedam spēs iusticie. constat autem q̄ totum honorem siue sublimitatem quā habuit propter peccatores habuit. ad hoc enim nasci voluit de ea finaliter vt ipse peccatores redimeret. Et idcirco cātatur in hymno. Ut pro nobis natus tulit esse tuus. Dicas ergo obsecro q̄ soror mea sis vt viuat anima mea ob gratiam tui ꝛc. Quarto hz naturā supra naturā grauissimā iter oīa mitta lz eiz adamas sine magnetes leuet ferrū quod est corpus grauissimum semper tendens deorsum p̄pter terram in eo predominantem. Hoc tamen nō est nisi ex virtute sibi data a stella maris. Hanc virtutem habuit beata v̄go. Applica sicut scis. Et proprietates alias de illa stella require in sermoncillo de nomine beate virginis. Qui incipit. Questio est de facto. Quare ista virgo que erat p̄m pitura appellata est maria. vbi multa inuenies de mā ista. Rogemus g° ꝛc.

De eadem. Sermo tertius.

Orietur stella ex iacob t exurget virgo ex israel ꝛc. nūeroruz. xxiiij. c° In verbo isto proposito natiuitas virginis benedicta introducitur dupliciter. Primo in modum syderis nascentis. Cum premittitur. Orietur stella ex Jacob ꝛc. Secō in modū virgule exurgentis. Cum additur t consurget. Circa primum modum insistendo occurrunt septem sacramenta de ortu illius stelle consideranda. Quorum. p^m sacm

Primum est. Qualis est in corpe stelle natura. Dicitur q̄ deus a principio creauit quattuor corporum genera. Et quedam fuerunt corruptibilia t maculabilia sicut corpora quatuor elementorum. Quedam corruptibilia sed imaculabilia sicut: radios lucis habentes trinam dimensionem: que licet possit destrui non tamen in

fici vt sol. Quedam incorruptibilia: lz mutabilia vt corpus lune quē licet non possit destrui. tamen bene potest quasi per minutissimam maculari ꝛc. Quedam incorruptibilia t imaculabilia sicut stelle que nec destrui possunt nec maculari. Et ideo natura stelle est vt sit corpus incorruptibile t immaculabile. vnde dī in ps. Dō qui ad iusticiam erudiunt multos fulgebunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Simili modo lucifer in sanctis quatuor genera corporum. Quia sicut quedam sunt maculabilia t corruptibilia. sic illorum q̄ non fuerunt in gratia confirmati. q̄ potuerunt corrumpi per peccatum mortale t venitale sicut beatus petrus. Quedam corruptibilia sed imaculabilia sicut corpus ade in statu innocentie vbi potuit corrumpi sed non maculari per venitale. vt notatur ibi scōm sententiam Aug. q̄ tunc remansisset in innocentia cum peccato ꝛc. Quedam incorruptibilia sed maculabilia sicut corpus beati Jo. baptiste t ceterorum confirmatorum in gratia qui potuerunt per peccatum venitale maculari: sed non per mortale corrumpi. Quedam imaculabilia t incorruptibilia sicut corpus v̄ginis t xp̄i solum. q̄ nec maculari per venitale. nec corrumpi per mortale potuerūt: sicut dictum fuit de stella. Ideo p̄o istis corpibus sacris occurrit quod habet gen. p° vbi dī q̄ deus posuit stellas in firmamento propter ipsorum incōmutabilium ꝛc. 2^m sac.

Secundus sacrz est. Qualis ē stelle figura. Dic q̄ stelle sūt fīte i firmamēto sunt figure circularis ad modū rote nō spice vt cōmuniter creditur ad modum pile quod probatur quadrupliciter. Et. Primo ex firmamenti opacitate quo celat celum empyreum quod non videtur si esset dyafanum ꝛc. Secundo ex stelle infusione que si esset spica non apperet cum induceretur infra corpus opacum t non attingeret eius superficiem nisi in puncto ꝛc. E

Tertio ex stelle p̄eminentia. q̄ tunc faceret distare speram saturni t esset ibi vacuum aut medium condensabiliter t rarefactibile ꝛc. Quarto si ponatur circula ris tota cīus rota poterit superficiei firmamenti adequari. Sed natura figure circularis est vt quando protrahitur ibi incipiat vbi terminari debet quod non conuenit alicui alteri figure. Et ideo est intelligendum q̄ in sacra scriptura inueniūtur quatuor genera personarum. Et quedam sine gratia sunt orte t eodem modo consummate sicut pharao. qui natus fuit cum peccato originali t mortuus est cum peccato mortali actuali. Quedam cum gratia sūt orte t sine gratia consummate. Sicut plerīq; putant de sansone qui fuit sanctificat⁹ in vtero matris angelo nunciante sed finaliter interfecit seipsum. Quedam sine gratia sunt orte t in gratia consumate. vt dō qui fuit in vtero matris cum peccatis cōcept⁹. vt testat⁹ t finalr saluat⁹. Quedā sūt i gratia orte t i gratia consumate sicut mater domini que nata fuit sanctificata t in morte sancta. vnde sicut dicit Leo q̄ alicuius est a xp̄i natiuitate illud est dictum. Nemo mundus a sorde nec infans cuius est vnius diei vita super terram. Et ita i illa de peccati. Et ideo ortus virgis merito stelle comparatur: quia in eadem qua fuit orta in qua t consumata. Ideo p̄o cuius ortu dicitur Nester. c°. Nova lux oriri visa est quia sine peccati tenebra fuit orta. Ideo dicitur de ea in ecclesiastico q̄ est qua stella in medio nebule idest in vtero matris. quia fuit sic sanctificata.

Tertium sacramentum est. Quando stelle fuerint create. Et dicitur q̄ feria qrta q̄quando deus in principio creauit omnia in sex diebus vt habetur gen. p° quia primo creauit solem. secō lunam. tertio stellas. quarto posuit eas in firmamento quod fecerat secūa die. vnde dicitur gen. p° Fiant luminaria ꝛc. Sed in die qua nata fuit mater domini fuerunt facta ista quattuor opera principaliter. Primo fuit sol creatus. quia illa materia de qua fuit formatus sol iustcie fuit cum virgine edita cum ex testimonio sanctorum fuit formatus ex puris virginis sanguinibus. Et ideo fuit iste sol materialiter ortus ꝛc. 3^m sac. 4

Secundo fuit creata luna. quia beata

anna cuius corpus fuit maculabile p̄ peccatum veniale. sed incorruptibile per mortale fuit facta mater virginis. Dies enim ista quarta non fuit creata quo ad mām ꝫ speciem eius. Ita nunc beata anna fuit sūme perfecta ꝫ non p̄ sancta ꝛc̄. Tertio fuit creata stella. qz mater domini edita beata maria fuit ꝛc̄. Quarto fuit in celo firmata. qz sic fuit instatu gratie indissolubiliter confirmata. vt postea nullus periculum cadendi habuerit. Ideo dicum fuit geñ. p̄° de illa stella q̄ luceret in firmamento cunctis diebus ꝛc̄.

4ma sa. Quartum sacramentū est. Quare mater domini dicta est stella regia. Et dicit q̄ quadruplici rōne. Et. Prima est. qz stella ista est illa que direxit magos in sua itinerazione ne errarent ducens eos ad christum. Sic mater domini dirigit fideles in sua peregrinatione ne errent a tramite veritatis. vnde dicit Piero. q̄ ipsa interemit eōm p̄auitatem hereticam.

Secunda c̄ qz sicut ipsa stella in ceteris hominibus propinquior. qz in aere. Ita ꝟ go ad succurrendum nostris necessitatib⁹ familiaribus condescendit q̄ ceteri sancti fm beatum Ber. Tertia c̄. qz sicut illa stella hominibus crudelibus sicut hierosolymitanis cum herode xp̄m occidere cupientibus fuit occultata. ita misericordia matris xp̄i solis illis c̄ denegata. quia dicit beatus Jaco. Judicium sine misericordia fiet illi qui non fecit misericordiā. Quarta qz sicut ista stella xp̄m finaliter demonstrauit. sic illa ostendet ipsum in patria. Et ad ipsam clamat ecclesia dicens. Et ihesum benedictum fructum ventris tui. vnde p̄ eo p̄t accipi illud Mar. ꝫ. Videntes stellam gauisi sunt gaudio magno ꝛc̄. qz ſma consolatio peccatorum c̄ cum a p̄icit auxilium virginis benedicte ꝛc̄.

5ma sac. Quintus sacramentū c̄. Quare mater domini dr̄ stella splendida. Et dr̄ q̄ quadruplici rōne. Quarum. Prima c̄ corpus splendidum. sicut c̄ aurum c̄ apacum nisi illustretur a corpore luminoso. Sic mater dñi de se quādo fuit creata. cl° alia obscuritatem peccati originalis cōtractiꝫ nisi lumine spūs sancti preuenta fuisset. vt patet in ꝫ° sententiarum. Secunda est qz sicut stelle q̄ cito fuerunt create tam cito fuerunt a sole illustrate. Sic anima v̄ginis in p° instanti sue creationis pie creditur fuisse sanctificata ꝛc̄. Tertia c̄ qz sicut splendor stelle nunq̄ variatur nec obscuratur. Sic v̄ginis sanctificatio nunq̄ fuit obscurata aliqua peccati macula.

Quarta qz sicut splendor stelle qui ad nos venit quandoqz remittitur quādoqz propter vaporum interpositiōem totaliter aufertur. Sic ducatus v̄ginis quandoqz nobis remittitur per vapores ventalium qñqz aufertur pp grossiciē mortaliuz Ideo conuenit ibi qd habetur apoc. Ego sum genus ⁊ radix dauid stella splendida ⁊ matutina.

Sextum sacm ⁊ septimum require in sermone de creatione anime virginis marie qui incipit. Dicit deus fiat lux vbi quaritur quare dicitur stella matutina. Et quare dr̄ stella maris. s. in septimo ⁊ octauo mysterio. Et ibidem plenarie inuenies. Rogemus ergo dei filium vt meritis sue matris ꝟ in p̄nti nobis concedat gratiam ⁊ in futuro gloriam. Amen.

¶ In festo sacrorum stigmatum beati frā cisci. Sermo primus.

Ta signaculū similitudis plen° sapia ⁊ pfect⁹ decore i delitijs padisi dei fuisti ꝛc̄. ezechiel. xxviij. c° charissimi. Sic lucifer in p̄cipio sue creatiōis fuit deo similimus in tota multitudie angelor̄ vt docet brūs Jisidorus. in p° li. de sūmo bono. Sic beat⁹ franciscus circa finē sue spūalis creatiōis fuit xp̄o similimus in tota vniuersitate scōr̄. Et sicut v̄bum ꝓpositū ad ifam de lucifero fuit ꝓlatū ꝑ statu sue felicitatis ignorabilis quā hūit ante suā subuersionē. Ꝯ sequēter assumit ꝑ xp̄i signifero francisco ꝑ statu sue sanctitatis incōparabilis quā hūit p° suā subuersionē. Nec obstat si sic lucifero compat. ꝑ statu sue creationis qz supbi compat sibi p̄o statu sue subuersionis qz diuina scriptura vtrūqz statū distinguēs recte qñqz ipsum extollit vt admirabilē. Qñqz ipsum dicit vt execrabilem exemplū ezechielis. xxviij. Tu cherubin existens ⁊ protegens. posui te in monte scō dei in medio lapidū ignitor̄. i. spūum seraphicor̄ ambulasti perfectus in viis tuis a die cōditionis tue donec inuenta c̄ iniquitas in te. Exemplū fm Isa. xiiij. Quō cecidisti lucifer qui mane oriebaris. Et ideo quantum ad statum sue creationis v̄bum ꝓpositum intelligendo recte conuenit nostro ꝓposito. In quo quidez verbo sic intellecto xp̄i signifer gloriosus franciscus q̄druplicit̄ cōmendat. Et. Primo vt thearticis stuporibus supnaturaliter trās formatus. Cum premittit. Tu signaculū similitudinis. s. diuine. Ideo dr̄ sibi a xp̄o canē. viij. pone me vt signaculū super cor tuū ⁊ signū in manu tua. qz fort⁹ c̄ vt mors dilectio. Ymo aūt francisci fuit dilectio fortior morte qz ipse fuit illius signaculi ex p̄ssus quā mors delere non potuit. qz pluſ illa sacra signa tempore mort⁹ fuerūt manifesta q̄ ante. Scdo cherubicis splendoribus supnaturaliter illustratus. Cum subiungit plenus sapia ⁊ perfectus decore. Cherubin enim interp̄tatur plenitudo sapientie ⁊ imaculata pictura fm Piero. in interp̄tatiōibus hebreor̄. Iccirco sibi cōuenit q̄ scribit ezechiel. xxviij. Et tu sapiēs oculos Dafi. ⁊ oē secretū non c̄ absconditum a te cuius sapia singulariter claruit, qñ illum doctorem theologicū sic de gōmbus difficilibus tā supnaturaliter illustrauit archam diuine sapie patefaciens miro modo ꝛc̄. Tertio vt seraphicis ardoribus supnaturaliter inflāmatus. Cū additur in deliciis padisi dei fuisti. Seraphin interpretatur ardor vel incendiū amoris fm Piero. vt supra in qbus cōsistit perfectissima participatio padisi fm Dio. de angelica yerarchia. c. vii. Iccirco de eius sursum actionibus quibus erat incessanter intentus dr̄ illud cant. 4. Emissiones tue paradisus. Dicuntur autem seraphin sursum actiōes ⁊ emissiones. qz sicut ꝓemplatio superclestium in se concipit sic dilectio ad superclestia p quosdā mirabiles radios se p̄tēdit. Quarto vt yerarchicis valentib⁹ supmundialiter adaptatus. Cū ꝓponitur ois lapis p̄ciosus opimentum eius lapis eni p̄ciosus designat perfectiōes yerarchicas p̄ciosissimas scōz btūm Dio. vbi supra in hoc loco. vnde dr̄ ezechiel. xxviij. Ad ille angelus de quo fuit sermo prius hūit nouem ordines lapidum p̄ciosor̄ Quod exponens brūs Isido. in li° p°. de summo bono dicit q̄ illi nouē lapides designant ix. ordies angelor̄ qz principio lucifero fuerunt subiecti quor̄ oium perfectiones lucifer in se hēbat iuxta sniam bti Dio. de angelica yerarchia c° xi°. vbi dr̄ q̄ ois ordines angeli hūt perfectiōes oium inferiorum ⁊ nō ecōuerso. Et qz gloriosus frāciscus fuit seraphicis perfectiōibus mirabiliter inflāmatus. vt ꝑz in vita sua. Iccirco scdm deductionē factam spūs eius fuit. ix. lapidū p̄ciosiorum ordinibus adornatus. sicut spūs illius ordinis hūtes suā perfectionē primā ⁊ singulor̄ eiusdem ordinis sibi eis subditorum ꝛc̄. Quia igit̄ gloriosus franciscus similitudinis signaculo fuit principaliter in p̄allegato v̄bo introductus. Iō circa similitudinis signaculū insistendo occurrunt nobis octo seraphice cōsiderationes seu cotēplationes. Prima quarum c̄. Quid est similitudinis signaculum. Dicit brūs Isido. de sūmo bo. q̄ quadruplicit imitanē suū principium principiata. Qz aut scdm imaginez expressa. Aut ꝟ similitudinis signaculum. Aut fm imaginem impressam. Aut scdm participationis vestigium. Primus autem ⁊ infimus gradus imitationis diuine est fm p̄ticipationis vestigiū. Ois enim creatura habet in se vestigiū creatoris: vt docet Aug. super geñ. ita q̄ creator p̄t per ipsum cognosci: sicut homo remote cognoscitur per suum vestigium. Secundus gradus c̄ p̄ suaz imaginem impressam que inuenitur i alia rationali in qua est depicta imago trinitatis. imo sicut in tabulis vt docet Aug. in p̄i. de tri. Tertius gradus c̄ scdm similitudinis signaculum. qd inuenit̄ in angelo qui perfectius imitatur deum: q̄ alia rationalis vt docet Isido. p̄° de sūmo bono ꝛc̄. Quart⁹ grad⁹ c̄ fm imaginē expressā q̄

inuenitur in solo verbo qui dicitur splendor glorie ⁊ figura p̄is vt habet ad hebr. p°. Jō p3 q̄ sc̄m diffinitionē bti Jhūdo. Ō summo bo. signaculū similitudinis ē imago qua angeli imitant deum vltra similitudinem aie rōnalis ad ipsum. vñ sic̄ res cognoscitur remote in vexillo: sic deus in oībus creaturis. Et sic̄ in depicto Jdolo. sic in aīa rōnali facta ad imaginem eius. ⁊ sicut melius in simillimo filio vnigenito. sicut pater in v̄bo: vt dicit btūs dion̄y. de di. no. c. 4. Quod angelus est speculuz purum susapiens plenitudinem pulchritudinis qua deo conformatur. Jō dr̄ Job. ix. Quod deus claudit stellas. i. angelos sub signaculo. q: p ipsum signaculum conuertit ipsos. Jste g° sunt stelle de q̄bus dicit Judicū. 5. q̄ dimicauerūt aduersus syſarā. i. diabolū ꝫ quē de celo dimicatū ē ⁊c.

Secunda cōtēplatio est. Dō illud signaculum sillitudinis fuit in aīa bti fran. impressum dum inter hoies viuens imitato: fuit puritatis angelice vt dr̄ in vita sua. Et q: signaculum sillitudinis maxime relucet in spiritibus seraphicis quo ad ipōrum yerarchicas perfectiones. Jō est itelligendum q̄ btūs dion̄y. de angelica yerarchia ca. vij. Attribuit spiritibus seraphicis. Que in aīa bti franciſci floruerunt p̄fectissime. Et p° h̄ent seraphin surſuz virtutem attractiuaz. q: ceteros spūs ad deū erigunt. Secundo virtutem assimilatiuā q: ceteros spūs facit̄ sibi q̄ plus possūt ee conformes. Tertio v̄tutem inflāmatiuā q: ad diuinuz amorem feruenter incitant.

Quarto virtutem illuminatiuā. q: ceteris o:gana diuina reuelant. Sed aīa gloriosi franciſci habuit. s. primo virtutē attractiuam in exemplari conuersatione. videbatur enim hoibus intuētibus ipsum hō alterius seculi. quippe q: mēte ⁊ facie semper intentus in deū oēs sursum trahebat vt h̄etur in eius legenda. Secō v̄tutē assimilatiuam in p:olis generatione. sicut. n. corpora corruptibilia naturaliter inclinantur ad generandum sibi similia vt eorum perfectio specifica conseruetur. Sic gloriosus ille yerarchicus fuit seraphice intentus ad generandum similes vt perfectio euangelica quam assumpserat per regulā amittere post ip sum. ⁊ illa assimilatione maxime claruit in beatis Antonio ⁊ Rodulco. ⁊ alijs fratribus sanctis innumerabilibus ⁊c. Tertio virtutem illuminatiuaz in archanorū diuinoz reuelatione vt patuit in lumine quo socios sic illustrauit. q: eorum consciās sibi inuicē denudauit. q: non minus senserunt claritatem tā cordis q̄ corpis. dum, ex virtute mirandi luminis alterius conscia nuda fuit.

Quarto habuit virtutem inflāmatiuā Totus enim vt quidā carbo ignitus diuini amoris erat succensus. Cuius signū fuit. q: sic inflāmauit abbatem p quo orabat vt supra semet vlis estatice poneret, cui: Et q̄ manu protensa illum hoīem palpauit in antro. Et ideo. q: talia nō habuit, btūs Franciſcus a natura propria: sed assumptione diuina qua et° spūs fuit ad p̄fectionem seraphicā sublimatus. conuenit igit̄ ei illud q̄ dr̄ ageȳ. 2° Assumā te seruce mi. ⁊ ponā te sicut signaculū. q: te elegi dicit dūs exercituum ⁊c.

Tertia contemplatio est q̄ illud sillitudinis signaculum fuit in corpe bti frācisci mirabiliter expressum. Intelligendū est tñ q̄ sic̄ spūs seraphici h̄nt sillitudinis signaculum. q: sunt deo. s. naturaliter cōformati. h̄nt signaculum simlitudinis. q: sunt p amoris incendium in p̄m crucifixum, trasformati. Cum ergo amor trāsformet amātem in amatum vt docet dion̄y. de angelica Jerar. ca. 7°. Spiritus ipsi seraphici christo creduntur crucifici. vt in ipsis relucant stigmata saluatoris intelligitur secundum illud beati Jgnacij preconium q̄ recitat. b. dion̄y. de di. no. ca. p. Amor meus crucifixus est ⁊° Et ideo. quia talia stigmata fuerunt in glorioso Frācisco corporaliter impressa sicut apparebant in spiritu seraphyco sibi apparente. Jdcirco dicitur simlitudinis signaculum in eius corpore impressum. Et ideo tam stupendum miraculum quasi preuidens ps. dicit

vsi. Volauit ad me vnus de seraphin. ⁊ i manu eius calculus. Jste calculus fuit incendiū ad vigorandū quo aīa bti Fran. in apparitione felici fuit incensa. postq̄ deuicerat passiōes iuxta illud apoc. 2. Vincenti dabo calculū candidū ⁊ in calculo nomē nouū q̄ nemo nouit nisi q accipit. Et ideo in ista apparitiōe q: fuerunt illa archana reuelata que nō ls hoib⁹ loqui. ⁊ iō nulli fuerunt apta nisi calculū recipienti.

4° p̄t. Quarta cōtemplatio est. Qualiter illō sillitudinis signaculū fuit in corpore beati Francisci expressum. Dr̄. n. quintupliciter.

Primo q̄ quodā modo cōi ⁊ singulari: q: ls cōis regula sit diuine sapie vt diuina miracula fiant mysterio angelorum: vt docet Aug. 2. de tri. cū fuit singularissimū priuilegiū. q̄ de ordine seraphin āgeli ad illud miraculū mitterētur: q: scōm. b. dio. de angelica yerarchia illi de cōi lege, nūq̄ mittunt. sed semp deo assistunt. hoc autez dr̄ q: cum oraret in latere mōtis alūne vidit subito de summitate celi vnuz seraphin celerrime ad se descēdentē ⁊c. Secundo modo delectabili ⁊ cum tristitia. q: delectabatur quidē in gratioso aspectu: ls crucis, afflictio cōpassiui doloris ipius aiaz ptransibat dū inter alias crucifixus apparuit. Jdeo dr̄ q̄ mixtū merore gaudiū cor eius incurrit. Tertio mō effabili ⁊ ineffabili. q: aliqua sibi dixit, tā archana q̄ nō ls hoibus loq vt dr̄ in legenda. ⁊ aliqua dixit q̄ postea reuelata dicunt̄ ab eo. Quoz vnū fuit q̄ iste ordo durabit vsqz ad finez mūdi. Item q̄ qlz psequēs ordinē suum mala morte morietur. Jtē q̄ in die trāsitus sui seūs Fran. h̄et ptātem extrahendi alas suoz deuotorū de purgatorio. Secūdo q̄ multas ⁊ quasi iportabiles tribulatiōes sustineret. oēs tñ frēs paterer portabāt. Nā legit. Dō cū seūs, frāciscus peteret deū p filijs tale respōsum a dño portauit. Quid o paup omūcio conturbaris. an ego superreligionē istā fic te pastorez instituī vt me nescias p̄cipalē ee p̄onum. hoiem simplicē ad hoc te cōstituī: vt q̄ fecero nō h̄ua ne industrie: sed diuine gre ascribant. Ego vocauī seruabo ⁊ papā. ⁊ alijs deficienti, bus altos subrogabo sta vt si nati nō fuerint facti illos nasci. Et quātiscūq̄ fuerit ipulsibus paupcula hec cōcussa religio salua semp meo munere pmanebit. Tertio q̄ nullus sub hitu manens vnq̄ peribit. Quarto mō supnaturali ⁊ nō naturali: vt aliq in displicitate dicunt̄. propter vehemētem crucifixiōis dñice imaginationem: q: nō p nature v̄rtutē: aut ige nis arte. sed p admirādā spūs dei v̄rtutē. vt dr̄ in legēda. Quinto modo visibili ⁊ inuisibili. q: disparēs visio mirabilem in corde eius reliquit ardorē: sed in carne nō minus mirabilē impressit effigiem. q: apparere ceperunt signa. vt p3 in vita p quē modum. Jdeo ista felix apparitio bñ fuit figurata per illā qua ys. Vidit dñm sedētem super solium ⁊c Vbi dr̄ q̄ seraphin subter illō sex ale vni ⁊ sex ale alteri. vt hētur ysa. vj. tunc volauit vnus de seraphī ad ꝓphetam sicut ad sanctū franciscū ad eum configurandum.

5° p̄t. Quinta cōtemplatio est vbi illō signaculum fuit in corpore beati franciſci inductum. Dicitur autem in monte excelso sursum qui dr̄ mons alueme in quo monte apparent fractiones ruptum que dicuntur fisse fuisse tempore mortis xp̄i: vt dicit̄ sanctis patribus reuelatum fuisse, de qua scissione habetur Jo. xxvij. Et ideo propter passionis xp̄i ibidem signaculum tam stupendum miraculum erat debitum illi loco. In quo quidem loco beatus franciscus libentius erat sensum actionibus intētus. Jdcirco quantum ad locum fuit i scriptura dicitur figuratum. Et primo in monte synai. Sicut enim ibi fuit lex timoris in tabulis lapideis digito dei viui. vt habetur deutero. 9. data ⁊ descripta. Sic in monte isto alumno fuit descripta lex amoris in tabulis carneis beati franciſci digito dei viui ⁊c. Secundo fuit figurata in monte thabor. Sicut enim xp̄s fuit ibi transfiguratus vt habetur Matth. xvij. Sic in isto. s. monte. b. fran. fuit transfiguratus in xp̄m crucifixum.

6° p̄t. Sexta contemplatio est. Quando illō signaculum fuit in corpore beati franciſci

expressum. Dicitur autem q̄ ad cōmendationem huius miraculi notantur quatuor tpa. Et. Primū est circa festū sce crucis q̄ in ol miraculo sce crucis virtus sancte crucis extitit demonstrata ⁊ exaltata

Sedm fuit tps pl's angelorum: quaz vt sanctus franciscus p̄sueuerat facere in isto monte ab hoībus sequestratus ⁊ intentus solis ecclesiis. Et ideo in illo tpe ad similitudinem angelorum sublimius. s. seraphycorum sp̄uum meruit transformari. Tertium fuit tempus. xviij. annorum a sua cōuersione q̄ sicut ab inceptione passionis xp̄i nocte vsq̄z ad crucifictionem eius fuerunt. xviij. hore: vt colligitur ex numero euangelistarum similiter beatus francisc⁹ a sua conuersione circa eius confessionem fuerunt anni. xviij. sicut tps hora fuit crucifixus. Quartum fuit tempus duorum annorum vsq̄z ad eius mortem. quia sicut xp̄s post duas horas in cruce a sua crucifixione mortuus est. s. hora nona cum fuissz hora. vi. crucifixus vt habetur Mat. xxvj. ⁊ Mar. xv. ⁊ Luce. xxiij. vt frater Bonaventura fuit interpretatus. Et isto modo post duos annos. b. f. a sua confessione tradidit sp̄m deo patri. Iccirco p̄o illo tpe conuenit. b. francisco illud apl̄i ad gala. 4.°c. Xp̄o confixus sum cruci: sed apostolus solum mentaliter. b. fran. corpaliter.

Septima cōtemplatio est. A quib⁹ fuit illud similitudinis signaculum testificatū. Dī aūt q̄ in sacra scriptura inueniuntur quatuor testimonia istius consignationis Et. Primū fuit zacharie. ij.°c. vbi dī sic. Quc sunt ille plage in medio manuum tuarū. Et sequitur. His plagatus sum i domo eor̄ qui diligebant me q̄ si p̄sona bti fran. ridentis ad ꝓpositam cōez. Sicut xp̄s fuit plagatus in domo eor̄ q ip̄z oderant. vt ipse testat in Joanne. Odio habuerunt me gratis. Sic ego⁹ in domo eorū q me diligebant. Et ō fuit verificatum qđ in codē. c.° dī q̄ cōfixerunt eum pī ⁊ mater sua. i. xp̄s ⁊ triumphans ecclesia. q̄ per mysterium angelorum istius fuit facta confictio. vnde videbatur de ipō loqui ꝓpheta ad ill'am. Secundum testimonium fuit bti Simeonis Luce. ij. qui vsq̄ ginī vixit. Et tuam ipsius aiam pertransibit gladius vt reuelent ex multis cordiū cogitationes. Iste cogitatiōes tunc ad literam fuerunt reuelate ex multis cordib⁹ .i. pluribus affectibus. q̄ cruci⁹ affixionē bt̄i franciscus in mente gerebat. fuit i ei⁹ corpore manifesta. aliās non fuit sic crucif cogitatio manifestata vel reuelata. Tertium testimoniū est bti pauli ad gala. vi: Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu xp̄i. Et sequit. Ego. n. stig. dñi nostri iesu xp̄i in corpore meo porto qō nō videtur virtusse in sua persona. q̄ licet fuerit a xp̄o cōfixus mente nō tamen corpore Et ō dicit princeps eccle sūmus pōtifex q̄ paulus ferebat testimonium bt̄ō frācisco. Cui attestāte paulo nemo de cetero dz ei cē molestus quam xp̄s stigmatibus suis consignauit ⁊c. Quartum testimonium fuit bti ioan. in apoc. vij. di. vidi alterum angelum ascēdentem ab ortu solis habentem signum dei viui. Iste angelus nō videtur alius q̄ b. fran. q̄ in libro illo accipiuntur angeli p̄o hoībus sanctis. vnde septem angeli septē ecclesiarum ibi vocant septem sancti cp̄i ad quos scribebat. Ipse enim habuit ab ortu solis signum dei viui q̄ mane oriente sole fuit ad ill'am cōsignatus. Istis autem testimonijs apponitur auctoritas ecclesie propter quam alius tenetur se credere contra epistolam fundamenti. Quia deus Alexander papa qui publice dum populo predicaret presente domino Bonaventura ⁊ multis alijs fratribus asseruit se illa sacra stigmata oculis propriis aspexisse qui etiam scribit omnibus prelatis ecclesie de testimonijs horum signorum sicut bulla testatur. Additur ⁊ testimonium eorum qui in eius translatione corpus eius contractauerunt: vt patz in legenda.

Octana contemplatio est. Quare illis similitudinis signaculum fuit in corpore beati francisci expressum. Circa quam contemplationem occurrunt quinq̄z rationes ⁊ cause. Prima quarum est passionis dominice memoriale vt ipsum recenti memoria teneremus. Sicut enī magnifici reges ⁊ scholares excellentes depingi consueuerunt facere ad memoriam futurorum hominum. Et vt opus stabilius sit quando fit scriptura, ⁊ sculptura. Sic rex magnificus victoriosissim⁹ crucis triumphum in beato francisco: sicut in quodam lapide in supreme ciuitatis hedificio collocando ⁊ iam collocato in structura militantis ecclesie sculpsit illam victoriaz vt ciues ecclesie aspicientes ad beatū franciscum de felici illa victoria recordarentur cum gratiarum actione ⁊ deuotione iuxta consilium sapientis ecclesiastī. xxix. Gratiam fideiussoris ne obliuiscaris: dedit enim p̄o te animam suam. Secūda ratio est directio xp̄i militc. Sicut enim quilibet princeps ordinat vnum militem strēnuum qui portet suū vexillū vt eū secure sequatur exercitus. Sic xp̄s qui est princeps nostre militie ordinauit illum militem strenuum qui iam Tertio p̄o ipso congressus est mortis periculum apud eius inimicos tanq̄ scutum vt secure populus fidelius occurrat post ipsum. constituit tam in aitam ⁊ arduam viam. Secutus fuit xp̄m q̄ cum nullus sequi presumeret nisi in manibus filius cerneret vexillum victoriosissimum ducis nostri Jō p̄o illo signo inducitur illud ysa. xj. Leuabit dominus signum in nationibus ⁊ congregabit dispersos israel. quod recte fuit factum quando militia xp̄iana xp̄i significato fuit multiformiter adunata. Tertia ratio fuit confirmatio districte regule: q̄ tale p̄uilegium non habet rigorem nisi sit summi pontificis bulla roboratum. Et regula fuit singularissima vt omni obseruanti ipsam promittat vitam eternam. q̄ hoc qui cum recipit promittit. Iccirco vt firmitatem incalumitabilem haberet decus: vt singulariter xp̄i summi pontificis bulla roboraret. Et ideo Nicolaus papa in capitulo exiit. extra de verborum significatione. Quod huic regule nemo debet esse molestus quam xp̄s sue passionis stigmatibus confirmauit. Ideo illa regula fuit figurata Exod. vij. per illas litteras quas rex assuerus signauit anulo suo quibus populus fidelium fuit liberatus a seruitute ⁊ persecutione superbi hostis amā.

Sic per istam regulam innumerabiles diuersimode liberantur a potestate diaboli. Quarta ratio est p̄uilegium singularis persone illius. Cum enim inueniantur tria. s. genera martyrum in sacra scriptura. Quorum. s. Primum est in corpore vt martyrum beati stephani. q̄. s. in mente gaudebat. Secundum est in mēte vt martyrum virginis marie in passione filij. Et Joan. euangeliste: quem christus p̄enunciauit futurum martyrem. q̄ calicem bibiturum predixit vt testatur grego. in dialogo. Tertium tam in corpore q̄ in anima sicut martyrum xp̄i iz magis scōm animam. vt notatur in .iij. f.

His tribus modis beatus franciscus martyrium substinuit. Primo enim passus est in mente cum virgine causa passionis christi ruminando ⁊ memorando eius mortem. Secundo cum christo in corpore vt fertur. Tertio cum stephano. quia licet vt alter Simon crucis supplicium tollens fuit angariatus. vt patet tamen fuit suauiter attractus.

Quinta ratio est ornatus ecclesiastice patrie. Sicut enim ecclesia militans fuit sacris stigmatibus tanq̄ preciosis lochalibus adornata. Sic ecclesia triumphalis post xp̄i resurrectionem erit eiusdem decorata. q̄ scōm beatum Augu. de ciui. dei cycatrices martyrium ibi remanebunt ad honorem ⁊ decorem. Sicut christi vulnera non fuerunt clausa post resurrectionez vt habetur Joan. xx. Sic stigmata q̄ corpus sancti Francisci mirabiliter illustrat non auferent ab ipso sed remanebit eius persona suis p̄uilegijs non mutata ratione confimili. Ideo verbum beati Joannis in prima canonica. c.°3.°. Cum christus appebit simles ei erim⁹. Ita i ceteris verificat quātū ad aiaz. Sz i. b. Fran. erat vez quantū ad anima ⁊ corp⁹. q̄ eius p̄dicta stigmata post iudiciū sic remanebunt ꝛc.

Sicut enim regum consuetudo est vt aliquis eorum miles. ꝑmo debet arma ipsorum verecunde pertracta portare. sic ꝑsone tanq̃ suum sig̃nifer istum instituit non solum in via sed etiam in ꝑpatria portabit. Ad q̃ nos ꝓducat qui viuit.

¶ In sexto sc̃orum angelorꝝ tractatus

Angelis suis deus mandauit de te vt custodiant te in omnibus viis tuis ⁊c. in ꝑs. 90. Verbum propetum assumptum de psalmista ad cõmendationem angelorum fuit Et excitat nos ad eorum dilectionem ⁊ diuinam laudem ⁊ gr̃arum actionem. Deꝰ enim propter pietatem suaz deputauit angelicam dignitatem ad aduuandum nostram infirmitatem. Describuntur ãt angeli beati in verbo proposito quantum ad tria. ꝑmo quantum ad officium.

Secundo quantum ad iniunctum mysterium. Tertium quantum ad impensum obsequium. Ita q̃ in officio extollit canonica dignitas. Cum dñ angelis suis ⁊c. Angelus enim Greg. nomen ẽ officii Nam angelus idem est q̃ nuncius nõ parue ⁊ exigue dignitatis. est enim nũcius dei. vnde Aug. de trinitate inquit deꝰ nũcios i. angelos. Non enim quic nescit annunciat. sed bonorum eorꝝ est ciuibus optibus consulere in voluntate. In iniuncto mysterio erit diuina pietas. Cum dicitur ꝓmandauit de te. ꝓmagne pietatis ⁊ bẽignitatis indicium est deputare tales ministros humane infirmitati scire quibus nulla vita est possessio sm̃ Piero. In impenso beneficio erp̃enditur humana vilitas. Cum subiungitur. vt custodiant te in omnibus vijs tuis. De quibus custodib⁹ dr̃ ysa. lxij. Super muros tuos hierusalẽ constitui custodes. Vnde Greg. in moral. Ne q̃z enim tota potest cẽ humana infirmitas inter tot ⁊ tanta hostis illius insidias nisi sanctorum angelorum munirctur auxilio. vnde Ber. super illo verbo angelis suis deat hoc verbum. ꝓmagnam tibi debz cõ ferre reuerentiam deuotionem ⁊ fiduciaz

pro custodia igitur caute ambula. vbiq̃z sunt angeli in quouis angulo reuerentiã exhibe angelo tuo. Dicit ergo angelis suis ⁊c. Ne aũt contingat esse ingratos de diuinis beneficijs ⁊ angelorum presidijs. Dicamus aliquid de angelicis mysterijs ⁊ collatis beneficijs. Angeli sancti diuino imperio multiplicia nobis impendũt beneficia ⁊ conferunt obsequia. Que omnia ad nouem reduci possunt turcta nouenarium ordinem angelorum. Et. ꝑmo malis obsistunt. Scõ̃ aduersarios repellãt. Tertio ne in peccatis lapsos resurgãt stimulãt. Quarto pro nobis gr̃arũ actiones ymetrant. Quinto virtutum exercitia nos confortant. Sexto documenta nobis exhibent ⁊ mysteriorꝝ. Septimo mentem nostram ad sancta desideria eleuant futura reuellant ⁊ inflammãt.

Octauo oia opera nostra bõa ante cõspectum diuine maiestatis perferunt.

Nono electos ad regna celestia introducunt ⁊c. ꝑmo ergo angeli malis ⁊ peccatis obsistunt ⁊ impedimenta apponunt frequenter. Tum ex natura corrupta. Tum ex pauitate contracta. Tum ex malitia concepta labuntur in multiplicia ⁊ enormia peccata nisi sancti angeli obuiarent nobis ⁊ impedimenta apponerẽt Quod optime figuratum est numero eorum xxij. vbi dr̃. Quod cum balaam iret ad maledicendum populo domini sedens super asinam stetit angelus in viam contra balaam cum imaginatum gladium habens: quez cernens asina auertit se de itinere ⁊ ibat p agrum quam cum verberaret balaam vt eam ad viam reduceret stetit angelus in angustijs duarum macerianum quibus vinee cingebantur: quem videns asina iuxta se pariete ⁊ attriuit pedem sedentis. ⁊ ille reuocabat eam. ⁊ iterum angelus angusto loco vbi nec ad dexteram neq̃z ad sinistram poterat declinare obuius stetit. Cumq̃z asina videret angelum stantez ⁊c cidit sub pedibus sedentis: q̃ iratus cepit fuste tundere latera eius. Aperuitq̃z deus os asine ⁊ locuta est. Quid tibi feci cur percutis me. Ecce iam tertio respondit balaam

q̃ cõmeruisti ⁊ illusisti mihi vtinã hẽrem gladium vt te percuterẽ. Rñdit asina. Nõ ne asina tua sum cui sedere cõsueristi vsq̃z in ꝑsentem dieꝫ. Dic ꝙso. qd vnq̃ simile feci tibi. At ille ait. Nunq̃. ꝑtorinus deus aperuit oculos balaã ⁊ vidit angelũ stantẽ in via euaginato gladio. adorauitq̃z eũ ꝓtinus in terrã. Cui angelus. Cur. 3⁹ percussisti asinã tuã. ego veni vt aduerser tibi. q̃ peruersa ẽ via tua mihiq̃z ꝓtia. Breuiter q̃ tuz ad ꝓpositũ sufficit. ꝑdet balaã spũs d̃ signat. p asinã cui insidet caro vel sensualitas cui spũs insest. Balaã ẽ ꝓpositũ vel cõceptũ pctr̃i. sed eius votũ aĩal cui ꝑsidet impedit. q̃ asina angelũ vidit. quẽ mẽs hũana nõ vidit. Caro. n. plerũq̃z p molestias spiritui ꝓcipitãti rebellat vt malũ cõceptũ nõ ꝓficiat. Nã vt dicit Aug. li⁹ de ci. dei. Cũ in aĩa concupia ferueat frigescat i corpe atq̃z ita virũ in modũ lasciuie liberũ libido nõ scrutinatq̃z sensualitatis suo flagello menti indicat sic q̃ ipsa cã ꝑsidens non videbit: q̃ dicit ei veni vt aduersetur tibi. q̃ peruersa est via tua mihiq̃z ꝓtia. Felix ẽ aduersarius q̃ in malis aduersat. Et iõ optimũ ẽ cõsilium salutis ꝓmath. f. Esto cõsentiens aduersario tuo. etc. cũ es in via cũ eo. ⁊ ꝙre ne forte aduersarius tradat te iudici ⁊ iudex tradat te ministro ⁊ i carcerem mittaris. Rñ dico tibi. Nõ exibis inde donec reddas nouissimum q̃drãtẽ. Aduersarius iste bonus ãgelus ẽ q̃ i malis nob obsistit. ⁊ iõ ei ꝓsentir debem⁹ ne tradat nos iudici idest ꝓpõ iudicãti nel in morte vel infine. Angeli q̃ nos custodiunt postmodũ nos accusabũt. ⁊ iudex nos tradet ministro i. diabolo teste ⁊ tradet te in carcerẽ infernalẽ. Amẽ dico tibi nõ exibis inde donec reddas nouissimũ quadrantẽ: vt nihil remaneat ipunitũ vsq̃z ad minimũ pctr̃i. Si aũt qdã curiose ingrat qđ asina locuta est. ⁊ quõ deus aperuit os eius. Dico q̃ deus nõ ꝓtulit sibi officiũ loq̃le nec simpliciter nec ad ꝓpos vt alig diperãt. Sed vt dicũt exegetes ⁊ Aug. Angelus mouebat organa eius palatũ linguc. ⁊ formauit illa vba. Sic diabolus serpẽtẽ q̃ loq̃bat eue ⁊c. Quare nõ terrebat balaã videre rẽ tã insolitã. Rñ deo q̃ nimia cupiditate excecatus ferebatur ad accipiendũ munera q̃ balaath ꝓmiserat vel vt dicit Aug. assuetus erat mõstris cũ esset incãtator ⁊c. Scõ̃o angeli resistũt ad uersarijs ⁊ repelliũt hostilia tentata. Nam vt dicit apls ad eph. 6⁹. Nõ ẽ nobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ sup̃plicũ luz sed aduersus ꝓncipes ⁊ potestates ⁊ mũdi rectores tenebraꝝ harũ aduersus spũalia negocia in celestib⁹. Et bt̃us pe. p² can. v. Aduersarius vr̃ diabolus ⁊c. cui nulla ptãs sup terrã põt comparivt dicitur in Job. xli. Nõ diabolus ipugnat nos p violentias tribulationũ. mõ p blãdicias delectationũ. xlii. Nõ p astutias ⁊ fraudulentas illusionũ ⁊ deceptionũ. mõ p curiositates mõ p vanitates. Cõtra tgitur hostes tam callidos tam potẽtes humana fragilitas nequaq̃ stare põt nisi haberet sanctos angelos adiutores q̃ eorum feruntã coercent. ⁊ eorum repellunt ipugnationes. Bñas igitur deo qui nobis dedit tales pugiles. Hoc optime figuratum ẽ dañ. 6. vbi dicitur, xlii. Misit dñs angelum suũ ⁊ cõclusit ora leonum ⁊ non me cõtaminauerunt. Leones vt dictum ẽ sunt demones q̃ multas crudelitates vt leones ipugnant ⁊ appetunt quotidie deuorare. ꝑs. Ne tradas bestijs sup. infernalibus alias confitentes tibi ⁊c. Sed dñs mittit angelicas pũtes q̃ eorum coercent rabiem. q̃ nõ noceãt. vel non tantuz noceant q̃ntum appetunt. hoc est ora leonum concludere. Isti sunt nostri custodes ⁊ nostri protectores. q̃ semp ⁊ vbiq̃z assistunt ⁊ non patiuntur nos leedi nisi velimus. propter qđ dicebat filia sancta Judith. xiij. vincit dñs, qm̃ custodiuit me angelus hinc. illuc euertere tibi mortem. Inde huc reducentem. ⁊ non permisit me conquinari. Tertio in ptãs lapsos stimulat vt erẽt ad ꝑne lamenta. Sicut enim dicit saluator. Jo. 8. Qui facit ptãm seruus est peccati. Idco voluntas q̃dñi est sub peccato ⁊ est in peccato astricta non põt detestari ptãm. nec põt p se sibi placere donum. Idco indiget excitante ⁊ stimulante. Locus igitur ex sua misericordia qui non continet in ira sua suas misericordias pe

suos angelos facit nos excitari. vnde iacē
tes in peccatis excitant ⁊ stimulant vt re
surgant. vide inquit miſ ⁊ considera vbi
iaces. Quomodo corruptisti naturam tuā.
Quomodo deformasti pulchritudinem
tuā qua eras formata ad imaginez eterne
pulchritudinis. Repulisti a te spūm scī.
factus es pstribulum demonum. priuasti
te eternis premiis. obligasti te eternis sup
plicijs. Surge igitur ⁊ redi ad penitentiā
⁊c. Hoc figuratum est gn̄. xvj vbi dicitur
q agar fugit a facie dñe sue sarā. Occurrit
ei angelus dñi ⁊ dixit ei. vnde venisti et
quo vadis reuertere ad dominā tuā ⁊ hu
miliare sub manu illius. Agar que inter
pretatur aduena est aia nostra que dz esse
in hoc mūdo peregrina. Sarra q̄ interpre
tatur princeps est eterna sapia cui mēs nr̄a
dz esse subiecta. Cui angelus dñi aie trās
gredienti dina mādata ⁊ refugit a facie dñe
⁊ dic reuertere ad dominā tuā idest eternā
sapiam. ⁊ humiliare sub manu illius reco
gnoscēdo culpā ⁊ petēdo veniā. hoc est fi
guratum act. xij° vbi dicitur. q̄ petro in car
cere compedito angelus dñi affuit. ⁊ lu
mē refulsit i habitaculo carceris. percusso
latere petri excitauit eū dicēs. Surge ⁊c. Et
ceciderunt cathene de manibus eius. Lumen
refulget in habitaculo carceris qñ pecca
tor vinculis peccati compedito ⁊ tenebris
obnubilato infundit gratiā ⁊ radium suc
illuminationis. Angelus aſtitit ⁊ latus
peccatoris pcutit excitando eum ad gemi
tum contritionis ⁊ dicit. Surge velociter
q̄ peccati desertionem. ⁊ tunc cadunt ca
thene de manibus eius per absolutionem
⁊ bone operationis restitutionem. Quar
to qñ indigemus ad resurgendum a culpa
⁊ faciendū pniaz auxilio gr̄e dei apud deū
pro nobis interpellāt ⁊ impetrant nobis gra
tiarum charismata. Sancti enim angeli se
cundum dionȳ. sunt in vestibulo circa deū
⁊ semper deo assistunt nos in illo exilio re
legati ⁊ facie dei ecclesiā nō possumus hīc
ad deū accessū. Iō ipsi orāt deū p nobis.
⁊ qñ videt deū cōtra pīcm tractū. placāt
eius iram iplorant misericordiaz ⁊ impe
trant gratiam. Quod optime figuratū est

zacha. p° vbi dicit q̄ angelus dixit. Dñe
deus exercituum vsq̄z nō miserēberis hie
rusalem ⁊ vrbium iuda quibus natus es.
Et sequitur. Et respondit dñs angelo ver
ba bona ⁊ consolatoria. Et quid respon
dit angelus. Forsitan dne voluntati quo
usq̄z nō miserēberis iuda ⁊ vrbium eius
.i. q̄diu durabit tua ira quasi dicat placa
re dñe desuiat ira tua: fac cum peccatori
bus misericordiam. Et respondit dñs ad
angelum verba bona ⁊ consolatoria. vn
de sequitur postea reuertar ad hierusa
lem in misericordijs. Si igitur angeli me
diatores sunt pro nobis. ⁊ deum interpel
lant. non obturemus aut obfirmemus fa
cies nr̄as. Et si deus conuertitur ad nos
in misericordia. ⁊ remittit nobis offensam
⁊ recipit in gratiā nos. Et nos conuerta
mur ad deum p̄ per humilem obiam.

Quinto nos corroborant. confortant ⁊ 5ª
promouent ad virtutum exercitia: Huma
na enim fragilitas nūq̄ auderet aggredi vi
as perfectionis vias que videntur esse su
pra naturam ⁊ facultatem humanam nisi
haberet auxilia ⁊ adiutoria angelica quō
auderet aggredi viam perpetue continen
tie. viam perfecte obedientie. totum mun
dum. ⁊ que sunt mundi relinquere pp̄ deū
quō auderet se morti exp̄ere pp̄ deū nisi
ang̃li dei adiuuarēt ⁊ confortarēt eū. vtiaz si
auderet. ⁊ si auderet nō psueraret. Sz de
us p̄uidit nob istos adiutores fortissimos
qōfiguratū t. tobie. v. vbi dicit q̄ eū tobi 6ª 12ª
as p̄ vellet mittere filiū suū ad gabellum dic
cognatum suum. Respondit filius q̄ nesciebat
viā. Respondit ei p̄ suus pḡr ⁊ iugre ali
quē fidelem virū q̄ pgat tecū. ⁊ egressus in
uenit iuuenez stantem paratū ad ambu
landum. ⁊ ignorās q̄ angelus dei esset sa
lutauit eum ⁊ querēs si nosset viā q̄ ducit
in ragez ciuitate medorum. Respondit. noui
ola itinera eius frequenter ambulauiq̄
cū filius introduxisset ad p̄rem quesiuit p̄
ab angelo. numq̄d posteris pduceret filium
meū ad gabellū in ragez ciuitate medo
rum. Et ait angelus. Ego ducā ⁊ reducā fi
lium ad te eū. In oib̄ his nihil aliud signi
ficat nisi q̄ ang̃li nos i viā p̄fectionis diri

gāt. ipse duxit ⁊ reduxit. Nullus q° dz ti
mere nulli° dz formidare aut trepidare cū
habeat tales duces ⁊ tales adiutores vt sūt ang̃e
li. Sexto nobis exhibēt salutaria docu
6°. menta ⁊ reuellant misteria rerum fiendā
rum ⁊ producendaꝝ. cum sancti angeli ip
sarum rōnes ⁊ cās in verbo vident quia
ipsi continue dei facie contēplant. Math.
8. angeli eorum semp̄ vidēt faciez patris.
Quid est ergo q̄ non videant qui videntem
oīa vident. Dicit Bre. Ipsi etiaz de
futuris ad salutem spectantibus primo re
cipiunt illuminationes. Nos autem ab
illis edocemur ⁊ instruimur qui nobis re
ceptas illuminationes refundunt cōsequē
ter quo animā que illis in intellectualita
te similis est que immortalis ⁊ incorrupti
bilis ē. ⁊ corpus quod agrauat animā cor
rumpitur ⁊ deprimit terrena inhabitādo
sensum multa cogitantem. Ad ista inui
sibilia contuēda non sumus idonei. Et iō
dñs prouidit nobis ministros qui nos in
struant ⁊ reuellent misteria ⁊ refundāt di
uinas illuminationes. vñ omnes prophe
tice reuelationes fere facte sunt mediantī
bus angelis. ler etiaz misterio angelico fu
it ordinata. q: vt dicit apostolus galat. 3°.
Ordinata fuit per angelum in manu me
diatoris hoc etiaz p̄z in oībus prophetijs.
Zacharias dicit angelus qui loquebat ad
me. Et Jo. dicit apoc. xx. misit dñs angelū
suum ostendere seruis suis q̄ oportet fieri ci
to. Non dubito etiam quin angeli studen
tibus assistāt maxime studentibus sapien
tie ⁊ multa eis reuellant qui digni sunt.
Sed debet fortasse aliquorum curiositas
quereret. Et cuz angeli sunt omnino intel
lectuales. hō autē sensualis nō nisi media
tibus sensibus ⁊ imagine cognitionem re
cipere potest. Et mediantibus fantasmati
bus que naturalia sunt obiecta repr̄sentātia
viā inferiorez. quō p̄t ab angelo doceri.
quō p̄t reuelatōes suscipe. Dico q̄ tribus
mōdis ⁊ sine assumpto corpe. q: i assumpto
corpe facile ē videre. s. Sēsibiliter. Imagi
nabiliter. ⁊ intellectualr. Sēsibiliter qñ. s. i
visibiles sonos vel aliquas formas visibi

les formant i aere a qb̄° intellectus hūanus
sensu inter nūcio duc̄ i aliquā cognitionē.

Imaginaliter imittēdo se spūi nr̄o. i. fan
tasie scōm Ag. pōt. n. angelus ibi formare
ymagines. sic formant i aere. pōt ēt spēs in
ymaginatiua exsistes cōmouēdo hūores ⁊
spūs ordinare vt i fantasmatica describant
oēs figure ⁊ voces hūiusq̄ formanē ex pas
sione sensus. vñ pōt oēs figuras geometri
cas ibi describere. ⁊ sic docet hoiez geome
triaz. Intellectualiter vō p̄ quādā applica
tionē sui suo mō cū intelligibilia vt tāq̄ a
speculo in speculū et intellectu angelico re
sultās spēs i hūano intellectu formet. Hūc
triplicē mōz pōit. Bre. xviii. moraliū di
cēs. Tripliciter loquit angelus hoi. i. spē
bus sensibilib̄° in corpeū sensuz. spealis i
ue in spūz. siue secretiori mō i ipa mēte. p
petuū autē oīm intellectus dīcitur esse fantas
mata i cognitiōe rer̄ tēporaliū ⁊ sēz vīl
inferiorē. Nā vt dicit Aug. ix. de tri. c°°.
Deus sic corpeārū rer̄ notitiā persensus
corpi colligit ita i corpoream p̄ semetipsaz
qñ ē in corpea ⁊c. Septio angeli mētē
nr̄am elleuāt. ⁊ nr̄a inflāmāt desideria. le 7ª
tificāt ⁊ ingerūt spualia solacia. Nos. n. su
mus tepidi. ⁊ ipsi ardēt diuina dilectiōe p̄o.
Qui facis angelos tuos spūs ⁊ mi. t. ignē
urentē. Iō mirabiliter mētē nr̄am elleuāt
⁊ inflāmāt ad amorē eternoꝝ apoc. xi. Sub
stulit me angelus in spū in mōtē magnuz
⁊ altū ⁊ ostendit mihi ciuitatē scām hieru
salem. In montē substulit qñ mentē in in
fimis iacentem seu ad infima inclinatā ad
amorem supernorum erigit. ⁊ gaudia illi°
ciuitatis ostendit cum suum desideriuz ac
cendit. Ulterius q: in ista peregrinatione
inter tot angustias deficeremus eto nisi
aliqua consolatiōe bonorum celestium re
spiraremus. Et ideo ipsi consolātur ⁊ affe
runt nobis gaudia ⁊ spualles consolatio
nes nobis conferunt. vnde angelus raphā
el sic salutauit tobiam. tob. v. Gaudium
tibi sit. forti animo esto. In proximo
est vt a deo curetis: Angelus tñ tobi nō
minus annunciauit gaudium natiuita
tis pastoribus salutatoris di. Annuncio
vobis gaudium magnuz quod erit oīmi

populo ⁊c. Angelus annunciauit gaudiū resurrectiōis mulieribus ad Mar. vlt° Nolite timere. Scio enī q̄ xp̄m q̄ritis. Surrexit nō ē hic ⁊c.

Octauo in cōspectu dei p̄ferūt oīa bona opa ⁊ merita nō qui deus nouerit. qz nullū eis latet secretum. Sz qz deus vult ⁊ sta ordinauit vt ea q̄ ipse dīs voluit nos bona facere ab angelis sibi offerant vt sic nobis cōferat gr̄arū augmēta. ⁊ vt opera nra sint in cōspectu dei accepta. pp̄ hoc scriptum est tobie .xij. vbi dī q̄ angelus raphael dixit tobie. Q̄n orabas cum lachrymis ⁊ sepelichas mortuos ego obtuli oīonem tuam coram dīo. Et ēplū habemus act̄. x. de cornelio qui erat vir religiosus ⁊ timens deū. Cui dixit angelus. Cornelī oīones tue ⁊ elemosyne tue in memoriam ascenderunt in cōspectu dei ⁊ per approbationem ⁊ acceptationem ⁊ p digną remunerationē. Multū ergo debem⁹ conari ad bona q̄n tales aduocatos habemus ⁊ tales. s. nuncios qui statim ea referunt in cōspectu dei ⁊ scribunt in li⁹ vite.

8ª.

Nono ipsi perducūt electos ad ęterna p̄mia siue regna celestia. Et narrat Greg. in dialogo in puncto sepationis aie a corpore absolutis ⁊ deficientib⁹ corporeis sensibus angeli boni ⁊ mali aduenīūt q oīa bona ⁊ mala ad memoriā reuocant. ita q̄ statim q̄lz videt oīa sua bona ⁊ mala opa ⁊ merita ⁊ demerita. Dic ē angelus bon⁹ bona allegans ⁊ recitās. Inde āgelus malus accusans ⁊ oīa mala ad memoriaz reuocans ⁊ siqdem mala bonis p̄ponderēt vtpote si moriat in culpa mortali stati ad tradat tortoribus q̄ eam recludāt in carcere inferni cruciandā in secula seculorum. Si decedat cū charitate tamen cū aliquo purgabili boni āgeli deducūt eā i purgatorio qua purgata deducūt eaz in paradisum. Si autem decedat in tanta charitate vt oēm cōsumpsit cruciatiē peccatorum ita q̄ nihil purgabile secū hēat statim sci angeli deferunt eā in regnū celeste vbi diuina visione ip̄petuū fruetur ⁊c. Qui⁹ habemus exēplū luce. xvi. de diuite epulone ⁊ de lazaro mendico vbi dī q̄ mortuus ē diues ⁊ sepultus ē in inferno. Mortuus ē lazarus pauper ⁊ portatus ē ab angelis in sinu abrahe. Sinus autem abrahe scōs Aug⁹. est secretus locus vbi aie requiescūt sepate. Sinus enim cōi nōie appellat secretum ⁊c. Hoc figuratum est Gen. xxxij. c° Mittā inquit dīs p̄cursorem tuū angelū vt eiciat chananeā ⁊ intres terrā fluentē lac ⁊ mel. Per terrā p̄missionis q̄ fluit lac ⁊ mel intelligit patria celestis in qua erit felicitas cognitiōis que itelligitur per lac. ⁊ suauitas delectatiōis sui pfruitionis que intelligitur per mel. Ad hanc terram p̄missionis angeli aias ⁊ spūs sanctorum repulsis hostibus introducunt. Iō cantamus in obsequio mortuorū. In paradisū deducāt te angeli. Quod nobis concedat ihesus xp̄s. Amen.

9ª

¶ Tractatus de angelis scōm Franciscū de matrone.

Circa materiā de angelis plures. s. octo cōtemplationes occurrunt. Quarum. Prima est. Qua die fuerunt creati. Dī q̄ prima dic. s. dīnico scōm beatū Augu. super illud In principio creauit deus celum ⁊ terrā. Sed est intelligendum q̄ cū natura angelica fuerūt ātuor creata. s. p° ptē

¶ Primo celum empyreum.
¶ Secundo materia prima.
¶ Tertio tempus.
¶ Quarto lucilla de qua dī gen. p° fiat lux. ⁊ facta est lux. De primo q̄ fuit creatum celum empyreum quod ē nobilissimū sup oīa corpa qđ p̄batur. Quia corpora quāto sūt supiora tāto sunt nobiliora. vñ nobilior ē aqua q̄ terra aer q̄ aq̄ ⁊ ignis q̄ aer. Sic natura āgelica ē nobilior i donis naturalibus q̄ aliqua creatura. qz natura mere spūalis ē nobilior natura mere corporali vt ignis. ptim corpalis. ptim spūalis vt hō. Et hoc cōcludit q̄ minor angelus est nobilior ⁊ melior nobilissima alia. vñ doctores dicūt q̄ alia vgo glose ē minor in donis naturalibus q̄ maior angelus Iz in donis gr̄e ⁊ glorie excedat oēs. De hac pulchritudie sumit i figura illud apoc. xij. Mulier amicta sole natura angelica que soli compat pp̄ splēdorē naturalē sibi data a deo luna sub pedibus eius est natura hūana mutabilis sicut luna q̄ hō est sub pedibus angelor. qz minor ē in quattuor doīs nature. Corona duodecim stellaz in capite angelor sunt duodecim excellētie q̄ fuerūt i lucifero q̄ fuit caput oīum angelor. Scdo fuit creata p̄ma materia informis q̄ dr informis pp carētiā oīs forme scōz Aug⁹. sup illud. Creauit deus celū ⁊ terrā. Celū ingt ē natura angelica informis qđ nō p̄t itelligi nisi de carentia gratuitor. vñ naturalia habuerūt qđ p̄bat dupliciter. Et p° qz si fuissent creati in statu glie sicut ex culpa statiz corruerūt: sic ex gr̄a ad statū glie ocōs fuissent assumpti: qđ nō ē verū i reprobis spiritib⁹. Scdo qz sicut creditor ē decet mutuare pecuniā nō simul. sed p ptes. Sic d̄ iure dīni. largitor oīum nō dare simul oīa tā naturalia quā gratuita. Sz ptes exēplo declarat sic. Sicut rex nō facit aliquē de camera sua nisi p̄ius exptus fuerit ꝓbitatē talis. Sic deus noluit iducere āgelos in naturis suis ⁊ dō gr̄a sua nisi fuissent ꝓbati p̄ius qualiter in nālib⁹ se hēnt. Tertio fuit creatū tēpus qđ diuidit i noctē ⁊ diē p diē q̄ ē clara ⁊ lucida figurat status glie ad quem exaltati sunt sci angeli postq̄ fuerūt deo grati de naturalib⁹ sibi datis. p noctē q̄ ē obscura ⁊ tenebrosa figurat statū culpe ad quez deciderūt sūt ip̄si reprobi postq̄ fuerūt deo grati de naturalib⁹ datis. Intelligēdum tñ est q̄ p quattuor stat⁹ ad statū glie ascēderūt. Et primus fuit. Quō creati sūt i natura lib⁹ donis. Secūs fuit quō d̄ naturalibus gr̄as deo egerūt. Tertius quō fuit eis gr̄a collata. Quartus quō fuit eis collata glia. de q̄ ascēsu scribit i p̄a. In lumine tuo videbim⁹ lumē. vñ de lūine gr̄e ad lumē glie sūt trāslati p noctē obscurā ⁊ horribilē significat status dānatiōis eterne ad quē reprobi spūs corruerūt Iuxta illud Isa. 14. Quō cecidisti lucifer q̄ vt mane oriebaris terrā dissipisti tu ppz tuū occidisti. Quar⁹ creauit lucē pti obscurā ⁊ ptiz lucidā. vñ minor erat luce solari ⁊ maior lunari. hec lux figurat noticiā collatā eis s deo i statu vie q̄ ptiz erat obscura ⁊ pti clara. vñ clarior erat q̄ noticia quā hēm⁹ de deo nec tñ deuz videbāt p̄ eētiā. qz tūc fuissent bti iuxta illō Aug. q̄ visio dei ē tota merces. Et Io. 17. hec ē vita eterna vt cognoscāt te deum ⁊ quē misisti ihesum xp̄m. De q̄ i fi⁹ apoc. 5. Nēo poterat nec i celo nec in terra aperire librum. nec aspicere illum.

Scda ptēpla° ē. Que sūt āgelor mysteria. Dī āt q̄ quattuor. Et primū ē illuminare. vñ sup ordines fz dio. inferiores illuminātur a supiorib⁹ sicut discipli a doctoribus. De q̄ dī dan. 8. Qō gdā āgelus p̄cepit gabrieli tāq̄ iferiori q̄ danieli visionē oscēderet de futuris. Sz q̄rit. Qua illuminatiōe illūinant. Dī q̄ vesptina q̄ cessabit in die iudicij iuxta illud p° ad Cor. 13. Cū venerit qđ pfectū ē tūc euacuabit qđ exptē ē oēm principatū ⁊ virtutē ⁊ tradiderit regnū deo pri ⁊c. Scōm ē celū moueri. vñ naturales dicūt ⁊ theologi. Qđ numerus itelligētiaz mouentiū orbes cōtur numero orbiū. Qđ āt celos mouēat p̄bat dupliciter. Qz aut celū mouet a deo i mediate: qđ nō est ver. Qz de⁹ nihil opat qđ possit creature cōicari nec a virtute sua. 2ª. pte.

Scōm sicut ignis fert sursum a forma sua. vel sua. q: i die iudicij gesterc ⁊ violēter. q̄ theologi negāt. g° mouet ab intelligentia.

Tertiū misteriū est. Qđ deus p angelos mirabilia opat. vñ miracula fecit ⁊ finalis resurrectio p angelos fiet. de q̄. Io. 5. Angelus aūt dīni scōm tp̄s descēdebat in piscinā ⁊ mouebat aqua. ⁊ sanabat vnus a quacunq̄z infirmitate detinerct. Sic. b. Joānes rogabat p manus angelor p̄ciosos lapides restaurari. Quartū misteriū est q̄ deus p angelos toti mūdo administrat: sic q̄ cuilibz regno vnus angelus p̄ncipat. vñ dan. x. Princeps regni p̄sę restitit mihi. xx. vna diebus. ⁊ nūc reuertar vt p̄lier aduersus p̄sam p̄ncipē. Et paulo post cū egrederer appuit princeps grecor. igit cuilibet regno vnus angelus p̄sidet tāquā princeps. Et q̄ colligit q̄ cuilibz p̄uincie p̄sidet vnus angelus cuilibz ciuitati ⁊ cuilibet castro de negocijs cōib⁹ quātū possi

vile ℓ curaz hñs. Et q̄ ꝓcludit q̄ archiepō ⁊ epō ⁊ sac̄doti parochiano ꝑsit vnus ag̃e lꝰ curā hñs ꝺ cōꝺ⁹ negocijs ad salutē aīa rū pīncīpibus. Scōꝺ ꝓbat sic. Oꝺ si de us cuilꝫ officio col non ꝑfigeret angelū oīa cōia negocia demones ipediret. Sz q̄ re custodiūt infideles cū scīāt ipos eē obsti natos. Dī q̄ pp quattuor: ꝓmo ispirant eis xp̃ianā fidē. ⁊ ne tñ peccent. Tertio ne possint se excusare in ꝺie iudicij ꝺe doctore fidei. Quarto in signū sume dei clemētie q̄ solē suū bonitaꝫ facit oriri sup iustos ⁊ iniustos ⁊c.

Tertia cōtēplatio est. Quot sunt scōz angeloz beneficia. Dī aūt q̄ ad quattuor reducunt. s. ꝓmū est q̄ nos ab angu stijs liberant. Sz dupliciter. pº a carceri bus vt patuit in ꝓdro in act. quem an gelus liberauit de manu herodis. Secun doꝺo a penurijs vt patuit i ꝺaſi. cui ag̃elus cibū mīstrauit cū eēt in lacu leonū tollens cabauch p capillos. Terº q̄ a demōib⁹ liberāt. ⁊ hoc dupl̄r. ꝓmo a pena vñ sta tim natū pueꝝ extinguēt nisi scūs ag̃elus eis ꝓhiberet: vt patuit in tobia viro sarre alios viros extinguēs ipse remāsit ⁊ ipa i munes. Scōꝺo a culpa. vñ ad pctā nos cō pellerēt infinita quō diabolus nisit in cor rude vt xp̃m traderet alijs aplis intacꝺ re manentibus iuxta illud. Symon Satha nas expetiuit nos ⁊c. Scōm est in spira ⁊c. Et hoc dupliciter. ꝓmū est illumia re sicut xp̃s Joānē p angelū illuminauit iuxta illud apoc. y. xp̃i quē ꝺedit illi ꝟ. pa lam facere q̄uis suis loquens per angelū seruo suo Joām exēpla patēt q̄ plurima in ꝓphetis ⁊ scripturis. Tertium est in flāmare qui facit ag̃elos suos spūs flāmā ignis ⁊c. Quartū est oīones deo p̃sta re ⁊ p nobis orare vt patuit de orōne To bie ⁊ sarre nā dixit sibi ag̃elus. Cū orabas tu ⁊ nurus tua sarra ego obtuli orōnē tuā ꝺño iuxta illud apoc. fecit angelus iuxta ara tēpli habens thuribulum ⁊c.

Quarta cōtēplatio est. Que sunt beati ꝰmichaelis opa. Et ꝺī q̄ quattuor. ꝓmū est q̄ interfecit asi xp̃z iuxta illud ꝺan. ij. Tūc̄o surget michael princeps q̄ stat p filijs vris. Et illud zacharie. 14. Egrediē tur ds ⁊ p̃liabit ꝓ gēcs illas ⁊ stabūt pe ꝺes eius in mōte oliuaz. Scōz est in ꝺie iudicij tubicinare iuxta illud apli in voce archangeli ⁊ i tuba ꝺei ꝺescēꝺet ꝺe celo. ⁊ mortui q̄ in xp̃o sunt resurgēt p̃mi. Ter̄ est alias p̃tare iuxta illud. Archāgele mi chael cōstitui te p̃ncipē sup oēs alias fusci piēdas. Quartū est crucis insigna i ꝺie iudicij apparebunt iuxta illō hoc signū cru cis erit in celo cum dominus ad iudican ꝺum venerit.

Quinta cūt ēplatio est. q̄ querunt ꝺ an gelis quattuor gōnes. Quaꝝ. s. ꝓdria est. Si oēs mittunt. Et ꝺī q̄ nō. Regre i ꝺio nysio ⁊c. Scōa est. Si merent in guber natione hūani generis. Dicit q̄ sic. q̄ gau ꝺiū est angelis ꝺei sup vno pctōre pniam agente. Et paulus ꝺicit q̄ ꝓ quolibet sal uato pro predicatione sua excrescit sibi gau ꝺiū vt ꝺicūt sci. Sed ꝟ. q̄ ꝺānati in infer no nō merent. Igit̄ p cōtrariū nec ang̃eli merent. Rñdeo q̄ merent gaudiū ac cidentale nō essentiale ⁊c. Tertia qō est. Si angeli ꝺolent ꝺe ꝺānatione suoꝝ cu stoditoꝝ. Et ꝺicit q̄ nō. q̄ gaudēt in sum mo. Igit̄ in nullo tristant nec ꝺe n⁹. Iteꝝ ipi gaudent ꝺe ꝺiua iustitia. Sed ꝺānatio cu stoditoꝝ est actus ꝺiue iustitie g⁹ ꝺe ꝺāna tiōe custoditoꝝ nō solū nō ꝺolēt. imo gau ꝺēt iuxta illō. letabit iustus cū viderit vin ꝺictā ⁊c. Sed ꝟ. q̄ quē suscitauit Joānes vidit flētes angelos ꝺiscipuloꝝ suoꝝ. Iteꝝ mores ⁊ vita sunt ꝓtraria gaudere ⁊ tristari sunt cōtria. Sed gaudēt ꝺe vita petōꝝ ergo tristant ꝺe morte. Rñdeo q̄ in nullo tri stant sed appent nobis tristes p quāto p stātur sed appent nobis tristes p quāto p uant illo gaudio q̄ gaudent ō salute illoꝝ.

Quarta qō est. Que est illa pugna de qua scribit apoc. Michael ⁊ angeli eius p liabant cū draconc. r ⁊ draco pugnabat ⁊ angeli eius ⁊ nō p̃ualuerūt. nec locus eoꝝ ⁊c. Dicit q̄ ꝺupler fuit ibi pugna. Quaꝝ prima sūpsit initiū a lucifero. sic nūc ipel lit holes ad peccādū: sic ipulsit scōs ange los ad cōsentiendū sibi: sed mirabiliter re stiterūt. Scōa pugna sumpsit initiū ab an gelo michaele. videns. n. q̄ taliter deliqua rat q̄ morte dignus erat. ⁊ q̄ in celo hīta re cū suis angelis nō deberet. expellit eaz virtuter ⁊ in illū aerē caliginosuz ℔z aplz ꝺeiecit. ℔z alter restiterit lucifer eis q̄tū po tuit sed nō p̃ualuit. nec locus eius est am plius inuentus in celo.

6ª ꝑte Septa cōtēplatio est. Quo pctō pecca uit angelus primus. Dicitur q̄ quadrupli cl ptō. Et primo peccato superbie ⁊ p̃sum ptionis videns se esse nobilissimū in domꝰ naturalibus nō ꝺedit honorem ꝺeo: ℔z ina niter gloriatus ℔z est in se ipso. vñ aplūs glo riantibus ꝺe potestate super ꝺemones eis ꝺata xp̃s ꝺixit videbam Sathanā pp hu iusmodi inanez gloriā quasi fulgur ꝺe ce lo cadentem. De qua superbia ꝺī sap. Ini tium oīs pcti superbia. Secōꝺo peccato auā ritie ⁊ ꝺdītionis videns se pulcherrimū sup oēm creaturā quā ꝺeus cōꝺiderat oīb⁹ cō cupiuit ēsse scipsuz reputās dignū: ad qō attigisset si stetisset scōm Anselmū. Sz q̄ sine meritis ex ꝓpria auctoritate cōcupiuit ꝺe quo Ysaie. 14. ca. Ascēdā i celū ⁊ simi lis ero altissimo. ⁊ inde sup astra celi exal tabo solium meum. Tertio pctō inuidie ⁊ emulationis. vñ inuidia est tristitia de ap penti prosperitate alteri⁹. Sz ꝺyabolus tri status est. q̄ ꝺeus oibus p̃erat. ⁊ nulli sub erat. Igit̄ inuidit. De qua inuidia ꝺicit sa piēs. Inuidia ꝺyaboli intrauit mortē in or bē terraꝝ. Et Seneca. vbi p̃spitas ibi inuī dia. Sola miseria caret inuidia. Et iteruz sap̃. Emulatione illi⁹ inuidie pauci facti sūt ecclesiastici. 48. ca. Quarto pctō ire ⁊ indignatiōis. videns. n. se delectū ꝺe padiso .s. voluptatis ascendit eius malitia vsque ad odiū ꝺei, de quo hēbat i Job. Ille erat homicida ab initio ⁊ i veritate non stetit. sed ꝺubiū ē. Si ꝺiu mānsit in statu inno centie. Dicunt quidam q̄ a principio an roxevsqz ad creationē lucis. vbi ꝺicit gñ.

7ª ꝑte Dō ꝺiuisit lucem a tenebris ⁊c.

Septima cont ēplatio est. In qua ō spi ritibus reprobis plures gōnes occurrunt. Quaꝝ. s. prima est vtrū cognoscāt cogita tiones nr̄as. Dicitur q̄ nō 3ª. R. 8. Dici tur. Tu solus nosti corda filioꝝ hoīuz. Et sancti ꝺicūt q̄ illabi mētibus nr̄is est soli ꝺeo ꝓprium. Ubi notāḋ est q̄ quattu oꝛ sunt q̄ retinet ꝺeꝰ opa facteḋa. Et pri mum est opus creationis. Scōm est iu stificationis. Tertium est glorificatōis.

Quartum est cognitio cogitationis. Sed contra. q̄ ꝺemones ꝺe cogitationib⁹ nr̄is nos accusant. Igit̄ eas cognoscūt ꝺicitur q̄ cogitationē nudā nullo mō co gnoscere p̃sit. nec ꝺe ea accusabūt sed con scia ꝓpria accusabit. si quas ꝰo cogitatio nes cognoscūt: cognoscūt p signa: vt p mo tū cordis aut v̄ba aut signa. aut opa. ⁊ hoc potest bene esse q̄ hijsmodis cognoscūt.

Scōa qō est vtrum possint cogitatōes imittere. ꝺicitur q̄ non. q̄ si possent liberū arbitriū cogere tunc nō peccaremus. Iteꝝ ad cayn ꝺictum fuit in gñ. Uerūtamē ap petitus tuus subter te erit ⁊ tu ꝺñaberis il lius. sed cōtra. q̄ ꝺe iuda ꝺicit Jo. 13. Et ꝺiabolus iam misisset in cor: eius ⁊c. Er go p̃sit immittere cogitationes ⁊ affectio nes. Dicitur q̄ non p̃sit nos cogere. ad cogitationes vel affectiones. sed solū mini strare vt instigare. Tertia qō est. Si in ter ꝺemones est ꝓlatio. Dicitur q̄ sic. q̄ Job peuultº. ꝺicitur. Iose est rex sup omnes filios superbie. Item in 2Dath. su per illo. Ite maledicti in ignem eternuz q̄ paratus est ꝺiabolo ⁊ angelis eius. ꝺicī tur enim ratione subiectionis secundum glō. sed contra. si esset ibi ꝓlatio esset ibi p̃ naturam aut per violentiam, aut ꝺe iure. Non per naturam. q̄ in ꝺie iudicij ꝓla tio inter eos non cessaret. Nec per violen tiam. quia tūc semper essent discordes: cū tñ fāme concordēt ꝰ hoiez impugnādo, nec ꝺe iure. q̄ semp ꝓpeccret ꝰ ꝺeū i quo nō ē obediēḋus. Iteꝝ fructus introducta ē p pecca tū vt ꝺicūt theologi. Quartoſi ē seruit⁹ inter eos. sic lucifer cū sit sūmus pctōr⁹ oibus subiect⁹ cultus ꝰ ꝺeū ꝺicē Job Rñdeo q̄ sicut multi latrones principi latronum se voluntarie subiciunt vt in vnum con ueniāt in rapina. Sic ꝺemones lucifero se voluntarie subiciunt vt in vnum conue niant contra hominem vt impugnent. vñ cadē ꝓlatio est inter ꝺemones assumpta vo lūtarie sicut inter angelos ꝺe iure ꝺiuino

ationē p̄e eminentie naturaliō⁹ dīne cō
4ª qō stitutionis. Quarta qō ē vt⁹ demōes
descēderint ad miseros. Dī q⁹ nō sed sunt
recluſi in isto aere caligloſo ſecunduz apo
ſtolum ad hebr.xº vbi dicitur. Sic ambu
laſtis ſecundum principem aeris qui nūc
operatur in filios diffidentie. Idem dicit
Aug. ſup hemcodion. Sed occurrunt
tria dubia. Et p̄imū eſt. Qualiter in iſto
aere ſint icluſi a deo. Dicīt q⁹ pp duo. Et
p̄imū eſt ad tentandū electos. Scōum
eſt ad ſuā miseriā ⁊ dīnā misericordiā oſtē
dendā q ſubſtinet vaſa ire in multa pacīē
tia. Tertiū eſt. Si ibi puniuntur pena
ignis. Dicīt q⁹ nō. Tū q⁹ nō poſſent poſt
ignis afflictionez tentare. Tum q⁹ ille de
mō dixit veniſti ante tp̄s torquere nos ⁊c.

Tertiū dubiū eſt. Si dēmōes ludificāt ſenſus nr̄os
5ª qō Rīdetur tripliciter. vno modo q⁹ demon
mouet fantaſma ⁊ offert illud fantaſie ite
riori forti oblatione. ⁊ ſup illud fantaſma
cōuertīē fortiſſime v̄tus interior. q⁹ videt
homini q⁹ videat capā vbera ſugentē. vñ
Aug. in liº de tri. dicit de quodā q⁹ tanta
cōuerſione monebat ſup ſpēz mulieris cu
iuſdā q⁹ videbat ei carnaliter copulari etiā
vigilādo ⁊ cū hoc imutat ſpūz vt ſibi vide
tur ſignū. Dō aūt pēs ab interiori p̄ce
dat eſt q⁹ nunquā ludificat niſi circa ſpēs
quas hō hz in viſu. vñ cecū ñ ludificat cir
ca ſpēz coloris Scōs modus eſt mutatio
ne organi. qñ humor ſanguineus vel va
por ignеus deſcendit ad oculos tūc exterio
ra vident ſanguinea vel ignea. Tertius
modus ſumitur ex p̄te obiecti. vñ ex diſpō
ne cādele vel palee⁹. vñ aliqñ palee vidē
tur ſerpētes. Quartus modus aſſignat
q⁹ ſpēs ſpedit p̄ demones ne veniāt ad vi
ſum. ⁊ ſic p̄ſtia nō videt.

Sexta qō eſt Utr̄ demōes cōtinue ſint
6ª qō peiores. Et videt q⁹ ſic ꝑm illud. Sup⁹ eo
rum q te oderunt aſcēdit ſemp. Et exp̄ōit
glō. de demonibus. Qui quāto plus affli
guntē tāto plus odiūt deum vt videt. Sed
poſt dīē iudicii plus affligentur. vt dicunt
ſancti, ergo magis tunc peiorabunt. Sed
contra. q⁹ ſancti angeli nō erunt meliores
ergo demones nō p̄nt eſſe peiores p̄ locuz
a contrarijs ⁊c. Dicīt q⁹ ſunt peiores reſpe
ctu horuz qbus inuidēt. nō aūt reſpectu dei
q⁹ in principio ſue auerſionis tantum auer
ſi ſunt a deo qui tū potuerūt auerti. Sicut
angeli dei non ſunt meliores reſpectu dei.
ſed p̄ miniſterium nobis ipenſuz. q⁹ nō cre
ſcit eis viſio dīna. pp hoc ſi ſunt meliores
reſpectu nr̄i. q⁹ de miniſterio nobis ipenſo
creſcit eis gaudiū accidentale.

Octaua contēplatio. Quot ſunt benefi Nō.
cia angelorum. Dicīt q⁹ tredecim ſunt.

P̄imū. n. eſt. celuz mouere vt vitā ha
bemus probatio vt ſupra qōne ſecunda.

Scōm eſt totū mundū regere tā fideles
quā infideles, pbatio vt ſupra cadē ꝑtēpla
tione. Tertiū eſt a carceribus liberare
iuxta illud act. Nunc ſcio vere q⁹ ⁊c.

Quartuz eſt famelicos recreare vt p̄z
de dañ. ⁊ helia q⁹ pane ⁊ aqua iuenit ſubſ
neritiū. Quintū ē demōes refrenare ne
extinguant puerū quā cito eſt genitus. ſic
extingerunt ſeptem viros ſarre: vt p̄z tob:

Sextum eſt demones ipugnare ne ad
petū impellāt. Exm de Juda ⁊c.

Septimuz eſt illuminare ſicut Joānes
in apoc. ad cognoſcendū ſecreta eccle ⁊c.

Octauum eſt inflāmare iuxta illud p̄s.
Qui facit āgelos ſuos ſp̄s ⁊ flamaz ignis.

Nonū eſt in p̄ſecutione ⁊ tribulatione
fidei cconfortare. Exm de beato Laurēn
tio. video ante te iuuenē pulcherrimū ⁊c:

Decimū eſt in infirmitate conſolare ſic
Raphael Tobiā. Exm de bto Franciſco
cum eſſet p̄e nimio dolore grauatus affu
it angelus dñi cum cythara ⁊c.

Undecimum eſt p̄ntare orationes no
ſtras ⁊ opera oia ante deum. Exm de Zo
bia ⁊ ſarra. Duodecimū ē orare, p̄ nob
deuotiſſime iuxta illō. Stetit āgelus iūxta
altare ⁊c. Tertiū decimū ē p̄ntare orōes
nr̄as aſi deū. ⁊ portāt i purgatoriū quos
frequēter cōſolant. nec dimittūt dōec ſint
in patria vt quilibet animaz ſibi cōmiſſaz
cuſtodiunt donec p̄ntent eam in vitā eter
na hec omnia deus nouit qui cuncta ꝑ
placet ordinat ⁊ diſponit ⁊c. Amen.

¶ In feſto ſancti Franciſci ⁊ pōt eſſe pro
feſto ſtigmatū eiuſdem. Sermo primus

Uid ſūt iſte plage in medio ma
nuū tuar⁹ his ⁊ dicz plagis pla
gatus ſuz in domo cor⁹ q⁹ dilī
gebāt me ⁊c. zacha. xiij.cº. Ex fa
cti nouitas inducit admirationē. ⁊ admira
tio qñ ē de bono adducit delectationē. iō
pplūs audiēs nouitatē doctrine xp̄i admi
rabāt ſup doctrina eius ⁊ exultabāt eiº ad
mirationē Luc. xxiij.cº In reſurrectione
xp̄i diſcipuli admirabāt ꝑgaudio. ⁊ allata
exultatio ſollicitat inqſitionē exo. xvj. vbi
dixerūt filij iſrael. Manū .i. qd eſt hoc. Et
ſollicita inqſitio āgit determinationē ⁊ rñ
ſionē Luce. i. Rñdit ieſus matri āgēti qd
feciſti nobis ſic. Nescitis q⁹ in his q⁹ p̄tis
mei ſūt oz me eē. Et ideo cōſignatio qua
btūs frā. fuit rp̄o ſignatus vniuerſali eccle
ſie ſūmā adducit admirationem. Et talis
admiratio exultationē. Et illa exultatio in
qſitionē. Et talis inqſitio ꝑducta ē ad fi
nalē determinationē. q⁹ in ceteris ſctis ſa
ctū ē in teſtimoniū ſctitatis cor⁹ decretuz
canonizatōis. Ita p̄ter decretū canoniza
tiōis bti frā. ſtat decretū iſti⁹ canonizatio
nis. ſ. plagar⁹. Et ſcōm p̄miſſa hoc v̄bū eſt
totius eccleſie militāt̄ pp nouitatē miracu
li ⁊ admirationē iducte āgent̄ a bto frā.
Que ſūt iſte plage ⁊c. Ubi. ſ. P̄imo
p̄mittīē qō difficilis ad ſoluēdū ibi. Que
ſūt iſte plage ⁊c. Scōo ſubſequit rñſio q⁹
ē difficilis ad intelligendū ibi. Dis plaga
tus ſuz in domo eorum q⁹ me diligebant.

Sciēdū ē tñ q⁹ in inqſitiōe difficilī in
troducīē hic ſcās. Et primo vt veſtibus re
galib⁹ decoratus. q⁹ habūit plagas in medio
manuū ſuar⁹ ⁊c. Scōo vt ſyderibus ſera
phicis inflāmatus. q⁹ in domo. ſ. amicorum
ſuor⁹ iſti ſunt illi carbones ignitī ſeraphi
ci in medio quor⁹ ap̄parauit p̄us⁹ angelus
aſi lapſū. vt dī in eccli. xxviij. Circa hanc
qōnez notāndū ē. Dō qō. De qd ē qō dcā.
Et iō hec qō ē q̄druplex ſcōm q̄tuor gña
cāruz. Q⁹ qſiqz āgit de cā efficiēte p̄ qd. ſi
cut illud Joan. 9.caº Quid peccauit hic
an parentes eiº vt iſte ceº naſceret. p̄tīē cui
ē cā pene effectiua: vt dī de ceco reſtituto
⁊c. Qñqz āgit de cā māli ſcōz q⁹ dixit ie
ſus iudeis Mat. ix. Quid cogitat mala i
cordib⁹ vr̄is ⁊c. Qñqz āgit de cā formali
ſm illud Luce. xviij. Quid vis vt faciam
tibi p̄rēti lucē q. ē forma oculi. Qñqz āgit
de cā finali ſm illud luce. xvj. Quid facia
q⁹ dīs meº aufert a me villicationē. Et ex
hoc quatuor mōs p̄ōt intelligi hec qō. Sēq
rit de cā efficiēte. Quid ſūt iſte plage ⁊c. A
a quo ſūt cāte effectiue. Rñdet q⁹ fuit ap
petitio ſeraphica. In q. appetitōe notāt plu
ra mirabilia. Et ſpāliter octo. Et P̄i
mū mirabile fuit viſio noua dū eni oare
ret i mōte alverne vidit ſeraphyn volatu
celerrimo de celo⁹ ſublimitate ad ſe venire.
Que viſio fuit noua. q⁹ cū ſint nouē ordi
nes angelorū miſtrātiū q ſūt de media ⁊ i
ſima yerarchia. Et tres aſſiſtētiū ſcōm di
ſtinctionē illā Dañ. vij. Milia milliū mi
ſtrabāt ei ⁊c. Et iſti aſſiſtētes ꝑcipue duo
ſup̄mi. ſ. cherubin ⁊ ſeraphin ad nos non
mittūt ſm Dion. ſz deo ſemp aſſiſtunt
vt dī. vij. de angelica yerarchia niſi forte
ex ſpāliſſima gña. ſicut in hac felici appetitio
ne. vñ colligit q⁹ res fuit multū cara. vt p̄
eo dicat illud Iſa. vj. volauit ad me vnº
de ſeraphin. q⁹ in ſcriptura nō legit alias
q⁹ fuerit miſſus. Scōm mirabile fuit.
Alarū pluralitas miſticia. q⁹ iſte ſeraphin
habat ſex alas tā ſplēdidas q⁹ ignitas. Et
pp reuelationē quā habūit in hoc ꝑpenditur
ip̄m ſeraphin eē. q⁹ ceteris angelis iſte nūe
rus alarū nō aſcribit in ſcriptura. Iſte aūt
ſex alē ſunt tres binarii ſuarū actionū ſera
phicarū ptinētes ſcōz intellectū ⁊ volūtatē
qbus ſoli in deū ferunt. Dī ibi q⁹ duab⁹
alis velabāt facie maieſtat̄ dñi dū intelle
ctū ⁊ volūtatē ad deitatē in ſe cōtuēdam.
Et duab⁹ pedes eiº dū intellectū ⁊ volūta
tē inclinant ad diuinā magnificētiā i crea
tura inferiori capeſcēdā in qua relucet ve
ſtigiū trinitat̄ ⁊c. Et duab⁹ ſimiliter ve
labāt totū corp⁹ dū illas v̄tutes reflectūt
ſupra ſe in qua cernūt imaginē. imo ſimilitu
dinē trinitat̄ ſz illud Ezech. xxviij. Tu ſi
gnaculū ſimilitudinis ⁊c. Tertiū mirabi
le ē crucifixio inſolita. q⁹ ſeraphin in medio

ser alax appebat crucifixus cuz tñ crucis passio nullatenꝰ cõuenit spiritibꝰ seraphicis. ⁊ de hoc miratuꝝ scūs frā. Dece ãt crucifixio declaraꝝ p dtm ignatiū q dicẽ amoꝛ meꝰ crucifixus ẽ in cruce xp̃o. vbi oñdit q oēs q xp̃m intime diligebãt crucifixi sūt ꝑm illud apli xp̃o cõfixus suz cruci. q: spūs seraphici sūme diligũt xp̃m. Jõ i eius morte spãliter spãliter fuerũt crucifixi. Et q: tp̃m nũc attẽte respiciũt. sic in eiꝰ imaginẽ trãsformanꝫ cuiꝰ plage nõdũ credũt cẽ delete eo q mãserũt post resurrectionẽ. vñ q ultime cerneret seraphin cerneret in eis stigmata cp̃a. cõi itellectualr sicut sẽsibilr in btõ fra. Quartũ mirabile fuit allocutio archanaq̃ qe q sibi appuit alīq̃ ꝛba ei dixit q nũq̃ aliqui viuẽti voluit reuellare. Vñ dicit Bonauẽ. Credẽdũ sane ẽ tã archana fuisse illa seraphica eloqa q nõ licebat homiꝰ loq ea. sicut apls fuit raptꝰ vsqz ad tertũ cẽlũ ⁊ ibi audiuit archana q nõ lz homi loq. ii. cor. xii. c. Quintũ mirabile fuit cõfictio ꝛioꝝ. q: sicut in passione xp̃i ponunt duo ꝛria. sic intẽtissime vnita vt sūmũ gaudiũ cũ cẽt in eiꝰ aiaꝫ tẽ btã. Et sūma tristitia de ingẽti offensa ita vt ista pena ponat in nobis sūme salutifera. Jta in illa salutifera appitõe meror ⁊ gaudiũ intẽsiue fuerũt in aia eiꝰ vnita. Et tabat q dẽ i gratioso aspectu seraphice pulchritudinis. sz crucis afflictio cõpassiõis doloris inẽdio ipsiꝰ aiam ptrãsibat. Et ista visio fuit talis sicut illa Joãnis apli cõmestio q erat tamara simul ⁊ dulcis apoc. io. c. Sertũ mirabile ẽ psona infinita. q: psona illiꝰ appent fuit ipsemet xp̃s: sic hẽt in descriptiõe illius q sub spẽ seraph. appebat. Dicẽs xp̃s vere seraph eo mõ q docet dio. de ãgelica iera. cũ oẽs spũs celestes ãgelicos vocari. q: sumũt nomẽ ab sint ordis ꝑ eo q supiores hñt pfectiões oẽs inferiores. Xp̃s ãt hz in aia sua oẽs pfectiões ordis seraphicꝰ appuit cuiz xp̃s sub tali spẽ ad ostendendum q talis transformatio et nimio ardoris inẽdio fiebat. Seraphin enĩ sm dio. significat amoris ẽcendiũ ⁊c. Septimũ mirabile ẽ impssio repẽtina. q: subito dũ hec visio fiet diss puit cũ clamore valido ⁊ doloꝛe acerbissimo: vt ferẽ in fractura carnis. Et in carne eiꝰ xp̃i vulnera renouata fuerũt eo mõ quo ãs viderat in appente seraphin: vt ꝛe tũc dicere potuerit illõ ad Bala. vi. Ego stigmata dñi iesu in corpore meo porto ⁊c.

Octauũ mirabile fuit secreta reuelatõ vsi cũ alias oia diuina sibi reuelata celaꝝ ꝓsueuerat illõ reuelauit cũ ingẽti tremore dñte ei frẽ illuminato qñ ip̃z vidit ita stupefactũ q nõ solũ ꝓp ip̃z: sz ꝓp alios ei pãdebant archana diuina. ⁊ tp̃m monuit ꝑncipaliter q: res erat ita mãifesta q nullatenꝰ poterat diu celari. Jste sūt ille plage q̃ nullo mõ fuerũt curate medicamẽ. vl. v°. ca°. q: plage xp̃i sicut icurabiles erant. post resurrectionẽ remãserũt ⁊ durabunt vsqz ad diẽ iudicij sm Ber. ⁊ postea non occurrit ipsas delendi. Jta ille pmãserũt occulte in vita ⁊ in morte manifeste. Nec credit q in resurrectiõe abolẽt quẽadmodũ vi ec intẽtio bñi Aug. de ci. dei de cicatribꝰ martyꝝ ⁊c. Si hec qõ q̃rat dicẽ mãlit dicẽ q sicut cã mãlis crucifictis apli cũ dicit xp̃o cõfixus suz cruci. fuit eius aio ita cã crucifictis istiꝰ fuit ẽa caro. q: i carnis mẽbris fuit realiter iplagatꝰ vt xp̃s. Et sic apls fuit crucifixꝰ tñ in mẽte. Jta iste ⁊ i mẽte ⁊ i carne. vñ bñ fuit figuratꝰ btus frã. p illũ libũ scriptũ intus ⁊ foris apoc. v. q: passiõis xp̃i mysteria pꝰ fuerũt itus i aia erarata. postea foris i carne descripta. ⁊ sicut ille liber fuit septẽ signaculis ornatꝰ. ita iste fuit septẽ appitiõibꝰ crucis decoratꝰ: vt hẽt i legẽda. Si. n. hec qõ q̃rat de cã formali. Dicẽ q cã ẽplaris ẽ crucifixio q̃ crucifixus ẽ xp̃s q: sicut xp̃s i manibꝰ ⁊ pedibꝰ fuit ferreis clauis ꝓfossus sm illõ ps. Fodẽrũt manus meas ⁊ pedes meos. Jta fuit tuđo clauoꝝ erat i pedibus ⁊ mãibꝰ nigra sic ferꝝ coꝝ capitibꝰ ꝑmicẽtibꝰ ab interioꝛi pte manuũ ⁊ interiori pedũ coꝝ a coibꝰ erectibꝰ et aduerso oblõgis ⁊ q̃si ꝑcussis. Erãt. n. q̃si nerui ꝛcti ⁊ duri q dũ a pte q̃libz ꝑmicẽt ad ptẽ oppositã resultabãt. dextrũ vo latꝰ q̃si lacea trãsficta rubra cicatrice obducta sepe sanguine emanabat. q̃ stigmata Alex. papa ꝓpriis

oculis vidit: vt bulla veritatem cõfirmat. Et iõ q: ad similitudinẽ xp̃i sic fuit crucifixus ⁊ trãsfixus ꝓpterea illõ dicit. 4. Spẽs xp̃i similis ẽ filio dei. ꝑimꝰ. n. scõꝝ q scripsit regulas fuit btus Aug. Secꝰ bñdictus. Tertiꝰ Ber. Sz quartꝰ btus frã. similis filio dei i stigmatibꝰ. Si qõ q̃rit d cã finali. Ex almꝰ fraciscꝰ hñit hec. s. vulnera. Dico q assignãt octo rõnes. Quaꝝ. ꝑma ẽ ad cõfirmãdũ catholice fidei oraculũ q nõ i sapia hoiuz. fz. i virtute dei fuit p miracula cõfirmata. Nã mirãda sūt cã cõfirmãdi qñ sūt magis sicut illõ nulla virtute potuit fieri nisi dina. lz plura alia fiant p ãgelos. Illõ ãt nõ potuit fieri nec p imaginationẽ nec p naturã. nec p artẽ. nec p facultatẽ ãgelicã. q: nulli illoꝝ põt attingere nisi ad effectꝰ quoꝝ sūt sibi in natura: vt pz. 3. de tri. Et qñ sūt cuidẽtia sic illõ fuit pape ⁊ cardialibꝰ ⁊ aliis multis spãliter ꝓ palatũ. Et qñ fuit insolita sic ho: miraculũ q: retro actis tpibꝰ a seculis nũq̃ fuerat auditũ seu visũ. Et qñ sunt diuturna sic hic q: durauit p totã suã vitã ⁊ ẽt post mortẽ ⁊c. Secda rõ fuit ad reuelãdum occulti cordis latibulũ. q: lz oia nuda ⁊ apta sint oculis eiꝰ ad oñdẽdũ aliis sciꝝ virtutẽ latẽtẽ mãifestat ea p certissima signa. In tẽptatiõe abrahe fuit dcm. nũc cognoui. i. cognoscere feci q times dcũ. sic exponit Augu. Et iõ q: totũ illius sti studiũ vel stipẽdiũ circa crucẽ dñi ꝑsabat iccãter voluit deꝰ p crucis passionẽ ⁊ cauterũ mãifestare cordis affectũ scõz q simeone dcm fuit ꝛginis luce. 2°. Et tuã ipsiꝰ ⁊c. Tertia rõ ẽ ad ꝓbãdũ meriti ꝑmiũ. q: sic p q̃ qs peccat p hec ⁊ toq̃t. Et iõ dz sm dinã iustitiã sm illõ sap. xi. Jta p q̃ qs meruit dz re mũnerari fz dinã clementiã. Et iõ q: btus frã. circa passionẽ xp̃i ⁊ crucẽ fuerat spãliter multũ meditatibꝰ assiduis ⁊ gemitibꝰ fuit dignũ vt q fuerat miro crucis amoꝛe ꝑcutus mirãdo fieret crucis honore mirificus. Sic. u. fuit honoratꝰ sicut milites qñ eis vestimẽta regalia dant i signũ fidelitatis i mẽse. Quarta rõ fuit ad ꝓsumãdũ optatũ martyriũ. Cũ enĩ tã triduo iuisset xp̃us ptes infidelium ad mortẽ ꝑ xp̃o sumendã ⁊ dino nutu quo suadat ad hoc morta litũ mortẽ q̃rẽs nõ inueniret voluit deꝰ martyrium optatũ in crucis supplicio gestũ coꝛpaliter cõicare: vt cõuenat illud ad gala. vi. Absit ãt absit gliari. Quinta rõ fuit ad renouãdũ dñice passiõis spectaculum. Sicut. n. victorie solẽnes magnaꝝ psonarũ fiunt ꝛe ꝓsueuerũt ꝛpigi ne obliuiõi tradãt. Jta deꝰ ꝑ victoriã filij sui regis eterni solẽnissimã videẽs obliuiõi fere traditã i hoc mũdo voluit eã ne daret obliuioni nõ solũ tepigere i aia. sz in carne sculpere q̃si ducẽs nos i hac sculptura gfaz fideiu i sortis ne obliuiscaris. dedit eni ꝑ te aiam suã ⁊ corꝰ crucifigi eccli. ꝓpr. c°. Sexta rõ fuit ad oñdẽdũ dine acceptatiõis bene placitũ. q: cũ asi hoc sacꝝ imissu fuisset eiꝰ mẽti p dinũ miraculũ q i tertia aptõe libri euãgelici ei oñderet qd acceptissimũ deo ẽ. Et sp passio dñi occurisset. Intellexit q ꝓtẽplatio dñice passiõis erat deo acceptissima iõ tota libri ibi itẽdebat. ⁊ vt deus mãifestaret cũctis fidelibꝰ q̃tũ sit ei grata ꝓtẽplatio dñice passiõis voluit illõ placitũ tã celebri miraculo ꝓfirmare iidicens nobis scõ illõ oraculũ Jere. treno. Recordare pauptatis mee ⁊ trãsgressiõis absinthij ⁊ fellis: vt vniuersi fideliũ dicãt i corde suo. Memoria mea memor ero ⁊c. Septima rõ fuit ad ꝓfirmãdũ regule ꝓncipiũ. q: qñ osidit aliqd ꝑuilegiũ qđ ẽ magnũ ⁊ nouũ ñ tenẽnt homines adhibere fidẽ nisi fiat sigillis regis vel pape ꝓsignatũ. Et q: ꝓncipiũ hꝰ regule erat magnũ ex eo q ꝑmittit ob ser uãtibꝰ vita eterna. Et nouũ q: insolita fuerat hactenꝰ eiꝰ abdicatio tã i ꝑpõ q̃ i cõi. Jõ sũmꝰ põtifex ⁊ rex xp̃s voluit sua ꝑpa bulla ꝓsignare i corpe institutoris eiꝰ vt nulli oio hoiuz cã ipugnare licet. Sm illõ testãte paulo. Hec ẽ nõ de cetero molestꝰ cẽ dz q̃ xp̃s suis sacris stigmatibꝰ notabiliter insignuit. Octaua rõ ẽ fuit ad aiandũ religiõis exercitũ. q: qñ exercitꝰ ẽ i bello arduissimo. magna ꝓfortatio ẽ qñ videt asi se signũ regis signiferi cũ regali vexillo ⁊ qñ videt suũ ducẽ armaturis regis munitũ. Et iõ volẽs xp̃s exercitũ nr̃z ꝓfortare ꝑmisit nob illũ significꝝ vt scilicꝫ nr̃c q ipz nobis turisirũ ⁊ ducẽ vexꝝ nr̃s armis suę victorie illustraut illiꝰ nr. illiꝫ nobi-

litatem ⁊ strenuitatē vt fidelitatē declarās vt nullus formidare posset actei cōtūgi. vñ bene signat̄ p tillā angelū habentē signum dei vivi apoc.7.q̄ pduxit exercitū sanctius ante ꝓspectū dei. Ad quē nos pducat deus ⁊ virginis filius iesus christus. Amen.

¶ In festo sancti Luce apostoli ⁊ euangeliste Sermo primus.

Vo suz Raphael ang̃elus vnus de septē q̄ astamus ante dñz ⁊c. Tobie tr°ca. Ad explicationem huius v̄bi est intelligēdū. Qđ in diuina scriptura annumerādo ho⁊ tertiū est ꝛre inuenim̄ quattuor nomina angelorum. Quor.s. Primus est michael. Secūs ē gabriel. Tertius ē Raphael. Quartus est vriel. De p° dicit in apoc. De secūo in dañ.⁊ luce p°. De tertio tob. De quarto esdre 3°ca. Secūm vnā trāslationē. Et isti quatuor angeli secūz quattuor officia distincti sunt. Et primus secūm sui nois interp̄tationē fuit doctor sapientissim°. q⁊ secūz btūm Jero. michael interp̄tat̄. Quis vt deus ab eo q̄ est admirari ceperunt hoies phōpharisp° methy. Et ip̄us interrogando docebat ⁊c. Secūs fuit miles fortissimus. q⁊ secūz eūdē gabriel interp̄tat̄ fortitudo dei. Fortitudo aūt est v̄tus militum ⁊c. Tertius fuit medicus doctissimus. q⁊ secūz eundē Raphael interpretat̄ medicina dei.⁊ ipse fuit missus ad medicādū tob ⁊c. Quartus fuit sacerdos sciissimus. q⁊ secūm eūdē vriel interp̄tat̄ ignis q̄ meditāt sacerdotes veteris testi vniuersa sacrificia offerebant: vt p⁊ multiplicit in leui. Sz nos attendēdo ad suas pciosissimas opationes. Michael fuit princeps preclarissimus. q⁊ michael ⁊ angeli eius preliant cū dracone apoc.12° Gabriel fuit nunctius glorioſissimus. q⁊ incarnati v̄bi misterium euāgelizauit vt hētur luce p°. Raphael fuit socius fidelissim° q⁊ iuuenē illū fideliter in Rages ciuitatē direxit ⁊ postea ad pfectum sanū ⁊ incolumē reduxit vt hētur tob.12° vriel fuit p̄co v̄acissimus. q⁊ penā mortis x̄pi annunciauit vt hētur 3°esdre. Et iō secūm nois interp̄tationē ⁊ actuz Raphael hūit officiū medici. Idcirco ad cōmendationem v̄i luce q̄ fuit medicus vt testat apostolus cōuenienter assumit v̄bū illud. Ego suz Raphael ⁊c.

Sed ad diuisionē istius themat̄ est aduertendū. Qđ duo mōt ang̃elor̄ reputant se ipsos vtōrez secūz ꝑclarā visionē danielis ꝓphē Quor̄ qđā dicuntur assistētes. Quidā dñtur ministrātes. De qb⁹ duob⁹ dī dañ. vij. Millia millia ministrabāt ei.⁊ decies centena milia assistebant ei. Et ista duo misteria angelorum bñ fuerūt signata gñ.20. in scala Jacob in qua angeli descēdebāt. s. ad dīnā essentiā ꝓtēplādā. Et alii descendebāt hoibus. s. administrādū. Et ꝑ hoc btūs lucas introducit̄ dupliciter Ihijs v̄bis. Nā primo vt hūs officiū spūs ministrant̄. Cū p̄mitt. Ego sū Raphael angelus. Raphael. n. angelus suū officiū p̄fecte circa tobiā exercuit. Et itez angelus est nomē spūs ministrātis. Secūo vt hūs officiū spūs. s. assistētis. Cū sequit̄ vnus de septē. q̄ astamus ante deū. Septē. n. sūt in cōspectu thrōi ei⁹ apoc. p°ca. Vñ dī duos seraphyn clamāt scūs scūs scūs dñs ⁊c. Sexta est q⁊ angelus habet inuisibilitatem in suo contuitu potētia enim nulla sensitiua pōt eum attingere pp̄ suaz eminentiā. vñ absconditur a bruttis quemadmodū celestia corpora a tactu vel gustu non p̄nt percipi sed a solo visu: vnde res q̄to sublimiores sunt tanto sunt a potentiis infimis remotiores. Idco dicit ꝓphēta in ps. Qui facit angelos suos spūs. 7. mi. s. ignez mittentem. Igitur in spera sua est inuisibilis. nec videtur nisi in altera natura nec spiritus pōt videri pro voto ⁊c.

Septima est q⁊ angelus habet limpiditatem in suo visu. q⁊ videt illud obm̄ facie ad faciē q̄ē trāscēdens oēz creaturā p̄ naturā siue intellectuatē siue spūalem siue sensibilem. sicut enim compatur oculus nocue ad lucē solis. sic ois intellectus creatus ad diuinā essentiā quā angeli semper intuentur. Idco dicitur 2Math. 10. Quod angeli in celo semper vident fa. pa.

Octaua est. Quod angelus habet stabilitatem in suo gradu. q⁊ licet a principio cadere potuerit sicut ceteri. nō tamen ceciderunt: sed stabiles fuerunt ſm Brego. in moralibus. Ita confirmati sunt q⁊ nullo modo a sua p̄fectiōe ruē possint. Et cū deus sub lucis nois creasset angelos vt asserit Jsido. li° ethi. postea diuisit lucē a tenebris electis alios obstinatis illos confirmauit. Nonat̄ q⁊ angelus ꝛtate in suo astatu q⁊ si bonus angelus posset mētiri tūc veritas diuine sapie q̄ misterio ang̃elor̄ fuit revelata nō esset certa. cū tñ saluator dicat in euan°. Donec transeat celū ⁊ terra ⁊c. vñ quidā angelus dicit Daniele: vt occultet ipsumque in scriptura sacra ex posita sunt.

Decia est. Quod angelus hz bonitatē in suo influxu. q⁊ sicut malus angelus in principio placet trāsfiguras se in angelū lucis scōm apostolū ⁊ tandē nocet. Ita hz bonus in p̄n° terret in fine tñ delectat vt pz tu angelo ang̃elice salutāte. ⁊ in dyabolico tentāte p. blādicias. vñ malus ang̃lus cōpat petō in fine sanctāt. Et bonus v̄tus tūm infirmetanti. vñ. circa fin̄ in li°ma cha. rogabāt dñm vt angelū bonū mitteret ad eor̄ protectionē. Undecia est. Qđ hz angelus amicitiā in suo affectu. q⁊ angeli diligunt hoies cū circa eor̄ custodiā sint tā diligentes sicut sui conseruos scōm btūm Bre. sup 2Math. vnde vocat ipsos frēs quēadmodū in apoc. 12°. Labrabit p delectione inimici humani generis dñicus ꝓtectus ē accusator fratr̄ nr̄i. Duodecima ē. Qđ angelus hz dignitatē i suo cultu. quia sicut summa dignitas est ministrare in tēplo ecclie militātis. Ita sūma dignitas ē ministrare in alia vita in tēplo ecclie triūphātis: cuius tēpli ang̃eli sunt ministri: vt hētur apoc. 8. Qđ alius angelus stetit aū altare hūs thuribulū aureū i manu sua. vñ sic sacerdotes in ecclia militāte regibus ꝓferunt vt hētur 4°R. Ita angeli olbus in triūphali ecclia cristinis. Iste duodecim. s. cōditiones angelor̄ sp̄aliter in uenium̄ i p⁹ btū Lucē vt merito possit angelo comparari. Et p° btūs Lucas hūit generositatē in suo ortu. q⁊ ipe fuit vnus ō illis. 72. discipulis. q⁊s immediate genuit ip̄s sic ang̃eli immediate i cē reali talia do. ita ist i in cē spūali vñ scūs dio. de ang̃elica ꝛrar. Isti hūerunt p̄uilegia q̄ hūt angeli q⁊ immediate deo assistūt. Quia pp̄ iesus suos offici

⁊tri comparabiliter. vnde tanq̄ in speculo reluceūt diuina ⁊ iferiora. Et ō dionysius de di.no. vocat angelos speculum splendidissimum. Tertia est. Quod angelus hz fortitudinē in suo actu. vnus vnde angelus voluit totum firmamentum. Et singuli singulos celos vt docetur 2° sententiarum. vnde dauid dicit in ps. Benedicite dñm oēs angeli eius potentes virtute ⁊c.

Quarta est. Quod hz immortalitatē in suo statu. Sunt enim angeli oēs immortales non quidem ex ꝓpria natura sed ex voluntate diuina. vñ statum immortalem suscitatoris post resurrectionem compat saluator angelis 22Math. 22. dicens. Neque nubent. in resurrectione neq; nubentur sed erunt sicut angeli dei. Quinta est. Quod angelus habet amenitatē in suo cātu. q⁊ iugiter laudat deum indicibili melodia. vt habetur i apocalipsi enim cātus dulcissimos: vt testat dionysius de angelica ꝛrar. vñ ysa. 6°ca. Vidi duos seraphyn clamātia scūs scūs scūs dñs ⁊c. Sexta est q⁊ angelus habet intuisibilitatem in suo contuitu potētia enim nulla sensitiua pōt eum attingere pp̄ suaz eminentiā. vñ absconditur a bruttis quemadmodū celestia corpora a tactu vel gustu non p̄nt percipi sed a solo visu: vnde res q̄to sublimiores sunt tanto sunt a potentiis infimis remotiores. Idco dicit ꝓphēta in ps. Qui facit angelos suos spūs. 7. mi. s. ignez mittentem. Igitur in spera sua est inuisibilis. nec videtur nisi in altera natura nec spiritus pōt videri pro voto ⁊c.

Septima est q⁊ angelus habet limpiditatem in suo visu. q⁊ videt illud obm̄ facie ad faciē q̄ē trāscēdens oēz creaturā p̄ naturā siue intellectuatē siue spūalem siue sensibilem. sicut enim compatur oculus nocue ad lucē solis. sic ois intellectus creatus ad diuinā essentiā quā angeli semper intuentur. Idco dicitur 2Math. 10. Quod angeli in celo semper vident fa. pa.

Octaua est. Quod angelus habet stabilitatem in suo gradu. q⁊ licet a principio cadere potuerit sicut ceteri. nō tamen ceciderunt: sed stabiles fuerunt ſm Brego. in moralibus. Ita confirmati sunt q⁊ nullo modo a sua p̄fectiōe ruē possint. Et cū deus sub lucis nois creasset angelos vt asserit Jsido. li° ethi. postea diuisit lucē a tenebris electis alios obstinatis illos confirmauit. Nonat̄ q⁊ angelus hz ꝛtate in suo astatu q⁊ si bonus angelus posset mētiri tūc veritas diuine sapie q̄ misterio ang̃elor̄ fuit revelata nō esset certa. cū tñ saluator dicat in euan°. Donec transeat celū ⁊ terra ⁊c. vñ quidā angelus dicit Daniele: vt occultet ipsumque in scriptura sacra ex posita sunt.

Decia est. Quod angelus hz bonitatē in suo influxu. q⁊ sicut malus angelus in principio placet trāsfiguras se in angelū lucis scōm apostolū ⁊ tandē nocet. Ita hz bonus in p̄n° terret in fine tñ delectat vt pz tu angelo ang̃elice salutāte. ⁊ in dyabolico tentāte p. blādicias. vñ malus ang̃lus cōpat petō in fine sanctāt. Et bonus v̄tus tūm infirmetanti. vñ. circa fin̄ in li°ma cha. rogabāt dñm vt angelū bonū mitteret ad eor̄ protectionē. Undecia est. Qđ hz angelus amicitiā in suo affectu. q⁊ angeli diligunt hoies cū circa eor̄ custodiā sint tā diligentes sicut sui conseruos scōm btūm Bre. sup 2Math. vnde vocat ipsos frēs quēadmodū in apoc. 12°. Labrabit p delectione inimici humani generis dñicus ꝓtectus ē accusator fratr̄ nr̄i. Duodecima ē. Qđ angelus hz dignitatē i suo cultu. quia sicut summa dignitas est ministrare in tēplo ecclie militātis. Ita sūma dignitas ē ministrare in alia vita in tēplo ecclie triūphātis: cuius tēpli ang̃eli sunt ministri: vt hētur apoc. 8. Qđ alius angelus stetit aū altare hūs thuribulū aureū i manu sua. vñ sic sacerdotes in ecclia militāte regibus ꝓferunt vt hētur 4°R. Ita angeli olbus in triūphali ecclia cristinis. Iste duodecim. s. cōditiones angelor̄ sp̄aliter in uenium̄ i p⁹ btū Lucē vt merito possit angelo comparari. Et p° btūs Lucas hūit generositatē in suo ortu. q⁊ ipe fuit vnus ō illis. 72. discipulis. q⁊s immediate genuit ip̄s sic ang̃eli immediate i cē reali talia do. ita ist i in cē spūali vñ scūs dio. de ang̃elica ꝛrar. Isti hūerunt p̄uilegia q̄ hūt angeli q⁊ immediate deo assistūt. Quia pp̄ iesus suos offici

pulos imediate appellat filios. Jo.13.ca.
Sedo hūit speciositatē i suo aspectu.q: in angelo tanq̄ i speculo reluceāt archana dīne sapie. Jta in illo reluceāt facta fidei catholice q̄ vidisset aia: ait. Si.n.illa imediate nō hāuisset inserta diligēter nō valuisset in cuā suo scribere.q: ex habūdātia cordis os loquit̄ Matth.xi.ca. Ter° hūit fortitudinē in suo actu.q: fidi apparopriat descriptio dīnice passionis.sic Marcho resurrectōis & ioāni incarnatiōis & Mat.eiq̄ gnātiōis.vñ iter cēteros euāgelistas bouis assimilat q̄ est aial p̄latiū in passione aūt dīnica virtus fortitudis declarat.q: ille est principaliter.fortis q̄ ē ipauidus circa actū mortis &c. Quarto hūit imortalitatē in suo statu.q: pmānsit sine crimine:vt scribit Jero.in li° illustriū virorū sine quo aia mori nō pōt iuxta dictum saluatoris. Qui credit i me nō morietā in eternū. &c. Quinto hūit amenitatē in suo cātu.q: delectabilioza carmina nobis cecinit q̄ aliqs euangelista eo q̄ virginis gaudia q̄ ab ipsa vidi erat,solertius explicauit: vt pz in āgeli annūciatione & ceteris saluatoris alijs pmoratiōis q̄ alij siluerūt. vñ ipse ē vnus d illis quattuor alatiq̄ clamāt die ac nocte ante thronū dei:vt hētur apoc.6°ca. Sexto hūit inuisibilitatē in suo cōtuitu.q: archana dīne sapie q̄ ipse nobis i suo euāgelio reuelauit q̄ sunt fundamēta fidei catholice icognoscibilia p naturā. Nō.n.sunt naturaliter nota facta sz supnaturaliter reuelata. vñ dicē apli. Qui loquit̄ sapiaz dei in misterio absconditaz:quā nēo p̄ncipū huius seculi cognouit &c. Septio hūit limpiditatē i suo visu.q: post suā resurrectōem xp̄m i fractiōe pānis illico recognouit:cui° spēs i itinē fuerat ei occultata quēadmōz marie magdalene.dōec fuit vocata ex nole. Et iō btūs lucas describit i figura cherubin q̄ bouis ē fi i tēplo:vt hētur i ezechiele. Octauo hūit stabilitatē i suo gradu. q: isep stabiliter & imutabiliter inuerabiliter huius adhesit apīo paulo i euāgelii diuulgatione ceteris dimittētib° eū:vt pz i actib° &c. Nono hūit virtutē i suo affatu.q:.s. tota ei° doctrina fuit i scriptura cāni.cui fallsum sub ec nō pōt pz Aug.cōtra ille vñ solū ipse scripsit duos libros nouī testi.s.euglīm & actus apostolorū ceteri aūt vnū. Jste.n.fuit vnus de illis.qb° dictū fuit. Erunt mihi testes i hyerusalē & in oi Judea & Samaria vsq3 ad vltimū vt pz i actib°.p°. Decimo hūit dōitatē suo influxu.q: sacīz diuinitus me cene in quo fuit sūma benignitas declarata diligētissime i suo cuā° exposuit vt pz luce.xx°ca. Undecimo hūit alcitudinē i suo affatu:q: fuit amātissim° & familiarissim° virgini marie.& q̄si ei° discipulus ab ipa habuisse credit̄ & la misteria p̄mor:dior xp̄i in qb° alij euāgel penitus siluerūt:vt pz luce p° & 2° Caplis. Duodecimo hūit dignitatē i suo cultu.q: dī fuisse epūs alexādrinus & ecclīaz sibi cōmissaz cū sūma ordinatōe regebat ordinauit p̄sbyteros & epōs instruens eos,vt pz i theophylo. Jsias duodecimz p̄dilitōes dz hic aia fidelis ad instar āgeli cuius ē sor:or germana.q: ab codē pgēnita. Et ad ciuf ymaginē sic āgelus p̄ducta.13 corruptibili corpi iūcta. Et tp° dz hic generositatē i suo ortu.q: postq̄ ē corpi iūcta nisi fiat p sacm regeneratiōis dei filia saluari nō pōt. dicēte dño i Joāne. Nisi qs renatus fuerit ex aq̄ & spū scō &c. Scōo dz hic speciositatē i suo aspectu.q: sic āgelus est nature speculatio.ita & aia oīa repūtās q̄ sunt i sua cogitatōe q̄ cernēt eā sic seipaz videt.& iō dz cogitare hōesta & pulchra.q: sic nullus hō libēter aspicit ad speculū i q̄ sordid° repsentat. Jta nullus spūs ad alaz vilib° sordidā ymagib°:sz puris.vñ dicē p pba d istis aspectib° imūdis mūdi sūt oculi tui vt nō videāt malū &c. Ter° dz hic f.fortitudinē i suo actu.q: tēptatiōib° nō dz succūbere. eo q̄ debilis ē hostis q̄ nō vicit nisi volētē.vñ qñ aia ē assuefacta vicis a tēptatiōib° difficile ē eis resisteret.qñ aūt conat̄ vt vicat facile resistit:vt dicē.b. Jo.i canō.sua appropiquate deo & appropinq̄bit nob. Et resistere diabolo & fugiet a nob. Quarto dz hic imortalitatē i suo statu.q: pcīn qō occidit alaz dz plus vctē stari & horrere q̄ sin anihilatōe. imo q̄ a nihilatōe totiq̄ mūdi aut dāpnatōe i ferni sic dicebat eleazarus i li° macha.6.° se velle pūs mitti i iferno q̄ peccare mortaliter. vñ nimia ē alc isania qñ pp nimiā placētiā q̄ nō horret q̄ vitarēt sctī potiq̄ suā eternā penā & q̄s q̄ cēt alia iusta &c.

Quinto. dz habere amēitatē i suo cātu.q: in oīb° q̄ videt i vita ista. dz laudare deū & pba dō.luitabat q̄s creaturas ad laudē dīnā. vñ ala duota laudib° dīnis vacare dz ec̄ intenta sollicite. Et ille cāt° amēcius i m° i auf dei di.Ber. Nō chorus,sed cor. Nō clamor:sz amor canit i aure dei. Ad i^m cātū mouet nos apos.dī.i psal.& ymis spūalib° canētes dño in cordibus vestris
Sexto. dz hic inuisibilitatē i suo statu q: nō dz q̄dq̄ vōl facere eo fine:vt ab hoīb° videat.sz pp dīnū fuitū:ne sit sicēna de fatuis v̄gīb°.sz vna d p̄udētib° dī. dñs Mat.vj. Attēdite ne iusticiā vram faciatis coram hoīb° &c: Septo dz hic simplicitatē i suo visu.q: dīnis cōtēplatiōib° dz insistē qb° oculus interior clarificat & nō mūdanis cogitatōib°q̄ hīt obnubilare oculo spūalitū claritatē. vñ clamabat ysa. dolēs q: cognouisset mūdana aūt dīnor contēplationē Ve mihi.q: vir polluto labijs e° sū & i me° pp' poluta labia hūtis e°.hito & regē dñm exercituū.ego vidi oculis meis. Et eo mō displicet degustāti dīna.q: aspic ad terrēa q̄ sūt sordida & poluta. Octa° dz hic stabilitatē i suo gradu.q: tēptatiōib° agitata p inimicos.13.avacillatōe cauē ñ possit tū a casu pcti mortalis cauere pōt. vñ dī. apo°. Qui se existimat stare vidēat ne cadat &c. Nono dz hic vitatē i suo affatu.q: ea q̄ sūt fidei catholice dz simplr credē & firmiter cōfiteri. Et illa ē locutio intellectualis. credulitas firma & tūc vera ē.cū est de regulis qbus falsūz subesse nō pōt. Jsta vitatē nō videt hic aie q̄ nō curant de alijs in nullo nisi de hijs q̄ videt.q.nō spantes alīā vitaz.de qbus apoc.dī. q: pene inere dulor sunt ignigatio ignis & sulphuris &c.
Decī° dz hic bonitatē in suo influxu .q: oīs ala bona q̄ hz tā corpalia q̄ spūalia. dz ceteris cōicare debite. sic āgelis in actibus archangelī bōa recepta alijs cōicant. Jta cōicatō bonor spūaliū fit magis ex° q̄ verbo.q: magis mouēt sēā q̄ dicta. vñ saluator. luceat lux vra coram hoībus &c.
Undecī° dz hic amicitiā in suo affatu. nō solū ad deū q̄ est eius pr & angelos q̄ sunt ei° fratres.13 ad ceteras creaturas .& alas q̄ sunt ei sorores. Oēs.n. aie sūt ab eo dē pfe create eo q̄ parētes iproductōe aie nihil faciūt. Et iō ille aie q̄ aicitiā mutuā nō hīt:ñ videt filie dei.sz diabol'. vñ saluator dicebat iudeis q̄ patrē odiebāt,iuxta ppht^m dictū. Vos ex patre diabo° estis &c.
Duodec° dz hic dignitatē in suo cultu q: ala plus dz ec̄ deuota diuinis laudib°: & fruitijs q̄ aliqb° reb° trāsitorijs. sicut ei q̄ sunt in patria nunq̄ cessāt a laude dīna. nec unq̄ de tēplo laudis diuine exeūt iuxta illud apoc. Qui vicerit faciā i^m colūnā in tēplo dei mei & foras nō egredietur āpli°. Et pp illū cultū dīnū oēs sci erūt sacerdote dei & agni.teste ioāne i apoc. vñ dicebat.b. Aug.q̄ oia i qb° yerar^a ecclesiastica imitat celestē p̄tā ē dīnū offiū.cui duotissime ē insistēdū vt hic i ppetuū laudemus vltēm insecula seculorum. Amē.

¶ In festo oīuz sc̄ōrū Imo.

Jāi turbā magnā quā dinūmerare nemo poterat &c. apoc. 7°ca.
Quia sc̄oz clarā vallis ppheticā sblimitas duos thxarctice principatus declarat ex solēnitate exercit° sub ipso militātis Jerarchice. Jō btūs Jo. cui° gelista seraphycis sensuz actiōib° sciēter intētus celsitudinē eterni ducis ex solēnitate celestis exercitus nobis reuelare disponēs illi° celebritatē militie in verbo ppositō introducit dī. vidi turbā &c. Intelligēdū ē q̄ ad solēnitatē militie quattuor insignia requrunt. Et pmū ē vt multitudo talis militie sit ex multis & diuersis pluralitatibus inumerabiliter cōgregata q̄ ad nos q: si pp paucitatē possz facilē inūerari nō q̄ nobilitatē ducis declararet. Jō dr in p^r uer.14. In multitudine ppli dignitas regis & in paucitate plebis ignominia principis. Scōm est.q̄ talis multitudo sit ex variis natiōibus & regionibus vt congregata.q: princeps nō hīs ptātē cōgregādi exercitū nisi in paucis regiōibus nō ē mōarcha, Jdē ē d mōarcha regni celestis. vñ dī in cui° Matth.8. Multi venēt ab oriente & occidēte &c. Tertiū ē vt sit ordinata agminibus ante facē principis vnanimiter p̄sentata. quia ordo partiuz exercitus adinuicem est p̄pter ordinem totiq̄ exercitus ad ducē secūdū ar. ideo dicit Jeb

xii. Cui⁹ sederem sicut rex quasi circūstāte me ꝛc. cui erā merentiū cōsolator ꝛc.

Quartum est. q⁹ talis multitudo sit vexillis regalibus consignata vniformiter. qz oēs de eadē militia debēt dirigi sub eodem signo. Ideo dicit apoc. viij. Vidi per angelum hñtez signū dei viui fuerunt oēs dei serui q de eius familia sunt in frontibus cōsignati. Et vt istoꝝ insignium sufficientia declaretur est sciendum q⁹ multitudo exercitus ex diuersis plagis orbis innumerabiliter congregata declarat principis potentiaz metuendā. multitudo quidez ex variis regionibus vndiq; cōgregata declarat principis magnificentiā admirandam. qz ex hoc cōuincitur esse mouarcha. sz multitudo monarcha cōiungit ex ordinatis agminibus. ait faciem principis vnanimiter ꝓsentata declarat principis sapientiā in eo q⁹ sciit bene ordinare suā militiā cōmendādam. Sed multitudo vexillis regalibus vniformiter insignita declarat principis clementiā venerādaz. in eo q⁹ suū signū suis subditis cōsecrat. ꝛ illa quatuor. s. ¶Potentia ¶Magnificentia: Sapientia: ꝛ ¶Clementia sunt principis decentissima ornamenta.

¶Quorum. s. ¶Dominuz respexit in dō.

¶Secundū claruit in Josia.

¶Tertium refulsit in Salomone.

¶Quartum emicuit in Ezechia. vt pz ex libro R. Qui fuerunt magni principes in israhel. Nunc ad propositū reddendo ista quattuor insignia ad solemnitatez cuiuslibet militie ptinentia ad solennitatem celestis militie exercitus ptinere Be. Jo. euangelista in vbo proposito ordinatissime nobis demōstrat. vz primo. q⁹ celestis militie multitudo est ex diuersis pluralitatibus mirabiliter cōgregata. Cum premittitur. Vidi turbā magnā ꝛc. Ista est enim innumerabilis multitudo. de qua dictum est ad Abrahaam gen. xv. Suspice celuz nūera stellās si potes. Iste stelle sunt sancti q⁹ positi sunt in ornāmēto celi empyrei sic stelle visibiles posite sunt in ornamento firmamti p̄z Theologos. Secdo q⁹ celestis militia est ex diuersis regionibus cōgregata. Cum segtur. Et oibus gentibus ꝛ populis ꝛ tribubus ꝛ linguis. Ad principis magnificentiaz demonstrandā. ait a est illa multitudo de qua dr̄. act. x⁰. Erāt habitantes Jerusalez viri religiosi ex omni natione que sub celo est. Isti viri religiosi sunt oēs q redēpti sunt ꝛ assumpti ad ordines angelorū. Juxta illud Mat. xxii. Erunt in resurrectione sicut angeli dei in celo. Isti habitāt in Jerusalē que est celestis patria sm aplm. docentem aplū ad gal. iiij°. vi. q̄ sursum est Jerusalem libera est que est mater nostra. Tertio q⁹ celestis militia est ordinata agminib⁹ ante faciē principis vnanimiter ꝓsentata. Cū sequit. Stabāt ante thronum in cōspectu agni. que qdē ꝓsentatio fuit. exo. xix. Fuit figurata qñ Moyses adduxit populū Israel in occursum dī de loco castroꝝ vbi dicitur. q⁹ steterūt ad radices mōtis Synai. Iste Moyses latoz antique legis est figura dñi q est legifer ut iuxta preclarā ꝓphetiam q ederet israel. i. populum dñi ad videndū deuz in patria de loco castroꝝ huius ecclesie militātis in occursum dei qñ eos transtulit ad ecclesiam triūphantē que ē in patria vbi deus videt ꝛ tunc steterunt ad radices montis synai que est Jerarche super celestis. quia ad illam nulla creatura fuit assumpta: sed solus Moyses. i. xp̄s illum montē ascendit. Quar⁹ demōstrat Be. Jo. q⁹ celestis militia cū vexillis regalib⁹ vniformiter ꝛsignata. Cuz segtur. Amicti stolis albis ꝛ palme in manibus coꝝ. Ideo illa militia fuit figurata. Jo. vii. ¶Per illam turbā que accepit palmaꝝ ramis xp̄o obuiā ꝓcessit. de qua dicit apoc. vii. Quod exercitus q fūt in celo sequebantur eum in vestimentis albis amicti bisso albo ꝛ cādido que sunt tribus amicti bisso alvo ꝛ cādido que sunt tribus amicti bisso alvo ꝛ cādido que sunt tribus figuris paradysi ꝛc. Vult igit B. Jo. euāgelista ad declarationē sanctoꝝ olim solēti exercitū ex qbus extat multitudo celestis exercitus. Vidi turbā magnā. Circa q est sciēdum. q⁹ in sacra scriptura inuenitur. xiij. visiones celebrātē illius multitudis amagorice declarantes. Quaruz sex sunt inue. testa. sub velamine occultare. Et alie sex nouo tc. cum ingenti luce declarare.

Quaꝝ prima est visio scale Jacob, de qua

habetur gen. xxviij. vbi dicit q⁹ Jacob vidit scalā stantē sup terrā ꝛ cacumē eius tāgens celū: angelos quoq; ascēdentes ꝛ descendentes per eā ꝛ domuz initū scale ꝛc. Ista scala est angelica yerar⁹ q̄ ex diuersis ordinibus angelorū est gradata mirifice: vt p̄z p̄ dionysiū de angelica yer⁹ q̄ qdē ē sup̄ terrā. q̄tū ad sitū inferius. s. sup ecclesiastica yer⁹ q militat sup terrā. qz infimus angelorū est sublimior viatore vt testat̄ salvator luce. 7. de Joāne bap. Qui aūt est minor in regno celorū maior est illo. Sed cacumē cuius ecclesie diuinitatis tumē attingit. q: seōz btūm dionysiū vbi supra sup̄mi angeli sunt circa deū. ¶Per illā scalaz ascendūt sicut angeli p actū cōtēplatiōis quo in deū feruntur. Et descendit quo ad actū ministratiōis quo qdē ad dirigēdā hoies transmittūtur. Sed huic scale innixus erat dñs. qz in ꝑsona est susciptēs angeli officiū descendit missus a pre in mundū sicut inferiores angeli trāsmittunt ad ministrandū nobis. iuxta illud ewāgelicū. filius hois nō venit ministrari sed ministrare. Ista aūt scala hz. 6. gradus q̄ sunt sex ordines duaꝝ inferiorū Jerarchaꝝ quaꝝ angeli scōm dio⁹ mittunt ꝛ remittunt p istā scalā. Et inter illos. vj. gradus est ordo thronorū in qbus sedet dus qñ iudicat sua iudicia scōm Bre. in mor. Et iō in hui⁹modi. fi⁹ thronj salomōs hēbāt sex gradus. Quo sm b. dionys. eccla militans imitat̄ xp̄m pōt triūphātem. Jō illa scala dr̄ ec̄ l ecclia vt l eius yer⁹. simpliciter sba scala iacob ad istar spiritū supnoꝝ. aut ascēdamus in deū p deuotionē. aut descēdamus ad proximum p cōpassionē exemplo xp̄i de quo ait aplūs ad ephe. 4°. ca. Qui ascendit ipse est qui descendit tc. Sed ꝓphetoꝝ scala mūdane ecclesie cōgarchie est erecta in nīa yer⁹ p quā ascendunt vsqz ad celos p superbiā. ꝛ descēdāt vsqz ad abyssos p auaritiā. Abyssus. n. est immensa terre. Et ideo segtur. Terra tuit ꝛ mota est sicut ebrius in ps. xvi.

g⁹ vi?

Seda visio ē de sōno Joseph. gen. 37. Vidi p somniū. q. solē ꝛ lunā ꝛ stellas. xi. adorare me iste. Joseph q a p̄re plus cāteris

fratribus amabat est xp̄o Jesus q cūctis hominibus q ei⁹ fres sunt. qz nō cōfundit fratres suos vocare sz aplūs ad hebreos plus amabat a deo patre. ipse. n. est filius accrescens iuxta illud Jo. bap. dicētis opz illum crescere ꝛc. Hic vidit solē ꝛ lunā. i. aiam suā vtāz q est finis totius lumynis in p̄tia ad istar solis illuminātis totā yerarchiā celestē sm deū. Et carnē de virgine sumptā: q̄ istar lune ab aia ineffabiliter illustrat. Et stellas. xi. idest. xi. ordines spūuz brōrū in patria primus ste ordo eorum qui sunt sine suis meritis saluati per gratiam passionis xp̄i q decimū ordinē facūt sub angelis iuxta padolā in cui⁹ de r. draginis. Secūs est ordo angelorū ꝛ coꝝ q ad illū ordinē ex mitis ꝓprijs sunt assumpti. Tertio ē ordo archāgelorū ꝛ illoꝝ q ad ordinē illorū ex meritis suis susceptī. Quartus est ordo p̄incipatuū ꝛ coꝝ q ad ipz ordinē ex meritis sunt recepti. Quintus ē ordo p̄latuū ꝛ ipsoꝝ q ad p̄dictū ordinez ex meritis sunt assumpti. Sextus est ordo virtutū ꝛ tōꝝ q ad supradictū ordinē ex meritis sunt susceptī. Septim⁹ ē ordo dñationū ꝛ illoꝝ q ad ipz ordinē ex meritis volabūt. Octauus est ordo thronorū ꝛ illoꝝ q ad p̄fatuz ordinē ex meritis sunt assumpti. Nonus ordo est cherubin ꝛ illoꝝ q ad supradictū ordinē ex meritis sunt trāslati. Decim⁹ est ordo seraphī ꝛ illoꝝ q ad ipz ordinē ex meritis sunt assumpti. q: sicut de quolibet ordine iudicat: sic ozvt ad singulos ordines assumant fz anselm. Undecim⁹ ēt ordo i scalā sup oēs est mr dñi fz Jero. ꝛ ecclia cāt. Exaltata est sup̄ dei genitrix sup thoros angelorū ꝛc. Iste sunt. xi. stelle clarissime in celo empyreo sicc de qb⁹ dr̄ daruid. 4. Stelle clare dederūt lumē in custodiis suis vocate sunt. ꝛ dixerūt adsum⁹ ꝛ lucerūt et in iocunditate q fecit illā. Qui nō pōt sicilicet de stellis firmamēti. qz illas vidit se adorare dei filī⁹. iuxta illud qd vidit. Jo. i. apoc. qz vidit oēs sōs adorare in secula seculoꝝ Amē. Ista aūt adoratio ptinet ad virtutē latric. cui similiter clerici debēt ee intēti ꝛ libēter ꝛ reuerēter ea q̄ ad ptinēt ad diuinū cultū ꝓficere. qz trib⁹ leui de qua ꝓpha

liter fuit l lege Moysi diuino cultui mancipata t pp hoc sola pullegiata. Sz vt apparet hodie magis seruiunt latrie ventris: vt ipleat i eis illd euangelicū publicani. t peccatores p̃cedēt vos in regnū celoz. ¶Ter⁹ visio ē de Rubo Moysi De q̄ qto. xx. ca. Ubi dr vadā t videbo hanc visionem magnā q̄re nō cōburit rubus &c. Que visio pōt quadrupliciter exp̃di vt ad ꝓpositū applicet. ¶Primo istorice. In quo ꝑsu duo sunt cōsiderāda i hac visione. ¶Primo rubi ifirmitas q̄ ab igne nō cōsumit. rubus. n. iter mimas arbores mima. Scōo ignis subtilitas. q: ex rubo nō aliter. q: tūc rubū cōsumeret &c. Scōo tropologice. q: tūc rubus signat aiaz nraz q̄ ē infima i cognitione intellectualiū sic materia ꝓma i gnē sensibiliū: iste rubus ardet t nō cōburit. q: aia diligēs deū sup oia dz spūs sci igne subtilitatis dei sine sui cōsumptiōe. de q̄ qdē igne cōsequēter dr Jere. treno x. p. ca. De excelso misit ignē in ossibus meis t erudiuit me. q: eruditio virtutū t vitatis fine illustratiōe a nobis hri nō pōt. Et iō intellectus q̄ vult ad alios descere illū ignē dz sup oia desiderare.

Tertio allegorice. Et tūc ille rubus ē hūanitas q̄ ē natura yma: q̄ ad sūmitatē ignis divinitatis assumpta de quo igne hētur deutero. iiij. Deus tuus ignis cōsumēs ē. t pp hāc visionē ignis cū rubo dr i ps. Ignitum eloquiū tuū. i. vbū tuū gemitū vehemēter. q: ista tenet archā t vnitionē divinā pso nax in exitia fz Ber. Quarto anagogice t tūc ad ꝓpositū istor rubus ē vnica multitudo aiaruz nraruz pp affinitatē q̄ hūt ad angelos q̄ qdē rubus scōz apl̃m ē charitate inflāmatus t in p̃tia btificatus. Et iō spūs illi sunt illi lapides ignitī. de quorū locis fuit ciccus lucifer: vt hētur ezechielis. xxviij. vbi dr cicci &c de monte scō dei de medio lapidū ignitox. Iste ē ille btificus ignis pficiēs t nō nocēs de quo dicit Isa. xl. Ignis dei l syō. t caminus ei⁹ i hyerusalez q̄ dr visio pacis. Isti sacratissimo igni Zriak. l. ¶Primo ignis ābitūs t superbie quibus fuerunt cōsumpti ꝓncipes milicie ab achab ad hehū 4°. &c. i. Secūdo ignis rāconis t iracūdie quo fuit cōsumptus chorreus sol petrus. ignis malignitatis t inuidie. de quo hētur l leuitico. Tertio ignis carnalitatis t immundicie q̄ deuoratau t sodomitas gn̄. xix. Quar⁰ ignis cupiditatis t auaritie q̄ cruciat diuitē i inferno luc. 16. c⁰

4ª vi sio de solio

Quarta visio ē de solio sublimi yi. vi. Vidi dñm sedentē sup solium excelsum t elevatum: t plena erat tota domus maiestate eius. Istud solium in quo sedet dñs ē celum empyreū de quo ait dñs in yi. lxvj. Celum mihi sedes est t dinitas simpliciter ibi recipit. qđ celū est excelsum t elevatū sup oia corpa. imo scōm astrologos ibi ē. x. spa. Et

dom⁹

plena erat domus maiestate eius. hec domus est aula paradisi. de qua in ps. Letatus sum in his q̄ dicta sunt mihi in domo dñi ibimus Et stabunt pedes nri in domū tua dñe. Et itex laus ei⁹ i ecclia scōx. Ista domus erat plēa maiestate di. q: de plenitudie felicitatis dine sci pz capacitatē sue voluntatis q̄ est .q. infinita plene recipiūt sm dio. t ea q̄ sub ipo erāt replebāt tepli q: erit plēa qñ thrōi ruētū erūt electi hoiēs ornati. q: nullus locus i illis nuptiis vacuus remānebit sm x⁹ parabolā Mat. xxii. Iplete sūt nuptie discūbentiū. seraphyn sup illd. q: supiora pte celi ē ordo seraphycus collocatus fz dio^m vbi supra. Secale vini t sic de alcteri. Et duabus velabant faciem eius. qđ est dū illi spūs bti intellectū t voluntatē q̄ sunt due ale cōtēplationis erigūt se ad divina cōtinua intuendas. Et duabus pedes eius dū descendunt ad cōsiderationē creaturax in quibus fz Aug. sup gn̄. ad lram relucet vestigiū trinitatis. Et duabus velladāt &c. Dū reuertūtur p casdē potētias ad semetipsos in quibus est trinitatis signaculū iuxta illd ezechielis. Tunitatis signaculū filitudinis &c. Et clamabant alter ad alterū. l. l. l. &c. Qz scōm dio. superiores illius ordinis reuelāt inferioribus archana illius ordinis scē trinitatis in quibus scitas vna inuenit trip̃ti mō. l. In p̃te scificāte t nō scificato. In filio sicut in scificato t scificante. l. spūs cū scitatem accipat ad intra caz nō cōicat. Dñs dc⁹ sabbaoth. i. celestis exercit⁹ oīuz solum ale q̄ sunt celestiū spūz sed etiā corpa scōruz q̄ sunt de natura incorruptibilium alarum

lūa felicitate plene replebunt. t sequit ve mihi. q: tacui. q: pollutus in labijs ego sum. Et in me⁰ ppli polluta labia hñtis ego vidi. t regem exercituū ego vidi oculis ꝓpijs qđ fuit vbū magne cōtritionis t est verbum ptinēs ad fidelē cultū vel ad religiosum devotū qñ exiis in cōtēplationē celestiū sumit: sicut yi. dinas immissiones. ve mihi. q: tacui inquit. l. vt nō pāderē celeriter p cōpassionē pctā mea. q: vir pollutus labijs ego sum. i. affectionibus mētis t cogitatiōibus terrenis coactis. Et tñ istis nō obstantibus regē exercituū ego vidi oculis ꝓpijs. i. eius benignas influētias recepi. Diuino x. n. cōtēplatio extollit ex isto loco t incitat ad petitum contritionē. Jō statim sequit. Volauit ad me vnus de seraphin cū calculo quē forcipe tulerat de altari. t tetigit labia mea dicēs. Ecce auferet iniquitas tua t peccatū tuū mundabit. q: post cōtritionē ex cōtēplatione celestiū acquisita sequitur plena remissio peccatorum.

5ª visio

Quinta visio est de thau. ezechielis ix. ca. Ubi ait dcus ad ministros suos. Dēm sup quē videritis signū thau. ne interficiatis &c. Istō signū est signū crucis inspectis quo quidē signo est tota milicia celestis curie cōsignata. Jō apoc. ix. Precipit mitte infernali ne ledāt hoīes q̄ hūt hoc signū in frōtibus suis. Sed illud signū hēt ꝑfecte ad modū thau. q: meritū crucis est in illo formaliter t virtualiter in ceteris virtualiter tm. Sz ideo totus celestis exercitus hoc signo cōsignat. q: p crucis mysterium ad illā militiaz sunt assumpti. Jō dicit apoc. 7. Isti sunt qui lauerūt stolas suas i sanguine agni. Isti soli sic signati adeo p̃cipiunt nō interfici. q: in solis illis nō hz ptē mors, scda que est infernalis dānatio. vii apoc. 28. Btūs qui hz ptē in resurrectione prima. In his. n. scda mors locū nō hz. sed erūt sacerdotes dei t agni. Et regnabūt cū x⁰ mille annis. i. ꝑpetuo sm Aug. de ci. dei. Istud signū debemus p carnis macerationē in frōtibus nris per penitā priaz petōrum nostrox hīc. q: hoc signo nunc consignātur penitentes iuxta illud ezechielis ix. signo thau. sup frontem virox dolentiū. t gemētiū sup oībus iniquitatibus israel.

Sextavisio est d antiquo dierum dans. vii. Ubi ait. Aspiciēbā in visione mea donec throni positi sunt t antiquus dierum vestimentū eius cādidū sicut nix t capillus capitis. q. lana alba t munda t thronus eius sicut flāma ignis fluuius ignius rapidus qui egrediebat a facie eius mille milia ministrabāt ei. t decies cēna milia assistebāt ei. Et sequit Aspiciebā in visione noctis. t ecce cum nubibus celi filius hoīs veniebat. t vsq; antiquū ꝑuenit. t i ꝓspectu ei⁹ obtulerūt eū. t dedit ei potestatē honorem t regnū t oēs populus t tribus t lingue servirent ei. ptās eius potās eterna que nō auferetur. t regnū eius qđ nō corrumpetur. Iste antiquus dierum est ꝑsona dei ꝑtis qui non solum est monarcha in toto vniuerso cui plene dñatur t nō solū yerarcha in ecclesia militante que ab ipso effectu paterne regulatur. Sed etiā tetrarcha in supercelestī yerar. q: ꝑsone vinc ab ipso sicut a primo principio originant. Iste autē dr antiquus dierum. q: b. ylarius de tri. attribuit eternitatem pri. sicut spēm ꝑli t visum nuncupatiui. Throni enim ei apositi sunt. quia singulariter duo ordines angelorum t scōrū ciuium assumptorum. l. ozdo thronorū in quibus sedet ad suorum iudiciorum caliginē declarandā scōm. b. Bre. t octo cherubin in quibus residet ad suorum archanorum celsitudinē renelandā. t iō ipsimis residet sic inder egratis In secundis sic doctor vitatis de q̄ in ps. Qui sedes sup cherubyn. isti ergo throni apositi sunt t antiquus l eis sedet. iste antiquus pp eternitatē hz in se duos. l. fontes ꝑfectionū spūaliū et quibus manāt duo rlui felicitatis in oēs scōs. Quox primus primus est inffuscabilis fulgor decoris et quo obiectiue oīs intellect⁹ ibi btificat de q̄ fulgore dr tā ꝓphe de inaccessibili p nāz yi. Christi. Oculus nō vidit deū absq; te. Secūd⁹ ē l extinguibilis ardor amoris et q̄ procedit fluuius felicitatis l voluptate. ¶Primus nōtat in colore albedinis q̄ maxime ꝓticipat nāz lucis. Secūs de signat i fluvio ignis p quē caritas denotat. Jō pp primum dīcitur capilli t

vestimenta cādida. ⁊ pp sedūz fluuius
⁊ sedes ignīti. Iste est ille fluuius de quo
dicit in ps. Inebriabunt ab vbertate do
mꝰ tue ⁊ torrēte voluptat⁊ tue potabis eos.
Iste torrēs ē actꝰ fruitōis q̄ sci sunt bti pa
tria formaliter. Et sequit̄ milia miliū mi.
ci. idest innumerabilia a nobis millia scōz
b. Bre. q̄ sunt angelorū ministratiū de se
ptē inferioribus ordinibꝰ. Et decies cēteria
milia assi. ei. q̄tū ad cherubin ⁊ seraphin q̄
solū assistunt scōm dēm deo. Et throni q̄
sunt de supema yer⁹. Et sequit̄ Aspiciebā
p̄ visionē p̄dictā de filio hois. q̄ ptinet ad a
scensionē incarnationē ⁊ glorificationē xpi
In visione noctis. i. in enigmate horruit
spūs meus. Si aūt illius ppōe spūs horu
it q̄ adeo inducit̄ in testimonium scīlici
mis ezechielis. xiiii. q̄tū dz honore ips nr
malaūa qñ ꝓsideram⁹ dā celestia ꝑdi⁹
debent culpā horrere ppetrati sceleris qua
t̄ātā deū offendimus. Scōo tactura a
musimus q: p pctm mortale gustum ami
simus. Tertio plagā inflictū vulneris
qua aliaz nr̄am p pctm lesimus. Quar⁹
censurā reddēnati funeris qua morte illaz
incurrimus. Ista sunt illa quattuor sup ad
dita de qbus saptēs ecclīastici dicit. 26. c⁹
Q tribus ꝑterit cor meum. ⁊ in 4⁰. facies
mea eruduit. Iste quartus horror ē d quo
habet iob. 1. Dō sempiterno⁹ horror i hitat
Sed in nouo testō inuenies alias. 6. visio
nes celestis milie solēnitatē declarantes.
Quaꝝ. i. prima vio est apoc. iiii. De sede
dei vt ait Johānes dī. Ecce hoc vidi hos
tiū apt̄ in in celo q: Janua celi non fuit
apta nisi ꝓsumat figuris ve. te. Ecce sedes
posita erat ⁊ in sede sedens. ille est ꝓceps
illius militie xps q̄ sedet ad dextram maie
statis in celsis vt dicit ad hebre. 1. Ipse
enim sedet in solio regie maiestatis suc ad
impandū virtuōsiter. Jō dicit ei a pfe
in ps. Sede a dextris meis. Scōo sedet i
solio paterne ꝑceritatis ad regendū hanc
. l. multitudinem affectualiter. Jō dic dio. q̄ gau
det oēs moto pēe q̄ motus est p̄ ⁊ affectu
fm exp̄dnz tūdē. Tertio sedet in solio
iudiciarie ꝑtātis ad iudicādū equaliter d
meritis sēōz iuxta illud ps. Duo hec au
diui. q: tibi pt̄as ⁊ misericordia. q: tu reddes
vnicuiq; iuxta opa sua. Quarto sedet
in solio magistralis auctoritatis ad docen
dum supernaturaliter. q: illuminationes
a pfe sibi traditas analogice sanctis colicat
iuxta illud Jo. venit hora cū iā nō in pro
verbijs loquar ⁊c. Et sequit̄ ⁊ q̄ sedebat
sillis erat lapidibus Jaspidis ⁊ saphiri q̄
confortant visum. q: ex visione soli⁹ hui⁹
non obtundunt̄ oculi papilla. vt patet in
euan⁰. Et iris erat in circuitu sedis ⁊ sup
thronos. xxiiii. Seniores qui sunt. xxiiii
Prophete veteris testi. i. Samuel david.
Nathan. Baad. Oēs sunt in p⁹ R. Achi
as qui ꝓphetauit ad Jeroboā regni salo
monis. 3⁰. R. vi. Sertus Josias qui pro
nunciauit iosaphat habiturum victoriam
de aman. Helyas. Elyseus. Ysaias. Jere
mias. Ezechiel. Daniel. Osee cū reliquis
xii. ꝓphetis minoribus vsq; ad mathiaz
qui est vltimus: ⁊ sic sunt. xxiiii. Et sequit̄
q̄ habebant in capitibus suis coronas au
reas pp premium substātiale. ⁊ de throno
procedebant fulgura maledictionū. i. ⁊ vo
ces increpationum ⁊ tonitrua cōminationū
num que per istos ꝓphetas fuerunt pla
ta in veteri testō. Et septē lāpades ardētes
ante thronum q̄ sunt septem spūs dei. vel
accipiendo p illis septē ordinibus assisten
tib⁹ de quorū numero Raphael est vnus
vt habetur in tobia. Aut pro. 7. i. stant⁹
qui sunt milii a deo i terrā militātis ecclie.

¶ Quorū primus status fuit apostolorū.
¶ Secundus discipulorum.
¶ Tertius pontificum.
¶ Quartus doctorum.
¶ Quintus martyrum.
¶ Sextus confessor.
¶ Septimus virginū. iuxta illā figurā p
tuor. ii. ca. Sapia edificauit sibi domū. fec
clie. Et cecidit colūnas. vii. Et sequit̄. ⁊ crā
mare vitreū assi thronū. q: medium qd̄ ē in
ter sōs ⁊ xp̄z in patria. est totū ꝑfectū. ⁊
quattuor alia sunt quattuor euangeliste. i.
Matheus hz facē hois. q: describit xpi
hūitatē. Marchus leonis. q: describit xpi
regnū ⁊ resurrectionē. Lucas bouis. q: de
scribit sacerdotiū ⁊ mortē ⁊c. Johānes aq

le. q: versatur circa xp̄i diuinitatē. Et illa
alia erant plena oculis. q: doctrina euā
gelica ē plena mysteriis. Et requiē nō hē
bant dāmātia sēōs sēōs sēōs dñs deus q̄
est ⁊ q̄ erat ⁊ q̄ venturus est oipotens ⁊c.

t⁹ vīsio Secūda vīsio nona tc. est de archa testi
apoc. xi⁰. ca. Ubi dicit q: apt̄ ē tēplū dei
in celo ⁊ visa est archa testi in tēplo eius.
Ista archa est xp̄i hūanitas i qua hitat xp̄i
ois plenitudine diuinitatis corporaliter scōm
apostolū ad colo. 2. In illa archa noui testi
sunt abscōditi oēs thesauri sapie ⁊ scie dei
vbi dicit⁹ q: visa est in tēplo dei celi apto
hostio post suā ascensionē. q: in eius aspe
ctu oēs alie deificatur sicut in obo pulcher
rimo iuxta illud malachie. Vobis timenti
bus oriet̄ nomē meū. oriet̄ sol iustic⁹. Et
sequit̄ q: tūc signū magnū appuit in celo.
Mulier amicta sole ⁊c. Ista est mr ecclia
que ꝓtegit̄ ⁊ illustrat̄ a ꝑfato sole ⁊ hanc
xp̄s desponsauit sibi formatā de dextro la
tere. sicut de adā cuā. Cuius ecclie dupler
status describitur. Et p⁰ status quē hēbit
in patria. q: vdi erit amicta sole. q: sicut sol
supponitur terre ad illuminandū eā ⁊ in
flamādū. Sic xp̄s suppositus est ecclie to
ti trūphāti ad ꝓfarthico⁹ actuū sibi radi
os diffundēs fm dio⁹. Et luna sub pedi
bus eius idest ecclia militās. q̄ ab eodē so
le iz difformiter ⁊ mirabili. q: luna accipit
claritatē a sole. Et in capite ei⁹ corona ste
larū duodecim q̄ sunt duodecim ꝓclare fe
licitates ptes: quas enumerat. b. Anselm. de
similitudinibus. Quarū prima est pulchri
tudo sine deformitate. q: fulgebūt iusti sic
sol i regno p̄tis eoz. Secūda ē agilitas sine
mole ⁊ grauitate. quia assument pennas vt
aq̄le iuxta ꝓphetiā dicētū. Tertia fortī
tudo sine infirmitate. q: vt dī q̄libet posset
volucre celū. q: mutabūt fortitudinē fz eū
dē ꝓphāz. Quarta libertas sine seruitu
te. q: regnabūt sup terram vt dī in apoc.
Quinta sanitas sine passione. q: neq; lu
ctus neq; dolor erit vltra i apoc. Sexta
longeuitas sine morte. q: mors vltra non
erit: vt ibidē. Septima tapia sine errore. q:
oculo ad oculū videbūt i ysa. Octaua eō
gaudia sine līe. qu illa ciuitas dī pacifica. ⁊
rer pacificat⁹ ibidē. Nona honore sine ig
pbia. q: heredes dei. coheredes aūt xp̄i fiñ
apostolū. Decia potās sine inimicitia. q:
tunc indicetur iustitia sempiterna in dañ.
Undecia securitas sine metu. q: q timet
nō est ꝑfectus in caritate. Jo. Duodeci
ma gaudiū sine fictū. ⁊ gaudiū eoz nemo
tollet ab eis Jo⁹. Ista autē mulier q̄tum
ad statū huius vite hūis in vtero xp̄z quo ē
grauida. parit ip̄m i mētibus nr̄is cum cīr
cuitu q̄ ꝓcuit ex nr̄a existentia iuxta illō
ad galat. 4. ca. Filioli quos ego ꝑturio do
nec ꝑfecte formet̄ xp̄s in vobis⁹ q̄ raptus ē
ad deū ⁊ ad thronū eius. Dāc mulierē p
sequitur draco magnus ⁊ rufus. id. est dia
bolus q̄ hz septē capita. idest septē pcāta
mortalia Et. x. cornua q̄ sunt decē trāsgres
siones ꝑceptoz ⁊ trahebat tertiā ptē stellā
rū celi. idest angelos a celo cū eo caudaz.
Et fugit mulier in solitudinē. q: nō pōt in
gere ꝑsecutionē draconis nisi sint sepata a
mundo ꝓ quo in cuā⁹ dñs voluit p̄z ro
gare. Et sequitur factū est ꝑlū i celo. Mi
chael ⁊ exercitus eius pugnabat cū draco
ne nō in celo ecclie trūphātis. q: ab ea ex
cluus fuerat a pen⁰ sed in celo ecclie militā
tis. De q̄ celo dic dñs in cuā⁰. Ad octoc
q̄ mādatū soluit ē minus in regno celoz
q: draco nititur ecclias subuertere. sic fecit ei
q̄ nūc factus est ꝓceps ecclie sic nūc erat
synagoge: vt sci colligūt ex hoc loco. iz nō
ꝑualuit draco. q: scā ecclia vsq; in fīnē ꝑcur
rabat iuxta illud ꝓmissiz xp̄i Petro dī.
Ego te rogaui petre vt nō deficiat fides tua.
Tertia vīsio ē apoc. 14. d mōte syon q̄ 3⁰ vī⁰
interpretat̄ spicula de quo dī in ps. Dñe
q̄ habitabit i tabernaculo tuo ⁊ supra mōtē
istū stabat agnus ille q̄ ē ꝓceps tot⁹ mi
litie. i. xp̄s de q̄ in apoc. Dignus ē agnus q̄
occisus ē ⁊c. Ille hitat supra. q: ē caput to
tius ecclie trūphātis. ⁊ cū co. 144. milia
. i. ois multitudo collecta ex. xii. Tribubus
ꝑtrib⁹ apl̄oz. xii. q̄ numerus ponet ad celitē
simultudinē. q̄ ē i. ē. milibus⁹ feliciter ordi
nata: vt infra patebit. Et isti hābāt nomē
ei⁹ ⁊ nomē ꝑris ei⁹ scriptū i frontib⁹ suis. ⁊
si q̄rit. qd̄ erat nomen illud. Dī vno mō
scōz vetus testū qd̄ ē nomē dei. Licet agra

mator. qz filij debebat sortiri sup frēs sacerdotio tractu tabernaculi. Oco ar sci sunt sacerdotes dei. qz seruiunt in tēplo ei⁹ die ac nocte vt dr in apoc. Istud at nemē cō stabat qz quattuor ista quaz prima signat ista. Secūda est. Tertia principiū. Quarta vita. Sed alio mō scōz no. testrū dr qz nemē ignotū turba illud apoc. vincēti dabo nomen nouū qđ nemo nouit nisi qui accipit. Et sequit. Et cātabāt cāticū nouū astātes dei. qz cōpleta resurrectione unusquisq; induitur tunica vita et stola superaddita corpali. Et nemo poterat dicere cānticuz nisi illi. qz oēs illi q cū isto nō numerabunt erūt in beatitudine sempiterna: vt pz in apoc. Istī dicūtur empti de terra. qz xpi sanguine redēti sunt oēs electi. Jō dicit in apoc. Redemisti nos de sanguine tuo ꝛc.

4ª vi. Quarta visio est de egritudine ꝛ celi apti hūc apoc. xix. Ubi ait Joānes. vidi celū apertū. ꝛ ecce equus albus. ꝛ q sedebat sup eū vocabat fidelis ꝛ verax. Iste equus albus est xpi humanitas pclarissima et purissimo sanguine virginis genita. albedo. n. marie ptici pat lucē. Dicit aūt equus. qz a deitate sic a sessore dirigebat. Jō q sedebat sup eū p assumptionē vocabit verbū dei in carnatū. Et. vestitus erat veste aspsa sanguine idest sua corpalitate rubricata in passione. Et exercitus q sunt in celo sequebant eū in equis albis. idest oēs scti post resurrectionē i corpibus glorificatis. de qbus dr ibi. Jō dicūt est q ptez hz in resurrectione pria. In his enim 2ª. mors nō hz pōt. Et istī oēs erant vestiti vestibus albis q sunt ornamēta spālia. ꝛ spūalia ptinentia ad intellectū pp illuminationē albedinis sic istī hītur de illo ꝛ purpura: sic sunt scōz virtutes. Et sequit q angelus erant de celo vocans aues. i. de mones ad deuorādū carnes tribunoz ꝛc.

5ª vi. Q: pcōres portico pacīter torquēta tolerabūt ꝛc. Quinta visio ē de ciuitate pdyfi apoc. xxi. ca. Ubi ait dūs Jo. Vidi celū nouū ꝛ terrā nouaz. qz post dīē iudicij erit lux lucis. sic lux solis. Et lux solis septuplici clarior: vt dicit ysa. 30. ca. Et fiebat luna in occidēte ꝛ sol i oriēte scōz theologos impossibile cū toto firmamēto. qz iuxta antigelus pfluentē in sēta seculoz. Qđ tpo nō erit amplius. Et sequit in apoc. Et celuz ꝛ terra apierūt. i. pz dispōnez. nō scōs sbaz vt ait dionys. Qz vt dicit Bre. Celū ꝛ terra p cā quā mācipāt figurā trāsitē. pz p cēm trāsire sine subsistēt. qz ola deducent ad sta tū meliorē ꝛ nobiliorē. Et Aug. de ci. dei. Figura huius seculi pteriit nō natura ꝛ mare. Jā nō est. i. quātū ad priorē corruptibilitatē. Sequit. Vidi ciuitatē scāz hyerusalē nouā descendētē de celo ꝛc. Ista ē vitaz sitas ciuiuz supnoz nobilissima q parati ꝛ ornati felicitatiō cū tpo ad iudiciū venīēt scōm illud iude apli in cano. sua. Et veniet dūs cū sctis in nubibus facere iudiciū. Et sequit. Audiui vocē ō throno dī. Ecce tabernaculū dei cū hoibus ꝛ habitabit cum eis. Et sequit q ciuitas hēbat. xii. portas q sunt duodecim articuli fidei sine qbus nemo pōt intrare hāc ciuitatē: vt ibidē dr de incredulis. ꝛ nota apostoloz. i. cio. ꝛ agni. qz ab apīis de xpo fuerūt collecti articuli duodecim ꝛ ciuitas hēbat duodecī fundamēta et lapidibus pciosis q sunt duodecī mānōes. i. celo empyreo. Ista est scōz q sunt in celo nō suis meritis ꝓpriis sed passionis xpi meritō vt puuli baptizati tm infra ānos vt supra patuit. Et nouē sunt angeloz ꝛ cū eis hitantiū i nouē ordinib⁹. Undecīa ē virginis q oēs excellit. Duodecīa mācio ē regine q oēs excellit. Duodecim mānōes ē regine q oēs excellit. Duodecim mānōes ē regine q oēs excellit.

6ª vi. Sexta visio est de sinulo throni apoc. vii. vbi ait dūs Joānes. Ostēdit mihi angelus fluuiū aque vite tanquā cristallū p cedentē de sede dei ꝛ agni. Iste fluuius ē felicitas intellectiua. qz spēdida sicut fluuius. Sed ignis dr in dāt hoc est felicitas voluptuosa. qz vtraq; dr fluuius. qz adeo cōtinuus

influit. Jō dicitur in ps. sapie. Ego sapia effundi flumina. Iste fluuius procedebat de sede dei ꝛ agni idest de diuina essentia obiectiua in qua tres plene ineffabiliter sicut i loco suo resident naturaliter. Et ex vtraq; parte fluminis lignū vite est xpc. q nō solū est ibi. sed ille fluuius orit essentialiter: sed etiā dr ibi vbi terra finaliter. i. in mēbris scōz iuxta illud Jo. In illa die vos cognoscetis. qz vos i me. ꝛ ego i vobis. Illud est lignum vite de quo ait sapiēs loquendo de sapia i genita lignū vite est his qui apprehēderint eā. Sed illud lignuz vite affert duodecim fructus q faciūt. ii. potētias alaz scārū in patria. Quaz prima est luminositas i xpo ad faciādū visum cuius primū obiectū dr lux. Octāa est in xpo vocis amenitas ad faciandū auditū. qz ad amenitatē vocis sue sunt mortui suscitati scōm apostolū ad thes. 3ª. ca. Tertia est in xpo gustu suauitas ad faciandū gustuz p impressionē alicuius qualitatis ⁊ualiter cōtinētis oēz sapōrē vt dicit qdā doctor. Quarta ē actus odoratus delectabilitatis p vaporē infusū organi bñz. Quinta est tactus lenitas. qz nulla erit ibi qualitas inflictēs ⁊ iferēs violentū tactui. Jō dicit supra neqz cadet sup illos sol ⁊ aut nō solū potētie intellectiue hz etiā sensitiue sint i plena beatitudine qietis ꝛc. Sexta delectabile in ipso ⁊tuo ymaginatiua. qz spēnobilissime infundētur vt ex ymaginatiōe mala nō possint ptristari. Septima ⁊tus cōcupiscibilis. qz oīm sui delectabile hēbit in xpo p obiecto. Octaua ⁊tus irascibilis. qz sūme arduū erit qđ attinget. qz est p naturā ipossibile. Nona memoria qtū ad intellectiuā aiam qz in ipsa erūt memorabilia. sūme placita a xpo infusa. Et tō dicit in apoc. qz primo mala orum non recordabuntur. Decīa potentia inferior: rōnis q cognoscit in xpo tā decima portio supioz q cōcupiabile in ipso ola. i. superiora. Undecima voluntas q in ipso pfruet deitate beatifica ꝛc. Posita aūt ⁊tute huius erūt ad sanitatē gentiū istaz. qz ⁊tutes q ab ipso fluūt curabūt oēm morbū infirmitatē. Et sequit qz oē maledictū nō erit ampli⁹. Et serui eius dei. ꝛ videbūt dei ⁊ agni illi erūt. ꝛ serui ei et die a nocte ꝛ videbunt facie eius ꝛ nomē eius scriptū i frōtibus suis. ꝛ nox ultra nō erit. Et nō egebūt lūne nec sole atqz stellaz. qz claritas dei illuminabit illos. Et regnabūt in secula seculoz in gaudio ꝛ pace. Qđ nobis cōcedat xpc iesus dei ⁊ virginis filius. Qui vivit ꝛ regnat in secula seculoz. Amen.

¶ In cōmemoratione omnium defunctorum. Sermo primus.

Dominus mortificat ꝛ vivificat deducit ad inferos ꝛ reducit p. R. c. In ⁊bo ꝓposito describit⁹ status hoīs mortis xpi ad quatuor conditiones. s.

¶ Primo xpi ad egressum
¶ Secundo quantum ad progressum.
¶ Tertio quantum ad ingressum.
¶ Quarto quātum ad regressum.

Primo quātū ad ei⁹ egressum describit. Ex dr Dominus mortificat. corp⁹. n. si mortificat nisi p hoc qz alia abijt ipso egred. i. vide psi. 35. c. Nō egredietur alia pdolore mortua est rachel. Secūdo qtū ad ei⁹ pgressus Ex sequit vivificat. Tic. n. alia vivificat nisi in xpo cōfirmat. sic angeli boni quātuz fuerūt ad deū cōuersi Jō dicit ꝓpria i. e. Si ābulauero i medio umbre mortis nō timebo mala. q. t. me. es. Tertio qtū ad ei⁹ ingressus. Ex addit ꝛ deducet ad inferos. ad tpo. i. dimittēdo i purgato⁹ eos q de pctis nō plene satisfecerunt vt qlibet eoz dicere possit illud po. Dolores inferni circūdederūt me. Quarto quo ad ei⁹ regressus. Ex postponit. Et reducet. i. post satisfactiones assumendo ad patriam. vi dentro. 10. dicitur. Reducet te deus tuus de captiuitate tua. qz sic ponuntur in captiuitate. sicut debitores donec debitum soluant. Et sic dr circa mortis transitum intitulo verbi ꝓpositi. Jccirco occurrūt circa mortis trāsitum. i. considerationes. Quaz Prima est. Quid est mors. Dr tractatum Dionys. Dō mors nō ē aliquid rei cōstitutio ex cōtrariorum separatio. Ista aūt diffinitio dupliciter declarat. Primo qz hz dicta scōti hō

stat ꝙ anima ⁊ corpore: sicut ꝙ materia ⁊ forma. Et tñ sepata alia a corpore remanet idē corpus nūero sicut docet Ambro. de sacris de corpore xpi. ⁊ alia nō destruit ⁊c. Secō q: sedm dcā artistaꝝ hō cētialiter non constat nisi ex aia rōnali cum prima materia. Quoꝝ vtrūq; ē incorruptibile. Et tō qñ sepantur nullius eoꝝ consumit. Tertio q: sedm dcā pbōrum. aia intellectiua ē ab extrinseco. Et tō sicut aduenit corpi iam genito, ita sepatur ipso iam nō corrupto ⁊c. Quarto q: ꝑz dcā theologo ꝑ. Modus hois distinguit a morte bruti. q: sm bñ' Greg. in dialog. Spūs bruti corr carne tegit ⁊ cum carne mort. Spūs aūt hois carne tegit. sed cum carne nō moritur. Ita diffin mortē militat ꝓ illos qui ad modum bestiaꝝ viuentes aliā non putāt ee vitam. de quibus dr eccli. 3°. Dixi i corde meo de filijs hoīum ne putaret eos dominꝰ similes ee bestijs. vñ q: mors ē cōiūctoꝝ sepatio. hinc dicit sap. eccli. vlt°. Reuertat pulus in terrā suā vñ erat ⁊ spūs redeat ad deū q dedit illū ⁊c

Secūa ꝯsideratio ē. Que sunt ꝓprietates mortis. dr aūt q: sunt. 12.

¶ Prima ē certitudo indubitabilis.

¶ Secūa dubietas incertificabilis ⁊c.

¶ Tertia est velocitas ipertransibilis.

¶ Quarta est finalitas imperlongabilis.

Hec ⁊ alie patebūt infrus. Primo dico qđ mors ē certitudo indubitabilis. q: statutum ē hoī semel mori apls ad hebre. Ista ūt certitudo tollit ex hoc q videmus hoc euenire hoībus. vñ. j. Re. xliij. Omnes morimur ⁊ quasi aque dilabīt super terrā non reuertentes. Secūa est dubietas incertificabilis. q: 13 quilibet sciat se ee mortiturum nullus cōiter scit quando moriatur ꝓpter hoc dicebat ysaac esau filio suo genesi xxvij. Video q: ignorem diem mortis mee. Et Aug. Nihil certius morte: nihil incertius hora mortis. Tertia est velocitas ipertransibilis. q: sicut nullus pōt ita velociter fugere umbrā qn ipsa, velocius sequat eum. Ita est de morte. vnde Job. vij. c°. Dies mei sicut umbra sunt super terram.

Quarta est finalitas imperlongabilis. q: nulla causa dies mortis pertransire potest ꝑ fixus tāꝑ citatio perēptoria. Jō dicit Job xiiij. Certe dies hois sunt. constituisti terminos eius q preteriri non poterūt ⁊c.

Quinta est vocacitas irremediabilis. q: a voragine mortis nullus reuertit q nunciet nobis q̄ tbi agant. Jdeo de diuite epulōe dr in euangelio q rogabat patrē abraam vt mitteret lazarum ad fratres suos vt annunciaret. vide luce. xvj. Jdeo dr Job vij. Memento q: ventus ē vita mea ⁊ nō reuertetur oculus meus vt videat bona. nec aspiciet me homo ⁊c. Sexta ē securitas indeclinabilis. q: impossibile est per quācunq; viam declinare mortis iudicium nec prece nec sorte nec timore nec ꝓmissiōe aut adulatione. vnde. B. in li° qui dr cartula. Nulli mors impia parcit tam iuuenes rapit q̄ senes. nullius miseret per nullam sortem poteris depellere mortem non parcit seruis nec etati nō parcit honori: sed falce sua omnes vt herbam secat. q: xp̄us nec sibi nec p̄ filio suo pepcit ꝓpter qđ dicit ꝓpha i ps. Quis ē homo q viuet ⁊ nō videbit mortē ⁊ eruat aiam suam de mānu inferi. q. dr. nullus ⁊c. Septima est terribilitas incompabilis. q: oēs alij terrores mēsurant ꝑ istū. vñ q: hō timet ignē ē sed p̄cipitiū certe pp mortē q dr vltimū terribilium hoī infideli. q: dubitat totaliter annullari ⁊ peccator dānari. Jdeo ꝓuer. 2°. dicit sap. Sicut rugitus leonis terror regis ⁊ segtur ꝓ mortis piculo qui prouocat cum peccat in aiam suam.

Octaua ē securitas iperturbabilis. q: fideles ⁊ iusti sunt de morte securissimi: q: in melius mutabuntur. Jdeo dicebat xp̄s Mat. xiij. Nolite timere eos qui occidūt corpus ⁊c. Nona est amaritudo lenarabilis quam mors habet ad infidelem ⁊ peccatores. vnde peccator ꝛc Malechy dicebat. i. Re. xv. Ad mortem appropinquans sauli siccine separat amara mors iusta qđ dicit sap. eccli. xlj. O mors q̄ amara est memoria tua hoī iniusto ⁊c. Decima est dulcedo insatigabilis etc. vij. Sicut mercenarius desiderat diem sue retributionis ita homo sanctus expectat cum desiderio

hodiam sue resolutionis in qua ola sua meritis retribuūtur. vñ apls. Cupio dissolui ⁊ cē cū xp̄o. Et Job. vij. Militia ē hois super terram ⁊ sicut mercenarius dies eius ita q̄ dicit sap. eccli. xlj. c°. O mors bona ē iudicium tuū hoī iudigēti. i. pauperi volūtarie. ⁊ cui ē cura de oībus q: i. diligēter scrutāt nociua mūdi. ita ē pēalitas irremediabilis. q: illa vltima supplicia ē tāꝑ terminus ⁊ mēsura olim penaꝝ huiꝰ mūdi. vñ tangꝑ maxima pena peroꝝ maxie contumacie fuit pro hoi ultimata gen. 1°. c°. Quacūq; hora comederis morte morieris.

Duodecima ē vtilitas inappreciabilis. q: nō nisi ipsa meditāte nō possumus peruenire ad visionē dcitaꝝ que ē sūmū bonum nostrum secm Aug. vñ ero. 33. Facie mea videre nō poteritis. Non enī videbit me hō ⁊ viuet. Jō dicit apls ad phylip. 1. mihi viuere xp̄s ē ⁊ mori lucrū ⁊c. Jste autē duodecim mortis ꝓprietates sūt. 12. regule nostre vite dirigentes. Et ū tgit de morte recordamur sunt tanꝑ duodeci lapides preciosi in pectore positi vt p illud intelligamus illō qđ scribit eccli. 7. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternū non peccabis.

3ª ꝯsi° Tertia ꝯsideratio ē. quot sūt gña mortuorum. Ad qđ dicit Aug. in li°. de cura agēda pro mortuis q̄ sūt quatuor. s. Aliq sunt valde boni. ⁊ isti sunt q̄ decedunt in gr̄a ⁊ gloria. Aliqui sunt valde mali. ⁊ isti sunt qui decedunt sine gr̄a ⁊ cum actuali culpa. Aliqui sunt mediocres boni. ⁊ isti sunt q decedunt in gr̄a ⁊ non in gloria. Aliqui sūt mediocres mali q sine gr̄a decedunt ⁊ sine actuali culpa. Et q: ois qui ē in gr̄a est bonus. Et q sine gr̄a est malus. Et sedm hoc valde boni in paradiso. Et valde mali in inferno. Et mediocriter boni in purgatorio. Et mediocriter mali in limbo. de ipsis vltimis ⁊ de damnatis dr in ps. Collocauit me i obscuris sicut mortuos seculi. de duobus aliis dicit apls ad colo. Mortui enī estis ⁊ vita vestra abscōdita est cū xp̄o in gloria.

4ª ꝯsi° Quarta cōsideratio ē. Que sunt mortuoꝝ remedia. dicit Augu. in epistola ad Bonifacii. Qđ ale defunctorum quadrupliciter soluunt a pena. Quia aut obtonibus sacerdotū ⁊ illud remedii est de bōis que sunt sup nos ⁊c. Aut elemosynis caroꝝ. ⁊ illud ē de bōis q̄ sunt extra sunt infra nos. Aut ieiunijs cognatorū. ⁊ illud ē de illis que sunt circa nos. Et. Primus est actus charitatis spei ⁊ fidei que sunt virtutes theologice. ⁊ illud ē pstantissimum remedii. Secundus ē actus latrie que ē supma inter virtutes morales. ⁊ illud adhuc ē magis pstantius in missa cum tbi concurrat actus charitatis ⁊ actus latrie. Tertius misericordie que ē de inferioribus moralibus ⁊c. Quartus ē actus tēpantie que ē de infimis virtutibus moralibus eo q̄ sunt circa passiones bestiales. Et q: illa ꝓficiunt p:o mortuis misit indas machabeus oblatiōes ꝑ peccatis mortuoꝝ: vt hētur. 2. machabeoꝝ. 12.

5ª ꝯsi° Quinta cōsideratio ē. Ad qđ ista remedia ꝓficiunt. dr aūt q̄ ad quatuor. Et .s. Primo ꝓficiūt ad penā purgatorij ꝓcauēdā: vt si ante mortē oīones iciunia ⁊ elemosine multiplicāt: vt hēt ysa. xlviij Ante tibit facie tua iustitia tua ⁊ gloria domini colliget te. Secō ꝓsunt ad illā penā mitigandā qñ sunt ita pua q̄ non ꝓsunt eā tollere ⁊ totaliter annullare. Tertio ꝓsunt ad penā abscindādā qñ sunt ita pauca q̄ nō sūt eā totaliter rescidere nec annullare ⁊c. Quarto ꝓsunt ad ipsius totaliter auferendā. vt qñ sunt ita intensa ⁊ multa q̄ merēt penā vltiate auferre. ⁊ ꝑ talibus dicit dñs osee. 13. De manu mortis liberauī eos. ō morte redimā eos q sūt s. in pena purgatorij ⁊c.

6ª ꝯsi° Sexta cōsideratio ē. Quātū ꝓsūt mortuis ista remedia. Dic ponunt quatuor veritates theologice. Quaꝝ. Prima ē. Qđ magis ꝓsūt illa suffragia mortuis q̄ aliqua vtilitas tpalis possit in hoc mūdo. q: illa pena ē oībus penis tpalib⁹ acerbior. tō dr Aug. illud remedii ē vtilius ⁊c. Secūa ē q: ipendere talia remedia ē opus fūme misericordie. quāto enī calamitas ē grauior. tāto miseratio ē floridior ⁊c.

ste vlo tu culgelio. Tertia ē vtgare mortuis talia suffragia ē sūme crudelitat opus.qz quāto afflictio ē maior tāto ꝛcom passio ē crudelior. Quarta ē q talia facere suffragia plus ꝓsunt facīēb⁹ digne q illis p quib⁹ fiūt.qz illi solū tpaliter ad penā.ulis āt ad gḷiam ⁊ gḷiam.sicut elemosyna ꝓdest paupi tpaliter ⁊ facīēti eternaliter. Intelligēdū ē tm q illi q sunt in purgatorio ḥ credant hāc penam sensus. Aliqui tm hūt maiorē ibi q aliq q sunt i inferno.tm considerat oibus hūt ecc optabilius ē q illi q hoc mundo ⁊c. Primo qz ipi sunt cōfirmati in gr̄a ꝑ q nō amittenda sunt supplicia tolerāda. Secundo qz sunt certificati de gḷia. Tertio cū sunt affecti tristitia. Quarto quia sūt in flammati charitate pfecta. Cuz qua pena in ferni erit amena. vt dicit Ugo de ara spūali.qz forē ēvt morl dilectio duraret ḥ ferni⁹ emulatio in cant. vlt⁹. Ꝑ ecclīast. iii. Ł laudaui magis mortuos q̄ viuētes.

Septima cōsideratio ē. Qualiter ista remedia mortuis ꝓsunt. In qua consideratiōe ponūt alie quatuor ṽitates. Quar⁹.

Prima ē. Qđ suffragia fcā cōiter plꝰ prosunt illis q plus hūt de gr̄a.qz iustitia distributiua ꝺ oibus plus ꝓfert in politis melioribus. Secūda ē q fcā ꝑticulariter plus ꝓsunt illis ꝓ quib⁹ ꝑticulariter fiūt qz meritum tm alicuius nō ꝓdest alteri nisi ex iuncte merenti. Tertia ē. Qđ q̄to suffragia sunt cōiora tāto sunt vtiliora: vt bonū cōe ꝓferē bono ꝑticulari. vñ iudic. xvii. Melius ē vnū bonuz vnius tribus q̄ singularis ꝑsone. Quarta ē. qz quāto illa suffragia sunt singulariora. tāto sūt illis ꝓ quib⁹ fiunt vtiliora ceteris paribus qz bonū ṽtutē qđ hic spēdit ē limitatuz. ⁊ ḥ nullū tale ē tra sufficiens ad plura sicut ad vnuz. vñ si rp̄s fuisset purus hō nō satisfecisset ꝓ oibus ḥz forte ꝓ vno. vñ dicit apls ad Ro. v. Qđ rp̄s ꝓ nobis mortuꝰ ē.nec alīq alia pura creatura.qz bonū ciuꝰ fuisz limitatū nec ad plura se extēdit ⁊c.

Octaua cōsideratio ē. Quibus ꝓsunt illa suffragia. Ad hoc dicit Aug. in li⁹ de cura ꝓ mortuis agenda. qz nulli ꝓficiunt nisi illi q sibi meruit in hac vita vt ex ꝓficiat. Ł nō nō ꝓsunt valde bonis.qz nō indigēt. nec valde malis.qz eis ꝓdesse nō pōt. Nec mediocriter malis.qz hūt solum pena dānt;sed soluz ꝓsunt mediocriter bonis qz sunt mēbra corpis mistici. Ł sic ꝓsunt. Primo nō ꝓsunt valde bonis q sunt in paradiso.qz miseri bris subuenire nō pōt. vñ Aug. ad Januarium. q̄ intrinsecꝰ martyri q orat ꝓ martyre. Secūdo nō ꝓsūt valde malis q sunt i inferno.qz de ipsis nō ē memoria in cōspectu dei sm illud ꝓphēticuz. Quoꝝ nō es memor amplius ⁊ ipsi de manu tua repulsi sunt.

Tertio nō mediocriter malis.qz illi solum puniunt pena dāni q est carētia visionis dei nec ullatenꝰ pōt reuelari nisi bis ꝓficerent ꝓ diuinā potētiā. Quarto ꝓsunt illis q sūt mediocriter boni q sūt in purgatorio.qz nō ē defectus ipō ex q̄n talia suffragia ꝓsint illis cū sint mēbra corpis mistici ei⁹ rp̄i. Nec ex pte ꝓfectūs vnū membꝝ possit a⁹ teri subuenire sm apostolū. Intelligēdū tm q cū ignoranter orat pro illo q est in inferno totū bonū reuertit ad facientem sm illud euāgelicū. Ad vos reuertet pax ua si ibi nō fuerit pacis filius. Quando aūt scienter qs oraret ꝓ tali peccante. sicut dīcit Aug. ꝓ traiano impatore oraꝝ fuisse ꝓcussus.qz illis non ē cōpatiēdū. sed maledicendū.qz semp deū blasphemat. Cū aūt pro illo q ē in paradiso scienter orat qs peccat.qz quasi miser reputat. Cū ꝝo ignorat;multū ꝓdest orāti.qz videt affectū oranti in verbo ⁊ curat repēdere. Ꝺ dicit macha. li. q̄ scā ⁊ salutifera ē cogitatio ꝓ defuncto ex orare vt a peccatis soluantur.

Nona cōsideratio ē. A quibus ꝓsunt vel cōiter q̄ solum a bonis qui sunt in gr̄a q ēt sunt mēbra rp̄i. Ł ideo qz vnusquisq; bri pōt alteri subuenire ⁊c. de hoc vide i tractatu de suffragiis articulo. ſ.

Decima cōsideratio ē. Cū ista ꝓficiāt. vel q̄ eo tpe quo alia ē in purgatorio. Est tm sciendū. Qđ tpa purgatorii sunt quatuor. Primū ē tp̄s innocētie in quo erāt in inferno tres mansiones vacues. Sinus abrahe purgatorii ⁊ limbus. qz in illo nō erāt holes. 4ꝰ vero plenus. ſ. infernus: qz ibi sunt demones. Secūs sunt tp̄s in quo fuerūt oēs hūtes. ſ. sancti p̄ceptis sicut vidēmꝰ iuste extingui ex oleo defectū. Ille est ꝑdestinatus ē quem creator vidicturus ⁊ subleuatus ꝓfecit cultibus holum de qua dī in ꝓo. Ꝑ olus fumi⁹ eius q̄ pterirī;nō poterūt. Ł hec duo gḷia mortis nō pōt tollere medicina ⁊c. Ille est 3ꝰ q̄ ē castigatio tollit ꝑ remedia. medicine exhibita ꝑ vitā hūtis. Ł ita vita holus defficio medicine ꝑseuat vsq; ad ꝓfixū terminū. Nota ꝺo qđ ē vita. Ł sic q̄ sitis corporis p siccitā. vel vita ē actus ꝓcedens a corde mediātib⁹ spiritibus ⁊ a calore nāli vel vita ē influxus ꝓcedēs a ꝓmo ente ⁊ sempiterno. Nota q̄ ala in cētu de corpore trīa emittit suspiria. Primum ē. Qđ cognoscit se offendisse suū creatorē ⁊c. Secūm ē. Qđ corpus suum cuius fuit socia tanto tpe deseruit ⁊c. Tertiū ē. Qđ nescit quo vadat: nec cū quibus mansura ⁊ ⁊c.

Nos igitur ista tria cōsiderātes hic studeamus agere gḷiam vt in tali trānitu accedamus ad gḷiam. Quā nobis concedat ꝓ⁹ iesus deus ⁊ virginis filius.

De eodem. Sermo secundus.

Omnus mortificat ⁊ viuificat ⁊c. 1. Reg. 2ꝰ. ck Ꝺe ꝑ doctrinā vti Aug. 2ꝰ ck de ecclia. verat⁹. post sōs q̄ eorum declarationem. De quibus tractatus fidelium defunctoꝝ. Ꝺ fidelis mater ecclēsia post solēnitatē omnium sanctorū. mortuoꝝ cōmemorationē inducitur. Ꝺ ꝓ⁹ illa memoria declaranda assumit ver bū illud. Dominus mortificat ⁊c. In quo quidē sermone cōmemoratio defunctoꝝ declaratur quantuz ad corruptele statum.

Primo q̄ ad cursuz sui egressus. Secūdo q̄ ad cursuz sui progressus. 3. quo ad cursū sui ingressus. 4. q̄ ad cursum sui regressus. Egressus aūt fidelis est in ale separatōne. Tunc enim anima egredit sicut educta de terreno habitaculo. Progressus aūt coꝝ perficit in cōsummatōne gratie qz sicut angeli boni q̄n fuerūt ad deum conuersi in auctōne malorū sunt in gratia cōfirmati. Sic isti p⁹ ale separationem mox in gratia cōfirmantur ne vltra peccare possint. Ingressus āt eorum inducitur impugnatoꝝ destructione qz de cōi cursu pene tēporalibus obligantur. Sed recessus eorum refirmat in eorum

reuerſide. qñ cõpleta pna eoꝝ euolãt. Jõ
ꝗtuz ad eoꝝ egreſſum ꝑmittit. Dño mo
rtiſi: at tale. l. in alia ſua a ſocietate ſepando
Sed ꝗtum ad eo ꝙ ꝓgreſſum ſequit. Et vi
uificat. l. in gra confirmat. De qbus duo
bus in greſſibus inducit in teſtimonium il
lud vti pe. in canonica ſua 3ª ca. vi. xpꝰ ꝓ
nobis paſſus eſt: vt nos offerat deo mortifi
catos qdẽ carne vi. aũt ſpũ ꝛc. Caro. n.
mortificatio eſt in ale ſeparatione. Sz ſps
viuificatio eſt in gratie cõfirmatione qõ ẽ
pulchrum ſociale qõ angeli hũerunt ꝑter
ſuã debitudinẽ. vnde vere tũc dr̃ immortalis.
Et ꝗtum ad eoꝝ ingreſſum ſequit. Deduxit ad iferos ibi enim credit eſſe locus pur
gatorii quẽ ingrediunt. Quarto ꝗtum
ad eoꝝ regreſſum q finit. Cũ ſequit. Et re
duxit. De quibꝰ duobus incurſibus indu
citur illud ps. Si aſcendero in celũ tu illic
es ecce ꝗtuz ad finalẽ regreſſum. Si deſcẽ
dero in infernũ adeo. Ecce penalẽ ingreſ
ſuz. Iſte eſt ille infernus. De quo dr̃ ꝑ.
Verũtamẽ deus redimet aiaz meã de ma
nu inferi: cũ acceperit me. Quia gꝰ de mor
tuis fideliũ pñs memoria agitur. Idcirco
memoriã mortuoꝝ meditãdo. l. Juxta con
ſilium ſapientis occurrunt nobis cõſidera
tiones duodecim pertractam.

Quarum. l. Prima ꝓſideratio eſt. Quid
eſt mors. Dicit aũt ſcõm dioñ de angelica
ye. 2º. ca. q mors nõ eſt alicuius rei cõ
ſumptio. Sz eſt cõtũctoꝝ ſepaº. Et i hoc
dfr mors hoiuz a morte iumẽtoruz. qr alia
hois ſepat & alia bruti i corpe mortẽ: ſic do
cet vtus Bre. in liº dialogoꝝ. & iõ mors
hois quadruplici ſeparatione oſtẽdit. Et pª
eſt. Aũ hõ ſpoliat velle vetuſtate cõſumpta alia. n. induit carne ſic veſtimẽto velo
citer veteraſcente. Jõ dr̃ Job. 13º ca. Qua
ſi putredo cõſumẽdus fuz & quaſi veſtimẽ
tũ qõ cõedit a tinea. Scõa ſeparatio eſt.
Aũ exule armatur a victoria cõſumpta. qr
q̃diu hõ carne tegit certat cũ hoſte validiſ
ſimo. & hoc certamẽ nunq̃ cõſumat donec
armatura hec deponat. Et qr iſta armatu
ra vt plurimũ ipedit milites ne poſſit pugnare. Jõ dicẽ apls Ro. vi. Nõ exhibeãt
membra veſtra arma iniquitatis ptõ: ſz arma
iuſtitie deo ꝛc. Tertia ẽ. Qñ egredit õ ſuo
tabernaculo poſtq̃ ceſſit ruina. qr ſic domus iniqua eſt ruinoſa. Sic hic ſuã nãi corpis facilius ſoluitur. Jõ dr̃ Iob. 4º ca. Qõ
hoies q hitant domos luteas q̃ ſimilẽt ve
lut a tica: vbi dicẽ Ire. luteas domos hitã
tũ ſeꝝ in terram corpa nra inviſibiliter.

Quarta ſepatio ẽ. Qñ cepit de ergaſtulo
poſtq̃ cõpleuit ſuã penã, ala vtiq̃ corpe: ſic
captus vtiq̃ carcere vt poſuit plato. vñ tã,
tã, poſuit libertatẽ poſt ſepationẽ. Qõ qdã
eiº diſcipulus ſe interfecit: vt poſſet videre
illius ſtatus pulchritudinẽ ſcõm q recitat
Aug. de ci. dei. vñ aia, pphete cognoſcens
ſe iclusa: i illo carcere ait in ps. Educ de cu
ſtodia aia. meã vt confiteãr nomini tuo. Mortis tingit expectãt iuſti donec
re. mi. Et illã ſepationẽ ſic aſſimilatã dſert
pſal. ſapiẽs eccl. 12. Dicẽs. Mementõ creatoris tui antequã reuertat pulvis i terrã ſuã,
vñ erat & ſps redeat ad deũ q fecit illũ ꝛc.

Scõa cõſideratio eſt. Quot ſunt gẽra
mortis. Et dicitur q̃ ſunt quattuor. Una
rum. l. Prima eſt corpis q̃ cãtur ex ſepatione aie a corpe ꝛc. Scõa eſt aie que cãtur ex ſeparatione gratie ab ipa. Sicut. n.
anima viuificat corpus. Sic gratia animam. Tertia eſt mors temporalis que
cauſatur ex ſeperatione hominis a ſtatu
ſeculi. tales enim vt religioſi reputantur
mortui ꝛcetc. Quarta eſt mors eternalis que cauſatur ex ſeparatione glorie
eterne a qua anima ſeparatur per peccatũ
quia illa vita dicitur eterna. Nota q̃ prima mors eſt a nobis ad memoriam repetenda. quia eius memoria maxime cohibz
hominem a peccatis & animat ad vitã tuta
vnde dicitur eccl. vii. In omnibus operibus tuis memorare nouiſſima tua & in eternum non peccabis. Secunda mors eſt a
nobis ſuper omnia deteſtanda. quia non
inducitur niſi per peccatum mortale: quod
eſt peius ſcõz ſe. quã eterna dãnaº vñ cleo
fazius doctor optimus dicit ſe magis pmittere velle eſſe in inferno quã diuinam legem
trãſgredi: vt habetur. 11º macha. 6º ca. De
illa morte ait dñus Jaco. 1 canonica. 5ª ca.
Peccãm cũ cõſumatũ fuerit generat mortẽ

Tertia mors ẽ a nobis affectualiter vẽ
tilanda. qr oẽs q iſta morte mortiunt eo ipſo ingrediũt celi pſidiũ: vt hẽtur Mattev. 6.
Ve relinq̃ntibus mũdũ. vbi dr̃ vtl pauperes ſpũ. qñ ipſoꝝ ẽ regnum celoꝝ. De qua
morte ait apls col. 3º. Mortui enim eſtis, &
vita vra abſcõdita ẽ cũ xpo ꝛc. Quarta mors ẽ ſemp primeſcenda. qr ſola illa
ẽ aqua nullus ꝓpetuo reſurgere põt. De
illa logtur Jo. apo. 21º. infernũ & mors
miſſi ſũt in ſtagnũ ignis & ſulphuris. hec
ẽ mors ſa. Et i dieb illis q̃rent mortez &
non inuenient. & fugiet mors ab eis ꝛc.

3ª ꝓſi? Tertia ꝓſideratio ẽ. quã ſeuerũ ẽ mortis iudiciũ. Secundũ ẽ q quatuor ſunt illa q̃ declarãt q̃ ſit ſeuerũ. Et. Primũ
L ẽ. qõ illud iudiciũ ẽ vniuerſale. nullus enim
excipit a ſitis mortis lata ꝑ primi hois. ſz
Aug. vñ xpus nec ſibi nec mri in hac pcepti. Jõ dixit dauid. pº. Ke. xliij. Oẽs mori
mur & q̃ſi aqua dilabimur ſup terrã que
nõ reuertunt. Scõm duruz ẽ. qõ illud
iudiciũ eſt ꝛequale. qr ſi oẽs morerentur in
vltima etate vel in prima videret cẽ ſnia
equa. Sed qr tã iuuenes q̃ ſenes tã bonoſ
q̃ malos. imo vt plurimũ meliores ledit
citius vt iniuſtũ iudiciũ ciues. pp qõ dicit
ſapi. eccli. xlj. Mors cẽ docuis. plus indoctus. Tertiũ durũ eſt. qr illud iudicium
eſt irreuocabile. qr nullus põt a tali ſentẽtia appellari, ꝓpter iudicis ſũmitatez: nec
ipſe vult indulgere cuiq̃: vt docet Aug. i
qõmb nor ve. te. ꝓpter qõ dicit apls ad
hebr. 13. Quod ſtatutũ ẽ oibus hoibus ſe
mel mori. Quartũ durũ ẽ. qõ illud iudiciũ ẽ accelerabile. qr hois ẽ breuis vita.
ſicut vmbra & mors velocius appropiãt q̃
ſagitta mediũ tranſire valeat. Jdeo dr̃
eccli. xli. memor eſto qñ mors non
tardat. Sed dña illa argũtat incertitudo. qr
3 nihil ſit certius morte. nil nihil ẽ certius
hora mortis 3z. Incerta vt nullꝰ ſibi valeat ꝓuidere. vñ dr̃ gen. 27. Qõ Jſaac ſenio
rabat diẽ mortis ſue ꝛc.

4ª ꝓſi? Quarta ꝓſideratio ẽ. vñ mors fuit exorta. Circa qõ iducũtur quattuor ñitates.
D Et. Prima ẽ. qõ mors nõ ẽ inducta a deo
creãte. qr oĩs creatura dei bona ẽ. vt dicit

dño. de dl. noº. cº tiſſ. & genº. pº. dr̃ vidit deus
cũcta q̃ fecerat & erãt valde bona. Jõ dr̃
ſapiẽs. Deus mortẽ nõ fecit. nec letat in perditione morientiũ. Secũda ẽ. qõ mors prima
orta fuit a diabolo ſuadẽte. qr videbat homines aſcẽdere ad locũ. vñ ceciderat. & qr
ſolatiũ ẽ miſeris ſocios hꝫ penaꝝ. Jõ dr̃
ſapiẽs. Deus creauit homez in exterminatiõem
ſuidi. q̃ aũt diaboli mors introiuit orbẽ terrarũ ꝛc. Secũda ẽ. qõ mors orta ẽ a mulie
re ſuppleãte qr ipſa credens ſerpentis ſermonibus voluit eẽ dea. vñ dicit apls. Quod
mulier fuit ſeducta in ꝓuaricatiõe & nõ vir
Jõ dicit eccliaſ. xxvj. a muliere initiũ peccati. & ꝑ illã oẽs morimur. Qõ ſi nri clerici ꝓſiderarẽt magis ab eaꝝ aſpectibꝰ & eõs
fortius ſe elõgarẽt. qr melius ẽ eõs morari leoni & draconi: vt ibidẽ dr̃. Quarta ẽ.
qõ mors vltiõ orta fuit ab hoie ſobediente. qr nõ timuit ꝓcepta dei ſire ne moleſtaret cuã ſciẽs q̃ nõa ſerpentis nõ erãt nõa.
Jõ dicit apostolus Ro. v. Qõ vnus hois
delicto mors regnauit ꝛc.

Quinta ꝓſideratio ẽ. vñ mors fuit de- 5ª ꝓſi?
ſtructa. Et dr̃ q̃ mors xpi noſtrã mortem
fin q̃druplicẽ modũ deſtruxit. Et. Primo ꝑ modũ placatiõis. Sicut enim vehemẽ
ter iratꝰ nõ placat niſi in magna vindicta
Sic iracũdia dei ꝑ ſis placari nõ potuit
vt ulle morꝫ ſuã reuocaret donec mortuꝰ fuit ille hõ q̃ ceteris hoibus ꝓpõderabat. vñ ſoluit inimicitias i carne ſua vt dicit apostolꝰ ad ephe. 2º cº Scõo ꝑ mõz
ſatiſfactiõis. qr tũc fit pfecta ſatiſfactio q̃
offert illud qõ ẽ magis gratũ offẽſo q̃ fuerit diſpliceũs ſibi offẽſa. Et hoc fecit xps in
cruce offerẽs deo femetipz ꝑ modũ holocauſti. Jõ dicit apª ad hebr. 10º cº. Quod E
xps obtulit ſemetipz ꝑ ſpiũ ſcũ deo. Tertio ꝑ mõz redẽptiõis. qr tũc pfecte ad qs fit
dictũ dat aliqd illi pua ẽs. Jta dedit xps
vitã ſuã ꝑ nob q̃ lõge erat melior oibus
aliis Jo dicit oſe. 13. De morte redimã
vos ꝛc. Quinto ꝑ mõm renatiõis. qr
ſi ille q̃ iniuſte rapit aliẽa iuſte dãnat ad
pdendũ ꝓpria. Sic diabolꝰ fuit iuſte damnatus ad pdendũ hoies iuſte poſſeſſos. qr
tractibꝰ xpi mortẽ voluit hꝫe cũ in q̃ nihil

uie debeat ꝑs illis to. xiiij. vcit eis ꝓcepo
mdi hꝰ & i me si hꝫ qcꝫ. Jō xp̃s sua mor
te mortē distructa & infernū dl̃p osec. ꝓpḃaz
c. ij. Ero. i. mors tua, o mors morsus tu
us ero inferne. Jdeo dozs btūs Ansel. de
ordinibus passiōz xp̃i i mortis articulo i
vocādi. nec puto q aliquis tunc fideli mē
te & cōpuncto corde passionē xp̃i inuocans
posit dannari.

6ª ꝑs. Sexta cōsideratio ē. Qui sunt illi qui-
bus mors est odibilis. & dī q quatuor sūt
hoiuz genera singulariter. s. Primo su
ꝑbis & arrogātibus. qz in morte sic subtus
cōculcantur. ideo dī eccliast. io. Quid super
bis terra & cinis & ad sublimū arrogantiā
ꝓpterimendam idē ait. Hodie ē rex & cras
mortuꝰ. Scōo luxuriosis & carnalibus. qz
tunc omnis voluptas habet terminuz su-
um & vertitur in supplicium. Jdeo ꝓ vili
tate talium hoium in voluptate bruti de-
cedentiuz dī eccliastici. xli. c. Muscę morē
tes pdunt suauitatez vnguenti. i. holes lu
brici delectabilis voluptatis amatores ex-
tinguunt in mortē. Tertio auaris & tē
poralibus deditis q nō curāt nisi de rebus
ꝑsalibus: qz in morte oz eos oīa dimittere
dicente Job in ꝑsona talium. Nudus e-
gressus suz de vtero matris mee & nudus
reuertar illuc. Jccirco ad exēplum talium
dī luce. xvj. Mortuus ē diues & se. &c.

Quarto infidelibus & incredulis q̃ putāt
q̃ aīa simul in corꝑe moriat̃. & ad nihil re
diēs ꝓmescunt. ſō talibus q videnē in il-
la vita trīa ꝑpare dī sap̃. v. c. Exiguuz & cū
tedio est tp̃s vite nr̃e & nō est q agnitus sit
regressus ab inferis: qz ex nihilo facti sum⁹
& post hoc erim⁹ tanq̃ nō fuerim⁹. qz ecti
cus chr̃i erit corpus nr̃z & spūs noster dis
fundet tāq̃ mollis aer. hoc cogitauerunt
& ꝓsiderauerunt. & excecati sunt a malitia
eoꝝ. Jccirco ꝓ vobis istis dī eccla. xj. O
mors q̃ amara ē memoria tua hoi iusto
& pacem hñti cuz substātia sua.

Septima ꝓsideratio ē. Qui sunt illi q
7ª ꝑs. tuus mors ē amabilis. dī q sunt q̃tuor ge-
nera holum q̃ desiderāt mortē tanq̃ eis
28 amabilē. Primo est amabilis ꝓ xp̃o
voluntarie mendicātibꝰ qz illud qō trā de
fideles post mortē acquirēt. f. regnum celo
ruz dicente dño Mat. v. Bti pauperes spū
qm̃ ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Jō dī eccliau
stici. Ō mors bonuz est iudiciuz tuum hoi
ldigenti. Scōo est amabilis ꝓ xp̃o la-
borātibus quotidie laborātibꝰ. qz in mor-
te ꝓsequunt̃ mercedē suā: sicut mercenarij
expectāt diez sue retributionis. Jō dī Job
vij. Dies vices hois sunt &c. Usqz dōec
optata veniat sicut mercenarij dies eius.

Tertio est amabilis hoibus firmiter cre
ca ea q̃ sunt fidei credentibꝰ. qz fides nr̃a
docet nunciꝫ sumus in captiuitate. & tunc 5ª ꝑs
liberabimur a seruitute in spe glorie filio-
rū dei. sicut illi qui transiēt de captiuita-
te ad patriā. Jō dī ad corr. v. Qm̃ si ter-
restris domus nr̃a huius hitationis dissol
uat hedificationē hēmus ex deo hēmꝰ do-
mū nō manu fām in celis. Quarto ē
amabilis hoibus gaudia celestia desidera
tibus: qz oculus non vidit nec auris audi
uit &c. Jcorr. 4. Jō dicebat apl̃s. Dō cu-
piebam dissolui & eē cum xp̃o: qz sibi viuere
xp̃s erat & mori lucrū. vñ ꝓ omnibus istis dī
sap. 3ª. c. Justoꝝ aie in manu dei sunt &c.
Sed fz. b. Aug. sup gen. Aliq ipie desidē
rabāt mortē: vt q scipsas interficiūt pp̃ de-
sperationē. Et talis mors dī nequissima eccli.
xxvij. ca. 8ª ꝑs

Octaua cōsideratio ē. que sūt mortuo-
um gēnes. Dī ād q sicut inuenit allega-
tū a btō Ansel. in li. de oīonibus qui ſ est
i mortis articulo frēs ei assistentes debēt sibi
plures facere gēnes q̃ ad q̃tuor reducunt̃.
Et. Prima ē. Si credit ea q̃ sūt fidei xp̃i 9ª
anę vltima sicut scā docet ecclia. Quo rñ
dente. Credo. Scōa gō fiat. Si gaudet
q̃ moritur in fide cath̃olica & ita de charita
te. Quo rñdēte. Gaudeo. Fiat ci. s. Ter
tia gō. Si dolet. qz deū offendit & si cogno
scit se multū deum offendisse. Quo rñden
te. Sic fiat ci. s. Quarta gō. Si petit
deo dante firmiter de cōmissis satisfacere
& deum vlterius nō offendere. Quo rñdē-
te. Sic interrogans dz vlterius addere vt
tam spez suam ponat in passione dñica. &
ipsam obijciat ei obuianti quibus expletis
non est de eius salute formidandum. quia

deide creditur ad turbiciam. ore autem cō-
fessio fit ad salutē. vñ ꝓ talibus q sic mo-
riunt in vna pnia & fapia. dr in ꝑs. Nō vi
debit iteritum cū viderit sapientes morien-
tes. qz tales nō intereunt sz resurgunt. Et
dicunt recte sapientes: qz q̃nes optias fili
sume dissoluentes &c.

9ª ꝑs. Nona cōsideratio ē. que sūt mortuū
facta. Dī ād q̃tuor sūt mysteria q̃ circa
morientes fiunt in ecclastica terra. s.
Primū sacrm̃ ē cōfessio pnialis.
Scōm mysteriū cōsecratio sacralis.
Tertium est vnctionis finalis.
Quartū est recōmendationis spūalis.
Quibus ala recōmādat xp̃o & angelis ei⁹
Et illa quatuor regrunt. scom illa q̃tuor
q̃ sūt necessaria hoi volēti & debēti facere
longā viam & sūme periculosam. Ad quaz
faciendā quatuor necessario requruntur. s.

Primo q fit a magnis pōderibus exo
nerat⁹. qz viator cū magno pōdere nō pōt
vtā suā faciliter expedire. Et iō premittit.
Cōfessio petōz in qua sarcia petōz. locū
deorsum appetētiū morte grauiū deponit.

Scōo q hō sit cibis sufficiēter subsīē-
tatus ne fame nimia deficiat in via. Et iō
dat ei diuina cuchaª in cui⁹ fortitudine p
uenit ad mōtē dei oreb. q interpretat ardor
sicut helyas sine fame ābulauit in fortitu-
dine cibi illi⁹. xl. diebꝰ & xl. noctibꝰ. z. Re.
xix. c. 3ª. q hō sit armis pugnabilibꝰ circū
datus ne facile pateat hostiū ictibꝰ aut la-
tronū. Et iō segtur extrema vnctio i qua
armis crucis singula mēbra armant̃. que
sūt arma terribilia inimicis &c. Quar
to q hō sit cū sociis fidelibus comitatus.
qz hostiū si posz multitudinē tollerare. Et
hic cū sequit̃ recōmādatio i qua scipis & an
gelis cōmittit cōmēdanda & custodiēda.
Et p̃o tali morte dicebat balaam numē-
ri. 23. Moriat̃ aīa mea. s. morte iustorum.
& fiant nouissima mea horum filia.

Decima ꝓsideratio ē. qualia sūt mor- 10ª ꝑs
tuorum receptacula apud inferos. Dī ād Bene-
q̃tuor. Et. Primū dī sinus abra- dictus
hē ad̃ xp̃i mortē fuerāt sancti ve. testamēti 10
& ibi fuit repositus lazarus: vt hētur luce.
xvj. ca. Secōm est locus purgatorij ad

quē descendāt illi q de pctis pfectam pnī
tētiam nō egerāt sm btm̃ Greg. de quo i
telligit ad hebreos verbū thomat. s. Deꝰ de
ducit &c. Tertiū locus lymbi ad quem
vadunt pueri q solūmō sūt i originali defūcti
vbi nō puniunt̃ nisi pena sensus: vt ꝑs. 4
sniarū. Quartū ē locus inferni vbi nul
la ē redēptio. de quo loco dr ꝓ reprobor̃
dānatiōe in ꝑs. Sicut oues in inferno po
siti sūt. mors depascet eos: vt mori nō, pos
sint. Et de istis dr apoc. xviij. In diebus
illis homines querēt mortē & nō inuenient
desiderabunt mori & mors fugiet ab eis.
Primam aūt partem xp̃s ad inferos de-
scendēs totaliter euacuauit. Secōam autē
iz euacuauerit eam tunc. tamen tota die
alabus descendentibus repletur. Tertiaz
aūt & quartam. Ad illas nunqꝫ descendit
nec vllū beneficium eis misit. qz vtraqz sūt
in peccato mortali. iz tertij sunt in origina
li & quarti sunt in actuali. Et pro istis dr i
ꝑs. Mors peccato ꝓ pessima &c.

Undecima cōsideratio est. Quot & quā
ta sunt mortuoruz remedia. Et dicitur q̃
quedam figmenta que fiunt circa defūctos 11ª ꝑs
non sunt remedia dicente beato Aug. de
ciui. dei p⁹. Sic proinde ista omnia. Cura-
tio fueriuus. Conditio sepulture & pom-
pa magis sunt viuentium solatia q̃ defū
ctoruz subsidia &c. Jdeo dicitur q̃ quatu
or sunt mortuorum remedia. Et. Pri
mum est oblatio sacralis q̃ fit in missaruz C
celebratione. Secōm est oratio spūalis
qui fit ex fidelium deuotione. Tertiuz
ē elemosyna q̃ ptinet ad ꝑtem misericor-
die. Quartū est ieiuniū q̃ ptinet ad ꝑ
tutē abstinētie. Primū aūt remediū da
tur de bonis ecclie. Secōm de bonis alie
Tertiū de bonis fortūe. Quartuz
de bonis nature & gre. Jō dicit Greg. in
epla ad bonifacū. Od alie fidelium defūcto
rū q̃tuor mōis soluūt. s. Aut sacerdotum
oblatiōibꝰ. Aut scōr̃ oblatiōibꝰ. Aut ele
mosynis. Aut cognatoꝝ ieiunio.
Jō dī. ij. machab. xij. c. Od vir fortissim⁹
Judas collatōe facta misit hierosolymā duo
decim mi. dragmas argēti offerri ibi &c.

Duodecia ꝓsideratio ē. qō sūt mortuo

urie debeat ꝑs illiꝰ io. xiiij. vbi et ei⁹ princeps mādi hꝰ⁹ t me si hꝫ gcꝫ. Jō xp̄o sua mor te et morte ꝺstructa t ifernū vi. p oſec. ꝓphaz c. ij. Ero. i. mors tua. o mors morsus tuus ero inferne. Jdeo docz btūs Ansel. de ordinibus passiōez xp̄i t mortis articulo i nouiciū. nec puto q aliquis tunc fideli mē te t cōpuncto corde passionē xp̄i inuocans posit damnari.

6ª ꝑs. Septa cōsideratio ē. Qui sunt illi quibus mors est odibilis. t dī q quatuor: sūt horuz genera singulariter. s. Primo superbis t arrogantibus. qz in morte sic subtus calcantur. ideo dī eccli. xl. io. Quid superbis terra t cinis t ad sublimū arrogantiā septimamdam idē ait. Hodie ē rex t cras morietur. Scōo immūdis t carnalibus. qz tunc omnis voluptas habet terminuz suum t vertitur in supplicium. Jdeo ꝓ vili tate talium horum in voluptate breui decedentiuz dī eccli. xli. c⁹. Musce morientes pdunt suauitatez vnguenti. i. holes luxurici delectabilis voluptatis amatores extinguunt in mo.. Tertio auaris t terrenis dediti q nō curāt nisi de rebus spalibus: qz in morte oz eos ola dimittere dicente Job in ꝑsona talium. Nudus egressus suz de vtero matris mee t nudus reuertar illuc. Jccirco ad exēplum talium dī luce. xvi. Mortuus ē diues t se. cē.

Quarto infidelibus t incredulis q̄ putāt q̄ aīa simul in corpe moriat. t ad nihil redigēs ptimescunt. ió talibus q vident in illa vita trīa spare dī sap. x. c⁹. Exiguuz t cū tedio est tp̄s vite nre t nō est q agnitus sit regressus ab inferis: qz ex nihilo facti sum⁹ t post hoc crim⁹ tanq̄ nō fuerim⁹. qz extinctus anim⁹ erit corpus nr̄z t spūs noster diffundet tanq̄ mollis aer. hoc cogitauerunt t ꝑsiderauerunt. t excecati sunt a malitia eoz. Jccirco ꝓ talibus istis dī eccla. xj. O mors q̄ amara ē memoria tua hoī iusto t pacem hnti cuz substātia sua.

Septima ꝑsideratio ē. Qui sunt illi q duo mors ē amabilis. dī q sunt quatuor genera horum q desiderāt mortez tanq̄ eis amabilez. Primo est amabilis ꝓ xp̄o voluntarie martiriçatiꝰ⁹ q: illud qō trīa de

7ª ꝑs. 2ª

fideret post mortez acquirēt. s. regnum celestiuz dicente dño Mat. v. Bti pauperes spū qm̄ ipsoz est regnum celoz. Jō dī eccliastici. xli. O mors bonuz est iudiciuz tuum homini indigenti. Secdo est amabilis ꝓ xp̄o laborātibus quotidie laboribus⁹. qz in morte ꝓsequunt mercedē suā: sicut mercenarij expectāt diez sue retributionis. Jō dī Job vij. Dies vite hois sunt ꝛē. Usq̄z dōec optata veniat sicut mercenarij dies eius.

Tertio est amabilis hoibus firmiter credentibus ea q̄ sunt fidei credenda. q: fides nra docet nunc⁹ sumus in captiuitate. t tunc liberabimur a seruitute in spe glorie filiorū dei. sicut illi qui transiūt de captiuitate ad patriā. Jō dī ad cori. v. Cū si terrestris domus nra huius habitationis dissoluat hedificationē hēmus ex deo hēm⁹ domū nō manu fām in celis. Quarto ē amabilis hoibus gaudia celestia desiderātibus: qz oculus non vidit nec auris audiuit ꝛc. j. cori. 4. Jō dicebat apls. Dō cupiebat dissolui t cē cum xp̄o: qz sibi viuere xp̄s erat t mori lucr̄z. vbi ꝓ oibus istis dī sap. x⁹. c⁹. Justoz aie in manu dei sunt ꝛē. Scd fz. b. Aug. sup gen. Ad liq ipie desiderabāt mortē: vt q seipsas interficiūt pp desperatōz. Et talis mors dī necgnna eccli. xxvij. ca⁹.

8ª ꝑs. Octaua cōsideratio ē. que sūt moriēciū qōnes. Dī ät q sicut inuenit allegatū a btō Ansel. in li⁹ de oīonibus qñ ff est i mortis articulo frēs ei assistent: debēt sibi plures facere qōnes q̄ ad quatuor reducunt. Et. Pria ē. Si credit ea q̄ sūt fidei xp̄i anne vltima sicut scā docet eccl̄ia. Quo rñdente. Credo. Secda qō fiat. Si gaudet q̄ moriat in fide catholica t ita de caritate. Quo rñdēte. Gaudeo. Fiat ei. s. Tertia qō. Si dolet. qz deū offendit t si cognoscit se multū deum offendisse. Quo rñdente. Sic fiat ei. s. Quarta qō. Si ꝓmittit deo ante firmiter de cōmissis satisfacere t deum vlterius nō offēdere. Quo rñdēte. Sic interrogans dz vlterius addere vt tam spez suam ponat in passione vnica. t ipsam obijciat ei obuianti quibus expletis non est de eius salute formidandum. quia

eode credimur ad turpiciam. ore aut̄ cōfessio fit ad salutē. vñ ꝓ talibus q sic moriunt in ꝛa pnia t sapia. dī in ꝑs. Nō videbit iteritum cū viderit sapientes morientes. qz tales nō intercunt sz resurgunt. Et dicunt recte sapientes: qz q̄dōes optas ꝛ̄is sime dissoluētes ꝛc.

9ª ꝑs. Nona cōsideratio ē. que sūt moriēciū sacra. Dī ät q quatuor sūt mysteria q̄ circa morientes pficiunt in ecclastica ierar⁹. s.

¶ Primū sacrm ē cōfessio pnialis.

¶ Scōm mysteriū cōicatio sacralis.

¶ Tertium est vnctionis finalis.

¶ Quartū est recōmandationis spialis.

2 Quibus: ala recōmādat xp̄o t angelis ei⁹. Et illa quatuor reqruntur. Scōm illa quatuor q̄ sūt necessaria hoi volēti t debēti facere longā viām t sūme periculosam. Ad quaz faciendā quatuor necessario reqruntur. s.

Primo q̄ sit a magnis pōderibus exoneratꝰ⁹. qz viator cū magno pōdere nō pōt viā suā facilit̄ expedire. Et iō premittit. Cōfessio peccatoz in qua sacra peccatoz. locū deorsum appetētiū morte grauiū deponit.

Scōo q̄ hō sit cibis sufficiēter refectus ne fame nimia deficiat in via. Et iō dat ei diuina eucha⁹ in cui⁹ fortitudine ꝓgredit ad mōtē dei oreb. q interpt̄at ardor sicut helyas sine fame ābulauit in fortitudine cibi illi⁹. xl. diebꝰ t. xl. noctibꝰ. j. Re. xix. c⁹. j⁹. q hō sit armis pugnabilibꝰ circūdatus ne facile pateat hostiū ictibꝰ aut latronū. Et iō segtur extrema vnctio i qua armis crucis singula membra armant. que sūt arma terribilia inimicis ꝛc. Quarto q̄ hō sit cū sociis fidelibus comitatus. qz hostiū si possz multitudinē tollerare. Et hic cū sequit recōmādatio i qua scis t angelis cōmittit cōmēdanda t custodiēda. Et ꝓ tali morte dicebat balaam numeri. xxiij. Moriat aīa mea. s. morte iustorum. t fiant nouissima mea horum filia.

Decima ꝑsideratio ē. qualia sūt mortuorum receptacula apud inferos. Dī ät q quatuor. Et. Primū dī finus abrahe ät xp̄i morte fuerāt sancti vc. tst amēti

10 t tbi fuit repositus lazarus: vt ḥtur luce. xvj. ca⁹. Scōm est locus purgatorij ad quē descendāt illi q de pēna pficiam pēnitentiam nō egerūt sm̄ bm̄. Exg. de quo i telligit ad ifam verbū thome. s. Deꝰ deducit ꝛc. Tertiū locus lymbi ad quem vadunt pueri q solū sūt i originali defūcti vbi nō puniunt nisi pena sensus: vt ꝑs. 4 sniaz. Quartū ē locus inferni vbi nulla ē redēptio. de quo loco dī ꝓ reprobor⁹ damnatiōe in ꝑs. Sicut oues in inferno posuit sūt. mors depascet eos: vt mori nō, possint. Et de iſtis dī apoc. xviij. In diebus illis homines querēt mortē t nō inuenient desiderabunt mori t mors fugiet ab eis. Primam ät partem xp̄s ad inferos descendēs totaliter euacuauit. Secdam autē iz euacuauerit eam tunc. tamen tota die alabus descendentibus replet̄ur. Tertiaz ät t quartam. Ad illas nunq̄ descendit nec vllū bñficium eis mīsit. qz vtraq̄z sūt in peccato mortali. iz tertij sunt in originali t quarti sunt in actuali. Et pro iſtis dī ꝓ pe. Mors peccatoz pessima ꝛc.

Undecima cōsideratio est. Quot t quāta sunt mortuoruz remedia. Et dicitur q̄ quedam figmenta que fiunt circa defūctos non sunt remedia dicente beato Aug. de ciui. dei p⁹. Sic proinde ista omnia. Curatio fuerimus. Conditio sepulture t pompa magis sunt viuentium solatia q̄ defūctoruz subsidia ꝛc. Jdeo dicitur q̄ quatuor sunt mortuorum remedia. Et. Primum est oblatio sacralis q̄ fit in missaruz celebratione. Scōm est oratio spialis qui fit ecclesiarum deuotione. Tertiuz ē elemosyna q̄ ptinet ad virtutem misericordie. Quartū est ieiuniū q̄ ptinet ad virtutē abstinētie. Primū ät remediū datur de bonis ecclie. Scōm de bonis alie

Tertiū de bonis fortune. Quartuz de bonis nature t gre. Jō dicit Exg. in epla ad bonifaciū. Dō aie fideliū defūctorū ät quor⁹ mōis soluūt. s. Aut sacerdotum oblatiōib⁹. Aut scōz oblatiōib⁹. Aut cognatoz iciunio. Jō dī. ij. machab. xij. c. Dō vir fortissim⁹ iudas collatōe scā missa hierosolymā duodecī mi. dragmas argēti offerri ibi ꝛc.

Duodecīa ꝑsideratio ē. qō sūt mortue

rō,gña. Ostere hāc ꝓsideratiōnē in ꝓcēdē
ti vim de ī3ª ꝓsideratiōe,cuiusdē ꝛc. Et nota
q illi de gradu nō indigēt remedio.q: sūt
beati. Illi autem de inferno non possunt
iuuari remedioq: sūt a deo ex̄cōicati. Et
iō suffragia que fiunt ꝑ illis sunt ex̄tra
actiones. Sed ilia que fiunt ꝑ illis q sūt
in inferno.sunt.ī.vtuoꝝ consolationes: vt
habet.3ª.c°. Cum in arte. Illi aūt de lym
bo non possunt adiuuari per suffragia ꝛq:
non puniunt nisi pena damni que est carē
tia visionis dīne ꝛc. illa non pōt remitti
nisi deus ostenderet se eis.ꝛ ideo: emanēt
in statu suo. Ꝑo illis aūt de purgatorio
sunt suffragia facienda. de quibus ecclia.
4. Et audaui magis mortuos q̄ viuentes
q: melior est status purgatorij q̄ statꝰ hu
ius mundi ꝓpter quatuor inter alia. Et.

Primum est.q: ipsi sunt confirmati i
gña quo supposito eis pena esset tolerabi
lis in hoc mūdo' viris fidelibus. Se
cundum ē.q: penam subtinent cum untra
patientia.eo q hūt affectiones rectas: que
quidem virtus omnem penam facit suā
uem iurta illud cuang. In patientia ve
stra possedebitis animas vestras ꝛc. Terti
um est.q: supplicium recipiunt cum beni
uolentia ꝓpter charitatem quam habēt
inextinguibilem: qua virtute premissa di
cit Ricardus de ārā sponsē. Nō suppliciū
inferni non esset pena. Quartum est q
sunt certificati de futura gloria.ꝛ illō quasi
annullat eorum tormenta sicut mercēs co
pio' facit mercenarium firmiter operari
ꝛ fideliter. Quod nobis cōcedat x̄ps iesus
dei ꝛ virginis filius. Amen.

De eodem. Sermo tertius.

Ortui estis ꝛ vita nostra absc̄dī
tā ē cum x̄po ꝛc.col.3ª c°. Ver
bū illō ocurrit apō pauli militātē
ecclām informanti; ī faliter: ī tel
lectum. ꝛ mystice cōsideratū est cutibz ca
tholicā ecclām p̄sitantem que ē in purga
torio valeter alloquenti. Et ꝑm hoc q̄libz
fidelis ecclām vuolueter alloq̄tur in ver
bis illis. Primo vt cōdoleat ꝺ pena ꝓcua
liter inflicta. Cū ꝺ mortui estis .ī. morte
penē sensibilis de qua ꝺ in ēpo. Auferte
a me mortem illam. Secūdo vt cōgaudeat
de gloria finaliter reseruata. Cum sequit.
Et vita nostra absc̄dita est cum x̄po. de
qua gloria apostolus vbi thema dic. Cū
x̄ps appuerit vita nostra: tunc ꝛ vos ap
pebit cum ipso in gloria. Tūc cātabunt il
lud p̄s. Ala nostra eruta est de laqo ve
nantium. laqueus contritus est ꝛ nos li
berati sumus. Circa primum ptem thē
matis. De qua nunc principaliter agit sūt
plures articuli dectarandi.

Primus est. Quid est mors. Et dicit
btūs dio. de angelica ierar². Nō mors ñ p° art.
est cuiusq̄ corruptio: sed alie a corpe sepa
rio. Quod cōfirmatur singulariter ꝺ mor
te x̄pi dicēnte illud p̄s. Qm̄ non dereliqui
sti aiam meam in inferno ꝛc. vt p3 ꝑ expo
sitionem btī petri in actibus. Nō autē in
corruptionis in morte hois est imortalitas
alicuiꝰ cuidenter educitur ꝺ scriptūris no.
ꝛ vt. tesli ꝛc. Tum q: sapie 3ª ꝺ: iustorum
alie in manu dei sunt ꝛc. exquo accipit nō
īmortalitaē in aia q̄ a corpe nō dependet:
cuius explicātō ē.q: remissa virtute corꝓ
poris aia perfectius opatur ad intra. Tuz
q: eccli.ī: ꝺ: Reuertatur pulvis ad terrā
suam vnde erat ꝛ spūs ad deum qui fecit
illum. Exquo accipit nō. Nō solus deus
qui dedit spūm pōt eum destruere cuz to
ta natura inferior non sit sufficiens ad ip
sum ꝓducere propter noncōtinentiam ꝺ
tualem. In nouo aūt testō hēnt ad at.ī.
Nolite timere eos qui occidunt corpꝰ ꝛc.
Cui adiungitur nō. v. Aug. de vera reli.
di. Quod nullum cōmutabile potest iudi
care fz se. de ī incōmutabili suo. Anima
autem nostra attingit ad principia q̄ sunt
incōmutabilia. Iz non per nōtice: sed per fi
dem. vnde apostolus dicit ad cerī. Qua
si in hoc tñ in x̄po sperantes sumus.

Secundus articulus est. Quod mors ē 2ª art.
pena nobis ex pcō inflicta: vt p3 ex gen. ī. c°. di.
dño p' hoi. Quacunq; die comederis ex
eo morte morieris. ī. de ligno sciētie bo
ni ꝛ mali. Quod verbum ꝓ tota sua po
steritate scōm Aug. fuit intellectum in

li°. de ci. dei. Et sequitur. In sudore vul
tus tui vescēris pane tuo ꝛc. Et sequitur.
Donec reuertaris in terram de qua sum
ptus es ꝛcetera. Item sapi.2°. dicit. Deus
creauit hominem inexptiabilem. Inuidia
autem diaboli mors intrauit in orbez ter
rarum. In nouo autez testō dī Ro.v. Si
cut enī vni⁹ delicto mors regnauit ꝑ vnū
multo magis regnabit vita per vnum.ī. ꝑ
x̄pm ꝛc. Sed hic sunt aliqua notabilia ꝑ
tractanda. Et. Primum est quare ꝓ
pter peccatum patris inflicta est mors fi
liis contra legem ꝛ prophām ezechielem.
ī. filius non portabit iniquitatem patris.

Secundum est quare pro vno peccato
inflicta est tanta pena. Tertium est qua
re illud peccatum transfunditur in nos si
ne cōmissiōe aut diuina creatiōe. Circa
primū ē dicendum Nō sic illud peccatuz
fuit in adam actualiter. sic est in nobis ori
ginaliter. Et ideo punimur pro nro reatu

Circa 3m dicendum est. Nō maior est
mors ꝑa vnius q̄ prima omnium. ꝛ tamē
pro quolz peccato mortali incurrit mors
ꝑa in vno. q̄ maior est malitia talis pecca
ti q̄ afflictio pene eterne: sicut docet An
selmus. Circa tertium dicendum ē qd
illud peccatum in nobis materialiter i no
bis non est nisi carentia originalis iusticie
ꝛ ideo non transfunditur in nobis nisi ꝑ
uatiue. q: deus non creat illam.

3ª arti. Tertius articulus est. Nō pena mortis
fuit propter peccatum a x̄po assumpta ꝛ ſi
bi inflicta. Nō autem fuerit ab ipso assūꝓ
pta gratanter probatur ad at.ī.ꝛ.ix.ca°
ad vbi dī. Ecce ascendimus hierosolymam
ꝛ filius hominis tradetur ꝛc. vbi sequitur
obturgatio patris renitentē. ꝛ Jo.x. Ego
sum pastor bonus ꝛc. Et x̄ps potestatē ha
beo ponendi animam meam ꝛc. Sed q
propter peccatum mortem assumpserit ꝓ
batur.i pe.ī. vbi dī. Peccata nostra ipse
pertulit in corpe suo sup lignum ꝛc. Itē
ad hebr.ī. dī. Quod x̄ps mortuus est ad
multorum exhaurienda peccata. Et alibi
dicit apostolus. Quod mortuus est ꝓpter
delicta nostra. Item Jo. apoc. v. Dilexit
nos ꝛ lauit nos a peccatis nris a sanguine suo

ꝛc. Sed quare x̄ps assumpsit penam istaz
pro peccato qd̄ non cōmisit iuxta illud pe.
in canonica. Qui peccatum non fecit. Di
cendum q̄ ipsemet respondet in Joanne
dī. Nō propter charitatem quam ad nos
habuit maiorem inquit charitatez ꝛc. Et
apostolus etiam ait. Nō propter nimiam
charitatem suam qua dilexit nos deus mi
sit filium ꝛc.

Quartus articulus ē. qd̄ mors nostra 4ª ar.
fuit per mortem x̄pi destructa. qd̄ ꝓbatur
per apostolum 2ª cor. v. vbi dī. Absorta
est mors in victoria. ī. x̄pi. Et iterum ibidē
Sicut per hominem mors. sic per hominē
resurrectio mortuorum. Et alibi nouissi
me omnium inimica destruetur mors. ī. ꝑ
mortem x̄pi. Sed quare morimur si mors
est destructa. b. Aug. de ci. dei ponit tres
spēs mortē. ī. Quedam est corporalis per
quam anima discedit a corpore. Quedā
est spūalis qua discedit deus ab aīa. Que
daz est gehenalis qua punitur pena eter
na. Et illa dī in apoc. mors ꝑa in apoc. di
cit Aug. Nō omnes illic illas mortes dē
fuit cōminatus ade. Xps autem per pri
mam liberauit nos a duplici sequēte. Et
ideo in li°. de tri. ipse declarat qualiter sim
plaz mortis sue equipolleat nostro duplo
q: vero scōm apostolum per mortem x̄pi
resurrectio finalis celebratur. Ideirco de
strurit ꝛ mortem primam.

Quintus articulus est. quod mors ista 5ª arti.
est a nobis quotidie cōmemoranda. vnde
sap. monebat filium suum iurta illd eccli.
vii. Memorare nouissima tua ꝛc. In quo
rum consideratione occurrit eternum sup
plicium quod per peccatum acgritur. q:
vermis eorum non extinguetur in eternū.
Et eternum exilium q: peccatori ꝓmittit
in apoc. foris canes ꝛ venefici. Et perpe
tuum vinculum quo peccatores in carcere
vinctur iurta illud p̄s. Conuertant pecca
tores in infernum ꝛc. Et omne remediuz
qd̄ ab ipso excluditur: q: veniet nox quan
do nemo poterit operari. ꝛ futurum iudi
cium in quo iudex irascetur dicendo. Di
scedite a me maledicti ꝛc. in ad at. Ꝺ dī
eccli. xxiiij. Memor est qm̄ mors non tar-

habit. Ecce quomodo mors ē a nobis cōtinue memoranda ꝛc.

6°art. Sextus articulus est. qđ mors ista est a nobis solicite expectanda. vt quilibz qñ venerit sit paratus. Sicut enim nihil est certius morte. Sic nil est incertius hora mortis. Ideo dicebat dñs ad discipulos. Et vos estote parati: quia hora nō putatis filius hominis venit. s. ad iam expectādā: ꝛ rōnem exigēdā sm exposition dñi Greg. De qua solicita expectatiōe ad Mat. 13. dñs discipulos monebat vt. Vigilate qz nescitis qua hora dñs vēnet sero. i. in senectute an media nocte. i. in medio iuuenilis vite an gallicinium. i. adolescētia. An mane. i. i pueritia ne forte inueniat vos dormientes sono peccati mortalis a quo sōno aplus expectat dicēs. Exurge q dormis ꝛ exurge a mortuis ꝛ illu. te xps p infusionē gratie: quam q habūt dñr vigilare pp opatōes vitales ꝛc

7°ar. 7°ar. ē. Qđ ista mors ē a peccatoribus formidāda. qz timor pcurit ex mali expectatione mala aūt infinita sūt peccatorib⁹ in morte parata. q: pñamitas qui ē dñs vince. idest militantē ecclie tunc malos male pdet: vt dicit xps in euangelio. Ideo dicit ecclia. cli. O mors q̄ amara ē mēoria tua: q: i mē⁹ mortē occurrit hoi iusto. ℣. O⁹ aie ne glecte pditto. Ideo iferus ꝛ pditio dicunt insatiabilia pcor. Scōo corpis ordinate amati corruptio iuxta illud apli. Qui seminat in carne de carne metet corruptionē. Tertio mundi subsecuti ablatio iuxta illud Jo. 2. Mūdus trāsit ꝛ cōcupiscētia eius ꝛc. Quarto voluptat̄ ꝛplexate cōsūmatio. qz quantum fuit in delitijs tm̄ dabit ꝛ tormētū: vt dr in apoc. Quanto pene eterne indoatō. qz hij ibunt in suppliciū eternum: vt dr in Matth. xxv. c⁹ Isti sunt qnqz lapides cum quibus fuit golias idest peccator interfectus. s. xc. Isti g⁹ peccatori dicitur mors vltimū terribilium iuxta illud ezechie. vbi dr q asiris idest demones qui tollunt robustos dederūt terrorem suum in terra viuentium.

8°art. Octauus articulus ē. Qđ illa mors ñ est a iusto exīte in gratia pmiscenda. qz talis in morte nullum malum expectat ni

pulabit plagis multis. Et qui non cognouit voluntatem domini sui ꝛ non fecit vapulabit plagis paucis.

10°ar. Decimus articulus est. Qđ nos possum⁹ subuenire illis q sunt in purgatorio: quod probatur auctoritatibus noui ꝛ veteris testamēti. Tum qz 2o macabeoꝝ. 12. dicitur Qđ oīs sorti iudaī mi. ver. in. milia ꝛc. Tū qz. 1. corī. xv. dicit apostolus post baptismum q fit pro mortuis: per quem probat mortuorum resurrectionem ille est baptismus flaminis quem recipimus in oratione directa pro mortuis. constat autē q nihil tale oz facere pro illis: qui sunt in inferno: aut in paradiso ꝛc.

11°art. Undecimus articulus est. Qđ nos debemus mortuis subuenire. s. Tum qz precepta mosayca de dilectione ꝛ subuētione mutua se extendit ad omnes proximos sub lege sub qua sunt mortui. Tū qz mādatum euangelicū se extēdit ad oēs q sūt in ecclia: cuius sunt ps illi q sūt in purgatorio. Jō dicit aplus. Qđ sicut mēbra sibi inuicē subuenīūt sic oēs illi qbus xps ē caput debent sibi inuicē subuenire. Constat aūt q tales sūt mēbra xpi. Jō in psona eoꝝ ysa. de nobis cōgrue dicens. Existimatus sum cū descēdēribus in lacū. qz ita mihi parum subuenitur sicut illis de infirmo facto sum sicut hō sine adiutorio inter mortuos liber ꝛc.

12°art. Duodecimus articulus est. Qualiter possumus eis subuenire. Et dr q quatuor modis. Et. ℣. Primo p sacrificiorum dīuinissimā eucharistiā. vñ apoc. x. Isti sunt qui venerūt de tribulatiōe magna. s. purgatorii ꝛ lauerūt stolas suas in sanguine agni. s. q peipiē in altari q dr sacrz eucharistie. Secdo p orationum assidnitatē. vñ Jaco. sue canonice. v°c° Oratio fidei saluabit infirmū ꝛc. s. illam penā substinentem ꝛc. Tertio p elemosynaꝝ erogatiōē. vnde ps. in tuitum p̄sona dr. Astitit. s. viator: a dextris patris. s. purgatorie recipiēt ꝛ hoc p beneficium vt saltuos faceret a pē. alam meā ꝛc. Quarto p ieiunio rū aspitatem. vñ danieli dictum est xp⁹ c⁹

Exquo potuisti cor tuum vt affligeres cor tuum pro filijs israel. i. pro illis qui sunt i captiuitate purgatorii erandita sunt verba tua ꝛc. Si autem eis sic succurremus vt⁹ ℣. filij p nobis succurrent. qñ erūt in patria. Jō cōsulit nobis a dño luce. xvi. dī. Facite vobis amicos de mām̄ona iniqtatis vt cū defecerit recipiant vos in eterna tabernacula ꝛc. Ad quā nos deducat p⁹ ihesus dei ꝛ virginis filius meritis sue matris virginis marie. Cui est honor in secula seculorum. Amen.

¶ Tractatus de suffragijs defunctorum Secundum eundem.

Circa istud suffragia q̄ fiunt in ecclesia p defunctis prosint eis. Et vbi q non. Quia in lege diuina antiqua nulla fuit facta oratio pro defunctis nisi p viuis vt cōstat in ro. Ieuitico ꝛ 2e vero. cū plus indigerēt mortui veteris testi q̄ noui. Sed 3o auctoritas ecclesie maior ē auctoritate illius scripture: sicut scribit beatus Aug. 3 epistam fundamēti ꝛc. Circa istā qōnē sūt duodecim articuli p ordinem declarandi. Quorum.

¶ Primus ē. quid est suffragiū defunctorum.

¶ Secdus ē quot sunt suffragiorum genera in ecclesia.

¶ Tertius ē. Si ista suffragia sint defunctis vtilia.

¶ Quartus est. quibus non prosunt illa suffragia.

¶ Quintus ē. qbus prosunt illa suffragia.

¶ Sextus ē. Ubi ē locus purgatorii.

¶ Septimus ē. an purgatorii fuit institutū

¶ Octauus ē. Utrū solēnitates que fiūt in sepulturis prosint defunctis.

¶ Nonus ē. si cerimonie q̄ fiūt prosint defunctis.

¶ Decimus est. si sepelire mortuos ē op⁹ misericordie.

¶ Undecimus est. si pena purgatorii est maior intēsiue illa inferni. ¶ Duodecimus ē. Si dānati de inferno pp tale supplicium

magis vellent non esse q̄ sic esse. Circa primum.s. Quid est suffragium defunctorum. Dicitur autem q̄ a quatuor partib⁹ defuncti pñt habere subsidium vt patebit Et pmo a miseratione diuinaꝝ personaꝝ beatissime trinitat̄.qz q cuz pcerate dormitionem receperunt hñt diuinam repositā gratiam.ii.machabeoꝝ.xij.c.Secundo ab intercessione sanctoꝝ angelorum.qz si sancti angeli letant̄ in punitione eorū qui sūt in dei viuent̄ iracundia: vt habet apoc. xix.c.multo magis de absolutione eorum qui sunt in diuina gratia ⁊ quales sunt illi de purgatorio ⁊c. Tertio ab interuentione sanctorum.qz sancti in patria letantur de illis qui sunt in diuina tracūdia q̄ puniantur multo magis letantur de illis q̄ sunt in diuina gratia vt eripiantur .vtha betur apoc.vj.ibi vsqzquo dñe sanctus ⁊ verc non iudicas ⁊ vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant in terra. Quarto a supplicatione fidelium .qz si oblationes ⁊c. pficiebant defunct̄ i gratia . vt habetur.ii.machabeoꝝ .xij. multo magis no.te.qz meliores sunt: vt habetur hebr.iiij.c. Istis autem p̄missis dr̄ q̄ suffragium est vt hic intēditur subsidium q̄d̄ a vobis fidelibus mortuis impenditur i ecclia.s.militante ⁊c.

Secundus articulus est. Quot sūt suf- 3⁹ arti.
fragiorum gña in ecclesia dei. Et dicit q̄ quatuor.

¶ Primum est oblatio.
¶ Secundum est oratio.
¶ Tertium est elemosyna.
¶ Quartum est ieiunium.

Unde Aug.ad benefaciendum dicit. Q̄d anime defunctorum quatuor modis absoluantur.s. Aut oblationibus sacerdotum. Aut precibus sanctoꝝ que fiunt in eclia. Aut elemosynis cuiorum. Aut ieiuniis cognatorum. Iterum Aug.dicit in enchiridion. Q̄d sacrificiū ⁊ elemosyne prosunt defunct̄.Item dion⁹.in li⁹ de ecclia.yerarchia ponit suffragia oblationis ⁊ oronis Sed quer̄ q̄d̄ sit efficatius pro defunct̄. Dr̄ ād q̄ ceteris paribus illud q̄d̄ ē pectoris ⁊ruz. Et d̄ primo ponit̄ oro q̄ videt actus charitat̄.Sc̄o oblatio que pertinet ad latriā. Tertio elemosyna q̄ ptinet ad misericordiā ⁊ liberalitat̄.Quarto ieiunium q̄d̄ videt ptinere ad tāperantiā . Sed qz in celebratione duo occurrunt.id̄ videt efficacissimū suffragiū.s.elemosyna ⁊ oro.

Tertius articulus ē . Si ista suffragia 3⁹ arti.
sint defunct̄ vtilia. Dr̄ aūt q̄ sic attestāte ecclia: vt hētur.c⁹ mathe.q.2. capitl mult̄ ⁊ 4.supra dict̄. Sed alīq hereticī dicūt. Q̄d̄ hoc aduenit ecclie ꝓpter auaritiā. Et id̄o adducit auctoritas dñi. de ecclia⁹ ꝑera⁹ c⁹ Et Piero.c⁹ d̄ marthe.q.2.⁊.c. In pñti Idē Aug. dicit in li. de cura. pro mortuis hñda ad bōfaciū. Sz heretici illos doctores nō recipiūt. Ideo arguit̄ ꝫ eos p rōes Prima ē.qz si āb⁹ moriant̄ iustissimus si mul ⁊ peccator maxim⁹: sed ꝓuersus nō ē iustū ⁊ cōgruū ē q̄ eque cito cuoleāt. Secūdo qz frustra conaret̄ aliqs ad pctā vitanda: cū in fine ei⁹ia totaliter reuertant̄ dū tñ cōteraē. Tertio qz diuina iusticia nō dimittit aliq̄d malū impunitū. sicut nec bonū irremuneratū. ⁊ tñ multoꝝ peccatoꝝ nō puniunt̄ hic q̄ saluant̄ nec in pēa ita parū puniunt̄: cū illuc nihil intret coinquinatū.nec ibi iterū sit locus pene: sz gaudij sēpiterni. Quarto qz nulli peccatori diminueret gloria de pctis de quib⁹ penituit tūc esset ibi pena eterna ꝓ peccatis q̄ sūt facta venialia. ⁊ id̄o dr̄ q̄ alibi puniant. Sz iste rōnes nō concludunt.qz siqs baptiza tur baptismo fluminis statī cuolat. Et isti ponūt q̄ baptismus fluminis ⁊ finalis penitentia sit equalis vtut̄. Itaq̄ oēs rationes cōcludunt ꝫ baptizatos baptismo fluminis: vt p3 p se. Id̄o inducit̄ ꝫ eos auctoritas sacre scripture ⁊ machabeoꝝ.ii. vbi dr̄ q̄ scā ⁊ salubris ē cogitatio pro defunct̄ exorare. Dicūt tñ heretici. Q̄d̄ iste liber nō ē d̄ canone sacre scripture: sed ē apocrifus. Iz voluntarie ponit̄ ab ecclia⁹ pp illas auctoritates. Id̄o inducūt̄ auctoritates librorum no.te sti quos recipiūt. Prima quoꝝ ē Mat. iij.⁹ qñ xp̄s ānūciauit ei q̄ nō ꝑsēt cito ad tertiarium suū dū ē i via.i.syndertisi murmurāti in malo aut āgelo decertāti ad oppⁿ q̄ iudex tradet cū exactori q̄ mittat ⁊ mittant̄ in carcerē ⁊ non exhibit inde donec soluat minū quadrātē.q̄d̄ nō pōt intelligi de carcere illius mūdi.qz sūt ñ ponūt̄ oēs tales nec de carcere inferni .qz ibi nunq̄ solue⁊ nouissimus quadrans pene debite.⁊ qz ab illo carcere exibit qs qui per soluerit minū quadrātem: vt dat intelligere illud d⁹.nec ergo erit in purgatorio.

Sc̄a ē alia auctoritas saluatoris i alio loco cuāgelii Mat.xviij.Q̄d̄ ille q̄ nō fuit misertus cōserui sui fuit traditus exactoribus donec redderet vniuersum debitum. Sed instat tūc.qz in gen̄.dr̄. Q̄d̄ coꝝ⁹ nō reuertebat̄ donec desiccarent̄ aq̄.⁊ tamen postea non ē reuersus. Tū et Josep non cognouit vxīem.i. matrē dñi donec pepit filiū suū primogenitū Mat.j.Et tñ ipse arguit̄ q̄ postea supple cognouerit: vt inquunt heretici:qz nec ante nec post cognouit eam. Id̄o p3 ex istis auctoritatib⁹ q̄ illa dicto donec q̄nq̄z includit p̄cedentem ⁊ seq̄nte affirmationē: sicut gen̄.xlix. Nō auferetur sceptrū de iuda donec veniat q̄ mittendus ē.qz ablatū fuit sceptrū quādo venit. Q̄nq̄z includit affirmationē sequēte ⁊ nō p̄cedentē: sicut in actibus apostolorum patuit. Ita diceret in ꝓposito q̄ nō scribit donec reddat vniuersum debitū q̄ nō concludit ꝓpter hoc exitum. Sed ꝫ qz saltē includit redditionē vniuersi debiti q̄ nūq̄ fuit i inferno. tūc enim iniuste detineret vltra. ⁊ sic oz q̄ auctoritas intelligat̄ de purgatorio ⁊c. Tertia auctoritas ē Mat.xj.c⁹ vbi dr̄. Q̄d̄ q̄ peccauerit in spīm scām nō remittetur ei nec in hoc seculo nec in futuro. Ex illo dicto elicit Augu xx. de ciui. dei. Q̄d̄ aliqua remissio ē in hoc seculo ⁊ aliqua in futuro.alioqn frustra fuisset appositū nec in futuro. cōstat aūt q̄ talis remissio non fit in paradiso nec in inferno.ergo in purgatorio ⁊c. Quarta auctoritas ē luce.c⁹ij. vbi dr̄ q̄ seruus ille q̄ cognouit volūtatem dñi sui ⁊ nō fecit plagis vapulabit multis. ⁊ q̄ nō cognouit ⁊ nō fecit plagis vapulabit paucis. Ista aūt censura nō pōt intelligi de plagis huius mundi.qz frequēter cernimus oppositū: nec de plagis inferni. qz ibi q̄libet plagabit̄ plagis multis ⁊ ifinis nō paucis.nec ꝑ padiso.qz ibi nullus vapulabit tḡ ꝑ purgatorio. Quinta auctoritas est apostoli .j.coꝝ.xv.talis. Si mortui non resurgunt vt quid baptizamur ꝓ mortuis.quid aūt apostolus intelligat per illuz baptismū aut flaminis in oratiōe aut fluminis infletu .certum tamen habet q̄d̄ baptismus talis exhibet̄ pro mortuis: nō pro dānatis nec pro saluatis ergo pro purgandis. Sexta auctoritas est apli .j.cor rin.iij. Si cuius opus arserit detrimentum patietur ipse tamen salu⁹ erit. Sicut tamen quasi per ignē per huius mundi: quod nō potest intelligi de igne materiali: sicut exponunt heretici .qz per illū ignē non transeunt omnes imperfecti :de quibus ibi loquitur .nec de igne inferni . qz ille nemin̄ saluat .nec padisi: vt per se p3 ergo purgatorij. Septima auctoritas ē beati pe.actus.ij.de resurrectione xp̄i testificāt Quod deus susceptauit eū a mortuis solutis doloribus inferni .quia ibi sunt eterni nec dolores qui essent in limbo : quia ibi nulla est redemptio. nec eos qui essent in sinu abrahe . quia illi erant in magna consolatione: vt patet in pabola saluatoris de lazaro quo dolore de purgatorio. Octaua auctoritas est apoc. v. vbi dicit̄ q̄ nemo inuentus est dignus.nec in celo nec in terra. nec subtus terrā :apire librū . Ex quo colligit̄ q̄ aliqui sunt digni in aliquo illoꝝ locorum .alioquin frustra in istis locis fuissent requisiti .oēs autem digni sunt i gratia .sed subtus terram non sunt in gratia nisi illi de purgatorio .qz illis qui sunt in inferno non clamat angelus:cum cōsecret ipsos esse indignos ⁊c. Nona auctoritas ē apoc. v. vbi Joānes audiuit eos qui erāt in celo in terra ⁊ subtus terram benedicentes deum constat aūt q̄ subtus terrā silit q̄ sunt in inferno semper ipsum blasphemant vt habetur apoc. xv. ⁊ nunq̄d benedicuntur ergo benedicentes subtus terram sunt illi de purgatorio.

Quartus articulus ē. Quibus nō pro 4⁹ ar.
sunt illa suffragia . Dicit̄ q̄ cū quattuor sint genera defunctorū illis qui sunt i padiso non prosunt .qz non indigent talibus

adiutorijs tcite bō Aug. de cura agēda p mortuis circa ꝓncipiū. Nec illis q̄ sūt i inferno ulerior. q: tā mala sūt cor vitia: vt adiuuari talib⁹ nō sūt digni: vt idē Aug. testat. Nec illis de limbo cū. n. pena cor sit sola carēna visiōis dine nō pōt minui: nisi q: visiōe dina. Nec illis q̄ erāt antiquis in sinu abrahe: q: vt patuit illi erāt in gaudio. Sz mīn illis de purgatorio: vt pz et sufficiēti diuisiōe. Sz occurrit dubiū si ꝓsint illis q̄ faciūt illa suffragia. Dī q̄ opus misericordie exhibitum indigēti ꝓdest egeno tpaliter. sz largiēn. ꝓdest eternaliter Ita in ꝓposito cū illi sint in sūma indigentia si cū hoc fiat ex charitate et in gra ꝛc.

dubi⁹ prima

2ª du⁹ Secūda dubitatio ē. Si suffragia fcā p⁹o dānaꝝ et salua ꝓsint eternaliter facientib⁹. Dī q̄ aut scūt eos ee saluatos vel dānatos. Aut firmiter putāt. Et tunc obtinent q: iusti facerent saluaꝝ: vt pz et ꝓdict et ꝛ ordinatione diuina si oratēt ꝓ dānatis. Aut putāt esse in purgatorio. et tunc si sint in purgatorio ꝓsunt simpliciter faciēti q: ē opus pietat. Si aūt sint in inferno. dī q̄ opus pietat. cū virtus suffragii ad tēm recurrit: cū nō sit recipiēs dign⁹. tunc illud ex euāgelio. Si tbi nō fuerit filius pacis ad vos reuertet pax vra. Si aūt sūt in paradiso ꝓsunt sibi. s. duob⁹ mōdis ꝓdictis.

3ª du⁹ Et q̄ saluat⁹ obligat ad ōrādū ꝓ suffragātē. et pie credit q̄ faciat. Sz ārīt. Si oīb⁹ de purgatorio ꝓsint equaliter. dī aūt q̄ si sint suffragia spālia p religiosis fcā spāliter ꝓsūt mīn illis. q: nullū meritū alicuius ꝓdest alteri nisi forte maius sanctē. Et ita vī dicēdo Aug. in li. de cura agēda ꝓ mortuis. Si aūt sint gālia ꝓsunt multis⁹ ꝑm iustitiā distributiua. vñ Aug. vbi supra dicit. Nō sicut meruerūt hic ita recipiūt ibi.

4ª du⁹ Quarta dubitatio ē. Si in q̄libz missa vel vigilia sūt oēs pricipes. dī aūt q̄ sic in quātū q̄libet missa ē bona cōe. nō aūt equāliter ē bona ꝑ se ꝛc

5ª du⁹ Quinta dubitatio ē. Si ꝓsunt⁹ pōt suffragia subditi ordinare. Ad q̄s vīut dī q̄ nō. Iz possit cū obligare ad talia suffragia. q: nūq̄ meritū alicui⁹ ꝓdest alicui ꝑ intentionē mercē. Et ꝛfirmat q: obediētia ꝓpria non vt aliculus meriti ꝛc.

Quintus articulus ē. A quibus ꝓsūt talia suffragia. dī aūt q̄ quatuor sūt gēa viatoꝝ. Qui quidā sūt in gra baptismali posq̄ nō peccauerit mortaliter. Quidā sūt in gra pnia li: sicut illi q̄ cōuersi sūt ꝛc. Quidā sunt in culpa mortali actuali sūt mali ꝛc. Quidā sūt in culpa originali actuali sicut infideles

B Primo aūt supradicē ꝓsūt suffragia. q: oēa sūt in gra taliū aūt sūt actꝰ meritorij tā ꝓ se q̄ ꝓ alio: vt hētur Jo. r. Sz ab viti mio supradicē nō valēt q: nulla indebitus actio ē satisfactio ꝓ scipso q̄ multo mīn ꝓ alio: vt hētur ad thi. j°. Infidelib⁹ aūt ꝛc. Sz de tertio ē dubiū. dicunt tñ alīq̄ q̄ si q: eoꝝ opa sūt mortua. Sz q: mortua ꝓ sūt ad bōa tpalia pene aut purgatorij sūt tpales. q: tāc in tali statu hō pōt satisfacere ꝓ scipso vt hētur a mgro Joanne scoto 4. s. c°. de pnia. q° ꝛ ꝓ alio. Dō nō vt ī cōuenīēs si suffragia fcā ab istis ꝓsunt ipsis dcūcē.

2ª pr⁹ Sed orīē dubiū. Si suffragia facta ab vna psona tñ valēt quātū ab alia. Dī q̄ si sūt eqlia semp ꝓsūt melioti fcā a melioribus q: magis meritoria. Si aūt nō sūt pia pl⁹ ꝓsūt. ꝓdesse dcterioti. q: mali boies tpalia pōt ꝓmereri.

3ª pr⁹ Scōm dubiū ē. si facerdos celebre i pcō mortali ꝛ celebrat ꝓ alīq̄ viuo ꝓdest ei. dī q̄ nō. q: actus peī mortalis nō ē meritorius tñ fidei cui⁹ q̄ fecit cū celebrare ignorās ꝓdēs: nō tñ si sciret.

Nō.

4ª pr⁹ Tertiū dubiū ē si suffragia q̄ fiūt p⁹o nō capacib⁹. s. p⁹o dānat sint inutilia. dī aūt q̄ nō: sed ꝓsūt faciēti⁹ vt habetur 22 dist. c. si ibi fuerit filius pacis.

4ª pr⁹ Quartū dubiū ē si ꝓdest tñ vnū suffragiū scōm ꝓ duob⁹ sicut si fieret ꝓ vno. dicunt q̄dā q̄ sic pp spāliū cōcabilitatē. Et cōfirmat illa sīlia. q: sicut tpalia sūt pricipabilia sic et spālia sūt cōcabilia sz se tota sicut alia ē tota in q̄libz ptē corpis sicut i toto. et sicut scīa si cōtecē nō suscipit diuisionē. Ita ē in ꝓposito de o⁹onc. Sz ꝛhoc arguit doctor nr in q̄libeto. q. 20. q: oē suffragiū ē bonū limitatū et diuisus eīs cui minus et nullū bonū limitatū pōt esse

eqlis ītuit ad p⁹ura et ad vnīuersū hoc cōuenīat diuine cētie ex sua limitatiōe vt eqliter cōicet pfonis. Itē cadē rōne qua pōt duobus pōt et tribus ꝓdesse. et sic in infinitū: cū nō sit darc rōnem magis ī vno q̄ ī alio. Et sic finitū suffragiū tñet infinitus valorē et vigorē. Itē qualibet die possent liberari tot aie quot sūt in purgatorio: cū oīa suffragia totius ecclie videat sufficere ꝓ vnica alia et quātūcūq̄s peccatrice. et sic suffragia purgarēt purgatorij. Itē frustra ordinasset ecclia suffragia spālia: si tñ ꝓdessent cōia. Et ista vī intētio Aug. de cura mortuoꝝ. Et Hugo. ad bonifatiū. Nec valēt exēpla ad oppositū. q: vna aia nō pōt cōicari duob⁹ corpibus vt vna sīla duabus mentibus ꝛc.

5ª pr⁹ Quintū dubiū. si sacerdos ertīs in peccato mortali celebret ꝓ alia aliculus dcfūcti si talis missa sibi ꝓdest. dicit magister Alanus q̄ sic. Nō rōne dictā. sed institutē. s. ecclie q̄ ordinauit q̄ missa ꝓsit defūctis.

6ª part. Sextus articulus ē. Ubi ē locus purgatorij. dicit q̄dā q̄ in hoc mūdo. q: vbi sit malchioī tbi ds ponit scōm regulā sapiēt dicēdo ꝓ q̄ hō peccat ꝓ hoc et tollit. Sed ꝑ hoc arguit. q: cadē rōne de inferno q̄ ponit a doctorib⁹ esse in centro terre: sicut padisus i vltra mūdi circūferētia. q: si aut padisus ē sūmus locus nobilissimus: sicut infernus vilissimus. Sed in illo cētro ponunt quatuor carceres subordinati.

Nota hō bñ

¶ Primus dī infern⁹ in quo sūt dānati.

¶ Secūs est limbus vbi sunt paruuli.

¶ Tertius ē purgatoriū vbi fūt impfecti.

¶ Quartus est sinus abrahe i quo aīe ꝓ morte erant oēs sci. Et illa quatuor loca nōnē in. 4. sētiaꝝ tractatu de resurrectiōe Dicto aūt illoꝝ locoꝝ ꝓbat. q: dcteriores sunt q̄ sūt in culpa actuali q̄ originali. et inferiores sūt q̄ in inferno cruciant. Et meliores sūt illi q̄ sūt in gra q̄ illi q̄ sunt i culpa. Et illi q̄ sūt in gra q̄ illi q̄ sūt in pēa. Sed istat q: sm bñ Aug. Quīq̄z inuenīt sūt aliq̄ q̄ in hoc mūdo patiunt purgatoriū suū. dicendum ē. q: illud nō est de lege cōi. sicut q̄ enoch et helyas sint in paradiso terrestri. Sed Aug. dicit in li. de ci. dei q̄ locus purgatorij ī ignotus nīsi sit notus reuelatiōe dīna et ispiratiōe angelica. Et dī q̄ ille locus dī fuisse ecclie reuelatū cū ipsa esset extra a porta inferi. Sed nūqd essēt tales aie ad ōrādū suffragia. dī q̄ nō de cōi lege. Iz hoc q̄nq̄s reuelet et dispēsatiōe dīna. q: sbi detinent sicut in carcere ꝛc.

7ª pr⁹ Septimus articulus ē. q̄si fuit institutus purgatorij. dī q̄ sicut infernus dīuidit tripliciter q̄nq̄s tpibus. s. Primo tpe innocētie: tāc enī hitabat a demonib⁹ q̄ corruerūt vt hētur in ysa. Secūo tpe legis nature et tāc tā a demonibus q̄ a malis hoibus hitabat. Tertio tpe legis scripte. et tāc eodē mō. Quarto tpe gre et tāc eodē mō. Quinto tpe resurrectiōis extreme. et tāc corpibus et spiritibus. nāc aūt angelis et alīs abus inhabit. Ita sīl⁹ libus ārupplici tpe. q: nō fuit hitatus tpe innocētie: sed sic in o⁹ibus alijs tpibus. quia in alijs erat semp necessariū remediū ꝑ originale pctm. Purgatoriū aūt tñ triplicit tpe fuit inhitatus. s. tpe nature. q: nō naturaliter dotat q̄ tāc fieret pna sicut nāc cōpleta non ficbat aūt ī sinu abrahe. q: sbi erat vt patuit ī letitia. Secūo tpe legis scripte. q: frustra iudas machabe⁹ misisset oblationē ꝓ mortuis. Tertio tpe gre vt fuit supra declaratū nec post resurrectionē hitabit: q: nō erit fletus neq̄ dolor: apoc. vij. Sinus aūt abrahe nisi duobus tpibus. s. tpe nature et legis scripte. q: tunc ibi defūctī sancti pcē. Et nō tpe gre cui⁹ ꝓ tpm fuerit spoliatus: vt ait Aug. ꝛc.

8ª pr⁹ Octauus articulus ē. Si pena purgatorij est intēsior illa inferni et q̄ omnis pena huius mūdi. Et dicitur q̄ quatuor sunt pene que admittēs cōparantur. s. pena istius mūdi pena purgatorij. pena hūbi. pena inferni. pena enim purgatorij dī malor: finaliter eterni pena huius mūdi sensibilis. Et indicitur vulgo. s. auctoritas. b. Aug. ad hoc arguit. q: ille mūdi respectu illius est sicut ignis pictus in pictc. Et ꝛfirmatur. q: ibi agit vt instrumentū diuine iustitie in animam. Et natura cuilibet nobilior tāto magis sīnt supplicia. Et sic ꝛfirmat. q: malor pēa ipōt ab ecclia

pso vno peccato mortali, ⁊ tamen magis satisfacit medicum de pena assumpta quã multum de inflicta. Sed pena lymbi videtur maior pena purgatorii, q̃ illi sunt oi spe salutis priuati. Et istis mitigat penaz spes salutis certa. ℐDena aũt inferni est peior pena lymbi, q̃ addit ad ipsaz penã sensuz. Sed occurrit dubitatio. Si in inferno est maior pena dãni quã sensus. Dr q̃ sic q̃ magis obtaret felicitati. Cũ pẽa aũt dãni sit diuturna impossibilis, nõ aũt cum pẽa sensus, vt patuit in morte xp̃i cui⁹ alia semp fuit dtã ⁊c. Itez sci pelegerunt penã sensus quã penã dãni: vt ꝓbat̃ p Anscl. ⁊ intelligo penam sensus illatam, vel inflictã ipsi aie p ignẽ tãquã p instrumentũ diuine iustitie. Sed pena dãni est carẽtia eternalis diuine visionis quã isti q sunt in lymbo ⁊ in inferno hñt. Sed oriẽ dubiuz. Si pena sensus in purgatorio est intensior quã in inferno. Dicit aũt q̃ sic, q̃ eternitas illius facit ipsam esse intolerabilẽ. illud aũt penitus est ignotũ. Tertia dubitatio est. Si illis de purgatorio placet q̃ sic puniãtur. Dr q̃ sic cũ sint in gra cõfirmati ⁊ sic nõ possent male velle. ⁊ iõ conformãt voluntatẽ suã voluntati diuine ⁊ accipiunt penã in patientia ⁊ ideo alleuiat eis. q̃ scõm Ric. de ara sponse Si pena inferni esset voluntaria nõ esset pena. Quarta dubitatio est. Si dãnati vellent magis non esse quã sic esse ppetuo. Dicit aũt. Oõ voluntas eoz põt cõsiderari quadrupliciter .s. Aut ex inclinatione innatã. ⁊ sic nõ pñt nõ esse appetere: q̃ illi est inclinatio ad essendum scõm Aug. de ci. dei. Aut scõz passionem illatã tristitie. ⁊ isto modo sicut hostes de speratis sic appetunt nõ esse. Quõ intelligit illo apoc. Desiderabũt mori ⁊ mors fugiet ab eis ⁊c. Aut scõm obstinationẽ inflictã scõz quã ꝺicũt volũtati diuine ⁊ semp. ⁊ sic vellẽt nõ esse. ⁊ deus vult oppositũ iusta illud ꝑa. Superbia eoz q̃ te oderunt ascendit semp. Aut scõm rõnẽ rectã ⁊ sic deberẽt velle magis annihilari quaz esse in pẽ mortali. Aliter dicitur a magro sniarum in iiij. ꝺi. xl. Sed ꝺ q̃ sic ꝓbatur q̃ bonũ erat ei si natus nõ fuisset, hõ ille: vt ait

ꝺns xlꝺ at. xiiij. tñ q̃ hostes dãnati ꝺsiderabũt. s. mori ⁊ fugiet mors ab eis apoc. ix. cc

ℐõ dicit Oõ voluntas põt cõsiderari quadrupliciter: vt aparet supra immediate. Sed remanet dubiũ qd de facto volũt sine actu elicito. Dicendũ est. Oõ nõ esse ex passione voluntis ⁊ obstinationis. auctoritas aũt Aug. intelligitur scõm inclinationẽ naturalem ꝺ quã est motus violẽtus. Ad argumentũ aũt magri sniaz ꝺ q̃ locus ab auctoritate non tenet negatiue: vt rex non potest expugnare castrũ. nec miles. sufficit ãt q̃ aliq̃ sit facta mẽtio. De hijs aũt difficile est iudicare. q̃ hec nõ subiacẽt rõni nec cognitioni hũane nisi scõz q̃ ex dictis sanctorum potest lucidari.

Nonus articulus est de solẽnitatibꝰ q̃ fiunt in funeribus. vtrũ prosint defunctis. Dr scõm Aug. de ci. dei. Nõ põpa exequarũ curatio funeris, cõductio sepulture magis sunt viuoz solatia q̃ defunctoz subsidia: vt ait idẽ de cura agẽda ꝓ mortuis.

9ꝰ art.

xo

Sed occurrit dubitatio. prima. Si tales sumptus fiant aptitibus nõ p factãtia: sed vt inde pauper ecclie subsisterent si ꝓsunt. Dr tũc q̃ sic sic ceteraopa caritat̃. Scõa dubitatio ẽ. Si locus sepulture ꝓdest. Dicit vbi Aug. vbi supra q̃ nõ p se sed bñ meritis scõz ibidẽ sepultoz ⁊ suffragiorũ q̃ sibi fiunt. Tertia dubitatio est si parentũ põpa obest talibus. Dr q̃ non. q̃ pz non portat iniqtat̃ filij nec ecõuerso: vt vz i ezechiele. 18. Si tñ talia qs dũ viueret ordinaret tũc obesset etiã si postea nõ faceret: vtputa q̃ furta tale eo ꝓpus ponerẽt. Quarta q̃ nõ est. Si eius fore facta nõ emẽdãt si ei obest. Dicitur q̃ nõ. dũ tñ viuens fecerit q̃ potuit. q̃ illo nõ ẽ malũ sinũ. ꝺ parentũ ⁊ filioz supplutiũ: vt inducit auctoritas in ꝓcalegato ezechielis xviij. ca.

ꝺ° dũ°

Decimus articulus est de cerimonijs que fiunt ab ecclesia in istis solẽnitatibus defunctoruz. Si prosunt ⁊c. Dicit aũt q̃ tales cerimonie sunt ab ecclesia rõnabiliter institute ad ꝺsignandũ spualia: vt pz p btm ꝺionỹ. de ecclesiastica ver⁴. ca. vij. Tales aũt cerimonie sunt. s. Ecclesiastica pulsatio. Cereoz illuminatio. Aque benedicte asperſio. Incensi thurificatio. Crucis signatio. Hec ola ꝓsunt ad virtutẽ latrie. ⁊ iõ ꝓsunt ex fide opantiũ talia q̃ ibi fiũt.

x° art.

Sed occurrunt dubitationes quatuor. Quaz prima est Si talia vẽdentes cõmittunt lepã vel cõtrahũt ziziã q̃ ẽ vẽditio rez spualiũ qualia sunt illa vt hẽtur in 4. sniaz. Scõa dubitatio est. Si ementes spualia symoniã cõmittãt. Dr q̃ sic. Ex emẽtes spualia sunt symoniaci vt hẽtur de zicgita dicta a zizi. iiij. Ex 5°. ca. Sicut symonia dicta a symone mago act. 8°. ca.

Tertia dubitatio est. Si iz aliquo mõ ꝓ talibꝰ aliq̃d accipe. Dr q̃ eo mõ quo apli recipiebãt subsidẽtionẽ vite ꝓ eccla repanda ⁊c. ꝺñte apostolo. Si spualia vobis seminamus nõ est magnũ si metamus vtia tpalia nõ iõ ex pacto. Quarta dubitatio est. Quare tales ceremonie ꝓsunt defunctis cũ sint solum signa sensibilia. Dicitur q̃ oia talia signa ptinẽt ad virtutẽ latrie vt hẽtur ab Aug. de ci. dei. ⁊ talis ẽtus ẽ meritorius valde ⁊c.

xi° art.

Undecimus articulus est. Si sepelire mortuos est opus misericordie. Dr q̃ aũt q̃ sic. q̃ sibi nõ sit aliqs q̃ hoc velit facere sicut hẽtur exm de tobia tob 2°? Si aũt alius esset pẽsto ad illud faciẽdũ nõ est opus misericordie. Sed ꝺ illud arguit̃. ℐDrimo sic. Quod de se est opus misericordie: semper est opus misericordie cum hoc sibi conueniat ex gñe. sicut dicitur de malo ex gñe.

Scõo sic ex pfectu ecclie esset subtratum vnum opus misericordie eo q̃ ꝓmpte sepultura exhibetur Ter⁹ sic. q̃ vnus actus meritorius nõ impedit alium: cum inter virtutes non sit pugna sicut inter vitia. Quarto sic oim pz in opibus misericordie inductiue. ꝺz. n. sit alius qui velit elemosynam dare non est pp hoc minus meritoria dãti. Ita est ꝺ sepultura. Ideo dico q̃ est semper opus misericordie: cũ hoc sibi cõueniat ex genere q̃tum ad simplicem sepultura am que impẽditur a laycis. Sed quantum ad solẽnitatem que impẽditur a clericis est opus latrie. q̃ in talibus residet cultus diuinus. Sed occurrit dubiũ. si sepelire mortuos pro pecio sit symonia. Dicit

q̃ nõ inquantum est misericordia. vñ quis potest conducere sepelientes sicut ⁊ infirmis seruientes: nõ tamẽ vt est actus latrie. q̃ vt patuit contra tales versatur zizi. iij ⁊ symonia. Et q̃ ista est rõ corporalis pene si cũ solẽnitate ecclastica fiat vt pz p dio. de ecclesia. per⁴ca. vij. Idem habet canone. 24. q. iz. ca. Anesta post̃q̃ pecio. Tamen ꝓpie loquendo hoc cõmittunt clerici zizi. ⁊ laycꝰ symoniam ⁊c.

xij° art.

Duodecimus articulus est. Si isti qui iam sunt defuncti pñt absolui ab ccc⁹ milibus tanti. Dicitur q̃ sic sicut patet auctoritate ecclie in illis q̃ moriunt excẽicati. Sed ꝺ q̃ sniaz lata⁹ abeo qui non est suus iudex nõ vz. Militans aũt ecclia non hz iurisdictionem ordinariaz nisi in illis qui sunt de foro suo. Ideo dico q̃ ecclia absolut sibi subditos a vinculo quadruplici. ℐDrimo. s. a vinculo peccati originalis p ministeriũ baptizantiuz. Scõo a vinculo culpe actualis p̃ ministeriũ sacerdotũ in foro pniali ab soluentium. Tertio a vinculo pene dãni cũ iudex absoluit excoicatos qui sunt priuati beneficijs ecclie. Quarto a vinculo pene sensus cum confert indulgentiam tũc remittit penas inflictas vel infligendas.

B

ℐDrimo mõ nõ põt absoluere aliquem de functum. q̃: est extra viã ⁊ contra originale petñ nullum est remedium. Scõo etiam modo non põt. q̃ oẽs de inferno sunt excoicati a deo ⁊ illi de lymbo. Tertio aũt modo. s. illi de purgatorio sunt absolui ab eo ⁊ sunt in gratia eius sicut illi de paradiso. Quarto etiam modo non pñt vt videtur aliquibus qua indulgentie que dantur secundum auctoritatem iurisdictionis militantis ecclesie non se extendunt vltra ecclesiam illam. Dicunt tamẽ alij q̃ ecclesie iurisdictio ad purgatorium se extendit tamen est commune dictum, q̃ illi non pñt mereri nec obedire valent q̃ sunt extra terminos vie. Sed tũc occurrit dubitatio. ℐDrima qualiter indulgentie pñt ꝓdesse illis qui sunt in purgatorio. Dicitur q̃ q̃diu fuerũt in ecclesia militante potuerunt absolui modo iaz dico Et illud quod fuit hic indultum illic non

reperitur. Secuncla est quare ecclesia statuit q excommunicati post mortez absoluantur. Dicitur autem q si tales in fine fuerunt contriti p deuz fuerunt absoluti. Sacerdos autem pp tales coniecturas talis contritionis aut certitudinem ipsum reconciliat ecclesie vt fideles possint orare p eo qui non deberent si vere esset excõmunicatus, sicut dicitur in foro penitentiali. q sacerdos per contritionem a deo iustificatum non absoluit: sed absolutum ostendit ⁊ cetc.

3°. art. Tertius decim⁹ articulus est. Si applicans sacra ecclesie corporibus de sanctorũ sit offendus hereticus vt pote qui cadauer hominis cõfirmaret. Dicitur q aut talis intelligat tali corpori conferre dyabolicum figmentum. Aut intelligit ei conferre vez ecclesie sacramentum. Si intelligit ei conferre diabolicum figmentum quod ad inducit serpens tortuosus ad inficiendum ecclesie sacramenta. sicut quidam idolatria ad inducit latriam inficiendam. Sic talis non videtur hereticus sed solũ sortilegus. Quod autẽ sortilegi non sint hereticj semper probatur per testimonium Augu. de tri. qui eos vituperat non sicut hereticos: sed sicut homines malos. Item patet extra de sortilegijs. q: eis non imponitur pena hereticorum vt patet in c°. In tabulis. Et in ca. Et tuorum. ⁊ in ca. Verum est. Itez isti non videntur hereticj. q: ipsi nullaz falsitatem esse dicunt: cum hoc sit verũ q dyabolus talia figmenta ordinauit mediãtibꝰ quibus artes magice exercentur vt patet p Aug. de sortilegijs 3°. de tri. Nulla autez hereseos potest esse sine errore: sed quãdoqz error sine heresi: vt ait Aug. de origine heresum circa principium. Itẽ sacrilegi simplices non sunt hereticj: cum hereticj non dicant nisi q falsam gungunt opinionem vt ait Aug. in vponostico qõ sacrilegi puri non faciunt. Isti autem videntur puri sacrilegi. q: circa sacra male operantur licet circa ipsa non male opinentur ⁊c. Item ille qui intendit baptizare baptizatuz errat contra baptismum. ⁊ finaliter errat ⁊ hereticus iudicatur. Qui aũt non intendit ipm baptizare iteruz si baptizatus est. nõ errat sed trh lauare nunq̃ talis esset hereticus. q: nullum falsum intendit. ita isti qui non intendunt in proposito verba sacra proferre Sed instatur q: symoniaci dicuntur hereticj. ⁊ tamen de sacris nõ male opinantur licet contra sacra male operentur. Quod autez sunt hereticj probatur per dionỹ. li°. ethi. ⁊ per Aug. de origine heresum. ⁊ per damã. de heresibus ibi extra de symonia ⁊ quoticns appellat symoniã heresim. Itẽ ca. p°. q. p°. f. presbiter idẽ dicit. Itez in. 4. sniarum. xxvj. di. dicitur. Qõ non est dubitandum symoniacos esse hereticos. Tum q: excoicati dicuntur hereticj. ⁊ tamen nullam vt in pluribus credunt falsitatem. Quod autem symoniaci dicantur hereticj habetur. c. iiij. q. i. f. Quod autem. vbi dicitur q hereticj dicuntur non solum qui ab ecclesia sunt prosecti sed etiã anathẽtizati.

Ad primam instantiã dicitur. Quod aliqui sunt symoniaci qui nihil male credentes volunt peruersa affectione errare spũalia putantes q non sit erronea. Et tales proprie non sunt hereticj vt patuit. q: non errãt in fide. Alij sunt hereticj qui estimãt dona dei pecunia companda sicut symon magus vt habetur act. 8. Et tales errãt ⁊ sunt hereticj sicut ille. Et de talibꝰ pñt intelligi auctoritates ꝑallegate. Ad secundum de illis excoicatis qui vinculum excoicationis fatentur ⁊ contra ipsum nõ errãt non sunt hereticj reputati. Sed bñ illi q vinculum excoicationis non reputãt aut contra ipsum dubitant: cum per apostolos sit ecclesie datus ille gladius. Et ita distingui põt de scismaticis ⁊ sortilegus. q: adulter non est scismaticus: sed qui dicit adulterium non esse pcm̃. Circa scõm mẽbrum istius articuli si talis applicãs sic sacra ecclesie non intendit conferre figmẽta sed sacra absq; dubio est cẽsendus hereticus. q: male sentiẽs de sacramẽtis ecclesie est hereticus vt habetur extra de hereticis. q: ille est hereticus q aliter de sacramentis sentit ecclie q̃ ecclesia doceat in ca. Abolenda. Item vulgensis iter alia assignant hereticj qui sacrum ordinis conferũt seruis

mulieruz facientes mulieres sacerdotissas Luz vt corpora mortua sint in capatia cerorũ sacroꝝ. Itẽ nullius põt aliqd intendere nisi illud pe intelligat: cum intendere sit actus voluntatis sicut electio. Et tõ si intendit conferre sacrum verum tali corpi intendit q sibi conferretur ⁊ sic hz errorẽ in fide. Itẽ btus cyprianus martyr in 4. f. q ltẽdebat ꝓferre sacrũ baptismi iã baptizati ab hereticis excusatur ab hereti. q: non affirmauit sibi m suã. aliter fuisset hereticus vt ibidem notat. Et multo magis in proposito. Sz occurrit dubitatio. q: hereticus potest intendere illud qõ intendit ecclesia. Istud non credo vt notat in. 4. sententiarum. Corpi mortuo credo q̃ nõ possit conferri. Dico q illa instantia videtur multum heresim excusare si intendit verz sacramentum conferre credo q ei possz cõferre. Iste autẽ articulus indigeret diligentiori inuestigatione. Ista tamen pro nunc sufficiant. Alias declarabitur lucidius. Quod nobis concedat xp̃us iesus deus ⁊ virginis filius. Amen.

¶ In festo sancti Martini episcopi ⁊ confessoris. Sermo.

Ecce vir Gabriel ⁊c. Dani. ix. c°. Quia scõm sniam beati Bre. in moralibꝰ. Militie dignitas circa virtutez fortitudinis ꝑcipue exercetur. Idcirco btus Gabriel archangelus qui fortitudo dei interpretatur miles magnanimus precipue nũcupatus est. Et q: btus Martinus non solum militia corporali ⁊ temporali: sed etiaz spũali magnanimiter floruit. Idco sub nole Gabrielis archangeli in verbo proposito introducitur cõmendandus. Et ideo dupliciter cõmendatur. Primo ex tum ad statum virtuosum quem dudum habuit in ecclesia militanti. Cum dicitur Ecce vir quia vir a virtute dicitur ⁊c. Secundo quantum ad statũ gloriosum quem nunc tenet in ecclesia triumphanti Cum sequitur gabriel ⁊c. Qui est vnus de ciuibus in superna patria honorifice collocatus ⁊c.

De p°. f. sanctitate virtuosa quam habuit beatus Martinus in hac vita accipitur illud oraculuz zacha. 6. Ecce vir oriens nomen eius. Sicut enim in oriente sol dicit ortus. q: rubicundus. sic in btõ Martino sol xp̃us iustitie secundum oraculum. malachie. dominus iesus habitans fuit rubicundus propter memoriam passionis eiꝰ quam semper gerebat in pectore ad instar beati Joannis euangeliste qui vidit illuz qui vocabatur fidelis ⁊ verax xp̃us vestitum veste aspersa sanguine apoc. xix. Unde de beatus Martinus ex memoria passionis crucis xp̃i signo confidens dicebat tyranno frementi. Ego signo crucis nõ clypeo protectꝰ aut galea hostium cuneos penetrabo securus. De secundo. f. felicitate gloriosa quam nũc habet in patria accipitur illud oraculum. luce primo quando Gabriel angelus apparuit zacharie stanti a dextris altaris incensi. Iste Michael archangelus mystice est beatus Martinus. qui sicut Gabriel dicitur fortitudo dei. sic in beato Martino fuit fortitudo ad mortem pro christo timauide substinendam. Iste fortis dicitur principaliter qui circa bonam mortem est in pauidus: vt patet p aũ. in ethicis. vnde domini persecutionẽ sibi cõminanti dicit. Dominus mihi adiutor est non timebo quid faciat mihi homo ⁊c. Et latroni rndit se nunq̃ ita securum futisse. Iste Gabriel angelus qui fuit diuinus nuncius ad veritatem euangelicam predicandam apparuit zacharie qui interpretatur memorans dominum ⁊ significat hominem contemplatiuum: cui de supercelestibus cogitanti aparuit beatus Martinus stans a dextris altaris incensi. id est christus qui stat ante thronum dei patris: sicut erat illud altare aureum quasi quoddam propiciatorium nostrum sicut in canonica sua ait Joannes. Sed quomodo beatus Martinus fuit tantum sublimatus cum christus sit super omnes angelos. quia omnes sancti sunt in patria

ad dexteram xpi. Et ideo xpo filius zebedei quierentibus vt vnus esset ad dexteram xpi. alter ad sinistrā in regno eius. Nesciebat Nescitis quid petatis. q: ad sinistrā erant illi de inferno sm Johannem osaurl. Circa sanctitatē vero virtuosam quā beatus Martinus habuit in hac vita sunt plures articuli pertractādi. Et. s.

p° art. Primus articulus est. Que fuit eius perfectio in statu suc secularis conuersationis Ubi ē notandum q in illo statu floruit q̄ triplici virtute. s. Primo virtute humilitatis insuperabilis. q: nō solum maiori et cōpari sed minori. i. seruo se subijciebat. quod est vltimū humilitatis genus. Ideo dicit Martinus meruit regnare in illo regno in quo humillimus hoium conflictui debet dari. 4 Illud ē regnum aie in quo sola humilitas datur. q: oium virtutum decor et custos et sola humilitas sm Bzgo. in mora.

Secundo virtute puritatis imaculabilis. q: virgo integerrimus et liber ab illo vitio quo illud hoium genus inplicari solz Et si virginitatem seruare est arduum in statu regulari. multo magis in statu seculari et maxime in militari. vbi maior est libertas ad malū. Ideo de ipsius cause puritate loquebatur sponsus in can. dicens. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias &c. Tertio virtute pietatis incompabilis. q: non solum peccatē q̄ cadit sub precepto de qua hētur luce. xi. vbi dicit. Qui habet duas tunicas impartiat non habenti: sed etiam illaz q̄ cadit sub consilio de qua hētur luce. xi. de paupere vidua que de his que pertinebāt ad suam necessitatem in gazofilacium proiciebat. Sic et beatus Martinus. vt patet in diuisione mantelli &c. Quarto virtute charitatis indissolubilis q: multa cura erat illi circa cōpilationes. Nam frugalitatem laudari in eo non est necesse. et talem virtutem omnia delicta que in seculari conuersatione accidere potuerant fuerunt ab horta iuxta illud prouer. x. Universa delicta operit charitas. Sed est intelligendum q primo per virtutem humilitatis habuit conformitatem cum xpo q semetipsum exinaniuit ad phylip. ii° q: non solum deo patri se subdidit: sed etiam angelis naturam inferiorem assumendo &c. Secundo p virtutem puritatis cum Johanne baptista. q: in infantia statim a puritatis ad desertuz confugit: vt habetur in luca. Ne leui saltem &c. vt cantat ecclia. Unde beatus Aug. comparat matrimonium abstinentie eius virginitati tangit excellentiori &c.

Tertio per virtutem pietatis cum apostolo petro qui iccirco cadere est permissus vt perceptā veniā postq̄ amare. sicut dicere indulgere. Ista enim virtus summe principi ecclesie cōgruebat in cuius signū sedm Ambrosium rex apum non habet aculeum. Et principes et reges oleo vngūtur in signum pietatis. Quarto per virtutem charitatis cum Johanne euangelista quem summe diligebat iesus: vt habetur in Johanne q: principium quo diligimur a xpo est charitas &c. Contra primam virtutem laborat clericalis conuersatio per fastum superbie que non solum preest inferioribus: sed etiam equalibus et tandem superioribus. Quilibet enim appetit luciferam superbiam qui voluit non solū deo cōpari sed preferri iuxta illud apostoli. Qui aduersatur et extollitur supra oē id quo dicitur deus &c. et ita exponit Isidorus. De cuius scilicet superbia dicitur ysaie. xiiij. Quomodo cecidisti de celo lucifer &c. Et sequitur verumtamen ad infernum deiec des ad fundamenta loci. ille enim est locus superborum. Contra secundam virtutem etiam laborat clericalis conuersatio per carnalitatem immundicie.

¶ Primo qdē in vilibus cōceptibus.
¶ Secundo in immundis affectibus.
¶ Tertio in turpibus affectibus.
¶ Quarto in inhonestis gestibus.
¶ Quinto in indecentibus aspectibus.

Et quibus fit tota clerici conuersatio contagiosa. Iccirco isti excludūtur a consortio ciuitatis supne apoc. vltimo. vbi dicit q ciuitatem illam non intrat aliqd immundum &c. Si quando in clerico compositi actus inueniuntur tunc ei diuina visio permittitur iuxta illud beati mundo corde.

Contra tertiā laborat p auaritiā q̄ hodie

maxime retrahit clericos ab operibus pietatis: cuz tñ ecclesie bona sint pauperibus cola. sicut habetur in actibus. Dō res temporales offerebant ante pedes apostolorum vt diuiderent eas. prout vnicuiq̄z opus erat. Et isto modo habuit ecclesia bona a principio temporalia. Sed q: pharisei qui erāt auari tunc deridebant xpm. sic et isti conātenunt ipsum cum in fratribus suis. pauperibus ista non cōicant. Ista enim auaritia hz duas pessimas filias in ecclesia dei. s. zeziam de qua dicitur 4. Re. Et symoniam de qua dicit in act. Sed peior est sicca. q: peius est bonum vendere seu odire q̄ indebite amare. Et iō petrus plus peccasset si xm vēdidisset q̄ symō si e misset. Cōtra q̄rtā virtutē laborat p odiū et inimicitiam de quo dicitur prouer. xv°. Odium suscitat rixam. Iste rixe habent turbare pacem in omni vniuersitate que quidem pax est cunctis optata mortalibus hester iz°. Et per angelos fuit in terram delata in luca. Et per xpm fuit nobis care commendata. Et ideo pacifici dicuntur filij hyerusalem sicut discoli babilonis de quibus dicitur apoc. Quotiens voluimus congregare. Sed contra dicitur de hyerusalem. Quod non eget sole neq̄z luna. vnde secundum Aug. de ciuita. dei pax est tranquillitas ordinis. sic rixa confusio. Beati ergo pacifici Math. v°. co.

2° art. Secundus articulus est. Quanta fuit eius perfectio in statu siue spiritualis conuersionis. Ubi ē sciēdū. Qō in ecclia q̄druplicater conuersatio celebrat. Prima ē ab infidelitate ad fidē. sic fuit conuersio beati pauli in actibus. Secūda est a culpa ad gratiā sic fuit conuersa maria magdalena. Tertia est a statu seculari ad statū clericalē: sic fuit cōuersio apostolorum in sua vocatiōe. q: tūc ceperūt xpo ministrare. de qua vocatiōe legit in Math. et ceteris euangelistis &c.

Quarta a statu clericali ad statū regulare. sic fuit conuersio apostolorum in sua electiōe luce. vi. ca. Q: tunc fuerūt ad religionē sūpmā assumpti. Sic beatus martinus de quo sua. Et prio a paganismo ad fidē vt pz in bap°. Et in hoc fuit paulo proximus Secūdo a culpa adhuc. q: hz credat ipsum nō peccasse mortaliter post bapm tñ venialiter. q̄ re indiguit modica cōuersiōe. Et iō q̄tuz ad hoc fuit cōformis magdalene q̄tuz ad terminū ad quē et nō q̄tū ad terminū a q̄

Tertio statu seculari ad clericalem qñ p btrīs ylariū fuit clericus et exorcista ordinatus. Quarto a statu clericali ad monachalē. et in istis duabus cōuersionibus hūit cōformitatē cū aplis vocatis et electis. Duc p me quersiones cadunt sub precepto. Et due alie sub cōsilio. In prima aūt cōuersione fuerūt sibi infuse virtutes supnaturales q̄ cōferunt in bap° de quibus loquit aplus p° cor. ix. In scōa aūt fuerūt ei collata dona spūs scī q̄ proferunt in bap° rāmis. q: primas cōcomitant ō quibus hētur yi. xij. In tertia vo fuerūt ei distributi fructus spūs sci quos enumerat apostolus ad galat. v. Quisti ornāt statū clericalē quos ita ītēdit apostolus istruere principaliter. In quarta fuerūt ei. coicate btitudines de qbus loqtur Mat. v. Q: status religionis btitudini maxime a propinquat pp quietā et cōtemplationē. dire etā fructionē q̄ in tali statu vigerp. sequestrationem a mundo.

3° art. Tertius articulus est. Quāta fuit eius perfectio q̄tū ad statū siue regularis perfectionis. Et dicitur q̄ in illo statu claruit qua druplici virtute. Et primo virtute austeritatis macerantis vt pz in eius legēda qñ habitauit in insula. q: audiuerat xm dicisse in euāz ve vobis q hētis cōsolationes vestras. Scō virtute paupertatis et spoliātis. q: illa est perfectio vltimata que seperat statum illū ab oi alio statu. et ex hoc cōcluditur esse perfectior. Iō fuit factus cōformis xpo dicēti. vulpes foueas hūnt et volucres celi nidos. filius aūt hois nō hz vbi caput suū reclinet. Tertio virtute patientie tolerātis in persecutionibus hereticorum ipsuz multipliciter pequentiū vt pz in vita sua q: sciebat olim dicentem. In patiēcia vra possidebitis animas vras. Quarto virtute lōganimitatis et perseuerantie. q: vsq̄z ad octoginta annos et plus in dei seruitio cum augmēto continuo permansit. q: dicit legenda dicit. Qui perseuerauerit vsq̄z in finē

ad dexteram xpi. Et ideo xpo filius zebedei quærentibus. vt vnus esset ad dexteram xpi. alter ad sinistram in regno eius. Respondit Nescitis quid petatis. q: ad sinistram erunt illi de inferno sm Joachim osaurl. Lucas sanctitatē vero virtuosam quā beatus Martinus habuit in hac vita. sunt plures articuli ptractādi. Et. s.

p° art. Primus articulus est. Quæ fuit eius perfectio in statu suæ secularis conversationis Ubi ē notandum q: in illo statu floruit q̄ druplici virtute. s. Primo virtute omnilitatis insupabilis. q: nō solum maiori et cōli sed minori. i. seruo se subiiciebat. quod est vltimū humilitatis genus. Jō beatus Martinus meruit regnare in illo regno in quo humillimus hoium constitui debet dñi. 4. Illud ē regnum ait in quo sola humilitas dñatur. q: olim virtutum decor et custos et sola humilitas sm Gregō. in mora.

Secundo virtute puritatis imaculabilis. q: virgo integerrimus et liber ab illo vitio quo illud hoium genus iplicari solz Et si virginitatem seruare est arduum in statu regulari. multo magis in statu seculari et maxime in militari. vbi maior est libertas ad malū. Jdeo de ipsius cause puritate loquebatur sponsus in cāti. dicens. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias ꝛc. Tertio virtute pietatis incompabilis. q: non solum pietatē q̄ cadit sub pcepto de qua hētur luce. xi. vbi dicit. Qui habet substantiam huius elemosynam: sed etiam illaz q̄ cadit sub consilio de qua hētur luce. xi. de paupere vidua que de his que pertinebāt ad suam necessitatem in gazofilacium pijciebat. Sic et beatus Martinus. vt patet in diuisione mantelli ꝛc. Quarto virtute charitatis indissolubilis q: multa curarat illi circa cōmilitones. Nam frugalitatem laudari in eo non est necesse. et talem virtutem omnia delicta que in seculari conuersatione accidere poterant fuerunt ab orta turba illud prouer. x. Universa delicta operit charitas. Sed est intelligendum q: primo per virtutem humilitatis habuit conformitatem cum xpo q̄ semetipsum exinaniuit ad phil. ii. q: non solum deo patri se subdidit: sed etiam angelis naturam inferiorem assumendo ꝛc. Secundo p virtutem puritatis cum Joanne baptista. q: in infantia agra puritatis ad desertum confugit: vt habetur in luca. Ne leui saltem ꝛc. vt cantat ecclia. Unde beatus Aug. comparat matrimonium abstinentie eius virginitati tanq̄ excellentiori ꝛc.

Tertio per virtutem pietatis cum apostolo petro qui iccirco cadere est permissus vt perceptā venia postq̄ amare sicut vi-
a sere indulgere. Jsta enim virtus summe principi ecclesie cōgruebat in cuius signū scōm Ambrosium rex apum non habet aculeum. Et principes et reges oleo vngūtur in signum pietatis. Quarto per virtutem charitatis cum Joanne euangelista quem summe diligebat ihesus: vt habetur in Joanne q: principium quo diligimur a xpo est charitas ꝛc. Contra primam virtutem laborat clericalis conuersatio per fastum superbie que non solum preest inferioribus: sed etiam equalibus et tandem superioribus. Quilibet enim appetit luciferam superbiam qui voluit non solū deo cāri sed preferri iuxta illud apostoli. Qui aduersatur et extollitur supra oē id quo dicitur deus ꝛc. et ita exponit Jsidorus. De cuius scilicet superbia dicitur ysaie. xiiij. Quomodo cecidisti de celo lucifer ꝛc. Et sequitur verumtamen ad infernum descendes ad fundamenta loci. Ille enim est locus superborum. Contra secundam virtutem etiam laborat clericalis conuersatio per carnalitatem immundicie.

¶ Primo q̄dē in vitiis cōceptibus.
¶ Secundo in immundis affectibus.
¶ Tertio in turpibus affectibus.
¶ Quarto in inhonestis gestibus.
¶ Quinto in indecentib⁹ aspectibus.

Et quibus fit tota clerici conuersatio contagiosa. Decirco isti excludūtur a consortio ciuitatis supne apoc. vltimo. vbi dicit q: ciuitatem illam non intrat aliq̄d immundum ꝛc. Jō quando in clerico compositi actus inueniuntur tunc ei diuina vitio p̄mittitur iuxta illud beati mundo corde.

Contra tertiā laborat p auaritiā q̄ hodie

maxime retrahit clericos ab operibus pietatis: cuz tñ ecclesie bona sint pauperibus cōia. sicut habetur in actibus. Nō res temporales offerebant ante pedes apostolorū vt diuiderent eas. p̄ut vnicuiq3 opus erat. Et isto modo habuit ecclesia bona a principio temporalia. Sed q: pharisei qui erāt auari tunc deridebant xpm. sic et isti cōtinent ipsum cum in fratribus suis, pauperibus ista non cōicant. Jsta enim auaritia hz duas pessimas filias in ecclesia dei. s. zeziam de qua dicitur 4. Reg. Et symoniam de qua dicit in act. Sed peior est zizania. q: pcius est bonum vendere seu odire q̄ indebite amare. Et iō petrus plus peccasset si xm vēdidisset q̄ symō si e misset.

Cōtra q̄rtā virtutē laborāt p odiū et inimicitiam de quo dicitur prouer. xv°. Odium suscitat rixam. Jste rixe habent turbare pacem in omni vniuersitate que quidem pax est cunctis optata mortalibus. hester iz°. Et per angelos fuit in terram delata in luca. Et per xpm fuit nobis care commendata. Et ideo pacifici dicuntur filij hyerusalem sicut discoli babilonis de quibus dicitur apoc. Quotiens tortorum assēdet. Sed contra dicitur de hyerusalem. Quod non eget sole neq3 luna. vnde secundum Aug. de ciuita. dei pax est tranquillitas ordinis. sic rixa confusio. Beati ergo pacifici Math. v°. c°.

2° art. Secundus articulus est. Quanta fuit eius perfectio in statu suę spiritualis conuersionis. Ubi ē sciēdū. Jō in ecclia q̄druplicater conuersatio celebrat. Prima ē ab infidelitate ad fidē. sic fuit conuersio vtī pauli in actibus. Secūda est a culpa ad gratiā sic fuit conuersa maria magdalena. Tertia est a statu seculari ad statū clericalē: sic fuit cōuersio apostolorū in sua vocatiōe. q: tūc ceperūt xpo ministrare. de qua vocatiōe legit in Math. et ceteris euangelistis ꝛc.

Quarta a statu clericali ad statū regulārē. sic conuersio apostolorū in sua electiōe luce. vi. ca. Qui tunc fuerūt ad religionē supnā assumpti. Sic beatus martinus de conuersus. Et prio a paganismo ad fidē vt p3 in bap°. Et in hoc fuit paulo conformis. Secūdo a culpa ad gratiam. q: hz credat ipsum nō peccasse mortaliter post bapm tñ venialiter. q̄re indiguit modica cōuersiōe. Et tō q̄tuz ad hoc fuit cōformis magdalene q̄tuz ad terminū ad quē et nō q̄tū ad terminū a q̄.

Tertio statu seculari ad clericalem q̄n p bti martini fuit clericus et exercita ordinatus. Quarto a statu clericali ad monachalē. et in istis duabus cōuersionib⁹ hūit cōformitatē cū aplis vocatis et electis. Duę p me cuersiones cadunt sub pcepto. Et due alie sub cōsilio. In prima aūt cōuersione fuerūt sibi infuse virtutes supnaturales q̄ cōferunt in bap° de quibus loquit aplus p° cor. 13. In scōa aūt fuerūt ei collata dona spūs sci q̄ cōferunt in bap° flāmis. q: pniaz cōcomitant ō quibus hētur yſ. xi. In tertia vo fuerūt ei distributi fructus spūs sci quos enumerat apostolus ad galat. 5. Quisti ornāt statū clericalē quos ita itēdit apostolus istruere pncipaliter. In quarta fuerūt ei. coicate virtudes de q⁹ logtur Math. 5. Quia status religionis virtutibus maxime a propinquat pp quietā cōtemplationē. directā fructionē q̄ in tali statu viget p̄ secretionem a mundo.

Tertius articulus est. Quāta fuit eius perfectio q̄tū ad statū suę regularis p̄fessionis. Et dicitur q: in illo statu claruit quadruplici virtute. Et primo virtute austeritatis macerantis vt p3 in eius legēda qñ habitauit in insula. q: audiuerat xm dixisse in cuia: ve vobis q hētis cōsolationes vestras. Sēo virtute paupertatis et spoliationis. q: illa est perfectio vltimata que seperat statum illū ab oi alio statu. et ex hoc cōcludit esse perfectior. Jō fuit factus cōformis xpo dicēti. vulpes foueas hūt et volucres celi nidos. filius aūt hois nō hz vbi caput suū reclinet. Tertio virtute patientie tolerātis in persecutionibus hereticorū ipsuz multipliciter pesquentiū vt p3 in vita sua q: sciebat oēm dicentem. In patiētia vra possidebitis animas vras. Quarto virtute lōganimitatis et pseuerantie. q: vsq3 ad octoginta annos et plus in dei seruitio cum augmēto continuo pmansit. q: dns in euāgelio dixit. Qui pseuerauerit vsq3 in finē

die saluus erit ⁊c. Per primā vitutē fuit figuratus in helya qui sub cinericio pane ⁊ vase aque. xl. diebus ⁊ xl. noctibus ambulauit vsq; ad montē dei. 4°. Rē. Per secūz in Jeremia qui dicit de ipso trenoꝝ 3°. Egouit vidēs pauptatē ⁊c. Per tertiā in Moyse de quo dicit numeri. xi°. Qđ erat vir mitissimus sup terrā vel. n. mites qui possidebūt terrā Matth. 5°. Per quartā in abraā de quo dr gñ. 25. Qđ mortuus est in senectute bona ⁊c.

iiij. ar. Quartus articulus est Quāta fuit eius p̄fectio in statu suc pontificalis plationis. Dr q; fuit quadrupliciter vtute illustratus.

A Et. l. Primo dignitate patriarche spūali ter generālis. q; fuit abbas ⁊ pr̄ multorum monachoꝝ qđ est officiū patriarche. q; sic illi erant patres corporis. Sic iste aiarū ⁊c.

Secō dignitate pphete veraciter p̄nuntiantis. q; obitū suū longe ante p̄scivit. vsi būt duplicem spiritū helye quem fuit assecutus helyseus p annūciationē futuroꝝ. ⁊ opationē miraculoꝝ. q; tres. l. mortuos suscitauit sicut xp̄o vtrē intelligi q; p mortē xp̄i sumus a triplici morte liberati scilz corpali spūali ⁊ gehēnali. Ter. dignitate pōtificis eccelēter administrātis. q; plurib⁹ annis ep̄atum turonē. ineffabili p̄udentia gubernauit vt merito possit dicere illud qđ dicit in Johāne de xp̄o. Ego sum pastor bonus. Quarto dignitate doctoris fideliter instruentis. Tuz q; paganos plures ad fidē conuertit. Tū q; hereſi arriane potentissime restitit vt de ipso dicatur illud danie. qui ad iustitiam eruditi plurimos quasi stellę in perpetuas eternitates ⁊cete. Et illud. Qui fecerit ⁊ docuerit ⁊c. In prima dignitate fuit p̄figuratus in israel. quia sicut ille manibus cancellatis suis filios benedixit moriens. Sic iste elcuatis manibus p̄o discipulis in morte orauit ⁊c. In secūda dignitate fuit p̄figuratus p helyseum. q; sicut ille duplicē helyē spūm assecutus fuit vt dr in 4°. Rē. Sic ipse pphetie spūz būit vt p3. In tertia dignitate fuit p̄figuratus per omnia pontificē. q; sicut p eius pietatē leges custodiebantur optime in synagoga vt hētur. 1. macha. 3°. ca. Sic p huius sanctitatē lex euangelica ab ecclesia in turoſi cēpore suo optime seruabat ⁊c. In quarta aūt dignitate fuit p̄figuratus p esdram doctorē. q; sicut ille vt hētur in esdra docuit iudeos legē moysayce. Sic ille rp̄ianis p̄dicauit fructiferā legē euāgelicā iuxta illud apli ad thy. Scientes cor̄ā deo ⁊c. 5° art.

Quintus articulus est Quāta fuit eius p̄fectio. In statu finali suc cōsummationis. B Et dicit q; sua p̄sumatio fuit. Pro pplo lamētabiliter. q; sicut piū est gaudere martino ita piū erat flere martinū. Secdo sancte venerabiliter. q; fuit eis mirabiliter ⁊ magnifice reuelata. vt p3 vita eius de ambrosio ⁊ seuerino. Tertio demembrū terribiliter. q; in ei⁹ morte fuerūt deuicti vt ait idē seuerinus turonenses. Quar⁹ ageſio mirabiliter pp nouū collegā. Jō audiū sūt ageli iubilātes a p̄fecto cpo ⁊ eius archidiacono ⁊ de eius alia dicat illud p̄uer. vltio. Ridebit in nouissimo die ⁊c. Est tū intelligēdū q; bīs Babiel bz triplicē virtutē in sacra scriptura. Pro mo. l. vtutē illuminandi intellectū vt p3 in danicle. Secō in flamādi affectū vt p3 in luce p⁹ de matre dñi. Tertio candi miracula vt p3 luce primo in zacharia ⁊c. Per primā bz felicitatē cherubin. Per secundā felicitatez Seraphin. Per tertiā felicitatē virtutuz. Que oia patēt ⁊ pūt brō Martino appliari p bī intelligentē p̄dicatorē. Rogemꝰ igit dñz nr̄uz ihesuz xp̄z vt meritis bti martini in p̄senti cōferat gratiā ⁊ in futuro gloriam. Ad quam ⁊c. Amen.

¶ In festo sancti clementis Sermo.

Diuina illos q; mecū laborauerunt in cultu dei cū clemēte ⁊ ceteris co adiutoribus meis quoꝝ vita scripta sūt l. li. vite ⁊c. Ad phil. 4°. ca. Qz fz doctrinā bti Aug. sup iohānē duas vitas sibi diuinitus p̄dicatas ⁊ p̄mēdatas voluit ecclia. Quaꝝ vna ē i labore huius vite. Alia in rege celestis p̄mie. Jdcirco apls laudē bti clemētis annūciare dispōnēs in ꝟbo ꝓposito eius p̄fectionē do

p̄fecter introduxit. Et p̄ qđ tū ad exercita tionē virtutis. Et qđ būit in statu ecclie militātis. Et p̄mittit. Ad diuina. Deo q; tū ad remunerationē qđ būit in statu ecclie triūphātis. Et tū sequit Et clemēte. Et p̄ mittit descriptio beatifica ibi. Quoꝝ nomina scripta beatifica ibi. Quoꝝ nomina bīs tgit clemēs secūm patrē p̄fectionem floruit vtutibus in vera ecclesiastica fide roma. Sed q; tū ad secūam claruit fecit vera vt stella fulgens. Et hec commendatione eius insistendo q; tū ad statū ecclie militātis est intelligēdū q; bīs clemens in ecclesia vera floruit vtutibus quātū ad eius quadruplicē statū. Primo qđē q; tū ad statū suc p̄fectionis. Floruit n. in p̄fectione quadruplici p̄cellentissime. Qz primo fuit de p̄fectione apostoloꝝ. q; illā regulā quā fecerunt apli in act. de rep cōfirmatione legitur in quadā sua epistola quā misit duodecim apls acceptasse. Ista fuit apostoloꝝ regula nō formaliter sed ꝟtualiter. q; i. ab eis fuit data discipulis. regula ät apostoloꝝ immediate fuit p rp̄z data vt nō hērent nec in p̄cepto nec in cōsilio vt patuit de facto i ipso. vulpes foueas habent luce 9°. ca. Et p̄cipit ꝟbo Matth. 5. Nolite possidere aurū ⁊c. In quibus excludunt oia q; possident qđ ꝟbū dictū fuit simpliciter. Nō possidere ät in p̄cepto. sed possidere in cōsilio ē sciēs qđ. Talis aūt p̄fectio directe xp̄m sequētis est regula una. Secdo fuit de ordine cuāgelistaꝝ sine p̄fessione. q; cū paulo euām p̄dicauit publicauit ac i mēbꝰ suis ꝓscripsit vt p3 vbi thi. Tertio fuit de ordine pastoruz. q; post petrū fuit quartus pastor ecclie totius militātis vt merito d ipso dicat illud dan. Speciosquarti filio est filio hois ⁊ dei i nole iesu cū ipso cōuentēs. Jesus aūt interpretat saluator. Opus aūt saluatoris fuit opꝰ clemētie. Quarto fuit de ordine doctoꝝ. Jste enim ecclesiastici veteres cū diuꝰ doctrinis catholicis illustrauit q; fuerūt duo p̄mi doctores p̄cipui vt eis cōueniat illud p̄phēti ecclie bti sunt duc olive ⁊ duo calami aurei in quib⁹ aū duas. Jdcirco apls laudē bti clemētis annūciare dispōnēs in ꝟbo ꝓposito eius p̄fectionē doones de quibus aūt apls epb. 4° Ipse dedit quosdā apostolos quosdā euāgelistas. alios aūt pastores ⁊ doctores. Jō p ulo stante labore gloriosus est fructus. Et ē sciēdū. Qđ istis quattuor p̄fessionib⁹ rident i patriarchis quattuor ordines spirituū vtd p. l. Primo ordini apostoloꝝ ordo seraphyrum. q; cē rp̄z assistentiū ⁊ amore flagrātiū. Secdo ordini euāgelistaꝝ ordo cherubicus. q; xp̄z dei sapiaz plene discripserūt. In doctrina eniz euāgelica plenitudo oīs sapie cōtinet.

Tertio ordini pastoꝝ ordo archāgeloꝝ q; cura būit p̄ āgeloꝝ ministrationē de oibus ecclie militātis. Quarto ordini doctoꝝ ordo angeloꝝ dīna annūciāt vel ecōuersoꝝ. q; āgeli sūt pastores. Secdo quātū ad statū suc p̄dicationis vtūs clemēs floruit vtute quadruplici intellectuali. Et primo vtute sapie. id dirigebat hoies quātū ad tria q; p̄tinēt ad rp̄z hūanitatē. Tertio vtute intellect⁹. ⁊ id dirigebat hoies i hijs q; p̄tinēt ad trinitatē. Quarto vtute cōsilij ⁊ id dirigebat in hijs q; p̄tinēt ad ecclie custoditatē. Jsta sunt quattuor dona spūs sci ad intellectū p̄tinētia ysa. 9. De illo labore predicationis loquitur apostolus thi. 5. Qui bene p̄sunt p̄sbyteri duplici honore sunt digni maxime q; laborant in verbo ⁊ doctrina. Tertio quantum ad statuz suc 3° statibus floruit vtute quadruplici. Et p̄mo virtute sanctitatis ⁊ innocētie. Et ideo fuit a brō Petro assumptus ad sacerdotiū sicut ille qui sanctior erat ceteris alioquin brō Petrus errasset ipsum p̄ferendo. Secdo virtute humilitatis ⁊ obedientie q; mortuo brō Petro eccliē lino ex nimia humilitate declinans fastigium dignitatis Et ne in posterum talis substitutio traheretur in abusum bonum commune bono spūali p̄ponderans cuius oppositum fit hodie renuit p̄lationem ecclie ⁊c.

Tertio virtute pietatis ⁊ clementie p quam erat acceptus non solum fidelibus: sed etiam infidelibus de qua dicit apostolus. Pietas ad omnia valet.

Quarto virtute lenitatis ⁊ pacifice. ꝺ̄ dictus in exilium dixit. ℳ̄ melio meritto ⁊c. Ad virtutē sanctitatis ⁊ innocētie debent conari clerici. q: ipsi ministrāt in tēplo dei. In tēplo aūt veteri nō soluz ministrare sed ⁊ intrare phibebantur hoies in quianti nisi prius lauarent vestimenta sua vt patet in leuit. ℳ̄ulto ergo magis in nouo ꝙto ei⁹ contenta sunt sanctiosa nisi lauent cōsciam suā. Sed prodolor plus stramus ꝙ ceteri inquinati qui non ministrāt Et id tacti sumus sicut illi sacerdotes de q̄bus dicitur in malachia q̄ polluerunt nomen dñi. ⁊ id sequitur. Non est voluntas mea in vobis ⁊c. Ad virtutē secūdā. f. humilitatis ⁊ obedientie debet clerici conari ad exemplū angelo:z de quoruz ordine sunt. q: sicut illi in tabernaculo dei deseruiunt ita dicit apostolus q̄ simpliciter ꝺz hēre velatum caput in ecclesia pp angelos gloriā. idest pp altaris ministros sicut enim mali angeli per superbiā fuerūt obstinati. ita boni p humilitatē cōfirmati dum subesse magis q̄ prae esse voluerunt. Ꝺ̄ dicit Aug. in li⁹ de ci. dei. Qꝺ̄ principiū ciuitatis dei fuit cōtemptus sui vsq; ad odiū dei. ⁊ econtrario in ciuitate ꝺy abolū. Sed prodolor in clericis est hodie maior superbia ⁊ iactantia q̄ i laicis ita vt videatur transisse de regno dei ad regnum eius de quo dr̄ in Job Ipse ē rex est sup oēs filios superbie. isti⁹ aūt principatus nō est politicus sed tyranicus curat de malo ⁊ non de bono subditorū. Ad tertiam virtutem. f. pietatis ⁊ clemētie debēt etiā clerici conari. Ꝺ̄ apostolus paulus illi qui ordinat sacerdotē dicit cauere ⁊ ipsum ad opa pietatis. Et illud fuit cā filium danielis ad regem dicentis. peccata tua elemosynis redime. Sed prodole: hodie implet in paupib⁹ parabola saluatoris de vulnerato ⁊ samaritano sacerdote ⁊ leuita ⁊c. Ad quartā virtutem. f. benignitatis ⁊ clementie debent maxime clerici studere. quipsi singulariter insistunt circa inquisitionem veritatis. Ita maxime saluabitur iudicium rōnis ⁊ ipedit ab hac inquisitione ⁊ literas potentias alie rōnalis inducit in seruitutē vt liber ⁊ recte operari nō possint ⁊ ideo ꝓ libertate huic seruituti oppositā dicit xp̄us discipulis suis in luca in pacē tia vestra possidebitis alias vbi ag ⁊c.

Quarto q̄tum ad statum siue cōsumationis claruit miraculo quadruplici. f. 4°sta.

Primo miraculo apīctis. qñ vidit agnū stantem de sub cuius pede fons viuus ⁊c.

Secō cetus angelici obsequētis. qñ per angelos fuit in mari conꝝructo tēplo marmoreo collocatus ⁊c. Tertio miraculo maris retrocedentis. qñ mare p singulos annos diuidebatur ⁊c. Quarto miraculo pueri remanentis quem mater post anni circulum reperit in columē. Ita q̄. f. primo miraculo fuit conformis btō Joanni euāgeliste q̄ vidit supra montez syon agnū stantem ⁊c. Secō fuit cōformis xp̄o cui⁹ sepulchrū custodiebāt angeli sed plus hic fecerūt. Tertio fuit cōformis ℳ̄oysi cuius misterio fuit mare diuisum ⁊c Quarto fuit ꝑformis helye q̄ suscitauit filiū vnicum matris sue. De labore aūt quē habuit in hoc statu inducē illud sapie. ℳ̄odicuz laboraui. ⁊ inueni multā requiē. f. felicitatē eterne. Sed de labore quē habuit q̄tuz ad statum siue prelationis conuenit illi illa admonitio quaz fecit apostolus dñi. 4. c. di. Tu vero vigila ⁊c. Circa cōmendationē .b. clementis insistendo quātū ad statū ecclesie triumphantis sequitur. Quoꝝ nomina sunt scripta in libro vite sunt plures articuli declarandi. 2ª pa principalis

Primus articulus est. Quis est ille liber vite in quo fuit btūs clemēs scriptus Dicitur q̄ est verbuz diuinū qꝺ̄ ꝛz Aug. est ars oium factibilium plena ratione viuentium. Sicut enim in li⁹ omnes virtutes scribuntur. Sic oēs veritates tā create q̄ ī create sunt in illo li⁹ scripte. Ꝺ̄ dicit apostolus ad colo. Secūa qꝺ̄ in hoc libro sunt oēs scie ⁊ sapie dei thesauri absconditi quasi in quodā libro recondit. Ꝺ̄ post laudes sapiētie eternaliter genite que est verbum subdit hec oia liber vite ⁊ testamētū altissimi ⁊ agnitio veritatis. Et refertur hoc ad illud qꝺ̄ ymnizē. Ego ex ore altissimi prodii ecclesiastici 24. ca. 1° art

Secundus articulus est. Quis scripsit ⁊ 2° art

habent librum. Et dicitur q̄ deus pr̄ fuit eius scriptor. ℳ̄ann scriptor veritates quas ꝛz in memoria in li⁹ induxit. sic dñs pater oēs v̄itates quas ꝛz in sua secunda memoria verbo coicat. ⁊ sicut scriptor in libro q̄ habebit caracteres ⁊ signa. Sic exemplaria rerum a pr̄e inducuntur in verbū. q: scōm Aug. de tri. Verbū diuinum nascitur de oībus que sunt infecunda memoria p̄na. Ꝺ̄ de huiusmodi libri descriptione dr̄ in psona patris in p̄s. Eructauit cor meum verbum bonum idest memoria verbum pfectissimum. Et sequitur lingua mea calamus scribe ⁊c. Qꝛ p actum dicendi scribitur illud v̄bum scōz Aug. Ideo quasi p linguā velociter scribentē. q: in p:lo instanti sue durationis totū illum librū scripsit. R.

Tertius articulus est. Que sunt illa q̄ tertius articu. sunt in hoc libro scripta. Et dr̄ q̄ ille liber ꝛz duas ptes. In quarum prima sunt scripte oēs v̄itates eternoꝝ. In secunda sunt scripte v̄itates aliorum ꝙ aliorum. Et vtraq; pars est cōscripta digito dei patris sicut vtraq; tabula ℳ̄oysi fuit eodē digito exarata. Quaꝝ prima erat de eternis. Secūa de cōmutabilibus. In secunda aūt pte illius libri sunt scripta nomina oīum predestinatorum. Et p̄. in capite est scriptum nomē xp̄i qui fuit predestinatus filius dei scōz humanitatē. q: scōm diuinitatem nomē eius ⁊ ceteraꝝ psonaꝝ diuinaꝝ sunt in prima pte libri. Ꝺ̄ dicit in p̄s In cadice libri scriptum est de me ⁊c. Et postea nomen matris ⁊ apostoloꝝ ⁊ oīum doctoꝝ de quib⁹ dr̄ in p̄s. In li⁹ tu⁹ oēs scribentur.

Quartus articul⁹ ē. qualiter sunt ista quart⁹ artic. in libro illo scripta: Dicitur q̄ quedā sunt scripta ibi totaliter delebiliter: sicut sunt nomia reprobor̄ qñq; in gratia cristētium de q̄bus dicitur in p̄s. Deleant de libro viuentiū ⁊c. Quedā sunt ibi scripta delebilit̄ ſm potentiā absoluta; sed indelebiliter ſz potentiaz ordinatā sicut sunt nomia p̄destinatoꝝ: de q̄b⁹ dicit dañ. xij. In diebus illis saluabit̄ populus tuus q̄ fuerit inuētus scriptus in libro vite ⁊c.

Quintus articulus est. qñ ille liber fu scriptus. Et dicit q̄ nō habet ex tēpore

Sextus articulus est. vbi iste liber fuit scriptus. Et dicitur q̄ non in terra. q: ibi scribuntur qui recedunt a deo. Jurta illos Recedentes a te in terra scribentur idest in centro terre. vbi infernus esse dicitur. sed in celo. Ꝺ̄ dicit dominus de sanctis suis in luca. Gaudete q: nomina vestra scripta sunt in celis. non quidem in celis creatis: sed incelesti Jerarchia. De qua dicitur in ps. Celum sedes mihi est. q: alij celi q̄ tempore sunt creati.

Septimus articulus est. Qui sunt illi qui in hoc libro pñt legere. Et dicitur primo q̄ persone diuine. q: cognoscunt quecunqz relucent in verbo q̄tum sunt cognoscibilia ⁊c. Secundo humanitas xp̄i q̄ ibi tantum intelligit quantum potest intelligere creatura licet non tantum quantuz deitas intelligit. Tertio spiritus beati qui sunt secundū Aug. 12. de ci. dei cognitione vel notitia matutina cognoscunt ibi oīa creata ⁊c. Quarto spiritus viatorum. q: scōm Aug. nulla mutabilium veritas potest a nobis percipi in luce icōmutabili vt ipse probat primo de natura celi. Et ideo oportet vt talia oia in luce verbi intelligamus. Ꝺ̄ dicitur Jo. primo. Erat lux vera que illuminat oēm hoiem venientem ⁊c. Et ibi Jo. in apoc. vidit librū scriptum intus ⁊ foris qui tam ab interioribus q̄ ab exterioribus idest tam a viatoribus quā a triumphantibus aliquomō legitur.

Octauus articulus est. Quibus ille liber est clausus. Et dicitur q̄ p̄ oībus dānatis. Et ideo dr̄ in ps. Deus exaltetur. f. manus tua vt non videant. Secūo oībus malis. Ideo dicit apoc. Signa ⁊ noli scribere. Tertio etiā bonis. ideo dicit dñs apostolus in act. ℳ̄ō est vestrum noscere tēpora vel momenta. Quarto angelus

Ideo dicit I Matth. De die & hora nemo scit nec angeli. Ideo ille est liber signatus de quo dicit ys. quod quantum ad aliquos scientibus & nescientibus est occultus &c.

Nonus articulus est. Quod de illo libro delentur totaliter peccatores. s. mortaliter peccantes. Ideo Moyses dixit. Domine aut pce populo huic. aut dele me de libro tuo quem scripsisti. Respondit dominus. Non delebo te: sed cum qui peccauerit. Et apoc. 3°. Qui vicerit non delebo nomē eius de libro vite ac si dicat. victus nō tu delebitur.

Decimus articulus ē. Quod iste liber est signatus. vii. sigillis. i. septem. s. sacramentis. sanctissimis. s. in incarnatione. Et ideo dicit Jo. in apoc. Quod vidit librum scriptum intus & foris. s. quantum ad diuinitatem & humanitatem repletum mysteriis. signatum sigillis septem idest septē articulis fidei pertinentibus ad xpi humanitatem Aut. vii. sacramentis ecclesie sub quibus tangꝫ sub sigillis sensibilibꝰ xpūs latet q ē liber vite signatus.

Undecimus articulus est. Quod illi q non sunt scripti in libro illo sunt dānati eterno supplicio. Ideo dicitur in apoc. q qui nō est inuentus scriptus in libro hoc mittus est in stagnū ignis &c. Et dicit q illi homines nō egerūt pniam de pctis suis: sz blasphemauerūt nomen dei hītis ptātem super has plagas &c.

Duodecimus articulus est. Qđ illi q scripti sunt in hoc libro, soli intrabūt ciuitatē padisi vt dī in apoc. vii. ait Jo. p°. In ciuitatē supni nō intrabāt inginatus nec faciens mendacium.

Tertius decimus articulus ē. Qđ iste liber aperitur in iudi° ad iudicādū de singulis. q: i ipso manifestabunt opa singulorū. Jō dr I dani. q iudex i iudicio sedet & libri aperti sunt. & alius liber q est liber vite. vt ait Jo. i apoc. Alii qppe libri sunt scientie singulorū. Et q erūt scripti illi° vite pducent ad pmia padisi. Qđ nobis concedat ihesus xpūs dei & virginis filius. Amen.

¶ De sancta chatarina

On est talis mulier sup terrā tu aspectu & in pulchritudie & i sensu ꝛbox. Judith. ix. Hec sunt ꝛba spiritus sancti hāc sacratissimam virginem multipliciter commēdantis. Sed potissime de quattuor.

¶ Primo de sūma dignitate. ibi. Nō ē talis mulier super terrā. Nō. n. dicit istā vel illam sed excipit omnem.

¶ Scōo de dei gratiositate. ibi. in aspectu.

¶ Tertio de puritate. ibi. & i pulchritudie.

¶ Quarto de sagacitate ibi. & i sensu ꝛborū. Et sic elegāter dicit. Nō ē talis &c. Et hoc q: maxie puritatē dilexit. Nēo. n. tā cupidus auro vel argento q̄tū ista puritate vt. merito de ipsa dicat. Judith. xv. Tu gla hierl'm tu letitia israel tu honorificentia populi nīi. q: fecisti ꝛbtualiter. & cōfortatū ē cor tuū eo q castitatē amauerit & post vxꝝ tuā alterꝝ nescierit & iō manus dñi cōfortauit te & iō eris bndicta ineternū. Quapp i sua legēda recitur q angeli locuti sūt ei sęrvicabꝰ eidē appendo & cōsolati sūt eā:

Primo. qñ posita fuit i carcere & congregati sunt plūi vt disputarēt cū ea. Cui apparēs angelus dixit. Cōstāter age grata deo: q: nō solū ab his vinci nō poteris: sz ipos victos ad palmā adduces martirij.

Scōo. qñ posita fuit i ob scuro carcere & p biduū nihil ministratū ē ei. Sz venit angelus i forma colūbe: & lumē refulsit: & fetor ē i odor: & cōmutās cibū de celo p vices xij. portauit. Quod videns regina & perplexius admirātes quesiti sunt: & ad palmā martirij ptroducti.

Tertio. quando trahebatur de carceribus & debebat duci ad rotas christus cum multitudine angelorum sibi apperuit confortans eam.

Quarto. qñ inter rotas dñum exorauit. Venit angelus dñi dissipās rotaꝝ machinā & multos interfecit. Quito qñ decapitari debuit & p de se memoriā fācientibꝰ exorauit. Audiū angelū dicētē. veni electa mea. nā & his q passionē tuā celebrauerint optata pmia de celis pmitto. Sexto. qñ fuit decapitata venerūt angeli & portauerunt corpus eius sup montē synay: Et

sic deus contulit ei sex priuilegia que nulla alia virgo habuit.

¶ Primum. q: de collo eius exiit lac.

¶ Scom. q: de corpore eius manat oleū.

¶ Tertiū. q: angeli tumulauerunt eam.

¶ Quartum. q: in monte synay. i. in loco dignissimo.

¶ Quin'm. q: iuxta mortē xpūs sibi appuit.

¶ Sextum. q: monachi honestissimi custodiunt corpus eius. Merito ergo dicitur. Non fuit talis mulier &c. Amen.

¶ In festo sancti Andree apostoli.

Unus ex duob' q secuti sūt iesum erat Andreas. Jo. p°. ca. In isto ꝛbio scūs Andreas cōmēdatur.

Primo vt pfectus ꝛbtute mōasticha. per qnā quilibet ordinat ad se ipm. cū pmittit. vn'.

Scōo vt pfect' ꝛbtute politicha. p quā quilibet ordinat ad primū cō sequtur. ex duobus. Tertio vt pfectus ꝛbtute euangelica p quā quilibet ordinat ad dñm. cū addit. q secuti sūt iesum. Quarto vt pfect' ꝛbtute ꝛarticha. p quā quilibet ordinat ad finē vltimū. cū cōcludit. erat Andreas. q iterpta tur decorus in statōe. s. felicitatē eternę. Circa igit pfectiōem mōasticā insistēdo q desiginat in vnitate notant quatuor ꝓphetates vnitatis q sunt recollecte a scō dionys° li° de diuinis noibus ca. vlt°. que conueniūt scō Andree. Primo. q: vnitas hm pmitatē in pceptibilē. q: ē vnū pmū pncip'. Scōa. q: hm itranitatē i exclusibilē. q: ō essentia cuiuslibet ē vnū. Tertia. q: hēt q̄titatē indiuisibilē q: sic pūctus ē i q̄tita te cōtinua. ita vnitas i q̄titate discreta.

Quarta. q: hm coitatē interminabilē. q: cōuertit cū ente. Et hm dion'm in oibus repitur. In istis quatuor signis vnitatis floruit scūs Andreas vt vere dicat' vnus. Habuit enim p° vnitatem in pceptibilē dine martyꝝ p3 Jo. p°. ca. Q: prio fuit vocatus q̄ petrus vel saltē xp3 secut'. Et iō clarāda. Primū ē. quāta ē dignitas pmitatis. Et dr q I ordie q̄druplici declarat'.

Primo in ordie vnaꝝ psonaꝝ. vbi pria p sona ē ipsius pris. alie vero psone procedūt abeo. ipe ex o a nullo. Athanas'. p: a nullo ē fact': nec creat': nec genitus. Et ex hoc h3 auctoritatē vt mittat filiū & spm scm. & ipse a nullo. vt dicit Aug. de tri. Scōo I ordine angelorū. vbi fuit creatus lucifer primus. Job 48°. ca. Ipse est pncipiū viarū dei. Et ex hoc fuit ei collata dignitas I ordinibus pncipādi in oibus creatis. p3 p ysidoꝝ. li° de summo bono. Tertio in ordie visibiliū creaturaꝝ. q: de' creaturas vniuersa iter ola visibilia p° creauit lucē. vt ēt pria creatura. vt p3. gn. p°. ca. Dixit deus fiat lux. & huic cōpetit marie dignitas vnitatis. q: h3 dion'm li° de āgelica yerarchia p lucē marie demōstrant visibiliū rez varietates fm cōformitates. Quarto I ordine primoꝝ dicꝝ. q: sic i veteri testō vltimū dicē. s. sabatum deus marie significauit sic in nouo testō primū dicē. s. dñicā marie dignificauit. Regre supra car. lxa. Q: igit ordo apostoloꝝ fuit nobilior q̄ ordo sensibiliū creaturaꝝ aut dieꝝ. & ita imediate post xpm in nouo testō. sic ordo āgeloꝝ & dieꝝ post ordinē duaꝝ psonaꝝ inuenit. Idcirco scūs Andreas fuit marie dignitatē q I tāto ordie prim' exstit. Et iō iudic. vlti°. ca. p ypte fuit cōgrue figuratus q qdē prim' cepit cū hostibus dimicare. & obtinuit principatū in populo israel. Et sic scūs Andreas in ordine apostoloꝝ. Scom mysteriū primitatis est videre in qbus ista primitas fuit exaltata. Et dr q I quadruplici ordine scoꝝ veteris testi. Primo in ordie patriarcharum. quoꝝ prim' fuit abel. ad cuius munera respexit deus gn. 4. c. Secundo in ordine pphetaꝝ. quoꝝ prim' fuit henoc. dicente iuda in sua cano . pphe tauit autem primus de eis ab adam henoc dicens. Ecce venit dominus in sanctis milibus suis. & ante eum nullus legitur prophetasse. Tertio in ordine sacerdotum quorum primus fuit melchisedech. gn. xiv. ca. Ante quem nullus legitur fuisse sacerdos dei altissimi.

Quarto in ordine pontificum. quorum primus fuit Aaron. Exo. xviii. capi.

Ante quem nullus legitur fuisse sacerdos consecratus pontifex. Dicit autem q hec dignitas primitatis in istis sanctis extitit exaltata. quia sicut per hominem indignum dignitas debilitatur ⁊ perditur. sic p hominem dignum dignitas roboratur ⁊ acquritur. De primo patet. pri. Reg. ca. In cly sacerdote. propter cuius peccatum sacerdotale priuilegium transiuit ad Samuelem. De. 2° patet exemplum in dauid. propter cuius merita successio regum iuda et genere fuit sibi concessa patet in tertio ⁊ quarto. Reg. per totum. Habuit autem sanctus Andreas primo conformitatem cum abel. Cuius munera fidei accepta uit deo. Vnde de fide cõmendatur scūs Andreas preceteris apostolis. Secundo sanctus Andreas habuit conformitatem cuz henoc. q: in sua passione contestatus est se deū vidisse. Tertio cum melchisedech. q obtulit panez ⁊ vinum. gñ. 14. ca. Et sanctus Andreas offerebat sub speciebus panis ⁊ vini quotidie eucharistie sacramentum. Quarto cum aaron pontifice. quia sicut ipe ordinauit sacerdotes post se. Et sanctus Andreas ordinauit sacerdotes. qui omnem ecclesiam achaie officiaret ⁊ substineret vt dicat de eo in figura illo. pri. Reg. xiii. ca. Primus venit de omni domo ioseph in occursum domini mei regis. q: sanctus Andreas de vniuerso israel p̄mus venit ad xp̄m. Tertiū mysteriū p̄mitatis est videre. In qbus ista primitas fuit inchoata ⁊ vilificata. Et dicendū q̄ i quat tuor ordinib⁹ veteris testi fuit vilificata ⁊ ichoata. Primo in ordie agricolaz. quorum primus fuit adam zachi. 13. ca. Non fuz propheta: homo agricola ego sum. qm adam exemplum meum ab adolescentia mea. Secūdo in ordine primo genitorum quorū primus fuit chayz gñ. 4°. ca. Adaz cognouit cuā que cõcepit ⁊ peperit chayz. Tertio in ordine bigamorum quorū primus fuit lamech. gñ. 4. ca. Duas duceus vxores. s. adad ⁊ selam. Quarto in ordine tyrannorum. quorum primus fuit nẽ broth. gñ. 10. ca. Iste icepit potens esse in terra ⁊ robustissimus venator coram domino. i. hominum oppressor.

¶ Primo quidem ista primitas fuit dehonestata per peccatum in obie.

¶ Secundo per peccatum in vidie.

¶ Tertio per peccatum luxurie.

¶ Quarto per peccatum rapine.

In primo peccato conueniunt transgressores diuinorum preceptorum. De quibus dicitur q̄ non intrabunt in terram viuentium. Numeri. 14. ca. Quia non obedierunt voci dñi. In secundo conueniunt inuidi qui volent de bono aliorum. De quibus iuda in can. sua ve q̄ abulauerūt i via cayz ⁊ in errore balaam mercedem effusi sunt. In tertio conueniunt lubrici. apoc. xi. ca. Omne inquinatum ⁊ faciēs abhominationem non intrabit in supernā ciuitatem. In quarto conueniunt omnes homines iniusti. ⁊ auari. de quibus p̄s. xxxvj. Mdetro. xxxij. Iniusti puniciuntur ⁊ semē impiorum peribit. Idem in codē p̄s. Mdetro. xxxviij. Vidi impiuz super exaltatum ⁊ eleuatum sicut cedros libani. ⁊ transiui ⁊ ecce non erat quesiui eum. ⁊ non est inuentus locus eius. Quartum mysterium primitatis est videre. In quibus fuit hec primitas renouata. Et dr q̄ in q̄tuor ordinib⁹ noui testi. Primo qdē i ordine euāgelistaz. quorū p̄mus fuit scūs Mathe⁹.

Secūs ē ordo discipulorz. quorz p̄mus fuit natanael. quē adduxit philippus ad iesū ad quē oēs apli cēnt vocati. p3. Io. p°. ca. Tertius est ordo mrum. quoz p̄mus fuit scūs stephanus. p3 act. 7°. ca. Quartus ē ordo doctorz. quorz p̄mus fuit scūs paulus q: nullus aī ipm legit de fide disputasse. act. ix. ca. Affirmās qm hic est xp̄s.

Quintū mysteriū p̄mitatis est videre q̄ liter ista dignitas fuit in scō Andrea cōsumata. Et dr q̄ multiplr. Primo q̄tum ad p̄mitatē sue volūtatis. q: p̄mo fuit zelator de discipulatu ioānis bap. ad xp̄m q̄ alig aliorz. Et p° cōuertit scīm petrū ⁊ duxit eū ad iesū. p3. Io. p°. c°. Secō q̄tū ad ministeriū sue vocatōis. q: xp̄s vocās suos discipulos p° vocauit Petrū ⁊ Andreā Math. iiij. ca. Qui relictis retibus ⁊ naui secuti sūt eū. Tertio q̄tū ad ministeriuz

sue responsionis. q: volēte xp̄o panes multiplicare. sz p° dicēte. vñ ememus panes vt manducent hi. scūs Andreas p°. assignauit modū dicēs est puer vnus hic. q hz ⁊c. Io. vj. ca. Quarto q̄tuz ad misteriū sue mediatōis. qui gētes venerūt dicēte philippo. volumus ieſuz videre. ⁊ ipse dixit andree. andreas postea dixit xp̄o p3. Io. xij. ca.

Quinto q̄tū ad misteriū sue cōsumationis. q: duo primi q p̄io reddidērūt cūdez nis. q: duo primi q p̄io reddidērūt cūdez modū mortis quā p nobis xp̄s susceptit: fuerūt isti duo ffel. s. Petrus ⁊ Andreas q̄i dicerēt cū Thōa. Io. vlt°. ca. Eam⁹ ⁊ nos ⁊ moriāur cū illo. s. i cruce cui⁹ ⁊c. Amē.

¶ In festo sancti Andree apli sermo scōs.

Nus ex duobus q̄ sequuti sunt dñz erat Andreas frater symonis Petri Joānis p°. ca. Qui carissimi istud oraculum fuit ab ista de btō Andrea intellectū. Jō ad eius laudem cō uenienter est assumptū. In quo persona istius apostoli est quadrupliciter introducta

Primo vt seraphicis ardorib⁹ iflāmata cū dr vnus ex duobus. Dualitas. n. in scriptura ē nota charitatis sz Bre. sup lucā. Dr minus q̄ inter duos charitas hēri non pōt. Et iō binos discipulos suos dominus misit ad p̄dicādū. q: duo sunt caritatis p̄cepta Dei. s. dilectio ⁊ p̄primi. Jō ps scūs. bis datus ē in terra. Semel pp dilectiōez p̄primi Jo. x°. ca. Et semel i ecclia pp dilectionē dei. Actuū x°. ca. Et repleti sūt oēs spū scō. Et ista est sntia Augustini li° de doctrina christiana.

Secōo vt yerarchias honoribus sublimata cū sequit. Qui secuti sūt dñz. Ista est. n. dignitas celestis militie vt suū p̄incipē quocūq3 ierit sequātur sm Jeronymū. Quia sic docet alibi ordo ptiū exercitus ad inuicē est pp ordinē totius exercitus adiuicez. Jō dr apoc. 14. ca. Hij sequunt agnū quocūq3 ierit. Et ibidē ca. xix. Qui q̄ sunt in celo sequebantur xp̄m in equis albis vestiti bisso candido.

Tertio vt cherubicis splendoribus decorata. cum addit. Erat Andreas. q: An

dreas sm Jero. interp̄tat decorus institutione. Decor aūt est attributū p̄fectionis cherubice sic̄ valor p̄fectionis seraphice. Qui appropriata filio p̄uenit cherubin sic appropriata sp̄ui: scō ipse seraphice spiritibus. Decor autem appropriat filio sm ylariuz li° de tri. attribuens spēm p̄fectionis secundum eternitatem filio.

Quarto vt yerarchis stupori⁹ trāsformata cū ad tūg. ē frater symōis petri. Ista q̄ppe fraternitas ē germanitas. nota q̄d ē que germanitas inuenit p°. Inter duas p̄sonas. Cū. n. ex cōsubstantie p̄sonali In p̄sonis charitas ortatur germanitas multo mirabilius inter duas p̄sonas ex cōsubstantie totali. Qui ⁊ filius ē ex substantia ⁊ vtriusq3 spūs scūs. Sic hic de p̄te sde de qua firma germanitate dic̄ Ricar. de trinitate q̄ sp̄s scūs p̄cedit a p̄re ⁊ filio. Qui si ab altero tātū magis eēt illi⁹ germanus q̄ alter⁹ a quo nō p̄cederet cū eo cōueniret sic i creaturis. Filius est germanus p̄ri q̄ frater. q: rami q̄ cōuenūt in radice sunt germani inter se radici q̄ sibi ipsis. Qui q° sub vnitatis vocabulo p̄sona btī Andree est introducta i principio sermōis. Jō abundantis p̄fectibus est cōmendāda. Sūt aūt ix. p̄fectates vnitatis vt p beatū dionysiū li°. de diuinis noibus ca. 14.

Prima ē. q: ē principiū numeri. Sic. n. sūa ē p° in ordine oīum p̄dicamentoz. Ita est vnitas in ordine oīum numeroz. Et hāc cōditionē hūit. b. an. q: sic btūs ste phanus fuit primus in ordine martyrum. Ita btūs Andreas fuit primus i ordie apostoloz. Et iō dr̄ protoapostolus sic. b. stephanus protomartir. De primitate autez sui apostolatus dicit Jo. p°. ca. Ubi notat primus iter apl̄os vocatos a xp̄o ⁊ Math. 4. ca. Petrus ⁊ Andreas fuerūt primi sz in ioāne p3 quō. b. an. primus venit ad xp̄m: vt sic Ruben fuit primogenit⁹ iter. 12. patriarchas Ita. b. an. inter. 12. Apostolos. vñ sibi cōpetit benedictio ruben. genesis. 49. ca. Ruben primogenitus meus prior in donis: maior in imperio. Quia sic̄ constantino maioris glorie habūdātia meriti q: primus imperator credidit. Ita. b. an. qui primus apostolo

lorum ad xp̃m venit.

Secda est q: vnitas hꝫ dignitatẽ in p̃cia bilẽ. qz ipsa dicat p̃fectum simpliciter secundum descriptionem Anselmi: ymo & vlterius tenetur martine in deo in quo nihil ẽ nisi sime dignũ vt dicat illarius li. de tri. Et hãc cõditionẽ hũit. b. an. s. dignitatẽ in p̃ceptibilẽ. Qz sicut i eccle. trũphãte ordo seraphicus ẽ dignissimus & sũme deo p:opinquus. Ita secũ dionys. in eccl. militante ordo apostolorũ cuius iste fuit primo genitus. vñ dicitur qd̃ sicut deus influit radios sue bonitatis in oibus mediãtibus seraphicis spũbus. Ita hic xp̃s mediantibꝫ aplis. Et ic. apli creduntur in ordine seraphico collocari. Una secundum meritũ in via est ordo in patria. Dignitatẽ istius ordinis p̃cellens describit apostolus p̃ponens eum p̃phetis hebr. xi. ca. Supra fundamentum apostolorũ & p̃phetarũ. Et enumerãs dignitatẽ eccle militantis dicens hebr. xiij. ca. Et ipse quidem dedit quosdã apostolos: quosdã aũt prophetas Alios vo euãgelistas. Et xp̃s dicit Mat. v. ca. Vos estis lux mundi.

Tertia est. qz hꝫ secunditatẽ in exhauribilem. Quia sicut rami p̃cedunt a radice. Ita omnes numeri ab vnitate & in infinitum germinatur scõm Aug. li. de ciui. dei. Et sic eius secunditas cum sit infinita existimari non potest. & hanc secunditatẽ habuit. b. an. in exauribilem. qz sicut rubẽ primogenitus patriarcharũ genuit carnaliter vnam tribum in synagoga. Ita. b. an. primogenitus apostolorum genuit spũaliter vnã tribũ in eccl̃ia. Quia a principio. xii. apli sorte descenderũt ad. xii. partes mundi ad p̃dicandum. In quibus. xii. tribus eccl̃ie fuerunt spiritualiter progenite. Ideo oibus fidelibus achaye. que fuit eius tribꝫ poterat dicere. b. an. prime cor. 4°. ca. In xp̃o iesu p euãgelium ego vos genui.

Quarta est. qz habet caritatez interminabilem. qz numerationes in infinitũ ab vnitate dependunt sicut compositum a materia & a forma tanq̃ a suis causis in tria secis. Et hanc conditionem habuit. b. an. Quia ipse ministerialiter p:oduxit illũm effectũ in vniuersali ecclesia. qui: loco patris fuit. quia conuertit petrum germanum suum & adduxit eum ad iesum: patet Jo. p°. ca. Dicens inuenimus messiam. quod est interp:etatum xp̃us & ideo sicut a natiuitate habuit aureolam de conuersione pauli. ita. b. an. de conuersione Petri.

Quinta p:oprietas est. quia habet simplicitatem in resolubilem. qz sic̃ resolutio omnium compositorum stat vltimate ad ultimam materiam. ita resolutio omniũ numerorũ stat vltimate ad vnitatem. qz vnum in compositione est vltimum in resolutione & hanc conditionem habuit. b. an. quia nõ miscuit in se duas leges. s. Nouam & veterem. sed relicta obseruantia antique legis. nouc adhesit legi non duplici corde sicut heretici quidam dicebant: legez cum euangelio obseruandam: patet actuum. xv. ca. Quidam descendentes de Judea docebant fratres. quia nisi circuncidamini secundum morem Moysi non potestis saluifici. vbi. b. an. cum ceteris apostolis eos videm vãpnauit. quinta p:opria.

Sexta p:oprietas est. quia habet minimabilem in diuisibilem. Quia sicut p̃ctus ẽ minimũ i gñere q̃ntitatis cõtinue ita vnitas est minimum in genere q̃ntitatis discrete: & penitus in partibilis. Et hanc conditionem habuit. b. an. qz ipse fuit minimus omnium. vnde propter eius tractabilitatẽ vemebant ad eum qui christus videre volebant sicut ad philippum. patet Jo. xii. ca. Volumus iesum videre. venit philippus & dicit Andree: Andreas rursum & philippus dicerunt iesu. vbi introducitur tanq̃ mediator gentiũ ad christũ: hec est illa minimitas ꝺ qua exposuit qdã illꝺ Mat. xi. ca. Qui minor ẽ i regno celorũ est maior: Joãne baptista. s. in p̃pria reputatõe. sexta p:opria.

Septima p:oprietas est. Quia habet communitatem in limitabilem que inuenitur in omnibus entibus. quia conuertitur in omnibus entibus. quia a conuertitur cum ente. vnde dicit dionysius q̃ omnia vno participant. Et hanc conditionem habuit. b. an: Quia eius doctrina non solum fuit extensa ad achayam quam ipse conuertit sed etiam ad multas alias mundi partes. Multi enim doctores greci prodierunt ab illo qui vniuersalem ecclesiam illuminarunt. Nam fuit vnus de illis dequibus propheta p̃s. 18. Mictro. iij. Dicens In omnem terram exiuit sonus eorum: & in fines orbis verba eorum. septima p:opria.

octaua p:opria

Octaua p:oprietas est. quia habuit intranexytatem in exclusibilem. quia ipse est de esse cuiuslibet numeri sicut pars integralis est de esse sui totius. Et hanc conditionez habuit. b. an. quia singularem familiaritatem habuit cum xp̃o cuius signum fuit. qz philippus volens loqui cuz christo de gẽtium conuersione p̃ius dixit Andree tanquam mediatori. patet vbi supra. de sua intranexytate dicitur apoc. 3. ca. Ecce ego sto ad hostium & pulso si quis audierit vocem meam.

nona p:opria.

Nona p:oprietas est. quia habet conformitatem assimilabilem. quia omnis similitudo fundatur super aliqua vnitate vt dicitur. v°. metha. sicut dissimilitudo super aliquam pluralitatem. Et hanc conditionem habuit. b. an. quia sicut xp̃s fuit similis viatori & comprehensori beatitudinis videns diuinam essentiam ab instanti sue conceptionis. Ita in hac vita. b. an. dum esset in cruce ante mortem dixit. Jam regẽ meum video. vñ in hoc fuit xp̃o conformis Jõ sibi merito ꝯpetit illud p:ime Jo. 3. c°. Cum apparuerit similes ei erimus.

decima p:opria.

Decia est. qz hꝫ stabilitatẽ i declinabilẽ Qz q̃diu res mãet vna stat incorrupta. vñ res naturales si diuidant faciliter corrũpũtur. eo qz pdũt sua vnitatẽ vt p̃z ad sensũ & hãc ꝯditõez hũit. b. an. qz si descẽdit ꝺ statu discipulatꝰ ioã. ad statũ iferiorẽ hꝫ ascẽdit ad sblimiorẽ. s. ad apl̃atũ p: postq̃ audiuit Jo. testantem de angno dei Joannis p°. ca. ecce angnus dei.

vndeci. p:icta

Undecia ẽ. qz hꝫ pacẽ in p̃turbabilẽ. qz vbicũqz ẽ vnitas nõ p̃t cẽ diuisio nec p ꝯs ꝯrietas. & hãc cõditionẽ hũit. b. an. qz turbis cõcurrẽtibus p:o eo ꝯ egrã luasit pacẽ & quietauit sedictionem dicens. Nolite cõturbare pacem domini nostri iesu xp̃i in sedictionem diaboli. Nam fuit vnus de hereditantibus pacem qbus dixit xp̃s Jo. xiiij. ca. Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis. qz de eo & de cõsortio dicit actuum. iij. ca. Multitudinis aũt credentium erat cor vnum & anima vna.

duode. p:pie

Duodecima est. qz hꝫ finẽ in p̃tranſibilẽ. qz vltima vnitas cõstituit quẽlz numerum in spẽ sua. Et ũ appositio solis vnitatis vltie varietspẽz i numeris vt dr. 8. Methaphisice. Et hãc cõditionẽ hũit. b. an. qz. codẽ fine quo xp̃s cõsumatus affectuosissime laudans & desideras crucis suppliciũ & dixit. O bõa crux diu desiderata & iã ꝯcupiscẽti animo preparata securus & gaudẽs vento ad te. Ista autem vltimitas dicitur in pertransibilis. quia sicut ante christi mortem: mors crucis fuit summe ignominiosa. ita post christi passionem facta est fidelibus sume gloriosa galat. vi. ca. Mihi autem absit gloriari nisi i cruce domini nostri iesu xp̃i p quẽ mihi mundus crucifixus est & ego mundo. Istas aũt p:oprietas ꝺz hãc qlibet fidelis & maxime clericus i semetipso sit vult esse p̃fectus ad exẽplar. b. an. Et p°. p:oprietatẽ in preceptibilẽ. qz nõ debet expectare vltimũ terminũ vite ad merendus sicut fecit rex sedechias. iiij. Regũ. xxv. ca. Sed in principio iuuentutis ꝺz florere virtutibꝰ sic rex iosias q cũ esset annoz. 8. cepit quere dñz deũ i toto corde suo. p3. iiii. Regũ. xxii. ca. Et iõ gr̃a baptismalis ꝺz esse charissima ipsam habentibus p:opter quattuor.

¶ Primo. quia nunquam recuperatur: sed gratia penitentialis sic & frequenter.

Secundo. quia omnis virginitas anime admittitur: & ideo nunquam fit sic ydonea ad despondendum christo sicut p:ius.

¶ Tertio. quia hostis non territur sed animatur ex quo semel vicit. Quarto. quia non ita fortiter resistitur cum. mali actus inducant promptitudinem ad malũ. ideo in figura istius puritatis ministri tabernaculi quales sunt clerici p:ecedebant populum. patet iosue. 3. ca. Tollite archaz dixit Josue ad sacerdotes federis & p̃cedite populum. quia clerici debent p:ius florere virtutibus q̃ laici p:opter duo.

¶ Primo. quia deseruiunt deo.

¶ Secundo propter exemplum.

Secundo debet hec dignitatem imitabilem. q: cū in nobis sic duo genera virtū Jta qđ p superiores assimilamur bestijs et p visuz. auditū ⁊c. Et p. sapientes ągelis: vt p sapiaz. sciaz: ⁊ intellectū. Et pp hoc q viuunt ſm inferiores sunt similes brutis. Et q viuunt ſm sapientes assimilantur angelis. Jō clerici spāliſſime vitare debēt bestialē vilitatē prime cor. 1° Qualis hō non decipit eu q̄ sunt spūs dei. Et seq debēt dignitatē angelicā ⁊ iō ſm quosdā ministri altaris applicātur ągeli prime cor. xj. Debet mulier velamē hec supra caput sui ⁊ pp angelos. Sic. n. angeli sunt ministri ecclie triūphā tis. Jta ⁊ clerici ecclie militātis. Qua pp dr hēb. iz. ca. habemus altare ỏ quo edere ptāez nō habēt qui tabernaculo deseruiūt.

Tertio debet hec secūditatē in erarijs lē. q: sine intermissiōe dz actus nitidissimos germinare iurta illud Jo. 15. ca. Ego sum vitis vera Math. 12. ca. Bōus hō de thesauro cordis sui pfert bona ỏba. Et notā dū q ągtuor genera arborū repimur. Primo qđā sp malos fructꝰ facientes ysaiaſ. v. ca. Expectaui ẽ vt faceret vuas fecit āt labruscas. Secđo qđā nūq̄ fructificātes sic steriles ficus luc. 13. ca. Ecce anni. 3. sūt ex q̄ venio q̄rens fructū i ficulnea hac ⁊ nō inuenio. succide g° illā vt qd ẽt terrā occupat.

Tertio qđā nō semp: sz q̄doq; fructificātes sic ficus cui maledixit dns ⁊ statiz aruit q: nō iuenit ibi fructū cū tēpus cēt ficuum Math. 21. ca. Quarto qđā semp fructificāt bonū fructū vt lignū vite apoc. 22. ca. Affert fructū p mēses singulos. Et ita cōsidera ągtuor genera clericorū quorū soluz vltimi sunt bēdicti: q: semper bonis intenti.

Quarto debet hec cālitatē interminabilē. q: sic deꝰ ẽ cā oiuz exēplaris i inuerabilitū bonorū q̄ fiūt ab alijs ad eius ymitationē. q: naturaliter oia bonū appetūt ⁊ ipz quātū possunt imitāt. Sapie. 4. ca. O quā pulcra est casta generatio cū claritatē ⁊ patrū ifra. Cū pleno est imitanꝫ illā ⁊ desiderāt eā cū se ederit. Et talibꝰ debet aurcola oium bonorū operū qbus fuit exēplū de qua exēplaritate dicit dns Math. v°. ca. Luceat lux vra coram hoibus vt videamini i ab eis.

Quinto debet hec simplicitatē i resolubilēt nō intēdat duplici corde. Jaco. p°. c°. Vir duplex aio inconstans ẽ i oibus vijs suis Et illi via duplici incedūt q volūt deo seruire ⁊ mamōe q̄ fieri nullo mō pōt Mat. vi. ca. Nemo pōt duobus dominis seruire: qbꝰ dicē helias. 3°. Re. gū. xviij. ca. Usq; quo claudicatꝫ i duas ptes si dominꝰ est deꝰ sequimini eū: si āt balaā sequimini illū. Qui non pōt q̄ seruire deo ⁊ mūdo ꝓme Jo. 1. c°. Si quis diligit mūdū nō ẽ charitas pris i eo.

Sexto debet hec mitimitatē i diuisibilē. Qui vtute hūilitatis debet cēteris florere q̄ hoiez facit minimū in conspectu sui ⁊ maxim i cōspectu dei luc. 18. ca. Qui se hūiliat exaltabit ⁊ Math. xviij. ca. Nisi conuersi fueritis ⁊ efficiamini sic paruuli nō intrabitis i regnū celoꝝ. Jsta vtus ẽ custos oium vturū p cuiꝰ custodiā nō pfectā nō potuerūt sci superare q̄dā vitia sicut nec filij israel mimos inimicos: debellare maioribꝰ 'eccl. 32. ca. Bēma carbūculi i ornamēto auri.

Septimo debet hec cōtatē illuminabilē p liberalitatē. Qui bona clericorū sunt bona paupez sm cassiodoꝝ ⁊ iō possidenda sic cōia ⁊ nō ꝓpa prime canonice Jo. 3. c°. Qui viderit fratrē suū necessitatē hec ⁊ claudserit viscera sua ab eo quō caritas dei manet i eo. Mā pp talē coiationē victū fuit. malachie. 3. ca. Inferte oēz decimā in horreum meum vt sit cibus in domo mea.

Octauo debet hec intrancitatē in exclusibilē. Qui opa meritoria sic debet abscōdere vt nō intēdat ad humanū fauorē vel laudē iurta illud Math. vi. ca. Attendite ne faciatis iustitiā vram coram hoibus vt videamini ab eis. Jdeo dicitur Math. vj°. ca. Tu aūt cū oraueris intra cubiculū tuum ⁊ clauso hostio ora patrem tuum.

Nono debet habere cōformitatem assimilabilem. q: sicut xp̄us fuit viator ⁊ comprehensor ita clericus debet fulgere vita actiua que est viatoris. Et cōtēplatiua que est quasi comprehensoris scđe cor. 3. ca. Nos vero omnes reuelata facie gloriam domini speculantes in eadem ymaginē transformamur.

Decimo debet habere stabilitatez inde

linabilē. q: nō debet recedere de statu suo ad iferiorē sic apostate puerbioꝝ. 6. ca. Jō apostata vir inutilis gdit oc puerso sinuit oculis terret pede oc logtur puo corde machinat malū ⁊ oi tpe surgit seminat.

Undecimo debet habere pacē i pturbabilem sapie. p°. ca. In malituolā aiam nō introibit sapia dēi Mat. v. ca. Bti pacifici qm filij deivocabunt. Qui aūt instant litigijs peccāt ꝫ naturalē iclinationē hoīs ad veram pacem que cunctis est proposita mortalibus hester. 13°. ca. Absq; vllo terrore vitā silentio transigētes optata cūctis mortalibus pace fruent. Jdeo dicit Aug. de tri. dei. 'desiderium felicitatis inesse nobis a natura. s. pacē quia nulli obest.

Duodecimo debet habere finalitatem in pertrāsibilem in virtute pseuerātie luce. 13. ca. Nemo mittens manum ad aratrum ⁊ aspiciēs retro aptus ẽ regno dei Mat. x. ca. Qui aūt pseuerauerit vsq; in finem hic saluus erit. Sz cauere debet ne ponat maculam in gloria sua sicut salomon: vt cū bene inceperit male finiat sed sicut Joseph qui tunicā thalarem habuit que secundus Bre. bonum opus designabat vsq; ad cōsumationem ⁊ idco. q: clerico conueniunt quando perfectus est vnitatis proprietatē sm signes de quolibet tali dicitur eccl. vij. ca. Utrum de mille vnum reperi de quo dicit apostolus eph. iiij. ca. Occurremus omnes in vnitatez fidei ⁊ agnitionis filij dei in vir pfectū Cui⁹ vnitatꝫ g° ⁊c. Amē.

¶ In festo beati ambrosij ⁊ potest fieri in festo omnium doctorum Sermo.

Docti fulgebunt sicut splendor firmamenti ⁊ qui ad iustitiam eruditi multos quasi stelle in perpetuas eternitates. dani. 12. Circa illud verbum Jeron. in epistola ad paulinū de doctoribus ecclesie militantis dicit secūm hebraycam veritatem q̄ eruditi celo ⁊ stellis infine visionis sacratissime cōparātur. Et quia btūs h doctor sancte matris ecclesie floruit splendore sapie ideo ad eius p̄conium extollendum conuenienter assumitur verbum propositum docti ⁊c. In quo quidem verbo eius aia est quadrupliciter descripta.

¶ Et primo vt cherubicis splendoribus illustrata.

¶ Secundo vt thronicis valoribus ꝓfirmata.

¶ Ter° vt seraphicis ardoribꝰ iflāmata.

¶ Quarto vt ągelicis tenoribus stabilita.

Primū tangitur cū dicitur Docti fulgebūt docere. n. est actus illorum spirituum qui sunt de ordie cherubin sic scribit Ber. ad Euge. sm enim. b. dionysium de angelica Jerarchia Cherubin designāt scie plenitudinem in hebreo. Secundum tangitur cuz subiungitur. Sicut splendor firmamēti. Isti angeli dicunt throni. q: sunt sedes dei ad discernendum sua iudicia secundū dionysium ibidem. Tertium tangitur cum additur. Et qui ad iustitiam eruditi multos. Justitia enim est pfectio volituri amoris. sicut sapientia intellectui fulgoris Seraphicum interpretatio incendiū amoris secundum dionysium ibidem Unde sicut cōmunicatio sapientie fit actū yerarticū qui est illuminare ita communicatio iustitie peractum seraphicum qui est inflamare. Quartus ostenditur cū dicitur. quasi stelle in perpetuas eternitates. quia sicut fuerunt ordinate stelle ad illuminandum terram vt habet. gn. p° sic angeli isti oēs sunt orti ad directionem ⁊ custodiaz alicuius partis terre. i. circa illos qui versant in terra. Sic animē doctorum ad illuminandum illos qui versantur in terra iurta illud iudicum. v. stelle manentes in ordine suo contra syseram pugnauerūt. Dicit ergo thema. Docti fulgebunt ⁊c. Est sciēdum q̄ nullum celum est totaliter splendidum nisi empireum. q̄ proprie dicitur firmamentum. ⁊ stabilissimuz alioquin. si de aliquo alio intellexisset. s. de celo stellato cuius non est splendor nisi in stellis frustra addidisset per copulam. Et qui ad iustitiā eruditi plurimos. Est igitur intelligendum q̄ celum stellatum habet decem insignes proprietates. istis beatis doctoribus simpliciter cōuenientes. que debent in quolibet fideli fulgere.

K

Quarum prima est. q celū empyreus habet antiquitatem in suo ortu. q: licet alij celi fuerūt secunda die creati: vt dicitur ge nesis primo. Illud tamen fuit prima die creatum. scilicet in dominica in qua secun dum Bedam fuerunt simul quatuor crea ta scilicet istud celum. Materia prima no mine terre designata. Tempus quod per diem significatur. & natura angelica q̄ desi gnatur nomine lucis sicut ista habentur per ordinem. genesis primo. Sic iste do ctor mane cepit lucere bonis operibus scī licet in pueritia. vnde fuit de numero illo rum puerorum. de quibus dicitur in dañ. q elegit rex pueros in q̄bus nulla esset ma cula vt starent ante faciē regis. scilicet eter ni prez ter innocentie puritatem seu venu statem & ista est laudabilis antiquitas pro qua dictum fuit Danieli a senioribus. se de imc° nri. q: deus dedit tibi honorē sene ctutis. dañ. 13. Istam proprietatem de bet habere quilibet fidelis. vt ab infantia sua deū timere discat. sicut puer iesus cre scebat & cōfortabat sapientia gratia & eta te apud deum & homines. luc.

secūda ꝓprie. Secunda proprietas. q̄ habet imobili tatem in statu suo. quia secundum opinio nem philosophorum octaua spera est pr̄i mobile. 13 secundū opinionem astrologoz dicitur cristalinum secundum vero sniaz theologorum & sanctorum celum empyre um dicē p̄m mobile & firmum cuz melior sit dispositio rei vigete q̄ motu ceteris pa ribus. Ideo necessarium est q̄ optimum corpus sit in optima dispositiōe. ideo istud celum dicitur firmissimū habitaculū. 2°. p sal. 6. Istam proprietatem habuit iste sanctus. scilicet imobilitatem bone cōuer sationis nō solū in se: sed etiam in alijs te nēdā docuit vsq3 ad consumationē q̄ op° significatur per tunicam talarē ioseph quā fecit sibi iacob. vnde ysa. 20. Nō faciet do minus a volare. scilicet doctorem tuum bre uiter & videbunt oculi tui passionem tuum q: iste doctor non auolauit. q: in doctrina q̄ iccpit pfecrauit usq3 ad cōsumationē.

tertia ꝓprie. Tertia proprietas est q̄ habet subtili tatem in suo ascensu. q: est supremum secū dum situz. ecclesia. xxiiij. Ego in altissimis habito & thronus meus in colūna nubis. Thronus ille ē celū empyreū. q: sicut deus est summus spiritus secundum ordinē pe titionis sm Augu. ita celum empyreum est supremum coꝛpus sm ordinem situs.

Hanc proprietatez habuit iste sanctus q: per sanctā cōuersationem celos tāgebat vt secretas reuelationes acciperet. vnde de vtcrono. xxiiij. Isti sunt qui in celestibus habitant ꝛcc. Et ad Philipen. 3°. nostra autem conuersatio in celis est. Istā aūt proprietatem debet habere quilibet fidelis clericus. Naz duo sunt actus quibus anī ma nostra in celum leuatur. s. Contempla tio & oratio. De oratione dicit Dion̄y. q̄ sicut existentes in naui. cum nituntur ad se cum func trahere rupem que est in lit tore. magis ipsi trahuntur ad. littus. Ita est de virtute orationis. q: nō deū ad nos sed nos ad deū trahimur: ac si p catenā la queosam de celo pendentem, ipsam mu tatis manibus trahere niteremur magis nos ipsos trahemur in celum & non ce lum ad nos. Sic est in proposito de ora tione. Et illum vocat Dionysius. Suriū actio de talibus sic ascendentibus dicit ysa. 40. Qui sunt hij qui vt nubes volant: & q. columbe ad fenestras suas. Sicut. n. nu bes a solis radijs sic anima a dyristo tra hitur. iuxta illud. Ego si exaltatus fuero ꝛc. Et sicut columba cum simplicitate sua petit loca alta. Sic isti sine curiosita te currunt ad mansiones perpetuas. 13 ma li non sic ascendunt. immo tanquam gra ue natura aliter deorsum tendunt. quia sen sus & cogitatio cordis humani prona sunt ad malum ab adolescentia sua. Genesis octauo. Vnde sicut graue nunquam cessat cadere nisi cum violenter detinet. ita isti nō cessant a malo nisi cum non possunt. psalmus filij hoiuz vsquequo graui corde

quarta ꝓprie. Quarta proprietas est. q̄ habet speciosi tatem in aspectu. quia est lucidū sicut sol de cuius pulchritudie dicit ecclesiast. 43. Altitudinis firmamentum pulcritudo eī species celi in visiōe glorie. quia in illo ce lo est visio beata. Istam proprietatem

habuit hic doctor. q: virtute floruit castitatis. Psal. Dic. exponēs illud ioel cōputruerūt iumenta stercore suo idest carnales hoies in sectore luxurie vitā suā finiūt. 13 nō sic de isto scō. imo ab infantia sua castitatē ser uauit attendens illud sapien. 1°. Oē pul cra est casta generatio cum claritate. Nec ā t castitas habet in flore quadruplicē radicē.

1 Primo puritas in cogitatu. q̄bus prō mittit visio diuinitatis. Mat. v. De talib° dicit. Piero. Ille laudat. ille p̄dicat bea tus. q vt stati icepit cogitare. interficit cogi tatus & allidet eos ad penam ꝛc.

2 Scōa ē puritas i cōsensu. q: scōs Aug. impossibile est vt quin visis tangantur & ne intellect' circa vilia occupet sūma prudē tia est auertere voluntatem & cōsensum ab illicitis que ostēduntur etiā per intellectū

3 Tertia est puritas in affectu. q: ex abū dantia cordis os loquitur & corrumpunt bonos mores colloquia mala.

4 Quarta ē puritas in aspectu. q: si ocu lus interior est mundus necc° exterior est pudicus & oculus impudicus impudici cor dis est nuncius. vnde dominus in euange lio. si oculus tuus fuerit simplex. totū coꝛp° tuū lucidū erit. Ex istis radicibus opti mis cōsurgit odor: floridi° castitatis effectu.

quinta ꝓprietas Quinta proprietas est. q̄ habet amceni tatem in contactu. Nam sicut dicūt ph̄i cum corpora celestia sint solidissima in re uolutione gignunt mirabilem concentuz Et secundum illam opinionem optimus concentus gignitur a celo empyreo. Hāc opinionem recitat Ambro. in exameron. di. q̄ ipsi posuerunt illuz so° non percipi a nobis. q: in natū est nobis ipsum audir ab initio. de illo dicit Job. xxxvij. Quis narrabit nobis ordinem & concentū celo rum ꝛc. In illo etiam celo est cōcētus san ctorum & angelorum qui nunq̄ silent: vt in apoca. dicitur. Hanc proprietatem ha buit ille doctor. ipse. n. fecit cantores stare circa altare & in ec coꝛ dulces fecit mo dulos. Ad illum cantum inuitat nos. ysa. xxvij. Cātate dño & bñ p̄dicite illi ꝛc:

Vbi debem° cātare cātū quadruplicē. s.

1 Primo cantum confessiōis. iuxta il lud p̄s. Confitebor tibi in toto corde meo: narrabo oīa mirabilia tua ꝛc.

Secūdo cāticū gratiaꝝ actionis. p̄s. Cōfitebor tibi in toto corde meo. qm audi sti oīa v̄ba oris mei.

Tertio cāticuz obsecratiōis. p̄s. Lauta bo dño qui bona tribuit mihi. 15

Quarto cāticū exultatiōis. p̄s. Cantate dño canticuz nouū. laus ei° in ecclia san ctoꝝ. 13 malt quatuor malis cōtrarijs maledictū. s. Maledactis. Blasphemijs. De tractionibus. Sermonibus vanis ꝛc.

Septa ꝓprietas

Septa ꝓprietas est q̄ habet nobilitatē in gradu. q: sicut natura angelica est nobi lissima in spiritualibus. sic illud celum in corporalibus. q: est a sensu remotissimum est. n. spa. 1°. & vlt°. vñ etta q̄to sūt altiora tāto ignobiliora. tia corpora celestia q̄ to supiora tāto nobiliora. Hāc āt ꝓprie tatē habuit hic doctor. q: sm virtutez nobilis erat q̄ nobilitatē ds hic q̄s religiosus. si tm gñis & parentū 13virtutū & moꝝ ō qua ecclī. Beata terra cuius rex nobilis est. i° nobilitas moꝝ ds assistere in virtute croꝛca q̄ hoiez sibi deū facit. Ad cuius intē ē sciēdū q̄ p̄cuciāe ē i° q passiōi resistit cō cupiscētie & in re nec vicit nec vincit. 13 sp in agone p̄cidit vt aliquotiēs cū difficultate vicit. 13 cā facilter supat tēpatus. Exoꝛ dio cas totaliter suppeditat. vt caꝛ insultus nō sentiat. vñ q: talis virtus modū excedit hūanū. tales magis dicūt filii dei q̄ hoies vñ p̄s. Ego dixi dij estis & filij excelsi oēs

13 malt hoies sequūt appetitus sensus quibus deficiūt in infirmitate brutoꝝ. iu xta illud p̄s. hō cū in honore esset nō intel lexit ꝛc. Sunt. n. aliqui similes canibus q: rabidi. Alij scorpionib°. q: venenosi & sic fraudulēti q p° ūgūt & postea pūgūt vt scorpio. Alij bufonib°. q: auari eo q̄ si sufficit terra ad cōdēdū. vñ ecclesiastes. 5. dixi i cōde meo ō filij hoiuz vt p̄bareī eos dē filios ē bestias. o: ad modum [illegible] vi uūt Septima ꝓprietas est q̄ 13 beatoꝝ septima

septima ꝓprietas tā in suo influxu. q: sic arguūt doc. antiq. ꝓprietas q: sic illō celū ē mac° mobile. ita ē p̄fū diffusiū virtutē. dicē q̄ magis influētie sup corpora. Istam proprietatē habuit iste san ctus doctor. q: radios suc claritatis ad vni uersa diffundit sm Dion̄y. de diui. no.

nibus ca.4° Sed ad conuertendum non solum peccatores fideles. sed infideles.

Istam propietatem debet habere qui libet fidelis. ſ. vt benuolentiam influat ad instar quatuor planetarum celi.

Quorum primus est. Jupiter qui iflu it ad liberalitatem q̄ dicit a Jouc de quo legitur q̄ fuit rex liberalissimus ꝛc.

Secundus est Mars qui influit ad ster nuitatem. q̄ dicitur a Marte qui fuit bel lator maximus. ꝛc.

Tertius est Venus qui influit ad ca ritatem. q̄ sub venere cōtinetur peregrin⁹ via amore ꝛ amicitia. q̄ est omnibus ami cis fm theologos auctoritates.

Quartus ē Mercurius qui influit ad virtutem. q̄ fm astrologos facit homines esse studiosos. Sic nos debemus. ſ.

Primo in stare ad liberalitatem p elymosinarum clargitionē. q̄ vt dicit Tob. elemosina a morte liberat. ꝛ ipa ē que pur gat peccata ꝛ facit inuenire vitam eternā.

Secundo. ad strenuitatem pauperes. ſ. confortando. iurta illud Job. xxix. ca. Cū sederc. q. rex circumstante me exercitu eram tamen mercurium consolator.

Tertio ad caritatem. quia fm Augustinum de trinitate. ipsa sola est que diuidit in filios regni ꝛ perditionis.

Quarto ad virtutē. q̄ veritas a vicijs purgat ꝛ a malis liberat. Sz mali sunt sicut Saturnus qui habet malinolas influē tias qui inducit sterilitatem tonitrua ꝛ pe stes ꝛ similia. ꝛ sic tales seminant discordias crudelitas ꝛc. q̄ peruersi de difficili co riguntur ꝛ cetera.

Octaua proprietas est. q̄ habet magnitudinem in suo ambitu. q̄ si minima stella est maior tota terra: cum firmamentum sit in infinitum maius. stella ergo ꝛc. Ja ruth 3°. O israhel q̄ magna est domus di ꝛ ingens locus eius possionis magnus ꝛ non habet consumationem. Hanc p prietatem habuit hic sanctus doctor. quia magnitudo vasis cognoscitur secundum magnitudinem contenti. Et ille ꝛ quilibet beatus est maioris capacitatis q̄ celus quia celum ipsum deum capere non pōt:.

vt dicit Salomon: sed secundum Augu: libro de quantitate anime. omnia que anima cogitat infra quantitatem anime continetur. ergo cum anima illius doctoris de deo septus cogitauerit. ergo ꝛc. Sed Bre gorius in sermone. Corda nostra sunt vasa in quibus reponimus que cogitamus.

Nona proprietas est. q̄ habet subtilitatem in suo transitu. q̄ dicitur q̄ illud celū habet quatuor doctes corporis gloriosi: ꝛ conditiones istorum corporum ipsum nō frangūt sz penetrāt. iuxta illud hebreo. p°. Habentes pontificem magnum qui penetrat celum. ſ. celsum xp̄um ꝛ non dixit perforauit. vnde corpora beata penetrando illud celū non frangunt ꝛc. Jstā propietatem habuit iste sanctus subtiliter penetrando que sunt celum empyreum naturaliter q° supernaturaliter corruscantes. Unde quatuor sensus scripture sacre quatuor doctoribꝰ cōparant ꝛ appropriant. ſ.

¶ Sensus istoricus Jeronymo.
¶ Sensus alegoricus Ambrosio.
¶ Sensus tropologicus Gregorio.
¶ Sensus anagogicus Augustino.

De quibus dicitur ysa. xxxix° Vir litteratus. Vir scriba. Vir verba legis ponderans. Vir doctus ꝛc.

Decima proprietas est q̄ habet claritatem in suo circuitu. q̄ est spic^m ꝛ illa figura est perfectissima ꝛ cōtinētissima. hoc celū circuiuit. sapia eccl. 24. Gyrum celi circuiui sola q̄ nō verificatur de alio aliquo celo. q̄ nullū aliud corus circundat solo deo: sed ab illo omnia continent. propter etiam integritatem perfectam. Jstā proprietatem habuit integraliter hic sctūs doctor. q̄ non solum sufficit vera virtus vt quis sit perfectus. q° oportet q̄ habeat omnes cum sint connexe ꝛc. Quas nobis concedat xp̄us iesus dei virginis filiꝰ amē.

¶ De nomine beate marie virginis fmo.

Questio est de facto. Quare ista virgo que erat xp̄us putata. fuit appellata Maria. Cui quoniam fm Jeronimū dicit q̄ Maria interpretat. ſ.

¶ Primo. stella maris.
¶ Secundo. summa maris.
¶ Tertio. mare amarum.
¶ Quarto. illuminās vel illuminatur.
¶ Nunc igit istas interpretatiōes ad propositū applicādo. Sciēduz est q̄ mater dñi habuit istas quatuor misterialiter in quadruplici ei⁹ solēnitate noui ꝛc. Ipsa nāq; fuit. scilicet.

Primo stella maris in solemnitate sue natiuitatis. q̄ sicut quelibz stella cū de natura sua sit opac. fz dio. tū statim: cū fuit creata: fuit a sole illuminata. Ita mater dñi lz ex m° sue gñeratiōis fuerit. ſ. nata opaca obscuritate peccati originalis. tū vt mox fuit in vtero nata. fuit a sole iustitie sanctificata. vt pro ipsa ad litterā intelligat illa prophetia. numeros. xxiiij. c. Orietur stella ex Jacob. Sicut cuz stella nascat sine macula. ita virgo maria nata fuit sine originali peccati plaga ꝛc.

Secundo. mater dñi fuit sūma maris i solēnitate sue anunciatiōis accipiēdo summaz p mensura. quia in verbi conceptione i^ma: qui erat immensus ꝛ incircūscriptus: in suo claudēs vtero. fecit terminatū ꝛ circūscriptuz: ipm sumādo. i. circūscriptiue cō mensurādo. vi. ci an°. Luce. p°. Ecce concipies in vtero ꝛ paries ꝛc. Et sequtur. hic erit magnus ꝛ filius alti. vo. ꝛ infra. ꝛ regni ei⁹ non erit finis. Qd nō solum est intelligendū fm durationē: sed etiā fm magnitudinem ꝛcc.

Tertio. mater dñi fuit mare amarū in dominica passione. q̄ sicut eius aia in xp̄i anunciatiōe fuit letificata sta in eius passione fuit indicibiliter amaricata dicente sibi Symeone. Luc ij. Ecce positus est hic in ruinā ꝛ iresurrectiōez multoz ꝛ insig^m ꝛc.

Quarto. mr dñi fuit illūinās vt illūi nata i solēnitate sue assūptionis. q̄ tūc. fz Jeronymū fuit sup oēs choros exaltata ꝛ sublimata. vñ q̄ fz Dion. In celesti hierarchia superiores illuminant inferiores. ipsa tūc fuit facta illūinatrix oiuz spirituū beatoz: vt sibi dici possit illud ps. lxxv. Illuminās tu: mirabiliter a montibus eternis. Quia videlz hāc virtutē illuminatiuā non habuit mater dñi alcipa: fz a montibꝰ eternis. i. a supernis suppositis beatissime trinitati. a qbꝰ immediate illūinant ꝛc. Q̄ circa nātiuitatez dñe ꝛ eius conceptionē est pñs negociū. ideo insistendo circa ei⁹ p̄ma interpretationē que pertinet ad illam solēnitatē. videndū est. Quare mater dñi dicit stella maris. Secundo inuestigande sunt eius virtutes quomō ei cōueniant ꝛc.

Circa igit primā ptē ē notādū q̄ ista stella maris q̄ dr polus. arcticus. i qua figura figit axis. hz. x. pprietates. mr dñi. ſ. ꝟgini marie cōueniētissime ꝛ excellētissime conuenientes. Quaꝝ Prima est. Nō hz stabilitatē i suo situ. oēs aūt alie stelle q̄ sunt i firmo emispio trāscūt de loco ad locum pgrādo. ista aūt stat semp in eodē loco immobiliter fixa. iō dr cardo. Dis. n. motus circularis fit circa aliquod immobile illud aūt dr cardo. vñ di. de motore p°. iob. xi. cē cardines celi pambulabat. Jstā aūt ꝓpietatē hūit mr dñi tā i statu vie q̄ i statu patrie. In statu aūt vie. q̄ vt mox fuit sctificata, fuit in gra immobiliter cōfirmata vt nūq̄ hūerit i se motū pcti mortalis. aut venialis fz Aug. in de natura ꝛ gra. di. Cum de pctis agit ꝛc. Nñ fz eūdem ipa sola citra xp̄m sic stella i hac pte pmānsit ꝛc. Sed hūit illā ꝓpietatē i patria. q̄ aie aliox cōrū ex naturali iclinatiōe quā hnt ad corpora sua fz apostolū mouent motu desiderii ad resūmēdū corpora sua. ꝛ iō nō sunt vltimate getate ab immobilitate. Aia aūt ꝟginis btissima. q̄ cū corpore suo ē glificata: vt determinat Aug. in sermone de assumptione eius est pfecte getata vt vltra non moriat vel moueat. sic erūt sci post iudicū de qbus dr apoc. 3°. Qui vicerit faciā illuz colūpnā in tēplo dei mei ꝛ foras nō egredietur āplius. Ad istius aūt ꝓpietatē pseueratiōez dz conari hois deuota aia vt sit i bono ꝓposito sibi diuinitus infuso immobilis ꝛ firma. ꝛ nō mutabilis vt dimittat i cepta bona. sic hoies insipientes q̄ quotidie mutāt suas affectiones. de qua dr eccl. 27. hō sapiēs manet in sapia sicut sol. stultus vero sic luna mutat. Secunda pro prietas est q̄ ista stella hz volubilitatez in

suo circuitu. qz lz nō trāseat ō loco ad locū sicut a⁹ stelle. tū voluit infra ambitus suū cā sit fixa in firmamēto. ideo ad reuolutionem firmamenti reuoluit. vnde nō est intelligendus ille cardo vt nō voluatur oio vt dicit ꝓuerbioꝝ. xxvj. c. q⁹ sicut hostius vertitur in cardine suo. q: cardo est ab hostio seperatus ⁊ nō voluitur hostio reuoluto. ille aūt cardo est cōiunctus firmamēto. ⁊ ideo voluit ad reuolutionē eius.

Istaz āt ꝓprietatem obtinet nunc i patria mater dñi. q: lz in sua felicitate sit. vt patuit imobiliter collocata. tū ex magnitudine sue clemētie se benigne cōuertit. quasi se reuoluendo ad quācūqz partez fuerit inuocata fm auctoritatem Ber. ideo p:o ei⁹ cōdescensione benigna dicit. ꝓuerbio. vlt⁰ Et ex clementie in lingua eius. Et ibidem man⁹ suam apperuit in opi. ⁊ palmas suas extēdit ad pauperes. Unde regina qñ est benigna libenter se conuertit ad omnes miseroꝝ petitiōes. Ita mater dñi regnās in excelsis se conuertit ad oēs partes in quib⁹ a miseris fuerit conuocata. Et iō illud auxiliū nō habuerunt sancti patres vt. te. eo q⁹ n⁹ esset in celis regina. Et ideo p:o l⁰ tēpore dixit. Sapiēs eccle. xxv. v⁹ fi est mulier ingeniscit egēs. q: mulieres sūt magis pij cordis ⁊ p ipsas solet plerumqz miserationes principum impetrari ⁊ce.

Istam ꝓprietatem debz habere quelibet alia viri pij deuotione cōiuncta. s. vt benigne subueniat oibus sicut pōt. Luc. vj. Omni petēti te tribue. v⁹ ostēdit saluator q⁹ clemētia hois xp̄iani dz esse vniuersalis cū p:emittit. Omni petēti. iuxta illud apli Operemur bonū ad oēs. Secūdo q⁹ dz esse liberalis. cū addit te tribue. s., sponte. fm illud apli. Ylarē datorez ⁊c.

3ª ꝓpc

Tertia ꝓprietas est q⁹ ista stella hz sempiternitatē in suo aspectu. Cū. n. alie stelle sint sempiterne appitiōis ⁊ alique sempiterne occultatiōis ꝑ quāto: alique vident omni nocte: ⁊ alique nō nocte. vt ille q̄ sūt oppositi emisperij determinate ⁊ alie que qñqz apparent qñqz nō: ⁊ alique que apparent in tota nocte. sed nō omni hora noctis eque distanter apparēt oibus nisi obstaculum nubiū sit interpositum. vt pz ad sensum. Ista aūt p:opietatē attribuitur beate virgini. q: lz aliq sancti apparēat p effectum oibus inuocantibus se ⁊ non omnes vt qbus nō est datū facere miracula. tū hoc est ꝓpriū matri dñi benedicte omnibus inuocātibus eā deuote. si nō sit nubes interpositaviciozuz. vel sit sempiterne apparitionis p effectuz subuēctionis in nocte huius mūdi ⁊ in omni hora vniformiter huius noctis. vñ dr ō ca ꝓuer. xxxi. q⁹ de nocte surrexit. ⁊ q⁹ de nocte nō extinguet lucerna eius. Ista āt surrectio noctis significat sollicitudinē assiduaz quā illa mulier habet tpe noctis huius seculi. q: ad p̄bendū beneficia semp inuigilat caz inuocatiōib⁹ iō sequit. Dedit p̄dam domesticis suis. ⁊ cibaria ancillis suis. Ratio aūt tāte sollicitudinis in hac muliere p:o nobis est. quia res quāto carius est empta: tāto carius est dilecta. ⁊ q: nos sum⁹ empti sanguie ipi⁹ q carior erat virgini q̄ ipsa sibi. ideo cari⁹ nos cōplexat q̄ si nos ꝓprio sanguine redemisset.

quart ꝓpta

Quarta ꝓprietas est q⁹ hz subtilitatez in suo excessu. q: ipsa est altissima oiuz stellarum que sunt in emisperio nostro cuius altitudinis signū est. q: sol ascendens ⁊ descendēs inter duo solstitia p circulū anni. quāto plus appropinquat ad illā stellaz. tāto magis dicit ascendere. ⁊ quāto plus distat tanto plus dicit descendere. Et ita est de luna ⁊ ceteris planetis. Ista aūt p prietatez attribuit be. Jerony. matri dñi in celesti patria. q: sicut ista stella ē sup omnes alias i firmamēto electa. ita mater domini fuit sup oēs choros angelo⁹ exaltata. vt dicere posset illud eccli. xxiiij. E⁹ in altissimis habito ⁊ thronus meus in colūna nubis. Tota enim celestis ierar⁹ est divina nubis. Tota enim celestis ierar⁹ est di spōsita fm Dion. ad modū colūne. cui⁹ basis est ier⁹ima astille yer⁹. me⁹. ⁊ capitellum suprema. Et q: thronus virginis sup illam fuit collocatus. ideo dicit throⁿus meus in colūna nubis. Quia ꝑo hanc ꝓprietatem non pōt habere anima virgini deuota in effrayn: vt sit in tanta sublimitate localiter. q: fm Ber. Alia est

melius vbi amat q̄ vbi animat. Cuius ratio est. q: amor est tendētia spūalis amā tis in amatū: ⁊ iō cū motus magis sapiat naturā termini ad quē q̄ a q̄. iccirco amor magis est in amato. q̄ in amante: ⁊ magis ei coniungit ⁊ fm hoc dicit apos. illud ad phili: 3°. Nostra cōuersatio in celis est. q: desideramus celestia.

quinta ꝓpias

Quinta ꝓprietas est. q: hz medietatez in suo situ. q: est ita i medio nostri emisp̄ij seu firmamēti fixa sicut cētrū in medio circuli. nā cū orion sit circul⁹ diuidēs duo emisperia omnes linee ducte ab ista stella vsqz ad illuz orizontē eoꝝ. quib⁹ est spera recta sūt equales. sicut est de cētro no⁹ circuli: vt patet intelligenti ⁊c. Ista ꝓprietatē hz recte mater dñi in medio para dysi. q: sicut illa stella est in medio mundi firmamenti. Ita xp̄us creditur esse in medio celi emisperij vt possit ab oib⁹ sanctis totaliter videri. vñ dicit i apoca. q⁹ in medio ciuitatis illius ē lignū vite: ⁊ q: mr dñi est iuxta filium suū collocata ad dexteram eius: iccirco in medio celi dicit corpaliter situata. sicut hec stella in medio firmamenti. vñ vbi est mater gratie. ibi est fons misericordie: ⁊ inde oēs hauriūt. vñ p̄s. xlvij. Suscepimus deus misericordiā tuā in medio tēpli tui. Istam aūt medietatē seruare dz anima que est virgini deuota: vt sit pacificata a litigiis: ⁊ tumultibus mundi quantum potest segregata: alioquin votis diuinis non potest esse intēta sicut erat illa mulier. quarto regum. iiij. Cui cum diceret Helisēus. nunqd habes negocia vt loquar regi vel principi militie ꝑ te. Respondit in medio populi mei habito ⁊ cetera

sexta ꝓpias

Sexta ꝓprietas est q⁹ habet diuinitatē in suo gradu (ē. n. minima stellaꝝ notabilium que sunt in firmamento quo ad nostrum visuz cuz sit principalissima. eo q⁹ celi dispositiōes mēsurat ⁊ regulat. iō dicta est cardo: ⁊ inde virtutes cardinales dicunt. Ista aūt ꝓprietatem habuit mater dñi. lz in quātitate virtutis fuerit principalissima ⁊ maxima creaturaꝝ post animaz xp̄i. tū per profundissimam humilitatem mini-m [suis ⁊ alioꝝ ocul⁹ videbat. de cuius humilitatis supabundātiaz habem⁹ iscriptura vnum testimoniū ⁊ vnū signū. Testimoniū est ipse spūs san. per os ipsius virginis assignās rationē quare fuit electa ad xp̄i maternitatē. q: inqd respexit humilitatem ancille sue ⁊c. Luce p°. Signū est q: cū p:ebuisset. s. consensum angelo. ⁊ iam mater dñi facta fuisset virgo. Ecce ancilla dñi ⁊c.. Modus aūt est humili⁹ se cognoscere ⁊ nūcupare fm titulū sui inferioris rem. cū aūt eēt mater ⁊ spōsa soror ⁊ filia ⁊ ancilla ceteris oibus tacitis hoc solum exp:essit. Ecce ancilla ⁊c. Ista aūt ꝓprietatē singularez debet imitari illi q̄ huic ꝑginī placere desiderant. q: illud est signum p qō alios magnā gloriā acquirunt. ⁊ iō mater dñi benedicta gloriā tante maternitatis acquisiuit p signū humilitatis. vt patuit. iō cū minima cōplacētia ipsa respicit in quocūqz gradu adherente. vt ei dicat illud iudith. ix. Sup⁹ ab initio tibi non placuerūt hz ⁊ humiliū ⁊ mansuetorum semper tibi placuit deprecatio.

septima ꝓpias

Septima p:opietas ā. quia habet suisibilitatem in suo contuitu dicitur communiter. q⁹ illa stella que dicitur. tramontana non est vere polus. quia percipitur ad sensum. quod facit aliquez modicum circulū sed quia est inter stellas visus nostro dignoscibilis maxime propinqua polo. ideo per ipsam circuloquimur polum qui est nobis in visus. Sic illa vt communiter dicit nō videtur. Ista p:opietas fuit i matre domini que per solicitudinis virtutem. Illa fuit ab aspectibus hominum sequestrata. vt esset communiter inuisa. Istus autem occultationis fuerunt duo signa notabilia. Et primum est quando fuit abangelo salutata. fuit in loco solitario abscondita reperta. Luce primo. Et ingressus angelus ad eam: scilicet in penetralibus vbi consueuerat stare secundum Ambrosium

Secundum est. quia quando habuit ex officio in publicum p:ocedere. vtpote in visitatione sancte Helisabeth cum festinatione transiuit per publicum quia conspectum multitudinis non ambulat ⁊cc.

Octava ꝓpietas est. qz hūit rectitudi
nem in aspectu. fm. n. astrologos spera ce
li alis est obliqua. alijs est recta. oēs gen-
tes q̄ hūt capud directū ad polū eis est re-
cta. alijs obliqua. Ita qui capud mentis ō
notione directū hūt ad ꝝginē pgunt dire-
cte ad cc̄m. ceteri ꝙo tenēt. viā obliq̄. Sic
enim ꝑs est via ad pcem. Sic mr̄ ē via ad
filium fm Bernardum.

non ꝓ ꝓpie. Nona ꝓpietas ē q̄ ipa hz̄ fortitudinē
in atractu. qz fm opinionē veterū astrolo-
gor̄ stelle atrahēt̄ tenēt terrā imobilē ita
q̄ polus artichus subsistēt at ipsaz ne flecta
tur. Et antartichus. ne nimis feratur sur-
sum fm q̄ dr̄ q̄ duo ad amātes tenēt ar-
cham ferē machometi in aere: Cū igr̄ oēs
fideles militātis eccle ad ratione antiquo
trahantur deorsum nisi vna mūdi ⁊ stella
maris subsistentarētur oēs mergerentur in
inferni ꝓfundū. vñ de ea legit̄ in apoc. in
ñ ō illa muliere q̄ draconez potuit supare.

Decia ꝓpietas ē q̄ ipsa hūit dominiū
sup adamātē qz dat sibi ꝝtutē atrahendi
ferrū. ita nō atrahit illud nisi ꝫ stellā illaz
in directū. Ita mr̄ dñi hēt dñiuz sup la
pides. i. sup corda. i. lapidea ptōz vt ipsos
cōuertat ad pniaz iuxta illō ꝓphetic̄ eze
chielis. Auferā cor lapideū de carne vestra. Et
dabo nob cor carneū. atqz domesti
cum. Quod vobis concedat xp̄us iesus, ōi
⁊ filius virginis meritis ipsius matris.
Qui vivit ⁊ regnat per infinita secula secu
lorum. Amen.

De eodem festo conceptionis virginis marie sermo secundus.

Visit istam rem facere. vt inseramus crimē gloriē nre ꝛc̄. p̄. ma
chabeor. ix. c. Quia Sanctissima mater dei ē glia xp̄ianor̄. vñ fuit figurata. Judith. xv. p istam cui dicit. In gloria Jerusalē in letitia israhel in honorificētia ppli usi ꝛc̄. Jecirco illi q̄ a crie cā lese maiestat̄ diuine excusare cupiūt cōuenīt̄ verbum illud assumunt di. Absit istaz rem. qz vero circa crimen originalis culpe est ꝑsens excusatio. idcirco circa ipz occurrunt plures considerationes. quarum. i.

Prima est. Quid est originale peccatum. circa quā ponunt quatuor ꝝitates.

Prima quaz est. q̄ originale peccatuz non est aliqua holz causa sicut cetera peccata. qz Jacob ⁊ Esau nōdum q̄quā fecerant bonī vel mali. vt testat apos in utero matris ⁊ tñ cōstat q̄ ibi peccatū originale habuerūt.

Secunda est q̄ peccatū non est aliqua macula positiua in aia. qz eis forma spūalis in aia pficit eaz cū qualitatē corporalē excedat nisi forte sit actus vel habitus vicios⁹ ꝛcc.

Tertia est q̄ nō ē in carne infectio morbida. qz sicut nulla iusticia est in corpore formaliter. ita nec culpa fm deductionem Augu. ⁊ Ansel. de cōceptu virginali.

Quarta est q̄ peccatū originale nō est solius iusticie originalis carētia: qz si deus crearet vnum holez in puris naturalibus careret originali iusticia que est donū spirituale fm Augu. ⁊ nō haberet peccatum originale. Istis premissis ponit ꝝitas affirmatiua q̄ peccatuz originale est reatus ad penā dāni ꝓuenies ex culpa actuali ꝓmi parentū i oēs q̄ propagantur ab eo. sicut si aliqs ex ebrietate incurrat lepraz oēs de stirpe erūr leprosi. Et confirmat̄ ista sententia. qz sicut se habet peccatū actuale ad penā sensus. sic peccatū originale ad penā sensus. vt declarat in. q. sniar uz. ergo peccatū orginale nō erit nisi reatus ad penaz dampni.

Secunda consideratio est. qualiter peccatum originale contrahit. quę difficultas quadruplr declarat. Primo. in rebus sensibilibus. qz sic corpus q̄ induit sordido vestimento in quinat ab eo. Sicut ipse rationalis q̄n induit corpore infecto. q̄ ꝓpter concupiscētiā geniti dicit maculari. vñ beatus Bzego. ait in mora. q̄ domos lucas habitamus quādiu viuimus ⁊ subsistimus. ⁊ sicut q̄ tetigerit picem ingnabitur ab ea vt dicit sapiēs. Sic aia ex contactu corporis maculatur. Secundo in rebus regu-

laribus ciuilib⁹. qz si filia imperatoris nubat plebeio efficit vilis cōditionis sic ipse. Anima aūt nostra est filia summi imperatoris ab eo genita ad ymaginem eius. ⁊ ideo q̄si vilitur corpi ab. Adā ꝓpagato contrahit vilitatem ipsius. ꝛcc̄te. Tercio in canonicis. qz siquis filius regis contrahit cū muliere corrupta. Contrahit notā irregularitatis vt non possit ad ordines sacros promoueri nisi dispensēt cū eo. Et ita spūs. nī ex filius regis altissimi contrahendo cuz carne que fuit i. Adā corrupta efficit irregularis ad ordines celestis p̄ic. nec ad dictos ordines pōt assumi nisi dispēsetur que dispēsatio fit in baptismo. Quarto declarat̄ in theologicis. qz in veteri tc. fuit lex data in leuitico. vt quicūq̄z intraret domum leprosaz fieret imundus. ita aia ex eoq̄ intrat corpus q̄si domum leprosaz. efficit̄ imunda. ista lex habet̄. Leuitī. xiij. capitulo.

tertia consi.

Tertia consideratio est. A quo peccatū originale infligit̄. vbi premittunt̄ quatuor veritates negatiue. quarum. i.

Prima est. q̄ peccatum originale nō ifligitur a deo. animā creāte. qz oīs creatura dei bona est fm apostolū. ⁊ peccatū malū est. Secūda est. q̄ peccatū originale nō infligit̄ a patre generante. qz mortuo patre contrahit̄ plurimes. cū aia vsqz ad. xl. vj. dies non infundatur corpori.

Tertia est. q̄ nō infligit̄ a matre concipiente. qz ipsa in baptismate ab illa macula fuit mundata. Quarta ē. q̄ nec a carne manēte cōtra ꝓmā similitudinē dataz. qz sic solis radi⁹ nullū ingnamētū pōt recipere a reb⁹ turpib⁹ pp suā naturalē puritatē. multo min⁹ lux spiritualis sicut aia exīs purior. a reb⁹ corporalib⁹ ingnari nō vz. Istis aūt p̄missis pōt affirmatiua ꝝitas. i. q̄ ptm originale infligit̄ ab ipa lege regulante ipō iure. Sic in lege ecclesiastica gen̄aliz, nascitur ex adulterio: ipso facto incurrit notā irregularitatis. vt nō possit ad ordines ecclesiasticos assumi. ita q̄ nascit̄ ex libidinosa ꝓpagine ⁊ infecta in adam ipso facto incurrit irregularitatem q̄m ad ordines angelicos que irregularitas ē peccatū originis nisi fiat dispēsatio per baptis̄m

Quarta cōsideratio est. Cui peccatum originale imponit̄. Circa q̄ declarāt̄ quatuor catholice veritates. quarta consi.

Quarū prima est. q̄ peccatū originale nō est in corpore: ꝫ est in aia: qz sicut ꝝitas est qualitas spūalis ⁊ non corporalis. ita ⁊ vitium ꝛcc̄. Secunda est q̄ non est in aia sensitiua: ꝫ intellectiua. qz vbi nō pōt esse meritum sicut in anima sensitiua p se. ibi nō pōt esse demeritum ꝛcetera.

Tertia est q̄ nō est in inferiori parte rationis. ꝫ in superiori. qz in eodē est reat⁹ ad penā. ⁊ ipsa pena. pena aūt dāni ē in superiori parte aie in qua est priuatiue oppositum. i. gloria ꝛcc̄. Quarta est. q̄ nō est in intellectu. ꝫ in voluntate. quia iusticia ⁊ iniusticia sunt circa idez subiectū. iusticia aūt est formaliter in voluntate. ⁊ omne peccatum est aliqua iniusticia. igitur ⁊ cetera.

Istā aūt deductionez facit Augusti. ⁊ Ansel. inde conceptu ꝝginali ca. 8°.

Quinta consideratio est. Qualiter peccatū originale incurritur. circa q̄ ponunt quatuor obstacula que videnī ꝓhibere talē incursionē que fecerūt circa istam materiā dubitare beatū Augu. Quor̄ ꝓmū est q̄ aia que cōtrahit illud peccatū nō est a patre ꝓpagata cū nō sit caro. qz ē a creāte ⁊ nō a gnante nullo dubitante ꝛcetera. quinta consi°

Secūdū est q̄ ipsa aia nō est de corpore educta sicut. alie forme que educuntur de potētia siue materie ꝛc̄. Tertium est q̄ nō est a matre ꝓducta sicut caro. qz est a creāte ⁊ non a generāte n° dubitāte ꝛcc̄.

Quartū est. qz ipsa a solo deo imediate creata est sicut angeli: ⁊ ideo a sua origine non videtur qualiter contrahat magis q̄ angelus. Dicit q̄ nō ꝓtrahit istā culpā a sua origine. sed cū suo corpore seminario turpi cōiunctōe. sic clericus nobilissimis ortus natalibus non cōtrahit a sua origine irregularitatē. sed ad dispensationē carnis corrupte q̄z remanet dubitatio. quia ista vnio ad carnē nō est in potestate spūs nostri. cū fiat a deo. Dicit q̄ fit a deo: sicut matrimonium a sacerdote dispēsante: sed fit de consensu ipsius aie. qz ē inclinata ad carnē. sicut homo ad mulierē. Sed quare

punitur pena. pp peccatū q̄ non p̄t vita re. Dicitur q̄ pena p̄uatiua qualis ē pena dāni. q̄q̄z infligitur iuste p̄ro quo qs vitare nō p̄t sicut p̄z de irregularitate in spurio.

Sexta consideꝝ̄ est. Vbi illud peccatū originale ꝟhitur. Dicit aūt q̄ i vtero mris q̄libet ꝟhit peccm originale vñe. dō. in p̄e. In iniq̄tatib⁹ ꝯceptus sum ꝛc. Intellim est tm. q̄ inueniunt quatuor leges in sacra scriptura de ingressu in aliq̄s tabernaculū.

Prima est q̄ qs nō contaminat p̄ ingressū tabernaculi ꝟtamiatt. sic hētur leui. 15. de oib⁹ q̄ iferebātur i domo lepr̄osa ꝛc.

Scōa ē. q̄. s. domus mūda p̄ ingressum in mūdi cōtaminatur. sic fuit p̄cm in cuncti co. vt lepr̄osi mancrent extra castra ne infi cerent alios ꝛc Tertia est. q̄. res nō sacra. p domū sacrā cōsecretur sic dicit xp̄s in euan⁹. auro tēpli q̄ p tēplū erat sacrū Mathz. 23. ca. Quarta est. q̄. rex intrat domū scificat domū. sicut habet Ll cul. 18. Nō sacerdos cū sanguine sanctuariū expiat. Sed ad ꝓpositū. Prima ꝛ hz locū in nra generatiōe p̄mordiali in q̄ aia q̄ adeo creat mūda cōtaminat. q̄: corpus incurritur infectū ꝛc. Scōa ꝛ hz locū in finali iudi⁹ ꝛ irresurrectōe i q̄ corpora sōz p vinā psonā repata scificabūtur p in gressū aiaz btāz. ꝛ redūdabit in ipsaz felicitatē corū. vt p̄z 4. sniaz ꝛc. Tertia ꝛ hz locū in sacro incarnatiōis in quo hūanitas x̄pi cōsecrat. q̄: in v̄bo subst̄atificat. hz videat illi hūanitas domus m̄ deus cōtinet ꝛ nō cōtinet ꝛc. Quarta ꝛ hz locū in x̄pi cōceptione i qua fuit cōsecrata. s. v̄go. p b⁹ q̄ x̄p̄s hitauit in ipsa. Luc. p⁹. ca. ꝛc.

Septima ꝟsideꝝ̄ est. Vñ illud p̄m originale ꝟhit. Dicit aūt q̄ i p⁹ instāti cōceptionis hūane. vñ dr iob. 13. Quis p̄t facere mundū de in mūdo cōceptū semine. ꝛc.

Intelligendū ē m̄ q̄ illud istās diuidit in quatuor signa ordinis nature vel originis. In quorū. Primo corpus organizatū gñerat. cū esse formē substātialis in instāti fiat. Scōo Aia rationalis adeo creatur. q̄: ordine nature materia p̄oceditur suā formā ꝛc. Tertio Aia rōnalis tali corpore vtitur. ꝛ infundit post creationē. q̄: cuiuslibz forme cē p̄cedit natura suo ordine.

Quarto. Aia ꝟhit p̄m originale ex tali cōiunctiōe sicut clericus irregularitatem ex mulieris corrupte delp̄onsionē. Illa iñ intelliguntur de coi lege. q̄: vbi p̄uilegium datur ius cōe non hz locum.

Octaua consideꝝ̄ est. Qualiter p̄m originale dimittit. Circa q̄ inducunt quatuor mōi auctoritates sacre scripture ꝟfirmati. octaua consi⁹.

Quorū p̄imus ē. p. supnālē scificatiōē i vtero matris vt p̄z in ꝑ. 49. dñs ab vtero vocauit me. Et in Jere. Ante q̄ exires de vulua scificaui te Jere. p⁹. ꝛc.

Scōo est. Per baptismalē regenerationē sic appuit i discipulis a paulo baptizatis act. 19. Qui cōfecti acceperūt spūs scī gīaz.

Tertius est. Per cordis cōtritionē. sic patuit act. 3. q̄. Petro p̄dicāte gēt⁹ ad huc p̄m originale hñtibus spūs scūs cecidit sup oēs q̄ audiebāt v̄bū anteq̄ baptizarent. q̄ tñ nō habitat cū aliquo p̄t mortali ꝛc. Quartus. p sanguinis effusionē. vt patuit i btā emerētiana ꝛ innocētib⁹ si tñ circūcisio x̄pi cuacuat circūcisionē vt dicit Aug.

Nona consideꝝ̄ est. Qui fuerūt illi q̄ p̄m originale cōmiserūt. Vt aūt q̄ a qua tnor fuit ꝟmissus illō p̄m. Prio a diab⁹ p̄mordialiter. q̄: iuidia dyab⁹ mors intrauit i orbē terraz sap. 2. Scōo a serpēte misterialiter. q̄: dyabolus loq̄bat in illo tñ i ex cusatiōe sua rōnabilr dixit. serpēs decepit me ꝛc. Tertio ab eua min⁹ principlr. q̄: ipsa peccauit p ignorātiā. adā aūt ex certa malitia. vñ dr apostolus. i thi. 2. q̄ eua fuit seducta in p̄uaricatione ꝛ non vir ꝛc. nona consi⁹.

Quarto ab adā magis p̄incipaliter. q̄: ex ipo solo dicūt q̄dā ꝟhi p̄m originale dato q̄ eua nō peccasset. Et si ipsa sola peccasset dīnt q̄ nō ꝟhirem⁹ iuxta illud apost. q̄ vñ homiz mors introiuit in mūdum. ꝛ per alium .n⁹. mortuos. iuz.

Decima est. Qui fuerūt q̄ p̄m originale ꝟcrūt. Circa q̄. reperiunt quatuor leges. Quaz. s. Prima est generalis. q̄ in vtero matris ꝟcrūt. ꝛ in ipo mā dati nō fuerūt. q̄: sacz baptismi p q̄ ab hoc purgamur in vtero matris ꝟferre nō p̄t. vt hētur i. iij. Sniaz. Scōa ē spēalis ex q̄ i vtero mris ꝟhunt. ꝛ postea sanctificātur ꝛ mūdi fiunt. sic de Jo. bap. luc. p⁹ spū scō replebit ex utero matris sue. q̄ p̄uilegiū dicit Ber. paucissimis esse cōcessuz. K

Tertia lex est singularis eius q̄ nō ꝟhit nec ꝟhere aptus fuit: sic xp̄s q̄ ex utero sue generatiōis fuit remotus a lege p̄ctī. nō p̄uilegiat⁹. q̄: sine ꝓpagatiōe. ꝛ iō dicit Augustinus sup Jo. p⁹. q̄ ipse solus fuit agnus sinocēs. q̄: oēs alij ex ꝓpagatiōe veniūt. de qua gemēs clamat dō. Ecce in iniquitatibus cōceptus sum ꝛc. Quarta lex fuit singularis ei⁹ q̄ fuit apta nata ꝟhere ex utero mris sue ex natura sue generatiōis. hz p̄uilegiata fuit. ꝛ p̄seruata ne ꝟhereꝝ̄. q̄: btā v̄go p modū p̄ctī fuit cōcepta ꝛc.

Undecia cōsideꝝ̄ est. Qualiter mī vñ fuit p̄seruata. ne ꝟtraheret p̄m originale. vnde. consi⁹

Dicit aūt q̄ quadrupliciter cōtingit legislatorē derogare legi a se cōdite.

Et primo. aut legē totaliter auferēdo. sicut lex diuortij. q̄ fuit data. de utero. xp̄tij. ca. Fuit penitus reuocata. math. v. ca. L

Secundo. aut legē ad tēpus suspendendo sicut lex de circūcisione data habraahe fuit suspensa in deserto manentibus filijs ysrael. Josue quto.

Tertio. aut in lege p̄o speciali casu dispensando sicut dicit deus dispēsasse in lege furti. Exo. xi. ca.

Quarto. aut ꝟ legez p̄uilegiū cōcedendo sicut ꝟ legē data. gen. xx. sicut de ieneratione corpuz humanoz dedit p̄uilegium Enoch ꝛ Helye. vt habet gen. v. ꝛ. iiij. Regū. ij. capl. ꝛc.

¶ Primo modo nō fuit mater x̄pi p̄seruata. q̄: tunc post ipsaz nullus alius peccatum originale cōtraheret nec contraxisset.

¶ Scōo mō. q̄: tūc cū ipsa nullus nasceꝝ̄ ꝟheret. sed tertio vel q̄rto mō. q̄: si cū ipsa fuit dispensatū aut p̄uilegiū fuit ei cōcessuz ne ꝟheret nō cōtraxit. sic si pp⁹ dispensaret cū eo q̄ adhuc ē i vtero i legitime cōceptus nō nasceret irregularis. Aut si imperator daret amico p̄uilegiū vt filius nasciturus ex concubina nascerctur legitimus.

Duo decima consideratio est. Quod si ti. ꝟh⁹. mater domini non fuisset sic p̄seruata ei⁹ virginitas fuisset diminuta. Et h quadrupliciter declaratur. 2.

Et p⁹. q̄: sic aia ē melior corpore. Ita ꝟginitas alie p̄cedit ꝟginitatē corpis q̄ē. sic modū ꝟginitas corpis hūani p̄celsit ꝟginitatē brutī: ꝟz tūc mater x̄pi non habuisset alie ꝟginitatē. q̄: ipa corrūpit p p̄ctm mortale sic corpus p actū carnis. ꝛ sic solo corpore ꝟgo fuisset. ꝛ nō simpliciter. ꝟz hz q̄d.

Scōo. q̄: ꝟginitas angelor̄ q̄ spūalis ē de qua logtur Jero. ad custodiū. q̄: semp est angelis cognata ꝟginitas. cōsistit in h q̄ nūq̄ corrupti fuerūt. ꝛ iō si aia ꝟginis aliqñ corrupta fuisset nō esset mō par cum angelis ꝛ ꝟginitate angelica ꝛc. Tertio qualiter cūq̄z corruptio p̄habita fuisset sublata anteqū reuersa fuisset ꝛ ignitas ꝟginea sic p⁹ resurrectionē futurā erit ita integrū ꝛ ab oi corruptiōe corp⁹ btē marie magdalene. sic corpus btē agathe. ꝛ tñ non hēbit aureolā ꝟginitatis pp p̄teritū. Quarto q̄: si solū aliq̄d dī p̄ter ex p̄tō q̄ hz de p̄sti ꝟz ēt de p̄terito p̄tō. alioqn si possz ꝟificari ꝓ oib⁹ sp illō Jo. i cañ p⁹. Si dixerim⁹ q̄ p̄ctm nō hēmus ꝛcc. cū q̄z aliqs sit sine p̄tō p̄sti. ꝛ iō eū p̄teritū nō sit in p̄te nostra: nec dīna deus nō posset facere btāz ꝟginē oio sine peccato. Iste rōnes confirmāt duplici saluatoris actu. Prio. q̄: voluit sedere supra pulū supra quē nullus hō sedit Mat. xi. Scōo. q̄: fuit sepult⁹ in sepulcro in quo nondum q̄q̄ positus fuerat. Luc. 23. ca. Et multo plus creditur decisse ad habitandum virginem in qua nū q̄ dyabolus habitasset ipsa in peccato originali manente ꝛc. 13. ꝟh⁹.

Tertia decima consideratio est. Si mater domini non fuisset a peccato originali p̄seruata. ipsa fuisset maiori detrimento affecta q̄ sit pena inferni eterna. Et illud quod tam metuendum est ei inferre quadrupliciter declaratur. 30

Et primo. quia cum deus sicut quilibet legislator sit fauorabilior ad absoluendum q̄ ad puniēdū. ꝛ ipe dat penā eternā p̄ p̄tō mortali in instanti habito maius malum

158

ꝫ esse peccatum mortale in instanti. ꝙ tota pena. cū dek semp minus maluꝫ ꝑ mortē: sic econuerso i bono. Scō. qꝛ pena sensus in inferno est mīor pena dāni qꝛ minus bonuꝫ priuat. ⁊ qꝛ beatitudo est cō possibil cū pēa sensus. sic ex saluatoris testimonio inducit ꝙ nulatenus ē pena dāni. Et iō cū ꝑalio instanti peccati originalis debeat pena dāni. ipsa est minus malā. ⁊ p cōs pena sensus. Tertio. qꝛ homines iusti prius vellent esse in inferno ꝙ in ira dei i instanti vnus actus ire. sicut habet exemplum in libro machabeoꝝ de Eleazaro q dixit se velle ꝑius mitti in infernum ꝙ trāsgredi legem dei. cuꝫ tū post instans transgressionis penitere potuisset. Quarto. qꝛ illi q sunt in patria prius vellent in infernum cadere ꝙ in diuinā iracundiā. qꝛ in inferno, possent cū pena dāni ⁊ sensus esse cū gratia: ⁊ nō in ira dei: aliogn voluntates haberent inordinatas: eo ꝙ deo precipiente nō cogēte tenentē subire penā eternā. Iste rōnes cōfirmant ꝑ b. Augu. ꝙ eo qđ nlla creatura poterat redimere peccatum Ade interiit deus homo eo ꝙ maius malum sit ꝙ aliqđ peccatū creatū ⁊c.

quarta decima consi° Quarta decima consi° est. ꝙ si mater dei i anī mortez sui filij fuisset mortua non fuisset in paradisum translata. qꝛ anī mortē xp̄i ianue nō erāt apte. Itē xp̄s nō fuisz primo genitus mortuorum cōtra Joāncz euan. iō dicit ꝙ aia eius fuisset translata ad sinū habrae: sic aia Lazari vbi multas cōsolatiōes habuisset. Sed quare fuisset ei ianua clausa cū fuerit nobis ex peccato indict. Dicitur aūt ꝙ beata ⁊go hūit multas penas peccatoꝝ sine ipso peccato. Dicit aūt ꝙ clausio ianue erat. qꝛ preciū redēptionis nōdū erat solutum q° ipsa fuerat preseruata sicut ⁊ ceteri liberati quēadmoduz ꝑseruat vel redēptus ab aliquo malo alto precio adhuc teneret i ergastulo dōec pactium esset solutum.

K

Quinta decima consi° est ꝙ ista ꝑseruatio nō est contra dictū doctoruz sanctoruz qꝛ rōnes facte a doctoribus vtpote de racionibus seminalib⁹ ⁊ cōcupia ⁊ ꝓpagatione nō cōcludebāt nisi de conceptiōe ꝑ ut accipit ꝑ semenis effusiōe nō ꝑ alectionē. cū tūc nā sit ibi propagatio. Intelligendum est tū ꝙ quatuor modis pōt intelligi dei genitrix fuisse in petō originali. Et primo. aut p aliqđ tēpus fuit sub peccato ⁊ in sequēti tempore sub gratia sicut fuit Jo. baptista. Scō ꝙ fuerit p vnum instās sub peccato ⁊ in alio sub gratia. sicut vnus radius solis sequit alū. qlibet tū manet per vnū instans ⁊c. Quarto. aut ꝙ in eō ystanti durationis ꝑ diuersa signis natura fuisset sub culpa ⁊ gratia: sicut si mūdus fuisset ab eterno creatus prius natura (vt concedūt) habuisset nō esse ꝙ ee. Et simiter dīt de faba alcēdēte ⁊ de mola obuiante. Sed prima op̄. dicit qꝛ Joāni virgīne ꝙtuz ad modū significatiōis pificat ⁊ minus subtugat ⁊ginē fuituri. Et secūda. qꝛ vt ponūt istās se tenet cū posteriori p³ ne ⁊ iterū gratiā non nisi in ystānti ꝓduci pōt. Et tertia. qꝛ inter duo ystantia semp cadit tēp⁹ mediū. ⁊ tūc nō fuisset ei⁹ aia in gratia nec in culpa. nec duo alij radii: imediate subsequētur sicut nec esse merita. Sed quarta declarat. qꝛ sicut de die in diē aer hodie genitus codē ystanti quo gignit illuminat: ita tū qꝛ de se non est lucidus. sed a sole prius natura est sub tenebra ꝙ sub luce. Jta aia ⁊ginis est illustrata a sole iusticie. Sz cōtra illud arguit. Quia priuatiue opposita nō sunt cōpossibilia i eodem ystanti durationis ⁊ idem est de contrariorūs. Dicit aūt ꝙ cōtraditoria ⁊ cōtraria priuatiua pūt esse in eodē tempore simul secundū aliud ⁊ aliud signuz natuꝫ sicut exemplificatū fuit in mūdi eternitate.

Sexta decima consi° est. ꝙ ista ꝑseruatio est fm dicta sanctoꝝ inducta. vt in pluribus auctoritatibus cōprobatur.

Quaꝫ prima est. Augusti. de natura ⁊ gratia circa medium. vbi dicit. Cū de peccatis agitur nullam de Maria volo prorsus facere mētionē. sibi. n. collata est gratia ad vincendū ex vtraqz parte peccatū eo ꝙ

D

concipere meruit quē ꝯstat nullū habuisse peccm ⁊ dato ꝙ de peccatis actualibus illa auctoritas intelligeret ꝙtū aduenialia hērurꝯpositū. qꝛ peccm originale cū sit mortale est detestabilius ipsis ⁊c. Itē in ducunt sex auctoritates Aug. i sermōe assumptionis ⁊ginis. Quaꝫ prima est. ꝙ vbi scriptura diuina nō cōmēorat de ⁊gine maria. ingrendū ē rōne ꝙ ꝯueniat veritati statqz ipsa veritas autētica sine qua nō ē. nec valet auctoritas ⁊c. Secūa ē ꝙ merito maria excipit a regulis gñaliꝫ ꝙ h Aug. tāta sua gra attulit dignitas. ꝓrogatiua. n. meruit h singularis scitas q̄ susceptiōe filij dei. effecta est digna ⁊c. Tertia Adobrobrio hūane ꝯdutōis a quo xp̄s excipit rōnabile ē vt maria excipiat ⁊c. Quarta ē ꝙ illud corpꝰ sacratissimū de quo xp̄s carnē assumpsit esca ⁊ōnibus traditū esse sentire non valeo. ⁊ drē ptimesco ex q̄ sequitur. ꝓpoⁿ. qꝛ detestabilior ē corruptio mētis. ꝙ corporis ⁊c. Quinta est ꝙ si nullꝰ ecclesiasticoꝝ dubitaret de ptāte xp̄i ꝙ post ꝓpetuū fine i corruptiōe mkez ꝯseruare cui dubitādus ē voluisse donare ꝙ attinet ad magnā ⁊ginitatis gīaz ex q̄ infert a minori. ꝓposituz ⁊c. Sexta est ꝙ nlla corruptiōe seq debuit mariā ꝙ tanta ꝓfudit gīa vt integraliter vincēs oluz genuerit integrā vitā. q̄ rō magis cōcludit ꝓpositum.

Itē ad idē due auctoritates in quodā sermone de natiuitate faciunt ad ꝓpositum.

Quarum ꝑma ē ꝙ Mꝛ vt virgo in mundū ꝑ generationē venit ꝓfecte eis boni ⁊tute resplenduit ⁊c. Secūa est ꝙ puella ista de peccatrice nata ꝓpagine. sibi to ⁊sa vice maledictōis cuc. facta est bñdicta. ꝙ nō ꝑt intelligi de natiuitate ex viro qꝛ tūc nō fuit fm aliquem scificata. Itez aduciuntur alie due auctoritates Aug.

Quaꝫ prima ē li°. v°. Ꝯ iulianū. vbi dꝛ ꝙ xp̄s nullū petm̄ fecit maior exis. qꝛ nō hūit ptm̄ originale puer exis. ꝓfecto ptm̄ maior feciſſet si in parentibus hūisset. Maz nullus est holum preter ipm q petm̄ non fecerit grauioris etatis accessu. qꝛ nullus ē ꝑter ipsuz holuz q petm̄ nō hūerit in fantilis etatis exortu. Secūa hētur in li° de v. hereſibus. hereſi 3ª. Sic ait in ꝑ xp̄i fi potui ingnari cū eā facere potui ingnari cū ex ea nascerer. quoꝫ vtrūqz est ipossibile. Itē due auctoritates amsci. Quaꝫ prima est ad epōs anglie. sic non est verum amator ⁊ginis q celebrare respuit effectū redēptionis. siue festū cōceptionis ei⁹. in q̄ qdē festo dicunt ḧdā q̄ qdez sonāt exp̄sse. ipsa in petō originali nō fuisse conceptam.

Secūa est in sermōe ei⁹ quē fecit de cōceptione q̄ dicē. ꝙ sicut palacium lutcū quādo depingit ē qdē de se turpe sz pulchrū ab extrinseco. Jta mr dei in sua cōceptiōe de se fuit obscura. sz a deo fuit dōis supnālib⁹ ⁊picta. que vōa ꝓticipare velit nobcū. amē.

De eodē festo ꝯceptionis Sermo tertius.

Lando: est lucis eterne. ⁊ speculū sine macula ⁊c. sapic. vij. ca.

Sicē lux sensibilis. tā ꝙ pulcherrima creatura corporalū i ꝑn° vete. testi añ oēs creaturā corporeā ieē fuit distincte ꝓducta. Sic in no. testi ex ordinatia sacratissime virginis que ē vera lux intellectualis tanꝙ specialissima omnium creaturarū intellectualiū in sua conceptiōe cuius hodie memoriā agim⁹ fuit p° creata ita vt coordinationem rerum sensibilium que fuit in synagoga alludat ordo rerum intellectualium q secutus est in ecclesia. ⁊ ideirco ecclesie surgētis diluculū ꝓclarissimū cernēs sapiens in cōceptione virgis post synagoge crepusculū oriri: sic admirās huiꝰ tāte luminis claritatē dicit. Lādor ē lucis eterne ⁊c. Et fm hoc cōceptio sacratissime virginis dupliciter describit in his verbis. Et primo quātū ad cōsummationem collati numeris quo fuit sanctificata. Lū premittit. Lando: lucis eterne ⁊c.

Secundo quātuz ad cōsumptionē contrahibilis sceleris quo fuit a peccato originali purgata aut preseruata. Lum seqtur ⁊ speculū sine macula ⁊c. De ipsius plena sanctificatiōe illud oraculū sapiēt ecclī. xlj. adducit. pulcritudinē cādoris eius admirabit oculus. In quo qdē ⁊bo sanctificatio virginis introducit.

Primo. vt serenū spectaculū qđ habet suauitatē anagogice qtās. cū premittit. pulchritudinē candoris eius. sicut eni pulchritudo cādoris corporalis visuz delectat corporalē. co q̄ pfectissime saluat ibi ratio lucis. Sic ista plēa sanctificato summe delectat intem. q̄ in ipa saluat perfecte ratio lucis spūalis que dicit gratia ꝛc.

Secundo introducitur vt supernū miraculū qđ habz sublimitatē anagogice transcendētis. Cū legitur. Admirabit oculus. Nouitas enim est admirationis principiū. ꝟz Aug. sup io. Jō intellect⁹ creat⁹ admiratur dū singulari priuilegio retroactis seculis nō concesso. mr dñi in matris vtero plene sanctificat. de ipsius a peccato plena sepatiōe introducit illud oraculum sapientis cant. iiij. Pulchra es amica mea ꝛ macula nō est in te. In quo qdem sermone

Primo virgis vere splēdida pfectio ꝓmittit. Cum dicit. Tota pulchra es ꝛc. sicut enim ab eterno fuit virgo preordinata ad plenā gratiā sic fuit destinata ad pfectaz naturā. q: capacitas gre est ꝟz pfectionez nature.

Secūdo istius nature ab originali peccato elongatio supponit. Cū sequit. ꝛ macula non est in te. s. peccati originalis qđ in conceptione contrahit ꝛc. Circa primā partē in qua agitur. de virginis plena sanctificatione sunt plures articuli declarandi. Quorum.

Primus est. Quid est sanctificatio. ꝛ dico. q̄ sanctificatio est missio spūs sancti a patre ꝛ filio ad animā sanctificandā inuisibiliter. sicut fuit missus filius a patre ad redimēdum mundum visibiliter. Qđ ꝓbat q: ꝟz sanctitas sit cōis tribus psonis. iuxta illud Ysa. Sanctus sctūs sanctus dñs deus ꝛc. tñ spūi sancto appropriat singlr. q: sic pater ꝟz modū nature ꝛ modū intelligētie filius. Sic spūs sanctus habet modū voluntatis. Qz igit sanctitas non est pfectio nature nec intelligentie: ideo erit voluntatis ꝛ sic erit a spiritu sācto sanctificatio vera. q: ab ipso sicut a fonte sanctitatis emanat oīs sanctitas creata. Jō eius sanctificatio: est eius summa pfectio. q: in ipsa trinoie oīū ꝛc. Scōa est spēalis q̄ aia scificatur ꝛ cētā cōfirmat. ita vt nō possit cadere a gra p pcm̄ mortale ꝟz pcā venialia fiunt. Sic fuerūt scificati apli in rece ꝓnōe spūs sci. de q̄ scificatiōe loqtur. io. 13. xps di. Ego rogabo pīez ꝛcc. Et sequitur. vt maneat nobiscū i eternū. Ex quo hēnt ex ꝓse q̄ postea nō peccauerūt mortaliter. ꝟz q̄ ventaliter ꝓz gal. 1. de petro qui fuit reꝓbēsus a paulo ꝛc. Tertia est singularis. q̄ aia scificatur ꝛ cōfirmat ita vt nec mortaliter nec venialiter possit peccare. Et illa fuit sola virginis i hac vita collata de q̄ loqtur ps. Fluminis i petus letificat ciuitatem dei cū sequitur scificauit tabernaculū suū altissim⁹. Ista est ouis in macula. q̄ in fi⁹ visa est deo offerri. de vic. xvij. ca. Quarta est plusq̄ singularis. q: nō solū aia scificat. vt nullo mō peccare possit. ꝟz ex unita ecclie suphabūdātia illa scificatio redūdat in alios. Jsta scificatio fuit aia xpi dotata. ꝛ ab illa scificat nolat olo nra scitas. Et de illa dī Jo. p⁹. De plenitudine ei⁹. oēs nos accepim⁹. pp 3m. scribit iap. 7. ꝓposui. p lucē hic illā. ꝛc.

Quartus articulus est. Quātū fuit scificata. Et ponunt hic q̄tuor gradus scificationis. Quoꝝ primus est. q̄ est acapacitate nature. s. diminuta. ꝛ inꝓportionata nature. Et ista scificari fuit ceteri sci. q: talibus potuisset plus cōferre de gra ꝟz habūdanti fuerit eis collata nec cēt ꝟz ꝓportionē nāe. q: nō semp nobiliores in nā hūerūt habūdātiorē pfectionē scitatis. Et de illo gradu loqtur apos. 1. cor. ij. dī. Alijs dat p spūm ſ̄ scie ꝛc. Sequtur ħ oia operatur vnus atq̄z idē spūs. Scōs gradus est scificatio q̄ est acapacitate nature diminuta. sed ꝟz nām ꝓportionata sic⁹ angelis q̄ habūdātiorez qdē scitatē possent recipere si eis adeo ſ̄ underet. ꝟz ħ hūt ꝟz ꝓportionē nature. q: q pfectiores sunt i naturalib⁹ matorē pfectōez hūt in gratuitis ſ̄m doctrinā tho. de quo gradu scificatōis hētur in ps. Qui facit angelos suos spūs. i. ignitos in cēdio caritat. ꝛ subtiles in genio intellectuales ꝟz pfectionē suę nature. q: ad qcū se cōuertūt quātū natura potuit. ꝛ nullū ipedimētū hūit ꝛc.

Tertius gradus scificationis est. q̄ est capacitati nature adequata. ꝟz nō simpliciter in se cōsumata. sicut scificatio virginis q̄ de gra scificationis adequatione recepit ꝟz nature capacitatē. ita vt plus scificari nō pōt alicui nō fuisset gra plena. si tota eius capacitas non fuit adequata. idco dicitur ab angelo luc. i. Ave gratia plena. vbi Jero. ceteris ꝓptes datur marie autem se tota gratie plenitudo infundit q̄ est intelligendū q̄tum ad sui capacitatē ꝛc. Quartus gradus sanctificationis est. que non solum capacitati nature adequata est. sed est in se simpliciter consumata ita vt maior creari non possit inueniri. s. o. sicut sanctificatio xpi anime de qua ait Jo. baptista. 3. ca. di. Non enim datus est spiritus ad mensurā filio. quia. s. consumate. propter. 3m. gradum sap. vij. Super omnem stellarum. i. angelorum ꝛ sanctorum dispōnem luci cōperata. s. virgo sanctificata inuenitur prior.

Quintus articulus est. Quotiens vir go fuit sanctificata Dico q̄ quatuor ſ̄z.

Primo. In eterna dei predestinatione. q: sicut ab eterno predestinauit filium suum in carnari sic preordinauit eius genitrice sanctificari plene iuxta illō apli ro. i. Qui predestinatus est filius dei in virtute. Et ibi fuit oppositus mōus execūtionis. q: i ista executione fuit illud q̄ ꝓ° fuit anima le. ꝛ ꝛ°. q̄ est spirituale. Sic ibi modo opposito prius cum preuaricatione sanctificatio. sicut finis semper in intentione precedit. De qua sanctificatione loquitur apos. ro. viij. quātū autem predestinauit conformes fieri ymagini filij Secūdo fuit scificata in sua sacra conceptione de qua expſ se nō habetur in sacra scriptura. sed arguitur a minori de Jeremia. in ve. testō q̄ scificatus fuit in vtero matris Jere. p°. Et ō Jo. bapti. in no. de quo dicitur Luc. i. spiritu sancto replebitur ex vtero ꝛc.

Tertio fuit sanctificata in sacra verbi incarnatione. quia ipsum prius concepit mente q̄ corpore vt ait leo in sermone de qua sanctificatōe ad litterā loquitur Gabriel archangelus Luce. i. di. spiritus sanctus superueniet ꝛcete.

Quarto. fuit sanctificata ī sua dea. assumptione. qz sicut in ẋpō cōceptiōe spūs san. supuenit ad gratiā pfudendā. sic in assumptione ad gloriā cōsumādā. de qua sanctificatione loqtur pe. in ca. sua. ca. p°. di. cuā gelizauerūt aūt nobis spiritu san. misso de celis. ꝛc. Et sequit̄ iqnt̄ desiderāt angeli ꝓ spicere. qz. ī. in ei° aspectu beatificanē. sed plus beata ẋpo. qz sicut ſm totā eius capacitatē recepit eius gfaz. sic adequate sāctificationē istā vltimā. De qua sanctificatiōe fuit p° pphetatū. yſ. 3° vbi dicit. Erit sol lux lune quasi lux solis. i. ẋpūs in qua fulget spe san. ī. essentialis lucis cū sole iusticie. ī. Jesu christo. ꝛc.

a° ps ſmonis

Circa secūdā ptez ſmonis in qua agit de ẋpō a peccato originali pseruatiōe sūt plures articuli declarādi.

primus. articu.

Quoz. ī. primus. Quid est peccatū originale. Et dicit q nō est aliqs malus actº. cum insit ante oēz actū. Nec ē aliqs hitus vitiosus. qz cū hitu vitioso est cōpossibilis gfa. Nec aliqua infectio carnis morbide. q; pctm nō est formaliter nisi i aīa. Nec ē sola carētia originalis iustitie q̄ fuit donū supnaturale. qz si deº crearet sine ꝓpagine vnū hominē i puris naturalibus careret illa iustitia. Sed pctm illud est reatº obligationis quo ex peccato pᵗ̄ hois filius eius obligāt̄ ad mortē eternā. q qdē reatus ē in aīa rōnali. iō fuit dictū ade gn̄. ī. quacūq; hora comederis ex eo morte morieris. nō q tūc in cia fuerit mors ſz mortis reatº.

D

Sz q̄liter ē iustū tale reatū extēdi ad pueros. cū in lege fuerit ꝓhibitum. ne filij occidāt̄ ꝓ pctis pentū nec econuerso'. ꝛī ꝓ pheta. vt ait ezechiel. 18. ca. filius non portabit iniqtatē pris. Ad oppositū ē in lege dixit dñs deus de domino. q est visitās iniqtates patrum in filios ꝛc. Et in Jere. pres vri comederunt vuas acerbas ꝛ dentes filioz obstupescūt. Iō duo pᵃ intelligūt q̄tū ad ptm actuale. ꝛ penā eternā. duo ẋo sequntia q̄tū ad originale ꝛ penā tpalez ꝛc.

secūdus articu.

Scōs articulus est. Qualiter pctm originale ẋitur. Et dico q nō ẋit̄ ex carnis cōfectione. ita q cato i primat aie aliquā ī fectōez. nec aliq̄ ē maculā. q: nihil tale pt

cōmīsit q: dis cōmissio est voluntaria illud aūt pctm asi oēz actū voluntatis inē iō dr in ezechiele. pres comederūt ꝛc. Scōa ē q cui cōmīsit illud pctm minus principaliter. qz fuit seducta ꝛ nō adā. ꝛ iō ipsa peccauit p ignorantiā adā vero ex malitia tuncta illud dr. ī. ca. ꝛc. Tertia ē q adā cōmisit illud pctm magis ꝓncipaliter. qz plus accepat iō dr. ro. v. sic p vnū hoīem pctm intrauit in mūdū ꝛc. Quarta est q lucifer nō cōmisit pctm originale cōformiter q: iz pctm alioz aliquo mō originē habuerit ab ipo tm̄ q̄libet alioz peccauit ꝓpa cōmissiōe nō pīntēdo. vt pz in canonica vide vbi dr angelos vero q nō seruauerunt ꝛc.

quintus articu.

Quintus articulus est. Qui fuerūt illi q ẋperūt pctm originale. Et ponunt̄ hic quatuor ẋitates. siue quatuor leges ꝫ contractionē pcti originalis. Et prima est generalis. ī. q de lege coi. qcūq; de matre cōcipiunt̄ i mre ẋpūt originale nec q̄ diu sunt in mre ab ipso mūdant̄. qz sacra ecclie talibus nō cōferunt in quoz p° pctm originale diluit̄. De qua lege loqtur ps. Ecce ī iniqtatibus cōceptus sum ꝛc. Et post baptismū. Aspges me dns ysopo. ꝛc.

dubiū.

2a

Scōa est spālis. q aliq in mre ẋpunt ꝛ in matre ab originali mundi fiūt. sic dr de olibus quoz cōceptio p angelū fuit annūciata vt ysaac. ꝛ sanson i testō veteri. Et io. in no. qz rps nō ē de lege illa ꝫ qua loqtur iob. di. Quis pōt facere mundū de imūdo ꝛc. Nō fider. tu q solus es. qz talis purgatio nō potest fieri nisi a deo in mediate. ꝛc.

fidē?

Tertia lex est singularis coz q ī mre nō ẋpunt ſz in ipsa mūdi fiūt sicut dñs aliq de bta ẋgine. qz et dñs in pⁿ instanti suc cōceptionis fuit spū scō pūcta ne ẋheret. Iō ꝫ ipsa hētur in figura gn̄. ī. ca. q ipsa ē q̄z pparauit filio dñi mci. ī. pº. ante. n. ppauit eā dom° q̄z sordida cēt. Quarta lex est sup singularis eiusdē. ī. q in mre nō ẋpit. nec ẋhere potuit sic fide tenemus de rpo. ꝛ hoc est ei° pīuilegiū vltra ẋginē. qz illa quātū erat ex se ẋtrasset. rps aūt nō. de q̄ lege loqtur apos. ro. 8. di. deº filiū suū misit ꝛc.

tertius articu.

Circa secūdam legē q adẋginē pīnet ī duo cunct. iz. cōclusiones. q ex dictis magni doctoris eliciuntur.

quartus articu.

Et prima est: q mr dñi contraxit pctm originale q̄tū fuit ex pte sui sicut olis creatura ē nihil quātū est ex pte sui. iuxta illud pe. Ecce vos ex nihilo estis oēs nisi pcnerit a diuina ẋtute creatrice. Sic mr dñi fuit pūcta a ẋtute spūs san ipsaz pseruāte q aūt illo mō cōtraxerit pz q: eius aīa caro ex Adā ꝓpagāte vnita fuit. ꝛ occidisset in penā latā a lege nisi fuisset pūlegiata ꝫ qua pōt intelligi illud apli. ro. 5. oēs ī adā peccauerūt ꝛ egent gratia dei. Et oz expōi ī illō apos. Qui vult oēs hoīes saluos fieri.

prima pclō

Secūda conclusio est. q si contrariasset tale peccatū in maius malu incurrisset q̄ sit pena vīnando oz eterna. loqndo ꝫ pena sensus tantum. qz sicut deus dat maius bonum prominori electis. sic reprobis minus malū pro maiori. iuxta illud pº. sap. Mise reris olium deus. sz pro quocūq; peccato mortali infligit penā eternā. ergo ꝛcc. Tū ſm Anscl. pro cōseruatiōe totius vniuersi nō est cōmittēdū pctm. ī. mortale. ergo maius malū est peccatū mortale q̄ sit bonum totius vniuersi. maius aūt bonū est vniuersum q̄ sit maⁿ pena eterna q̄ ordinat ad ipz. ergo si mr dñi peccatū aliquod cōtrafisset mortale. maius malū ꝫz pena sit infernī eterna incurrisset.

secūda cōclusio

Tertia cōclusio est. q deus potuit ea pseruare ne cōtraheret. qz qcūq; legislator tollit sniaz ex quo sequit̄ reatus in illos q cōtrafaciūt sicut in illos q cū infidelibus cōtrahūt. pōt tm̄ aliquē priuilegiare vt nō incurrat talē reatū si cōtrahat. sicut pz q fuit priuilegiatus dō qñ comedit panes ꝓpositionis. pº. R. Deus aūt nō sicut iudex. sed sicut legislator tollit hāc sniam. vt oīs alia q̄ vnitur carni ab Adam ꝓpagata incurrit peccatū originale. ergo potuit nō solū matrez dñi: sed quācūq; aliā priuilegiare.

tertia cōclusio

Quarta cōclusio est. q si filius potuit h facere. qz deus. decuit. Tū q: ſm Anscl. in lib°. Cur deus homo. decuit vt ẋgo q̄ mr cōceptura erat niteret ea puritate qua sub deo. ī. negt maior itelligi. sub deo aūt ē puritas angelica que nūquā fuit infecta. ergo nec virginis nā. Tū q: nec debet vt abū-

quarta cōclusio

Quarto. fuit sanctificata ī sua cōceptiōe. assumptione. qz sicut in xp̄o cōceptiōe spūs sanc. supuenit ad gratiā p̄fudendā. sic in assumptione ad gloriā cōsumādā. de qua sanctificatione logtur pe. in ca. sua. ca. p°. di. cuā gelizauerūt aūt nobis spiritu sancto. missō de celis. ꝛc. Et sequit̄ i-quē desiderāt angeli p̄spicere. qz. ī. in eis aspectu beatificanē. sed plus beata xp̄o. qz sicut fm totā eius capacitatē recepit eius gfaz. sic adequate sanctificationē istā vltimā. De qua sanctificatiōe fuit p° pphetatū. ysa. 3° vbi dicit. Erit scz lux lune quasi lux solis. i. xp̄is in qua fulget spūs san. ī. cēntialiter lucis cū sole iusticie. ī. Jesu christo. ꝛc.

a° ps fmonis

Circa secūdā ptez fmonis in qua agit de xp̄is a peccato originali p̄seruatiōe sūt plures articuli declarādi.

primus. articu.

Quoz. ī. primus. Quid est peccatū originale. Et dicit q̄ nō est aliqs malus actus. cum insit ante oēz actū. Nec ē aliqs hitus viciosus. qz cū hitu vicioso est cōpossibilis gfa. Nec aliqua infectio carnis morbide. qz pctm̄ nō est formaliter nisi i aīa. Nec ē sola carēcia originalis iustitie q̄ fuit donū supnaturale. qz si deus crearet sine p̄pagine vnū hominē i puris naturalibus careret illa iustitia. Sed pctm̄ illud est reatus obligationis quo ex peccato p̄lapsis filijs eius obligitur ad mortē eternā. q. qdē reatus ē in aīa rōnali. iō fuit dictū ade gn̄. 2. quacūq; hora comederis ex eo morte morieris. nō q̄ tūc in eis fuerit mors scz mortis reatus. Sz āliter ē iustū tale reatū ertēdi ad pueros. cū in lege fuerit p̄hibitum. ne filij occidātur p̄ pctis patrū nec ecōuerso. ī. p̄ pheas. vt aut ezechiel. 18. ca. filius non portabit iniqtatē p̄tis. Ad oppositū ē in lege dicit dns oyses de domino. q̄ est visitās iniqtates patrum in filios ꝛc. Et in Jere. p̄fes vri comederunt vuas acerbas ī dentes filioz obstupescūt. Jō duo p° intelligūt q̄tū ad pctm̄ actuale. ī. penā eternā. duo xp̄o seqntia q̄tū ad originale ī. penā tp̄alez ꝛc.

Secūs articulus

Secūs articulus est. Qualiter pctm̄ originale ꝑhitur. Et dico q̄ nō ꝑhitē ex carnis infectione. ita q̄ cato ī primat aīe aliquā ī sectōez. nec aliq̄ ē macula. qz nihil tale p̄cāre in spūz. Nec ex alē cōsensione. qz nulli actuz ꝑhitur. nec ex pentio creatiōe. qz nō est naturalis effectus. Nec ex dīna creatione. qz deus nō creat. Sed ex sole tacte incursione q̄ in currit aīa ex vnīōe cuz carne p̄pagata ex semine ad coz q̄ ꝑhūt. sic si aliqs ꝑheret matrimoniū cō muliere meretrice. ex statuto ecclie ipso facto incurrit excōmunicationis sententiā. Sic sn̄a lata fuit ī oēz spm̄ q̄ carnem propagatā sibi despōsaret. Et iō aīa cū carne vnit̄ ꝑhit illū reatū. vñ ꝑhimus pctm̄ originale. Sic ꝑhit aīa ptm̄ irregularitatē. ex hoc q̄ vnit̄ corpi in legitime generato. ex sn̄a ecclie de quo ait scriptura. Mēo mūdus a sorde. nec infans ꝛc.

dubiū.

In cui° figura fuit lata sn̄a ī oēs filios israel. qui despōsarēt sibi mulieres chānaneas. Sed ħ sunt duo dubia difficilia.

Et primū ē. quō aīa ex tali ī̄ctu efficit rea cū ipsa nō faciat nec ꝓsentiat. Dicit q̄ est. n. cōsensus naturalis inclinatiōis. ī. q̄ talis vnio cātur ab aīa sic relatio a suo fundameto. ī. termino. ī. dato q̄ nō esset sufficiēt ille cōsensus. Scōm dubiū est. Qualiter caro. q̄ p̄ baptismū ē ablata illā reatū cōfundit. Dicit q̄ rō baptismatis ī. purgatio tota trāsit ad aīam remanēte corpe sicut p̄ius ꝛcē.

tertius articu.

Tertius articulus est. Qualiter pctm̄ originale diluitur. Et dī qō q̄druplicit̄. ī. Primo p̄ supnalē sanctificationez sic in Jere. p̄ius q̄ te formarē ꝛc. Secūdo p̄ baptismalē regenerationē. sic in eunucho quē baptizauit philippus. in actibus.

Tertio p̄ cordis cōtritionē. sic ī illis q̄ bus p̄dicāte petro ante baptismum ceciditspūs scūs. q nō est cōpossibilis petō originali ꝛc. Quarto p̄ sanguinis effusionē. qz in sanguine fit baptismus sic fuit in innocentibus. q̄ p̄ xp̄o fuerūt occisi. Sī circūcisio xp̄i q̄ circūcisionēz eoz precessit euacuauit vim circūcisionis. sic baptismus xp̄i intulit vez regeneratiuā aqa de qbus ħtur. Math. p°

quart° artic.

Quartus articulus est. Qui fuerūt illi q̄ ptm̄ originale cōmiserūt. Ubi quatuor cōtinētur xp̄itates. Quaꝝ. ī. prima est q̄ nullus nat° ex semine. pthoperūt illis ptm̄ cōmisit q̄. ois cōmissio est voluntaria illud aūt ptm̄ aīi oēz actū voluntatis. inē iō dr in ezechiel. pfes comederūt ꝛc. Scōa ē q̄ cuz cōmisit illud ptm̄ minus principaliter. qz fuit seducta ī. nō adā. ī. iō ipsa peccauit p̄ ignorantiā. adā vero ex malitia iuxta illud thi. 2. ca. ꝛc. Tertia ē q̄ adā cōmisit illud ptm̄ magis p̄incipaliter. qz plus accepat iō dī. 10. v. sic̄ p̄ vnū holem ptm̄ introiuit in mūdū ꝛc. Quarta est q̄ lucifer nō cōmisit ptm̄ originale cōformiter qz ī. ptm̄ aliozq; aliquo mō originē habuerit ab ipo tñ q̄libet aliozq; peccauit p̄pa cōmissiōe nō p̄sūmēdo. vt p̄z in canonica vide vbi dr angelos vero q̄ nō seruauerunt ꝛc.

quintus articu.

Quintus articulus est. Qui fuerūt illi q̄ ꝑcerūt ptm̄ originale. Et ponunt hic quatuor xp̄itates. siue quatuor leges ī contractionē pcti originalis. Et prima est generalis. ī. q̄ de lege coi. qcūq; de matre cōcipiunt i mse ꝑhūt originale nec q̄ diu sunt in mre ab ipso mūdant̄. qz sacra eccle talibus nō cōferunt in quoz p° ptm̄ originale diluit. De qua lege logtur p̄s. Ecce i iniqtatibus cōceptus sum ꝛc. Et post baptismū. Aspges me dns ysopo. ꝛc.

2a

Scōa est spēalis. q̄ aliq in mse ꝑhunt ī. in matre ab originali mundi fuit. sic dr de olibus quoz cōceptio p̄ angelū fuit anūciata vt ysaac. ī. sanson i testō veteri. Et io. in no. qz xp̄s nō ē de lege illa ō qua logtur Iob. di. Quis pōt facere mundū de in mūdo ꝛc. R̄ fidei. tu q̄ solus es. qz talis purgatio nō potest fieri nisi a deo in mediate. ꝛc.

Tertia lex est singularis coz. q̄ i mse nō ꝑhunt sz in ipsa mūdi fuit sicut dīt aliq de bta vgine. qz vt dīt in p° instanti fuc cōceptionis fuit spū scō p̄uēta ne ꝑheret. Jō ō ipsa hētur in figura gn̄. xp̄i. q̄ ipsa ē q̄z pparauit filio dī. mei. i. p°. ante. n. pparauit eā dominus q̄z sordida erat. Quarta lex est suo singularis cui. ī. q̄ in mse nō ꝑhit. nec ꝑhere potuit sic̄ fide tenemus de xp̄o. ī. hoc est ei° p̄iuilegiū vltra vgine. qz illa quātū erat ex se ꝑfficet. xp̄s āt nō. de q̄ lege logtur apos. ro. 8. di. de° filiū suū misit ꝛc.

Circa sedam legē q̄ ad vgine ptinet ī duo cunct. ī. cōclusiones. q̄ ex dictis magni doctoris eliciuntur.

prima ꝓclu°

Et prima est: q̄ mr dīi contraxit pctm̄ originale q̄tū fuit ex pte sui sicut alis creatura ē nihil quātū est ex pte sui. iuxta illud p̄. Ecce vos ex nihilo citis oēs nisi pcue. niat a diuina vtute creatrice. Sic mr dīi fuit p̄ucta a vtute spūs sancti ipsaz p̄seruāte q̄ aūt illo mō cōtraxerit ꝓz q̄: eius aīa carni ex Adā ꝑpagāte vnita fuit. ī. ceciderit in penā latā a lege nisi fuisset p̄uilegiata ō qua pōt intelligi illud apli. ro. 3. oēs i adā peccauerūt ī. egent gratia dei. Et oz ex pōi illō apos. Qui vult oēs homes saluos fieri.

secūda cōclusio

Secūda conclusio est. q̄ si contraxisset tale peccatū in maius. maiuz incurrisset q̄ sit pena dānandoz eterna. loq̄ndo ō pena sensus tantum. qz sicut deus dat maiusbonum prominori electis. sic reprobis minus malū p̄o maiori. iuxta illud p°. sap. 11. Misereris oīum deus. scz p̄o quocūq; peccato mortali infligit penā eternā. ergo ꝛcē. Z fm Anscl. p̄o cōseruatiōe totius vniuersi nō est cōmittēdū pctm̄. i. mortale. ergo maius malū est peccatū mortale q̄ sit bonum totius vniuersi. maius aūt bonū est viuersum q̄ sit maī pena eterna q̄ ordinat ad ipsz. ergo si mr dīi peccatū aliquod cōtraxisset mortale. maius malū q̄z pena sit infernī eterna incurrisset.

tertia ꝓclusio

Tertia cōclusio est. q̄ deus potuit eaz p̄seruare ne cōtraheret. qz quācūq; legislator tollit sn̄az ex quo sequit̄ reatus in illos q̄ cōtrafacūt sicut in illos q̄ cū infidelibus cōtrahūt. pōt tñ aliquē p̄iuilegiare vt nō incurrat talē reatū si cōtrahat. sicut pz q̄ fuit p̄iuilegiatus dō qñ comedit panes p̄positionis. p°. Reg. Deus aūt nō sicut iudex. sed sicut legislator tollit hāc sn̄am. vt ois aīa q̄ vnitur carni ab Adam ꝑpagata incurrit peccatū originale. ergo potuit nō solū matrez dīi. sed quācūq; aliā p̄iuilegiare.

quarta ꝓclusio

Quarta cōclusio est. q̄ si filius potuit hoc facere. qz deus. decuit. Tū qz fm Anscl. in liº. Cur deus homo. decuit vt xp̄s q̄ ī. mā cōceptura erat niteret ea puritate qua sub deo. ī. negt maior intelligi. sub deo āt ē puritas angelica que nūquā fuit infecta. ergo nec virginis nā. Tū qz nec debet vt abū-

ātio: gratia cōferat ei inquo inuenitur aliqua macula quā ei que fuit semp sine macula. tō singulariter ꝑ placēt ẏgines. vt hȝ in apoca. tȝ alij hȝe possint equalem aut matrōē mentē puritatē in plenitudȝ abū dātio: gra collata fuit ẏgini ꝑ angel vt tenet ecclesia. ergo cū ipsi semp fuerūt sine macula ẏgo nunq̄ debuit cē infecta.

Quinta cōsi° ē. q̄ si dicunt hoc ōfacto ista fuit. Cū q: xp̄s ōdit pec^m de honor matris ergo cū ipse fecerit q̄ docebat. vt habeā in act. honorauit matrē suā vt nō contraheret maculā. q: ipiū est. vt qs differat induere mlez ne nuda ꝓdeat. Cū q: xp̄s fuit mediator ꝓfectissim⁹: ȝ ꝓfectior ē ille q offensaz p̄seruat. Jō dicit Augu. Cum de peccatȝ agitur. ꝛcc.

Sexta cōsi° est. q̄ quāuis ẏgo originale nō ꝛcperit. Ad huc redēptiōe ꝑ tradiguisset. sicut patriarche ꝛ ꝓphete. q̄ postq̄ originale p circūcisionē dimittuz fuit: ꝛ delectū fuit. tñ necessaria ꝑ passio. q: i ẏtute ei⁹ vt a deo ꝓuisa circumcisio a peccato purgabat. ꝛ sic sāctificatio fuit ẏgini collata in ẏtute passiōis xp̄i. Jte indigebāt oēs passione. ita vt aperet tanua. q̄ēt ꝛ peccato mūdatus erat. ſ. clausa. Sȝ a quo fuit redēpta si peccatū si habuit. ꝛc. Dicit q̄ ab eo qđ ꝛcisset si nō fuisset ẏtus passiōis xp̄i q̄ eā ꝑseruauit sicut in apoca. sancti dicūt a morte eterna redempti. ꝛc.

Septima cōsi° est. q̄ dato q̄ nullū peccatū habuerit: tñ in aliquā penā peccati originalis incidit: sicut in morte ꝛ infirmitatē. q: pēa inuenit inflicta i sacra scriptura. ¶ Aut ꝑ pcō cōmissū sicut mors Caym. ¶ Aut p: o peccato ꝛcto. sic mors Abel. ¶ Aut ꝑ nec peccato cōtracto: nec cōmisso: sicut mors filioz Zorobobel. Judc. ix. c. ꝛ lepra filioz ziezi. 4. Reg. sic in ꝓposito. q: puniūt penitus filios sic in aliquo sui.

Octaua cōsi° est. q̄ alīqb⁹ pēis huj⁹ peccati libera fuit: vt a pronitate peccādi ꝛ ō fectū ẏtutis. q: sicut originalis iustitia tāq̄z supnaturale don^m in statu innocētie actib⁹ ꝑtinebat. Sic sanctificatio ẏgis ipsaz p fectā in nobiliori statu q̄ sit status innocētie subsistebat. Ysi in ei⁹ figura dictū fuit ꝑcti: ipsa cōterret caput tuū. qđ. ſ. cra nō potuit cōterere in statu innocētie.

Nona cōsi° ē. q̄ nō ē necesse hoc credere q̄ nō ē in sacra scriptura explicatū: sic. xii. articulis fidei. Luz q: ū ē ab apīis traditū sicut iste articulus. Descēdit ad iferos: tū q: nō est ab ecclia ōclaratū. sic ē q̄ ip̄ūs. ſ. ꝓcedit a pre ꝛ fi.° q: istis trib⁹ mōis ad credēdū aliquid obligauit

Nona cōsi.

Decia cōsi° est. q̄ nō ē necessariuz oppositū tenere. q: hoc nō ē i scriptura cuidēter negat^m. nec ab apīis reptābatū: nec ab ecclia ꝓhibitū. Et si dī q̄ sci ꝺ negāt. dc q̄ nō ē necessariū imo affirmāt nec ēt oīa dicta a scis obligāt ad credēdū. vt pz ō cyprianō martyre ū bapt⁹? Et ō Aug. ꝛ posuit mlez dīi colorē ẏginū aliisse i ꝑt^e ꝛc.

Decima cōsi.

Undecima cōsi° ē. q̄ hoc est ptū credere sicut ū hēm⁹ certitudinē in scriptura de assumptiōe ẏgis in corpe. ꝛ tū mēs credit: dato q̄ nō ēet. vū Hieronȳ. di. i homel. Nō cōdēpnamus errorē. q ꝺ odio iudeoz ꝛ fidei pietate ꝓcedit. pium tñ ē a tribuere mīi dei quicquid pōt salua fide credi. magis pium est credere q̄ diffidere ꝛc.

Undecima cōsi.

Duodecia cōsi° dicrō ē. Qđ nō ē ip̄ūm ꝟ ipugnare. Cū q: doctores q ꝟ negāt facūt ad magis ōclarādū redēptiōis xp̄i necessitatem in ẏgine si petīū habuit. Tum. q: ad distinguēdū priuilegium. q̄ solū xp̄s habuit si ẏgo contrarium. licet alii pmoueātur. pp matrem dīi honorandam. Quę quidem pia conceptio vel cōcreatio fuit ex plicita per illam q̄ habebant angeli ad imicem in danielē vbi dicitur princeps personarum restitit mihi ꝛc.

Duodecima cōsi.

Tertia decia cōsi° ē. Qđ quatrēāz sit ō istis solēnitatib⁹ solēnitas hodierna nō ē referēda ad effectū cōceptiōis. Iz ad effectū sanctificatiōis. Cū q: cōceptio fuit naturalis ꝛ sanctificatio fuit supnaturalis. ꝛ de nullo effectū nature fit i scriptura solēnitas. Cū. q: p eā cōceptionē fuit alia ei⁹ sanctificatio vnita cū carne. ꝛ p sanctificatiōez vnita cū deitate ad q̄ ois solēnitas ordinat iuxta illud de vic. Mihi festa celebrabitis. vt p festa xp̄alia q̄ ꝺ agimus. ꝙuentamus ad eterna gaudia. Qui nobis cōcedat. Amen.

Tertia decima cōsi.

¶ De creatione anime virginis Sermo.

Jrit de⁹ fiat lux ꝛ facta ē lux ꝛc. gen. p°. Q: illō ē p^m ẏbū q̄ i vetē deus dixisse i tota sacra scriptura. ꝛ tō sic ꝓmū ẏbū dīne locutiōis dictū ē ad lucē creādā. Jta ꝓmū ẏbū euāgelice ꝓdicatōis ad lucē creādā. i. ad gr̄am in petrādaz ꝛ iccirco ep° vti dionysij in ep°ca. Jerar. traditu in nr̄i sermōis ep°. xp̄m inuocates vt p^m lumē qđ illūinat oēm hoīez nobis coiect. genitricē lucis deuotissi me salutemus di. Duc ꝛc. Dixit deus fiat lux ꝛc. Sic in ep°no. testi lux fuit p° creata vt hȝ gen. p°. tāquā creaturaz sensibilū speciosissima. ita i pncipio no. testi aia btē ẏginis fuit p° creata. tāquā oīuz creaturaz irrationabilū serenissima citra aiam xp̄i. Jta vt ordo rerum sensibiliū ꝛc. ꝛc. alludat ordini rez intellectualiū no. te. Et iccirco q: ptis sollēnitas ē ō illius lucis scōe creatiōe. Jō ad ptis sollēnitatis declaratōez cōueniēter a sumit ẏbū illō di. Dixit de⁹ fiat lux ꝛc. In q̄ qdē ẏbo serenitas ẏginalis cōceptōis declarat p lucē. Iz qñ dignitas alicui⁹ opatōis dupliciter ostenditur vnomō ex sublimitate pncipij ẏtuat. ꝑ ductis sic opationis creatōe q̄ mūdū creauit ōclarat dignitas ex infinitate obiē ẏtuē. alio mō ex nobilitate termini formāt emanātis cui opationis generatione q̄ deus ẏbū ꝑ duxit eternaliter ex infinita ꝓfectione ẏbi ꝑ ducti sic in ꝓposito nobilitas actꝰ creationis. qua scilima aia ẏginis fuit creata ꝺ ptiter ōclarat. Jdeo ex dignitate pncipii ꝑducti. cū pmittit. dixit de⁹ ꝛc. Scōo ex dignitate termini ꝑducti. cū segtur ꝛ facta ē lux. Sic. n. in artificialib⁹ sollēnitas opis ōclarat. Aut q: ē ab optio artifice elicita. Aut q: ad optiuz oparū ordinata. sic est i ꝓposito. De istis āt laudib⁹ in signis i ducit illō oraculū tob. tz. Luce splēdida fulgebit. ecce dignitas termini ꝑducti. q: alia i^a fuit mox illūinata gra. Et oēs simul terre adorabūt te. Ecce dignitas pncipij producti q: solo sūmo bono vt debetur latria. Qz igt ptis solēnitas i ẏbo ꝓposito sub luce si gnaculo ē i ducta. Jccirco ad laudē illi⁹ lucis nūc create. ſ. aie ẏginis būdicti sūt septez lucis misteria declarāda.

Quoꝝ. ſ. ꝑma ē qđ ē lux. Lux q̄ ē sciēdū q̄ lux ep̄ sacra scriptura hȝ ātuor descriptiōes ẏginis aie decētissime ꝙuenientes. Quaꝝ pria ē q̄ lux ē creaturaꝝ sensibiliū p^a. q: p° fuit creata. vt hētur gen. i. Jsta. n. descriptio cōuenit aie brissime ẏginis. q: tz si fuerit p^a creaturaꝝ intellectua^m i executiōe fuit tñ p^a i agētis i ten^e q̄ fuit ei⁹ eterna ꝓdestinatio p^m. n. fuit ꝓdestinata q̄ aliq̄ creatura aliq̄ citra aiaz xp̄i. q: ꝓtior vlt° fuit. Jō sibi cōuenit illō q̄ hētur ꝓuer. viii. ca. Ab eterno ordinata sū. i. ꝓdestinata. nōduz erāt abyssi. i. añq̄ demōes eēnt ad dānationē deputati vel ꝓsciti. Nec duz fōtes aq̄ erupāt. i. nōdū sci āgeli fuerāt ad gliaz ꝓdestinati ꝛc. Scōa descriptio ē. q̄ lux ē oīuz creaturaꝝ sensibiliū pulcherria. ꝛ alium manifestatiua. q: rō lucis ē mānifestatiua cū rō pulchritudis sit mānifestatiua tūc. n. res pulchra ē cū suū valorē mānifestat. Qđ ē. n. q̄ arguit a tūne mānifestat ad cor. v. Jsta alta descriptio. ꝙuenit aie sacratissime ẏginis q: fm amisē. In qñ decuit vt illa ẏgo nitere t capuritate q̄ maior sub dō neqt intelligi Jō sibi ꝙuenit illō eccl. xl. pulchritudiez cādoris eius. admirabit oculus. ſ. angelicus ꝛc cernēs creaturā pulchriorē q̄ nūquā creata fuisset. nouitas quippe admirationez inducit ꝛc Tertia descriptio ē. q̄ lux ē oīuz creaturaꝝ sensibiliū nobilissima. q: ē omnium nobilissime pso^e sensitiue sic dīna cōitia nobilissime cognitiue. qđ āt potētia vitiua sit nobilissima. pz. q: ipa sola pt attigere i corruptibilia. vt ait Bre. sup Jo. Jsta āt descriptio ꝙuenit mīi xp̄i q̄ si tñ fuit nobilis. q: ꝺ stirpe regia ꝛ sacerdotali descēdēs. q: fuit cognata helisabeth vt pz i luc. p°. Iz ēt fuit affinis vel cōsanguinea oīuz psonaꝝ brissime trinitatē. fuit. n. ẏbū eternū ꝺ ipsius purissimis sāguinib⁹ genitus p vio. de di. no. ꝛ mater aliquā affinitatē singulare habuit cū p̄e ꝛ. ſ. ſ. q: ex Ricar. de tri. iter psonas dīnas est summa germanitas. ꝑdaꝝ aūt germanaꝝ nulla pt cē alicui⁹ ꝙsanguinea qn ecterē sint affines. iō sic ẏgo ꝙrit affinitatē cū psona filij sic necessario cū psona p̄is ꝛ. ſ. ſ. Idcirco illō ꝙuenit ẏgi sap. 8. generositatē illi⁹ glificat ꝙturbernium dei. q: Iz eius nobilitas fuerit a regibus declarata tamen

ātrios gratia cōferat ei inquo inuenitur aliqua macula quā ei que fuit semp sine macula. iō singulariter p° placēt ẋgine. vt hī in apoca. 12 alij hīc possint equalem aut maiorē menē puritatē in plenti: 12 abū dātio: gīa collata fuit ẋgini q̄ angel' vt tenet ecclesia. ergo cū ipsi semp fuerūt sine macula ẋgo nunq̄ debuit eē infecta.

Sexta cōsi° Quinta cōsi° ē. q̄ si decuit hoc dfacto ita fuit, Tū q: xp̄s dedit p̄cm de honor: matris. ergo cū ipse fecerit q̄ docebat. vt habeē in act. honorauit matrē suā vt nō contraheret maculā. q: ipiū est. vt qs differat induere mīez ne nuda pdeat. Tū q: xp̄s fuit mediator pfectissim⁹: 12 p̄fector ē ille q̄ offensaz pseruat. Iō dicit Augu. Cum de peccatz agitur. ꝛcc.

Septa cōsi° Sexta consi° est. q̄ quāuis ẋgo originale nō ẋcerit. Ad huc redēptiōe x' tadiuisset. sicut patriarche ⁊ pphete. q̄ postq̄ originale p circūcisionē dim. illuz fuit: ⁊ delētū fuit. tñ necessaria x' passio. q: i ẋtute ei⁹ vt a deo p̄uisa circuncisio a peccato purgabat. ⁊ sic sāctificatio fuit ẋgini collata in ẋtute passiōis xp̄i. Nec indigebāt oēs passione. ita vt aperet tanua. q̄ ēt a peccato mūdatus erat. s. clausa. Sz a quo fuit redēpta si peccatū si habuit. ꝛc. Dicit q̄ ab eo qd̄ ẋperet si nō fuisset ẋtus passiōis xp̄i q̄ eā p̄seruauit sicut in apoca. sancti dicūt a morte eterna redempti. ꝛc.

Octaua cōsi° Septima cōsi° est. q̄ dato q̄ nullū peccatū habuerit: tñ in aliquā penā peccati originalis incidit: sicut in morte ⁊ infirmitatē. q: pēa inuenit inflicta i sacra scriptura. ¶ Aut p̄ pcō cōmisso sicut mors Laym. ¶ Aut p̄ro peccato ẋcto. sic mors Abel. ¶ Aut p̄ nec peccato cōtracto: nec cōmisso: sicut mors filioz Zerobobel. Iudc. ix. c. ⁊ lepra filioz zizi. 4. Reg. sic in pposito. q: puniūt pentes in filijs sic in aliquo sui.

Nona cōsi° Octaua cōsi° est. q̄ aliq⁹ pēis huius peccati libera fuit: vt a pronitate peccādi ⁊ ō fectū ẋtuz. q: sicut originalis iusticia tāq̄z supnaturale don⁹ in statu innocētie actiuū p̄seruabat. Sic sanctiāc̄atio ẋgis ipsaz p̄fectū in nobiliori statu q̄ sit status innocētie substicbat. Hñ in ei⁹ figura dictū fuit

ꝑpēt: ipsa cōterret caput tuū. qd̄. s. cum nō potuit cōterere in statu innocētie.

Nona cōsi° Nona ꝙsi° ē. q̄ nō ē necesse hoc credere q̄ nō ē in sacra scriptura expticatū: sic. xij. articulis fidei. Luz q: ñ ē ab aplis traditū sicut iste articulus. Descēdit ad iferos: tū q: nō est ab ecclia dclaratū. sic ē q̄ spūs. s. Pcedit a pke ⁊ fi⁹q: istis trib⁹ mōis ad credēdū aliquid obligauit

Decima cōsi° Decia ꝙsi° est. q̄ nō ē necessariuz oppositū tenere. q: hoc nō ē i scriptura cuidēter negat⁹. nec ab aplis reprobatū: nec ab ecclia ꝓhibitū. Et si dī q̄ sci ō negāt. dī q̄ nō ē necessariū imo affirmāt nec ēt oia dicta a scis obligāt ad credēdū. vt pz ō cyprano martyre ñ bapt⁹? Et ō Aug. q̄ posuit miez vñi colorē ẋgineū aliisse i p̄m⁹ ꝛc.

Vndecima cōsi° Vndecima ꝙsi° ē. q̄ hoc est ptiū credere sicut ñ hēm⁹ certitudinē in scriptura de assumptiōe ẋgis in corpe. ⁊ tñ mēs credit: dato q̄ nō ēet. vñ Hieron⁹. di. i homel. Nō cōdēpnamus errorē. q̄ ō odio iudeoz ⁊ fidei pietate ꝓcedit. pium tñ ē a tribuere mīi deo quicquid pōt salua fide credi. magis pium est credere q̄ discredere ꝛc.

Duodecima cōsi° Duodecia ꝙsi° dero ē. Dō nō ē ipsū ẋ ipugnare. Tū q: doctores q̄ ẋ negāt facūt ad magis dclarādū redēptiōis xp̄i necessitatem in ẋgine si penā habuit. Tum. q: ad distinguēdū priuilegium. q̄ solū xp̄s habuit si ẋgo contrarie. licet alij promoueātur. pp matrem dbīt honorandam. Que quidem pia conceptio vel cōcreatio fuit explicita per illam q̄ habebant angeli ad inuicem in daniele vbi dicitur princeps personarum restitit mihi ꝛc.

Tertia decima cōsi° Tertia decia ꝙsi°. ē. Dō quatrēūq̄z sit ō istis solēnitatib⁹ solēnitas hodierna nō ē referrēda ad effectū cōceptiōis. Iz ad effectū sanctificatiōis. Tū q: cōceptio fuit naturalis ⁊ sanctificatio fuit supnaturalis. ⁊ de nullo effectū nature fit i scriptura solēnitas. Tū. q̄ p ei⁹ cōceptionē fuit aīa ei⁹ felic vnita cū carne. ⁊ p sanctificatiōez vnita cū deitate ad q̄ dis solēnitas ordinat iuxta illud de vtc. Ad thi festa celebrabiq̄. vt p festa tpalia q̄ ḃ agimus. ꝙcupiamus ad eterna gaudia. Qui nobis cōcedat. Amen.

¶ De creatione anime virginis Sermo.

Fiat dē⁹ fiat lux ⁊ facta ē lux ꝛc. gn̄. p°. Q: illō ē p⁹ ẋbū q̄ i vnte deus dixisse i tota sacra scriptura. ⁊ iō sic p̄mū ẋbū dīne locutiōis dictū ē ad lucē creādā. Ita p̄mū ẋ bū euāgelice p̄dicatōis ad lucē creādā. i. ad gr̄am in petrādaz ⁊ iccirco q° bti dionysij in p̄n° ce. Ierar. traditi in nr̄i sermōis p̄n° xp̄m inuocates vt p⁹ lumē q̄ illūinat oēm hoīez nobis coiect. genitricē lucis deuotissime nos saluemus dī. Aue ꝛc. Dixit deus fiat lux ꝛc. Sic̄ in p̄n° no. testi lux fuit p° creata vt h: gn̄. p°. tāquā creaturaz sensibiliū speciosissima. ita i p̄ncipio no. testi aia bt̄ ẋginis fuit p° creata. tāquā oiuz creaturaz irrationabiliū serenissima citra aiam xp̄i. Ita vt ordo reruz sensibiliū ve. ꝛc. alludat ordini rez intellectualiū no. te. Et iccirco q: p̄tis sollēnitas ē ō illius lucis scōe creatiōis. Iō ad p̄ntis sollēnitatis declaratōez cōuenienter a sumit ẋbū illō dī. Dixit deus fiat lux ꝛc. In q̄ qdē ẋbo serenitas ẋginalis cōceptōis declarat p lucē. Iz q̄n dignitas alicui⁹ opatōis dupliciter mōstratur vnomō ex sublimitate p̄nciptj ẋtuat⁹ p̄ducētis sic opationis creatōr q̄ mūdū creauit dclarat dignitas ex infinitate dīe ẋtuē. alio mō ex nobilitate termini formāt emanāt. sicut opationis generatione q̄ deuz ẋbū p̄ duxit eternaliter ex infinita p̄fectione ẋbi p ducti sic in pposito nobilitas actus creationis. qua scissima aia ẋginis fuit creata dupliciter dclarat. Primo ex dignitate p̄nciptj p̄ducti. cū p̄mittit. dixit deus ꝛc. Secōo ex dignitate termini p̄ducti. cū segtur ⁊ facta ē lux. Sic̄. n. inartificialib⁹ sollēnitas opis dclarat. Aut q: ab optio artifice elicita. Aut q: ad optiuz oparīū ordinata. sic est i pposito. De istis āt laudib⁹ in signis i ducit illō oraculū tob. 13. Luce splēdida fulgebit. ecce dignitas termini p̄ducti. q: aia i⁹ fuit mox illūinata gr̄a. Et oēs fines terre adorabūt te. Ecce dignitas p̄nciptj producti q: solo sūmo bono vsq̄ debetur latria. Q: istā p̄tis solēnitas i ẋbo pposito sub lucis sīgnaculo ē i ducta. Iccirco ad laudē illi⁹ lucis nūc create. s. aie ẋgis bñdicti sūt septez lucis misteria declarāda.

Quoz. s. Primū ē qd̄ ē lux. Circa q̄ ē sciēdū q̄ lux ꝛc. sacra scriptura hz ātuor descriptōes ẋgis aie decētissime ꝙuenientes. Quaz pria ē q̄ lux ē creatura⁹ sensibiliū pa⁹. q: p° fuit creata. vt hītur gn̄. i. Ista. n. descriptio cōuenit aie bīssime ẋgis. q: iz ñ fuerit p⁹ creaturaz intellectua⁹ i executiōe fuit tñ p⁹ i agētis i tem⁹ q̄ fuit sci⁹ eterna p̄ destinatio p⁹. n. fuit pdestinata q̄ aliq̄ creatura aliq̄ citra aiaz xp̄i. q: xp̄ior vlt° finis. Iō sibi cōuenit illō q̄ hītur ꝓuer. viij. ca. Ab eterno ordinata sū. i. pdestinata. nōduz erāt abyssi. i. añq̄ demōes eēnt ad dānatiōnē deputati vel p̄sciti. Nec duz fōtes aq̄z erupāt. i. nōdū sci ag̃eli fuerāt ad gliaz pdestinati ꝛc. Scōa descriptio ē. q̄ lux ē oiuz creaturaz sensibiliū pulcherria. ⁊ alium manifestiatiua. q: rō luc ē mānifestatiua cū rō pulchritudis sit mānifestatiua tūc. n. res pulchra ē cū suū valorē mānifestat. Dē. n. q̄ arguit a lūine mānifestat ad col. v. Ista alia descriptio. ꝙuēit aie sacratissime ẋgis q: ēm amsel. In tñ decuit vt illa ẋgo nitere tā puritate q̄ maior sub deo negt intelligi Iō sibi ꝙuenit illō eccl. 12. pulchritudiez cādoris eius. admirabit oculus. s. angelicus te cernēs creaturā pulchriorē q̄ nūquā creata fuisset. nouitas quippe admirationez inducit ꝛc Tertia descriptio ē. q̄ lux ē oiuz creaturaz sensibiliū nobilissima. q: ē obm nobilissime p⁹c⁹ sensitiue sic diuina cētia nobilissime cognitiue. qd̄ āt potētia visiua sit nobilissima. pz. q: ipa sola p̄t attingere i cor ruptibilia. vt ait Bre. sup Jo. Ista āt descriptio ꝙuēit mīi xp̄i q̄ si tm̄ fuit nobilis. q: d̄ stirpe regia ⁊ sacerdotali discēdēs. q: fuit cognata helisabeth vt pz i luc. p°. Iz ēt fuit affinis vel cōsāguinea oiuz psonaz btissime trinitatē. fuit. n. ẋbū eternū d̄ ipsius purissimis sāguinib⁹ genitus p vir. de vi. no. ⁊ mater aliquā affinitatē singulariē hītt cū p̄e ⁊. s. s. q: hz Ricar. de tri. iter psonas dīnas est summa germanitas psoaz aūt germanaz nulla p̄t eē alicui⁹ ꝙsanguinea qui ecte re sint affines. Iō sic ẋgo ꝓcit affinitatē cū psona filij sic necessario cū psona p̄tis ⁊. s. s. Idcirco illō ꝙuēit ẋgi sap. 8. generositatē illi⁹ glificat ꝙturbernium dei. q: iz eius nobilitas fuerit a regibus declarata tamen

et diuinarum personarum affinitate fuit summe glorificata.

Quarta descriptio est. q̄ lux est creatura sensibilium maxima. qz celo empyreo coextēsa qđ si est maximū corpus continens vniuersum. vt hz ꝛ° sniaz. in quo ēt non inuenitur aliqua sensibilis qualitas cum sit maximū corpus. Ista aūt descriptio cōuenit aie ✠gis ⁊ ēt corpori. qz magnitudo cuiuslibz receptaculi declarat ex his q̄ cōtinent in ipso. vt declarat Augu. de quātitate aie. Nūc aūt in corpore ✠gis bēdicte fuit sine omni sui diminutiōe filius dei receptus cū tota i sua firmitate. lz prius in aia fm b. Leonē. iō dicit recte maria magis cōtētiua q̄ totū celū empyreuz sic de ipsa tractat ecclesiasticus di. quē celi cape nō poterāt tuo gremio cōtulisti. iō sibi conuenit illud ecclesiastici. 43°. Vas ad mirabile opus excelsi. Vas qdē ad mirabile ē firmamētū. qz cōtentiuū oiuz visibiliū. sed mirabilius est empyreū. qz cōtentiuū oiuz tā visibiliū. q̄ in visibiliū. sed mirabilissim⁹ fuit vterit ✠ginis. qz cōtinuit eius in finitum.

Iste q̄tuor descriptōes sunt cuiz fidelis clerici ad ymitatiōem ✠ginis deceētissime cōueniētes. qz q̄lz aia dz cē. Prio oiuz creaturaꝝ p⁹. s. p innocentiā. qz sic bigami nō sunt ad ecclesiasticos ordines ⁊ bñficia ⁊ priuilegia clericalia ydonei. nec ad ordines cōmouēdi. Ita illi q matrimoniū qđ sit in baptizate aie cū xpo postea ✠o violauerūt p petīn mortale ne trāsirēt ad secdas nuptias sunt adhuc sūe ydonei. sic inuc. testō nazareī abyberib⁹ mutꝝ erant consecrati dño. Sed pro dolor hodie oēs sumus bigami y° etiā cōtogami. sicut notat. b. Hieron. iō dicit nob p ꝓphetā. Quare vilis facta es nimis iterās vias tuas. Jere. ij. c.

Secūdo. dz cē oiuz creaturaꝝ pulcherrima p castimoniā. qz si in palatijs reguz terrenoꝝ nō admittūt ministri nisi q sunt sine macula. vt habet dañ. p°. multo mi⁹ in eccliā que est palatiuz regis eterni non sunt admittēdi ministri lepr⁹osi. iō dr apoc. vlt° Foris canes venefici ⁊ ipudici ⁊c.

Tertio dz cē oiuz taliū creaturaꝝ nobilissima. qz a pte eterno ꝓducta ad eius ymaginem tanq̄ filia. ⁊ lz sit nobilissima orta patrib⁹. tñ ignobilitat si despōsatus p peccatū mortale in nobilissimo belzebu sicut filia regis cōtrahēs cū spurio gratis. talis autem nobilis est aia sordida. vt habet i ezechiele. ⁊ iō sequit ipsaz gladis inter ritus. vt illi ps. ⁊ iactura minia.

Quarto. dz esse oium creaturaꝝ maxima vt i sua capacitate cōtineat maximoz. s. bona spiritualia nō sicut aliqui q nō putāt bona esse alia. nisi visibilia. qz circa ipa ponūt oēs suos affectus. sicut epycurij. de quo dr in li. sapiēti. excecauit eos malitia ipsoꝝ. Quia igit iste quatuor descriptiōes ista luci ꝓprie dicunt singulariter pro ✠gine bene dicta inducit illud gen̄. p°. Vidit deus lucez quod esset bona ⁊ diuisit lucem a tenebris. qz primo ista lucē. s. aiaz ✠ginis bēdicte creauit tāq̄ ceteraꝝ aiarū excellētissimā ⁊ cōsecuta a tenebris p̄ gl̄az scāstrauit ⁊c.

Secundū lucis mysteriū est qñ lux fuit creata. Circa qđ est intelligēdū: q̄ lux fuit creata in die prima. que fuit dies dñica sic dies sabbatū. ē. dies .7. vt hz gen̄ p°.

Ista aūt die fuerūt quatuor luci ꝓcreata. s.

¶ Primo. Natura angelica.
¶ Secundo. celum empyreum.
¶ Tertio. Prima materia.
¶ Quarto. tempus.

Vt inducit venerabil⁹ Beda. Ista aūt quatuor fuerūt aliquo mō cōcreata aie ✠gis in no. te. tāq̄ ꝑclarissime luci. s. P°. natura angelica. qz pot⁹ p quas angel⁹ fuit creatus ad ymaginē dei fuerūt isti aie cōcreate. vt ipsa esset merito sor⁹ angeloꝝ. qz ab eodē pte ⁊ de eadē materia ad ymaginem ei⁹ facta ⁊c. Secūdo natura celi empyrei. qz ei⁹ corp⁹ sanctissimū ita ferē fulgidū factū. vt doctor egregi⁹ ipsaz cernēs putauerit se diuinitatē vidisse nisi fides ipz aliter docuisset ⁊c.

Tertio. natura prime materie. quia ista portio materie que eque in mundi principio adverbi assumptionem fuit preordinata que nūc fuit sub puritmissis sanguinib⁹ virginis collocata. vt ex ipsis formaretur sacratissimum corpus xpi. vt habetur per Damas. tertio sententiaruꝝ.

Quarto. Natura temporis. qz sicut prima die fuit tēpus ve te. te. incohatū cū luce. sic cū illa aia tempꝰ nouū te. qđ dicitur tēpus gratie. qz illa aia cū gratie plenitudine melius q̄ cū Joāne ba. fuit mutatio habita. Jō de ista luce inducit ꝑcomū. ⁊ fr. xpi ta. Sic lux auroꝝ oriente sole mane absqz nubib⁹ rutillat. qz aia ✠ginis resplenduit in nouo te. aurora sequēte. ortus solis tu/ sticie absqz nubibus peccatoꝝ.

Tertiū lucis mysteriū est. Vbi lux extitit collocata. Dicit aūt q̄ sicut lux fuit in tpe dignissimo creata. sic fuit in loco nobilissimo collocata. s. i celo. Vñ ecclesiasticus loquēs in pson̄a sapie increate. 24°. dicit. Ego feci vt in celis oriret lumen indeficiens. Nō simili lux spiritualis de qua nūc agit fuit collocata in celo qđ est corp⁹ ✠gi/nis sacre ꝓpter magnitudinē sue capacitatis. ⁊ penitatis sue incoꝝruptibilis. Notandū est cū q̄ in celo sunt quatuor luces fm ordinē pfectiōis explite ordinate.

Prima quaꝝ est lux empyrei transcēdenter coruscans. de qua eccli. 43°ca. dicit. Spes celi in inuisione gl̄ie. i. visio glie ē in hoc celo. s. accipiēdo cōtinēs ꝑ cōtento. Secunda est solis visibiliter apparentis. de qua dicit gen̄. p°. q̄ de⁹ fecit luminare maius vt preesset diei ⁊ luminare minus ⁊c. Tertia est lux lune sensibiliter refulgētis. de qua ibidē dicit q̄ fecit luminare minus vt preesset nocti ⁊c. Quarta lux est stelle vniformiter radiātis. de qua ēt ibidē. ⁊ stellas. De istis trib⁹ vltimis simul dicit. i. cor. xv°. Alia ē claritas solis. alia lune. alia stellaꝝ. Sz lux empyrei designat deitatē ✠bi. qz maria ⁊ pfectissima. lux aūt solis aiaz. r'. qz 2ª. ⁊ bonū emispiuz influz illustrat. sicut illa ecclesiam earthi. Lux quoq̄ lune aiam ✠gis q̄ ita immediate illuminat ab aia xpi in pria. fz b. Dionysij mentē. sic luna a sole. lux aūt stelle. lux corpis mixis. q̄ tñ radiabat vt eius claritate imitaret oēz aspiciente. dū xp̄m vt dicit in vētre gerebat. Et sic pz quomō in ei⁹ corpore tāq̄ in celo fuerūt iste quatuor luces dū diuinitatē ⁊ humanitatē pfectā ✠bi in se suscepit. ideo ad eius laudē

tertiuz mystic.

4ᵐ mysteriuz

secūdū mystc.

tertiū

quartū

inducit illud sapiēti. vij. c. Sup oēz stellaꝝ dispositionē. i. sanctoꝝ in pria ordinē lucida cōparata inuenit ꝑ dignor ⁊ ꝑclarior.

Iste q̄tuor. s. luces lucreātur i hole duote dignissimā cuchiam sūmēte. qz est ibi ✠bi dilectas. q̄ nō deserit xp̄i corpus. ⁊ xp̄i aia eadē rōe post glorificationē. ⁊ corp⁹ ⁊ aia ✠gis. qz fm Hieron. cōtra Julianū nullꝰ q̄ vadit xp̄s qn ✠go cū sequar. ⁊ p cōsis corpus ✠ginis. qđ eius aie est vnituz. Ie circo vt docet. b. Dion. ō eccliā. ierar. Est cū sūma reuerētia assumēdū. qz sic dignis confert sanctificationem ⁊ gr̄am. Sic indignis damnationem ⁊ penam. vt ipse explicat de iuda.

Quartū mysteriū lucis est. Propter qđ lux fuit creata. Et dr q̄ causa fuit quadrupler. Quaꝝ. s. p̄ma est. vt tenebras effugaret. Jō dr gen̄. p°. q̄ deus diuisit lucē a tenebris. qz simul cū ipsis nō pmisit.

Secūda est. vt totū vniuersuz decoraret tanq̄ pciosuz ornamētū. qz dat oib⁹ decorez ⁊ formalē pulchritudinē cōicando colorem fm Ambro. Tertia est. vt diuina opa mirabilia demōstraret si. n. lux non fuisset creata. nullaz de supcelestibus noticiaz haberem⁹ ⁊c. Quarta est vt influē tias solis ad terrā deferret. qz fm astrologos luce mediāte deferunē influentie solis ad terrā vt germinet ⁊c. Istis occasionib⁹ fuit creata aia ✠ginis marie. ⁊c.

Primo. vt tenebras effugaret. qz tenebre. i. mali angeli quos diuisit dñs a luce i pncipio mūdi. vt dicit gen̄. p°. fuerūt fugate dū ꝓtulit cū q illuminat oēz hoiez venientē in hūc mūdū. Jo. p°. Secundo. vt totū mundū decoraret. qz sicut luna est ad decorez celi post solē. Sic virgo ad decorez totius vniuersi post xp̄m. iō dr i cāti. de ea pulchra vt luna ⁊c. Tertio. Vt occulta mysteria reuelaret. qz figure ve. te. fuerit circumuelate donec venit virgo que oīa velata reuelaret. sicut veritas ꝓfigurata declarat ipsam figurā. ideo pro ipsa clamat dō. di. Emitte lucē tuā. ⁊ pro eius ꝓle addit. Et ✠itatē tuam ⁊c.

Quarto. vt solis iusticie benignolas influētias ipetraret nobis. qz sicut aduocat ū

habemus apud patrē ꝛc. Teste Joāne sic apud tm̄ ṽgīnē inkem fm Ber. Jō p:o ipsa dicit ꝓphēta Lux orta est iusto ꝛc. p ista. f. influentia.

quintū mystic. Quintū lucis mysteriū est. Quare mater dñi dr illuminata. Maria. n. interpꝛtat illuminata fm Hiercny. Et dicit ꝙ fuit quadrupliciter sanctificata.

Pō in sua cōceptiōe ad cuius sanctificatiōis declarationē est intelligendū ꝙ in sacra scriptura inueniūtur. v. signa sanctificatiōis in vtero inkis. quoꝝ. ſ. Primū est scripture ꝓlatio. q: ex quo scriptura diuina dicit aliqd ee scificatū. sic eo ipso credendū ē illud ee sanctificatū. maio:. n. huius est scripture auctoritas ꝙ ois humani ingenij capacitas. Et fm istud signū qua tuo: sanctificati sunt.

primū Primo. Ysaac. q ex vtero fuit formatus seruus dei. vt habet in Ysa. ꝛc.

Secundo. Hieremyas. Cui dicitur Iere. p:o. Anteqū exeres de vulua sanctificaui te.

Tertio. Jo. baptista de quo Luce. p:o Spiritu san. replet. ex vtero mris suc.

Quarto. xp̄s de quo ibidē. Qđ. n. nascet ex te sanctū vocabit ꝛc.

secūdū Secundū signū est. Angelica anunciatio. q: nō p̄sumit deus mittere angelū bonū ad anunciādū alicui⁹ gr̄onē qn ei contulerit sanctificationē cuz ipū sint ministri iusticie. Et fm illud signū fuerunt sanctificati quatuor. scilicet

Primus Ysaac de quo in gn̄. dicit.

Secund⁹ Sanson. de quo in lib⁹ iudt.

Tertius Joānes ba. de quo Luc. ꝛcc.

Quartus Xp̄s. de quo Luce. ꝛc.

tertiuz Tertiū signū est supnaturalis coopa⁹ qñ parētes nō erāt ad huc validi p naturā vbi. n. iteruenit diuinū miraculū p̄sumit interuenisse sanctificatio. Cū fm doctrinā sanctoꝝ xp̄s nr̄m sanauerit co:poraliter. qn etiam spiritualiter. Et secundum hoc.

Primus fuit Ysaac. q: de p̄e senc ꝛ matre sterili habetur in genesi.

Secūdus fuit Samuel: q: de mre sterili natus fuit. primo regum.

Tertius fuit Sāson. vt appet in li. iudt.

Et sic ista Trinitas fuerit sanctificata p tres filios

Quartū signū est totalis diuina ꝓductio. q: qñ aliquā creaturā rōnalē facit per se totaliter. tūc rōnale ē. vt p⁹ ipsi dñi velit sic oēs diligūt ꝓpos effect⁹ ꝛ p̄z hoc sig⁹ quartū

Primus fuit lucifer.

Secundus Adam.

Tertius Eua.

Quart⁹ Xp̄us quē deus totalr ꝓduxit supplēdo vicē p:ie creati.

Quintū si. ē dia p̄nomia⁹. q: cuicūq3 a dō nō ipōit. vt ēt q ab ipō scificē. vt ait Amb⁹ sup lucā hñt b scōrū mēita vt a dō nō accipiāt ꝛ fm hoc. quintum

Primus fuit ysaac. vt p3 in gn̄.

Secūdus fuit Josias. vt p3 in. 3⁹ li. rr.

In cui⁹ signū sanctificatiōis fuit in opib⁹

Tertius fuit Jo. bap. vt p3 i notabilib⁹ q̄ fec̄ i pueritia sicut samuel.

Quart⁹ fuit xp̄s. vt p3 in luc. Isto:. iiij. signa hūit ṽgo maria in sua sanctificatōe: Q: ipsa fuit.

Pō p scriptura ꝓnūciata i li numeroꝝ Orck stella ex. iacob. nō futisset enim nata stella nisi fuisset in vtero sanctificata ꝛc.

Scōo fuit p angelū nūciata p̄si ꝛ mri sicut Joānes tm̄ patri.

Tertio fuit ista diuina ṽtus coopata. q: sicut vetus Sarra p p̄ces ꝛ ꝓmissiōes dei pit: sic. b. Anna p p:omissiones ꝛ vota sanctā dei genitricē: vt ait dam. 4⁹ sni ax ꝛcc.

Quarto fuit diuinitus p̄nominata. qa angelus gabriel p̄nunciauit eius nomen sicut legit̄ de Joāne ba. ꝛ xp̄o. Et p hoc mater ei⁹ hoc nomē iposuit trib⁹ suis filiab⁹. vt in aliqua ipsaꝝ impleret ꝓmissuz.

Secūdo fuit sanctificata in ṽbi icarnatiōe. de qua sanctificatiōe logtur angelus Luce. 1°. dī. Spūs san. supueniet in te ꝛc.

Tertio. fuit sanctificata in spūs scī missione. q: ad ip̄az p:incipaliter credit missa fuisse. vt habet in actibus ꝛ cc.

Quarto. fuit sanctificata in sua assumptiōe. q: mato:. caritas repit in patria q̄ i via ꝛ cc. Iste ax quatuor ṽgis significatiōes fuerūt figurate p quatuor singulares illuminatiōes lunc. Quaruz p:ima fuit quarta die qñ fuit formata ꝛ a sole conse-

fim illuminata. Sic ṽgo maria.

Secūda fuit qñ Josue q fuit p spaciū ventus dicī in eadē illuminatiōe sine diminutiōe ꝛ augmētatiōe continuata.

Tertia fuit in tēpoꝛe passiōis qñ vt refert Dion̄y. sol p̄ naturā ꝓcenit ab aglōe ad meridiē ipso vidēte ꝛ submergit se soli. vt ei⁹ radi⁹ detineret ne pūcirct ad terrā.

Quarta. erit i die iudicii qñ erit lux in ne: sicut lux solis. vt habet in ysa. Et ista illuminatio est sicut ista assumptiōis ṽginis benedicte marie ꝛc.

septum myste. Septū mysteriū lucis est. Quare mater dñi fuit appellata. ſ. illūinatrix p̄z Hiero. vbi supra. circa quē arti. ē itelligēdū ꝙ sicut luna imediate ꝛ ordinate illuminat quatuor elemēta incipiēdo a spa ignis. Sic ṽgo illuminat. 4. ierarchias sibi subiectas ordinate incipiēdo ab ordine seraphico.

Primo. ierarchiā angelorū iup̄mam.

A Secūdo. 2dam.

Tertio infimam:

Quarto ecclesiasticā. vt p3 p b. Dion̄y. de angelica ierarchia que est supra oēs fm Hieron̄y. ad Eustochiū. Et iste quatuor illūinatiōes fuerūt figurate p quatuor fluuios manātes de loco voluptat̄ adirigādū oēz superficiē terr. ſ. volūtat̄ create. ideo mr dñi cōuenit illud p̄a. Illuminās tu mirabiliter amōtibus eternis. q: suā viz illuminatiuā imediate sumit a p̄sonis altissīe trinitatis etcc.

septimū mysterū est. quare mr dñi fuit appellata stella maris fm Hieron̄y. vbi supra. Circa quē articulū est intelligendū ꝙ vna stella fixa in firmamēto dr stella maris q̄ hz octo ꝓpietates ṽgīnitatis decentissime cōuenientia. Jdcirco diuina facīēte ꝓuidentia sic fuit appellata.

primū Quoꝝ primū ē ꝙ ista stella hz medietatē in suo situ sicut centrū est in medio celi.

B Ita ista stella ē in medio nri emispij ꝛ dr polus. q: distat ab omni pte emispij cēlitter. Istud p:iuilegiū cōuenit decentissime ṽgini. q: sicut filius stabat in mo⁹ discipulo:ꝝ post resurrectionē. vt hr in Joāne Et iō in cardine celi empyrei. Et q: mr ei⁹ est circa ip̄z collocata. iō tenet talē locū in empyreo q̄ tz stellā maris in firmamēto.

secūdū ꝓuilegiū est. q: hz sublimitatē sup omēs alias in nro emispio ꝛ q: plus distat ab o:iz̄onte ꝛ pl⁹ ab iferiori emispio elcuat. Istud ꝓuilegiū decentissime ṽgini attribuit. q: ipsa est sup celsitudinē oium sanctoꝝ ꝛ angelorum sola sublimata. fm Hieroꝝ. ad Eustochiū ꝛc. secūdū ꝓuilegium

B

Tertiū ꝓuilegiū ē. q: hz imobilitatē in suo statu. q: iz oēs alie stelle sint i cōtinuo motu. ista tm̄ in eodē loco manet imobilr ꝛ pp hoc dr. Cardo celi. q: sic hostiū voluit in cardine pmanēte imobili. sicut celū ista stella q̄scēte. Istud aūt ꝓuilegiū decentissime cōuenit ṽgini. q: iz alii sancti nō sint pfecte ꝛ fm appetitū naturalez q̄etati ad huc pp inclinationē ad corpus. ṽgo tm̄ in hoc ē vltimate q̄etata. ꝛ cōsumata. q: vt iz ecclesia i ipsa fuit resurrectio accelerata. tertius ꝓuilegium

Quartū ꝓuilegiū ē q: ista stella hz volubilitatē in suo ambitu. iz. n. nō trāscat dē loco ad locū tm̄ voluit intra ꝓpriū ambitū cū sit fixa in firmamēto. ꝛc. 4^m ꝓuilegiū

Quintū p:iuilegiū ē q: hz attractiones i suo actu. q: op⁹. fuit antiquoꝝ astrologorum q: terra stet imobilis in cētro vniuersi pp suā attractiones. ita q: sic polus antarticus attrahit eā ne surgat. sic polus articus. ne cadat: ꝛ ista est stella maris. Ad cuius exēplū mr dñi suis p̄ces⁹ retinet totū mūdū ne pp peccatoꝝ molem cadat in abyssuz secundum Bernardum. quintum ꝓuile.

Sextū ꝓuilegiū ē q: ista stella hz erectionē in ꝓgressu. q: cū p3 astrologos moderni sp̄a aliqb⁹ sit recta. ꝛ aliqb⁹ sit obliq̄ q cūq3 gradū ē erecto capite ad istā directe stellā hñt celi rectā: ꝛ q non hñt obliq̄. sic qcūq̄ hz duotionē ꝛ iterionē rectā directe ad b. ṽginē ad celū sunt ordiati: ꝛ q nō. a ce⁹ sūt obliq̄ti fm Ber. Sept^m ꝓuile. ē q: stella ista hz efficatiā in effectu. Nā lapidē durissimū dr in ferrū cōuertet in cuius signū Manue ab adamāte attracta sēp erigit ad istā stellā tāq̄ ad suc ghationis ꝓncipiū. sic mr dñi miranda ṽtute quelibet sua peccatoꝝ corda lapidea p tm̄ penitaz cōuertit in arma fortia p constātie firmitatem. q: p3 b. Dio. de angc. ierar³. ṽt⁹ baptista q̄ mr mie eminētissime hēt cōuenius septimus ꝓuilegi

habemus apud patrē ꝛc. Teste Joāne sic apud xp̄m ꝙginē mīem fm Ber. Jō pro ipsa dicit ꝓpheta Luc orta est iusto ꝛc. p ista. f. influentia.

Quintū lucis mysteriū est. Quare mater dñi dr illuminata. Maria. n. iterp̄tat illuminata fm Hieron. Et dicit ꝙ fuit quadrupliciter sanctificata.

Pmo in sua cōceptiōe ad cuius sanctificatiōis declarationē est intelligendū ꝙ in sacra scriptura inueniūtur. v. signa sanctificatiōis in vtero mīis. quoꝝ. f. Primū est scripture ꝓlatio. qz ex quo scriptura diuina dicit aliqd eē scificatū. sic eo ipso credendū ē illud eē sanctificatū. maior. n. huius est scripture auctoritas q̄ ois humani ingenij capacitas. Et fm istud signū. qua tuor sanctificati sunt.

Primo. Ysaac. qz vtero fuit sermatus seruus dei. vt habet in Ysa. ꝛc.

Secundo. Hieremyas. Cui dicitur Hiere. p°. Anteq̄ exires de vulua sancti ficaui te.

Tertio. Jo. baptista de quo Luce. p°. Spiritu san. reple. ex vtero mīis sue.

Quarto. xp̄s de quo ibidē. Nō. n. nascet ex te sanctū vocabit ꝛc.

Secundū signū est. Angelica anunciatio. qz nō p̄sumit deus mittere angelū bonū ad anunciādū alicui⁹ gñonē qn ei contulerit sanctificationē cuz ipsi sint ministri iusticie. Et fm illud signū fuerunt sanctificati quatuor. scilicet

Primus Ysaac de quo in gñ. dicit.

Secundus Sanson. de quo in lib° iudi.

Tertius Joānes ba. de quo Luc. ꝛc.

Quartus Xp̄s. de quo Luce. ꝛc.

Tertiū signū est supnaturalis coopa° qñ parētes nō erāt ad huc validi p naturā vbi. n. iteruenit diuinū miraculū p̄sumit interuenisse sanctificatio. Cū fm doctrinā sanctor. xp̄s n^m sanauerit corporaliter. qn etiam spiritualiter. Et secundum hoc.

Primus fuit Ysaac. qz de p̄e sene ꝛ matre sterili habetur in genesi.

Secūdus fuit Samuel. qz de mīe sterili natus fuit. primo regum.

Tertius fuit Sāson. vt apꝑet in li. iudi.

Et sic isti ōtuor fuer̄t sanctificati fz tm̄ō sig^m

Quartū signū est totalis diuina ꝓductio. qz qñ aliquā creaturā rōnalē facit per se totaliter. tūc rōnale ē. vt p° ipsi bñ velit ſ̄ oēs diligāt ꝓpos effect⁹ ꝛ fz hoc sig^m

Primus fuit lucifer.

Secundus Adam.

Tertius Eua.

Quart⁹ Xp̄us q̄ deus totalr ꝓduxit supplēdo vicē p̄is creati.

Quintū si. ē dia p̄nomia°. qz cuicūq3 a do nōn iponit. vī ēt ꝙ ab ipo scificet. vñ ait Amb°sup lucā hñt ꝫ scōrū mēita vt a do nōn acciptāt ꝛ fm hoc.

Primus fuit ysaac. vt p3 in gñ.

Secūdus fuit Josias. vt p3 in. 3°li. ℟.

In cui⁹ signū sanctificatiōis fuit in op̄ib⁹

Tertius fuit Jo. bap. vt p3 i notabilib⁹ q̄ fec i pueritia sicut samuel.

Quart⁹ fuit xp̄s. vt p3 in luc. Jstor. tiij. signa hūit ꝙgo maria in sua sanctificatōe: Qz ipsa fuit.

P° scriptura ꝓnūciata i li numero Ouid stella ex. iacob. nō fuisset enīz nata stella nisi fuisset in vtero sanctificata ꝛc.

Scōo fuit p angelū nūciata p̄i ꝛ mīi sicut ioānes tm̄ patri.

Tertio fuit isti diuia ꝑtus coopata. qz sicut vetus Sarra p p̄ces ꝛ ꝓmissiones pcepit: sic. b. Anna p promissiones ꝛ vota sancta dei genitrice: vt ait dam. 4°sni ax ꝛcc.

Quarto fuit diuinitus p̄nominata. qa angelus gabriel p̄nunciauit eius nomen sicut legit de joāne ba. ꝛ xp̄o. Et p hoc mater ei⁹ hoc nomē iposuit trib⁹ suis filiab⁹. vt in aliqua ipsar̄ impleret ꝓmissuz.

Secūdo fuit sanctificata in ꝙbi icarnatiōe. de qua sanctificatiōe loqtur angelus Luce. 1°. dī. Spūs san. supueniet in te ꝛc.

Tertio. fuit sanctificata in spūs sci missione. qz ad ip̄az principaliter credit missa fuisse. vt habet in actibus ꝛ cc.

Quarto. fuit sanctificata in sua assumptiōe. qz maior caritas repit in patria q̄ i via ꝛ cc. Iste āt quatuor ꝙgis significationes fuer̄t figurate p quatuor singulares illuminationes lune. Quaruz prima fuit quarta die qñ fuit formata ꝛ a sole conse-

ſim illuminata. Sic ꝙgo maria.

Secūda fuit qñ Josue q fuit p spaciū ventus dicī in eadē illuminatiōe sine diminutiōe ꝛ augmētatiōe continuata.

Tertia fuit in tēpore passiōis qñ vt refert Dion. sol ꝫ naturā pueuit ab aglōe ad meridiē ipso videte ꝛ submergit se soli. vt ei⁹ radi⁹ detineret ne pueiret ad terrā.

Quarta. erit i die iudicii qñ erit lux in ne: sicut lux solis. vt habet in ysa. Et illa illuminatio est sicut ista assumptiōis ꝙginis benedicte marie ꝛc.

Septū mysteriū lucis est. Quare mater dñi fuit appellata. f. illūinatrix fz Victo. vbi supra. circa quē arti. ē itelligēdū ꝙ sicut luna imediate ꝛ ordinate illuminat quatuor clemēta incipiēdo a spa ignis. Sic ꝙgo illumiat. 4. icrarchias sibi subiectas ordinate incipiēdo ab ordine seraphico.

Primo. icrarchiā angelorū iup̄mam.

Secūdo. Mediā.

Tertio infimam:

Quarto ecclesiasticā. vt p3 p b. Dion. de angelica icrarchia que est supra oēs fm Hieron. ad Eustochiū. Et iste quatuor illūinatiōes fuer̄t figurate p quatuor fluuios manātes de loco voluptat̄ adirigādū oēz superficiē terr. f. volūtat̄ create. ideo mīe dñi cōuenit illud p̄s. Illuminās tu mirabiliter amōtibus eternis. qz suā viz illuminatiuā imediate sumit a p̄sonis altissīe trinitatis etce.

Septimū mysteriū est. quare mīe dñi fuit appellata stella maris fm Hiero. vbi supra. Circa quē articulū est intelligendū ꝙ vna stella fixa in firmamēto dr stella maris q̄ hz octo p̄uilegia ꝙgini decentissime cōuenientia. Ideo diuina faciēte p̄uidentia sic fuit appellata.

Quor̄ primū ē ꝙ ista stella hz mediocritē in suo situ sicut centrū est in medio cēli.

Ita ista stella ē in medio nīi emisphij ꝛ iō dr polus. qz distat ab omni ꝑte emisphij cēliter. Istud p̄uilegiū cōuenit decētissime bea. ꝙgini. qz sicut filius stabat in m° discipulor̄ post resurrectionē. vt hī in Joāne sic stat i mīo oluz sanctor̄ post ascensionē. Et iō in cardine cēli empyrei. Et qz mīs ei⁹ est circa ip̄z collocata. iō tenet talē locū in empyreo q̄lē tz stellā maris in firmamēto.

Secūdū p̄uilegiū est. qz hz sublimitatē sup oēs alias in nīo emisphio ꝛ qz plus distat ab oriz̄onte ꝛ pl⁹ ab inferiori emisphio cleuat. Istud p̄uilegiū decētissime ꝙgini attribuit. qz ipsa est sup celsitudinē oīum sanctor̄ ꝛ angelorum sola sublimata. fm Hieron. ad Eustochiū ꝛc.

Tertiū p̄uilegiū ē. qz hz imobilitatē in suo statu. qz hz oēs alie stelle sint i cōtinuo motu. ista tm̄ in eodē loco manet imobilr ꝛ pp hoc dr. Cardo celi. qz sic hostiū volui in cardine permanēte imobili. sicut ecclā ista stella gerēte. Istud aūt p̄uilegiū decētissime cōuenit ꝙgini. qz hz alii sancti nō sint perfecte ꝛ fm appetitū naturalez̄ qetati ad huc pp inclinationē ad corpus. ꝙgo tm̄ in hoc ē vltimate qetata. ꝛ cōsumata. qz vt tz ecclesia i ipsa fuit resurrectio accelerata.

Quartū p̄uilegiū ē. qz ista stella hz volubilitatē in suo ambitu. hz. n. nō trāseat ō loco ad locū tm̄ volui intra p̄fixū ambitū cū sit fixa in firmamēto. ꝛc.

Quintū p̄uilegiū ē. qz hz attractiones in suo actu. qz op̄°. fuit antiquor̄ astrologorum qz terra stet imobilis in cētro vniuersi pp suā attractiones. ita ꝙ sic polus antarticus attrahit cā ne surgat. sic polus articus. ne cadat: ꝛ ista est stella maris. Ad cuius exemplū mīs dñi finis p̄cib⁹ retinet totū mūdū ne pp peccator̄ mole cadat in abyssuz secundum Bernardum.

Sextū p̄uilegiū ē. qz ista stella hz erectionē in ꝓgressu. qz cū fz astrologos moderni spa aliqb⁹ sit recta. ꝛ aliqb⁹ sit obliq̄. cūq3 gradū̄ erecto capite ad ista directe stellā hñt celi rectā: ꝛ q non hñt obliq̄. sic qcūq̄ hz diuotionē ꝛ itētionē rectā directe ad b. ꝙginē ad celū sunt ordiati: ꝛ q nō. a ce° sūt obliqui fm Ber. Septm̄ p̄uile. ē. qz stella ista hz efficatiā in effectu. Nā la p̄uilegiū stelle hz virtutē cōuertē in cuiusq̄ signū. Nauis ab adamāte attracta sēp erigit ad istā stellā nāq̄ ad suā gñationis ꝓncipiū. sic mīs dñi miranda ꝙtute quotidiana peccator̄ corda lapidea p tm̄ penitaz cōuertit in arma ferea p constātie firmitatem. qz fz b. Dio. de angel. icrar^a. ꝙ° Sapphica q̄ mīs mīe eminentissime ꝓtest cōuertere

octauꝰ p̄iuilegiū

Octauꝰ p̄iuilegiū est. q̄ hꝫ dirēctionē in suo ducatu. ipsa. n. dirigit oēs nauigā-
tes in pelago. vt sciant venire ad portū ⁊ i
omni morē periculo naute ad ipsius cōdu
ctionē cōsurgunt. Sic ad ꝓpoⁱⁿ mater
dñi nos dirigat in omni piculo huius mū
di. ⁊ ideo semp ad ipsaꝫ sicut ad maris stel
lam p̄o ducatu ⁊ patrocinio debemus cō
fugere. ſm Ber. Ista est illa stella que vni
cuiq; ꝓmittit. apoca. 2°. Vincenti inquid
dabo stellā matutinā. q; oēs sancti in pātia
de plenitudie felicitaꝫ virgis participant.
vt patet.

nonuꝫ p̄iuile.

Nonum p̄iuilegiū est. q̄ hꝫ minimita
tem in aspectu: q; ita parua est vt vix vide
ri possit. hꝫ p̄o ipsa aliā significamus que
dicit̄ tramontana cuius cursus p̄cipit. Et
ita mater fuit minima ꝓpter suā humili-
tatē; pp quā deus ipsaꝫ. ipsa teste respexit:
⁊ ꝓpter quā ipsaꝫ in matrē assumpsit. vñ
cantat. in cantico suo. Q; respexit humili-
tatem ancille sue ⁊c̄.

decimū p̄iuile

Decimū p̄iuilegiū est. q; hꝫ. vij. formi
tatē in habitu. q; septē stelle notabiles vo
luunt circa eā. ꝛō eius regio dicit̄ septētrio
nalis. Ita ⁊ mater dñi dicit̄ hꝫc. vij. ange
los notabiles q assistūt ei⁹ throno de quo
rū numero dicit̄ beat⁹ Raphael: vt dicit̄
in Tob. iuxta illud apoca. Gratia vobis
⁊ pax ⁊c̄. Et seqtur a vij. spiritib⁹ q in cō
spectu eius sunt. ⁊p cōfis in cōspectu thro
ni matris que sedet adextris eius ⁊c̄.

octauꝰ mysteriū

Octauū mysteriū est. Quare mater do
mini dicit̄ stella matutina. Dicit̄ q; istius
stelle quinque ꝓprietates cōueniunt ei.

Quarū. s. prima est. q; sicut ortus illius
stelle in aurora dici p̄cedit ortuꝫ solis. Sic
ortus illius v̄ginis in aurora noui te. p̄ce
dit ortū xp̄i que aurora dicit̄ fuisse in na
tiuitate v̄ginis bñdicte. Et sicut in illa au
rora incipiunt bestie timere ⁊ hoies esse se
curi. Sic nata beata virgine ceperunt de
mones timere ⁊ sancti cōfidere.

Secunda est. q; sicut illa stella dicit̄ lu
cifer. eo q; excedit pulchritudinē creatura
rū post solē. sicut ille lucifer excedebat pul
chritudinē angelo⁹. Ita ista virginis est
pulchrior omni creatura spūali post xp̄m
vel xp̄i aiaꝫ. q; ornamētis sublimioribꝰ de
corata ⁊c̄. Tertio. q; sicut illa stella de
nocte p̄ceteris illuminat terrā. ita mater
dñi illustrauit ecclesiā v̄tute sue sapientie:
ꝓs ceteris sanctis in nocte huius seculi.
Fuit enim magna Joānis euan. ⁊ lucē aplī:
vñ cūctas hereses interemit sacra. qppe
incarnatiōis seu gr̄iatiōis dñice. aplī ⁊ cuā
geliste ab ipsa habuisse creduntur.

Quarto. Sicut illa stella hꝫ ventuolā
influctiā ad generāduꝫ amicitiam. sic v̄go
ad concordiam facilēdam inter deum ⁊ ho
mines. ⁊ veraꝫ amiciciā gr̄e. ꝛō mater gr̄e
dicitur. Quinto. sicut illa stella. quia re
gnat in die veneris. ideo dicit̄ venus. ita
mater dñi dic illa regnuꝫ suū accepit. s. in
annunciatiōe. qñ angelo nunciāte filiū suū
cōcepit: ⁊ tunc facta fuit regina mūdi. Jō
sibi cōuenit illud q; scribit̄ in apoca. Dabo
eēti dabo stellā matutinā: q; post tēptatio
num victoriā glibet sentit v̄ginē sibi ꝓpi
ciaꝫ ⁊c̄. Quod nobis cōcedat suis meritis
Jesus xp̄s eius filius. Amen.

¶ In festo sancte lucie vel de quacunque virgine.

Quam pulchra est casta genera
tio cū claritate. Sapie. iiij. Q;
hec virgo integerima pp fidez
castitatis fuit perpessa supplicia atrocissi-
ma idcirco ad eius laudem dicamus. O q̄
pulcra ⁊c̄. In quibus verbis continentur
octo p̄conia puritatis. primuꝫ est de pu
ritatis decore. cum dr. o q̄. pul. est. ca. Di
citur aūt res pulcra. quando delectat aspe
ctum. ⁊ dicitur sapida. quādo delectat gu
stum. Nunc aūt cum triplex sit rationalis
aspectus. s. humanus angelicus. ⁊ diuinus.

Primo venustas castitatis multum de-
lectat humanum aspectum. q; ſm Augu.
li⁹ de ci. nullus humanus aspectus in tan-
tum potest esse depranuatus per intemperā
tiam ⁊ in continentiam q; totā amisserit
honestatis complacentiā: ⁊ sibi non place
at honestatis venustas. Et multo magis vi
ris honestis. Secundo magis delectat
angelicum aspectum. q; natura angelica.
est ceteris creaturis purissima. Et ideo

dicit Jeron̄i. q; angelis semp est cognata
virginitas. Tertio maxime delectat di
uinū aspectū: q; oculus diuinus ē ipsa pu
ritas in abstracto. et non solū ipsū dele-
ctat: sed etiā ad concupiscēdū inclinat. iō
dicit ꝓpha p̄s. xliiij. Dñe⁹. 13°. Et cōcupi
scet rex decorē tuū. Et ipsam ꝑmendat. d.
cāt. iiij. Tota pulchra es amica mea ⁊ ma
cula nō ē in te. Secūdū de puritatis sul
core cū sequitur. ⁊ macula nō ē in te. q. d.
q; generatio pulchra ⁊ casta nō valet: nisi
sit cū claritate. Et iō notādum q; duplici
via seruat̄ puritas. Primo p viam cui-
dentē certā ⁊ manifestam: ⁊ ista ē clara et
certa. s. fugiēdo cōsortium p̄sonarū impu-
dicarū. Pueri. 5°. fauus distillās labia me
retricis ⁊ nitidius oleo guttur eius nouis-
sima aūt illius amara quasi absinthium
⁊ accuta quasi gladius biceps. i hīs duo
capita. p⁹. Lof. i 5°. corrūpunt bonos mo
res colloquia mala. Secundo per viam
tenebrosam ⁊ suspectā. s. volentium p̄ten-
dere puritatē solū i aspectu ⁊ appētia nō
attēdentes ad ueritatē. Ecclesiastici. xi. ma
litia horę oblitionem facit luxurie magne
⁊ in fine homis denudatio opum illius.
Jdez ca. 13. Qui tetigerit picē coinq̄nabit̄
ab ea. ⁊ q; colcatur supbo induet supbiā.
Et q; intētio sapientis est cōmendare ca-
stam generationem cū claritate: dicit sapie
8°. habebo pp hanc claritatem: addit̄ ⁊ ho
nestē apud seniores. Tertiū de phēnita
te puritatis. Memoria enim eorū que re-
linquunt̄ p propagationem finē habent.
Memoria uero abel in benedictione in-
tegritatis fuit perpetua. Jdeo status uirgi
nitatis dicitur celibatus propter sui phēni-
tatē. Et notādū q; victoria castitatis ꝓbat
immortalis. quadruplici rōe. Primo q; om
nia corpora q̄bus repugnat generatio: fūt
incorruptibilia ⁊ sempiterna. patet in cor
poribus supcelestib⁹. Et pp hoc v̄ginita
tis status vocat̄ celibatus. Secunda quia
omnia corpora quibus indita ē generatio
fuit corruptibilia. q; non possunt in suo in
diuiduo conseruari ⁊ perpetuari p3. 2°. li°.
de aia cōsitatorē. 3ª. q; omnes creature ra
tionales quibus est generalis uirginitas:
vt sunt angeli ⁊ anime intellectiue: sunt i-
mortales. Quarta q; post resurrectionē
quando erimus immortales erimus etiam
virgines quātū ad corporis integritatē cū
deus non resuscitet diminute. Matth. xxij
in resurrectione neq; nubēt: neq; nubent
sed erunt sicut angeli dei in celo. s. pp con
sumatā virginitatem. Quartū de purita
tis ueritate. Et notandū q; puritas habet
duplicem ueritatem. Unā interiorē que ē
inordinatione ad diuinū intellectum. Aliā
exteriorē que est in ordine ad creatum in-
tellectum. p⁹ est soli deo cognita et confi-
stit in quadruplici actu. primo est ymagia
ri. Secundus honesta contemplari. tertius
honesta eligere. quartus honesta desidera
re. Secunda uero hoibus cognita etiam
consistit in quadruplici actu. primus ē ho
nestus gestus. secundus honestus aspectus
Tertius honestus affatus. quartus hone
stus effatus. ex istis iudicant homines p̄o
babiliter puritatem interiorem non demō
strative. q; hoies iudicāt que fortis sunt. dō
autē intuctur cor. p. R. 16. Quintum de
puritatis imitabilitate. Licet omnis vir-
tus trahat ad sui ymitationē modo tamen
singulari uirtus castitatis ē sui ipsius mul
tiplicatiua: quod p3. quadruplici rōne. p⁹
q; castitas habet vim alectiuā p̄o eo quia
oib⁹ placet. vt p3 sup̄a. ⁊ quod oib⁹ placet
oēs conant̄ hēre. Secunda q; hēt vīz ostē
siuā. p̄o eo q; opposita iuxta se posita clari
us elucescunt. et iō deco: puritatis osten-
dit quātus sit error turpitudis sibi oppositē.
Tertia q; habet vim conseruatiuā. p
eo q; vnitiscuiusq; rei conseruatio ⁊ salua
tio consistit in eius integritate. ⁊ virtus ca
stitatis est ad integritatis custodiā. Jō sicut
naturalis inclinatio ē ad unitatē ⁊ integri-
tatē. ita ē et ad puritat̄ ymitationē. Quar
ta. q; hēt vim extractiuā. eo q; celibatus
ē virtus q̄si trās cēdēs sensibilē vitā ⁊ q̄si
sequēs angelicā. ⁊ ideo admirabilis valde
et ideo cū ponit̄ in ex^m. inspicit diligenter
et p ipsū attrahit̄ ad ipsius imitationem.

Sextum de puritatis obstabilitate. Re
cenim que multū diligit̄ q̄cunq; subti-
bitur: desideratur. et cū p̄iona tali virtute

adornata mūdo subtrahitur .ab oculis de siderat. Est.n. notādū q̄ psōa q̄ virtute puritatis ē venustata sic subtrahit et hac vita ḡdruplicā rōne. ℙ⁹ q̄ ē acceptabilis illi cui marie ꝓplacet i virtute.et tō scitiat talē plonā ad se uocare. Sicut ꝓncipes q̄si stere sibi volūt illos q̄b⁹ afficiūt.p.Ec.16. dixit saul ad ysay.sicut dauid i ꝓspectu mo. inuenit.n. gr̄az i oculis meis. 2⁹ q̄ mundus ē sibi tristabilis et eo q̄ plen⁹ ignarātis t sordib⁹.q̄b⁹ alia pura solet aliq̄n ignarī.2ᵉ pc.2. Justū loth oppressū anepha dez iniuria t a luxuriosa cōuersatōe eripuit. aspectu enī t auditu iustus erat hitāt apud eos q̄ de die i diē aiam iustā iniq̄s operib⁹ cruciabāt.3⁹ q̄ puritas i hoc mundo picitat i eo q̄ oia sensibilia iclinat ad corruptōez ꝓtagii.2ᵉ Eoh.ri°. Timeo aūt ne sicut hṽa cuā seduxit astutia suā ita corrūpant sensus vr̄i:t eccidāt a simplicitate q̄ ē in xp̄o.4⁹.q̄ iste mūdus cū sit sordib⁹ plen⁹ priuat psōa sic illustri:q̄ nō ē dign⁹ societate plonaz in cōtaniataz.iō d ap⁹ hebr.xi°. Dō sublate sunt plone gbus dignus nō erat mūdus. ¶ Septimū de puritatis nobilitate. Et ē notādū q̄ i ptia pone una corōa aurea q̄ ē pmiū substāiale: Et triplex aurcola que ptinet ad pmiū accidētale.pma debet virgib⁹:q̄ victoriam habuerūt de mūdi blandiciis t carnis.2ª materib⁹ q̄ victoriā habuerūt de hostibus seuitie.3ª doctorib⁹.q̄ victoriā habuerūt d inimici astutijs. Et sic q̄ dignitas ē i ccl'o corona:ita nō solū q̄m ad aurcā:ꝫ ēt q̄m ad aureolā:vt dr̄.Sapie 5°.iō accipiēt regnū decoris t diadema speciei de manu dei sui. 8ᵐ de puritatis substāialitate. Et notādū q̄ quadruplex virtudo iuenit i certaminib⁹ castitatis. ℙ⁹ qñ insurgēntibus passionib⁹ ꝓcurisc̄ntie alius trahit ad cōsēsū. Et iste cōsensus vocat cotagnatō:q̄ inducit ꝓcēsū cotagnatiuū. 2⁹ qñ insurgēntibus passionib⁹ alius trahit ad delectationē. Et iste ꝓsensus uocat maculatiuus q̄ inducit maculā venialis ptēi. 3⁹ qñ insurgēntib⁹ passionib⁹ alius trahit ad simplicē suggestionē. Et iste cōsensus vocat accessus q̄ nō inclinat ad aliqua ī maculā q̄ nō

est consēsus q̄ sūt illi primi motⁱ de q̄b⁹ .d.magf.1° sūt q̄ nō sūt i ipa ptāte. 4⁹ q̄si aliqs alius ita tenet subiectas passiōes cōcupiscētie:vt insurgere nequāt ad ꝓcādū aliq̄s.et iste ē suprem⁹ gradus puritatis p modū cuiusdā passibilitatis. Quib⁹ alloq̄t xp̄s.d.apoc.2°. vincēti dabo mānā absconditū.t dabo illi calculū candidū:t in calculo nomē nouū scriptū q̄ nemo scit nisi q̄ accip̄. Dō nobis ꝓcedere ꝛc. amē amē.

De codē sermo quartus.

Quila grādis magnaz alaz lōgo mēbroz ductū plēa plumis: t varietate vēnit ad libanū t tulit medullā cedri:t suauitatē frōdiū eius cuul sit:t trāsportauit eā in terrā chanaā i vrbē negociatorū posuit illā.ezc.17.c°. ¶ Quia v° circa descriptōez cuāgliste:scīz ezc.1.c. pfacies quatuor aialiū.t iteratā p.v.iob.a poc.4. Ipse ioannes describit q̄si hīs facie aqle volātis. Idcirco ad extollēdā laudē eius ꝓphēta assūpta ē pabola ista. Intelligēdū ē m̄ q̄ in hac figura tāgit ꝓphēta isti⁹ aqle decem misteria ꝓpria dñi io.ꝓlogo.

Ꝑmū misteriū ē: De istius aqle magnitudine. Cū ꝑmittit. Aqla grādis. Et illa ꝓphetas ꝓcurrit.b.io.nō loquēdo.s.de magnitudine mol.sed de magnitud' virtutis. De qua magnitudine dixit angel⁹ gabriel ꝓ io°. baptista Erit.n.magn⁹ coram do°. Luc.p°.et itez i eodē c° de saluatore hic erit magn⁹ t filius altissimi. Ista aūt magnitudinē huit.b.io.cuāgelista.q̄ i eodē apoc.q̄ē mariusf uit vna colūna:t illaz colūnaz magnitudinē exprimēs apoc.2. cor. xi. dicit sic. exīo nihil me fecisse a magnis apīis ꝛc. Secūdū misteriū dr̄ illi⁹ aqle latitudine.q̄ dicit q̄ fuit magnarum alarū. Iste alc mag^e signāt illas magnas cōtēplatōes:quas huit i^e apo.q̄ de mariis rebus t transcēdētib⁹ capacitatē intellectus creati.dicit.n.dñs gregō.sup ezc. q̄ sicut facies ad notitiam ptinet.ita pēna ad cōtēplationē.t q̄ pēne aialiū quatuor fuit idē q̄ alc ipsoz:ut habet ezc.1.c. Jō magnitudo illarū alaz ē magnitudo diuinaz cōtēplationū sunglī refulgētiū i isto apō.

3ᵐ mi. Tertiū mi.ē De illius aqle lōgitudine q̄ dicit q̄ fuit longo mēbroz ductu.q̄ q̄dem lōgitudo figurat diuturnitatē uite.q̄ huit ille apo.i virtutū opatōe et ista diuturnitas declarat i sua canonica.2ª q̄ tri i.3ª se describit senioē.q. referēdo se ad alios apostolos q̄b⁹ oībus vtiusse diuª phibet. 4ᵐ mi secūdū illud puer.3.c°.lōgitudo dieꝝ i dexstra eius ꝛc.

Quartū mi.est de illi⁹ aqle plenitudine q̄ dicit q̄ erat plēa plūis:t plēitudo plūarū significat abūdātiā diuinarū reuelatōuz multiplicatarū in mēte h⁹ apostoli. ut ps i apoc. vbi dicit dñs Jero. q̄ tot sē sacra quot sunt vba ꝛc.

5ᵐ mi. Quintum misterium est. De illius aqle multitudine.q̄ dicit q̄ erat plena varietate q̄ varietas signat donorū spūaliuz multiformitatē t sup naturalium cartsmarum q̄b⁹ alia huiⁿ apostoli fuit singulariter adornata vt patebit.

6ᵐ mi. Sextū mi.ē de illius aqle ad volatōez q̄ dicit q̄ venit ad liberādū q̄ liberādus significat ꝑ q̄ iterp̄tat̄ cādida°.secūdum vtriusq̄ nature ꝓprietatē repte i ipsa. ℙ⁹ qđē q̄tū ad diuinitatē q̄ liban⁹ fm Jero. interpretat̄ cādor.et diuinitas vbi. v bū ät fz suā diuinitatē dicit cādor lucis eterne sap. 7.c°. 2° dicit q̄ liban⁹ q̄tū ad suā hūanitatē.q̄ liban⁹ interpretat̄ candidario .p i nocentie venustatē. Ad illū q̄ mirabilē libanum.venit illa aquila magnifica q̄n fuit ei xp̄i incarnatio reuelata q̄ actⁿ illius reuelationis sequebat̄ actum intentiue dulcedinis quo amās tendit in amatū ꝛc.

Septimū misterium est. de illiⁿ aquile acceptōe.q̄ dicit q̄ tulit.i medullā cedri q̄ quidē cedrus significat suppositū vbi et altatū in libano.i.uncrū cū hūanitate in xp̄o. Ista cedrus cōstat ex diuinitate sub relatiua ꝓprietate sicut cedrus ex medulla ꝛb cortice. Ista ergo aquila tulit medullā cedri.dū p reuelationē supnaturalē accipit notitiam diuinitatis vbi in sua intellīª et pca cā reponit in sua memoria.

8ᵐ mi sterīū. Octauū mi.ē de illius aqle cumlīōe: q̄ dicit q̄ sumitatē frōdiū eius cuulsit. Iste

9ᵐ mi sterīū. Decimū mi

sumitates frōdiū sunt flores ipsorum t isti flores significāt reuelatōes diuinas q̄ sunt in verbo.s.gñio passiua.t actiua spīrª: q̄ dici dionysi. de sancta theolog. q̄ pulatiōes diuine nature.i. originēs sunt sicut flores.et illos flores.b.io.cumlsit. q̄n p nouā abstractiuā a vbo illos flores accepit. Abstractio.n.ē q̄si q̄dā intellectualis cumulsio uirtutis agnite ab obiecto.illiª ät cumulsionis signum extitit q̄ misterium trinitatis clarius ceteris exposuit vt.in.p°ca². sua tis clarius ceteris exposuit vt.in.p°ca². sua Tres sunt q̄ testimoniū dāt in cē ꝛc. Nonū dicit.ē de illiⁿ aqle transportatōe q̄ dicit quod medullā cedri q̄ tulit: transportauit in terrā chanaā. Ista ät trāsportatio tunc fuit facta abtō. to.q̄n ipse illā notitiā diuinitatis vbi q̄ ipse potauit dominū in pectore xp̄i manifestauit in descriptōe symboli apostolici exprimēs plonā filii vt infra patebit .et illa ad lr̄as fuit facta in ierusalē i qua descriptus symbol⁹ apostolorū in primo cōsilio de quo hētur i actibus ꝛc.

Decimum misterium ē de illius aqle finali repositōe q̄ dicit q̄ medullā cedri q̄ transportauit :posuit in vrbe negociatoz q̄ significat multitudinē gentium negotiis secularib⁹ deditaz in qbus medullā cedri idest diuinitatem beatus Joannes finaliter posuit quia post descriptionem symboli .in aīa scripsit euangelium per q̄ diuinitatem ipsam maxime gentibus manifestauit vt patet maxime in eius principio.

Quia vero ad extollenda pconia.be. ioan. assumpta est illa figura. Jdcirco ei⁹ laudibus insistendo. occurrunt. 12. considerationes Quarum.

Ꝑma est Deuotio sue generationis et dicitur quod fuit propagatus de inclita radice yesse sicut t Christus ex parte anne et qua prodierunt quatuor pciosi rami scilicet Mater domini Maria Jacobi. Maria salome. De quarum prima fuit natus Christus De secunda scilicet Jacobus minor Simon t Judas apostoli .et Joseph q cognominatus est iustus De tertia v°. Jacob⁹ maior t Joā. euangelis

fuit xp̃s ramus in illa progenie. Intelligẽ dũ est tñ q̃ et illa ꝓgenie. b'; Joānes fuit cõsecutus quattuor priuilegia. Quorũ primũ fuit q̃ fuit cõsanguineus germanꝰ xp̃i ⁊ p consequẽs dei ⁊ illa germanitas et hoc ꝓbat. q: matres amboꝝ fuerunt filie eiusdẽ mris ſ. Anne. Secundus q̃ illa germanitas Joānis ad xp̃um nõ fuit simpler: sed dupla sicut si fuissent germani tam et pte p̃is q̃ ecpte mris. q: tantas germanitatẽ habuit xp̃us ad matrẽ suam benedictã in cõsubstãcialitate quãtam habent alij ad vtrunq; parẽtẽ. Tertiũ ẽ q̃ illa germanitas nõ fuit p modũ eqperantie sed quasi disq̃ãtie. q: xp̃s fuit cõsubstãtialis se toto. q: totaliter a maria ẽgie matre ꝓcessit. Quartũ est. q̃ et illa germanitate sane intelligendo beatus Jo. cõtraxit affinitatẽ aliquã cuꝝ ꝓsona p̃is ⁊ spũs san. q: inter ꝓsonas diuinas est germãitas verissima. ſõ cũ quacũq; vna diuinarum ꝓsonaꝝ hꝫ germanitatẽ alij. ſ. videnẽ hfe affinitatẽ. Et ẽ sciẽdũ q̃ illa germãitas ad quã habat beatũ Jo. ad ꝓfectũ diligẽdũ xp̃m

Secunda cõsideratio est. De ordine siue vocatiõis qua fuit vocatus ad xp̃i discipulatũ ⁊ ad ordinẽ apostolatus in quo quartum locũ sortitus est. Primus fuit Andreas. Secũdus Petrus. Tertius Jacobus maior. Quartus Joānes euangelista vt patet Jo. p°. c. et iõ põt dc eo dici illud daniel. 3°. spẽs ãrti similis est filio dei.

Tertia consi° est. De merito siue prosecutiõis. q̃to merito beatus Jo. fuit xp̃o secutus. q̃ meritũ declaratẽ mathei xix. qñ querẽti Petro p̃o oĩb⁹ apl̃is. Ecce nos reliquimus oĩa ⁊ sc. ſ. te. qd ergo erit nobis. Rñdit ei dñs. Amen dico vobis q̃ vos q̃ secuti estis me. ꝛc. Notãdũ est tñ q̃ meritũ beati Joānis insequẽti xp̃o argumentat maius ee merito beati Petri quadruplici ratiõe. Et prima est. q: citius vẽit ad xp̃m Petrus vero p Andreã ante fuerat p̃dicatus q̃ p xp̃m fuerit vocatus illa fuit pria exortatio. ſ. Joannis vocatio que inuenitur ad xp̃m facta in diuina scriptura

Secũda ẽ. q: Joānes fuit de maiori genere. vt pote ẽ stirpe regia. de qua fuit xp̃s

cuius erat germanus cõsanguineus ꝛc.

Tertia ratio est. q: in etate florida mũdum reliqt. Erat. n. adolescẽs. vt testatur marchus in qua etate difficillimũ est relinquere mundũ: eo q̃ magne tũc passiões ut gent. ꝛc. Quarta est. q: Joan. magna bona reliqt. Petrus. n. solũ reliqt bona fortune. vt naue ⁊ retia. Io. aũt bona nature vñ dicit. relictis Jo. retib⁹ ⁊ p̃c q magne ꝑtinet ad bona nature secutus est xp̃m.

Quarta cõsi° est. De matrimonio siue desponsatiõis: postquã enim fuit a xp̃o vocatus fuit matrimonio despõsatus: ⁊ de illis nuptijs sine corruptione abstractus vt dicit Jero. in ꝓlogo sup. Joan. Iste nuptie creduntꝫ fuisse in qb⁹ dñs aquã mutauit in vinũ: q: nullꝫ legim⁹ alibi xp̃m interfuisse nuptijs. Et nõnulli arbitrantꝫ. mariã magdalenã sibi fuisse sponsã. ⁊ p hoc fuisse auersã. q: spõsus fuit sibi ablatꝰ Iz illud satis sit apocrifuꝫ. Et illa bti Jo. despõsatio credit fuisse ordinata a xp̃o vt eius virgitas consacret: q: stati cũ ẽgitas cõiungitur cũ sacro: cõsecratur p ipsũ. Intelligẽdũ ẽ tñ q̃ i diuina scriptura frequẽter ẽgitates inueniunt cõsecrate. vt p3 in p̃cedenti sermone. in articulo: ⁊ sta tñ. 3°. ad litteram.

Quinta cõsideratio ẽ. De ẽcõlio siue puritatis q: dicit btũs grego. q̃ spẽciali ꝓgratiua castitatis ampliori ipsũ fecit dignꝰ dilectione. q: ẽgo' est electꝰ a deo: ⁊ ẽgo i cũ pmãsit. ꝛc. Intelligẽdũ ẽ ãt q̃ i ve. testõ fuerũt quatuor ẽgitates ꝓmẽdate.

Prima fuit Abel. Scõa fuit Noe. 3ª fuit Jeremie. quarta fuit Danielis. Pª quia floruit. Fa q: diu cõseruata. 3ª. q: a ꝓ ordinata. quarta q: renumeratiõib⁹ habẽ dantissime renumerata. Et sic istus quatuor mõis ẽgitas. Jo. euangeliste fuit cõmẽdata. Sed in no. testõ inueniunt quatuor ẽginitates ueriate. Quarũ pria fuit Ioseph. q: fuit ad matris pudicitiã ordinata.

Secũda fuit Joānis baptiste: q: data fuit ei. xp̃i ꝓnũciatio. Tertia fuit. b. ste. q: pudicitia scã: mulierũ fuit ei cõmissa. Quarta fuit. b. pauli. q: fuit doctria clarissima illustrata. Nunc aũt celebraꝰ. b. Ioã.

illo quadruplici mõ fuit veneratus vt p3.

6ª cõsi° Sexta cõsideratio ẽ. De priuilegio siue familiaritatis: q: fuit xp̃o familiarior ceteris apostolis. ⁊ illud fuit ꝓp habũdãtiorẽ puritatẽ. Ista ãt familiaritas fuit q̃dru plr declarata vt p3 in p̃cedẽti sermone. in sexto statu ad litterã.

vij. cõsi° Septima cõsi° ẽ. De fastigio siue caritatis qua pr̃ ꝑ̃ceteris diligebat. Et illius potuit eẽ cã fm naturã p̃cedẽdo. q: illa etas in qua fuit vocatus. ſ. adolescentia ẽ ꝓnior ad dilectationẽ. Intelligendũ est tñ q̃ illius dilectionis suphabundãtis quatuor fuerũt signa Rẽe in p̃cedẽti sermone in statu. 5°. ad lfam.

Octaua cõsideratio Octaua cõsi° ẽ. De misterio siue obdormitionis qñ. ſ. fuit sopitus in sinu dñi nostri ihesu xp̃i. Intelligẽdũ ẽ tñ q̃ xp̃us fecit in cena quatuor actus circa ꝓsonam .b. Io. euangeliste. Rẽe in sermone p̃cedẽti q̃ ꝛcipit dilectꝰ meus in 8ª cõsi° ne: ad lfam.

Nona cõsideratio Nona cõsi° ẽ. De facto siue adoptionis qñ xp̃o saluatoris fuit ꝛcẽs filius matris xp̃i. dñe ei dño ihesu. Mulier ecce filius tuus ꝛc. Intelligendũ ẽ tñ q̃ illa mutuatio cõmẽdatio facta fuit quadruplici rõne. Rẽe in sup: adcõ sermõe. Dilectus meus i 9ª cõsideratõe ad lfam.

Decima cõsideratio ẽ. De p̃fectio siue intentionis. in descriptõne. ſ. euangelii ꝺ mostrato i quo sic intonauit. q̃ si altius intonasset totus mundus cũ capere nõ potuisset. Intelligẽdũ ẽ tamen q̃ in descriptione illius euangelij. b. Io. transcẽdit alios euangelistas in quatuor Rẽe i p̃dcõ sermone. dilectus ꝛc. in. 10ª cõsideratione ad lfam. Undecima cõsideratio ẽ de prodigio siue visionis cũ dr̃ Joānẽ euãgelistam deũ uidisse: qñ fuerũt ei reuelata secreta celestia. Intelligẽdũ ẽ tñ q̃ in sacra scriptura inueniunt tñ quatuor holes vidisse deum. Quorũ. Primus fuit Adam in statu innocẽtie ꝛc. Secũdus fuit Moyses. Tertius fuit ysaias de quo: dicit augustinus q̃ a tuditis ideo fuit electus quia dixit se vidisse deum. Quartus fuit paulus de quo dicit. b. aug. sup gñ. ad lfam. 12°. Cur non credim⁹ tãto apostolo. doctori gẽtium rapto vsq; ad illam ecclicti-

simã visionem intellectualẽ: voluerit deus demõstrare vitã in qua p⁹ hanc vitã viuit dũ ẽ in eternũ. q. d. ymo.

11. cõsi°

Duodecima cõsi° est. de Articulo siue cõfessiõis qñ fuerũt. xii. apostoli cõgregati post ascẽsionẽ dñi vt fidẽ catholicã desererẽt. Et tũc fecerũt symbolũ in quo fuerũt positi. xij. articuli iuxta nũerũ apostolorũ. ⁊ illud fuit pm⁹ cõcilium solẽne militãtis ecclie celebratũ in ierusalem.

Tertiadecima cõsi°. est. de fastigio siue p fessionis. In quo ꝓsiderat ꝺ quo ordine fuit reputatus. Ad q̃ dignitatẽ fuit assumptꝰ

13. cõsi°

Intelligẽdum ẽ q̃ xp̃s in celũ ascẽdens diuisit in ecclia. 5. ordines ⁊ dignitates vt testatur paulus ad eph. quarto Rẽe in supradicto sermone. ſ. dilectus ꝛc. in. 13. cõsideratione ad litteram.

14. cõsi° deratio

Quartadecima cõsi° est. de pãgio siue a simulatiõis. Et cũ. n. quatuor euangeliste sint assimilati p quatuor animalia sicut docet .b. grego. sup ezc. Primũ. n. hẽt faciem hois. 2m leonis. 3m bouis. ⁊ qrtũ aqle volãtis: vt p3 in codẽ ca°. Intelligẽdũ ẽ ãt q̃ p aqlã intelligitur btũs Io. euangelista.

Sciendũ ẽ q̃ agla hẽt sepiẽ ꝑspicaces btõ Io. apoꝰ. ⁊ euangeliste fingit cõuenienter. Quarũ. Prima ẽ q̃ hẽt lapidita tẽ in suo cõtuitu. Aqla enim in reuerberatis oculis respicit solis rotã. hãc huit. b. Io. eo q̃ tã luculẽter intuitus ẽ diuinitatẽ verbi ꝛc. Secũda ẽ q̃ hẽt solẽnitatẽ in suo volatu q: sup oẽs alias aues volat. ⁊ suum nidũ colocat. Ita habuit. b. Io. eo q̃ fuit negociatus circa altissima misteria ꝑcipue altissime trinitatis. Tertia ẽ q̃ hẽt ardnitatẽ in suo incollatu. q: facit nidum suũ in locis difficillimis ad cũdus. Et ita beatus Io. q: negociatus fuit circa difficillima videlicet circa incarnationẽ.

Quarta est q: hꝫ velocitatẽ in suo volatu. q: velocius volat ceteris auibus. Ita habuit. b. Io. eo q̃ in breuissimo spatio scripture sue infinita p transeat fm ẽgitatẽ ꝛc.

Quinta ẽ q: habet nouitatẽ i suo actu q: renouatur ne possit senescere. Ita habuit. b. Io. eo q̃ vetustatẽ iudeorũ abiciens. ꝓmit i suo euangelio nouitatem mãdati q̃

amonis statuere visas fuit ꝛc. Sexta est q: hēt extraritatē in suo effectū q: docet vo lare suos pullos: ꝛ sup eos volitat: Jta. b. io. eo q̄ volitans actibus cōtēplationis sup altos sensum trahere conabat.

Septima ē q: hēt in certitudinē in suo transitu. q: via aglē transeuntis de loco ad locū est penitus in certa. Hāc habuit b. io. eo q̄ licet transitus eius fuerit notus tñ qđ factū sit de ei⁹ corpe difficile ē inuenire ꝛc. 15ª consi° ē de obstaculo siue retardationis. Cū enim fuerit magis dilectus inter apostolos iō secūdū rectū rōnez sibi debeꝫ principatus apostolorū. Et tñ nō fuit factus princeps apostolorū: sed petrus. Ubi ē notāduꝫ q̄ xp̃us obmisit ei cōferere principatum quadruplici rōne vt patet in precedenti sermone. s. dilectus ꝛc. in. 15. cōsideratione. Hz ex illis q̄tuor rōibus accipiuntur quatuor documenta.

Quorum. 1ª est q̄ iuuenes non sunt assumendi ad statū p̄lationis q̄tūcūq; p fci: ꝛ in aliis sufficiētes. Secūdū ē q̄ p̄lati nō debēt rōne p̄sanguinitatis inclinari ad dandū eccl̃e beneficia. Tertiū est q̄ illis qui sunt sufficienter beneficiati nō sunt cōferenda vlteriora beneficia eo q̄ debent contēctari. Septadecima consi°est ō iudicio siue in mersionis quia eni noluit p consuli iuxta edictū imperiale obedire. vt negaret xm̃ ꝛ a predicatione cessaret: iussus ē indolitū feruētiꝰ olei mergi. ō quo nō adustus sed unctus exiuit vt testat eius solēnitas que legit ante portā latinā. Et i illo miraculo cōceditur coronā martirij meruisse quia meritū martirij cōstitit in p̄sensu mētis. ꝛ non in passione corpis alioqn q̄ inuictus occideret ēt martir. Et iō q: se exposuit sponte morti quāuis diuino miraculo fuerit reseruatus. tam merito martirij non fuit priuatus. Intelligēdū est tñ q̄ in diuina scriptura q̄tuor modi martirij inueniuntur vt p3 in sermōe pallegato. s. dilectus meus in articulo. 12. ad 1am

17ª cōsideratio est de exilio siue relegationis quā fuit deportat⁹ in pathmos. vt sibi vacaret diuinis reuelatōibus: vt p3 in apoc. per totum. Intelligēdū ē tamē q̄ 1 statu illo relegationis quatuor notabilia circa ipsum euenerunt. 1ª fuit q̄ in illo statu mirabilia scripsit scribendo libꝝ apoc. vbi dicit. b. Jero. q̄ ille liber tot hz misteria quot verba: vñ dñt doctores q̄ oia ecclēsie ventura sunt ibi scripta ꝛc.

Secundum fuit q̄ in hoc statu mirabiliora audiuit non .n. scripsit oia que audiuit. Hz i mēte sua significauerit vniuersa vñ fuit ei dictū apoc. x. ca° signa q̄ locuta sūt. sunt septē tonitrua: ꝛ noli scribere ea ꝛc.

Tertiū q̄ in hoc statu est: q: mirabilissima uidit q: vidit xp̃m ꝛ angelos ꝛ totam celestem patriā illuminatā sole diuinitatis q̄ cernere nō potuisset nisi illā lucē diuinitatis vidisset. Quartum ē q̄ ipse in hoc statu totam diuinā scripturā finiuit: ita vt nō credāt aliq doctores alicui litere apponere aliqđ canoni ultra libꝝ apoc. et pp hoc credunt beatū io. dixisse vltimo capitulo. Siquis apposuerit ad hec appōet deus super illū plagas scriptas in li° isto ꝛc. Decimaoctaua cōsi°ē de gau° sue reuersionis qñ. n. redijt de insula. tunc scā fuit in ephesō magna exultatio occurrentium ꝛ cantantium benedictus q̄ uenit in nomine domini. Et illa lectitia fuit duplicata quando per ipsum drusiana fuit resuscitata per tres horas a clamante populo vnus est deus quē predicat io. ꝛc.

Intelligendum est q̄ post suum regressum de exilio. perficiens cursum sue predicationis tēpore longo. floruit quadruplici genere miraculorum vt p3 in sermone q̄ incipit dilectus ꝛc. in. xviij. consideratione.

Decimanona consi°. est. de miraculo siue translationis q° fuit vocat⁹ a xp̃o mō singularissimo de quo dicit beatus Jeronimus in prologo sup ioannē. Hic ē ioānes qui sciens supuenisse diem recessus sui conuocatis discipulis. s. in ephesō per multa signorū ecpientia proponēs xp̃z. descendens in defossū sepulture sue locum fecta orōe positus ē ad patres suos: tā extraneus inquit a dolore mortis. q̄ a corruptione carnis inuenitur alienus. Sed est attendendum q̄ circa translationez .b. io. fuerunt quatuor mirabilia celebrata.

.E. Quorū scilicet. 1ª est de xp̃i apparitione. q: anteq̄ discipulos cōuocaret ei apparuit xp̃s cum. xi. apostolis q̄ā oēs erant cū xp̃o p̄ mortē ꝛ vocauit eū dī. vēi dilecte mi tp̃s est vt epulemur cū fratribus tuis ad cui⁹ conspectū incitata est aīa eius eternorum desideꝰ vñ postea dixit visus tuus concupiscentias in me generauit eternas ꝛc. Secundū fuit de lucis apparitione: q: postq̄ in defossum locū descēdit vt dicit iero. lux apparuit miranda. occultans ipsius corpus ꝛ per spatiū triū horarū stetit ꝛc. Tertiū fuit ō corporis dispitōe: q: postq̄ lux illa discessit nullus mortalium: corp⁹ illud sāctissimū vidit vbicūq; fuerit translatuz. Quartum fuit de mane scaturitione. q: post dispitōem illi⁹ corporis scilicet fimi scaturiuit māna de illa fossa. Hz occurrit dubiū vbi fuerit. b. io. translatus. et dicit ad paradisuz celestem sicut dō. ꝛc.

17.qñ. Ui gesima consideꝰ est de argumento siue reuersionis. Dñs āt aliquī q̄ sicut adiudi⁹ ē venturus ad p̄nuntiādū xp̃i aduētum vnus de tempore lege nature. Alius de tempore lege scripte: vt Enoch ꝛ Helias. ita cōuenit q̄ veniat unus p̄cursor ō tempore gr̃ie. Et ad hoc nō inuenitur filius .b. ioā. euangeliste q̄ sic fuit translatus in gratia sicut illi in lege scripta ꝛ mosaica: ꝛ naturali ꝛc. Et ista sententia confirmatur quadruplici ratione ꝛ auctoritate. Et re supra in aliis supradictis sermonibus vbi ista gratia tractatur ꝛc.

18.qñ. Uigesimaprima consideratio ē De fulcimento siue immortalitatis de qua loquēs .b. Jeronimus super ioannem dicit q̄ hic ioannes facta oratione posit⁹ ē ad patres. vt dictum est supra. Et notandum quod sunt. 5. auctoritates in sacra scriptura .p. banres eius immortalitatem. Quarum.

5. 1ª prima est math. 16. ca°. Amen dico vobis sunt quidam de hic stantibus qui nō gustabāt mortē ꝛc. sed constat qō omnes illi q̄ tūc erant sunt mortui ergo ꝛc.

Secunda ē mar. 14. ca°. dī codē domino Amē dº vobis sunt qdam de hic sta. qui nō gu. mor. donec̃ videant regnū dei ꝛc.

Tertia est luc. xi. ca. dī. dº āt vobis vere sūt alīq hic stantes q̄ nō gu. mor. donec̃ videant regnum dei ꝛc.

Quarta est luc. vigesimoquinto capitulo dī. dº. Amen dico vobis q̄ non preteribit gn̄io hec donec oīa fiant. et loquit ō signis iudicij ꝛc. Quinta ē io. xi. ca. vbi cum dixisset dominus petro. sequere me: ꝛ petrus dixit de io. hic autē qđ. dixit āt dominus sic cum volo manere donec veniā

Intelligendum est tamen q̄ theophilus in glosa sup loā. scribit quatuor mirabilia circa illam materiam. Primum ē Qđ. b. io. nōdum ē mortuus: sed moriturus in fine mundi: q: oē q̄ nascitur morit̃ Secundum est qđ in fine mundi dꝫ martirio coronari pro Christo. Tertium est quod ipse cum helia debet predicare contra antixp̃m.

Quartum ē qđ antixp̃s illos duos occidet in medio platee yerusalem. Dictis p̄missis oportet vnā ō quatuor vtis eligere Quarum.

Prima est q̄ ipse sit in anima ꝛ corpore glorificatus vltimate ꝛ per consequens subito mortuꝰ ꝛ resuscitatus sicut virgo Maria. Secunda via ē q̄ ipse fuerit trāslatus ad paradisum terrestre: sine morte sicut helias: ꝛ q̄ sit moriturus in fine mūdi cum eis. Tertia via q̄ ipse sit translatus ad paradisum celestez viuus. sed tamē moriturus mira celeritate cū illis q̄ sūt cum xp̃o obuiam in aera. Ista tamē mors corporis glorificati erit miraculosa. q: per diuinam potestatē corp⁹ q̄cūq; glorificatum pōt mori.

Quarta via est q̄ ipse sit vltimate glorificatus ꝛ nunq̄ moriturus. Ista autem via vt ut alias dixi nimis dura propter xp̃m ꝛ ipsius matrem. Jdeo prima via videtur clarior. licet tertia sit magis consona auctoritatibꝰ pallegatis.

Uigesimasecunda consideratio est. De documento siue felicitatis qua glorificatus est sublimiter secundum celsitudinem suorum meritorum vt ad ordinem seraphyn cum spirituum beatorum credatur esse assumptus. et illud declaratur quadruplici ratione.

ꝑsima est. Quia xp̃s cū ſāme dilexit. Ideo vocat⁹ ē discipulus ille quē diligebat ihesus: t ordo seraphicus ē maxime a xp̃o dilectus. q: sibi est magis coniunctus. ió decuit vt dilectum discipulum sibi collocaret.

Scda est. q: d. Ioānes xp̃s in tenuissime diligebat. q: eloga de eius dilectiõe frequẽtabat. ꝛc. Tertia est. q: ſupmo ordini in eccl. militãti. respondet supremus in eccl̃ia triumphãte. cũ excellentia ꝑmio⁹ sit scõm excellentiam meritoꝝ. Et q: ordo apostolorũ fuit supmus in eccl. iterar. ideo oĉs apli ad illũ ordinẽ videnť eē assumpti in q̃ ordine iste nõ fuit ꝺ minimis. vt est ostensuꝝ.

Quarta est. q: multi angeli de illo ordine corruerunt. t ideo oꝝ vt tot electi assumãtur ad illũ ordinẽ t nõ magnus numerus electoꝝ est q excedat vt credit̃. b. Jo. in p̃fectione. Et nõ solũ ad ordinẽ seraphyc̃ũ creditur fuisse assumptus. sed ad supiorem ꝓꝝ illius ordinis cũ de supiorib⁹ illius ordinis ſpũs fuerint lapsi. t intra excellentissimos scõs ille non in merito credat̃ vnus. Vñ. b. Jo. est de numero illoꝝ de qb⁹ dicit saluator: ad hoc. Vbi suꝝ ego t minister meus t vt videat claritatẽ meam q̃ dedit mihi pf. Jo. vj. ca. Cuius claritatis nos ꝑticipes faciat ihesus xp̃s meritis beati Joannis euãgeliste. Qui viuit t regnat per infinita secula seculorum. Amen.

¶ In festo sancti Joannis euangeliste.

Je eius: vie pulchre t oĉs semite illi⁹ pacifice. ꝓuer. 3. ca In istis v̄bis. b. Jo. ꝑmẽdat multiplicit.

Primo auita laudabiliter ibi. vie ei⁹. nã alia via a virtute nõ est via sed vitium.

Scõo a mũditia in estimabili. ibi. vie pulchre. Tertio a sanctate mirabili. ibi. t oĉs semite illi⁹ pacifice. i. hõeste ꝺo accepte.

Circa ꝓmũ ē notãdũ q̃ ꝺ. Jo. euan. nobis multipliciter cõmẽdat. q: pluraliter de vie ei⁹ vie pulcre. Nã scõm vitã suã nouẽ. qui. signa ꝓp quę vita eius fuit laudabilis t accepta deo. Quoꝝ sex hũit q̃ matrem oñi custodiuit. Alia sex tpe sui exilij alia sex tẽpore suę trãslationis. Et scõz istoꝝ trium status ostensus fuit nobis in tribus scripturis inducendis.

Primo tpe legis nature i forma arcus. gñ. ix. ca. Arcũ meũ ponã in nubib⁹ t erit signũ federis inter me t inter terram.

Scõo tpe legis scripture in forma colũpne. exo⁹. xiij. ca. Colũpna nubis per diem.

Tertio tpe legis gr̃ie i forma angeli mirifice apparẽtis apoc. xi. cº Vidi ad me vnũ ex septẽ angelis hũtis phialas plenas septẽ plagis nouissimis t locutus ē mecũ dicẽs Veni ostendã tibi sponsam vxorem agni.

In ꝑ⁰ statu fuit ostensius vt signũ pcõrum confortãdo. In. 2⁰. cos ꝓsolãdo: vt colũpna ꝓtegendo. In. 3⁰. penitentiãdo t a pctis defendẽdo. Sed quãtũ ad tp̃us quo. ꝺ. Jo. matrem dñi custodiuit sex signa hũit ꝓp q̃ vita sua fuit laudabilis. t deo accepta.

Primũ fuit. q: sup pectus dñi in cena recubuit. ió eccl̃a. in ei⁹ honore dicit. iste est Jo. qui supra pectus dñi in cena recubuit.

Scõm fuit. q: xp̃s ei in cadẽ cena secreta sua reuelauit. ideo dicit ecclesia btũs apostolus cui reuelata sunt secreta celestia.

Tertiũ. q: ego electus fuit ab ipo. Volebat. n. nubere. i. disposuerat. sz xp̃s denuptijs cũ extraxit t aptꝰ fecit ex Jerom⁹ t ió singularẽ virginitatẽ hũit. Quartũ. q: ꝓp suã singularẽ virginitatẽ matrẽ dñi fuit cõmissus. Nõ nulli alteri apostoloꝝ cõcessus est Jo. xix. ca. Dicit discipulo ecce mat tua.

Quintũ. q: oĉs discipli i passione dñi fugerũt ꝑter Jo. euãgelistã. Sz dicũt aliq ꝓp tpe fuit sepatus sz modico tpe. Sexm est. q: mr dñi suas necessitates vt filio suo t dicebat t ostendebat. t ió in istis signis ostensus ē nobis ꝺ. Jo. in forma arcus quẽ ostẽdit deus nobis in signũ pacis cũ hoie. Et notãdũ q: in arcu federis sunt q̃tuor colores. Ad denotãdũ q: cũ q̃tuor generib⁹ hoiuꝝ pacem fecit.

Primo ē i arcu color liuidus t significat mũdos corde. Scõo ē color viridis t significat mites. Terº ē color croceº t significat humiles. Quarto ē color rubeus t significat caritatẽ hũtes. Et ió ꝺ. Jo. i arcu figuratũ fuit coloris crocei. i. hũtilis. q: hũiliter t reuerẽter xp̃o deseruiuit. Fuit color liuidi. i. mũdis corde. q: tranq̃llus in supplicãdo sibi. Fuit color viridis. i. mitis,

q: purissime acceptus erat ei: Fuit color rubei. i. caritat⁹ ille. q: caritatiue lamẽtaba tur passionẽ xp̃i. t ió q̃rẽtes hꝰ pacẽ aspiciãt arcũ. i. b. Jo. de q̃ dici pot q⁹ ad illud nõ est inuentus similis illi. Qua ꝓp recte dicitur. vie eius: vie pulchre.

Scõo in statu critis hũit alia sex signa ꝓp que i ꝓspectu dei tot⁹ fuit ꝓmẽdabilis.

Primũ. q: mirabiliter fuit fortis i sua pssecutiõe t patiẽs. vñ dicit actuũ. v. cº Obedire deo oꝝ magis q̃ hoibus. Scõz. q: fuit in fide feruẽs i dolũ feruẽtis olei missus de q̃ nõ adustus sz illesus criuit. Terº q: in critiũ missus quodã die dñico raptus in spũ futura t ꝑterita t ꝑsẽtia deꝰ sibi reuelauit. Quartũ. q: multos mortuos suscitauit. Primum de drusiana. t de illo q portabãť ad sepulturã. Et de illis q bibẽs venenũ. vide i legẽda eiº. Quinto. q: bibẽs venenũ nullã lesionẽ aut dolorẽ sensit. Sextũ. q: multa miracula fecit ñ solũ ipse sz vestimẽta sua posita sup venenatos t mortuos statiz surrexerũt ꝓz i eiº legẽda Qua ꝓp sibi cõpetit q̃ scribit baruch. via prudẽtie qs ostendit illi. q̃si dicat secreta ecclesia quis reuelauit ei. t ió. b. Jo. tpe legis scripture mõstratũ ē i colũpna ignis filijs i[s]rael trãsito mare. i. fidelib⁹ transito mare vitioꝝ. Nec colũpna habuit quatuor.

¶ Primo. q: in aspectu mirabilis.

¶ Secundo. q: in caritate singularis.

¶ Tertio. q: in protectione solicita.

¶ Quarto. q: in significatione magna

Et a simili. b. Jo. Primo ē mirabilis i cõspectu dei vñ t secretarius ei⁹ fuit in humanis actib⁹ t futura secreta prouidit.

Scõo i caritate fuit sollicit⁹ ꝑdicãdo ãbulãdo t scribẽdo. Tertio sollicit⁹ i ꝓtectõe .s. mitide puritat̃. vñ t ego electus ē t ꝓmã sit. Quarto significatiõe. i. reputatõe magn⁹ vt ꝺ eo dicat eccl̃a ytim. c. Nõ n. inẽt⁹ est similis illi vt ꝺ eo dicẽ deº illõ. vi. Iethi. c. Dedit te i lucẽ gẽtiũ vt sis salus mea vsq ad extremũ terre. ió recte ꝺi. vie ei⁹ vie pulcre. Terº i statu q̃ trãslat⁹ fuit hũit alta sex.

Primũ. q: reuelatũ fuit sibi dies t hora mortis sue. Scõm q: xp̃s apparuit sibi añ mõtẽ suã aut trãslationẽ. Term. q: missa fuit lux de celo q̃ opperuit cũ tota cũ illa credit recessisse t paradisũ terrestre in trasse. t ibidẽ trãslatũ viuere sic ponãt aliqui dicentes qõ xp̃s in finali iudicio debet habere completum testimonium.

¶ Primo de lege nature enoch.

¶ Secundo de lege scripture helyam.

Tertio de lege gr̃ie ad cõpleméũ scũm Joãnẽ euãglistã. Nõ vt sonare textus cuã glicus Jo. xxi. c. Sic cũ volo mãere dõec veniã. Et hoc vt sentire Aug. exponẽs v̄bũ allegatũ. Nõ tñ assero sz, recito qđ lucmo.

Quartũ q: nõ ē mortuꝰ sz adhuc ē vivus vt supra tactũ ē. Jõ dixit xp̃s sic cũ volo mancre ꝛc. Quintũ. q: nõ ē inuẽtũ i sepulcro eiº nisi mãna qõ scaturire cernitur.

Sextũ ē q: sepulcrũ eiº t mãna adhuc faciũt miracula multa t magna. t ió rogat ecclia militãs dicẽs cũ ꝓpha ꝓa. 66. metro pº Deº mittat nos t benedicat nob. illũinet vultũ suũ sup nos t misereat nob. Et scqtur vt cognoscam⁹ i terra vĩa tua. i. btũz Jo. euãglistã sic sublatũ et illũ imitemur i oibº gẽtib⁹ salutare tuũ. s. xp̃s quẽ ꝓdicauit. t ió recte sequit̃. t oĉs semite illi⁹ pacifice. hꝰ magnitudinẽ. b. Jo. ostendit i vna visione mirabili. quã ipse vidit apoc. 18. c. dicens. Vidi angelũ descẽdẽtẽ de celo hũtẽ ptãtẽ magnã t terra illũinata ē a gla eiº: Adaptavit nosti. Et notãdũ q⁹. b. Jo. ꝓp suã magnitudinẽ opat̃. Primo i lũinaria solet radiãti pp sapiẽ claritatẽ. Scõo iter elementa igni ardẽti pp ardẽtissimã caritatẽ. Terº iter alalia leoni rugiẽti pp ꝓdicatiõis vtilitatẽ. Quarº iter volatilia aqle volãti pp ꝓtẽplatiõis subtilitatẽ. Quiº iter metalla auro fulgẽti pp obie ꝓmptitudinez. Sexto iter i alata carbũculo lucẽti pp patiẽtie solliditatẽ. Septio iter terre nata scẽtia lilio albescẽti pp purissimã vgitatez vt vere sibi dicat̃ Sapie. 7. c. Cãdor ē lucis eterne t speculuz sine macula. Bene ergo dicitur vie eius vie pulchre. cuius pulchritudinem nobis tribuat xp̃s. Amen.

¶ De circũcisione domini.

Octauꝰ ē nomẽ eiº ihesus lu[illegible]

Claret q: istud euãgelium attinet nisi i positio nois illi⁹ ꝺiuini pueri

nati docti sunt octo dies. Ubi notandus q̄ nota in ponunt̄ scām ꝓpietatē rel. ꝙ dr̄ ꝑbs. 4. methaphy. Nota i ponunt̄ reb⁹ ꝑ significandꝫ ꝙpietatē illis⁹. Et ꝙ dr̄ dī ē. Qui nō dr̄ difficilē nō cognoscit rē dr̄ scripturē nō in ponit ei nomē. q: nō erit ei notum si bene in posuerit. Una propter deus tanti gl̄az contulit rationali creature ꝙ in religiōnē vt nota singulis reb⁹ ꝑ ei⁹ significū ea ī ponerent. Ꝙ dr̄ magī philosophꝰ. dr. ꝑ. Adā cognouit oēs creaturas ꝙ oia alia ḡbus oīb⁹ in posuit nomē gl̄is. c. Oē .n. q̄ vocauit adā ipꝫ ē nomē ei⁹. appellauit ea adā nobis suis cōcta animātia vniuersa volatilia celi ꝙ oēs bestias terre. vnde ꝑbs ꝑ⁹ methaphy. Nouissima i posita sunt cognitia reb⁹ difficilibus nā clarei i nobis⁹ cōtibus ꝙ generalib⁹ Ꝙ hō vocat̄ rōnalis. q: solus iter cetera animātia vtit rōne ut ꝑbs. vti. Politicoꝝ nullū aliud vtit rōne nisi hō. Ouidius i ꝓn⁹ primi libri. Terra feras cepit volucres hamabilis amnis piscis. aplexū sanctis⁹ bis alia mōtisq; capax⁹ alite. Claret i nobis cesaris. Qui vocatus ē cesar. q: cesus fuit de uentre matris. Uel q: interfecit vndecies centena milia de inimicis suis ī perio suo. vii. ceteri imperatores vocati sūt cesares. ps ꝑ Aug. de ci. li. xviii. c. i. Et octauianus vocat⁹ ē Aug. q: multū auxit impiū suos inimicos debellādo Uñ ceteri imperatores vocati sūt augusti ps Aug. de ci. li. 3. c. xi. Ps ēt in petro. Qui dict⁹ ē a petra Matth. xvi. ca. Tu es petrus ꝙ sup hāc petrā edificabo ecclīam meā. Et q: de⁹ pī vidit ab eterno qđ filius suus ꝙ nō alius debuit redimere populū suū Ꝙ in tpali eius natiuitate ꝓuidit eidē de nōie in ponēdo sīm ꝓpietatē ꝙ effectū rei. Nā ihesus saluator interpr̄at. Et hoc ē q: dr̄ euāgelista. vocabis eū nomē ei⁹ ihesus. Nec aūt nobis ī positio fiebat Ih circūcisione q̄ in vc. testō figurā gerebat nouę legis baptismi. Et iō circa hāc circūcisionem tria sunt videnda. Primū ipius quātitas ꝙ consuetudo ibi. posit q̄ con. dāt. Secūz circūcisionis qditas ꝙ cā ibi vt cir. p. Ter⁹ [illegible] in positi dignitas ꝙ magnificētia. ibi vocabis ē nomē ei⁹ ihesus ab angelo. ꝛc.

Circa primū notandū qđ 8. dic a natiuitate puer circūcidebat ꝙ ii ad Ꝟsimū ponit Rabi Moyses q fuit magnus ꝑbs ꝙ theologus. ix. tractatu. dicēs qđ citra octauā dr̄ ē dare tenerū nascentis ꝙ tāgere cū ēt periculū mortis. Et iō differebāt vsq; ad octauā dr̄. Secūz ꝓbāt vsq; de sancto vic. Et habetur. iii. Esdre. vi. dr̄ dicēs q̄ octaua dies figurat dr̄ resurrectionis q̄ erit post vitā pñtē. q̄ currit ꝙ stat ī septē dieb⁹ septimane. ꝓhibēdo septē annos Et in octaua pñcit. viii. ętas in q̄ post resurrectionē dabit gl̄ia. Tertia sumit̄ ex dictis sōr. Qui dicāt qđ ista. viii. dies signi ficat. viii. fructꝰ quos alia dīa hēbit in pātria.

¶ Primus erit vita sine morte.
¶ Secūs salus sine timore.
¶ Tertiꝰ sanctas sine fastidio
¶ Quartus securitas sine subtractione
¶ Quintus habundantia sine carentia.
¶ Sextus pax sine guerra.
¶ Septimus bonec sine tristicia.
¶ Octauꝰ gl̄ia sine fine. Qui fructꝰ nō erant ab Aug. de ci. li⁹. xx. ca. vlt⁹. Quarta est spāl̄is. Qui nō. viii. dies significāt. 8. Fructus in penitentia.

¶ Primus cognitio peccati:
¶ Secundus pudor eiusdem.
¶ Tertius propositum dimittendi
¶ Quartus timor iudicij.
¶ Quintus contritio.
¶ Sextus confessio.
¶ Septimus satisfactio.
¶ Octauus ī fruitio gratie ꝙ dei spāl̄is.

Circa scām principale notandū ē. Quid ē circūcisio. Dr̄ q̄ ē cautbiū ī carne facti vsq; cognoscit̄ popul⁹ circūcisus a nō circūciso ꝙ nō ī primis ī alia ꝑs ī carne. vñ Hugo. discutitur. Primū qđ ē caracter. ꝙ dr̄ q̄ ē figura spāl̄is qua dist̄ inuit baptizat⁹ a nō baptizato. vñ vt signaculū q̄ figura ī primis ī alia ī vocato nobis altissime trinitatē ī facto baptismi fcā. Secūz q̄ baptismꝰ successit circūcisioni duab⁹ de causis. Primo. q: maior: dat gr̄a ī baptismo quā ī circūcisione. q: in baptismo abluit hō ab oi culpa ꝙ pena Circūcisio vō nō absolnebat ab oi pena.

Secūo. q: baptismꝰ ē color. q: vtriusq; sexus. ix. circūcisio erat tm̄ maris ꝙ nō femine.

Tertio q̄ circūcisio ꝓfert gr̄az ix. nō ois. q̄ gr̄a ix. mūdos effic⁹. Ps simil̄ ē capel lere potñ ꝙ nō dr̄ penarum. ꝙ nō dr̄ circūcisionē ꝓfert gr̄az ꝑuenies. ī pri cōgialit. Sed ē effic⁹ positiue vt facit alias dignā vitā eternā. Terrius ē padre alibi ad opa misericordie meritoria. Et q̄rit ad ista duo ꝙ similia circūcisio fuit ī istituta ꝓp hoc. Ps simil̄ vt circūcisio fuit ī stituta ꝓp hoc. Quarto. q: circūcisio exterior dr̄ signū ī ꝓfessionis q̄ sit p gr̄az. Sed ix vt popul⁹ iudeoꝝ cognosceret a populo gētili. Tertiō vt sic circūcisio fiebat ī membris in q̄ viget luxuria ita popul⁹ circūcideret ꝙ interi⁹ animo luxurie ꝙ mūdaret. Quartō ꝓp sacꝝ fiebat. n. circūcis⁹. 8. die cultro lapideo ī signū q̄ ꝓ ipꝫ q̄ ē ꝝa petra circūcidemur ab oi culpa ꝙ pena in gr̄ā ali resurrecnē q̄ fiet ī octaua. Et tang. gl̄e. Qui⁹ ēvt dr̄ remedii ꝑ ostiale potñ Sed vt p obū mādati placeat do ꝙ cui⁹ ꝑuarication̄ ipe adā displicuerat. Et ēt cōtū nōdū q̄ circūcisio ē sacꝝ veteris legis ꝙ fuerit ī istituta ī lege. q: ad distinctionē legis ꝓcepta fuit habenda. ix. q: currebat tpe legis. Et cū lege cessauit. Nec fuit superflua dr̄ circūcisio. q: efficax⁹ mūdabat quā diu fides Sz fides nūc ī baptismo sufficit ad delēdū ostiale potñ. Alia dat̄ difficultio q: circūcisio dr̄ ī alio mēbri q̄ vir a muliere discernit̄ ix duplex dr̄ circūcisio ix hugo. de sō vic. li. p⁹. de sacrīs. parte. ii. c. i. ī cooperalis. ꝙ spāl̄is. Circa cooperalē ē notādū q̄ lex ē triplex. ī. nāle scripture. ꝙ gr̄ē. Et ꝓ q̄ ix dr̄ ordinauit ꝙ dedit remedii ꝑ ostiale potñ Ut ex dono dei ꝙ gr̄a possint ꝓles pueri re aditū eternū. Nā p⁹ in lege nāle fuerūt ostinata alīq̄ sacrificia q̄ fuerūt a deo ꝓhibita ꝓpter idolatrias in spirata. ps. gn. 4. ca. Abel do offerebat de primogenitis gregis sui. cruz nōe post diluuiū vt egressus fuit de archa ędificauit altare dño in q̄ sacrificia obtulit de animalibus mūdis. ps gn. viii. c.

Sed ī lege scripture fuit data circūcisio habenda ꝙ populo suo ꝑ masculos ꝙ de circūcisione ꝑ femīas ps gn. 17. c. Tertio in lege gr̄ē dat⁹ ē baptismꝰ q̄ ē maioris ꝓfectio ꝙ efficacie quā aliq̄s alius remedius. Et q̄n circūcisio cessabat potñ ostiale ꝙ gr̄az

in fundebat ī lege scripta sīc nūc baptismus in lege gr̄ē. tñ baptismꝰ manifestius ꝙ efficatius operat. Dr̄ p⁹ vt dicit magr. li. 4. d. p⁹. c. v. Et cū eo conuenit doctorꝝ ibi⁹. Circūcisio nō aperiebat ianuam paradisi sicut baptismus nunc. vltimo. ca. Qui credidērit ꝙ baptizat⁹ fuerit saluꝰ erit. Sed circūcisio ix potñ ostiale cum aperiret ꝙ gr̄az in fundere non tñ sic operabat ad opa meritoria sic baptismus. Tertio meritis circūcisus nō statim volabat ad vitā eternā. sed ad sinū habrae. i. ad quietē sōr ꝓ pium. Sed meritis baptizatus statim volabat ad vitā eternā. Solū in vno conuenit circūcisio ꝙ baptismus ꝙ cōcernit. Quia sīc non baptizatus vadit ad infernū. Ita non circūcisus ibat ad infernū ꝙ ꝑ ps. 3⁹ limp. d. 3⁹. Et li. 4. d. p. Sz ꝛtrum hic. Si circūcisio ꝙ baptismus potñ tollunt ꝙ remedia recte sunt ix potñ ꝙ aperūt gr̄az. q̄re ipse voluit baptizari ꝙ prius circūcidi. Dr̄ nc dux q̄ potñ habit. ix q: fuit plenus gr̄a ab instā ti sue cōceptionis. Nō debuit ergo circūcidi nec⁹ baptizari. Et dr̄ q̄ ipse voluit baptizari ꝙ circūcidi ꝓp quatuor. Primo vt videatur verā carnē assumpsisse. q: spōsa carnē ꝙ ossa nō habet hec. ꝛrtii. Et hoc ix valet tinā dicentē q̄ ipse corpus suū de celo tulit Et ix appolinarū dicentem corpus ipi fore cōsubstantiale diuinitati q̄ falsuz est. Quia diuinitas non habet corpus nec⁹ sanguinē.

Secundo vt approbaret circumcisionē esse bonam sicut a deo institutam.

Tertio vt obediret sic ei⁹ gl̄iare habeat:

Quarto vt ostenderet q̄ non venerat legem soluere sed ad implere Matth. v. ca.

Circa circumcisionem vero spiritualem est notandum q̄ cum homo constet ex duplici substantia corpoꝝ ꝙ anima intellectiua oporet q̄ quelibet⁹ pars circūcidatur. Et sicut caro circumcidebatur in veteri lege ad auferendū peccatū ostiale ꝙ mortem sic oporet vt circūcidamur cordia ad auferendum peccatum veniale ꝙ mortale Ideo dicit ipse Matth. v. ca. De corde exeunt cogitationes male. homicidia adulteria fornicationes furta falsa testimonia blasphemie. Et ita oportet spiritualiter circūcidi

iusta illō apostoli ifi.i9.ca° 2Multi ie ambulauerunt pp regnū celorum. Et notāndū q̄ xp̄s sanguinē effudit quoges p̄ hūano genere. Primo sanguinē effudit i circūcisione p̄ innocentibus ⁊ pueris: Ipse innocēs ⁊ ifantulus. Secūdo i ordine ꝑsecutis mātiribus ipse verus martir. Tertio i flagellatōe p̄ confessoribus: ipse verus cōfessor.

Quarto in pa°ne p̄ oibus redimendis ipse verus redēptor. Quinto in lateris apertione p̄ oium sacrox roboratōr ipse sacramentorū institutor vt x̄ificet qō p̄dixit in actib⁹ apostolorx opz ipleri scripturas.

Circa tertium principale notāndū q̄ dignitas ⁊ magnificētia hui⁹ nois ꝟbū ē altissima de qua dicit petrus actuz quarto ca° Notū sit oibus: q: i noīe ꝟbi x̄pi nazareni quē vos crucifixistis in hoc iste astat coram vobis sanus. Et notāndū q̄ quatuor fuerunt vt legit noiati isto altissimo noīe. Primū fuit iesus ananie filius: vir plebeius ⁊ ruralis ō quo dicit Josephus.xx°. antiquitatum ⁊ de bello iudaico: Et beatus Ambrosius memorat in suo cōpēdio contra iosephū. Qui p̄dixit futurū excidiū ierusalē ⁊ populi p̄ quadriēnium ante. Et post trēnium ab inceptione guerre i illa p̄te muri ciuitatis p̄ quā romani intrauerūt ierusalē a fundibularijs mortuus occubuit. Qui exercitu fuit verus vaticinator.

Secundus fuit ꝟbs naue. Qui alio nomine dicitur iosue successor 2Moysi q̄ fuit magnus p̄liator: Cuius p̄cib⁹ legit sol tardasse cursuz suū p̄ spaciū vnius diei: patz iosue .io.ca°.de quo dicit ecclesia.xlvj.ca° Fortis i bello iesus naue successor moysi i p̄phētis q̄ fuit magnus fm nomen suum maximus in salute electorū dei ipugnare insurgentes hostes vt consequerent hereditatem isrl. Qui ex occursu fuit fortis p̄liator Tertius fuit iesus filius iosedech qui fuit summus sacerdos antiq̄ legis ⁊ pro populo devotus orator. Zach.3 ca. ostēdit mihi sacerdotē magnū iesū stātem coram angelo dñi ⁊ satan stabat adextris eius vt aduersaret ei. f. in oratione. Idē.vj.ca. facies coronā ⁊ pones in capite iesu filij iosedech sacerdotis magni ⁊ loqueris ad eos dicēs hec dicit dñs exercituū. Ecce vir oriens nomē eius qui indignitate fuit dignus orator:

Quartus fuit iesus q̄ vocat x̄pus hodie circūcisus qui ex effectu cognoscit ver⁹ redemptor dei ⁊ solum dignus mediator. Cuius mediationis ⁊c amē

De sancto gregorio vel alio doctore.

Idi q: tantū p̄cederet sapia stultiam quātū differt lux a tenebris ecclī.ko. Quia secūdū doctrinā b.pauli ad Ro.xi. Sic i vno corpore multa mēbra habemus oia āt mēbra nō eundē actū hnt. Ita multi vnū corpus sum⁹ in x̄po singuli aūt alter alterius mēbra.habentes aūt donationes (secūdū gratiam que data est nobis) differentes siue p:ophetiam secūdū rōnem fidei siue ministerium i mistrādo siue q̄ docet in doctrina Ex ꝟbis ꝟbis colligitur qō sicut in corpore x̄pi vero fuerunt membra corporalia distincta ad diuersa misteria ⁊ officia ordinata. Ita i corpore x̄pi mistico q̄ est ecclia militās sunt diuersa mēbra spūalia ad diuersa misteria ⁊ officia ordiata. et q: i corpore x̄pi vero sicut in alijs corporib⁹ oculi erāt ductores ⁊ directiui aliorū mēbrorum sdcirco doctores militantis ecclesie qui fuerūt ⁊ sunt duces directiui populi christiani in corpore x̄pi mistico recte tenent locū oculorum. Et ideo cuilibet istorum appropriari pōt tha p:oposit̄ vt dicat :vidi quia tantum ⁊c. Est tamen notanduz q̄ cum quatuor sint doctores principales ecclesie scilicet gregorius ambrosius: Augustinus: Jeronimus. et quatuor sunt sensus quibus exponitur sacra scriptura scilicet ystoricus :vel lsalis. Allegoricus vel moralis: Anagogicus vel figuralis: et tropologicus vel intellectualis :sicut dicit Augustinus sup gn̄. ad lram circa principiuz: Sensus istoricus appropriatur beato ieronymo: Allegoricus Ambrosio : Anagogicus augustino: et tropologicus gregorio :et q: per sensū tropologicū distinguim⁹ inter prudētiā ⁊ stultitiā: ideo possum⁹ ꝟba ꝑpolita.b.greg. appropriari: vt dicit vidi q: tm̄. et sic hoc doctrina.b.gregorij dupliciter commendatur:

Primo qdē vt veritatis ostēsiua p̄ sapiēnā ⁊ lucē ibi vidi. q: tm̄. p̄. sa. stul.

Scōo vt falsitatis expulsiua p̄ stultitiā ⁊ tenebrā: ibi' q^m differt lux ate. Sic.n. lux dirigit ⁊ regulat corporalē oculū ita sapia dirigit ⁊ regulat intellectū. Et sicut tenebre impediūt ⁊ obnubilant hois gressum. Ita stultitia impedit ⁊ obfuscat ciuilē pgressuz vt p̄ hīl dicat qō legit iusta thema. Sapiētis oculi in capite ei⁹ stulti⁹ i tenebris ābulat. dicē ḡ.b.g. vidi. q: tm̄ differt. circa q̄.

Primo videndū q̄ sūt signa hois sapientis.

Secundo que sunt signa hois stulti.

Circa primū occurrūt. ix. ꝯsiderōnes q̄ bus hō cōuincit ee sapiēs Accipiēdo hic sapiaz largo mō sic accipit dīna scriptura in libris sapientialibus. Prima maturitas moderata in gestibus. q: opa sapiētis elicimus scōm rectā rōnem. ⁊ ad rōnē pti net moderationē ⁊ modū. f. regulādo exteriores passiōes ⁊ opationes. que moderatio maxime cōgnoscit in vultu p°. vulgo dr. in facie hois secreta volūtas ostēditur eccl.8.ca. Sapia hois lucet in vultu eius.

Scōa grauitas i moribus. q: hoies sapientes cū discretōe incedūt i diuinis ⁊ exercēt suas opatiōes eccl.xix. Amictus corporis ⁊ risus dentiū ⁊ in gressus enūciat de illo .f. q̄ nō sunt p̄cipites. Et in dīna scriptura duplex signū hētur. Primum. q: in lege. vbi datur p̄ceptū de vtero. xx. Non arabis cū boue simul ⁊ asino Dicūt coiter doctores p̄hibitā ee copulam sapiētis ⁊ stulti. Quia bos pp suā grauitatem designat sapiētiā. Et asinus pp suā stoliditatē significat stultitiā. Scōm q: in no. testō p^r cor.ix. Apostolus docet remanendū esse hoiez sapientem in doctrina laborantē. Et inducit illud 2Moysi de vtero.xv. Nō aligabis os boui triturāti. Jō dicit sapiens eccl. vij. Cor sapientū vbi tristitia est. ⁊ cor stultorū vbi letitia.

Quinta cōsiliatio sollicita. q: cū i actibus hūanis sint multe aduersitates ⁊ difficultates ex quibus difficile ē cognoscere qd agē dū necesse est multa p̄scrutari cōsilia. sicut dicit dauid salamōi tertij regū.ij. vt intelligas vniuersa q̄ facis ⁊ quocūq; teveteris Quia sapia est habitus actuū humanorū p̄sideratiuus vt accipit hic philosophus. q.

accipit ibi p̄ boue sic⁹ p̄z ezechiel.p° facies hois ⁊ facies leonis a dextris ipsorū. facies aūt bouis a sinistris ipsorū quatuor. Et scōz dionysiū li°. de angelica ierarchia. Cherub interpretat plenitudo scie. In q̄ auitate g° bouis recte sapientia denotatur.

Tertia sensualitas naturalis vel passio qetata. Quia hoies qñ sunt stabiles in p̄posito iudicant sapiētes cuius signū ē q: p̄positū cor firmat a recta rōne scōm quā regulant. Et q: regula recte rōnis nō ē mutabilis iō de facili nō mutant ⁊ sunt duo testimonia prophetarum ad propositum.

Primū q: i nālib⁹ dī q̄ aīa sedēdo ⁊ quiescēdo fit prudens. Nā prudētes qetas habēt opationes. Scōm q: dr i moralib⁹ q̄ sapiēs est ad modū tetragonissimi. i. corporis quadrati. Quia stabilius stat i loco suo ⁊ difficilius inde mouetur eccl. xxvij. Nō scūs in sapia manet sicut sol. Quia sic sol semper vniformiter lucet quātum est ex se ita homo sapiens vniformiter conuersatur. Quia regulat a ratione. Et vniformitas idem est q̄ regularitas.

Quarta tristitia manifestata. q: hoies sapientes raro letitiā pretendūt in facie. Et iō licet legamus x̄pm fleuisse ⁊ tristitiā ostendisse nunq̄ tamen legimus tpuz risisse vel sensibilē letitiā ostēdisse. Et sunt due rōnes Prima ē Aug. li°. xiij. de ci. dei Tristitia est de reb⁹ hīis q̄ nobis nolentibus accidūt tā mala q̄ bona i hoc mundo ⁊ oia mala sunt a sapiente nolita. Et iō coiter concomitatur tristitia. Scōa est .q: hō sapiens coiter ē ad interiora ītūtus de q b⁹ ē sapia Et iō nō pōt ee ad exteriora in tēpus vt in trinsece delectet in eis. Quia sic experientia docet potētie se in pediūt in suis oppositionibus. Jō dicit sapiens eccl. vij. Cor sapientū vbi tristitia est. ⁊ cor stultorū vbi letitia.

Quinta cōsiliatio sollicita. q: cū i actibus hūanis sint multe aduersitates ⁊ difficultates ex quibus difficile ē cognoscere qd agē dū necesse est multa p̄scrutari cōsilia. sicut dicit dauid salamōi tertij regū.ij. vt intelligas vniuersa q̄ facis ⁊ quocūq; teveteris Quia sapia est habitus actuū humanorū p̄sideratiuus vt accipit hic philosophus. q.

Sexta

Callidi ē intelligere vīa sua. Et accipit hic callid⁹ pro discernere ꝫ stultū. ꝓuo sapiēte.

Sexta consiliatio exquisita. Nullius pōt p se ipsum solum recipe ad opa. Q: intellectus noster habet virtutem limitatā. ꝛ q: in agibilibus sunt multa particularia considerāda. Ideo necessarius est vt in arduis aplurib⁹ consilium habere prouerbiorum. x⁰. Consilium custodiet te ꝛ prudentia seruabit te. Et idem ca. xi. Vbi non est gubernator populus corruet salus autem vbi multa consilia. Idem ca. xv. Dissipantur cogitationes vbi non est consilium. vbi vero sunt plures consiliarii confirmantur sed requirere consilium tantum nō sufficit sapienti nisi sequantur duo actus. Primus consilij perfecta audicio. Quia multi non audiunt quod non delectat ꝓuerbiorum. xij. Qui sapiens est audit consilia. Secūs consilij perfecta executio. Quia multi audiunt sed minime ad implent prouerbio⁹. xj. Qui agunt cuncta cum consilio regūtur sapia. Et infra. Qui cuz sapientibus graditur sapiens erit

Septima

Septima. puidētia ānticipata q: ad prudentē nō solū spectat recordari preterita ꝛ ordinare p̄sentia: vez ēt ꝓuidere futura sicut fecit deus qui est fons sapie dicēte apostolo eph. p⁰. Elegit nos ante mundi constitutionem vt essemus sci ꝛ in maculati in conspectu eius. Ro. viii. Prescisuit ꝛ predestinauit cōformes fieri ymaginis filij sui Nam ante mundi constitutionem ordinauit oia fienda. Et sunt due rationes.

Prima. q: secundum Grego. super luc. Minus tacula feriunt que preuidentur ꝛ nos tollerabilius mundi mala suscipimus si contra hec per prouidentie clipeum munimur. Crisostom⁹ super Mathe. Tribulatio cum superuenerit expectantibus nobis leuior inuenitur q̄ ipsa futura si repentina venisset. Secunda ratio est. Quia sicut contra mala que pre cōsideramus ponimus ipedimēta ne eueniant ita ad bona q̄ p cōsideramus optinēda ꝓponim⁹ ad [illegible]toda vt ꝓspera succedāt fm parabolam salu toris luc. i4. Quis ex vobis volens turrim hedificare non prius sedens computat sumptus qui necessarij sunt ad perfectē dū. Aut quis rex iturus comitere bellum aduersus alium regem ꝛ non sedens prius cogitat si posset cum decem milibus occurrere ei qui cum viginti milibus venit ad se. Et hoc quantum de prouidentia circa bonum ꝛ circa malum. Et ideo occulti positi sunt in suprema parte hominis scilicet in capite. s. vt per eos longe ante se cernant. Quanto enim potentia visiua est altior tanto magis in longum protenditur. Et ita homo quanto sapientior tanto habet longiorem prouidentiam ad futura remota.

Octaua

Octaua est humilitas radicata. Radix humilitatis est se ipsum cognoscere. vulgo dicitur q⁹ superbus se non cognoscit.

Et quia sapiens se cognoscit non superbit prouer. xi. Vbi fuerit superbia ibi erit ꝛ contumelia. Vbi autem humilitas ibi ꝛ sapientia. Et cōfirmatur p⁰ quia superbia procedit ex falsa existimatione proprie tactā tie. Secō ex existimatiōe aliene subiectōe.

Nona

Nona. locutio ordinata. ordinata enim loquutio ⁊ regulata regulatam ꝛ ordinatam mentem significat. quia secundum philosophū p⁰ per Jeremias voces sunt signa earum que sunt in anima passionum note ꝛ ad hoc sunt sermones inuenti vt presto fiant mutuo voluntatis inditia prouerbiorum. xvi. Cor sapientis erudiet os eius. ꝛ labijs illius addet gratiam ex regulatione cordis regulatur os. Et confirmatur p⁰. per sapientem prouerbiorum. io. In labijs sapientis inuenitur sapiētia ꝛ virga in dorso eius qui indiget corde. Secundo per eundē prouer. xv. Labia sapientū disseminabit sciam cor stultor⁹ dissimile erit.

Decima

Decima. taciturnitas moderata coster sapiētes pax loquūtur. ꝛ sunt due rationes

Prima q: sapiens non operat nisi cum deliberatione rationis. ꝛ in multiloquio nō pōt cē deliberatio prouer. xvii. Qui moderatur sermones suos doctus ꝛ prudens est ꝛ pretiosi spiritus vir eruditus. ꝛ sequit. Stultus quoque si tacuerit sapiens reputabitur. ꝛ si compresserit labia sua intelligens. Secunda quia sapiens est intentus

ad internas considerationes ꝛ ideo raro ad extra sermones producūt prouerbio. xj. Vir prudens tacebit.

vnde

Vndecima. clausa custodia. Sapiens seruat in corde ideo dicit propheta ysaias. xxiiij. ca. Secretum meum mihi. ꝛ sunt due rationes. Prima. q: sapiens nouit q⁹ in scrutabile sit cor hoīs. ꝛ ideo dubitat vt̄ secretū sit quod alicui reuelauerit. michee. vij. Nolite credere amico ꝛ noli confidere te i duce. Ab ea que dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui. Secunda. quia illa que habet homo in eius potestate sunt ad manifestandū. ꝛ ex quo semel ꝓcesserit impossibile est reuocare prouer. xx. ca. Homo versutus. Lastutus celat scientiam. ꝛ ꝓ tali clausura dicitur prouerbiorum. x. Sapientes abscondūt sciam.

duode.

Duodecima. dissimulatio occulta. q: sapiens dissimulat de iniurijs factis. iō dicit p. R. io. Filij belial dicerūt: nū saluare poterit iste ꝛ despexerūt eum. s. saulem ꝛ non attulerunt ei munera. ille vero dissimulabat se audire ꝛ fuit sapiētissimus ꝓuer. xij. Qui dissimulat iniurias callidus est.

tertia decima

Tertiadecia. patientia de iniuria equanimiter tollerata sapiēs est patiēs. Mathe. v. Beati mites qm̄ ipsi possidebunt terrā. Et ibidem bti pacifici q m̄ filij dei vocabūtur. ꝛ iō est duplex. Prima. q: sapiēs non uit. q: ex in pacientia secūd duo malavnū interius. Aliud exterius. Exterius. s. afflictionem in appetitu sensitiuo. ꝛ interius in intellectiuo. s. turbationez mentis. Sapiēs vero licet exterius affligatur non tñ interius. Quia voluntas eius talia mala cū equanimiter portat ꝓuer. xvi. Melior est patiēs viro forti ꝛ qui dñatur animo suo, expugnatore vrbium. Secda iō. q: sapiēti notū est q⁹ melius ē pati vnū malū q̄ plura. Dō autem in patiens incitatur ad repellendū ma lum p malo ꝛ tunc fortius incitat aduersarium ad iterandum malum p⁰ illatum. ꝓuer. xiv. In patiens operabitur stultitiā. Quia in patiens est q̄si demons ꝛ stultus. ꝓuer. supra. qui patiens est multa gubernatur sapientia. et qui in patiens est exaltabit iustitiam suā ꝛ hoc de signis sapiētis.

Circa secundum est videre extam tredecim signa stultitie ex quibus conuincitur aliquem esse fatuum.

Primū est multabilitas variata quādo homo variat a proposito statum arguitur stultus ꝛ fatuus eccl. 27. Stultus vt luna mutat. ꝛ ē rō duplex. Pria. q: tales regulant ꝛ mouent admodū astroz eraticoz q̄ nō mouent p sapiam q̄ est regularitua actuū hūanoz. Scda. q: sic variant patiz diuersimode de reb⁹ hūanis oppinātur patim. ꝛ tales non sunt firmi in ratione sicut illos non dicimus firmos in scientia qui quotidie mutant oppiniones.

Scōz ē nimia leticia. Et ē rō. q: letitia exterior de qua sermo ē, ꝓuenit ex itērione animi ad bona sensibilia exteriora. Et ideo multū leruz nō pōt cē attētus circa iterioria in q⁹ ꝛ fatur sapia eccl. vij. Cor stultoz vbi letitia. Et confirmatur dupliciter.

Primo q: talē ꝓsequtur tristitia ꝓuer. 14. Risus doloz miscebit. ꝛ extrema gaudij luctus occupat. Scdo q: talis letitia nō ē de bono existēte iz a parēte ꝛ p ꝓns fallē te eccl. 2. Risuz ōputaui errorē ꝛ gaudio dixi qd frustra decepis. Sz querit. qre homes magis ridēt de his q̄ ptinent ad stultiaz q̄ de his q̄ ptinent ad sapiaz. Et sunt due rōnes cōparādo ad inuicē virtutes. s. inteile ctuā ad sensitiuā. Prima q: iste virtutes hāt intrinsecā ꝛ cōsimilē vnionē. ꝛ ex tali vnioē q̄ sunt radicaliter idē ꝓuenit q⁹ in pditū mutuo i suis opatiōib⁹. Sic enim radix nō pōt cāliter nutrire plantā duos ramos sic vnū. Dñ experimur qd vna illaz potētiarū intēditur in sua opatione ꝛ alia remittitur. Nunc aūt risus nobis ꝓuenit ex delectatione sensitiua que surgit ex perfectione operationis sensitiue. Et quia in ridiculosis nō pōt rō delectari ꝓ eo q⁹ ibi ordinē rōnis relinquitur ad opandū sola potentia sensitiua. Et tunc inuenitur ad suā operationē ꝛ sequitur delectatio ꝛ ista delectatio intensa parit risum. Scda rō q: iste virtutes hāt ad inuicē contrarietatem ꝛ oppositum sicut dicit apos. Ro. viij. Distinguēs interiorē ꝛ exteriorē ꝛ ostendes amicitiā dicēs. vanitati. n. creatura subiecta

est non volens sed pp eum qui subicit eaz in spe. q: t ipsa creatura liberabitur aserui tute corruptiois in libertatem glorie filio- rum dei. Nunc aūt. q: naturale est vt vn⁹ inimicus letetur de irrisione t confusione alterius t in fatuitatibus fit cōtumelia ra tioni ideo tunc homo exterior prorūpit in letitiā sensualē t tunc generat risuz. Est tñ notandū q: hoc q cōmuniter hoies rident de his que sunt cōtra ordinē ratiōis argui tur q multitudo hoium est stulta eccl. p°. Stultorum in finitus est numerus. q: tristi tia fm rationē reprimere deberet letitiam cōtra rationē.

tertiuz signuz

Tertium signum est loquacitas imo- derata. loquaces. n. stulti reputant. Et sūt duc rationes. Prima. q: loquunt sine ratione t deliberatione t tō cōtra ordinez sapie. prouer. x. In multiloquio nō deerat petū. Scōa ratio. q: loquax videt semp ad exteriora intentus de qbus loquitur t nō curat de intrinsecis de qbus est sapia. p uer. xxiv. Stultus totum spm suum pfert.

quartū signuz

Quartū signum est presumptio temera ria certissimuz signum stultitie est se crede re sapientem t est ratio. quia stultitia est quedā ignorātia sicut sapia quedā notitia. Et ille ignorātissimus est qui ita ignorat se ipsuz vt iudicet se oppositū eius q est. Nō cōfirmat. duplici auctoritate. Prima prou- uer. xxvi. Vidisti hoiem sapientē sibi videri magis illo spem habebat stultus.

Scōa i vidē infra: sapientior sibi piger videt septē viris loquentibus sententias.

quintum signuz

Quintū signū est elatio elevata hō eni gloriosus a sapientibus presumit esse stul- tus. Q: cuz sapia de qua hic loquimur cō stet in recta rez estimatōe. Iste estimat rectum bonū illud qō est prauum vel va cuum. q: vacuitas dr a uacuitate. Et ideo dr inaniter gloriari sicut sophiste. Qui ma gis apparere q̄ existere appetūt ideo dicit Mardochus cato Nec te collaudet nec te cul paueris ipse. Hoc faciunt stulti quos glo ria vexat inanis. Et ideo dicit apostolus nm se ipsum multuz cōmendasset scōe cor. xi. Facto sū insipiēs laudās. vos me coe gistis. Istud non latet in clericos cū tanta pompa non pbet in aliis nec tanta lacā- tia. Qui non ad veritatis inquisitionē is ad fame acquisitionē pretendūt: ꝺ quos dicat p- pheta Jere. ix. Non glorietur sapiens in sa pia sua t fortis in fortitudine sua t diues in diuitijs suis sed in hoc glorietur qui glo riatur scire nosse me. q: ego sum dominus. q: recta hec est gloriatio clericoꝝ. Nā ois doctrina clericalis scie ad hoc determinata est. Ideo dicit apol. prime cor. ii° Non enim iudicaui scire me aliquid inter vos nisi ie sum xpm t hunc crucifixum.

sextum signuz

Sextum signum est audatia effrenata. q: nimis audax in piculis est fatuus t te- merarius cōmuniter reputatur. Q: pericu lum non considerat. t confirmatur duplici ratione. Prima habetur pucr. xiii. Qui confidit in corde suo stultus est. Scōa rō eccl. viij. Cū audace non eas in via ne for- te grauet mala sua in te fm voluntatem suā vadit. t simul cū stultitia sua perices. Et in fra pax. Cum audace non eas in desertuz qm nihil est ante illum sanguis. t vbi non est adiutorium elidet te. Quibus addit ter tium testimonium pucr. xvij. Expedit ma gis vrse occurere raptis fetib⁹ q̄ fatuo cō- fidēti sibi in stultitia sua. Et sicut pz signū in oibus mundanis q pp mundana pcipi tāter se in periculis mergunt Job. xi. Au- daces prouocant deum cuz ipse dederit in manus eorum ola.

septimuz signuz

Septimum signum est iudicium sine ō liberatione vel consultum. Quia qui sine deliberatione t audientia prium iudicant Impij t stulti iudicātur Actus. n. prudē tie est cuz consilio iudicare pucr. xxix. Vi disti hoiem velocē ad loquendum stultitia magis sperāda est q̄ illius correctio. Et de opposito dicit pax supia Rex q iudicat in ver- itate thronus eius in eternum firmabit p uer. viij. Qui prius respōdet q̄ audiat stul tum se esse demonstrat t confusione dignū.

octauū signuz

Octauum signum est cōsiderō bruiata Quia non cōsiderans futura stultus repu tatur. Et sunt due rationes. Prima q: prudentia est mater prudentie. Et ideo q non habet prudentiam non hz prudentiā luc. viij. Ceteris in parabolis vt videntes

non videant. ps. i xv. met°. xiii. Oculos hūt t non videbunt. Scōa ratio q: sicut i cu stodia cast roruz per speculatores plurima vitantur pericula sic in custodia asc p sapiē tiam. sapie. viij. Signa demonstrant an- te quā fiant t cuctus temporum t seculoꝝ. te quā fiant t cuctus temporum t seculoꝝ.

nonuz signuz

Nonū signum est speculatio nō funda ta. q: qui iudicat de superficialibus stultus iudicat. q: prudens querit qualis est res in se t de radice in trinseca iudicat. Et confir matur. q: scōm parisatheticos similitudo est mater falsitatis. Et tō similia sunt dece ptiua ix superficialiter similia boni. iō di- cit pphēta i ps. Quā magnificata sūt opa tua dne nimis profunde facte sunt cogita- tiones tue. Vir insipiēs nō cognoscet t stul tus nō intelliget hec. t hoc signum reperi- tur sepe in hoibus. q: fm dionysium de divi nis no. Dia mala sunt qdā bona apparē tia sed in profundo occultant suū venenū ps de comestoribus potatoribus luxuriosis ꝛc. Nā in superficie apparet delectatio sed in fine seruat mortifera egritudo prime. cor. v. Animalis aūt hō nō percipit ea q̄ sunt spūs dei. stultitia. n. i illi t nō pōt intelligere ea.

decimū signuz

Decimū signum est cōtentio frequētata Contentiosi coiter reputant fatui. Et rō e duplex. Prima. q: cōtentio cum hoibus stultis est fatua ex utraq parte q: sine rōne.

Scōa rō. q: cōtentio cū hoibus prauden tibus arguit habitum ꝺ prudentiā t iste ha bitus est stultitia. Istud claret in cōtentio sis in qbus est iugis alteratio inter viros aiales t intellectuales de qb⁹ apos. galat. v. Nec enim sibi inuicem aduersantur vt non quecūq vultis illa faciatis.

vnde. undecimuz signuz

Undecimum signū est vagatio ingeta hōvagus t in getus vel in stabilis stultus iudicat. Et sunt due rōnes. Prima pz p oppositū. q: sicut hō getus dr tranquilus t prudens t stabilis sic p ꝺns vagus t in getus stultus iudicat. Scōa rō. q: sicut dictū est. Aia sedendo t quiescēdo fit pru- dens. t vagus est in cōtinuo motu t iō nō pōt intendere ad prudentiā. vñ iudicat stul tus pucr. xiv. Juvenis suis reputabit stulto t super eum erit vir bonus.

duodecimuz signuz

Duodecimum signum est credulitas le- stimata. Nā q cito credit vulgo dr simplex .i. stultus t sunt due rōnes. Prima. q: prudentia q̄ est recta rō agibiliū dictat ali- quid credendū. Scōa rō. q: qui cito cre dit de facili decipitur. prudens aūt nō sic ō cipitur. pucr. xiv. Innocens credit oi ꝟbo. Astutus autem cōsiderat gressus suos. Et accipitur ibi innocēs p stulto. t astutus p sapiente eccl. xix. Non omni ꝟbo credas.

Tertiū decimuz signū est in petuositate ter- tumultuosa qui cuz in petu t tumultu opa tur stultum iudicat. t sunt due rōnes. signuz

Prima. q: prudens opat opatione re- cte scōm rectā rōnem. t iō mensuratas t p ꝺfis nō cum i petu. Scōa rō. q: opatio nes icitate a passiōibus. s. ꝺcupiscēt vel ire sunt tumultuose t in petuose nisi refrenen- tur a recta rōne eccl. xi. Fatuus in risu ex al- tat vocem suam. Vir aūt sapiēs vix tacite ridebit. Et confirmat duplici testimonio.

Primo pucr. xvii. Nō stultus plaudet manibus cū spopōderit p amico. quasi di cat q opat cū in petu. Scōo pucrbio. xv. Muliere stulta t clamorosa. t infra pax. Sedet in foribus dom⁹ sue sup sellā in ex celsoꝛbis loco vt vocaret transcūtes. Et ideo dr̄ aie petōꝝ descendūt. vbi est tu- multus clamor t fletus Math. xiii. Mittet filius hois angelos: t sequitur Mittet eos qui opant iniqtatem in caminuz ignis: ibi erit fletus t stridor dētiū t aie iustoꝝ dicū tur gescere in pace sapie tertio iustoruz aie in manu dei sunt t non tāget illos tor- tum mortis t pax infra illi aūt sunt in pa ce. Que recte habetur in vita beata apoc. xxi. Mors vltra nō erit nec luctus: neq3 cla mor: nec dolor erit vltra. Cuius vite nos participes faciat xps. Amen.

De annunciatione virginis

Ecce ancilla dñi fiat mihi fm ꝺ- bum tuum luc. p° vt ex doctoruz dictis t sacre scripture testimōio

In pria hois creatōe fuit ei ppo sita tripler iustitia q̄ i deū referre debebat.

Prima fuit cordialis amoris Aug. de li°. de moribus. Ecclesie iustitia est amoꝛ soli amato seruiens.

Secunda fuit rectitudinis mētalis ad-

sel.li.de conceptu virginali. Justitia est rectitudo voluntatis ꝓp se seruata.

Tertia. ſunt obie salutaris.p. R.xv. Nũ quid vult dñus holocausta & victimas & nõ potius vt obediatur voci dñi. melior ẽ.n. obia victime & auscultare magis q̃ offerre adipẽ arietũ. Q: p primã iustitiã hõ ỏbebat referri in deũ:qm ad eiꝰ similitudinẽ factus erat.eccl.13.Oẽ animal diligit sibi simile sic & oia hõ primũ sibi:oia caro ad simile sibi cõiungẽt & oia hõ simili sibi sotiabitur. Per secundas similiter qm ad eius ymaginẽ creatus fuerat.ꝓo. Recte dñs deus nr & nõ est iniquitas in eo.eccl.viii. Deus fecit hoiem rectũ. Per tertiã similẽ sic creatura i creatorẽ.ꝓo. Nõ ne deo subiecta est anima mea ab ipso.n. salutare meum: Et.ꝓa.99.metꝰ.3°. Ipse fecit nos & nõ ipi nos. Nos ãt populus eiꝰ & oues pascue eiꝰ. Qua ꝓp dedit deꝰ primis parẽtibus illud donũ excellẽtissimũ & supnãle. s. originalis iustitia i ꝓia cõs creatiõe. Nõ tã q̃ ꝑsone ꝓpriate ſs tãq̃ principiũ totiꝰ hũane nãe. Et cũ ꝑditõe q̃ si ipãs iustitiã admitteret oẽs posteri eoꝝ admitterẽt. Que iusti⁹ i trib⁹ ꝓsistit. Prim⁹ q̃ caro subiecte hãt aie ꝓp ꝓpiqorẽ similitudinẽ q̃ hẽbat ad diuinã bonitatẽ & ex hoc surgebat iusti⁹ motio. Secũ q̃ alia erat obedięs rõni pp dine ymaginis ꝓformitatẽ & ex hoc surgebat iusti⁹ rectitudinis. Tertiũ q̃ rõ erat obediẽs deo pp dependẽtiã q̃ hẽbat & hs ab ipso.& ex hoc surgebat iustitia obie.vñ allegat supra.p. R.xv. Melior est obia q̃ victime Anscl.li⁹ de casu ⁹ba⁹.ca.ix. Die hõ conditus fuit in originali iustitia vel rectitudine ad hoc q̃ vellet q̃ debuit. Et dicit idẽ in codẽ ca.ix. Justũ ẽ aliqd additũ voluntati primi hois & angeli q̃ tẽperat illã vt velit q̃ velle oportebat & expedit.& ibi dicit ca.xvi. Ad iustitiã semel acceptã accipiẽs sp tenet siue habeat siue nõ habeat illã. Et q: hõ semel pdidit ipsaz pp peccm primi parẽtis remãsit debitor ipsi⁹ iustitie Cum peccm originale vt dicũt doctores est carẽtia originalis iustitie cũ debito hñdi. ad ẽmitũ ndvalẽtes psoluere oẽs debebant in inferno captiuari. Sz notãdũ ẽ q̃ tota hũana natura nõ peccauit.q: nec hõa nitas xp̃i nec humanitas btẽ ẏginis.etiã q: pena nõ debeb̃ alicui nisi pp peccm.iustus .s.xp̃s & btẽ ẏgini nõ debebat pena pti q̃ pena ꝓsistit i trib⁹. Prim⁹ in pena dãni. Que est carentia visionis dine & expulsio de paradiso. Secũ in pena sensus que est reatus & p pestio tormẽtoꝝ in inferno.

Tertio in pena.s.remorsus cõscie:qui remorsus p ꝓphaz vocat ẽmis. ysaiae vltimo. vermis eoꝝ nõ morietur. Et iõ ꝓuenies erat hũanitatẽ istoꝝ btificari. Sed cũ nõ esset cõueniẽs btitudinẽ esse particularem morte iõ sic̃ p vnũ.s.primũ hoiem oẽs fuerũt dãnati. Sic p vnũ i nocẽtẽ cõueniẽs fuit vt oẽs possent btificari.ro.v. Si enim vni⁹ delicto multi mortui sunt multo magis gr̃a dei & donũ in gr̃a vnius hois ihu xp̃i in plures habũdauit. & paulo infra Si.n. vni⁹ delicto regnauit mors p vnũ multo magis habũdãtia gr̃e & donatiõis & iustitie accipiẽtes i vita regnabũt p vnũ ihesum xp̃m. & sequitur infra. Sicut.n.p mobiã vnius hois peccatores cõstituti sunt multi ita & p vni⁹ obiaz iusti cõstituent multi ter.n.sub intrauit vt habũdaret delictum. vbi aũt habũdauit delictũ sup habundauit & gr̃a. vt sicut regnauit peccm in mortẽ ita & in gr̃a regnet p iustitiã in vitã eternã per ihesum xp̃m dñm nostrum. Unde ex tũc determinauit deus hominem redimere in qua redemptione fuit ipsa prima iustitia renouata tripliciter.

Prima amoris.q: vt dicit Anscl.li.cur deus hõ. Hõ nõ debebat ad gr̃am recipi nisi sufficiẽter petẽs satisfeciss̃et.& q: hoc facere non valebat de ꝑse.q: satisfactio debebat cẽ infinite bonitatis sicut petitus fuerat infinite offensiõis & malitie:stat q̃ soluo õ uo poterat a quo ipsa iustitia nõ exigebat cũ ipse deus nõ esset debitor: sed hõ. Qua re deus p suã infinitã misericordiã voluit in hac sacratissima nocte renouatio anime hũanã naturã in vnitatẽ sui suppositi assumere vt sic in vno hoie esset potẽtia diuina ad redimẽdũ & debitor hõ ad satisfaciẽdũ. Hõ dicitur ꝓpter nimiã charitatẽ suam qua dilexit nos deus filium suum misit.

Secũda.rectitudinis.q: erat in facultatibus veritatis Jo.p°. Vidimus gloriam eius. Et pax infra.plenũ gratie & veritatis,idẽ pilli. Ego sum via veritas & vita.

Tertia.obie phili.2:humiliauit semetipsum factus obediẽs vsq3 ad mortẽ.& q: quisq; ad vtrusq3 sexum ista redẽptio apparuit. Nã ꝑ sexu masculino i ꝑsona xp̃i of ecci.7°. Virum de muliere vnũ reperi. Et ꝑ sexu femineo in ꝑsona.b. virginis .of xp̃i.31. Mouuz faciet dñs sup terrã femina circũdabit vir. In ista g° sacratissima anũciatiõe cõuenit ista tripler iustitia.

Prima amoris in missiõe angeli gabrielis ad btã ẏginẽ. Q: tũc apparuit amor dei ad hũanã naturam. Secunda rectitudinis in disputatiõe.b.virginis cũ angelo. Tertio obie in benedicto consensu.b. virginis quando dixit ecce ancilla dñi.&c.

De anunciatione beate virginis.

Ave gr̃a plena dñs tecũ luc.p°.c. Treo arteo invenio in toto o:de generaleo. Prima est hominum. que est vana misera & tẽporalis Que circa tria versat̃.s.opeo:honoreo:& voluptateo. Jõ dicit glo.sup.ꝑs. 118.s. In quo corrigit adolescentior viam suã. Sic inquit.tria solẽt homines affectare. opeo.s.honoreo:& voluptateo. O peo auari.honoreo superbi:voluptateo: luxuriosi & gulosi. Que tria nõ satisfaciũt. Primo q: deficiũt & antiquãtur. Et riso. sup illa ꝑsa. Cũ cetera vitia senescunt sola auaritia iuuenescit. Secũdo.q: vana sunt & deserelinquunt Aug.li.p°.de cõtẽptu mũdi. ca.3. Cur tã ceci & absq3 rõne sumus.mãdi pompas & diuitias totis viribus cõcupiscẽtes que vana sũt & q: peius ẽ cũ hijs magis indigeas te derelinquunt.

Tertio.q: p turbant & affligũt:sene.li. de remedio fortuitoꝝ. Dite quem tu felicem cuncti admirantibus credis.sepe dolet:sepe suspirat. Secũda est demoniũ:que est mala & mortalio. Que ẽt versat̃ circa. 3°.scilz mortem.penam.& discordiam. De primo tam spirituali quaz temporali mortẽ operatus est demon in primis parentibus.gñ.3.ca. De.1°. Job.p°.ca. Non ne vallasti cum ac domum eius vniuersam q3 substantiam eius per circuitum: opera bus manuum eius benedixisti.& possessio eius crevit in terra. Sed extende paululum manum tuam.& tange cuncta que possidet.nisi in faciem benedixerit tibi &c.hoc idem dicit ibidem.2°.ca. Ideo dicit apoc. 12°ca. Esto fidelis vsque ad mortem & dabo tibi coronam vite. De.3°.bernar.super cantica sermone septimo. Hostis ille antiquus solus pater est discordie & dissensionis. quam primo in celo posuit in primis parentibus procurauit.& procurat. Non cessat hic nocere procurare vt a pace summa scilicet christi recedentes damnemur

Tertia est trinitatis diuinarum personarum. Que etiam circa tria versatur. vitam.pacem.& gloriam. de primo Jo.xviii. ca. Ego cognosco oues meas & cognoscũt me mee.& ego vitam eternam do eis. De 1°. Ad ephesios.2.ca. Ipse est pax nostra qui fecit vtraque vnum. De quo.ꝑs. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Hec autem tria perdidit genus humanum & ꝺ merito primorum parentum. Quod cõsiderans beatissima trinitas consilium fecerunt ad invicem in celo.s.pater filius & spiritus sanctus.in quo tres proposite fuerunt conclusiones.

Quarum prima est.an genus humanũ esset recuperandum. Et huic obstabat iustitia.d.per prophetam.ꝑs.47. Mentes. duodecimo & vltimo. homo cuius in honore esset non intellexit.i.per lapsum̃ excidit Comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est illis. Et ideo non meretur recuperationem. sed sicut ingratus per in obedientiam mortem eternam. & a deo in perpetuum separari promeruit.

Ex opposito stabat misericordia & pax vt patet ex meditatiõibus ber. & ex dicto Anselmi li.2. Cur deus hõ.d.hõ ex ignorantia & fragilitate peccauit.ps p magz.s.

disti.ii.ca.3. Et enim peccasset doluit ergo sibi erat remittendum, ⁊ recuperandum.

Secundo homo fuit factus vt deo seruiret. patet .2. sententiarum disti ꝑ.ca.3. Ergo recuperandus erat. Aliter deo seruire non poterat ⁊ angeli restaurati non fuissent. Et dei misericordia potentia. pax: bonitas: ⁊ sapientia: cognita non fuissent. Et ideo homo recuperandus erat. Que cõclusio inter patrem ⁊ spiritum sanctum vertebatur. Quam ipse diuine persone filio cõmiserunt. Cui sapientia attribuitur. Qui vna cum ipsis diuinis personis taxauit ⁊ statuit vt genus humanum redimeretur post q̃ per ignorantiaz seductum peccauit ⁊ de peccato dolebat. Sed quare. ⁊ si homo erat saluandus. Debuit saluari. vel liberare vel per satisfactionez: Et videf quod liberc. Quia magis dei potentia benignitas ⁊ misericordia in hoc clarescet. Sed iustitia dicit oppositum alegans summam iustitiã esse in deo ⁊ sic est homo redimendus per satisfactionem. Et istud dicit dñs bonauentura super. iij. Sententiarum di. 2°. quesho. Et per magistrũ hẽtur ibidẽ.

Secunda. quod cũ creatura nulla possz de hoc deo satisfacere. et est impossibilis de pse quõ p satisfactionẽ hõ est redimendus. Qua pp diffinitum est vt vna de tribus personis diuinis homini vniretur. in vna persona ita vt ibi esset deus qui possz. ⁊ hõ qui debet deo per mortem satisfacere Et hec est sententia Anselmi ⁊ domini bonauẽture. vbi supra. causas autem quare filius qui est media persona in trinitate debuit carnez summmere: vt genus humanũ redimeret vide in. 3°. sñiaz disti. p°. ca. 2.

Sed querif de qua domina debuit carnẽ sũmere filius dei. Et dicif de ea. que eẽt tota pulchra ⁊ absqz macula. Et assignate sunt q̃m Jn conspectu diuine maiestatis de quibus. 5. fuerunt repudiate.

Prima fuit eua. q̃ fuit formosa ⁊ pulchra mulier. sed repudiata fuit. q: gulosa.

Scõa fuit Sara. sed repudiata fuit. q: debis in agar ancilla habrae.

Quarta fuit lya. ꝯ repudiata: quia lippis erat oculis.

Quinta fuit rachelis. sed repudiata. q: furatrix ⁊ latra.

Sexta fuit Anna matris Samuelis. sed repudiata quia sterilis.

Septima fuit bersabee. sed repudiata. quia meretrix.

Octaua fuit susãna. sed repudiata. quia vanagloriosa.

Nona fuit iudith. sed repudiata. quia homicidiaria.

Deci[a] fuit hester. ꝯ repudiata. q: timida.

Undecima ⁊ vltima fuit. b. virgo maria: Jn oibus ⁊ super oia purissima ⁊ in oibus virtutibus singularissima. Que posita in conspectu altissime trinitatis reperta est i omnibus que spectant ad perfectionez vnius domine plenissime cõplecta. vt merito de ipsa dicatur sapientie. vij. ca. Candor lucis eterne ⁊ speculum sine macula. Canticorum. 4. ca. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non est in te. Et ideo ta gatus fuit vt ad ipsam angelus mitteretur qui p° hec virgini nunciaret. Secundo edocta per angelum spũs sanctus totam repleret. Tertio quod filius dei absqz virili semine de ea carnem assummeret. Et ideo Gabriel purpura indutus. Corona floreа coronatus lilium puritatis manu tenens ad virginem hora cõplectorij veniẽs Quam orantem inueniens reuerenter salutauit. d. Ave gratia plena dominus tecum. in qbus verbis videamus.

Jno qualiter maria p ãgelũ nũciat.

Scõo ãliter dei filiꝰ de maria icarnat.

Tertio quibus gratijs ⁊ dignitatibus magnificat. Circa primum notandum est. Qõcũ beata virgo esset annoruz. 15. ⁊ d mandato dei esset desponsata Joseph venit nazareth ad domum parentum. Que vna dierum cum sola in camera esset ⁊ deum celi deuotissime oraret. vnam maximam consolationem ⁊ preter solitam sensit. Nam in ipsa consideratione exstente. Circa horam completorij lux splendidissima apparuit que totã cameram illuxit. Et ecce statim angelus dñi affuit qui ei

deuotissime salutando dixit. Ave gratia plena. ꝛc: Dixit ave quod idem est ꝙ sine ve. idest sine peccato. Quia sine peccato mortali venali ⁊ originali fuit. dñ maria. i. maris stella. mũdi domina. celi porta. pradũi regina. ⁊ angelorum corona. dñ gratia plena. Ave secundum Bernardum supra per missus est Luce. p°. ca. Maria plena fuit septupliciter.

¶ Primo i mente. gratia deitatis.

¶ Secundo in corde. gratia puritatis.

¶ Tertio in anima. gratia caritatis.

¶ Quarto in ore. gratia affabilitatis.

¶ Quinto in opere. gratia largitatis.

¶ Sexto in corpore. gratia virginitatis.

¶ Septimo in cõuersatione. gratia humilitatis. Bene ergo dicit angelus. gratia plena. de cuius gratie plenitudinem capiunt vniuersi. Augu. in sermone natiuitatis. s. captiui redemptionem: angeli letitiam: tristes consolationez. peccatores veniam. Justi gratiaz. tota trinitas gloriam. ⁊ filius dei carnis substantiam. Dominus tecum. Et vere. Primo in sua conceptione. Qz ab originali peccato ipsam preseruauit. Secundo in vita ⁊ conuersatiõe. Quia ipsam donis spiritus sancti dotauit. Tertio in assumptione. quia ipsaz super choros angelorum exaltauit.

Quarto in remuneratione. Quia ipsaz in anima ⁊ corpore super sanctos coronauit: vt pie creditur a fidelibus. Benedicta tu: fuit enim benedicta super omnes. vbi notandum quod mulier in lege tripliciter maledicta erat. Vel. quia sterilis erat. Vel. qz in peccato concipiebat. Vel. quia in dolore parturiebat. sed hec fuit benedicta.

Primo. quia non solum hominem sed deum concepit. ⁊ ideo fecundissima.

Secundo. quia non solum sine peccato. sed etiam in plenitudine gratie fuit habundantissima. Tertio. quia non tantum sine dolore. sed cum gloria letissima. Ideo dicit Bernardus super missus est. Tu sola mater dei: tu sola absque peccato fuisti. Tu sola mater ⁊ virgo absqz dolore christum vnicum filium tuum dominum nostrum peperisti. propter quc. d. Angelus. Ave gratia plena. Que talia ⁊ tanta audiens admirata tacuit. Et cogitabat quomodo poterat hoc fieri. Quia virginitatẽ deo seruare promiserat. Ac etiam secundum Bernar. vbi supra: se dignam matrẽ esse non reputabat. Jõ tacuit. Et tunc angelus eam confortans dixit. Ne timeas maꝝ inuenisti enim gratiam apud deum ecce concipies ꝛc. Et maria dixit: quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco. ⁊ nec cognoscere de creui. Et ait angelus: spiritus sanctus superueniet in te ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. ꝛc. Et sic patet primũ. s. quomodo ab angelo nunciat.

Circa secundum est notandum quod beata virgo fuit cum angelo a completorij vsque ad mediam noctem in disputatione ⁊ colloquio diuine incarnationis ⁊ tunc videns omnia deo placere. ⁊ sibi omnia possibilia esse. d. Ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbuz tuum. Quod fuit initium nostre salutis. Sed quaritur: quomodo. ⁊ dicitur quod q̃ cito fide credidit ⁊ ore dixit. Ecce ãcilla domini. q̃ fuit formatum corpus xp̃i integrum ⁊ perfectum de carne ⁊ sanguine beate virginis in vtero eius spiritus sancti virtute ⁊ anima a deo de nouo creata: illo tunc vnita fuit illi corpori: ⁊ diuinitas in eodem momento. eis fuit vnita. patet per magistrum In tertio sententiarum disti. 2ª. ca. vltio. Et sunt verba Augustini li°. de fide ad petrum. ⁊ tunc fuit verum dicere quod in corpore beate virginis fuit christus. deus. ⁊ homo verus. secundum Augustinum ⁊ magistrum vbi supra: ⁊ sic patet secundũ scilicet quomodo filius dei icarnat° ẽ.

Circa tertium notãdum q̃ in hac sanctissima incarnatione. operata est tota trinitas. ꝯ tantum persona filii fuerit incarnata secundum magistrum li°. 3°. disti ꝑ°. ca. vltimo. Et notandum q̃ christus iste secundum q̃ deus verus ⁊ homo verus. hodie de maria incarnatus est liber ille intus ⁊ foris scriptus: septem sigillis signatus: quem ioannes in spiritu vidit Apoc. v. ca. Ubi sic dicit. Et vidi in dextera sedentis super Thronum: librum scriptum

tus ⁊ sortis signatum sigillis septem quem nemo dignus inuentus est aperire. Nisi hec btā virgo que a deo electa est digna ipsum recipere. Instus scriptō quo ad diuinitatē ⁊ sortis quo ad humanitatem. Sed que sunt septē sigilla videamus.

¶ Primū ē diuinitas humanitasq; vnio.
¶ Secundum eorum consideratio.
¶ Tertium ipsarum operatio.
¶ Quartum conjunctio.
¶ Quintum ipsarum mensuratio.
¶ Sextum ipsarum proportio.
¶ Septimum ipsarum aperitio.

¶ In prio sigillo deficit grāmatica cū sua scriptura ⁊ loquella In secundo retoricha cū suis distinctionibus ⁊ coloribus.

In tertio logica cū suo distinguere ac argumētare. In quarto arismetricha suo vsu ⁊ calculatione. In quinto geometria cū suis mēsuris ⁊ notitijs. In sexto musicha cū melodijs ⁊ ysonātijs. In septimo astrologia cū suo ꝓuidē ⁊ iudicat.

Circa primū notandū qđ grāmatica. nequit intelligere. vnū idē verbū esse activū ⁊ passivū neutrū ⁊ deponēs: sz i hac sacratissima incarnatione vnū ẏbū est activū p q̄ facta sunt ola Jo. p°ca. Ola p ipsum facta sunt. Idēq; est passivū Jo. vbi. supra. verbū caro factū est. Idēq; est neutrū qñ in sepulchro quiescit. Idēq; deponēs qñ in resurrectiōe oēs nostras miserias deposuit vñ alanus. Excepti⁹ actionē ẏbū ꝓcipit: dū deludit rōnez: dū nāz decipit cālē dictionēq; ab vtroque recipit actioq; passionē. hoc ẏbo ꝓcipit. Circa scōz notandū q̄ retoricha nūq̄ intellexit: q̄ vnus ⁊ idez nobilis sit ⁊ vilis diues ⁊ pauper iustus ⁊ pctōr. sz in hac sacratissima incarnatiōe: recepta sunt. Deus. Nemo xp̄o nobilior nemo eo vilior: nemo maior: nemo minor: nemo ditior nemo pauper. Nota qđ xp̄us non dē pctōr. q; peccauerit. Sz q; carnē sumptē carnē peti tulit. Ro. v. ca. Misit deus filiū suū in similitudinē carnis peti. vel q; sicut pctō: iudicatus ⁊ mortuus ē ꝓ nobis. alanus. Peregrinat a nā nois positio: dum ꝺ⁹ trāsit tara hois cōditio: nouus tropus i figura noua sit trāslatio nouus color in tractura noua sit cōstructio. Circa tertium notandū: q̄ logica nūq̄ intellexit ex duabus diuersis oīmode vnum fieri saluā vtriusq; naturā ⁊ proprietate Jō sic argu. Est deus. g° nō est hō: ⁊ econuerso. Sed in hac sacratissima incarnatione fuit xp̄us deus ⁊ hō. Et iō fides sic arguit. xp̄s ē deus igitur est hō. Alanus. Intra locos locum nescit locus a finis suū locū ex stupescit exceptus ab altis. Sic ex linguis obmutescit salitur in ꝓprijs. ⁊ ex suis erubescit logica falacijs. Circa quartū notandū q̄ arismetricha. nunq̄ cognouit aliqđ vnum ex stens forte diuersum. sed hic est vnus in psona ⁊ diuisus in natura: Alanus. Duo ab vno nō recedit: alteratur vnitas dū i vnū se cōcedit vnitur alteritas indiuisum idez cedit in idē diuersitas: suū trā nō excedit limitē simplicitas. Circa quintum notandū q̄ geometria nō cognouit maiorē mēsurā claudi sub minori. sz in hac sacratissima incarnatione eternū capitur sub tēporale ⁊ infinitū p finitū. Alanus. Sue artis incensura geometria salitur: dum in mēsus sub mēsura terreno⁹ sistitur indirectū cui natura circuli cōuertitur. sperā claudit. ydratura. ⁊ sub ipa claudit. Circa sextū notandū q̄ musica nūq̄ cōcordauit i ꝓportione finitū cū infinito. Sz sacratissima incarnatio melodiose ꝓposuit. Jō dixerūt angli lectissime decātādo. Luc. ii. ca. Gloria in altissimis deo. ⁊ in terra pax hoibus bone voluntatis. Alanus. Dū factoris ⁊ facture mira sit cōiunctio. qs sit modus ligature qs ordo que rō: q̄ sint vincula q̄ tācture. q gumpht: q̄ vnio: stupet sua fractoture musica proportio. Circa septimum notandū q̄ astrologia negat solē eclipsari ⁊ nō obscurari. Sz in hac sacratissima incarnatione sol diuinitatis eclipsatus ē p obumbrātā ⁊ nō ē obscuratꝰ sz i suo fulgore p mānsit. Alanus. Solis lumē nube tectū se nubis velamine p se clarū fret obz nec hz in lumine nostrū ẏgit in defectum sol ortus in virgine in effectum dans effectū lumē incaligine. Et sic septē liberales artes legere intelligereq; nequerūt hūc librum benedictū spūs sci gra in vtero virginali receptus. Qđ viderat ꝓphēta. di. Isay. 29. ca. Erit vobis visio sicut visio libri signa-

ti quē cū dederit scienti⁹ litteras dicere lege istū. Respōdebit nō possum. signatus est. n. .s. sigillis septē sicut dictū est. ex quo pz q̄ ad istū librū nō attingūt mūdane scie. Jō dicit ꝓpha. vbi supra. Perdibit. n. sapiētia a sapientibus eius ⁊ intellectus prudētiū eoꝝ abscondetur. ⁊ notādum qđ vbi mundane scie nō attingūt: simplices catholici ꝺoctrīe. Nā piscator Petrus hoc cognouit Mathe. dicēs. Tu es christus filius dei viui hoc idē cognouit campsor Mathēus ⁊ mercator Frāciscus de quibus ⁊ similibus dicit xp̄s Math. xo. ca. Cōfiteor tibi pr̄ qui celi ⁊ terre. q; abscōdisti hec a sapiētibꝰ ⁊ prudētibꝰ ⁊ reuelasti ea paruis.

Sed circa tertiū membrū. s. qbꝰ dignitatibꝰ ⁊c. Est notandū q̄. b. ẏgo. ui^m gras a deo recepit. quas nullus vnq̄ habuit.

¶ Prio deus ipsum ab oi pctō pseruauit.
¶ Secō mr dei oipotētis esse promeruit.
¶ Tertio de spiritu sancto filium cōcepit.
¶ Quarto principium nostre salutis fuit.
¶ Quinto x^m in vtero suo nouem mensibus enutriuit.
a ¶ Sexto absq; pena ⁊ dolore filiū peperit.
¶ Septimo ẏgo post partū ⁊ absq; macula remansit.
¶ Octauo mr absq; hoīe ⁊ pre hūano fuit.
¶ Nono in se respicientiū libidines extinxit.
¶ Decimo angelorum regina. ⁊ maris stella ⁊ mundi domina fuit.
¶ Undecimo omnes ad eam clamātes saluat ⁊ exaudit.
¶ Duodecio sup oēs choros angelorū ad dexterā dei cū filius suus coronauit. quam sic dignificatā Jo. vidit. d. Apoc. xii. ca. Signū magnū apparuit in celo, mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibꝰ eius. ⁊ i capite eius corōa stellarū xii^m. Recte g° ⁊ bñ dicē ⁊ ꝺ⁹ Duc ⁊c. Sz p cōclusiōe huius solēnitatis videamus vt^m deus potuerit vniri hūane nāe. ⁊ dr qđ nō pp 3ª. Prio. q; nō sunt ꝓportionabilia. Secō. q; plus distāt q̄ duo ꝓxima. Tertio nō videt cōuenies vt creator fiat creatura. Ad primū dr qđ plus pōt deus facere q̄ nos intelligere: ⁊ sic apd deū ē ꝓportionatū ⁊ cōueniēs: qđ apud nos vr oppositū qđ ꝓtin-

git pp debilitatē sensus ẏgis. ⁊c. Ad scōz dr qđ deus pōt oē q̄ sibi nō ē ipossibile. Luc. p°. ca. Nō erit ipossibile apd deū oē ẏbū. Ad tertiū dr qđ sic eccus nō pt iudicare de coloribus. sic nec hō q̄ dei sunt. Mathei. xvi. ca. Non sapis q̄ dei sunt. ⁊ iō iste articulus de incarnatiōe ẏbi dz nobis credibilis pfidē. q; fs Bre. sup. Jo. Fides nullū hz meritū vbi hūana rō pbet experimētū. ⁊ iō dic Aug. hoc rōne nō debemus q̄rere sz fide firmiter tenere. q; iustus ex fide viuit Habacuc. ii. Marci. vltimo c. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. cuius nos ꝺ⁹ ⁊ce. Amen.

¶ De anunciatione beate virginis.

Primꝰ dies erit celeberrimꝰ festus. xx. c. Ut dies anūciatiōis. b. ẏgis dr fuisse primus dies in q̄ factꝰ ⁊ termiatus ē mūdus. s. dies. xx. marcij vt pz ex gbusdā Hystorijs: sic ē ⁊ prima dies in q̄ mūdus ē renouatꝰ. pp q̄ re dr. Primus dies erit celeberrimꝰ ⁊ cōuenīēter assūmit ad cōmēdationē huiꝰ festiuitatis iō excellētia istꝰ festiuitatis ⁊ispectu aliaꝝ duplr declarat. Prio q̄m ad ordinē durationis sz quē flores p̄cedūt folia cū dr primus dies. Secō q̄m ad ordinē pfectionis sz quē fructꝰ p̄cedūt flores cū sequitur erit celeberimus. sic. n. hec festiuitas ē pria: ita ē celeberima ⁊ dignissima: p̄ cuiꝰ fi^m aducit illud. gñ. p°. ca. Factū ē vespe ⁊ mane dies sextꝰ. Iste dies sextꝰ ē dies veneris in q̄ fuit xp̄s anūciatꝰ. sic ⁊ crucifixus sic dic Aug. d' ciui. dei qđ eadē die xp̄i fuit passus q̄ fuit anūciatus. In ista aūt die vt colligit ex diuersis hystorijs ad declarā dū eiꝰ solēnitatē. colligimur duodecim solēnia facta ⁊ cōsūmata in sacra scriptura.

Primū fuit de hois creatiōe. q; tali die fuit adā de limo terre formatus.

Secōz de mulieris formatiōe. q; eadem die fuit mulier de costa ade formata vt pz gñ. ii°. ca. Tertiū. q; tali die primꝰ martir ẏgo fuit coronatꝰ. Habel fs Aug. li. d qōnib⁹ noui ac ve. testi. Quartū. q; tali die melchisedech: obtulit panē ⁊ vinū i sacrificiū i fi^m dñi nr̄i iesu xp̄i. q; factꝰ ē nob sacerdos in eternū. Fin ordinem melchisedech.

offerens in cruce carnem suam & sanguinem. Quintum.qz tali die haberam filium suum voluit ymolare .propter diuinum mandatum.patet.gñ.22°.ca.

Sextuz.quia tali die angelus fuit missus ad virginem vt colligimus.

Septimū.quia tali die christus fuit passus.Marci.xv.ca. Erat parasceuem qđ est ante sabatum.

Octauum.quia latro eo die misericordiam consequutus est.

Nonum.quia tali die Joannes baptista natus est.v patet in ordine calēdarij. quia sub eadem littera currit.b. virginis anūciatio.& natiuitas bti Joānis baptiste.

Decimum.quia tali die gladius doloris per transiuit animam beate virginis in passione eius filij. De quo dixerat Simeon.Luc.2°.capi.

Undecimum.quia tali die beatus Petrus fuit miraculose per angelum a vinculis absolutus.quāuis in ordine calendarij festum sit mutatum.

Duodecimum est.quia tali die beatus Jacobus fuit ab herode interfectus. Ista autem duodecim solēnia sunt quasi duodecim hore istius diei. Et notandum qđ ista dies fuit integrata et vespere & mane vt patet.gñ.p°.ca. Factum est vespere & mane dies sextus. Factum est vespere per misteriuz incarnationis Et mane per misterium natiuitatis.dies sextus. Qz primo dies fuit a nūciatio Ismaelis.gñ.xv°.ca.

¶ Secūs fuit a nūciatio ysaac ibidē.17.c.

¶ Tertio fuit a nūtia° sālōis iudicū.13.c

¶ Quartus fuit a nuntiatio beate virginis. vt patet in legenda a sue natiuitatis. licet non habeatur expresse per scripturam.

¶ Quintus fuit Joannes baptista.vt patet Luc primo.capi.

¶ Sextus fuit a nunciatio christi vt patet ibidez.& ideo bene dicitur dies sextus. Est etiam notandum q° vespere istius diei sanctissimi fuit honorata multiplici honore.

Primo.quia ista hora mater domini fuit repleta gratia. Jō dicit Angelus.luc. p°. Ave gratia plena. Secundo virginalis ānūciationis.vbi supra.quomō fiet istud.quoniam virum non cognosco.

Tertio.spiritualis comestionis. quia ista hora.christus consecrans suum corpus suos discipulos spiritualiter refecit. Luc.22°.ca. Quarto spiritualis potationis cum sacramentum sui sanguinis similiter suis discipulis dedit .patet vbi supra.

Quinto.altissime ordinationis.qz tunc ordinauit duodecim apostolos sacerdotes & confessores.patet .Luc.vbi supra.

Sexto sacratissime venditionis. patet Mathei.xxvj. Sicut enim mors christi fuit sacramentum nostre resurrectionis.sic eius venditio fuit sacramentum nostre redemptionis. Septimo sancte ablutionis.quia ea hora lauit christus pedes discipulorū vt dī. Joānis.13.ca. Cum lotus est non indiget nisi vt pedes lauet prebens humilitatis exemplum:cum esset dominus & magister. Octauo sacre reuelationis. quia Joāni euangeliste secreta ineffabilia in sinu recumbenti reuellauit patet in Apoc. Nono sacratissime allocutionis predicans vltimam predicationē. In qua maxime eis recōmisit charitatem.

Decimo sacramēto orationis. quia eadem hora orauit ad patrem in monte olyueti.patet. Luc.22.ca. Undecimo.sacramento sue turbationis.quia tunc incepit pauere & tedere de morte. Letanis horribilem passionem in minere. Duodecimo.sanctissime sue passiōis.quia licet hora nona actus passio fuerit consummata: tamen ista hora fuit incepta. Tertiodecimo.sacramento sue conditionis quia ista hora suum corpus positum fuit in sepulchro.& ideo reprehendit dominus suos discipulos.qui hanc horam non contemplabāt.d.Mathei.xxvj.ca. Non potuistis vna hora vigilare mecum. Et ideo ordinauit ecclesia.vt hac hora salutaretur virgo maria.licet propter multa:potissime propter ista predicta.& in particulari assignantur quatuor rationes. Prima propter beneficium dominice incarnationis recolendum.de quo habetur Jeremia.p°.ca. Vigillabo ego aīt dominus super verbo meo vt faciaz illud.de q. Joannis p°.ca.

Verbum caro factuz est & habitauit in nobis. Secunda ad salutis nostre periculā precauendā. Mathei.xxvi.ca. Vigilate & orate scilicet ista hora vt non intretis in temptationez. Tertia ad nostre mortis vmbraculū pertimescendā. Mathei.2. ca. Sustinete hic & vigilate mecum.

Quarta ad dominice passionis supplicia deplorandā. Mathei.xxvi.ca. Tristis est anima mea vsque ad mortem. Et ideo.qz ista hora est tot sacramentis dignificata sancti patres multum venerandam posuerunt. Hic est ille dies de quo dicitur .4°.Regum.vii.ca. Hec dies boni nūcij est de terra longinqua: Bonus nuncius gaudet: de terra longinqua de celo beate virgini destinatus a deo.& ista hora dicitur autem bonus. Primo ratiōe sue personalis perfectionis.qz cōfirmatus in gratia. Secundo ratione sue alte legationis Luc.p°.ca. Missus est angelus gabriel a deo. Tertio ratione cōmissionis vt scilicet filius dei incarnaretur. vt supra Ave gratia plena dominus tecum. Et in fra:spiritus sanctus superueniet tibi & virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideo qđ & q nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei. Quarto ratiōe nobilitationis multum nobilitatur qui contrahit cum rege. maxime cum imperatore.& angelus contraxit cum deo.quando verbum assumpsit animam rationalem:que est soror angelorum ab eodem patre ad ymaginem dei.& de eadem matre scilicet spirituali natura.

Circa secundum principale.s.prioritate perfectionis.qua ista solēnitas precedit omnes alias in dignitate ad ducitur illud Numeri. xxviij. Prima dies venerabilis erit & sancta:omne opus seruile non facietis in ea. Ista prima dies est a nunciationis ꝟginis.Nam cum septem sint articuli pertinentes ad humanitatem christi. Primus est iste. Qui conceptus est ō spiritu sancto.in isto septenario. Et figuratur per primam diem septimane sicut est hodie. Dicitur autem ista dies prima venerabilis.quia trāsecēdit ī dignitate omnes alias solēnitates ad christum pertinentes.

Primo quidem sue natiuitatis. Nativitas enim non est magna solēnitas nisi propter incarnationem hodiernam.quia si ista nō precessisset deus homo natus nō fuisset. Secundo transcendit circuncisionem. In qua fuit nominatus nomine pertinente ad humanitatem:hodie autem nominatur omnibus nominibus pertinentibus ad diuinitatem & humanitatem.

Tertio transcendit solēnitatem epyphanie.quia tunc ostendit regibus solam humanitatem.sed hodie existens in vtero virginali ostendit angelis homo factus suaz diuinitatem. Quarto transcendit solēnitatem regenerationis christi quando fuit a Joanne baptizatus. Quia maius est sacramentum incarnationis quam regenerōnis vel baptismatis quanto filius naturalis est potētior adoptiuo. Quinto trāscendit solēnitatem oblationis. Quando fuit presentatus in templo.quia sanctificauit uterus virginalis:& templum salomonis. Sexto transcendit solēnitatem trāsfigurationis. quia ibi fuit solum corpus sensibus illustratum. In incarnatione autem anima fuit illustrata intellectualiter sine omni comparatione lumine sublimiori. Septimo transcendit solēnitates cōsecrationis sui corporis & sanguinis in cena. Quia in consecratione panis & calicis non fuit diuinitas verbi ex vi verborum sed solum ex concomitantia. In annunciatione autem fuit diuinitas ex vi incarnationis & verborum benedictione vt alibi patet. Octauo transcendit solēnitatem humane redemptionis que fuit celebrata in morte christi:quia mors ista non fuisset sufficiens pro redemptione humani generis nisi diuinitas illi carni pertulisset incarnata: vt dicit beatus Anselmus in li°. cur deus homo. Nono transcendit solēnitatem in sermalis ex potationis facta in sabbato sancto. Quia in infernum non descendit nisi anima cum diuinitate remanente corpore in sepulchro cum diuinitate. Et in beate virginis vtero fuit hodie diuinitas cum corpore & anima.

Decimo transcendit solēnitatem resu-

rectionis. quia in resurrectione fuit vnita anima cum corpore ⁊ diuinitas cum humanitate. Ista autem vnitas est nobilior. quia habet extrema nobiliora. Undecimo transcendit solēnitatem ascensionis. quia sicut tunc ascendit ad dexteram patris quasi localiter ita nunc re personaliter cum humanitas fuit assumpta ad vnitatem persone. Duodecimo transcendit solēnitatez spiritus sancti. Quando spiritus sanctus fuit missus in signo sensibili In die pentecostes. Qui non fuit deus suppositaliter. Nunc autem in signo sensibili fuit missus filius qui fuit deus personaliter. ⁊ ideo quia sic transcendit ista solēnitas alias solēnitates: recte dicitur venerabilis ⁊ sancta. Iste est ille dies de quo dicitur ad litteraz. Malachie. 3. ca. Quis poterit cogitare diem aduentus eius scilicet in virginem quod est misterium nobis in comprehensibile per naturam. Iste dies habet duodecim horas: iuxta illud. Joxi. Non ne duodecim hore sunt diei. Iste duodecim hore sunt duodecim sacramenta. que sunt hodie consūmata.

Primum superne consultationis. quādo tres. persone consilium inter se inierunt. qualiter possent iuxte lapsum humani generis reuocare. Et inuenerunt quod non congrue nisi secunda persona angelo nunciante carnem sūmeret de virgine. Quod quidem consilium inter diuinas personas fuit ab eterno habitum sed hodie consūmatum. De quo consilio dicitur sapientie. 7. ca. Quis nouit consilium domini aut quis consiliarius eius fuit.

Secundum singularis electionis. qua fuit sanctus gabriel inter milia milium ⁊ tres decies centena milia vt patet Danielis. vij. capi. Electus ad perficiendum diuinam legationem. Et conuenienter iuxta fuit nominis interpretationem Gabriel deus fortitudo dei. Et diuina fortitudo in ista incarnatiōe maxime fuit declarata magis quam in mundi creatione. quia maius est facere de homine deum aut eum quam de nihilo creare mundum.

Sicut maior est distantia extremoz. De qua electione dicit propheta. ps. 87. Metro. xix. Exaltaui electum de plebe mea.

Tertium diuine acceleration. quia licet angelus assecutus fuerit diuinum imperium: tamen velocius deus peruenit ad virginem. sed preuenit nuntium suum deus citius volans quam angelus. Eo quia virgo prius concepit deum mente q̄ corpore vel ventre. Ideo dicit prophetā. ps. xviij°. Metro. vj. Exultauit vt gigas ad currendā viaz assūmo celo egressio eius.

Quartum angelice salutationis in qua mutauit nomen eue. dicens: aue. Quia sicut eua. per superbiam mundum interemit. Sic maria per gratiam mundum vitificauit. illa vt esset dea. hec vt esset ancilla. ⁊ sicut illa per suam inscipientiam fuit a serpente seducta credens. Sic ista per suam sapientiaz fuit ab angelo edocta quereens. Et ideo sicut illa credente serpentem exaltauit. Sic ista querente serpentem oppressit. gñ. Ipsa conteret caput tuum.

Quintum virginalis perturbationis scilicet cum fuit salutata orta fuit turbatio propter duo. p°. Ex subita apparitione. q̄ naturaliter infert turbationem in principio ⁊ terrorem. Marci. xvj. capi. Viderūt iuuenem sedentem in dextris. cooptuz stola candida: ⁊ obstupuerunt. Scō ex insolita salutatione. quia dicit: aue gratia plena: reputans se in dignam tanti meriti.

Ideo dicit quomodo fiet istud. Duius turbationis figuram gessit commotio aquarum piscine facta per angelum. Joan: v° capi. Angelus autem domini secundum tempus descendebat in piscinam ⁊ mouebatur aqua.

Septum virginalis inclinationis qua consensum prebuit. vnde dicit helisabeth. Luc. 1°. capi. Beata que credidisti quoniam perficientur ea que dicta sunt tibi a domino.

Septimum sue secunde sanctificationis. Qua fuit sanctificata in verbi conceptione. Dicente angelo. spiritus sanctus superueniet in te.

Prima quidem eius sanctificatio fuit in vtero matris perfecta. Secunda fuit in angeli annunciatione: magis perfecta. Signum autem huius sanctificationis. fuit fulgur progrediens ab eius facie christo posito in eius ventre. Ita vt eius claritas in respicientibus prouitatem mali exstingueret. vt dicūt sancti de qua sanctificatione. habetur in figura primi paralip. secundo: ca. de secunda vnctione regis salamonis. Quia sicut in secunda vnctione regis factus est rex omnium filiorum israel. Ita beata virgo in secunda sanctificatione fuit facta regina omnium deum videntium. eo quia mater regis eorum.

Octauum supernaturalis formationis. quia secundum damascenum: corpus christi in vtero virginis non fuit formatus seminaliter sed supernaturaliter virtute diuina. Sed notandum quod fuerūt sibi quatuor opera mirabilia.

Primo. quia persona spiritus sancti preueniens oēs sanguines virginis elegit.

Secundo ipsos electos vniuit.

Tertio in honestissimo loco reposuit.

Quarto corpus christi inde formauit. Sicut dicit beatus Dionysius. Nota quod christus fuit ex purissimis sanguinibus beate virginis generatus. vt apostolus dicit Romanos primo capi. Qui factus est ei ex semine dd secundum carnem. Quia beata virgo de semine dd generata erat.

Nonum naturalis generationis. Quia beata virgo naturaliter egit cooperante spiritu sancto: vt esset vera mater licet deus totum potuisset facisse. Notandum tamen qd beata virgo: preceteris habuit quatuor priuilegia.

Primū. quia sicut mulieres cum hominibus generant: ⁊ tanto magis nobilitantur quanto cum nobilioribus ⁊ dignioribus. Et sic beata virgo cum tota trinitate concurrit.

Secundum ex parte geniti. Quia sicut alii filij partim sunt ex parte patris ⁊ partim ex parte matris. Sic filius beate virginis fuit totaliter de substātia matris secundum humanitatem sicut totaliter de substantia patris secundum diuinitatem.

Tertium ex parte germanitatis. Nam germanitas sumitur penes consubstantialitatem. Et tantam germanitatem habuit beata vir. cum filio. quantam habent simul pater ⁊ mater cum filio. quia tantum recepit filius de substantia beate vir. quantum recipit alius filius de substantia vtriusque parentis.

Quartum ex parte prolis. Quia non genuit puram creaturam: sed illam eandem quam deus pater genuit eternaliter. Ideo beata virgo appellata est theotothon. i. mater dei. vnde apostolus ad Gala. 4°. capi. At vbi venit plenitudo temporis misit deus filium suum factum ex muliere: factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret.

Decimum vterine habitationis de qua require

Undecimum super mundialis creationis. Quia tunc fuit creata eius anima sanctissima tanquam omnium creaturarum preclarissima. In cuius creationis instanti fuerunt quatuor mirabilia opera.

¶ Primum ipsius anime creatio.

¶ Secundum anime create sanctificatio.

¶ Tertium sanctificate glorificatio. Quia statim vidit diuinam essentiam sicut nunc videt.

¶ Quartum Jerarchiarum sublimatio. Quia mox potuit illuminare omnes angelos sicut illuminat nunc. Dō dicit apostolus Romanos. p°. capi. Adam fuit factus in animam viuentem. ita nouissimus in spiritum viuificantem.

Duodecimum ineffabilis vnionis: que fuit quatrupler.

Prima. quia secundum ordinem nature: sunt vnita anime cum corpore i vna vnione.

Secunda vnio est diuinitas cum alia.

Tertia diuinitas cum cum corpore.

Quarta diuinitas cum tota humanitate: que sunt facta in eodem instanti in vtero virginis ⁊ in hoc consistit sacramentū incarnationis. quod est super om

ta alia sacramenta. ⁊ sic patēt duodecim hore huius dicī. De quibus horis ⁊ dicī dicit p̄ropheta. ps. xlvi. ⁊ Actor. xx. A domino factum est istud ⁊ est mirabile in oculis nostris. Hec dies quā fecit dominus exultemus ⁊ letemur in ea. in cuius gaudium ⁊ cetera. Amen.

De inuentione crucis.

Apparebit signum filij hominis in celo Mathei. xxiiij. ca. Quia in preclara salutifere crucis inuentione christi vexillum fuit fidelibus reuelatum. Ideo p̄o declaratione huius solēnitatis assumitur istud verbum. Apparebit ⁊c. In quo reuelatur misterium crucis xp̄i. Primo quidem isto rice: p° quantum ad diem iudicij indicē. Quo tempore istud signum reuelabitur omnibus sicut signum magni regis cum virtute magna ⁊ maiestate ad iudicium venientis. patet ibi Thema. Est tamen primo notandum q̄ ad exercitum angelorū: venientium cum christo ad iudicium pertinet dirigi illo vexillo sicut solet exercitus regis dirigi signo eius. Et ideo dicit Enoch in epistola iude. Ecce venit dominus cum militibus suis facere iudiciū.

Secundo reuelabitur ad electum populum confortandum sicut solent in bello cōfortari tyrones i periculis constituti: q̄ vident sui regis signum cum auxilio p̄uenire. vnde enumeratis signis iudicij dixit iesus discipulis suis. Luc. xxi. Leuate capita vestra quoniam appropinquat redēptio vestra. scilicet his fieri incipientibus.

Tertio reuelabitur. ad reprobor̄ exercitum exterminandum. sicut exterminantur: ⁊ conterūtur inimici dilecti quando vident vexillum regis aduersarij potenter venire. In cuius figura exciti sunt philistey, videntes archam dei p̄o signo contra se venientem. primi regum. xiiij. capi. Que quidem archa fuit figura crucis secūdum apostolum. Quarto reuelabitur ad dominium demonum diseipandum. Sicut iolet rex iustus suum signum p̄o mittere ad exterminandum malos ꝓ ad Corinthios. xv. ca. Cū tradiderit regnū deo ⁊ patri. cum euacuauerit omnez principatum ⁊ potestatem: ⁊ virtutem. In cuius figura. d. dominus ad noe. gñ. ix. capi. Arcum meum ponam in nubibus: ⁊ erit signum federis inter me ⁊ terram. Secūdo tropologice. quantum ad animam nostram. vt intelligatur signum crucis apparere in celo quando impressum fulget in anima nostra. Que est de natura celesti. Sicut corpus de natura terestri. vnde Augustinus exponens illud verbum. In principio creauit deus celum ⁊ terraz: idest naturam corporalem ⁊ spiritualem. vndecimo de ciui. dei: facta est de natura celesti. quia eiusdem substātie cum angelis. vnde plato ad similitudinem celi diuisit animā in duos circulos principales. Et alter videlicet illorum in septem: vt primus circulus indiuisus respondeat firmamento. Secundus qui diuiditur in septē: rūdeat orbibus planetarū. Sic anima nostra habet duos circulos. s. intellectum ⁊ voluntatem per quos indeum reducitur. vnde processit per modum circuli. qui terminat vbi incipitur. circulus etiam voluntatis remanet in diuisus. ⁊ in illo apparet signum crucis quando voluntas nostra non grauatur: nec delectatur in rebus corruptibilibus. ⁊ carnalibus. sed in sola christi dilectione. Sicut apostolus quando dicit ad galatas. vi. Mihi absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. Circulus intellectualis diuiditur in septem circulos ductiuos indeum. Primus est credulitas certa. per quam reducimur ad illum a quo incipimus. idcirco apparet signum crucis: quando firmiter credimus quod illud est in quo fuit christus cōfixus p̄o nostra redemptione. Quia mors nostra non poterat expiari nisi per mortem eius cuius vita erat melior tota humana natura: secūdum Anselmum. vnde dicitur sapientie. xiiij. Benedictum est lignum per q̄m fit iustitia. Secundus est humilitatio profunda. per quez reducimur circulariter ad nostrū principiuz deū: cōterēdo superbiam ipsius exemplo Apost. ad phili. ii. Humiliauit semetipsum p̄o nobis factus obediens vsqz ad mortem Judith. ix. Humilium ⁊ mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. Tertius. continua memoria per quam reducimur. s. quando passionis christi memoriā solicitamus. Illa. n. passio nostra omnium peccata deleuit. cirographū nostre obligationis destruxit grego. in pre fatione mortem nostram moriendo destruxit ⁊ vitam resurgendo reparauit. eccl. xxix. gratiam fide iustoris ne obliuiscaris dedit enim p̄o te animam suam.

Quartus spes firma per quam reducimur. s. quando totam spez ponimus in dominica passione ita quod non nostris meritis sed passionis christi venimus ad salutem Anselmus Redentionem in morte docet obicere iudicanti xp̄i crucem ro. manos octauo ca. spe salui facti summus.

Quintus. certa confidentia per quam reducimur. s. q̄ ita se totam cōmittit deo vnde credit omnia aduersa superare. sicut sancta iudith confidens in deo deuicit holofernem. vnde dicitur iudith. ix. Fac dñe vt gladio suo p̄oprio eius superbia amputetur. ⁊ parum infra. da mihi in animo cōstantiam vt contempnam illū ⁊ virtutem eius vt euertā illum. sic confidens. d. beat⁹ martinus. Ego non galea vel lorica. protectus sed signo crucis munitus hostium cuneos penetrabo securus. Sept⁹. cognitio grata per quaz reducimur. s. quādo anima recognoscit beneficia passionis ⁊ crucis christi. Quia proprio filio suo non pepercit deus. sed p̄o nobis omnibus tradidit illum phili. iiij. ca. Cum gratiarum actione petitiones vestre innotescant apud deuz. ad Ephesios. v. ca. gratias agentes semp p̄o omnibus in nomine domini nostri iesu xp̄i deo ⁊ patri. p° Tessaloni. v. Sine intermissione orate. in omnib⁹ gratias agite. 79. Fidelis cōtemplatio per quam reducimur. s. quando oblitis terrenis amat celestia: ⁊ illa semper contemplantur sicut faciebat beatus franciscus qui tantum meditatus est ⁊ contemplatus dominicam passionem q̄ meruit crucifigi. vnde dicitur galat. vi.

Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu christi. in cuius laudem dicitur. Sic transformat cor amantis in id q̄ amatur vt per membra foris virtus prorumpat amoris. in cuius figura. d. deus ad Moysem numeri. xxi. fac serpentez eneum. ⁊ pone eum p̄o signo qui percussus aspexerit eū viuet. quasi dicēs per istos circulos anima reducetur ad intellectum crucis. vnde merito viuet vera vita. Jo. p°. quod factum est in ipso vita erat. Sic igitur apparuit signum filij hominis in celo anime nostre: si predicte circulatiōes erunt in mētibus nostris. De isto signo dicit dominus ⁊c. ix. Signa thau super frontes virorum gemētium ⁊ dolentium ⁊ sequitur quod non signati erant dāpnati. Tertio allegorici. Circa militantem ecclesiam vt intelligant signum crucis in celo militantis ecclesie apparere de qua ecclesia. d. grego. super matheū. Regnum celorum p̄sentis temporis ecclesia dicitur in quo regno sunt duo circuli principales. Primus est credendorum qui non diuiditur in circulos sicut firmamentum. sed ad instar ipsius habet duodecim signa. s. duodecim articulos fidei. In isto celo apparet signum crucis. Quia vt creditur beatus Andreas posuit sibi vnuz articulum de cruce Secundus circulus est agendorum qui diuiditur in septem circulos. s. sacramentorum ecclesie in quibus apparet signum crucis. Quia solēnitates illorum sacramentorum cum signo crucis ministrant ⁊ in virtute passionis xp̄i habent efficatiam in cuius figura dicit apoc. In celo apparuit signum magnuz ⁊ mirabile. Magnum. quia ad omnia misteria se extendit. mirabile. quia per eius virtutē creatur gratia in sacramentis que quidem creatio est opus mirabile eccl. 43° ca. vas admirabile opus excelsi. Quarto anagogice quantum ad supernam patriam vt dicatur hoc signum in celo apparere. s. in ecclesia triumphante in qua omnes boni crūt sicut angeli Mathei. xx ca. In resurrectione illa neqz nubēt neqz nubentur sed erūt omnes sicut angeli dei in celo. In illo autem celo sunt duo circuli principales vnus

in medijs.s.celum empyreum ⁊ significat Jerarchiam supercelestem propter substa
tiam in cōmutabilem. In qua est sola tri
nitas diuinarum personarum. secundum
dionysium de angelica jerarchia. In quo
celo apparebit signum crucis. In j°. q: in
illo fuit exaltatus. ad phili.2°. Propter q
deus exaltauit illum. ⁊c. Secundus est
mobilis qui est jerarchia celestis. pp suam
mutabilitatem. ⁊ diuiditur in nouem cir
circulos sicut sub celo empireo sunt nouē
circuli mutabiles. q: incessanter mouentur
in deum. In quolibet illoꝝ circuloꝝ ap
parebit signum crucis. Quia ad quēlibet
circulum assumentur alie p crucem xp̄i re
dēpte. Sicut de quolibet ordine ceciderūt
angeli. Iste aie habebunt signum crucis
in frontibus suis. quia ab angelis ad hoc
deputatis signabuntur. apoc. vij.ca. Vidi
alterum angelum ascendentem ab ortu so
lis. ⁊ clamauit quattuor angelis. ⁊ sequit.
quo ad vsq3 signemus seruos dei nostri i
frontibus eorum. Isti sunt illi signati qui
cantabant canticum nouū ante sedem dei
⁊ agni dicētes apoc. v. ca. Redemisti nos
deus in sanguine tuo: ex omni tribu: po
pulo ⁊ natione: ⁊ fecisti nos deo nostro re
gnum. Cuius nos participes faciat sua
misericordia. Amen.

¶ De sancta clara.

Alia est claritas solis alia clari
tas lune ⁊ alia claritas stellaruꝫ
stella. n. a stella differt in clari
tate. p° ad corinth. xv. Q: beata
clara a claritate fuit denominata reuela
tione diuina. Ideo ad extollendaꝫ eius cla
ritatem conuenienter assūmitur illud ver
bum. In quo beatus paulus de felicitate
sanctorum qui sunt in patria sub nomine
claritatis loquitur. sed notanduꝫ quod in
paradiso sunt quattuor gradus felicitatis.

Quorum primus est fm nature redun
dantiā sicut felicitas aie xp̄i que redūdat
in oēs sanctos. Secundus ad nature ha
bundantiam sicut felicitas btē virginis. q̄
licet non tantum redundet tam habundat
quantum potest de felicitate recipere fm po
tentiam ordinatam. Tertius ad nature
sufficientiam. sicut felicitas sanctorum an
gelorum qui licet non habeant tantam ha
bundantiam quin plus capere possent cū
sint capatiores plusq̄ homines. tamē qui
libet habet secundum sufficientiorem na
turam maiorem gloriam. Quartus ad
nature continentiam: sicut felicitas sancto
rum. Qui non fm maiorem perfectionem
in naturalibus. sed solum fm continentiā
meritorum habent plus de felicitate eter
na vel minus. Nunc autem ad propositū
aposto. volēs nos instruere de isto quarto
gradu felicitatis. dicit alia est claritas so
lis. s. quantum ad primum idest xp̄i. Cui⁹
felicitas redundat in omnes beatos sicut
sol redundat in dia corpora supercelestia
fm beatus dionysium ii°. 4. De diuinis
nominibus. de quo sole dicit prophcta
Malachie. 3°. ca. Vobis timentibus de
um orietur sol iustitie. Alia claritas lune
quantum ad fm scilicet. b. virginis. Que
in mediate illuminatur a x°: sicut luna a so
le. De qua dicūt angeli admirantes. Can
ticoꝝ vj. ca. Quę est ista que progredi
tur quasi aurora consurgens. pulchra vt
luna. Alia claritas stellarum. quantuꝫ ad
tertium. s. sanctorum angelorum. Qui di
cunt stelle. quia sicut stelle date sunt ad or
namentuꝫ celi materialis ita angeli ad or
namentum celi spiritualis. Judicum. v. c.
Stelle manentes in ordine ⁊ cursu suo ad
uersus syseram pugnauerunt. baruch. 3°.
Stelle dederunt lumen in custodijs suis ⁊
letate sunt. Stella a stella differt in claritā
te. Quantum ad quartū idest vna anima
beata differt ab alia. quia sicut in stellis est
maior ⁊ minor claritas. ⁊ in angelis maior
⁊ minor felicitas. Sic est in sanctis fm ex
gentiam meritorum de quibus stellis dic
tum est habebat. gñ. xv. ca. Suspice celum
⁊ numera stellas: si potes. Sic erit semē tu
um: ⁊ qñ ad laudem beate clare sub nole
claritatis eius preconium est introducturꝫ
not abim° octo ꝓprietates claritatis bea
te clare cōuenientes. Primo. q: habet
primitatē in sua ortu. q: in mūdi creatio

ne. p° fuit producta in ordine ser dierum.
Quia in prima die fuit lux creata. gñ. p°. c.
Dixit deus fiat lux ⁊ facta est lux: q̄ idem ē
cuꝫ claritate. Et ista proprietas fuit in btā
clara: q̄ in primeua etate florere cepit vir
tutibus ab infantia: que est etas prima. ió
de ea dicit eccl⁹. Sacra spirat infantia ma
gni regis connubia. ⁊ talium est deo gra
tissimum obsequium qui primum florem
sue iuuentutis deo offerunt. dicente. pp̄ha
p̄s. 8. Matro. 2° Ex ore infantium ⁊ lactē
tium perfecisti laudem. Secunda. q: hꝫ
velocitatem in suo motu. licet. n. motus ce
li sit velocissimus. tñ claritatis diffusio est
magis festina cum fiat in instanti vel in tē
pore i ꝑceptibili. qđ ꝺclarat deus Math.
24. ca. Sicut fulgur exit in oriente ⁊ paret
vsq3 in occidentem ita erit aduentus filij
hominis. Ista proprietas fuit in btā virgi
nis clara: pro eo qđ votum in spiratū ad
eo. per verba bti francisci non obstantibus
quibuscūqꝫ obstaculis non prolōgauit ꝫ
statim vouit ⁊ votum seruauit. exemplo il
lius de qua luc. p°. exurgens maria habijt
in mōtana cum festinatione. vbi ambrosi
us. Nescit tarda molimina spes sancti gīa.

Tertia. q: hꝫ velocitatem in suo transi
tu. Nam transiens per corpora dyaphona
non frangitur nec diuiditur sed ad mo
dum spiritus penetrat. pꝫ ꝺ radio solis in
trāte p vitruꝫ. vnde dicit. pp̄heta. p̄s. xviij.
Matro. vij. Nō est q̄ ui se abscondat a ca
lore eius. Ista proprietas fuit in btā clara.
In eo quod ipsa actibus deuotissimarum
orationum ⁊ contemplationum celum pe
netrabat. patet in reuelationibus sibi factis
vt. ꝺ. cum apostolo. 2°. Cor. 3°. ca. Nos
vero omnes reuelata facie gloriam do
mini speculantes in eādem ymaginē trās
formamur a claritate i claritatē tāq̄ a spū
dñi. Quarta. q: hꝫ puritatē in suo ꝓtra
ctu. q: licet claritas lucis cū reb⁹ sordidis
tur: q̄ est ꝺ naturā ceteraꝫ rez corpalū. ꝺ.
sapiēte eccl. ix. ca. Qui tetigit picē inquina
bit ab ea. Ista ꝓprietas fuit in btā clara: q̄
seruās celibatū suū in domo paterna: nul
latenus a cōtagijs mūdanoꝝ qb⁹ erat ad

sūcta fuit quoinq̄nata. Ad hāc ām ꝺtutez
seruādā ꝺ delectationes q̄ solent aium cō
turbare exēplū sue rigidissime vite prebēs
sororib⁹ i numero auteritatib⁹ in cibo: po
tu: lecto: ⁊ vestitu. ꝺ. cū apostolo p°. Cori.
ix. ca. Castigo corpus meum ⁊ in seruitutē
redigo. Ne forte cū aliis predicauerim ip
se reprobus efficiar. Quinta. q: habet e
uidentiaꝫ in suo effectu. quia omne quod
in tenebris ⁊ obscuritate latet clarificat ⁊
ostendit. quia qui male agit odit lucem.
Jo. v°. ca. Ista proprietas fuit in beata
clara. Quia licet de sua intentione merita
sua occultauerit quantum potuerit. q: tñ
de natura boni est vt se ipsum diffundat:
non potuit sic occultare. quin extra clarifi
carent sue sanctitatis signa. Et euidenter
in mundo clarescerent. Mathei. 5°. Ne
mo accendit lucernam ⁊ ponit eā sub mo
dio sed super candelabrum vt luceat omni
bus qui in domo sunt. Sexta. quia ha
bet complacētiam in suo effectu. Quia vt
sus cum claritate naturaliter delectatur.
Sicut in suo perfectissimo obiecto. eccl. xj.
ca. Dulce est lumen ⁊ delectabile est ocu
lis videre solem: de cuius oppositum dicit
Tobias: Tobie. 5°. Quale gaudium mi
hi erit qui in tenebris sedeo ⁊ lumen cē
non video. Ista proprietas fuit in bea
ta clara. Quia licet durissima pro christo
susciperet ⁊ faceret: tamen omnia ex amo
re erant ei dulcissima propter quem amo
rem. vt dicit vgo de sancto viatore li°. de
ara sponse. vt si dolor inferni cum amore
posset assūmi non esset pena ⁊ iō de ipa ꝺ
q̄ quāto plus erat abstinentijs attenuata
tanto plus cribebat affectus illarez ⁊ fecit
nos. 2°. ad Cor. ix: Illarem enim datorem
diligit deus.

Septima. quia habet vtilitatem in suo
vsu: Quia sine claritate nemo sit operari
aliquid ⁊ ideo omnis operans requirit lu
cem. Jo. 9° capi. Me oportet operari op̄a
eius qui misit me donec dies est. venit aūt
nox: quando nemo potest operari. Idem
capitulo. xi°. Ambulate dum lucē habetis
vt non tenebre vos comprehendant: ⁊ qui
ambulat in tenebris nescit quo vadat.

Ista proprietas fuit in vtā clara in eo quia ceteras virgines docuit ⁊ illuminauit qualiter agere deberent prebens exemplum. 2Dath. 5°. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt videant bona vestra opa ⁊ glorificent patrem vestrum qui in celis est. Octava quia habent virtutez propriam in suo fructu. in eo q̄ oibus coꝛporibus supercelestibus influentibus fm gregorium fructificat terra. Jdeo deus influendo: Sua bona aimercaturis: dicit pater luminuz. eo q̄ mediantibus luminibus sue gratie fructificare omnia facit. Ista p̄prietas fuit in beata clara. Quia fuit ⁊ ē fecundissima: ingignendo filias: vt patet ad sensum: vt dicere possit illud. Eccli. 24 capitulo: Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris: ⁊ flores mei fructus honoris ⁊ honestatis: Cuius nos inducat ⁊ccꝫ. Amē Amen.

De sancto Ludouico archiepō.

Nec splendida fulgebis ⁊ omnes fines terre adorabunt te Thobie. 13°. capitulo. Diuino enim miraculo fit vt nomen alicui imponatur secundum conditionez virtutis: quaz habet vel habere debet: patet de Jsaach. Qui risus interpretatur. Et iō dixit mater eius gen. 21°. Risum fecit mihi deus: quicunqz audierit corridebit mihi. Et reuera gaudiuz ⁊ risus fuit patri: quādo debuit ipsum deo immolare aricte pro eo occiso. patet gen. xxii capitulo. ⁊ de. ioā. ic bap. Qui. in quo est gratia interpretat. Qui etiam gratia ⁊ gaudiuz sunt parētibꝰ ⁊ patrie: vide. d. luc. primo. Quis putas puer isti erit. ⁊ iō dixit āgelꝰ zacharie: luce. supra. vxor tua helisabet pariet tibi filiū: ⁊ vocabis nomen eiꝰ ioānē: ⁊ erit tibi gaudiū ⁊ exultatio: ⁊ multi i natiuitate eiꝰ gaudebūt ⁊ dc. 1°. dixit āgelꝰ ioseph. 2Dathei. p̄mo capitulo 2Daria pariet tibi filium. ⁊ vocabis nomen eius ihesum: ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum: q̄ ihesus saluator interpretatur. In hoc concordat pl̄us qui dixit in primo p yhermenias. voces sunt note earum que sunt in anima passionuz. patet etiam clarius in duodecim lapidibus quos portabat aaron in fronte secundum duodecim tribuum vbi dicunt doctores quando aliqs de tribubus grauiter peccabat: veniebant tribus successiue ante aaron. Et quando tribus de qua nullus peccauerat erat ante eum. lapidis in quo era nomen suum scriptum dabat lucidos radios. Quando autē veniebat tribus: de qua quis peccauerat ille lapis in quo erat scripctum nomen eius nō dabat lucem. Et sic deprehendebatur peccator: Adapta ⁊c̄.

¶ Et quia ludouicus fm ethimologiam nominis dicitur q̄si lux dominica. vnde i lucis proprietatem commēdari potest: vnde ⁊ conuenienter: assumptum est verbū propositum. luce splendida ⁊c̄.

¶ Quod quidem quadrupliciter potest intelligi.

Primo vt sit verbum xp̄i alloquentis domum ⁊ stirpem regiam franchorum: q̄ per hunc sanctum fuit mire illustrata: dicentis: luce splendida fulgebis: Et quia etiam in isto sancto fuit multū honorata Jdeo dictum est ei: et omnes fines terre adorabunt te: Primo dico quod maiestas regia fuit illuminata. Quia multum dubitatur a multis. vtrum possidens regnum vel regimen ex iustitia teneat.

Sed hic sanctus hunc dubium penitus āmouit dum regnum quod retinere noluit alteri dedit. Si autē in iuste dedisset vtiqz sanctus non fuisset. Scōo dico quod maiestas regia fuit per hunc sanctuz multum venerata. quia non solū subiecti. verum etiā q̄tūcunqz remoti emulis ista domus in eius mēbro dignissimo veneratur in omni parte fidelitū. Ita vt huic generi. d. Jsaias ph̄a. c. 60. Adorabunt vestigia pedum tuoruz oēs qui ōtrahebant tibi. Scōo vt sit verbum xp̄i aloquētis Cuntatem marsilie. d. luce splendida ⁊c̄. Quia ipsa fuit in numerabilibus miraculis ex presentia huiꝰ sancti illustrata. Et iō recte sequitur. Qō oēs fi. terre ado. te. Qz de vniuersis fidelitū partibꝰ venerunt adorare ad hāc ciuitatē scāz hūc scīm regrētes.

Tertio vt sit verbum christi aloquentis religionez beati Francisci que fuit per hunc sanctum coptosissime decorata. Dicens. luce splendida fulgebis ⁊c̄. Si. n. iste status non esset perfectionis hic sanctus in eo nō ad sanctitatis fastigiū nō venisset: ⁊ postea fuit in eo multipliciter honorata. q̄z sicut dñs ihesus xp̄s cū sit regis eterni filius in eo q̄ semetipsuz exinaniuit assumendo habitū nre humanitatis ꝛz apostolum nostrū naturā ineffabiliter sublimauit ita hic sanctus cū esset filius incliti regis ierusalem ⁊ scicilie. In eo q̄ semetipsum humiliauit assumens hitū franciscne pauꝑtatis: ipsam religionem mirabiliter honorauit. ⁊ nobilitauit: vt de ipso dicat q̄ d̄ xp̄o dr̄ phili. 2°. humiliauit semetipsuz factus obediens vsqz ad mortē: mortē autez crucis. i. pne ⁊ austeritatis: obedientie ⁊ pauꝑtatis: pp q̄ ⁊ deus exaltauit illum ⁊ dedit illi nomen q̄ est sup omne nomen.

Quarto vt sit verbum xp̄i aloquentis psonā bti ludouici di. Luce splen. ⁊c̄. Ubi dñs duo facit. Primum. q̄z reprimittit decor nostre felicitatis. ibi. luce splen. de qua pulchritudine. dr̄ 2Dathei. 13. ca. Justi fulgebunt sicut sol in regno patris eoꝝ.

Secundo reprimittit honor nostre felicitat. ibi. ⁊ oēs fines terre adorabūt te. actꝰ enim adorationis ē actꝰ supremi honoris Et ideo deo exhibetur p̄o summo honore. p̄o quo honore isti sctō a psonis regalibꝰ imo a ꝛcis suis fratribus exhibito: cōuenit ei q̄ dictū fuit iude. gen. 49. ca. Juda te laudabunt fratres tui ⁊ infra. adorabūt te filii patris tui. dicit ergo luce splēdida ⁊c̄. Qz vero ex lucis similitudine inchoata est laus bti ludouici. Jō circa lucem insistendo.

¶ Primo videbimus de lucis p̄prietate.

¶ Secundo de lucis virtute.

Circa primum inueniuntur. septem lucis proprietates huic sctō cōuenientes.

Prima. quia habet p̄prietatez in suo ortu q̄z sicut artifex valens operari ante diē lucē querit. Et sic deus in principio creaturaꝝ pꝰ. p̄duxit lucē. gen. p°. ca. Dixit deus fiat lux ⁊ facta est lux. Et sicut fuit p̄ma creatura ꝛ: sensibilium. sic ista p̄prietas cō uenit btō ludouico. qui nō solū q̄ fuerit primogenitus regis de filijs viuis. ⁊ ideo erat sibi regnū debitū: sed etiā in eo q̄ in sua primeua etate virtutibus florere cepit. ⁊ in scia clarescere supra puerorū naturaz: vt infra septenū oium liberaliuz artium carperet fructū: vt dicere possit illō sapiētie. 8. Puer eraz ingeniosus: ⁊ sortitus sū alam bonā. Ista puritatem in tanta perfectione dicitur habuisse. vt gr̄am baptismalem q̄ a principio habuit vsqz ad mortem seruauerit. ⁊ p ꝓces ista gratia baptismalis p respectum ad gr̄am penitentialē: p quaz coiter ceteri saluant. hz quatuor priuilegia preciosa. Primū est dignitatis in ordine. q̄z sicut sacramentum baptismi est efficatius ⁊ dignius sacramento pnie. ita gr̄a que conuenit in baptismo in ordine ad ipz videtur magis digna. Secundum. felicitatis in operatione. q̄z cū in quolibet peccato mortali ac quiratur inclinatio ad malum: ⁊ per ꝓces difficultas ad bonum. Ille qui habz gr̄az tali difficultate caret. fz hic sanctus est ille qui nunq̄ peccauit mortaliter post baptismuz. q̄z tunc amisisset gr̄az baptismalem. Et hoc signū. q̄z actus virtutum semper faciebat cum letitia.

Tertium est securitas in cōscia. q̄z qui post baptismum deum mortaliter offēdūt nesciunt si legiptimā penitudinem habēt. Et iō nō sunt securi de diuina gr̄a. Cū cōtritio sit incerta. illi autem qui p manent in gratia baptismali. q̄z deum ex tunc mortaliter non offendūt. ⁊ baptismus nō requirit necessario contritionē. Jō stant securi.

Quartum est virginitatis in alia. Naz si virginitas carnis est tantum deo grata. sicut docet scriptura in xp̄o ⁊ mater eius sanctissima. 2Dulto magis est ei cara virginitas alie. q̄z perfectior. Et iō integritas mentis est melior: sicut vas de auro q̄ de terra vel ligno. Nunc autē dicitur carovirginea quando nō fuit corrupta. ex quo fuit nata. ⁊ sic anima dr̄ virginea. q̄n post baptismū nō fuit corrupta p petiñ mortale. Et q̄z talis gr̄a in mediate adeo habetur. Jdeo dicit ipse sanctus: Jere. 3°. pater me us dux virginitatis mee tu es.

Secunda.q̄ habet pulchritudinem in suo aspectu. Et q̄ pulchrior res que sit in mundo est rota solis propter eius claritatem.eccl.43.ca. Pulchritudinem candoris eius admirabitur oculus. Habet etiam demonstrare aliarum rer̄ pulchritudinem.cum remota luce non apparcat alicuius pulchritudo.que p̄positiones florucrunt. Ju isto sancto. Nam castitatis celibatum.ita perfecte custodiuit vt non solum in se sed ⁊ in respicientibus honestatē inducerēt ⁊ inclinaret vt p̄o tanto dicatur sapientie.viij.ca. O quam pulchra est casta generatio cum claritate:cuius p̄fis est imitātia illam ⁊ desiderant eam cum se aduerit ⁊ in perpetuum coronata triumphat. Q̄ dicit Augusti. li. de ciuitate. Quod nullus est tam deprauatus quod totum sensum honestatis amiserit. Tertia.q̄ habet puritatem in suo contactu.q̄ licet tangat corpora inquinatiua:non tamen inquinatur ab eis. Sicut de aliis corporibus.d. sapiens.eccl.13. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea.⁊ qui cōmunicauerit superbo induet superbiaz.sed lux solis licet cum immundissimis misceatur.non tamē inquinatur ab illis. Jsta ꝓprietas maxime i beato ludouico floruit. Quia licet in delitijs mundanis nutritus fuerit:tamen animam suam seruauit in in munem vt de eo dicat sapiens.eccl.31.ca. Qui potuit trāsgredi ⁊ non est transgressus:facere mala ⁊ non fecit. Quarta.q̄ habet velocitatez in suo cursu. Quia lucis radius trāsit in tempore in perceptibili ſm quod dicunt perspectiui. Vel secundū phm in istanti. q̄ non est aliquis corporis motus ita velox.cuius celum velocissime moueatur.quod declarat dominus.d. Math.xxiiij. Sicut fulgur exit ab oriente ⁊ paret vsq̄ in occidentez ita erit aduentus filij hominis:⁊ accipitur hic fulgur p̄o claritate. Jsta p̄prietate floruit beatus ludouicus.quia velociter p fecit cursum suū. Q̄ iuuenis incepit ymo a primeuo etatis suc:⁊ iuuenis cursus suū p̄fecit vt de eo dicat.sapic.iiij. Cōsummatus in breui explcuit tpa multa.placita.n. erat aia illius deo.pp hoc ꝓperauit educere illum de medio iniq̄tatis. Quinta.q̄ hz subtilitatē i suo trāsitu. Nā radius solis trāsit ⁊ penetrat:corpora diaphona.sine diuisione.aut fractione.p3 nō solū in cristallo ⁊ vitro:verū in aq̄ igne ⁊ aere q̄ sunt elemēta:⁊ transeunt celos inferiores ⁊ penetrāt. cum solis radij illuminant mundum vt p̄o tanto dicat sapiens sapiētie.vij. Adultiplex subtilis diserus nobilis: inquinatus. Jsta ꝓprietas fuit in beato ludouico.q̄ fuit tante actiuitatis:⁊ accutissimi ingenij vt subtilitates altissimas theologie discuteret:⁊ apperiret. Jta vt eius scientia potius videretur diuinitus infusa q̄ humanitus acquisita:vt p̄o eo dicat sapiens: sapientie.viij.ca. Juuenis ⁊ acutus inueniar in iudicio.⁊ in cōspectu potentium admirabilis ero ⁊ facies p̄incipum mirabuntur me. Sexta.q̄ habet cōmunitatē in suo effectu.quia omnibus vniuersaliter cōmunicatur.⁊ cum sit res p̄ciosissima nō q̄ vēditur vel emitur aut diuidit̄:nec minus participatur. Jdeo de se dic. eccl.xliij. ca. Sol illuminans p oīa respexit. Jsta ꝓprietas fuit in bō ludouico. Quia virtute pietatis ita communicerat pauperibus:vt infatigabiliter sua ⁊ se eorū obsequijs se māciparet.sciebat enim illud esse apostoli. p̄me ad thimotheū.iiij. Pietas ad omnia vtilis est. Septima.q̄ habet nobilitatē in suo gradu. Est enim nobilior qualitas sensibilis que sit in vniuerso ꝓ eo q̄ est obiectum perfectissimum potentie sensitiue vt puta visus. Que inter ceteras potentias felicitabitur in patria. Luc.10.ca.beati oculi qui vident que vos videtis:dico enim vobis quod multi p̄phete ⁊ reges voluerūt videre q̄ vos videtis ⁊ non viderunt. Jsta ꝓprietate hūit bt̄us ludouicus.q̄ ſm carnē ex pte p̄is de nobilissimo gūre regū frāchorū tract originē. vñ natꝰ est scūs ludouicus rex.ex pte mris fuit ō nobilissimo genere regū vngarie.vñ fuit scā helisabeth.q̄ regna sunt altissima nobilitate.⁊ ꝓsecrata sc̄itate:fuit etiā tritauū illud regnū vngarie.a sanctissimis p̄ionis. Quia primus rex ibidē fuit sāctus stephanus. Scōs scūs ladislaus. Tertius sanctus henricus.⁊

ous rante fuerit celsitudinis non tamen est dedignatus in infima se collocare multitudine pauperum.s.fratrum minoꝝ. vt in tāta multitudine de ipso dicat. Judicū 8°.c. Omnis ex eis quasi filius regis.

Circa secūdā partē insistēdo.s.de lucis virtute. Dicitur q̄ō est multiplex. Quia primo hz virtutē assecurativam: nā homines sunt multum timidi in nocte p̄opter carētiam lucis.vnde rex Salomon ꝓpter timorez in nocte:custodiri faciebat lectum suum. Cantico.3°c. Lectulum Salomōis sexaginta fortes ambiūt ex fortissimis Jsrael omnes tenētes gladios:⁊ ita reddit cām pp timores nocturnos. Jdeo dicit p̄opheta. ps. Exibit homo ad opus suum ⁊ ad operationem vsque ad vesperam. Hanc ⁊tutē hūit bt̄us Ludo.q̄ cū devita cōi ⁊ stat⁹ religiosoꝝ ⁊ p̄latoꝝ multi vacillarēt iste oēs assecurauit dū vitā cōmunē habituz religiōis:⁊ officiū p̄lationis in se assūpsit:⁊ portauit.1°.paralipomenon.xx. Credite dño deo vestro ⁊ securi eritis: credite ⁊ p̄opheris eius.i.sanctis ⁊ cuncta vobis venient prospera. Secundo hz virtutē expulsiuā bestiarū. vñ dic̄ ꝓpha.ps. Posuisti tenebras ⁊ facta ē nox. In ipsa pertrāsibūt oēs bestie silue catuli leonū rugiētes vt rapiant ⁊ querant a deo escā sibi:ortus est sol:⁊ cōgregati sunt:⁊ in cubilibus suis collocabūtur:⁊ nō solum lux terret bestias:sz etiā homines malos. Job.xxiiij. Si subito apparuerit aurora arbitrantur vmbra mortis ⁊ sic in tenebris quasi in luce ambulant.

Hanc ⁊tutē habuit bea. Ludouicus.q̄ sicut xp̄s per miracula sue resurrectionis induxit terrorē incredulis. vt testātur euangeliste. Sic b. Ludouicus per potētiā miraculorū exterruit infideles. Actuū. v.c. Ut āt audierūt hos sermones magistratus tēpli q̄d nā fieret. Tertio.hz vtz letificatiuā. q̄ sine luce nō pōt homo esse letus. Thoᵉ. sedeo:⁊ lumen oculi nō video.q̄ in lumine ē intensa delectatio. Ecclesia.xj. Dulce est lumen ⁊ delectabile est oculis videre solem. Hanc virtutez habuit b. Ludouicus in coronatione miraculorum ex quibus nō solū letificauit sanctam matrem ecclesiam ⁊ religionē: sed ēt singulariter domum regiam francorum vt ei competat q̄ de pueris dicitur. Manicle.3°.c. Tunc hij tres.s.ecclesia:religio:⁊ domus frācorum:quasi ex vno ore laudabant ⁊ glorificabant dominum.

Quarto.hz vim cōtristatiuam.q̄ sicut oculus sanus letificatur ad lucē. Sic oculus eger tristatur.p3 in debilitate oculorū vespertilionis:⁊ noctue p̄opter visus debilitatē. Hanc virtutē habuit b.ludouicus q̄ oculos habentes sanos ⁊ sanas mētes habentes letificat: ⁊ malos habentes oculos.s.pctōres contristat. d.cū apostolo secunde ad cor. vij.c. Si contristaui vos sine penitet. Quinto.hz vtz manifestatiuā. Nā q̄ tenebris sunt occulta:in luce fūt manifesta.⁊ sine luce nihil clarescit. Ephesios v.ca. Oia āt q̄ arguūtur a lumine manifestātur. oē.n. q̄d manifestat lumē ē. Hāc ⁊tutē hūit bt̄us ludo. i sua doctrina ⁊ p̄dicatiōe. q̄ p claram sapiaz manifestabat occulta peccatorū tāmōe penitudinis ꝓpter.xliii. Testis fidelis nō mētiet. Et infra. liberat aias testis fidelis. Sexto hz vtz obfuscatiuā.q̄ lux ē excellētissimū visibile. ⁊ iō visū obfuscat p3 d respicientē rotā solis.eccl.xliii. Sol cum rēs mōtes radios ignēos ex fulgās ⁊ refulgēs radijs suis ob excecat oculos. Hāc ⁊tutē hūit.b.ludo.i eo q̄ tā excellētissima ⁊ splēdida ⁊tutē opa faceret vt multos scōs i merito trāscēderet vt ex p̄fūda hūilitate cū ꝓpha dicat p̄s. Ego sum ⁊mis ⁊ nō hō ob probriū hominuz ⁊ abiectio plebis. Cū tāmen tus ⁊ talis esset. Septio hz vtz generatiuā oīa.n.q̄ i terra fructificāt.germināt ⁊tute solis. Qui suā influētiā defert p lucē. ⁊ vbi nō lucet sol nō germinat terra. Math. v°. Solē suū oriri facit sup bonos ⁊ malos. Hāc ⁊tutē hūit bt̄us ludo. Qui pp devotionē miraculoꝝ a se factoꝝ. multos filios deo fidelitate fecūdauit ⁊ gñerauit. vt iō a religio. d. bt̄i ludo. cū habeat gñi. it. Si sit milꝭ pp te ⁊ vivit aia mea.i. fama obsequij tui ⁊ de his oib⁹ dic̄ bt̄us luda. eccle scd Al. ꝓpha. ps. Nec ē gñeratio q̄rentiū dñm q̄rentium faciē dei Jacob. cuius q̄sitiōis nos ec. Ai ih.

Secunda.q3 habet pulchritudinem in suo aspectu. Et q3 pulchrior res que sit in mundo est rota solis propter eius claritatem.eccl.43.ca. Pulchritudinem candoris eius admirabitur oculus. Habet etiam demonstrare altarium rex pulchritudinem.cum remota luce non appareat alicuius pulchritudo.que propterea florucrant. In isto sancto. Nam castitatis celibatum.ita perfecte custodiuit vt non solum in se sed & in respicientibus honestatē induceret & inclinaret vt pro tanto dicatur sapientie.viii.ca. O quam pulchra est casta generatio cum claritate:cum pñs est imitātur illam & desiderant eam cum se adurerit & in perpetuum coronata triumphat. Q3 dicit Augustī. li. de ciuitate. Quod nullus est tam depranatus quod totum sensum honestatis amiserit. Tertia.q3 habet puritatem in suo contactu.q3 licet tangat corpora inquinatiua:non tamen inquinatur ab eis. Sicut de altis corporibus.d. sapiens.eccl.13. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea.& qui cōmunicauerit superbo induet superbiaz.sed lux solis licet cum in mundissimis misceatur.non tamē inquinatur ab illis. Ista ꝓprietas maxime i beato ludouico floruit. Quia licet in delitijs mundanis nutritus fuerit:tamen animam suam seruauit in in munem vt de eo dicat sapiens.eccl.31.ca. Qui potuit trāsgredi & non est transgressus:facere mala & non fecit. Quarta.q3 habet velocitatez in suo cursu. Quia lucis radius trāsit in tempore in perceptibili ſm quod dicunt perspectiui. Vel secundū phm in istanti. q3 non est aliquis corporis motus ita velox.cuz celum velocissime moueatur.quod declarat dominus.d. Math.xxiiij. Sicut fulgur exit ab oriente & paret vsq3 in occidentez ita erit aduentus filii hominis:& accipitur hic fulgur pro claritate. Ista ꝓprietate floruit beatus ludouicus.quia velociter p fecit cursum suū. Q3 inuenis incepit vmo ā primeuo etatis suc:& iuuenis cursuz suū plicit vt de eo dicat.sapic.iiij. Cōsūmatꝰ in breui explenit tpa multa.placita.n. erat alia illius deo.pp hoc ꝓperauit educere illum de medio iniquitatū. Quinta.q3 hz subtilitatē i suo trāsitu. Nā radius solis trā sit & penetrat:corpora diaphona.sine diuisione.aut fractione.p3 nō solū in cristallo & vitro:verū in aq3 igne & aere q3 sunt clemēta:& transeunt celos inferiores & penetrāt. cum solis radij illuminant mundum vt pro tanto dicat sapiens sapientie. vij. Multiplex subtilis diserțus nobilis: iniquo inquinatus. Ista ꝓprietas fuit in beato ludouico.q3 fuit tante actiuitatis: & acutissimi ingenij vt subtilitates altissimas theologie discuteret:& apperiret. Ita vt eius scientia potius videretur diuinitus in fusa q3 humanitus acquisita:vt pro eo dicat sapiens: sapientie.viii.ca. Iuuenis & acutus inueniar in iudicio.& in conspectu potentium admirabilis ero & facies principum mirabuntur me. Sexta.q3 habet cōmunitatē in suo effectu.quia omnibus vniuersaliter cōmunicatur.& cum sit res pciosissima nā q3 venditur vel emitur aut diuidit:nec minus participatur. Ideo de se dic. eccl.xliij. ca. Sol illuminans p oia respexit. Ista ꝓprietas fuit in bēo ludouico. Quia virtute pietatis ita communicat pauperibus:vt infatigabiliter sua & se eorū obsequijs se māciparet.sciebat enim illud esse apostoli. prime ad thimotheuz.iiij. Pietas ad omnia vtilis est. Septima.q3 habet nobilitatē in suo gradu. Est enim nobilior qualitas sensibilis que sit in vniuerso p eo q3 est obiectum perfectissimum potentie sensitiue vt puta visus. Que inter ceteras potentias selicitabitur in patria. Luc.10.ca. beati oculi qui vident que vos videtis:dico enim vobis quod multi prophete & reges voluerūt videre q3 vos videtis & non viderunt. Ista ꝓprietate habuit bēus ludouicus.q3 ſm carnē ex pte patris de nobilissimo gsire regū frāchoz traxit originē. vñ natꝰ est sēs ludouicus rex.ex pte matris fuit de nobilissimo genere regū vngarie. vñ fuit sca helisabeth.q3 regna sunt altissima nobilitate.& ꝓsecrata sanctitate:fuit etiā innumerū illud regnū vngarie.a sanctissimis psonis. Quia primus rex ibidē fuit sanctus stephanus. Deinde sanctus ladislaus. Tertius sanctus henricus.&

aurante fuerit celsitudinis non tamen est dedignatus in infima se collocare multitudine pauperum.s.fratrum minoruz. vt in tāta multitudine de ipso dicat. Judicū B°.c. Unus ex eis quasi filius regis.

Circa secūdā partē insistēdo.s.de luce virtute. Dicitur q3 est multiplex. Quia primo hz virtutē assecuratiuam: nā homines sunt multum timidi in nocte ꝓpter carētiam lucis.vnde rex Salomon ꝓpter timorez in nocte:custodiri faciebat lectum suum. Cantico.3°.c. Lectulum Salomōis sexaginta fortes ambiūt ex fortissimis Isra el.q3 tenētes gladios:& ita reddit cām pp timores nocturnos. Ideo dicit prophetа. ꝙ. Exibit homo ad opus suum & ad operationem vsque ad vesperam. Hanc virtutē habuit bēus Ludo.q3 cū devita cōi & statu religioso & platoz multi vacillarēt iste oēs assecurauit dū vitā cōmunē habituz religiosis: & officiū prelationis in se assūpsit:& portauit.1°. paralipomenon.xx. Credite deo vro vestro & securi eritis: credite & prophetis eius.i.sanctis & cuncta vobis venient prospera. Secundo hz virtutē expulsiuā bestiarū. vñ dic ꝓpha.ꝙ. Posuisti tenebras & facta ē nox. In ipsa pertransibūt oēs bestie silue catuli leonū rugientes vt rapiant & querant a deo escā sibi:ortus est sol:& cōgregati sunt:& in cubilibus suis collocabūtur:& nō solum lux terret bestias:hz etiā homines malos. Job.xxiiij. Si subito apparuerit aurora arbitrantur vmbra mortis & sic in tenebris quasi in luce ambulant.

Hanc virtutē habuit bēa. Ludou.q3 sicut ipse per miracula sue resurrectionis induxit terroꝝ incredulis. vt testātur euangeliste. Sic b. Ludouicus per porrectā miraculorū exterruit infideles. Actuū.v.c. Ut aūt audierūt hos sermones magistratus tēpli & principes sacerdotū ambigebāt de illis: q3 nā fieret. Tertio.hz vtz letificatiuā. q3 sine luce nō pōt homo esse letus. Thos. v.c. Quale gaudiū mihi erit q3 in tenebris sedeo:& lumen celi nō video.q3 in lumine ē intensa delectatio. Ecclesia.xj. Dulce est lumen & delectabile est oculis videre solem. Hanc virtutez habuit b. Ludouicus in coruscatione miraculorum ex qbus nō solū letificauit sanctam matrem ecclesiam & relīgionē: sed ēt singulariter domum regiam francoruz vt ei competat qđ de pueris dicitur. Sancti.3°.c. Tunc hij tres.s.ecclesia:religio:& domus frācoruz:quasi ex vno ore laudabant & glorificabant dominum.

Quarto.hz vtm cōtristatiuam.q3 sicut oculus sanus letificatur ad lucē. Sic oculus eger tristatur.p3 in debilitate oculorū vespertilionis:& noctue ꝓpter visus debilitatē. Hanc virtutē habuit b. Ludouicus q3 oculos habentes sanos & sanas mentes habentes letificat: & malos habentes oculos.s.pctōres contristat. d. cū apostolo secunde ad cor. vij.c. Si contristaui vos si me penitet. Quito.hz vtz manifestatiuā. nā q3 tenebris sunt occulta:in luce fūt manifesta.& sine luce nihil clarescit. Ephesios v.ca. Omnia aūt q3 arguūtur a lumine manifestātur.oē.n.q3 manifestat lumē ē. Hanc virtutē habuit bēus ludo.i sua doctrina & ꝓdicatiōe. q3 p claram sapiaz manifestabat occulta pcōrū tāndē penitudinis ꝓpter.xliij. Tertio fidelis nō mētiet. Et infra. liberat alas testis fidelis. Sexto hz vtz obfuscatiuā.q3 lux ē excellentissima visibile.& nō visū obfuscat p3 d respicite rotā solis.eccl.xliij. Sol ens rēs mōtes radios igneos ex fulgās & refulgēs radiis suis oc̄ecat oculos. Hanc virtutē habuit.b.ludo.i eo q3 tā excellentissima & splēdida virtutū opa faceret vt multos seōs i meritō trāscēderet vt ex ꝓfūda humilitate cū ꝓpha dicat pa. Ego sum vermis & nō hō obprobriū hominuz & abiectio plebis. Cū tā tus & talis eēt. Septimo hz vtz generatiuā. q3 ia.n.q3 i terra fructificat.germinat virtute solis. Qui suā influentiā defert p lucē.& vbi nō lucet sol nō germinat terra. Mathe. v°. Solē suū oriri facit sup bonos & malos.hanc virtutē habuit bēus ludo. Qui pp veneratiōē miraculoz a se factoz. multos filios deo religiōe fecūdauit & genauit. vt ibi religio. d. bti ludo. cū habeat. gñ. tt. Bñ sit mihi pp te & viuit alia mea.i.fama ob q3 az tui & de hijs oibus dic bēus iuda. eccle sce. Et cū ꝓpha. ps. Hec ē generatio q3rentiū dñm q3rentiū faciē dei iacob. cui⁹ q3rentiōis nos &c. Ad ih.

¶ De angelis.

Laudate eū omnes ag̃li eius ꝛc. ꝓpheta i ꝑs. i ix. ad Hebreos. ii. Volendo loqui de angelis. ꝓ° loquendū est de eis quantum ad eorum creationē. Secūdo quātū ad eorū casum seu cōfirmationē. Tertio quantū ad cōfirmatorū ordinationē. Circa ꝑmū occurrunt octo considerationes.

prima consi°. ꝓma est qū angeli fuerūt creati. Dicendū est q̄ nō in tempore. q̄ nōdū erat tēpus sed fuerunt ista quatuor creata simul. natura angelica que spiritualis est. Celū empyreū. materia prima quatuor elemētorum et ḡb̄ facta sunt ola corporalia. Et tēpus. ꝛ de istis intelligitur illud. eccl. xviii. Qui vivit in eternum creauit omnia simul. i. corporalez ꝛ spiritualē naturā. Nec obstat illud eccl. p°. ꝓma oium creata est sapia. q̄ intelligitur de natura angelica q̄ primo creata est non tempore sed dignitate.

secūda consi° Secunda cōsideratio est vbi angeli fuerunt creati. Dicendū q̄ in celo empyreo ſm bedā: qđ est celū splendidū ꝛ ignei non calore sed splendore. Illud celū empyreum factum est simul cum angelis in quo ipsi facti sunt nec est illud celum qđ videmus in quo sunt stelle qđ dr firmamētum. q̄ illud nō fuit factum simul cū angelis i principio sed sc̄a die vt dr. gn̄. p°. Nec huic obstat illud ysa. xliii. dicēs. Ascendam in celum ꝛ super astra dei exaltabo solium meum sedebo in monte testimonii in lateribus aquilonis ascendam super altitudinem nubiū ꝛ ero similis altissimo ꝛc. quia celum ibi accipit ꝑ equalitate dei ad quā lucifer volebat ascendere.

tertia consi°. Tertia consideratio est quales facti sunt angeli a principio. Dicendū q̄ quatuor fuerunt eis data. ꝓ° simplicitas i essentia. q̄ nō sunt viui sibiles nec materiales. Sexto diserctio in subsistentia. q̄ singulares ꝛ personales:

Tertio intelligentia cū sapia. q̄ habuerūt intellectum memoriā ꝛ voluntatē seu dilectionem. 4°. Libertas i arbitrio. q̄ potuerunt ad bonū siue malum sine corruptione ꝛ violentia inclinari. 5°. vtre i mortalitas quia sunt incorruptibiles ꝑ naturā.

Sexto nature bōitas quā nō ex virtutibus sed in sua creatione acceperūt in qua bonitate oēs fuerunt creati equales.

quarta consi°. Quarta est si fuerūt vniformes in principio sue creationis. dr tamen q̄ in aliquibus fuerunt vniformes. ꝛ in aliquibus diformes. vniformes fuerunt. q̄ oēs spiritus immortales sunt. sed in tribus ē ār differmes. ꝓmo q̄ alij alijs in essentia erāt subtiliores. Sexto q̄ erāt alij alijs i sapia. ꝑspicatiores. Tertio. q̄ erāt alij alijs in libtate honorabiliores. nec mior libtas arbitrium auferebat alicui quin liberum arbitrium haberent vt possent bonum ꝛ malum libere operari. Quinta ē. quā scias in principio sue creationis habuerūt. Dicendum q̄ ipsi sciebant.

¶ ꝓmo q̄ facti erant.

¶ Secundo a quo facti erant.

¶ Tertio cum quo facti erant.

¶ Quarto sciebant aliqualiter quid appetendū ꝛ quid fugiendum ex quadam in p fecta notitia dei. ꝛ se inuicem diligebāt sed nō meritorie diligebāt. Septa est vtruz perfecti vel in perfecti fuerunt angeli creati. Dicitur q̄ ly perfecti accipitur tripliciter. ꝓmo ſm ꝑs. q̄ hz q̄cqd ꝑs regrit. ꝛ isto modo angeli ante lapsum fuerūt p fecti. 2°. ſm naturam. i. q̄ habeat quicquid requiritur sue nature glorificate. ꝛ hoc mō fuerunt angeli post confirmationem ꝛ ante non ꝛ hoc modo sunt perfecti qui sunt sancti in patria. Tertio perfectum simpliciter. i. q̄ hz oēm perfectionez. ꝛ quicquid aliud hz perfectionē habet ab ipso. ꝛ hoc modo est perfectus solus deus. Septima est si angeli mali fuerunt prescij sui casus. ꝛ boni sue confirmationis. dr q̄ boni aliquam prescian sue confirmationis habuerunt. sed mali suum casum nō prescierūt. vel dicāt ꝛ forte melius. q̄ neuter suum eventū prescivit. Octava est si inter creationem angelorum ꝛ confirmationem bonorum ꝛ auersionē malorū fuit aliqua mora. dr aūt q̄ nō sed statim quo fuerūt creati boni fuerunt ꝓuersi ꝛ ꝓfirmati.

Mali autem auersi ꝛ puniti: sed bene fuit aliqua mora: sed multum breuis inter creationem angelorum ꝛ auersionem ꝛ cōuersionē. Circa scdm. i. circa cōuersionē bonorū ꝛ auersionē malorū occurrūt quatuor considerationes.

prima consi° ꝓma est qualiter aliq̄ angelorū permānēt ꝛ aliq̄ corruerūt. Dicēdū ē q̄ mor angelicis spiritib⁹ creat̄. ꝛ i sua natura nō in alta stātib⁹ aliq̄ cor prouenit dī gra nō cooperāte q̄ iustificat ipsos. q̄ ipsi nō erāt sed cooperāte sine qua creatura ꝑficere nequit. dco ꝑ charitatē adhesērūt qua adhesione cōfirmati sunt ꝛ dīficati in tm̄ q̄ male agere nequēt. ꝛ pp hoc hz dtm̄ Bre. libez arbitriū nō perdiderūt. Alij aūt a dō se per odiū auerterūt qua auersione fci sunt dānati ꝛ mali ꝛ totaliter dānati i tantū q̄ nunq̄ bñ agere ꝑsit. Et nō minus liberuz arbitriū pdiderunt. nec valet excusatio si dicat q̄ ipsi culpabiles nō fuerunt cū eis deus suā gr̄am operātē sine qua nemo ꝑficere pōt. nō donauit. q̄ ꝛ si ꝑficere sine ea nō valebāt: potērāt tm̄ illi i sue nature puritate ꝑsistere: nec deū odire tandē dei gratiā expectare. quā de⁹ penitus ꝛdonasset.

secūda consi° Secunda cōsideratio est de ruina malorū. vbi sciendū ē q̄ malorū angelorū ruīna aliqs maior alijs. nec eo maior inter remanētes q dr lucifer elatus superbia iflatus inuidia. ait ysa. xliii. Ascēdam in celuz ꝛ ponā sedē meā in aq̄lone ꝛ similis ero altissimo. Qui statim cū suis sequacibus inter quos ꝛ de maiorib⁹ ꝛ de minoribus erāt in istum caliginosum aerē deiectus ē. non dimissus stare in celo. q̄ locus amenus est nec in terra ne nos nimis molestaret. sed in aere ipse ꝛ sequaces sui deiecti sunt. ꝛ ibi dimissi vt nos exercitarent. Nihilominus eoꝝ aliqui ꝛ forte alternatim in infernuz ad animas malorū cruciandas descendūt. Ipse vero lucifer primum adaz tēptando in paradiso. postea tps in deserto tēptauit a quo deiectus. cecid⁹ est in inferno ꝛ dr ligatus vsq̄ ad tempora antixpi. quo tempore soluendus est ꝛ ad tēptandum hoies viros maximas recepturus. Postq̄. i. impleti fuerint mille āni de q̄b⁹ dr i apoc. 2.

Vidi angelū descendentem de celo habentem clauem abissi ꝛ catenā magnā in manu sua ꝛ apprehendit draconem serpentez antiquū qui est diabolus ꝛ satanas ꝛ ligauit eum annos mille ꝛ misit eū in abissuz ꝛ clamauit ꝛ signauit super illū vt nō seducat amplius gentes donec consumentur anni mille ꝛ post hec oz illum solui modico. Et sciēdū. q̄ sicut i bonis angelis ꝛ hoīb⁹ vsq̄ ad finem mundi post quē cuacuabit oīs prelatio. qa alij alijs ꝓsunt. ita est in demonib⁹ prelatio vsq̄ ad tempus illud. i. finez mūdi ꝛ alij alijs sunt maiores. ſz maiores de maioribus vicijs temptant. ꝛ minores de minoribus. Sed cum aliqs cōtra fōrtē virū i alicui⁹ vitij tēptatione deficit amplius temptandi de illo vitio non habet potestatē. Adultum ergo luctanē sanctū hoies vitioꝝ tēptationibus resistendo ex quo de isto vitio amplius nō tēptantur ꝛ auferunt a diaboli potestate.

tertia consi° Tertia considerō est quam potestatem demones hñt ducendi nos ad operandū. Dicendum q̄ ex subtilitate nature vel ex temporis longa experientia vel ex reuelatione bonorū angelorum quā deus aliquando permittit fieri faciunt opera mirabilia in tantum q̄ videntur creare. vt patet i artibus magicis. quas per ipsos ad malorum excidium ꝛ bonorū exercitiū deo permittente operant. Nā magi pharaonis serpētes creare videbantur. nec tamen in veritate creabant. quia hoc solius dei est. sed rōnes seminales per ipsum deum in materiis cōcreatas. per sui ingenij subtilitatem assumentes. ꝛ alijs elementis rarioribus vel spissioribus vt expedit commiscentes videbantur creare serpentes. nec non alias facere operationes ꝛ hoc deo permittēte vt dictum est. quia sciniphes magi pharaonis facere nequiuerunt. quia deus hoc de monibus non permittit propter quod magi vidētes sciniphes a deo factos ꝑ ardorē fortitudinis exercitorum. viij. Digitus dei est hic.

quarta consi° Quarta considerandū est. si angeli vel de[illegible] mones habent corpus. Et dicit Augustinus super Gen. q̄ omnes angeli habent corpus de subtilissimo aere quibus ad

dum non autem ad patiendū habiles erāt que corpora adhuc remanēt in angelis bonis. In malis autem. qz electi sunt in aerem grossiorem. grossiora corpora inde assumpserunt in quibus a superioribus ⁊ actiuioribus elemētis cuiusmodi sunt ignis ⁊ aer pati possunt. Alia opinio ⁊ modernorum doctorum est. angelos esse in corporeis. sed cum ad nostrum ministerium in specie visibili ⁊ corporea aliquando veniunt. Hoc est. quia corpus deo preparante assumunt per istum modū deus pluribus sanctis apparuit. ⁊ tamen dicunt pares esse in corporum. nec vnquam alicui secundum essentiam suam apparuisse que inuisibilis ⁊ immaterialis est. quia deum nemo vidit vnquam vt habetur in. Jo. p°.

Circa tertium. s. de ordinibus angelorum occurrunt septem considerationes.

Prima est. quid est ordo angelorum Dicendum est quod ordo angelorum est multitudo celestium spirituum qui in aliquo munere gratie assimilantur sicut in natura alium donorum participatione conueniunt. Secunda est. qui sint ordines angelorū. Dicitur q tota multitudo angelorum distinguitur in tres partes siue ordines. vt in eis similitudo trinitatis exprimatur. Primus ierarchi est trium ordinū scilicet. Seraphin. Cherubin. Throni.

Secunda. dyanationum. principatuz potestatum. Tertia: virtutum: archangelorum: ⁊ angelorum. Et notandum q hec nomina. non ad eorum sed ad nostram notitiam angelis sēm munera gratiarum sunt imposita. vnde superiori ordini impositum est nomen a superiori virtute. s. charitate. vnde seraphin interpretatur ardor.

Secundo ordini impositum est nomen a secunda virtute. Interpretatur enim cherubin plenitudo scientie. ⁊ sic de aliis superioribus. Throni dicuntur sedes dei. qz secundum beatum Gregorium tanta dei gratia implentur. q in eis sedere deus dicitur ⁊ per eos iudicia discernūtur. Dicuntur. quia principatus ⁊ potestates transcēdūt. Principatus dicunt. qz sancta sanctis que sunt agenda disponunt ⁊ agēdo diuina misteria principant. Potestates dicuntur. Quia aduersantes virtutes speciali officio expellunt. Virtutes vocantur signa ⁊ miracula specialiter facientes. Archāgeli dicuntur qui ad maiora nūcianda mittuntur. Angeli qui ad minora. Istas gratias. licet alij aliis habeant excellentius. nec tamen taliter quin omnes ardeāt charitate ⁊ poleant scia ⁊ sic de aliis. Nec est putandum q superiores in oibus donis precedant non poleant. qz non dicitur Cherubin scientiam habere excellentius q̄ seraphin: sed econuerso. vnde nō est facienda comparatio alicuius ordinis ad superiores ordines sed ad inferiores quas in omnibus donis precedunt precipue in isto cuius vocabulum tenent. quod est excellentius omnibus sequentibus donis.

Tertia consideratio est. si erant isti ordines a principio creationis angelorum. Dicendum q non habebant adhuc charitatem dei propter quam fit ordo seraphin. nec scientiam propter quam fit ordo cherubin ⁊ sic de aliis. Nec obstat q apostolus Eph. vi. assignat in reprobis duos ordines. d. Non est nobis colluctatio aduersus principes ⁊ potestates ⁊ aduersus mundi rectores tenebrarum harum cōtra spiritualia nequitie in celestibus. quia hoc non dicit q in illis ordinibus sint vel fuerint. sed quia futissent si perstitissent cum sue nature subtilitate. ⁊ sui ingenij perspicacitate. eis ordo ⁊ nomen ⁊ gratia a quibus ordo dicitur ⁊ nomen ordinis assignatus fuisset.

Quarta consideratio est. si omnes angeli eiusdem ordinis sunt equales. Dicendū q sicut in ordine apostolorum alter altero est excellentior. sic in vno ordine angelorum alij alios excedunt. Lucifer enim de superiori ordine erat ⁊ tamen si superstitisset. alios eiusdem ordinis excessisset. Quinta quo ad extra mittendos. vtrum. s. omnes mittantur. Dicendum est q angeli supreme Jerarchie immunt voluntatem dei illis de media ierarchia. Et illi de media illis de infima ⁊ illi de infima nobis. Ita q illi supremi ab aspectu dei nunquam recedunt secundum dionysium iuxta illud vasi.

vii. Decies centena milia assistebant ei. Nec obstat illud ysa. vi. Volauit ad me vnus de seraphin. Exponit dionysi. q isto nomine vocabatur. propter officium quod gerebat. scilicet. quia venit incendere ⁊ inflammare Israam caritate. quia supremi medios: ⁊ medij infimis ⁊ infimi nobis ministrant ⁊ nunciant. Omnes enim secundus apostolū ad hebre. primo sunt administratorios spiritus. Nec hoc obstat. qz ex speciali concessione ⁊ gratia de maioribus sunt missi quandoque extra. Michael enim qui interpretatur vt deus. Gabriel qui interpretatur fortitudo dei. ⁊ Raphael qui interpretatur dei medicina de maioribus esse dicuntur. ⁊ tamen aduersa quandoqz sunt missi vt patet multipliciter in scriptura.

Sexta consideratio est. de custodia quā habent angeli de nobis. vbi sciendum est. q quilibet homo habet vnum angelum bonum pro custodia sui ⁊ vnum malum pro exercitio. quia licet omnes angeli nos custodiant tamen ille qui est alicui specialiter deputatus habet de eo curam specialem. Et similiter est de demonibus ad expugnādum. Et notandum q oportet vnum angelū custodire plures homines sit vel vicissim vel successiue. qz maior est numerus hominum q̄ angelorum bonorum ⁊ per ꝑs cū solum homines electi ascendere debeant ad numerum angelorum ⁊ per ꝑs numerus omnium hominum est maior q̄ numerus omnium angelorum cum numerus bonorum excedet numerum malorum. Sic ergo intelligit. Primo q vnus angelus simul custodiat plures homines. nec propter hoc tollitur quin quilibet homo habeat angelum specialem. sicut licet vnus abbas detur pluribus monachis. quilibet tamē monachus dicatur habere suum specialem abbatem. Secundo q vnus angelus custodiat vnum hominem tantum. Et illo mortuo datur alteri homini ad custodiam. qz potest esse q plures vel tot sunt angeli boni vel mali quaz omnes homines in codē tempore viuentes. Septima est si angeli proficiant in cognitione. Dicendum est q illi quibus datum est vacare misterio trinitatis non proficiunt. quia secundum Gregorium. quid est quod nesciunt qui videntem omnia vident. Illi autem qui nō vacant trinitatis misterio. sicut sunt multo res angeli proficiunt in cognitione vt patet de misterio incarnationis. q angeli nō nouerāt non perfecte intellexerunt vsque ad ascensionem ⁊ apostolorum predicationē vbi incarnationē iuxta illō apli ad Eph. 3. d. quē fit dispensatio sacramenti absconditi a seculis in deo qui creauit omnia vt innotescat principatibus ⁊ potestatibus celestibus per ecclesiam multiformis sapiētia dei ꝑ3 prefinitionez seculorum. Super quē dicit Aug. angelice dignitates prefatum misterium complete non intellexerunt donec complerentur passio christi. ⁊ apostolorum predicatio per gentes est dilatata. qō Hiero. dicit intelligendum esse de angelicis dignitatibus inferioribus que non vacant misterio trinitatis vt dictum est. Qui ista voluerit videre probata ad secundum librum sententiarum recurrat. di. 2ª. ⁊ ꝑsiter vbi magr tractat de ꝯgelica natura. Amē.

¶ Sermo de angelis

Erunt sicut angeli dei in celis. Math p°. capi. Ut vult deus loqui ⁊ intelligere linguacium alium quod oportet cum conuersari cū loquentibus tali linguagio aliter non posset scire linguagium illud. Ideo in Jo. dicitur quomodo hic litteras sit cum non didicerit. Charissimi linguagiū angelorū est verbum dei. Isto enim linguagio vtuntur in celo deum laudando. ꝑs. 154. Mictio. 2°. Laudate eum omnes angeli eius. Et per ipsos deus loquitur ⁊ dicit nobis voluntatem suam Apoc. p°. Significauit de his que oportet fieri cito loquens per angelum suum seruo suo Joanni. Et ideo qui vult loqui vtiliter ⁊ intelligere verbum dei debet conuersari cum angelis Modus autem conuersandi cum eis est sanctam ad superiora affectionem. ⁊ deuotam orationem. Et ideo in principio nostri sermonis eleuabimus mentes nras ad sanctos angelos loco orationis regiā angelorū deuote salutando. d. Aue maria. cetera.

Erunt sicut angeli in celis. vbi supra: Dicitur cōiter ⁊ vidimus frequenter q; p sone similis conditionis sunt eiusdem cohabitatiōis ⁊ dissimilis conditionis non sunt eiusdem habitationis. Nā parisius scholares diuersarum facultatum seu conditionū vt artiste ⁊ legiste: dōi scholares ⁊ mali ñ habitāt libēter i eodē hospitio. Nō cōicabit lupus cū agno: sic nec peccator cū iusto. Deus etiā nō libēter habitat in corpore subdito peccatis. q; deus ⁊ peccatuz nō sunt similis cōditiōis: que cōuentio ē ꝑpi ad belial. Ratio vniuersalis ad omnia ista est. q; vnū quodq; naturaliter trahit ad suū simile ⁊ fugit suū dissimile. Est igitur verū q; p sone similis cōditionis libenter sunt eiusdē cohabitatiōis. modo ita ē sm Brego. in homelia de decem virginibus: q; bone p sone ⁊ sancte in hoc mundo habent conditiones similes angelis: qō sic ostēditur p ipsuz. Naz notāe sunt ordines angelorum testāte sacro eloqo. Diam⁹. n. vt pz in missa: in pfationibus: angelos: archangelos: virtutes: potestates: principatus: dominationes: thronos. cherubin. ⁊ seraphin. Et nota q; ad quēlibz istorum ordinum aliq; hoies sunt deputati ⁊ cōtinue assumunt sm diuersas conditiōes seu pfectiones hoium diuersorum angelorum diuersorum ordinum assimilantiū. Quidaz enim hoies sunt q; custodiunt se ipsos fideliter a peccato mortali: ⁊ non soluz se ipsos custodiūt: sed ⁊ alios quos sciunt peccare corrigunt ⁊ instruunt: existentes etiā in periculo excitant ne labant: hanc cōditionē habent cum angelis: qbus etiam hoc officiū est cōmissum: ⁊ ideo in ipsorum ordine locabuntur: ⁊ cōtinue tales conditiōes habentes collocantur. Unde Hieronymus singuli habemus singulos angelos. quorum officiū est excitare nos: ne per peccatum cadamus. Jō dicitur. Reuersus est angelus qui loquebatur in me: quasi virum q; suscitat de somno. Jtē sunt alii pfectōres: q; ꝑia reliquerunt pp ꝓm: vt intelligant ⁊ doceāt verbuz dei: ⁊ tales habēt cōditiōes similes archangelis: qbus hoc officium ē cōmissum: vt annuncient alta misteria fidei ⁊ hij in istor ordine locabuntur. vnde de archangelis ⁊ de talibus. Malachie. 2°. Legem requirent ex ore eius: q; angelus dñi exercituum est. Jtē quidam sunt ita pfecti diuites in fide ⁊ operibus q; faciunt in vita sua miracula curant diuersas infirmitates ⁊ tales habent cōditiones similes virtutibus qbus specialiter est cōmissuz: vt diuersa faciant miracula ⁊ curent diuersas infirmitates ⁊ langores. Unde Thobie. 3. Missus est angelus sanctus Raphael vt curaret eos. s. Thobiā ⁊ Sarram. Et isti in istor ordine locabuntur. Jtem quidā sunt ita feruidi ⁊ deuoti in oratiōe ⁊ continua contēplatione: vt etiā ventam impetrēt peccatoribus ⁊ demones expellant ab obsessis corporibus. Et hij similitudinē habent cum potestatibus: quibus est cōmissum vt imperent demonibus ⁊ ipsorum cohercerant potestatem. vnde Dañ. vi. Deus meus misit angelum suuz ⁊ clusit ora leonū. ꝛc: Et tales in istorum ordine locabūtur. Jtē sunt qdam q; impuritate conscientie ⁊ sanctitate vite: etiam ceteros bonos transcendunt. Et hij habēt similem conditionem principatibus precedentes virtutes ⁊ potestates in pfectiōe. Unde dicitur ezo. xxxij. Angelus meus precedet te. Et hij in principatus ordine locabuntur. Jtem sunt alii q; cunctis vitiis dñantur habentes plenā de se ipsis possessionem. corpus enim in talibus nō videtur resistere rationi. Et tales habent cōditionē similem cū dñationibus qui inferioribus quodā modo dñantur: vñ dicitur Judicū 2°. Ascendit angelus domini de Balgalis ad locum flentiū ⁊ ait. Eduxi vos de Egypto ⁊ introduxi in terram pro qua iurauī patribus vestris. Et isti in dñationum ordine locabuntur. Jtē sunt alii qui in conscientia sua continue deum portant. ita vt nihil cogitare vel agere velint. nisi quod est placitum legi diuine. Et hij habent conditionem similem cuz thronis in quibus deus residet. Unde dicitur Apoca. vij. Angeli stabāt in circuitu throni. Et hij in thronorum ordine locabūtur. Jtē sunt aliqui ita sapientia diuina repleti ⁊ claritate. q; nullus potest cum eis conuersari. qui non illuminent. Et tales habent similem conditionem cum cherubin qui dicuntur plenitudo scientie vt dicitur actuū. iij. Angelus dñi astitit ⁊ lumen refulsit in habitaculo carceris. Et hij in cherubin ordine reponentur. Jtem sunt alii ita ardentes in dilectione dei. q; nullum ꝓcem inueniunt nisi in deo: ⁊ semper volunt cōtēplari diuina. Et hij sunt similes seraphin. qui ardētes dicuntur ⁊ per desiderium in deum elenantur. vt dicitur Judicum. iij. Angelus dñi pariter in flāma ascendit. Et isti in seraphin ordine locabūtur. Sed heu ⁊ ve illis qui nullaz istarum habent cōditionem. sed ve illis ad huc magis. q; nec habent nec se nō habere dolent. Habemus ergo duo. Jdzimum est. q; persone similis conditionis libenter cohabitant simul. Secundum est. q; bone p sone in mundo isto habent conditiones similes cum angelis. Et ideo sequitur q; in alio mundo erunt sicut angeli dei. Et hoc dicunt verba ꝓposita p°. s. Erunt sicut angeli dei in celis. vbi angelorum tangitur triplex perfectio.

¶ Prima q; ipsi sunt in clara cogitatōe. sbi. angeli.

¶ Secunda. q; ipsi sunt de apertissima potestate: sbi. dei.

¶ Tertia. q; ipsi sūt de pfecto operiei. i cel

Istas aūt tres perfectiones ꝓmittit deus hijs: q; angelis in ipsorum choris sociabuntur. q; ipsi replebuntur veritate.

Sicut angeli. ipsi erunt perfecti in charitate dei. Ipsi nos adducent in securitate, in celis. Jam in mundo isto ab angelis aliquid vtilitatis habere debemus. Et ideo nota sm Dionysium. q; sm cōtriplicem cōditionem ⁊ perfectionem tria in nobis bona ⁊ vtilia operantur. s. illuminando. purgando: ⁊ perficiendo. Et ꝑ ipōrum sapientiam: amicitiam ⁊ potētiā. Sz quantum ad primum sm Augu. est aduertendum q; in angelis est duplex cognitio. s. matutina ⁊ vespertina. Uespertina ē naturalis cognitio eorum q; naturaliter sūt substantie cognitiue: eo q; spirituales ⁊ immunes a materia. Omnes enim sunt administratorii spiritus carētes pedibus ⁊ manibus. ꝛc. Spiritus carnem ⁊ ossa nō habet. in luca. Tales autem sunt naturaliter cognitiui. q; omnis intelligentia scit etiā qō est supra se ⁊ infra se: vt inquit auctor de causis: vnde angeli ista cognitione sciunt verba ⁊ opera nostra. sed ñ cogitatiōes cordis. q; solus deus intuetur cor. Neqz etiaz futura contingentia sicut diem iudicii. De die illa nemo scit: neqz angeli. ꝛc. dicitur i euangelio. Alta cognitio est cognitio matutina. ⁊ ista est in eis perfectior. qua cognoscunt res in verbo ⁊ ipsam essentiam diuinam. q; cognoscunt sicut volunt ⁊ qcqd volunt. angeli in celis semper vident facie patris. Mathei. xviij. c. Unde ⁊ ista cognitione possunt cognoscere cogitatiōes cordis per reuelationem. Sed vide quare iste cognitiones possunt simul esse. Ratio est. Quia sunt ordinate naturaliter ad beatitudinem. Sed nota q; multi habent cognitionem ⁊ sensum naturalem. quem non ordinant ad beatitudinem. Imo habent sensum ita ordinatum ⁊ occupatum circa temporalia. q; nullam aliā cognitionez de dō vel saltem de salutis anime habere possūt. Tales similes sunt talpe. que quam diu sub terra optime scit se regere. sed super terram stati suum regimen amittit. Sic isti ad negotia ⁊ tractatus mundiales optime sciunt se regere ⁊ omnem cautellam inuenire. Sed ponatis eos extra. tūc petatis eis de deo de conscientia sua quomodo debēt confiteri. deum diligere: ⁊ huiusmodi tantum sciunt sicut vna bestia. Sed sancte p sone: totam suam scientiam ⁊ sensum naturalem ordinant ad beatitudinem et ad seruitium christi sicut angeli. Angeli accesserunt ⁊ ministrabant ei. Mathei. iiij. Quomodo autem angeli suam cognitionez ad beatitudinem ordinent in primo opere. qō circa nos exercent clare patet. Jam tene bras eorum a nobis expellentes de sacris fidei articulis nos illuminant. Et de hoc habetur figura. Genesis. xxviij. Vidit Jacob scalam in somnis stantem super terram ⁊ cacumen eius tangens celum ⁊ dominū innixum scale ⁊ angelos ascendentes ⁊ de

ministratorii spiritus carētes pedibus ⁊ manibus. ꝛc. Spiritus carnem ⁊ ossa nō habet. in luca. Tales autem sunt naturaliter cognitiui. q; omnis intelligentia scit etiā qō est supra se ⁊ infra se: vt inquit auctor de causis: vnde angeli ista cognitione sciunt verba ⁊ opera nostra. sed ñ cogitatiōes cordis. q; solus deus intuetur cor. Neqz etiaz futura contingentia sicut diem iudicii. De die illa nemo scit: neqz angeli. ꝛc. dicitur i euangelio. Alta cognitio est cognitio matutina. ⁊ ista est in eis perfectior. qua cognoscunt res in verbo ⁊ ipsam essentiam diuinam. q; cognoscunt sicut volunt ⁊ qcqd volunt. angeli in celis semper vident facie patris. Mathei. xviij. c. Unde ⁊ ista cognitione possunt cognoscere cogitatiōes cordis per reuelationem. Sed vide quare iste cognitiones possunt simul esse. Ratio est. Quia sunt ordinate naturaliter ad beatitudinem. Sed nota q; multi habent cognitionem ⁊ sensum naturalem. quem non ordinant ad beatitudinem. Imo habent sensum ita ordinatum ⁊ occupatum circa temporalia. q; nullam aliā cognitionez de dō vel saltem de salutis anime habere possūt. Tales similes sunt talpe. que quam diu sub terra optime scit se regere. sed super terram stati suum regimen amittit. Sic isti ad negotia ⁊ tractatus mundiales optime sciunt se regere ⁊ omnem cautellam inuenire. Sed ponatis eos extra. tūc petatis eis de deo de conscientia sua quomodo debēt confiteri. deum diligere: ⁊ huiusmodi tantum sciunt sicut vna bestia. Sed sancte p sone: totam suam scientiam ⁊ sensum naturalem ordinant ad beatitudinem et ad seruitium christi sicut angeli. Angeli accesserunt ⁊ ministrabant ei. Mathei. iiij. Quomodo autem angeli suam cognitionez ad beatitudinem ordinent in primo opere. qō circa nos exercent clare patet. Jam tenebras eorum a nobis expellentes de sacris fidei articulis nos illuminant. Et de hoc habetur figura. Genesis. xxviij. Vidit Jacob scalam in somnis stantem super terram ⁊ cacumen eius tangens celum ⁊ dominū innixum scale ⁊ angelos ascendentes ⁊ de

scendere. Jacob luctator significat hominem in lucta fidei existentem. Et mundi luctator q̄ diu est in lucta: nō reportat triumphū. Sed post luctam. sic homo quamdiu in mundo non reportat perfectum tryumphū d̄ diabolo: qui semp nitit nos tētare sed post mortem reportabimus perfectam victoriam. Beñ. xii. Luctabatur cum eo vsq3 mane. i. vsq3 ad ortum solis iusticie. Iste vidit scalam. i. fidem qua ascendim⁹ & ad deum accessum habemus. Tot autez gradus sunt in hac scala quot sunt fidei articuli. hanc vidit Jacob. quia fidelis. nam fidelis credit eis que nobis de fide per angelos revelata sunt: hec autem scala stat super terrām. q3 fides est de his que natura li ratione attingi non possunt aliter nō eēt fides. vel saltem non haberet meritum vt dicit Gregoriu⁹. Fides non habet meritū vbi humana ratio prebet experimentū. Cacumen eius tangebat celum & non vltra celum transibat. q3 fides in p̄fia cuacuabitur per hanc scalam. Angeli ascendētes & descendentes. angeli enim ascēdunt portantes orationes nostras & bona opera coram deo. Et descendunt ad nos: misteria fidei & gratie que vident in deo nobis revelando. Nam per hoc ad nos mittunt vt illuminent nos in fide: & in his que ad nostram salutem pertinent. Unde si quis de fide temptatur. vel de his que ad suaz pertinent salutem deuote roget deum vt sibi mittat angelos ad cum confortanduz ne a fide totaliter cuellatur. q̄ si deuote fecerit. statim sibi mittentur. vt di. ysa. xlix. Angeli veloces ad gētē cuulsaz. Segē. cū elevatum fuerit signum in nationibus videbitis & clangorem tube audietis. Beneuulsa sunt qui de fide temptantur. Sz nota q̄ arbor quando scinduntur rami circa eam: non propter hoc moritur: sed magis in altum crescit. q3 minus dilatatur: sz q̄ si evellūtur radices necessario moritur. Sic homo est arbor. Matheꝰ. viii. Video homines velut arbores: nūc autem homo alt quando temptatur tribulatione. q3 scindūtur rami sui. bona temporalia amittit. moriuntur amici filii & filie: & propter hoc nō moritur per desperationem. sed frequēter p̄ ista tenet. q3 sibi remanēt radices fidei. Et resecit si bene in fide ē fundatus sed quando temptatur de fide periculū est ne totaliter evellatur. & ideo tali velociter mittuntur angeli ad confirmandum ipsum in fide. ysa. liv. dicit. Pauncula tēpestate cōcussus. Segē: fundabo te in saphiro. Sz nota q̄ saphirus lapis est habens celestez colorem. & significat fidem que est de celestibus. Item venenosa interficit. maxime arentem in pisce de. Nam si lapis ponat in orificio aranea non poterit exire: sed ibi morietur. Sic fides veneno peccati & temptationis applicata: hec est victoria que vincit mundum fides nostra. Ideo dicit fundabo te in saphiro. i. confirmabo te in xp̄iana fide. & hoc maxime in fine mundi. s. in die iudicij. Nam vsq3 tunc totum erit abscōditum. sed tunc totum erit manifestum: & hoc est q̄ dicit. Cum elevatum fuerit. &c. Nota q̄ per signum cognoscitur taberna & per vexillum rex. sic per crucem articulus passionis. hoc ēt elevabit. q3 Michael ostenderet in die iudicij crucem fulgentez sicut dicit Crisō & apoc. Vidi alterum angelum ab ortu solis habentem signum: & alij angeli portabunt alia signa. s. crucem: clauos lanceam. & xp̄us erat cum eis reddēs vnicuiq3 sm merita. Matth. xvi. Filius hois venturus est in gloria patris cum angelis suis. & tunc reddet vnicuiq3 sm opera sua. Sequitur & clangorem tube audient. qa ipse dominus: & in voce archangeli. & in tuba dei descendet de celo & tunc dicet malis. Ite maledicti in ignē eter. Matth. xxv. O q̄ terribilis tuba. q3 tunc dicent montibus. Cadete super nos. &c. Sed hec carissimi debemus advertere & timere sicut dicit Hieron⁹. Sive manducem. sive bibā semper videtur resonare in auribus meis. &c. q3 tunc sic de facili non cademus in peccatum. & ad hoc nos iuuēt angeli ex proprio officio. Et ideo sequit sm q̄ sunt. s. de ma

gna potestate dei. Circa q̄ est aducrtenduz q̄ custodia nobilis domus: & debilis: sz ab hostibus obsessa. non libenter traditur nisi potentibus custodibus. q3 cum fortis armatus. &c. Domus autem nobilis est cōscientia nostra. regia domus est vbi xp̄s recumbere debet. sed in conscientia nostra residere debet per christus per gratiam. sz hec domus est debilis valde. quia facile impudico aspectu a diabolo capitur. Item est obsessa. Job. xix. Obsēderūt in giro tabernaculum meum. Hanc autem domuz deus custodit. angelorum tradit. vt dicitur i psalmo. Angelis suis deus mādauit de te. &c. Sequitur ergo q̄ sunt fortissimi angeli & potentissimi q̄ patet i ope q̄ circa nos exercetu. nam tunc gaudent cum in statu penitentie nos vidēt. ut dicitur in cuang⁹ Gaudiū est āgelis sup uno peccatore & c. Et ut istud gaudium obtineat fortissime pugnāt sicut. d. apoc. i: Factū est p̄liū magnū i celo michael &c. usq3 nō p̄ualuerūt. Per celū sitelligo cōsciaz ubi deus quiescit sicut in celo. ps. dns in celo sedes eius. Et ratio huiꝰ est. q3 de celo nihil nouimꝰ nisi per stellas. sic de conscientia nisi per bona opera. prelium in hoc celo est turbatio conscientie tue p cōsensum in peccatum q̄ q̄dē est destructio' stellarum hoc est bonorum operum. Unde dicitur paulo ante in eodē capitulo. Quod draco habebat capita septem cornua decem. et in capitibus suis septez diademata. & cauda sua trahebat tertiam partem stellarum celi & misit eas in terram. septem capita sunt septem peccata mortalia de quibus draco temptat sed ista capita destruuntur statim draco moritur in conscia & anima a deo liberatur. Ubi ē aduertendum. quod ista capita non destruuntur nisi inspiciendo ad decem precepta dei. septez diademata sunt septem victorie quas frequenter diabolus habet de septez peccatis mortalibus in quibus homines vincit. vnde cauda que regit pudenda est deceptio que tegendo vilitatem peccati trahit tertiam partem stellarum. i. bonarum operationum. q3 bona opera facta i peccato mortali sunt perdita. vt elemosina facta propter inanem gloriam Sequitur tertiū vbi ostenditur q̄ ipsi sunt de perfecto opere. q3 adducunt nos ad securitatem. & hoc cum dicitur in celis: Et hic est aduertēdus q̄ celum est istius virtutis q̄ ligat elementa terram in aquam. aquam in aerem aerem in ignem & trahit vnum quodque ad locum suum naturalem & sibi conuenientem. Sic recte est de angelis. legant enim animas cum deo & hoc probatur. quia dicit bernardus sermone super cāti. Discurrit angelus medius inter dilectum & dilectam. inter sponsum & spōsam. refert huic dona. refert huic vota. excitat illaz placatum. Item ducunt animas ad locum naturalem. scilicet ad principium suc origis conducendo ad celum. Secunda ad Eor. quinto. Quoniam si cut terrestris domus nostra huius habitationis. &c. usq3 ue in celis. Ad quod celum nos perducat. &c. Amen.

De sancto Francisco sermo

Conuersus vidi in medio septez candelabrorum similem filio hominis. Apoca primo. c. Conuersus propheta Zacharias leuauit oculos suos & vidit quatuor quadrigas egredientes de medio duorum montium. Zacharie sexto capitulo. Iste quatuor quadrige significant quatuor ordines in ecclesia precipuos de medio duorum montium egredientes. Nam in se claudunt scripturarum observantiam vtriusque vite. s. actiue & contemplatiue: vtriusque hominis inocentiam: & iusticiam & vtriusque testamenti. s. vete. & noui. hec aūt quadrigae quatuor sunt aurige prudētissime. s. 4. ordinez p̄matos.

Basilius Benedictus Augu. t franciscus
Qui figurati sunt in scriptura p ꝙuos pue
ros abrahe fi formace illesos. Danielis.
iii.c. Et i filiis ꝙuos. Quartus figurabat
bñz.k.p q accedit qđ scriptꝫ Ageu.2.c. In
diebꝰ illis assumã te zorobabel serue meꝰ
dicꝫ dñs t ponãte vt signaculũ. q ego elle
gi te. de q puero dicit nabuchdonosor dãie
lis.3.ca. Spẽs 4ꝙ filiis est filio dei. fuit etiã
similis agle volãti pp celsitudinẽ cõtẽpla
cõis. Jo.b. Jo. spũ pphetico irradiatus
ptulit. d. cõuersus ꝛc. In quibus vbis itro
ducit bñm frãciscũ vt sequestratũ a mũdo
t in abdicatione terrena p sedulitatẽ spe
culationis. ibi. cõuersus vidi ꝛc. vt cõsum
matũ in bono in exercitatione pfecta p p
fectatẽ meditanõis ibi. in medio septẽ cã
delabroꝝ: vt cõfiguratũ xpo in assimilatio
ne expressa p conformitatẽ crucifixõis. ibi.
similẽ filio hois ꝛc. Circa primũ tũc cõ
uersus vidi. quasi. dr. aperte. tãte pfectiõis
est vita bti frãciſci. q sic est elongatus a se
culo: sequestratus a mũdo. q nõ possum
ipm contẽplari nisi auertã visum meum
a terrenis. t totaliter ad ipz sicut ad quod
dã celum spãale me cõuertã cũ ꝓpha qui
dicit Zacharie 2.ca. Cõuersus vidi virum
t erat in manu eius funiculus mensoꝝ. vi
uens castitate. i. tenens funiculũ t offerẽs
nobis cordã fringens. Funiculus cordã ẽ
beati francisci ad refrenãdum corpus pro
priũ. hoc funiculo mẽsus ẽ indeã t ierusalẽ.
idest viros iustos actionis t contemplati
onis qui fuerũt in hac religione. Si vis le
gere in libro pfectiõis. Vide b. f. q fuit ille
liber quẽ vidit eze. 2.ca. Vidi ungt t ecce
manus missa est ad me in qua erat liber in
volutus. qui erat scriptus intus t foris.
vere. b. franciscus fuit liber cõmendãde re
ligionis t vere pfectionis. scriptus intus p
virtutum varietatẽ t foris p stigmatã im
pressionẽ. In isto liº erant scripte lamenta
tiones petõribus t reprobis cõtumacibus
ꝓdicate. carmẽ conuersoꝝ t penitẽtiũ dina
ꝑ. cooperãte. t ve. ſ. eterne dãnatiõis pro
fanatoꝝ tenacitate. sed pro dolor multi
sunt qui nolunt auerti a crimine vt videãt
celestia. sed cũ presbiteris inueteratis i die
bus malis auerterunt sensuꝝ suum. t decli
nauerũt oculos suos ne viderẽt celũ t nõ
recordarentur iudiciorũ iustoꝝ. Danielis
viii. ca. Circa secundũ notãdũ: q pro
prietas medij naturalis est participare na
turã extremoꝝ. Et bñs Jo. vidit dñm frã
ciscũ in medio septẽ cãdelabroꝝ aureoꝝ tã
q̃ si suã pfectionẽ sumeret t secũdũ aligd
virtutũ cõformis vtriusq3 fieret. Per
septẽ candelabra aurea intelligo vniuersi
tatẽ scoꝝ q̃ septẽ scoꝝ ordinibus distigũt.
¶ Primũ cãdelabrũ significat choꝝ ãgloꝝ:
¶ Secundum prophetarum.
¶ Tertium patriarcharum.
¶ Quartum apostolorum.
¶ Quintum martirum.
¶ Sextum confessorum.
¶ Septimum virginum.
¶ Qui ordines dicunt septem pp sui per
fectionẽ. q i septẽnario dicꝫ vtiq̃ ois ordo
3 dicũtur cãdelabra. pp illustrationẽ mũ
di. aurea. pp dilectionẽ dei. t vidit cũ moy
ses sic firmamẽtũ i medio aquaꝝ. i. tẽptati
onũ. gñ. p°. c. Et iosue vidit cũ sic solẽ i me
dio celi ppetuũ efficatiã. Josue. iiii. c. Et
dñs vidit cum predicantem in medio eccl.
pp doctrie solicitudinẽ. ps. In medio ecc
laudabũt te. Et ezechiel vidit cũ sic splẽdo
rẽ i medio alalitũ. ppvite refulgẽtiã. eze. p°
ca. Et Jo. euanª: vidit cũ tãq̃ altꝫ filiuꝫ
hois i medio scoꝝ oiuꝫ pp pfectiõis emi
nẽtiã. apoc. p°. c. Cõuersus vidi simile filio
hois vestitũ podere t pcintuꝫ ad mamil
las zona aurea. vere bñs frã. fuit ꝓfirma
tus i ope bono In meº cãdelabrũ. i. oiuꝫ
scoꝝ. q hñit cũ anglis integritatẽ innocẽtie.
cũ pfiarchis felicitatẽ obse. Cũ ꝓphis spz
ꝓdicẽtie. cũ aplis copiã pauptat t idigẽtie:
Cũ martiribꝰ soliditatẽ patiẽtie. cũ ꝓfesso
ribꝰ austeritatẽ pnie. cũ vginibꝰ sinceritat
tẽ pudicitie. De sunt septẽ mulieres q̃ ap
henderũt virũ vnũ. Et septẽ lucerne sup
cãdelabrũ vnũ. zachª. iiij. c. Vidi t ecce cã
delabrũ. aureũ totũ. t lampas ei° super ca
put ipsi°: t septẽ lucerne ornãtes celũ t se
ptẽ stelle indesera. apoc. p°. ca. In dextera
sua septẽ stellas. Circa tertiũ notãdũ q
oĩs sancti accedũt ad deũ. sicut mali ab eo

recedunt. t ꝑz Aug. liº. viij. de trini. Ac
cessus ad deũ nõ fit passibus sed affectib⁹
Et in quãtum scus accedit ad deum fit ei
similis. sed bñs Franciscus sigilla xpi in
sua carne ferens xpo similis factus est. q
nõ solum vulneratus fuit sicut aliqui fuit
se dicuntur. sed cũ xpo corporaliter t realit
ter fuit crucifixus: Charitas enim sm dio
nysium ii. de diuinis nominibus ꝑz virtu
tem mutatiuã: t cõformatiuã amantis in
id qđ amatur. hinc dr. Sic trãsformat cor
amantis in id qđ amatur. vt ꝑ mẽbrũ fo
ris virtus ptorumpat amoris. vt merito si
bi competat illud. gñ. p°. ca. Faciamus ho
minẽ ad ymaginem: t similitudinẽ nrã.
Sed magis moraliter videamus hanc si
militudinem. dr Apoc. p°. ca. Qđ iste quẽ
vidit Joãnes euangelista erat vestitus po
dere t pcinctus ad mamillas zona aurea.
capud autẽ eius t capilli erant candidi tã
q̃ lana t tamq̃ nix. t oculi eius tamq̃ flã
ma ignis. t pedes eius similes auricalco.
sicut in camino ardẽti t vox illius tamq̃
vox aquaꝝ multaꝝ. t habebat in dextera
sua stellas septem. t ð ore eius gladius ac
cutus ex utraque parte exibat. t facies eius
sicut sol lucens in virtute sua: t cum vidis
set cecidit ad pedes eius tanq̃ mortuus: t
ponet dextera sua super eum dicens noli ti
mere. ego sum primus t nouissimus viuẽs
t fui mortuus. t ecce sum viuens in secu
la seculorum. t habeo claues mortis t in
ferni. t in istis describitur similitudo bea
ti francisci ad xpm. Et primo quantuꝫ
ad fundamentum perfectionis qđ est ꝓpo
situm perseuerandi. Et figuratur in veste
poderis: podere. n. est vestis que extenditur
vsqz ad extremũ corporis t significat per
seuerantiam. que extenditur vsqz ad finem
vite. Statim. n. beatus franciscus in prin
cipio sue conuersionis: vestiuit se podere. q
illi qui ꝓdificauit domum suam supra pe
tram. Mathei. vii. ca. Secundo quan
tum ad ligamentum dilectionis cũ dr qđ
rum. n. est supremum omnium metaloruꝫ
t sic caritas est corona oĩum virtutum. zo
na stringat omnes vestes. t ita caritas oĩs
virtutes. q: est vinculũ pfectionis Colo.
3º. ca. Et erat zona circa mamillas: idest
circa cor. qz caritas est de corde puro t con
scia bona. t fide non ficta. pt ad corrin. pº.
ca. Tertio quantuꝫ ad sinceritatem cog
nitionis. Ideo dicit q caput eius t capilli
erant cãdidi tanq̃ lana t sicut nix. Caput
hois est mẽs eius: capilli descendentes. sũt
cogitationes a mente descendẽtes. sicut t
riuulus a fonte. t tũc caput hois t capilli
sunt candidi sicut nix t lana. Cum mens
est nitida t munda. t cogitationes sunt pu
re. Qualis fuit beatº franciscus qui ad sta
tum innocentie fuit restitutus. Quarto
quantum ad sublimitatem intelligentie.
Cum sequitur occuli eius velut flamma
ignis. occuli hois est superioris rõnis pfe
ctio. qua intendit diuinis cõsilijs. Inferio
ris: quando intendit humanis dispẽdijs.
Ignis inter omnia elemẽta est altissimus t
magis acutus: t penetratiuus. Et ita ocu
li beati francisci fuerunt vt flãma ignis pe
netrãtes non solũ secreta hois sed etiã ar
cana dei. Preuidebat enim t predicebat
futura t secreta penetrabat misteria vt me
rito sibi ꝓpetat illud. Luc. pº. c. Prophe
ta altissimi vocaberis. Quinto quãtũ ad
patientiã in tribulationibus. cum sequitur
pedes eius similes auricalcho. idest affecti
ones. Quoniã sicut pedibus corpus gradi
tur sic anima affectionibus mouetur. t si
cut auricalcum magis ducitur: magis lu
cet t nullatenus rubiginem contrahit. sic
beatus franciscus in camino aduersitatis
cristens. sed patiẽs extitit. Et dicitur quod
lucebat. Sicut in camino ignis. t sic bea
tus franciscus pp suam patientiã fulget i
celo. Ideo dicit Aug. de ciui. dei. Quod
sancti fulgebunt in celo vt aurum. Ad can
tat ecclesia. Fulgebũt iusti i sicut sol i cõspe
ctu dei. Sexto quantũ ad efficatiã ora
tionis ibi vox eius tanq̃ vox aquarũ mul
taꝝ. Clamor cordis ẽ sicut vox. que sonat
in aure dei ꝑ. 3. Metro. 4. voce mea ad
dominum clamaui t exaudiuit me de mõ
te sancto suo. ꝛc. Et hec vox aquas multas
educit de oculis carnis gratiose influẽtis

ne obscurie oculis. Talis fuit vtus frā-
cisc⁹. Quis posset enarrare lachrymas. su-
spiria: gemitus: vt carissimata gratiaꝫ sibi
a largo datore influaꝫ. virtute obōnis do-
nata. Ergo vox aquaꝫ multaꝫ. vt de ipo
dicat illud primi Regū. p°. c. Amaro ao
orauit deū flens largiter. Septimo q⁹
ad intentionē suę gēris. ibi. hēbat in dextē
ra sua stellas septē p quas intelligo vniuer
sitatē sōꝫ fratruꝫ sui ordinis. qꝫ sicut stel
le sunt remote a terra. t in celo scite ad de
corem. Sic alie sōꝫ fratrum minoꝫ sunt
a terrenis affectibus alienę t in celo p cō-
templationem fixe i exemplū aliis attribu
te. 2ª. thi⁹. 1°. ca. Omnia sustinco pp ele-
ctos vt ipsi salutem cōsequātur. 1ª. Cor. p°
Spes nra firma ē pnobis. sciētes qm sicut
sotij passionū estis sic eritis t cōsolationū.

Octauo q⁹ ad seruorem veteris ac no
ue legis predicationis. ibi. De ore eius gla
dius accutus exutraqꝫ pte exibat. qꝫ btūs
franciscus vtus fuit cū duobus ensibus
in moduꝫ crucis in ore. ad denotādum. q
p̄dicatio sua. t sermo suus scindebat adex-
tris. ne prospera deciperet. a sinistris. ne ad
uersa frangerent. deorsum: ne terrena deci
peret sensū vt ad celestia t ad diuina allicīat
Jere' p°. ca. Ecce dedi verba mea in ore
tuo vt euellas t dōstruas: t hedifices t plā
tes. Viuꝰ est sermo dei t efficax penetrabi
lior omni gladio. ad hebreos. iiij. ca.

Jsonoq⁹ ad exēplarem cōuersationē.
ibi. facies eius sicut sol lucēs in virtute sua
qꝫ eius conuersatio claruit pctōribus: vt exē
plar ad aiandū: ero. 15. ca. Fac siē exēplar
qⁱ tibi in mōte mōstratum est: pficientibus
vt lux ad sequendū. ysaie. xviii. ca. Sicut
lux meridiana clara est. Ecclesiastes. xl.
Dulce lumē t delectabile est videre solez.

Decimo q⁹ ad imitationē t mutatio
nē p̄ue cōuersationis in bonā. ibi. t cum
vidissez eum cecidi ad pedes eius tanq̄ mortu
us: ad iam. multi videntes btūm frācisc⁹m
crucifixum corpore t mortuū mundo cade
bant ad pedes eius: mūdum t q̄ illius sūt
Imitādo: vmitates statū hūilitatē eiꝰ vt me
rito possu ipe. b. frā. illō xpo dicē: pmi regū
xv. ca. Tu regnabis sup jsrael. t ego ero

tibi secundus scilicet ad reuocādus pecca-
tores. Undecimo quantum ad confor-
tandum in via dei pusillanimes. ibi. t po-
suit dextera sua super eum dicens. Noli ti
mere ego sum. t beatus franciscus dicit. spe-
diuitijs eius. Et illud. ps. Jacta cogi-
tatum tuum in domino. t ipse te enutriet.
t non dabit in eternum fluctuationem iu
sto. Duodecimo quantum ad consu-
mationem felicitatis. ibi. ego primus t no
uissimus t fui mortuus t ecce sum viuens
In quibus verbis cōmēdat ōtripliciter.

Primo a regule institutione. ibi. ego
sum primus. et nouissimus. q. s. euāgeliū
xpi pure t ad litꝫ ture hereditarie: meis
frib⁹ de relīq. d. Regula t vita fratrū mi
noꝫ hec est. s. dñi nri iesu xpi scīm euāgeliū
obseruare: nouissimus. qꝫ non est salus ni-
si in obseruatione sacra sancti euangelij.
actuum. 4°. capi. Nec enim nomen est ali
ud sub celo datum hominibus in quo op-
teat nos saluos fieri. Secundo a crucis
christi representatione. ibi. viuens t fui mor
tuus. quasi. d. beatus franciscus viuēs suꝫ
in celo cum christo: cum quo fui mortuus
in mundo t crucifixus. Tertio a regu-
le ipsius conseruatione. ibi. t ecce sum vi-
uēs in secla sc. qꝫ regula beati frācisci vsqꝫ
ad finem mundi durabit. Quarto a cor
pore christi cōmunicatiōe. ibi. t habeo cla
ues mortis t inferni. ad litteram. multi
suis meritis sunt resuscitati t anime eoruꝫ
de inferno liberate. vnde sibi competit illō
ezechielis. xxxvij. ca. Tu signaculum simi
litudinis plenus sapientia t perfectus. cu-
ius figuram gessit Juda machabeus p̄-
me malachie. 3. ca. Qui fuit similis leonis
in operibus suis. illius dico leonis de quo
Apoc. v. capi. Vicit leo de tribu Juda ra-
dix dō. Cuius victorie. Amē Amē Amē.

¶ De sancto francisco.

Tu signaculum similitudinis ple
nus sapientia et perfectus deco
re indelitijs paradisi dei fuisti ois
lapis preciosus. ope. imentum
tuum eze. xxviij. ca. Sicut primus angel⁹

a sue celsitudinis arce cecidit. ysa. xiiij. ca.
Quomodo cecidisti lucifer q̄ celo qui ma
ne oriebaris corruisti in terram qui vulne
rabas gen. tes qui dicebas in corde tuo in
celum ascendam t super astra dei exalta-
bo solium meum. Et concludit. similis ero
altissimo. t hoc propter suam superbiam.
Sic beatus franciscus per suam humilita
tem ad celsam refulgentiam throni assum
ptus est secundum visionem celitus reue-
latam beato Jo. in Apoc. p°. capi. Con
uersus vidi septem candelabra aurea et in
medio septem candelabroꝝ aurcorum
similem filio hominis. Et ideo ver-
bum assumptum q⁹ dirigebatur in laudez
t cōmendationez luciferi p̄o statu sue cre
ationis digne assumitur in honorem hu-
millis franciscī vt sibi dicatur. Tu signacu
lum similitudinis t Vel sic. Sicut enim
angelus oriens signum in se dei viui ge-
rebat Apoc. vii. capi. Vidi alterum ange-
lum ascendentem ab ortu solis habentem
signum dei viui. Sic beatus franciscus si-
gnuꝫ crucis dei viui bajulabat factus chri
sto crucifixo conformis. Jtaut ei conuenie
ter dicatur. Tu signaculum similitudinis
ꝛc. Et secūduꝫ hoc. b. fran. quadrupliciter
cōmendatur. Primo vt sacris stigmati
bus supernaturaliter transformatus.

Scō vt spūalib⁹ virtutibus spetiali
adornatus. Tertio. vt amenis surſuꝫ a
ctionibus sublimatus. Quarto. vt feli-
cibus finaliter premiatus. Primo. stig
matum supernaturalez conformationem.
probat similitudinis signaculum. ibi. Tu
signaculum. Secundo virtutum spiri-
tualem perfectionē. probat sapie t decoris
speculū. ibi plenus sapia t pfectus decore.

Tertio. surſuꝫ actionū supnaturalē sub
limationē. probat dilitiaꝫ paradisi oraculū. ibi
In deliciis paradisi dei fuisti. Quarto. fe
licitatē t finalē pmiationē declarat lapidū
pretioſoꝫ miraculū. ibi. ois lapis ptiosus
optimētū tuū. De quo dī apoc. v. ca. Vidi
dextera sedētis sup thronū li⁹ scriptū in
t foris: signatū sigillis septē. Iste liber mi
stice designat btūm. s. q digito dei viui ad si
militudinē crucifixi supnaturaliter fuit ō sci
ptus vt de tali. ōscriptiōe dicat. Ex'o. 3°.

ca. Digitus dei ē hic. Iste liber erat scripꝰ
itus t foris. Primo qꝫ pulcher i mte. gal.
3. ca. Xpo cōfixus suꝫ cruci. Scōo ceteri
us in corpe vt dicē lucas. 24. c. Palpate
t videte. qa ē ipe sū. vt recte dicat xpo illō
can. 8. c. Pone me sicē signaculū sup cor tuū
qꝫ fortis ē vt mors dilectio tua. Et lib iste
erat signatus sigillis septē. Quare. b. f. su-
it signatus sigillis septē. Quare. b. f. su-
it septē signaculis ad xpi similitudinē dēco-
rat⁹ vt recte dicat signaculū similitudis ei⁹.

Primo. fuit dēcorat⁹ signo crucis i ore suo
Ut vidit ff siluester trina vice. pz i. 3. ca.
Legēde magne d̄ institutiōe religiōis. Si
tota ciuitas assisij adracōe videbat circūda
ri. t a. b. f. hūte crucez auream in ore, ptēdēte
a celo vsqꝫ ad terrā fugabat. Jō dicē brūs
Andreas egce o si scires misteriū crucis.

Scōo. fuit dēcorat⁹ signo thau i frōte sic
ffi pacifico fuit dinit⁹ revelatū vt dē i legē
da p oct. diē. Qui meruit magnū thau vi
dere i frōte frācisci. qd mira varietate facie
ei⁹ dēcorabat, p tē. vlt°. c. Decoꝛ idumētū
eius. Tertio. fuit dēcorat⁹ signo crucis si
ne vulneris i latere. Jō dē i ca. De stigmati
bꝰ. Destrū q̄qꝫ latus q⁹ lancea trāsfixū ru
bra cicatrice obductū erat q̄ sepe sacrū san
guinē effūdēs tūicā t femoralia i fūdebat
gal. vi. c. Ego. n. stigmata dñi iesu in cor-
pe mō porto. Quārto. fuit dēcorat⁹ sacris stig
matib⁹ i duab⁹ manib⁹ t duob⁹ pedib⁹.
vīi dē ubi supra. apparēte sibi spū seraphy
co in mōte alucne stanti i manib⁹ ei⁹ t pe
dib⁹ appere cepunt signa clauoꝝ quē ad-
mo⁹ xpi sibi appens p̄spexerat. Jstis septē
signaculis fuit. b. f. ad exēplar xpi mirifice p
signat⁹. Et p° qdē sig° thau. qō ē signū
pnie. qꝫ ls ipse tūc pnia nō egeret exē⁹ tñ
pnie demōstrauit t formā pnie p̄mit⁹ p̄di
cauit. Mad. 3ic. Penias agite appropin
q̄bit. n. regnū celoꝝ. exe. ir. c. Signa thau
sup frōtes virorꝝ gemētiū t dolētū super
cūtis abhoiatiōis⁹ q̄ fiūt. Scō. sig° cru
cis in corpe phili. 3. c. Mānitault semelipz
fact⁹ obediēs vsqꝫ ad mortē mōtē āt crucis.

Tertio. de sig° crucis i manib⁹ t pedib⁹
Luc. 23. c. Videte manꝰ mās t pedes meos
qꝫ ego ipse suꝫ. Quarto ō sig° crucis i la
tere dextro. Jo. xix. c. Unus militū lancea
latus dñi aperuit. t. ca. 2. Affer manū tuā

t mitte i lat⁹ meū, t noli ee incredul⁹ sz fidelis. Hinc bñ dr b. f. signaculū similitudis xp̄i. Sz istis septē signis qbus b. f. fuit ad xp̄i cr̄m signat⁹ alludit. 7. miracula q̄ fuerūt facta t ostensa b. Jo. i apitione septē sigillor libri scripti intus t foris p̄figuratis btm̄ f. de qb⁹ dr. Dicit apoc. vi. c. Et cū aperuisset Agnus vnū de sigillis .i. primū eccc equs albus t q̄ sedebat sup eū habebat arcū t data est ei corona t exiuit vincens vt vinceret. Hoc miraculū huius visionis impletū est i bti. f. cōuersione. Nā equus albus fuit ei⁹ caro pp cādorē puritatis sedēs i ea erat bta ei⁹ aia. Que sensibus dñabat. d. cū apost. p⁹ Cor. ix. Castigo corpus meū t in seruitutē redigo. hic habebat arcū discognitionis. quo meditāte israel. i. videns deū debellauit amorreū. i. carnalitatis spūs amorreus interptat amarus. Huic assessor data est corona. q̄ superauit amorreū. p3 vbi supra. v. c. Justa victoriā detentatione carnis. Nota quō domabat exteriores sensus t familiaritatē mulierū sentiēs retributionē corone cū apl⁹. d. 2ª. Thi. iiii. In reliq̄ exposita est mihi corona iustic⁹ q̄ reddet mihi dñs in illa die iust⁹ iudex. Ite amorreus vincit. Dño p carnis purificationē. vt p3 dr bta vir. Scdo p carnis mortificationē. vt p3 i hylariōe. Tertio p carnis elleuationē. apoc. xi⁹. cp. Surrit me in spū i mōtē magnū t altū. vt p3 i Jo. cnā. Quarto p dine legis emulationē. vt p3 in paulo. q̄ fuerūt ātuo: virgines egregie t p̄clarissimi. Scdo dr vbi supra. t cū aperuisset. 2ᵐ. sigillū exiuit equus rufus t qui sedebat sup eū datū est ei vt sumēret pacē de terra. equus rufus: operis terrene. sedēs sup eū aia fr̄alis. q̄ i hoc fecerat exēplis pp spūm paupertatis oēs vilipendit. p3 i legēda mag². c. 2. De pecunia data sacerdoti vēditis pānis t equo in ciuitate fuginei. d. cum apostolo phili. 3 ca. Ola arbitratus sum vt stercora. Et iō datus est sessori vt sumēret pacem de terra. i. amitteret pacem terrenā3 cū patre amicis t tēporalibus oibus. Intelligens dictū xp̄i Math. 10. ca. Non veni pacem mittere in terram sed gladium.

Tertio dicitur ibidem. Et cū aperuisset sigillum tertiū exiuit equus niger. t q̄ sedebat super eum habebat stateram i manu sua. Dō verificatū est in mortificatione corporis beati francisci. Equus niger caro mortificata. Sessor spiritus rationalis corpus gubernans hūs in manu stateram iustitie t equitatis monastice. Per quā regūtur vires corporis vt subiciantur viribus rōnis t aie. vide de carnis mortificatione quintum ca^m. p totum. Idco dic potest corpus eius. Apoc. p⁹ ca. Excidi ad pedes eius. s. anime per mortificationem tanq̄ mortuus. Quarto dicitur ibidem. t cū aperuisset sigillū. 4^m. Exiuit equus pallidus. Et qui sedebat super eum nomen illi mors t infernus. Quod impletū est in francisci predicatiōe. Equus pallidus peccatores super quē sedens clamabat. b. franciscus. In sua predicatione per cōminationē mortis eterne. Idco. d. in regula sua annunciando vitia t virtutes. penā t gloriā. Et p3 in ipso de gedeone prebēdario in legenda magna. ca. vi. Circa principiū. mors sedebat super equum t infernus sequebatur eum. Quod demostrans. b. f. s. mortes peiōr pessimā quā segnr infernus p penā. multos cōcurrebat. implens mādatū dñi secunde Thimo. iiij. capi⁰. Tu vero vigila in oibus labora opus fac euāg⁹ ministerū tuū iple sobrius esto. Quinto dicitur ibidem. t cum aperuisset sigillum. 5^m. vidit sub altare dei aias interfector⁹ pp v̄bū dei t date sunt illis stole albe. qō impletū est i bto frācisco in desiderio martyrii. Nā trina vice non sine magno agone ad infidelium partes transiuit vt palmā martyrij cōsequeret. Qua in re i3 gladius persecutoris aiam nō abstulit tū palmā martyrij non amisit. Nā totū martyrij meritum ei constat in electione voluntaria. Que libera est in voluntate nostra. vnde effectum martyrii sicut mater domini promeruit. Non quidem per torturam carnis sed per incendium mentis. Sexto dicitur ibidē t cum aperuisset. sextus sigillus terremotus factus est magnus t sol factus est niger tāq̄ saccus cilicinus t luna facta est sicut sanguis t stelle ecciderūt super terrā. quod impletum est inducta cōtēplatiōe. b. frā

cisci. Cū enim dīna beneficia meditaretur t maxime circa incarnationē t passionem verteretur. Primo sol. i. dilectus facta est nigra. i. fuit hūana: formam cruci accipiens sacci nostre carnis induēs. Et luna. i. humana natura in passiōe facta est sicut sanguis per mortem crucis. t stelle ciderunt super terram. i. apost. per defectum fidei. Et tunc terremotus fact⁹ est magnus. i. liquefacta est anima .b. francisci et cōpassione dominice passionis. Et ideo sequitur paulo infra. s. in principio. 7. ca. Dō vidit angelum hūntem signum dei vini. i. bñm franciscum qui pp memoriā huius passionis fuit sacris stigmatibus signatus. Septimo dicitur i principio: 1ª. ca⁰: Cū aperuisset sigillum septimū factū est silentiū in celo t vidit septē āgelos in ꝓspectu dei t date sunt eis septē tube. Dō impletū est in institutione regule. Nā d cetero nō fiet regula cum sint quatuor sz filētius erit in ecclesia vt nō fiat regula noua. septē tube septē angelorum sunt septem paconia regule t doctrine. b. fran. Que totius noui testi doctrinā proclamauerunt. Continent. n.

¶ Primo in regula. b. f. precepta dñica.
¶ Secundo consilia euangelica
¶ Tertio charitas pauli.
¶ Quarto obedientia petri:
¶ Quinto humilitas iacobi.
¶ Sexto puritas Joannis.
¶ Septimo paupertas voluntaria vt recte sint ille septez spice quas vidit pharao. Que totum regum egypti habūdare fecerunt. i. ecclesiā militatē virtutibus. Circa secundum principale. s. vt spiritualibus virtutib⁹ specialiter adornatus. ibi. plen⁹ sapia t perfectus decore. Ubi notandum q̄ ādam sunt virtutes intellectuales q̄ pficiūt rōnē. t ādā morales q̄ pficiūt volūtatem. Et iō q^m ad intellectuales dr plenus sapia. Et quantū ad morales dr t pfectus decore. Decor n. fm Augu. de ciuitate pti net ad iustitiā q̄ quidē est pcclarissima virtutum moralium vt. d. phs. v. Ethicorum. Dr pfectione virtutum intellectualiū dicitur in figura. eccl. ix. ca. Civitas parua t pauci in ea viri venit ꝓ ea⁹ rex magnus t vallauit eā per circuitum t extruxit munitiones t pfecta est obsidio. Inuentus quoq⁹ est in ea vir pauper t sapiēs q̄ liberauit p sapiam t nullus est recordatus de illo pauperis illius hois. Ista parua ciuitas est ecclesia militās. In qua sūt pauci viri electi. 22. ath. 1. ca. Multi sunt vocati pauci vero electi. Contra quā veniebat potēs. s. hostis antiquus. qui est rex. Job. 41. c. Super oēs filios superbie. s. ad expugnādā eas. Eph. vi. c. Nō est nobis colluctatio aduersus carnē t sanguinē sz aduersus p̄ncipes t ptātes t aduersus mūdi rectores tenebrarū hui⁹. Et vir pauper inuentus est in ea. s. b. f. sapiēs. De cuius sapia dr i legēda magna ca. de intelligentia scripturar. Quō rūdit subtiliter cuidā magro in theo⁹. Iste p sapiaz suā liberauit vrbē. vt p3 in visione de lateranēsi eccla. Et de expulsiōe demonū de ciuitate aretij. p3 in legēda magna. c. vi. De humilitate t obia t cōdescensionibus dñis ad nutū circa finē. Et nullus est recordatus hois huius. Quia bñficia cito obliuiscunt. De pfectione virtutū moraliū q̄ pficiunt volūtatē habet fi⁹ d tyro. Ezc. 27. c. Dicit dñs o tyre tu dixisti perfecti decoris ego sum t incoade maris sita. Ita pōt dici de aia bti frācisci. Perfecti decoris ego sum. Iste est decor virtutuz moraliū q̄ adornant aiaz. b. frācisci. Iuncta illi. apoc. c. cir. Data est ei vt induat se bissino splēdēti t cādido. Istius pfectiōis sunt ātuor gradus. ¶ Primus perseuerātia. q̄ nō vincit apparitionibus sed tantum resistit.
¶ Secus cōtinētia. que vincit cū molestia.
¶ Tertius tēperātia q̄ delectabiliter vicit.
¶ Quartus croyca. cōtra quā pallidēs nō ꝙnt insurgere sicut in intelligētijs. Et iō dr diuinarum. vii. Ethicor. Dius perfectionibus floruit. b. f. singulariter. incoade maris sita. s. aia b f. in medio ejus q̄ dr habitatio pelagus infinitus fm damas^m. t hoc p potentiā voluntatē q̄ trāsit de obiecto ad intellectū. Tertio introducit. b. f. vt sursum actionibus sup mundialiter sublimatus. tot. indicibilis paradisi dei fuit. t sicut cōgit et dicit bti dionisij t comitor docet septē notātur sursum actiones q̄b⁹ sanct⁹

dominee extol'untur ad superna per doctri
nā sacre scripture. ℙPrima vocat theo
sophyca. qua alia perficitur sapia sicut ap
pollo. Secunda vocat theofica. que eri
git p purgationē a rebus sensibilibus. vñ
theophargus dr principium purgationis.

Terna dr theologica. Qua mens cle
natur a terrenis. Quarta dr simbolica.
Qua et figuris sensibilib⁹ erigitur aia ad
intellectualia. Sic fuit illustratus ezechiel.

Quinta dr anagogica. q̄ fit per illapsū
immediate. Sicut dicitur ꝓphetia dauid
reuelata. Sexta dr cherubica. Qua ex
plenitudine sapie quis ascendit ad indagi
nem charitatis. sicut Thomas q̄ post con
gressionē veritatis cōfectus est. Septia
dicat seraphica. Qua ex plenitudine amo
ris ascēdit qs ad diuinā cōgnitionem. sic
Jo. euan. cui post charitatis incendiū fue
runt di magnalia reuelata. Hūs autē frā
cisc⁹ fuit sublimatus. ℙPrimo sursuz a
ctiōe theosophica: Qz licet per doctrinam
sacraz scripturaz nō hauerit peritiā. ꝛc.

Secō sursum actione theophyca. quia
sicut paul⁹ sic dr xp̄s ei apparuisse. Et in
secunda apparitione. s. impressione sacro
rum stigmatum ei ineffabilia reuelasse.

Tertio sursum actione theologica. Et
sicco Jo. bap. in deserto conuersatus fuit. ꝛ
assimilt. b. f. tueremo transformatus.

Quarto sursum actiōe simbolica. ℙPer
sterio angelico. qz ex sensibus de regula in
tellectu instituone. Quinto sursum actiōe
anagogica. Qua crebris in deum rapiebat
ecclesiis. vt p3 in legēda mag⁹ io. c. Jun
ta principium q̄ fuit p burgum sancti se
pulchri i ruentibus in se turbis raptus cō
templatione: olo nō sensit. Sexto sursuz
actione cherubica. Quia in sua inchoatio
ne flamma celestis desideriū eo fuit accēsa.

Septimo sursum actiōe seraphica. qua
suis pfectis ardentibus celestiū desideriorū
sucen⁹sus ad archana dine sapie ē productus.
Sed ista sursum actio vt p3 interu dony
sij de angelica Jerarchia h3 duodeciz pro
prietates nobilissimas. Quaz prima est i
syllabilitas. qz sine interruptione ptinuat.

Secō callidit⁹. qz nō a minut cōmistio
nem contrarij sicut tepiditas pp suā incen
sionez. Tertia acutes. qz nō solū fer⁹
depurātur sed in vtute propria ascendunt
sicut acuta. Quarta lupfer uiditas. qz su
per oēm affectū ꝛ feruorē naturalē et sua
supnaturalitate trāsfertur. Quinta intel
miditas. qz vbi sapia foris stat. affect⁹ sub
intrat. qz mouetur ad obz. Sexta infle
xibilitas. qz tāte vtutis est oīm ipātmens
illā formā vt nullus inferior possit talē po
tentiā ad se cōuertere q̄ esset flectere.

Septima actiuitas. Qz cū oē bonū sit
sui coicatiuū talia incēdia in alios generat
qualiter ipsum est formaliter in se.

Octaua ereplaritas. qz ad sui imitatōez
ceteros allicit ꝛ inclinat. Nona purga
bilitas. qz sicut holocaustum purgat ab oī
dissimilitudine quos inflamat. Decia
inextinguibilitas. qz lux nō pōt extingui i
illuminabiliter in mediate lumini princ
palis a pōximato. vbi luminositas i fon
te destrueretur q̄ ē ipossibile. Undeci⁹
vniformitas. qz mariē sic se hūtl appropin
quat vt extrahat a minoritate rez inferioz.

Duodecia claritas q̄ cōtinetur in vtu
te pfectionis oium inferioz. de quoz nu
mero est cherubica illuminatio q̄ est plē
titua ipsius obscuritatis. ꝛ manifestatiua
sine circūuelatione sui obiecti. Que ꝓpie
tates cōuenit̄ b. f. sursuz actionē. vt d ipo
dicat. ysa. 50. ca. ℙPonet desertū ei⁹ q̄si de
litias ꝛ solitudinē eius q̄si ortū dñi. ℙPro
pter circum actiones quas apertus est in
huiusmodi deserto habitās. Quarto in
troducit. b. f. vt d anticis felicitatibus fina
liter premiatus. ibi. ois lapis pciosus ope
rimentum tuum. Ubi notandum q̄ Ezc
chiel in loco isto numerat nouē ordines la
pidum pciosoz quibus ornatur princeps
tyri p quē intelligit luciferū alloq. qz fz
beth Jesi. p⁹ de sūmo bono. ℙPerfectiōes
oium ordinū angelorz hūt p hos lapides
designatoz p statu nature institute ꝛ sic.
b. f. principabit pfectiones oium ordinum
spūum vtōz p statu q̄e cōsumate tō dr
citur Et omnis lapis pciosus operimēt
tum tuum ℙPrimo. n. ostendit pfectio
nem ꝛ ornamentum angelorz quorū est di

uina eloquentia nunciare: ℙPer suā fru
ctuosam predicationē. De qua satis p3 in
legenda per totum. Secō habuit ornatū
tuz archāgeloz. qz non solū p semetipsum
nunciauit diuina eloquia. vez etiā per ffres
suos ad omnes mundi ptes in modū cru
cis eos dirigēs. Tertio habuit ornamē
tum virtutum. qz fuit potentissimus in mi
raculis. vide in legenda per totum. ꝛ ordi
ni virtutum inest miracula facere.

Quarto habuit ornamentum principa
tuum quibus in est purgare. ℙHāc virtutē
habuit b⁹ us. f. suos purgans p correctōez
illuminās p predicationē. ꝛ edificans p exē
plum. Quinto hūit ornamētum pote
statuum. quibus inest dēmonibus imperare.
ℙHāc autem virtutem habuit. b. f. p3 itur
bationē ciuium de aretio. Vide in legēda
magna. ca. vj. Circa finem. ꝛ de demonio
cum puluerari electo. vide supra. c. v. Circa
principium. Sexto ornamentum do
minationum. quibus inest dominium p
uinciarum terraz ꝛ castrorum. Et. b. franci
scus omne dñium sup terrā funditus ab
negauit vt p3 in regula. ꝛ ideo dñationem
in celo promeruit. ℙMath. v. c. Beati pau
peres spū quoniam ipsorum est regnum ce
lorum. Septimo ornamentuz thronō
rum. In quibus dñs sedet iudicās iudicia
sua. ℙHanc virtutem habuit. b. f. ꝛ per diui
norum iudiciorum cognitionem ꝛ pronū
ciationem ꝛ effectum. p3 in legenda mag⁹
capitu. nono circa medium de gedeone pe
bendario. Octauo ornamentum cheru
bin. quibus in est sūma claritas intelligen
tie. ℙHāc virtutem habuit b. f. Vide supra
ca. ix. De milite cui predixit mortē. ꝛ quō
subtiliter respondit viro religioso de cōti
bus theol⁹ sentis. Nono ornamētum se
raphicū. Quibus in est ardor sūme charī
tatis. Quā virtutē habuit. b. f. p3 supra ca.
ix. De feruore charitatis. circa medium quō
subuenit nautis plurib⁹ diebus de elemo
sina sibi facta. Et ideo ad similitudinē illi⁹
seraphin meruit trāsformari. De quib⁹ se
licitatibus dr de. b. f. eccl. v. ca. Quasi vas
auri solidum ornatū omni lapide pciosō

Sermo de sancto luca.

℣Ego sum raphael angelus vnus
ex septem qui astamus ante dñm.
Tobie. xii. ca. Ad fin doctrinā beā
Jeronimi. Raphael interpretat
medicina dei. ꝛ beatus Lucas fuit medi
cus deo acceptissimus. Colō. 4°. capi. Sa
lutat vos lucas medicus charissimus Re
circo ad eius laudem assumitur verbum
istud. In quo eius persona venerabilis du
pliciter cōmendatur secundum duos ordi
nes angelorum distinctos. Quorum vnus
dicitur ministrantium: ꝛ alius assistentiū.
Que duo officia habuit. b. lu. in hac vita.

℣Primum quidem quo ad actum cuā
gelice predicationis.

Secundum vero quo ad actum ꝑfec
tice contemplationis.

℣Primum notandum cum dicit: Ego
sum Raphael angelus. Hebr. p°. capi.
Non ne omnes sunt administratorios spi
ritus in ministerium missi

Secundum notandum cum sequitur.
vnus ex septem qui astam⁹ ante dominū.
fuit enim. b. l. vnus de septem notarijs. q
diuinitate spiritu sancto scripserunt nouū
testamentum ꝛ qui viderunt christum in
carne. Si quidem quatuor euangeliste ꝛ
tres apostoli scilicet ℙPetrus Jacob⁹ ꝛ Ju
das. ℙPaulus enim non adhesit christo in
carne. Et quia isti christo in carne assisten
tes recte sunt figurati in septem stellis quas
christus tenebat in dextera sua. patet apoc.
primo capi. Et habebat in dextera sua sep
tem stellas. Nam istis stellis micantī
bus in salutari doctrina nostris cordibus fu
li sunt illuminata. Quia ergo beatus Lu

verbo prepositio sicut raphael angelus vt spiritualis medicus comendatur. Jccirco ad declarandum sui officii dignitatē introducunt duodecim artis medicine documenta.

¶Primū. q medicus cognoscat quid sit sanitas ⁊ egritudo. qz intentio medicine est fugare egritudinē ⁊ introducere sanitatē. Sanitas corpis est passionum equalitas ⁊ proportio puenies ex humorū proportione. ⁊ infirmitas prouenit ex eorū alteratione q fit colera sanguis fleuma ⁊ melēconia. Et ita quatuor nocissime passiones se hūt ad alam .l. ira. cōcupiscētia timor ⁊ tristitia. Quarū passionū adequatio p sedationē introducitur spūalis sanitas. quod cognoscens .b.l. d. Luc. v. ca. Non egent qui sani sunt medico sed qui male hūt. Secundū est q medicus debet causas sanitatis ⁊ infirmitatis inuestigare. Nā manēte radice nō extirpatur herba nociua. Et precisa radice a resecunt arboris rami. Causa ⁊ origo corporalium egritudinum est habundātia quatuor qualitatum que sunt caliditas frigiditas siccitas ⁊ humiditas. Que dñantur in quatuor p̄nominatis humoribus. Isto autem modo opz vt spūalis medicus inuestiget spūalis egritudinis causā ⁊ radicē que sunt quatuor qualitates q̄ predñant i quatuor passionibus que sunt radix et cā spūalis infirmitatis. s. p superhabūdantiā hūiditatis concupiscētie vel calliditatis iracūdie vel frigiditatis timoris. aut siccitatis tristitie. ⁊ sic inquirere a qua qualitate radicē debeat prescindere. Hoc cognouit dñs. d. physicis. Luc. xj. ca. Hanc aūt filiā habrae quā alligauit satanas ecce decem ⁊ octo annis non oportuit absolui auinculo isto die sabbati. vñ cuilibet medico male perito, dr. Luc. iiij. ca. Medice cura te ipsum.

Tertium. q cognita radice egritudinis debet eam medicus per contraria extirpare. Quia contraria nō corrumpūtur nisi a cōtrariis p naturā. Quod etiaz debet facere spūalis medicus sm Brego^m sup Mdath. ⁊ allegat sentētiā saluatoris. d. celestis medicine singulis quibusq vitiis obuiantia opponit medicamēta. Nā sicut arte medicinali calida frigidis ⁊ frigida calidis curātur. Ita ⁊ dñs noster contraria apposuit medicamenta peccatis. vt lubricis cōtinētiā: tenacibus largitatem: tracundis mansuetudinez: elatis preciperet humilitatem. qđ cognouit apostolus quādo. d. Hebreor. xij. ca. Omnis autem disciplina in p̄nti quidem videt nō esse gaudij sed meroris. postea autez fructū pacatissimum exercitatis per eam reddit iustitia. Ideo dicit p^s. cor. ix. ca. Castigo corpus meum ⁊ in seruitutem redigo ne forte cum aliis predicauerim ipse reprobus efficiar. que redactio in seruitutez est domatio passionum per contrarietatem.

Quartum. q post inductam sanitatem debet eam ab egritudine conseruare. Quia ad eandem curam ptinet in esse producere ⁊ in esse conseruare. Et ideo quia medicie sanitatem inducere eiusdem esse videtur eā habitam ab egritudine conseruare. Ista autem conseruatio fit quadrupliciter.

¶Primo per sanoz ciborum ꝓmestionē.

¶Scōo p cōuenientiū potum bibitionē.

¶Ter^o p nociuoz cibo potuq cuitatōez.

¶Quarto p puri aeris respirationem. Sicut docent phy. Et ita spiritualis sanitas conseruatur qñ qs se ꝑcipit esse sanum.

Primo quidē honesta cōmedēdo per modū masticatiōis ⁊ ruminationis in sua imaginatiōe. Scōo sana. i. honesta bibēdo in sua intellectuali consideratione.

Tertio anociuis cauendo in sua locutione. qz corrumpunt bonos mores colloquia mala. p^s. cor. xv. c. Quarto honesta aspirando in sua affectione. 2^s. cor. vij. ca. Mdēmus nos ab omni inquinamento carnis ⁊ spiritus perficientes sanctificationem in timore dei. De istis quatuor logtur. b. Jeronimus in epla ad custachiū. d. ille vere p̄dicat hūs q vt statim ceperit cogitare allidit cogitatū suū ad petrā. Quibus additur exercitiū q fm phos est sanitatis cōseruatiuū. Et ita spūaliter bonoruz opum exercitatio Jero. semp aliqd bōi facito ne dyabolus inueniat te ociosum. Hinc fuit piger fuit reprobatus. Mdath. xxv. Serue male ⁊ piger sciebas. qz meto vbi nō semino. ⁊ colligo vbi nō sparsi. Et parū infra. Tollite itaq ab eo talentū. Quintū q

status vt apparet infirmitas. qz medicus ad habere remedium ⁊ nō ex pertare egritudinis cursum. p̄b^s. ii. dicit parvus error i principio magnus in fine. ⁊ infirmitates inueterate cū difficultate curant. Fluuius enim in origine statim diuertitur ⁊ cum successerit totum euertit. Jac. p^o. ca. Unusquisq tentatur a concupiscētia sua abstractus ⁊ allectus: deinde concupiscentia cum conceperit parit petīm: petīa vero cū cōsummatum fuerit generat mortem. vii. btūs fran. dicebat fr̄ibus suis. Si diabolus pōt ponere capillum in hoie statim facit intrabez crescere. Sextum q medicus ꝺ signa egritudinis querere. s. pulsum: aquā ⁊c.

Sed notādum q quatuor signa sunt p̄cipaliter. Primum. qñ qs cibum sibi ꝓpetentē sumere nō pōt. qz natura est grauata. Secundū. qñ pōt sumere sed non retinere. qz natura est debilitata. Tertiū qñ sumit ⁊ retinet. sed nō digerit. Quia natura est prostrata. Quartum. qñ nō pōt nisi nociua appetere. qz natura est lesa ⁊ viciata. Sic spūalis medicus debet signa q̄rere. quia petīa latens in anima nō cognoscitur. Primum est cor hois ⁊ inscruptabile quis cognoscet illud ꝛz quatuor signa ꝺ monstrāt. Primum. qñ non pōt cibū cōpetentē sibi sumere. qui est, salutaris doctrina. Mdath. 4°. ca. Nō in solo pane' viuit hō. Scōm. qñ sumptuz reicit. Luc. viij. ca Qui sunt qui audiunt deinde venit diabolus ⁊ tollit v̄bum de corde coruz ne credentes salui fiant. Tertium. qñ sumptum ⁊ retentum non digerit. Luc. supra. Qui sunt qui audierunt ⁊ a solicitudinibus ⁊ diuitijs ⁊ voluptatibus cuntes suffocantur. Quartuz. qñ contraria appetit. ȳe. v. ca. Ue qui dicitis bonum malum: ⁊ malum bonum ponentes tenebras lucē: ⁊ lucem tenebras. Septimum q medicus ꝺ beterquirere signa sanitatis. qz sanitas est qualitas intrinseca. Et sunt signa quatuor. Primū est habere appetitū ⁊ appetere cibum hora congrua. Scōm est cum sapore bene comedere. Tertiuz est bene digerere. Quartum est debita purgatio ventris. Et eo modo sunt quatuor signa spūalis sanitatis in ala. Primum est cibum salutaris doctrine ardenter appetere. ps. xlij. metro. Sitiuit alia mea ad deum fotem viuū. Secundum est quā suauitate gustare. ps. cxl. metro vij. Quā dulcia faucib^s meis eloqa tua sup mel ori meo Lāt. cxviij. Fructus enim dulcis gutturi meo.

Tertium est. qñ bene digerit. Luc. xv. ca. Jn se autem reuersus. d. Quanti mercenarii in domo patris mei, abundāt panibus ego autez hic fame pereo. Quartū est debita purgatio. p̄ouer. xv. c. Per misericordiam ⁊ fidem purgant peccata.

Octauuz q medicus nō bene pōt egritudinis sine pena curare quod declaratur quadrupliciter. Primo infebribus quarum medicina est arta dieta. Secundo i tumoribus quorū medicina est incisio violenta. Tertio in vulneribus quarū medicina ē absterso nossia. Quarto i potitionibus quarū medicina est scrupus vel tiriacha amarissima. Et sic ois egritudo spūalis curatur per temporales penas. ad Ro. viij. extimo enim q nō sunt condigne passiones huius temporis ad futurā gloriā que reuelabitur in nobis. Nonū q medicus debet corpus infirmi artificiose purgare. quod fit quadrupliciter.

¶Primo cuomendo per prouocationē.

¶Secundo emittendo per potionē.

¶Tertio a mittendo per diminutionem.

¶Quarto cauterio per abscisionem. Et sic purgatur spūaliter. Decio cuomēdo p verā ꝺfessionē. Jac. v. ca. Cōfitemini alterutrū petā vīa ⁊ orate p inuicē vt saluemini. Secōo emittēdo p verā cōtritionē p̄s. Dixi cōfitebor aduersum me i iusticiaz meā dñe ⁊ tu remisisti i pietatem peti mei.

Tertio amittēdo p elemosinaz largitionē. eccl. 3 ca. Jgnē ardētē extinguit aq ⁊ elemosina resistit petis. Quarto cauterio .i. p icisionē p iciuniū oronē flagellationē Balat. v. ca. Qui xp̄i sunt carnē suā cruci fixerūt cū vitijs ⁊ cōcupiscētijs. p quoz cō cor^a dr Mdalachie. 3. ca. Et sedebit cōflās ⁊ emūdās argētū ⁊ purgabit filios leui. ⁊ colabit eos quasi aurū ⁊ qñ argētuz ⁊ cet dño offerētes sacrificia iusta. Secm q

medicus debet ſucceſſiue remedia adhibe re vt egrotāte ⁊ nō repente. Sic ſpūaliter debent petōres induci ad pūium gradatiz in cuiꝰ figura dr.ꝛ: Re.3°.ca.q̄ domus ſaul erat decreſcens ⁊ domus dauid ꝓficiēs in de.d. apoſtolus.pc. Cor.2.ca. Nō in ꝑſuaſionibus hūane ſapie verbis ſed in oſtēſione gſe.⁊.ca.3°.d. Lāquā parulis in xpō lac potū vobis dedi ſi eſcā. Undeciᵐ q̄ medicus dz ſign a mortis p̄uidere ⁊ egrotā ti indicare. vt egrotus ſe p̄paret: ⁊ diſponat Sic ſpūalis medicus dz p̄dicere pre ſagia mortis petōribus vt valeant ſe diſpo nere. Sūt aūt q̄tuor ſigⁿ ſpūalia. ℙrimuz eſt. qz̄ infirmus nō ſentit. qz tūc nā eſt mor tificata. Scōm. qz̄ nō erubeſcit. Terᵐ qz̄ nō cognoſcit. Quartū. qz̄ eſt frenetici cus. Et ſic é ſpūaliter i petōrib⁹. ℙrimū é. qz̄ ñ curat de ſpūalib⁹. Scōz. qz̄ nō cō fundit correptus. Tertiū. qz̄ deſpicit ſe corrigēte. Quartū. qz̄ p̄ſupponit ſpūalia tpalib⁹. Ez. viij. c. Cū vniuerſa hec dete ſtāda fuerit morte morieᵉ ſanguis eiꝰ i ipō erit. Duodeciᵐ qz medicꝰ dz ſigⁿ vite anūtiaᵉ. vñ egrotꝰ citiꝰ ſibaᵉ ⁊ ſūt q̄tuor.

ℙrimū é. qz̄ egritudo remittit. Scōz qz̄ nā iuuaᵉ. Tertiū. qz̄ mā egritudis ꝺi gerit. Quarᵐ. qz̄ cā egritudis expellit. ſili ter ſūt q̄tuor ſigⁿ vite ſpūalr in petōre pēite te. ℙrimū é. qz̄ petōr cedit ptō. Scōm qz̄ volūtas firmat i ceſſiōe. ¶ Tertiū. qz̄ ꝓſiderat offēſā i quē offēdit. Quartū. qz̄ ſtatꝰ peti oio ſibi diſplicet Ezechiel. 18. Si ipiꝰ egerit pniaz ab oib⁹ p̄tis ſuis q̄ opa tꝰ é. oiuz iuſtificatū eiꝰ q̄s opatꝰ é ñ recorda bor i iuſtiⁿ ſua q̄ opatus é viuet. In cuiꝰ figura. d. apls. Cor. pc. 12. ca. Cū eſſez parꝫ uulus loq̄bar vt parulus ſapiebā vt parulus cogitabā vt parulus. qz̄ aūt factꝰ ſum vir euacuaui q̄ erāt paruuli. Iſta tᵐ docuīta decet nos ſpūalis medicus. b. lucas i ſuis ſcripturis pp q̄. d. ſapiens. eccl. 38. c. Honora medicū pp neceſſitatē enim illū creauit altiſſimꝰ. ſ. ad uſuz vtilitatē ꝛc.

¶ Sermo in feſto omnium ſanctorum.

Jdens ieſus turbas aſcendit in montez. Matth. v. ca. Apls. d. Eph. 3. Flecto genua mā ad pa trē dñi nri ieſu xpi. Ex q̄ oīs pa

poſſe duhium ſpōnſum intulerūt cātādo ietiſſime. Gloria in excelſis deo: ⁊ in terra pax hoībus bone voluntatis. Luc. 2. capi. De cuius oppoſito iritātur. Ie. 33. Ange li pacis amare flebūt. ſ. cū viderint diſcor dias. Et q̄z filius dei venit in hūc mūdū vt pacē faceret inter dñm ⁊ hoīem inter an gelū ⁊ hoīem inter hoīem ⁊ hoīem: ō ipſi angeli ⁊ glibet q̄ tale affectum exercet filiꝰ dei vocāt. Tertius eſt ſcōꝝ innocentiuz. Quoꝝ iſtā innocentiā p̄ mititatē ⁊ māſue tudinē demōſtrāt de q̄bus in cuiꝰ dicitur. Bti mites q̄m ipſi poſſidūt terrā. Mitis é ille ſm gloſaz q̄ē amaritudo nō efficit rā cor vel ira nō deicit: nō nocet alteri nec no cere intendit. Dō recte cōpetit innocētibuſ. Mā innocēs quaſi nullus nocēs dr. De q̄ bus ꝓpha. ps. xxxvi. Adeᵗ°. xi°. Mānſueti aūt hereditabunt terrā. ⁊ q̄ ſit illa denotat .d. ps ℙotio mea dñe ſit in terrā viuen tium. Iſtū chorꝝ regit ⁊ gubernat regina virginū. Que ſuo exēplo oēm in mūditiā ⁊ carnis in puditiā ſpernunt bti. qz ipſa eſt q̄ neſciunt thorꝝ iudicio hēbit fructū i re ſpectione aiam ſcāꝝ. ſaⁿ. 3. ℙrerogatiua aūt huius chori eſt p̄e oibuſ ſcis. qz ſequunt agnuz quocūq; ierit. Apoc. xiij. Qui igit̄ volunt in iſto choro xp̄m ſequi debent tri plicē ſtatum habere

¶ ℙrio puritatis ⁊ mūditie cū virginib⁹.
¶ Scōdo trāquillitaᵗ ⁊ ꝺcordie cū āgelis.
¶ Tertio māſuetudinis ⁊ innocētie cū in nocentibus. Et iō ab iſto choro excluduntur.
¶ ℙrimo luxurioſi munditiā inficientes.
¶ Scōo cōtumelioſi ꝺcordiā diſrūpētes.
¶ Tertio malitioſi innocentiā opprimētes.

Scōus chorus eſt pkarcharū q̄bus i fu it pietas ⁊ mia. Et ꝓphaꝝ q̄bꝰ i fuit virtuſ ⁊ iuſtiⁿ. ⁊ anachoritaꝝ q̄bꝰ i fuit auſteritaſ ⁊ pnia. ℙrius eſt ordo pkarchaꝝ. q̄ fue rūt viri religioſi i vita ſua pkes ꝓphaꝝ ⁊ ꝓmpti. ⁊ i ꝓmiſſiōib⁹ virtuſi: fide p̄clari. obia git ſūmꝰ pātriarchaꝝ abraā. pf fidei nre. gñ. ad iuſtitiā. De q̄bus in cuiꝰ dr. bti miſeri cordes q̄m ipſi miſericordiā ꝺſequēt. Sz duplex eſt miſericordia. ℙria q̄ ſub ve

nit alterius indigētie. que minuēdo penaz in indigētiā ꝓximi merēt ꝓprie pene di minutionē. Scōa é i ꝓpaſſiōe alteriꝰ mi ſericordie. q̄ cōpatit infirmitatibus ⁊ idigē tiis viſcerosa ꝓpaſſiōe. vbi nō pōt manuz adiutricē porrigē. eccl. 29. Cōclude eleoſi nā i corde paupis ⁊ hec ꝓ te exorabit ⁊ li berabit ab oi malo. ⁊ q̄z ſci pkarᵉ ⁊ ꝓphe ⁊ anachorite fuerūt viri miſericordie ⁊ pietaᵗ iō miſericordiā ſūt ꝓſecuti i diminutōe pene ⁊ adeptiōe glie. puer. xx. Qui ꝓnus eſt ad miſericordiā bñdicē ō pāt⁹. n. ſuſſ dōit pau pib⁹. Scōs ordo iſtiꝰ chori é ꝓphaꝝ cū qb⁹ locutꝰ é deꝰ q̄ ⁊ aſſidua meditatione mortꝫ itrepidi fuerūt. ⁊ i perſecutiōe ſtrenui. Matth. 23. Jeruꝫ Jeruꝫ q̄ occidis ꝓphas ⁊ lapidas eos q̄ ad te miſſi ſūt q̄tiēs volui ꝛ gregare filios tuos. ſ. p eos ⁊ noluiſti: iō p ſecuta es eos. ⁊ iō. d. cuaⁿ. bti q̄ pſecutōez patiūtur pp iuſtitiā q̄m ipoꝝ é regᵐ celoꝝ ⁊ iō. d. b. p pc. pe. 3°. Si q̄d patimini pp iu ſtitiā bti ſimorē aūt eoꝝ ne timueritē vt ſi ꝓturbēmi. ꝛc. Et q̄z i hac vita iuſtitiā ſūt ſe cuti. iō i p̄ſia cadē ſūt remūcrati. ſaꝑ v. Ac cipiēt iuſti regnū decoris ⁊ diadema ſpē de manu dñi. Iſtū regit ꝓpha dauid dc q̄. d. Jero. i. ꝓlogo ſr yſay. q̄ ñ ſolū ꝓpha ſz cuāge⁸ dñdus é. Jta enī vniuerſa rᵗ acta ce ter aqz cū iuſtiⁿ ad loq̄ndū ꝓſecutꝰ é. vt ſi putes cū diſturovaticiari ſz de p̄ſti hiſto riā teriſſe. Tertiꝰ ordo iſtiꝰ chori ſunt anachorite. q̄ ciboꝝ diuitias ſpnētes pōpaſ ſeli calcātes multē virtutib⁹ ⁊ ꝓdigijs floru iſſe ꝓbāᵗ. Iſtū ordinē regit Jo. bap. q̄ viā dño ꝑparauit i herco. luc. pᵒ Ipſe ꝓcedet aū illū i ſpū ⁊ virtute helye. ad hūc ordinē re ducūᵗ oēs regulares mūdi ꝑticᵐ reliquē tes ⁊ ad heremū religiōſi cōuolātes. ꝓpa ⁊ alioꝝ crimia ō plorātes Jocꝫ: Interuciti bulā ⁊ altaꝫ plorabāt ſacerdotes miſtri dñi dñtes. pce dñe pce populo tuo matth. v. c. bti q̄ lugēt q̄m ipſi ꝺſolabūᵗ. Viri aūt religio ſi anacoriti quinq; de cauſis plorāt.

¶ ℙrima pp peccata ꝓpa.
¶ Scōa pp petā alīena.
¶ Tertia ꝓ in colatu huius miſerie.
¶ Quarto pdoubio ⁊ periculo perpetue pene.

Quinto ꝓ dilatione ꝑmie glorie. Et sic ꝓ contrario cōsolabuntur. ℙrimo ꝓp ꝓpriorū peccatorū remissionem. Secūdo ꝓp ꝓximorū salutem. Tertio ꝓp etiā liberationē. Quarto ꝓp gehēne euasionē

Quinto ꝓp future gl̄orie adeptionem.

Et ideo quilibet eorum rpō .d.cū ꝓpheta ꝙs. Secundū multitudinem dolorū meorū in corde mō.consolationes tue letificauerūt aiam meā. Ad cuius vocē istū chorum seq̄ rp̄m in ipō imitari oportet triplicē uirtutē hīe ℙrima cū pītia ehis pietatis ⁊ misericordie. Secūda cū ꝓphetis veritatē ⁊ iustitie. Tertia cū angelis austeritatis ⁊ pnie. Et ideo ab isto choro excludūt. ℙrio ipī ⁊ duri. Eccle siastici tertio capi. Cor durum male sustinebit in extremo. vbi bernardus. Cor durum est quod nec ꝓpitiatione scinditur nec pietate mollitur nec precibus mouetur. ingratum est ad beneficia iucrecūdum ad turpia in promptum ad pericula seuum ad iudicia. Quid est hoc cor quod nec deum timet nec homines reueret. Sēdo falsi detractores ⁊ inuidi ℙieron. in epla ad Nepotianū. Laue nec alios detrahas: nec alios audias detractores: cēqñ cuncta que aduersus alios loqueris propria sibi iudicaueris. Tertio. cōmissores ⁊ pōpatici philip. 3.° Quoꝝ finis interitus quoꝝ deus venter est ⁊ gl̄ia in cōfusione eoꝝ qui terrena sapiunt. Tertius chorus est sanctoꝝ apostoloꝝ: martyrū ⁊ confessoꝝ. q̄ doctores cōprehendunt sub confessoribus. ℙrimus ordo istius chori est apostoloꝝ q̄ fuerunt euangelice paupertatis sectatores dignissimi: de qbus in euangelio. Beati pauperes spiritu qñ ipsorum est regnum celoꝝ. Nō dixit rp̄us simpr ⁊ absolute. Beati pauperes: ꝙs cum determinatiōe. s. spū: qñ non oēs pauperes beatificant. Est.n. pauptas triplex. ℙria voluntaria. que est laudabilis. s. rp̄i apostoloꝝ ⁊ pauperū. De qbus ad athet. xix. Si vis perfectus esse vade. ⁊ vende oīa que habes ⁊ da pauperibus ⁊ habebis thesaurū in celo: ⁊ veni sequere me. Secunda coacta. s. pauperies que est tolerabilis. De qua d. Thobias filio suo. Thobie. 4. Quomō poteris: ita esto misericors. q.d. de paupertate tua bene fac. ideo sequit. Si ex quo tibi fuerit: etiā exiguū libenter impertire.

Tertia simulata: que est detestabilis q̄ est cū ipocrisi. ad athei. xxiii. Ue vobis scribe ⁊ pharisei ypocrite q̄ decimatis mentā ⁊ anetū ⁊ cyminū ⁊ relinquitis que grauiora sunt. Legē: iudicium. ⁊ misericordiā: ⁊ fidē. Et infra ypocrite q̄ mundatis qđ deforis est calicis intus aūt plenī estis rapina ⁊ immundicia. De ꝓma .s. laudabili dicē Jac. 2.° Nonne deus elegit pauperes ihēc mundo diuites in fide: ⁊ heredes regni qđ repromisit deus diligentibus se. Beati ergo pauperes spiritu ⁊ vere beati qñ pauperes. tria bona facit. ℙrimo. facit hominem habilē ad sequendū rp̄m. Ideo ꝙ se ⁊ similibus. d.p. ad athei. xix. Ecce nos reliquimus oīa: ⁊ secuti sumus te. Quid ergo erit nobis.. Secundo facit hominez abilē ad intrandū in paradisum. ꝙs a suo cōtrario. ad athei. xix. Facilius est camelluz ꝑ foramen acus transire quā diuit eꝝ intrare in regnū celoꝝ. Qđ nō intelligit de omnib⁹ diuitibus: sed de possidētibus ꝑ inordinatū affectū. Tertio facit hominez abilē ad emendū regnū eternū. ad ath. xix. Oīs q̄ reliquerit domū vel fratres: aut sorores: aut pfez: aut mrez: aut vxorē aut filios: aut agros ꝓp nomen meū centupluz accipiet: ⁊ vitā eternā possidebit. Vbi Augu. in persona rp̄i. d. Tienale aliqđ habeo. pauptate regnū. labore requiē. vtilitate gl̄oriā: morte vitā. Istū ordinez regit rp̄s q̄ pauptatez regiā apostoloꝝ ⁊ verbo docuit exēplo mōstrauit. verbo. ad athei. xix. Si vis perfectus esse vade ⁊ vende oīa que habes ⁊ da pauperibus: ⁊ habebis thesaurū in celo: ⁊ veni sequere me. Exēplo. Luc. ix. Vulpes foueas hīt ⁊ volucres celi nidos. filius autē hois nō hz vbi caput suū reclinet.

Secundus ordo istius chori est sanctoꝝ martyrū q̄ plantauerūt ecclīam sanguine suo in qbus viguit ardentissima caritas. q̄ matorē caritatē nemo hz: vt aiam suā ponat qs ꝓ amicis suis. Jo. xv. de qbus in euāgelio. Beati eritis cū maledixerint vobis homines ⁊ ꝑsecuti vos fuerint ⁊ dixerint.

Omne malum aduersum vos mentientes ꝓp me. s. in odiū mei. Ideo sequitur. Gaudete ⁊ exultate: qñ merces vestra copiosa est in celis. De q̄ mercede. vi. dicūs ad habenā. ꝙs. xv. Noli flere habenā. Ego ꝓtector tuus sū. ⁊ merces .ua mag' nimis. Jō Aug. loquens de mercede sanctorum. xxii. libro de ciui. dei. ca. vltimo. Replicās verbū ꝓphe. ꝙs. c. xvii. Ego ero illorum deus ⁊ ipi erūt mihi plebs. d. vbi ego ero. vī sanctus ego ero quecunque ab hominibus desiderāt. s. vita ⁊ salus: victus ⁊ copia: gloria ⁊ honor: pax ⁊ oīa bona. Et sic intelligitur illō apostoli. Roma. xi. In ipso sunt oīa. q̄ ipse erit finis desideriorum nostrorum: qui sine fine videbitur ⁊ sine fatigatiōe laudabitur. Istum ordinem regit beā. Stephanus ꝓthomartyr plenus gratia ⁊ fortitudine faciebat prodigia ⁊ signa magna in populo. Actuum. vi. Tertius ordo istius chori est sanctorum confessorum ⁊ doctoruz. hi sunt viri sancti: quoruz doctrina fulget ecclesia: vt sol ⁊ luna. qui in se habuerunt lucidam veritatem. De qbus in euangelio. Beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iustitiam. qñ ipsi saturabuntur. Justitiam sitire ⁊ esurire est cū cordis desiderio alios docere. Sāncti vero confessores ⁊ doctores per veritatem sacre scripture cum magno cordis desiderio viam iustitie alios docuerunt. Nam per eorum doctrinam clare nouimus redere vnicuiq̄ qđ suum est.

ℙrimo. deo cui tria debemus. s. laudē gloriam ⁊ honorem.

Secundo. proximo. cui tria debemus. s. amorem male ablatum ⁊ famam.

Tertio. ꝓprio corpori. cui tria debem⁹ s. munditiam cordi. custodiam ori. disciplinam carni. Et sancti doctores qui, sic iustitiam esurierunt in docēdo dicūtur beati. qñ ipsi saturabuntur. Nam eorum esu

¶ ℙrimo. in intellectu visione.

¶ Secundo. in affectu fruitione.

¶ Tertio. in corpore glorificatione.

¶ Istum ordinem regit beatus Augustin⁹ qui inter doctores eleuatum habuit intellectum. ⁊ precipue circa trinitatem diuina

rum personarum: Sic ergo in isto choro sunt apostoli: martyres ⁊ confessores de qbus ꝙs. p. 2. Vos aūt genus electum regale sacerdotium gens sancta ꝓpls acquisitionis. Qui ergo volunt in isto choro morare oportet eos consistere in triplici statu.

¶ ℙrimo euāgelice paupertatis cū apīis.

¶ Secūdo. feruide caritatis cū martiribꝰ.

¶ Tertio lucide veritatis cum confessoribus. Et ideo ibidem non intrabunt.

¶ ℙrimo diuites superbi

¶ Secundo cupidi auari

¶ Tertio. mēdaces falsi. Isti sunt ergo nouem sanctorum ordines qui cum ꝯpō exultant ad quorum consortium: vt nos admittant. b. Anselmus sic. d. Ama vnum bonum in quo sunt omnia bona ⁊ sufficit: desidera simpler bonum ⁊ satis est qđ est omne bonum. Quid .n. amas caro mea: quid desideras anima mea. ibi. est quid qđ amatis quid quid desideratis. Si delectat pulchritudo fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. Si velocitas aut fortitudo corporis cui nihil possit resistere erunt omnes sicut angeli dei. Si longa ⁊ saluberis vita. ibi. ē sana eternitas ⁊ eterna suauitas. qz iusti i ꝓpetuū viuēt si satietas satiabunt cū apparuerit gl̄ia tua dñe. Si melodia. ibi. fiet angelorum chori qui cōcinunt sine fine dō si ebrietas inebriabunt ab vbertate domus dñi. Si quelibet non in munda sed munda voluptas torrente voluptatis sue potabit eos deus. Si sapia ipsa dei sapia ostendet se eis. Si concordia omnibus illis erit vna voluntas. Si potestas omnipotentes erunt sicq̄ poterunt illud quod volēt per ipsum deum. Si honor ⁊ diuitie dens seruos suos bonos ⁊ fideles supra multa bona sua ꝓpter et eos. ymmo filii dei vocabūt. ⁊ erūt vbi erit filius. ibi. ipsi heredes quidē dei coheredes autē rp̄i. Si vera securitas certe. Jta erunt certi q̄ ista nunquā amittent sine certi erunt se non sua potestate hec amissuros gaudium vero quale ⁊ quantum est. vbi tale ac tantum bonum est. qui nobis [illegible] Amen.

¶ Sermo de mortuis

Ꝺi mortuos magnos ⁊ pusillos stantes in cōspectu throni. apoc. 20. capi. Sacra scientia diuinitus inspirata ⁊ naturali philosophia humanitus inuenta in vna conueniunt veritate: que est ex cogitatione mirabilium effectuum surgimus ad causas earundē diligentius inquirendas. Et ideo ꝺ. pbs in p⁹ methaph⁹. q⁹ examinari ceperunt homines philosophari. Et ꝑpba. ps. 118. Mirabilia testimonia tua. i. opa. ideo scrutata est anima mea. Declaratio sermonum. i. illuminat ⁊ intellectū dat paruulis. Et ratio est. q⁹ in cognitione nostra ab imperfecto procedimus ad perfectum. Et ista ergo veritate per vtranq; scientiam approbata sūmitur illud cōmune dictum. s. Ad stupor admirationis materiā suscitat questionis. Sed inter cetera opera que deus fecit ab initio hominem creauit. qui quantum ad eius duplicem statum fuit op⁹ mirabile ⁊ stupendum. quātum. n. ad statum nature integre fuit p⁹ culdubio opus mirabile: ⁊ stupendum pro eo potissime. q⁹ ad imaginem ꝺei factus: clara scientia predictus delitijs ineplicabilibus potitus ⁊ omnium creaturarum: ⁊ reptilium dominus constitutus. Qua propter stupefactus propha ex tot prerogatiuis ⁊ excellentijs motus est ad querendum. ꝺi. ꝑs. viij. metro. v. Quid ē homo q⁹ memor es ei⁹: aut fi. ho. quo visi. cum. s. formando eum in propria humilitudine. Et sequitur. Minuisti eum paulominus ab angelis. s. ipsum illustrando plenitudine scientie: gloria ⁊ honore coronasti eum. s. collocando ipsum in paradisi dulcedine ⁊ constituisti eum super opera manuum tuarum s. ipsum extollendo. i dominī celsitudine. Et q⁹ tanti beneficij extitit ingratus in magnā decidit calamitatē. Quod considerans idem propheta ꝺi. ꝑs. Homo cum in honore esset non intellexit. Comparatus est iumentis insipientibus: ⁊ similis factus est illis s. Quando tanta dignitas fuit multiplici vitio detur pata. Ꝛ ā mentis serenitas fuit ignorantie nubilo obscurata. Ꝛ anta delitiositas fuit peuali tedio agrauata. Et tanta domini sublimitas fuit mortis excidio lchinata. Et q⁹ ista duo sic contraria vicinitatem maximam habuerunt. Quia post breuem mortalem de summa glorie sublimitate transiuit ad tantam miseriam ⁊ calamitatē. Ideo sanctus Job stupefactus. De ipso. ꝺ. Job. xiiij. capi. Homo cuz mortuus fuerit denudatus: atque consumptus. vbi queso est. Termini enim sunt hic oppositi a primis. Que q̄stio de terminis ita mutatis a primis fuit multum dubitabilis ⁊ protensa apud antiquos. Qui fuit propter quatuor terminos quos continet quibus quatuor opiniones erronee quas habebant antiqui de morte hominis correspondēt. Prima opinio erronea fuit Platonis. quam recitat Augu. libro. x. de ciui. ca. xiij. Qui cum suis sequacibus posuit animam transire de corpore in corpus. Et animam humanam resolui aliquando ad corpora animalium. ⁊ iō in questione ponitur. Homo cum mortu⁹ fuerit. Difficultas magna oritur vbi est.

Secunda fuit Aucrois. qui cuz suis sequacibus posuit vnum intellectum in omnibus: ⁊ sm hoc non potuit saluare qualiter post hanc vitaz diuersis meritis diuersa premia responderent. ⁊ ideo cum in questione sequitur denudatus atq; cōsumpt⁹ carne mortali. in qua. s. quilibet potest mereri. Oritur difficultas. s. vbi est. ⁊ quale sibi gaudiū correspondet. Tertia fuit epicurij ⁊ saduceorum. qui non credebant resurrectionem. sed dicunt animam cum corpore mori. Ideo cum in questione ponitur atque consumptus. Oritur difficultas. vbi queso est. Quarta fuit quorūdam qui dixerunt ecclesiam non posse iuuare ōfūctos Et ideo negant purgatorium post hanc vitam. ⁊ q⁹ aliqui decedunt in caritate q⁹ debetur regnum paradisi: ⁊ tamen nō sūt totaliter purgati ⁊ perfecti. vnde statiz nō possunt intrare illam ciuitatē celestē Hyerusalem: in qua nihil coinquinatū intrare potest. patet apoca. xxi ca. Nec etiam merentur perpetuo recludi in carcere infernali cum sint in gratia. Ideo propter tales dicitur infine questionis. vbi queso est. Hanc itaq; questionē ⁊ errores circa eam

contingentes. b. Jo. cuzgē. diuinorum confectus secretorum in verbis propositis soluit. ꝺ. Audi mortuos. ma. ⁊ pu. In qua solutione ponitur. Primo. repugnantia termino⁹: vt excludat primus error Platonis de animarum circulationez. Joi vi di mortuos. Secundo. asseritur differētia meritorum. vt destruatur secundus error Aucrois de vna oīum informatione. ibi. ma. ⁊ pu. Tertio. defectus repellitur mortuo⁹. vt excludatur. Tertius error Epicuri ⁊ saduceorum de animę corruptione. ibi. stantes. q⁹. n. omnino est corruptuz nullo modo stat. Quarto. indigentia expetitur suffragiorum. Contra 4^m errorē s. eorum qui dicunt ecclias non posse iuuare defunctos ⁊ purgatorij negationem. ibi in conspectu throni. Nam illi qui mouent in circuitu throni. sicut. ꝺ. b. Diony. li⁹. de angelica yerar. sunt dīm feliciter contēplantes. Sed qui stant in conspectu throni sūt misericordiam expectantes. In istis itaq; verbis sic ad nostrum propositum adaptatis. Primo matris ecclesie compassio describitur cum aspicitur temporale supplicium filiorum. ibi. vidi mortuos. Secūdo. humane vite electio contenditur. dum omne generale excidiuz vniuerso predicit. ibi. ma. ⁊ pu. Tertio mētis nostre tepidatio inuitur dum penale exilium conspicitur purgandorum. ibi stantes. scilicet in exilio purgatorij. Quarto. nobis magna consolatio opponitur dum attenditur subsidium electorum. ibi. in conspectu agni. s. misericordie. ⁊ gratie. vbi omnes electi aduocant pro ipsis. Debreorum quarto ca. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratie. vt misericordiā consequamur ⁊ gratiam inueniamus in auxilio oportuno.

Sed notandum q⁹ nostra intentio non est loqui de mortuis qui sunt in inferno. q⁹ de quolibet eorum. ꝺ. scā mater ecclesia per prophetam. ꝑs. Obliuioni datus sum tanquam mortuus a corde. Nec de his qui sunt in paradiso. quia dicit Bregori⁹ super primo Job. vii. cap. Nec aspicict me visus hominis. visus est misericordia redē ptoris que post mortem nemīnem liberat quem ante mortem gratia adiuuetam non reformat. Est itaq; presens intentio de illis mortuis loqui solum qui in purgatorio temporaliter emendantur. de q⁹ius sancta mater ecclesia dicit. Audi mortuos. ⁊ cc. s. ocu lo compassionis ⁊ in persona ecclesie. dicit propheta Baruch. 3°. c. Dñe omnipotēs deus yſrl audi nunc orationem mortuorum yſrl. ⁊ filiorum ipsorum. q⁹ peccauerūt ante te. In quib⁹ verbis sancta mater ecclesia.

Primo. diuinam captat benuolentiā ex summe dignitatis predicatione. ibi. Domine omnipotens deus yſrael. Secundo. in mensam flagitat clementiam cum summe humilitatis suspirio. ibi. Audi nūc orationē. Tertio. extremā allegat indigētiā quasi non possit proprio auxiliari subsidio ibi. mortuos. ⁊ fi. ip. Quarto. declarat prōptam esse iustitiam qua tanto puniuntur supplicio. ibi. quia peccauerūt ante te. Auctoritates ꝓsecutionem omitto causa brevitatis. sed vna figura adducitur ad propositum que habetur secundi Regum. xiiij. c. Ubi dicitur q⁹ postq̄ Absolō occidit fratrem suum Amon propter incestum sororis sue ⁊ Dauid fuisset cum longo tempore persecutus. Joab misit tecuaz ⁊ vocauit mulierem sapientem. vt ipsa mediante ad patris gratiam filium reuocaret. Et instruxit eam dicens. Lugere te simula ⁊ induere veste lugubri. ⁊ ne ungaris oleoz sis sis q̄si mulier plurimo iam tempore lugens mortuum ⁊ ingredieris ad regem. ⁊c. vsque. ibi. que non reuertuntur. Sed notandum q⁹ Joab interpretatur de patre vel ex patre ⁊ significat spiritum sanctū.

Qui cum sit consolator potest dici pater orphanorum. ⁊ princeps viduarum. Ebreca interpretatur Juba vel Bucina: vel Sonitus. Et significat sanctam ecclesiam que patiens est dum mala presentis vite equanimiter tollerat semetipsam macerans per predicationem omnes ad celestem patriam vocat. Dauid manu fortis interpretatur. ⁊ decorus aspectu. ⁊ signifi

Sermo de mortuis 177

Serm patrem a fortitudine manus suę in presenti electos suos protegit ⁊ ad aspectum suę pulchritudinis introducit.

Et ponitur in ista figura ex parte sancte matris ecclesie. ¶Primo digne preparato perfecte sanctitatis ibi. lugere te simula ⁊ indicere veste lugubri ⁊ ne ungaris oleo ut sis q̄si mulier tam plurimo tempore lugēs mortuū ⁊ ingredieris ad regē ⁊ loq̄ris ad eū sermones huiusce modi. Secū do grata supplicatio vere hūilitatis. ibi. vita q̄: cū ingressa fuisset mulier thecuites ad regē cecidit coram eo sup terram ⁊ adorauit ⁊ dixit serua mea rex. Tertio prudens explicatio ꝓprie necessitatis. ibi. heu mulier vidua ego sum. mortuus est. n. vir meus ⁊ duo fuerunt filii mei. ⁊ ecce ille tunc erāt duo filii q rixati sūt ad invicē in agro nullus que erat qui eos ꝓhibere posset ⁊ percussit alter alterū ⁊ interfecit eū ⁊ ecce cūctus furgens vniuersa cognatio aduersum ancillā tuā. dixit trade eū q̄ percussit fratrem suū vt occidamus eū pro anima fratris sui quē interfecit ⁊ deleamus heredem ⁊ q̄runt extinguere scintillam meā q̄ relicta est vt non supsit viro mō nomē ⁊ reliqe sup terram. Quarto cōgrua adaptatio nostre visitatis. ibi. quare cogitasti huiusce modi rem cōtra populum dei. ⁊ locut⁹ es rex verbum istud vt peccet ⁊ non reducat eiectum suum. omēs morimur ⁊ quasi aqua dilabimur in terram que non reuertuntur.

Circa primum p ioab intelligitur spūs s. qui sanctā ecclesiam instruit. d. lugere te simula ⁊c. Et instruit eam pro tanto q̄: sicut dicit. Bre. libro. li⁹ moralium. ca⁹. xliii. Ut ad pacem sine macula facies lauctur ante orationis tempora semper dz solicite conspici quidqd pōt in oratione reprobari.

Sunt autem quatuor exptc ordōnē facientis pp q̄ pōt oro reprobari. ¶Primū ē si non sit humilitas in mō. Et iō spūs scūs ecclesiam ortatur. di. lugere te simula ⁊ce. Usq̄ mortuū. Iste luctus sācte matris ecclesie quem asserit hodie ꝓ fidelibus videri simulatus pp vicinitatem ymo pp impossibilitatem quā hz cum gaudio precedēte. ¶Ista illud Ro. ii. ca. Gaudere cum gaudentibus ⁊ flere cum flentibus. Secundz gratuita est mater ecclia cū omnibus sanctis ⁊ hodie velle flere cum flentibus. videtur luctus simulatus. Secundum si non sit benigna gratias in voto. ⁊ ideo hortatur spiritus sanctus. vt assumat habitum viduitatis q̄ ē testis amoris ad sponsum. d. In duc. te. ve. lugu. ⁊c. Tertium si nō sit indigēta rei postulande. ⁊ ideo ortat spūs scūs vt ecclesia abstinat a se omnes carnales delectationes. d. ⁊ ne. vii. oleo ⁊c. Quartum si nō sit cōfidentia apud eum quē rogat. ⁊ ideo dat ei anulum fidelitatis. di. ⁊ sic ingre. ad re. ⁊c. Usq̄ sermones huiusce modi. Hec autem dicta libenter facit scā mater ecclesia vt ꝓ filius possit vemā impetrare. Circa scām. s. vere humilitatis grata supplica⁹. Est notandū q̄ apud deū. tantū est grata ⁊ accepta alicuius deprecatio. quātum est ei grata offerentis cōuersatio. gn. iii. capi. ¶Respexit deus. ad abel. s. p⁹. Et ad munera eius. s. fo. vnde Bre. in pastoralis. Talis requirendus est ad orandum qui sit idoneus ad deprecandū. q: cum his qui displicet ad intercedendum mēris. trati iudicis animus ad deteriora prouocatur. Hoc autem ecclesia cum confidentia facere nō potuisset si consilium Joab. i. spiritus sci nō audiuisset Bre. 4. li⁹ dialogor. c 14. Diffidit mens accipere quod per orationez petit: que profecto remisit vel sese fecisse quod diuinitus audit. Et notandum q̄ tanta est matris ad filios dilectio naturalis vt interdum si pater iratus percutiat: mater super eum se prohicit: ⁊ ictus quos filius recipere mater in se ipsa recipit. Et sic assimilat hodie sancta mater ecclesia. s. vniuersitas fidelium se afflixit sic vt motus pater misericordia ⁊ pietate cesset percutere filios ecclesie qui sunt scilicet fidelium anime qui in purgatorio sunt. Circa tertium. scilicet prudens explicatio proprie necessitatis. ibi. heu mulier. ⁊c. Est notādum quod sancta mater ecclesia allegat quatuor pro suis filiis in purgatorio existentibus contra quatuor que patiuntur in comoda.

¶Primo. quia fideles videntur captiui dium in purgatorio detinentur. Et ideo allegat ecclesia. di. heu. mu. vi. eg. sum ⁊ mor. est vir meus. q. d. Ecce ille ꝑtim ꝓ eis datū ē. q: vir me⁹. i. xp̄s iesus ꝓ eis est mortuus: ⁊ ego facta sum vidua pp eos. hāc allegationē facit cū offert ōo sacrificiū. vñ Bre. sup p⁹. verbo Luc. xiii⁹. c. Siqs venit ad me. d. singulariter ad oblationē pacionis illius reparatur. ¶Pretium aūt consecutus fuit duplr refutari: vel q: altas debituz. vel q: valoz rei in adequatū. Istud autez ꝑtim fuit indebitū. ⁊ iō sume gratiositatis. Bre. li⁹. xvii. moza. c. xviii. Dñs noster ꝓ nobis soluit mortē indebitā: vt nob mors debita nō noceret. Et istud debitū nō so⁹ adequatū verū ēt excessiuū. Nā gutta vn sanguis iesu xp̄i satisfecisset pro mille mundis redimēdis. Et nihilominus tanta fuit habūdās ⁊ copiosa redēptio. Unū ꝓpheta ps. ixb⁶. metro. 7⁹. Apud dñm misericordia ⁊ copiosa apud eū redēptio. Bernar. Non solū gutta sz sanguis vnda p ser partes corpis eius emanarūt. Scōo. quare putanē supati. q̄diu n̄ coronāt. vñ ecclia allegat. d. ⁊ ancille. t. r. du. fi. ⁊c. Ubi notā dū q̄ sancta mr ecclia. cuius figurā tenuit pro ista muliere illa secundissima rebecha que duos filios habuit. s. Jacob ⁊ Esau. quoz alter potestatē alterius tenuit quē ⁊ ꝑ dñz alterius fecit. Hij duo figurāt homine interiorē ⁊ spiritualē ⁊ exteriorē ⁊ carnalē. Et hij cōtinuo rixādo nec est q̄ diuidere possit qñ hic q sz carnē natus ē ꝓcēd bat illū q sm spūm: non soluz in diuersis suppositis: sz in eodē supposito. Bala. v. c. Caro cōcupiscit aduersus spūm. spūs āt aduersus carnē. Modo āt ecclia rogat ꝓ filio suo. s. vniuersitate fidelium. q̄ credit fratrē suū. i. ꝓpriū corporis p penias mortificasse. Tali. n. victorie est vita eterna in ꝓmiū repromissa. Col. viij. c. Si spiritu facta carnis mortificaueritis viuetis. ¶Petit q̄ ecclia pro filio suo coronā vite. q: in ista rixa victor extitit ⁊ fratrē suū. s. corpus carnale p penitētiā edomauit ⁊ mortificauit.

Tertio. q: extimātur cōdamnati: dum grauiter cruciantur. vnde. d. ⁊ ecce consensum ⁊ cognatio. ⁊ce. Est notādū q̄ non ē mirum si vniuersa cognatio fidelium reputat damnatos existentes in purgatorio: si eorum pena confiderat: Quia sicut dicit Augu. libro de vera penitētia. Ille ignis ⁊ si eternus nō sit. tñ miro modo grauis est. Ecce dit. n. omnē penā quāvnq̄ passus est aliqs in hac vita. Nunq̄ in carne inuēta est tanta pena. iz mirabilia, tormēta passi sūt martires. Et cōtra istos allegat mater ecclia q̄ scripta est pro filio suo firma stipulatio: Et notandū q̄ stipulatio ꝑz iura est promissio facta premissa interrogatione. Istud autē vocabulū stipulatio dicitur esse sumptum ex eo. q: antiqtus quādo aliqui duo volebant inter se aliquē cōtractuz firmare ⁊ perpetuo roborare stipulā iter se diuidebāt ⁊ i ppetuū rei memoriā illi⁹ stipule mēdiā p tē qlibz retinebat. Deus itaq̄ ois potēs cū sancta matre ecclia fecit pactuz quando ēs filio suo dispōsauit: q̄ ipsa perpetuo regnaret: ⁊ q̄ filii sui hereditarent in regno dñi nostri iesu xp̄i. Et super hoc scripsit nomē eius in libro vite: ⁊ firmauit hoc firma stipulatiōe. vnde sancte ecclesie dedit gratiā ⁊ sibi retinuit gloriam. Et ideo allegat ecclesia per mulierem sibi esse datā gratiam d. nolunt. extin. sim. s. gratie que relicta est mihi super terrā inquantū docet filios defunctos matris intercessionibus non iuuari. Et perconsequens volunt interficere heredem. vt non supsit no. vi. modo. s. domino iesu xp̄o. De quo nomine dicitur. ysa. lxv. c. Seruos suos vocabit alio nomine: in quo q̄ benedictus est sup terrā: benedicetur alio nomie in deo. Amen.

Quarto. q: arbitrantur desperati. quia tantū retardātur: ⁊ allegat ecclia q̄ data ē bone fidei iussio. q: dicit rex. Ego iubeo ꝓ te ⁊ vi. do. q: nō ca. deca. fi. tu. su. ter. Hāc fidei iussionem quatuor conditiones commēdant. ¶Primo spōdētis sublimatas cuius verbum non debet mutari. q: dicit rex. ⁊ ce. Ecce quam nobilez fidei iussorem habet ecclia in hac parte. Secundo iuris auctoritas. quam non licet abrogari. Ego inquit iubeo pro te. ⁊ce. idest me ꝑz statuo aduocatum. Tertio. iuramenti solēnitas. qō non licet violari. viuet inq̄ dominus. ⁊ ce. Ista solēnitas iuramēti nō ē nisi pacti promissi firmabilitas. Quar

to. totalis ſmunitas quam non licet con
ſenari. q: non ca. d. ca. tc. q. d. licet illa bo
na tñ retardentur tamen ego p:omiſſum
complebo Luc. xi. ca Et capillus de capi
te veſtro nõ peribit q: erit qñ. d. apoſtolus
Phili. 3. ca. Reformabit corpus humilita
tis noſtre cõfiguratũ corpori claritat fue.

Quarto t vltimo cõcludit in hac figu
ra noſtre vtilitatis cõgrua ad aptatio. qa
mulier illa ſapiens cõuertit figurã huiuſ
modi ſermonis ad noſtrã vtilitatẽ. d. oẽs
mori. tc. In quibus verbis mater eccleſia
filios ſuos imperegrinatiõe vite pñtis po
ſitos ſollicitos reddere volens t ſcies. qa
ad hõẽ eſt vtile iugis memoria mortis. dñ
te Jero: faciliter contẽnit oia qui ſe ſemp
cogitat moritur. reducit ad memoriã illaz
ſniam pp q̃ peccatum primi parentis pa
riter oẽs incurrerunt. d. oẽs mori. tc. Ubi
quatuor facit. Primo ſniaz magne la
titudinis t generalitatis. Quia comp:ehẽ
ſiua vniuerſo: ſine exceptione. ibi. oẽs.

Secundo ſniam dure amaritudinis t
calamitatis. q: cõflictiua pcõrum ſine eſti
matione. ibi. morimur. Tertio ſentẽtiã
ſumme recitudinis t equitatis. q: cõſum
ptiua ſingulorum ſine retardatione. ibi. t q̃
ſi aqua. di. ſu. ter. Quarto ſentẽtiaz alte
fortitudinis t auctoritatis. q: terminatiua
merito: ſine reuocatione. ibi. que nõ re
uertitur. Circa primum. f. ſententie ge
neralitatem eſt notandum q: iſta generali
tas debet noſtrã comprimere ſuperbiã. q:
nullus eximitur. q: oẽs. Depoſitio au
tem vniuerſalis nõ terminat niſi in oibus
niſi in aliquo ſingulari inſtantia detur. ſed
in nullo dari poteſt. q: nullũ excipit potẽ
tie dignitas. q: hodie eſt rex t cras morit
hõ. eccl. 10. ca. Rex hodie eſt t cras morit
cũ cuius moritur hõ hereditabit ſerpẽtes.

Non iuuat ſcie claritas. eccl 2. ca. Mo
ritur doctus pariter t indoctus Nec for
titudinis validitas Job. xi. ca. Iſte morit
robuſtus. Nec perſone proſperitas. iob ſu
pra mori. ues t felic. t alius moritur in
amaritud ne aie ſue. Et tamen ſimul oẽs
dormient in puluere t vermes cooperient
eos. Et quantum ad mortem nulla eſt dif
ferentia inter diues t pauperes albos vel
nigros tc. Dicente Auguſtino. nudi na
ſcimur oẽs nudati morimur nulla eſt di
ſtinctio inte cadauera mortuoruz. t certe
niſi. q: forte grauius fetent corpora diuitũ
pp habundãtiã. t q: non põt dari iſtantia
qn oẽs cõp:hendat ſnia generalis q̃rit p
pheta. d. pſ. Quis eſt homo qui viuet t nõ
videbit mortem. quaſi dicat nullus.

Scõo acerbitas ſnie amaritudinis t ca
lamitatis debet nr̃az cõprimere laſciuiã t
ortari ad cõtinentie pparatũ. dicit. n. mori
mur. Mors enim eſt vltimum terribiliuz
t maxime illis quibus potest multum no
cere. ſ. peccatoribus qui dicũt. eccl. 41°. ca.
O mors q̃ amara eſt memoria tua hoi pa
cẽ hñti in ſubſtantijs ſuis viro quieto t cu
ius vie directe ſunt in oibus t adhuc va
lenti accipere cibum. Et rõ eſt. q: ſeparat
conſũta quatuor.

¶ Primo animam a corpore.
¶ Secundo mentem adiutijs.
¶ Tertio carnem adelitijs.
¶ Quarto vitã mundanam acarnalibus
amicis: t ſacra hac ſeperatione tali modo
diuidit iſtas partes.
¶ Primo aiaz tradidit igni t demõib⁹.
¶ Secundo corpus putredini t vermib⁹.
¶ Tertio delitias parentibus.
¶ Quarto lucrũ amicis carnalib⁹. Quas
ſeparatiões ſentiẽs ille pinguiſſimus augꝰ.
p. R. xv. c. Siccine ſeparat amara mors. ber.
O hõ cur te ipſum cõtinue nõ pparas? co
gitãs te morituꝝ quẽ ſcis õ neceſſitate mo
rituꝝ. Diſtingue qualiter oculi vertẽ in
capite vene rũpent in corpore t ipſum cor
ſcindet in dolore. Sed multi hãc memoriã
nõ faciũt. q: credũt eã in delicijs fugere t
euadere. Huius figura pont⁹. Judit. viij. c.
Ubi dr q: ſiſara fugiẽs barach ſe pſequẽ
tem ad mortẽ puenit adiael. vxor hẽ aber ci
nei. q̃ dixit ei. Intra ad me dñe mi ne time
as t recipiẽs cũ operuit palio t apperuit
vtrẽ lactis dedit ſibi bibere. Poſtea tulit
clauum tabernaculi aſſumens pariter mal
leum t abſconſe cũ ſilẽtio poſuit ſupra ti
pus capitis ſiſare dormientis penetrauit q
malleo, defixit in cerebrũ vſq ad terraz q

ſoporem mortis ſotilis deficit t mortuus ẽ.
Siſara interpret exclusio gaudij. Barach.
interpretat fulgur vel pcutiẽs. Jael inter
pretat aſcẽdẽs. Applica vt libet. Bre. vj.
li:mota. ca. vltimo. Nihil urgd ſic adcro
pinãdũ deſideria carnalia. valet q̃m vnus
q̃qz hoc q: diligit vnuã quale ſit mortuũ
peſſet. t ſic cõgnoſcitur ſeparatio a re t corpis
p acerbã ſniam q̃ hz nñam cõprimere la
ſciuiã. Tertio cõtinuitas ſine retardatio
ne recte ſnie dz nr̃am arguere ſuſcipientiã.
q: dicit t quaſi aquã dilabimur ſup terrã
Revera talis eſt noſter defectus qualis eſt
aque fluxus q̃ ſemp tẽdit adima. Aug. nil
hil ẽ aliud pñtis tpis dilatio niſi q̃dã cur
ſus ad mortẽ. In quo nemo vel paululuz
ſtare vel tardius ire pmittit. lz enim aliq̃n
nobis videat q: hoies i honore hui⁹ mũ
di cũ gradu ſublimi currãt tardius ad mõ
tem q̃ ceteri ſimplices q habũdant diuiti
is. fruunt delitijs t oia eis ſuccedũt ad vo
tum tñ ad mortẽ pueniũt cositerdũ. Nu
ius: figura: pont⁹. Jõ. xx. ca. Cu rebãt duo
ſimul t ille altius diſcipulus pcurrit citi⁹
Petro t venit. Primus ad monumentũ
t cũ ſe inclinaſſet vidit lintcamina poſita.
non tñ introiuit. venit ergo ſimõ Petrus
ſequẽs eũ. Et introiuit in monumẽtũ. ap
plica. Sed notandũ q: pp bona tpalia nõ
debemus arbitrari qõ ad mortem tardius
veniamus. quia recte ſicut homines naui
gantes ſiue dormiant ſiue vigilent: vel in
dante fluxu aque ducuntur. ſic reuera fluxu
mortalitatis ducimur inceſſanter Bre
gorius li°. viij. Moralium. capi. ix. Qz tẽ
pus deficiens in deſinenter conſumitur
ad finem nr̃i itineris t geſtẽdo pueniuus
t p curſum nr̃i tranſitus etiã dormientes
imus. Quarto ſnie extremitas t in reuo
cabilitas dz noſtrã pigritiã excutere t or
dari ad bñ operãdũ. q: nullus ide regredi
tur. d. q̃ nõ reuertunt. nullus enim de cõ
lege poſt mortẽ reuertit ad meritorie ope
randũ. Et nõ pcõres deſiderãt viuere ne i
illo ſtatu mortis ſnia ferant. q: ſicut dicit
Bre li°. 8. Moraliũ. c. xiij. Quẽcũq; ſe
mel ipa ad penã ptrahit mic vlteri⁹ aq; re
miã nõ reducit. Et ibidẽ ex põit illud. eccl.
pi^m. ca. Si ceciderit lignũ ad auſtrũ aut ad
aquilonẽ. In quocũq; loco ceciderit ibi.
erit. Et ideo valde metuendus eſt iſte
tranſitus a quo non eſt regreſſus: in quo
cunque enim ſtatu quemcũq; inuenerit
ſuus nouiſſimus dies. Inhoc cum com
prendet ſtrictiſſimus iudex. vnde ſcribi
tur. vbi te in venero ibi. te iudicabo. i. ſe
cundum ſtatum in quo erit. Rogabimus
ergo tc. Amen.

¶ Sermo de domina

Ve eſt iſta que aſcendit de deſer
to delitijs affluens in nr̃a ſuper
dilectum ſuum. Cant. viij°. De
magnis rebꝰ ſiũt magne qõnes:
t magni ſapientes diſputãt cas. t quia aſ
ſumptio. beate virginis fuit mirabilis t i ſo
lita ſapiẽs Salomon ſub queſtione ſoluẽ
da. d. que eſt iſta tc. In qua queſtione fac
tres concluſiones. Prima eſt ſui aſcen
ſus. qui eſt vtuoſus. ibi. que ẽ iſta q̃. a. d. d.

Scoa eſt ſui ornatus. qui eſt precioſus.
ibi. deli. affti. Tertia eſt ſui geſtus. qui ẽ
glorioſus. ibi. innix. ſuper. di. ſuum. Nõte
autem ad queſtiõez ſunt. viij. valẽtes qua
tuor de veteri teſtamento: t quatuor de no
uo. Et propter reuerentiam non determi
nãt relinquentes eam maiori arbitrio de
terminandam ſcilicet deo.

Primo reſpondet angelus qui eam a
nuntiauit. d. q: eſſet mater domini qui vi
tam eius cuſtodiuit t ſciuit eam gratia
plenam. Secundo reſponderunt patri
arche. a quibus corporaliter deſcendit. qui
bus fuerat promiſſa t ipſam ſanctam cõ
cepuerunt. In cuius ſignum ſe ſanctifica
bant in ſuo matrimonio lauantes ſe t ſua
veſtimenta ante t poſt.

Tertio reſponderunt pontifices t ſa
cerdotes. Qui in eius t filij ſui figura
omnia ſacrificia faciebant ſecundum q: v
debant in eis multas perfectiones ſancti

tatis multiplicando ⁊ diuersificando sacrificia. Quarto. respondérũt prophete. q⁹ oēs ꝓphetie ⁊ laudes applaudebãt ad eaz: ⁊ ad filium. Quinto. Respondérũt apli q cuz ea fuerunt cõuersati. q⁹ in ordie apl̃oz ipsa fuit prima apostolissa. Secũda fuit Magdalena. Tertia Martha.

Sexto. Rñderũt martyres q⁹ i ciuitate sua celesti Hierusalẽ portaucrunt vexillũ fui mkij. s. in aia sic ꝓphetatũ ei fuerat. Et ideo sicut dies veneris venerat pp martyriũ xp̃i in eius passione: Sic dies sabbati virgini assignatur pp eius transgladiationem. Septimo. Respondérunt cõfessores q⁹ sanctitatẽ eius ⁊ gloriã cõtẽplati sũt cũ gaudio ⁊ eius exemplo mundũ vicerũt ⁊ diabolũ. Octauo. Respondérũt virgines. Quaz ipsa est regina. que ei⁹ amore virginitatem seruauerunt.

Et primo dicunt angeli q⁹ ipsa est finis ⁊ terminus corum restaurationis.

Secundo. patriarch⁹. di. q⁹ ipsa est fundamentũ ⁊ origo omnis beatitudinis.

Tertio. Pontifices ⁊ sacerdotes. d. q⁹ ipsa est regula sancte conuersationis.

Quarto. Prophe. di. q⁹ ipsa est speculuz ⁊ exẽplar clare reuellationis.

Quinto. apostoli. d. q⁹ ipsa est alpha ⁊ o xp̃iane religionis.

Sexto. martyres. di. q⁹ ipa est remediũ ⁊ medicina humane afflictionis.

Septimo. confessores. di. q⁹ ipsa est mãna diuine contẽplationis.

Octauo. virgines. di. q⁹ ipsa est lilium ⁊ rosa virginalis perfectionis.

Sed vltimo ipsa trinitas. di. q⁹ ipsa est imperatrix. ⁊ dña vniuersalis creationis. Quod audiẽs Salomon admirans dicit. Cãti. vi. Pulchra es ⁊ suauis ⁊ decora filia ierusalem terribilis vt castrorum acies ordinata. Dictum suum probant angeli. tripl̃r. Primo ex parte nature. ipsa enim voluit. ⁊ angeli voluerunt q⁹ ipsa semper esset perfecta. Cantico quarto. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non est in te.

Secundo. ex parte gr̃e sanctificationis. Aug. li⁹ de natura ⁊ gr̃a. Cũ de peccato fit̃ur nulla fieri prorsus volo de virgine mentionez. Tertio. exparte gr̃e superabũdantis. Luc. p⁹. Aue gratia. p. d. t. Bernardus Puto q⁹ copiosior sanctificationis gr̃a tia in ipsaz descenderit q̃ nõ solũ eius sciẽtiã ortum sed ⁊ vitã de inceps ab oi pcõ custodiret immunem. Itẽ ꝓbant angeli dictum suũ. Prim⁹ ex parte nature sic. Quia p⁹ inuenitur hõ q hz potentiam ⁊ inclinationem ad bonũ ⁊ ad malum indifferenter vt adã. qui libere poterat vtrũqz.

Primo in bonum. q⁹ nõ hẽbat corpus inclinãs ad maluz. Cũ nõ hꝫet fomitẽ pec originalis. Scõo in malũ. q⁹ nõ hẽbat adiutorium gr̃e cõfirmãtis in bonum.

Scõo inuenit hõ q hz maiorẽ inclinationẽ ad malũ q̃ ad bonũ. sic nup baptizatus in quo remanet radix ⁊ fomes in corde ⁊ ideo data sunt illi multa remedia ad resistendũ. s. sacramẽta ecclie ⁊ meritũ passionis xp̃i. Tertio inuenitur hõ q hz maiorem inclinationẽ ad bonũ quã ad malum. Sicut sanctificatus in vtero. Sicut Jo. baptista. Jere. ꝓpheta: Sanson: ⁊ multi alij. Et hoc est. q⁹ fomes pcti originalis in earũ carne fuit sopita. Et erãt pleni gr̃a inclinãte ad bonũ tm̃. ⁊ q⁹ fomes pcti nõ plene fuit sopita in eis potuerunt peccare venialiter sed mortaliter non. Quarto inuenit hõ q nõ solum hz potentiã ad maluz vcz etiã hz necessitatem. Sicut non baptizat⁹: Et hoc. q⁹ regnat in corde eius fomes pcti inclinãs ad malum. nec refrenatur aliquo adiutorio sacramenti vel passionis xp̃i.

Opz ergo vt detur vltimus modus q⁹ sit aliqua pura creatura q̃ habeat non solũ potentiam non peccandi sed etiam necessitatẽ. Et ista fuit. b. virgo inqua non solum q⁹ fomes peccati fuerit extinctus sed etiam fuit eradicatus. ⁊ ideo nullam promptam habuit ad peccãdũ. q⁹ fuit gratia plena: dñe. Aug. in sermone de natiuitate. bea. virginis. Ceteris per partes maria autem in se tota continuit gratie plenitudo. ⁊ sic patet quomodo habuit suam perfectionem quo ad naturam corporis purgati ab originali pctõ. Scõo ex parte aie purgate ꝓbat sic.

Primo. q⁹ inuenitur hõ qui nõ potuit peccare venialiter sz mortaliter q fuit adã ⁊ cua. Secundo inuenitur hõ qui non potuit peccare mortaliter. sz venialiter qui fuit Jo. bap. ⁊ Jeremias. Tertio inuenit hõ q pót peccare mortaliter ⁊ venialiter. q fuit lapsus post baptismũ. Restat quarta fuit lapsus post baptismũ. Restat quarta q nõ possit pxccare venialiter nec mortaliter q̃ fuit btã vgo ⁊ eius filij⁹. Recte g⁹ est i sũmo apice pfectiõis. Tertio exptẽ gr̃e ꝓbant sic. Prio: sic̃ illi q magis appropinquãt ad p⁹m q̃ cõsonat gr̃e magis recipiũt d gr̃a. sz talis appropinq̃tio fit tripliciter. Prima fit cognitione. vt ieremias. Scõa cognitõe ⁊ dmostratõe. vt Jo. ba. Tertia cognitõe ⁊ dmostratõe ⁊ portatione. vt. b. vgo. Pria cognitio. s. ieremie fuit clarissima ⁊ clari⁹ alijs ꝓphis dixit: ⁊ hoc q⁹ magis de gr̃a receperit. fuit. n. in vtero matris sanctificatus. Jere. p⁹. Priusq̃ te formarẽ i vtero noui te ⁊ antq̃ exiret de vulua sanctificaui te. ⁊ ꝓphaz tingẽtib⁹ dicite. Scõo. cognitio ⁊ demõstratio Jo. baptiste ãplioꝛi gr̃a meruit habũdare. ⁊ iõ de futuro pdixit ⁊ d pñti mõstrauit. d. Jo. p⁹. ca. Ecce agnus dei. cc. q toll. pec. m. hic est de quo dixi. post me venit vir q ante me factus ẽ. q⁹ prior me erat. ⁊ iõ d eo. d. dñs: ãdath. vltio. Inter natos mulierũ nõ surrexit maior Jo. bap. Tertio. cognitio ⁊ dñatio ⁊ portatio btẽ vgi ñ fuit q⁹ multũ hꝫet d gr̃a. sz q⁹ fontẽ gr̃e i se cõtulit. ⁊ iõ in ei⁹ laudẽ deuote. d. ecclia. quẽ celi capere nõ poterãt tuo gremio cõtulisti. Scõo sic exẽplariter. Dz. n. aphys ⁊ bene q⁹ illa elementa q̃ sunt altiora sunt nobiliora. q̃ magis sunt ꝓxima luci. vt aqua q̃ terra. ⁊ aer q̃ aqua ⁊ ignis q̃ aer. Et sic sci illi q magis appropinquant ad dinitatez dei: plus hñt de bitudine. sed. b. vir. trãscendit omnes angelos: ⁊ scõs vt tenet catholica fides. d gr̃a ordinaꝛ psonaꝛ. ⁊ iõ. d. eccliã. Exalta letitia regina. ⁊ sic ꝓbãt ãgli dñm suũ. Sz q̃ induta erat radijs ex ipsa ꝓcedentibus. ⁊ sic Que claritatẽ nõ potuit corpus eius videri. rendi. vñ salomon q̃rit. d. quę est ista ⁊c.

Patriarche probãt dñm suũ ẽ tripliciter. Primo sic. oĩs bñdictio sup hoies ⁊ mulieres: aut dat in morte: aut in vita. Primo in vita oĩs mulier erat maledicta. q⁹ si erat fecũda pp ãmissionẽ virginitat̃. gñ. 3. Multiplicabo crũnas tuas ⁊ cõcept⁹ tuos. in dolore paries filios. Et si infecũda erat ẽ t maledicta pp carẽtiã posteritat̃. Sz exspectabãt vnã q̃ esset mater: ⁊ vgo: q̃ hanc maledictionẽ mutaret. dñtes. De⁹ fec̃ hoiez sine p̃e ⁊ sine mre. vt adã: ⁊ fecit hoiem ō patre sine mre vt eua. Et fecit hoiez ō pfe ⁊ mre vt abel. Faciet etiã necessario hoiez de matre sine p̃e: qō erit xp̃s. ⁊ sic maledictio in bñdictione cõpẽsabit̃. ⁊ iō. d. Aug. In sermone de natiuitate virginis. Male dictio eue in benedictõe cõmutatur marie.

Scõo. in morte. nota est hois ⁊ mulieris maledictio. p⁹. fz. xiij. Oēs morimur ⁊ q̃si aqua dilabimur sup terraz. Hebr. ix. Statutum est hoĩbus semel mori. eccl. ix. Quid superbit terra ⁊ cinis. Et ad morẽ currimus cum orroꝛe demonum cũ dolore sensuum: ⁊ cũ subiectione vermium. btã autẽ vgo hãc maledictionẽ in benedictionẽ cõmutauit. vt sine orroꝛe trãsiret: ⁊ dolorẽ cuadaret: ⁊ corruptionẽ nõ sentiret. Tertio post morẽ fuit benedicta. Gloria enim angelorũ nõ est talis nec tanta q⁹ pp eã augumentet̃ gloria aliorũ. Nec sufficit ad ꝓplementũ gl̃ie paradisi: sed per aduentũ. b. virginis fuit augumentata gl̃ia btoꝛ ⁊ cõpleta gl̃ia celestis. Eo q⁹ iparadiso erat sol sine luna. Rex sine regina: sponsus sine spõsa ⁊ sic patet paradisus erat diminuta: nec poterat pfici p aliã puram creaturã. ergo supoēs bñdicta. Pontifices ⁊ sacerdotes probant dictũ suum tripliciter. Primo sic. oĩs sanctitas aut fuit ante cã: aut cũ ea: aut post cã. sanctitas aũt. b. vgis fuit supra sanctitatem p̃cedentium cõcomitantiũ: ⁊ subsequentium. Primo de p̃cedentibus probatur sic. Dicunt qdaz q⁹ in adã remãsit q̃dam pticula non in fecta nec fermẽtata. Que per generationẽ trãsiit ad. o. vir. ⁊ transmissa est in ea. Et de illa fuit formata caro xp̃i. ⁊ ex hoc ẽ cum est quod sci p. trẽs: ⁊ sancte persone hoc non ignor[illegible]

sanctificabāt se ratione illius sanctitatis. Et inde sperabant redēctionem habere vi/ na gratia cooperante. Quod ē termina tum in.b.virgine.

Secundo de commitantibus sic. Nul/ lus alius sanctus fuit ita completus vir tu tibus sicut ipsa. Nam sanctitas eius redū dabat in alios ⁊ in alias.patet in salutatio ne sancte helisabeth. Quia sanctitas sua transiuit per corpus sancte helisabeth.⁊ re pleuit aiaz. vnde exultauit infans in vtero matris. ⁊ de illo redundauit in matrem Ideo.d. Luc. p°. Beata que credidisti quoniam perficiētur i te ea que dicta sunt tibi a domino. Et supa parum.ecce vt facta est vox salutationis tue in auri/ bus meis exultauit in gaudio infans in vtero meo.⁊ ideo sicut anima xp̄i in istanti sue creationis fuit plena gratia:⁊ sanctitate sic anima.b. virginis in istanti cum facta fuit mr̄ xp̄i plena fuit gratia. Luc.p°. Auc gratia plena.

Tertio de subsequētibus sic. Ipsa fuit mediatrix inter deū ⁊ hoiem.⁊ nullus recipit sanctitatē nisi p ipsam. Jo.p°. De ple nitudine eius nos oēs accepimus.qr xp̄s ē fons sanctitatis,⁊ ipa riuulus.ceteri sancti sunt vrne ⁊ vasa. Nō eni possunt hñe gra tiā a fonte nisi p riuulū.qr de p̄se attingere nō possunt. Jo.p°. Accepimus gfaz p gratia. Prophete probant dictum suum tripliciter sic. Omnis cognitio aut est pro phyc:aut phye. aut nature. cognitio au/ tem b.virginis fuit super omnes.

Primo q: pphyc pphetaruz fuerunt de xp̄o venturo.⁊ io.bap̄a olum pphetax maximus p̄m venturx p̄dixit.⁊ adesse nō strauit digito.d. Jo.p°. Ecce agnus.⁊ecce. Bt̄a aūt v̄go olum sapētissima. ipsū por ta uit peperit ⁊ lactauit. manibus cōtrecta uit.⁊ omnibus demostrauit.d. Jo xp̄i. Ec ce homo fuit enim terminus omnium scri ptura um.⁊ complementum.

Secundo super intellectum omnium philosophox.qr nō potuerūt cognoscere p̄ deū fieret hō ⁊ eōuincere.io.sic arguētes. In finite distātes nō possunt vniri:sed creatoꝛ ⁊ creatura infinite distāt.ergo ⁊c. Sed bt̄a v̄go arguit p̄.d. Deus nō facit aliqd icō plete vel sine p̄fectione.⁊ illud solū est cō pletum cuius finis ⁊ principiū vnunt sic ꝑz in figura circuli. Sed deus est oiuz p̄n cipium ⁊ hō est finis.ergo hñt vniri. Cuius vnionis ipsa fuit maxima cā. Tertio.su p intellectum nature q̄ intelligere nō pōt q̄ v̄go sit mater.⁊ arguit sic. Duo ꝓtraria non possunt simul esse. Sed maternitas ⁊ virginitas sunt contraria.ergo ⁊c. Beata autem virgo arguit contra.d. q̄ vez̄ ē ni/ si habeant vnum pacificās. Nā elementa cuz sint contraria possunt esse simul in cor pore mixto. Sic deus in virtute vere exp̄itie qui est lux pacificans maternitatē ⁊ virgi/ nitatem posuit in maria esse simul spiritꝰ sancti operatione. Jō.d. Angelus.luc.p°. Spiritꝰ sanctus supueniet in te.⁊ vir.ad. ob.vn.te.q̄.n.ex te.nascetur sanctum vo/ cabitur filius dei. Et sic.b. virgo aīteceſſit intellectum nature. Apostoli probāt dic/ tum suū tripliciter.d.in ipsa incepit chri/ stiana religio ⁊ fides ⁊ in.b.vir.fuit conser uata ⁊ consumata. Primo enim b.vir go fuit inchoatiua catolice fidei. Sicut.n. aurora est terminus ⁊ finis noctis ⁊ princi pium diei. Sic.b. virgo fuit terminus ve/ teris legis ⁊ principiū nouc. Sed q̄rit hic quare non offeruntur nunc animalia in sa crificio. Et dr̄ q.b.virgo p̄ nobis obtulit filium suū q plus placet deo q̄ ola aialia mundi. Math.xvii. Hic est filius meus di lectus in quo mihi bene cōplacui ipsuz au dite. Et ideo.d.apostolus hebr.ix. Si enī sāguis yrchox aut vitulox: ⁊ cinis vitule aspersus inquinatos sanctificat ad emūdatio nem carnis:quanto magis sanguis christi qui per spiritum sanctum semetipsū obtu lit:imaculatum deo emundabit conscien/ tiam nostram ab operibus mortuis ad ser uiendum dei viuenti .q.d. magis. ⁊ ideo est magis potens ad optinendum gratiam ⁊ veniam p̄ peccatis q̄ aliquod sacrifici um veteris testamenti. Cuius finis fuit.b. vir. Secundo fuit inchoatiua dici gra tie. Sicut enim interpellatis victus fuit

signa die nocte sic asimili facta sunt signa noctis transeuntis seculi. Et sicut cantici nium noctis seculi cantauerunt patriarche. Medium noctis propexe. Matutinū sa cerdotes ⁊ leuite. Laudes reges ⁊ iudices. Deco fuit Jo.baptista. Aurora vero q̄ solē parit ē.b. virgo. Et ita ipsa fuit prin/ cipium diei gratie. In qua ipsa lex gratie fuit reseruata tempore passionis xp̄i. Quo tempore nullus remansit fidelis ipsa excep ta. In cuius preconium.d.ecclesia. Sola sine exemplo placuit virgo christo.⁊ sic ec clesia propter hoc ordinauit vt ter cum so no campane salutetur.b. virgo in p̄incipio noctis cuī finis ipsa fuit.⁊ ter in aurora In principio diei. Cuius principium ipsa fuit. Tertio.fuit inchoatiua predicatio nis legis gratie. Luc.i°. Maria autem cō seruabat omnia verba hec conferens in cor de suo. Jo.ii°. Quecunqz dixerit vobis fa cite.⁊ beatus Lucas euange.sciuit missio/ nem angeli adeo:⁊ multa alia que.b.vir go reuelauit sibi. Et sic animauit fideles ⁊ confudit hereticos.⁊ ideo.d. ecclesia. gau de maria virgo cuntas hereses sola inte remisti. Martyres probant dictum su um tripliciter.d.

Primo mundana afflictio aut est ex pe nuriis :aut ex iniuriis :aut ē ex passionib⁹ ⁊ suplitijs. Beata autem virgo a princi/ pio vsqz ad finem vite sue fuit passa penu rias paupertates immo ⁊ persecutiones.

Nam filium suum in publico peperit ⁊ in presepio reclinauit.in egyptum fugit. Manibus propijs sibi tunicam fecit. Et victum proprium manibus suis lucrabatur.⁊ in passione verbum proprium filio dedit. Nam christus ad hospitium mar/ the declinauit.quia beata virgo pauperi/ ma fuit. Thesaurum regum pauperibus distribuit. Et sic patet quomodo vita in te nuz ducit. Si ergo te opprimunt inopie respice reginam celi ⁊ terre ⁊ erit tibi reme dium patientie.

Secundo.afflicta fuit in corpore. Non ne ioseph voluit eam occulte dimittere. Non ne cum grandi dolore filium requi/ siuit. Luc.i°. Ego ⁊ pater tuus dolentes querebamus te Mathe.xii°. Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stant querentes te. Nunquam legitur quod christus fecerit vnam curialitatem matri nisi in fine quan do pendens in cruce eam recommisit ioan ni euangeliste.⁊ ideo potest dici quod sem per fuit afflicta in mundo.vt semper leta/ retur in futurum.vt de ea ⁊ similibus.d. christus. Joan.xvi.°. Tristitia vestra ver/ tetur in gaudium.

Tertio.afflicta fuit in mente maxime. quia quando filium suum obtulit in tem/ plo a Simeone audiuit. Luc.i°. Ecce po situs est hic in ruinam .recte. Sequitur. et tuam ipsius animam pertransibit gla/ dius.⁊ ex tunc nunquam habuit animaz letam. Cum certa facta fuerit de passio/ ne filij .⁊ in super passiones pregnantis ⁊ parturientis quas cuasit, in puerperio re/ nouata sunt ei in dominica passione.

Et notandum secundum philosophum quod pocius eligenda est mors quam por tare dolores pregnantis ⁊ parturientis.

Et ideo dicere potuit cum filio .Ma thei.xxvi°. Tristis est anima mea vs/ que ad mortem. Treñ.primo. Quos om/ nes qui transitis per viam attendite ⁊ vi/ dete si est dolor .sicut dolor meus. Con/ fessores probant dictuz suum tripliciter.d. quod in ea fuit sanctitatis fundamentum. Honestatis incrementum. ⁊ charitatis complementum.

Primo.sanctitatis fundamentum sci/ licet humilitatis. Nam si humilitas fuit in dauid :⁊ in magdalena necessaria fuit eis propter delicta eorum.⁊ si fuit in Jo. baptista merito fuit. quia.d.se esse preco/ nem. Sed beata virgo fuit sine crimine ⁊ preconio cum mater domini esset electa. ⁊ tanta humilitas in ea esset.vt summe in fima creaturarum rationabilium se exp̄i/ meret d. Luc.primo. Ecce ancilla domi/ ni. vnde ⁊ semper ⁊ cum reuerentia lo/ quebatur filio attendens illud .eccle.3° Quanto maior es humilia te in omnib⁹

Secundo.honestatis incrementum.

Primo in lingua. vir enim loquebat. Nec inuenit q̄ locuta fuerit nisi q̄q̄z vicibus. Bis cū angelo Bis cū filio. ⁊ semel cū ministris. vel ad plus septies.

Scōo in gestu. Nō enim repit eam angelus in platea. Non in foro vel triuio sz in domo ⁊ orantem. q̄z semper aut orabat: aut operabatur. sed qd faciebat postq̄ mr dñi fuit electa. Et quid post filij ascensionē si añ talia exercebat. Et dī q̄ i camera semper erat in contēplatione. In qua Jo. cuā. venerabiliter seruiebat ⁊ reuerenter.

Tertio in conuersatione. Nā semp aut cum filio aut cū aplis vel cum helisabeth: aut cū angelo commorabatur. vt dce posset cum apostolis. philypen. 3°. Nostra autez cōuersatio in celis est. Tertio charitatis complementuz. q̄z pro vtilitate mūdi filiū suū obtulit passioni. q̄n ipsuz p̄sentauit simeoni. Sciens q̄ nisi per filium nō poterat fieri redēptio generis humani. Et ideo plus fuit gaudia de morte filij mentaliter q̄ cōtristata corporaliter. Virgines p̄bant dictum suum tripliciter. d. ⁊ benc. q̄z prior. q̄z purior. ⁊ q̄z firmior. Primo quia prior. Nā tempore legis omnes mulieres matrimonio tradebātur. ⁊ sic v̄ginitas matrimonio post ponebat. Jn vētre aūt virginitas fuit. b. virgo ⁊ laudanda. q̄z prior.

Secundo. q̄z purior quo ad corpus ⁊ q̄ ad mentem ⁊ quo ad incorruptionem vtriusq̄z hominis. Nunq̄ enim sensit vel leuiter motum carnis: aut mentis. fuit sanctificata ⁊ ab originali purgata vt. d. Augusti° de nā ⁊ gra. Cum nulla alia creatura se excusare possit a primis motibus q̄ nō fuit in nīa ptāte vt. d. magister sniaz i. scōdo. et habūdātia. n. gie interioris redūdabat quedā conuersatio honestissima exteri°. ita vt aliquos ⁊ aliquas castas faceret.

Tertio. q̄z firmior. Nā tñ munditiā dilexit vt p aliqua re corporali aut mētali nō cōmutaret. ⁊ ideo ab angelo solicita quesiuit quomodo generaret sine violentia sue firmissime munditie. ⁊ q̄z ipossibile erat vt nō cōsensum alicui hoī cōsentiret. d. luc. 1°. Quō fiet istō q̄n virū nō cognosco. q. d. nil cōsensuz possem pstare. Scd queritur quare ergo desponsari consensit. ⁊ dicit sci q̄ diuina dispensatione hoc factū est pp infame dedecus precauendū. ⁊ vt istud sacrū incarnationis dei dn̄i° celaretur. Et vt inde fides augeretur. Ultimo de tis trinitas auditis rōnibus. d. salomon. Rndēs ad qōnez q̄ ipsa est digna corona vt sit imperatrix in celo ⁊ in purgatorio ⁊ inf erno. Q̄z ad oēs istas ptes sentitur eius auxiliū Aug. in sermone de nati. btē v̄ginis. d. O beata v̄go secundū oēm captiuū tuum deprecatur ascensum: te dña mūdus sue fidei obsidem fecit. Et concludit. sentiāt oēs tuum iuuamē quicūq̄z celebrāt tuā cōmemorationē. Figurata in hester q̄ obtinuit pro populo suo gr̄az ⁊ suspendiū aman buzei hostis iudeoz. p3 hester. ix. Cuius honorē ⁊ exaltationē vidēs. b. Jo. d. apoc. xii. Sig^m magnū appuit i celo mulier amicta sole ⁊ luna suppedib° ei° ⁊ in capite eius corona stellaz duodecim. Et tō possumus nos respōdere salomoni q̄renti. quę est ista ⁊c. q̄ ipsa est regina celoz dña angeloz ad vocatrix pctōrum ⁊ in peratrix o^m creaturaz cuius gr̄e nos participes factāt. Amen.

De sacerdote nouo.

Sto mihi parēs ⁊ sacerdos. Judit. 17. Istud v̄bū 3z i faliter fuit Dicheo. ad leuita debetheelē ipsuz ad sacerdotale misteriū inuitantis. Tñ pōt cē v̄bum xp̄i ad vnūquēq̄z diaconē bñ dispositū ad sacerdotale sacrificiū exortātis. Et fm hoc sacerdotale officiū in istis verbis dupliciter describitur.

Primo qdē vt hūs ptātez auctoritatis i supabilis. ibi. Esto mihi parēs. p̄sōa xp̄i.

Scōo vt hūs sublimitatē dignitatz i compabilis. ibi. sacerdos. Dag^r qdē auctoritatis ē cē parētē. i. patronū. 3z maioris ē cē p̄ sacerdotē ⁊ mistrū. ⁊ p magr̄ dignitate attribuit scis in p̄ria. apoc. xxiz. Jn si erūt sacerdotes xp̄i ⁊ dei. q̄z g° sacerdotū dignitas ⁊ auctoritas ē hic descripta: tū. Primo igit̄ dū ē circa auctoritatē sacerdotalē. Scōo circa dignitatē. q^m ad p̄mū q̄ notat cum dī. esto mihi parēs. Est notādū q̄ ātuor p̄sone inueniunt in diuina scriptura qb° xp̄s dce potuit. esto mihi parēs. Primus fuit

filius dilectissima mr. que ipz vere peperit. vñ sibi canit eccla. Salue scā parēs. Scōa fuit Joseph. q̄ fuit eius baiulus ad modū p̄ris vñ p ipso. ⁊. b. vir. dr luc. 2. Remānit puer iesus in ierusalē ⁊ nō cognouerūt parētes ei°. Ter^a fuit iustus symeon. qui fuit xp̄i patrinus i eo q̄ ipz in tēplo p̄sentauit. Sic vocat patrini q̄ i tromittūt i ecclias aliquē nouiter. nō d̄ co. d. cuañ. luc 2. Et vēit i spū in tēplū. sequtur. ⁊ ip'e accepit eū i vlnas suas ⁊ bñdixit deū. ⁊ dixit. nūc dimittis seruum tuū ⁊c. Quarta fuit. Jo. bap. qui fuit xp̄i patrinus in eo q̄ xp̄m baptizauit. Mar. p°. In diēb° illis venit iesus a nazareth. galilee ⁊ baptizat° est in iordane a ioane. q̄: i sacro baptismi q̄ dr regūratio acq̄rit singulariter spūalis cognatio secūdū q̄ baptizās dr p̄rinus ⁊ baptizat° filiolus. Et fm istas q̄tuor psonas accipiūtur q̄tuor rōnes. qb° xp̄s pōt dce cuilibet nouo sacerdoti. Esto mihi parēs. Prīa rō q̄z sps scūs cōtulit. b vir. v̄tutē generatiuā vt ex purissimis ei° sāguinib° fieret xp̄i caro. ita v̄tus dīna dat sacerdoti vt p v̄ba sacrāmentalia ex purissima frumēti substā cōsecrāt xp̄i corpus. Et tō sic. b. v̄go fuit xp̄i parēs q̄: sibi dedit cē naturale. Jta sacerdos suo mō. q̄: dedit ei cē sacramētale. Ista āt deductio dupliciter dēclarat. Prīo. q̄z sic operante. b. vir. sāguis v̄ginalis i corp° xp̄i vez? uertit. Jta opante sacerdote pānis i corpus xp̄i vez cōuertit. ⁊ sic. b. v̄go p tūc in suo viro xp̄i corp° p̄fecit. Jta nūc i altari sacerdos corp° xp̄i p̄ficit. Scōo. q̄z sic. ibi. virtus spūs sci: opata ē p̄ncipaliter ⁊ virtus virginalis ministerialiter. Jta i sacro vir° dei operatur. ad trāsfundū p̄cipaliter ⁊ v̄tus verboz sacerdotalitū instrumēta liter.

Tertio. q̄z sicut ibi. subito ⁊ sine mora fuit facta sanguinis in carnē conuersio fm dam. 3°. sniarum. Jta in sacramento fit in istanti transūbatio. vt nō soluz operatio sit similis sed etiā modus operandi. Quarto. q̄z non fuit maius mirabile sanguinem fm verā carnem subito conuertere q̄ panem in corpus xp̄i. imo videt minus difficile. q̄z maior est distantia iter ista. Et ideo rō nouitatis admirationis est cōsecratio sacerdotalis q̄ fuerit generatio v̄ginalis. vñ sicut illa laudatur: ex eo q̄. tbi. deus gignit. Jta ista ex hoc q̄ deus hic p̄secratur. Scōa. q̄z sicut scūs Joseph dicitur parens xp̄i. q̄z ipsum nutriuit. sedule ministrando. vt p3 et euāglis. Jta solius sacerdotis est offm xp̄o in mediante ministrare. q̄z oēs alii ecclesiastici ordines mediāte sacerdotio reducūtur in xp̄m. Est tñ notandum q̄ in ministerio sacerdotali consumitur cuchar^a per modum cibi sed non conuertitur cibus in cibatum. imo econuerso cibans in cibum. ⁊ sic sacerdos sūmens dum in xp̄m cōuertitur per modū nutrimenti. se habet ad cū. ⁊ sic videtur nutritius. Tertia. q̄z sicut sanctus symeon potest dici xp̄i fuisse patrinus. q̄z xp̄m in templo obtulit ⁊ retulit ostēdendo: ⁊ alios manifestando. Jta sacerdotis offm ē xp̄m in manibus suis deferre i ecclesia. ⁊ soli sacerdoti licitum est corpus xp̄i proprijs manibus contractare. ⁊ sic potest dici sacerdos xp̄i patrinus dum ipsum manibus propriis reponit in sacrario ⁊ officio. Quarta. q̄z sicut Jo. baptista per quem xp̄s renatus est sacramentis. fm ambrosium. fuit xp̄i patrinus. q̄z xp̄m regenerauit in baptismo. Jta q̄libet sacerdos suo modo potest dici xp̄i patrinus in eo q̄ ipsum in cucha^r sacramento consecrat dans ei esse sacramentale ministerialiter. Mirum si sacerdotes possunt dici coristi parentes. vt quilibet eorum. d. Esto mihi parens. quia homines sancti sunt de quibus. d. saluator. Math. xii. Quicunque fecerit voluntatem patris mei qui in celis est ipse meus frater soror ⁊ mater est. Circa secundam partem. i. sacerdotis dignitatē est notandum q̄ istud nomen sacerdos habet interpretationez quadruplicem ⁊ ethymologiam dictis diuine scripture conuenientem. Primo enim sacerdos dicit̄ sacratus domini. Quia scilicet a domino consecratur dum ei in consecratione sacerdotali caracter ipressus. Quez caracterē vocat. b. dion. scām signum. Est etiā notandū q̄ caracter iste q̄ dr ornatus spūs decorat mirabiliter alam sacerdotis. q̄ niam q̄ intuitiue videret ipsum p̄e cēteris.

lem in fronte anime. l. in superiori vel emi nentiori portione. mirabiliter videret illam illo caractere decoratam. Qui caracter hz quadruplicem virtutem ancram.

Prima est ad conficiendū. qz ois hns hunc caracterem hz potestatem cōsecrādi corpus xpi. Et nō hns non pōt. qz ipsum tm in ordine sacerdotali iō nullus pōt conficere nisi sacerdos. Secūda est ad absoluendū. qz virtute huius caracteris soluf sacerdos in foro pniali pōt absoluere a peccatis. qz solis sacerdotibus dictū fuit. Jo. 2°. Quorum remiseritis pctā remittuntur eis. Tertia ad obligandū. qz cū in foro pniali sacerdos hēat auctoritatez mutandi penam eternā in penam tpalem. iō. d. cisdē saluato: supra. Quor: retinueritis retenta sunt. l. quantum ad penam. Quarta ad benedicendū. qz quicquid sacerdos bñdicit est benedictuz virtute caracteris huius. Ideo dr. gn. xiiii. Melchisedech rex salz et sacerdos dei altissimi bñdixit h abrae. Qui nō fecisset nisi virtute ordinis sacerdotalis ptātem hauisset. Secūda ethymo[a] est sacrans dñz. qz in sacramēto eucha[c] cōsecratio sacerdotalis terminat ad xpm. Et ex tāta dignitate accipiuntur quatuor istiꝰ sacerdotij preconia. Primuz q dignitas sacerdotalis trāscendit oēm temporalē dignitatem i mundana politia. qz cū dignitas regia in temporalibus sit suprema. dignitas sacerdotalis est super eā. Cuius signū est qz inuncteri lege reges subiciebātur sacerdotibus. Et p sacerdotes reges cōstituebātur. p3 de saule. p. R. x. Dixit samuel ad vniuersum israel. ecce audiui vocem vestraz. iuxta oia q locuti estis ad me et cōstitui sup vos regez. et de dō. p R. xvj. Cuibit ergo samuel cornu olei et vnxit dauid in medio fratz eius et directus est spiritus dñi i dauid a die illa. Et tñ regia dignitas nō est mutata cū sacerdotiū sit melioratū sicut et lex. dñte apostolo hebr. xviij. Umbram hns futuror bonor lex: nō ipsam ymaginē rer. Et infra. Aufert primū. l. sacrificiuz vt sequens statuat: statuat. l. melius. vide hoc capitulum aplī et precedēs circa materiā.

Secūm q dignitas sacerdotalis trāsce dit oēm dignitatē spūalem in subcelesti terarchia. qz cū cps sit ordo suprem⁹ et maxime proximus deo inter ordines et dignitates ecclesiasticas sm. b. dionym li. de ecclesiastica ierar[a]. Tñ cps est dignior in qm tum sacerdos quā in qm cps. qz in quantū cps nō habet dignitatem nisi supra corpus xpi misticum qd est ecclia in cōfectionis ordinibus. In quātū aūt est sacerdos hz potestatem supra corpus xpi verum Et ideo sicut hoc corpus ē venerabilius. Ita istud officiū dignius. et confirmatur. qz eucharistia est finis om sckorum et ordinū. sm. b. dion. li°. supra. Et p3. qz cū ordines celebrant cōsumatio fit i missa. Et patus aūt respicit ordines. et sacerdotium eucharistiam.

Tertiū. q dignitas sacerdotalis trāscendit oēz dignitatē spūalē i celesti yerar[a]. qz potestas yerarticā spirituz btōr nō se extendit vltra fines celestis yerarchie. Potestas vo sacerdotalis attingit vsqz ad fines yerarchie sup celestis. Dum pona q hic cōsecratur est in supercelesti ierarchia vt pona media collocata. et confirmat deductio. Quia sicut corpus xpi verū rone vnionis ypostatice excedit corpus xpi misticuz. Ita et totā celestem ierarchiā. circa quā versantur dignitates angelice. Iō pp istum excellsum. d. apostolus. hebr. vlt. Habemus altare de quo edere non hnt ptātez q tabernaculo deseruiūt. Quartū q dignitas sacerdotalis attingit ad supremā dignitatem yerar[c] supercelestis. qz sicut laudat mr xpi ineffabiliter sublimata eo q eundez filium et tante dignitatis genuit tēporaliter quem pater celestis genuerat eternaliter. Ita quilibet sacerdos noui testamenti suo modo laudari potest. qz illud idem verbuz qd pater genuerat eternaliter. Idez hic cōsecrauit et consecrat temporaliter. Et ideo eius actio ratione termini aliquo modo ē dignitatis infinite. et ideo pro eis intelligitur illud preceptum. exo[i]. xx°. Dijs non detrahes. et principi populi tui non maledices. Tertia ethymologia ē. sacra vans. Quia ipse est propius minister sckorum noue legis in quibus gra confertur. Et iō dat sacra. Et notandū q septē sacramēta sunt

noue legis quea sacerdotibus ministrant.

Primū baptismus. qz nisi necessitas sit ab alio ministrari nō debet. Scōz pnia quia nullus alius absoluere potest.

Tertiū eucharistia. Qui nullus presumere debet ministrare preter q sacerdos.

Quartum matrimoniū. quod hz possit fieri sine foro ecclesie tñ nō dz etiā sine sacerdote. Quintum extrema vnctio. qui conferre non potest nisi sacerdos. Jac. v°. Infirmatur quis in vobis introducat presbiteros eccle: et orent super cuz vngētes eū oleo in noie dñi. Et sic dicit sacerdos quasi sacra dans. qz quinqz scka in quibus cōfertur gra administrat. Alia aūt duo scilicet confirmationez et ordinē ministrat eps. Et ideo. qz pp ministerium sckorum istud offin est sume vtile hoibus. d. michas. vbi thema. Nunc scio qz benefaciat mihi deus habenti leuitici generis sacerdotē.

Quarta ethymologia ē. sacris dī dat⁹. quia sacerdos dedicatur et consecratur vt sit sacris deditus et non secularibus. Est tamen notandum q sacerdos est sacris datus singulariter in celebratione diuine eucharis[c]. que celebratio sublimatur sollēnitate q̄druplici. Prima qdem diuinar pson. quia sicut tota trinitas xpm incarnauit vt. d. Aug. p°. de trinitate. Sic tota trinitas xpm cōsecrauit. Quāuis sola verbis pona sit hic consecrata sicut ibi icarnata. Opa autem trinitatis sunt indiuisa. qz dine pone sunt. vbi operātur. Ideo hic est sūma solēnitas ex pītia dinar pson. Secūa ē ex pītia scōrum angelor. qui sibi assistant corpus xpi dīte Brego. in omelia pasce. Quis fidelis dubitū hēre possit ad sacerdotis vocē ce[m] apiri et angelor choros ad cē in illo dino misterio. Tertia est exprsentia btārum aiarū. dicit. n. Jeronimus cōtra vigilantium. qō aie scōr quor reliquie sūt in ecclia cōitant xpm in hunc mundum quotidie venientem. qui non sit coiter nisi i altari. et sic. d. q sciunt honores qui eis deferūtur. Quarta ē exprītia. b. virginis q filium suum hic crededa est sociare. ex quo ceteri sancti ipm nō deserunt. Et ipa est regina virginuz de quibus. Apoc. xiiij. Hij sunt qui cū mulieribꝰ nō sunt quo ingnati virgines. n. sunt et sequuntur agnū quocunque ierit. et si istud est virginum priuilegium beata virgo non debet eo carere. que quatuor solēnitates inducunt nobis quatuor monitiones.

Prima. quod fideles debent in summaz reuerētiā hre sacerdotes sicut. d. b. frā ciscus. presbiteros q monuit preciis reuereri. Quia ipsi sunt tantarum rerum ad ministratores.

Secunda. quod fideles cum magna reuerentia et timore debent audire missas propter reuerentiam diuinarum et sanctarum personarum.

Tertia. quod sacerdotes debent cum mira contritione et deuotione ad istud misterium accedere. p[c]. Cor. xj. Qui. n. manducat et bibit indigne iuditium sibi manducat et bibit.

Quarta. q sacerdotes debent libenter frequentare istud misterium. Quia. d. bea. dionysius. li°. de ecclesiastica yerarchia q dignis istud misteriuz confert sanctificationem. Cuius nos etc. Amen.

Sermo de sacerdote nouo.

Interroga sacerdotes legē. Aggey. i. Scōm sniam Jeronymi ad paulinum offin sacerdotis est quia interrogatus de lege: respōdere debet. et ideo in hoc verbo prophetico sacerdotalis perfectio est duplicit̄ descripta.

Primo⁸ vt illustrata veritate sapientie in obfuscabiliter refulgentis. qua interroga. Nullus enim dubius querit certificari circa difficilia nisi a sapientibus. De vtero. iij°. Interroga patrem tuum et annunciabit tibi maiores tuos et dicēt tibi:

Secundo. vt decorata equitate iustitie in obfuscabiliter regulantis. Quia legem. Lex enim diuina est quedam rectissima regula vt dicit Augustinus libro de vera religione. Ideo dicitur de leui qui fuit patriarcha sacerdotum veteris testamenti

Ter veritatis fuit in ore eius. ¶Malechie. 2°. Quia vero circa sacerdotale officium versat sermo noster, ideo de eo sūt. xij. misteria cōtemplanda. ¶Primus. qd est sacramentū. Et dicit q est ordo primus in omni yerarchia sm ordinez dignitatis qđ declaratur quadrupliciter. ¶Primo. i humana politia. Antiq. n. philosophi in ciuitatibus distribuentes aliqd sm ordinem a natura inducti preposuerunt sacerdotes. Quia naturalis ratio dictabat. q primum oportet vnumquēq3 bene esse ordinatū ad deuz q fit p sacerdotis officiū. vt p3 p°. politicoꝝ

Secundo. in ecclīastica yerarchia. Quia in distinctione ecclīasticoꝝ ordinum. Iste ceteris anteponitur imediate post epōs. p3 p Dio^m li° de ecclīastica yerar^a ad hebreos v°. Dis nāq3 pontifex ex oibus assumpt⁹ pro hoibus constituit in his que sunt ad deum. Tertio. in celesti yerarchia. vbi primi angeli q deo assistunt imediate sunt ibi loco sacerdotum. Qui imediate per seipsos ad deum accedunt pro populo orare vt dicit Dionys. libo de angelica yerarchy^a Et ideo dicit apūs ad hebre. p°. Omnes sunt administratores spūs i ministerīū missi pp eos qui hereditatem capiunt salutis.

Quarto. in supcelesti yerarchia que est theartycha. in qua sunt tantū tres persone diuine. Quaꝝ^t habet dignitatē sacerdotalem. s. psona filij. Quia persona patris ē cōsecrans. t modo cōsecrata psona filij est consecrans t consecrata. ¶Dei sona spūs sāci est consecrata t non consecrans. Et iō q: persona secūdaꝝ q: sit cōsecrās t cōsecrata dr. ppīa. ps. 109. metro. v. Iurauit dūs t nō pēnitebit eū. tu es sacerdos ieternū sm ordinē melchisedech. Et iō q: iste ordo insupcelesti yerarchia est primus. dicit Josue. vj. q: sacerdotes precedēbāt populuz cuz arca testamenti dñi. vt. s. ostenderet populo vtā terre promissionis. Et assimili debeāt sacerdotes euangelice legis cū archa sacraꝝ scripturaꝝ t fide pcedere pp^m xp̄ianum ad terrā viuentium. qđ petebat prophet^a d. ps. ¶Portio mea dñe sit in terra viuentium. Secundum. Quid est sacerdotij signaculum. t dicit q: est caracter in anima sacerdotis a deo impressus cum ordinatur in calicis oblatione. q: xp̄s dando calicem suis discipulis ordinauit eos sacerdotes. ¶Marci. xiiij. Est tū notādū q: istud signaculum hz quatuor preclara insignia. ¶Primum est decoris inossuscabilis. Quare ornat aiaz spiritualiter. q fuit figuratū in lamia aurea que fuit apposita capiti sacerdotis stantis ante angelum dei. zacha. 3°. ¶Ponite cidarā sup caput eius.

Secundum. est valoris ipreciabilis. q: istud signū nō pōt comparari alicui rei tēporali ꝓpter eius valorez. ideo increpāter symoniaci circa hunc ordinem. 4°. sniarū distin. xxv. Tertiū est vigoris insepabilis. Quia hz vim transbandi pancz in verum corpus xp̄i: t vinū in sanguinem ei⁹. In quo sacramento transcendit potentiaz rationalis creature. p3. 4°. sniaꝝ. distin. iij.

Quartū. est tenoris indelebilis. q: non pōt dici ab quo scelere vel peccato. hic caracter. Nec etiaz in inferno quāuis degradatus. Et ideo notādū q: si sacerdos miserabilis resurgeret: sacerdos esset sine noua ordinatione. p3 4°. sniaꝝ. Ideo dicit. ysa. vltimo. Videbūt gliam meā t ponā in eis signū. Tertiū. q: est sacerdotis officiū. Et dicitur q: est officium angeloꝝ. Sicut enim angeli in celesti yerarchia deo ministrant t assistūt. Sic sacerdotes in ecclīastica yerarchia. vt multipliciter p3 in sacra scriptura Ideo dicitur ¶Mala. hic. 2° Labia sacerdotis custodiūt scientiā t leges ex ore eius. q: angelus dñi exercituum est. Est tamen notanduz q: quatuor angeli signanter nominātur in sacra scriptura.

¶Primus est michael cuius officium est pro fidelibus decertare. Apoca. xij. Factum est prelium magnum in celo michael t angeli preliabantur cū draconē t draco pugnabat t angeli eius t nō prevaluerunt: neq3 locus coꝝ inuētus est amplius in celo t proiectus est ille draco magn⁹ serpens antiquus qui vocatus est diabolus.

Secundus est Raphael. Cuius officiū est populū sanare. Qui tobiā antiquū a cecitate t vxorez Tobie iuuenis a demonio liberauit. p3 Tobie. viij. t vltimo cap.

Tertius est michael cuius officium est futura ānunciare: vt pro bonis opibus ānūciare vitā eternā t pro malis supplicū eternum. mathei. xxv. Ibunt hij in supplicium eternū. iusti aūt in vitam eternam.

Quartus est gabriel. Cuius officiū est fidei misteria declarare. p3. luce. p° vbi de fide incarnationis mariam t totaz ecliam instruxit. Ista quatuor officia cuilibz sacerdoti. t maxime curato iūcta sunt. Quia primo debet habere officium michaelis. s. populum sibi creditum defensare. Jo. xix. Bonus pastor: aiam suam dat pro ouib⁹ suis. Secundo. raphaelis. s. populū sanantē p deuotaz sacramentoꝝ administrationem. Jacobi vlt°. Infirmat quis i vobis introducat pbiteros ecclie t orent sup eum vngentes oleo in noīe dñi t oratio fidei saluabit. infirmum t allenabit eum dñs t si in peccatis sit remittet ei. Tert° vicis. s. futura predicendo. i. penā t gloriam luce. xix. Designauit dñs t alios septuaginta duos t misit illos in omnem ciuitatem t locum quo erat ipse venturus. Et parū infra In quācūq3 ciuitatem intraueritis t susceperint vos māducate que apponunt vobis: t curate infirmos q in illa sunt t dicite illis. appropinquabit in vos regnum dei. Quarto. Baptiste. s. de fide informādo. mar. vlt°. Euntes in mūdum vniuersum predicate euangeliū omni creature q crediderit t baptizatus fuerit saluus erit: q vero nō crediderit condēnabitur. Jo. 3°. Nisi qs renatus fuerit ex aqua t spiritu sancto non pōt introire in regnum dei. Quarta. quanta est sacerdotis dignitas. Et dicit q: i celesti yerarchia ordo seraphicus est dignissimus sm Dionys. libo de angelica yerarchia. Et si sacerdotalis dignitas. p3 4°. sniaꝝ. distin. xxv. Et pōt ostēdi quadrupliciter. ¶Primo. ex habitudine ad ordines inferiores. q: ep̄s conferens ordines sacros incipit ab ordinibus infimis vsq3 ad supremos gradatim. Et vltimo tanq̄ indignior in sacerdotio consumatur. Secundo ex habitudine ad ordines superiores. s. epatum t archiepatum q: nō est dignior sacerdos q: epūs. sed conuerso. In quātū precelle epūs in ro. n. q: ep̄s habet potestatem super ecclīam militā tez in conferendo ordines sacros. Et in hoc solū excedit epūs sacerdotē: sed vt sacerdos hz potestatē supra corpus xp̄i verū cōsecrādo eucharistiā. p3 quarto sniaꝝ distī. xviij. Et in hoc sacerdos excedit epūz. Tert° ex ordine sacramentoꝝ. q: illa dignitas vt ordo q versat circa nobilius vel dignius sacramentuz est maior. Sed pōtificalis dignitas vsat circa ordines: t sacerdotal circa eucharistiā. ergo maior. p3 p Dionysiū li° de angelica yerarchia. c. 3°. Quarto. ex ordine sacramentoꝝ. q: xp̄s tanq̄ caput ecclie debuit poni in supremo ei⁹ ordine. de⁹ aūt pf cōsecrauit eū in sacerdotē. est. n. ipe noster sacerdos t hostia. pp que cōparans ¶Petrus: hāc dignitatē regie maiestatis. p. p^e. pe. 2°. Vos aūt genus electū: regale sacerdotiū: gēs sancta: populus acquisitionis.

Quintū. q̄ta ē sacerdoc potestas. t dī q: ē infinita. q: sm dicta sancto. verus infinita nō sufficeret ad cōficiendū eucharistie sacrm. Sz notādū q: sacerdoc ptās declaratur sm quadrupliceꝫ gradū. ¶Primo. potestas sacerdoc est maior q̄ ptās demonū Qui qdē hūt ptātē incōparabilē. Job. xli. Nō est ptās sup terrā que comparetur ei. Qui nititur claudet celū propter peccata. Et sacerdos pōt aperire per pnie sacramētum. Et ideo datur ei potestas clauiū in ordinatione cū character sacerdotali dū ab epō ordinatur. p3. 4°. sententiaꝝ distī. xix.

Secō est maior ptāte angeloꝝ. Quāuis enim vnus angelus possit mouere celū p3 scōs. 2° sniaꝝ distī. Nō tñ posset vnū celum ad terrā trahere t tā cito sicut radius mittitur a sole. Sacerdos aūt in suo misterio trāsfert vez corpus xp̄i glorioſum de celo empireo ad altare t ita cito sicut radius procedit a sole t, magis. patet. 4°. sniaꝝ distī. ij. Et est quid maius ducere xp̄m ad altare q̄ trahere vnū celū. Tertio ē maioꝝ potestate archāgelorum. ¶Possunt enim archāgeli angelos mittere sm dio^m li° angelica yerarchia. Sed sacerdos celebrando diuina: diuinā maiestatem trahit ad altare cū comitiua angeloꝝ archāgelorum

simo multoꝝ scōrum: ꝛ scāruꝫ sm ꝓbre in
omelia paschali. Et ps. 4°. sniaꝫ visti. xi.
Quis fidelīū dubtū habeꝭ possit in ipa im
molandis hostia in voce sacerdotis celum
apiri: ꝛ angeloꝝ choros adesse: ꝛ eodē mo
mēto in ecliā raptū sackm ministerio ange
loꝝ. hec Brego. Quarto. ptās sacerdo
talis est sicut ptās diuinaꝫ psonaꝫ. q; tāta
ꝟtus regrit intranssubstantiōe q̄ta in mūdi
creatone: vt ps in allegata distin. Et apls
extollēs hāc ptātez. d. hebreo. ix. Habem⁹
altare de quo edere non hñt ptātē qui ta
bernaculo deserūt. i. angeli.

Sertū. quāta debet esse sacerdotis puri
tas. ꝛ dicit q̄ summa. in cuius signū lauāt
accessuri ad altare, vt. d. Dion y. lib° de an
gelica yerarchia. c. 3°. Et dicit ibi etiam q̄
summa purgatio est eis necessaria. q; deus
videt q̄ ci secreta cordis patent. Sed ma
xime debet habere sacerdos quadruplicez
gradū humilitat. ℙrimus in cogitatu.
vñ Dion y. supra. Accedentes ad heucari
stiam purgādi sunt a leuitatib⁹ fantasijs.
Et segtur. Noices ingnati sordidis cogita
tionibus ad hoc sackm digne nō veniūt.

Secūdus. in aspectu. vt. s. inhoneste nō
aspiciāt. Jdeo di. apls. p° corin. xi. Debet
mulier velarī hic sup capud pp angelos.
i. pp altaris ministros. qbus nō ix talia as
picere. Tertius. in affatu. q; illo ore de
quo ꝟba ineffabilia ꝓcedunt. s. cōsecratio
nis nō ds aliqd ꝺhonestari ꝟbo turpi. qa
de eodē fonte non emanat aqua dulcis: ꝛ
amara. p°. cor. xv. Exūpunt bonos mo
res colloqa mala. ꝛ iō dissolutus locutor i
sacerdotio cōstitutus dicere pōt illud. ysa.
vi. Ve mihi. q; vir pollut⁹ labijs ego sum.

Quartus. effectu. Nā panis propositio
nis erat illicitus ingnato cū mulieribus.
p' R. 1°. Dixit sacerdos achimelech ad da
uid. Habeo panē sanctū si mundi sunt pu
er: maxime a mulieribus s. sumant. Et mlto
magis corpus xpi q̄ est panis vite. Jo.
vi. Et q; talis puritas non habeꝭ nisi a do
ℳalachi. 3°. ℙurgabit filios leui ꝛ
abit eos quasi aurū ꝛ quasi argentū. ꝛ
ai dño offerētes sacrificia iusta. Sep^m.
uanta ds esse sacerdoꝭ veritas. Et dicit
n veritas sit quedaꝫ lux spiritualis.

sm ℙphaꝫ ps. 42°. metro. 3°. d. Emitte lu
cē tuā ꝛ ṽitatē tuā ipsa me deduxerunt: ꝛ
adduxerunt in montē sanctū tuū ꝛ in taber
nacula tua. Sic sacerdotalis ordo. sm dio
ny. li°. de angelica yerarchia. c. v. est illūis
tiuus: ꝛ lucidus. Jdeo tu cūctis sacerdotib⁹
ds esse ṽitas pura. ꝛ ideo notādū q̄ fides
catholica que est veritas pura in quolibet
sacerdote debet fulgere quadruplr.

ℙrimo. vt ipsum fidei veritatē distinc
te cognoscat. q; ix simplicibus fidelibus
sufficiat. que sunt fidei credeꝭ sufficiat vt te
net ecclia. Non tñ sacerdotibus sufficit. ix
explicite tenenē scire articulos fidei. ꝛ ideo
eis dicit. Osee. iiij. Quia tu sciētiā repuli
sti: repellā te ne sacerdotio fungaris mihi ꝛ
oblitus es legē dei tui: oblīscar filioꝝ
tuoꝝ: ꝛ ego.. Secundo. vt ipsam fir
miter credat. q; nisi credant nō intelligūt.
ysaie. vij. Si nō credideris nō permānebis.

Tertio. vt ardenter ꝓ ipsa pugnet ipu
gnādo sortilegia ꝛ angaria. sicut fecit ma
trithathas. d. p°. ℳach. 2°. Et si oēs gēteꝭ
regi antiocho obediunt. vt discedat vnus
qsq; auita pfum suoꝝ ꝛ seruitute: ꝛ consen
tiant mādatis eius. ego tñ ꝛ filij mei ꝛ fra
tres mei obediemus legi pfum nroꝝ ꝓpti
us sit nobis deus: nō est nobis vtile relin
quere legem ꝛ iustitias dei. ꝛ proprias in
fra. Et ix latus: ē legē sicut fecit ℱnices filī
us zambri. Quarto. vt ipaꝫ fideliter do
ceat. q; teneneē ex debito de fide instruꝭ po
pulū sibi cōmissuꝫ. Cuius figuram tenuit
Ezechias q̄ reduxit populū ad cultū dei ꝺ
structa ydolotria. de quo dicit quarti. R.
xviij. Fecē q̄ bonū erat coram dño iusta oīa
que fecerat Dauid pf⁹ ipse dissipauit ex
celsa ꝛ contriuit statuas ꝛ succidit lucos ꝛ
fregitqꝫ se/pentē eneū quē fecerat moyses:

Oct^m. q̄ta ds ee sacerdoꝭ caritas. ꝛ dī
sicut ordo seraphycus in ecclia triūphante
ē supīmus. Sic in ecclia militāte ordo sacer
dotaꝭ ē supīm⁹. Et iō sic ordo seraphicus ar
det caritate. sic ꝛ sacerdotalis ardere ds. Et
notādū sm Augu. lib. de doctrina xpiana
q̄ quatuoꝝ tenemur ex caritate diligere.

¶ ℙrimo. deū q̄ supra nos est.
¶ Secūdo nr alius q̄ est intra nos.
¶ Tertio. nostrū corpus qđ est circa no

¶ Quarto. noster ꝓximus q̄ est iuxta nos.
¶ ℙrimo. sacerdos ꝛ sup oīa debet dilī
gere deū. vt de multis beneficijs sit gratis
dicte Brego. sup ℳath. Luc. ii. augenē
dona rationes etiā crescūt donoꝝ. Secū
do. aiam suā. vt ipsaꝫ nō ledat alicui⁹ sord
peccati. ix multi cū caractere sacerdotij: fusci
piunt caracterē bestie. Apoca. ix°. Faciēt
vt qcūqꝫ non adorauerit ymaginē bestie
occidaē: ꝛ faciet oēs pusillos ꝛ magnos di
uites: ꝛ paupes: liberos ꝛ seruos habeꝭ cha
racterē. Tertio. suū corp⁹. vt ipsuꝫ ser
uet imaculatū. p°. cor. vj°. Mescie q; corpo
ra vestra tēplū sunt spūs sci. ꝛ q maculāt
corpus inde deū expellunt. p°. cor. 3°. Qui
vulnerat tēplū dispdet cū deus. Quar
to. suū ℙrimū. q; bonus pastor aiam suaꝫ
dat pro ouibus suis. Jo. xix. Nouū q̄
ta ds esse sacerdotis eqtas. ꝛ dicit q̄ eqtas
ē ṽtus: que ds dirigere in iuditio. ꝛ q; sacer
dotes dñt suare eqtatē iustitie in foro peni
tentie. q; iudices sunt aiaꝝ sm illud mora
le dictū. Juste iudica ℙrimū tuū. i. de ℙri
mo tuo. Jo. vj. No lite iudicare sm faciem
ix iustum iudiciū iudicate. Est notandum
q̄ sacerdos in tali iudicio ds agere sm pa
rabolā saluatoris. Luce. xix. vbi dicit q̄ sa
maritanus apꝛoplans vulnerato alligā
uit vulnera eius infundens oleū ꝛ vinuꝫ.
Similiter sacerdos debet vulneribus pec
catoris infundere. ℙrimo. vinū increpationis exprimendo diuinā iusticiam.

Secundo. oleum suauis consolationis
enumerando diuinā benignitatem.

Tertio. vinū diuine cōminationis si re
cidiuauerit in peccatis. Quarto. oleuꝫ
eterne retributiōis si perseuerauerit. Et q;
ista ad sacerdotē spectāt dicit dominus le
proso. luce. v°. Vade ostende te sacerdoti.
sed notandum sm Bregorium libro pa
storalī. Necesse est vt manus munda esse
studeat que sordes lauat ꝛ ideo ministran
tes sacramenta in peccato mortali peccant
mortaliter. patet quarto sententiarum. di
stictione. viij. capitulo. de penitētia.

Decimum. Quanta debet esse sacerdo
tis pietas. ꝛ dicitur q̄ istud declarat apo
stolus prime Thimo. quarto. Exerce autē
te ipsum ad pietatem. quia ad omnia vtilis
est. Sed notandum q̄ quatuoꝝ sunt opera
pietatis. circa que sacerdos se exercere ds.

ℙrimuꝫ est sacramentorum diuinoꝝ
spontanea administratio ꝓcce vel ꝓcio
nullo interuenience. ℳar. io°. Gratis ac
cepistis. gratis date. Secundum suffra
giorum spiritualium voluntaria cōmuni
catio. q; si in talibus occurreret ꝓcium le
ꝓtam Jiezi sibi adaptaret. de qua dicitur
quarti Regum quinto. Accepisti argentū
ꝛ accepisti vestes: vt ut vineas oliueta ꝛ vineaꝭ
oues ꝛ boues: seruos ꝛ ancillas. dixit He
liseus ad Jiezi. Sed ꝛ lepra Naaman ad
herebit tibi ꝛ semini tuo. que peccesset he
reti Symonis. de qua actuū viij. Cum vi
disset Symon q; per impositionem manꝰ
apostoloꝝ daretur spiritus sanctus ob
tulit eis pecuniā dicens. Date mihi ꝛ hāc
potestatem: vt cuicunqꝫ imposuero manꝰ
accipiat spiritum sanctuꝫ. ꝛ dixit ei ℙetrꝰ
ℙecunia tua tecum sit in perditione.

Tertium infirmoꝝ sedula visitatio.
q; tempoꝛe infirmitatis sunt introducendi
Jac. vltimo. Infirmatur quis in vobis. ꝛ
cetera. Require supra misterio tertio diui
sione secunda. pede secundo. Jdeo in perso
na sacerdotis. di. apostolus secunde corin.
vndecimo. Quis infirmaē ꝛ ego nō infir
mor. Quarto mortuoꝝ viscera sepellitio.
q; ecclīastica sepultura ordinata ē pp spem
future resurrectionis. vt tāgit Dion y. lib°
de ecliastica ierar. ix dubiū ē ne aliq sacer
dotes vera pietate carēāt siē ille q̄ viso vul
nerato abijt. luc. x. Undec^m. q̄ta ds esse
sacerdoꝭ sānctitas. ꝛ dī q̄ si sacerdotes q̄ co
medere debēāt pānes ꝓpositiōis: hēbāt esse
sancti. vt ps p' R. xi. Regre supra misterio
6°. pede. quarto. multo magis catholici sa
cerdotes quotidie angelicū panē sumēteꝭ
s. xp̄m in eucharistie sacramētū. de quo Jo.
vi. Ego sum panis viuus qui de celo de
scēdi. Sed notādū q̄ sacerdotes ve. tria.
ādrupli sanctificanē. ℙri° q̄tū ad vnctio
nē. exo. xxix. Tolle vitulū de armento. 7cete.
Et parū infra. Oleum vnctionis fundet⁹
super capud eius atque hoc ritu consecra
bitur.

Secūdo. q^m ad cibationē. q: eox cibaria dicebātur sancta vt dī in leuiticis.

Tertio quantū ad indutionē q: vestis sacerdotalis dicebāt sancta. exo^d. xxviii. Facies q3 vestem sanctā aaron fratri tuo ī gloriam ⁊ decorem. Quarto, quātuz ad habitationē. q: solū sacerdotes ingrediebant sancta sanctox in tabernaculo fœderis. numeri. Et sic sacerdotes noue legis spūs aliter debent sanctificari. Primo. q̄tū ad vnctionē vt spiritu sancto replcantur.

Scō. quantū ad cibationem vt amenitatibus celestibus pfruātur. Tertio. q^m ad indutionē vt honestis moribus decorē tur. Quarto. q^m ad habitationem. q: sicut celestia tractant tia ⁊ celestez habitationem habere debent. Phylipē. 3°. Nīa aūt conuersatio in celis est. Jō dī cla exo^d. xix. Sacerdotes quoq3 qui accedunt ad dīm sanctificentur ne percutiā eos. p^o. Cor. vltimo. Itaq3 qcūq3 māducauerit pānē hunc vel biberit calicem dīni indigne, reus erit corporis ⁊ sanguinis domini.

Duodecimū. quīta est bonox sacerdotum felicitas. Et dicitur q: sicut sunt sacerdotes in ecclia militante: q: sic erūt in triūphāte. apoc. vii. Sunt ante thronuz dei. s. sacerdotes ⁊ seruiūt ei die ac nocte in templo eius. Et notandū est qō in eox felicitate notātur quatuor insignia. Primū dignitas incōperabilis. Quā ert ollens petrus. d. p^o. pe. 2°. Vos aūt genus electū: regale sacerdotium gens scā: populus acquisitionis. Scom claritas in obfuscabilis. q: leti sunt in sanguine agni. ⁊ idco clarissimi. Apoc. p°. Qui dilexit nos: ⁊ lauit nos a pctis nostris in sanguine suo ⁊ fecit nos regnū ⁊ sacerdotes deo: ⁊ patri suo.

Tertiū. iocunditas inenarabilis. apoc. v. Cantabant canticum nouum dicentes. dignus es dñe accipere librum ⁊ soluere signacula eius. Et parum infra ⁊ fecisti nos deo nostro regnum ⁊ sacerdotes ⁊ regnabimus super terram. Quartum. securitas immortalitatis. Apoc. vlt°. Nox vltra non erit: ⁊ nō egēt lumine lucerne neq3 lumine solis quoniam dominus deus illuminabit illos ⁊ regnabūt ī secula seculoz.

Jdē ca. 2°. In hijs scēa mors nō hz ptātez sz erūt sacerdotes dei ⁊ christi ⁊ regnabunt cum illo mille annis. i. perpetuo secūdū q exponit Aug. 2°. de ciuitate dei. Ad quaz.

De apostolis phylippo ⁊ Jacobo.

Ac tibi duas tubas argēteas ductiles qbus vocari possis multitudinē. numeri. io. ca. Sciēduz q^d antiqtus tubis vtebāt ī ātuor. s. in bellis aggrediēdis in pplis cōuocandis in castris mouēdis. Jn festis solēnizādis. De hijs ātuor dī nūeri. io. Jō q: filius dei venerat in mūdum ad ista quatuor. s.

¶ Ad expugnandum hostes fidei.
¶ Ad conuocādū populū ad cultum dei.
¶ Ad mouendum castra p vtā charitatē.
¶ Ad premium festi eterne iocunditatis.

Dertio igit vt voluit tubis. i. aplis ⁊ aplicis viris itra quas tubas duo fuerūt philippus ⁊ Jacobus de qbus ait p̄: filio ꝺ̄o ba ꝓpositā: fac tibi duas tubas argenteas ductiles qbus cōuocare possis multitudinē. Jn qbus qdē ꝺ̄bis isti duo p̄cipui apli comēdant a q̄uor: rz q̄druplex gēus cāe. s.

¶ Ab efficiente.
¶ A materia.
¶ A forma.
¶ Et a fine.

¶ Primo ab efficiēte. ibi. fac tibi. vbi notatur in ipsis officij auctoritas. p^m pr

Secundo a materia. ibi. tubas argenteas. Jn quo notat i ipsis eloquētie claritas in tuba sonus terribilis' admouēdū affectū in argēto sonus. lenis ⁊ facilis ad docēdū intellectū. Tertio a forma. q: duas ductiles. Jn q̄ notat i ipsis vite sēctas idualitate gemina charitas: qua bonū inchoet. inductilitate pacientie firmitas que inchoatuz ꝓsequit. 4°. A fine. ibi. qbus ꝺ̄uocare possis multitudinē. Jn q̄ notat ipsox vtilitas ⁊ vtilitatis generalitas designat. nā in cōuocatione vtilitatis fidei vtilitas in multitudine vtilitatis generalitas designatur. Hec erit sunt quatuor que perficiunt ⁊ cōmendabilē reddunt predicatorē. auctoritas pp officiū. eloquentia propter documentum

sanctitas propter exēplum: vtilitas. pp meritū ⁊ p̄miū eternū.

3^m p^m

Quantū ad tertiū principale. vbi duo p̄cipui apli cōmendant a forma. q: duas ductiles in quo notat in ipsis sanctitas. Est sciendū q^d iste numerus duo: caritatē significat. q: dicit Bꝛego. q^d dñs misit ad p̄dicandū binos apostolos: ad denotandū q^d minus q^d inter duos caritas hīt nō pōt. nemo n. ad se ipsum caritatē hz: sz p caritatē in alterū tēdit: vt caritas esse possit. Jō isti duo apli in vita ⁊ in morte p̄fecta caritate cōiuncti fuerunt. vñ bñ mistice dēsignant.

¶ Per duo lūmaria magna. gen. 1°. ca.
¶ Per duos pullos colūbax. leui. v°. c
¶ Per duos cherubin. ysaie. vi. c.
¶ Per duas olīuas. zacharie. 4°. c.
¶ Per duas colūnas. sēdī R. vii. c.
¶ Per duo cādelabra. Apoca. 1°. c.

¶ Quia i luminaribus illuminatio clarita tis: in pullis albe puritatis: in cherubin cognitio vītatis. in oliuis cōpassio pietatis: Jn colūnis suppositio penalitatis. Jn candelabris hedificatio sanctitatis.

primū

Primo igit dico q^d isti duo apli designant p duo luminaria magna. de qbus dicit in figura. gen 1°. c. Fecit deus duo luminaria magna. vbi duo ponunt. s. ex pte efficientis nobilitas. ibi. Fecit deus. ex pte effectus bonitas. ibi. Duo: eccc caritas. q: mi^s q̄ inter duos caritas cē nō pōt. sz Bꝛeg^s Ecce societas amorosa: ⁊ gratiosa: in qua fulgebat caritas ad deū: ⁊ ad proximū magna. Ecce sanctitas. q: fuerūt magni sanctitate: ⁊ vītute: ⁊ pfectiōe: sz mō sunt. Ad agni glorificatiōe. luminaria. Ecce claritas: fuerunt. n. clari ⁊ luminosi p̄opter suam scientiaz. q: lz ante aduentum spīritus sancti fuerint homines idiote: tamen post fuerunt illuminati in fide ⁊ omni scientia necessaria ad salutē: ⁊ alios illuminauerunt.

secūdū

Secundo. dico q^d isti duo apostoli designant per duos pullos columbarum. de quib^o dicitur in figura. Leui. v. c. Anima que peccauerit. ꝛc. Et sequit offerat duos turtures: vel duos pullos columbarum. Jn turture enim qui habet planctum pro cantu: significatur contritio. Jn pullis columbarum: qui non habēt fel: significat innocētia ⁊ puritas: q^d autez isti duo apli habuerunt istā puritatē. p3 ex hoc. q: fuerunt apli p̄pl ⁊ tenuerūt vitā cuāgelicā. q: vt dicit. Lucc. vi. c. Electis oib^o seruti sunt cū s. p̄pm. ⁊ optime. dicit. Electis oibus q^ne spoterant aīas surpare eox que sunt. superbia. anaritia. luxuria. Sciebāt. n. illud verū cē quod dicitur. Eccli. 2°. Qui tetigerit picē coinquinabit ab ea.

Tertio. dico q^d isti duo apli designant tertiuz p duo cherubin. de qbus dicit in figura. q^d odi. xxv. Facies duos cherubin aureos. ꝛc. Cherubin interp̄tat plenitudo scīe: ⁊ dēsignat apl̄os plenos veritate scientia: ⁊ sapiētia. Cherubin. n. sunt in supp̄ma ierarchia angelox qui immediatissime ⁊ intime aspiciunt diuinā essentiā: ⁊ p illos reuellat ipsa essentia aliis: quare dicebant allati ser aliis in ysaia. Sic n. isti beati apli fuerunt pleni veritate scientia ⁊ sapientia cognoscendo deū p̄fectz ⁊ hoiez: ⁊ eius veritatē ⁊ doctrinā hītes ser alias. duas respectu dei. Dilectionis. s. ⁊ cognitionis: duas respectu sui. s. cognoscēdo bona natura: in qbus creauit eos ad imaginē ⁊ similitudinē suā. ⁊ bona gratie. in quib^o recreauit p passionem.

quartū

Quarto. dico q^d isti duo apli dēsignant p duas olīuas: de qbus dicit in figura. zacharie. 4°. c. Ecce duc oliue ⁊ duo candelabra aderis lāpadis: ⁊ alia a sinistris. ⁊c. Exponit iste duc oliue sunt isti duo apli: ⁊ compant: oliue oleū enim habet naturam conditiui saporis: ⁊ lenitiui vulcoris: duc ergo oliue significant in istis duobus apostolis: duas species pietatis. s. corporalis ⁊ spiritualis: sicut enim oleū supernatat aliis liquoribus sic pietas in istis. Et pietate corporali. p3 q: pauperibus omnia relinq̄rūt ⁊ dederunt sm consiliū p̄pi. De spirituali. patet. Si respicias vitā eox quomodo cō solabant dolentes: ⁊ instruebant indoctos.

Quito. dico q^d isti duo apostoli dēsignant p duas colūnas: de quibus dicitur in figura. tertii R. vii. Decem ⁊ octo cubitorum altitudine: ⁊ duodecim cubitorum latitudine aderat colūna vtraque: duo quoq3 capitella fecit: que ponerentur super capita co-

lumnarum. t sequitur. Statui duas colū nas in porticu tēpli. exponē. Tēpluz istud est regnuz celorum: porticus est ecclia militans in qua sunt duc colūne. i. isti duo apostoli altitudo. x. t. viii. cubitoz significat q isti duo apli semper erigebant versus celū p. x. precepta legis. t. octo virtutes. qb⁹ dentur octo beatitudines. de qbus dicitur Math. v. Beati pauperes spiritu: quoniam ipsoꝝ est regnum celoꝝ. videas oēs sicut continētur ibi. s. v. c. Et ipea⁹ xij. cubitorum latitudinis significat. xij. articulos diuinitatis t humanitatis xpi. quos isti firmiter crediderunt. t dicunt colūne. q: sicut columne sustinent domum. ita isti ecclam: t sicut columne multum laborant. sustinendo: sic isti sustinendo fidem xpi multos labores habuerunt t sustinerunt in psecutionibus: in aspitatibus: t in tormentis. sed sicut caput vbi sunt qnque sensus hz regere totum corpus. ita duo capitella erāt in columnis. que qdem capitella significant in istis aplis duas virtutes. s. temperantiaz t pacientiam. ita q tēperantia est necessaria in prosperis. t pacientia in aduersis. Et iste duc colūne erant fortes. q: erāt. sic isti apli fuerūt fortes. q nec prosperis nec aduersis potuerunt frāgi. Et de hac fortitudine cōtra omne malum. vide in vita eorum.

septum

Sexto. dico q isti duo apli dignant p duo candelabra. de qbus dicit apoca. 2°. Dabo duobus testibus meis t prophetabunt amicti saccis. Isti duo olive sunt t duo candelabra lucentia in cōspectu dñi terre si qs voluerit eis nocere. ignis exibit de ore eoz t deuorabit inimicos eoz. t sequitur. Isti hñt potestatem claudere celuz nubibus ne pluant. t sequitur. t percutere terram omni plaga. exponē t nota pfectionem magne sanctitatis in istis duob⁹ apostolis in hoc q vocantur testes laudantur de veritate. vnde ad litteram: isti fuerūt testes vite xpi t mortis. t resurrectionis. t doctrine euangelice. in hoc q dicit. prophetabunt laudantur de magna sapientia t cognoscibilitate. vnde in lege. prophete vocabantur videntes deum. vnde ad litteram.

Isti viderunt secreta dei t reuellauerūt eā dando consilia populis: quomodo declinarent a malo. t facerent bonuz. in hoc q dicit. Amicti saccis. laudant de humilitate contra diabolum. de paupertate cōtra mundum. de austeritate contra carnem. in hoc q dicit duc olive laudantur de pinguedine: t dulcedine deuotionis mētalis t orationis vocalis. In hoc q dicit. Duo candelabra lucentia. laudant de honesta cōuersatione. ita q conuersatio eoz luceat t edificet xpianos. t ne vocant candelabra. Audetis. n. q cādela pone sup candelabrum. vñ de candelabris dicitur 2ª. paralipomenon. 4°. c. Salomon fecit cādelabra ex auro purissimo cū lucernis suis. vt luccrent añ oraculū in pace candelabri tripartito. significat fides trinitatis. q isti gloriosi apli ita fortiter habuerunt q pro ea morti se exposuerunt. In hastili cadellabri significat spes. vñ in spe remunerationis eterne opabant opa virtuosa. In auro purissimo i quo significatur puritas mentis t operū ipsoz pp xpm. Lucerne que erant sup hastis significāt q opa bona debent esse publica. Candellabra n. aptoz erant septē. vt dicitur zacharie. iiij. c. Que sunt. vij. opa misericordie corpalia vt spūalia facta in caritate. sz in hoc q dicit. Si qs voluerit eis nocere. ignis exibit de ore ipsoz. laudant de amore quē habebāt ad inuicē. iuxta cōsiliū xpi. Diligite inimicos vestros. t ille ignis sic cōburebat eos q eos nō cōsumebat. q animo efficiebant amici. In hoc q dicit. q hñt potestatē claudere celū. laudant de sanctitate vel dignitate sacerdotali. q: ipsi habebant potestatē ligandi. atq soluendi. Ipsis. n. fuit dictū illud. Quodcūq ligaueritis sup terrā erit ligatū t in celis. t qcūq solueritis sup terram erit solutū t in celis. In hoc q dicit. q habz potestatē pcutere terram. significatur potestas iudicialis. quā habebunt in die iudicij ipsis. n. dictū fuit. Sedebitis sup sedes iudicantes xij. tribus isr̄l. de sanctitate potestatis inuenire in vita eorum. Amen.

De virtute humilitatis sermo.

Discite a me. q: mitis sum t humilis corde t inuenietis requm animabus vrīs. Math. xv. c. Quia vero xps pridie q̄ pateretur dedit precipue hūilitatis exemplū in eo q discipulorū pedes lauit. Ideo ad declarationē huius solēnitatis cōuenienter assumitur verbū istud in quo saluator noster duo facit.

Primo. inducit virtutis meritū adopandus. cum dicit. Discite a me. q: mitis sum t humilis corde. vnde ad philipēn. ii. c. Semetipsum exinaniuit formā serui accipiens.

Secundo. promittit virtutis premiū ad quod acquirendū. cū sequitur. Et inuenietis requm animabus vestris. vñ dicit apoca. xiiij. c. Amodo ia dicit spūs. vt requescant a laboribus suis. q: ergo humilitatis virtus est illa sine qua. Augu. in sermone de pluribus martiribus in qua debemus dñm precipue imitari. tō circa istā virtutē sunt. xij. articuli declarādi.

Quoz primum est. Quid sit humilitas. Et dicit q quatuor sunt mōi virtutū.

primus articulus

Quoz primo: q aliq sūt ad bonū pficiendū. vt pietas. q: bonū facere querit. Secundo. aliqne sunt ad malū fugiendū. vt castitas. q: malū vitare intendit. Tertio. alie ad vtrūqz. vt equitas. q: p hāc subiecti a malo tuent t ad bonū pficiunt. Iuxta dictū ppbe. ps. xxxiij. metro. xiiij. Declina a malo t fac bonū. Quarto. sunt alie ad neutrum. vt pacientia. q: nō consentit in actus sequendi aut fugiendi. sed in actu tātum patiendi maluz. Nunc aūt humilitas non est ad prosequendum bonum. nec ad fugiendum malum se extendit. sed resistendum circa honores ad quos animus hominis est nimis pronus. sicut superbia est vitium talia prosequens. vnde quatuor sunt gradus tales fugiēdi ea ad q̄ sumus pni.

Prima est paupertas voluntaria qua dimittuntur facultates.

Secunda est continentia rationalis qua abstinentur voluptates.

Tertia est. abstinentia qua reprimūtur gustus delectationes.

Quarta est. humilitas qua parupenduntur honores. vnde dicitur secundo Reg. Cum Michol filia Saul argueret de

uit de contemptu sui honoris. quia luxerat ante archaz federis domini. Respondit. Ludam t vilior fiam plus q̄ factus sum: t ero humilis in oculis meis. Et ideo dicit ps. xv. metro. primo. Domine nō est exaltatum cor meū neq: elati sunt oculi mei neq: ambulaui in magnis neq: in mirabilibus super me.

secūdus articulus

Secūdus articulus est. vñ oritur humilitas. Dicit āt q sicut superbia oritur ex stultitia. pro eo q: iō superb⁹ gloriet ē. q: nescit nosce suos defectus. ita hūilitas oritur ex pulpē dēria. q: prudēs cū vīs t recte iudicet in agibilibus nouit proprios defectus t sic tenet se in hūilitate. vñ dicit puer. 9. Ubi hūilitas. ibi t sapia. Sz attendēdū ē q hō sapiens hz quadruplicē actū. ex quo causat in eo virtus ista humilitaſ. Primus est. q suos defectus sapiēter cognoscēdo recogitat q: prudēs nō errat. Secundus est. q: ex talibus defectib⁹ ipse se indignū honore iudicat. q: nouit q honor ē virtutis pmiū. t iudicat nō eē sibi debitū. Tertius ē. q talē honorē nō affectat nisi sit sibi cōueniēs bonum. quia nullus affectat non sibi conueniens bonum. Iste autez iudicat istud nō esse sibi conueniens bonum igitur non appetit. Quartus actus ē. q: talem honorē recusat. q: est ei disconueniēs sicut cōtrariū t omne tale est nociuū. Et si dicat q hoc ptinet ad vitiosuz t nō ad virtuosum cui est cōueniēs virtus. q: honor ē testis virtutis occurrit illud ysa. lxiiij. Quasi pannus mēstruate omnes iustitie.

tertius articulus

Tertius articulus est. quot sunt hūilitatis gradus. t ponunt duo. Primus quo ad defectus considerationem.

Secundus quo ad honoris declinationez. Primus gradus qui est quo ad defectus considerationem consistit in quatuor

Primus est. suos defectus recognoscere in intellectu. sicut di. propheta. ps. lxviij metro. iij. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco t peccatum contra me &c.

Secundus est ipsos detestari in affectu post notitiam. sicut dicit idez propheta. ps. xxx°. metro. quarto. Ego autem sum vermis t non homo: hominum homi-

nā ⁊ abiectio plebis: Et idē. Iniqtatē odio habui ⁊ abominatus sum. Tertius est ipsos nō occultare in effectu: sicut idē prophēta dicit. ps. 31. metro. v. Delictū meum cognitum tibi feci: ⁊ iustitias meas non abscondi. Quartus est. ipsos manifestare a affatu: vt ait idē prophēta. ps. 31. metro. vj. Dixi confitebor in iustitiam meam dñe ⁊ tu remisisti impietatē peccati mei. ps. 37. metro. xtr. Quoniam iniquitatem meam annunciabo: ⁊ cogitabo pro peccato meo.

Secundus gradus istius virtutis ponitur: quo ad honestū: dēlinationē q consistit in quatuor. Primus est honestē non desiderare sicut desiderant pompatici ⁊ ambitiosi: vel pharisei q optabant primos accubitus in mensis ⁊ vocari ab hoīb⁹ rabi: vt dicitur in euangelio. Mathei. xxiij. c

Secundus est honorez fugere sicut ꝓpōsecit qñ iudei volebant cum facere regem q fugit in montem. sicut etiā ꝓpi discipuli s. Barnabas ⁊ Paul⁹ vt habetur Actu. xiiij. quando pro miraculo facto recusabāt honorem dicentes. Et nos mortales sum⁹ similes vobis homines annuntiantes vobis ab his vanis conuerti ad dominū vivum. Tertius est dedecus ⁊ in honorē suffinere: sicut apli. Actuz. v. q ibant gaudentes a conspectu concilij. qñ digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati. Quartus est in honorez ⁊ vltimum querere. sicut ipse dñs: pro quo dicit ꝓpheta. ps. lxxxiij. metro. xj. Elegi abiect⁹ esse in domo dei mei magis q̄ habitare in tabernaculis peccatoꝝ. sedet in synagoga. de quo luce. xviij°. Ecce ascendimus hierosolimaz ⁊ cōsumabūtur oia que scripta sunt per prophetas de filio hois. tradet. n. gentibus ⁊ illudetur ⁊ flagellabitur ⁊ conspuetur: ⁊ postq̄ flagellauerint occidēt eū.

aliart° artic. Quartus articulus. quot sunt humilitatis materieꝝ: ⁊ dicitur q̄ distinguntur sic̄ distinguntur honores qui exhibentur: vel bonis interioribus: vel exterioribus. Bona aūt interiora sunt quatuor. Primo. sunt potentie naturales: de quibus est humilitas eū quis concedat q̄ per propriuz ingenium non pōt quis nosce seipsum. dpliciter: q: ignoto ingressū ⁊ egressū meū.

Secundo. sunt virtutes intellectuales de quibus est humilitas cuz qs cogitat q̄ p nullā scientiam posset perfecte scire vnū milij granum. Tertio. sunt virtutes morales: de quibus est humilitas: cum qs cogitat q̄ oēs denigrantur p vnū defectum sicut dissonantiam: p vnuꝫ vocem: ⁊ tam nullus inuenit sine aliquo defectu. Quarto. sunt virtutes ⁊ passiones supernaturales: ⁊ de talibus ē hūilitas cū qs cogitat. q̄ talia a se nō hz nec d talib⁹ ē deo grat⁹ vt deceret. Sed bona exteriora sunt quatuor.

Primo. bōa corporis vt fortitudo ⁊ pulchritudo de quibus nō est gloriādum. q̄ corpus nr̄um est corruptibile. Secdo. bona generis de quibus non est gloriandum. q̄ omnes processimus a primis a gricolis.

Tertio bona dignitatum d quibus nō est gloriandū. q: tilla videnē esse coia bōis ⁊ malis. Quarto. sunt bona diuitiaꝝ d quibus nō est gloriandum. q: illa sunt minima bona ⁊ cōmunia quanto magis exteriora. Et quia contingit circa omia illa superēre. Ideo circa omnia ista humilitas est obseruanda. Sicut dicit sapiens ecclē. 3°. ca. Quāto maior es hūlia te i oīb⁹.

quint⁹ artic. Quintus articulus est que sunt humilitatis proprietates. ⁊ ponuntur quatuor.

Prima ē. q̄ illa virtus ē cōmunissima q: sicut in omni virtute cōtingit superbire ⁊ humiliter agere q̄uis in superbiendo nō sit vera virtus. Secda est q̄ illa virtus est acceptissima q: cum in alijs virtutibus sit odium inter virtutes: ⁊ vitium oppositum sicut crudelis edūt mitē: ⁊ auari liberalem: luxuriosi castum: tū hic superbi diligunt humilem magis q̄ superbum:

Tertia q̄ illa virtus est securissima q: tenet affectum hois in inferno sicut superbia in summo. ⁊ tō q: de infimo nō potest quis cadere: ideo potest securus p̄manere: sicut in sensibilibus nō periclitaē cadere ni si qui stat in alto. Quarta est. q̄ humilis qui stat in alto. Quarta est. q̄ humilitas est virtus sūme necessaria q: ēz Bre. tin dialogo. ipsa est custos omnium virtutū Quod dē⁹ permittit in perfectis viris nullos defectus. vt q̄ ipsi accipiant humi

litatis occasionē ad virtutem custodiendā sicut exemplificat de illo sancto q̄ a risu cō tinere non poterat se. Et inducit ad hoc q̄ filij israel debellatis cananeis qui erāt fortiores non potuerunt expugnare philistheos qui erant infirmiores. vt animaduerterent illos non virtutibus superasse ꝓpsos. vt habetur. p°. fc. xxj.

Sextus articulus est que sunt humilitatis cause. ⁊ ponuntur quatuor. sextus artic.

Quarum prima est. timor domini. quia sicut audacia inducit superbiaz. ita timor domini inducit humilitatem. vnde homines timorati non sunt elati. eccl. p°. capt. Timor domini expellit peccatū.

Secunda est parupensio sui. quia sicut homines qui se ipsos existimant honores sibi appropriant. sic qui non se existimant: de honorib⁹ nō curāt q̄ debētur hoīb⁹ ma gnis Mathy. 23. c. Qui se hūliauerit exaltabit. Tertia ē existimatio proximi. q: ille qui alium existimat se ip̄uz hūliat aliū di gnum honore indicat. Luc. xiiij°. ca. Non discumbas in primo loco ne forte honoratior te sit inuitatus ab eo. Et in hoc q̄ ei defert se ipsum humiliat. sicut superbi alios parupendunt. Et propter istas duas causas. dicit Apostol. ad philli. 2°. In humilitate superiores inuicem arbitrantes. ⁊ illa arbitratio prouenit ex eo q̄ quis contemnit se ipsum. ⁊ existimat alium.

Quarta est contemptus mundi. quia ille qui contēpnit mundum: non curat de illis ad q̄ mundus est intentus que sunt eius pompe ⁊ honores. vnde. Jo. xv. ca. Si fuissetis de hoc mundo mundus quod suum erat diligeret. sed q: non estis de hoc mundo propterea odit vos mundus. ⁊ iterum. Jo. in canonica sua dicit q̄ quicquid i mūdo est: aut est concupiscentia carnis aut cōcupiscentia oculorum: aut superbia vite.

℣ Quorum primū militat cōtra castitatē.

℣ Secundum contra paupertatem.

℣ Tertium contra humilitatem.

Septimus articulus est. qui sunt humilitatis effectus. ⁊ ponuntur quatuor. septimus artic.

Primus est indulgētia. q: offensus placari non pōt nisi p̄ humilitatem offendentis. Ideo dicebat angelus ad agar. gē. xvj. Reuertere ad dominam tuam ⁊ humiliare sub manu eius. Secūdus est obiaquia obia facit esse subiectum superiori: humilitas autem portat subiectionem: nō solum ad superiorem sed etiam ad equalem. ⁊ inferiorem secundum triplicem eius gradum vt vlt apostolus ad phl. 2. ca. Humiliauit semetipsum formā serui accipiens. Quēadmodum inobia est filia superbie. vt dicitur in lege numeri. xv. ca. Anima q̄ superbiam peccans siue peregrinus siue ciuis peribit de populo suo. ⁊ hoc est. q: est rebellis contra deum. Tertius est patia quia sicut homo superbus cito prouocatur ad iram cum ei resistitur eo q̄ superiorem se reputat. Ita humilis formatur ad patiaz eo q̄ se reputat inferiorez. Et ideo sic humilitati filij israel patienter portabant iugum philistinorum. vt hētur in li° iudicū. ⁊ sic dauid iniurias portabat semei. 2°. R. xvj. ca. Egredere egredere vir sanguinum ⁊ vir belial reddit tibi dominus vltionem sanguinem dom̄i saul qñ inuasisti regnum pro eo ⁊ dedit dominus regnum pro eo in manu absalon filij tui. Et ecce premunt te mala.

Quartus est par. q: sicut dicit sapiens prouer. xiij. Inter superbos semper iurgia sunt pro eo q̄ vnus appetit super altum extolli. Et ideo inter humiles est par quia vnus appetit alteri ibici secundū illud apostoli. Ro. xij. Honorem inuicem preuenientes: modesti: humiles. ⁊ isti sunt quatuor humilitatis filie.

Octauus articulus est: que sunt humilitatis signa cum sit virtus in corde latens octau⁹ artic. ⁊ dicitur q̄ quatuor. Primum est in gestu quando quis composite inclinatur. quia signum superbie est nimis erectus incedere quasi gestiat eleuari. sicut dicit ysa. 3. Contra filias sion que egrediebantur ⁊ extento collo eleuate. ex nutibus oculoꝝ ibant ⁊ pedibus. composito gradu incedebat.

Secundus est in affatu. q: ad humiles pertinet loqui cum modestia: sicut superbi locuntur grandia: secundum illud propheticum. ps. xi. 11dcxv. o. x. Qui dixerunt linguā nostram magnificabimus labia nostra

a nobis sunt. Tertium est in habitu. qz sicut signū superbie ē vestiri pciose ps math. 23. c. dilatāt. n. philacteria suas ⁊ magnificāt fimbrias ⁊c. Ita sigm hūilitatis ē vestiri hūiliter ad abiectōēz. Sicut rex Ninive voluit se humiliare abiecit a se vestimentum suum ⁊ inductus est sacco. Jone. 3°c. In Ninive ex ore regis ⁊ principū eius dicēs. Homines ⁊ iumenta ⁊ boues ⁊ pecora nō gustēt quicquā: ⁊ aquā nō bibāt ⁊ operiant sacciis. homines ⁊ iumenta ⁊ clament ad dñm.

Quartū signum humilitatis est ineffectus qui quis exerceat opa humilia. Sicut xps lauit pedes discipulorum suoꝝ in cena Jo. 13. Istud ꝛ̄tuos sigā hūilit Achab rex in sua ꝓuersione. 3 Re. xxi. Vbi dicit q ambulauit demisso capite. quantū ad signū gestus. Et inductus est sacco quantum ad signū amictus. ⁊ dormiuit in cinere quantū ad signū effectus. Et scidit vestimēta sua vbi creditur fuisse dicta verba humilia quantū ad signum affatus. Et ibidem dicit q deus reuocauit sniam mortis latā cōtra ipsum dicens Helye. Nō ne vidisti Achab humiliatum coram me.

nonus articu.

Nonus articulus. que sunt humilitatis figmenta. ⁊ ponuntur quatuor. Primū qui quis ꝓtendit signū humilitatis ꝓpter superbiā. qz oēs apperunt humilē exaltare. Sm illud Eccle. xi. Sapiētia humiliati exaltauit caput eius. Et ideo vt exaltent tales humiliantur. Secundū est. qui quis ꝓtendit talia signa pp inanem gloriā. qz humiles laudātur. iō ipse vult laudari tanq̄ humilis. cuz sit vere superbus. sicut de ypocritis dicit dominus in euāgelio. Math. vi. c. Exterminant enim facies suas vt appareant hoibus ieiunātes. Jdē. xvi. Dia opa sua faciunt vt videant ab hoibus. Tertiū est. qui quis pretendit talia signa humilitatis pp auaritiā. qz p talez modū tēporalia acquirunt ⁊ nō cōsumunt. ⁊ talis non est humilis: sed auarus cū actus morales specificent a fine. Jō dicit Heliseus 4 Regi. 4'. Re. v°. Accepisti argentū ⁊ vestes. ⁊ sequit. sed ⁊ lepra naamā adherebit tibi ⁊ semini tuo in sempiternū ⁊ egressus est ab eo leprosus quasi nix ⁊ Judas pp auaritiam xp̄m vendidit. dicit Mat-

thei. xxv. Quid vultis mihi dare ⁊ ego eū ⁊c. Et vno modo ponit beat. Augu. de ciui. dei q Romani iubiugauerūt oēs virtutes superbie. Quartū figmentū est. qui quis pretendit talia signa humilitatis pp fraudulentiā. qz sub humilitatis specie cōtingit decipere aliū. pro eo q homo humilis reputat virtuosus: ⁊ sic creditur ei. Unde sapiens Eccle. xix. Est q negter se humiliat, interiora aūt eius plena sunt dolo.

decimus articus.

Decimus articulus est. que sunt humilitatis fomenta. ⁊ dicit q quatuor.

Primū est pauptas. Quia sicut diuitie hūt extollere. ita pauptas ad ymā deducere. vñ qz cōtra naturā est pauris superbire dicit sapiens. Eccle. xxv°. q aia eius odiuit pauperē superbū. qz dicit. tres species odiuit aia mea ⁊ agrauor valde aio illoꝝ. pauperez superbum. diuitē mendacē. ⁊ senē fatuum ⁊ insensatum. Secundū est. corporalis tribulatio. qz homo dū affligitur naturaliter humiliatur. sicut in prosperitate eleuat. iō dicitur eccle. 2°. q sicut igne probatur aurū ⁊ argentum. homines vero camino tribulationis. Tertium est mentalis tptatio. Quia ideo deus immittit tēptationes scientie. vt custodiantur in humilitate. vnde dicit Apos. 2ª ad corin. xii. Datꝰ mihi stimulus carnis mee angelus sathane qui me colophizet. i. stimulet ⁊ affligat. ne magnitudo reuelationum extollat me. ⁊ patū infra. Virtus in infirmitate ꝓficitur.

Quartū fomentū est diuersoꝝ cuentuū considem. qz futura ignorant ⁊ cuentus cōtrariantur. Jdeo dicit sapiēs. Puer. xxvij. Ne gloriaretur ignorans in crastinū quid futura pariat dies.

vndecimus artic.

Undecimus articulus est que sunt humilitatis motiua que prebent cuilibz cām humiliandi in ista vita mortali: ⁊ ponunt inter alia quatuor. Primū est q hō est limus a sua prima creatione. qz deus creauit hoiem de terra que est ignobilissimum elementū: vt sciret se esse infimum in genere oium creaturaꝝ rationabiliuz ⁊ nō superbuz. Sm illud eccle. x. Quid superbis terra ⁊ cinis. Secundū est. q homo est fedus in sua naturali generatione que ꝓcedit ex

humani seminis feditate ꝓ qua dicit hō putredo: ⁊ filius hominis vermis: vt dicit Job. xxv. Quia sicut vermes generātur ex putredine. ita homo generatur ex corruptione. Tertium est. q hō est fumus in sua duratione ꝓ eo q transit de ista vita velociter sicut fumus Sm illud ꝓphetic. Psalmo. 36. Petro. iiij. Quia defecerunt sicut fumus dies mei. ⁊ in vita illa nō debet querere talia Jaco. iiij. ca. Que est vita vapor ad modicū apparēs. Quartū mortm est. q homo est fimus in sua cōsumatione. Mors. n. funesta resoluit corpus humanū in horrendas corruptiones Sm illud. eccl. 9. Cū moritur homo hereditabit bestias serpentes ⁊ vermes ⁊ sic non superbire ⁊c.

e. arti.

Duodecimus articulus ē. que sunt humilitatis priuilegia. ⁊ ponuntur quatuor.

Quoꝝ primus est q illa ꝑtus. s. humilitas est nobilissima. qz est virtus angelica Cum. n. virtutes morales non sint coiter. in angelis vt fortitudo ⁊ temperātia. Ita tamen est in angelis. qz oppositā circa idē habent repugnātiam. Et qz in malis angelis fuit superbia sic in bonis humilitas.

Secūm ē q ista virtus est pulcherrima cuius signum est q oculus diuinus libenter respicit ipsam. Unz qz vnus ꝓpha dicē. Psalmo. iij°. Petro. iiij. Quia ecclesius dñs ⁊ humilia respicit. Tum qz alibi: Ad quē respiciam nisi ad humilem ⁊ tremētē verba mea. ⁊ Et ideo dicitur pulcherm. qz delectat vi sum. Tertiū est qz ipsa ē ꝑtus optima. qz tā i moralibꝰ q̄ i naturalibus pejus meliori opponit: qz admit maius bonū. hūilitas aūt opponit superbie que dē pessimū vitiū. vñ dicit Aug. q nullū est vitiū cui magis resistat lex diuina q̄ superbia. Quartū priuilegiū ē q illa ꝑtus ē pma. qz sic superbia fuit pmū vitiū a quo supsit in rebus oīs pditio vt scribit Ysoc. Istud actū fuit i prio angelo cū fuit p superbiā auersus a deo. ⁊ ita pncipm oīs saluatiōis fuit hūilitas cū sancta michael ⁊ angli ei⁹ Jdicētes diabolo p humilitatē fuerūt ad deū cōuersi. vñ sic superbia fuit primū peccm. Ita humilitas ē virtus prima. vñ dē iudit. ix. Superbi non tibi placuerūt ab initio. s. mundi. sz hūiliū semper ⁊ māsuetorum tibi placuit deprecatio. 13.

Tertius decimus articulus est. que sūt humilitatis bñficia. ⁊ ponunt hier cetera q tuor. Primū est dignaꝝ personaꝝ habitatio. qz dñs habitat in cio. vñ dē Isa. lvij Deus in excelso habitat ⁊ cum cōtrito ⁊ humili spū vt viuificet spūs humiliū. Secūs est dignoꝝ donoꝝ largitio que copiose fm humilibus dant. qz Jacobi. iiij. Dē deus superbis resistit: humilibus aūt dat gratiaz.

Tertiū ē pdoꝝ nīoꝝ remissio. Unde qz dicit ꝓpha. Psalmo. xxiiij. Petro. xix. Vide hūilitatē meā ⁊ dimitte oia pcā mea. Jdē. Psalmo. xlvij. Petro. xviij. Deos superbos ⁊ hūilitatē deus nō despicit. Quartū ē. bonoꝝ operū acceptatio. qz nulla opa merito² sūt accepta. sz ipsa hūilitas facit ea acceptabilia sicut scribit in daniele. In spiritu humilitatis ⁊ in animo contrito suscipiamur a te ⁊ sic fiat sacrificium nīum acceptabile in conspectu tuo.

14. art.

Decimus quartus articulus est. q sunt hūilitatis exaltationes. Et dē q in quatuor statibus ogitur hoiez exaltari p hūilitatē.

Primo in mūdi politia. qz naturalis rō dictat: qua gubernatur talis pluralitas q sic supbi sunt hūliandi. Ita hūiles exaltādi. vñ Puer. xviii. Ani q̄ cōterat exaltat cor hois. ⁊ añ q̄ glorificet hūiliat. Secūs in supcelesti ierar³ q̄ ē eccla. qz in ecclesiastico ordine debēt supbi abici. ⁊ hūiles exaltari. sz illud saluatoris documentū. luc. 13. Omis q se exaltat humiliabit ⁊ q se hūiliat exaltabit Tertio. in sup celesti ierarchia que dē angelica. qz ibi assūmēt ad supiora q hūt corda hūlia. sicut ibi corruerūt a supioribus magis supbi fm illud virginis verbum. Luc. p°. Deposuit potentes de se de ⁊ exaltauit humiles. Jō Math. xviij. Qui se humiliauerit sic paruulus ille hic maior est in regno celorum. Quarto. in supa celesti ierarchia. quia dominꝰ noster Iesus christus ex humilitate fuit exaltatus sicut fuit inclinatus. vnde dicit Apostolus ad phyli. 2. Humiliauit semetipsum factꝰ obediens vsq̄ ad mortem propter q deus exaltauit illuz ⁊ dedit illi nomen quod est super omne nomen.

septimus articulus

Septimus articulus est que sint humilitatis inclinationes. Et dicitur q̃ humilitas est inclinatiua quadrupliciter. q̃ deus inclinauit filium suum quadrupliciter.

Primo inclinauit eum ad terrarchiã celestem. q̃ cum abintitio superbientib^{9} malis angelis boni angeli fuerunt humiliati: dei filius fuit ad eos inclinatus in eo q̃ fuit ad eos post suam conuersionẽ in visibiliter missus per nouam illuminationez que fuit promissionem verbi. sicut noua inflammatio promissionem. i. Secundo inclinauit eum ad terrarchiam sub celestem. qa virtus humilitatis attraxit ad virginez v̄bum. Et verbum caro factum est. Et uc. p^{o}. Quia respexit humilem ancille sue. &c. Tertio inclinauit eũ ad carcerem sub terrestrem quo ad locum q̃ dicitur sinus habrae siue limbus sanctorum patrum. vt dicitur in simbo^{o} apostolorum descendit ad inferos. quia ad illum locum descendit post suam mortem. q̃ maior humilitate cum potuisset vinctos dissoluere solo verbo: sicut rex ministrum.

Quarto inclinauit eum ad miseriã sub terrestrem quo ad purgatorium vt illorum penas remitteret secundum illud Apo. petri. Solutis doloribus inferni. q̃ sicut descendere ad terram fuit humilitas. ad infernum superiorem. i. limbum fuit maior. et maxima ad hãc inferiorẽ. i. purgatoriũ. q̃ dicit apo. q̃ descẽdit ad inferiores ptes terre.

quintus articulus

Decimus sextus articulus est: que sunt humilitatis sollemnia. Et dicitur q̃ attenduntur quo ad solẽnitates personarũ que sunt note in scriptura de humilitate.

Quarum prima est. Mores. q̃ dñi grãdis esset effectus negauit se esse filium filie pharaonis mallens affligi cum populo dei q̃ temporalis peccati iocunditatem habere maiores diuitias estimans thesauro egyptiorum in proposito christi aspiciebat enim in remunerationem secundum apostolum ad Hebre. xi. De quo dicit scriptura. q̃ erat vir mitissimus super terram que mitiuas sonat est virtutis humilitatis. Secunda persona fuit dauid qui cum peccauerit mox se humiliabat. et semper se ipsum despiciebat dicens. ii. Reg. vltimo ca. Ego sum qui peccaui ego qui iniq̃ egi. Hi isti. qui oues hec quid fecerũt auertatur obsecro manus tua contra me et contra domum patris mei. Et ps. xl. Mitto. vj. Ego sum vermis et non homo opprobrium hominum et abiectio plebis. Tertia fuit Jo. baptista qui cuz esset plusq̃ propheta pharisei de ipso que rentibus humiliter respondit in Joanne p^{o}. ca. Dicens. ego vox clamantis in deserto. vbi sancti notant suam humilitatem. nec nomẽ prophetici recusauit. Quarta persona fuit mater domini benedicta que dixit Angelo nuntianti. Luc. p^{o}. ca. Ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbũ tuum. In quo notauerunt sancti signa inire humilitatis vt alibi patet. Et quia iste quatuor persone sunt in scriptura pre omnibus aliis solẽnissime cõmẽdate. Ideo in eis commendatur et declaratur solẽnitas huius v̄turis tamen super additur humilitas christi que fuit omnium virtutum exemplar. quia humiliauit se vt supra ad mortem et hec humilitas fuit maxima quaz nobis cõcedat iesus christus marie filius. Amen.

Sermo in festo beati Joãnis baptiste.

Fuit homo missus a deo cui nomen erat Joãnes. p^{o}. ca. Et circa decursum vite beati Jo. baptiste et eius laudis preconium occurrunt. 30. considerationes

prima consi^{o}.

Prima consideratio est de eius pronunciatione. Et circa q̃ notandum q̃ beatus Joãnes fuit in veteri testamento subquadruplici typo prenũciatus. Primo sub typo vocis pro clamantis. ysa. 40. Vox clamantis in deserto parate viam domini. Ista enim vox secundum litteralem sensum fuit beatus Jo. qui in deserto predicauit christum esse venturum. Et disposuit ad eius aduentum. et ideo dictus fuit vox. quia vehiculum verbi incarnati. sicut nostra vox est vehiculum verbi cogitati. Secundum Augu. super Jo. vnde Jo. respondens pharisei dixit. ego vox clamantis i deserto Jo. p^{o}. Secundo sub typo preconis euangelizantis ysa. xl. Super montem

ascende tu qui euangelizas sion. exalta in fortitudine vocem tuam. Et q̃ beatus Jo. ad litteram fuit iste preco: patet. quia aduentum saluatoris euangelizauit ierusalem et ciuitatibus iude concurrentibus ad ipsius populis. Mathe. 3. Tũc exibat ad eum yerosolima et omnis iudea et omnis regio circa iordanem et baptizabant in iordane ab eo confitentes peccata sua. Tertio. sub typo helie precurrentis dicente dño Mala. iii. Ecce ego mittam vobis heliam prophetam ante q̃ veniat dies domini. Dies domini accipitur dupliciter in diuina scriptura. Aut pro die aduentus domini in carnem. et tunc accipitur helias pro Joãne baptista de quo Luc. p^{o}. c. Ipse precedet ante illum in spiritu et virtute helie. Aut pro die aduentus. 2^{i}. i. ad iudicium et tunc accipitur helias pro persona helie prophete veteris testamenti. De quo Mathei. xi. Helias cum venerit restituet omnia. Quia sicut Jo. precessit primum saluatoris aduentum. Ita helias precedet. secundum. et quod illa prophetia intelligatur secundum aliquem sensum de beato Joanne ipse saluator insinuat. Mathe. xi. Dico vobis helias venit et fecerunt in eo que cunq̃ voluerunt. Quarto. sub typo angeli nuntiantis Malachie. 3. Ecce ego mitto angelum meum. sequitur. et angelus testamenti quem vos vultis. istorum duorũ angelorum. Secundus fuit ipse qui angelus testator fuit dictus. Primus fuit beatus Joannes baptista. qui preuiit ante faciem domini parare vias eius. et q̃ ille fuerit primus ad litteram testatur dominus Luc. i. Hic est de quo scriptum est. Ecce ego mitto angelum meum &c. Qui preuenit secundum. Luc. p^{o}. ca. Prohibis ante faciem dñi. i. i^{i}. angeli parare vias eius.

Sed occurrunt difficultates. Prima q̃ talis prenuntiatio figuratiua nõ videt fuisse preuilegiũ dñi Joãnis. vlt^{r} ceteros sanctos. cum doctores nostri alios sanctos sepe laudantes applicent ipsas figuras veteris testamenti. Dicitur autem q̃ verum est. Tollitur secundum sensum Allego^{m}. sed de Joãne est verum secundum sensum Ysaie.

Secunda difficultas quare dicitur Angelus cũ fuerit purus homo. Dicitur q̃ duplici rõne. Prima. q̃ officium angeli dicit esse a nũtiare. Angelus. n. interpretatur nuntius. Et ille prenuntiauit ꝓpi aduentum. Secunda ratio. q̃ viuens inter homines fuit imitator puritatis angelice. Hec rõ ponitur in sermone assumpt. b. vir. In carne ꝓter carnem viuere nõ terrena vita est sed celestis. vt infra patet. secũda consi^{o}.

Secunda cõsideratio est. de eius origine quo ad tribum. Ubi notandũ q̃ sicut ipse fuit de tribu regia. Ita Joãnes de tribu leuitica que erat sacerdotalis et nobilissima post tribuz regiã. Et circa hoc notant quatuor catholice veritates. Prima. q̃ pr̃ eius fuit non solum de tribu leui sed etiam de stirpe Aaron de qua erant oẽs sacerdotes incensum offerentes vt ps in leuitico et numeri. xviii. Et ideo. Luc. i^{o}. Fuit in diebus herodis regis iudea. sacerdos quidam. &c. Secũda est. q̃ mater eius fuit de eadẽ stirpe sacerdotali. q̃ dicat q̃ vxor eius helisabeth fuit de filiabus Aaron. Et ita Joãnes fuit de stirpe sacerdoli vtroq̃ parente. Tertia q̃ mater Joãnis baptiste fuit cõsanguinea germana virginis gloriose. q̃ angelus sic eã vocat in euange^{o}. Luc. p^{o}.

Et ecce helisabeth cognata tua. Cognati dñtur illi qui ex duobus fratribus vel duabus sororibus sunt geniti: sm̃ expositionez gramaticorum: q̃uis aliter accipiãtur in diuina scriptura. Quarta q̃ ipse fuit cõsanguineus secundus beati Joãnis bapti^{e}. Luc. p^{o}. ca. Et ecce helisabeth cognata tua et ipsa concepit filium in senectute sua. q̃ filii germanorum vel germanarum sic vulgo vocant. Ista tñ consanguinitas equpollet germanitati: in eo q̃ totã germanitatez habebat ipse ad suã matrem dicitur p quã attingebat Joãnem bapti^{e}. quãtũ hñt ceteri simul ad pr̃em et ad matrẽ rõne totalis. Sed occurrit difficultas quõd ipse et Joãnes erant consanguinei cũ non essent de eadẽ tribu sm̃ apostolum ad Heb. vii. et in lege scriptum erat ne tribus ad aliã misceret. Dicit q̃ in hoc dñs fuit dispẽsatus q̃ ad tribuz regiã et sacerdotalẽ. vt ps ex tenore vtriusq̃ testi. Patet

veteri testō accepit aarō vxorē heli filiam aladab sororē naason de tribu iuda. et q̄ peperit ōs sacerdotes etc. vi.c. Scōo in testō nouo. q̄ mr̄ bñdicta xp̄i et ꝑte patris fuit de tribu Juda. t et ꝑte mr̄is ō tribu leui. Et ū helisabeth esset ei⁹ cognata. t ipsa fuit Joseph nupta qui erat ō domo dauid. luc. p°. ca.

Tertia cōsiderō est. de eius anūtiatiōe p angelū. Et circa quā cōsiderādū q̄ eius anūtiatio fuit quadruplici ꝓpter sublimata. Primū fuit et ꝑte psone anūciātis. q̄ ab eodē angelo a quo xp̄s. vñ angelus zac dicēti. vñ hoc scīā. Rñdit. ego sum gabriel. etc. luc. p°. ca. Et q̄ tāto nūtio nō credidit mox plagā mutitatis pcussus fuit. vñ addit angelus erit tacēs. t nō poteris loq̄ vsq̄ i diē quo hec fiāt etc. Scōm fuit et ꝑte loci in quo fuit anūtiatus. q̄ credit fuisse anūciatus i loco sacratissimo q̄ dicebat scā scōr̄ q̄ ō erat ifra tēplū sacratissimū scīuari usq̄ i quo erat archa testi etc. xxvi. Ut nullꝰ in ip̄s nisi pontifex i troiret. t hoc arguitur dupliciter. Tū q̄ solus intrauit cū ad alia tē pli loca simul amicterentē plures sacerdotes. Tū q̄ vices ministerii sacerdotalis sorte diuidebātur p annos q̄m ad solis pōtifices q̄ simul plures esse nō poterāt. Et hic dī q̄ sorte exiit vt incēsum poneret. Ingressus tēplū dñi. Tertiū fuit et ꝑte tp̄is i quo fuit anūciatus. q̄ cū semel tm̄ i anno pōtifex intraret loq̄m istū: ꝯ apo. ad hebre. ix. c. t etc. 3. Sicut ille locus erat scissimus. Ita cadē rōne fuit dict̄ t hora illa scissima. de q̄. luc. p°. q̄ ois multitudo ꝓpli etc. Hora incēsi.

Quartū et ꝑte psone cui scā fuit anūtiatio illa. q̄ dignissima oium psonarū veteris testi erat sūmus sacerdos q̄ p° ꝓcedebat ꝓncipi. de vtero. xvij. Et. z. Ex⁹ de samuele p ꝓperationē ad saulē. p°. regū. Iste aūt zacharias cui fuit hic anūtiatio scā arguit fuisse sūmus pōtifex: Tū q̄ solus intrauit scā scōr̄. tum q̄ eius sacerdotiū fuit descriptū simul cū rege luce p°. fuit i diebꝰ herodis regis sacerdos qdā nōie zacharias. et quo hēmus documentū q̄ brō Joānis iure legis oīne debebat sūmus sacerdotiū. q̄ tunc sūmi sacerdotes ꝓdiderūt p successionē. vt ꝓ multiplicater in israēl. Scēdum tm̄ q̄ hec anūciatio nō solū fuit ꝓuilegiata et ꝑte anūtiātis. t tp̄is t loci t ei⁹ cui fuit f. d. Sz etiā et ꝑte modi anūtiationis. q̄ iz plures alij vt ysmael. Isaac. t sāson fuerūt anūciati p angelū nullꝰ tm̄ ita mō sublimi. vñ i hac anūciatione fuit btūs Jo. septēpliciter ꝓmendatus. Primo vt gaudiosus i suo ortu. iō dr̄ t erit tibi gaudiū. t exultatio: t multi i natiuitate ei⁹ gaudebunt. Luc. p°. ca. Scōo vt ꝑfuosus i suo gradu cū sēgl. t. n. magnus corā dño.

Tertio cōsecratus legis misterio. q̄ segtur vinū t siceram nō bibet. Iste. n. erat ritus nazareoꝝ q̄ fm legē erāt dño ꝓsecrati Numeri. vj. Quarto vt scificatus i matris vtero cū sēgl. t spū. s. replebit adhuc ex vtero matris sue. Inc. p. ca. Quinto vt fructuosus i ꝓdicationis officio cū sequit. Et multos filioꝝ etc. Sexto vt vigorosus in suo ꝑambulo: quo fuit xp̄i ꝑcursor cū segtur. t ipse ꝑcedet ante illū in spū t ꝑtute helie. Septio vt copiosus i suo misterio cū segtur. vt cōuertat corda pātum i filios: t incredulos ad prudētiā iustoꝝ parat dño plebē pfectā. Ista aūt ꝑparatio fuit ei⁹ sedula a ministratio i sua ꝑpria ꝑdicatione. Sed occurrūt difficultates. Pria ē quare btūs Jo. singulariter fuit ꝓpatus helie.

Dr̄ q̄ ipe erat ad modū helie flāma charitatis totus accēsus. vñ fuit a xp̄o ō ardor charitatis ꝓmēdatus ad modū helie scu in similitudine helie. Scōa difficultas. q̄re dr̄ vt cōuertat corda pātum ifilios. Dr̄ q̄ cū tp̄ibus filiis iudei de generarēt a fide scōr̄ pātum: t apta deuotiōe coꝝ i xp̄m btūs Joānes p suā ꝑdicationē cōuertit deuotionē t fidem scōr̄ pātarchaꝝ in ipsos filios eos ad corda silia inducēdo: t sic cōuertit corda pātum in filios vt talia corda filij hērent qualia hūerunt pātes ipsoꝝ. Tertia difficultas de zacharie ofone. ꝑ qua dicit angelus. Ne timeas zacharia q̄m exaudita est ora tua. Dr̄ ab aliqbus q̄ tunc ora bat ꝑ prole suscipiēda. q̄d nō videt. q̄ angelus copulatiue ad iunxit. Et helisabeth

uxor tua pariet tibi filium: copulatiua autem additio sicut coniungit voces. Ita dissiungit significata vt ad aliud videatur pertinere quod sequit. Ideo dicit melius q̄ illa depaccatio non fuit ō aliquo pertinēte ad bona fortune qualis est prolesset de re alicuius supnaturalis bon. q̄ decebat vt bona principia dedicarent principio bono. Et q̄ prestantissimuz bonū apud sanctos patres erat xp̄i aduentus sūme desiderat⁹. Ideo credit q̄ tunc ꝑ xp̄i missione festinā da exoraret deuotissime. t ideo dicit ei angelus qui misterium inc arnationis xp̄i in breui erat tractaturus exaudita est etc.

Quarta considerō est de eius cōceptione a matre sterili supernaturali virtute.

Ubi sciendū q̄ quatuor sunt ꝑdimēta ne fetus naturaliter concipiatur.

Primū est. viri infecunditas. q̄ sunt aliqui qui ex nimia frigiditate generare nō possunt Secūdū est mulieris sterilitas q̄ sunt aliq̄e que non possunt cōcipere ex naturali nimia debilitate. Tertium est mulieris antiquitas. q. vltra quinquagesimum annuz de cōmuni lege mulieres nō concipiunt. Ideo dicit sarra. gen. xviii°. Postq̄ consenui t dñs meus vetulus est voluptatē operam dabo. q. d. Frustra fieret ꝑ potētiā nature. Quartum est. viri decrepitas. q̄ licet antiqui hoies possint gignere ex iuuenibus mulieribus non tamē si sint ambo cōmuniter proueci. fm Aug. de ciui. dei de cethura nouissima habraahe vxor. In conceptionis ioānis baptiste Fuerunt tria ꝑdimēta: t ꝑ ꝓñs tria miracula. Primum ꝑdimentū fuit de matris sterilitate. de qua āgelus. luc. p°. Hic mensis est sextus illi que vocatur sterilis.

Secundū de matris antiquitate: dicēte angelo. luc. p°. Ipsa concepit filium in senectute sua. Tertium de patris vetustate: quā induxit lucas p°. Non erat illis filius t ambo processerant in diebus suis. t in hoc triplici miraculo fuit assimilata cōceptio Joānis conceptioni Isaac patriarche qui fuit conceptus de sterili matre. gen. xvij. Et quando fuit conceptus pater suus erat centum annorum t mater eius nonaginta. gen. xvij. Putas ne centenario nam sequitur. filius t sarra nonagenaria parict.

Quinta consideratio est de eius sanctificatione. q̄ cito sanctificatus fuit post sam conceptionem dicente Angelo spiritu sancto replebitur adhuc et vtero matris sue Constat autem q̄ spiritus. s. alicui nō datur sine gratia que est idem cum charitate t inseparabilis ab ea. t quando spiritus. s. datur per infusionem charitas similiter datur: dicente Apo. ad Romanos. v. Charitas dei diffusa est in cordibus vestris per spiritum. s. qui datus est vobis. Ubicunque autem est gratie infusio. ibi. ē sanctificatio. Ubi est sciendum q̄ quatuor signa sanctificationis inueniuntur in sacra scriptura. quinta consi.

Primum est. diuina prenominatio. t istud fuit in Isaac gen. xvij. Sarra vxor tua pariet tibi filium vocabisque nomen eius ysaac cu i benedicturus sum erit que gentiones: t reges populorum orientur ex eo.

Secundum angelica anūtiatio sicut in sansone. iudit. 3. Erat autem vir quidam de sarra t ō stirpe dan nomine manue habens vxorem sterilez cui apparuit angelus domini t dixit ad eam sterilis es t absque liberis sed concipies t paries filium.

Tertum miraculosa conceptio vt in samuele. p°. Reg°. Dominus autem conclauserat vulua anne affligebat quoque eam emula eius t vehementer angebat in tantum vt ex precaret quod concluisset dominus vulua eiusdem. Ego sum mulier illa que steti coram te hic orans dominum pro puero isto oraui t dedit mihi dominus petitionem meam quam postulaui eum.

Quartū festinata deuotio sicut in Josia. 2. paralipo. xxxiiij. Postquam exauditus est manasses orauit dominum deum suum t egit penitentiam valde coram deo patrum suorum deprecatusq̄ est eum t obsecrauit intente t exaudiuit orationem eius.

Primum signum fuit in Joāne q; ipe fuit a dño prenominatus. q; nō solū ab angelo annunciatus fuit pt: sed spiritu san. dictante mtis nois ipsius claruit. luce p°. c.

Secundū etiā signū fuit in eo. q; p angelū Gabrielē fuit ānunciatus eodē. c.

Tertiū etiā signū fuit q; supnaturaliter cōceptus de parētibus infecundis eodē. c.

Quartū etiā signū habuit. q; fuit deuotione preuētus in etate. s. annoz quinque ⁊ in vtero mtis. vt infra patebit. Sed occurrūt quatuor difficultates. Prima ē si fuit sanctificatus in primo instāti sue conceptiōis. Dicit q; nō q; ipse cōtraxit maculā peccati originalis in primo instāti sue cōceptiōis sm oēs: ⁊ in eodē instāti non se cōpactūr gra ⁊ originalis culpa. Secūda difficultas qñ fuit sanctificatus. Dicit q; hoc a sue sanctificatiōis non est nobis nota q̄us sit satis clarū q; ante fuit sanctificatus in vtero mtis q̄ pueniret ad mensez septimū. q; in mense sexto exultauit in vtero replectus spiritu san. vt patebit infra.

Sexta cōsideratio est: de mtis occultatiōe q̄ postq̄ cōcepit occultauit se mēsibus quinq; dicens. c. sup: adicio. Quia sic fecit mihi dñs in die qua respexit auferre obp:o brū meū inter homines. Istius aūt occultatiōis pōt quadrupler ratio assignari. sexta cōsid°

Prima. q; istā occultationē fecit ad vitandā fugiēdā. q; dñt aliq; q erubescebat q; in senectute cōceperat quasi dādo opaz voluptati. sicut dicebat Sarra. geñ. xviij. Postq̄ dñs meus vetulus est ⁊ ego senui voluptati opaz dabo. Secunda ratio est. ad imanē gliam ptegendā. q; oībus notum erat q; illa cōceptio naturalis ē nō poterat. Et iō videri posset q; ostenso sui fuisse quedā ostētatio p:o meriti miraculi ⁊ istaz rationē videt tāgere euangelista. cū dicit. Quia sic fecit mihi dñs. ⁊c. quasi diceret. Quia dñs me honorificauit auferendo ob probrū meū nō decet. q; ego me ipsaz ostētando honorificē. Tertia ratio est. ad diuinā gratiaz recoq̄rē fcēdā. q; plōe solitarie se magis in se ipsis recolecte. vt possint deo gratias agere de beneficijs ibi collatis. Juxta illud. Matth. vj. Tu autem cum oraueris intra cubiculū tuum. ⁊ cc. Quarta ratio est. ad solēnitatem virginis augmētandā. q; presentiebat spiritu san. q; mater xpi ad ipsam visitandam erat ventura ⁊ iō volebat esse occultata vsque ad eius aduētum. vt eius manifestatio: tunc tēporis ēet magis gaudiosa. Sicut tocalia que aliq̄diu occultantur postea cum maiori gaudio videntur. ⁊ illam rationem tangit euangelista. cum dicit. q; occultabat se mensibus quinque. quia in sexto mēse virgo ad ipsaz peruenit: ⁊ tunc sancta helisabeth se ipsam totaliter manifestauit.

Septima ꝓsi° ē. de Ioānis exultāte in matris vtero ad presentiam domini saluatoris. de qua Luce primo. Habijt in montana cum festinatiōe. ⁊ cete. In qua exultatione Euangelista narrat quatuor operationes ordinate. Prima fuit. virginis allocutio grata. q; intrauit in domum zacharie ⁊ salutauit Helisabeth. que salutatio festina declarat nobis in virgine exemplum benignitatis in mēse qua plone benuole solent p̄cenire alios insalutando. ꝛz illud apostoli ad Roma. xij. Honore inuicem p̄cenientes. Secunda fuit ipsius Helisabeth auditio intēta qua dulciter auscultauit virginis salutationem deuotam ideo subdit. Et factum est: vt audiuit salutationem Marie Helisabeth. ⁊ cc. septa ꝓsid.

Tertia fuit. beati Joānis reuelatio clara. q; ad auditum sue mtis fuit puero ad huc in vtero clauso reuelata xpi psentia. Q; cū actus exultationis sit actus voluntatis necessario requirit actū p̄cuise cognitionis. ⁊ non potuit exultare nisi reuelatio p̄cessisset. Quarta operatio fuit. ipsi° Joānis exultatio deuota. q; segtur. Exultauit infans in vtero eius. Nō q; ipse audiuerit illā salutationē corporaliter cū organa ad audiendum non haberet dispōsata. sed ad matris auditū fuit ei infusa exultatio supnaturalis. Ex istis p̄missis opationibus sequitur q; repleta est helisabeth spiritu. s. magna. Repleta est spiritu san. q; spūs sanctus perfecte fuit sibi tunc collatus. Secūdo notatur eiusdem spūs san. redundantia miraq; sicut vas quādo est superplenū non pōt cōtinere quin redōdet. Ita ex superabundātia spūs sc. quasi redūdans exclamauit voce magna. Sicut enim supabunde dolētes nō possunt continere se ad clamore tristitie. Ita supabunde gaudētes non possūt se continere a clamore letitie. Unde in isto clamore posuit quatuor dicta helisabeth.

Primū fuit. debite veneratiōis in laudez virginis ⁊ filij eius. cū premittit. Benedicta tu in mulieribus ⁊ benedictus fructus ventris tui. ⁊c. Secundū. fuit. congrue humilitatis in se ipsa. cum sequitur. ⁊ vnde hoc mihi vt vēiat mater domini mei ad me. quasi diceret q; non erat digna taz ⁊ mense honore. Tertiū dictum fuit. veridice. narrationis in secunda persona. cuz sequit. Ecce vt facta est vox salutationis tue in auribus meis exultauit. ⁊c. Quartum dictuz fuit. duplicis prophetationis. s. de preterito ⁊ de futuro in ipsa virgie sacra. cuz segtur. Et beata que credidisti: quoniā perficient in te que dicta sunt tibi a dño. quantū ad preteritū dicit. Beata q; credidisti. quantū ad futurū. quoniā perficientur in te. ⁊ cc. Sed occurrunt difficultates duas. Prima est. Si bea. Joānes existens in vtero matris sensit xpm aliquo sensu corporali. Dicit q; nō videt. quia organa sensuuz corporaliū ante natiuitatem fuerunt impedita. ⁊ ideo quādo dicitur vētris obstruso recūbans cubili. senseras regem thalamo manentē. videtur esse intelligendū de sensu exp̄imentalis notitie ptinente ad animā intellectiuam. Secunda difficultas. quo sensu potuit pcipe helisabeth exultationē infantis in vtero suo. Dicit q; non aliquo sensu corporali cum nullus motus corporalis in vtero matris sit signum exultationis fetus. ⁊ ideo videt q; sensu mentali ⁊ prophetico.

Octaua consideratio est. de Joānis associatione cuz xpo vtroq; existente in vtero per tres menses. mālit aūt maria apud helisabeth quasi mēsib° tribus. Luce. p°. c. Dicit aūt quasi. q; trib defu iquātū maria tardauit venire a Nazaret in domuz zacharie post angelicam salutationem. vel illa associatio fuit integrata ex diuersitate quadruplici. quatuor sanctissimaz personaz sibi inuicem pcbentium in enarrabiles cōsolationes. octaua cōsid°

Prima fuit. persona xpi in vtero virginis laz quiescēs. Secūda fuit. persona Joānis bapti. laz in vtero matris crescēs. Tertia fuit. persona dei genitricis verbū continēs. Quarta fuit. persona helisabeth precursoriz xpi ferens. Et sm hec iste tribus mensibus credunt fuisse quatuor cōiunctiones delectationum spiritualium inter istas sacras personas.

Quarum prima fuit. inter xpm ⁊ suam benedictā matrē que ipsum senticbat non solum corporaliter: sed etiā mentaliter sibi viscerāliter influctem diuinas imissiōes. ps in cantico virginis. cum dicit. Eructauit cor meum verbum bonum. Et iterum. Exultauit spūs meus. ⁊c. Secunda cōiunctio fuit. inter Joānem ⁊ suaz genitricem. que fetus fuit nō solū corporalis. sed etiā mētales sentiebat suos actus in deum. vnde sensit eius exultationē spiritualem quā habuit de exultatione virginis benedicte. Secunda cōiunctio fuit. inter xpm ⁊ Joānez q; ei° presentiam spiritualiter sentiebat. Et p cōsequēs xpm ex vtero matris iterat hic ipm illuminabat ⁊ perficiebat: vt eius perfectio redundaret in matrem. Quarta cōiunctio fuit. inter matrem dñi ⁊ helisabeth: ista aūt non erat in mediate intellectualis: sed sensibilis ⁊ vocalis p quā tribus mensib° vacauerunt nō mūdanis verbis. ⁊ inanibus sed diuinis laudibus ⁊ collocutionibus: vt a se ⁊ a suis cōceptibus cōcitabant. Et iō accipit documentū q; beata dei genitrix interfuit in natiuitate b. Joānis. q; in mense sexto ab eius cōceptione suscepit salutationem angelicam: Luce p°. Et statim habuit in montana: ⁊ mansit ibi mensibus tribus ⁊ sic fuerunt complecti nouem menses in quorum fine est tempus partus. nona ꝓ tra?

Nona consideratio est. de eius parturitione. Luce p°. Helisabeth impletum est tempus pariendi. ⁊ peperit filiū. Ubi notandum q; ista impletio potest intelligi quatuor modis. Quo modo incipiendo

conceptione.b. Joānis a qua impleti sunt nouem menses vsq; ad eius natiuitatē sm cōez cursum in partubus multerū. ⁊ ita intelligit euangelista ad litterā. q; impletuz est tēpus pariendi. ⁊c. Alio mō incipiēdo ab incarnatione xp̄i. q; preordinatū erat a deo. q; b. Joānes nasceret ex vtero matris tribus mēsibus postq; xp̄s fuit incarnatus ⁊ ita impletū est tēpus partēdi sm preordinationē diuinā. Tertio modo. pōt intelligi ista impletio. q; preordinatū erat a deo: vt beat. Joānes nasceret ser mēsibus ante xp̄m: ⁊ ita fuit tēpus pariendi preordinatū impletū. Quarto mō. pōt intelligi. q; preordinatū erat a deo vt reuoluto circulo natiuitatis Jo. baptiste. sequeret natiuitas xp̄i ser menses. vnde natiuitas vtriusq; diuideret ⁊ p annū medū sicut alie capitales sollemnitates totius anni. Unde sciendū q; sicut xp̄s fuit natus in solsticio hyemali vltra qō sol nō pōt descēdere fz cōez doctriuā sanctoz. Ita cadē ratiōe beatus Joānes fuit natus in solsticio estiuali vltra qō sol non pōt ascendere. ⁊ sm hoc intelligit illud v̄bū. Joānis. scō. c. Illum opz crescere: me aūt minui. q; a natiuitate xp̄i dies crescebāt: sed a natiuitate Joānis decrescebāt. Est etiā sciendū q; dc. Joānes fuit natus feria sexta. sicut xp̄s codē die fuit incarnatus. Sic q; nuncius incarnationis natus. ⁊ illa dies est sacratissima. q; altissimo omnium sacrificiorū. s. incarnatiōis fuit ꝓsecrata q; āt natiuitas i⁹ fuit tali die probatur. quia xp̄s tali die fuit incarnatus et Augustino. 4°. de trinitate. ⁊ eadem die qua incarnatio celebrat tali die ⁊ natiuitas Jo. baptiste in octodine septimāe. Tū q; xp̄s nat⁹ est i die dñico ⁊ quandocunq; christi natiuitas celebratur tali die natiuitas Joānis p̄cedit in feria sexta.

Decima cōsideratio est. de Joānis circuncisione. de qua dicit. luce p°. Factum est in die. viij. Uenerūt circūcidere puerū. ⁊c. Ubi est sciendū q; in die circūcisionis ipsius fuerūt quatuor miracula. Primū est q; nūcupatio Joānis fuit matri ipsius diuinitus reuelata: q; cū in circūcisione in qua cum imponeat nomen puero voluerunt hūc pueri notare nolle patris sui zacharie. Respōdens mater eius dixit. Nequaq; p°. Nequaq; sed vocabitur Joānes. Unde Ambro. dicit q; helisabeth p reuelationez didicit qō non didicerat amarito. Secundum miraculuz fuit q; Zacharie patri suo fuit loq̄la restituta qua carucrat a die annuntiationis saltem p nouē menses. quia innuebāt pri ei⁹ quē vellet vocari cū ⁊ postulans pugillarem scripsit dicēs. Joānes est nomē eius. ⁊ mirati sunt vniuersi. Aptuz est aūt illico os eius ⁊ lingua eius ⁊ loquebat bñdicens deū. Tertiū miraculum. q; ipsi zacharie fuit xp̄i incarnatio per spiritū ꝓphēticū de futuro reuelata p modum preteriti. Tū q; incarnatio sicut dicit Benedictus dñs deus isrl. q; visitauit ⁊ fecit redēptionē plebis sue. Et erexit cornu ⁊c. Tū q; in eodē cāntico adnexit. Jus iurandum qō iurauit ad habraaz pcm nostruz daturum se nobis. Quartū miraculuz q; ipsi zacharie fuit p spirituz ꝓphetie de futuro beati Jo. baptiste cōuersatio inspirata. Tū q; in eodē cap° dicit. Tu puer, pphēta altissimi vocaberis p̄ib. n. ante facie dñi parare vias eius. Tuz q; adiunxit illuminare his q; in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedent ad dirigendos pedes nostros in viā pacis. Est autem sciendū q; in enarratione mirabiliū que acciderunt in hac circūcisione narrat euangelista ser mirabilia vel notabilia. Primū est. q; nemo erat in cognatiōe parentū: qui hoc nomine vocaret et quo ostendebatur q; eius generatio magis erat sm spiritū q; sm carnē.

Secundū notabile q; audito hoc, nomine a patre scribente ad huc muto. Mirati sunt vniuersi quasi. s. ꝓpenderunt q; codē spiritu pater ⁊ mater loquebantur.

Tertiuz notabile. q; factus est timor sup̄ oēs vicinos eorum. non quidem seruilis cum illis nullus esset terror: sed initiat vt ex diuinis beneficijs sibi collatis incitarentur ad deum finaliter timendum.

Quartū notabile. q; super omnia montana iudee diuulgabantur omnia verba b̄ in quibus. s. montanis beatus Joānes fuerat natus. sicut solent noua notabilia celeriter diuulgari. ⁊ illa fuerunt notabilia que a creatione mundi in natiuitate alicuius

hominis: imo in circuncisione accēdissent

Quintum notabile. q; omnes qui audierunt posuerunt in corde suo dicentes. Quis putas puer iste erit. quasi arguens. a minori. Si tanta mirabilia euenerunt in istius pueri inchoatiōe quāta potuerūt esse illa que euenient in sue etatis perfectione. Sextum notabile. ⁊ enim manus dñi erat cum illo. idest virtus dei omnipotentis erat ad perficiendum miracula que in eius exordijs multiplicabantur.

Undecima consideratio. de ipsius annūciatione. quia fuit Joannes nūcupatus qō quidem est nomen hebreū sm Hieron⁹ ⁊ habet quatuor interpretatiōes sm eundem que conueniunt beato Joāni. vndecima consi°

Primo enīz interpretatur dñi gratia. ⁊ hoc conuenit beato Joāni. quia cum sancti distinguant tria tempora. s. tempus nature: tempus legis scripte: ⁊ tempus gratie. Isto tēp⁹ dicit cepisse ab ortu Joānis. b.

Secundo. interpretatur in quo est gratia. ⁊ hoc conuenit Jonani. q; gratia noui testamenti ꝓ qua dicitur Joānis primo. Gratia ⁊ veritas per iesum xp̄m facta est. singulariter fuit in. o infusa ⁊ ita interne radicata: vt ab ipsa nunq; excideret in qua principales sanctos noui testamenti omnes. s. apostolos excessisse videtur.

Tertia interpretatio cui donatum est. ⁊ illa etiam conuenit sibi. quia dono spiritus san. etiam in vtero matris copiose suscepit. Inter que dona spiritus san. ꝓphetie ab apo. numerātur alia dona in apoca. ō scribātur cū dixit. Angelus testimoniū ie su cum spiritu prophetie. quem spiritū habuisse in vtero matris testatur Ambrosius super Lucam. Quarto. interpretatur cui donatio a dño facta est. ⁊ hec conuenit sibi. q; ipse non solū fuit perfecte sanctificatus: sed etiam vt creditur in gratia cōfirmatus sicut apostoli in pceptione spūs sancti sm cōsa dicta docto⁹ ⁊ sanctoz: vt ex tūc non posset peccare mortaliter. vnde sic dictum fuit de apostolis. Replecti sunt omnes spiritu sancto. ita de illo dictū est. Spiritu sancto replebitur ad huc ex vtero matris sue. Et hec confirmatio denotat q; donatio sibi facta est a domino. quia donatio ꝓprie sumpta est res data irrenocabilis

Duodecima consideratio est. de istius ꝓphē pueri accessione ad desertum. vnde luce p°. dicit puer crescebat ⁊ cōfortabatur spiritu ⁊ erat in desertis. Ex quo habetur quadruplex documentum.

Primū. q; ille felix puer in etate pueri li augebatur corporaliter: q; puer crescebat quasi exprimens singulare modum sui corporalis augumenti.

Secūdū. q; ille felix puer in etate pueritij fugit ad desertū celeriter. q; erat in deserto

Tertium. quia ille felix puer ne icui peccato poluceret mundo abdicauit.

Quartum. q; ille felix puer intrauit desertum in etate quinque annoz. q; cuz etas infantie terminet ad quintum annum. l. ad primum lustruz ⁊ in ipso anno etas puerilie incipiat in principio huius etatis: vt patuit. voluit cōfugere ad desertum. Qui quidem translationez fecit quadruplici ratione. Prima. ad mundi renunciationem initiandam. quia cum multi sancti noui testamenti in puerili etate constituti ad mundi renunciationem totalem aspirauerunt. vt patuit in Martino ⁊ benedicto ⁊ Nicolao. Iste primus hanc renūciationē inchoauit cuius ex° ceteri fuerunt vocati.

Secunda ratio. ad virginitatem corporis perfecte seruandam. Nam iuuentus ⁊ etas lubrica. ecclesiasti. xi. c. Adolescentia ⁊ voluptas vana sunt. quia cum mundi conuersatio in pueritij etate incipiat declinare ad incendium libidinis sm dictum sapientis. ecclesiasti. ix°. Qui tetigerit picem coinquinabitur ab ea. Ideo ad seruandu suū crimium celibatum sic detestatus est mundum vt p̄digeret heremum.

Tertia ratio. ad virginitatez anime integre custodiendaz. quia cuz ex mutua hominum conuersatiōe sic impossibile hominem cuitare saltez peccata venialia que dispōnunt ad anime corruptionez. Jō ad tales maculas fugiendas in solitudinem se transtulit in primitiua etate. Ideo canit ecclesia. Antra deserti teneris sub annis. Et ludum turmas fugiens petisti. ne leui salte maculare vitam famine possem.

Quarta ratio. ad paupertatez volunta-

riam altissimā cōmēdandā. q: cum agēs vitā solitariam in deserto nullaz posset habere rez temporaliuz diuisionē aut coionē si aliquo talis est in pauptatis vltimo termino. q: cū nullo diuidit nec colcat illa bona circa quorum carentiā cōsistit pauptas vera & ibi cōprobat vera pauptas ℳath. viii. ca. Vulpes fauces hñt & volucres celi nidos filij aūt hois si hz vbi caput reclict.

Decima tertia ꝓsideratio est. de tēpore habitationis ipsius in deserto. q: dicit euāgelista. Luc. 1°. q: erat in desertis vsq; in diē ostensiōis sue ad israel. Sed occurrūt sex difficultates. ℙrima que fuit illa dies ostēsiōis sue ad israel. Dr q illa dies ꝺ qua dr. luc. 3. ca. Dō factuz ē ꝟbū dñi sup Joānē zachar filiuz in deserto & venit in oēm regionē iordanis ꝓdicās baptiᵐ pnie in remissionem pcoꝝ. q: tunc fuit populo israelitico manifestatus. Scōa difficultas que fuit dies istius reuelatiōis & aductus i regionē iordanis. Dr q ista dies fuit āno quintodecimo. impij tiberij cesaris q annus credit fuisse tricesiᵐo a natiuitate saluatoris. Tertia difficultas hēri pōt q̄ᵐ stetit in deserto. Dr q sic. l. vigenti quinq; annis. q: annus tricesimus saluatoris. fuit & tricesimus Joānis cū i codē āno fuerit ābo nati. Et iō tricesimo etatis sue anno de deserto exiit et. ꝟ. anno illuc transiit. & p̄ sex vigintiquinq; āūs ibi fuit. Quarta difficultas. Quare tm ibi stetit. Dr q nō decuit ide recedere donec inciperet rēm ꝓnuntiare. Et nō decuit q officiū ꝓdicationis & doctrine ꝓsumeret exercere añq; etatē perfectā. i. trigita annoꝝ hēret. q: ipse dñs officiū ꝓdicationis nō assumpsit donec triginta annos perfecte hāuit. luc. 3. ca. Quinta difficultas. si trib⁹ Joānes cōscius suis parētibus i deserto p̄mānsit. Dr q nō apparet in cōuenies. q: fuga eiꝰ & mālio parētes eiꝰ nō latuit. Tū q: spūs ꝓphetie hēbāt. Tū q: eius ꝟtures nō ꝑpedire. sz augmentare & ꝓmouere tanq; ebāt. nisi forte dicāt. q: sic ꝑpe inscios parētib⁹ remānsit in ēp̄io. Ita ille ignorātib⁹ scientibus p̄ mānsit in deserto vt esset magis solitarius. Sexta difficultas. Si i istis viginti quinq; annis fuit trib⁹ Joānes visitatus ab aliquo in deserto. Dr q in scriptūra nō hētur talis visitatio: nec apparet necessitas cū in vita sua humano auxilio q̄ tū ad victum necessaria nō egeret sicut nec fere siluaz vt infra patebit. Et apparet. q: heremitica vita in pfectiōr gradu pficitur. q̄n ol sortetate humana priuat. sicut ꝑz in paulo primo heremita q triginta annis sine hoīm cōsortio vixisse phibet. Dā in diuina scriptura reperiunt quatuor heremi cultores q fuerūt singulariter in miraculis potētes. ℙrimus fuit ℳoyses q in deserto hūit suas reuelatiōes in mōtib⁹ sacris oreb & sinay: vt hētur p totū exoduz leuiticū & librū numerorum. Scōs fuit Helias cuius habitatio fuit in solicitudie montis carmeli vt habetur in. 3°. Rē. xviij.

Tertius fuit ℳelisetus cuius habitatio fuit in codez mōtis deserto. vt i. 4. Rē. iiij.

Quartus fuit Joānes bap². cuius habitatio fuit in desertis. vñ accipitur argumētum q vita solitaria ē summe deo accepta eo q maxime contēplatiua. Jsa. n. qui solī inueniuntur in diuina scriptura cōmuniter in solitudine ꝓmorātes fuerūt notabiliter i dinis miraclis & mirabilib⁹ ꝓ̄ceteris ꝓuilegiati. Et si dicat q Jo. nullū mirabile fecit vt dicē euāge². Dr q circa ipz fuerūt maxima miracula & nobilissima facta.

Decima quarta ꝓsideratio ē de ipsius exitu de deserto q nō fuit ex ꝓpo. ꝓpposito: sz a 14.ꝑ. diuino ꝓcepto sibi supnaturalit reuelato. Et hoc ē q dicit luc. 3. c. Factū ē ꝟbū dñi super Joānē zachar filiū i deserto: & exit i oēz regionē iordanis. & incip. exit iciat⁹ a ꝓphetico oraculo. q: sciebat ex scriptū ꝺ se ipso ysa. xl. Vox clamātis i deserto. vñ accipit arᵐ q ipse ꝓpus ꝓdicauit exiio i deserto veniētibus ad ipz q̄ ipse exit et ad alios. Dñi scienᵐ q ipse fuit iussus a ꝺo exire ꝺ deserto q̄drupliciter.

ℙrima fuit ad ꝓsecūdū baptismi lauacrū. luc. 3. Q: exit ꝓdicās baptiᵐ pnie in remissionē pcoꝝ & ℳar. p°. Nō q illi baptismus ex nā sua pcā ad aboleret nisi ex cōtritiōe ꝓcessit. Secōa rō ē ad pnie tamētū exercitādū. q: iduceret ñ solū ad baptismi regiteratōez sz ex ad pcoꝝ ꝓfessionē ℳar. p°. Et luc. 3. Baptizabant ꝓfitentes peccata sua. Tertia rō est. ad rēm aducenū ꝓnuntiandū. vnde dicebat. ℳath. 3°. Ego baptizo vos aqua q post me venturus est baptizabit vos in spiritu sancto. Quarta ratio. ad eius cōuersatiōis meritū exēplandū. q: sm euāgelicū dictū. mat. v. c. Nemo accēdit luceruā: & pōit illā sub modio: sed sup candelabruz: vt luceat oibus q in domo sunt.

Quinta decima consideratio est. de rēm 14.ꝑ. baptizatione facta a Joāne. ℳar. 3°. ca°. Venit Jesus in Galilea in iordanem ad Joannē vt baptizaret ab eo. & mathei p°. Venit Jesus a nazaret galilee & baptizat⁹ est in iordane a Joāne. Vnde in illo bap° legimus quatuor mirabilia ꝓpetrata.

ℙrimū fuit de celi apitione. q: dū rēz baptizabat celi apti sunt sup eū. Luc. 3°. Factū est aūt dū baptizaret oīs populus. & Jesu baptizato & orāte aptū est celuz. ex quo accipit documentū. q: illi q moriunt recti post baptismū ꝓfecti celū ascendit ad gaudiū.

Secundū fuit. de dei pris testificatiōe q: vox de celo audita est. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bñ cōplacui.

Tertiū. fuit de spiritu san. apparitione. de q̄ luce. 3°. Descēdit spūs san. corporali specie. sicut colūba in ipsuz. & ℳat. 3°. q: vidit spūz ꝺ. descēdētē sicut colūbā. & manētē sup se.

Quartuz fuit. de rēi manifestatiōe. qa eū Joānes bā. nō posset rēm noscere sz faciem que nunq; viderat ex quo natus erat corporaliter. tñ fuit ei supnaturaliter reuelatus duplici mō. Uno mō p spūz. q: q̄n venit ad eius bapᵐ: ꝓhibebat ipsum Joānes dicēs. Ego a te debeo baptizare: & tu venis ad me. Unde pz q: tūc cognoscebat ipsum esse rēm. Alio mō p signū datuz. q: dicebat Joānes p°. c. Vidi spūm descendentē quasi columbā de celo & manentē sup eū: & ego nesciebā eū. l. ēm facie. sed q mihi fit me baptizare in aqua. ille mihi dixit super quē videris spūz descendentē & manētez sup eū. hic est q baptizat in spiritu san. & ego vidi: & testimoniū phibui. q: hic ē filius dei. Sz occurrit difficultas si qua forma baptizauit Joānes rēm. Dr q nō i noie venturi. q: tunc baptizasset in nomine ipsi

us rēi. & tō illa forma si sibi ꝓfuisset. & tō forte nulla forma sibi tenuit: sz soᵐ ipleuit ꝓceptuz rēi: vt ipsum baptizaret corporali ablutione. Aut forte aliqua dixit que sunt nobis ignota. Dā sciendū est q in isto baptismo quatuor notabilia sūmunt.

ℙrimum est. de rēi humilitate. q: voluit baptizari a suo subdito siue inferiori & hoc reputat humilitas in ꝓcipe q̄n vult militari a suo subiecto. & q: maius signum humilitatis est cū ille baptismus daret ꝓ remissiōe peccatoꝝ nō dedignatus est ille q sine peccato erat se exhibere in remissionē peccatoꝝ. Secundū documētū est. de Joānis humilitate cōsentiēti. q: Joānes recusauit p° hāc dignitatē: vt rēz baptizaret & fieret eius quasi pat r spūalis dicēs. sic ego a te debeo baptizari. & tu vēis ad me quasi diceret: non sum dignus q te baptizem: sed a te debeo baptizari. Et faceᵗ ē ꝓpter nr̄os sic hz in sacris.

Tertiū documētū. est de rēi equitate. q: hz in codē caᵒ q rēs respōdit sine mō: sic impiere nos decet oēm iusticiam.

Quartū documētū est. de Joānis obia q: mox vt rēi rōem audiuit & voluntatem firmatā vidit. nō plus ei restitit: sed statim dimisit eū facere q voluit. vnde sequit. q tunc eum dimisit. Ex quo concluditur q fuit ei patrinus.

Decima sexta. cōsi° est. de Joānis exercitatiōe. qua plari cōuersatiōe toti mūdo spāliter q̄tuz ad virtutē austeritatis. Unde notandum q: in quatuor reb⁹ ꝓsistit virtus austeritatis.

¶ ℙrimo. in his que ptinēt ad cibū.
¶ Secundo. in his q̄ pnēt ad potū.
¶ Tertio. in his q̄ ptinēt ad vestitum.
¶ Quarto. in his q̄ ptinēt ad stratum.

Quia in his quatuor cōsuescit caro humana recreari. Et ideo q militant strenue cōtra carnē cōsueuerūt in istis quatuor affligere corpus suū ad calcādas ipsius corporis passiones. Nunc. b. Joānes tenuit ꝺ tutē austeritatis. ℙrimo in cibo q: cruscica erāt locusta & mellis siluestre. ℳarci. p°. ca. Secūdo. in potu. q: erat aqua pura. Dñi cātat eccla. Cui latet auctū sociat pastū mella locustis. Tertio. in vestitu.

q; vestimentuz eius erat ciliciū de pilis camelo; cōtextū. ℳath.p°. Erat Joannes vestitus de pilis camelorū ⁊ zona pelliza circa lūbos eius.que.s.erat ad stringenduz ciliciū vt carni ꝓpinquus adherret. Quarto.in stratu. q; lectus ei⁹ erat solū antra ⁊ sara.quia erat in deserto solitarie habitans ſm illud de quo canit ecclia.antra diserti.

17 pl° Decima septima cōsideratio est.de ipsius feruentissima ꝓdicatiōe. q; fuit feruentissimus ꝓdicator:⁊ vt dñs suā ꝓdicationem autenticaret:ab eode themate voluit incipere ꝓdicationē suā.vñ ql̄dz dixit. Agite pniam. ℳar.3°.⁊. 4°.c. vñ in sua ꝓdicatiōe dedit quatuor regulas quatuor manieꝝ gētiū ad ipsuz ordinate venientiū .

Primi fuerūt religiosi. s.pharisei q venientes ad ei⁹ baptismū petebāt ab eo qd facerent vt saluī fierēt.qb⁹ dedit hāc regulā. q; s.faccerent dignos fructus pnie ⁊ ne gloriarēt quasi superbientes de statu suo.mat.3°. Videns aūt multos pharyseoz ⁊ saduccoz q.s.erāt religiosi venientes ad bapt^m suū dixit. Progenies vipaz qs ostēdit vobis fugere a ventura ira. Secūdi fuerūt populares oēs q venientes ad ei⁹ bap^m dicebāt qd facerent:qb⁹ ipse dedit hāc regulā vt ex ercerēt opa misericordie cū paz. vñ luc.3°. vi. q; interrogabāt eū turbe qd faceret. Rñs aūt dicebat. q; q hz duas tūicas det ñ hnti ⁊ q hz cibas sīr faciat. Tertii fuerūt publicani publicoz negociozz exercitores ⁊ exactores turpiū impialiū dicti a pu. Et clare: vt a re pu.qbus ipse dedit hāc regulā:q; nihil faceret amplius nisi q; eis erat cōstitutū.⁊ illa regula pōt intelligi dupl̄r. Vel q; tū ad iudices impiales. ⁊ tūc erat ī⁹ regla q; nihil aliud faceret q; q; erat eis ꝓstitutū p leges q; erāt ꝓstitutiones impiales. Alio mō pōt intelligi q; tū ad exactores fiscales. ⁊ tūc erat sīta huius regule.nihil aliud q; qs cōstitutū est nobis faciaz.s.nullā exactionē nouā.⁊ in istituz.ꝓptus nō inuētā pro curet. pz luc.3°. Quarti fuerūt milites: qb⁹ ipe dedit regulā triplicitā. P° indicens iis q; nulli facerēt violētiā . Secōo. q; nullā facerēt iniustitiā . Tertio. q; cōtenti essent stipēdiis suis.aut supple redditib⁹ suis.pz luce.3°. Vñ in sua ꝓdicatione habuit quadruplicez moduz procedendi. Primo. p viā reprehēsiōis. vñ dicebat. Genima vt paz q; ostēdit vobis fugere a vētura ira.

Secundo. p viā cōminatiōis de penis eternis peccatoribus infligēdis. ℳar .3°. Jaz n.securis ad radicē arboris posita est. Omis arbor q; nō facit fructuz bonū excidet ⁊ in ignē mittet. Tertio.p viā exortationis incitādo ad bona opa.luce.3°.℞ulta qdē ⁊ alia exortās cuāgelizabat. Quarto.p viā ꝓmissionis ꝓmittēdo celestē pātā oparijs bōis.mat.3°.⁊ Luce.3°. Cui⁹ ventilabrū in manu ei⁹ loḡnis de rpō:⁊ purgabit arcā suā ⁊ congregabit triticū i horreū suū palcas aūt igni inextinguibili.

Decima octaua cōsi° est. de testimonijs ꝓbatiōe erga x^m. Nā multa testimonia ꝓtulit de rpō. Primū ē.q; post me venturus est ante me factus est: q; prior me erat. 18ª cō sidera°

Secūdū est. de plenitudine ei⁹ oēs accepimus gratiam pro gratia . Tertiū est. lex p ℳoysen. data ē.gr̄a aūt vītas p iesuz xp̄m facta est. Quartū est. Nemo vidit deū vnq; nisi filius hois q; ē in sinu patris.

Sz occurrunt quatuor difficultates.

Prima est. quare dicit in primo testio de rpō. Ante me factus ē. Dicit q; loqtur de hūilitate nō prioritate durationis.ſz poritate posterioritatis.ſm quā logr̄ apos.p^a ad thimo.p°. Jesus xp̄s venit in hūc mundū. vt peccatores saluos faceret.quoz primus ego sum.s.potissim⁹. Secūda difficultas est.quare dicit in 2°. testi° q; de plenitudie ei⁹ oēs accepim⁹. ⁊c. dicit q; gr̄a fuit i tāta plenitudie in alia xp̄i q; inde redūdauit in oīa membra ei⁹ q; acceperunt gr̄az acceptationis diuine.p gr̄a felicitat̄ eterne.q; dr̄ gratia cōsūmata. Tertia difficultas.quar dicit in 3°. testi°.lex p moysen.⁊c. Dicit q; lex ℳoysi ſm dicta apostoli:non poterat impiū iustificare nec p ois gr̄az sua vtute cōferre. Lex aūt xp̄i nō solū a peccato iustificat.ſz et gr̄az efficaciter ipetrat. Quarta difficultas.quar dicit in 4°.testi°. Deū nemo vidit.⁊c. dicit q; ꝓ forte aliq videret deū p essentiā sic de ℳoyse ⁊ Helya dicit: deū nullus vidit ipsuz vtpote adequata ⁊ pfecta respectu talis obiecti ſm quē modū dicit apos.p^a ad Thi^m. vj.q; deū nullus hominū vidit:sed nec videre pōt.q; nō pōt intelligi nisi de visiōe adequata.q; de visiōe simplici cōstat q; videt in pria sicut ē.ſm Joānē in cano.sua.

19ª cō sidera° Decima nona cōsideratio ē. de ḡstiōibus sibi factis. vbi est notādū.q; b. Joānes fuerūt facte quatuor questiōes. secundum quatuor opiniones. Prima opinio fuit.q; ipse erat xp̄us. quia eo tempore venit quo Daniel prophetauerat x^m esse venturū. Et pp sublimitatē sanctitatis sup oēs alios sāctos ꝓteritos . Et sublimitas sācti tatis eius fidē faciebat.iō q;rūt. Judei.io. p°.c. Tu q; es.ſi ipse ē xp̄s.⁊ cōfessus est: ⁊ nō negauit. Et rndit.q; nō sum ego xp̄s.

Secūda opinio fuit.q; ipse cēt helyas sicut dicit de Helya. Eccli.xlviij. Surrexit Helyas ꝓpha.quasi ignis est vbū ei⁹ quasi facla ardebat. Et iō sequit si ipe cēt Helyas.⁊ dicit q; nō.s.ſm psonā:ſz bñ ſz spūm. Tertia opinio.q; ipe cēt vnus de ꝓphetis priorib⁹.q; venerat ad ꝓnuciandū xp̄i aduētū. Et iō querit. Si erat,ꝓpha ⁊ dicit q; nō.s.talis qualē ipsi putabant.

Quarta opinio fuit. q; ipse non erat bon⁹ hō:sed demoniacus dicēte saluatore. luce.vi. Venit Joannes nō mānducans: ⁊ dicit demoniuz hz. Et iō querebat:qs esset:vt rēdens dem° his q; miserūt nos:qd dicis de te ipso quasi p modū cōtemptus. Et rndit. Ego vox clamātis ⁊c. Unde isti q; missi fuerāt erant ex pharyseis. ⁊ iō emulabāt volentes videri pfectiores.s. Et pp hoc invidebāt ei⁹ baptismo. Et iō q;rit cōsequenter. qd ergo baptizas si tu nō es xp̄s.⁊c. Rndit. Ego baptizo in aqua.i.nō est magnū.si ego ministro corpori ablutionē baptismi ex precepto superioris mei q; est mediator.i.mediator inter deū ⁊ vos:qui vos nescitis.s.xp̄z q; stetit in hoc mihi precipiēdū. vlgesi. consi°

Vigesima consideratio est.de Joānis responsione ad questionē ortā inter discipulos xp̄i ⁊ suos:de purificatiōe . s.baptismi Joānis ⁊ xp̄i:de qua habetur Joannis.3° Ad quam respondet per octo rationes.

Prima.rō est ista. Ille q; accipit plenitudinem sue vite.⁊ sue cōuersatōis ab aliquo est inferior eo. Sed ego ⁊ qcūq; alius non possumus a nobis ipsis qcq; accipe perfectionis nisi fuerit datū nobis a xp̄o q; ē. de celo.ergo ⁊c. Et illa rō tangit cū dr̄ nō pt hō accipere qcquā ⁊c. Scda rō.ille q; p̄ mittitur añ aliquē ad p̄nunciādum ei⁹ adventuz est minor illo siē nūtius ē minor illo q; misit ipsuz. Ego sum hutusmodi. ergo ⁊cc. Et hec rō tāgitur cū dicit ipsi vos mihi testimoniū ꝓhibetis ⁊c. Tertia rō qñcūq; fit aliqua sollēnitas nuptialis illa sollēnitas principalius respicit sponsum q; hz sponsaz q; amicū spōsi q; gaudet ad vocē sponse.ſz in sollēnitate triūphātis eccle xp̄s est sponsus q; sibi iliā celestē ꝓpriam de sponsauit. Et ego sum illius spōsi amicus. Ergo sollēnitas celestis ipsuz respicit ꝓncipalius Et hanc rōnē tāgit cū dic. Qui hz sponsam spōsus ē ⁊c. Quarta rō ē.ille q; ꝓcedit ad augmētū ē melior illo q; ꝓcedit ad decrementū. Sz illum oportet crescere me aūt minui.ergo ⁊c. ℳinor istius rōnis ꝓbat̄ p btū Aug.sup mathe.dicētem q; btūs Joānes fuit diminutus i capite ⁊ xp̄s creuit i cruce pp.n.reuerentiā corporī xp̄i fuit ꝓordinatum ad eo pfe vt nō mutilar̄ nec frāgerēt . Jo.xix.ca.ergo ⁊c. Os nō cōminuetis ex eo . Jtez ibidē videbant in quez trāsfixerūt. Quinta rō. Ille cui⁹ origo principalis ē de celo ē maior: illo cuius origo principalis est ō terra. Sed origo principalis xp̄i de celo.⁊ mea ē de terra.ergo ⁊c. Et hanc ponit cuz dicit. Qui de terra est de terra loquitur. Qui de sursum venit super omnes est.

Sexta ratio. ille est peritissimus doctor qui testatur hoc quod vidit ⁊ audiuit immediate quam econtra. sed habuit per reuelationem vel per relationem ab alio:sed christus est huiusmodi . ergo ⁊ cc. Hanc rationem tangit cum dicat. Qui vidit ⁊ audiuit testatur hec ⁊ testimonium eius nemo accipit ⁊c.

Septima rō. ille qui vere testificatur se esse verum deum est peritissimus omnibus aliis. Sz q; accipit xp̄i testi^m credit i eum. ergo suo ipsum ē vez deuz.ergo oēs alios ipse

transcendit. Et hanc rationem tangit cuz dicit. Qui aût accepit eius testimoniũ signauit. I. in corde suo. qz deus verax est. quem. n. misit deus verba dei loquitur. ꝛc.

Octaua ratio. Ille cui datus ẽ spũs ad mensurã non dz cõparari illi cui nõ dedit deus spũm ad mẽsurã. i. non sm aliquam portionẽ determinatã aliquo ꝛ dono ꝛ supnaturalẽ. sed deus non dedit spũm ad mẽsurã filio. ergo. ꝛc. Et hãc ratõẽ tãgit cũ dicit. Non. n. ad mẽsurã dat deus spũm. i. fi?

ꝛri⁹ cõsideratio

Vigesima prima cõsideratio est. de filii dei ostensione. qz ipse indicauit filiũ dei digito ad oculũ. ꝛ hoc duab⁹ vicib⁹. Jo. p?

Primo quãdo xp̃s venit ad eius baptismũ vsi dicit in codẽ. c°. Altera die vidit Joannes yesũ venientẽ ad se ꝛ ait. Ecce agnus dei ecce q tollit pcta mũdi. Istud tollere significat duo. s. Auferre ꝛ portare. vñ iste agnus vno modo tollit auferendo. vnde si dicit Osee xiij. Omnem aufert iniqtatem. Alio modo pferendo in semetipso. ꝛ isto modo dicit ysa. 53°. Ipse multorum peccata tulit. Secundo. dixit idẽ ꝛbuz in codẽ. c°. q? altera die iterũ stabat Joannes ꝛ ex discipulis eius duo. ꝛ respiciẽs Jesum dixit. Ecce agnus dei. vnde xp̃s dicit agnus dei in quatuor locis in diuina scriptura.

¶ Primo ysa. 53. Quasi agnus coram tondente. ꝛ cetera.

¶ Secundo. ysai. xvi. Emicte agnũ dñe. ꝛc.

¶ Tertio. apoca. v°. Vidi ꝛ ecce in medio throni quasi agnum. Et paulo infa. ꝛ xiv°. Sẽtores ceciderũt coram agno. ꝛcetera.

¶ Quarto. apoca. 14. vidi ꝛ ecce agn⁹. ꝛc.

Sed occurrit dñi. quare dicit agnus ꝛ similitudinẽ maxime inter alia animalia. Dicit q? ꝓpter q̃dq; agni ꝓprietates.

¶ Prima. ẽ innocentia. Leui. xviij°. Occidere agnũ immolatũ anticul⁹ i holocaustũ dñi.

¶ Secunda pacientia.

¶ Tertia. mititas.

¶ Quarta. mutuitas. De hijs trib⁹ dicit. Sapiẽti. 5°. ca. Sic̃ ouis ad occisiõẽ ducẽs pp pacientiã ꝛ quasi agnũ coram tondente se obmutescet ꝛ non aperiet os suum.

¶ Quinta. q? est aial immolatiõi. ꝛc. vbi ponit figura xp̃i immolatio agni paschæ. Collat vnus q̃q; agnũ p familias. ꝛ erit agnus absq; macula. ꝛc. Immolabit eũ. ꝛc.

Vigesima secunda cõsideratio est. de ipsius cõparatione facta a xp̃o. ceteris omnibus ꝓcellens. vnde fuit cõparatus dupliciter. Uno modo. particulariter in ordine ꝓphetarum. ꝛ sic fuit superpositus oĩb⁹ ꝓphetis dicente dño. mat. xi. qd exijs in desertuz videre ꝓphetã. Etiam dico vobis ꝛ plus q̃ ꝓphetã. Alio mõ vniuersaliter ꝛ ordine oĩum sanctoꝝ tanq̃ oĩuz altissimus. Matthei. xi. Dico vobis. Non surrexit maior inter natos mulierũ Joãne baptista. Qui aût minor est in regno celorum maior est eo. Sed occurrit dñi. q? inter natos mulierũ dicit fuisse xp̃s q ẽ maior Joãne ba. Dicunt aliq; saluator loquebat de mulieribus corruptis. sed quia nullus cõmuniter se ipsum laudat. Ideo saluator de se tacet. Sed etiã remanet alia dñi. q? mater fuit nata de muliere corrupta ꝛ tñ sm Hieronymũ ipsa fuit maior Joãne ba. nulli dubiũ ẽ. Dicũt q? nullus surgit nisi q cecidit. ꝛ q? virgo nõ cecidit p lapsum venialis originalis aut mortalis; ideo nõ surexit. Et ex isto testimonio saluatoris videtur q? non ꝓtraxerit originale. Alia dñi. quare adiunxit saluator. qui autẽ minor est in regno celorum. ꝛc. Dicitur quod istud põt itelligi quatuor modis. Uno modo accipiẽdo regnũ celoꝝ ꝓ celesti patria. ꝛ tunc est sensus q? minor angelus qui tunc erat in patria erat maior quantũ ad statum quẽ Joãnes habebat in via sicut infimus homo est supius nobilissimo iumento.

Secundo. accipiendo regnũ celorũ ꝓ presenti ecclia ꝛ referendo dictũ ad humilitatẽ b. Joãnis. Et tunc est sensus q? ille q erat minime perfectus in ecclesia erat maior Joãne. ba. in reputatiõe ꝓpria quam cẽt de. Joãnes. in sua. Tert° modo accipiẽdo regnũ celoꝝ ꝓ presenti ecclia ꝛ referendo dictũ ad humilitatẽ xp̃i. ꝛ tunc est sensus q? xp̃s qui erat oĩb⁹ humilior erat beato Joãne maior. Quarto mõ. accipiendo regnũ celoꝝ ꝓ p̃senti ecclia ꝛ referendo dictũ ad perfectionem virginis marie. Et tunc ẽ sensus q? ille servus qui est minor in regno celoꝝ est maior illo in aliquo sui supposito.

23ª cõsideratio

Vigesima tertia consideratio est. de eius electione ab Herode vbi quatuor fuerũt facta.

¶ Primo. fecit eum capi.

¶ Secundo. fecit eum ligari.

¶ Tertio. posuit eum in carcere.

¶ Quarto. q? voluit eum occidere.

¶ Unde est notandũ q? in veritatis pssecutione quadruplici modo se contingunt homines habere. Primo. a facie tribulationis aliq; cadũt a suo ꝓposito ꝛ isti sũt malis q a veritate ceciderũt q̃tus impulsi. Secundo. alii a facie tribulationis fugiunt dubitantes ne succũbant ꝛ a veritate ꝛcidant. Et isti sunt boni quãuis imperfecti q? ꝓfecta caritas foras emictit timorẽ. secũdum Joannem in quarto cap?

Tertio. alii qui tribulationem non fugiunt sed in ipsa presistunt expectãtes ipãz afflictionẽ. Et isti sunt pfecti. q? nõ timẽt.

Quarto sunt aliqui qui tribulationem non expectant sed ipsam inuestigãt vt ad ipãm possint atingere sicut saluator tudetis obuiam processit. ꝛ tales sunt perfectissimi eo q? non solum persecutiones tollerant. sz etiam ipsam desiderãt. Et illo modo se habuit Joãnes. q accedens ad Herodẽ Addar. vi. c. d. Nõ ꝛz tibi hẽre vxorem fratris tui.

24. cõsideratio

Vigesima quarta considerõ est. de missione discipulorum Joãnis ad xp̃m. Matth. xi. ca. Quia misit duos de discipulis suis ad xp̃m dicens. Tu es qui venturus es an alium expectamus. Et illa qõ fuit valde mirabilis quadruplici rõne. Primo. q? ipsum in vtero matris cognouit spiritu ꝓphetico q? ipse erat xp̃s. Scõo. q? ipsuz ꝓcurrẽdo ꝓdicauerat cẽ vẽturz. Tertio. q? i tordãe baptizauerat. Quarto. q? ipz digito ostenderat ꝛ mirabiles de eo laudes pretulerat. Et ideo ad declarationem huius dicti sunt quatuor modi dicendi.

Primus est beati Bre. in li. Dialogorum q? spũs ꝓphetie nõ est pmanẽs sed transiens ꝛ ipso trãseunte remanet ꝓpha carens illa visione siue cognitione sibi supnaturaliter reuelata. Et illo modo beatus Joãnes q spũ ꝓphetico nouerat xp̃m trãseunte illo spiritu ad se ipsum reuertitur potuit habere illud dubium. Istud nõ videtur consonũ. q? beatus Joãnes nõ solũ nouerat xp̃m per ꝓphetie actum transeuntem. sed etiã p fidei habitum pmanẽtem sicut ceteri qbus p̃nunciauerat ipsuz. Scõs modus dicendi est beati Ambrosii q dicit q? Joãnes non dubitauit. sed ex dilectione dulcedinis xp̃i sic voluit colloqui cuz xp̃o meditantibus duobus discipulis sicut mater teneritudine affectionis materne solet querere a filio nũquid tu es filius meus. in nullo dubitans. de eius filiatione.

Tertius modus est beati Aug. qui dicit q? isti duo discipuli dubitabãt de fide xp̃i. Et ideo btũs Joãnes volens eos certificare de ipsa fide misit eos ad xp̃m. vt hãc qõnem faciendo certificarent non solum per eius responsum. sed etiam per miracula. ꝛ ideo dixit. euntes renuntiate Joãni que audistis ꝛ vidistis. Ceci vident. Claudi ãbulant. ꝛc. Et ille modus est magis litteralis.

Quartus est. expresse dñi. Bre. qui exponens istum testũ dicit q? beatus Joãnes nõ dubitauit de aduentu xp̃i in hũc mundum nec hoc quesiuit. sed de descensu eius ad infernum. vtrũ per semetipsum ad infernum descenderet an alium illuc mitteret ꝓ liberandis patribus sanctis. vt ipse Joãnes qui ad inferos cito iturus erat prenunciaret illis eius aduentum. sicut prenunciauerat ipsum in mundum hunc. ideo dicebat Tu es qui venturus es an alium expectamus. ꝛ iste modus importat maius misterium. q? tangit fidei articulum.

Vigesima quinta consideratio est. De ipsius cõmendatione a xp̃isto singulariter sub similitudine lucerne ardentis ꝛ lucentis dicente Joãne. v. capi. Deus misistis ad Joãnem. Et sequitur. Ille erat lucerna ardens ꝛ lucẽs. Ex q̃ dicto accipiũtur q̃tuor catholica documenta. Primũ est. q? beatus Joãnes fuit a ierarticis perfectionibus diminutus. quia dicitur lucerna ꝛ nõ lux. qualis enim est lucerna per participationem talis est lux per essentiam. s. clara. Cuius signum est. q? lux obscurari nõ potest. lucerna vero transire potest de clarita.

xxv. cõsideratio

ad tenebras. Et ideo christus victus fuit lux. quia talis per essentiam. Joannis p°. Erat lux vera. Joannes vero erat lucerna licet ipse non erat lux. vbi supra. Non erat ille lux. Sed vt testimonium perhiberet de ipso.

Secundum documentum q beatus Joannes fuit seraphicis ardoribus inflammatus cum dicitur ardens. Spiritus enim seraphici sunt incendio diuini amoris accensi secundum dion. de celesti ierarchia.

Tertium documentum q fuit cherubicis splendoribus illustratus. quia dicitur lucens spiritus enim cherubici sunt diuini fulgoris radio mirifice illustrati secundum dion. vbi supra. capi. viij.

Quartum documentum q saluator p̄ prius cōmendauit Joannē de perfectione dilectionis. q̄ de perfectione cognitionis cuius premisit. ardens. et postea lucens. quia erat singulariter ad modū helie iflāmatus.

Vigesima sexta consideratio est. de signorum carentia. quia ipse non fecit signa nec miracula sicut fecerunt Apostoli sicut habetur Joannis. io. Quia Joannes quidem signum fecit nullum. Sed oritur difficultas. quare. b. Joannes nullus fecit miraculum. Dicitur q sicut christus ex sua humilitate et benignitate detulit beato Joanni vt nollet predicare publice quam diu ipe predicauit. sed expectauit donec fuit positus in carcere. Math. iiij°. Et Mar. p°. Ita conueniens fuit vt beatus Joannes deferret christo ne miranda faceret ipso presente in hoc mundo. Et istius reuerentie sunt quatuor exempla in rebus mundi.

Primum quidem in politicis subordinabilibus in quibus dicitur q aduenīte principe cessat magistratus.

Secundum est in ecclesiasticis subalternationibus in quibus celebrante pontifice summo. et cuius mitre ornatu mitrato nullus inferior pontifex auderet cum ornata mitra apparere.

Tertium exemplum est in humanis perfectionibus. quia videmus q anima sensitiua in homine non habet quasdam naturales illustrationes recipere existimationes quas habet in brutis pro eo q est sortita animam intellectiuam que potest illis omnibus prouidere. et ideo cessat anima sensitiua anima intellectiua sibi associata in talibus vigēte.

Quartum exemplum est in corporibus superiorclestibus. vbi omnia luminaria lucent de nocte sed aduenīte sole omnia cessant lucere ex habundantia claritatis solaris. vnde si aliqua stella seu planeta cōcurrat cum sole: stelle seu planete claritas non percipitur. sic Joannes se habuit ad christum sicut stella matutina ad solem.

Vigesima septima consideratio est. de ipsius decollatione facta per herodem de qua Mar. vj. Unde est notandum q secūdum Aug. in mirabilibus sacre scripture quatuor sunt insignia in quibus consistit perfecta iustitia.

¶ Primum est sacerdotium:
¶ Secundum est martirium.
¶ Tertium est virginitas.
¶ Quartum est doctrina.

¶ Istud quartus non ponit. vbi. sed cōmuniter ponitur a doctoribus inter illa insignia quibus promeretur Aureola ipsa salutaris doctrina. Et secundum illa quatuor in signia inuenitur quadruplex corona in diuina scriptura.

Prima quidem aurea que debetur sacerdotibus exo. xxv. ca. Facies quoq; coronam auream.

Secunda de lapide precioso que debetur martiribus. pe. 10. Petro. 3°. Posuisti in capite eius coronam de lapide pciosō.

Tertia est rosarum que debetur virginibus. cantico. fulgite me floribus.

Quarta stellarum que debetur doctoribus apoc. 12. ca. In capite eius coronam stellarum. 12. Et secundum illud danielis. xij. Fulgebunt docti sicut splendor firmamenti. et qui ad iustitiam eruditi plurimos quasi stelle in perpetuas eternitates.

Et illa quatuor insignia fuerunt inuenta in Abel secundum Aug. vbi supra.

Primo ipse fuit sacerdos sanctus in hoc q sacrificium digne obtulit. gñ. iiij.

Secundo martir in eo q in odium diuini miraculi interfectus fuit cum inflammasset dominus munera eius. eodē capi. secundum aliam translationem.

Tertio fuit virgo. q nunq̄ incarnalem copulam consensit sicut de eius virginitate perhibet Aug. vbi supra. Quarto fuit doctor. q̄ dicit hystoria super. gñ. q ideo fuit interfectus cōcitato et puocato Layn dum simul irent in agro. q ipsum virgēdo redarguebat de peccato suo. Et iō hac quadruplici corona fuit triluistratus.

Nunc ad propositum Joannes baptista fuit ad instar abel. et ideo habuit ista quatuor insignia. Primo fuit sacerdos in eo q baptismum lauacri ministrauit quasi vans sacra. et ipse fuit de gñere sacerdotali.

Secundo fuit martir. q̄ proueritate de collationem sustinuit ab herode.

Tertio fuit virgo. q̄ in celibatu sublimi persteuerauit. Quarto fuit doctor. q̄ solēnissime christum euangelizauit. Et ideo sunt sibi debite date iste corone.

Vigesima octaua consideratio est. de ipsius relegatione in infernum quo ad illum locum qui dicitur sinus habrae cum ceteris sanctis patribus secundū illud Jacobi gñ. xxxvij. ca. Descendam lugens filium meum in infernum. Sed occurrunt quatuor difficultates. Prima est. quare beatus Joannes descendit ad illum locum.

Dicitur q rō cōmunis omnium descendentium ad illum locum erat. Q̄ pretium redemptionis humane nondum solutum erat. Ratio autem specialis in isto fuit secundum Gregorium supra Math. vt sicut prenunciauerat christi aduentum i hoc mundo. Ita prenuntiaret eum in inferno esse venturum post ipsum. Secunda difficultas. quando beatus Joannes ad infernum descendit. Dicitur q statim vt fuit mortuus. q̄ sicut habetur ex dictis euangelicis rp̄s non incepit publice predicare donec beatus Joannes fuit detentus in carcere. Et sic circa principium predicationis christi fuit detentus. et per ipsius si detentio non fuerit multum morosa. sequitur q satis circa illud principium ad infernum descendit. Si autem eius detentio fuit morosa tūc ex eius descensu plus plongare.

Tertia difficultas per quantum tempus Joannes predicationis officium in inferno exercuit. Dicitur quod si breuis fuit eius detentio circa triennium. vbi. predicauit christi aduentum scilicet vsq̄ ad christi descensum ad inferos. Posset tamen cōmuniter cogitari si beati Joannis detentio fuit prolixa sicut videntur in nuere euangelica dicta. quod sicut per sex menses fuit natus ante christum. et quasi per sex menses prenunciauerit ipsum in hoc mundo quod ita per sex menses prenuncia uerit ipsum in infernum. vnde dicitur in euangelio nicodemi quod inter ceteros Adam pater requirebat diligenter de christi aduentu sicut in quibusdam codicibus inuenitur quamuis hoc sit apocrifum.

Quarta difficultas. quando inde exiuit. Dicitur quod in die resurrectionis domini qua die christus expoliauit infernum. iuxta illud Osee. xij. O mors ero mors tua: morsus tuus ero inferne. Unde est notandum q quatuor personę reperiuntur in euangelio que ad inferos potuerūt phibere testim de aduētu xp̄i i iferna:

Prima persona fuit Simeon. qui preueniens christi mortem per xxij. Annos longo tempore potuit testificari illum quē viderat. Luc. 2°. Homo erat in ierusalem cui nomen erat Simeon et homo iste iustus et timoratus.

Secunda persona fuit Joseph sponsus virginis qui creditur obiisse postquam saluator habuit duodecim annos quāuis hoc nō sit expressum in diuinis scripturis.

Tertia psona fuit btūs Lazarus q̄ cū esset xp̄i discipulus ad iferos aī eius passionē ductus ē. Jo. xi. c. Potuit testificare vitatē quā viderat. Quarta psona fuit Joānes bap^{a}. cuius testim fuit solēnius q̄to p̄claritas eius virtutis fuit manifesta omnibus intuentibus beatissimā iam eius coruscantē. et ideo de ipso solo facit ici mentionē q̄ in inferno fuerit precursor christi.

Vigesima nona ꝑsideꝝ ē. de eius assūptione i celū. ad cuius declarationē ꝑmittūtur quatuor ꝑambula. Primum q̄ btūs Joānes [illegible]

de numero sanctorum illoꝝ qui cum xpo surrexerunt.q; de illis stat argumentum q in corpore ⁊ anima sunt glorificati. cuius oppositum constat de beati ioānis corpore cuius venerande reliquie sunt in terris. q; caput eius dicitur eē in sancto siluestro de roma. Secundum preambulum. q anima beati ioānis post regressum ab inferis fuit q̄draginta dieb⁹ in hoc mundo.q; tot dicitur xpo pscuerasse post suaz resurrectionem cum discipulis suis. act.p°. capi.

Tertiuz p̄ambulū.q; istis quadraginta diebus dicitur permansisse cuz ceteris sanctis in paradiso terrestri.q; ille locus videbatur cēcurrentior omnibus sanctis sam clarificatis q̄uis istud non sit autenticū ex canone sacro. Quartum preambulum. q; toto isto tempore anima Joannis fuit perfecte beata in contemplatione diuinitatis quia beatitudo non est actus rapti trāsiens. sed immobiliter permanēs. Et ideo semel beatus nunq̄ efficietur non beatus secundum Aug. Et hijs ergo sequitur q; ipse fuit assumptus in die ascensionis xpi.

Sed occurrit diffi. quare non solēnizamus intranitu beati ioannis. sicut solēnizamus in transitu ceterorum sanctoruz notabiliter. Dicitur q; ceteri sancti in suo transitu ascenderunt in celum ⁊ ille descendit in infernum vt patuit. ⁊ iterum iste non fuit statim glorificatus.

Trigesima consideratio est. De ipsius mirabili collocatione in celum facta a christo. in celum ascendente. ⁊ cuilibet sanctorum locum sibi debitum distribuente. ⁊ q; ipse fuit collocatus in throno luciferi. qa multa licet mot alibus probare que non licet ipsis determinare. ⁊ ad hoc probandū quatuor preambula premittuntur.

Primum q;. quando celum empyreuz fuit creatum: fuerunt in eo determinate certe mansiones ab eo dispositе secundum p̄finitum numerum electorum. De quibus mansionibus. Jo. xiiij°. In domo patris mei mansiones multe sunt. Et iste mansiones vocantur sedes.

Secundum q; omnes mansiones fuerunt plene angelis sanctis in singulis mā sionibus collocatis. vnde beda. Celus empyreum mox vt fuit creatum: fuit sanctis angelis repletum. secundum illud impletе sunt nuptie discumbentium.

Tertium q;. alique istaruz mansionuz fuerunt euacuate per ruinam quorundaz angelorum: secundum illud quod dicitur Apoc.xij. q; cauda draconis traxit tertiaz partem stellarum celi ⁊ misit eas in terrā.

Quartum p̄ambulū q; ille sedes que fuerunt euacuate a spiritibus malis per luciferum sunt ad implende per glorificationem hominum electorum a xpo: secundum q; dicitur in cantico Moysi de vetero. 32. capi°. Mdctro. xj. Constituit terminos populorum. i. numerum hominuz electoruz iuxta numerum filiorum israel. s. dei. i. angelorum lapsorum vt dicit alta translatio. Ponuntur autem ⁊ alia quatuor p̄ambula magis propinqua.

Primum est. q; lucifer fuit in supremo throno omnium angelorum a principio collocatus. q; sibi fuit dictum ezechielis. xxviij. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia. ⁊ perfectus decore in deliciis paradisi dei fuisti: omnis lapis pretiosus ornamentuz tuum. sardius. Topatius ⁊ iaspis chrisolitus ⁊ onix ⁊ beryllus. Saphyrus ⁊ carbunculus ⁊ smaraldus. Aurū opus quoq; decoris tui ⁊ foramina tua in die qua conditus es preparata sunt. Tu cherub extentus: ⁊ protegens ⁊ posui te in monte sancto dei i me° lapidum ignitoruz ambulasti donec inuenta est in tiquitas in te. vbi designatur q; nouem ordines angelorum sibi fuerunt subiecti. secūdum Jsidorum libro de summo bono. io.

Secundum q; de illa mansione lucifer fuit expulsus ysa. xiiij. Quomodo cecidisti lucifer de celo qui mane oriebaris corruisti in terram qui vulnerabas gentes. qui dicebas in corde tuo in celum conscendam super astra dei exaltabo solium meum se debo in monte testi in lateribus aquilonis ascendam super altitudinem nubium similis ero altissimo ⁊cetc.

Tertium q; aliquis sanctus est ad illaz sedem. vnde corruit lucifer. assumptus vel assumendus: aliquin remaneret vacua.

Et confirmatur duplici ratione. Tuz quia paulus ad Roma. xi. Loquēs de electione gentium: ⁊ reprobatione Judeoruz supponit istam regulam. Quod q̄cunq; aliquis ramus a felicitate excidetur aliquis loco eius inseritur. Nam sic est textus. si aliqui ex ramis fracti sunt tu autem cum oleaster esses insertus es in illis ⁊ sortis radicis ⁊ pinguedinis oliue factus es.

Tum q; Jo. apoc. 3. Dictum fuit. Tene q; habes vt nemo accipiat coronam tuam. vnde videtur accipi documētum. Nō si aliquis amitteret gloriam que sibi est preparata oporteret q; alius substitueretur ne numerus electorum variaretur.

Quartum p̄ambulum q; ille sanctus qui est ad istam sedem assumptus vel assummendus est sanctorum omnium eximius. q; cum sancti assummantur inter ordines angelorum sicut conclues. secundum Grego. super Math. talis ē ordo Jerarchicus inter sanctos qualis est inter angelos. Et ideo sicut lucifer si stetisset fuisset omnium angelorum suppremus. Ita ille assummendus debet esse omnium sanctoruz summus. Istis autem premissis sequitur conclusio manifesta q; dicto saluatoris. Math. xj. capi. Inter natos mulieruz non surrexit maior ioanne baptista. Si ergo beatus ioannes fuit sanctorum eximius sibi debetur ille thronus. Sed contra dicitur quadruplr. Tū primo. q; diceretur q; virgo Maria que est omnium perfectissima in hac sede sunt collocata. Secunda via est. si dicatur q; licet inter natos mulierum non surrexit maior: forte tamen surrexit equalis. Tertia via si dicatur q; beatus ioannes fuit maioris meriti q; fuisset lucifer. Et ideo fuit ampliꝰ sublimandus. Quarta via. quia licet tunc nō surrexisset maior. tamen non vixit saluator q; maior surrecturus esset fuit enim de preterito loquutus licet non de futuro. Et tunc illi ille thronus esset seruandus.

Contra primam viam est dictum beati Jeronimi ad paulam ⁊ eustochium: q; ipsa super excessit omnia merita angelorum: ⁊ per hūc transuolauit omnia premia ipsoruz. Et hinc canit ecclesia. Exaltata est sancta dei genitrix super choros angelorum ad celestia regna. Confirmatur per beatum Gregorium qui dicit in persona omnium sanctorum. Illic regina omnium transcendit culmen ordinum.

Contra secundaz viam est dictum beati Dionysij de angelica hierar°. vbi intēdit ostendere: q; singuli angeli in celesti Jerarchia aut illuminant alios: aut illuminantur ab alijs mediate vel immediate. Et sicut cum illuminans sit supertus illuminato nō est inuenire ibi duos totaliter pares.

Contra tertiam viam est dictum eiusdem Jeronimi. vbi supra q; non est facere de aliquo alio sanctorum scilicet preter virginem benedictam q; aliquis mansionem merita omnium angelorum. Et sic iste non potuit ascendere vltra istam sedem Et per hoc intelligatur illud propheticum. ps. 10. r. Mdctro. 10. Terminum posuisti quem non transgredientur.

Contra quartam viam est beatus dionysius de ecclesiastica Jerarchia. quod apostoli sunt perfectionis duces ceteris sequentibus eos. Et sic cum duces sint meliores in communitate optima, non est expectandum quod posteriores excedant meritum apostolorum. Istis ergo presuppositis clistuntur due conclusiones.

Prima est. q; beatus Joannes est Jerarcha omnium angelorum in celesti patria. Quia in tali gradu est constitutus secundum premissa in quali fuisset lucifer si permansisset. Ipse autem fuisset princeps omnium si se conuertisset ad bonum secūdum Jsidorum de summo bono. Et per consequens beatus Jo. tenet locum eius vt per hoc dicit propheta. ps. 10 7. Mdctro. xvj. Dilexit maledictionem ⁊ venient ei ⁊ voluit benedictionem ⁊ elongabitur ab eo scilicet lucifero ⁊ eodem. ps. Episcopatus eius accipiet alter. s. b. Jo.

Secunda conclusio quod ipse est Jerarcha omnium sanctorum in ordinibus angelicis constitutorum. quia in tali gradu est quilibet sanctus in quo fuisset si permā-

sisset: prevaricator angelus si se convertisset ad bonum. Sed omnes illi angeli fuissent lucifero sub ordinati. ergo ꝛcete.

Et illa magnificentia sequuntur octo privilegia.

Primum est. q̄ ipse est omnibus aliis potētior. ꝛ ideo habet omnes alios regere. q̄ cum ierarchatus sit sacer principatus. secundum dionysium omnis principatus est quidam potēstatus. Et ideo omnis princeps quanto maior tanto potentior. Iste autem princeps est in celesti Jerarchia maximus. ergo est potentissimus. Cuius potestatis signū est. Quia ipe potest mittere alios cum superioris sit mittere inferiorem secundum Dionysium de angelica ierarchia.

Secundum q̄ ipse est omnibus aliis superior. Et ideo habet omnes sursum agere in deum. q̄ secundum dionysium. vbi supra in celesti Jerarchia superiores habent virtutem sursum actiuam sibi subiectorum ad elevandum ipsos supra semet ipsos idest supra suam facultatem intrinsece virtutis.

Tertium q̄ ipse est omnibus aliis dignior. ꝛ ideo habet a ceteris venerari. quia cum principatus sit quedam dignitas. In quolibet ordine ille qui est princeps principum est dignior omnibus aliis principantibus. Talis autez est ille qui principatur in ordine suppremo cum sit Jerarcha omnium vnus.

Quartuz q̄ ipse est omnibus aliis pulchrior. ꝛ ideo habet totam illam ecclesiasticam decorare. Cum enim pulchritudo spiritualis consurgat ex spiritualibus ornamentis sicut corporalis ex corporalibus: p̄ciosissimi ornatus inveniuntur in illo qui est ceterorum ierarcha cum ipse transcendat ceteros in spiritualibus bonis. secundum dionysium. vbi supra quemadmodū scribentes libros ponunt in capite litterarum pulchriorem.

Quintum q̄ ipse est omnibus aliis purior. quia spiritus quanto fuerit ab infimis elevatus: tanto est magis ab istis depuratus. Et ideo cum ierarcha summus sit ab infimis elongatissimus oportet q̄ ipse sit purissimus. vnde habet omnes inferiores purgare per primum actum ierarchicum quem ponit Dionysius. vbi supra.

Sextum privilegium. q̄ ipse est omnibus aliis splendidior in lumine vere sapiētie. ꝛ ideo habet alios illuminare: revelando eis occulta misteria ꝛ inuestigabilia sacramenta divina. Cum enim superiores suos inferiores illuminent per actus ierarchos secundum beatum dionysium vbi supra. Ille qui est suppremus omniuz: oportet q̄ sit omnium illuminatiuus:

Septimum est. q̄ ipse est omnibus aliis ardentior in flamma sincere dilectionis. Et ideo habet alios incendere. quia cum spiritus seraphici sint aliorum incentiui vt habetur in libro Celestis ierarchie. vij. ca. Ille qui est in hoc ordine suppremus ē maxime omnium incentiuus. talis autez est q̄ est ierarcha qui est princeps ordinis huiꝰ.

Octauum privilegium. q̄ ipse est omnibus aliis completior. Et ideo habet alios perficere secundum dionysium vbi supra. In ordinibus angelicis superior habet perfectionis quicquid habet inferior ꝛ vltra. ꝛ ideo ierarcha omnium cum sit omnibus superior continet in se omnium perfectiōes ꝛ vltra. Sz occurrūt difficultates.

Prima est. quia secundum Jeronymum non est fas vt aliquis homo excedat merita omnium angelorum. Si autem homo esset ierarcha tunc manifeste excederet secunduz premissa. Dicitur quod istud dictum debet intelligi tam de angelis ruentibus si permansissent quam de permanentibus qui permanserunt. Et sicut nullus citra virginem excedit meritum quod lucifer habuisset: alioquin si nullus excederet angelos qui remanserunt nunquam reperiretur ruina luciferi.

Secunda difficultas. quia revelatio dicitur fuisse facta de quodam alio sancto.

Dicitur q̄ per illa que dicta sunt non fuit intentio mea preiudicare laudi alterius sancti cum istud sit nobis totaliter incertum tamen probabiliter dicta sint omnia. ꝛ non determinate.

ꝓrī. eō fidera?

Trigesima prima consideratio scilicet quantum gratiam habuit beatus ioannes in statu ecclesie militantis. Et dicitur qō gratia est quadruplex in nouo testamento privilegiata.

Prima fuit gratia infinita que fuit ipsius christi ſm diuinitatem. Quia tantam gratiam ꝛ charitatem dominatam habuit pater ab eterno cius cōmunicauit. Jo.p°. capi. Vidimus gloriam eius gloriam quasi vnigeniti a patre plenum gratie ꝛ veritatis.

Secunda fuit non infinita sed tanta quanta potuit communicari que fuit ipsius christi ſm humanitatem. quia vt dicūt pie plerique doctores. maiorem gratiam deus non potuit creare quam sit gratia aie christi. Jo.p°.capi°. De plenitudine eius accipiuntur cuncti. ꝛ gratiam pro gratia.

Tertia fuit. Non tanta quanta potuit in tali anima recipi. que fuit anima beate virginis que non tanta fuit quanta creari potuit sed quanta recipere potuit. vt vltra nequeat sanctificari: sicut nec aqua feruentissima calefieri potest ꝛ feruere ignitissimum non potest igniri ꝛ calefieri magis Ideo dicitur Luc.primo capitulo. Ave gratia plena. quia eius capacitas tota est ad impleta ſti non fuit tanta gratia anime beate virginis quanta anime christi.

Quarta fuit. Non tanta sz maior omnibus aliis post primas que fuit gratia anime Jo.ba. quia licet plus potuerit de gratia recipere tamen pluſquam alij recepit dicente domino Math. vndecimo. capitulo. Inter natos mulierum non surrexit maior. Jo.b. scilicet i gratia. ꝛ per cō queens nec equalis. quia secundum dionysium. Duo nō erunt equales in patria Et notandum q̄ gratia beati Jo. non solum est privilegiata ratione quantitatis. sed etiam ratione festinationis. quia licet omnium sanctificatorum in vtero sit gratia festina tamen ſm gradus.

Primo. quia anima christi habuit gratiam in instanti sue creationis.

Secundo. quia anima beate virginis post primum instans sed cito ſm antiquos doc. quia ex eos modicum in originali culpa stetit tamen verius dicitur pro nullo instanti fuisse sed a deo fuisse ab originali p̄seruatam.

Tertio anima beati Jo. in ventre ex lōge ante natiuitatem habuit gratiaz scilicet quando helisabeth simul cum filio impleta est spiritu sancto. Luc. primo capitulo. Ut audiuit salutationem Ydaric helisabeth. ꝛcete.

Quarto: quia anima ieremie in ventre sed paululum ante ortum. ideo sibi dicitur Jere. primo capitulo. Antequaz exires de ventre sanctificaui te. ꝛcete. Et eciam notandum quod duo sunt tempora impedite etatis scilicet ante natiuitatem ꝛ post natiuitatem in puericia in quibus non vtitur homo ratione. Aliqui sancti sunt qui neutro tempore habuerūt gratiam. nec ea vsi sunt sicut beatus Martinus qui fuit cathecuminus vsqz ad annum decimū octauū. Aliqui sunt qui habuerūt in altero scilicet Jeremias qui ante ortum sanctificatus fuit ꝛ gratiam habuit vt dictum est supra. Aliqui qui in altero scilicet in infantia scilicet. bea. Nicolaus qui statim ortus iciunauit quarta ꝛ sexta feria sed beatus Joannes super alios floruit in hac duplici etate.

Primo floruit gratia. ꝛ fuit vsus ipsa in matris vtero. vbi exultauit cum perceptia saluatoris sensit. vnde dicere potuit. Luc. primo capitulo. Exultauit spiritus meus in deo saluatori meo.

Secundo gratia floruit ꝛ vsus est ea in infantia. quando in puericia desertum petiit vt colligitur ex euangelio scilicet in quinquienio. vbi ꝛ merito reuelationes ꝛ consolatiōes angelicas ad mirabiles habuit vt colligitur ex euangelicis ꝛcetera. Finis Amen.

fisset: prevaricator angelus si se convertisset ad bonum. Sed omnes illi angeli fuissent lucifero sub ordinati. ergo ꝛcete.

Et illa magnificentia sequuntur octo privilegia.

Primum est. q̄ ipse est omnibus aliis potētior. ꝛ ideo habet omnes alios regere. q̄ cum ierarchatus sit sacer principatus. secundum dionysium omnis principatus est quidam potēratus. Et ideo omnis princeps quanto maior tanto potentior. Iste autem princeps est in celesti Jerarchia maximus. ergo est potentissimus. Cuius potestatis signū est. Quia ipe potest mittere alios cum superioris sit mittere inferiorem secundum Dionysium de angelicha ierarchia.

Secundum q̄ ipse est omnibus aliis superior. Et ideo habet omnes sursum agere in deum. q̄ secundum dionysium. vbi supra in celesti Jerarchia superiores habent virtutem sursum actiuam sibi subiectorum ad elevandum ipsos supra semet ipsos ideſt supra suam facultatem intrinsece virtutis.

Tertium q̄ ipse est omnibus aliis dignior. ꝛ ideo habet a ceteris venerari. quia cum principatus sit quedam dignitas. In quolibet ordine ille qui est princeps principum est dignior omnibus aliis principantibus. Talis autez est ille qui principatur in ordine suppremo cum sit Jerarcha omnium vnus.

Quartuz q̄ ipse est omnibus aliis pulchrior. ꝛ ideo habet totam illam ecclesiasticam decorare. Cum enim pulchritudo spiritualis consurgat ex spiritualibus ornamentis sicut corporalis ex corporalibus: pulcherrimi ornatus inveniuntur in illo qui est ceterorum ierarcha cum ipse transcendat ceteros in spiritualibus bonis. secundum dionysium. vbi supra quemadmodū scribentes libros ponunt in capite litterarum pulchriorem.

Quintum q̄ ipse est omnibus aliis purior. quia spiritus quanto fuerit ab infimis elevatus: tanto est magis ab istis depuratus. Et ideo cum ierarcha summus sit ab infimis elongatissimus oportet q̄ ipse sit purissimus. vnde habet omnes inferiores purgare per primum actum ierarchicum quem ponit Dionysius. vbi supra.

Sextum privilegium. q̄ ipse est omnibus aliis splendidior in lumine vere sapiētie. ꝛ ideo habet alios illuminare: revelando eis occulta misteria ꝛ inuestigabilia sacramenta divina. Cum enim superiores suos inferiores illuminent per actus ierarchicos secundum beatum dionysium vbi supra. Ille qui est suppremus omniuz: oportet q̄ sit omnium illuminatiuus:

Septimum est. q̄ ipse est omnibus aliis ardentior in flamma sincere dilectionis. Et ideo habet alios incendere. quia cum spiritus seraphici sint aliorum incentivi vt habetur in libro Celestis ierarchie. vij. ca. Ille qui est in hoc ordine suppremus ē maxime omnium incentiuus. talis autez est q̄ est ierarcha qui est princeps ordinis huiꝰ.

Octauum privilegium. q̄ ipse est omnibus aliis completior. Et ideo habet alios perficere secundum dionysium vbi supra. In ordinibus angelicis superior habet perfectionis quicquid habet inferior ꝛ vltra. ꝛ ideo ierarcha omnium cum sit omnibus superior continet in se omnium perfectiōes ꝛ vltra. Sz occurrūt difficultates.

Prima est. quia secundum Jeronymum non est fas vt aliquis homo excedat merita omnium angelorum. Si autem homo esset ierarcha tunc manifeste excederet secunduz premissa. Dicitur quod istud dictum debet intelligi tam de angelis ruentibus si permansissent quam de permanentibus qui permanserunt. Et sicut nullus citra virginem excedit meritum quod lucifer habuisset: alioquin si nullus excederet angelos qui remanserunt nunquam reperiretur ruina luciferi.

Secunda difficultas. quia revelatio dicitur fuisse facta de quodam alio sancto.

Dicitur q̄ per illa que dicta sunt non

fuit intentio mea preiudicare laudi alterius sancti cum istud sit nobis totaliter incertum tamen probabiliter dicta sint omnia. ꝛ non determinate.

Trigesima prima conſidcatio scilicet quantum gratiam habuit beatus ioannes in statu ecclesie militantis. Et dicitur q̄ gratia est quadruplex in nouo testamento privilegiata. ꝛrri. cō sidera?

Prima fuit gratia infinita que fuit ipsius christi ſm divinitatem. Quia tantam gratiam ꝛ charitatem dominatam habuit pater ab eterno cius cōmunicantit. Jo. p°. capt. Vidimus gloriam eius gloriam quasi vnigeniti a patre plenum gratie ꝛ veritatis.

Secunda fuit non infinita sed tanta quanta potuit communicari que fuit ipsius christi ſm humanitatem. quia vt dicūt pie pleriqz doctores. maiorem gratiam deus non potuit creare quam sit gratia alie christi. Jo. p°. capt°. De plenitudine eius accipiuntur cuncti. ꝛ gratiam pro gratia.

Tertia fuit. Non tanta quanta potuit in tali anima recipi. que fuit anima beate virginis que non tanta fuit quanta creari potuit sed quanta recipere potuit. vt vltra nequeat sanctificari. sicut nec aqua feruentissima calefieri potest ꝛ feruere ignitissimum non potest igniri ꝛ calefieri magis Ideo dicitur Luc. primo capitulo. Ave gratia plena. quia eius capacitas tota est adimpleta tñ non fuit tanta gratia anime beate virginis quanta anime christi.

Quarta fuit. Non tanta ſz maior omnibus aliis post primas que fuit gratia anime Jo. ba. quia licet plus potuerit de gratia recipere tamen plusquam alij recepit dicente domino Math. vndecimo. capitulo. Inter natos mulierum non surrexit maior. Jo. b. scilicet ī gratia. ꝛ per cō queens nec equalis. quia secundum dionysium. Duo nō erunt equales in patria Et notandum q̄ gratia beati Jo. non solum est privilegiata ratione quantitatis. sed etiam ratione festinationis. quia licet omnium sanctificatorum in vtero sit gratia festina tamen ſm gradus.

Primo. quia anima christi habuit gratiam in instanti sue creationis.

Secundo. quia anima beate virginis post primum instans sed cito ſm antiquos doc. quia ſz cos modicum in originali culpa fuit tamen verius dicitur pro nullo instanti fuisse sed a deo fuisse ab originali preseruatam.

Tertio anima beati. Jo. in ventre ſz 16 ge ante natiuitatem habuit gratiaz scilicet quando helisabeth simul cum filio impleta est spiritu sancto. Luc. primo capitulo. Ut audiuit salutationem Marie helisabeth. ꝛcete.

Quarto: quia anima ieremie in ventre sed paululum ante ortum. ideo sibi dicitur Jere. primo capitulo. Antequaz exires de ventre sanctificaui te. ꝛcete. Est eciam notandum quod duo sunt tempora impedite eratis scilicet ante natiuitatem ꝛ post natiuitatem in pueritia in quibus non vtitur homo ratione. Aliqui sancti sunt qui neutro tempore habuerūt gratiam. nec ea vsi sunt sicut beatus Martinus qui fuit cathecuminus vsqz ad annū decimū octauū. Aliqui sunt qui habuerūt in altero scilicet Jeremias qui ante ortuz sanctificatus fuit ꝛ gratiam habuit vt dictum est supra. Aliqui qui in altero scilicet in infantia scilicet. bea. Nicolaus qui statim ortus iciunauit quarta ꝛ sexta feria sed beatus Joannes super alios floruit in hac duplici etate.

Primo floruit gratia. ꝛ fuit vsus ipsa in matris vtero. vbi exultauit cum presentia saluatoris sensit. vnde dicere potuit. Luc. primo capitulo. Exultauit spiritus meus in deo saluatori meo.

Secundo gratia floruit ꝛ vsus est ea in infantia. quando in pueritia desertum petiit vt colligitur ex euangelio scilicet in quinquienio. vbi ꝛ merito reuelationes ꝛ consolatiōes angelicas ad mirabiles habuit vt colligitur ex euangelicis ꝛcetera. Finis Amen.

Incipit tractatus super pater noster.

Oluntas dei sanctificatio vestra, prima ad Thessalo. 4°. ca°. Nō potest bene seruiri ipsone nisi sciatur eius volūtas: sic nec deo. Jō Paulus vocatus ad xpi officium statim quesiuit. Actuū. ix. c. Dñe quid me vis facere. Jdeo volentibus seruire deo consulit. Ephe. v°. Nolite fieri imprudentes: sed intelligentes que sit volūtas dei. Quia ergo non potest seruiri deo nisi ptius sciatur eius voluntas. Jdeo vt melius sibi seruire valeamus. Apostolus in verbo prelibato eius voluntatem nobis insinuat dicens. Volūtas dei sanctificatio vestra. vbi duo iucunditatur propter que obediendum est voluntati diuine. Primo. q: est quedam regula ad nostrum intellectum eleuanduz ⁊ affectū dirigendum. Et hoc tangitur cum premittitur volūtas dei. Eccles. vij. Inuenit qō fecerat deus hominem rectum. ⁊ ipse se infinitis miscuit questionibus. Ita q: oēs p peccatum hāc rectitudinem perdiderunt. Abdie. vij. Perijt sanctus de terra. ⁊ rectus i hominibus non est. Ratio est. Nō est rectus sagittarius nisi recte signū ad qō trahit aspiciat. vnde est q: ipse quandoqz claudit vnum oculum: vt alium melius figat i signm. Sigm agit ad qō semp in omni tractu debem⁹ trahere nobis. ysai. c. lv. ostendit di. Erit dñs nominatus in signuz. Jdeo ad istud signum debemus semp oculos dirigere. ⁊ omnia in gloriam eius facere. Sed deus propter peccatuz oculos peccatoris ab isto signo auertit. Quia fm Augu. Peccatuz est auersio a bono incōmutabili. In cuius figura dicitur p°. Re. xiiij. cap°. Non rectis oculis respiciebat Saul Dauid. Et subdit. Jnuaserat spiritus malus Saul. Unde in hoc peccatore similis ē aspidi. de quo legitur: q: non directe tendit ad terminum. q: non habet oculos recte in fronte: sed extransuerso in temporibo. Sic peccator. qz oculum cordis in intentionem transuersam habet ad mundana. Jdeo in finis optibo nunq recte tēdit ad dēm. Indigem⁹ ergo regula dirigēte. Hec aūt regula est voluntas diuina. q: fm Augu. Jpa ē regula totiꝰ creature. Hanc autem regulam in persona cuiuslibet peccatoris pcebat. prima p³. dicens in ps. Eripe me de inimicis meis deus meꝰ: domine ad te cōfugi: doce me facere volūtatem tuaz: q: deus meus es tu. Spiritus tuus bonus ōducet me in terrazy rectrm. Nota q: ista auctoritas tangit quatuor que facit nobis volūtas dei. Et que facere debet qui ad eā vult dirigere. Primum est. liberak a periculo. ibi. Eripe me de inimicis meis deꝰ meus. Non potest homo melius liberari de carcere hostis q: soluendo cathenas ⁊ vinculum frangendo quibus tenebatur ligatus. In figura huius. Angelus liberans Petrum de Herodis carcere. fecit cadere cathenas de manibus eius. Tunc Petrꝰ dixit. Nūc scio vere. q: misit dñs angelū: ⁊ liberauit me de manu herodis. actuum in actibus apostolorum. xē. Cathene autem quibus peccator vincitur in carcere demonis sunt peccata. Proverbiorum. v. Iniq tates sue capiunt impium ⁊ funibus peccatorum suorum astringitur. Modo peccata soluuntur in confessione. Jdeo deus peccatoꝛē eripit ab hoste vt dicat regrādo illud persa⁹. Eripuit me de inimicis meis fortissimis. Sed nota q: sicut liberatus de carcere in memoria mirac ulit chatenam affert ad ecclesiam suspendens coram sancto qui eum liberauit ⁊ facto oblationem. sic in signuz vere liberationis a demone vicula peccatorum quibus ligatus fuisti: modo debes portare ad ecclesiam appendere coram deo vel eius vicario in confessione ⁊ te offerre ad satisfactionem. Sequitur ad re cōfugi. Non enim sufficit eripi ab hoste. sed oportet longe fugere. alioquin homo nō ē in tuto. Sicut enim auis qui iam tenuit ⁊ momordit predam si euadit: acrius eam insequit. Et sicut preda postq̄ sensit morsuz canem citius fugit. Sic demon qui semel momordit ⁊ tenuit animam per peccatum quando euadit per penitentiam: auidius eam insequitur ⁊ conatur capere. Jdeo nō debet anime sufficere q: euasit: sed debet longe fugere: maxime postq̄ sensit morsum de

monis. Et de hoc habetur figura. p°. Re. j°. cap°. Missus est Saul ipuz dō cōfigere in pariete: declinauit dauit. fugit: ⁊ saluatus est. Unde legitur de elephante q: fugiens venatorez sciens causam sue insecutionis esse pulchritudinem suorum dentium. de quib⁹ ē ebur dentes suos frangendo detur pat. ⁊ sic deturpatos: ⁊ fractos venator ostendit. Addo: venator cessat eū persequi. Sic venator infernī quosdā insequitur peccato luxurie p:opter pulchritudinez corporis alios peccato auaritie: alios vero peccato superbie: primi debent corpus frangere per penitentiam. Secundi auaritiam p largitatem. Tertij superbiam per humilitatē relinquendo illud quod in nobis demoni placet. Et de hoc figuratur. secūdo macha. De mathatia ⁊ filiis eius qui relinquerūt quecunqz habebant in ciuitate ⁊ fugierūt ad mōtem. Dicitur de ceruo q: continuāt fugaz ⁊ cursum canes euadit. Sed sistens in latratu canum in quo delectatur: quandoqz ita capitur cantu canum. quod oblitus fugere capitur: ⁊ occiditur. Sic persona fugiens peccatum quandoqz in cantu sistit ⁊ verbis ⁊ actionibus q: capitur ⁊ occiditur ad huc a demonibus spiritualiter per peccatum. Tertio. dirigens debz bonam viam ostendere. ibi doce me facere voluntatem tuam. Uadēs enim viam ignotā eget doctore ⁊ ductore: ac tutore. Via autez celi nobis ignota est. Jdeo indigemus doctore ⁊ tutore. s. deo. de quo eccle. xliij. Doctet ⁊ erudit quasi pastor gregem suum. Sz nota q: pastor ouem errantem: primo dirigit ⁊ reuocat verbo clamando. Et nisi verbum sufficiat virgam. ⁊ baculum adhibet verberando. Sic deus viaz celi: primo docet: verbis scripture: clamando. predicēdo. Sed quia quasi spernunt verba. deus addit verbera scilicet morbos: persecutiones: ⁊ flagella diuersa. Unde gregō. Nulla nocebit aduersitas si nulla dominetur iniquitas. Exemplum in natura. psitacus docetur loqui sicuti homo. ⁊ habet caput ita durum q: nunq̄ bene loquitur nisi caput eius baculo ferreo verberetur. Sic quidam habēt corda adeo dura q: nunq̄ loquūtur rationabiliter de salute. nisi primo morbo p secutionis verberetur. Et de hoc figura dā nielis. 4°. Denabuchodonosor rege cui cōsuluit daniel. Peccata tua elemosinis redime. qui spreuit donec electus est de reg⁹ ⁊ cum feris demoratus est ⁊ fenum quasi bos comedit. Tunc ait. Oculos meos ad celū leuaui. ⁊ sensus meus redditus est mihi ⁊ altissimo benedixi. In ps. Disciplina tua ipsa me docebit. ergo doce me facere voluntatem tuam. Non enim auis pertingit ad predam cantando: garriendo: sed forte aues plus garientes minus volant. Applica sic ad regnum intratur non loquēdo sed operādo. Non enim qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnum celorum. sed qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis est. Quarto. dirigens. debet ad bonum portum ducere. ibi. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Terra illa dicitur recta in qua redditur cuilibet quod suum est. aditur quod meruit. Sic fit in paradiso. Apocha. secūdo. Mercees tua mecum est: reddere vnicuiqz secundum opera sua. Non sic in mundo: vbi sepe plus datur minus merito in indigno. Amos. 3°. Nescierunt facere rectum. Ratio est. Quia q: soluendo mercedem attendit ad genus: vestem: ad pulchritudinem corporalem operari non ad opus: sepe plus dat ⁊ minus merito. Sic facit mundus dando honores ⁊ bona mundana. Jdeo mundus dicitur michee. 3°. Omnia recta per vertitis. Sz tu solutor mercedis celi deus. non attēdis genus vestem: nec aliquod impertinens xē. Matthei. secundo. Non est tibi cura de aliquo: sed solum ad penitentie meritum respicis. Jdeo iuste retribuis. Proverbiorum. 3°. Iusta opera manuum suarum retribuet ei. Jdeo dicit ps. Justitie dominī recte letificantes corda. ⁊ cetc. Magna letitia cordibus pauperum christi. quia expectant mercedē i regno celi de q: dicē Augu. nulli negabit digno nulli offeret i digno Tertia volūtas si ē speculū admodificādū q: manifestatur cuz additur sanctificatio vestra. ps̄ona volens videre ⁊ tollere a se omnem maculam in quibusdam partibus corpo-

ris sicut in manibus pedib⁹ ⁊ ceteris non tamen vbiq3. O cui⁹ enim3 qui non videt se non videt maculam in se nec in partibus sibi nimis propinquis sicut iacie. q3 illas non videt. Speculum si sit verum ostēdit oculo omnem maculam. ⁊ ip⁹ oculi ⁊ pti uz sibi propinquarum. Sic persona volēs videre ⁊ tollere a se omnem maculam pec cati debet se respicere in speculo vero. ps̄o na enim quatumcūq3 prudēs ⁊ cauta ma culam seu deffectum non videt in se nec in personis sibi propinquis propter amore3 In personis aūt lōge distantibus propter odiu3 uel saltē propter in differentia3 bñ uidet dffectū. Et de hoc figura ē. ꝓmi R̄. 3. Hely cui⁹ oculi caligauerūt non poterat uidere lucerna3 domini. donec extingueret

Ita quida3 non uidentes caliginem ocu lorū suorum oportet q̄ se respiciant in spe culo: Et ō hoc figura credi. xxxviii. Moy ses demandato dei fecit labium eneum de speculis. in quib⁹ ministri tabernaculi ma culas suas videbāt. vt eas abstergerent spe culum verum quod sine omni palliatione ostendit cuilibet suas maculas voluntas dei est. Ideo istud speculum petebat da uid dicens. Vnam petij a domino hanc r quiram. vt videam voluntatē domini mei Sed istud speculum perfecte nobis ostēdi tur. Mathei. vj. In dominica oratione. s. pater noster. Circa quod secundu3 Augu stinum est aduertendum q̄ oratio domini ca pro nobis perfectissima est. quia in ipsa continetur quicquid a deo petere possum⁹ ⁊ quicquid nobis deus dare vult. Sed pre cipue a nobis desiderandus est dei honor ⁊ reuerentia quod in prima petitione tāgi tur. Sanctificetur nomen tuum. Sed ad sufficientem declarationem totius oratio nis predicte est notandum q̄ hec sacra ora tio prima fuit diuisione diuidi potest in du as partes secundum q̄ duo ibidem princi paliter petimus.

Nam primo petimus bona nobis dari

Secundo. petimus mala a nobis remo ueri.

Prima. ibi. Aduenīat regnum tuū

Secunda ibi.

Dimitte nobis debita nostra.

Prima adhuc intres secundum q̄ tria bona dari petimus.

Primum est ⁊ maximum bonu3 quod petim us est bonu3 glorie quod petitur ibi.

Aduenīat regnum tuum.

Secundum. bonum est gratie qō petimus ibi. fiat voluntas tua.

Tertium est. bonum terren3 quod petimus pro sustentatione vite. ibi.

Panem nostrum quottidianu3 da nobis hodie. ⁊ cete. Non enim3 possumus plu ra bona petere: nisi terrena ad sustentandū bona gratie ad merendum: ⁊ bona glorie ad fruendum.

Secūda pars. in qua mala a nobis re moueri petimus etiam diuiditur in partes tres secundum etiam3 q̄ sunt tria que a no bis ammoueri postulamus.

Primum est. peccata preterita que petimus condonari. ibi.

Dimitte nobis debita nostra. ⁊ cete.

Secundum est. peccata futura que petimus: ⁊ debēt vitari. ibi.

Et ne nos inducas in tentationem.

Tertium est. pena pro peccatis debita quaz petimus relaxar. ibi.

Sed libera nos a malo. Ecce q̄ ista oratio continet omnia nobis necessaria bo na que volumus habere: ⁊ mala quibus volumus carere.

Primo ergo petimus honorem ⁊ reue rentiam diuini nominis. Sanctificetur nomen tuum. idest sancte ⁊ reuerenter lo quamur de deo. Hostium enim camere dñi debet esse mundum. maxime supius quia si hostium esset fedatu3: dominus nō libenter per illud intraret. Sz hostiu3 cor dis nostri: quod est camera domini: est os.

Et ideo cū omnes partes corporis nostri debeant esse munde: magis tamen os supe rius loquendo de deo. scilicet ⁊ de sanctia cius. alioquin christus non libenter intrare ret cameram suam cor. scilicet tuum p ho

stium fedatum quod est os immundum. Sicut enim apis deferens mel non intrat domum suam inueniens in eius hostio te lam aranee venenosam. Sic christus mel diuinitatis deferens non intrat perso nam: in cuius hostio. idest ore inuenit ver ba blasfemie venenosa: mendacia ⁊ detra ctoria. Debet igitur labium esse sanctu3 loquendo. Exod. viii. Altare cū basi sanctificauit. Et nota q̄ secundum sanctos Judas suspensus crepuit medius: ⁊ effusa sunt. viscera eius ⁊ hoc ne stercora exirent per os. idest anima pēti fece macu lata quo christum licet proditiose fuerit os culatus. Et per os tuum erit stercus blasfe mie ⁊ omnis immundicie. Exemplum. In Brabantia nobilis quidam nocte parasce ues vadens ad matutinas transiuit per ta bernam in qua erāt iuuenes ludētes ⁊ chri stum blasfemantes doluit. sed vltra transi uit. ⁊ dum processisset vidit populum iu gentē in platea hominem extraneum totū plagatum: totum cruentatum ⁊ occisu3 ab illis de taberna: vt assistentibus visum fuit. Ingressus nobilis tabernā cū minis iuue nes illos dure redarguit. q arōiti negāt ho minem ad se ingressum: ⁊ se nullum vidis se nec aliquem verbo asse. Qui mox surgē tes cum illo nobili querunt hominez mor tuum ⁊ nihil inueniunt. Tunc in se reuersi perpendunt hominem illum fuisse christū quem suis blasfemijs cruentabant. Quo viso tabernarius qui erat vsurarius: omia plene restituit. ⁊ dimidium bonorum suo rū dans pauperibus sancte obijt. ergo san ctum ⁊ terribile nomen eius. Ad philipen ses secundo. In nomine Jesu omne genu flectatur celestium terrestriu3 ⁊ infernoz.

Secundo. petimus bonum glorie. ibi.

secūda petitio Aduenīat regnum tuum. Mathei. vi. dicitur Ubi est thesaurus tuus ibi ⁊ cor tu um erit. Peccatores autem thesaurizant in terra. Ideo eorum cor ⁊ desiderium est in terra dñari. Sed sancti thesaurizant in celo ⁊ prudentius. Ratio est. Mercato res mare transituri in quo sunt multa pe cula. Non portant secum pecuniam: sed emunt merces ab eis qui bona sua habēt vltra mare portantes certas litteras quas cum attingerint vltra mare ostēdūt mox eis dantur merces quas emerunt. Nunc autem pauperes christi habent suas mer ces ⁊ thesaurum in ecclesia. Luce sexto. Beati pauperes quoniam ip⁹oz est regnū celorum. Et ideo sancti cum transeunt ma re. hoc est periculū huius mundi non por tant secum thesaurum bonorum tempora lium: sed dando pauperibus comperāt si bi thesaurum in celo portantes secum cer tas litteras euangelij dicentis. Da paupe ribus ⁊ habebis thesaurū in celo. Mathei. xix⁹ Et ideo iuste sancti ⁊ boni viri. quia iam suum thesaurum habent in celo quod iam emerunt petunt. Aduenīat regnum. tuum: ⁊ hoc secure petunt sperā tes dulcissimam christi inuitationem dicē tis. Mathei vigesimo quinto capitulo. Venite benedicti patres mei ꝑ possidere re gnum. ⁊ cetera.

Tertio. petimus bona virtutum ⁊ gra tertia petitio. tie. ibi Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. Circa quod est aduertendum q̄ san cti in patria. ita obediunt ⁊ sequuntur vo luntatem diuinam vna cum angelis q̄ ni hil omnino faciunt voluntatis propie. Modo petimus ita esse in nobis quod q dem est necessarium ad vitandum pecca tum. Cuius ratio est. Videmus enim q̄ nubes a sole eleuata a terra ⁊ aqua quam diu sequitur motum ⁊ virtutem solis non cadit: sed ascendit sursum: sed quando se quitur suam propriam conditionem re frigeratur: fit grauis ⁊ conuersa in niuem vel pluuiam cadit ⁊ mixta terre fit lutum: quod quidem sibi accidit ex loco. scilicet medio in tristitio aeris. Sic recte persona a deo eleuata a terra cupidinis ⁊ aqua vo luptatis quamdiu sequitur motus ⁊ virtu tem diuine voluntatis non cadit in pecca tum: sed ascendit sursum versus gloriā. q3 in ꝑ dicit. In voluntate tua ēduxisti me

ꝛ cum gloria suscepisti me. Econtra ꝑsona sequens propriam voluntatem ꝛ motus. ℙrimo refrigeratur a dei amore. Deinde fit grauis ꝛ ponderosa in dei seruitio ꝛ sic cadit in lutum peccati. Et sic quando qꝫ accidit ꝓ paulo qui ad ephesios.5°. ait Ꝯuersati sumus in desideriis quasi facientes voluntatem carnis. Sed hoc sepe contingit ex loco ꝛ societate quam ꝑsona frequentat. Ad vitandū igit casū petit petim°. fiat voluntas tua. exē plo xp̄i dicētis Mathei.xxvj°. Nō mea voluntas sed tua fiat.

Quarto petimus bona temporalia sustentationi necessaria non superflua. ℙanem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et hic petimus panem qui ordinatur ad necessitatem ꝛ non alium cibum qui sepe queritur ꝛ procuratur propter voluptatem ꝛ ad superfluitatez. Docemur ergo petere necessaria nō superflua. Ratio est. Infirmus. n. modicam habens virtutem debet cibum temperate summere. ꝛ solus ad sustentationem alioquin virtus non sufficit cibum conuertere ꝛ dirigere ꝛ tunc ex nimio cibo ꝛ ex superflua indigestione generatur apostema: ꝛ morbi inflatiui. ꝛ sic recte est ad propositum. qꝫ hodie quasi quibus modicum habet de prudentia in vtendo ꝛ dispensando temporalia cadunt in apostema: ꝛ in tumorem grauissimi peccati. Debemus ergo ea vti ꝛ summere solū ad necessitatem. exemplo Salomonis proverbioꝝ.3. Mendicitatē ꝛ diuitias ne dederis mihi. sed tantum tribue victui meo necessaria. Superfluitas enim diuitiarum inflat cor generat apostema superbie ꝛ contemptus pauperuꝫ. Ideo persona talī apostemate sentiens se grauatam debet facere sicut animal. de quo legitur qꝫ sentiens se agratuatum apostemate confricat se ad arborem donec rupto apostemate sanies defluat. Sic recte talis persona debet se confricare ad arborē crucis ad paupertatez. i. ꝛ meditatem quā xp̄s in mundo ꝛ in cruce sustinuit. vt vꝫ sanies diuitiarum fluat in elymosinas pauperum. petimus ergo victum necessarium ꝛ non superfluū qꝫ si facte nem ad manducandum prestabit.

Quinto petimus veniā de petis preteritis. Dimitte nobis debita nra. Sicꝫ ꝛ nos dimittimus ꝛc. Mathy. vi. Si. n. nō dimiseritis hoibus. nec pr̄ vester dimittet vobis peccata vestra. Non enim debet veniam petere a patre persona que vellet eius filium occidisse. Sꝫ omnes filij dei sumus p gratiam ꝛ ideo inuicem fratres. Odium autem est homicidium spūale. Jo.3°. Qui odit ffrem suū homicida est. Nō ergo dignus venia pr̄is q nō dimittit ffri ex corde. vnde Mathy. xviij. Mētur de seruo tradito tortoribus sic dicit ibi xp̄s. sic ꝓ ꝟ vt faciet vobis: si nō dimiseritis vnus quisqꝫ ffri suo de cordibus vestris. Ita qꝫ qbet iesus rāchorē cordis ad minus tenet dimittere ꝛ signa reconciliatiōis ostendere inimico: sꝫ nō tenetur dimittere dāna: maxime si offendēs habet. vñ possit restituere qō si facit meret intensissime ꝛ de hoc exēplum manifestum. Nobilis qdā ffrem suū a quodā rustico occisum āmisit qui ex dolore quasi pegre ꝓfectus est. Qui cum iter faceret cū magno comitatu homicidā solū i agro inuenit. q ex tracto gladio cū vellet eū occidere. Ille interrā ꝓstratꝰ clamauit. O tie nobilissime miserere mei amore xp̄i iesu q tui misertus est ꝛ oēz mundū sua morte redemit. Ad or nobilis ꝟsus in lachrymas manū retraxit Sed ne hoc ignaue reputaretur a sotijs. Iterum manus extendit in prostratum. Iterum reus ob remissionem petōrum misericordiaz petens. Secundo manum deposuit. Tertio increpatus a sottis. Iterum manuꝫ vt ipsum interficeret leuauit.

Et reus ob euasionem angustie. quam omnis caro mali in futuro iuditio pertimescit est miserere mei. Respondit nobilis: mente ꝛ genere. Ego mortem mei fratris tibi indulgeo. Sed quid postea. Ad or cadeꝫ die ecclias intrans p̄o missa audienda coram ymagine crucifixi ter genua flectens visus est a quodā sancto viro ad singulas genuflexiones nobilis crucifixus inclinare capud. Vocans ait sanctus nobilem ad partem: interrogauit quis esset. cui ille. Ad huc sum in terra mea. Et sanctꝰ. Dicas charissime ꝛ nihil celes. i. q̄ magis confidis misericordiā dei meruisse. cui ille ait. Miles sum in seculo deditus nihil apud deū merui nisi forsitan hodie ꝛ factū retulit. Tunc sanctus narrans ei qō viderat hortatus est eū ad bonuꝫ. Malus ē igit tur vindictam exp̄tere maxime turbatiōe durante. Unde Tharentinus ille nobilissimus p̄s inueniens vilicū qui sua male dispensauerat ait. Vindictā de te summe. nituꝫ dimittere qꝫ per frā nimiū punire.

Septa petitio

Septo. petimus preseruare a malis futuris. Et ne nos inducas in temptationez. Et nota qꝫ non dicit: ne tentemur: sed ne inducamur intēptationē. ꝑsona. n. non est in periculo sumersionis nisi inducatur intra aquam. Sic etiā nisi inducat qs intra temptationē per peccatū. Et hec est ratio: quare multe ꝑsone nō curant tēptatōes vitare. qꝫ cōfidunt in magnas tēptationes q̄si nō posse induci. sed bene volūt tēptationē circuire appropinquando. ꝛc. Sed attendant qꝫ periculosum est valde persone habēti caput debile ire prope ripaz aque profunde ꝛ nimis appropinquare. qꝫ persona q̄nqꝫ stupet ꝛ turbat imaginatio: in tantum qꝫ pes defficit ꝛ sic in aquam cadit ꝛ submergitur. Nunc autem omnes habem⁹ caput debile ꝛ infirmuꝫ contra peccatum. Ysaie primo. Omne caput languidū. ꝛ cc. Ideo non est bonum peccato appropinquare cogitando. ꝛ cc. Turbatio tantuꝫ aliquando inualescit. qꝫ stupefacit personam. Turbat tunc ratio: ꝛ sic totū submergitur. Et contra sic appropinquantes. dicitur Joānis pi. Induxit super eos mala. de quibus exire non poterunt.

7ª pe titio.

Septimo. petimus leberari a penis: ꝛ miserijs quas patimur propter peccata. sꝫ libera nos a malo. ℙostquaꝫ enim febris reliquit infirmum adhuc remanent reliquie morbi scilicet amaritudo gustus: debilitas pedum: ꝛ diu stat antequam recuperet pristinum gustum ꝛ fortitudinem. Sic recte ad propositum. persona postquā dimisit peccata adhuc habet gustum insipidū ad spiritualia. Manus ꝛ pedes debiles ad opera meritoria. Et de hoc habetur figura scōi xp̄i. nono. Super est filius Jonathā debilis pedibus. s. mifiboseth. qꝫ de manibꝰ nutricis iuuenis ceciderat. Et ab ista debilitate petimus liberari a deo. de quo dicitur sapientie. xix. Tu es qui liberas ab omni malo. Sꝫ quomodo hoc potest fieri. Ecce. Nam ꝑsona recuperat gustum ꝛ fortitudinem post morbum sumendo cibum leuem ꝛ confortatiuum similimum nature: non grossum: naturā suffocantem. Libi aūt grossi animē sunt verba dissoluta delicie. ꝛc. Dilatate. Caro enim concupiscit aduersus spiritum ad Galat. v. Unde ista spiritum non fortificāt sed debilitant. econtra deuotio. oratio. ieiuniuꝫ. ℙba sancta. misse ꝛc. Unde de persona talia frequentante dicitur ad Roma. viij°. Creatura liberabitur a seruitute corruptionis in liberbatē glorie filiorum dei ad quā nos perducat. Amen.

ℂ Incipit tractatus de penitentia.

Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorū Math. 4°. capi. Quia beatus Ioannes conuocans populum ad bapm fluminis idem verbum assumit. quasi prothematice Math. 3°. capitu. Et iterum saluator noster inuitans populum ad baptismum flaminis. idem verbum reassumit Math. iiij°. capi. Decirco sancta mater ecclesia sanctorum patrum sequens vestigia. Isto sacro tempore vocat fideles ad lamentum penitentie. vt ex persona ecclesie verbum a nobis. platum proponatur. cum dicimus. ℙenitentiā agite. In quo quidem verbo ꝛ diuino oraculo.

ℂ ℙrimo. aliquid precipitur. s. penitentiam agere.

ℂ Secūdo. aliqd promittit. s. regnū celoꝝ. possidere. ꝛc. ℙceptū nāqꝫ ptinet ad meritum qō in viam eligitur. ℙmissuꝫ vero ad premium qō in patria recipitur. Et sm illa duo preceptuu ꝫ indiget gratia cooperante. Et promissum gloria beatificante. De peccato autez qꝫ hic inducit.

Cum pcmittitur. ℙDenitentiam agite. Loquitur christus: exp̃sse sub forma pcepti. Luce xiij. di. Nisi penitentiam egeritis simul omnes peribitis. Unde accipitur argumentum q̃ actum penitẽtie deus non proponit per modum consilij sed per modum simplicis pcepti q̃ patet quia eterna dãnatio que hic non petentibus cõminatur: non debetur alicui nisi pter transgressionem pcepti. De promissione que exprimitur. Cũ additur. Appropinquabit regnum celorum. habetur dañ. secundo. Suscitabit inquit deus regnum: qđ in eternum non dissipabitur. ⁊ illud regnum sc̃ de lege communi ingredi non possunt nisi pceptum de hoc dictum perficiunt. s. ℙDenitentiam agite. ⁊c. Et ideo subdit dañ. Et regnum eius populo alteri nõ tradetur. quia vero status vite presentis ita est circa meritum quod nondum circa premium. Iccirco ad presens. Circa primam partem thematis que est. ℙDenitentiam agite. Est insistendum. Circa q̃ ante omia est sciendũ q̃ penitentia accipitur quadrupliciter. Uno primo modo accipit pro virtute. q: vnusquisq; se punit de peccatis ⁊ exercet debitam sui ipsius vindictam sm exigentiam culpe cõmisse. ⁊ illud pertinet ad iusticiam distributiuam cuius est mala punire ⁊ bona remunerare. Et isto modo loqtur de penitentia. Luce. iij°. Facite fructus dignos penitentie. Quos fructus explicat beatus Gregorius di. q̃ sm quantitatem culpe debet esse accerbitas pene assumpte.

Secundo modo accipitur pro actu. sm q̃ actus penitendi est displicentia cõmissi mali qualicunq; siue bene siue male: heretici siue dãnati. Dãnati. n. penitere: dicũt̃ pter supplicium inflictum de qua infructuosa penitentia. dicitur sapiẽ. v. Turbabũtur timore horribili. dicentes intra se. penitẽtiã agẽtes. ⁊ pre angustia spiritus gementes. Et ỗ Juda proditore. dicitur in euangelio q̃ pe penitẽtia ductus laqueo se suspendit. ⁊c.

Tertio modo dicitur penitentia pro statu. s. religionis vel religiosorum. qui dicuntur in pnia permanere. Et sic videtur penitentia accipi. luce. iij°. c. Ubi dicitur q̃ Joannes in omnem regionem iordanis predicans baptisimum penitentie. Iste baptisimus non erat vetus baptismus: nec mortalis. nec verum sacramentum. sed quidam actus disponens ad christianam religionem assumendam in illo. ⁊c.

Quarto modo accipitur pro sacramento secundum q̃ cõmendatur cum baptismo ⁊ eucharistia baptisimum sequens ⁊ eucharistia precedens. Et illo modo videtur loqui apostolus prima corinthi. di. q̃ secundum deum tristitia est penitentia in salutem stabilem. operatur. cuius contritio precucit illud sacramentum. quia tamẽ in isto sacro tempore exp̃s intentio fidelium circa sacramentum penitentie versatur precipue. Iccirco. Circa illud sacramentũ nostra intentio est firmanda. Et secundum hoc sunt hic precipue quatuor facienda.

Et primo. insistamus circa istius sacramenti diffinitionem. vt appareat quid sit.

Secũdo. circa eius institutionem: vt videamus a quo sit principaliter.

Ter°. circa eius susceptioẽ videat cuius sit.

Quarto. circa eius perfectionẽ vt declaretur propter quid est.

Quantum ad primum est sciendum q̃ diffinitio huius sacramenti habetur in libro de regulis theologie. cap°. 109. qui liber ascribitur beato clementi. vbi dicitur. quod sicut baptisimus est remedium cõtra originale peccatum. Ita sacramentum penitentie est secunda tabula post naufragium. Cuius diffinitionis declaratio sunt quatuor inuestiganda.

Et primo. quid est illud naufragium qđ precedit istam tabulam penitentie.

Secundo. qualiter ista tabula sequitur post naufragium.

Tertio. que sit ista prima tabula que sequitur illud naufragium.

Quarto. qualiter penitentia est secũda tabula. Quantum ad primam particulam huius diffinitionis. Quid sit illud naufragium. Dicitur q̃ prima ratio naufragij precedentis tabulam est primum peccatum mortale qđ cõmittitur post susceptum baptisimum. q: petrus illud spẽaliter naufragium appellatur. eo q̃ sicut in naufragio destruit̃ integritas nauis. Ita in peccato

corrumpitur virginitas anime que est integritas illius. quia sicut i muliere semel corrupta non potest virginitas reparari. ita nec post tale peccatum gratia baptisimalis. que tunc amittitur recuperari. omnis enim gratia postea data est penitentialis. non tamen baptisimalis. quia homo non potest amplius rebaptizari. sed penitentiam facere.

Ista integritas mentis. tanto est superior integritate carnis quanto anima precedit corpus. sicut enim virginitas hominis preferetur virginitati bruti. sic natura humana nature brutorum. Et ideo sicut aureola datur virginitati carnis. multo magis' alc. Dicẽ. n. beatus Augustinus de ciuitate dei q̃ pauci reperiuntur illius felicitatis digni. vt. s. q̃ retineãt illam virginitatem. Et ỗ dicit. Cum maxima diligentia est cauendũ ab innocentia cadere in mortale peccatum.

Intelligendum est tamen q̃ anima que est in statu baptismalis gratie candidata. habet quatuor priuilegia.

Quorum primum est. q̃ ipsa habet securitatem in suo statu. q̃ sine baptismo obtinere non potest. Unde dum mortaliter nõ peccat est secura de diuina gratia.

Secundum est. q̃ habet facilitatem in suo actu. quia cum sit sine vitijs acquisitis nondum habet promptitudinem malaz ad multiplicanda pcã. ⁊ ỗ faciliter operat bonũ.

Tertium est. q̃ habet velocitatem i suo cursu. quia penas purgatorij velociter trãsit. cum non habeat purgari nisi a venialibus peccatis. que secundum apostolum. sicut palea comburuntur.

Quartum est. q̃ habet amenitatem in suo affatu. quia sicut in statu innocentie vbi nõ erat peccatũ aliqđ erat delectabiliter vñ facere. ita ⁊ in baptizato habente gratiam baptismalez. ⁊ ideo mõ hic appropinquat gratia originali iusticie cum sit in anima innocente. Et ista quatuor priuilegia amittit in naufragio peccati mortalis. secundus Augustinum. vbi supra. Quia sicut post naufragium homo.

ℙPrimo. non habet securitatem de suo statu in aliquo ligno. Ita ⁊ anima post baptisimum minime est secura.

Secundo. homo non habet facilitatez in suo actu. quia cum difficultate magna potest venire ad portus. ita homo post peccatum acquirit in anima promptitudẽ ad peccãdũ. ⁊ ỗ cũ difficultate ẽ habil' ad resistẽ.

Tertio. homo in naufragio non habet velocitatẽ i suo trãsitu velocius. n. cũ nauis veniret ad portum. Ita post peccati lapsus anima tardius transit penas ⁊ purgatoriũ quia peccata mortalia grauissime punit̃.

Quarto. in naufragio habetur tristitia magna. eo q̃ cum magna pena aliquis soluatur post peccati. s. mortalis lapsum cuius magna pena. anima potest venire ad salutem. ⁊ hoc propter originalis iustitie dissipationem. ⁊ propter ista lapsus iste. recte naufragium dici potest. Quantum ad secundam particulam. s. qualiter tabula penitentie sequitur illud naufragiũ. Dicitur q̃ ỉz nulla tabula seperata sit homini necessaria ante naufragium. vt in ea saluetur. ita post baptismum ante peccatum mortale non statim post sacramentum penitentie est de necessitate salutis. q: peccata vẽialia q̃ precedũt homine: dãnari nõ pñt. ỉz statim isto naufragio: vt dictũ est facto illud sacrz ẽ de necessitate saluãt. q: nõ aliter est remediũ hõi post. s. naufragiuz. quo sine aliquo ligno diutius saluari possit. Quãtũ ad tertiã particulã. q̃ sit p̃a tabula post illud naufragiũ necessaria. Dicit q̃ pnia. s. interior. q̃ cõsistit in contritione. q: illud ẽ p̃m refugiũ. post talem lapsuz. q: ỉz Aug. sine interiori pnia nm põt dimitti petrus. ⁊ ista est pnia mentalis. pnia qz spũal'. Quãtũ ad quartã particulã. q̃. s. ẽ secũda tabula. dicitur q̃ ẽ pnia exterior dicit aũt secũda tabula. q: non vz ad salutẽ nisi cũ pnia. p̃a nisi enim qs mẽte pẽitear frustra ore cõfiteat. q̃ vocalis cõfessio dicit exterioz pnia. ⁊ q: p̃s pnia post naufragiũ dicit 2ª tabula ⁊ hinc ẽ quod sacrm pnie qđ consistit in confessione vocali recte dicit secũda tabula post naufragiũ. Cũ sint due table ad naufragiũ ⁊ pniaz ptinẽtes. Iste aũt due tabule fuerũt figurate i lege p duas tabulas legis antiq̃. q̃ dicte sũt tabule testi. de qbs dicit̃. 2. Ex sic p̃a tabula erat respectu bonorum spãliũ vel supnãliũ. ita 2ª tabla respectu nãliũ. Ita hec p̃a ẽ i spãlibus ⁊ 2ª i nãlibus.

Intelligendum est tñ. q̄ quatuor sunt que requirunt ad istius sacramenti integritatē. vt declarat in h⁹ illj. sacre theologie. s.

¶ Causa efficiens.
¶ Causa materialis.
¶ Causa formalis.
¶ Causa finalis.

¶ Causa efficiens istius sacramenti quātū ad ministerij est sacerdos rite cōsecratus. q̄ nullus carens tali ordine. pōt illud sacramentū cōferre. q̄ solum illi ordini date sūt claues ligandi ꝛ soluendi. Unde confessio facta laycō in mortis articulo ꝓpter defectum sacerdotis nō est sacramentū. sed humiliatio. Si aūt per modū sacramenti intenderetur magis obesset q̄ prodesset.

Causa aūt materialis est omne peccatum: tā obmissionis q̄ cōmissionis: tā venialē q̄ mortale: tā cogitatū q̄ cōsumatū vnde merita non sunt huius sacramēti materia cū de ipsis non sit penitētia facienda.

Causa formalis est. Absoluo te quantū ad omne absolubile. q̄ sic ab apl̄is tradita inuenitur. Sig^m aūt trinitatis dicit pti nere adhuc esse fm illa q̄ inueniuntur tradita a beato petro. Causa vero finalis est intentio debita. fm q̄ intentio requirit in omni sacramento. vt. s. conferens intendat facere qđ facit ecclia. q̄ sacramenta fm b. Augu. nō habent virtutē in fide vnius persone sed in fide vniuersalis ecclie. ꝛc.

3ª pars principij 2ª partis

Circa tertiā partem in sermonis negotiandū est circa illius sacramēti institutionem. vbi quinque sunt videnda.

¶ Primo. a quo sit institutum.
¶ Secundo. quibus fit institutum.
¶ Tertio. q̄n fuit institutum.
¶ Quarto. quare fuit institutum.
¶ Quinto. vbi fuit institutum.

¶ Quantū ad primū. s. a quo fuit institutus. Dicendū q̄ de cōfessiōe pcatōrū mētionē faciūt scripture i locis mānifestis. Et pmo i ps. xxxi°. Dixi confitebor aduersū me iniustitiā meā dño. Ista aūt confessio nō ptinet ad sacrū penitentie. q̄ nō fiebat hominī. sed soli dō.

Scōo dan. ix°. dicit q̄ dan in ore confitebat peccata sua ꝛ populi sui nec illud pertinebat ad cōfessionē sacramentalem. q̄ in hac solum peccata popnit ꝛ venialia confiteri debet. Tertio. ecclesiasticus dicit. nō confundaris cōfiteri peccata tua. ꝛ illa confessio nō erat sacramentalis. q̄ sibi videt esse intentionis de confessiōe publica q̄ fit zelo xp̄i ꝛ humilitatis. Quarto btūs Mathæus scribit dicit de baptismo Joānis. q̄ tūc erabat ois hierosolima ꝛ ois iudea: oesq̄ regio circa iordanē: ꝛ baptizabant ab eo in iordane confitētes peccata sua. Et illa confessio non erat sacramentalis: sz sicut baptismus eius erat quoddaz preambulū ad baptismuz xp̄i. Ita sua confessio erat pambula ad vere penitentie sacramentū. De his premissis testimōijs nullus vē ptinebat ad vere penitentie sacramentū. Iz illud figurarent. Jacob⁹ et in cano. sua. c. v. dicit. Confitemini alterutrū peccata vestra. Et Jo. in prima sua cano. ibi. Si confitemini peccata vestra fidelis ꝛ iustus est vt remittat vobis. Nec tñ p hoc qs credere debet. q̄ isti apo^l. illō sacramentū instituerit. sed tm tum predicauerunt sicut sacramentuz baptismi. q̄ lex per moysen data est. gra ꝛ veritas per ihesum xp̄m facta est. Io. p°. q̄ facta est lex noua cum omnibus sacris suis.

secūda pars

Quantum ad secundum quesitum. s. Quibus illud sacramentum institutuz est. Dicitur q̄ oibus d̄ col lege q̄ omnes sūt peccatores. Juxta illud. s. Ioannis. Si dixerimus ꝛcc. Et Jacobus in multis offendimus omnes ꝛ non est remedium contra peccatum post baptismum nisi istud. Ideo dicit xp̄s. Luc. xj. ca. Nisi penitentiam egeritis omnes simul peribitis. Intelligendum tamen est. q̄ in sacra scriptura quatuor modi sunt sanctorum quantum spectat ad ꝓponendum. Et primus est. quia quedā complectunt omnem sexum ꝛ etatem sicut sacramentum baptismi quod obligat virū q̄z sexum ꝛ omnem etatez. vt docet Aug. de fide ad petrum Secundus est. q̄ quedam complectuntur omnem etatem sz nō sexum sicut erat in lege veteri circūcisio q̄ non nisi masculis debebatur. illis tamen secundum omnem etatem vt legitur. gñ. xvij. ca. Tertius est. illorum qui complectuntur vtrunq̄z sexuz. sed non etatē sicut sacrū

vsitate institutum est vniuersaliter pro viris ꝛ mulieribus. tñ nullis de necessitate dēbetur vsq̄z ad annos discretiōis. q̄ hoc sacramentū est remedium cōtra actuale peccatuz vñ. quod nō cōmittitur donec discretio habeatur ꝛc. Quartus modus est. illoꝝ q̄ non cōplectunt vtrunq̄z sexuz: nec omnem etatem sicut sacramentum ordinis soluz pro hoibus ꝛ in etate perfecta constitutis: sicut pz per 1^m membruz quib⁹ hoc sacramentū fuit institutū. ꝛc. Sed aduertē duz est q̄ inuenitur quadruplex status hominuz quantū spectat ad propositum.

Et primus status est in quo potuerunt peccare mortal^r. ꝛ nō venial^r sicut in statu innocentie. vt aūt peccatum fuisse mortale. q̄ ibi peccatum nō poterat cōmitti: nisi ex certa malitia cū ibi nō esset ignorantia: sed gratia accepta cū originali iustitia ꝛ ibi nō debuit esse sacramentuz. q̄ peccatum mortale illud obruebat totaliter. Secūdus fuit status in quo poterant peccare venialiter ꝛ non mortaliter sicut status apostolorū post cōfirmationē spūs san. tūc illud sacramentū erat necessariū. vnde b. Jo. in canonica sua in loco prealligato confessionez peccato⁹ sibipsi indicit. tñ talibus hoc sacramētuz nō omnino erat de necessitate salutis. vt periclitarentur sine eo ꝛc. Tertius status fuit in quo potest peccari mortaliter ꝛ venialiter sic̄ est status coitercredentiū ꝛ i hoc statu hoc sacrm̄ē de necessitate salutis. vnde simoni mortaliter peccanti. dixit petrus actuuz. viij. Penitentiā age a neqtia tua. Quartus status ē. in quo nec mortaliter nec venialiter peccari pōt sicut fuit status. in q̄ no fuit mater dñi ꝛ eius filius ꝛ hoc sacramentū ad illos nullatenus pertinebat. Ideo dicit Azarias in oratiōe sua. Danie. iij°. Tu dñe iustor⁹ nō posuisti pniam iustis hijs qui tibi nō peccauerunt. Quantū ad tertium quesituz Quādo. s. illud sacramentuz fit institutuz. Est aduertenduz q̄ in euāgelio quatuor tē pora nominant. in qbus christus tradidit quadruplicē potestatem.

tertia pars.

Prima. fuit vniuersal ꝛ publica sicut. illam quam tradidit b. Petro. Mathei. xvj. c. Quodcūq̄z ligaueris super terrā

Secunda. fuit particularis ꝛ publica sicut i bidē. Quecūq̄z ligaueritis. sicut enim episcopi hñt potestatē particularē ꝛ publicaz sub romano pōtifice. ita alij. s. apostoli dei habuerūt sub petro. Tertia. fuit potestas caritat̄ in foro priuato. Et illam potestatē tradidit xp̄s apl̄is. q̄n ipsos in sacerdotes ordinauit: q̄ potestas ligādi ꝛ soluēdi ordini sacerdotali ē āncxa ꝛ illa ptās fuit collocata ꝓ oib⁹ sacerdotalib⁹: q̄n xp̄s istituit cucharī^e sacrz. q̄ tūc dixit. Hec facite in meā cōmemorationē. Luce. xxij.

Quarta fuit potestas iurisdictionis priuate ꝛ non publice q̄ xp̄s dedit ad relaxādū ꝛ dimittendū peccata. Jo. xx. Quorum remiseritis peccata. ꝛc. Et in illo vbo dicitur sacramentū pnie institutū. q̄ in eo datur auctoritas dimittendi peccata. Si autez queraī que dies erat illa. Dicit q̄ fuit in die dñica resurrectōis institutū. sicut dic il la. xp̄s fuit a mortuis resuscitatus. ita i hoc sacramēto aia a morte spirituali suscitatur dū trāsit de peccato mortali ad gratiā quā constituit illud sacramētū. ꝛc.

quarta pars

Quantū ad quartū punctū. Ubi illud sacrañtū fuit institutū. Dicit q̄ in Jerusalē. q̄ ibi appuit xp̄s apl̄is q̄n dixit eis verba in quibus instituit hoc sacramentū.

Intelligendū est tñ q̄ in hoc loco fuerit istituta q̄tuor sacrañta hūtia ꝓnctionē ad inuicē. Quoꝝ. s. primū est sacrañtū baptismi. q̄ Iz marci vlt°. fuerit data forma baptismi i mōte galilee. vlt^m tñ ꝓceptū de baptismo datū fuit marci vlt°. asi ascensio nez i mediate in monte oliueti qui est iuxta Jerusalez vnde luce vlt°. dicit q̄ locutus est cum eis pri°. postea duxit eos foras Jerusalē. Secundū. fuit sacramētum eucharistie. q̄ in Jerusalē fuit facta cena in qua xp̄s instituit eucharistiā sicut quatuor euangeliste testant̄. Tertiū fuit sacramentū ordinis. q̄ christus dixit eis in eodē loco vbi cenabat porrigens eis calicem bibite ex hoc oēs. In qua qdē oblatiōne dicitur caracter infundi sacerdotalis. q̄ tunc dixit. Hoc facite in meā cōmemorationē Luce. xxij. Quartū. fuit sacramētū pnie

ſtie.q: ibi vlctū fuit. Jo.xx. Quoꝝ ꝝmiſe ri
tis.ꝛc. Et hūt illa ſacramenta conuerio
nem.q: nullus pōt recipere ſacramentum
pnie.niſi prius baptizet.q: baptiſmus ē ia
nua ſacramētoꝝ. vñ primo ordinat ē poſt
baptiſmū. vt patuit. Nec ſacramentuz eu
chariſtie pōt digne ſūmi ſine pnīa.nec pōt
ꝓfici ntū prehabito ſacramēto ordis. Et ſō
q: ſic cōtra fuerunt conuenīēter in eodē
loco inſtituta.iſte eſt ille locus pnie q non
potuit ille clau ſpūaliter inuenire.ꝛc.vt ha
bet heb.xij.c.q: nō attēp⁹.ſed turbat⁹ erat.

Quantū ad qntū punctū. Quare.ſ.illud ſacramētū fuit inſtitutū introducūtur huiuꝫ ſacramēti inſtituendi qnqz cōditio
nes. Et prima eſt.q: pnia eſt ad peccatoꝝ patrociniū acquirendum,ſic.n.noſ vi
demus q: in cauſis cuilibus ꝯmodis ꝯiter indigent patrociniys :vel iudicibus q ſint virtuē periti. vt penas iuris poſſit euitare ꝛ taſes oz ordinate in ſuas cauſas ꝓcede
re. Ita i ſpūalib⁹ multo magis.ꝛ nō expe
diens eſt ſacerdoti peccata ſua reuelare q ad ea vitanda ſanū cōſiliū dare poſſit pp
q: eligendus eſt ſacerdos doctus q ſciat ꝛ poſſit inter lepꝛaz ꝛ lepꝛaz diſcernere.quia illō ē ei⁹ officiū. vt habeē in li.leui.p totū.

Secūda ratio fuit ad peccatoꝝ purgationē faciendā.ſicut eniz qñ ſumptus eſt ci
bus venē oſus niſi cuomatur ledit cor. ſuf
focat hominē.ꝛ morīē homo. Ideo vomi
tus ē opt⁹ remediū vt cōueniēter.aliter cu
rari nō valeat. Ita cuz peccatū ſit aīe mor
tiferū venenū cū intrauerit ad eā cōueniē
tiſſime curaē per vomitū q fit pleniſſime i cōfeſſione.vnde de illis q quotidie pecca
ta ſua iterant cū ſpe cōfeſſionis dicit ꝯPe
trus ſcā cano.c.3.Canis reuer ſus ad vo
mitū ꝛ ſus lota i voluptabro lut.

Tertia ratio fuit Ad peccatorū multitudinem pecauendā.q: cū ſit difficilimū petā ꝓpria q̄ritcūqz turpia q̄ nā abhoret detegere ꝛ alteri reuelare.cū qlibet cogitet q: alteri oportet de neceſſitate reuelare ſic ſacerdoti.timet ea ꝓpetrare ſicē i manifeſto turpia naturaliter refugimus facere. Unū ꝓpheta dō.q.p modum cōminatiois ſibi ipſi ꝛcrdicens peccatum dī. Q̄m iniqtatē meā ego cognoſco ꝛ c. Quarta ratio ſu
it. Ad medicinam ꝓpām recipiendam q: pena eſt q̄dam medicina ſpiritualis.ꝛ per ipām infirmitas aīe noſtre curatur.ſecundū Augu. Illa aūt infirmitas non curatur p pnie.niſi p medicinam cōtrariam. Et ideo ſicut peccata p̄magna delectatione deglu
iuntur ita opz vt p magnam penam cua cuentur. Nulla aūt pena iponi potuit contra peccata.quā illa.quod patet.q: homines frequēter exponūt ſe dāpnationi eterne pri us quam uelint ſua turpia reuelare. Unde hō. dolor eſt medicina doloris. Unde ſalua
tor noſter p modum medicine induceē ait Luc.v. Nō egent q ſani ſunt medico. ſz q male hūt. Jō dicē Wath.ix. Nō veni vocare iuſtos:ſed peccatores.ꝛ cete.

Quinta ratio eſt.ad placandū diuinaz fracūdiā que cōcitaē p peccatuz.q: nullus actus eſt ita placatiuus ſicut actus humilitaē extreme.vñ q volūt tras hoīuz placaē ſolēt ſe deicere ꝛ humiliare ſe vilificando. vnde fuit Benedab volētes placare regez iſrl poſuerūt ſaccos in lūbis ſuis ꝛ funiculos in capitibus ſuis: qa actus ille in quo hō nō ſolū vult vilitatē ſuā recognoſcere: ſz etiā mālfestare eſt ſūme hūilitatē ꝛ abiectiōis. Etiā ē̄ꝫuenīētiſſim⁹ ,p actu rēuiſōis. Et tō.b.pe.loquens de illo ſacko in cano. ſua p⁹ dicit q: deus nō vult aliquē pire. ſz ad pniam puenire ne peat. Circa tertiaz ꝑtē fmōdis negociādū eſt circa illi⁹ ſacki ſuſceptionē. Et quātū ad hoc ſunt alia qnque inueſtiganda. 3ª ꝑs ꝓcipa

Quoꝝ primum eſt. quot modis poteſt illud ſacramentum ſuſcipi,

¶Secundū eſt.qualiter oz ſuſcipi.

¶Tertiū eſt.quomodo oz ſuſcipi.

¶Quartū eſt.quotiēs oz ſuſcipi.

¶Quintū ē quomodo ſeruaē iā ſuſceptū.

¶Quātū ad primū.ꝛuenit penitētē q̄m ad iſtud ſackm ſe hīe quadruplicer.

ꝯPrimo modo. vt recipiat ſackm ꝛ rez ſacki. ſicut q̄ñ accipit cū bōa cōtritiōe ꝛ accipit illud ſacramentuz in ſancte trinitatis noīe abſoluē .ꝛ rez ſacri. q: ſupple gratia que dicit res illius ſacramēti infundit.

Secundo.vt recipiat ſacramentū ꝛ nō

rē ſacramēti:vt qs fictus aūt ſine cōtritiōe accipit.tūc eniz ſacramentaliter abſoluit ꝛ ta
men ei gratia non infundit:ſz acquirit ibi cul pa ꝛ peccat mortaliter.q: ois q accipit. vel accedit ad ſacramētū ꝫ naturā illi⁹ ſacramenti cōmittit ſacrilegium.

Tertio mō. vt accipiat rē ſackī ꝛ nō ſacramentū:ſicut ille q accedit ad illū.q non pōt cuz abſoluere credens ipſuz eſſe qualis nō eſt ex ignorantia inuincibili⁹. vt pote ſi aliquis non ſacerdos:ꝛ tñ fungerē officio talis.ꝛc.recipiet gꝛaz ꝛ abſolutionē ſine ſacramēto.q: deus ad impoſſibile nullū ob ligat.ſz Hiero⁹. Quarto mō vt nō accipiat ſackz nec rē ſackī:ſic cū qs fictus vadit ad nō hītez ꝓtātez:talis ñ recipit gꝛazcū obicē pōat.nec ſackz cū nō ad debitā ꝑſonā que miſterium cōferre nō ꝑoteſt ſic cā illa quatuor in ſacko baptiſmi ꝛ euchariſtie diſtigutur⁹. Et iſta 4ª atqz ſcā ifructuoſa eſt pnīa:q: ſicut illa iudē de qua dī Mat. xxvij.q: pnīa ductus reiulit.xxx.argēteos

Quātū ad 2ᵐ pūctū eſt. aduertendū q illud ſackz accipi oz mō'cōditionata.ſz q̄druplicē cōditionē ꝛ qualitatē. q: cōfeſſio pītalis oz eſſe.

Primo.amara amaritudīne triſtitie. q: ſic culpa p delectationē cōmiſit.ita p triſtitiā tāq̄ p oppoⁿ pena diluit.vñ i pſona hoīs penitentis dī. Jere.3°. Repleuit me amaritudinib⁹ inebriauit me abſinthio.

Secundo.oz eſſe ſana ꝛ plena ne pallientur:neqz circūuellent petā ſz agraueńt. q: ſicut bona ꝛ ñfciⁿ eſt illi culpā agnoſcere vbi culpa nō eſt.ſm Brego.ita ꝛ culpā reputare ſicut faciebat ille q dicebat. Inigitates mee ſupgreſſe ſunt caput meum.

Tertio,debet eſſe venerandaꝛq: naturalis erubeſcentia eſt de omni re turpi : vt in primis parentibus patuit.q: mox:vt turpia perceperunt ꝛ erubeſcere ceperunt.ꝛc. Sed nullus pōt eſſe atritus niſi de turpitudine ſuoꝝ peccatoruz erubeſcat ꝛ doleat vnde dicit Jere in perſona hominis penitentis. Ē cōfuſus ſuz ꝛ erubui vnde ſuſtinui obꝓbriuz adoleſcentie mee. Jere.3°.ꝛc.

Quarto.debet eſſe integra ꝛ perfecta ꝛ non ſolum omnia peccata ſed etiam circūſtantias peccatorum agrauantes:propoſſe exprimat.q: deus nunq̄ fecit aliqd impſecte.vñ treno. 2° dicit anime penitēti. effūdē ſicē aqua cor tuū ante cōſpectū dei.

Quantū ad tertiū punctū. Intelligenduz eſt.q: illud ſackm debz accipi cū quatuor cōditionibus ſpūm perficientib⁹. tertiū pūctū.

Quia primo accedens ad pniam debz habere propoſitū obediendi.qa ex quo aliquis in aliqua cauſa eligit aliquē iudicez preceptis iudicis debz parere.vñ de vtcr. xvij.q ſuꝑbierit nolens parere ſacerdotis imperio morīē. Maz peccatū mortale cōmittit q ſacerdoti in his que ptinent ad ſackz non obedit ſz rectā regulā rationis.ꝛc.

Secundo.debet habere propoſitum nō peccandi.q: nullus recipit veniam de peris q perpetrare intendit.tales.n.ſimiles ſunt illis.quib⁹ dicit.2.pe.3°.Canis reuerſus ad vomitū.ꝛc.

Tertio. debet habere propoſitum non ſolum diminuendi peccata: ſed etiam agendi bona. quia minus eſt mala non agere niſi qs ſtudeat bonis opibus inſudare. ſm Brego. Quarto.debet habere propoſitū ſatisfaciendi.q: ſatisfactio eſt vna ꝑs pnie vt ait ꝑa. Q̄ñ ego in flagella paratⁿ ſum. Quātū ad quartū punctū.Quotiens illud ſackm ē ſuſcipiendū . Dicit q quatuor ſunt cauſe in qb⁹ de neceſſitate ſalutis eſt ad ſackm penie recurrēdū. quatuꝫ pūcta

Quoꝝ primus ē.in die euchariſtie ſūmē de.q: neceſſariū eſt q aīa ſit purgatiſſima. ſm.b. Dionyſ.de ange.ierar⁴. vñ ꝑ illo ſacko dī.apoſ.ꝓbz aūt ſeipz hō.ꝛc. Jſta aūt ꝓbatio fit q̄ñ cōſcia diligēter diſcutiē.ꝛ p cōfeſſionē purgaē. Secūs ē.in ꝓcepti trāgreſſōe.q: ſtatiz.ſ.vt aia hz cōſciaz d̄ peccato mortali:oz ad pniaz recurreē:aliter pi culo dāpnatiōis eterne ſe diſponit:q: ſi ſubito moreꝛē:ſtatim dāpnatus eſſet. Et ideo talis periculoſa expectatio non videtur ſine mortali peccato. Et ꝓpter hoc dicit gregorius q: peccatum quod per penitentiam non ꝺiluitur: moꝝ ſuo pondere ad aliud trahit.ꝛcetera.

Tertius est. In mortis articuli expectatione quando est in mortis articulo qualitercūqz ad illud sacramentuz tanq̄ necessariuz debet recurrere anteq̄ sibi vltimū tempus proprie sibi claudat. eccli. xviij. Ante mortem cōfitere peccata tua. ⁊ q: talis finalis pena est nimis dubia semp sanus ⁊ viuēs confiteberis dño. Quartus est. in anni circulatione. q: nullo p̄dicto⁹ casu exīstēte ante circulū anni. q̄libet tenet sua peccata p̄fiteri. q: nō min⁹ obligāt p̄cepta noue legis q̄ antiq ⁊ in illa tenebant q̄ ptinebāt ad peccator⁹ emēdationē p singulos ānos implere emēdationem peccatoris. vt p3 in ieiu. ⁊ de vitero. cē. Quantū ad qntū pūctuz. s. qualiter illud sacramētū suscepturz d3 saluari. Et intelligendū est q̄ hōi p sacramētū prius a mortuis resuscitato d3 occurrere illud v̄bū apli p⁹ ad corin. xvij. Qui se existimat stare videat ne cadat. S3 attēdēdū est q̄ casus talis dānabilior ē q̄druplici ratiōe. Prima est. q: culpa ē tanto detestabilior q̄ū clius sublimior ⁊ frequētior. vnde ⁊ pe. 3°. Lanis reuersus. cē.

Secūda est. q: pena potētior: quāto. n. peccatuz magis causat tāto maiori pena p̄nitur. vt p3 in iuribus ciuilibus ⁊ canonicis. vñ tñ dicit de vitero. xv. Augebit dñs plagas tuas. Tertia ē. q: vita ē inferior. et tunc pōt minus resistere. tō inimicus potest cū superare ⁊ sic tota die stat in miseria ⁊ seruitute subiecti sui. Quarta est. quia indulgentia est difficilior post istam reconciliationem. vt p3 in ciuilibus ⁊ canonicis extra. de qua difficultate di. apostolo. vij. ad hebre. Impossibile est eos q̄ semel sunt illuminati. cē. ⁊ segtur. Rursus renouari ad pnitēz. q̄ nobis cōcedat xp̄s iesus dei ⁊ virginis filius. q̄ cū patre ⁊ spiritu sancto viuit ⁊ regnat. Amen.

¶ Incipiūt q̄dā pulchra d̄ ieiunio ex iure.

Ieiunium. vt ait Augu. p̄purgat mentē subleuat sensum. Carnem spūi subicit. Cor contritū facit ⁊ humiliatū. Concupiscē nebulas dispergit vbi libidinū ardores extinguit. ⁊ castitatē lumen accendit.

Quis p⁹ ieiunia instituit. Dicit q̄ b. Petrus ab vniuerso populo celebrari cō stituit. vt colligit ex gestis ipsius. primaq̄stio.

Secūda dubitatio est. Ad qd valet ieiuniuz. D⁹ q̄ valet ad septē necessaria nobis. Et primo. ad culpā expellendā. ma thei. ix. Hoc genus demonioz nō eicitur nisi in ieiunio ⁊ oratione. Secundo. ad gratiā p̄merendā ⁊ p̄curandaz. vt p3 in apl̄is q̄ ieiunantes meruerunt habere spiritum san. in pentecos. Tertio. ad venias p̄merēdā. exēplū de ninniuitis. Jon. 3°. ca. secūdaq̄stio.

Quarto. ad penā cuitādā. ex⁹ de hester. q̄ ieiunauit tribus diebus. postea ingressa est ad regē ⁊ reuocauit sinaz latū ꝫ iude os. hester. 4°. Quinto. ad corpis ⁊ corporis medicinā obtinendā. ex⁹ in dan. cuz sociis eius q̄ noluerunt comedere de cibis regijs. ⁊ cete. dan. p°. Sexto. ad victoriā exequendā: ⁊ spiritualē ⁊ corporalē. ex⁹ in filijs isr̄ q̄ post ieiuniū vicerunt filios Beniamin. exēplum de spūali in xp̄o qui post ieiuniū vicit dya⁹. Mathei. 4°. cap.

Septimo. ad animaz illuminandā. exēplum in dan. qui postquam ieiunauit vidit visiones dei. danielis quarto. Exemplum in Anna prophetissa. Exemplum in Paulo qui post ieiunium raptus fuit vsq̄z ad tertium celum ⁊ vidit: ⁊ audiuit archana dei act. ix. Sic spiritualiter persona ieiunans illas gratias p̄merebitur. tertiaq̄stio.

Tertia dubitatio est. Quare ieiunamus. xl. dieb⁹. Respōdeo q̄ pp octo cās.

Et primo. q: corpus nostrum compositum est. ex quatuor elementis in quo debemus motus sensuales restringere quater decies. propter legez quatuor euangeliozum ⁊ obseruantiam. x. preceptorum.

Secundo. quia. xl. diebus inundauit diluuium quod deleuit omnem carn⁹. Ita et nos. quater decies debemus ieiuna. vt ois vitiosa carnalitas in nobis submergat

Tertio. q: xl. annis filij isr̄ael steterunt in deserto añq̄ intrarent terrā p̄missionis. Ita ⁊ nos ieiunamus vt ingrediamur terrā visionis diuine. Quarto. q: xl. diebus Moyses ieiunauit dū cum deuuit legem

accipere. Ita ⁊ nos. vt lex d̄na i cordibus nr̄is inscribat. Quinto. q: xl. die⁹ helyas ieiunauit ⁊ postea ascendit i mōtē. ita ⁊ nos si volumus ascendere in montem domini. cē. Sexto. q: xl. dico fuerūt dati ninniuite ad penitendā. Ita ⁊ nobis dati fuit. Septio. q: xl. die⁹ xp̄s ieiunauit ⁊ tēptatorē vicit. ita ⁊ nos vt diabolū superemus. Octauo. q: xl. horis xp̄s stetit mortuus. ⁊ tot die⁹ post resurrectionē stetit cū apl̄is añ q̄ celū ascēderet. Ita ⁊ nos tot die⁹ sic⁹ mortalitur pctō. Et ad status glie ascēdamus. Nono. xl. die⁹ purgabat mulier. Et nos sic⁹ in xl°. die purgati ē debemus. Quarta dubitatio ē. Quare ieiunū icepit feria quarta. cē. Rūdeo q̄ pp duo. Primo. q: xp̄s natus die dñica. Incepit ieiunare. quarta feria trigesimi p̄mi ānī etatis suc. s. tari post bap⁹. Secōdo q: tali die voluit vēdi ad mortē nature. ⁊ nos tali die debemus vēdere ꝓpositū ad mortē culpe. Et hec ē rō q̄re multi quarta feria ieiunāt. ⁊ a carnibus abstinēt. Notādū q̄ ieiunū ē p̄monia vict⁹. ⁊ abstinē tia cibo⁹. Vñ dr ieiunū. Rūdeo q̄ a q̄dā in testino q̄ vocat ieiunū. quia semp est vacuū. Notādū q̄ ieiunium est triplex. quintaq̄stio

Primo q̄dē. Generale ⁊ magnū. vt ab iniq̄tatib⁹ ⁊ voluptatib⁹ scli. Et illud ē p fectuz. ⁊ tale elegit dñs de consecra. di. v.

Secōdo ē ieiunū cuiuscūqz dici. ⁊ cuiuscū q3 rei. A ciuis fm p̄ vtā volūtatē ⁊ nō fm statutū scriptū vel cōsuetudinariū. fm q̄ aliqs abstinet a superfluo cibo. Et plies nō cōcidit in die. ⁊ vocatur moderata refectō. ⁊ hec duo ol tēpore seruāda sunt. Tertio ieiunū est abstinētia victus fz ordinatōz ecclie sine scripto sine p̄suetudinarie approbata. ⁊ sic ol subtractō p̄dicti. i semel tñ i die cōcedere. Sexto q̄ritur. q̄n ē ieiunāduz. sexta q̄stio

Et rūdeo. Quedā cū ieiunia sunt indicta ab ecclia ⁊ necessaria vt q̄tuor tpa: tota quadragesima. ouiz apl̄oz vigilie. In vigilia natiuitatis dñi. bti iohānis bap⁹. assūptionis dñe. cē. Quedā sūt indicta ab ecclia. fz ñ necessaria. vt sexta feria. ⁊ sabbo. q: si cēnt necessitatis nō fz mutare. fz fz cōcedere carnes die veneris si natiuitas dñi venerit tali die nisi ex voto vel obseruātia regulari cēnt a strictis. In rogatiōib⁹. vigiliis p̄cessionū ⁊ litaniis ⁊ die⁹ q̄b⁹ coiter ieiunat ō cōsuetudine approbata. Item adiectu ⁊ i multis alijs vt p3. Quedā ūt sunt volūtaria. ⁊ necessaria ad q̄ voto vel ꝓpos⁹ homes se astringūt vel p sacerdotē. vel p iura ex magnitudine olim. Quedā aūt sūt totaliter volūtaria ⁊ fi necessaria ⁊ tale pōt fieri omni die. ⁊ tpe ⁊ die dñica ex deuotiōe. Si q̄s ieiunat rō ne febriū ⁊ sacrilegij famādo⁹ peccat ⁊ ex colcari d3. Et sciēdū est q̄ oēs q̄ sunt sane mētis ⁊ doli capaces cū peccare possint ⁊ pctā deflere teneant ieiunare. S3 i q̄ etate tenentur ieiunare. Dico q̄ mulier in xii. ānis. ⁊ masculus in etate quatuordecim ānis. ⁊ incipiendo a quarta feria. quarta

Quero vtrū vtq̄ teneat frāgere ieiunoz. S3 q̄rit vtrū vtq̄ teneat frāgere ieiunū et p̄cepto mātis. Rūdeo q̄ si ieiunū est in victū ab ecclia q̄ nō. Si āt ē volūtariū pt ⁊ tenet. Queritur vtrū ieiunia possint redimi pecunia vel alio mō. Dico q̄ indicta ab ecclia redimi non pōt nisi cā vel necessitas sit añ ieiunāte. Sed volūtaria ieiunia redimi pōt. auctoritate superioris. ⁊ nō pōt cōmutare. Queritur vtrum vnus possit ieiunare pro alio. Dico q̄ sic. q: ieiunium viui liberat mortuum.

Queritur vtrū ieiuniū valeat factū i pctō mortali. Dico q̄ nō ad vitā eternā fz ad dispositionē gre recuperādā valz. Queritur vtrū medicina sūpta p infirmitate remouēda vel cuitāda fiāgat ieiuniuz. Dico q̄ nō fz p sanitate cōseruāda sic.

Queritur vtrū vbēs ante p̄dictū solvat ieiunium. Dico q̄ sic pp cōsuetudinez. ecclie. Queritur vtrum comedētes carnes in locis nō consuetis. ciuitatibus castris vel villis die sabati peccēt. Dico q̄ sic. de consecra. di. v. Queritur vtrum quis vouit in vigilia alicuius sancti vt puta in vigilia. b. francisci nō comedere panez pisca vel ante vouit die veneris. vel die sabbati nō comedere nisi panē ⁊ aquaz. Accidit q̄ vigilia venit illa die. Queritur ad q̄d votū tenetur. An ad primum vel ad secundum p̄ solvendū vel ad vtrūq3. Dico q̄ aut i vouendo secūdo nō recolit de p⁹ ⁊ si recordatus fuisset nō ex cepisset. Tūc te-

netur tantum ad primum. Aut recoluit sed non excepisset. Et si recoluisset non excepisset. Et tunc dico q̄ si potest persol-uat vtrunq3. Quia que sine conditione vouentur sine conditione soluuntur. Aut non potest vtrūq3 persoluere. ꝛ tunc dico q̄ solum tenetur ad primum. ꝛ non ad se-cundum. Queritur. que persone excipiuntur a ieiunio. Dico quod omnes oppressi laboribus. ℳendicantes si non habent ad sufficientia. In infirmitate labo rantes: peregrinantes: pregnantes. ꝛ lactā tes. vbi esset periculuz ꝛcete. Vide in quar to sententiarum.

ℂTractatus de articulis fidei.

Circa articulos fidei. Sciendum est q̄ in exordio surgentis ecclie. Duodecim apostoli congregati conscripserunt duodecim arti-culos fidei in primo concilio de quo habe tur act. xv°. Cuius prima diffinitio data fuit per ℙetrum. Et vltima per Jaco-bum. In quib⁹ duodecim articuli cōtinē tur principales fidei catholice veritates. Qui articuli continētur in symbolo qui di citur. Credo. Ita q̄.

ℙrimum articulum describit beatus ℙetrus tanquam princeps apostolo-rum omnium di. Credo in vnum deum patrem omnipotentem creatorem celi ꝛ terre. In quo articulo continentur tres catholice veritates.

Quarum prima est. de diuina vnitate cum dicitur. Credo in vnum deum ꝛcete.

Secunda est. de diuina omnipoten-tia. cum dicitur. ℙatrem omnipotentez.

Tertia est. De mundi creatione. cum dicit. Creatorē celi ꝛ terre. Et iste tres vita tes sunt distincte. Qz ℙhylosophi credi-derunt deuz omuniter: sed non posuerunt eum omnipotentem vt fides catholica do cet. vt posset producere sibi equalem in omni perfectiōe. Et iterum aliqui heretici dixerunt sic esse omnipotentem. Sed non creatorem celi ꝛ terre. Quia omnia corru-ptibilia a deo malo esse direrunt. Sed at tendendum est q̄ istas tres veritates dixit .b. petrus Ad odendum tres hereticas pra uitates. quas spiritus sanctus preuiderat futuras sicut patet per hea. Augu. in libro de origine heresum. Ita q̄.

ℙrima veritas que est de diuina vni tate est contra errorem manicheoz. qui po suerunt duos deos vnum bonum alium malum dicentes quod a bono deo sunt omnia spiritualia. Et a malo sunt omnia corruptibilia. Contra quos clamat. b. pe. di. Credo in vnum deum ꝛcc.

Secunda veritas que est de diuina om nipotentia est contra errorem Arianorum qui negauerunt deum patrem ita esse om nipotentem quod posset producere fili-um sibi equalem. vnde posuerunt filium minorem patre. ꝛ ideo beatus Hylarius in li⁹ suo determinate per totum ipsos per sequitur per omnipotentiam diuine perfe ctōis. q̄ in sufficiens esset si sibi equalē pro ducere nō posset. Contra hos dicit. b. ℙe trus. ℙatrem omnipotentem ꝛcc.

Tertia veritas est. de mundi creatio-ne contra heresim saturnorum posuerunt enim septem angelos preter prescientiam dei patris creasse huiusmodi vniuersa si-cut refert Augu de origine heresum. Ideo dicit. bea. pe. Creatorem celi ꝛ terre:

Intelligendum est tamen quod in illo articulo possunt accipi .3ª moralia do cuīn ta tuta tres creditas veritates. per homi nes qui hāc fidem profitentur.

Quarum prima est. vt imitent diui-nam vnitatem in pacis federatione si-cut: n: discensio est principium dispositōis ꝛ multiplicis contrarietatis. Ita pax est mater vnitatis ꝛ conformitatis ꝛ quie-tis di. apostolus ad Eph. iiij°. Seruate vnitatē in vinculo pacis. Et ideo diui nam vnitatem imitantur qui pacem: ꝛ concordiā ponuntur iter fideles de quibus ℳath. v°. Beati pacifici ꝛcc. Illi autem qui machinantur ad discensiones ꝛ rixas faciendas. Isti sunt similes manichēis qui diuine vnitati contrariantur pernicioso-

erroribus ita isti cōtradicunt diuine male stati pessimis moribus de quibus apostо-lus Romanos. x°. propter quod in excusa bilis es o homo omnis qui iudicas in quo cuiz iudicas alterum te ipsuz condēpnas. ꝛ infra. ℙijs autem qui sunt ex contempti one ꝛ qui non acquiescunt veritati cre-dunt autem iniquitati ira ꝛ indignatio tri bulatio ꝛ angustia. ira ꝛ indignatio q̄tum ad diuinaz offensam. ꝛ tribulatio maxima q̄tum ad penam. Secundum documē-tum est vt imitemur diuinam oipotētiā in temptationis superatione. q̄z sicut dīs per suam oipotentiam potest quācūq3 virtutē sibi contrariam sine difficultate superuin cere cum sit virtutis infinite: ita homo vir tuosus ad excellentes operationes virtutis eroyce sine omni molestia ꝛ difficultate si bi subicit insurgentes quascunq3 tempta tiones Et ratio est. q̄z talis a principio vi riliter dimicādo cōtra passiōes domat eas. Et ideo sicut fera domata cito cōpescitur ꝛ ita passiones cum mira facilitate sedan-tur quando autem quis non domat passio nes a principio. Sed debili resistit talis nō potest diuinam potentiam imitare. q̄z ei⁹ passiones sunt fere in domite ꝛ non acqui escunt voluntati. vnde in ꝑsona hominis in perfecti dī Ro. vij. Non q̄ volo bonuz hoc ago. sed q̄ nolo malum hoc ago. Si autem aliquis dicat q̄ non possit resistere temptationibus. contra illum est imitatio diuine omnipotentie in comparatione ad intra. sic. n. diuina omnipotentia est in pro ductione filij adequata ꝛ nō superata. ita semper nostra temptatio est nostre virtuti cōmēsicrata. i. cor. x. Fidelis autez deus est qui non patitur nos temptari supra illud quod potestis portare ꝛ c.

Tertium documentum est vt imitemur efficatiam in bonorum occupationez ꝛ exe cutionē opū. quia potissima causa conden di mūdum fuit vt ad honorē dei bona ope ra fierent vt dicit Augu. xi. de ciuitate dei. di. a platone. Ita tutissima causa operan-di assidue secundum virtutem vt a bono hoie bona opera fiant ne sit enim eius bo nitas circa occiosa. sicut dicit iac. i. canoni ca fides sine operibus mortua est cum res sint propter operatiōes. iac. 3. Quis sapiēs ꝛ disciplinatus ostēdat inter vos ex bona operatione conuersationem suam ꝛc.

Secundum articulū describit. b. Ioan-nes euangelista. qui post dictum petri ad iungit. Et in iesum christum filiuz eius vni cum dominum nostrum. Et conuenienter descriptio huius articuli fuit sibi data cui manifestas verbi fuerat in cena reuelata. vt personam eius explicaret in. ꝛ. articulo fi-dei christiane. qui postea dixit. In princi-pio erat verbum. ꝛcete. Et in illo arti-culo ponit duas creditas veritates.

Et prima est de personali christi distin ctione. Cum dicit. ꝛ in iesum christum filiu um eius vnicum nullus filius potest esse idē cum suo patre personaliter.

Secunda est de filij vnitate ꝛ diuisi o ne. Cum adiungit. vnicum dominum no-strum. Iste autem veritates sunt diui-se. Quia multi heretici confitentur in di-uinis filium a patre esse distinctum ꝛ ta-men non confitentur vnicum filium. sicut patet per Augustinuz de origine hereseuz.

Istas veritates dixit beatus Joannes ad a bolendas duas hereses.

Quarum prima fuit: Sabellianorum qui confundebant personas diuinas di-cendo patrem ꝛ filium esse vnam personaz secundum rem. distinctam solum secundū appellationem contra quos dicit, Joan-nes. Et iesum christum filium eius ꝛc.

Secunda fuit ad elidendum duplicem errorem.

ℙrimum fuit sapellianorum. qui po-suerunt non solum christum sed etiam spīm. fu isse filium dei. vnde filij eius vocati sunt fi lij dei in scriptura gene. sexto. capitulo. Et errorem melchisedechianorum qui po suerunt melchisedech filium dei propter hoc quod dicit apostolus quod est sine ge nologia. Adhuc dicit Joannes contra il-los. Vnicum dominum nostrum ꝛcc.

Sed attendendum est quod circa illuz articulum possunt accipi duo moralia do cumenta. Quorum.

Primꝰ est. de filij adoptiõe. q: sic xp̃s ē filꝰ dei nãlis. ita ⁊ nos sumꝰ filij eiꝰ per adoptiõnẽ di. apol. ro. viij. Accepistis spũm adoptiõis in q̃ clamamꝰ Abba pr̃. Et infra ipse. n. spũs testimoniũ reddit spũi nro q̃ sumꝰ filij dei. Et iõ sic filiꝰ ẽ. oz diligere pr̃em suũ intimaliter ⁊ non seruiliter. Ita bona opa debemꝰ pficere i diuinis p̃ceptis ñ in timore flagelli q̃ hz penã. sz Jo. in cano. sua. sz amore filiali q̃ hz dilectionẽ magnã. Sũt tñ nõnulli degines filij q̃ amor ⁊ timore diuino ponũt positis cũ effrenata audacia trãsgredi pceptũ putãtes. de qbꝰ dñs cõquerit nõ immerito. Mala⁹. p⁹. d. filiꝰ honorat pr̃em suũ ⁊ seruꝰ dñm timebit. Si ergo pr̃ sum. vbi ẽ honor meꝰ. si dñs. vbi ẽ timor meꝰ. d. dñs exercituũ. ⁊c. Scdum doctrm ẽ de plitate cuitatis. q: sic fides ẽ una cuitat pluralitatez in diuisione sit diuina gñio in moderata: sm Aug. Jta est de istis inferioribꝰ vitãda est pluralitas operationũ ⁊ occupationũ distrahẽtiũ alias nãz ab vnitate contẽplatiõis etern eq: qui hõ tñ vnũ intẽdit: pfecti⁹ operat. p eo q̃ oĩs ẽtus unita: fortior est scipsa diuisa. Et iõ religiosi ⁊ clerici ad statũ pfectiõis vocati: vt pfectius exerceantur circa vnum actũ ꝺbẽt sẽp ee intẽti. vñ dñs discernẽs inter stam secularẽ ⁊ regularẽ. d. luc. x. martha mar. ee multa es occupata. porro vnũ ẽ necessariũ. Circa vnuz q̃ debemus occupari: q: vnitas vite contẽplatiue regularibus est õ necessitate salutis quam vnitatez pleriq; abdicãtes diuabꝰ quasi viis ingrediunt cõtradicẽte apõlo. 1ª. ad Timo. 5º. c. Nemo militãs deo implicat se negotiis secularibꝰ. Naz videmꝰ ad sensuz q̃ raro aliqs artifex intẽtus pluribꝰ q̃fcibꝰ artiũ simul ditat: nec in variis sentẽtijs inuenit raro i aliquo p fectus. ⁊c. Jõ dic. sapiẽs. eccli. xl⁹. fili ne in multe sint actus tui. Tertiũ ar. describit b. Jaco. ff Jo. euan. q̃ applat Jacobus filꝰ ⁊ Jacobꝰ zebedei. di. Qui cõceptus est de spiritu san. natus ex maria ẽgine.

tertius articu.

Jacobi minoris

In q̃ posuit duas discretas ẽtates. Prima ẽ õ xp̃i cõceptiõe. ibi. Qui cõceptꝰ ẽ de spũ scõ. Scõa ẽ õ eiꝰ bñdicta natiuitate cũ ad tẽgit. Natꝰ ex maria ẽgine. Jsta⁹ aũt veritatũ distinctio ꝺclarat. q: alia solẽitas sit in ecclia de xp̃i cõceptiõe. alia de eius nativitate. Per istas aũt duas veritates excludit duas pessimas hr̃. tas futuras. f.

Prima veritatem cõceptiõis õ hereticz nestorianoz q̃ nestorius. vt di. Aug. de origine hereseũ cũ eet cõstãtinopolitanꝰ epõs fuit circa di ẽginẽ ee: sz tñ dicẽbat hoĩ alteram facti eius psonã carnis. alteram deitatis õ quẽ Nestoriꝰ. nõ solũ xpotothõ. sz ẽt theotocon. i. dei gẽitricem ipaz fatee scribẽs ad paulã ⁊ eustochiũ. Et iõ. b. Jacobꝰ referẽs istũ artm ad dictũ. b. Joãnis precẽs di. filiũ eiꝰ dicit q. d. filiꝰ dei cõceptus ẽ de spũ. s. intẽdẽs digitũ quasi õ nestoriũ. Secũdam veritatẽ describit õ hereticz valentinianoz q̃ dixerũt filiũ dei de natura celi corꝓis assumpsisse ⁊ p ẽginẽ ãsi p fistulã transisse: ⁊ nõ naturã partũ extitisse. õ quos di. Jacobꝰ. Natus ex maria ẽgine. Sz attẽdenduꝫ q̃ in discriptiõe istiꝰ articuli accidit vnũ notabile. q̃ cũ aũ dñica recurrectionẽ ⁊ missionẽ spũs scõi. p euangelistas semp fuerit ꝓpositus ista cobꝰ Joãni: tñ ꝺ fuit b. Joãnes aũ latus: ita q̃ aũ Joãnẽ fuit ãrtus apostolus. ꝺ ãt scõus. Et quo accipiunt quatuor moralia documẽta. Primũ ẽ. q̃ in eccliasticis p motiõibꝰ nõ est respiciẽdũ ad nobilitatẽ. q: cũ illi essent germani ⁊ eque nobiles. ⁊ nullius nobilitate poterat alteri pferri. tamen vnus alteri ꝓpositus fuit. Scõm ẽ q̃ nõ est despiciẽdũ ad etatẽ: q: sz Joãnes fuerit posterior: tñ p dictũ spũs. s. fuit alteri pl̃at⁹

Tertiũ ẽ. q̃ nõ ẽ respiciẽdũ ad ordinez: sicut fit i qbusdã religiõibꝰ respicit ad eũ q̃ pr̃ intrat. q: sz Jacobus fuerit 5º inuocatiõe: ⁊ Joãnes 4º: tñ post cõfirmationẽ spũs. s. fuit scõus. Quartũ ẽ. q̃ sẽper respiciẽdũ ẽ ad ẽtutẽ: q: videt apli ptes reuelatiões ioãni factas i cena ⁊ donũ spũs. s. magis acceperat. iõ factus fuit prior aliis. ⁊c.

quartꝰ articu.

Quartũ articulus. Describit. b. Andreas. d. Passus sub põtio Pilato. Crucifixus. mortuus ⁊ sepultus. In quo articulo describit quatuor creditas veritates.

andree

Quax prima est. De xp̃i passiõe q̃ vt ñ crucifixione fuit flagellatus: illusus: ⁊ a ipis eccliã. Et spinis coronatus ⁊ hoc notatur cũ dicit. Passus. ⁊ cc.

Secunda est. de xp̃i crucifixione: ibi. Crucifixus.

Tertia est. de morte. ibi. ⁊ mortuus.

Quarta est. de sepultura. ibi. ⁊ sepultus.

Et q̃ iste ẽtates sint distincte. ꝓbatur q: hora matutinali fuit passus vsq; ad tertiam. hora sexta. fuit crucifixus. Hora nona mortuus. Et hora completorij sepultus. Pro aũt quatuor veritates describit b. Andreas õ quatuor prauitates hereticas. Et primo fuit hẽmiz qui dicunt xp̃m fuisse impassibilẽ: nec passuz ee nisi õ in se nisi õ apparentiã sicut notat dam. c⁹. de hereslb⁹. ⁊c. Secunda fuit Sergianoz q̃ ẽgi⁹ dicit. tñ ẽbũ xp̃m fuisse crucifixũ: vt habẽ in co. li⁹ Tertia. fuit agareoz: q̃ dixerũt xp̃m nõ posse mori: q: fuit genitus sine corruptione. Quarta fuit bordianistaruz q̃ dicerũt q̃ ola q̃ facta fuerũt õ xp̃uz esse fantastica: ⁊ olo nõ fuisse ẽa: nec vere sepultus. ⁊c. Sz attendendũ est q̃ circa istas quatuor ẽtates accipiũt quatuor documẽta moralia. Primũ ẽ q̃ ois q̃ credit xp̃i passionẽ dz i aduersitatibꝰ ad patiẽtiã alari: si. n. filius dei regis eterni iniuste patiẽs tantã hãit patiẽtiã quãto magis peccator: q: ipe peccatũ nõ fecit: nec inuctus ẽ. dolus in ore eiꝰ q̃ cũ maledicerẽt nõ male dicebat cũ pateret nõ cõminabat: q̃ aũt in aduersis ꝓrũpunt in ipatientiã hñt duplicẽ penã cũ ira sit cã tristitie q̃ est pena peccatũ ⁊ iõ iracundi sunt in ẽtinua pena: q̃ aũt patiẽter tollerãt minuũt suam penã: q: sm Aug de ci. dei. Sicut nolitꝰ pariũt tristitiã: ita volitꝰ pariũt delectationez que expellit nõ solũ oppositã: sz ẽt cõtingẽtẽ tristitiã: in patiẽtia aũt est volitꝰ: sicut in ipatiẽtia nolitꝰ: vñ ex hꝰ saluatoꝛ ait. In patiẽtia vestra possidebitis aias vestras. Secundũ est. q̃ ois credẽs xp̃i passionem dz aliari ad pr̃iam: q: si xp̃s ꝓ nobis exẽplãris elegit duriciã spõte q̃s inueniri põt cuz tñ minimꝰ suppliciũ sufficeret ad nos deo reconciliãdũ ⁊ redimẽdũ ita q̃libz pro ꝓpria peccato dz assumere pnaz q̃ẽ ⁊ ꝺignã ad pr̃iẽm. ⁊ exẽplãdũ pfectius ꝓpria peccata: sicut faciebat paꝰ q̃ dicebat p mortificationẽ ieiunii corpus nostrum semp circũferentes. sed ad corin. 4º. Nã q̃ pro peccatis pnaz subit nõ lucrit nõ vult affectari affectiõe iustitie: sed magis cõmodi. Cũ iustitia velit pnaz ꝓ culpa repẽdere. ⁊ iõ in seipz sicut vellet in alio: ⁊ illi q̃ hoc nolũt nõ sunt bñ contriti. cũ cõtritio sit opꝰ iustitie. Tertiũ documẽtũ ẽ. q̃ credẽs xp̃i mortẽ dz aliari ad moriẽdũ in hꝰ mũdo. q: mortuus in hoc mundo. nõ hz aliq̃d agere ita deo dicatus non hz aliq̃d mundanũ facere. vñ apol. Existimate vos mortuos peccato vitentes ut deo

quintus articu.

Quartũ documẽtũ ẽ. q̃ credẽtes xp̃m sepultũ debẽt claudi intra locũ ꝓpriũ ⁊ si dz deo dicatus esse vagus. quia cui placet domꝰ sua nõ multũ vagat. ⁊ sicut locatus nisi violẽter ipediat sp mouet ad locũ suũ sic dz deotus ad claustrũ. q: sm pbm. Locus hz locatũ cõseruare ⁊ sicut claustrũ religiosus cõseruat sic. cõscia hz alias imaculatã custodire. Sapiẽ. viij. Intrãs domꝰ meã ꝺgescã cũ illa. Nõ. n. hz amaritudinẽ cõuersatiõ illius nec tedium conuictus illius sed letitiã ⁊ gaudiũ. ⁊ iurta. pl̃. Dec requies mea in seculuz scli hhabitabo qñ. ⁊cc.

philipꝰ

Quintũ articulus describit. b. Philippꝰ di. Descẽdit ad inferos. Et in illo artº vnica ẽtas continet q̃ nõ habet explicite et scriptura sicut alie veritates illiꝰ symbli nisi forte accipiatur illud qõ di. apostolo. ad ephe. 4º. xp̃s primũ descẽdit ad inferiores partes terre. vbi. s. est infernus. sz dictũ zachᵉ 9. ⁊ osee. 13. ⁊ ps lxvii. Supriores ẽo partes terre sunt vbi nos sumus. Jstã ãt ẽtatẽ docet õ prauitatẽ inominatoz. de qbꝰ di. Augu. de origine hereseuz q̃ dicũt xp̃m descẽdisse ad inferos ⁊ eduxisse ⁊ tũc incredulos credidisse. q̃ nõ di. b. Philippus. 1º scripsit Matth. õdicit. Ex qua ẽtate accipiuntur duo documẽta. Primuz est. q̃ quãto aliqs est magis altus: tãto dz ee magis cõdescensiuus. q: si filius dei nobis cõdescendendo nõ soluz voluit ad iferos mãduz descendere. sz ẽt pro alijs vsq; ad infernuz ire. ꝺ. ⁊c. Secundum doctrinam est q̃ quantuncunq; homines sint sublimes nõ debent dedignari humilia respicere. sicut xp̃s fecit ⁊ etiã docuit. luce. xiiij. vbi dicit vade ⁊ recumbe in nouissimo loco ⁊c.

Sextus articu. Thomas

Sextum articulū descripsit b. Thomas di. Tertia die resurrexit a mortuis. Et conuenienter descripsit illum articulum. quia in illo dubitauit. ⁊ certificatus fuit plenc: sicut habetur. Joannis. xx. Unde accipitur documentum q̄ circa illam materiā: circa quam committitur culpa. debet fieri emenda: sicut iste apostolus in fide in qua dubitauit prius. sicut qui peccant contra honoris elationem deberet eisdam facere per honoris detectionem. Et qui circa delectationem emendare debet circa vitationem earum secundum illud. Sapientie. vndecimo. Per que peccat quis per hec ⁊ torquetur. Nunc autem articulum describit apostolus contra errorem Eutichetiorum qui vitius vt refert papa Bregorius xiij°. mo. existens constantinopolitane ecclesie patriarcha asseruit. post resurrectionē xp̄i m carnem assumpsisse fantastica non ad vere resurgendum: sed ad discipulos instruendū de veritate rerurrectionis. Contra quem Bregorius missus a papa antequam esset summus pontifex presente Tiberio imperatore constantinopoli. sic arguit. Nulla veritas confirmatur per illud q̄ non est verū imo magis oritur dubitas: sed veritas fidei confirmatur per illud q̄ christus discipulis apparuit. ⁊ cos de resurrectiōe sua informauit. Ergo iste apparitiones fuerūt vere ⁊ nō fantastice. Quarōne cuticius supatus cōcessit aut eis libellus comburerctur ⁊ sic conuersus fuit qua de causa vterque eorum infirmitatem mortalem incurrit sed beatus Bregorius fuit liberatus ⁊ cuticius ut sibi habetur bene conuersus fuit mortuus. Ratio fundamē talis Eutichi fuit. quia apostolus dicit. Quod caro ⁊ sanguis regnū dei non possidebunt. Cui respondet Bregor°. quod scriptura aliquando accipit carnem pro natura sic est hic. Nunc os de ossibus meis ⁊ caro de carne mea ut dicitur genesis secundo capitulo. Aliquando secūdum culpam sic illud genesis. sexto. Non permanebit spiritus meus in homine in eternum q̄ caro est. Et illo modo loquitur apostolus. ⁊ cetera. Justa hoc accipitur documentum vnum morale. quia sicut cristus accelerauit suam rerurrectionem. sta debz homo quando scit se esse in peccato accelerare per cōfessionē exire de peccato. quia isto sacramento anima suscitatur. de sepulcro diaboli ad vitam eternam ne dicatur sibi illud q̄ de negligentibus ⁊ differentibus dicitur iocelis. Cōputruerunt iumenta in stercore suo. ⁊c.

Septimus articulus

Septimum articulum descripsit b. Bartholomeus di. Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei. ⁊ cetera. In quo est vna veritas totalis aut duc partiales vt vna referatur ad motum quo ascendit ad celum. ⁊ altera ad situm quia sedet ad dexteram dī patris. Et ideo potuissent poni in articulo resurrectiōis duc veritatis. ⁊ prima sit de resurrectione. quia surrexit alia de tempore. quia tertia die. Istam aūt totalez veritatē hic describit apos contra heresim Eutholitay. q dicunt xp̄m post resurrectionez suā corpus reliquisse ⁊ cuz neda deitate ascēdisse scōm Augu. de origine heresum.

bartholamch

Octauus articulus

Octauū articulum ponit bea. Mathei di. Inde venturus ē iudicare vivos ⁊ mortuos. in quo est vna veritas de finali iudicio quā describit beatus Mathcus cōtra errorem origenianoz qui origenes dixit fz Augu. de civ. dei. q in finali iudicio post quā mali erunt condēnati: rogabunt electi pro ipsis. ita q̄ oēs finaliter saluabunt nec ta illud hominem. i. iustos ⁊ iumēta. i. peccatores saluabis dñe. ⁊c. Contra decretū. ⁊ sententiam saluatoris. mathei. xxv. Ibunt hi in supplicium eternum. Sed notādū ē q̄ ex hoc potest accipi morale documentum fili q̄ quilz debet suos actus moderare sic etiā deberet i publico examinari. q: tūc ois publicabātur sicut dicit sibilla Erithea. actus in quā occulti quos nūc regis tūc vnq̄sque loquetur secreta sic dicit aug. de eadem de ciue. dei de qua die dicit apostolus

octauus articu. mathei

Dies domini magnus ⁊ manifestus ingne revelabitur. Uniuscuiusq̄z opus manifestum erit. Mathei x.c. Nihil opertuz qd̄ non revelletur ⁊ occultum qd̄ non sciatur. Luce. xij. c. Que in tenebris dixistis in lumie dicēt. Et quod i aure locuti estis i cubilibus. predicabitur in tectis. ⁊c.

Nonus articu. Iacobi minoris

Nonum articulum. descripsit beatus Jacobus minor. qui dictus est alphei frater simonis ⁊ iude ⁊ nepos matris xp̄i et altera sorore dicta Cleophe qui dicit. Credo in spiritum sanctum. In quo continetur vna veritas credita de persona spiritus sancti. Contra quem militat heresis donatistarū qui posuerunt spirituz sanctuz minorem filio sicut ariani filiuz minorez patre. vt narrat Augustinus de ori. Heresum. Juxta q̄ accipitur documentuz q̄ qui credit spiritū sanctuz debet ad libertatem ⁊ pietatem esse promptissimus. q: procedit per modum dono secundum Augustinum quia de trinitate. ⁊ Apsto. secunda corinthi. tertio. Ubi spiritus domini. ibi libertas. Qui autem sunt auari in seruitutem mamone traditi nō videntur esse participes spiritus sancti

Intelligendum est tamen q̄ Apostolus describens hunc articulum. Factus fuit per omnes apostolos episcopus ierosolimitanus a denotandus q̄ idoneus minister ecclesie debet institui per viam spiritus sancti non per viam pecunie ⁊ inuentionis humane.

Decimus articu. Symonis

Decimum articulum. descripsit beatus Symon qui dictus est cananeus frater illius Jacobi ⁊ cōsanguineus domini saluatoris

t oris di. Sanctam ecclesiam catholicā

Undecimus articu. Judas

In quo vnica credita veritas continet scilicet d ecclesie vnitate sumpta i sui generalitate et auctoritate quam scribit contra errorem Nouatianorum qui nouatianus secundum Augustinum de origie heresuz Scisma in heresim conuertens auctoritatem negauit ecclesie catholice. vnde fertur seipsum episcopum ordinasse. contra apostolum di. Nemo assumit honorem sibi sed qui vocatur a deo tanquaz Aaron. hebre. quinto. Sicut christus non semetipm glorificauit. vt pontifex fieret. sed deus pater. Joan. xij. Pater clarifica nomen tuū venit ergo vox de celo ⁊ clarificaui ⁊ iterū clarificabo. Juxta quem articulum accipitur vnum documentum. scilicet q̄ auctoritati ecclesie in omnibus est credendum ⁊ obediendum. alias non solum scismaticus: sed hereticus censeatur. Sciendum tamen est quod illi qui non obediunt tamen obediendum esse credunt. sunt scismatici non heretici.

Undecimum articulum. Describit beatus Judas frater Jacobi qui scribit vltimam epistolam canonicam dicens. Sanctorum communionem remissionem peccatorum. Jn quo ponit duas creditas veritates.

Et prima est. de sacramento eucharistie cum dicit. Sanctorum communionem sic enim vocatum fuit a principio illud sacramentum. vt patet per Dionysium de angelica yerarchia.

Secunda est. de sacramento penitentie cum addit. Remissionem peccatorum. Quas describit contra duas heresis.

Prima fuit cathafrigaruz qui vterq̄z serui coniunxerunt consecrationem illius sacramenti ⁊ omnibus credentibus in deum contra quos dicit Apostolus ille. Sanctorum communionem. quasi dicat q̄ non omnium est consecrare: sed eorum solū qui sunt sanctificati p sacri ordinis susceptionem. quia non quilibet. sed sanctus debet consecrare. ⁊ cete.

Scōa fuit. Carinotuz qui bigamos ad

simōia

pnam nō recipiūt. ꝟz Aug. vbi supra. Et quibus accipiuntur duo documenta.

Primū est q̄ sacm eucharie ad sui frequētationē reqrit holes deificos ⁊ pfectos ad sui cōsecrationē ⁊ frequētationē. q̄ dicē scōrum cōmunionē. Scōm est q̄ sacꝛs pnie semp dz tūgi sacro eucharistie sicē dicē aplus. q̄ hec duo sacra b. Judas. in codē articulo ad tunxit cuius rō est. q̄ p sacm pnie mūdat cōscia: vt efficiat digne cuchariē sacio. pe. cor. xi. Qui enim mānducat ⁊ bibit indigne iudiciū sibi manducat ⁊ bibit nō diiudicans corpus dñi ⁊c.

Duodecimū articulū describit. b. mathias. Carnis resurrectōꝛ ⁊ vitā eternā.

In quo cōtinent due credite veritates.

Et prima est de vīa resurrectione.

Scda ō eterna glorificatiōe. Primā describit ꝫ errorꝛ saduccoꝝ. q negāt resurrectiōꝛ vt habet math. xx. ⁊ act. xxiii. De muliere q̄ hūit. vij. viros di. in resurrectiōe. ḡ eiꝰ erit de. 7 viris vxor. Scōaꝛ describit ꝫ hereſim bernicianoꝝ q ponūt felicitatē futuram in voluptatibus carnis ꝫ sniam saluatoris Math. xx. Vbi dī. Neqꝫ nubēt neqꝫ nubent. ſz erūt sicē angeli dei in celo.

Sed circa hoc accipiuntur duo dyatolica docurrita. Et primū est q̄ corpa nrꝫ resurretuꝝ spamus i ia glia. Jō oꝛ custodiri cū magna reuerētia vt nō ingnie quē admodū custodiri solent regū veritrita cū vtigētia. vñ apostolus ad Ro. xi. In mūdi hoies cōtumelijs afficiunt corpora sua in semetipsis. Secundum est. q̄ futurā vitā esse credimus. sempiternā. idco debemus totum spacium pīris vite ad ipsam comparare. quasi momentum vnius hore q̄ plus excedit vitam nostram q̄ mille milia annoꝝ milesimā partem vnius momenti. xc. pe. xxx. capitu. Unus dies sicut mille anni apd dominum ⁊ mille anni sicut vnꝰ dies. Insanus ergo iudicatur ille qui tantam diuturnitatem pro tam breui momento ⁊ tantam felicitatem pro taz breui ⁊ putrida consolatione perdere vult ſz viriliter cum sapientie dicamus illud. eccl. xxx. capi. Risum scilicet mundi reputauit errorem. Gaudio. s. mundāo dixi q̄ frustra decipe-

ris. cuius veri gaudij nos participes faciat deus. ⁊c. Amen.

Expositio super magnificat.

Magnificat aīa mea dñm. luc. pmo. Hoc est canticū letitie q̄ vtilissima ẏgo ad dei magnificentiā decantauit. Et ſō pmo vt dulcissima filia ad laudandū deū excitat suaz ardentissimā affectionē cū dicē. magnificat aīa mea dñm ⁊ exultauit spūs meus ⁊c. Scōo vt ōnotissima famula explicat sue laudis efficacissimā rōnē cū dicit. Quia respexit humilitatem ancille. ⁊c. Et q̄ fecit mihi magna qui potēs est. ⁊c.

Tertio vt discretissima scia cōsiderauit dīne laudis āplissimā mām ⁊ rōnē cōmendādi ad oēs sibi. Et misericordia eiꝰ ⁊c. Cōsiderās pmo opus i carnatiōis eē declaratiuū diuine pietatis pp relevationē hois lapsi: Magnificat deū in ipso pp plenitudinem pietatꝭ dicēs. magnificat. Cōsiderās. iio ipz opus esse declaratiuū dīne ptātis pp deiectionē inimici magnificat deū i ipo pp excellentiā dīne ptātis dicēs. fecit potentiā. i. brachij. Cōsiderās iiio ipz opus esse declaratiuū dīne largitatis pp diffusionē doni magnificat deū i ipso pp āplitudinē largitatꝭ dicēs. Suscepit Israel ⁊c. Magnificat aīa mea dñm. Hoc ē exordiū cātici ẏginalis. In q̄ btā ẏgo duo facit. Primo exprimit sue ardētissime charitatꝭ affectū dicēs. Magnificat aīa mea ⁊c. Scōo inuitat sue gratissime laudatiōis obm. ibi. dñm. v. ens magnificat. Exprimit enī hic sue ardētissime deuotiōis affectū. que ostē hz ex consideratione bñficij singularis. vñ glosa tāto munere me dñs sublimauit vt nullo offē lingue possiz explicare. Sz totū animi interioris affectū i agēdis gratiaꝝ laudiū offero totū q̄ vno totuz q̄ sentio totū q̄ discerno in eiꝰ magnitudine cōtēplāda i eiꝰ ꝑceptis obseruādis ipēdo. q̄ eni ipse deus altissimus magnificauit eam per beneficiū gratie singularis ꝓssimus sibi dicere illō Judit. xiii. capi. Benedictus dominus qui fecit celum ⁊ terram. Et parum infra. quia

primꝰ versus

nomen tuum hodie ita magnificauit vt nō deficiat laus tua de ore hominum. Jō magnia dominum magnificat. Quius autem magnificentie ratio potest multipliciter assignari. Magnificandus est enim deus.

Primo propter sublimitatem excellentie incomperabilis in ipso enim est regalis excellentia ⁊ inestimabilis Tobie. xiii. c. Magnus es domine in eternum ⁊ in omnia secula regnum tuum. Ysaie. xxxi. ca. Magnificatus est dominus qui habitat in excelso. xxxiii. vij. ca. Magnificatus es domine deus. q̄ non est similis tui.

Scōo pp immensitatem potentie insuperabilis quam hz in prevalēdo. exodi. xv. ca. Cantemus dño gloriose enim honorificatus est equum ⁊ ascensoꝛem proiecit i mare. ⁊ infra. dextera tua dñe magnificata ē in fortitudine. ps. xxxiii. Metro. viij. Dñs fortis ⁊ potens dñs. p. in prelio. ierc. xx. capi. Magnus es tu ⁊ magnum nomen tuum.

Tertio pp profunditatem sapie ⁊ inscrutabilis quā habet in cognoscendo. luc. vij. ca. Accepit aūt omnis timor ⁊ magnificauit dñm dicens. q̄ prophēta magnus surrexit in nobis in ipso. n. est altitudo sapientie. ps. i. xxxvi. Metro. v. Magnus dñs noster ⁊ magna virtus eius ⁊ sapie eiꝰ nō est numerus que significatur per salomonē de quo in figura dicitur. iii. Regū. x. ca. Magnus est rex salomon sup omnes reges terre diuitijs ⁊ sapiētia ⁊ omnis terra desiderabat vultum salomonis vt audirent sapiam eius quaz dederat deus i corde eius.

Quarto pp benignitatē clemētie in enarabilis quā habet in miserādo. Apoc. xv. ca. Quis non timebit te domine ⁊ magnificabit nomen tuum. q̄ solus pius es. iō propheta. ps. xxxiii. metro. iiij. Et qui sui dominum ⁊ exaudiuit me ⁊ ex oibus tribu. me. eri. mc. Numeri. iiij. ca Magnificetur fortitudo domini sicut iurasti domine deus patiens ⁊ multe misericordie auferens iniquitatꝭ ⁊ scelera. eccle. xvij. Magna mia dei ⁊ propitiatio eius conuertentibus ad se

Quinto propter veracitatē fide in permutabilis quam habet in ad implendo. ii. Re. x. cap. Domine deus verbum quod locutus es ⁊ magnificet nomen tuū in ipso cuiꝰ est in mutabilitas veritatis. Numeri. xxiii. capi. Non est deus quasi homo vt mentiatur nec vt filius hominis vt mutet di. n. ⁊ nō faciet locutus est ⁊ nō adimplebit. iiii. Ro. x. ca. Est autem deus verax oīs autem homo mendax sicut scriptum est vt iustificeris in sermōibus tuis ⁊ vincas cū iudicaris.

Sexto pp arduitatē efficientie ad mirabilis quam hz in efficiendo deutero. xxx. capi. Date magnificentiam deo nro dei pfecta sunt opa ⁊ oēs vie eiꝰ iuditia. Mathi. xv. ca. Videntes mutos loquētes: claudos ambulantes: ceecos videntes magnificabāt deum israel. Ipse est enim de quo Job. v. c. Qui fecit magna ⁊ inscrutabilia absqꝫ nūero.

Septimo pp equitatez iustitie in declarabilis qūam habet in retribuendo pp qō dicitur Danielis. iiii. ca. Laudo ⁊ glorifico ⁊ magnifico regem celi. q̄ oia opa eius vera ⁊ omnes vie eius iudicia. In ipso enim est rectitudo iustitie inflexibilis. Jō sapie. xvij. ca. Magna sunt iudicia tua dñe ⁊ inenarrabilia verba tua. ps. xc. Metro. viio. Justus dominus ⁊ iustitiā dilexit equitatez vidit vultus eius. Idem. ps. xxxiii. Metro. pmo. Justus es domine ⁊ rectū iudicium tuum. Et exultauit spūs meus in deo salutari meo. Luc. pmo. In hoc versiculo. i. cāntici virginalis exprimitur. b. virgo exultatio sue mentis. q̄ ortum habet ex nobilitate bñficij i Susceptī. ideo dicit ibidez glo. Sola illius memoria me delectat a quod salus preparatur eterna illius diuinitate letor ex cuius tēporali conceptione mea caro letat. In isto versiculo. b. virgo duo facit.

Primo enim indicat mentalis exultationis suauitatē. ibi exultauit spūs meus.

Secundo explicat exultationis materie congruitatem. ibi. in deo. sa. meo. Erat enī deus sue exultationis materia. iuxta illud. ps. xxxiii. Metro. io. Anima mea exultauit in dño ⁊ delectabitur iuz ex salutari suo. dicit ergo. Exultauit spiritus meus. Ex qua re exultas o virgo benedicta. Respondet.

Primo p copulositate suscepte gre. p. R.

scōus versus

ri℞c. Ecce ancilla dñi fiat mihi secundum verbum tuum. Et exultavit spiritus meus in deo salutari meo. Et beata es que credidisti. Luc. j. ca. Et ecce ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Et exultavit spiritus meus in deo salutari meo. Et beata es que credidisti. Luc. j. ca. Et ecce ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Secundo p fecunditate nature virginee ysa. 35. ca. Lętabitur deserta et in via et exultabit solitudo et florebit quasi lilium germinans germinabit exultabit lętabunda et laudans. Gloria libani data est ei etc. Deserta et in via beatissima virgo pp recessus ab humanis amplexibus et floruit quasi lilium pro virginitatis proposito germinabit per lętabunda pardum.

Tertio pro suauitate diuine pietatis. ysa. 12. ca. Exulta et lauda habitatio syon. qz magnus in medio tui sanctus israel: Abachuc 3. ca. Ego autem in dño gaudebo et exultabo in deo iesu mo. Ad hęc exultationez invitat eā zacha. ix. Exulta satis filia syon iubila filia ierusalem etc. Et ideo ipsa potest dicere illud cum prophęta p̃s. lxxxiij. metro 1°. Cor meum et caro mea exultauerunt in deum viuum. Et infra metro 3°. Passer inuenit sibi domum. passer p̃s. p̃s. Facta sum sicut passer solitarius i domo. b. virginis sapie. vij. ca. Sapientia ędificauit sibi domum. Fuit beata pre omnibus et benedicta Judith. xiij. c. Benedicta es filia a deo no deo et celso pre oibus mulieribus sup terram. Luc. p°. ca. Benedicta tu in mulieribus. et infra, Ecce. n. ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quarto pro laudabilitate optęte victorie. quia nō potuit post sanctificationez inclinari ad aliquod petrñ. ysa. xli. ca. Triturabis montes et cōminues et colles quasi pulverem pones ventilabis et ventus tollet et turbo dispergit eos. Et tu exultaberis in domino et in scō israel lętaberis. Ipsa enim contriuit insidias diaboli. Bernardus super missus est. Ipsa proculdubio caput contriuit venenatum quo omnimodā suggestionem maligni tam de carnis illecebris q̃ de mēbris superbia reduxit ad nihilū.

Quinto p terminabilitate humane miserie secundum vaticinium ppheie. p̃s. 10. Metro. vltimo. Cum auerterit dñs captiuitatem plebis suę exultabit iacob et lętabitur israel. i. beata virgo vita actiua et contemplatiua. ioānes. viij. ca. Abraā pater vester exultauit vt videret diem meum: vidit et gauisus est sapientie. xix. ca. Tanquā agni exultauerūt magnificantes te domie qui liberasti eos Math. 2°. ca°. Ipse enim saluum faciet populum suum a pcīs eox.

Sexto pro copiositate promisse glorie. Luc. vj. ca. Gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis. Erat enī exultanda. Bernardus vbi supra. Quātū in terris pręceteris adepta est gratie plenitudo tantum in celis optinuit premium glie singularis. Respexit humilitatez ancille sue etc. In hoc tertio versiculo recognoscit beata virgo circa se diuine miserationis effectum. et hoc dupliciter. tertius versus

Primo ex parte dei effectus clementie sibi respexit.

Secundo ex parte sui effectus reuerentie profundissime. ibi humilitatem.

Primū ē exultationū pietatis dominice.

Scōm est indicatiuū scitatis ꝟginee dicens ergo resp. humilitatez an. Sed ad qd et pp qō te respexit o btā ꝟgo. Et notandū qr respectus diuine maiestatis et miserationis est propter multa.

Prio ad secūdādūp bificiū gfe sic̄ petebat ppha. p̃s. Respice de celo et vide et visita vineā istam. Scōo ad gubernandum per presidiū custodie. propheta in p̃s. Deus ne elongeris a me deus meus in auxiliū meū respice. Tertio ad illuminandum p radiū sapie. eccl. xlij. ca. Sol illuminās p oia respexit. Quarto ad rectificandum in rectitudine vie ppha in p̃s. Respice i seruos tuos dñe et i opa tua dirige.

Quinto ad relevandum de miseria. p̃s. Dñs de celo in terrā aspexit vt audiret gemitus cōpeditox et solueret filios interceptox. Sexto ad exaltandū in pria ecclesia. xi. ca. Oculus dñi respexit illū. Et qz hec oia cōsecuta est. b. ꝟgo dixit. Respexit humilitatem etc. Sed qd mereē hō respectus diuine clemētie. Dic qō pp multa. Prio p aspitatē pnie. luc. xv. c. Cōuersus dñs respexit petrū. ysaie. xlvi. ca. Ad quē aspicā. ad tremente ꝟba mea et contritos corde.

Scōo pp humilitatē obie. vsi. ppha i p̃s. Et excelsus dñs humilia respicit i celo et i terra Judith. vj. ca. O ne deus rex celi et terre incuere superbiā cox et respice ad humilitatē nraz vt dicit ppha i p̃s. Respexit i oratione humilium et nō spreuit p̃cem cox. Tertio pp ō lectatiōez idigētie. dō i p̃s. Oculi ei°. i pauperē respiciūt. Idē ppha i p̃s. Respice in me et miserere mei. Quarto pp ꝟitatē iustitie. gñ. viij. c. Respexit dñs ad abel et ad mūera ei°. qz dr. eccl. xxxiiij. c. Dona intimi cox nō ꝓbat altissimus nec respexit i oblationibus iniquox. nec i multitudine sacrificioz cox ppitiabit pcīa. Sexto pp firmitatē amicitie. e. cl. iij. c. Beata dei et mulnera ē in scōs etc. Et qz hec oia fuerūt i btā ꝟgine tō dicit. Respexit. Qz fecit etc. quart° versus In hoc quarto ꝟsiculo recognoscit. b. ꝟgo bificiū sibi exhibitū nō sibi ascribendo sz dine bonitati et ptāti dicēs. Qz fecit mihi magna q. p. est. sā. n. ei°. Ubi glo. Qz mihi dignatus ē magna facere nihil meis meritis attribuo sz meā magnitudinē ad illū referro q ēntialiter potēs ē. qui de puris et infirmis magnos facit et fortes. Et sanctum nomen eius. Et facit duo.

Prio bificiū sue fecūditatis attribuit dine bonitati et potētie. ibi. Qz fec. mi. m. q. p. est. Scōo regratiat dine clemētie. ibi. et scūz. nomen eius. Nec ät sunt ętuor.

Primū scificatio i vtero materno. Jere. p°. etc. Priusq̃ te formarē in vtero noui te. et añq̃ exires de vētre scificaui te. Bernardus. fuit ꝓculdubio mī dñi añ scā q̃ nata ps. Scificauit tabernaculū suū altissimus vt cōpetat sibi qō de Mdoyse dr eccl. xlv°. ca. Scōs fec̄ eū et elegit eū ex omni carne.

Scōs ꝛceptio filij in vtero, ppio Jere. xi. ca. Nouū fecit dñs sup terrā. femina circūdabit vir. qz eius vtex elegit filiū dei in tabernaculū suū. eccl. xliij. ca. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Et ifra Exulta et lauda hitatio syon. qz magnus in medio tui scūs israel. p̃s. lxxxvij. metro. p°. Lętate dño cāticū nouū. qz mirabilia fec̄.

Tertiū amplificatio meriti i exercitatione meritoria. gñ. xvij. c. Factā te crescere in gentē magnā dictū ē habraē. qō ꝛpetit btē virgini de qua ꝓpter. xlvij. ca. Multe filie congregauerūt sibi diuitias tu ꝟo sup gressa es vniuersas. Quartū dilatatio pcessi in mūdo isto sz illo qr dictū ē dō p. parallipemenon. xvij. ca. Fui tecū quocūqz perrexisti. Interfeci oēs inimicos tuos coram te fecique tibi nomē ēgi vnus magnatox q colebant i terra. Ruth. viij°. c. Faciat dñs hāc mulierē sicut fecit rachel et lyāvt sit exēplū ꝟtutis. Et infra hēat celebre nomē. Et misericordia eius. In isto. 5. ꝟsiculo in ā. b. virgo duo facit. Primo explicat dulcedinē pietatis expte dei misertis tibi. Et misericordia ei° a ꝓgenie i progenies. Scōo indicat aptitudinē cōgruitatis expte hoīs suscipiētis. ibi. timētibus eū. Cōsiderās enī btā ꝟgo dulcedinē dine pietatis in qpe incarnatōis ostēsaz dicit. Et misericordia ei°. Vere de° ē de misericordia colēdus et collaudādus. qz effectū misericordie sue multiplicit manifestauit. Jō dic̄ ppha. p̃s. lxxxviij. Metro. p°. Misericordias dñi in eternū cāntabo. et ꝓbat loqtur misericordias pp multiplices effect° ei°. Primus ē redēptio pditox. exodi. xv. ca. Dux fuisti i misericordia tua populo tuo quē redemisti. luc. p°. c. Ad faciendā misericordiā cū pribus nris et memorari. Et phil. i. ca. Deus q diues ē i misericordia pp nimiā charitatē qua dilexit nos cum essemus mortui pcīis vitificauit nos in xpō. Quart° reuocatio pctōrū. Ro. ix. ca. Vocabo nō plebē meā: plebem meā. et nō dilectā meā. dilectā meā et nō misericordiā cōsecuti. misericordiā cōsecutiq̃ vocatio est ad pniam Math. p°. capitu. Nō veni vocare iustos. sed peccatores ad penitentiam. Tertius substentatio adversorum Tre. 3. capi°. Misericordie dñi. qz nō sumus cōsūpti. qz nō defecerūt miserationes eius. Quartus expectatio p uersoruz. sapie. xi. c. Misereris oiuz dñe. qz oia potes et dissimulas pcā hoīum pp pniaz.

Quint° redēptio conuersox. luc. xv. ca. Surgēs venit ad pkez suū. Cū aūt adhuc lōge eēt vidit eū p̃ ei° et misericordia motus cecidit sup collū ei° et osculatus ē eū Jere. 3. ca. Reuertere ad me et cōuertar ad vos.

Sextus remissio delictorū. eccl. xvij. ca. Quā magna misericordia dī et ꝓpitiatio ipius ꝓuertentib° ad se. ppha i p̃s. Dñe tu dulcis suauis et mitis et multe misericordie oīb° invocatib° te.

Septimum cōmunicatio donoꝝ osce. 2.ca. Sponsabo te mihi in iustitia ⁊ iudicio ⁊ misericordia ⁊ miserationib⁹ ⁊ sponsabo te mihi in fidem ⁊ scies.q⁊ ego dns eccl.xxxvj°. capi. Miserere deus oium ⁊ respice nos.

Octauum.protectio in firmoꝝ.ps Misericordia mea ⁊ refugiu meum susceptor meus ⁊ liberator meus.

Nonum.consolatio afflictorum.1ª.cor. p°.ca. Benedictus deus pr dñi nr̄i ihesu xp̄i q cōsolat nos in oni tribulatione nostra.

Decimū.glorificatio electoꝝ.ps. Mria beatificabitur in celis preparabitur veritas tua in eis. Cum ergo tantū sit effectus dine misericordie cōgrue magnificauit eū btā ꝝgo dicēs. Et misericordia eius ⁊c. Ostensa aūt dulcedo erpte dei miserentis. Nūc ostēdit aptitudinem erpande hominis suscipiēdis.1°. dicit.timētibus se.ipse enim misereꝛ.

Primo.reuertibus per amaritudinem pñc.ysa.v.ca. Derelinquat impius viam suam ⁊ vir iniquus cogitationes suas ⁊ reuertat̄ ad dñm ⁊ miserebitur ei⁹ ⁊ ad deū nostrum qm̄ multus est ad ingnoscendum.

Secundo.confitentibus pp magnitudinem erubescentie ꝓuerbiorum.xxviii.ca? Qui absconderit peccata sua non dirigetur.qui autem confessus fuerit ⁊ relinquerit ea misericordiam consequetur.

Tertio.satisfacientibus pp teneritudinem iustitie Tobie.xiij.ca. Cōuertimini peccatores ⁊ facite iustitiam.

Quarto.obedientibus pp subiectionem reuerentie: deutero.xx.ca. Judicabit deus populum suū ⁊ in seruis suis miserebitur. ps. Et misericordia eius ab eterno vsq; in eternū sup timētes eū. Itē.ps. Quō miseꝛt̄ filios miseꝛtus est dns sup timentes se quoniā ipse cognouit figmentum nostrum.

Quinto.confidentibus pp certitudinē fiducie dō in pe. Bñplacitū ē dño sup timētes eū ⁊ in eis q sperāt sup misericordia eius.

Sexto.diligentibus pp teneritudinem amicitie deutero.v.ca. Ego dominus deꝰ tuus emulator facies misericordiā in milia milia diligentibus me.

Septimo.compatientibus pp dulcedinē clementie Mathy.v.c. Beati misericordes quoniam ipsi misericordia cōsequent.

Octauo. ub stinentibus pp longitudinem p̄seuerantie Marci.viii.c. Miserꝛor sup turbā.q⁊ ecce iam triduo subtinēt me.

Nono.indigentibus pp certitudinem in opie.ps. Respice in me ⁊ miserere mei. da ꝑpetuum tuumpuero tuo ⁊ saluum fac filium ancille tue.

Decimo.indulgentibus pp relaxationē iniurie Math.xviij. Serue necꝝ omne debitum dimisi tibi qm̄ rogasti me:nō ne ergo oportuit ⁊ te misereri conserui tui sicut ⁊ ego tui misertus sum. Idem.vj.capi. Si dimiseritis hoibus peccata coꝝ ⁊ pr̄ vester celestis dimittet vobis peccata vestra. ⁊ qm̄ ista excitat timor. ideo.b. virgo dicit. ⁊ misericordia eius a progenie in progenies timentibus eū. Fecit potentiam ⁊c. In hoc sexto versiculo.b. virgo magnificat deum pp beneficium incarnationis secundus q̄ est declaratiuum diuine potestatis. Suplicat aūt consitudinem potestatis paterne.

Primo p comparationem ad filiu cū dicit.fecit potentiam in.b.suo.i.potenter p filiū suū egit: vel filio cōmunicauit potentiā vel potētiā mā festauit i incarnatōe filij.

Secundo pp cōparationem ad ꝓrium. i.ad diabolum.ibi.dispersit superbos mēte cordis sui.d.ergo fecit potentiā. Rōnabiliter aūt magnificat deum rōne potētie.

Primo.q⁊ miserabilis eccl.xliii.c. Ipse est omnipotens sup oia opa sua terribilis dns ⁊ magnus vehementer ⁊ mirabilis poa eius. Est autez admirabilis pp q̄tuor.

Primo.quia insuperabilis. ꝓ.pal. vltimo.capi. Dicit dauid.tua est dñe magnificentia ⁊ poa ⁊ gloria atqz victoria ⁊ tibi laus:cūcta.n.q̄ i celo sūt ⁊ i terra tua sunt.

Secūdo.q⁊ incōparabilis.1ª.per ali.10. ca. Dicit iosaphat Domine deus patruz nostrorum tues deus in celo ⁊ dñaris cūctis regnis gentiū in manu tua ē fortitudo ⁊ poa nec quisquam potest tibi resistere.

Tertio.q⁊ innarabilis.ps.10.4. Metro.1° Quis loquetur potentias dñi audit̄ as faciet omnes laudes eius eccl.xliij.capi. Magna est potentia dei solius ⁊c. Unde i ps. Ut notā faceret filijs hominū potētiā.

suam ⁊ gloriam magnificentiam regni sui.

Quarto.q⁊ interminabilis. Danielis.3. ca. Regnum tuū regnū sempiternū ⁊ potestas ei⁹ i gñera ⁊ gñeronē. Idē.c.7. Potestas ei⁹ potestas eterna:q̄ nō auferet̄ ⁊ regnū eius q̄d nō corumpet̄. Hanc potētiam admirabilem ostendit dns multiplr.

Primo in ꝓductione vniuersoꝝ.sapie xi.ca. Nō enim erat impossibilis omnipotens manus tua q̄ creauit orbem terrarum ex materia inuisa ephatio.3.c. Ei aute qui potens est oia facere suphabūdāter quā petimus aut intelligimus.q⁊ intellectus noster non capit ⁊cc.

Secdo in dispōne ꝓductoꝝ sapie.xij.c. Tu aūt dñator virtutis cū trāquillitate iudicas ⁊ cū magna reuerētia dispōis nos. subest.n.tibi q̄n.ps. Preparās monte in fortitudine tua accinctus potentia q̄ cōturbas ꝓfundū maris sonum fluctuuz eius.

Tertio.in repatione de pditoꝝ.hēb.xj. ca.d.ō habraā arbitrās.q⁊ ⁊ a mortuis potens est suscitare dns Mathy.4.c. Potēs est deus de lapidib⁹ istis suscitare filios habrae actū.10.ca. Potēs est deus dare hereditatem in sanctificatis suis.

Quarto in gubernatione famuloꝝ hebre.2.ca. Potēs est deus ⁊ eos q̄ tēptāt̄ auxiliari.⁊ danielis.3.c. Ecce deus nr̄ quē colimus potēs ē nos eripe de camino ignis ardētis ⁊ de manibus tuis o rex liberare.

Quinto in debellatōe aduersoꝝ.ps.23. Metro. viij. Dns fortis ⁊ potēs dns potēs i pl̄io.sapie.10.c. Certame forte dedit illi vt vinceret. Danie.3.ca. Qui ostēdit seruis tuis mala cōfundant̄ i olpotētia tua ⁊ robur eoꝝ cōterat. Sexto sc̄ōcultatōe supboꝝ.ysa.x.c. Detrax q̄si potēs i sublimi refundēt. Danie.iiij.c. Ego nabuchodonosor laudabo.⁊ glificabo regē celi.q⁊ oia opa ei⁹ vera sūt ⁊ oēs vie ei⁹ iudicia.⁊ ifra in supbia pōt humiliare. Septio i relaxatiōe debitoꝝ marci.2.ca. Quis pōt dimittere pctā nisi solus deus. Mathy.ix.ca. Ut aūt sciatis.q⁊ filius hois hz ptātē i terra dimittēdi pctā ait paralitico. surge q⁊ fides tua te saluū fecit. dimittere pctā ē actus pr̄ infinit. ⁊ nō fit nisi p gras quā solus deus creat.

Octauo in multiplicatōe bñficioꝝ.pr̄. cor.xi.ca. Potēs ē aūt deus oēm gram hz būdare ⁊ facere in vobis. Et iō q̄q̄d̄ pmittit pōt i plere. Ro.iij.c. Plenissime sciēs q⁊ quecūqz ꝓmisit deus potēs est ⁊ facere.

Nono in cōdēnatione ipioꝝ. Et iō sermidādū.luc.xij.c. Potius hūc timete q̄ pōt aiam ⁊ corpus pdere ingehēnaz. eccl.p°.c. Unus ē altissimus creator oiuz oipotens rex potēs.⁊ ifra. sedēs sup thronū ⁊ dñans de⁹.

Decimo in exaltatōe electoꝝ.ps.10 v. Metro.ix. Saluauit eos pp nomē suū vt notā faceret potētiā suā. danielis.3.c. Nō est alius deus q̄ possit ita saluare.ꝓme petri ca. 5o. Humiliamini sub potēti manu dei vt vos exaltet in ipe visitatōis. Hāc potētiā ꝑrebat ꝓpba dicēs i ps. lxxviij. Metro 3. Excita potētiā tuā ⁊ veni vt saluos facias nos.qđ factū fuit i incarnatōe filij dei.

Secdo q⁊ triūphāti apoc.xvij.ca. Hi. decē reges p̄cnoiati cū agno pugnabūt ⁊ agnus vincet illos qm̄ dns dnoꝝ est ⁊ rex regū. Jō dic.b. ꝛgo fecit potētiā i bra. suo ⁊c.i.i filio suo incarnato q of brachiū p̄ne ꝛtutis ysa.lxij.c. Brachiū dñi cui reuelatū ē.⁊ dr̄ q⁊ quatuor. Prio ꝓphyca p̄nūtiatōe reuelatū. ps.lix. Metro.10. Donec amūtiez brachiū dñi generatiōi q̄ vēturа ē. Secdo gratuita incarnatione manifestū ysa. 52.ca. Parauit dns brachiū suū i oculis oiuz gētiū. Tertio hūana redēptione exercitatū ps.lxxv. Metro. xviij. Redemisti i brachio tuo populū tuū filios iacob ⁊ ioseph. Quarto ardua sublimatiōe glificatū.eccl.xxxvi.ca. Glorifica manū ⁊ brachiū dextrū. Quę glia marie manifestabit̄ i iudicio ysa.30.ca°. Auditū faciet dns gliaz vocis sue ⁊ terroꝛ brachij sui ostendet hoc etiā brachiū. Est p°cōfirmatiuū in firmoꝝ.ps.lxxvii. Metro.xj Danus.n. mea auxiliabit̄ ei ⁊ brachiū meū cōfortabit eū. Et ps. Secūm magnitudinē brachij tui possidebis filios mortificatoꝝ. Est.2. suparium aduersoꝝ.ps. In brachio ꝛtuo tuo dispersisti aduersarios meos ysa.xvi.ca. Ecce dns infortitudine veniet ⁊ brachiū eius dñabit̄ ei.xv.c. Jruat sup eos formido ⁊ pauor i magnitudie brachij tui. Est 3°. liberatiuū

ppressorum de vtero. v.c. Memento q̄ seruieris in egypto ⁊ eduxit te deus tuus i manu forti ⁊ brachio extento. ps. i xxv. metro. io. Qui percussit egyptū cū primogenitis eor q̄ eduxit israel d medō eor i manu potenti ⁊ brachio excelso. Est 4ⁿ congregatiua dispsor ysa. xl ca. In brachio suo congregauit agnos. s. ad gliam de qua dd i ps. Lō gregabo nos de nationibus ⁊c. Itē ppheta ps. Saluauit sibi dextera eius ⁊ brachium sctū eius. huic brachio deus pk potentiā coluit. Jō. d. v. būdicta. Fecit potentiā. Deposuit ⁊c. Iste est septimus versiculus. In q̄ .b. vir. magnificat deū ex cōsideratiōe ptātis quā exercet in depressione superbor ⁊ exaltatiōe hūiliū. ō dicit. deposuit. Et fac̄ duo

Septimus versus

Prio declarat dinā potentiā vt hūiliatiuā sublimiū. ibi. deposuit. po. dese. Scdo vt clarificatiua hūiliū. ibi ⁊ exultauit hūiles. Circa hoc vltimū ē notādū q̄ ad exaltationē glie disponūt opa virtuosa. eccl. 4ⁱ ca. Facultates ⁊ virtutes exaltāt cor. Iz spūa liter. Prio austeritas penitētie. eccl. xi. ca. Est hō marcidus egēs recuperatiōe plus deficiens virtute ⁊ habundās pauptate. ⁊ infra oculus dñi respexit illū i bono ⁊ erexit illū ad hūilitatez ipsius ⁊ exaltauit caput eius. Scdo claritas sapie. pucr. iiij. caⁱ. In oi pōitōe tua acgre prudentiā ⁊ accipe illā ⁊ exaltabit te. Jdē caⁱ. iij. Ecce intelliget seruus meus. Tertio virtus iustitie. eccl. xo. c. q̄ opat terrā i altabit acceruū frugū ⁊ q̄ opat iustitiā ipe exaltabit firmitas patrē te. eccl. xv. c. Firmabit in illo ⁊ nō flectet ⁊ cōtinebit illū ⁊ nō cōfundet ⁊ exaltabit illū apō primos suos. Quarto assiduitas violētie. ps. lix. Metro. x. Affligit nos terre ad te clamauit cū angiarer cor meū i petra exaltasti me. Quinto plus ditas reuerētie. luc. xviii. c. Dēs q̄ se exaltat hūiliabit q̄ ⁊ se humiliat exaltabit. Jō. b. vir. dixit exaltauit humiles. Esurientes implevit ⁊c. Iste est octauus versiculus in q̄. b. vir. magnificat deū ex cōsideratiōe dine largitatis, que ostēdit i diffusiōe boni. Et facit duo.

Octauus versus

Prio explicat largitatē magnificentie exprie dei influentis. ibi. implevit bonis. Scdo indicat ydoneitatē exprie hois appētentis. ibi. esurientes. Confidat p̄ affluentiā largitatis. ⁊ merito. q̄ ipse replet aiam. Prio claritate sapie q̄tū ad intellectuā. eccl. xvij. ca. Sēsum implevit cor illor ⁊ mala ⁊ bona ostēdit illis. Jdē. c. xv. Implevit eū spūs sapie ⁊ intellectus exo. 13. ca. Ecce vocauit ex nole vocarec de tribu iuda ⁊ implevi eū spū dei sapia ⁊ intelligētia ⁊ scia in oi opere ad ex cogitandū. Scdo suauitate letitie q̄tū ad effectuā. ps. lxj. Metro. vj. Sicut adipe ⁊ pinguedine replebit aīa mea ⁊ labijs exultationis laudabit os meū. eccl. xxiiij. ca. Trāsite ad me oēs q̄ concupiscitis me ⁊ a generationibus meis implemini spūs. n. meus sup mel dulcis. Tertio bonitate iustitie q̄tū ad operatiuā. ysa. 33. ca. Implebit sion iudicio ⁊ iustitia ⁊ erit fides in tpibus suis.

Quarto generositate loquele q̄tū ad interpretatiuā. ps. lxxix. Metro. x. Dilata os tuū ⁊ implebo illud. act. pⁱ. c. Repleti sūt oēs spū scō ⁊ ceperūt loq. Quinto copiositate gie quātū ad totā aiam puer. 3ⁱ. ca. Honora dñm de tua sbā ⁊ de primitijs oīum frugū tuar. da pauperib⁹ ⁊ implebunt horrea tua saturitate. ps. io 4. Metro. xvij. Apis tu manū tuā ⁊ imples oē aī benedictōe puer. viij. ca. In vijs iustitie ābulabo i medio semitar. iudicij vt ditē diligētes me ⁊ thesauros eor replā. eccl. pⁱ. Dēm domū illius implebit a generatiōib⁹ ⁊ receptacula athesauris illius. Sexto pciositate glie q̄tū ad totā naturā. ps. lxiij. Metro. v. Replebimur i bōis domꝰ tue scīm ē tēplū tuū mirabile in equitate. Itē ps. Ad implebis me letitia cū vultu tuo delectatiōes i dextera tua vsq̄ i finē. Hāc largitatē cōmēdās. b. vir. dixit. Esurientes implevit ⁊c. Illos. s. q̄ esuriūt ⁊ sitiunt iustitiā de qb⁹ Math. v. c. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iustitiā qm̄ ipsi saturabunt ps. 106 Metro. xx. Alaz esurientes saciauit bonis. Suscepit israel ⁊c. Iste ē nonus versiculus in q̄. b. vir. magnificat deū ex cōsideratiōe dine pmissionis ⁊ veritatis q̄ ostēdit in adimpletiōe pmissi. ⁊ facit duo. Prio explicat ⁊ declarat dine pmissiōis ad impletionem tā factā. ibi. suscepit israel. p. suum.

Nonus versus

Scdo manifestat huius pmissionis impletionē pteritā. ibi. sic̄ loquus ē ad. p. nostros ⁊c. Ydeirco est declaratiua veritatis. Scdm est insinuatiua pietatis. Dō enī implevit pmissum veritatis suis. q̄ō aūt suscepit dignatus, pmittet pietatis fuit magnificans aūt. b. vir. vtrūm in ope incarnatiōis ex cōsideratiōne vltice veritatis. dicēs, Suscepit israel ⁊c. Notādum q̄ deus suscepit aiam multipliciter. Prio ad purificādū imundā. ps. xov. Metro. xvijⁱ. Suscepit eos de via iniquitatis eor. Itē ps. lvij. Metro. vj. timo. Adiutor meus tibi psallā. q̄ deus susceptor meus es deus meus misericordia mea. s. ad purgādum. Scdo ad vivificandū mortuaz. ps. lxxi. Metro. iiij. Suscipe me scdm eloquium tuū ⁊ viuam. q̄ petiui aīam occidit. Tertio ad liberādū oppressam sapie. x. ca. Si est verus dei filius suscipiet illū ⁊ liberabit eū de manu hostiū. ps. xxix. Metro pⁱ. Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me nec delectasti inimicos meos sup me.

Quarto ad rectificandū ingnaraz. eccl. xlij. Sapia filiis suis vitā inspirat. ⁊ ifra q̄ tenuerit illā vitā hereditabit ⁊ q̄ introhibit dñs dicet deus. Quinto ad cōsolādū afflictā ps. lvij. Metro. xix. Factus es susceptor meus ⁊ refugiū meū i die tribulatōis mee Itē ps. In vmbra alarū tuar. sperabit donec trāseat iniquitas. Sexto ad defensādū infirmā. Jere. pⁱ. c. Ne timeas a facie eor q̄ ego tecū sum vt eruā te dicit dñs nā ⁊ ipse deus meus salutaris meus susceptor me. nō emigrabo. Itē in ps. dedisti protectionē salutis tue ⁊ dextera tua suscepit me. Septimo ad recōciliādū aduersā iere 3. c. Fornicata es cū amatoribus multis tū reuertere ad me dicit dñs ⁊ suscipiā te. Octauo ad saciandū famelicam act. vij. c. Dne Jesu accipe spīm meū. ezechie. 20. c. In odore suauitatis suscipiā vos cū educero vos de pplis ⁊ cōgregauero vos de terris ingbus dispersi estis ⁊ scificabor in vobis. ⁊ cū ad hāc glīaz educet aīa tota saciat. ps. Satiabor cū apparuerit glia tua. Ad cuius ptici pationē ordinata ē incarnatio filii dei. Jō dicit. b. vir. Suscepit. Et notādū q̄ deus suscipit aīaz pp q̄tuor. Prio pp pulchritudinē innocētie decoratio. ps. Mc aūt pp innocētiā suscepisti ⁊ confirmasti me i cōspectu tuo in eternū. Scdo pp amaritudinē pnie amaricatis. dan. 3. ca. In alo cōtrito ⁊ spū hūilitatis suscipiamur dne a te sīt ho locaustū arietū ⁊ thaurorū. Tertio pp māsuetudinē clemētie miserātis. ps. i lxvj. Metro vi. Suscipies māsuetos dñs hūiliando ās petōres vsq̄z ad terrā. Quarto pp fortitudinē cōstātie roborātis. ps. Fortitudinē meā ad te custodiā. q̄ deus susceptor meus es deus meus misericordia eius preuenit me. ⁊ ideo beata virgo dicit Suscepit israel puerum ⁊c. Cuius ⁊c. Amen.

Tractatus de corpore xpi.

Memoriā fecit mirabiliū suoꝝ misericors ⁊ miserator dñs escam dedit timentibus se. ps. xl. Tria sunt precōnia de qb⁹ solēt pncipes cōmendari. pncipaliter. s. Primū ē potentia. q̄ pncipatus nō est nisi qdā ciuilis potestas. vñ puer. xviii. In multitudie pplī dignitas regis ⁊ in paucitate plebis ignominia pncipis. Scdz ē clemētia pncipis. q̄ ptās sine clemētia nō fit vere pncipem i tyrānū. hō dixit ille rex maximus assuerus. hester. iz. Cū gētibus plūmis imperarem vt vniuersuz orbē. nec diuōi subiugassem nequaq̄ volui magnitudie potestatis vti. sz clemētia ⁊ lenitate subditos gubernare. Tertiū est magnificētia q̄ ē vere cōuenies solis pncipibus. ideo dr hester pⁱ. q̄ impator assuerus fecit cenā magnā pncipibus suis. ⁊ cā fecit habundāter ⁊ preceptit oia ministrari sm q̄ magnificētia regia dignum erat. Et q̄ christus dñs ē princeps omniū. ⁊ rex regum. ⁊ dominus dominantium apoc. i. Jcirco potest excellenter ab hoc triplici precōnio cōmendari. Et specialiter in dignissimo eucharistie sacro.

Primo namq̄z ostendit in eo suam potentiam. q̄ non est maioris virtutis mundum de nullo creare q̄ substantiam totaz panis in suum corpus subiecto conuertere in corruptibile. Et ideo permittitur in verbo proposito. Memoriaz fecit ⁊c. Opera enim mirabilia declarāt diuinā potentiā. p quibus prophēta in ps. i 38. Confitebor tibi domine. quia mirabiliter magnificatus es, ⁊ mirabilis opa tua ⁊ anima. m. co ni.

Scõo xps in eo suam clementiam ostẽdit. q: ibi semetipsuz totũ dedit. tã idignis q̃ dignis. ⁊ tõ sequit⁹. ADisericors ⁊ miserator dñs de qua clementia dicit prophe ta. ps. 70. Suauis dñs vniuersis ⁊ miserationes eius super omnia opera eius ⁊c.

Tertio ostẽdit illi sũme suã magnificentiã. q: ibi statuit dare vnũ ferculũ q̃ hz i se plus de p̃ciositate q̃ valeat totũ suũ regnũ Jõ subiũgit. Escã dedit timẽtibus se. vndẽ ide ꝓpha in septẽ ps. istã dinaz magnificẽtiã ertollẽdo dicit. Oculi omniũ i te spant dñe ⁊ tu das illis escã in tpe oportuno. Et q: apertio manus in p̃cipe designat magnificentiã. adiũgit. Aperis manũ tuã ⁊ imples de aial benedictione. Q: ergo sollẽnitas pñs est circa eucharistie sacrz. Idcirco ad illiꝰ sacri misteriũ declarãdũ occurrũt q̃tuor ꝯsiderationes seu cõtemplationes.

¶ Quarz. s. ꝑma ẽ ꝺ istiꝰ sacramẽti entitate.

¶ Secunda est. de ipsius vnitate.

¶ Tertia est de eius veritate.

¶ Quarta est de eius bonitate.

prima ꝓcepla.

¶ Quantũ ad ꝑmã contẽplationẽ. que est ꝺ illiꝰ sacri entitate est itelligẽdũ q̃ sicẽ dicẽ btus Bre. in omẽ paschali. Jn hoc sacro Aliud est q̃ cernit. ⁊ aliud q̃ credit. Illud q̃ cernit est spẽs panis ⁊ vini i hostia ⁊ calice. Sed illud q̃ credit est v̄itas carnis ⁊ sanguis xpi. Intelligẽdũ ẽ tñ q̃ sub spẽ panis q̃ vident i hostia q̃tuor ẽ credũtur. Qz. s. Prio credit ibi ẽ corpus xpi ex vi v̄borũ. q: verba cõsecrationis de solo corpe faciunt mẽtionẽ. Scõo est ibi sanguis xpi. er cõcomitantia i mediata. q: sanguis in mediate disposit corpus ad vitã. Tertio est ibi aia xpi ex cõcoitantia ꝓpinqua. qa hz aia si viuificaret nisi sanguine mediãte nõ ptinet ad candez naturã. ⁊ tõ ꝯcoitãtia ipz ꝓpinque. Quarto est ibi diuinitas verbi ex ꝯcoitãtia remota. q: hz ditas cũ tribus p̃cedẽtibus faciat vnũ suppositũ nõ tñ ptinet ad eandem naturã. Sed ex istis accipiunt duo catholica documẽta. Prim⁹ est q̃ sanguis xpi nõ solũ est i calice sicẽ aliqui ymaginãtur. ⁊ corpus tñ in hostia. 2º totus sanguis xpi est vere in hostia. q: ex q̃ resurrexit sanguis suus nõ fuit nisi ũra corpus. Scõm est q̃ talis institutio est ecclia moderna. Cũ enĩ in ꝓmitiua eccla sacrm hoc sub eadẽ spẽ mistrabat populo tñ q: circa spẽs vini multa pericula accidẽrũt effusionis. institutũ est. vt sub spẽ panis tñ populo coiectur. q: sub vtraqz spẽ taz corpus q̃ sanguis suscipit. Intelligẽdũ ẽ tñ q̃ in calice credunt cẽ illa eadẽ q̃tuor q̃ dicta sunt hz alio ordine. Q: primo est ibi sanguis ex v̄tute v̄borũ. p eo q̃ v̄ba cõsecrationis calicis de solo sanguine faciũt mẽtionez. Scõo credit corpus xpi ibi ẽ ex concoitãtia ꝓpinqua. q: est ibi corpus in mẽdiate. receptũ. Terº credit cẽ ibi aia ex cõcoitãtia ꝓpinqua. q: ptinet ad eandẽ naturã humanã ⁊c. Quarto credit cẽ ibi diuinitas ex ꝯcoitantia remota. q: nõ ptinet ad eãdẽ naturã q̃ uis bñ ad idem suppesitũ. Sz hic accipiunt duo alia documẽta.

Primũ est q̃ cũ sit aliud q̃ cernit oculis corporis. ⁊ aliud q̃ credit oculis mẽtis Jn hoc sacro oculo nõ ẽ dirigenda ad illud q̃ cernit. sz tñ ad illud q̃ credit. q: illud ẽ dignum adoratiõe ⁊c. Scõm est q̃ v̄ba cõsecrationis secrete proferunt a sacerdote. Q̃ elevationẽ nõ dz appº adorari. q: nũdum cõstat ibi esse corpus xpi pp periculũ ydolatrie. Qd autẽ illa quatuor q̃ dicta sunt in hoc sacro dignissimo sint probãt p btm Ambrosiũ in liº de sacris qui dicit q̃ illa q̃ fuerũt in vtero v̄ginis fuerunt in illo dignissimo sacro. Quod v̄o illa fuerint in vtero v̄ginis. pbat p anselm. in liº de ꝯceptu v̄ginali. Et illa quatuor saluator ostendit ibi esse. Io. v. dicens. Ego sum panis viuus q̃ de celo descendi. Per hoc enim q̃ dicẽ panis dat intelligere corpus. q: ibi dicit. Caro mea vere ẽ cibus. Per hoc q̃ dicit viuus dat intelligere animã p q̃ corpus viuificat. Et q: aia sine sanguine corpus nõ põt viuificare. Ideo subiungit. ⁊ sanguis. Dicit aũt. Qui de celo descendi pp diuinitatem.

Sed circa ista dicta accipiunt quatuor veritates. Quaz prima est q̃ in hoc sacramẽto ꝓprie non videt xps oculo corporali. q: aliud est ibi q̃ cernit. ⁊ aliud q̃ creditur ꝛz Brego. Et hoc ꝺ. q: si ibi xps cernetur. idem esset q̃ cernitur ⁊ creditur.

Ratio autẽ quare nõ cernitur ibi xps ẽ. q: accidentia que tot cernuntur non sunt i corpore xpi sic in subiecto. Scõa veritas ẽ quod licet ibi ꝓprie non videat xps tñ nõ errant fideles qui dicunt se videre xpm in manibus sacerdotis. q: nullus errat cuius verba possunt verificari eo modo quo verificatur diuina scriptura in qua ꝺ q̃ aliqui viderũt ocũ oculo corporaliter rubũ scs vidit dñm cernendo corporaliter rubũ ꝛc. ꝺ. Non q̃ videret ibi diuinitatẽ. sed q: diuinitas assistebat illi rubo. Et ita corpus xpi suo modo assistit speciebꝰ q̃ i hoc sacramento cernunt. Tertia veritas ẽ quod si btus Petrus celebrasset missaz in triduo mortis xpi. cũ in cena sacerdos fuerat ordinatus. Tunc in ostia non fuissent credita nisi duo. s. corpus xpi ⁊ vinitas eiº q: tunc caro xpi erat mortua. ⁊ tunc aia cã non cõcoitabatur. nec sanguis. q: tam erat effusus super terram. ⁊ corpus i sepulchro ⁊ aia in inferno. Et tõ cum sanguis ⁊ aia nõ sint in ostia nisi p cõcoitãtiã tũc ibi nõ fuissent. Tñ q: vinitas remãsit i morte vnita cũ corpore. ideo fuisset ibi ex tali concoitãtia. Quarta veritas est. quod si btus Jacobus qui missam ordinauit pº direxisset missaz in hoc triduo tunc in calice nõ fuisset nisi sanguis. quia nõ ẽ ibi corpus ⁊ aia nisi p concoitantiam ⁊ tunc corpus erat a sanguine seperatum. ⁊ aia fidelr seperata. Nec diuinitas fuisset ibi sic vnita sãguini sicut carni. q: nõ remãsisset colocatio ydiomatũ que prouenit ex taliunione. vt hẽtur pº de tri. vñ nõ erat vez dre tunc hoc sanguine demostrato. iste sanguis ẽ deº sicẽ pp sepulturam corporis dicimꝰ deũ esse sepultuz. ⁊ non in cruce remãsisse. sicut remãsit ibi sanguis. Et rõ est. q: corpus est principalis pars ⁊ nõ sanguis hois. Intelligẽdũ tamẽ est q̃ qñ sacerdos defert corpus dñi ad colẽdũ fidelẽ dicit. Credis hoc cẽ corpus dñi de virgie natuz et in cruce passuz Respondit. vtiqz. tũc et sacerdos interrogãs ⁊ fidelis profitẽs dz dirigere intentionem suam ad illud q̃ creditur. ⁊ nõ ad illud q̃ cernitur. q: tunc vtrunqz crederet cum illõ q̃ cernitur non sit corpus xpi sm. ꝺ. Bre.

Intelligendũ est in sup q̃ simplices ꝓni sunt nisi instruant ad dirigendũ suũ intentum in illud q̃ cernit. Et tucius videretur ofc. s. credis hoc esse corpus xpi. ⁊ tũc bene posset ferri intentio ad illud q̃ cernitur. q: in spẽbus illis quas cernimus est vere corpus xpi tñ qñ quis dirigit intentionem suã ad fidem ecclesie in tantum nullũ videtur periculũ. Sed remanet ad huc dubiũ. Si sanguis est venerandus. in aliquibus reliquijs que sunt ꝓter eucharistiam. Dicunt aliq̃ q̃ non. q: xps totũ sanguinem reasumpsit. tñ non videt in cõuenies si aliqua eius portio remãsit. cum tanto sanguine corpus glorificatum nõ indigeret. ⁊ ideo venerari potest. Scõo dubitatur. Si talis sanguis sit venerandus sicut in eucharistia. Dicitur q̃ nõ. q: talis sanguis non est vnitus diuinitati sicut nec intriduo mortis xpi. Unde sicut intriduo nullus debuit adorare calicem ꝛz latriam eo q̃ non erat ibi deitas. Ita nec sanguinem illuz q̃ est seperatus a corpore xpi. Tñ quia sanguis in eucharistia est ibi conIunctus. tõ calicis sacrm sicut hostiam adoramus sm latriam.

secũda ꝓcepl⁹

Circa secundam cõtemplationem q̃ est de illius sacramẽti vnitate. Est ad v̄tendũ q̃ vnitas illius sacramẽti nõ est vnitas simplicitatis sed vnitas integritatis cuz in eo sim premi⁹ cõtineantur aliqua infinite distantia sibi inuicem. Intelligendum est tamen q̃ sicut quatuor cause solẽt requiri in quolibet naturali effectu.

¶ Materialis.

¶ Efficiens.

¶ Formalis.

¶ Finalis.

¶ Ita ad integritatez illius sacramẽti quatuor cõcurrũt. Ita q̃ materia illius sacri est panis in ostia ⁊ vinum in calice. forma autem verba consecrationis. Efficiens est sacerdos ordinatus. loquendo de efficiente misteriali. q: principale cõstat esse deũ vez. Finis autem est intentio debita proferentis Et q: ista quatuor ibi requirunt cũ altero eorũ deficiẽte ibi nihil fiat. Jdcirco dicitur in liº de regulis thome regula. s. i 3ª

q̄ adhuc q̄ panis cōuertat in corpus xpi. tenet q̄ in pane fit materia. In verbis forma. In agente missertali intentio. ⁊ in principali ordinato. Et sm ista quatuor occurrūt hic quatuor considerationes.

¶ Prima est de causa efficiente.
¶ Secunda de causa materiali.
¶ Tertia de causa formali.
¶ Quarta de causa finali.

¶ Quantum ad causam efficientem misserialem de qua nūc hic loquimur nullus habet potestatem illud altissimum sacrz cōficiendi nisi sacerdos ordinatus per epm. q̄ paulus apostolus cū ordinasset titū epz et hoc dedit sibi auctoritatem ordinādi sacerdotes di. tibi. i. thi. Huius rei gr̄a te reliqui in creta. vt constituas presbiteros. q̄ frustra factum fuisset si sine epō sacerdos ordinari potuisset. Ex quo excluditur error valdensiū. q̄ consecrationem huius sacri omni fideli. ⁊ utriusq; sexui competebant. Sed circa illam causam efficientem solent fieri quatuor questiones. Quarum prima ē si sacerdos hereticus potest cōficere. Et dicitur q̄ sic. q̄ illud sacramentum fit in fide ecclesie. ⁊ nō infidelitas singularis persone sm beatum Aug. vnde licet discredat eucharistiam conficit nihilominus eam propter predictam causam. Secūda qō est si sacerdos scismaticus vere conficiat. Dicitur q̄ sic multo magis. q̄ si ex contumatia ad epm non impeditur illud sacramentuz in sacerdote malo nec ex cōtumacia ad ecclesiam. Tertia questio est. si sacerdos irregularis pōt conficere. Dicitur q̄ sic. q̄ irregularitas ē pēa iuris hūani Et auctoritas ⁊ potestas conficiendi est iuris diuini. ⁊ illa non potest istam auferre. sicut nec ius humanum potest auferre ius diuinū.

Quarta questio est si sacerdos degradat⁹ potest conficere. Et dicitur q̄ non de iure licet tamen de facto. Oppositum videtur. q̄ character sacerdotalis in quo cōsistit potestas conficiendi est in delebilis alioquin si deleatur per degradationem ⁊ talis sacerdos absolueretur a pena degradationis posset iterum ordinari: cum tamē non sit iterabile ordinis sacramentū ⁊ tūc verba degradationis de ablatione potestatis essent referenda ad potestatem ordinatam. ⁊ non ad potestatem absolutā. Unde si dominus papa preciperet vni degradato q̄ celebraret sine vltiori ordine putaretur q̄ conficeret. quia sacramentum ordinis est a deo institutum ⁊ pena degradationis ab humano iure. Dz remanet dubiū. Si sacerdos malus celebrans est audiendus. Dicendum est q̄ si constaret ipsum esse in peccato mortali q̄ non. q̄ celebrando peccat mortaliter. ⁊ ideo non est ei consentiēduz in tali actu. Sed quia contritio cordis interior est occulta ⁊ repentina ideo pp peccata manifesta nō est cauendum nisi de scandalo dubitetur.

Secunda dubitatio est. Si sacerdos ex cōmunicatus est audiendus. Dicitur q̄ non. quia contritio occulta penam iuris ex trinsecam inflictam non potest euacuare. Corpus enim xpi sic est venerādum in manu sua sicut in manu alterius. quia ita verum corpus christi conficitur a malo sicut a bono ministro. Quantum ad causam materialem illius sacramenti.

¶ Primo videndū ē de materia in hostia:
¶ Secundo de materia in calice..

¶ Circa primum est sciendum q̄ materia illius sacramenti est panis triticeus. Unde si cōficeretur in pane ordei siue spelte nihil fieret. quia vnius sacramēti vna est materia in specie. Sed nullus potest baptizare in vino vel accto. Isti autem panes differunt in specie sicut semina ex quib⁹ fiūt. Unde materiam illius sacramenti. zacha. ix. c. i. Nobis pulcherrime indicat cum dicit loquens de ecclesia illo sacramento venustata. Quid bonū eius. ⁊ quid pulchrū nisi frumentum electorum. ⁊ vinum germinans virgines. Sicut circa illaz materiam accipiuntur quatuor documenta.

Quorum primum est q̄ christus consecrauit illud sacramentum constituens in azimis. vt declaratur. Primo auctoritate veteris testamenti. quia scribitur exodi. xii. q̄ deus precepit comedi pasca cum azimis. Et christus comedens pascha in cena in azimis instituit illud sacramentum. Et

confirmat. quia tuz Luc. xxiij. c. q̄. xxiij. die mensis pmi quo. s. christus cenauit ad vesperam pascha domini est. Et sic pascha concisum tunc cuz azimus comedebatur. Tum quia Marth. xxiij. Dabetur ibidem. Dicunt tamen greci q̄ in vtroq; textu habetur q̄ in crastinū. s. xv. die incipiebat solēnitas azimoz. ⁊ ideo cuz christus xiiij⁰. die consecerit nō potuit nisi infermentato.

Istud tamen dato q̄ fuerit faciliter excluditur. quia christus propter imminentem passiōem precepit comedere pascha q̄ xv⁰. die comedebatur ⁊ tunc obseruauit ritum legalem. Sed auctoritate noui testamenti illa veritas magis roboratur. Tum q̄ Matth. xv. Dicitur q̄ prima die azimorum parauerunt discipuli pascha. Tum quia Luc xxi. Dicitur q̄ venit dies azimorum quod dicitur pascha. quando describitur tēpus cene ⁊ sic videtur christum fecisse pro quo tempore prohibitum erat esse fermentum in lege. Dicunt tamen greci q̄ beatus Marchus est ad oppositum qui dicit q̄ erat pascha ⁊ azimā post biduum ⁊ addunt quod in hoc alios euangelistas corrigit. Istud tamen non est ad propositum. q̄ q̄ dicit beatus Marchus post biduum tunc christus erat in domo Symonis leprosi. ⁊ nondum tamen vsq; ad biduum sequebatur cena. Sed beatus Jo. xviij. ca⁰. Dicit q̄ in die passionis christi iudei non introierunt prętorium vt non contaminarent sed manducarent pascha. Ex quo habetur q̄ christus cenam preoccupauit propter imminentem passionē ⁊ tunc comedit pascha sicut precceptum erat in lege cum azimis. quia non fuit preceptum quin azima possent accipere. ante solēnitatem azimorum. sicut fuit prohibitum esse fermantatum post. Ista omnia confirmātur. quia christus sumpsit fermentum in euangelio in mala significatione semper. Attendite in quid a fermento phariseorum quod est ypocrisis Matthe. xvi. Et mar. viii. Et Luc. xi⁰. Tum quia apostolus paulus eodem modo loquens .i. Corinthios. nono. dixit Non infermento veteri neq; infermento malitie. ⁊ nequitie sed in azimis sinceritatis ⁊ veritatis.

Secundum documentum est quod lingua latina vere conficit in azimis. Quia dicit beatus Cyprianus martyr quod in hoc sacramento nihil aliud facimus nisi quod christus fecit qui vt patuit in azimis consecrauit.

Tertium documentum est. quod ecclesia greca vere conficit infermentato. quia azimum: ⁊ fermentatum non differunt essentialiter. Et vtrunq; est vera illius sacramenti materia. Unde latini eucharistiam grecorum adorant q̄uis ipsi turpiter errent nostram non adorando.

Quartum documentum est. Quod latini conuenientius conficiunt in azimis quam greci infermentato. quia magis cōfirmantur christo: dicente beato Johanne in canonica sua. Quod qui dicit se in illo manere debet sicut ille ambulauit ⁊ ipe .i. ambulare. Omnis autem qui sumpsit hoc sacramentum in illo dicitur manere sicut dicitur Jo. sexto capitulo.

Circa materiam calicis. Dicitur quod materia istius sacramenti est vinum de vite. vnde si quis conficeret in alio liquore vt puta in vino malogranatorum vel pomorum nihil faceret. Quia vnius sacramenti vna est propria materia secundum speciem: vt supra patuit. Et ideo in hac materia christus hoc sacramentū instituens di. Matth. xxvi. Offerens calicem consecratum. Non bibam a modo de hoc genimine vitis etcc. Sed circa hanc materiaz accipiuntur quatuor documenta.

Primum est quod christus in calice consecrationis aquam misceuit. Quia tali vino mixto propter sobrietatem creditur vsus fuisse. Et adhuc est auctoritas beati Cypriani martirio q̄ recitat bñdo Aug. iiij. de doctria xpiana. vbi dicitur q̄ christus calicem mixtum obtulit etcc.

Secundum q̄ nullus debet conficere sine aqua. Quia ad illud propositum dicit beatus Cyprianus q̄ non aliud facimus in illo sacramento quam illud q̄ christus fecit. Luc. xx. Hoc facite in meam commemorationem. etc.

Certum est q illa aqua mixta non ē de necessitate sacri. Iz de ꝓgruitate: vñ sñ ea possz sacerdos ꝟficē ꝺ potētia absoluta. q̄uis nō ꝺ potentia ordinata. q: sic panis in ostia ē ꝓpꝛa materia ita vinū in calice.

Quartū ē. q illa aqua significat incorporatiōz ecclesie i sanguīe xpi dedicata q: dī i apoc. q sūt populi quēadmoᵐ i huius mōi ꝟñctois signū delatere xpi dormientz sōpno mōꝛ in cruce ejuit sāguis et aqua. Io. 19. cº. Sz solēt hic fieri due questiōes.

quēstio Quarum prima est. si aqua mixta cum vino trāsubstāciat cuz ipso vino in sanguinē xpi. Dicit q si aqua est virtute vini ante ꝟbꝛ cōsecrationis resoluta in vinuz trāsubstantiat tota ista materia in sanguinem xpi. q: tā ē vinū ꝙ ꝟstat q vinū trāsbstāciat totū sic totus panis. Si sit nōdū ē tota resoluta: tunc nō transubstantiat. q: nullū sacramentū habet efficatiā nisi ꝙpꝛia materiam ꝓpꝛiam. materia aūt ꝓpꝛia illius sacramenti nō est aqua. sed vinuz. ꝙ tunc remāet ipa aqua ꝙ spectib⁹ vini circūfusa ꝛc.

quēstio Secūda questio est. q sacerdos post sūptionem dominici sanguinis non est iciunus cuz aquam mixtā sumpserit. Utrum in uno casu vel alio alio possit celebrare secundo. Dicitur quod illa modica aqua non impedit celebrationē secūdam. q: cito est resoluta. Et tunc accipiunt hic duo saluberrima documēta. Quoꝝ primū est q parum de aqua debet misceri in calice. vt possit cito resolui in vinuz. aut vinuz ꝟtutē habere qō valeat cito aquā resoluere. ꝛc.

Secunduz est. q si sacerdos ex reuerentia ante celebrationē os suuz lauans modicum ꝓter intēctionem deglutiat de aqua. ñ ꝓhibetur ꝓpter hoc celebrare. q: talia facile resoluunt.

Quantū ad causaz formalem est videndum. Et primo. quantū ad formā ꝟbꝛum in ostia. Dicitur q sunt quatuor expressa. s. corpus. anima. sanguis. ꝙ deitas entitatez illius sacramenti perficiunt. Ista sunt quatuor ꝟba ꝙ que ostia ꝟsecratur. q: s.

cā formalis. Primū est ꝓnomē demōstratiuum. s. licet hoc.

Secundum est verbuz substantiuū. s. est.

Tertiū est nomē substantiuū. s. corpꝰ.

Quartū est ꝓnomen possessiuū. s. meū

Istam aūt formā cōsecratiōis tradidit xpꝰ. Mathei. xxvj. ꝙ Mar. xiiij. ꝙ Luce xxij. c. Sed quantū ad istaz formā accipiūtur hic quatuor catholica documenta.

Quoꝝ primū est q ista consecratio ꝟm formaz facta fuit in lingua hebraica. q: ꝟm illam xpꝰ loquebat. Secundū est q illa consecratio in lingua greca fuit facta vt est dictū. q: post hebreos greci conuersi sunt. vt habet in acti. de viduis grecoꝝ.

Tertium est. q deinde fuit facta in lingua latina. q: beatus Petrus sic eā romanis tradidit. Unde in istis tribus linguis scriptus fuit titulus crucis. sicut dī. Augu. de ci. dei. Et cōfirmatur. q: Mathēus scripsit in lingua hebraica. Lucas in in greca Marchus in latina. Joānes vero nostraz formā expressit. ꝛcc.

Quartum est. q illa cōsecratio fieri potest in omni lingua eadez ratione quo ꝙ insist. s. vnde apli habētes donū linguarum potuerūt formā tribuere. Sed ad hoc remanet dubiū. q: in canone tradito eccle a. b. Petro ponitur vnuz ꝟbum. s. illa cōiunctio enim. ꝙ sic nō sunt quatuor ꝟba soluz.

Dicit q illa coniunctio nō pertinet ad formā cōsecrationis: sed ñ continuat ꝓcedentia. vnde si obmittatur adhuc consecraretur quāuis obmittēs sciēter peccaret mortaliter. Secundū dubium est. Si p illa ꝟba fieri posset cōsecratio nī alio premisso Dicit doctor subtilis q nō. q: vt sic absolute dicta ac prolata: dant se ipsum: ac si cōficiens vellet cōficere corpus suū ꝓpꝛium sicut ꝙ xpꝰ expressit ea. Et ideo dicit. q sunt necessaria ꝟba preambula p que significē sacerdos hoc dicere non in persona ꝓpꝛia: sed christi recitantis. Et illud fit ab illo loco. vt nobis corpus ꝙ sanguis dulcissimi filii tui.

Circa consecrationem calicis est sciēdū. q sicut per quinque vulnera sanguis exiuit de corpore xpi principaliter sic habetur in Joāne. Ita p quinque ꝟba fit consecratio ista. ita q.

Circa licem.

¶ Primū est ꝓnomen demonstratiuum.

Hoc non tum mendo aduerbialiter: sed ꝓnominaliter sicut in ostia. hoc. ꝛc.

¶ Secundū ē ꝟbum substantiuū. s. est.

¶ Tertiuz est nomē substātiuū. in recto. s. Ialiꝛ.

¶ Quartū est nomen substantiuū in obliquo. s. sanguinis.

¶ Quintum est ꝓnomen possessiuum. s. mei. Ista forma habetur in ter. Mathei. xxvj. Marē. xiij. ꝙ Luē. xxij. c. Tamen sic facet in missali nostro ad litterā non habet ab aliquo euangelista. Sed. ꝺ. Petrus illam formaz ecclie tradidit. ꝛc. Sed aduertendū est. q post verba illa ꝟsecrationis calicis ponuntur in canonica. ꝺ. Petri quatuor verba que designāt virtutem sanguis xpi. Primum. designat. virtutem quā habet ad dedicationem noui te. qō in eius sanguine fuit dedicatum ꝟm aposto. ad hebꝛ. ꝙ ideo dicit no. ꝙ ve. testamenti.

Secundū. designat ꝟtutez quam habet ad cōfirmationē fidei xpiane que in xpi sāguine est radicata. Iō addit. misteriuz fidei.

Tertium designat virtutem quā habet ad redēptionem generis humani. ideo dī. q ꝓ vobis ꝙ multis effundetur.

Quartum. designat ꝟtutez quā habet ad ablutionem peccati. ideo dicit in remissionē peccatoꝝ ꝟm illud q scribitur apoc. vij. Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione ꝙ lauerunt stolas suas in sanguine agni. ꝛc. De istis autem quatuor vtrum ꝓtineant ad formaz consecrationis magistri doctores dubitauerūt. ꝙ ideo nō ē tutū determinare se ad q̄rqz verba precedentia in consecrando: q: tunc nihil faceret si aliqua illaꝝ pertinent. sicut nec ille q cōficere intenderet per medium partē verboꝝ. In talibus aūt dubijs tutissimū est tenere intentionem suam in generali ad intēctionē ecclie Iz intuitū appareat rationabile q illa ꝟba nō sunt ꝺ forma: sed solū. quinqz ex pⁿ. sic ē ostia quatuor alia. Quantū ad causam finalez. Dicitur q finis nunc ħ accipit ꝓ consecrantis intentione. vt intendat facere qō fecit xpꝰ ihesus. Et qō facit ecclia q: dicit Hoc facite in meā cōmemorationē. Sz circa istum finem accipiuntur quatuor catholice veritates. Quaꝝ ꝓma est. q ad ꝟficiendum illud sacramentum. nō tenetur intentio actualis. q: ꝟm Hieron. Deus nullum obligat ad impossibile. Non ē aūt in potestate nostra non subito distrahi q̄n proferuntur consecratiōis verba. vt experimur. ꝙ ille qui est ad illa distractꝰ non pōt actualiter illa cogitare: nec perconsequens intendere. Secunda ꝟitas est. q nec sufficit intentio. s. habitualis. q: cum illa remaneat in homine dormiente: sicut ꝙ habitus tunc homo dormiens posset conficere ꝟba debita ꝓferendo. Tertia veritas est q ad consecrationem tenet ꝙ sufficit intentio ꝟtualis. vt. s. intendat quādo se mouet ad celebrandum conficere ꝙ transeunte illa actuali intētione dispositio debita et ipsa mouet inferiores potentias ad exequendum illa que sunt rei necessaria sicut vadens ad ecclesiaz mouetur ad eā q̄tūcunqz nō sem per de itinere agitet ꝛc. Quarta veritas est q ad illam cōsecrationē nō requiritur intentio spiritualis aut ꝟficiēs intēdat spūale ꝓpter q illud sacrm ē institutū ꝟm dion. de ecclesiastica ierarchia. 3. ca. Uñ si intendit cōficere vere cōficit q̄uis mortaliter peccet. Cui dicit dominus per ꝑm. xlix. Quare tu enarras iustitias meas. ꝙ assummis testamentum meum per os tuum ꝛcc.

Circa tertiam considerationem que est De huius sacramenti veritate. Est sciendum q huius sacramenti veritas est euidentissima. Cum preceteris sacramentis in scriptura veritas sit expressa tamen est oculis nīs valde occulta ꝓ ceteris ecclie sacrīs. Et adhuc inducitur ratio ꝙ exemplum. 3ª pars

Ratio. q: propter suam subtilitatem trāscendit intentionem nostram: ꝙ ideo nō est intelligibile sibi proportionatum. Exemplum ad propositum. q: sicut se habet oculus noctue ad lucem solis. Ita intellectꝰ nr ad manifestissima nature ꝟz Aristo. Et q: ꝟm illud sacramentum est occultissimum nobis. Ideirco sancti multū sūt conati ad ipz declarādum vt euacuarent dubia que circa illam materiam exercent inspectores. Circa illud faciendum occurrunt quatuor considerationes.

¶ Quantum prima est de istius sacramenti conuersione.
¶ Secunda est de eius extensione
¶ Tertia est de eius localitate. .
¶ Quarta est. de eius impassibilitate.
¶ Quantū ad primā sunt quatuor obstacula insipientium excecatiua.

¶ Primus est. q: aliq non possunt videre quomō substantia panis corruptibilis possit conuerti in corpus xpi incorruptibile. Sed huic obstaculo occurrit cōsideratio. b. Ambrosij in libro de sacris. q volens ostendere q deus pōt conuertere quodlibz in quodlibz p suā oīpotētiā p multa exempla diuine scripture. Ut qñ mulier de viri costa subito fuit facta. Et qñ virga Moysi in serpentē subito fuit mutata. Et cōfirmat illō p rationem. q: plus distat ens t nō ens q̄ duo entia distent abinuicez fm distantiā essentialem. Sed deus fm oēz fidez pōt de nihilo aliq̄d facere. ergo multo magis vnū ens ex alio ente quocūq;. Secundum obstaculuz est. q: infideles non possunt intelligere q̄uis credāt q ex aliquo pōt fieri q̄libz quō aliq̄d cōuertat in p̄cīs sic corpus xpi p̄cise fit huic conuersioni. Sed huic obstaculo occurrit cōsideratio b. Augu. in li. cōfessionum. q dicit in psona xpi. Mutabis me t non ego mutabor in te. fz mutaberis in me. In sumptione cibi corporalis ita est q̄ qñ cibus sūmit conuertit in p̄cīs sumptōm. Et ideo non est mirū si in ꝓposito diuina v̄tute fiat cōuersio in p̄cīs p diuinā potētiaz. ꝛc. Tertiū obstaculuz est q̄ insipientes non credunt nisi qō p̄cipiunt sensu t ideo cū xp̄s hic nō sensu p̄cipiatur ibi esse ab eis nō creditur. Sed huic obstaculo occurrit consideratio Diego. in dialogo vbi loquēs Petro discipulo suo q mirabatur eum exeuntem de corpore non videbat in morte. Nunqd ait. q: eam mecū non vides me ex eaz esse credis. Sic ḡ alia dicit esse in nobis ex talibus actibus quos p̄cipimus. Ita dicimus corpus xpi esse in hostia q̄ p̄cipit ex actibus eius vluficantibus eos q̄ digne sūmunt ꝛc. Quartū obstaculū ē. q̄ ignorantes non capiūt quomō facta cō

uersione panis in corpus xpi accidētia panis possint ibi remanere sine sbo cum per naturam sua alicui inherere non sit possibile. Sed huic obstaculo occurrit consideratio. b. Hilarij in lib⁹ de trī. q dicit q̄ deus pōt plura facere q̄ intellect⁹ noster intelligere. Et ideo cū intellectus possit intelligere accidens sine sbo. ymo etiaz sensus videt accidentia nunq̄ videndo sbaz. ergo multo magis v̄tus diuina pōt vnā ab alio sequestrare. Et cōfirmatur illa deductio p rationez. q: iccirco dicit q̄ intellectus pōt multa sequestrare que non potest sensus. quia est potentia magis in materialis t spiritualis. Sed potentia diuina est adhuc magis in materialis q̄ intellectiua nostra. ergo est magis sequestratiua. vt possit ista adinuicem separare.

Quantum ad secundam considerationem de istius sacramenti extensione occurrunt duo obstacula.

Quorum primum est. q: non possunt infideles hoies intelligere quomō corp⁹ xpi ita magnum possit esse infra tam paruam hostiā totū contentū. Cū ymaginatio non capiat maius infra: minus corpus totaliter continet. Sed huic obstaculo occurrit consideratio Augu. in li⁹ de quātitate aīe q probat aiaz maiorē esse q̄ corpus. q: totam magnitudinem mundi infra se cogitare pōt. t ita infra se continere. Et sic cuz aia sit maior corpore. tota est infra corpus modo consimili corpus xpi cum sit maius hostia totū est infra ipsam nō coartatū. sed ita magnū t plen fiet i q̄lo. Quēadmodū visio cum sit in pupilla oculi in ea martimi mōtes videntur. Secunduz obstaculum est. q̄ nō possunt intelligere tardiuz hostia fractione frāgatur quin corp⁹ infra eam existens frangatur t diuidit sicut ad diuisionē cuiuslibet corporis. segtur diuisīe virtutis. ꝛc. Sed huic obstaculo occurrit consideratio beati Augu. in libro de spiritu t anima qui probat q̄ aia est tota in qualibet parte corporis t non diuiditur fm diuisionem corporis. Et ita. q: corpus xpi est totum in qualibet parte hostie

t eius particula. ipsa diuisa non diuiditur sed totum remanet in qualibet particula. quēadmodū cōuna sola ymago appet in speculo. t tamen quātumcūq; speculū frāgatur nō diuiditur ymago. cd remanet in qualibet particula integra. Et sic cū hostia diuiditur in plures partes. vt inde cōicētur fideles q̄libet integre accipit corpus xpi. Intelligēdū ēstñ q̄ quatuor sunt que hñt esse in aliquo vniformiter. s.

Primo. deus in vniuerso. q: habet ee totus in qualibet mundi particula cum nō habeat ptes t oia eius diuinitate sunt plena fm quācūq; fidem t ritū. vnde pagani dicebant omnia plena Iouis t recitatur in li⁹. de trini. t ucte.

Secūdo angelus in corpore assumpto. quia non potest esse secundum altam t aliam partem cū partes non habeat in alia t alia parte corporis assumpti. sed est secūdum totum in qualibet particula.

Tertio anima rationalis in corpore organico. quia cum sit spiritualis substantia t indiuisibilis tota est in qualibet pte corporis non in maiori maior. nec in minori minor sicut dicit Augu. Quarto sicut habet corpus xpi in hoc sacramento. esse. ita vt sicut tota anima est in qualibet parte corporis. Ita corpus christi est in qualibet parte hostie. Et per istum modum solumtm dubia de eucharistia.

Quando enim dicunt. quomodo corpus magnum in tam paruo corpore potest contineri. Dicitur q̄ habet ibi esse modo spirituali quemadmodum deus cum sit infinite magnitudinis totum tamen continetur infra celum. ymo tot⁹ in qualibet minima creatura. Et cum dicitur. quomodo nō diuiditur ex fractione hostie. Dicit q̄ habet esse modo spirituali sicut angelus in assumpto corpore. t ideo licet scindatur illud corpus t diuidatur non tamen diuiditur angelus sicut nec ex fractione hostie corpus christi.

Quantum ad tertiam considerationem de istius sacramti localitate occurrūt quatuor obstacula ignorantiū impeditiua ab

folio

istius sacramenti cognitione. Quorum primum. q: nō potest talis intelligere xp̄m ad altare de celo descendentem nisi celum deserat cum tamen dicat Augustinus q̄ donec finitatur seculum sursum est dominus. Sed huic obstaculo occurrit consideratio Origen. super Mathe. qui dicit q̄ dei filius veniens in virginem totus remānsit apud patrem t non dimidius apud patrē t dimidius esset in virgine t totus descendit in virginem t non dimidius sicut veritas quam mente conspicimus cum caz de celo tota remanet apud nos t tota transit inde in adiscentem. Sic est in proposito de christi corpore benedicto. q̄ est in sacramento sicut virtus in anima.

Secundum obstaculum est. q̄ insipientes non possunt capere quomodo in tam breui momento sicut verba consecrationis proferuntur. christus possit transire de celo empyreo ad altare q̄ incomparabiliter distat.

Sed huic obstaculo occurrit consideratio beati Augustini super gen. fim ad literam. qui dicit. q̄ subito cum oculus noster aperitur visibile quantumcunq; de diuis transitu velocissime transit vsque ad oculum. vt non citius videantur sidera preclima q̄ distantia. t ideo non est mirandum si corpus christi virtute diuina transit subito in tanta distantia. Cum sol in ystanti mittit radios suos abeuntes in occidentē t reuersos. Cum etiam agens quanto sit maioris v̄tutis velocius mouet possit. ꝛc.

Tertium obstaculum est. quia non possunt intelligere caliginem patientes. quomodo vnum corpus possit esse in diuersis locis. Cum corpus christi sit in tot altaribus t tantum distantibus. Sed huic obstaculo occurrit consideratio Ugonis in libro de sacramentis. qui ponit in deo idem corpus non posse esse in diuersis locis simul. quia deus conditor naturē talez corporibus dedit legem. Et ideo quilibet legislator cum possit dispensare in lege quam ipse statuit. ymo oppositum ordinare. Ideo deus hic potest in toto vniuerso quod condidit.

Quartum obstaculum est. qz fatuhertes non possunt cogitare quō duo corpora possunt simul esse in eōdē loco. vt corpus xpi sit infra diuisiones hostie nisi forte ponantur ibi in aliqua cōcauitate. Sed huic obstaculo occurrit dam. consideratio in sentē tis. qui potest ignem ferro intimari. Cum ignis sit corpus valde subtile z ferrū ita durum. Ita corpus xpi cū sit corpus subtilis ignē per dotē subtilitatis siue resurrectiōis poterit inclitus talib⁹ intimari. Nec debet ymaginari q sit in aliqua concauitate. qa si ostia eēt concaua in illa cōcauitate non esset corpus xpi. sicut in concauitatibus corporis nostri non est aīa intellectiua. Et vltertius oia ista magis patent si recurratur ad modos essendi in aliquo qui dati sunt in pcedenti consideratione. sm quos dicit pōt esse in eōdē loco sicut angelus z suum corpus z vinum in diuersis. vt tota anima in diuersis membris Quantū ad quartam considerationem. de illius sacri ipassibilitate occurrunt duo obstacula que retardant minus intelligētie ab illius intelligētia.

Quor primū est. qz non pōt intelligere q corpus xpi nō patiatur cum hostia frāgitur z videtur z alteratur. Huic obstaculo occurrit confiderō sapientis apos. 2. cor. xi. Ibi dicit q ipse sathanas transfigurat se in angelum lucis. Ista trāsfiguratio pōt fieri per assumptionem corporis luminosi z de cōi. z tunc si tale corpus findat vel diuidatur. aut quōcūqz patiat. et hoc nullatenus angelus bonus vel malus patitur. Ita nec corpus xpi sub ostia z cete.

Secundum obstaculum est. qz non possunt percipere quin corpus xpi et frequenti sumptione consumatur successiue. sicut z ipse species consummuntur. Sed huic obstaculo occurrit consideratio sapientis ecclesiastici. 12. capitu. Ibi loquens de consumptione corporis humani. z aia non cō sumptibili dicit Nouertatur pulus. vnde venit. z spiritus reddeat ad deuz qui dedit illum. Sicut enim cum hō cōdet alcone aia nō cōsumitur sed solū corpus. Ita dū ostia sumit a sacerdote. xpi corpus nō cōsumitur. sed spēs panis. Unde sicut corpore hois corrupto aīa integra separat. ita corruptione facta cēt spēs desinut esse corpus xpi in loco. vñ beatus Andreas dicebat Ego et q agnus ille postq a fidelibus est cōsumptus remanet integer. atqz viuus z c.

Circa quartā ꝓsideratiōē q ē de illius sacri bōitate occurrūt quatuor ꝓsideratiōes ex quibus declarat istius sacramenti bonitas.

¶ Quar ꝓma ē de illius sacri celebratōe.

¶ Secunda est de eius institutione.

¶ Tertia est de eius sumptione

¶ Quarta est de eius perfectione.

¶ Quantum ad ꝓmā cōsideratōez de illius sacri celebratione. Est intelligendū q illud est celeberimū sup oia sacramēta noui testamenti. iō eius officium celebratio vocatur in hoc enim officio ecclesia militans triumphantem ecclesiam maxime ymitatur. quia sicut in hac vita sunt administeria sacerdotis sex ordines instituti. Ita in celesti ierarchia sunt istituti. vj. ordines angelorum ministrantium christo. Tres primi ordines .s. supremi non sunt ministrantes. sed assistentes secundum dionysiuz de angelica ierarchia. Et ideo quantum ad illam considerationem.

¶ Primo insistenduz est circa illius sacramenti solēnitatem.

¶ Secundo circa eius similitudines.

¶ Quantum ad primum est sciendum q sunt quatuor solēnitates istam solemnitatem declarantes.

Quarum scilicet prima est penitētia diuinarum personarum. Est enim trinitas pōs huic consecrationi modo singulari ratione tanti miraculi qnod non potest effici nisi a tribus personis diuinis modo mirabili. quia sicut pater z filius sunt vnū principium spiritus sancti. Sic trinitas est principium creature ex. f°. de tri. z c.

Secunda solēnitas est ex pēnitia sanctorum angelorum. quia sancti doctores non dubitant ibi esse pēnitia angelorum de celo aduenientium. vnde dicit beatus Gregorius in omel. paschali. Quis fidelū dubium habere possit in ipsa modica hora celum aperiri z angelorum chorus ad vocem sacerdotis ad esse. zcete.

Tertia solemnitas est ex penitētia sanctarum animaruz. qz sicut angeli. sic sancti christuz concōitant. Ideo di. b. Hieronym. cōtra Jouianū. Sanctoz reliquas reprobās et. q ait sanctoz in hoc mūdo cōmitat christum. Quocūqz fuerit inducens illud apoca. Uti sequunt agnū quocūqz ierit. Et ideo cū vere veniat ad illud sacramentuz ipsuz sequuntur eū ibi ergo z c.

Quarta solēnitas est. pnia matris xpi que est regina virginū. z sicut di. b. Hieronym. vbi supra. illud officiū assotiandi xpm fuit priuilegiū virginū. dicit. n. virgines sūt z sequūt agnū quocūqz ierit apoc xiiii. Et qz mater dñi cū ceteris virginibus maxie habet hoc priuilegiū maxime ei conuenit hoc officiū. Circa secaz paticulā illius considerationis que est de similitudinibus est sciendū q illud sacm fuit quadruplicit in diuina scriptura ꝓfiguratuz.

Et primo in sacrificio melchisedech. gne. xiiii. qz sicut ille offerebat sacrificium in pane sic xpus sub specie panis z vini istituit hoc sacramentū. Jō di. ꝓpheta. Tu es sacerdos iternū sz ordinē melchisadech. z c.

Secundo fuit figuratū in māna deserti ex. xvi. qz sic ille cib⁹ fuit indignis abhominabilis. ot. aia nostra nauseat. Et digni sūme delectabilis. qz di. sapiēs. q habebat omnē suauitatē. Ita iste cibus est indignis mirabiliter noxi⁹ z dignis sūme ꝓficuus qz di. Dionys. tertio de ecclastica ierarchia q cōfert iustis i sactificationē: sicut indignis cōdēnationē: vt iude. dicit in Joāne. post buccellā statiz intrauit in eū sathanas: sz tñ in illa buccella fuit corp⁹ xpi. z c.

Tertio. fuit figuratū in ymolatiōe agni ex. xii°. qz sicut ibi. s. agnus fuit ymolatus pro salute populi israelitici. Ita hic agnus pro salute populi xpiani. Jo. vi.

Quarto. fuit figuratū i panib⁹ ꝓpositionis. xxv. qz sicut illi panes nō quotidie ministrabant nisi a sacerdotibus. Ita cū hanc istā quotidie sūmere nō conuenit nisi solis sacerdotib⁹: z sicut tempore necessitatis fuerunt ministrati illi panes ceteris prerēqsita corporis puritate: sicut dixit Abimalech sacerdos ipsi dauid in p°. R. Si mūda sunt vasa puerorū: maxie a mulieribus antēqz daret eis illos panes. Ita hoc sacrz in ceteris articulis ministrat fidelibus cōiter sed ante omnia requritur in eis cordis z corporis puritate sm Dionys. vbi supra.

Sed ex istis dictis accipiuntur duo vtilia documenta. Et primū est q ille q accedit ad illud altissimū sacm dz accedere cum summa ꝓparatiōis diligentia. qz tāta sunt solemnia. Secundum est. q illi qui assistunt debent assistere cū summa reuerentia qz tāta dicunt de hoc sacramento ꝓconia.

Quantū ad secundā cōsideratiōnē. De illius sacramenti institutōe occurrūt quatuor inquirenda. secūda ꝓsidera

¶ Et primū est. Qualiter illud sacramentum fuit institutum.

¶ Secūdum est. Qñ fuit institutū.

¶ Tertium est. Ubi fuit institutū.

¶ Quartū est. Quare fuit istituū.

¶ Quantū ad primū est sciendū q fuit a dño institutū qntuplici circumstātia modificāte sicut habet in canone beati Petri.

Quar ꝓma fuit. Oculoz elevatio elenat inquit oculis in celuz. et quo accipitur documentū. q illi q accipiūt hoc sacramētū debēt habere oculos mentis elevatos i deū z non in inferno depressos. zc.

Secunda fuit. gratiaz actio tibi inquit deo patri gratias agēs. Et quo accipit documentū. q circa illud sacramētū ꝓsantes debent esse deo grati de beneficio tā ineffabili mabili. Tertia fuit. benedictio benedixit inqt. Et quo accipit documentū: q ab aliqbus xps benedicendo consecrauit. z ita cta cōsecratiōe dixit. Hoc est corpus meū z sic nō cōfecit q verba q̄que nos conficimus. sm Innocentiū. tñ ad oppo⁹ videtur Ambro. z Cyprianus martir q dixit q ea dez facimus z nō alia q̄ qđ xps fecit. zc.

Quarta circūstātia fuit panis diuisio. Fregit inqd. Et quo actus documentū q si xps tēpore quo habuit corpus passibile z mortale. z tale quale habuit odit aplis. fregitqz species panis sine fuit corporis lesiōe q multo magis post suā resurrectionē cuz habeat corpus impassibile vel patiē et talium speciez qualicūqz actione. zc.

Quartum obstaculum est. qz fanberten non possunt cogitare quō duo corpora possunt simul esse in eōdē loco. vt corpus xpi sit infra dimensiones hostie nisi forte ponantur ibi in aliqua cōcauitate. Sed huic obstaculo occurrit dam. considerando in sentē tijs. qui pōt ignem ferro intimari. Cum ignis sit corpus valde subtile ⁊ ferrū ita durum. Ita corpus xpi cū sit corpus subtilis⁹ igne per dotē subtilitatis sue resurrectiōis poterit inclusus talib⁹ intimari. Nec debet ymaginari q sit in aliqua concauitate. qa si ostia eēt concaua in illa cōcauitate non esset corpus xpi. sicut in concauitatibus corporis nostri non est aīa intellectiua. Et vltertius oia ista magis patent si recurratur ad modos essendi in aliquo qui dati sunt in p̄cedenti consideratione. sm quos dicit p̄ñt esse in eōdē loco sicut angelus ⁊ suum corus ⁊ vinum in diuersis. vt tota anima in diuersis membris Quantū ad quartam considerationem. de illius sacti ipassibilitate occurrunt duo obstacula que retardant minus intelligēte ab illius itelligētia.

Quoz primū est. qz non p̄ñt intelligere q corpus xpi nō patiatur cum hostia frāgitur ⁊ videtur ⁊ alteratur. Huic obstaculo occurrit confidēō sapientis apoc. 2. cor. xi. Ibi dicit q ipse sathanas transfigurat se in angelum lucis. Ista trāsfiguratio pōt fieri per assumptionem corporis luminosi ⁊ de cōt. ⁊ tunc si tale corpus findat vel diuidatur. aut quōcūqz patiat. ex hoc nullatenus angelus bonus vel malus patitur. Ita nec corpus xpi sub ostia ⁊cetc.

Secundum obstaculum est. qz non possunt percipere quin corpus xpi ex frequenti sumptione consumatur successiue. sicut ⁊ ipse species consummuntur. Sed huic obstaculo occurrit considerātio sapientis ecclesiastici. 12. capitu. Ibi loquens de consumptione corporis humani. ⁊ alia non cōsumptibili dicit Nouertatur puluis. vnde venit. ⁊ spiritus reddeat ad deuz qui dedit illum. Sicut enim cum hō cōedit alcones alia nō cōsumitur sed solū corpus. Ita dū ostia sumit a sacerdote. xpi corpus nō cōsumitur. sed spēs panis. Unde sicuz corpore hois corrupto a'a integra separat. ita corruptione facta ēt spēs desinit esse corpus xpi in loco. vñ vtūs Andreas dicebat Ecce q agnus ille posti⁹ a fidelibus est cōsumptus remanet integer. atqz viuus ⁊c.

Circa quartā cōsideratōez q ē de illius sacti cōsecratōne occurrūt quatuor cōsideratōnes ex quibus declarat iste sacramenti bonitas.

¶ Quaz p̄ma ē de illius sacti celebratōe.

¶ Secunda est de eius institutione.

¶ Tertia est de eius sumptione

¶ Quarta est de eius perfectione.

¶ Quantum ad primā cōsideratōez de illius sacti celebratione. Est intelligendū q illud est celeberimū sup oia sacramēta noui testamenti. tō eius officium celebratio vocatur in hoc enim officio ecclesia militans triumphantem ecclesiam maxime ymitatur. quia sicut in hac vita sunt administeria sacerdotis sex ordines instituti. Ita in celesti ierarchia sunt istituti. vj. ordines angelorum ministrantium christo. Tres primi ordines .s. supremi non sunt ministrantes. sed assistentes secundum dionysiuz de angelica ierarchia. Et ideo quantum ad illam considerationem.

¶ Primo insistenduz est circa illius sacramenti solēnitatem.

¶ Secundo circa eius similitudines.

¶ Quantum ad primum est sciendum q sunt quatuor solēnitates istam solemnitatem declarantes.

Quarum scilicet prima est penitētia diuinarum personarum. Est enim trinitas p̄ñs huic consecrationi modo singulari ratione tanti miraculi quod non potest effici nisi a tribus personis diuinis modo mirabili. quia sicut pater ⁊ filius sunt vnū principium spiritus sancti. Sic trinitas est principium creature ex. 5°. de tri. ⁊c.

Secunda solēnitas est ex p̄nia sanctorum angelorum. quia sancti doctores non dubitant ibi esse p̄ñtia angelorum de celo aduenientium. vnde dicit beatus Gregorius in omel. paschali. Quis fideliū dubitat in omel. paschali. Quis fidelium dubitat habere possit in ipsa modica hostia cum aperiri ⁊ angelorum chorus ad vocem sacerdotis ad esse. ⁊cetc.

Tertia solemnitas est ex penitētia sanctarum animaruz. qz sicut angeli. sic sancti christuz concōitant Ideo di. b. Hieron. cōtra Iulianū. Sanctoz reliquas reputabā tē. q̄ alie sanctoz in hoc mūdo cōcomitāē christum. Quocūqz fuerit inducens illud apoca. Ali sequunt agnū quocūqz ierit. Et. ideo cū vere veniat ad illud sacramentuz ip'uz sequuntur eū ibi ergo ⁊ c.

Quarta solēnitas est. p̄nia matris xpi que est regina virginū. ⁊ sicut di. b. Hieron. vbi supra. illud officiū assolandi xpm fuit p̄iuilegiū virginū. dicit. n. virgines sūt ⁊ sequūt agnū quocūqz ierit apoc xiiii. Et qz mater dñi cū ceteris virginibus maxie habet hoc p̄iuilegiū. maxime ei conuenit hoc officiū. Circa scōaz p̄ticulā illius considerationis que est de similitudinibus est sciendū q illud sacm fuit quadruplicter in diuina scriptura p̄figuratuz.

Et primo in sacrificio melchisedech. gen. xiiii. qz sicut ille offerebat sacrificium in pane sic xps sub specie panis ⁊ vini instituit hoc sacramentū. Iō di. p̄pheta. Tu es sacerdos eternū sz ordinē melchisedech. ⁊c.

Secundo fuit figuratū in mana deserti ex. xvi. qz sic ille cib⁹ fuit indignis abhominabilis. vt alia nostra nauseat. Et dignis sūme delectabilis. qz di. sapiēs. q habebat omnē suauitatē. Ita iste cibus est indignis mirabiliter noxi⁹ ⁊ dignis sūme p̄ficuus qz di. Dion. tertio de ecclesiastica ierarchia q cōferē iustis i sācti'icationē: sicut indignis cōdēnationē: vt iude. dicit in Joanne. post buccellā intrauit in eū sathanas. sz tñ in illa buccella fuit corp⁹ xpi. ⁊c.

Tertio. fuit figuratū in ymolatiōe agni ex. xii°. qz sicut ibi. s. agnus fuit ymolatus pro salute popli israelitici. Ita hic agnus pro salute populi xpiani. Jo. vi.

Quarto. fuit figuratū i panib⁹ ppositionis. xxv. qz sicut illi panes nō quottidie ministrabant nisi a sacerdotibus. Ita eucharistiā quottidie sūmere nō conuenit nisi solis sacerdotib⁹: ⁊ sicut tempore necessitatis fuerunt ministrati illi panes ceteris pretermissa corporis puritate: sicut dicit Abimelech sacerdos ipsi dauid in p°. R. Si mūda sunt vasa puerorum maxie a mulieribus ⁊ dare eis illos panes. Ita hoc sacz in ceteris articulis ministrat fidelibus cōiter sed ante omnia requirit in eis cordis ⁊ corporis puritate sm Dion. vbi supra.

Sed ex istis dictis accipiuntur duo vtilia documenta. Et primū est q ille q accedit ad illud altissimū sacm oz accedere cum summa p̄paratiōis diligentia. qz tāta sunt solemnia. Secundum est. q illi qui assistunt debent assistere cū summa reuerentia qz tāta dicunt de hoc sacramento p̄conia.

Quantū ad secundā cōsideratiōnē. De illius sacramenti institutōe occurrūt quatuor inquirenda. scilicet p̄ñtia

¶ Et primū est. Qualiter illud sacramentum fuit institutum.

¶ Secūdum est. Qñ fuit institutū.

¶ Tertium est. Ubi fuit institutū.

¶ Quartū est. Quare fuit istituū.

¶ Quantū ad primū est sciendum q fuit a dño instituū q̄ntuplici circumstātia modificāte sicut habet in canone beati Petri.

Quaz prima fuit. Oculoz elevatio elevauit inquit oculis in celum. ex quo accipit documentū. q tūc q accipiūt hoc sacramentū debēt habere oculos mentis elevatos i deū ⁊ non in inferno depressos. ⁊c.

Secunda fuit. gratiaz actio tibi inquit deo patri gratias agēs. Ex quo accipit documentū. q circa illud sacramentū debent esse deo gratiarum actiones tā increati mauit. Tertia fuit. benedictio benedixit inquit. Ex quo accipit documentū: q ab aliquibus xps benedicendo consecrauit. ⁊ tacta cōsecratiōe dixit. Hoc est corpus meū ⁊ sic nō cōfecit p verba p que nos conficimus. sm Innocentiū. tñ ad oppm videtur Ambro. ⁊ Cyprianus martir q dicit q ea dez facimus ⁊ nō alia q̄ qđ xps fecit. ⁊c.

Quarta circūstātia fuit panis diuisio. Fregit inquit. Ex quo actū documentū q si xps tēpore quo habuit corpus passibile ⁊ mortale. ⁊ tale quale habuit ōdit aplis. fregitqz species panis sine sui corporis lesiōe q multo magis post suā resurrectionē cuz habeat corpus impassibile vel patiē ex talium speciez qualicūqz actione. ⁊c.

Quinta circūstantia fuit. Liberalis cōi cano. Dedit ingā discipulis suis. Et quo accipitur documentum q̄ illud sacramentū. cū sūma liberalitate est ministrandū dicente dño. Gratis accepistis t gratis date qz ut patuit fuit cū sūma liberalitate colatuz Unde symonia circa illud sacramētuz est valde detestabilis. q̄to excellentius est donū dei debem⁹ velle sine pecunia mistrare di. petro. apo. act. viii. illi symoni mago pecunia tua tecū sit in perditōe. qz existimasti donū dei pecunia cōperari. De secūda particula illius cōsiderationis. s. Quādo illud sacramētū fuit institutū. t constat q̄ in cena domini q̄ gnta feria facta fuit añ parasceuē vt quattuor euangeliste testātur

Intelligendū est tamen q̄ illa dies inuenitur in sacra scriptura. quadruplici misterio cōsecrata. Et. ¶Primo. misterio creationis auiū. qz illa die fuerūt aues create t a deo formate. sic habetur. gñ. i. Et quo datur intelligi q̄ homines q̄ habent alas contemplationis sm. b. grego. sup Ez. sūt ydonei ad percipiendū illud sacramentū. Secūdo fuit cōsecrata misterio creationis piscium qz eōd die fuerūt pisces a deo in mare creati. qz pisces in amaritudine mari viuentes significāt homines in amaritudie cordis t cōtritionis manentes q̄ sunt ydonei ad illd̄ sacramētū percipiendum. Tertio. fuit cōsecrata misterio dominice oblationis. qz feria qnta fuit xp̄s a matre in templo oblat⁹ cū fuerit in die dnico natus vt alibi patet. Et ita sacerdos offert xp̄m in hoc sacramēto inuisibiliter sicut mater tūc obtulit visibiliter &c. Quarto. fuit consecrata misterio dnice ascensionis qz illa die fuit in celuz assūptus ut habetur et appostolorū actib⁹. Et idem dicit in omelia paschali beat. gg..

Sed quid de hora. Dicitur q̄ istud sacramētum fuit hora cōpletorii institutum qz vespe facto in cena discubuit. ¶Mat. 26. ca Et illa super hora inuenitur quadrupliciter misterio cōsecrata. ¶Primo misterio mūdialis creationis. ista ei⁹ hora dicūt aliqui t credunt q̄ mūdus fuerit creatus qz prio primo die dnica scribitur. gñ. 2. Factum est vespere t mane dies primus idest inciplendo a vespera secundā Augu⁹. 4° tri. Secūdo fuit cōsecrata misterio paschalis comestionis qz illa hora fuit celebrata pascha tu egipto ut hētur in exo. vt veritas responderet figure. Tertio fuit cōsecrata misterio Angelice annūciationis. illa ē hora vt credit angeluz virginem salutasse. Et ideo secūdū traditionē patrū illa hora a fidelibus mater domini in ecclesia salutatur t ce. Quarto fuit cōsecrata misterio dominice sepulture. Ista enīz hora. s. corpus xp̄i fuit clausū in sepulcro. vt hētur ex ordine euangelico sic in hoc sacramēto ē xp̄i corpus infra specties occultatuz. &c. De tertia parte illi⁹ cōsecrationis silz. Ubi illud sacramētū fuerit institutū. Cōstat q̄ fuit institutū inciuitate yerusalē. in qua xp̄s cenauit testimonio quattuor euangelistarum.

Sed attendēdū est q̄ in hoc loco fuerūt instituta quattuor sacramēta que habēt adiuisce cōnexionē. Quoz primū. est sacramentum baptismi. ¶Mathei. 28. Euntes docete omnes gentes baptizantes. &c.

Secundum est sacramentum ordinis. qz in cena xp̄s ordinauit apostolos sacerdotes dans eis potestatē cōficiendi. di. Quotiensc̄ūqz feceritis in meam cōmemorationem. Luce. xxij. Tertium est sacramentum penitentie. quando Jo. xx. dixit. Quorum remiseritis peccata remittūtur eis. &c.

Quartum est sacramentum eucharistie vt patuit in cena domini: t illud habet ordinem ad precedētia. qz ppter delicta quotidiana non debet illud celebrari sine penitentie sacramento. ad minus certo tēpore nec illud potest confiteri: nisi per sacramētum ordinis: nec ordo potest suscipi nisi ab homine baptizato. De quarta particula. Quare illud sacramentum fuit institutum. dicendum est q̄ apostō. prima corin. xi. Assignās rationē illius institutiōis dic̄ Quotiensc̄ūqz manducabitis hūc calicē bibetis mortem domini annunciabitis donec veniat.

Sed aduertendum est q̄ in diuina scriptura quatuor assignantur speciales rationes. Quārum prima est. Ad fidē catholicam ertollendam. qz cum istius sit de bo⁹ t difficilit quāto difficilioz tanto laudabili

di. t qz illud est arduum ad credendum di gnificat fidem credentes t eius exaltat meritum. &c. Secunda est ad memoriā de p̄teritis retinendam vt non obliuiscamur tā toz beneficiorū. quoruz illud sacramentuz est signum memorante. t ideo dicitur pro corin. xi. Hoc facite quotiensc̄ūqz sumitis in meam cōmemorationē. &c. Tertia ē. ad spez de fu⁹ confitendā. qz spes proxima boni maxime confirmat per arras. illud aūt sacramentū est p̄gnus t ara future beatitudinis q̄ expectamus: vnde nō est signuz solū memorativum: sed etiam pronosticuz sm dion⁹. de ecclīastica yerar⁹. Quarta ratio fuit. Ad caritatem nobis intendendam. quia naturaliter q̄libet inclinatur ad diligendum quemlibet se diligentem. Et ideo christus: vt nos ad caritatem t eius dilectionem maxime inuitaret in hoc sacramento voluit suam dilectionem maximā demonstrare: in quo non sua: sed nobis tradidit semetipsuz: t illud est sacramentū qō maxime tenet ecclīaz in sanctitate t purita vel vbet dionisi⁹ de ecclesiastica yerarchia. Quantum ad tertiam considerationem. s. de vtilitus sacri susceptione quatuor sunt videnda. s.

¶Primo. quot modis sūmit̄r.
¶Secundo. qui sunt admittendi.
¶Tertio. qui sunt excludendi.
¶Quarto. quotiens est sūmēdum.

¶Quantum ad primā particulā est intelligendū q̄ sm documenta apos. prima cor. xi. c. Istud sacm̄ pōt quatuor modis sumi. qz. s. ¶Primo sumē ab aliquib⁹ nec sacramentaliter. nec spūaliter sic ab illis qb⁹ nec q̄ spēs illis vtunt: sicut cōis cibus ad sacietatē t exactatem. de quib⁹ dic̄ apostō. Alius quidem esurit alius autē ebrius est.

Secundo. aliq sūmunt sacramentaliter sed nō spiritualiter sicut illi qui sumunt in peccato mortali: de quibus dicit apostō. Qui enim manducat t bibit indigne iudiciū sibi manducat t bibit. &c.

Tertio. aliqui sūmunt spiritualiter: sed non sacramentaliter. sicut illi qui fide t deuotōe ad illud flagitāt sacramentuz existē tes in gratia: sed ppter aliquod impedimētum nō posset ipsuz recipere. de quibus di. Augu. Crede t mānducasti. Quarto. alii qui sūmunt sacramentaliter t spiritualiter sicut illi qui cum debita preparatione de facto ipsum percipiunt. de quibus dicit ideꝫ apostō. ¶Probet aūt seipsum homo t sic de illo pane edat t calice bibat. &c.

De secunda particula est intelligendū q̄ ad illud sacm̄ obligantur fideles secundum quadrupliceꝫ gradum. qz ¶Primo aliqui obligantur solum ad credendum t amandum sicut illi qui taliter stant inter infideles: vt nullo modo possint habere copiam de eo: t sm Hieronymum ad impossibile nemo obligatur: t Augu. di. q̄ seruū pigrum dominus non damnaret. si ea que fieri poterat nullo modo imperet.

Secundo aliqui obligantur nō solū ad credendum t diligendū: sed etiā ad venerādum: sicut inter fideles q̄libet nō impedit⁹ in diebus dominicis ad minus ad eccliam vadat t missam audiat obligat⁹. qz de illo habati obligatione preceptum in istum cultū est translatum. &c. Tertio. aliq obligantur nō soluz ad venerandū: iz t ad assumēdū: sicut omnis perfecte etatis circa dominicam recurrentionis: t eo tēpore hoc sacm̄ institutum fuit. vt patuit.

Quarto. aliqui obligantur non solum ad venerandum t summendum: sed etiam ad conficiendum sicut omnes sacerdotes non impediti i solemnitatibus magnis: Illi enīz qui nunq̄ celebrant tenent occiosam dimittere potestatem quibus in vite accedentibus ad illud tocādissimum sacramētum dicitur Joelis. vii. c. Nō est qui incedat ad altare meū gratuitate. &c.

De tertia particula est intelligendum. q̄ beatus Dionysius in prealegato capitulo de ecclesiastica yerarchia. ¶Ponit quatuor genera psonaz que in primitiua eccliā ab hoc sacro excludunt. Et primo catheczumini q̄ nō erāt renati ex fonte baptismali.

Secundo. Furgini. i. apostate qui ab hoc sacramēto fuerunt alienati.

Tertio temptatores vexati

Quarto. ab istis purgati. sz nōdū perfecte. Istis autem exclusis dicit q̄ admittebātur vere dignissime deo vacans et rebus sensibilib⁹ solū i natur necessitatib⁹ vita

Sed remanet duꝫ si ministrans qualiter cūq; circa illud sacrm in peccato mortali: peccat mortaliter. Dicit q̄ non: vt potest subdyaconus. seu dyaconus. q: iure diuino illud nō est explicite p̄hibitū. Secūda dubitatio est. Siqs indigne sūmēs sic peccat mortaliter. Dī q̄ sic. q: illa ē determinatio apostoli. p⁹. co. xi. Qui enī mānducat & bibit indigne. si mā. & bi. Tertia dubitatio ē. si p̄secrās indigne semp̄ peccet mortaliter. Dicit q̄ sic p locū a minori. q: plus ē corp⁹ offerre q̄ ipsuꝫ sūmere cū illud sit oiuꝫ. hoc solū facere debitū. Quarta dubitatio ē. cū p̄sumptiosa ois indigne celebrās cōmittit duplex peccatū mortale. in quo grauius peccat vel in cōsecrādo. vel in sūmendo. Dicitur q̄ cū periculo illud p̄ouenit ex irreuerētia quāto est maior dignitas: tāto maior irreuerētia. Et ideo cum dignus sit cōficere. videt tūc magis peccare. De tali cōqueritur dñs p̄ ꝓphetā. Quare tu enarras iustitias meas p os tuū & assūmis testm̄ meū p os tuū &c. De quarta particula. s. quotiēs sūmi debet. quatuor veritates occurrunt.

Prima est q̄ nō debet in die frequenter iterari sine necessitatis cā cōiter. qa ex frequētia nimia solet oriri cōtemptus.

Secunda est q̄ ab hac regula. Natiuitas dñi est excepta. qa tunc sine aliqua necessitate possunt dici tres missē ꝑ beatū Brego. Tertia veritas est q̄ cum necessitate possunt dici duo misse in die altis tēporibus. vbi q̄ propter inopiā sacerdotuꝫ vnus sacerdos ad seruiendum duabus parochijs. Aut q̄ venit magna ꝑsona que nō pōt esse sine missa. vt. s. notat in 4° sen tētiaꝝ. Quarta veritas est q̄ nunq̄ ꝑ iterari nisi in p̄cedenti celebratiōe se obseruauerit a purificatiōe vini & aqua. q: tunc nō eēt ieiunus. & nulli ꝑ ieiuno ꝑ accedere ad hoc sacrm. Sed remanet dubitatio. Si quottidie sūmere eucharistiā sit p̄ueniens. Unde respondens Augu. dicit Quotidie sūmere: nec laudo nec vitupero. vbi dicūt doctores q̄ si ex tali frequētia augeat deuotio ē iterāda. Si aūt diminueret est dimittēda.

Secūda dubitatio est. Si xp̄s ōdit illō sacꝫ ante aliū cibū. Dicit q̄ nō. Imo post cenā. vt habet matheꝰ. xxvi. & Luce. xxii. q: Hoc aūt fecit. vt sacrm̄ datū vltima hora arcius i cor̄ corditi⁹ imprimeret. ꝑ Bre.

Tertia dubitatio est. quare mutatus est ille modus. Dicit ab Augu. q̄ placuit spiritu sancto. vt in honore tanti sacramenti ante oēs alios cibos illud in os fideliū introiret. Quarta dubitatio est Si impetu moris illud glibet debet recipere & regrere sacrm. Dicit q̄ sic. q: est viaticū in trāsitu. qō ꝑm Ambro. pducit aiam vsq; ad vltc portū. Unde iuit bene p illuꝫ panē subcinericiū figuratū. in cuius ꝓtuic ambulauit Helyas vsq; ad montē dei oreb. xl. diebus & xl. noctibus. iiij. Reg. xix. ca.

Quantū ad quartā cōsiderationē. que est de illius sacri p̄fectiōe tria sunt videnda.

¶ Primo que sunt illius sacri sublimia.

¶ Secundo que sunt eius priuilegia.

¶ Tertio que sunt eius beneficia.

De prima particula est sciendū q̄ sublimitas illius sacrāmti ex pte cause quadruplici declarat. Et p⁹ ex parte cause efficientis misterialis. q: eandē cām principalē efficientē hīt oia sacra. q: ordo sacerdotalis est dignissimuꝫ. lz enī beatus dionys. ponat episcopatū. vt inclinit sacerdotiū esse ordinē maxime deo ꝓximū in lib⁹ de ecclīastica yerarchia. tū sacerdotiū ꝑ se acceptum vt distinguit ꝑ episcopatū est incōparabiliter dignius episcopatu. q: plus est ꝑsecrare xp̄m q̄ cōsecrare quēcūq; aliū. Nobilissimus aūt actus episcopalis in quantū talis est cōferre ordines in quib⁹ hoies consecrātur. hic ait cōsecratur ille q̄ est verus deus. Et tō beatus franciscus admirans illā excellētissimā dignitatē p̄sbyteroꝝ monuit precunctis reuerenti. & ex tāti ordinis reuerētia tenuit esse sacerdos &c.

Secundo declarat illa solēnitas ex pte cause materialis. Circa quā sicut oia alia sacramenta ordinantur circa corpus xp̄i mistici. Ita illud in mediate circa corpus xp̄i uerum. Ita illud in mediate circa corpus xp̄i uerum. qō hic consecrat. Et ita sicut corpus verum qō hic consecrat. Et ita sicut corpus verū xp̄i verū est dignissimū vltra misticū ita & xp̄i verū est dignissimū vltra misticū ita & hoc sacrm̄ quēadmoduꝫ theo⁹ p̄fert cetera disciplinis. q: cē dignissim⁹ subiect⁹ ordinat.

Tertio declarat ex parte cause formalis q: illa forma in q̄ recedit nobilissima creatura. oportet ut sit nobilissima. hic homo excedit bruta. p illud solum in quo natura humana ē nobilissima. p illud aūt sacrm solum hoies precellunt angelos. sm apostolum ad hebreos: Habemus altare. de quo edere non habēt potestatē. q̄ seruiūt tabernaculo corporis. Quarto declaratur ex pte cause finalis. q: cū finis sēp sit melior: hijs q̄ sūt ad finē. Istud aūt sacramētū ē finis oiuꝫ spūaliū pfectionū sicut declarat. b. dyo. i. c. De ecclīastica. Jerar⁹. vñ dat istud signū. Cū cetera soleniter celebrē tur ꝑsumptio sit i missa vt ꝑz i sacris ordinib⁹. De scōa ptcula. dī q̄ sūt. q̄uor pilegia istī⁹ sacramenti. Quor̄ primū ē de illius sacri figura. q: sacra noue legis significat graciam directe: illud aūt habet de dī recto suā significatiōez. & graz. q: dicit. b. dyo c. i. De ecclesiastica Jerar⁹ q̄ sic̄ notitia diuinarū scripturarū ē nobis ymago futurę ꝓplatiōis in patria. Ita sūptio diuinissime eucharistie ymitando illius fruitionis btifice q̄ sacrabimur cū appuerit ds gla. Jō dicit saluator. Iu. vi. Non mānducabo illud donec impleat in regno dei. Secūdū pilegiū ē. De istī⁹ sacramēti natura. q: cum permanētia habeat pfectiorē naturā quā successiua. cetera aūt sacramenta habent naturā successiuā cū trāseāt cū vsu. illō aūt ē permanēs cū tā diu permaneat sacrāmtū istō q̄ dīn spēs durare possūt. vt notat in 4°. liū. sniarum. Tertiū pilegiū ē. De illius sacrāmti veritate. q: i ceteris iuenitur sacramētū sine re sacramēti. vt cū quis accedit ficte. hic aūt res sacramēti ē cū sacrāmto q̄ tūcūq; quis fictus cōficiat q: vere corpus xp̄i ē ibi vt patuit. vnde illud ē verius q: sēp efficit qō figurat. Quartū pilegium ē De istī⁹ sacrāmti causalitate. q: cetera sacrāmta hāt causalitatē respectu vnius grē inherētis. illud respectu duplicis gratie filij inherētis & subsistētis q: ita cōfert. ymo perfecti⁹ q̄ cetera sacrāmta grāz. & iterum ibi efficit cōuersionē in verū corpus xp̄i & ideo p singularia pilegia excedit omnia alia sacramēta. Et ideo di. beat. dyo. 3. de ecc. yerarchia q̄ eucharistia ē perfectio p fectiōez spiritualiū & non ē vltra ipaz laudādum aliquod sacramētū. De tertia particula. Que sūt illi⁹ sacramēti bñficia. Et est sciēdū q̄ sūt 4. Quorū primū ē. Bractarū augmētatio q: cū recipit homine in grā existētē. grāz primā nō donat sed ipaz datā augmētat. Et ideo dicit caritata. i. bona gra q: perficit grāz collatā sicut di. dyo. in ca. allegato Secūdū ē. Uite cōseruatio sic enī alimētū corporis habet vitā corporis cōseruare. ita illud sacramētū cū sit cibus anime habet grāz cōseruare que ē vita ipsius anime. & ideo datū ē sub similitudine cibi & potꝰ vñ Io. vi. Nisi manducaueritis carnez filij hois & biberitis eius sanguinē nō habebitis vitā in vobis Et iterū q mānducat me viuit ꝓpter me &c.

Tertiū ē peccatorū remissio. q: hēt oia peccata venilia delere. sic̄ agrauare mortalia qñ iuenit ea vt notatur in quarto sētētiarū. Et ideo saluator instituēs illō sacramētū post formā cōsecratiōis adiūxit. In remissiōem peccatorū. Quartū bñficiū ē p̄miorū. p̄missio q: saluator noster Jo. vi. ca°. certitudinaliter ꝓmisit quattuor premia digne sūmentibus ipsum.

Et primum fuit. resurrectio certa. Cuꝫ in qd. Resuscitabo eū in nouissimo die &c.

Secundum est in mortalitas sempiterna. Die in quid panis si quis ex eo mānducauerit non morietur in eternū &c.

Tertium est societas preclara. vnde ait Qui manducat carnem meam &c. & sequitur in me manet &cc.

Quartum est sacietas perfecta. vnde accedentibus digne ad ipsum dicit idez. Qui venit ad me non esuriet neq; sitiet vnquā. Cuius sacietatis nos participes faciat xp̄s ihesus dei filius. Amen.

¶ Tractatus de septem donis spūs sancti.

In principio creauit deus celum & terram. &c. gñ. p°. ca. Nota q̄ sicut deus maiorem mundum creauit per opera septem dierū Sic etiam minorem mundum. i. hoiez per vij. dies operatus est filius dei. vt per spūs

sanctum soluantur septem opera diaboli.

Et ideo prima die fecit lucem deus. i. q̄dam nebulam lucidam. gñ. i. Fiat lux. & hoc est primum opus qđ spūs sanctus p⁹ facit in anima. Ante si quidem aduentum spūs sancti in animam sunt nebule sup faciem abissi. i. cecitas humani. Unde de peccatoribus dicitur. sapie. vij. Una catbena tenebrarum omnes erant colligati. Peccatores enim de peccatis faciunt vnam catbenam. vt. s. de peccato cogitationis i peccatum consensus. & de consensu in locutionem. & de locutione in operationez. & de opatiōe in consuetudinē. & tandem i cōtemptum & desperationem. Sed per aduentum spiritus sancti catbena illa tenebrarū dissoluit & noua lux introducit. iudit. z. Irruit spiritus scūs in sansonem. & sicut solent ai bores ad ignem consūmi. Ita vincula ḡbus anima ligatur i. peccā destruunt & discipantur. per aduentum spiritus sancti. Hoc autem facit spūs sanctus p donum timoris quod est fundamentum oīs boni spūalis sicut enī euersio. s. fundamēto euertitur domus. Ita nisi timor dñi tenuerit te cito euertet domus tua. vñ ecclē. v. Qui sine timore est &c. Timor enim facit q̄dam illuminationē. Iz nō plenam in aia Sic enim luna purgat ferrum. & splendidū reddit & mola cutellum. sic timor purgādo aiam illuminat ipsam ad cognitionez propie fragilitatis & veritatis peccati. & firmitatis seu serenitatis iudicii. eccl. z°. Qui timentis dñm diligite illū. & illuminabit cor vestrum. Sed sicut ille qui nimis limat ferrum vel acuit cutellū destruit cultellum. sic nimius timor in anima currat animaz. qz qui nimis emulgit elicit sanguinē. Per hoc autem primum opus spūs sci destruitur primum opus diaboli in aia. s. superbia. Mens enim illuminata ex cognitōe. & cōsideratione propie fragilitatis & vilitatis pcti & potentie dñe hūiliatur & illuminatur sicut timens pcuti demittit caput. i. pc. vij° humiliamur sub potēti manu dei. iō. eccl. p°. Timor dñi exps est peccati.

Secunda die fecit deus firmamentum. & gñ. i. Fecit firmamētum in medio aquaz

Hoc est secundū opus qđ facit spūs sc⁹ eius in aia. Nā ipa instabilis & ante aduētū spūs sancti, & aduersis vētis mouet. mō enim aduersitatibus deprimitur. mō prosperitatibus elleuatur tres. i. petrā peccauit ierusalem propterea in stabilis facta est. Sed spūs sanctus aduenies eam stabilit & confirmat hebr. i. Optimum est gratia stabilire cor. Hanc confirmationē petebat ps. di. Spū principali confirma cor meum deus. Et in missa d̄ spiritu sancto petit principaliter hanc confirmationem sacro sancta mater ecclesia. dicēs. Confirma hoc deus quod operatus es in nobis &c. Hoc autez secundum opus facit spūs scūs in aia per secundum donū. s. per donū pietatis. eccl. z°. Ignē ardentē extinguit aqua. & ecclya resistit peccatis. & deus p'pector est. qui redet. &c. Et eccl. vij. Non te pigeat visitare infirmum ex ops enim pietatis in dilectione dei firmaberis. Sed nota q̄ non solum est opus pietatis ad proximum. sed etiā ad se ipsum. miserere alie tue & placens deo. & qui sibi nēq̄ est. cui bonus erit. In habentibus enim cor lapideum. non ē sensus doctoris nec metus timoris ideo auferam a vobis cor lapideum & dabo vobis cor carneum. i. dulce benignum. & compatiēs. & faciā vt in preceptis meis ambuletis. que sunt. Que tibi non vis fieri alteri ne feceris. vñ ps. Flauit spiritus tuus. s. spū scūs & fluent aque. s. compassiōis. Per hoc donum spūs sci in aia discipat secundum opus diaboli. s. Inuidia q̄ gaudet de alieno malo. & tristatur de alieno bono. & ideo reducet eos deus ad iustum metū. s. ad infernum cor tibi cruciabitur malis. & bonis quibus noluit gaudere priuabitur. & in p'peritū & in contumeliā hereditabit malus.

Tertia die produxit deus erbam viridem. & hoc est tertium opus quod facit. s. e. in anima. Ante aūt aduentus spūs sancti in anima ipa est quasi sicut erba. vel arbor mortua. & arida & sine humore gratie. & p spūs sine fructu. iō nō est apta nisi incēdio infernali. qz ois arbor que non facit fructū excidetur & in ignem mittetur & ardet. Sed aduenīente spiritu sancto viuificāte redditur

tertia dies

gratia humoris. ysa. xlviij. Et fundā spiritum meum super semen tuū. & benedictionem meam super stirpē tuā. & germinabit inter erbas quasi salices iuxta preterfluēs aquas & sic aia fit arbor fructifera cuius folia sunt bona ẏba fructus bona opera odor vero bona fama. Talis arbor erat illa anima que dicebat. Ego sicut oliua fructificaui in domo dñi. Oliua enī in se pinguis est & in aliis medicinalis Sic anima dz habere in se pinguedinem deuotionis. & alios substentare & sanare verbis & exemplis consolatoriis. vt sint folia medicinalia & fructus eius in cibum. eccl. xlvij. ca°.

Per hoc autem tertium donum spiritus sancti soluit tertiū opus diaboli. Hoc autem tertium opus facit spūs sanctus in aia s. Donum scie. que docet hoiem gḟe conuersari in medio nationis prauē & se amabilem exhibere. & intrepidensibilem oībus qđ specialiter fit p māsuetudinez & patientiam. ideo ad galat. z°. Fructus autem charitatis est gaudium. pax. patia. lōganimitas. & bonitas. Per hoc autem tertium donū spūs sci. soluitur tertium opus diaboli in aia. s. Ira que hoiem impedit ne alios fructificet per exemplū cōuersationem eius odibilem reddendo. puer. xviij°. Spūs ad nascendū facile quis poterit sub sanare. eccl. xlviij. Nam ardorem iracūdie refrigerat ros. s. gratie. galat. vj. Vos qui spirituales estis &c.

quarta dies

Quarta die fecit deus luminaria. Solem lunam & stellas. que quotidie cursuz suum perficiūt. Et p hoc intelligē continuitas persecuerantie in bono. Ante enim aduentum spūs sancti licet homo bonū ppositum concipiat. & aliqua de genere bonoz faciat statim deficit. & infirmat manus post lctum. & admodū tēptationis i pulsu. reddit se victū. Sed aduenīente spū scō fortificat & roborat. & que prius erāt importabilia tūc videnē leuia. exemplū est de bto petro q. ante receptionē spūs sci aduersum ancille dū mori timuit virā negauit sed postea virtute ldutus exalto p ppo mori leue reputauit. Nec p aliquā tēptationē a bono ppōsito auerti potuit. Iō dī de aia sancta

Jere. ij° In declerio fuo a trayit vemū. s. spō sci donū qē ē amor. nullus auertet ea. s. nulla tēptatio. De istis viris spūalibz dī iudith. vij. Stelle manētes in ordine & cursu suo aduersus syseram pugnauerūt. i. aduersus diabolum. Milites sic ordinati horribiliores sunt demonibus. vt castra ex acies ordinata. Ita iudith. xvi. Irruit spūs in sansonē. & laceranit leonē. i. diabolū q̄ eū infrustra desperat &c. Hoc autē opus facit in in aia spūs scūs. & eius donū. s. fortitudinis q̄ eni sperāt i dño mutabūt fortitudinē. s. carnalē in spūalē. & pcurrent & laborabūt. & nō deficiēt. Iz de fortibz in seruicio diaboli dic̄ Jere. facē ē verū sagitta eius malus. & fortitudo eoz difficilis q. s. sunt debiles i seruitio dei. eccl. v. Ne speres in fortitudine cōcupiscas cordis tui.

Per hoc donū quartū spūs sc̄i destruitur i aia q̄rtū opus dia'. s. accidia q̄ enervat vires hois & facit laborem in precepto.

quinta dies

Quinta die. fecit deus pisces & aues. q̄ mediātibus alis volāt intelligūt cōtēplatiui. q̄ dñderio eternoz & ptēptu mūdanoz a terra se elleuāt. Per pisces q̄ medijtibus penulis in aq̄ natāt & nō submergūtur boni diuites q̄ sūt in aq̄ tpalis abundantie & tū i ea nō submergunē p nimium amorē ō gbz dic̄ ps. Diuitie si affluāt nolite cor appōere Iz. n. se nō sepent corpe sed pank tū mēte. Nō enī oēs pisces sūt i mūdi nec oēs diuites reprobandi. Illi. n. q̄ admodū piscū natāt p opa mie sūt mūdi. Iz illi q̄ sic anglice se absōdunt i huto sūt in mūdi de qbz dr̄ thi. vj. Qui volūt diuites fieri incidūt i laqueuz. & tēptationē dia' & in desideria vtilia mergunē. Hoc ē. v. opus qđ facit spūs scūs in aia. Aīa aduētū spūs sci coz ad terrena de ōmebat pp nimiū amorē. vñ de pcōribus dic̄. ps. oculos suos statuerūt declinare in terrā. oz vdi. s. amor. sbi oculus Sz aduenīente spiritu scō coz de terrenis ad celestia eleuat ezechielis p°. Et ū eleuaretur cherubin. s. de terrenis eleuabant pariter & rote. i. viri perfecti voluntes ad modum rotarum. exparuitudine obiecte. Spiritus enim vite erat in rotis &c.

Hoc autem opus facit ihūs in nobis per spiritus sancti donum. s. cōsilij. ꝓsiliū ēt est. vade ⁊ vende oia que habes ⁊ da pauperibus ⁊c. Per hoc aūt donum spiritus sancti in anima destruitur. 5m opus diaboli. s. Auaritia que est ydolorum seruitus. vbi est ihūs ibi libertas ad cor. 3. ca°.

Septa die.

Septa autem die deus fecit hoīem ad ymaginem ⁊ similitudinem suā. gñ. i. Faciamus ⁊c. Nunc enim hō sine anima in se ymaginem ⁊ similitudinem dei gerit ⁊ erit. ꝑmanet. qñ ad eternoꝝ cōtemplationē se cōuertit. Hoc autē est. vim. opus quod facit spiritus sanctus in aia. ellcuat aūt ipsam ad cōtemplandum eterna ⁊ hoc per donū ihūs sancti. s. intellectus. Est enim intellectus donum interius. ⁊ superius. i. cor. 1°. Quod oculus nō vidit ⁊c. Vsq3 ibi. di. sc. Sequitur aūt nobis reuelauit ꝑ spūm suū. Spiritus enim oia scrutatur i. facit scrutari ꝓfunda. vt dicit. 1. cor. 3. Nos reuelata facie gloriam dñi speculantes in eādē ymaginē transformamur a claritate in claritatem tanq̄ a spū dñi ⁊c. Per hoc opus vim destruitur septum opus diaboli i aia nostra. s. luxuria que maxime i hoīe ymaginem dei deturpat. Hoc enim peccatum assimilat hoīem brutis. que sunt sine intellectu. vt dicitur in ps. Hō cum in honore esset. ⁊c. Contra tales dicitur in ps. Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus ⁊c. Spiritus enim scūs nō cōpatitur secū hoc peccatum imo ipsum destruit ⁊ dissoluit. gñ. io. Nō permanebit spūs meus in hoīe in eternū q̄ caro est. i. carnāliter viuit maxime i pcō carnis in quo hō totus efficitur caro. Iob. xxxiiii. Si direxerit ad voluntatem cor suum p ferrorem desiderij spūs illius ⁊ flatum illius ad se trahet oēs carnalitas simul ⁊ hō i cinerez reuertetur. Ex ꝓpria fragilitatis ⁊ carnalitatis ꝓsideratione vt humiliar°. se.

Septima die requieuit deus ab omni opere q̄ fecerat. hec enim cōsummatio post laborem preteritoꝝ est septimū q̄d facit spūs sanctus in aia. q̄ post laborem actiōis vacat ad cōtēplationē quietis. apoc. 14. a mō dicat spūs vt requiescāt a laboribus suis.

septia die

Hec aūt requies hētur p donū sapie in quo tā ꝓgustatur cena eterne beatitudinis vbi erit requies. ysa. 32. Huiusmodi autē dulcedinez facit sentire spiritus scūs. sapie. 12. O q̄ bonus ⁊ suauis est spūs tuus dñe in nobis. ⁊ eccl. xxiiij. Spūs meus sup mel dulcis. ⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauū huius aūt hereditatis pignus est spūs sancti habet. p°. Signati estis spū q̄d pignus qui habet in maiori quiete. expectat ꝓmissionē q̄ est eterne hereditatis 13 ꝓfecte nō quiescat ⁊c. Per hoc aūt donum destruitur septimum opus diaboli. s. Bula. q̄ gustato spū sancto omnis caro ⁊ saporez mundi insipidi fiunt. q aūt hunc saporē bibit ⁊ dulcedinem eius sapit. ō nihilo curat quo usq3 pocio pleno bibat in regno dei. Sic ergo apparet qmodo spūs sanctus mittit ad curandum. Et quō. vii. dona. i. septem diebus creat oia que sunt necessaria homini. Et quō per illa. vij. dona. vii. opa diaboli in anima dissipantur. Spiritus. n. sanctus aduenies in aia creationem operat q̄ facit de nihilo aliquid. hō enim peccando fit nihil. qz a vero ente ad terram se vertit siue ad terrena que de se non sunt Jere. iiij. Aspexi terrā ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil. ⁊ cēli Ad nihilum redactus est malignus i cōspectu eius. 13 in aspectu hominis aliqd videatur. ⁊ iō dicit. Ecce factus es ⁊ non eris in perpetuum 2ª ad. cor. 13. Si charitatē nō habuero nihil sum. sic igitur apparet modus per quez mittitur spiritus sanctus ad creandum quem nobis concedat qui viuit ⁊c. Amen.

Tractatus de vltimo iudicio.

Et vltimo dei iudicio mihi considerāti occurrūt p ordinez duo decim i qrēda vz. scz crpte iudicis Et scz crpte iudicādorum. Et parte iudicis querendum est. s.

¶ Primo quis erit iudex.
¶ Secundo quando iudicabit.
¶ Tertio vbi iudicabit.
¶ Quarto que erit eius familia.
¶ Quinto qui erunt testes iudicij.
¶ Sexto qui sunt iudicandi.

¶ Septimo de quibus sunt iudicandi.
¶ Octauo qui erunt accusantes.
¶ Nono qui erūt testes delicti.
¶ Decimo si erunt ibi aduocati.
¶ Undecimo que erit accusatio.
¶ Duodecimo que erit sñia.
¶ Quantum ad primum est dō q̄ iudex vltimi iudicij erit ipse ihesus. s. scda ꝑsona in trinitate. Et obmissis multis rōnibus hoc ꝓbātibꝰ in no. testa. ponā duas rōnes. aug. de ci. dei. vltio fundatas supra vetus testamentū. Una ꝓ prima rō est. ⁊ fundat su p illud ysa. xlviij. Ego suz primus ⁊ nouissimus ⁊ ero in sempiternum. manus enim mea fundauit terrā ⁊ dextera mea firmauit celū vocabo eos ⁊ stabūt simul. ⁊ cōgregabunt oēs vt audiāt ⁊c. ⁊ infra. Nunc dñs meus misit me. ⁊ spūs eius. Hoc. n. fz formā serui. d. ō re futura vtēs tpe ꝓteritio ꝓ futuro. sed alibi ꝓpria dicit. Sic ouis ad occisionē ductus est. Nō enim ait. Ducet sed ꝑ eo q̄ futuꝝ erat ꝓteriti tpis posuit ꝓ bum sicut alibi facit sepe. Secūda rō fundatur sup dictum zachᵉ ꝓphe. ⁊ hoc ꝓbat. s. valde euidēter di. Dipotētē misit oi potens. i. ihūs pr misit filiū. ⁊ plures alias rōnes fecit Aug. hoc ꝓbantes. s. q̄ ihēs iesus dz vivos ⁊ mortuos iudicare. Hoc habito occurrunt tria considerare.

¶ Et primo si ihēs veniet gloriosus an nō.
¶ Secō si veniet cum signis passiōis ei°.
¶ Tertio si veniet benignus vel seuerus.
¶ Quantum ad primū est notandū q̄ sic dr Math. xvj. filius hois venturus ē cuz glia patris sui. cū angelis suis. ⁊ tunc reddet vnicuiq3 fz opa sua. Unde dicit Dictonymus ꝓuocatis aūt discipulis. vt abnegar ent se. ⁊ tollerent crucez suam. Grandis sit terror audientiū. Iccirco tristibꝰ leta subeūdū. Et dicit filius hois vēturus ē in gloria ꝑis sui cum angelis suis. Si timeo mortem audi gloriam. triumphantis. ⁊ vere crucis audi ⁊ considera angelorum ministeria q. d. nunc filius hois venit. sed nō in gloria Non enim decebat eū in glia cōstitutum peccata nra portare ⁊ ignominiā crucis tunc autem veniet gloriosus ⁊ discipulos suos faciet vt sint conformes gloric sue. Item Crisō. Non enim decet in tali gloria in qua est pater ne alteritate glorie suspicemur. sed air. in gloria ꝑris vt eadem gloria ostendatur. Si aūt gloria vna est manifestum est q̄ substantia vna ē Quid est ergo timens petre morte audiēs q: tunc me videbitis in gloria ⁊c. ⁊ vos.

secūdo

Sed contra illaz conclusionem arguitur sic. Ex aspectu glorie surgit fruitio. sed cuz ihz visurus sit oīs oculus iuxta illō apoc. videbit eum oīs oculus ⁊c. tunc si veniet i gloria oēs fruent. ⁊ p ihēm non timebit. ps per illud q̄ subdit ibidem. ⁊ qui eum pupugerunt plangent ⁊c. Respōdeo ⁊ dō q̄ dānati non fruētur illa glia sed magis dolebunt de ea iuxta glō. super codē vbo. ci. q̄ non tam dolebit de ipso tormento q̄ q: repellentur a tali consortio. vel forte ita terrebuntur. vt nō videant dictam gloriā q̄ non credo. Quantum ad secundū. In qua forma apparebit xps vz si cum signis passiōis an nō. Dico q̄ apparebit simpliciter vt deus. ergo non portabit signa seruitutis cuiusmodi sunt signa passiōis eū in eis xps assumpserit formā serui. ⁊ sūme se humiliauerit iuxta illud apli ad philip. 2. humiliauit semetipsum ⁊c. Respōdeo ⁊ dico q̄ illa signa non pretendūt seruitutē sed gliam ⁊ triumphum. unde. Ere. super Math. dicit q̄ crux illa. ⁊ cicatrices ille erunt solis radijs lucidiores. ⁊ idem ait. Considera q̄ta sit virtus crucis. sol obscurabitur. ⁊ luna non dabit ꝓlumen suum. vt discas q̄ luna tunc erit lucidior. ⁊ sole clarior. Et ratio redditur. q: vbi sunt signa cause magis apparet effectus. sed cicatrices sūt signa passionis. que est causa exaltationis ⁊ dānationis xpi iuxta q̄ infert oppositus auctoritas allegata dicens pp q̄ ⁊ deus exaltauit illum. Item ad hanc. Exauditus est pro sua reuerentia. Quantuz ad tertium vtrum xps veniat ad iudicium seuerus vel benignus. Dico q̄ bonis apparebit benignus. ⁊ malis seuerus. unde Math. xv. dicet bonis venite benedicti patris mei ⁊c. Malis vero dicet. Ite maledicti ⁊c. Sed quō vtriq3. cum benignitas non seperetur a iudice. Dicēdū q̄ mali

tertio

magis scient eam contra se q̄ pro se cum summe dolebunt de tanto bono quo sentient se esse perpetuo priuatos.

Quantum ad scm principale. quādo .s. veniet xp̄s ad iudicium. Dicendū est adhuc volendo rute respōdere. cum Aug. 20 de ci. dei q̄ si necessarium esset hoc scire dominus discipulis non dixisset. Non est vestrum nosse tempora vel momenta. que pater posuit in sua potestate. Sed volē do per aliquas coniecturas circumloqui. de hoc iudicio occurrunt tria considerāda. ¶ Et primo qua hora dominus ad iudi⁹. veniet.

¶ Secundo quo die & quo mense veniet.

¶ Tertio quo anno &c.

¶ Quātū ad primū dicit q̄ media nocte veniet. furta illud Math. Media nocte clamor factus est ecce spōsus venit. Vbi dicit Jeronymus. Traditio iudeorum est xp̄m media nocte venturum in similitudine egi ptii temporis quando pascha celebratum est. & exterminator venit. & dominus super tabernacula trāsiit sanguine postes nostra rum frōtium consecrate sunt. vnde reor & traditionem apostolicam permānsisse. vt die vigiliarū pasche aū noctis mediū vnū po pulum dimittere non liceat cr̄pātes christi aduentum securitate presumpta postq̄ illud tempus festi cuncti agant diez. vnde p̄s. Media nocte surgebam ad confitendū tibi. vbi glō. dies domini. i. aduentus domini. qui dicitur dies nō pro tempore dicti sed q̄ tunc ois erunt aperta. vt patet exte ctu q̄ implicaret apostolus dicens q̄ dies veniret de nocte. &c.

Secūda q̄stio.

Quantum ad secundum. .s. quo die veni et. Dicendum q̄ veniet. tertio. die marcij. Et hoc probat tripliciter.

Et primo. q̄ sicut iudei arguunt horaz et celebratione pasche. & transitu sup tabernacula in egypto. ita ego arguo vt cuz tale pascha. & talis transitus fuerit illa dies. .s. 14ª. die marcij. Secūdo q̄ tali die iudicatus fuit xp̄s in vrste secundum Augu. 20. de ciuita dei. ergo eodem die videtur cō uenicus q̄ venitat. iudicaturus mundū in sic. &cetera.

Tertia q̄stio. Quia figura. & motus circularis & operatio secundum geometricos ē perfectissima. q̄ finit. vbi incipit. Sed dei operatio quecunq̄ est perfectissima. q̄ dei perfecta sunt opera. ergo est circularis & finis eius vbi incipit finiri. debeat. Sed mūdus incepit tali die. .s. xxiij. marcij. ergo ibi debet finire. Et sic ex hoc patet etiam de mense. .s. q̄ talī mense mundus finire debet. & xp̄s ad iudicandū venire. &cet.

Quantum ad tertiuz. .s. quo anno. Dico q̄ si non transisset septus milenarius annorum a mundi creatione forte haberē opinionem cum Aug. 20. de ciuitate dei. vij. capi. Vbi videtur opinari q̄ debet venire antixp̄s octauo milenario. Vnde verba Augu. sunt hec. pertractans illud Apoc. 20. Vidi angelum descendentez de celo habentem clauem abissi. & chatenam in manu sua. & tenuit draconem illum serpentez antiquum qui cognominatus est diabolus & sathanas & alligauit illum mille annis. & misit illum in abissum & clausit & signauit super eum vt non seduceret gentes donec consumentur mile anni. Vbi dicit Aug. hic enim potestatem habet seducendi. & possidendi qui fuerant liberati cohibuit atq̄ frenauit &c. Mile anni. vt mihi occurrit duobus modis pōt intelligi. Aut q̄ in vltimis annis mile illa res agetur. & in sexto milenario annoz tanq̄ sexto die cuius nunc spacia posteriora voluuntur se cuturo. Deinde sabbatū. q̄ non habet vesperam requie. .s. sanctorum que nō hz finē vt huiusmodi milenarii tanq̄ diez nouissimā partem. que remanebit viq̄ ad terminum seculi mile. .s. annos appellauerit. eo modo quo ps signatur a toto. Aut certe mile anni pro annis omnib⁹ huius seculi pole aum pro annis omnib⁹ huius seculi posuit. vt perfecto numero vocaretur tempo ris plenitudo.

Tertia q̄stio.

Quantum ad tertium principale. vbi iudicabitur tria breuiter sunt iudicanda. .s. 3ª pars p̄cip⁹

¶ Primo vbi stabit iudex.

¶ Secundo vbi stabunt mali iudicandi.

¶ Tertio vbi stabunt boni acceptandi.

¶ Quantum ad primum est dicz q̄ christus iudex stabit in aere supra montem olyueti. Quia ibi a discipulis visus est quando ascendit. sed sic debet venire sicut ascendit. iuxta illud act. primo. Viri galilei qd statis &c. Usqz ibi. Sic veniet. Quod autem iesus ascenderit de monte oliueti patet eodem ca⁰. cum dicit. Tūc reuersi sunt ierosolimam a monte qui vocatur oliueti. Doctrinam confirmat glosa rabani.

Cum dicit de monte. .s. oliuarum ascendit christus. vbi christi morte sathanas est confusus. Istam conclusionem asserit glō super illo verbo Joelis. tertio. Congregabo omnes gentes. & deducam eas in valle Josaphath. vbi glō. Dic quidam intelligunt q̄ in vale que est in latere mōtis oliueti. descensurus est dominus ad iudicium. q̄ friuolum est. Nō in terra sed in spacio huius aeris sedebit. contra montem oliueti de quo ascendit.

Secūdo

Quantum ad secundum. Vbi stabunt mali iudicandi. Dicenduz quod in vale Josaphath Joelis tertio. Congregabo in quā omnes gentes. & educaz eos in vale Josaphath & disceptabo cum illis.

Sed hoc non intelligitur de bonis quia erunt in aere vt patebit ergo hoc intelligitur de malis. Item magister historiarum vt recitat. Hieronymus dicit. In vale Josaphath iudicabitur omnis homo iudicantibus angelis illos. Sed contra non videtur q̄ in tam parua vale possit stare tanta multitudo. Sed respondeo q̄ ille qui potest homines de pulvere suscitare potest multos in vna vallicula collocare. vel aliter. Sicut dicit Hieronymus poterunt stare in locis circumstantibus vt iudicem videāt illi quorum vallis non est capax.

tertio

Quantum ad tertiuz. vbi stabūt boni. Dicitur q̄ stabunt in aere. & obuiam christo. iuxta illud apli p⁹. thessalo. 4. Mortui qui in christo sunt resurgent primi deinde nos qui viuimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibus obuiaz christo in aera &cete. Quem passum pertractans Augustinus in lib⁰. de ciuitate dei lib⁰. 20. capitu. 20. Dicit sic. .s. Queri solet. vtrum illi quos viuentes inuenturus est dominus iesus christus quorum personas atq̄ illos qui tunc secum viuebunt transmigrabit amō. nunquam morituri sint an ipso temporis puncto quo cum resurgentibus rapientibus nubibus obuiam christo in aera. ad immortalitatem per mortem mira celeritate transibunt. Neqz enim dicēdū ē fieri non posse. vt duz per aera in sublime portantur in illo spacio commoriantur & reuiuiscant. Item glō super eodem passu. dicit. deinde nos qui viuimus. qui relinquimur. .i. illi de nobis qui viuificimus. & residui cuz christo rapiemur ab angelis simul cum illis. qui nos precesserūt ad requiem in nubibus. quia nubes suscipient eos vt christum in ascensione nubes suscepit. Ideo glō super illo verbo Joelis tertio. Congregabo omnes gentes &cete. Dicit in valle Josaphath. .s. ad iudiciuz domini. ad q̄ congregabuntur non solum iudei. qui credere nolucrunt. sed etiam omnes impii. qui ab inicio mundi fuerunt isti autem non ascendēt in valle iudicij. .s. dānationis. sed eleuabuntur in nubibus obuiam christo &cc.

Quartā p̄cip⁹

Quantum ad quartum principale scilz Que erit familia iudicis iudicantis.

Dicendum est q̄ sicut habent domini temporales tripticem familiam. sic ipse habebit scilicet.

¶ Primo minorem ad sententiam preparantem.

¶ Secundo maiorem in sententia assistentem.

¶ Tertio minimam sententiam exequentem.

Primo dico q̄ christus iustus iudex in iudicio vltimo habebit familiam minorem sicut angelos de quibus dicitur dan. septimo. Mille milium ministrabāt ei &c. Et Augustinus de ciuitate dei li⁰. 20. ca⁰. 20. Dicit q̄ hec congregatio per ministerium angelorum fiet de quibus dicitur in ps. Congregate illi sanctos eius & ceteri.

Secundo habebit familiam maiorem .f.illos qui in sententia assistent de quibus vbi supra. Et decies centena milia assistebant ei. Et Aug⁹. de ciuitate dei. Descendet cum ãgelis alios euocabit de supernis locis ad faciendum iudicium ꝛcete.

Tertio ẽt habebit inimicos q̃ sententiã frequentur. ꝛ hii erunt demones qui males secum ad infernum deducent. Unde Augu. lib°. xo. de ciuitate dei capi. vij. De dyabolo loquens ait. Nam seducere gentes nunc ꝛ secum trahere in eternam penã potest. Possunt etiam tales executores eẽ boni angeli. vnde Augu. seperabunt impios aptis per bonos angelos. quia officia vindicte possunt implere boni. bono animo. Sed officia misericordie non possunt implere mali angeli. i. diaboli ꝛcc.

Quantum ad quintum principale .f. qui erunt testes sinistre iudicis. Dicendum est quod triplex genus testiũ erit sibi. scilicet.

Primo vniuersitas angelorum de quibus dicitur Math. xv. Cum venerit filius hominis in sede maiestatis sue. ꝛ omnes angeli cum eo.

Secundo vniuersitas beatorum de quibus etiam. vbi supra. Cum venerit filius hominis ꝛc. Et sequitur. Sedebitis ꝛ vos super sedes duodecim ꝛcete. Et non solum duodecim vt dictum est. sed

Tertio vniuersitas sanctorum secundum Augustinum. xo. de ciuitate dei. ca°. v. Qui verbum predictum pertractãs ait. Nec quoniam super duodecim sedes sessuros esse ait duodecim homines solos ea illo vindicaturos putare debemus duodenario numero vniuersa, quedam signata iudicantium multitudo propter duas partes numeri septenarii. que signat plerunque vniuersitas que due partes in tres ꝛ in quatuor multiplicitate duodecim faciunt. Nam ꝛ quater ter. Et ter quatuor duodecim faciunt. Item zacha. xiiij. Veniet dominus omnesq̃ sancti cum eo ꝛcete.

Quarto vniuersitas populorum. vnde Math. xv. vbi supra. Congregabũtur ãte eum omnes gentes ꝛc.

6°pmi patuit

Quantum ad sextum principale .f. qui erunt testes delicti. Dico q̃ erunt in triplici differentia.

Quia primus erit supra se. f. deus qui omnia intuetur qui ait Jere. xxiij. De se ipso. Ego iudex ꝛ testis dicit dominus.

Secundus erit intra se. f. propria conscientia. vnde Augustinus. Quis quis iudicem times presentem conscientiam cole sensus enim testimonium conscientie tue est. dabit enim testimonium de operibus nostris bonis conscientia. iuxta illud apoc. i. Corin. vi. Nam gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre ꝛcetera.

Tertius erit iuxta se. f. angelus custos. iuxta illud iob. xx°. Revelabunt celi iniquitatem eius. Item Cri. super Mathe. omi. xxv. Omnes angeli aderunt testantes ꝛ ipsi quantum ad ministrauerint missi a domino ad hominum salutem.

Quantum ad septimum qui sunt iudicandi. Dico q̃ iudiciũ tripliciter accipit. f.

Primo modo pro dãnatione ꝛ illo modo accipit saluator. Jo. v. ca. vi. Amen amen dico vobis. Quia qui verbum meum audit ꝛ credit ei qui me misit habet vitam eternam. ꝛ in iudicium non veniet sed transibit de morte ad vitam. q̃ verbum pertractans Augu. in libro de ciuitate dei li°. xx. capi. v. ait. Ecce hic dicit fideles suos ad iudicium non venire. quomodo ergo p iudicium separabuntur a malis ꝛ ad eius dextram stabunt nisi q; hoc loco iudicium posuit pro dãnatione. in tale quippe iudicium non venient. quia audierunt verbũ eius. ꝛ credunt ei. qui misit eum. illo iudicio iudicabuntur mali. vnde ysa. liiij. capi. Omnem linguam resistentem tibi iudicio iudicabis. ꝛcetera.

Secundo modo pro sententie promulgatione. ꝛ illo modo accipitur illud apostoli. Surgite mortui venite ad iudicium. f. ad promulgationem sententie. ideo isto iudicio iudicabunt nõ omnes vti. Ad omnes enim malos dicetur. Ite maledicti in ignẽ eternum. ꝛ bonis econtra. Venite benedicti. Sed non ad beatos. quia nõ diceretur venite his qui iam venerunt. nec percipite his qui iam perceperunt. Sed sancti quite his qui iam perceperunt gloriam in iudicio illam tenebunt. cum hec sit vita eterna. vt cognoscant te deum ꝛ q̃ misisti iesum christũ Jo. vij. capi. Et ideo non accipient. quia iam acceperunt. sicut nec venient. Quia iam venerunt. In dãnatis autem non sic. quia aliqui ibunt ad penam in qua nunq̃ fuerũt ꝛ alii reddibũt ad penã qui ad ea saltẽ quo ad locum vocati fuerãt ad iudiciũ Jõ bene dicitur his qui de nouo vadunt ꝛ his qui iterum reddeunt. Ite maledicti ꝛc.

Tertio modo accipitur iudicium. non pro actu iudicandi. sed pro effectu. f. iudicij f. pro retributione que est duplex. f. in malis pena. ꝛ in bonis gratia de qua saluator loquitur in Joanne vi. Filius quidem hominis venturus est in gloria patris cuz angelis suis. ꝛ tũc reddet vnicuiq; iuxta opera sua. Isto iudicio iudicabunt etiaz omnes angeli. Unde apostolus prima corin. vi°. Nescitis quia angelos iudicabimꝰ q̃ nõ potest intelligi nec de primo modo iudicij nec de secundo. vt ex iam dictis patet. ergo de tertio. quia omnis creatura rationalis vel habebit penam vel gloriam que est effectus iudicij. ꝛ illo modo accipitur iudicium in tertio membro.

Quantuz ad octauuz. f. de quibus debz iudicare. Et sciendum q̃. f. Aliqui accipient iudicium damnationis de multis malis sine vllis bonis. Et hii accipiunt iudicium sine misericordia. De quo vi. Jacobus in canonica. secundo cap°. Judicium sine misericordia fiet illi qui non fecit misericordiam. ꝛ cete. Aliqui accipient iudiciũ damnationis de multis malis. cum aliquibus bonis. Et isti accipient iudicium illud cum misericordia. de quo saluator ait Luce quarto capitulo. Amen dico vobis q̃ remissius Tyro ꝛ sidoni in die iudicij. Aliqui accipient iudicium de multis bonis sine vllis malis. ꝛ hij accipient gloriã sine defectu.

Quantum ad nonum priuilegium. f.

Qui erunt testes delicti siue accusatores. Et est sciendum q̃ erunt ibi 3. accusatores siue testes. Quorum scilicet primus erit diabolus. Unde Augustinus prestatãc erit diabo⁹ rectãs rẽba nre p'fessiõis ꝛ obiciens nobis quecũq; fecimꝰ ꝛ q° loco ꝛ in qua hora. ꝛ quid boni tunc facere debuimus. Tunc etiã dicturus est ille aduersarius. Equissime iudex iudica illum esse meum ob culpaz qui tuus voluntate esse noluit per gratiam. tuus est per naturam sed meus est per miseriam. tuus ob passionem meus persuasione ille fuit tibi in obediens ꝛ mihi obediens. ergo iuste ꝛ equissime iudex iudica hunc meum esse vt cum diabolo iuste dãnetur.

Secundus accusator est proprium scelus. vnde. sap°. ca. Veniet incogitationem peccatorum suorum. ꝛ traducẽt illos ex aduerso iniquitates eorum ꝛcete. Item Ber. Tunc eloquentia simul cũ opera dicent. Tu nos egisti opera tua sumus non te deseremus sed semper tecum erimus. ꝛ tecum ad iudicium pergemus. ꝛ sic peccatorem oia. eius crimina cum accusabũt.

Tertius accusator erit totus mundus. vnde Cri. In illa die nihil est q̃ respẽdeamus. vbi celum terra. aqua. sol. ꝛ luna. dies ꝛ noctes ꝛ totus mundus stabit aduersum nos in testimonium peccatorum nostrorum. etiam si omnia tacerent ipse tamẽ cogitciones nostre ꝛ opera stabunt aduersum nos. ante deum fortiter accusantes.

Quantum ad decimum priuilegium. f. Si erũt pro nobis aduocati tempore iudicij. ꝛ ce. Dicendum q̃ non si discurimus per illos qui possunt esse. f. Quia primo. non angeli. Si enim aliquis angelus deberet esse ille qui est custos anime nostre esset sed hic non erit. imo erit testis contrarius contra peccatorem. Secundo. non beati. quia erunt: vt dictum est testes cõtrarij cõtra peccatores. Tertio. nõ iudex ipse christus. q: nullo iure iudex videri ꝺz ẽ aduocatus. Quarto. nõ damnati. q: sunt inimici dei ꝛ ideo non habent bonum aduocare pro aliquo coram tali iudice. q: non

randitur aduocatus qui editur. ymo ex hoc iudex potius prouocatur: tolite etiaz ad uocando de rogat secūdum iura cause ꝛc.

vndeci. edifi.

Quantum ad undecimum principale. Quicquid erit sententia. Dicendum est q̄ iusti habebunt illud vbi est omne bonum s. vitam eternam. Mali autem illud vbi est omne malum scilicet penam eternam. Math.xxv°. Ibunt hi scilicet mali in supplicium eternum. Justi vero in vitam eternam. Sed notanduz est q̄ malorum duplex est pena inter aliquas scilz.

Prima est ignis eternus. iuxta illud Math.xxv. Ite maledicti in ignem eternum ꝛ cetera.

Secunda est tenebra perpetua.

Tertia est fletus infinitus de quibus duobus simul habetur Math.xx. capitu. Mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletꝰ ꝛ stridor dentiuz. Qui de cecitate gaudēt illic oculi desiccant qui circa illicitas concupiscentias versabantur quatenus singula membra supplicio subiaccantur. que hic singulis quibuscunq; vicijs subiecta seruiebant.

duode. ēfide°

Quantum ad duodecimū q̄ ē ultimū scilicet. Si erit ibi aliqua excusatio. Dicendum q̄ non. Quia nullus se excusat de crimine obiecto nisi peccatum abscondendo. vel iudicem fallendo. vel verbis blandiendo. sed ibi illa esse non poterunt propter tria.

Nam primo peccatum iudici non poterit occultari. q: vt ait apls hebr. iiii. Omnia nuda ꝛ apta sunt oculis eius. Et Hieronymus ait. aderit dies illa in qua facta nostra quasi in quadam tabula picta demonstrabuntur.

Secundo iudex non poterit falli. quia ipse est ille de quo dicitur q̄ nouit in tenebris constituta. Unde leo papa. Ista est sententia scilicet summi iudicis. Iste tremendus aspectu cui per rarum est omne solidum ꝛ apertum omne secretum. ꝛ muta respondent. silentium confitetur. ꝛ sine voce mens loquitur ꝛcc.

Tertio nec blandimentis poterit inclinari. q: vt dst. ho. 94. Iudicat populos in equitate. Item etiam Augustinus. Exercitatur dies iudicij. vbi aderit ille iudex equissimus. qui nullius potentis personarum accipiet. Ite Bernardus. Veniet vbi ea illa in qua plus valebūt pura corda q̄ astuta verba. Et plus conscientia bona quā marsupia plena. Ibi enim erit iudex q̄ nō falletur verbis. nec flectetur donis. Et in tantum apparebit turbatus ille iudex scilicet christus q̄ etiam iusti timebunt. Sed illius audita voce benigna. s. Venite benedicti patris ꝛcete. Tunc gratulabuntur in infinitum. Quod nobis concedat iesus christus. Amen.

¶Tractatus super missus est.

In mense autem sexto missus est angelus gabriel. Luc. p°. capitu.

Quia instante deuotissimo tempore aduentus domini ꝛ saluatoris nostri iesu christi consueuerunt mentes fidelium aspirare ad laudes sanctissime matris eius. Ideirco in presenti alijs occupationibus resecatis ad historiam annunciationis angelice que hoc tempore legitur ad laudem virginis supradicte per vrgens animum disposui auxiliante eius filio lectionem hanc iuxta modicitatem ingenij mei more solito commendare. Nūc igitur ad propositum accedendo est notandum q̄ in hac lectione duo principaliter describuntur.

Primo quidem euangeliste narratio quasi loco prohemij vsque ad locum illuz in clusiue. Ingressus angelus ad eaz dixit.

Secunda describitur angeli ꝛ virginis mutua collocutio quasi loco tractatus ab eo loco. vbi dicitur. Aue gratia plena vsque ad illū locū ꝛ discessit angelus ab ea.

Circa primam partem sunt duodecim misteria consideranda.

Primum de temporis oportunitate. ibi. In mense autem sexto.

Secunduz de nuntij singularitate. ibi. missus est angelus gabriel.

Tertiū de mittētis auctoritate. ibi. a dō

Quartum de ciuitatis congruitate. ibi. in ciuitatem galilee.

Quintum de ciuitatis proprietate. ibi. cui nomen nazareth.

Sextū d̄ pucle integritate. ibi. ad virginez.

Septimum de ipius virginis sanctitate. ibi. desponsatam viro.

Octauum de ipius sponsi nobilitate. ibi. cui nomen erat Joseph.

Nonum de utriusq; coniugis nobilitate ibi. de domo dauid.

Decimum de ipius sponse vocalitate ibi. ꝛ nomen virginis marie.

Undecimum de ipius angeli introcessione. ibi. ꝛ ingressus angelus.

Duodecimuz de ag̃li locutiōe. ibi dixit.

Primum misterium est de temporis oportunitate cum premittitur. In mense autem sexto. Et dicitur iste mensis sexꝰ non quidem in anno sed ipius annunciationis in numero mensium paganorum iste mensis erat tertius. Et in numero iudeorum erat primus. Sed dicitur ad litteram mensis. vi. a conceptione beati. Jo. bap. de qua in principio capituli facta est mentio. Et ideo dicit angelus ad virginem parum infra. ꝛ hic mensis est. vi. illi que vocatur sterilis. De qua est intentio euāgeliste astruere quatuor ercellitas vitates. Prima q̄ inter conceptionē Jo. bap. ꝛ xp̄i fluxerūt. vi. menses. q: dicit in mēse ait. vi. referēs hoc ad tp̄s cōceptionis sancte helisabeth. i mediate precedens. Secda q̄ inter tepus cōceptionis dñi ꝛ natiuitatē dti Jo. fluxerunt tres mēses. q: ait. mēses potuit coiter iter cuiuslibet cōceptionē ꝛ natiuitatē. Et ista māsio dti Jo. i vtero materno hūit ser mēses añ xp̄i cōceptionē. postea tres. Tertia q̄ a natiuitate dti Jo. vsq; ad natiuitatez xp̄i fluxerūt ser mēses. q: eti nouē sint mēses hitationis hūanc. i vtero mrno sic tp̄s hūit tres ante Jo. natiuitatem ita hūit. vi. post ipsam. Quarta q̄ xp̄i hitatio i vtero mris fuit cōmēsurata in hitatiōi aliorū holum naturaliter cōceptor: vt ostēdit q̄ xp̄s verā carnē de sua mre sumebat. In cuius vtero augmentū successiuum sumebat ut de curſu nouem mensium pp integram cōsubstātia statē placeā xp̄i ad suam. beatam matrem in tanti temporis augumento. Jō dicit apostolus galat. iiii. ca. Factū est mulierē factum sub lege. Iste etiam mēsis d̄ q̄ hic loquit euangelista cū dicit. In mense añ sexto est mēsis martij q̄ ad nos. q. mensis fuit illustris. De quo require supra in sermone annuntiat: ōis incipiēs. Annuntiaui ꝛ locutus sum ꝛ consideratione quarta. Et ideo cū iste mensis sit ita solemniter illustratꝰ ꝛ sup alios menses volēs ostēdere sicut etiaz temporis oportunitatem. s. in mense ꝛ quo. i. in marcio. Et si dicat quo modo p mensem sextū intelligatur mensis martij. Respōdet q̄ cōceptio beati Jo. bap. ad quā reducit iste numerus senarius facta fuerat die. xxiij. mensis septembris. vt probat ex eius natiuitate cōparata ad eius conceptionē. sicut cōparat natiuitas xp̄i ꝛ eius matris ad suas conceptiones ꝛ ideo p mensem sextū dat intelligere marcium a conceptione beati Jo. sic numerādo Sed notandum q̄ habita certitudine de mense fuerunt quatuor questiones de breuiori tempore. Prima. de septimana. s. qua septimana ultimi mēsis fcā fuit ista annūtiatio. Et dr q̄ incipiēdo qualibet septimanā a dñica sic̄ docet lex dina. gñ. p°. c. Facta ē vespe ꝛ mane dies vnus. ꝛ tūc cursum. b. p dñica. vt probat ex oratione chaldaica. Ista annūtiatio fuit fcā i 3ª septimana martii. vt p3 ex dictis sci Aug. iii°. li°. de trī. Ad denotādū q̄ tp̄s icarnatꝰ ē i 3ª tpe qđ dr tp̄s ēē gre. Est. n. triplex tp̄s. Primū nature qđ duraūt ab adā vsq; ad moysē.

Secundū scripture qđ durauit a Moyse vsq; ad christum.

Tertiū gratie qđ durabit a xp̄o vsq; ad finē mūdi. Cū. n. sm Augu. vbi supra. tria tēpora distinguat diuina scriptura. s. primū ante legē qđ dicit tēpus nature. Secundū. sub lege qđ dicit tempus legis scripte

Tertiū. post legē qđ dicit tēpus gre in quo xp̄s fuit incarnatus sicut in tertia septimana mēsis martij. Secunda questio si dic. s. q̄ die septimane facta fuit hec annūtiatiō Et dicitur cōiter q̄ feria sexta. Quia eā die dies annuntiationis que ꝛ passionis dñi fuisse. sicut probatur per dicta Augu. vbi

supra quamuis pro se ista nota sufficiāt tamen cōmunis sententia ita habet. Que sexta feria ḡdruplici priuilegio est sublimata.

Primus. qz ista die fuit primus homo factus de terra in maculata. Ita t secundus ca die de virgine in temerata secundū deductionem beati Andree ad egeam.

Secundum. qz populus hebreo. a seruitute egritie liberatus. quia feria. v. ad vesperū credimus ymolasse pascha t sabbato trāsisse mare Rubrū scōm dicta dñi Bre. t sexta feria recessisse post pascha celebratū.

Tertium. qz feria. vi. fuit xp̄s a magis veneratus. Constat enim ipsum natum fuisse die dominica. Et per ysis in. xl. dle sequenti celebratur epiphania in sexta feria qua die fuit veneratus.

Quartum. quia tali die fuit mortuus t sepultus. vt patet Jo. xi. ca°. Tertia q̄stio. t de die mensis c dicē q. xxv. die mēsis. qz tunc dicitur esse. 8. chalendas aprilis Quo die secundum Augustinum vbi supra xp̄s fuit anunciatus t passus. t ista dies creditur a nonnullis esse illustrata de illo sublimi miraculo quo deus mundū creauit. Quia tali die qualis est. xxv. die mensis marcij mundus fuit creatus. t non potest intelligi nisi de prima die qua mundi creatio fuit incepta. qua. s. deus creauit angelos t lucem colorem corporalem. Quia in sex diebus fuit profecta creatio mundi t non in vna die tantum. Et istud miraculum fuit ad propositum. quia ista die fuit anima christi non solum creata ad similitudinem angelorum. sed illuminata vltra perfectionem ipsorum.

Quarta questio de hora. t dicitur communiter q̄ hora completorij. qua dies aduesperascit sicut fuit declaratum super. gñi. Quamuis non sit clarum per scripturas. hoc etiam dicit. d. Bonauentura de balneo regio. hoc etiam tenet ritus ecclesie in pluribus partibus pulsando auc maria illa hora. s. completorij. Que hora est quadruplici honore illustrata.

Primo. quia hac hora fuit sol creatus quia in die creationis premittitur vespere ante mane secundum quandam opinionem super gñi. recitatam. vt sol dicitur factus est vespere t mane dies. xliij. t istud fuit conueniēs vt ea hora qua fuit formatus sol lucis corpore ex prima materia formaretur etiā sol iustitie ex virgine illibata.

Secundus. quia hac hora fuit christus consecratus in sacramento eucharistie cenante xp̄o in vespe. vt p3 Math. xxvi. cā.

Tertiꝰ. qz agnus paschalis hac hora fuit ymolatꝰ p3 exo. xii. c. In ritu pasce t mādatus t fuit figª p̄cedēntis māducatiōis.

Quartus. qz hac hora fuit christus sepultus t lamentatus. patet Math. xxvij. capi. Et ideo ista hora est nobis inter ceteras deuotissima. Sed occurrit difficultas. qz dicitur sapientie. xviij. capi. Cum enim quietum silēciū contineret omnia t nox in suo cursu medium iter haberet omnipotens sermo tuus domine de celo a regalibus prosiliuit. Ex quo dicto accipitur qō christus fuit incarnatus in media nocte. t sic cum hora anunciationis patente virgine cōsensum dei filius fuerit incarnatus secundum dicta sōrum videt q̄ ista annūciatio nō fuit facta hora cōpletorij sed hora noctis media q̄ dī hora matutina. t dī fm istam opinionē q̄ hec annūciatio fuit incepta hora cōpletorij. t hora matutinali fuit incarnatio celebrata. t sic. oz dici q̄ locutio angli cū v̄gine veneranda durauit ab hora cōpletorij vsq; ad mediā noctē. t sufficit breuitate scribere v̄bo⁹ finiam sicut in multis exēplis sacre scripture hēmus. q̄ illa q̄ ītēgissimo tpe sunt patrata breuissima pagina sunt descripta. Alij dicūt q̄ pª hora fuit anūciatꝰ t hora tertia fuit ꝓceptus Sic̄ illa hora p̄mus hō fuit ꝓductus. Sed hec opinio nō videt bñ posse saluari in auctoritate supra dcā. Cū mediū silēciū ꝛcc. In q̄ videt q̄ i media noctis hora filiꝰ dī venit in v̄ginē t tūc fuit incarnatus t cōceptꝰ. forte dicēt q̄ illa auctoritas intelligit ō aduēm ex vtero v̄ginis in mūdū t nō ivterū v̄ginis ex sinu pris. Et dī q̄ auctoritas videt sonare oppoᵐ. qz dī de celo a regalibus sedibus venit. i. a sedibꝰ trinitatis t forte dicetur q̄ vterus v̄ginis fuit sedes filij te dicetur q̄ vterus v̄ginis fuit sedes filij dei. de istis opinionibꝰ tollite quā vulg ꝛcc

Secundum misterium de nuntij singularitate. cum sequitur. missus est āgelus gabriel. Est notandū q̄ angelus tenebrarum aliquando transfigurat se in angelum lucis 2ª. cor. xi. ca. Sathanas transfigurat se in angelum lu. io. Ad intelligentiam istius dicti est notandum q̄ omnia nomina angelica in diuina scriptura exposita sanctis patribus reuelata terminantur in. l. ad de notandum vltimatam coniunctionem q̄ sancti angeli habent cū deo in vnione beatifica. Istud enim nomen el in hebreo idem significat q̄ deus in latino. Et notādum q̄ quatuor nomina angelorum reperiuntur in scriptura sacra.

Primum michael. Dō interpretatur quis vt deus quasi per modum administrātis vel operantis secundum excessum. Et istud nomen habetur dañ. io. ca. Michael vnus de principibus primus venit in adiutorium meum.

Secundum est raphael q̄ interpretatur medicina dei t habetur Tobie. iii. ca. Ego sum raphael angelus vnus ex septem qui astamus ante dominum.

Tertium est vriel q̄ interpretatur ignis dei t dei incēdium q̄ est abur quod est ignis. Et istud noem non. inuenitur in scriptura canonica tamen ponitur in tertio esdre. quem reperitur beatus Amb. allegasse. Et beatus Hieronymus istud nomen ponit in suis interpetationibus t papias.

Quartum est Babiel q̄ interpretatur fortitudo dei de quo dañ. viij. ca. Babiel fac intelligere istam visionem. Et notandum de isto nuntio. quia primo conueniens fuit deo mittenti qui est rex regū t dominus dominantium apoc. xvij°. capi. Et ideo dicit. p̄s. lxx. Mctro. v. Qui facis angelos tuos spiritus t ministros tuos ignem vrentem. Secundo fuit conueniens virgini suscipienti. eo qz primo virginitatem nouerat. Et sic angelicam in terra inchoauerat vitam Hieronymus super luc. Bene angelus ad virginem mittitur. q̄ angelis semper est cognata virginitas. in carne enim esse t preter carnez vicere angelica vita est non humana. Et notandum q̄ iste nuntius venit ad anunciandum diuinum misterium scrutinium: consilium: studium t modum. vnde iste nuntius diuinus nō quicūq; sed ille de quo prouer. xxv. ca. Anima sicienti aqua frigida nuncius bonus de terra longinqua vere longinqua quia de terra viuentium ad terrā morientium verba vite portauit. vt sibi dicatur. Jo. vi. capi. Verba vite eterne habes t fuit aqua frigida anime sicienti. Quia sitientibus salutem fontem aque viue nuntiauit Jo. iiij. ca. Aquam quā ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Istud autem nomen Gabriel habet quadruplicem interpretationem ex beatum Jero. Prima fortitudo dei q̄ huic anunciationi conuenit. quia cōceptio facta in anunciatione beate virginis nō fuit facta virtute humana sicut cetere anunciationes sed virtute diuina q̄ potest duobus modis intelligi. Primo q̄ virtus que est in deo formaliter peregit hanc cōceptionem. Secundo q̄ virtus a deo infusa causaliter in virgine istud opus perficerit. Et isto modo dicē damascenus i suo.

Tertio sentētiarum. Dō spiritus sanctus contulit sancte dei genetrici virtutem concipiuā verbi fm illud promissum angeli. spūs scūs superueniet in te. quantum ad primum modum. t virtus altissimi obumbrabit tibi quantum ad. secundum Quibus melius intelligatur hoc factum fuisse per virtutem diuinam assistentem virgini q̄ per insistentem formaliter in corpore virginis. Secunda est. virtus mea deus. q̄ etiam huic anunciationi conuenit. qz magis videtur fuisse ostensa dei fortitudo t ōipotentia in ista anūciatiōe q̄ in mundi creatione. eo qz plus distat deus t hō quā vniuersus t nihil. eo qz ibi ē infinita distātia positiua t hic finita ꝓp finitatē positiue entitatis. Jō plus est facere de hoc deū q̄ q̄ nihil sit ens. Et dī hō fuit factus deus in misterio incarnationis. Sic̄ illud qō erat nihil fuit factū vniuersum miraculo creationis. vñ pro reuellatione istius misterij dicit dañ. io. c. Verbū reuelatus ē danieli.

& fortitudo mea. Tertia est confortatio mea deus & conuenit etiam huic. qz sacramentum incarnationis est archanū oīm rationi & ignotum omni meriti & in ennarabile omni verbo etiam summo seraph. sicut dicit beatus diony. li. de di. no. ca. 3°. Et ideo sacratissimus gabriel ad apprehendendam tantam celsitudinem sacramenti transcendentis ipsius intellectum indiguit fortitudine diuina. vt dicat cum propheta ps. 116°. Mecum dominus & factus est mihi in salutē.

Quarta est confortatio mea deus & cōuenit etiam huic. qz sicut istud sacramentum ineffabile transcendit mentem angeli eam multo magis transcendit mentem humanam. Et qz hoc habebat addiscere beata virgo angelo docente. Ideireo ego adhuc ignara celestis arcani indiguit diuina virtute ipsius mentem confortante. vt posset percipere tam altissimum sacramentum.

Ideo dicit Bregorius super lucā. Confortatum est cor virginis in quo diuina misteria angelo nunciante suscepit. s. ipsa virgo. Sed queritur. Primo vtrum istud nomen gabriel sit nomen persone vel officij. & dicunt aliqui. Quod officij tantum sicut angelus. quia missus aut archangelus. quia princeps angelorum. Istud tamen non videtur conuenies. quia beatus Augustinus dicit. 4°. de trini. dō ab eodem angelo fuit annunciata natiuitas beati Joannis baptiste & christi. quod non haberetur ex textu nisi gabriel esset nomen persone. Queritur Secundo. vtrum iste angelus fuit de supremis mediis aut de infimis Et dicitur secundum Bernardum qō magis videtur fuisse de supremis cum missus fuerit ad tam altum negotium pertractandum. Et solēniores nunti solent mitti ad solēniora per tractanda negotia. Et istud fuit maius negotium quod vnquam fecerit deus secundum Augustinum. 13. de trini. ergo &c. Et Bregorius i omelia. Ad matrem virginem non quilibet angelus. sed gabriel archangelus mittitur. Ad hoc quippe misterium summum angelum venire dignum fuit qui summum omnīū nunciaret. Queritur Tertio. in qua effigie iste angelus apparuit. Et dicit Crisostomus per Matth. q in effigie humana. d. Non autem angelus post partum annuntiat virgini ne nimium cr inde turbaretur. Et iō ante conceptionem illam alloquitur non in somnis ymo visibiliter assistit. Maz quasi valde magnam relationem accipiēs agebat ante rei euentum visione solemni illa. Et sic patet q in specie humana & visibili apparuit & locutus est virgini. Queritur quarto. Quare in vigilia apparuit virgini & Joseph in somnis. Et dicitur. Quia oportebat q virgo consensum daret. Joseph autem sufficit ille consensus quem habuit post somnum in erequendo visa angeli. Queritur. 5. Quare zacharie in vigilia apparuit & Joseph in somnis. Et dicitur. quia zacharias non habebat tantam fidem sicut Joseph virgo autem bene tantam sicut Joseph. sed oportebat q consentiret & verbo exprimeret Et notandum q iste gabriel dicitur fecisse quadruplicem annuntiationem exemplificādo apposterioi.

Primam quidem annuntiationem domini. vt patet hic.

Secundam Jo. baptiste. vt patet in pncipio istius capituli.

Tertiā beate virginis ad sanctaz annā.

Quartam eiusdem ad suum patrem sanctum Joachi. Iste autem due vltime non probantur in sacra scriptura. Sed argumentantur ex hoc. quia maioz fuit conuersio misteriorum que fuerunt in generatione sancte dei genitricis ad misteria generationis christi. quam conuersio misteriorum Jo. baptiste & christi. Et ideo cum ex ista connectione hic fuerit idem angelus multo magis in illa. Est etiam notandum q hic gabriel inuenitur in quatuor locis sacre scripture nominatus expresse.

Primo. dan. viii. ca. Gabriel fac intelligere istam visionem in quo loco premunciauit ante rpm sine manu cōterendum.

Secō eiusdē. ix. ca. Ecce vir gabriel quē videram in visione a principio cito volās tetigit me i tpe sacrificij vespertini & docuit

me in quo loco pnūciauit rpm occidēdū & ab eius populo abnegādū. Tertio. luc. p°. ca. Ego sum gabriel q asto ante deū. In quo loco pnūciauit Jo. bap. pcursorē ante rpm. Quarto. vbi thema. Missus ē angelus gabriel i quo loco pnūciauit rpm in virgine cōcipiendū. Et notādū q angeli grece malaoth latine. nūcii dicunt. Angelus est nomē officij spūs nomē nature. Angelorum quidā sunt assistētes & quidā ministrantes Dan. vij. c. Milia milliū ministrabāt ei & decies centena milia assistebant ei. Illi q ministrant de cui lege mittuntur. Alij ad custodiā pponc. Jeronimus Magna dignitas animaruz. vt vnaquaqz ab ortu natiuitatis suc habeat angelū ad suā custodiā delegatū. Alii ad custodiā ciuitat. ysa. lxij. ca. Sup muros tuos ierusalē cōstitui custodes. Alij ad custodiā regni. vt dan. x. c. Princeps regni persaz resistit mihi. Assistentes vō pro magnis & arduis negotiis aliqñdo trāsmittunē. sicut pz hic de gabriele.

Tertiū misterium de mittētis auctoritate ibi a deo. s. in mediate. qz coiter angeli ab archangelis transmittuntur & archangeli a principatibus in mediate. & sic deinceps sm btūm dionysium libro de angelica ierarchia. Et sm Bregorium in mora. Et ista aūt in mediatione accipiuntur. 4. dyalectica argumenta. Primū q iste angelus videt esse deo in mediatus. qz talis est ordo in perfectiōibus angelorum. Pro eo q inferiores mittunt p superiores sm dionym li°. de angelica Jerar^a. Cuius rō est. quia ordo diuine sapiētie requirit vt vltima disponantur per media & ulta per suprema. & ideo cum iste fuerit in mediate a deo missus videtur q in ordine seraphico qui est ei in mediatus sit ipsi locus. Secōm q iste angelus videtur esse simpliciter omniū supremus. qz cuz omnes angeli sint in mediate subordinati vsqz ad primū quem appellat. bea. dionysius sūmum seraph. libro de di. no. solus supremus est deo in mediatus. quia a supremo vsqz ad nouissimum subordinate extendit caritatis suc radium celestis pater. Tertiuz qō iste angelus est Jerarcha in ordine seraphi. quia cum sit de illo ordine ex precedenti misterio ille est Jerarcha in quolibet ordine qui in quolibet ordine est suppremus. Nisi forte dicatur q nullus angelus in hoc ordine est Jerarcha. Quia nullus attingit ad tantam perfectionem quantam lucifer habuisset in illo ordine. Et ideo illa dignitas erat forte homini reseruata.

tertius missꝰ

Quartum q iste angelus videtur Jerarcha vniuersalis in tota Jerarchia celestii fuisse. Quia cum ordo suppremus seraphi principetur omnibus aliis ordinibus vt patet per diony. li°. de angelica Jerarchia. Ille qui principatur in suppremo ordine omnibus simpliciter principatur.

Ista tamen argumenta non concludunt euidenter nisi primo supposito vt angelorum merita sint nobis ignota. Sed propter intensam affectionem pure mentis ad christi preconia istum celestem nuntium quez valemus alios nō preiudicādo nec determinādo efficimus. Sed primo queritur Lo bic. ix. capi. dicitur. Nunc misit me dominus vt curarem &c. & sic eadem ratione diceretur suppremus. quia in mediate a deo missus. Et dicitur quod quandoqz dominus dicitur superior angelis vt videtur dicere beatus Augustinus. nec est ibi tantum argumentum q illa missio in mediate fuerit a deo facta propter istius misterii incomparabilem celsitudinem. Queritur 2°. secundum beatum dionysium libro de angelica Jerarchia. Illi de ordine seraph non mittuntur ad exteriora officia vt declarat ex intentione expressa. Et dicit q istud est verum de lege cōmuni non tamen est contra eorum dignitatem. sed ex priuilegio speciali quandoqz mittuntur. Cum persona verbi que infinitus est eis nobiscum fuerit in hoc misterio missa. Queritur tertio volēs. b. Bregorius mora. o isdem q archāgeli angelis pfint iduxit illud zacha. i. c. Angelus qui loquebatur in me egrediebatur & alius angelus egrediebatur forsan in occursum eius & dixit ad eum. Curre & loquere ad puerum istum. Et quo dicto accipit.

Prego. q̄ ille angelus qui alteri ꝑ̄abat
[illegible]gelus erat. Et ꝓ hm titū modū arguen
di pōt deduci q̄. d. Gabriel habuit archā
gelus ꝓ̄ceptū qui ei imperauit. d Fac intelli
gere hanc visionē. vt habet Dan. viij. Et
dicit q̄ verba imperatiua aliq̄n accipiun-
tur ꝓ modū optatiuū sicut di. ꝓpheta ꝑs.
lxxv. Mectro. iiij. Fac cū seruo tuo ꝓm mi-
sericordiā tuā. et ꝑs. lxxviij. Mect. vlt. Fac
mecum signum in bonum. Et isto modo
pōt intelligi in ꝓpōsito. Queritur quarto
Dan. vij. c. Distinguunt duo modi angelo-
rum. s. assistentiū et ministrantiū. cū dici-
tur, Mille milia ꝛc. In principio precedēt
eis columne illi qui sunt assistentes semp po
nunt nobiliores. Et cū sanctus Gabriel
ponitur vnus de ministrantibus cū fuerit
sepe missus. Et dicitur ꝓm ꝓmissa. q̄ illud
nō fuit ex ordine sed ex singulari dispensa-
tione sicut saluator accipit officiū ministrā
tis. d. Luc. xxij. c. Ego aūt in medio vestr̄
sum sicut qui ministrat. Et notandū q̄ di-
cit a deo in singulari. De vtero. vj. c. Au-
dit israel dñs deus tuus deus vnus est. Isa.
xxxij. c. Videte q̄ ego sum solus et non sit
alius deus ꝑter me. Athanasius in symbo-
lo. Et cū non tres dij: sed vnus est deus.

Quartum misterium. de ciuitate. ibi.
in ciuitate galilee. Notandū q̄ hec ciuitas
Jgruc dicitur situata in galilea que fuit cō
finium iudeor̄ et gentiliū. q̄ ille nūciabā-
tur vēturus. qui tanq̄ lapis angularis du
os parietes cōiungeret. s. iudeos et gentiles
et ipsos i cōfessione sui nois adunaret. Jo
nis vero ba. cōtra. q̄ cōceptus est in iu
dea et mortuus est in galilea. Galilea cui
fuit regio felicissima. ibi. n. dñs incarnat⁹
est. Inde maior pars apostolor̄ vocata est
Actu. ij. c. Non ne isti q̄ loquūtur galilei
sunt. Et notandū q̄ galilea quadruplr̄ in-
terpretatur ad conuenientiā incarnatiōis.

Primo. galilea rota interpretatur q̄ cō
uenit misterio incarnatiōis in qua rota di
uinitatis fuit vnita quadrato nostre humanita-
tis. Unde quidā doctor dicit. In hac verbi
copula. fallit olis regula. Nā circulus qua
dratur cū deitas humanatur. Et circulus si-
gnificat veritatem. q̄ figura circularis non
habet principium nec finē. Unde q̄dā phs
dissimiles. s. Mercurius trismegistus libro dif
finitionum. Quid est deus. d. Deus est cir
culus cuius centrum est vbique circumfe-
rentia nusquam. Quadratus est humā-
na natura. et. iiij. or quatuor elementis compos
ta que in quolibz angulo finitur. Et tūc cir
culus fuit quadratus q̄n deus fuit hūanat⁹.

Secundo interpretatur volubilis. et cō
uenit. q̄ in quolibet motu naturali conis
gitur finis cum suo principio. vt ꝑs in ce⁹.
Similiter ad ꝓpositū. Prima natura
s. diuina que est principium omnium cuz
vltima. s. humana in genere intellectualiū
est copulata. Ideo. d. dio. de di. no. q̄ in
isto misterio ultima extremitatez reduxit ad
suum principium. Tertio interpretatur
transmigrans et conuenit. q̄ in hoc natura
humana transmigrauit ad suppositū alte-
ne nature. s. diuine ad hebreos. xi. c. Musq̄
ageles apprehendit sed semē habrae appre
hendit. vnde debuit per omnia fratribus as
similari. Quarto interpretat trānsmigra
tio mea. et conuenit. Quia filius dei se ipz
exinaniuit formam serui accipiens. Jo. p⁹.
ca. Verbuz caro factum est et habitauit in
nobis. In q̄ factione natura humana fuit
exaltata et diuina inclinata. Et ideo filius
dei dictus est viator. Jere. xiiij. ca⁹. Quare
quasi colonus futurus es in terra et ꝙsi via
tor declinans ad manendum. sed occurrūt
difficultates. Primo. quare dixerūt iu-
dei nicodemo Jo. vij. ca. Scrutare et vide
q̄ ꝓpheta a galilea non surgit. et sic nō fu-
it consonum scripturis vt istud misteriuz
fieret ibi. et dicit q̄ fuerunt in hoc excecati
existimantes omnez regionem preter iudeā
perpetuo a diuinis beneficiis esse repellen-
dam. Secundo quare dixerunt pharisei
Jo. vij. c. Nūqd a galilea ipse venit. Nōne
scriptura dicit. q̄ ex semine dauid et de
bethelee castello. vbi erat dauid venit ipse.
Et dic. q̄ in hoc decipiebant. q̄ putabāt
ihesum a nazareth natum. vbi fuerat educat⁹
cuz tū natus esset in bethelee. vt ps. luce. ii.
ca. Notādum autem q̄ si iudei attēdissent

mente. sana et fideli. Non autem obstinata
et dura poterant declarari per. vaticinium
ꝓphe. d. ysa. ix. c. Terra zabulon et terra
nepthalim et aggrauata est via maris trans
iordanem galilee gentium populus qui am
bulabat. tenebris vidit lucem magnam
habitantibus in regione vmbre mortis lux
orta est eis. Quaz prophetiam adducit cā
gelista Math. iiij. capi.

Quintum misterium de ciuitatis ꝓ-
fectate. ibi. cui nomen nazareth. Nec est
illa ciuitas preclara in qua xpūs in carnato
celebrata est. Et notādum q̄ nazareth qn
tupliciter interpretatur ad propositum.

Primo interpretatur flos. Ad propo
situm flos gignitur ex subtilissimis humo
rimus virgule. et xpūs fuit generatus ex pu
rissimis sanguinibus. bea. vi. gintis secun-
dum dionysium. ca. ix. de diuī. no. ysa. xi. ca.
Egredietur virga de radice iesse pro virgine
intemerata et flos de radice eius ascendet
pro ipsius felicissima prole.

Secundo interpretatur sanctitas. ad ꝓ
positum licet beata virgo fuerit sanctificata
in vtero materno vt alias dictū est. Re
quire supra in sermonibus de domina. Ta
men sanctificatio prima non fuit ita plena
sicut secunda quando xpūs concepit de qua
dicit angelus. Luc. p⁹. Ave gratia plena.
et parum infra. Spiritus sanctus superue
niet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi.

Tertio interpretatur cōsecratio. Ad ꝓ
positum res dicitur sacra quando per ali-
quod sacramentum dicatur deo. Et ista ci
uitas fuit deo dicata per sacramentuz sue
altissime incarnatiōis qui fuit dignissimū
inter omnia pertinentia ad personam chri
sti secundum tempus. Eo modo quo sacra
mentuz dicitur factum secretū. Et isto mo
do ista ciuitas fuit sacratissima. q̄ summo
sacramento iuncta.

Quarto interpretatur victio. Ad pro-
positum fuit enim tunc illa victio celebra
ta de qua dani. ix. capi. Deleatur iniqui-
tas et adducatur iustitia sempiterna. et im
plicatur visio et prophetia et vngatur san-
ctus sanctorum. Et christus fuit victus in
hac ciuitate. Quia in primo instanti sue cō
ceptionis spiritu sancto sine mensura fuit
repletus dicente petro. Act. x. capitu. Je-
sum a nazareth quomodo vnxit deus spi-
ritu sancto et virtute.

Quinto interpretatur manditia. Ad ꝓ
positū. Et de puritate. b. virginis. d. An-
selmus li⁹. de conceptu virginali. Tanta
puritate nituit qua maior sub deo nequit
intelligi. deempta. s. christi. Sed queri⁹ hic.
Cum tanta puritate niteret quid. est q̄ di-
citur Math. p⁹. capi. Antequam conue-
nirēt i vētre ē in vtero hūs d ꝑs s. Qui fue
runt in ventore. Et dicitur q̄ ab angelis
eam obseruantibus ad honorem eius qui
nasciturus erat ex ea. Et notandū q̄ chri
stus dicitur fuisse de simplici ciuitate se-
cundum diuersas prophetias de quibus
require supra in sermonibus de natiuitate
christi. Inter quas nazareth obtinuit ꝓ
cipatum propter quatuor.

Primo quia in solēnitate palmarum
a populo inde vocatus est Math. xi. capi.
Hic est ie⁹ propheta a nazareth galilee.

Secundo. q̄ in nocte captionis fuc om
nes vocauerunt eum nazarenum Jo. xviij.
capi. Quem queritis. illi autem dixerunt
ihesum nazarenum.

Tertio q̄ in titulo triumphali posuit
pilatus. Jo. xix. capi. Scripsit autz et titu
lum pilatus. et posuit super crucem erat
autem scriptū. ihesus nazarenus rex iudeoz.

Quarto. quia credentes in christo in ꝑ
mitiua ecclesia vocabantur nazaren. act.
xxiiij. capitu. Auctorem seditionis secte na
zarenorum qui etiam templum conatus est
violare.

Sextum misterium de pulle integrita
te ad virginem. et queritur vtrum angelus
accedens ad virginem debuerit genua fle- sextum
ctere. Et videtur q̄ non. quia nobilior nō mitte
debet minori. ymo potius econuerso. Et
quia angelus est nobilior femina. ergo ꝛc.

Sed dicitur q̄ sic nouerat ex impositio
ne diuina ipsam futuram matrem domi-
ni. Et propter dominum suum ipsaz tene-
batur reuereri. Bernardus Audeo dicere
sine hūilitate deo nec marie virginitas pla
cuisset melius est enim virginem non esse

quam de virginitate habita superbire.
Decuit enim vt illa que angelo nunciāte
concipiebat mundi saluatorem foret inte-
gerrima virgo ⁊ cōgruum fuit quadrupli-
ci ratione

Prima ad primatiā hominis origine
imitandam in statu innocencie Ut sicut p̄-
mus adam fuit formatus de terra in mun
data ⁊ virgine. ita secundus adam. i. xp̄s p̄
ma cor. xv. primus homo de terra terren⁹.
secundus homo de celo celestis

Secunda ad labem peccan tegendam.
licet. n. congrua fuit filii dei incarnatio ad
susciptendum nostras passiones penales
Multatenus congruum fuit ut susciperet
nostras culpas carnales. Et q̄ actus car-
nis non fit sine peccato ideo ibi fuit neces-
saria indulgentia in actu matrimoniali q̄
si contractatur sine peccato non tamen si-
ne turpitudine patet de legali immunditia
Et ideo fuit conueniens vt dei filius con-
ciperetur de v̄gine absq; carnis cōtagiōe.

Tertia ad nouitatem miraculosam per
ficiendam. Quia decuit ut persona super-
naturalis supernaturaliter conciperetur
et modo miraculoso. Ut a nouitate mira-
culi legis nouitas inciperet. Et ideo bea-
tus diony. loquens de isto misterio in li⁹
de di. no. d. Quod ipsum est omnibus no-
uis magis nouum Quarta ad v̄tutem
pudicicie multiplicandā. Quia si dei fil⁹
non fuisset de virgine generatus affectus
ad puritatem et virginitatem custodiēdā
nō fuisset ifidelitas ita multiplicatus nec
ita nobis constaret quantum sit ideo gratis
v̄tus castitatis. Et execrabilis turpitudo i
munditie. propter cuius detestationem fili
us dei dedignatus a cōiunctiōe uta nature No
tādum autem q̄ virginitas

Primo allegatur color albo et luci-
do de cuius laude dicit cipianus. virgi-
nes in hoc mundo sunt flores ecclesiastici.
germina ecclesiastice fertilitatis. decus eccle
siastice sanctitatis ⁊ speciositatis. ⁊ illustrior
portio gregis xp̄i.

Secundo potius eraditur virgo q̄ po
luta patet de beata lucia ⁊ matre.

Tertio decuit excellat sua secreta potiꝰ
virgini q̄ despolsato patet de Joanne ⁊
petro. Quarto i patria secuntur agnum.
patet Apoc. xiiii. capi.

Quinto cantāt canticum quam nullꝰ
alius. potest cantare. patet ibidem. 14. c⁹
Est etiam notandum q̄ virginitas potest
accipi quatuor modis.

Primo pro integritate corporis tan-
tum ⁊ isto modo est bonum corporis ⁊ nō
anime. Et inuenitur in brutis sicut in ra-
tionabilibus Et ideo non pertinet ad vir
tutem sm aug^m de ciui. dei. Secōpro in
tegritate mētis quantum ad propositū per
petue virginitatis ⁊ sic est virtus anime
que ad mitti non potest violenter quātum
cumq; corpus violetur. Sicut determinat
augustinus ubi supra

Tertio pro in corruptione mentis qnan
tum ad pctū mortale. Et isto mō alia ani
ma dicitur virgo que nunquam peccauit
mortaliter. sicut caro virginea que nūquā
fuit corrupta corporaliter sicut Joānis bap
tiste ⁊ euangeliste. ⁊ multorum aliorum
sanctorum seruatorum i gratia baptismali. Inter
quos claruit beatus Iodocus archiepiscop⁹.

Quarto pro incorruptione mentis quā
tum ad peccatum veniale. Et iste modus
est in spiritibus angelicis ⁊. non in aliis
sanctis. p^c. to. p^o. c^o. Si dicerimus q̄ pec
catum non habemus ipsos nos seducimus
et veritas in nobis non est. Et hoc quadru
plex virgitas fuit in beata v̄gine post filiū
suum Augustinus li^o. de natura ⁊ gratia.
Cum de peccatis agitur nullam prorsus fi
eri uolo mentionem. Et istud. d. esse priuī
legium eius inter omnes sanctos. et est su
premus virginitatis gradus. Et dicunt alī
qui q̄ sicut virginitas anime est optabili-
or corporis virginitate quemadmodum v̄
ginitas humana prefertur virginitati bru
torum et nobilitate subiecti. quod multo
magis sit in ea requisita virginitas spiri-
malis quam corporalis. ⁊ istud dictum est
satis consonum ad ostendendum q̄ ipsa
non habuit plagam originalis peccati vel
culpe. Sed quaeritur qualis etatis erat
beata virgo quando fuit annunciata. Et
dicitur q̄ de hoc non habetur explicitum

per scripturam. tamen secundum relicta a
patribus sunt duc vie.

Prima dicentium quod erat annorum
xiiii. Quia tunc natura mulieris comple-
ta ē ad portandū perfectum partum. vt p̄
leo non sit defectuosa et etate nimis festi-
nata. Corpus autem dominicum debuit
esse completissimum.

Secunda via est dicentium q̄ fuit an-
norum duodecim. quia tunc mulier inci-
pit habere aptitudinem ad generandum.
Et christus dominus accelerabat anthore
talamum sibi acceptissimū sic. vt post nati
uitatem accelerabat. ad passionem. Luc.
duodecimo captu. d. Baptismo autem ha
beo baptizari ⁊ quomodo coarctor usque
dum perficiatur ⁊ ista via videtur esse ma-
gis p̄ia.

Primo quia corpus quanto magis tu
mescit tanto magis habet puram carnem
vt signatur proles.

Secundo quia ipsa optata copula fuit
ex desiderio accellarata. sapientie. xviii. ca.
Omnipotens venit in mediam exterminij
terram protulit.

Septimum misterium de istius virgi-
nie societate. ibi. desponsatam viro. Et si septm
quaeratur que fuit necessitas vt desponsare misterm
tur virgo semper mā sura. Assignātur. vii.
rationes. Prima adtendum matris
ipsius in familiā. Primo secundum Am
brosium super Luc. qui sciebat ipse domi
nus teneram esse virginis verecundiam.
Et lubricam famam pudoris. i. velociter
discurrentem. Secundo d. ipse q̄ malu-
it dominus de suo ortu q̄ de matris du-
bitare pudore. Nec putauit ortus sui fidem
matris iniurijs astruendam. ⁊ ista fuit in
mensa domini reuerentia ad suam matrē
vt preeligeret homines opinari ipsum na
tum ex corruptione q̄ matrem diffamari
de pudoris ostensione. Tertio idem di
cit. quod videretur culpas obumbrare vo
luisse mendatio in nupta pregnans.

Quarto idez dicit. Sed natura sancte ma
rie sicut pudore integritas ita inviolabilis
optimoe secunditas. Secūda ratio ad
similatā excusationē excludendam quam
habuissent in posterū virgines in famea.
Et est ambr. dicentis. Nec decuit virgini-
bus sinistra opinione viuentibus velamē
excusationis relinqui q̄ in famata quoque
mater domini haberetur. Tertia ad ex
ceptionem malignam cultandam vt inde
inimici ⁊ persecutores velamen sue mali-
tie non acciperent. vnde dicit. quid enim iu
deis quid herodi posset scribi si natum ex
adulterio viderentur persequi. Cum par-
tum in nupte lege damnetur. Et est ambr.
vbi supra. Quarta ad decipiendum ho-
stis astutiam. ⁊ est origenis. d. que fuit ne-
cessitas vt desponsaret nisi quatenus hoc
sacramentum diabolo celaretur. ⁊ ille ma-
lignus aduersus virginem desponsatam
fraudis sue comenta nulla prorsus in veni
ret. quam rationem sequens Ambrosius.
vbi supra dicit. Non mediocris ratio fuit
fallēdi principē mundi qui cū cerneret de-
sponsatam partum non potuit habere su-
spectum. Sz quirit p^o quō ista rō potu
it cē valida. Cū angelus ex puris naturali
bus possit faciliter de ventre in nottiā om
nium sensibilium. Et in demonibus splen
dida naturalia remāserunt sz diony^m. quō
ergo v̄ginitas matris q̄ fuit corporalis in
tegritas latere patrem mūdi potuit. Et
dicitur q̄ licet nosse potuisset si fuisset per
missus. sed fuit impeditus. aut in mediate a
deo. aut ab angelis eius custodiētibus cā.
ne ad ipsam sic familiariter appropinqua
revaleret. Secundo queritur. eodem mo
do potuisset impediri si non esset despon-
sata. i. per diuinam potentiam. Et nesciret
diabolus. vnde hoc esset. Et dicitur q̄ per
notitiam argumentatiuam noverat dya-
bolus virginis sanctitatem. ⁊ si cōceptisset
sine sponso statim suspectum habuisset par
tum de celo esse. Talem autem deductio-
nem facere poterat sine appropinquatione a
qua impediebatur per āgelos vt est dictū.
Et notandum q̄ castitas est quadruplex.

Prima matrimonialis. cū quis matri
monialiter alteri coniungit dimissa carna
li copula. ⁊ sequitur xp̄m per ingressum reli-
gionis sicut fecerunt quidam apostoli qui
relinquentes omnia sequebantur christum.

Secunda vidualis mortuo altero con-
iugum persecurat in castitate.

Tertia est voti sanctimonialis. & hec
sum quis vouit castitatem & seruat.

Quarta est vteri. Et dicitur virgina-
lis que omnes intuenti probatur fuisse
in beata virgine.

Quinta ratio ad virginis pudicitiam
comprobandam testimonio sponsi cum
illa familiariter & inseparabiliter conuer-
santis Ambrosius vbi supra. Quin etiam
locuplectior testis pudoris maritus adhi-
betur qui posset dolore iniuria vindicare
vbobium si non agnosceret sacramentum.

Sexta ad sedulitatem virginis perficien
dam, quia mulieres non possunt sine sotie-
tate virorum secure & honeste incedere per
Regiones. Et fugere tribulationes. Est
enim securissima societas viri. Ideo dicit
Ambrosius vbi supra. Ideo desponsata
est vt curam videretur gerere Joseph si-
ut in egyptum iens siue ide denuo rediēs.

Septima ad ipsius matris virginita-
tem consecrandam. Tunc enim virtus cō
secratur quando cum sacramento adiun-
gitur. Cum consecratio non sit nisi adiun
ctio cum sacramento. Et quia sacramen-
tum matrimonii est verum sacramentum
significans coniunctionem christi cum ec-
clesia secundum apostolum. Ideo virgini
tas que erat virtus matris tunc fuit conse
crata quando fuit cum hoc sacramento cō
iuncta. Hanc rationem non tangit Am-
brosius. Sed primo queritur vtrum in
ter virginem & Joseph fuit verum matri-
monium. Et dicitur q sic per doctores. &
patet quarto sententiarum. Quia verum
matrimonium contrahitur in mutuo con
sensu coniugū. qui. dicitur fuisse inter eos.
Et ideo coniuges sunt ab angelo appella-
ti Math. primo cap. Joseph fili dauid no
li timere accipere mariam coniugem tuā.

Secundo queritur quomodo potuit in
ter istos coniuges talis consensus esse cum
proposito virginitatis perpetue. Et dicitur
q fuit consensus in vnionem sacramenta-
lem & non in copulam carnalem. Stante
immobiliter vtraq parte ppositovirginali.

Tertio queritur talis consensus videt
esse solum ad cohabitationem honestam. sic
ut est fratris & sororis habitatio. Et sic nō
apparet verum matrimonium. Et dicitur
q consensus ad solam habitationem non
faceret verum matrimonium sed consen-
sus in mutuam potestatem corporum.

Quarto queritur. Ad quid fit talis con
sensus potestatis mutue corporum cum ac-
tus istius potestatis totaliter ab negetur.
Et dicitur q non nisi ad verum sacramen
tum perficiendum ex tali consensu sine con
tagione nec est occiosum posse in nobis.
Sic deus multa posset & potest q̄ nō vult.

Octauum misterium de istius spōsi vo
calitate. ibi cui nomen erat Joseph. Istud octauū
nomen secundum Jero. habet quadrupli- misterī
cem interpretationem.

Primo enim interpretat dominus fu
stus et habundantia eius fuit iustitie ita fu
it domino appropriatus vt pater eius di-
ceretur. Luc. 2°. capitulo. Ecce pater tu-
us. & ego. Secundo interpretatur domi
nus iustificatus. Sicut enim mater sancti
ficata est vt dominum pareret sic & iste vt
dominum nutrimentum pareret vt pater
Luc. 3. capi. Jesus erat incipiens quasi an
norum. 30. Et putabatur filius Joseph.

Tertio interpretatur augumentum in
ceteris desponsationibus virginum de cō
muni lege fit diminutio integritatis in q
posito copule carnalis. Et in ista fuit au-
gumentum. quia virginitatis propositum
virgo confirmauit puritatis affectum oc-
currente obiecto & materia castitatis.

Quarto interpretatur appositio. In ce
teris desponsationibus communiter a spō
so auffertur integritatis propositus. in istis
a sponso non fuit molestatum propositus:
imo confirmatum puritatis vestigium.
Math. p°. ca. Joseph accepit coniugez su
am. & non cognoscebat eam. Et notandū
q in ista sacratissima copula fuerunt qua-
tuor actus ad eius integritatis perfectam
custodiam. Primus fuit votum virgi
nis in tēplo ō virginitate seruāda. Antēq̄
Joseph inde tulerit eā. Et in iij°. suis auz
declarat q gratiose deo cū talis puritas

seruare cum voto q̄ sine voto.
Secūs q̄ Joseph virginitatem perpe
tuam domino custodire ppo uit. Et ideo
dicit euangelista math. p°. c°. Joseph aūt
vir eius cum esset iustus & nollet eam tra
ducere. i. carnaliter cognoscere secundum
augustinuz. Aut traducere vocat generare
Et virginitatem Joseph perpetuam asserit
augustinus in. 1°. de sancta virginitate vt
esset dignus sponsus. b. v̄g.

Tertius q̄ iste propositum v̄ginitatis
sit reuocabiliter fuit firmatum diuina volū
tate. Et reuelatū v̄gini. Alias nō preuisi
set consensuz dando potestatem corporis
sui alteri. s. Joseph. nisi cognouisset ipsum
in proposito virginitatis firmissimum.

Quartus q̄ votum virginis fuit reuel-
latum ipsi Joseph diuinitus. & ideo virgi
nem desponsauit quia non intendebat cō
trahere cum muliere que suum propositū
posset infringere. & istis visis vtroq istō
rum sanctorum coniugum prebuerunt ta
se inuicem consensum. Minuz sine vllo
preiuditio comun integerrime puritatis.
Ideo preordinatevt esset grata sotietas &
floridos aspectus secundum Hieronymū.

Nonum misterium de vtriusq̄ coniu
nonuz gis nobilitate. ibi. de domo dauid. Istud
misterī probatur quadruplici veritate.

Quarum prima q̄ Joseph fuit de do-
mo dauid. i. de stirpe regali per rectam li-
neam. e femine dauid. & ideo sacer euan-
gelista deduxit lineam rectam regum a da
uid vsq̄z ad Joseph virum marie Math.
p°. c. Liber generationis iesu xp̄i filii dāi &c.

Secunda q̄ mater domini fuit de ea-
dem stirpe regia sm carnem de recta linea
procreata. Nā ex lege quilibet cogebat ac-
cipere coniugem de sua stirpe. Ob quā cāz
debuit Joseph. b. virginem habere. Istud
tangit Hieron. sup Math. Tertia q̄
xp̄s fuit de regia stirpe dauid ꝓductus to
taliter sic ille q̄ est ō stirpe regia ex vtroq̄z
parēte ne nobilitas claudicaret in eo. qz tā
tū suscepit de substāna a sola mre. q̄m alii
ab vtroq̄z parentū. Ro. p°. ca. Qui factꝰ
est ex semine dauid sz carnē. Quarta q̄z
patuo nobilitat ꝓgenies a ꝓnis q̄ a ꝓno
na. Patruus. n. fuit nobilis ꝓgenies dauid
et eo q̄ eius ꝓsona ad regiū fuit assumpta
Scōo ꝓsona vbi deo promittente. ps. 131.
Mctro. xi. Jurauit dñs dauid v̄itatē & nō
frustrabit eū de fructu vētris tui ponā su
p sedē tuā. s. xp̄m pp quē fuit ineffabiliter
exaltata. quāuis multū afi esset nobilis i ce
leori antiqtate p̄tarcha q̄ & multorū scōrū.
Et notandū q̄ nobilitas istius generis q̄-
druplicivia demostrat. Prima. qz regia
dignitas a deo fuit collata ipsi dauid. ps.
lxxvij. Mctro. lxxvi. Elegit dauid seruuz
suū & sustulit eū de gregibus ouiū de post
fetantes accepit eū. Itē ps. lxxxvi. Mctro
xo. Inueni dauid seruū meū oleo scō meo
vnxi eū. Scōa. qz dignitas regia fuit ei
turata a deo. ps. 131. Mctro. xi°. Jurauit
dñs dauid v̄itatē &c. paulo supra.

Tertia. qz dignitas regia fuit ei ꝓpetua
ta. ps. lxxxvij. Mctro. lxxvi. Thronus eius
sicut sol in cōspectu meo & sic luna perfecta i
eternū & testis i celo fidelis. Quarta. qz
hoc regimē & dignitas regia a semie dauid
nūq̄ auferet. nec mutatur. Dan. 2. c. Su-
scitabit deus celi regnum qō in eternū nō
dissipabit & regnū eius populo alteri nō
tradetur. qz rex super reges regnabit. apoc.
xix. ca. Rex regum & dominus dominātiū
est. Et notandum q̄ ex assumptione huma
ne nature xp̄i ad copulationem verbi per
modum matrimonii secundum dicta san-
ctorum. Natura humana & angelica fuit
nobilitata p̄e maxime. Sicut si domicella
infimi generis copularetur filio regis. cius
generatio esset nobilissima. Nūc aūt caro
xp̄i est soror nostre carnis. qz ab eodem ꝓ-
thoplausto. Similiter ista alma anima &
soror angelorum. qz ab eodem patre creā-
ta. & ad ymaginem dei simul facta. Et ideo
quando anima fuit assumpta a verbo na-
tura angelica fuit nobilitata. sicut in assum
ptione carnis nostra natura. Sed queritur
primo quomodo generatio istius virginis
pertinet directe ad regiam lineam cum nu
meratio euangeliste ad ipsam non extēdā
tur vt dictum est supra. Et dicitur q̄ credi
tur ipsa fuisse cognata germana ipsius Jo
seph. qz iste gradus fuit licitus p° sz leges

que intendebat propinquorum conjunctionem. ⁊ tunc analiban a quo diffigitur linea regia vsq; ad ip̄m Math. p°. ca°. Duos filios creditur habuisse. s. Jacob ex quo natus est Joseph. Et Joachim ex quo nata ē beata virgo vt dicunt sanctarum ystorie sed pretermisit euangelista deducere mariā per Joachim. q; secundum Hieronymum non est mos scripturarum generationes tenere mulierum. Secundo quare. deducitur per euangelistam q; Joseph fuit de bethleem. luc. 2. ca. Ascendit autem Joseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeaz ciuitatem dauid que vocatur bethleez eo q; esset de domo ⁊ familia dauid. Et sic non videtur q; essent de domo ita propinqua.

Et dicitur Jacob fuisse primogenitus mathā. ⁊ Joachim secundo genitus. qui Joachim creditur accepisse vxorem de nazareth. sannam. Ratione cuius habuit incolatuz in nazareth. ⁊ ideo ibi fuit nata. b. virgo ratione matris existens ex parte patris de bethleem secundum premissa.

Tertia si ista virgo beatissima fuit ō stirpe regia. vt patet quomodo sācta elisabeth mater. b. Jo. bap. fuit eius cognota. i. consanguinea. q; dicitur. Luc. p° ca. Ecce helisabeth cognata. Cum ipsa fuerit de filiabus aaron ⁊ non de tribu iuda. Et dicitur q; sancta anna mater domine fuit ō tribu leui ⁊ sic de filiabus aaron sicut helisabeth vt esset soror patris aut matris. ⁊ tunc mater domini fuit de stirpe regia ex patre. Et de sacerdotali ex matre. Dicit zacharias p̄phcta eoꝝ uerso fuit de stirpe sacerdotali ex patre ioiade. ⁊ de regia ex matre iosabeth filia regis iuda. vt patet in. 4. Regum nā tribus regia ⁊ sacerdotalis interdum miscebantur. Quarto queritur. d. apostolus. hebr. vij. ca Manifestum est q; ex iuda ortus sit dominus noster in qua tribu nihil de sacerdotibus Moyses locutus ē.

Et in isto capitulo ostendit apostolus q; sacerdotium legis ad xp̄m non pertinebat ex genere. Ex quo patet q; non fuit ex aliqua parte de tribu sacerdotali. Et dicitur q; illi qui erant de tribu sacerdotali solum a matre nihil iuris habebant in sacerdotio sicut nec zacharias propheta ex parte in regno. Et ideo ad christum illud tangebat dotium ex genere non pertinebat. ⁊ si dicatur q; solum ex matre christus fuit de stirpe regia ⁊ sic ratiōe predicta mihi iuris habebat in regno. Dicitur q; mater domini tenuit consubstantialitatem vtriusque parentis. vt supra tactum est. Et sic deuenit per dignitatem regiam ad christum quantum potuit pater ⁊ mater in ceteris. Non sic autem sancta anna ad virginem, quia preualuit substantialitas patris ipsam trahens ad tribum regiam.

Decimum misterium. de istius sponse vocalitate. ibi. ⁊ nomen virginis marie. Maria est magistra virginitatis. arca charitatis. regula humilitatis. Janua supernę felicitatis. archa totius trinitatis. Maria est mansuetudo afflictis. altitudo directis. Rectitudo deuijs. introductio exclusis. a pertio cunctis. Maria est mamilla consolationis. arma protectionis. Regula directionis. incendium dilectionis. aula cōtemplationis. Istud nomen conuenit matri domini propter septem eius interpretationes. Interpretatur enim primo illuminata. Et conuenit ei propter sanctificationem in materno vtero. in instanti fit illuminatio. Si enim beatus Joan. bapti. exi stens in vtero materno cognouit presentiam saluatoris existentem in alio vtero ex lumine sibi in fuso per locum a minori credē dum est genetricem dei futuram in vtero mīs illuminatiōes prophēticas habuisse.

Ideo putant nonnulli q; in instanti sue sanctificationis fuerunt ei reuelata misteria incarnationis filii dei ⁊ passionis. Tamen istud dictum videtur super habundare. quia tunc frustra fuisset in hac annunciatione per angelum sic illustrata.

Decimū misterium

Secundo interpretatur illuminatrix. ⁊ conuenit ei per actum sue eruditionis. vnde docuit apostolos ⁊ euangelistas. ⁊ potissime. Jo. euangelistam de incarnationis misterijs. Et hec. Luc. de factis ystorijs. vt patet in exordio euangelij sui.

Tertio interpretatur smirrina maris secundum papiam. i. canticum eorum qui

sunt in mari. ⁊ conuenit propter letitiam in annunciatione. quia per modulationem dulcissimi cantus. d. angelus. Aue gratia plena dominus tecum. qō canticum predictum est per quatuor genera personaruz ante tempus.

Primo a patriarchis. gñ. xl viij. capi. Non auferetur sceptrum de iuda. ⁊cc.

Secundo a prophetis. ysa. vij. capitu. Ecce virgo concipiet ⁊c. ⁊ capitulo nono Egredietur virga de radice iesse ⁊cc.

Tertio a sibillis patet de tiburtina que octauiano imperatori. d. Hec est ara celi ⁊ ideo ipsum adora.

Quarto a poetis dicente marone. Jaz redit ⁊ virgo redeunt saturnia regna

Quarto interpretatur stella maris Ms sicut stella maris que vulgo tramōtana dicitur nauigantes dirigit influctibus marinis. Ita mater domini fideles custodit in pelago fluctuante huius mundi. Ideo dicit quidam. O maria virgo pia stella maris nominaris. ⁊ ecclesia dicit. Aue maris stella dei mater alma. ⁊c.

Quinto interpretatur illuminans. ⁊ cōuenit propter statum sue exaltationis. ideo dicit ecclesia exaltata est sancta dei genitrix super choros angelorum ad celestia regna secundum Hieronymum. ⁊ secunduz beatum diony. Superiores angeli illuminat inferiores. ⁊ sic cum ipsa sit super oēs honoratissima sic latissime inferiores letificat.

Sexto interpretatur mater amoris ⁊ conuenit propter actum sue conceptionis in qua continuit in se illum amatorem. Qui propter nimiam charitatem suam ad homines voluit in carnari. Apostolus. Propter nimiam charitatem suam qua dilexit nos deus misit filium suum ⁊c.

Septimo interpretatur domina. ⁊ conuenit. q; genuit dominum. ⁊ ideo fuit eius mater cum relatio maternitatis consequatur actum vere generationis in muliere. ⁊ sicut fuit mater regis omnium: Ita est domina omnium subditorum illius regis. ⁊ confirmatur ista deductio quia magni reges sui regni consortium aptopriant vxoribus sicut claret Hester. xvj. ca. Vbi magnus rex assuerus consortem regni sui appellat regina hester. Ex quo ysortio omnes q; sūt de tali regno habent reginam pro domina sicut regem pro domino. applica. Ideo dicit ecclesia. O gloriosa domina excelsa supra sidera ⁊c. ⁊ alibi. aut regina celorū aut domina angelorum ⁊c. Et notandum q; in sacra scriptura. viij. mulieres reperiuntur que vocate sunt marie.

Prima maria fuit soror Moysi. Que supernaturali illustratiōe pphetauit ecce. xv. ca. Cantemus dño gloriose ⁊c. Cuius illustrationis claritas habūdātiori plenitudie. pz in matre domini. d. magnificat anima mea dominum.

Secūda maria soror lazari. q; ardentissime dñm dilexit. luc. vij. ca. Dimittunt ei peccā multa qm̄ dilexit multū. Cuius dilectōis feruor spiritualiter nō carnaliter. pz in matre dñi cant. 2. c. Ordinauit i me charitatē.

Tertia maria mater Jacobi. que opera misericordie sollicitauit mar. xvj. capi°. Maria Jacobi ⁊ salomone emerunt aromata vt venientes vngerent iesum ⁊ valde mane. Cuius solicitudinis presentiarū fuit mater domini. luc. 2°. ca. Fili quid fecisti nobis sic. ego ⁊ pater tuus dolentes querebamus te

Quarta maria vxor zebedei que secūdū Joannem os aurei in sermone vocat vere pacifica. q; filium pacis genuit. Cuius pacis sumū graduz tenuit mater domini dū filium nobis protulit qui pacem inter deum ⁊ hominem promeruit.

Quinta maria mater Jo. p°. Marchi. Que fuit in oratione assidua. act. i°. ca. pz Cuius orationis nō minoris efficatie fuit mater domini. luc. 2. ca. Maria autem cōseruabat oia vba hec cōferēs in corde suo.

Sexta maria deuota pauli. Que multum pro fidelibus laborauit. Romanos vltimo capitulo. Salutate mariam que multum laborauit in nobis. Cuius laboris ⁊ profectus non minus perfecit mater domini. Et ideo propter opus dicere potest in cant. Manus mee distillauerunt mirrā.

Septima fuit ipsa mr̄ dñi q; fuit perfectissima i ꝑfute hūilitatis. luc. p°. Ecce ancilla

ponitur. Et quia vltra omnes alias creaturas se habilitauit vltra omnes. ymmo super omnes alias creaturas deus ipam beatificauit. Luc. vbi supra. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Et quia inter ceteras interpretationes quadruplici solēnizatur ab ecclesia. vnde cantat omni die. d. aue maris stella. Iccirco ad eius cōuenientiam notandum videamus proprietatem istius stelle. q̄ sunt sex. p°. quia habet sublimitatez in suo excessu. Est enim altissima omnium stellarum que sunt in nostro emisperio. q̄ patet ex duobus.

Primo. q̄ quanto sol ad istam stellaz in zodiacho plus appropinquat tāto plus dicitur ascendere. Et idem dicitur de luna et ceteris planetis. Secundo. quia in recessu solis ab hac stella quanto plus distat ab eo tanto magis dicitur descēdere donec perueniat a solstitio estiuali vsqz ad solsticium vernale hanc proprietatem attribuit beatus Hieronymus matri domini in celesti patria. quia sicut hec stella infirmamēto super omnes est eleuata Ita mater xpi in celo super omnes sanctos est exaltata. et ad dexteram filii collocata. ps. xliii. Adestitit regina a dextris tuis inuestita de aurato circūdata varitate. Ibez eccl. 24. ca Ego in altissimis habito et thronus meus in colūna nubis. Tota enim celestis Jerarchia est disposita ad modum colūne Cuius basis est yerarchia infima. Assile yerarchia media et capitellum Jerarchia suprema secundum beatum dionysium. In cuius summitate collocata est. beata virgo. Ad cuius altitudinem si non corpore tamen mente contemplando ascendere debemus. vt cum apostolo. d. philippē. Nostra autem conuersatio in celis est.

Secunda. q̄ habet meditatem in suo situ. q̄ est in medio nostri emisperij. Sicut centrum in medio circuli. Cum enim orizon sit circulus diuidens duo emisperia omnes linee ducte ab ista stella vsqz ad orizontem eorum quibus est spera recta sunt equales. Sicut est de centro respectu circuli in cuius medio est. Hanc proprietatem habet mater domini. quia sicut hec stella ē in medio nostri emisperij. Ita ipsa creditur esse in medio celi empiret. vt ibi a sanctis melius possit intueri. gñ. 2. ca. Et ignium vt est iucta filium colloçata vt pote ad dexteram eius tertii regum. 2. capitu. Ibo ostiū que est tronus matutinus regis que sedit ad dexteram eius. verum vbi est mater gratie. ibi est fons misericordie. vnde omnes auxilium possumus. pe. xl vi. Mathei. viii. Suscepimus misericordiam tuam in medio templi tui. Ad quam deuote supplicantes omnes, recurrere debemus vt ipsa. d. filio. 4°. regum. viii. capi. In medio populi mei habito. s. per deuotionem. Tertia. q̄ habz immobilitatem in suo statu. Omnes alie stelle de nostro emisperio circulariter mouentur de loco ad locū in peregrinatione sua permanent in eodē loco fixa. Et ideo dicitur cardo. Omnis enim motus circularis fit circa aliquod mobile. Et illud dicitur cardo Job. 22. ca. Cur cardines celi per ambulant.

Quarta q̄ habet nobilitatez in suo excultu. quia licet non transeat de loco ad locum currendo sicut alie tamen voluit infra ambitum suū cū sit fixa infirmamēto quādo voluitur firmamentū voluitur ipa. Sicut ad reuolutionem rote voluit clauus fixus in centro rote. Istam proprietatem habet mater domini in patria licet non in felicitate sua vt dictum est sit immobiliter collocata. Tamen ex magnitudine sue clemētie se benigne conuertit ad quamcūqz partem fuerit inuocata. prouer. vltimo. capi. Manum suam aperuit in opē et palmas suas extendit ad pauperem. hanc proprietatem debet imitari quelibet alia deuota beate vir. vt vocata per indigentes misericorditer se conuertat Math. v. Beati misericordes quoniam misericordiam consequentur. Quinto. q̄ habet sempiternitatem in suo aspectu. Sunt enim alique stelle sempiterne apparitionis et alique sempiterne occultationis secundum astrologos propter proximitatem ad polos mundi. s. arcticum et antarticum. Sed ista stella ō qualibet sermo non tantum q̄ videatur omni nocte sed etiā omni hora noctis. Et similiter

videntur esse que parum distant ab ea. Istam proprietatem habet beata virgo Esto q̄ ceteri sancti appareant per effectū sui auxilij quandoqz in vocatibus sc. Sē per beata virgo quādocūqz inuocat adest secundum Bernar. Ideo dicit. Hic a laudibus eius desistat qui ipsam in vocatam senserit in suis eam necessitatibus defuisse. Et q̄ sancti veteris testamenti tali patrocinio caruerunt. d. sapiens. eccl. xxvi. ca°. Ubi non est mulier ingemiscit egens. Ratio autem sue miserationis erga nos est duplex Prima. quia care nos emit. s. sanguine filij sui quem plus diligebat quā se ipsam. Secunda. quia suā felicitatē pp nos habuit cum propter peccatores dei filius de ipsa nasci voluerit. Sexta. quia habet minimitatē in suo aspectu. licet eniz in se sit multū magna. Tamē quo ad nos est quasi minima stella respectu notabiliuz stellarum quia vix videtur propter paruitatem. Istam proprietatem habet mater domini que secundum quantitatem virtutis licet fuerit pre maxima post filiū suuz. Tamen propter humilitatez fuit minima. Cuius humilitatis in scriptura nostra habetur vnum testimonium et vnum signum. Testimonium. quia suūs sanctus per os ipsius reddit rationem. q̄ digna fuit ee mater domini. Luc. p°. c. d. Quia respexit humilitatem ancille sue ecce eniz ex hoc beatam. d. om. g. Signum quia cum prebuisset assensum et mater domini tam facta posset siue non more potentum terre. d. Ecce regina mundi. Ecce mater dei. ecce mater regis eterni. Sed more humilium et mansuetorum. d. Ecce ancilla domini. Hanc proprietatem imitari debent qui huic regine placere desiderant. Qui prouidens vidit. d. filio eius Judith. ix. c. Superbi tibi nō placuerunt a principio sed humiliuz et mansuetorum semper tibi placuit deprecatio.

Septima. q̄ habet inuisibilitatē in suo aspectu. Dicitur enim q̄ illa stella quam tramontanam vocamus non est vere polus. patet enim ad sensum q̄ vere mouetur quia modicum circulum facit. Sed maxime est propinqua polo. vnde recipit nomē propter inuisibilitatem potē ipsius. Istam proprietatem habuit mater domini per totam solitudinis que necessaria est contēplanti. ita fuit aspectibus hominum segregata vt esset communiter inuisa cuius occultationis sunt duo nobilissima signa.

Primum. quia quando fuit ab angelo salutata non in publico sed in abscondito fuit inuenta. vnde hic dicitur ingressus angelus ad eam. vbi Ambrosius. s. in penetralibus. Secundum. quia quādo habuit ex officio ad publicuz procedere vt pote inuisitatione helisabeth cum festinatione transiuit. Sicut in displicentibus festinat quilibet quantum potest ideo dicitur in presenti. ca. habijt in montana cum festinatione. Istam proprietatem debent imitari maxime religiosi quorum status est in vita contemplatiua. sapientie. viii. ca. Intra in domum meam cum quiescam cū illa zMath. vi. ca. Ne videaris hominibus ieiunans. sed Patri tuo qui est in abscondito et pater tuus qui vidit te in abscondito reddet tibi.

Octaua quia habet rectitudinem ī suo aspectu. Quia cum spera celi aliquibus sit recta aliquibus obliqua. Illis solis est recta qui habent caput erectum ad istam stellam et omnibus alijs est obliqua. Et ideo qui non habent recte caput ad istam stellā celum est eis obliquum. sicut dicunt astrologi. Istam proprietatem habet bea. virgo nam qui caput habent erectum versus eam per veram fidem et puram deuotionem. Illis spera celi est recta. Quia recto itinere gradiuntur ad celum. Et econuerso alijs. Dante ix. capitulo. Auerterunt sensum suum et declinauerunt oculos suos vt non viderent celum neque recordarentur iudiciorum iustorum. ps. Statuerunt declinare oculos suos in terram. Et ista proprietate accipitur documentuz quod homines qui habent rectam intentionem finaliter saluabuntur. Quia versus paradisum habent rectum aspectum. Quod figuratum est per feneſtram archenoe. quam ipse aperiens intromisit colūbam. gñ. octauo capitulo.

Nona habet scintillationem in suo cō-
tactu. Ideo planete dicuntur non scintil-
lare quia sunt prope secundum pōos ⁊ stel
le firmamenti scintillant. quia sunt longe.
⁊ ideo tremit visus ⁊ non potest eas stabi
liter attingere. Sed quasi interrumpatur a-
ctus videndi secundum perypatheticos.
Et quia ista stella est altissima ⁊ summe di
stans a plana superficie terre quem admo-
dum punctus medius centri sperici plus
distat a sole. Ideo magis videtur et tali
distantia scintillare. Istam proprietatem
habet beata virgo. Quia misteria que fiūt
in ea perfecta a tota trinitate sunt ita sub-
limia. Ut pote incarnatio ⁊ generatio ver
bi quod visus nostre generationis non ad
ea attingere potest. Et ideo tremit ⁊ quasi
interrumpitur proverbiorum. xv. capitulo.
Sicut qui mel comedit ⁊ non est ei bonus
ita curiosus scrutator maiestatis opprime
tur a gloria.

Decima. quia habet setemplicitatez in
suo ambitu. quia circa illam semper ver-
tuntur. vii. stelle notabiles que a vulgo di-
cuntur currus vrsis secundum vero astro
logos vocantur vrsa minor. ⁊ propter istas
vii. stellas tota illa plaga que est huic stel-
le vicina. dicitur septemtrionalis. vnde di
cit deus Jacob. geñ. xxviii. capitulo Dila
taberis ad orientem ⁊ occidentem septem-
trionem ⁊ meridiem. Istam proprietatem
habuit mater domini in sua dilatatiōe du
pliciter in hac vita.

Primo propter. vii. dona spiritus san
cti quibus beata virgo quasi circulariter
fuit illustrata plusquam alia creatura sicut
predixit propheta. ysa. xi°. capitu. Egredie
tur virga de radice iesse ⁊ flos de radice
eius ascendet ⁊ requiescet super eum spiri-
tus dñi spiritus sapie ⁊ intellectus spiri-
tus consilii ⁊ fortitudinis spiritus scientie
⁊ pietatis ⁊ replebit eum spiritus timo-
ris domini. Ista. vii. dona quasi. vii. stelle
decorauerunt beatam virginem quando
dixit illi angelus. Spiritus sanctus super
ueniet inte ⁊ virtus al. ob. trt. Luc. p°. ca.

Secundo propter. vii. gaudia principa
lia que habuit. bea. vir. de suo filio.

¶ Primum in angeli annuntiatione.
¶ Secundum in eius natiuitate.
¶ Tertium in regum adoratione.
¶ Quartum in christi resurrectione.
¶ Quintum in eius ascensione.
¶ Sextum in spiritu sancti missione.
¶ Septimum in propria assumptione.
¶ Iste sunt. vii. stelle de quibus. Apoca.
primo capitu. dicitur. Et habebat in dexte
ra sua. vii. stellas moraliter. i. vii. gaudia a
tota trinitate determinata pro virgine glo
riosa iam memorata. Item videndum est
que sunt istius stelle virtutes. Et dicitur
q̄ sunt decem.

Prima quarum est. quia ista stella ha
bet virtutem ⁊ dominium supra naturam
durissimam. quia durissimum omnium cor
porum dicitur esse lapis. Non enim potest
molificari sicut ferrum prius enim incine
ratur. ⁊ inter omnes lapides durissimus
est adamas siue calamita ezechielis. xx°.
Domus israel atrita fronte ⁊ duro corde:
⁊ sequitur. ecce dedi frontem tuam duri-
rem frontibus eorum. ⁊ vt adamantem ⁊
silicem dedi faciem tuam. Super istam du
rissimam petram habet dominium ista stel
la que dicitur stella maris. quia dat ei vim
ferri attractiuam. Cuius signum est. quia
hic lapis ferrum attrahens semper conuer
tit ipsum versus istam stellam. Ista virtus
est in beata virgine quia habet dominiū su
pra corda durissima hominum obstinato-
rum in malo. Qui frequenter flectuntur
dulcedine deuotionis ad ipsam. vt patet
in multis exemplis. Et ideo potest dicere
ezechielis. xxxvi°. Auferam cor lapideum de
carne vestra ⁊ dabo vobis cor carneum.
De quibus dicit deus ob reuerentiaz ma
tris suc. ezechielis. viii. capitulo. Si impi
us egerit penitentiam ab omnibus pec-
catis suis que operat⁹ est. ⁊ custodierit vni
uersa precepta mea ⁊ fecerit iudicium ⁊ iu-
stitiam vita viuet. ⁊ non morietur omniū
iniquitatum eius non recordabor.

Secundo quia habet dominium supra
naturam grauissimam ferri. qd̄ est grauis-
simum. Eo quia sibi dominatur terra cle-
mentum inclinans deorsuz. qd̄ autem do-

minetur dictum est supra. Nam ferrum
non verteretur semper versus stellam ni-
si stella aliquod dominium haberet in fer-
rum. ⁊ si dicatur q̄ adamas ⁊ polus sint
causa. Respondetur q̄ adamas est cau-
sa particularis ⁊ polus est causa vniuersa-
lis. Ista virtus est in beata virgine con-
uertendo corda humana ad pietatem ab
impietatib⁹ suis. que corda sunt grauia du
plici ratione.

Primo. quia inclinata de ordine i ma
lum gen. vi. capitulo. Sensus ⁊ cogitatio
cordis humani ad malum prona sunt ab
adolescentia sua.

Secundo. quia sunt difficilia ad motuz
sursum dicente propheta. pe. iii°. Mctro.
3. Filii hominum vsqz quo graui corde.
Sed dicit beata virgo cum suo filio Jo.
xii. capitulo. Ego si exaltatus fuero a terra
omnia traam ad me ipsum.

Tertia. quia habet frigiditatem in suo
influxu ⁊ istud frigiditatis sunt duo signa.

Primum. quia regiones proximiores
istius stelle sunt magis frigide. vt alema-
nia magna quam affricha.

Secundum. quia ventus qui peruenit
a regione istius stelle est magis frigidus
quaz prouenies aliunde ecclesiastici. 43.
capitulo. Frigidus ventus aquilo flauit
⁊ gelauit crystallus ab aquis. Et ideo in
estate quando est acr succensus solis ardo-
ribus sumum remedium est iste ventus.
Ista virtus est in beata virg. quia ardorez
concupiscentie nostre mentis refrigerat ⁊
extinguit dupliciter.

Primo eius puritatem mente deuota
cogitando. quia secundum Augustinum
libro de ciuitate. Nullus est ita depraua-
tus qō totum sensum amiserit honesta-
tis. Cant. viii. capitulo. O quam pulchra
est casta generatio cum claritate.

Secundo eius auxilium implorādo di
cens Alchidius in liō de astris quod to-
ta armonia concurrit ad causationem eti-
am minimi individui. Ita q̄ omnis stella
semper influit. Ita quilibet sanctus in pa-
tria habet appropriatam virtutez. Et sic im
plorando auxilium in beata virgine cau-

sant effectum. Ideo de se dicit. ecclesiastici.
xxiiii. Ego mater pulchre dilec. ti. ⁊. ma. ⁊.
sancte spei. ⁊ eccl. xxiiii. Venite ad me om-
nes qui concupiscitis me ⁊ a generationi-
bus meis ad implemini.

Quarta. quia habet serenitatem in
suo aflatu. quia spirante vento istius stel
le serenuz facit. proverbiorum. xxv. capitu.
Ventus aquilonis dissipat pluuias.
Ista virtus est in beata virg. Quia dicit
te turbata propter peccatum ipsa spirante
i. orante nobis redditur gratiosa Hiero-
nymus inde cunctis datur venia. oscc. i°.
capitulo. Dicite sorori vestre misericordi-
am consecratam. Bernar. O homo secu-
rum habes accessum ad deum. vbi habes
matrem ante filium ⁊ filium ante patrem
mater ostendit filio pectus ⁊ vbera. ⁊ filius
patri latus ⁊ vulnera. nulla ibi poterit
esse repulsa. vbi tot occurrunt charitatis
insignia.

Quinta. quia habet sanitatem in suo
effectu. Quia aer istius stelle est serenissi-
mus ⁊ sanissimus ⁊ sunt duo signa.

Primum. quia regiones istius stelle
sicut sūt ei viciniores ita dicunt saniores.

Secundum. quia tempora in quibus
flat ventus aquilonaris dicuntur saniora.
Ista virtus est in beata virg. Nam ante
ortum eius. quia remoti adeo infirmi era-
mus. sed ipsa flante. i. parturiente partus
eius factus est nobis sanissimus. ysa. 53.
capitulo. Vere langores nostros ipse tulit
⁊ dolores nostros ipe portauit. Ideo dicit
christus Math. ix°. capitulo. Non egent
qui sani sunt medico sed qui male habent.

Sexta. quia habet puritatem in actu.
Quia aura eius est purissima. Et sunt
duo signa.

Primum. quia spirante austro pisces
et carnes corrumpuntur citius. Sed spi-
rante aquilone diutius conseruantur.

Secundum. spirante austro loca fetida
maxime eralant fetores. ⁊ spirante aquilo
ne reprimuntur. Ista virtus ē in. bea. vir.
tradunt sancti qui eam viderunt. Nullus
quantumcūqz ad ui honestatem inclina-

tus poterat eam videre quin statim per aspectum virginis talis turpitudo seperaf tur. Cuius ratio.est.quia fetuas apposita turpia decorem magis cadit in habominationem.ysa.vi.ca. Vc quia vir polutus labijs ego sum, & in medio populi poluta labia habentis habito & regem dominum exercituum vidi oculis meis. Nam polutionem propriam non fuisset abhominatus nisi vidisset decorem deitatis.

Septima quia habet fecunditatem in suo effectu. Nã regiones ei ꝓpinque sunt fecundissime & probatur dupliciter.

Primo quia ista regio est maxime hominum generatiua.

Secundo quia in illa regione est maxime generatio pecciosorum & pulsime auri Job.xxxvij capi°. Ab aquilone aurum venit. Ista virtus est in beata vir. fuit enim fecundissima super fecunditates. Genuit enim vnum hominem qui regenerauit omnes homines prime pe.p°.capi. Qui regenerauit nos in spem viuam per resurrectionem ex mortuis.sapientie.vij.capi. Omne aurum in comparatione illius arena ẽ exigua & tanquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius.

Octaua quia habet pulchritudinem in suo aspectu & sunt duo signa.

Primum.quia homines regionis illius sunt albi & decori aspectu.

Secundo.quia animalia in illa regione sunt multũ alba vt vrsi equi.leopardi & vulpes. & albedo est color pulcherimus. Ista virtus est in beata vir. Nam qui magis appropinquãt sibi per fidem & deuotionem decorantur venustate virtutum. quia dicitur cant.vj. Pulchra vt luna electa.vt sol.&.iij.ca. & ota pulchra es amica mea & macula non est in te.

Nona quia habet fortitudinem in suo conatu.quia habet vim congelatiuam & ꝓ phis compaginatiuam membrorum. ex frigiditate. & ista compago est causa fortitudinis in corpore organico q probatur dupliciter. Primo quia dicitur i arte physonomie q homines aquilonares sunt fortes similes vrsis propter propinquitatem stele. Secundo dicitur in eadem sententia. qđ homines meridionales sunt in debiles propter distantiam a polo & ab ista stella. Ista virtus est in beata vir.quia fideles suos fortificat cant.vi.ca. Terribilis vt castrorum acies ordinata.

Decima.quia regulat nauigates.nam cognita ista stella per ad adamantem & ferrum in circulo cognoscũt homines in qua plaga orbis sunt acre quantumcunq nebuloso vt possint dicere.ysa.xl.ca. Habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Ista virtus est in beata vir. quia hominibus peregrinantibus in via mundi ostendit. vbi sunt & in qua plaga vt nõ errent in via peccati vel erroris Hieronymus. quia cunctas hereses sola tu eremisti in vniuerso mundo. vt .d. sibi prophetа. ysa lx.capi. Ambulabunt gentes in lumine tuo & reges in splendore ortus tui. ꝛ per cã in terra ãbulabũt hoies in saluatõe.

Undecimum misterium de istius angeli introcessione. ibi. & ingressus angelus ad eam. Dicit quidam doctor. O quam honesta visitatio vtilis & iocunda. Nam quid honestius q̃ q virgo ingrediatur ad virginem. Quod vtilius munus q̃ offerre sibi donorum plenitudinem. quid iocundius q̃ visitare ad saluandum perditum hominem. Ex quo actu accipiũtur quatuor catholica documenta. vnde missus

Primum q̃ hec alma & regia virgo dilegebat inclusionem. ideo dicitur ingressus angelus. Non enim reperit eam in platea aut in foro. Et bene quia locus clausus est locus orationis Matth. vj.capi. Tu autem cum oraueris intra cubiculum tuum & clauso hostio ora patrem tuum qui videt in abscondito & reddet tibi mercedem tuam. Sicut Judith. manebat clausa. vt patet eiusdem. viij.ca. Scdz q̃ diligebat solitudinẽ. Nã vita solitaria ẽ apta cõplatiõi. Jõ ab angelo sola inuẽta est. Et ideo christus volens erudiri in sua oratione non solum a turbis verum etiam a discipulis secessit. Luc.xi°.capi. Orate ne intretis intemptationem & ipse auulsus est ab eis quantuz iactus est lapidis. Jõ.d.b.

Antonius abbas arsenio & machario.nõ est hic locus quietis.s.patras vadamus &c.

Secundum q̃ vita claustralis que habet in clusionem & solitudinẽ respectu mundi est similis conuersationi angelice q semper vacant circa diuina. Jeronymus de assump. In carne preter carnem viuere non humana.sed angelicha vita est.

Quartum q̃ vita claustralis est similis conuersationi beatifice. Licet enim sancti sint beati in patria tamen quandoq̃ mittuntur huc.patet de sancta agnete que suis parentibus apparuit. Et de multis. sic clausi contemplatiui interdum sed raro de eelis pro aliquali consolatione & exemplo dando. Sed queritur quid faciebat virgo quando ab angelo fuit salutata. Et dicitur secundum quandam reuellationem factã sancte helisabeth. Quod beata virgo cum litteras vidicisset cum aliis virginibus in templo sub disciplina sce ãne prophetisse legebat ysaiam prophetam in.vij. capitu°. Ubi dicitur. Ecce virgo concipiet & pariet filium &cete. Et tunc intellexit q̃ quedam virgo dei filium erat concepturа & paritura. Et sic desiderabat tantum viuere vt posset illius virginis esse ancilla. & sic dum ista tractaret angelus aduenit. Sicut heinuico eandem prophetiam legẽti apparuit philippus act. viij.capi.

Duodecimum misterium de angeli locutione. ibi. dixit. Et notandum q̃ angelus non potest mentiri cum sit confirmatus in gratia. & ideo cum quis credit angelum debet credere que dicit vera esse & nõ resilire sicut zacharias propter quod mutitatem incurrit. Circa declarationem huius misterii notandum q̃ quadrupliciter dictio habetur in sacra scriptura.

Primo verbi supernaturalis.gñ.p°. capi. Dixit deus fiat lux. Quam dictionẽ refert Augustinus ad verbi generationez eternam vt fuit ostensum.

Secunda verbi intellectualis secundũ quam vnus angelus loquitur alteri angelo. & ad inuicẽ inter animas separatas.ꝺ p° zacharie.i.capi. Curre & loquere ad puerũ istum. De secundo. ysa. vj.capitu. Duo seraphin clamabant alter ad alterum. Omnis autem clamor est locutio.

Tertia est imaginalis secundum quaz angelus loquitur in somnis Matth.i.ca. Angelus domini apparuit in somnis Joseph dicens surge & tolle puerum & matrẽ eius & fuge in egyptum. Jo.secundo capitulo. De iuncto herode.ecce angelus domini apparuit in somnis Joseph in egypto.d. Reuertere in iudeam defuncti sunt enim qui querebant animam pueri.

Quarta vocalis que sensu auditus percipitur. De qua dicitur. act.io.capitulo. De cornelio q̃ vidit in vi manifeste in hora nona angelum dei introeuntem ad se & dicentem sibi &c. Nunc ad propositus dictio Gabrielis constat q̃ non fuit. vbi supernaturalis. quia illud verbum non est dicibile nisi solo eterno patri secũdum dionysium lib°. de diuf. no. Nec fuit dictio intellectualis vt creditur. quia licet angelus esset natus loqui intellectualiter. Tamen beata virgo de lege cõmuni pro statu isto non erat disposita habere auditionem intellectualem cum intelligere sit per conuersionem ad fantasmata nisi sicut ceteri viatores. Nec videtur fuisse visio imaginaria quia illa non requirit talem presentiaz corporalem qualis fuit ostensa per ingressum angeli. & ideo relinquitur q̃ fuit dictio vocalis ad sensum particularem auditus. Sicut ipsa responsio virginis erat vocalis. Et fuit congruum vt in ista beatissima collocutione esset verborum conformitas inter colloquentes. Sed queritur primo. Ista dictio vocalis. & auditio vocalis sibi opposita sunt ignobilissime inter premissas. & tamen ista collocutio videtur fuisse maxime venerabilis inter omnes collocutiones diuine scripture. Et dicitur q̃ licet ista collocutio sit maxime materialis ẽ tamen certissima. quia auditio sibi opposita est notitia in tuitiua. Et talis certitudo magis fuit conueniens in proposito quam gradus nobilitatis.

Secundo queritur si auditio virginis fuit tantum vocalis & non intellectualis vt est dictum. Tunc beata virgo non

lerit que dicebantur ab angelo. ⁊ sic assensum voluntatis dare non potuit. ⁊ dicitur q⁹ ipsa optime intellexit verba vocalia angeli ad se loquentis eo modo quo fantasmata in psona mouent intellectum possibilem ad intelligendum eruditu verboꝝ Non tamen illa motio dicitur intellectualis locutio Nec passio auditiua sibi oppo⁹.

Tertio queritur in qua lingua locutus est angelus verba ista. Et dicitur q⁹ in lingua hebraica. quia illam solam bea. virg. didicerat. ⁊ in eadem nutriuit filium suum ad loquendum in sua infantia Et ideo mirum⁹ ista lingua est omnium sacratissima. Quarto queritur quomodo angelus potuit sibi loqui linguam hebraicam cum non haberet organum corporalem ⁊ cum sit natura spiritualis. Et dicitur q⁹ angelus non apparuit sibi in p⁹pria natura secundum quam est inuisibilis corporaliter. Sed in assumpto corpore in specie viri. Sicut idem gabriel apparuit danieli tamen sic dispositus et venusto aspectu s. facie rutilãs ⁊ veste coruscans vt nullam beate virgini suspitionẽ ingerere potuisset ⁊c. Sequitur secunda pars istius lectiõis ⁊c. Circa secundam partez principalem. s. de angeli ⁊ b. vir. mutua collocutione notantur sex particule.

Prima de angeli inceptione ibi Aue gratia plena dominus tecum. be. tu⁹ in mu.

Secunda de virginis alteratione ibi q̃ cum audisset turbata est ⁊c.

Tertia de angeli replicatione ibi ⁊ait angelus ei ne timeas ⁊c.

Quarta de virginis interogatione. ibi dixit autem maria ad angelum quomodo fiet. ⁊cetera.

Quinta de angeli solutione. ibi. respondens angelus ⁊ cetera.

Sexta de. virginis concessione. ibi. dixit autem maria. ⁊cetera.

prima partic⁹ Circa primam partem. s. de angeli inceptione quomodo incepit istam collocutionem que continet quatuor misteria.

pri mũ mist⁹ Primus de angeli salutatione cum dicitur aue. q̃ ẽ verbum salutationis. Et notandum quom odo indei fingentes ⁊ p̃m salutare. d. Aue rex iudeoꝝ Math. xxvii. capi. aliquando est littera. i. Prima alphabeti. aliquando sillaba. aliquando est dictio. vt ibi a domino factum est istud. p⁹. Metro. ii. Et notandum quãdo istud verbum a. quando est dictio ⁊ sillaba accipitur quatuo: modis in scriptura.

Primo vt sit nota causationis vt i p⁹ vbi supra. Est enim ibi nota cause efficientis. Secundo modo vt sit nota largitionis sicut in tertio regum. i. capi. d. Adonias bersabee translatum est regnum ⁊ factum est fratris mei a domino enim constitutus est. Tertio modo vt sit nota inceptionis sicut cant. vi. ca. Auerte oculos tuos a me. Auersio enim designat visionis detractionem. Ad propositum istud. A. positum in salutatiõe potest intelligi istis quatuo: modis. Primo vt sit nota causationis vt intelligatur aue. i. a maledictione. q⁹ maledictio fuit causa felicitatis. b. virg. Et eo q⁹ propter peccatores redimẽdos filius dei et ipsa voluit incarnari. vt maxima culpa a de fiat maxima felicitas. b vir. vnde dicit ei ecclesia frequenter. Sumãt per te preces qui p⁹o nobis natus tulit esse tuus.

Sc̃o vt sit nota largitionis. furta apo. xo. xo. iii. capi. vbi habundauit delictuz ibi habundauit ⁊ gratia. Jõ dicit Jerony. super Math. quia ꝓpter peccatores venerat de peccatricibus nascens omniuz peccata deleret. ⁊ ideo. b. virgo pp aue parentum occasionaliter meruit talem habere filium. Tertio vt sit nota inchoationis Tẽpus legis respectu ad tempus gratie fuit tempus maledictionis. Et sic tẽpus gratie incepit a tempore legis sicut dies a nocte in incarnatione verbi. Jdeo dicit angelus aue. quasi dicat hic incipit gratia ⁊ finit maledictio Augusti. in sermone Male dictio eue in benedictione mutatur marie.

Quarto vt sit nota remotionis. aue. i. fine ve. quia eua cum suis sequaribus habuit tria ve que terminauit aquilla apoca. viii. capi. Ue ve. ve habitantibus in terra. ¶ Primũ fuit. q⁹ cũ corruptione cõcepit. ¶ Secundum. q⁹ cum langore portauit. ¶ Tertium q⁹ cũ dolore peperit a quibus

rbus ve fuit immuns. b. vir.
¶ Primo quia cõcepit sine corruptione:
¶ Sc̃o q⁹ cõceptũ portauit sine afflictõe.
¶ Tertio peperit sine dolore. ꝑ a vitio ca. Anteqũ parturiret peperit. Et notandum q⁹ in isto aue mutatum fuit nomen eue ab angelo modo contrario literas ordinando quod factum est causa septuplici.

Prima q⁹ sicut eua corrupit per stultitiam credens serpenti in p⁹uaricatione seductionem. Jta maria erecta per sapiam incõcussam credidit angelo. Secunda q⁹ eua cecidit per superbiam. Cum dei tatem petijt. Jta maria inclinata per humilitatem veram ancillam domini se cognouit. d. ecce ancilla domini ⁊c. Tertia q⁹ eua per inobedientiam transgressa est. Jta maria per obtam mater domini facta est. fiat mihi secundum verbum tuum. Quarta. q⁹ eua fraudatora serpẽti credidit. Jta maria denigni me angelo credidit. Jõ helisabeth exclamauit vbi thema. ⁊ beata que credidisti ⁊c. Quinta. q⁹ sicut eua cecidit per incontinentiam. Jta maria erecta est per cõtinentiam. d. Quomodo fiet istud quoniã virum nõ cognosco. Sexta. q⁹ sicut eua fuit principium ⁊ causa mortis. Jta maria est principium ⁊ causa vite. Jo. i. ca. Ego sum resurrectio ⁊ vita. Septima. q⁹ sicut serpentem credendo exaltauit. Jta maria contẽpnãdo dissipabit Augusti. in sermõe natiuitatis vir. b. Aue inquit angelus ad eam gratia plena dominus tecum. Jmpleta est g⁹ maria gratia ⁊ eua euacuata est a culpa maledictio eue in benedictione mutatur marie. De ista muliere dicit dominus ad serpentem. gñ. 3⁹. ca. Ipsa conteret caput tuum. ⁊ nomen eue a contrario angelus mutauit auẽte litteras ⁊ dicit eua. Sed queritur istud aue fuit prolatum ab angelo locutiõe intellectuali aut sensitiua. Et dicitur Sicut apparitio angeli fuit corporalis. Jta ⁊ locutio fuit vocalis. Ex cuius intellectualis locutio sit altio: non tamen ita coniuncta. p statu in quo erat. b. vir.

secũdũ mist⁹ Secundum misterium de virginis commendatione ibi. gratia plena. Comendatio est laus: lausvero sermo elucidans magnitudinem virtutis. Gratia verovirtus suppema. ⁊ ideo ista comendatio fuit suppema ⁊ alta. ⁊ dicit plena. quadruplicitꝫ dicitur vas plenum. Primo secundus sue capacitatis augumentum. q⁹ habet de cõcreto non quantuz potest capere sed quãtum cõgruit eius capacitati vt patet in naui onerata ⁊ plena mercantijs non quantum potest sed quantuz debet ꝓpter periculum maris. ⁊ in curru onerato ⁊ pleno non quantum pot̃ si sed quantum debet p⁹o labore bouum. Secundo secundum sue capacitatis sufficientiam vt patet in omni mensura quando vas est plenum vsqz ad signum tunc habet ad sufficientiã p⁹o illa mensura. Tertio secundum suam totalem continentiam. ⁊ sic est plenuz vas quando plus capere non potest.

Quarto secundum sue capacitatis redundantiam. vt puta quando vas est plenum quantum capere non potest quando totum superfluum extra emittit. De cuius contrario dicitur eccl. p⁹. capi. Omnia flumina intrant in mare ⁊ mare non redundat. Nunc ad propositum quatuor sunt gradus spirituum creatorum. qui dicuntur vasa in ordine ad gratiam diuinam cuius sũt receptacula.

Primus gradus est de sanctis animabus que replentur gratia secundum sue capacitatis congruentiam. Quia habent de gratia quantum congruit sed nõ quantuz capere possunt. secundum istum modũ dicit. vi. ca. Stephanus plenus gratia ⁊c. ⁊ . corin. xi. capi. Sufficit tibi gratia mea.

Secundus gradus est de sanctis angelis qui repleti sunt secundum sue capacitatis sufficientiam. Sic q⁹ illi qui sunt natura perfectiores sunt potentiores in gra.

Tertius gradus habetur i vita gloriosa que fuit repleta gratia secũdũ suã totalẽ cõtinẽtiã vt plus capere nõ posset Jero. Ceteris p ptes marie ãt totius gre i se habuit plenitudinẽ. ⁊ ideo. dicitur plena.

Quartus gradus fuit i sacratissima aia xp̃i que fuit plena secundum sue capacitatis redundantiã. q⁹ redundat in tota eccle.

Jo.p°.capi. De plenitudine eius nos omnes accepimus ⁊ gratiam pro gratia. Notandum circa tertiam repletionem q̄ vas illud q̄ est plenum quantum capere potest nō pōt ita leuiter iclinari q̄n statiz emittet de sua replectione. ⁊ isto modo beata virgo cum sit plena gratia non potest tā parum inclinari ad preces clamantium quin statim redundet in nos suam gratiaz ⁊ potissime est plena beata virgo.

¶ Et primo candore virginali:
¶ Odore virtuali.
¶ Splendore sapientiali.
¶ Dulcore essentiali.
¶ Vigore constantiali.
¶ Amore seraphicali.
¶ Decore imperiali.

De primo sapientie septimo capi. Candor est lucis eterne ⁊ speculum sine macula. De secundo cant. primo capi. Dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suum. De tertio abacuch tertio capi. Splendor eius vt lux erit cornua in manibus eius. De quarto dicit ecclesia. O clemens o pia o dulcis maria. De quinto proverbiorum. xxi. ca. Fortitudo ⁊ decor indumentum eius vltimo capi. ¶Mulierez fortem quis inueniet cant. vi. capitu. Terribilis vt castrorum acies ordinata. De sexto vgo libro de cōiugio beate virginis. quia. in corde eius amor spiritus sancti miracula faciebat. De septimo Augustinus filius dei ad implet mētem ad implet ⁊ vētrem. Sed primo queritur. Angelus p̄mo protulit hec gratia plena. Postea dicit spiritus sanctus superueniet in te. Iste aduentus spiritus sancti. Non fit sine gratie infusione. Et sic non fuit plena in prima prolatione quando dicit Aue gratia plena secundum suam totaz capacitatem. Et dicitur ante secundum suam sanctificationem fuit plena gratia secundum suc capacitatis continentiam. ⁊ postea secundū suam totalem contineutiam. quia p̄o illo primo tempore secundum premissa fuit dictum hec verbe.

Secundo queritur. quia mater domini fuit cum alijs quib⁹ datus fuit spiritus sanctus in pentechoste. ⁊ sic videtur ipsam accepisse. ⁊ per ons creuisse in gratia que ē donum precipue spiritus sancti. Quomodo ergo plena quando audiuit gratia plena. ⁊ quando audiuit spiritus sanctus superueniet in te ⁊ virt⁹ altissimi obūbrabit. i. Et dicitur licet forte spiritus sanctus non fuerit ei datus secundum affectionem habitualem. Tunc eo quia vltimate fuit gratificata in secunda sanctificatione. Tamen bene secundum appositionem actualem que nihil auxit i gratia. q̄ vltimate erat aucta.

Tertium misterium de diuinali cōtertius
ceptione. ibi. dominus tecum. Ista dictio te- misteꝝ
cum est nota coniunctionis. non dicit inte sed tecum: vt non in habitatione sed magis cooperationem significare videretur. Quam tota trinitas in incarnationis misterio sancte dei genetricī fuit cooperata. quod tecum significatur p̄o illo dicente Petro vado piscari. Respondērūt alij discipuli Jo.p°.capi. Venimus ⁊ nos tecuz Est tamen notandum q̄ tota trinitas singulariter ⁊ miraculose fuit operata in beata virgine quadruplici operatione quam perficere non potuisset per semetipsaz sine tali miraculoso concursu.

Prima operatio fuit corporis xp̄i conceptio. Constat enim xp̄z conceptum ex purissimis sanguinibus. b. vir. secundum dionysium. de vi. no. quod fieri non potuit per virtutem virginalem. Sed operante deo in b. virgi. talem materiam ministrando vt transferendo ad locum generationis sibi reciperetur in vase in quo solet corpus humanum formari. que receptio dicitur esse propie conceptio. quia talis translatio ⁊ receptio de cōmuni lege non fuit sine pollutione. ⁊ ideo miraculum fuit ad vitandum talem contagionem. Secunda fuit generatio corporis xp̄i postq̄ materia illa fuit in loco conuenienti reposita. quia potentia generatiua mulieris non sufficit ad formationem humani corporis nisi concurrēte virtute seminis humani hominis. vbi loco illius virtutis interuenit spūs. s. vētus.

Tertia fuit corporis xp̄i augmentatio in ipso vtero. Quia q̄ quo xp̄s fuit cōceptus

naturaliter beata virgo potuisset sibi ministrare materiam alimenti sicut alie matres sibi suis. Et aia christi gloriosissima iam in fusa corpori suo possz ex tali mā illō corpusculum vegetare tamen ad moderandum illud augumentum ne procederet ultra debitum ⁊ terminum quantitatis eo quia christus plus fletit in vtero matris quam ceteri fuit in ea virtus spiritus sācti.

Quarta fuit exhibitio corporis christi per partum. quia licet virgo supernaturalē conceptionem potuisset parere per naturā. Non tamen permanēs vgo cum perfecta integritate. ⁊ ideo ad hoc vt christi corpus exiret de virgine ipsa integra permanente non potuit fieri nisi concurrente virtute spiritus sancti cum ipsa beata vgine actu miraculoso: ⁊ propter istum concursum quadruplicem quo fuit a domino adiuta .d. ei angelus. Dominus tecū. iuxta illud ps. 108. ¶Petro. 4. Tecum principium in die virtutis tue. Quia virtus primi principii fuit cum beata virgie in die istius benedicte incarnationis in qua eius vētus fuit mirabiliter executa secundum premissa

Sed queritur primo. prima enim cā cōcurrit in actione cuiuslibet secunda cause secundū regulam theologorum ⁊ ideo nō videtur fuisse miraculum quod cōcurrerit in istis actibus cum beata virgie. Et dicē quod in ceteris actionibus communiter concurrit prima causa per modum agentis vniuersalis. hic autem concurrit non solū per modum agentis vniuersalis sed etiam per modum agētis particularis ⁊ hoc fuit miraculum vt supleret vicem secūde cause.

Secundo queritur. quomodo concurrebat per modū cause particularis ipsa prima causa ⁊ quare. Et dicitur quia deficiebat altera causarum particularium ⁊ ideo supplebat vicem deficientis. quia ad hois generationem naturaliter non sufficit mulier sine viro. Sicut ingeneratione vici non sufficit aer sine sole ⁊ ideo si deus faceret diem sine sole in aere tunc ageret per modum cause particularis supplendo vicē solis sic ipsopposito formauit corpus christi sine homine.

Quartum misterium de singulari benedictione. ibi. benedicta tu in mulieribus. Non dicit benedicta tu super mulieres. q̄z tunc esset clarum quod dicit sed in mulieribus ad de notādum misterium. Est tamē notandum quod ista dictio. In habet in diuina scriptura septemplicē intellectum.

Primus est nota causalitatis. sicut fuit promissum habre gñ. xx. c°. In semine tuo benedicentur omnes gentes quia. s. semen habrae fuit causa benedictionis omnibus gentibus. s. in xp̄o sicut dicit apostolus. Et isto modo potest intelligi benedicta tu in mulieribus. q̄z ipsa fuit causa benedictionis omnibus mulieribus quem admodum eua fuit causa maledictionis. Augustinus in sermone. ¶Maledictio cuc mutatur i benedictionē marie.

Secundus est nota effectualitatis. Sicut dicit sanctus Raphael Thobie vj. ca. Accipies virginem cum timore domini vt in semine habrae benedictionem consequaris in filijs. Quemadmodum patres solēt benedicere filios. Et secundum istum modum. b. vir. est benedicta in mulieribus. i. in sacris virginibus quarum ipsa est mater virtutis. sicut datur doctor in optimis discipulis.

Tertius est nota remotionis. sapientie. viij. capi. Et cum essem magis bonus peruenni ad corpus in coinquinatum id est non coinquinatum. vt sit sensus benedicta tu in mulieribus. i. preter ceteras mulieres que ita sunt maledictioni cue subiecte vt nulla possit concipere sine maledictione corruptionis nec parere sine maledictione afflictionis. Sed beata virgo secundum Augustinuz. in letitia dominā parturiuit.

Quartus est nota appositionis. Apoca. xvij. capitulo. ¶Mulier erat circundata purpura ⁊ coccino ⁊ in aurata auro. Et est sensus in mulieribus. i. vltra mulieres alias. Augustinus. O femina super feminas benedicta.

Quintus est nota singularitatis. primi regum. ii°. capitulo. Quis in omnibus sicut dauid fidelis ingrediens ⁊ egrediens ⁊ pergens ad imperium regis. ⁊ sic est sensus

in mulieribus.i.singulari modo inter cete ras mulieres.quia ex singularitate fuit mater ⁊ virgo.

Sextus est nota meditationis.genesi .13°. capitulo.Ne sit iurgium inter me ⁊ te.4°. Regum°.capitu. In medio populi mei ego habito. Et est sensus benedicta tu in mulieribus.i.medio mulierum.quia.s.omnes mulieres sunt benedicte propter istam benedictissimam.tanquam a medio. Sicut cor est positum in medio animalis ad influendum vitam omnibus membris ⁊ solem in medio planetarum ad illuminandum vniuersa.

Septimus est nota infirmitatis Jo.xviii. capitulo.Ego in parte mea ⁊ vos in me ⁊ ego in vobis. Et est sensus in mulieribus .i.in intimis mulierum precordiis duz percipiunt tantu honoris beneficium vt sit relatio ad maternitatem filij dei sublimantis.⁊ hec potissima causa . quia mulieres venerant ab hominibus. In cuius figura tantum honorauit virgam zacha.xi capi. Tuli virgam meam que vocabatur decus ⁊ abscidi eam vt irritum facerem fedus meum quod percussi cum omnibus populis.

Sed queritur primo.quare in salutatione angelica non perficitur illa salutatio q̄ frequentat ecclesia. In qua adiungitur ⁊ benedictus fructus ventris tui. Et dicitur q̄ istud apposuit sancta helisabeth.quando fuit a bea.vir.salutata Et vtraq; pars salutatio sed ab angelo inchoata ⁊ a sancta helisabeth perfecta.⁊ sic hec oratio est deuotissima.

Secundo queritur.que portio.istius salutationis fuit precipua ab angelo vel ab helisabeth prolata. Et dicitur de appositio sancte helisabeth.continet laudes christi. Et salutatio angeli continet laudes ipsius bea.vir. Et ideo quanto perfectus est laudare filium quam eius matrem. Tāto portio secunda est melior. Et si dicitur q̄ ab excellentiore persona debent esse laudes sublimiores. Dicitur q̄ laus sancte helisabeth debet referri ad personam spiritus .s.qui in ipsa loquebatur.

Circa secundam particulam que est de virginis alteratione ibi que cum audisset turbata est notantur duo misteria.

Primum est de bea. vir.turbatione. ibi que cum au.tur.est in ser.o. Et si dicatur q̄ angelica salutatio nō prestitit ei materiam turbationis cum esset gratissima. Ideo frustra fuit turbata. Et dicitur q̄ non fuit turbata turbatione ire. Quia hic nullum erat turbationis obiectum. nec edibile. Sed turbata.i. alterata ⁊ in admiratione suspensa.quia angelus in salutatione ita laudabat eam. Audit tacens ex molestia turbatur ex verecundia cogitat ex discreta prudentia. Est autem notandum q̄ quatuor sunt animi perturbationes quas describit beatus Augustinus lib° de ciuitate dei.

Prima est metus.homo in timore positus non potest esse mente quietus.pe. 3. Petro. v. Timor ⁊ tremor venerunt super me.⁊ contempserunt me tenebre.

Secunda cupido. Nam cupidus non potest esse in oratiōe regulatus Math vi. capitulo. Ubi est thesaurus tuus ibi est ⁊ cor tuum.

Tertia est gaudium . Quia homines gaudiosi non sunt in se recolecti. Et ideo risus qui est nota gaudij est etiā nota stultitie.prouerbiorum.xiij.capitu. Extrema gaudij luctus occupat.

Quarta est dolor.quia homo in dolore positus non est compos suc mentis.psalmi.xl°.capitu. Mulier infelix ego sum nimis ex multitudie doloris ⁊ meroris mei. Ad propositum bea.vir.

Primo non fuit turbata ratione doloris.quia ibi nullum tristabile.

Secundo nec propter gaudium interius.quia non est diffusiuus sicut de sensibilibus.⁊ ideo non est turbatiuum.

Tertio nec propter concupiscentiam.q̄ concupiscentia carissimatum respectu obiectorum est directiua.

Quarto nec metus vel timor.quia perfecta charitas qualis fuit in bea.vir. foras mittit timorem prime. Jo.iiij.capitu. Nisi forte quis dicit Quod mens virginea q̄

statu sue innocentie est formidolosa. Et ideo repentina ⁊ alta allocutio fecit eam pauidam ante considerationem profundam. Et ideo dicit angelus. Ne timeas ⁊c.i.nō sis alterata ex admiratione. Istis premissis vt clare stat ortus istius turbationis. Est notandum q̄ quatuor fuerūt cause subordinate ex quibus orta fuit hec turbatio.

Prima fuit nouitatis representatio.q̄ ista salutatio fuit ei noua ⁊ incogitata. Cū cogitaret de famulatu se humiliando.⁊ audiret de maternitate deum generando.ecce concipies in vtero ⁊ paries fi.

Secunda fuit vehemens attentio ex nouitate audita. Ideo dicit. Quomodo fiet istud quoniam virum non co.

Tertia fuit profunda admiratio ex nouitate inconsueta. Spiritus sanctus super.in te.⁊ vir.al.ob.t.Nam in eclipsi solari admiratur natura.

Quarta fuit subita stupefactio in tam varia mutatione. Quod nascetur ex te sanctum vo.fi.d. Nam admiratio rei transcēdentis gignit stuporem.ex quibus dictis secuta fuit turbatio i anima bea.vir.per modum stuporis. Stupefactio enim mouet mētem vt non sit in se sedata. Ideo dicitur. Que cum au.tur.est in sermone eius ⁊ co. q.es.ista salutatio. vel quia laudes de se nō libenter audiebat. Quia erat ad humilitatem prona.

Secundum misterium de bea.vir. consideratione.ibi.cogitabat.q.es.illa sal. In quo notatur bea.vir.prudentia. ⁊ confirmatur. Luc.2°.capitulo. In quo visis miraculis facto in christi natiuitate dicitur de bea.vir. Maria autem conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo.ex quo eliciuntur quatuor deuota documenta.

Primum est q̄ bea.vir. fuit multum meditatiua cogitabat qualis esset ista salu. ⁊c. Et istud est primum signum sapientie. Quia frequens meditatio circa diuina generat sapientiam. Sicut frequens meditatio circa humanā prudentiam. Cum frequenti actuum circa suum obiectum generat habitum.

Secundum q̄ erat multum rationatiua.quia dicitur. vbi supra.erat conferens in corde suo. Ista enim collatio fit per rationis discursum inuestigando que considerantur. Et istud est secundum signum sapientie.quia frequens meditatio non est virtuosa nisi sit adiuncta rebus superioribus de quibus est sapientia.

Tertium q̄ erat multum memoratiua vbi supra conseruabat omnia. Conseruare enim pertinet ad memoriam. Et istud ē tertium sapientie.Quia vt patet, homines sapientes sunt meditatiui. quilibet meditatio actualis dimittit dispositionez in memoria per quam fit reuocatio.

Quartum q̄ fuit multum effectiua. q̄ feruentissima ⁊ purissima dilectione ferebatur ad diuina.vt supra. Conferens in corde suo. Cor enim in scriptura sacra habetur pro effectu Judicum primo capitu. Cor meum diligit principes israel. Et istud est quartum signum sapic.q̄ bona cernere. ⁊ non diligere est insipientis. Et notandum q̄ bea.vir.licet multum habundauerit inverbis mentalibus secundum premissa fuit tamen parcissima in verbis vocalibus.vnde ad salutationem angeli non statim prorupit in responsionem vocalem secundum comunem modum. Sed i mente cogitabat.quid qualis esset ista salutatio. Constat enim q̄ homines meditatiui parum locuntur. Et econuerso Et hoc.q̄ operatio exterior impedit interiorem ⁊ e conuerso.

Circa tertiam particulam de angeli replicatione ibi.⁊ ait angelus ei. Ne timeas tertia partic⁹
sunt. v. misteria.

Primum de angeli confortatione confortauit enim bea.vir.stupefactam.d. Ne timeas ⁊c.q.d.q̄ rationabiliter non debet primum misti⁹
timere assignando rationem.di. Jn venisti enim gratiam apud deum.⁊ hic fuit.b. vir.de diuina gratia certificata per angelum qui non potest mentiri.quia confirmatus in gratia. Et notandum q̄ ex deductione angeli eliciuntur duo catholica documenta.

Primum si aliquis esset certificatus sicut fuit hic mater domini. Non deberet timere sed securrissimus esse. quia per istud medium voluit angelus hic excludere omnem timorem.

Secundum q̄ certificatus de tali gratia non debet tristari sed gaudere simpliciter. Quia secundum idem medium per quod angelus excludit timorem potuisset ⁊ tristitiam repulisse. si dixisset ne tristeris mari

Sed [illegible]tur primo quare dī. Inuenisti gratiam ipsam nunquam amisisset. Et dī q̄ gratia quam amiserat eua maria inuenit. quia sicut amissio gratie per euam fuit causa vniuersalis damnationis. Sic inuentio gratie per mariam fuit causa vniuersalis saluationis.

Secundo queritur si ista inuentio gratie est desiderabilissimum bonum istius vite. Et dicitur q̄ sic. quia cum gratia constituat amicum. Hic intelligitur esse maximum bonum esse deo acceptum. quod bonum contulit deus Moysi. di. exodi. 33°. capitulo. Noui te ex nomine. ⁊ inuenisti gratiam coram me. Ita q̄ esse in gratia dī est summum desideriorum.

Tertio queritur quid est optabilius mē fideli. Aut esse in gratia dei. aut esse in gloria dei. Et dicitur. esse in gratia consistit in hoc q̄ est diligi a deo. Esse vero in gloria in hoc q̄ est deum beatifice diligere. Melius autem videtur a deo diligi quaz deum diligere qualitercumque. Et ideo melius videtur deo esse acceptum quam esse beatum.

Quarto queritur. quia acceptatio diuina est in ipsa gratia in ordine ad vitam eternā. ⁊ ille dī dō gratus qui pro vita eterna est sibi acceptus. Romanos octauo capitulo. Quos predestinauit hos ⁊ vocauit ⁊ quos vocauit hos ⁊ iustificauit. s. ad vitam eternam. Et ideo cum vita eterna sit finis talis acceptationis multo melior videtur ipsa vita eterna quam gratia.

Et dicitur. Quod sicut pater acceptat filium in se. prius quantum ad hereditatem suam Ita deus prius acceptat homines in se quam pro vita eterna. Et ideo licet secunda acceptatio ordinetur ad vitam eternam non tamen prima: secundum quod currit argumentum. Sed volens loqui de bea. virg. plena gratia debet habere tria. s. sapientiam propheticam loquelam euangelicam ⁊ vitam angelicam. De istis procede vt scis.

Secundum misterium de angeli pro- secūdū
missione. ibi. ecce concipies in. v. ⁊ pa. fi. misteꝝ
⁊c. Quod misterium cōtinet duas vitates.

Prima de conceptiōe. In qua fuerūt quatuor actus.

Primus fuit materie decisio. s. de qua fuit corpus christi formatum. quia ex purissimis sanguinibus bea. virg. secundum dionysium lib°. de diui. no. Et sic oportuit q̄ isti sanguines a locis propriis decidentur.

Secundus fuit istius materie collocatio in loco conuenienti humane generationi tra bea. vir. corpus. quia in vtero est ista illa cellula in qua debet humanum corpus formari.

Tertius fuit corporis christi de illa materia formatio sic locata in loco generationis. quia ex quo materia est in tali loco est nata organizari vt sit in potentia propinqua ad animam suscipiendam.

Quartus fuit anime christi infusio in corpus sic formatum. Quia ex quo corpus est sic sufficienter organizatum regulariter deus infundit animam intellectiuam.

Sed primo queritur vtrum iste quatuor operationes fuerunt simul facte. Et dī q̄ materie decisio. et eiꝰ collocatio nō fuerūt facte simul. qz tūc idē simul corpus fuisset i duobꝰ locis. Nisi forte qs dicat. Dō p diuinam potentiam translatio localis potest fieri in instanti. Sicut abacuh in instanti fuit in iudea ⁊ in babilone. Danielis. xiiij°. capitulo. Et per eandem potentiam potest fieri vt idem corpus sit simul in diuersis locis. Cetere autem due operationes scilicet corporis formatio ⁊ anime infusio. Quia mox vt corpus est organizatum anima infunditur potuerunt esse facte simul. Quando autem

ēt cōparatio inter duas operationes non sunt simul. Quia forma organizationis ⁊ forma sanguinis que fuit materia corporis xpī sunt in compositibiles forme.

Secundo queritur. vtrum ista quatuor fuerunt facta in eodē momēto. Et dicitur communiter q̄ sic. Quia ista fuit in carnationis hora. Et dicit Damasce. Quod si mul sint caro ⁊ animata caro ⁊ aīmata dei caro. Quia mox vt fuerūt producta ista fuerunt verbo vnita. Et sic actus vnionis immediate fuit consecutus istas quatuor operationes.

Tertio q̄rit. vtrum omnia ista fuerunt in hora annuntiationis facta. Quia tunc. b. vir. fuisset cadez hora ita pregnans sicut mulier que habet fetum in vtero formatū perfecte ⁊ animatum tale tunc fuerit corpus xpī. Dicunt aliqui q̄ corpus xpī non fuit formatum tante quātitatis sicut cetera corpora vt illud miraculuz occultaretur ad tēpus. Et dicitur q̄ istud dictum nō apparet consonum. Quia fuit formatum in cellula. b. vir. sicut in ista que non fuit minor ceteris mulieribus. Et ideo dicē q̄ corpus cuiuslibet est ita modicū cū animatur q̄ q̄ se nō faceret tumorem in utero matris perceptibilem. Sed propter humores crescentes in mulieris vtero intumescit corpus illud virtute seminis humani. Et a talibus humoribus fuit ita segregatus uterus. b. vir. q̄ nō in tumuit ita repente moderante spiritu. s. a gregationem illorum humoruz virtute diuina.

Quarto queritur Quia secundum premissa fetus iste gloriosus perfecte formatus plus fuit in vtero matris quam aliquis alius. Cum per. 9. menses fuerit ibi homo perfectus ⁊ sic venisset ad maiorem tumorē uterus. b. virginis per prolixius augumentum. Et dicitur q̄ istud augumentum fuit contemperatum diuina virtute vt peruenisset ad aliorum fetuum cōformitatem. b. virg. partus sicut supra dēgeneratione humorum est tactum. Sed remanet dubiū. Vtrum in omnibus istis beata vir. fuit actiue cooperata. Et dicunt communiter doctores theologie. Quod ipsa dē fuit mater christi. Et quidquid faciunt cetere matres ad prolis sue generationem vt sint vere matres totum ipsa fecit. Item queritur quid fecit beata virgo. Si cetere matres cooperantur actiue ad sue prolis formationem. Et dicunt aliqui quod non. Sed solum ministrant materiam: tota vero actiuitas est in semine patris. Istud tamen non videtur rationabile. Quia cum anime viri ⁊ mulieris sint eiusdem rationis. Eo quod constituunt formaliter in ordine vnum eiusdem speciei oportet quod habeant potentias eiusdem rationis. Et ideo cum potētia generatiua pertineat ad animam vegetatiuam sicut anima vegetatiua est vbīque eiusdem rationis. Ita potentia generatiua eiusdem rationis. Potentia autem actiua ⁊ passiua non sunt eiusdem rationis.

Secunda de partu virtine. In isto sacratissimo partu considerantur quatuor actus.

Primus fetus maturatio que facta fuit virtute alie vegitatiue christi eius corpus vegetantis ⁊ augumentantis donec veniret ad vltimatam in vtero perfectionem que est maturitas fetus.

Secundus. fetus expulsio que fuit per virtutem ex pulsiuam anime virginis facta que semper est ad expellendum omne maturum in corpore.

Tertius. fetus egressio. Et ista fuit tota liter supernaturalis. quia tamen fuit egressus clauso beate virgi. vtero. ibi oportuit duo corpora esse simul in eodem loco. Et ideo cum ad istud nō attingat virtus creata ibi non videtur aliquid fecisse nec anima prolis nec parentis actiue.

Quartus. fetus separatio cum perfuerit adiunctus cum materna ista separatur non videtur fuisse facta misterio alicuius obstetricis. quia ibi sola beata virg. talium ignota inuenit euangelista. Et ideo videtur virtus diuina talem separationem fecisse vt ista separatio fieret sine dolore.

Sed queritur primo. Si iste partus fuit effusus sine omni dolore. Et dicitur q̄ sic secundum illud ysa. vltimo capitulo. Ante quam parturiret peperit. Ante quā

dolores partus sentiret peperit. Sicut n. conceptus fuit sine libidine. Ita eius partus debuit esse sine omni dolore.

Secundo queritur Quomodo potuit fieri sine dolore reuolutio partus in vtero. cum talis commotio naturaliter infligat dolorem. Et dicitur quod in essentialiter ordinatis ⁊ realiter distinctis. Deus potest facere prius sine posterius. Et ideo cum dolor sit effectus lesionis in carne posset facere illam sine omni dolore. Et circa quācunq; commotionem.

Tertio queritur Quod licet egressio corporis christi de virginali clauso fuerit facta sola diuina virtute cum parere sit fetum emittere. Nunc beata virgo non peperit sed sola diuina virtus. Et dicitur. Quod non videtur inconueniens, si virtus creata concurrat ad miraculum preueniente diuina virtute ad remouendum impedimentum.

Quarto queritur. Si beata virgo fuit vera mater ex isto partu. Et dicitur quod non videtur fuisse mater nisi ex preuia generatione natiuitatis in utero. Quia cum maternitas sit res p̄fis actum generationis ipso completo statim influit. Ideo dicit sacra helisabeth christo ad huc manenti in vtero virginali. Vnde primo capitulo Unde hoc mihi vt veniat mater domini mei ad me.

Tertium misterium de christi nuncupatione ibi. et uocabis nomen eius iesum. Quod nomen non solum beata virgo sed etiam ipsi Joseph fuit predictum. Math. primo capitulo dicit angelus Joseph de beata virgine. pariet autem filium et uocabis nomen eius Jesum. Et notandum q̄ nomen istud sanctissimum quadruplicem habet significationem.

Prima saluator. Et conuenit passioni. Quia tunc saluauit genus humanum per mortem suam. hebr. nono capitulo. Noui testamenti mediator est vt morte intercedente in redemptione earum preuaricationum que erant sub priori testamento.

Secunda salutaris. Et conuenit in carnatione. Quia peractum salutationis conceptus fuit. et in primo in instanti sue conceptionis anima sua fuit beata.

Tertia salus et conuenit sue eterne generationi quia ex ipsa habet n. solum quod sit beatus sed etiā quod sit ipsa beatitudo. Et idem est hic salus et beatitudo sicut idē est saluare et beatificare.

Quarta salutare. Et conuenit nostre beatificationi. In qua ipse ieius est obiectum nre interioris beatitudis dupliciter

Primo interioris secundum suā deitatē

Secunda exterioris secundū suam humanitatem. Jo.j.c°. Ingredietur ⁊ egredietur ⁊ pascua inueniet. De hoc nomine potest dici illud Psalmi. xviij.c°. Celebre factum est nomen eius nimis.

Quartum misterium de christus filij commendatione ibi. hic erit magnus. et. fi. al. vo. Quod misteriū cōtinet duas ueritates quarta miste⁹

Prima ō comendatione absoluta. ibi. hic erit magnus. ⁊ notādum quod quinq; modis dicitur aliquis magnus.

Primo secundum potestatem. sicut dictum est dauid secundi. R. vij°. capitulo. Feci tibi nomen grande iuxta nomen magnorum qui sunt in terra.

Secundo secundum dignitatem. sicut dicitur de habraam eccle. xliij. capi. Habraam magnus pater multitudinis gentiū.

Tertio secundum facultatem Job. p° capi. Eratq; vir ille s. Job magnus inter omnes orientales. Quarto ſm solēnitatem, sicut dr de Moyse exo. xj. ca°. Fuitq; Moyses vir magnus valde in terra egypti coram seruis pharaonis ⁊ omni populo.

Quinto secundum veritatem, Sicut dicitur de Jo. bap. luc. p°. ca. Erit enim magnus coram dño vinum ⁊ sicerā nō bibet

Ad ꝓpositū filius bea. vir. fuit magnus.

Primo secundū potestatem. Athanasius in simbolo. Omipotens pater omipotens filius. sapie. vij. ca. Omipotens sermo tuus dñe de celis a regalibus sedibus venit.

Secō ſm dignitatem. apoc. xix. ca. Rex regum ⁊ dñs dñantiū. Et ſm dignitatem

Tertio ſz facultatē spālis thesauri cōmissi

Quinto misteriū de istius filij ꝓmotione ibi. Dabit illi dñs. d. sc. d. p. f. Et continet tres catholicas veritates. quinta miste⁹

¶ Pria de regia maiestē. ibi. sedē dd. p. e.

¶ Scōa de regni proprietate ibi. ⁊ regnabit in domo Jacob in eternum.

¶ Tertia de ipsius regni vie perpetuitate. Et regni eius nō erit fi. Sed queritur primo que fuit ista sedes dd vanda xp̄o. Et dicitur q̄ fuit potestas regia cōferenda ipi xp̄o vt homini q fuit de domo dd ſz rectā lineā ꝓgenitus. Sicut debeā filio regis dignitas regia in regnis in qbus reges ex genere prodeunt. Secō queritur quō ista sedes que fuit iurisdictio regni tēporalis fuit xp̄o data. cum ipse recusauerit fugiēdo regnum terrenum. d. Jo. xviij. ca. Regnum meum non est. de hoc mundo. Et dicitur licet ius habuerit in isto regno mundano.

tamen illud ius exercere noluit.

¶ Quia venit primo iudicari.

¶ Secundo venit iudicare.

Tertio queritur. q̄ regnum q̄ iure debetur ꝓ nondum ex ptāc habetur. ⁊ ideo si pro secundo aduentu differtur tunc verbum angeli nondum fuit ad implerum. Et dicitur sicut dauid fuit vere rex et quo fuit vnctus dicente samuele. p. R. xv. ca°. Scidit dominus regnum israel ab te hodie ⁊ tradidit illud proximo tuo meliori te. Non tamen regnauit dauid nisi mortuo saule. Ita christus fuit rex ab origine vnctus gratia ⁊ virtute sapie. Jesum nazarenum virum approbatum a deo in vobis virtutibus ⁊ prodigijs ⁊ signis que fecit deus per illum in medio vestri vnctō dico in regem ⁊ sacerdotem. Tamē regnare distulit vsque ad secundum aduentum mortuo. s. antechristo. Quarto queritur Ista maiestas regia secundum quam expectatur regnaturus in secundo aduentu nō videtur esse eiusdem rationis cuz illa quā habuit. ⁊ sic nec eius sedes. Et dicitur licet non sit eiusdez speciei tamen potest dici david. quia ipsi promissa in semine suo.

Quinto queritur. Quomodo regnabit in eternum. Cum ista domus sit definitura. Et dicitur licet sit definitura secunduz cursum naturalis propagationis non tamen secundum remunerationem finalis resurrectionis in electis alius generis in quibus regnabit christus perpetuo.

Sexto queritur. Secundum predictuz modum non solum regnabit in domo iacob. sed etiam in omnibus electis. Et dicitur q̄ prophete. xii. apostoli. mater domini i Jo. bapti. fuerunt de ista domo. Sed principalis inter eos erit xp̄s. Sicut dicit francorum rex quāuis in pluribus nationibus maioribus ipsa francia regnet.

Quarta particula de bea. vir. interrogatione ibi. Dixit autem ma. ad an. quomodo fi. i. q. we. nō. co. In qua bea. vir. tria fac̄ quarta pticu⁹

Primum. q̄ verbō auditū angeli verum supponit. d. fiet istud.

Secōm. q̄ isto supposito tāq̄ ꝓo modō quō pficietur istud quesiuit. d. quomodo.

Tertium assignat rationem quare. dī. quoniā virū nō cognosco vt ostenderet q̄ ista dubitatio de modo ⁊ non defacto rationabilis erat cum dixisset concipies ⁊ paries .fi. ⁊ in ea semper manebat virginitatis integrum propositum. Cuz quo adhuc ignorabat quomodo posset habere filium promissum. Et notandum q̄ causa istius questionis hic posita a beata virg. non esset multum euidens si ibi poneretur istud verbum cognosco pro presenti tempore. quia licet ipsa virgo in presenti nō tamen repugnat futurum habere partuz per naturam. futurum pro mittebatur Et hic oportet dicere q̄ li. cognosco accipitur pro tempore futuro. i. nō cognoscam. quia certificata erat per diuinam reuelationem q̄ ipsa ⁊ sponsus eius Joseph permanerent perpetuo in virginitate. Sed notandum q̄ ista sumptio presentis temporis pro futuro declaratur gratiosiciter in sacra scriptura.

Primo numeri. xvi. capi°. Vbi dathan ⁊ abiron dixerunt Moysi. Non venimus. i. non venissemus cum ad consilium vocarentur.

Secundo secundi machab. vii. capitu. Vbi adolescens scitice martirii dixit. Nō obedio precepto regis sed precepto legis ⁊ sanitates perficio.

Tertio luc. xj. capi°. Vbi misit christus herodi. dī. Ecce demonia eicio ⁊ sanitates perficio hodie ⁊ cras. ⁊ die 3ª cōsumor.

Quarto apoca. primo capi°. Ecce venit cum nubibus.

Quinto apoch. vltimo capi°. Ecce venio cito. v. dominus ⁊ clarum est q̄ accipitur hic presens pro futuro. ⁊ similiter accipitur in proposito. Quomodo fiet istud. q. vi. n. co. i. non cognoscam.

Quinta particula de angeli responsione ibi. ⁊ respondens angelus. dī. cl. In qua notantur duo misteria.

Primum de angeli ad questionem. de primuz ale vir. solutōe. ⁊ assignat duplicē modū. mistē

Primus per spiritus sancti operationez ibi spiritus sanctus superue. in te. i. ad cooperandum istud.

Secundus per totius trinitatis ab omni infectionis preseruatione. ibi.. ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. ⁊ isti duo. modi respondendi dati fuerunt ab angelo duobus motiuis quos habuit bea. vir. in ista felici dubitatione.

Primum motiuū fuit. quia ista conceptio fieri nō posset solis mulieris causatione. Ideo dicit spiritus. s. superu. in te. q. dī. Tu non eris sola. quia tecum erit concurrens virtus infinita spiritus. s.

Secunduz. quia ista conceptio fieri posset sine carnis concupiscentia. Ideo dicit ⁊ virtus al. ob. ti. Sicut enim vmbra contrarium ardoris obumbratio. Sic diuina protectio hic custodiuit beata vir. a concupiscentia inflamante.

Sed primo queritur quare dī. hic angelus spiritus. s. superue. in te. ⁊ non dicit de patre vel de filio. Cum deitatis opera ad extra sint in diuisa. Et tota trinitas xp̄m in carnauit secundum beatum Augustinum primo de trinitate. Et dicitur q̄ licet nulla productio ad extra spiritui sancto sit attributa tamen bene inuenitur aliqua appropriata. Sicut in perfectionibus intrinsecaruz. Charitas appropriatur spiritui sancto. sicut sapientia filio. ⁊ quia magis istud misteriū. i. actus incarnationis ex summa dei charitate processit. ideo spiritui sancto conuenienter appropriatur.

Scōo queritur ārē magis istud misterium fuit appropriatuz spiritui sancto quā filio. Cum filius fuerit incarnatus ⁊ non spiritus s. Et dicitur q̄ incarnatio secundum assumptionem fuit propria filij. qui solus assumpsit humanitatem. tamen perfectionem talis vnionis fuit magis appropriata spiritui sancto ratione predicta.

Tertio queritur quare dicit angelus. Spiritus sanctus superue. in te ⁊ non dicit ad te. Sicut dicit saluator Apostolis Jo. xv. capitulo. Cum venerit paracliuz quem ego mittam vobis idem. xvj. Si enim non habiero paracliuz nō veniet ad vos. Si autem abiero mittaz eum ad vos. act. 2ᵒ cap. Repleti sunt omnes spiritu sancto. Et dicitur q̄ istud dictum fuit ad declarā

dum excellentiam spiritus sancti in beata virg. vt conciperet verbum dei. quia quod est supra totum ambit quod est infra ⁊ non econuerso. Similiter habetur quando apostoli spiritum sanctum receperunt act. vbi supra. Repleuit totam domum. vbi erant sedentes. i. omnes qui erant in domo. Et sequitur. ⁊ apparuerunt illis dispertite lingue seditq̄ supra singulos cor.

Quarto queritur si in isto verbo spiritus sanctus superueniet in te. Datur intelligi spiritus san. cooperatio quomodo datur hic intelligi secunda beate virg. sanctificatio que fuit prouia illi sanctificationi. Et dicitur q̄ vtraq̄ datur intelligi. Quia spiritus sanctus non venit in quemquam sine infusione gratie modo perfecto. ⁊ infusio gratie nunquam est sine sanctificatiōe.

Quinto queritur quare adiunxit angelus dicēs. ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi. Cum vmbra dicat lucis carentiam. Et istud misterium fuit totum luminosum. Et dicitur q̄ vmbra habet vnam habitudinem secundum quam est lucis priuatio. ⁊ sic est mala significatio. Aliam secundū quam est ab ardore protectio. ⁊ sic est bona significatio. ⁊ sic sumitur vmbraculum in scriptura. Et isto modo summitur hic obumbratio pro protectione incendij concupiscentie secundum premissa.

Sexto queritur. quare dixit obumbrabit tibi. ⁊ non dixit te secundum communem constructionem acti casus. Et dicit q̄ in ista obumbratione non fuit aliqua ecclesio accusabilis quam refrigeraret talis vmbra sed tectura fuit acquisitio gratie. ⁊ ideo constructio datiui casus. acquisitiua fuit ibi conuenientissima. Sicut dicitur in ps. lxxxix. Metro. iiij. Scapulis suis obūbrabit tibi. Istis premissis infert angelus duo corolaria ex premissis.

Primum de prolis concipiende sanctitate ibi. Ideoque ⁊ quod nascetur ex te sanctum.

Secundum de prolis concipiende manifestate. ibi. vocabitur filius dei.

Sed primo queritur. Quomodo sequitur corolarium ex premissis. Et dicitur q̄ iste fructus qui concipitur virtute spiritus sancti. ⁊ virtute altissimi protegente a peccato non potest esse nisi sanctus. Cum manifestissimum signum sit sanctificationis talis miraculosa conceptio.

Secundo queritur secundum corolarium. Et dicitur q̄ aliud est vocari ⁊ aliud est esse. Non fuit filius dei. quia sic conceptus. sed econuerso. fuit autem iste fructus vocatus filius dei. quia in eius generatione carnali dominus supleuit cum patris per modum cause superioris concurrens cum beata virgi. Non dicitur pater. quia non modum naturaliter egit. Nisi forte sic dicitur pater angelorum. quia creator eorum sicut habetur Job. xxxviij. capitulo. Cum me laudarēt astra matutina ⁊ iubilarent omnes filij dī.

Secundum missē de solutionis confirmatione. quando angelus confirmauit suam. responsionem per exemplum manifestum dicit. Et ecce heli. co. tua. ⁊ ponit hic quadruplicem confirmationem vt postea omnium istorum inferat causam ⁊ rationem. sectiōs missē

Prima confirmatio fuit per euidentiam facti cū premisit dicēs. Ecce helisabeth cognata tua. exempla enim que dantur circa propinquos sunt clariora quam illa que dantur circa ignotos. ⁊ forsitan beata virgo iam viderat. b. hel. concepisse.

Secunda fuit per inductionem miraculi sibi. ⁊ ipsa concepit filium in senectute sua. quia dicitur in isto capitulo. q̄ ambo processerant in diebus suis. s. zacha. ⁊ heli. s. vltra etatem generandi.

Tertia fuit per mirationem modi. ibi. ⁊ hic mensis est sex. il. Quia post sextum mensem est manifestata conceptio extumefactione ventris.

Quarta fuit per appositionem secundi prodigij. ibi. que vocatur sterelis. quia aliud est miraculum sterilitatis ⁊ aliud veritatis. hec autem non solum erat vetula. sed etiam sterilis sicut sarra.

Sed queriē primo ārē fuit sancta helisabeth dicta cognata. beate virgi. ⁊ dicitur quia licet. secundum vsum nostrum dicat

cognata que est vox fratris tamen secundum veram germanitatez cognata dicitur germana consanguinea. ⁊ ideo ex isto loco colligitur q̄ sancta helisabeth fuit consanguinea germana beate virginis. vnde creduntur fuisse filie duarum sororum. Aut melius beate virg. ex sorore. ⁊ helisabeth ex fratre, vt christus dicatur de tribu regia ⁊ sacerdotali.

Secundo queritur quid ad propositum istius veritatis sterilis conceptio. cum beate virginis cui ista exempla sunt adducta. Cuz antiqua non esset sterilis. Et dicitur q̄ fuit virginem p[ar]ere est supra naturam. Ita sterilem aut vetulam concipere. ⁊ ideo ad ostendendum quomodo deus potest facere illa que sunt supra naturam. Inducit angelus illud duplex miraculū iam factū.

Tertio queritur. quia non videtur tantum miraculum sterilem et vetulam concipere cum aliquis hoc fuerit factum. patet de sarra vxore habrae. genesis xviii. capi⁰. Erant enim ambo senes ⁊ defecerant fieri mulieri. ⁊ primi regum primo habetur de anna matre samuelis. ⁊ qua dicitur. Affligebat quoque eam emulatrix ⁊ vehementer angebat in tantum vt exprobraret ei q̄ conclusisset dominus vuluam eius. ⁊ sic patet sarre antiquitas ⁊ anne sterilitas. Sic virginem parere q̄ a seculo non est auditum. ⁊ ideo non videtur fuisse sufficiens argumentum angeli procedens a minori ad maius affirmando. Et dicitur q̄ angelus non processit a minori sed tantum a simili arguendo. ⁊ vlterius omnia supernaturalia sunt equaliter possibilia deo.

Quarto queritur. Assignantur duo miracula in conceptione sancte helisabeth. ⁊ non nisi vnum in conceptione bea. virg. Et dicitur q̄ ibi fuerunt duo miracula in eo quod sterilis ⁊ vetula genuit. hic autem alia duo prestantiora. Quia virgo concepit ⁊ peperit. Et post partum virgo permansit. partus autem sterilis vel antique non est miraculosus, sed supernaturalis ex quo per miraculum est conceptio facta.

Istis autem premissis sequitur causa omnium predictorum supra quaz assignat angelus. d. quia non. e. ipo. ⁊. d. omne verbum. Et ideo non mirum si potest facere vt sterilis concipiat ⁊ vetula pariat. Et per idem modum de conceptione ⁊ partu virginis apponebatur. Sed queritur. quia multa verba possunt dici vocaliter quorum significata sunt deo impossibilia. vt puta quod faceret altum deum ita perfectum sicut ipse est. Et dicitur q̄ non fuit intentio angeli vt apparet: loqui de verbo vocali. sed de verbo intellectuali. Quia secundum beatum Ylarium. lo. de trinitate. Quidlibet deus potest facere quam intellectus noster capere vel intelligere ⁊ non est impossibile aliquod verbum intellectuale ergo.

Secundo queritur. quia multa intelligimus verbo mentali vt puta entia prohibita. quemadmodum chimera ⁊ veritates cōtraditoriorum que non sunt deo possibilia Alioquin non essent prohibita. Et dicitur q̄ licet talia aliquomodo intelligantur. tñ de ipsis non formatur verbum intellectuale pro vt verbum accipitur stricte pro notitia declaratiua que ē diffinitiua. quia nō ē diffinitio entium prohibitorum que in nullo genere collocantur.

sexta partic⁹

Sexta particula de bea. vir. conceptione ibi. Dixit autez maria vsqz discessit angelus ab ea vbi notantur tria misteria.

primꝰ missꝰ

Primum qualiter bea. vir. se humiliauit in sua virtuosa responsione. ibi. Ecce ancilla domini. vbi notanduz q̄ bea. vir. habuit ad dominum quadruplicem habitudinem dignitatis.

Prima. quia eius fuit mater. Naz ab ipsa fuit humanatus christus vel eius humanitas generata.

Secunda. quia eius fuit filia. Quia ab ipso supernaturaliter ⁊ miraculose patrata. vt claret supra.

Tertia. q̄ fuit eius sponsa. Nam fuit p votum perhennis celibatus consecrata.

Quarta. q̄ fuit eius soror. in eo q̄ christi humanitas fuit ei assimilata modo valde singulari ⁊ consonali. Nam totaliter ō natura ipsius humanitatem tulit. De primo ⁊ 4. habetur Matth. 12. capitu⁰. Ipse meus frater soror ⁊ mater est. De secundo Mach. 5. capitu. Et ortide filia. De tertio. Cant. v capitu. Veni in ortum meuz sororem sponsa mea ⁊c. Istis premissis dignitatis habitudinibus bea. vir. summe humilitatis respondens angelo dixit. Ecce ancilla domini. In quo actu omnem humilitatez transcendit propter q̄ humilitatem placuit dei filio de ipsa humanari iō. d. luc. primo capi. Ecce enim ex hoc beatam me. d. e. ge. Et quare. Quia respexit. hu. ancille sue ⁊cete.

Sed primo queritur quare tantum placuit deo respectu humilitatis. Cum multe virtutes sint sublimiores. prime cor. 13⁰. ca. Si linguis hoiuz loquar ⁊ angelox. charitatem autem non habeam factus sum velut es sonans aut cimbalum tinniens. ⁊ ita manent fides spes charitas tria hec. Et dicitur q̄ sicut principium humane dānationis fuit superbia. Ita fuit conueniēs a contrario q̄ initiuz nostre salutis cēt humilitas. Ideo docens Thobias filium suum. d. 2 thobie. iiij. capi. Superbiam nunq̄ in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas. In ipsa enim initiū sumpsit omnis perditio.

Secundo queritur si plus placuit deo virtus humilitatis q̄ castitatis in bea. virgine. Et dicitur q̄ sic secundum Bernardum super missus est. Cuius signum est. quia verbum non fuit incarnatum quando bea. vir. d. Quomodo fiet istud quoniā virum non cognosco propter zelum virginitatis. sed quando. d. Ecce ancilla domini. ex affectu humilitatis. Et si dicatur q̄ virtus castitatis est nobilior. q̄ circa meliora bōa vt puta corporis q̄ fortune. Cū hoiem sint. bona fortune in quibus cōsistit humilitas. Et dī q̄ sicut obia ponit in bonis alc. Ita hūilitas ista pōt poni q̄ fuit mī obedientie. ⁊ in isto actu notant sancti obiam perfectam. Et notandum q̄ illa obia habuit triplicem conditionem que conueniunt in p̄fecta obedientia.

¶ Prima. q̄ fuit pmpta. ecce.
¶ Secunda. quia fuit humilis. Ancilla.
¶ Tertia. q̄ fuit deuota. domini.
¶ Et ꝑ quos colligit q̄ d. vir. fuit ordinata

Sed notādū primo de hūilitate. d. vir. d. Bernardus sup missus ē. Quō fortiter occurrebat saul cū esset parvulus in oculis suis. i. hūilis q̄ta philistinoꝝ agmina pro sternebat quātis viribus q̄ recebat gladiū. Postq̄ aūt tenuit eū supbia cāpiuit in affectum cordis debilis ⁊ in pusillanimē factus in incircūcisorum armis facilius prostratus occubuit. Scdō d obia. d. idē. Ber. vbi supra. Si tribulatio se opponat. si persecutio resultat. si peccatores tibi laqueos tendant. si maligni iter tuū impediant. ne dēseras viā nō deseretis. Sed dic p[ro]pter nos. nuz ⁊ nō sīs turbatus vel confusus. ꝓpter ta tua.

Tertio dicit ibi. De gradibus obie fidelis obedies nescit morā fuge. cras stimū ignorat. tarditatē pcedit pcipitē. parat ocios visu. aures auditu. lingua voci manus operi. pedes itui. Totū se colligit vt ꝑ anris colligat ⁊ ꝑficiat voluntatē. Et notandū sm glo. Nō est credendum q. d. vir. istud verbum leuiter dixerit. Sed q̄ solēniter protulerit ⁊ genua in terra fixerit terram osculata fuerit. ⁊ oculos ad celuz leuauerit ⁊ brachia ad celum extenderet. Et si cum magno gaudio. d. ecce ancilla domini fi. m. s. v. t.

secꝰ missꝰ

Secundum misterium qualiter consensum prebuit in ista responsione ibi. fiat mihi secundum vir. t. quod potest intelligi dupliciter.

Primo si sensus accipiatur nominaliter vt sit sensus q̄ angelus dixerit duo verba.

Primus salutationis ⁊ laudis ibi. ave gratia plena dominus tecum ⁊cc.

Secundus anunciationis ⁊ prolis ibi. Ecce concipias ⁊ pa. fi. ⁊cc. ⁊ sic beata virgo ad laudem non intendens. sed ad devotionem affectum dirigens. di. fiat mihi secundum vir. t.

Secundo si sensus accipiatur vt est propositio vt intelligatur secundum verbum tuum. i. eo modo quo verbum tuum exprimit. ⁊ iste sensus est magis communis.

Et isto modo sapiens ecclesiastici. 13⁰. capitu. Deus creauit hominem secundum se. i. modo sui vestigii illum virtute. Sed notanduz antequam beata virgo proferat

verbum cōsensus. quia dicit sanctus Bernardus sup missus est omelia iiij. Audisti virgo quia concipies & paries filiū. Audisti q non per hominem. sed per spiritum. Exportat angelus responsum. tempus est enim ut recuperatur ad deum qui misit illā expectamus & nos. O domina verbuz miserationis. nos miserabiliter premit sententia damnationis. Et infra. hoc totus mundus tuis genibus prouolutus expectat nec immerito. quoniam ex ore tuo pendet cōsolatio miserorum. Redemptio captiuorum. liberatio damnatorum. Salus denique vniuersorum filiorum ade. tu festinanter ergo responde verbum & suscipe filium da fidem & senti virtutem. Quidam expositor dicit in persona angeli. Ecce virgo tu cognouisti modum prebe assensum cur differs consentire que facta es speculū deo angelis prophetis et patriarchis & sanctis hominibus. Filius dei. d. O virgo maria benedicta in me consenti. Et ecce iam venio in te. quia te & mundum intendo saluare per te. Angeli dicunt. Nolimorari maria prebe assensum. quia orietur ex te qui fecit te. Ipse enim nos restaurabit & reformabit. Ne ergo nostra curia suorum ciuium numerositate frustretur dicito q dictura es vt ipsum parias qui hoc implere debet. Eua. d. O filia beatissima immo mater reuerendissima saluationez da quibus damnationem reperi. Nec omnia ex tuo solo pendent assensu. Noli ergo plus morari. sed assenti. Adam. dt. O beatissima virgo in te tota natura sperat humana vt de formatam reformes de stitutam restaures vt prostratam per meam superbiam releues per tuam humilitatez & pro mea in obia tua obediētia compensetur. quibus respondet bea. vir. d. Ecce ancilla domini fi. mi. s. v. t. vbi Bernar. sup missus est. Plus placuit deo marie humilitas q eius virginitas. qua duxit cum de celo & venire facit in vterum virginis.

Dico de se. d. Luc. p°. capitu. Quia respexit humilitatem ancille sue. &c. Et notandū q in ista Respōsione bea. vir. Ecce ancilla &c. fuerunt. 4. opposita trāsgressiōi seue.

Pria transgressio fuit in obediētia. qz comedit fructū ligni vetiti. & in maria fuit obedientia prompta ibi ecce.

Secunda transgressio fuit supbia. Dns signum signum superbie fuit appetere veritatez. dixerat enim serpens. eritis sicut dij. & i maria fuit hūilitas. pfunda. ibi. ancilla.

Tertia transgressio fuit seruitus mala. Jo. vi. ca. Qui facit peccatū seruus ē peti. & in maria fuit libertas bona dominī.

Quarta transgressio promissio falsa. qz d. serpens non morietmini. & in maria fuit promissio vera. Eum. d. ei. angelus. ecce concipies & paries &c. Et fuit implctuz cū maria. d. fiat mihi secundum verbum tuū. Augustinus. 13. de trinitate. In rebus per tempora ortis illa summa gratia est qua i vnitate nature homo coniunctus est deo. Et notandum q istud verbum. bea. virg. quadrupliciter potest considerari.

¶ Primo vt fuit ore prolatum.
¶ Scdo vt fuit interiori sensu imaginatū.
¶ Tertio vt fuit in intellectu formatum.
¶ Quarto vt fuit in voluntate affectatus & volitum. Et sicut ymaginatio est melior pplatione. & intellectus est melior ymaginatione. Ita affectus est melior cognitione Ita & consensus beata vir. residens in voluntate fuit preciosior & salubrior ceteris actibus precedentibus ipsum.

Sed primo queritur si iste consensus b. vir. fuit causa illius ineffabilis incarnationis. Et dicitur q sic. Sicut meritum dicitur causa premij. Aut sicut sacramenta dicuntur esse causa gratie suo modo. quia ad effectum illius consensus deus ordinauit

tertius
misteri

n
in
lus bo
Notandu
norum & m
quatuor theol
Prima q a
tu se habet per mo
modo se transfert in
Secunda corin. xj. cap
thanas transfigurat se in a
Exemplum patet triplici. &c
dicitur q spiritus qui missus est a
dum achab. processit per modum blan
ti mentiens prosperitatem in ore omniu
prophetarum eius.

Vedons iij° lib de[illegible]

eclipsis solis e quomens lunæ ut
linea qua sol ostenat Venus erga
obscurat nam defrec nob sol
opponit

e l chpsi del sole si quando la luna ne passa per
sotto medesmo linea laquale corre sole e pone
sotto il sole pare de oscuro pesode luna se ster
con luso del sole et noi

Et chpsi de la luna e quando essa decima gra
se [illegible] con la umbra de la tera intra la luna e
sole quani dolsi se fano ofte eclipsi tum sol
sumpsano el nuj nasad demenj de avenere

ptholomeus t cenitogo

Sol et luna sunt dominj altoz planetaz et op sun
cause tutig oggs et gubernatoris stellaz ideo eclipses
accidēt grandio sumsicar

Messala vij° de testimoñ varietat

Scito q in eclipsi solis aut lune nō potest fieri q
aliquod magnū accidens sumsicare
na sumens ieēs sumenisca ber interim regu
et diuin et potensen et scientie terre sterelitaten
ago famem

virgilig t serenus primo libr.
Sol tibi signa dabit: sol eum as diuse fallum
audear Me: 4
Et sepe motus fraudē

260 verso

Vedorg iij° lib eclipsium

eclipsis solis & quotiens luna ad eadem
linea — qua sol scilicet & venus eius — obiicitur solam
obscurat nam de stella nob — sol stella & alijs orbis lun
opponit

& eclipsis & del sole se, quando luna in decimo gra
eadem medesmo linea p la quale corre — sole ponet
sotto il sole pare de oscuro pezzo — luna se ster
non stupo il sole et noj

Et eclipsi de luna & quando essa decima gra
se trova con la ombra de la terra intra la luna el
sole quanti volti se fano eclipsi tanti volti
succedono il anno ma ad vedenj de amendue

ptholomeus & cemilogo

Sol et Cuno sicut dominus alios & planetas & eo q sun
causa tocij effectus et enbor naturas stellarum & ideo eclipses
accidere grandiores

Messala iij de centoriū naturis

Scito q in eclipsi solis aut lune nō potest fieri &
aliquod magnū accidens sicut scire
nā sicut mens dei scilicet sic enim scibet interius regnū
et diuinū et potestatem et scientiā terre et firmitatem
aqe famem

virgilius & serpens primo libro
Sol tibi signa dabit: solem q; sequere falsum
aut lear Me: 7
Et sepe motus secundū 7

260

† Ihesus Maria

res liter ſumi a theſtranis

Vn littera ē nigra et ſignificat peccatores
2a autem rubea ē ſignificans ſanguinem xpi
3a autem candida ē ſignificans gloriam

primo dicitur quod deus fiat lux et facta
ē lux. hāc lucem dicit magr hiſtoriarum ſcripſiſſe
fuiſſe quando nubecule lucidiſſime que erant
officia ſolis uſque ad quartū diē quando creatus ē ſol
ſed alij ſubtilius dicūt hāc lucem lucē fuiſſe ſolē
creatū: tunc ſi forma ſua ſubſtancialis et materialis
ſed in quarto die addita fuiſſe ej quando ſplendor
accidentalis cuius reſpectu dicitur factus cū ſuis
ſtellis
Rigaldus adhuc profundius dicit naturā angelicā tūc
formatā: ſ. lucē gratie confirmate et cōfirmata in
gloriā ac deus conuerſam et ſeparatā a tenebris
malorū et peccatorū

Quocirca nō accipiat lux: ē primo in ordine dicit
ſ. lucē gratie ē primū donū q communicat deus
creature rationali ut habeat eū poſſidere ut habet ille
romanus doctor ē primū patrum eſt

Et sic romanus doctor hoc
res liter sum ad hoc sanctus

Pu littera ē nigra et est recordatio peccatoz
2a vtera ē rubea et est recordatio sanguinis xpi
3a littera ē candida et est desiderium celestium gaudiorum

primo dicit quod deus fiat lux et facta
est lux: hāc lucē dicit magister historiarum sc̄tus
fuisse quando nubecule lucidissime que existerent
officia solis usq; ad quartū diē quando creatū ē sol
sed alij subtilius dicūt hāc lucē lucē fuisse solē
creatū: tunc fuisse forma sua substancialis et materia
sed fuquarto die addita fuisse ei quando ppietas
accidentalis cuius respectu dicitur factus ei firmamentū
stellis
Ruensing adhuc profidig dicit naturā angelicā tūc
formatā: s. lucē gratie consummate et confirmate in
gloria ad deum conuersā et separatā a tenebris
malorū et decidentibus

Quocirca nō accipiat lux: ē prima si est ordinis dicit
s. lux gratie ē primū donū q̄ communicat deus
creature rationali ut valeat eū possidere u habet ille
romanus doctor ē unum paruus est

+

Ysidorus romanor[um] doctor hoc
vos licet [illegible] sensu a christianis

Pri littera ē magna et est recordatio peccatorū
2ª vtera ē rubea et est recordatio sanguinis xpi
3ª littera ē candida et est desiderium celestium gaudiorum

primo diexit omnipotens deus fiat lux et facta
ē lux. hāc lucē dicit magister historiarius scholasticus
fuisse quandā nubeculā lucidissimā que erat ante
officia solis usq ad quartū diē quando creatus ē sol
sed alij subtilius dicūt hāc lucē lucē fuisse solē
creatū: tunc in forma sua substantialē et materialē
sed in quarto die addita fuisse ei quandā spiritualē
accidentalē cuius respectu dicitur factus esse inter
stellas
Rursus adhuc prosidig dicit naturā angelicā tūc
formatā .s. lucē gratiē confirmatē et confirmatā in
gratiā ad deum conuersā et separatā a tenebris
malorū q decidentium

Quocūq; modo accipiatur lux: ē primo in ordine dicit
si lux erant ē primū donū gr communicat deus
creaturē rationali ut valeat eū possidere u habere Ille
romanus doctor egregius paulus ē